WAZEE NA MANABII

ELLEN G. WHITE

New Covenant Publications International Ltd. Swahili

Hakimiliki © 2020. Machapisho ya Kimataifa ya Agano Jipya

Haki zote zimehifadhiwa. Hakuna sehemu ya kitabu hiki inaweza kunakiliwa au zinaa katika aina yoyote au kwa njia yoyote ile bila idhini ya maandishi kutoka kwa mwenye hakimiliki, isipokuwa nukuu fupi kwa kusudi la mapitio, maoni, au taaluma. Kwa maswali au habari zaidi, wasiliana na kwa mchapishaji.

Haki zote zimehifadhiwa. Hakuna sehemu ya kitabu hiki inaweza kutolewa, kutunzwa au kunakiliwa kwa muundo au kwa namna yoyote, iwe kwa elektroniki, kimakanika, kufotokopi, ku-rekodi au vinginevyo pasipo ruhusa ya maandishi ya mwandishi isipokuwa kutoa sehemu kama rejea katika kufundisho. Kwa taarifa na kibali unaweza kuwaasiliana na mchapishaji.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Akaorodhesha Katika - Publication Cataloging (CIP)

Kuhariri na Kubuni: Kundi la Kimataifa ya Agano Jipya

Kuchapishwa nchini Uingereza.

Kwanza Uchapishaji Mei 26 Mwaka 2020

Kuchapishwa na: Machapisho ya Kimataifa ya Agano Jipya

New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Tembelea tovuti: www.newcovenant.co.uk

Jengo liligawanywa katika vyumba viwili kwa kutumia pazia zuri, likining‘inizwa kwenye nguzo zilizopakwa dhahabu, na pazia kama hilo lilitumika kufungia mlango wa kuingia kwenye chumba cha kwanza. Hivi, kama kifuniko cha ndani, kilichofanya paa kwa ndani, vilikuwa vya rangi ya samawi, zambarau na nyekundu, zikiwa zimepangiliwa vizuri, huku wakitengenezwa kwa nyuzi za dhahabu na fedha walikwa ni makerubi wakiwakilisha jeshi la malaika ambao wameunganishwa katika kazi ndani ya hema takatifu ya mbinguni ambao ni roho ziwatumikiao watu wa Mungu duniani. Mbele ya pazia kulikuwa na chumba cha patakatifu pa patakatifu, ambako ndiko kina cha alama ya huduma ya upatanisho na maombezi, ambapo palitengeneza muunganiko kati ya mbingu na dunia. Ndani ya chumba hiki kulikuwa na sanduku la agano, lililotengenezwa kwa mbao za mshita, likiwa limepakwa ndani na nje kwa dhahabu, na kuwa na kifuniko cha dhahabu juu. Lilitengenezwa kuwa sehemu ya kutunzia mbao mbili za mawe, ambazo Mungu Mwenyewe aliandika Amri Kumi. Na hivyo liliitwa sanduku la ushuhuda, au sanduku la agano, maana Amri Kumi zilikuwa ndio msingi wa agano kati ya Mungu na Israeli.

Ukurasa huu umeachwa tupu kwa makusudi.

New Covenant Publications

International Ltd.

Vitabu Vilivyorekebishwa, Akili Zilizobadilishwa

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Shukrani

Kitabu hiki ni kujitolea kwa Mungu Baba.

Dibaji

New Covenant Publications International inaunganisha tena msomaji na mpango wa kimungu wa kuufunga mbingu na dunia na kuimarisha utimilifu wa sheria ya upendo. Nembo, Sanduku la Agano linawakilisha urafiki kati ya Kristo Yesu na watu Wake na umuhimu wa sheria ya Mungu. Kama ilivyoandikwa, “hii itakuwa agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli asema Bwana, nitaweka sheria yangu ndani yao na kuiandika mioyoni mwao na watakuwa watu Wangu, nami nitakuwa Mungu wao.” (Yeremia 31:31-33; Waebrania 8:8-10). Kwa kweli, agano jipya linashuhudia ukombozi, uliosababishwa na ugomvi na kuwekwa muhuri na damu.

Kwa karne nyingi, wengi wamevumilia mateso mazito na ukandamizaji usioeleweka, ulioundwa ili kufuta ukweli. Hasa katika Enzi za Giza, nuru hii ilikuwa imepingwa vikali na kufichwa na mila ya wanadamu na ujinga wa umma, kwa sababu wenyeji wa ulimwengu walikuwa wamedharau na walikiuka agano hilo. Athari ya maelewano na maovu yasiyokuwa ya mwisho yalichochea janga la udhoofishaji usiodhibitika na unyanyasaji wa kiibilisi, ambapo watu wengi walitolewa kafara kwa njia isiyo haki, wakikataa kutoa uhuru wa dhamiri. Hata hivyo, maarifa yaliyopotea yalifufuliwa, haswa wakati wa Matengenezo.

Enzi ya Matengenezo ya karne ya 16 ilizua wakati wa ukweli, mabadiliko ya kimsingi na mtikisiko, kama unavyoonyeshwa katika Upingaji wa Matengenezo. Hata hivyo, kupitia kiasi hiki, unagundua tena umuhimu usiobadilika wa mapinduzi haya ya umoja kutoka kwa mtazamo wa Wageuzi na mapainia wengine jasiri. Kutoka kwa maoni yao, unaweza kuelewa vita vinavyoibuka, sababu za kimsingi zinazosababisha upinzani huo na uingiliaji wa ajabu.

Wito wetu: “Vitabu Vilivyorekebishwa, Akili Zilizobadilishwa,” hututhibisha utofauti wa tanzu ya fasihi, uliotungwa katika wakati mgumu na athari yake. Pia inaangazia dharura ya ubadilishaji wa kibinafsi, kuzaliwa upya na mabadiliko. Wakati uchapishaji wa Gutenberg, pamoja na shirika la tafsiri, ulivyosambaza kanuni za imani iliyorekebishwa, miaka 500 iliyopita, vyombo vya habari vya kidijitali na vyombo vya habari mtandaoni vingewasiliana katika kila lugha kuhusu taa ya ukweli nyakati hizi za mwisho.

Orodha ya Yaliyomo

Sura ya 1 - Kwa Nini Dhambi Iliruhusiwa? 6
Sura ya 2 – Uumbaji 14
Sura ya 3 - Jaribu na Anguko 20
Sura ya 4 - Mpango wa Ukombozi 29
Sura ya 5 - Kaini na Habili Wajaribiwa. 36
Sura ya 6 - Sethi na Henoko 42
Sura ya 7 – Gharika 50
Sura ya 8 – Baada ya Gharika 60
Sura ya 9 – Wiki Moja Halisi 65
Sura ya 10 – Mnara wa Babeli 70
Sura ya 11 – Wito wa Ibrahimu 75
Sura ya 12 – Ibrahim akiwa Kanani 81
Sura ya 13 – Jaribu la Imani 92
Sura ya 14 – Angamizo la Sodoma 99
Sura ya 15 – Ndoa ya Isaka 110
Sura ya 16 – Yakobo na Esau 115
Sura ya 17 - Kukimbia Kwa Yakobo na Hali Ya Ukimbizi 120
Sura ya 18 - Usiku wa Kupigana Mweleka 128
Sura ya 19.- Kurudi Kanaani 134
Sura ya 20 – Yusufu Akiwa Misri 141
Sura ya 21 – Yusufu na Ndugu Zake 148
Sura ya 23 – Mapigo ya Misri 172
Sura ya 24 – Pasaka 183
Sura ya 25 – Kutoka 188
Sura ya 26 – Kutoka Bahari ya Shamu Hadi Sinai 195
Sura ya 27 – Sheria Yatolewa kwa Israel 204
Sura ya 28.- Ibada ya Sanamu Huko Sinai 214
Sura ya 29 – Uadui wa Shetani Dhidi ya Sheria 226
Sura ya 30 – Hema ya Kukutania na Huduma Zake 236
Sura ya 32.- Sheria na Maagano 250
Sura ya 33 – Kutoka Sinai Hadi Kadeshi 259
Sura ya 34.- Wapelelezi Kumi na Wawili 269

Sura ya 35.- Uasi wa Kora 276
Sura ya 36 – Kka Jangwa 285
Sura ya 37 – Mwamba Uliopigwa 289
Sura ya 38 – Safari Kuzunguka Edomu 297
Sura ya 39 – Ushindi wa Bashani 306
Sura ya 40 – Balaamu 310
Sura ya 41.- Uasi Katika Yordani 321
Sura ya 42.- Sheria Yarudiwa 328
Sura ya 43.- Kifo cha Musa 333
Sura ya 44 – Kuvuka Yordani 341
Sura ya 45.- Anguko la Yeriko 346
Sura ya 46 - Mibaraka na Laana 354
Sura ya 47 - Agano na Wagibeoni 357
Sura ya 48 - Kugawanywa Kwa Kanaani 361
Sura ya 49 - Maneno Ya Mwisho Ya Yoshua 370
Sura ya 50 - Zaka na Sadaka 373
Sura ya 51 - Mungu Awajali Maskini 377
Sura ya 52 - Sikukuu za Kila Mwaka. 382
Sura ya 53 - Waamuzi wa Awali 388
Sura ya 54 – Samsoni 400
Sura ya 55 – Mtoto Samweli 407
Sura ya 56 - Eli na Watoto Wake 412
Sura ya 57 - Sanduku La Chukuliwa na Wafilisti 417
Sura ya 58 - Shule za Manabii 426
Sura ya 59 - Mfalme wa Kwanza wa Israeli 433
Sura ya 60 – Kujiamini kwa Sauli 444
Sura ya 61 - Sauli Akataliwa 451
Sura ya 62 - Kutiwa Mafuta Kwa Daudi 459
Sura ya 63 - Daudi na Goliati 463
Sura ya 64 - Mkimbizi Daudi 468
Sura ya 65 - Kutoa Msamaha na Ukarimu wa Daudi 477
Sura ya 66 - Kifo Cha Saul 488
Sura ya 67 - Uchawi wa Zamani na wa Sasa 493

Sura ya 68 - Daudi Akiwa Ziklagi 499
Sura ya 69 - Daudi Aitwa Kwenye Kiti Cha Enzi 505
Sura ya 70 - Utawala wa Daudi 510
Sura ya 71 - Dhambi Ya Daudi na Toba 520
Sura ya 72 - Uasi wa Absalomu 529
Sura ya 73 - Miaka Ya Mwisho Ya Daudi 544

Sura ya 1 – Kwa Nini Dhambi Iliruhusiwa?

"Mungu ni pendo" 1 Yohana 4:16. Asili Yake, Sheria Yake, ni upendo. Daima imekuwa; daima itaendelea kuwa. "Aliye juu, akaaye mahali palipoinuka, akaaye milele," ambaye "miendo yake ilikuwa kama siku za kale" habadiliki. Kwake Yeye "hakuna kigeugeu, wala kivuli cha kugeuka geuka." Isaya 57:15; Habakuki 3:6; Yakobo 1:17.

Kila udhihirisho wa nguvu ya uumbaji ni sura ya upendo usio na mwisho. Utawala wa Mungu umejazwa na mibaraka kwa viumbe vyote. Mtunga zaburi anasema:

"Mkono wako ni mkono wenye uweza, Mkono wako una nguvu, mkono wako wa Kuume umetukuka. Haki na hukumu ndio msingi wa kiti chako. Fadhili na kweli Zahudhuria mbele za uso wako. Heri watu wale waijuao sauti ya shangwe , Ee Bwana, huenda katika nuru ya uso Wako. Kwa jina lako hufarahi mchana kutwa, na kwa haki yako hutukuzwa. Maana fahari ya nguvu zao ni wewe. Na kwa radhi yako pembe yetu itatukuka. Maana ngao yetu ina Bwana. Na mfalme wetu ni wake. Mtakatifu wa Israeli." Zaburi 89:13-18

Historia ya pambano kuu kati ya wema na uovu, tokea wakati lilipoanza kwa mara ya kwanza mbinguni hadi mwisho wa kushindwa kwa uasi na kufutiliwa kwa dhambi, pia ni kielelezo cha upendo wa Mungu usiobadilika.

Mtawala wa ulimwengu hakuwa peke yake katika kazi Yake. Alikuwa na mshirika – mfanya kazi mwenzake ambaye angethamini makusudi Yake, na angeshiriki furaha Yake kwa kutoa furaha kwa viumbe.

"Hapo mwanzo kulikuwako Neno, naye Neno Alikuwa pamoja na Mungu, naye Neno alikuwa Mungu. Huyo alikuwa pamoja na Mungu hapo mwanzo." Yohana 1:1,2. Kristo, ambaye ni Neno, mwana wa pekee wa Mungu, ndiye aliyekuwa pamoja na Baba wa milele – mmoja katika asili, katika tabia, katika makusudi – ambaye pekee alishiriki katika mashauri na makusudi ya Mungu. "Naye ataitwa Jina lake Mshauri wa ajabu, Mungu mwenye nguvu, Baba wa milele, Mfalme wa amani." Isaya 9:6. "Matokeo Yake yamekuwa tangu zamani za kale, tangu milele." Mika 5:2. Na mwana wa Mungu alijisema Yeye Mwenyewe: "Bwana alikuwa nami katika mwanzo wa njia yake, kabla ya matendo yake ya kale. Nalitukuka tokea milele…..alipoweka misingi ya dunia: nilikuwa Naye, kama mmoja aliyetokea pamoja Naye: na nilikuwa furaha Yake ya kila siku, nikifurahi wakati wote mbele Zake. Mithali 8:22-30.

Baba alisema kwa Mwana wake wakati wa uumbaji wa viumbe wa mbinguni. "Vitu vyote viliumbwa katika yeye….ikiwa ni vitu vya enzi, au usultani, au enzi, au mamlaka, vitu vyote viliumbwa kwa njia yake na kwa ajili yake." Wakolosai 1:16. Malaika ni watumishi wa Mungu, wakiakisi nuru inayotoka daima kutoka uwepo wake na kusambaa haraka katika mabawa ili kutenda mapenzi yake. Lakini Mwana, mtiwa mafuta wa Mungu, "sura ya nafsi Yake", "mng`ao wa utukufu Wake" "Akivishika vitu vyote kwa neno la

nguvu Zake," mwenye uwezo mkuu juu ya wote. Waebrania 1:3. "Kiti cha enzi cha juu chenye utukufu tokea mwanzo," palikuwa mahali pa patakatifu Pake (Yeremia 17:12); "Fimbo ya haki," fimbo ya ufalme. Waebrania 1:8. "Heshima na ukuu viko mbele Zake: nguvu na uzuri viko ndani ya patakatifu Pake." Zaburi 96:6. Rehema na kweli ziko mbele ya uso Wake. Zaburi 89:14.

Sheria ya upendo ikiwa ndio msingi wa serikali ya Mungu, furaha ya viumbe wote inategemea utii kamili wa kanuni kuu za haki. Mungu anatamani kutoka katika viumbe Wake wote utumishi wa upendo – utumishi unaotoka kwenye chemichemi ya thamani ya tabia Yake. Hafurahii katika utii wa kulazimishwa; na kwa wote anatoa uhuru wa utii, ili watoe utumishi wa kujitoa. Kadri viumbe wote walipotambua utii wa upendo, kulikuwepo na upatanifu mkamilifu katika ulimwengu wote wa Mungu.

Ilikuwa ni furaha ya wenyeji wa mbinguni kutimiza malengo ya muumba wao. Walifurahia katika kuakisi utukufu Wake na kuonyesha sifa Zake. Na wakati upendo kwa Mungu ulikuwa wa juu kabisa, upendo miongoni mwao kwa wao ulikuwa wa matumaini na usio na ubinafsi. Hapakuwepo na chembe ya kutokukubaliana na upatanifu wa mbinguni. Lakini badiliko lilikuja kinyume na hali ya furaha. Alikuwepo mmoja aliyepotosha uhuru ambao Mungu aliutoa kwa viumbe wake. Dhambi ilianzia kwake ambaye alimfuatia Kristo, alikuwa akiheshimiwa kwa Mungu na alikuwa mwenye nguvu na utukufu kuzidi wote miongoni mwa wakazi wa mbinguni.

Lucifer, "mwana wa asubuhi," alikuwa kerubi afunikaye wa kwanza, mtakatifu na asiye na uchafu. Alisimama mbele ya muumbaji Mkuu, na miali isiyokwisha ya utukufu ikitokea kwa Mungu wa milele ilikuwa juu yake. "Bwana Mungu asema hivi: Wewe wakitia muhuri kipimo, umejaa hekima na ukamilifu wa uzuri. Ulikuwa ndani ya Edeni, bustani ya Mungu, kila jiwe la thamani lilikuwa kifuniko chako…Wewe ulikuwa kerubi mwenye kutiwa mafuta afunikaye; nami nalikuweka hata ukawa juu ya mlima mtakatifu wa Mungu, umetembea huko na huko kati ya mawe ya moto. Ulikuwa mkamilifu katika njia zako tangu siku ile ulipoumbwa, hata uovu ulipoonekana ndani yako." Ezekieli 28:12-15.

Taratibu Lucifer alijiingiza katika tamaa ya kujikweza nafsi. Maandiko yanasema, "Moyo wako uliinuka kwa sababu ya uzuri wako, umeiharibu hekima yako kwa sababu ya mwangaza wako." Ezekieli 28:17. "Nawe ulisema moyoni mwako,…..Nitakiinua kiti changu juu kuliko nyota za Mungu…Nitafanana na yeye aliye Juu." Isaya 14:13,14. Ingawa utukufu wake wote ulitoka kwa Mungu, malaika huyu mwenye nguvu alijichukulia kana kwamba ulitokana na yeye mwenyewe. Bila kujali nafasi yake, ingawa aliheshiwa na wakazi wa mbinguni, alithubutu kudai heshima kuu ambayo ni stahili kwa Muumba pekee. Badala ya kutaka kumfanya Mungu atiiwe na viumbe vyote, ilikuwa ni jitihada yake kutaka kutumikiwa na kutiiwa yeye mwenyewe. Na akitamani utukufu ambao Baba wa milele alimpa Mwana wake, mfalme huyu wa malaika alitamani kuwa na nguvu ambazo ni haki ya Kristo pekee.

Sasa upatanifu kamili wa mbinguni ulivunjwa. Mpango wa Lucifer wa kutaka kutumikiwa badala ya Muumba wake uliamsha hofu ulipotazamwa na wale walioona kuwa utukufu wa Mungu ndio wenye nguvu. Katika baraza la mbinguni malaika walimsihi Lucifer. Mwana wa Mungu aliweka mbele yake ukuu, uzuri, na haki ya Muumba, na (36) utakatifu, kutokubadika kwa asili ya sheria Yake. Mungu mwenyewe ndiye aliyeweka utaratibu wa mbinguni; na kutoka katika utaratibu huu, Lucifer angemdharau Muumba wake na kuleta vita juu yake mwenyewe. Lakini tahadhari iliyotolewa kwa upendo usio na mwisho na rehema, iliamsha roho ya kupinga. Lucifer aliruhusu wivu wake dhidi ya Kristo umshinde, na akawa na ushindani zaidi.

Kushindana dhidi ya Ukuu wa Mwana wa Mungu, hivyo kuishitaki hekima na upendo wa Muumbaji, limekuwa ni kusudi la mfalme huyu wa malaika. Kwa kusudi hili alikuwa karibu kupindisha nguvu za Mbunifu Mkuu, ambaye, akimfuatia Kristo, alikuwa miongoni mwa jeshi la Mungu. Lakini ambaye angependa viumbe wake wawe huru, hakumuacha yeyote bila ulinzi dhidi ya hila za madanganyo ambayo kwayo uasi ungejitafutia haki. Kabla ya mvutano mkubwa kuwa wazi, wote walipaswa kuwakilisha uthabiti wa nia Yake, Ambaye hekima na uzuri Wake vilikuwa chemichemi ya furaha yao.

Mfalme wa ulimwengu alilikusanya jeshi la mbinguni mbele Yake, ili katika uwepo wao Aweze kuweka dhahiri nafasi ya Mwana wake na kuonyesha uhusiano alioubainisha kwa viumbe wote. Mwana wa Mungu alishiriki katika kiti cha enzi cha Baba, na utukufu wa milele, uwezo wa kuwepo mwenyewe vyote viwili vilimzunguka. Karibu na kiti cha enzi walikuwepo malaika watakatifu, kundi kubwa lisiloweza kuhesabika, - “Kumi elfu mara kumi elfu na maelfu kwa maelfu” (Ufunuo 5:11), malaika waliotukuka mno, kama watumishi na raia, wakifuhia nuru iliyowaangukia kutoka katika uwepo wa Mungu. Mbele ya kusanyiko la mbinguni Mfalme alitangaza kwamba, hakuna mwingine isipokuwa Mwana pekee wa Mungu angeweza kushiriki katika makusudi Yake, na kwa Huyo alipewa kutekeleza mashauri ya nguvu ya nia Yake. Mwana wa Mungu alifanyia kazi mapenzi ya Baba katika uumbaji wa jeshi lote la mbinguni; na Kwake, kama ilivyo kwa Mungu, utii wao ulipaswa kuelekezwa. Kristo alipaswa bado kutumia nguvu zake za Uungu katika uumbaji wa dunia na wakaaji wake. Lakini katika yote haya Hakutafuta nguvu ya kujikweza mwenyewe kinyume na mpango wa Mungu, lakini aliukweza utukufu wa Baba na kutekeleza nia Yake ya upendo.

Kwa furaha malaika walitambua ukuu wa Kristo, na wakasujudu mbele Zake, wakaabudu kwa upendo wao. Lucifer alisujudu pamoja nao, lakini ndani ya moyo wake kulikwa na kitu kigeni, vita kali. Ukweli, haki na utii vilikuwa vinapambana dhidi ya wivu.

Mvuto wa malaika watakatifu ulionekana kwa wakati fulani kumfunika. Kadri sauti tamu za nyimbo zilivyosikika, zikitolewa na maelfu ya sauti tamu, roho ya uasi ilionekana, kutokuonyesha upendo kulizingira uwepo wake; nafsi yake ikawa nje, katika kukubaliana na waabuduo wasiokuwa na dhambi, katika upendo kwa Baba na Mwana. Lakini tena

alijazwa na kiburi kwa sababu ya utukufu wake. Tamaa yake ya ukuu ilirudi tena, na chuki dhidi ya Kristo ilizidi kukua. Heshima kubwa aliyopewa Lucifer hakuichukulia kama zawadi maalumu toka kwa Mungu, na hivyo hakuweza kushukuru kwa muumba wake. Alijitukuza kutokana na mng‘ao wake na akajikweza na kutaka awe sawa na Mungu. Alikuwa mpendwa wa jeshi la mbinguni, malaika walifurahia kutekeleza amri zake, na alivishwa kwa hekima na utukufu zaidi ya malaika wote. Hata hivyo Mwana wa Mungu alikwezwa juu yake, kama aliye sawa na Mungu katika nguvu na mamlaka. Alishiriki mashauri ya Baba, wakati Lucifer hakushiriki katika malengo ya Mungu. “Kwa nini,” aliuliza malaika huyu mwenye nguvu, “Kristo awe na ukuu? Kwa nini anaheshimiwa zaidi ya Lucifer?”

Akiwa ameacha mahali pake katika uwepo wa Baba, Lucifer aliendelea kueneza roho ya kutotii miongoni mwa malaika. Alifanya kazi kwa siri ya ajabu, na kwa wakati alificha nia yake alipoonekana kwa Mungu. Alianza kuwa na wasiwasi kuhusu sheria inayotawala mbinguni, akiwaza moyoni kwamba ingawa sheria inaweza kuwa muhimu kwa wakaaji katika malimwengu, malaika, wakiwa wako juu zaidi, hawakuhitaji kizuizi hicho cha sheria, maana hekima yao ilikuwa inatosha kuwaongoza. Hawakuwa viumbe ambao wasingemheshimu Mungu; mawazo yao yote yalikuwa matakatifu, hapakuwepo na uwezekano kwao wa kukosa kama ilivyo kwa Mungu.

Ukuu wa Mwana wa Mungu kuwa sawa na ukuu wa Mungu ulionekana kama kutokuwa wa haki mbele za Lucifer, ambaye, alidai, alipaswa kuabudiwa na kuheshimiwa. Kama mfalme huyu wa malaika angeweza kufikia nafasi yake sahihi aliyokwezwa, mambo mazuri yangekuwa yakiongezeka kwa jeshi lote la mbinguni; maana ilikuwa lengo lake kupata uhuru kwa wote. Lakini sasa hata uhuru ule waliokuwa wakiufurahia ulifikia mwisho; maana Mtawala aliteuliwa kwa ajili yao, na kwa mamlaka yake wote watamuabudu. Huo ulikuwa udanganyifu mwerevu ili kupitia hila za Lucifer, ulikuwa ukienea kwa kasi mbinguni. Hajawepo mabadiliko ya nafasi wala mamlaka ya Kristo. Wivu wa Lucifer na madai yake ya kuwa sawa na Kristo kumefanya kuwepo na tamko la lazima la nafasi sahihi ya Mwana wa Mungu; lakini hili limekuwa jambo lile lile toka mwanzo. Malaika wengi, hata hivyo, walipofushwa na madanganyo ya Lucifer.

Akijivunia uaminifu uliotolewa kwa upendo katika utii ulioonyeshwa kwake na viumbe watakatifu, aliingiza kwa ujanja kutokuamini kwake ndani ya akili zao bila wao kutambua. Lucifer alionyesha malengo ya Mungu katika nuru isiyo sahihi – akiwapotosha na kuwachochea wasisimuke kwa kutokukubali na kutoridhika. Kwa werevu aliwafanya wasikilizaji wake watoe matamko ya hisia zao; kisha maelezo hayo akayarudia yeye kana kwamba yalikuwa sawa na lengo lake, kuwa uthibitisho kwamba malaika hawakukubaliana kikamilifu na serikali ya Mungu. Akiwa anadai kuwa na utii mkamilifu kwa Mungu, alisihi kuwa mabadiliko katika utaratibu na sheria za mbinguni ni lazima kwa ajili ya kuifanya imara serikali ya mbinguni. Hivyo wakati akiwa anatenda kwa msisimko

kinyume na sheria ya Mungu na kuingiza kutoridhika kwake ndani ya akili za malaika waliokuwa chini yake, kwa majivuno alikuwa akitafuta kuondoa kutokuridhika kwa malaika na kufanya upatanisho na malaika ambao hawakuona madhara yoyote ya utaratibu wa mbinguni. Akiwa anaamsha kutokukubali na uasi, kwa akili alifanya ionekane kana kwamba lengo lake lilikuwa ni kukuza utii na kudumisha upatano na amani.

Roho ya kutokuridhika iliyowashwa ilikuwa ikifanya kazi yake nzito. Ikiwa hapakuonekana wazi, utengano katika hisia ulikuwa miongoni mwa malaika. Wapo waliomtazama Lucifer kwa kumuunga mkono kinyume na serikali ya Mungu. Ingawa walikuwa na upatano na utaratibu ambao Mungu aliuanzisha, kwa sasa hawakuridhika na hawakuwa na furaha kwa sababu hawakuweza kuingia ndani ya mashauri Yake yasiyochunguzika; hawakuridhishwa na mpango wa kumkweza Kristo. Hawa walisimama nafasi ya pili kutoka kwa Lucifer tayari kudai uwepo usawa wa madaraka na Mwana wa Mungu. Lakini malaika waliokuwa watiifu waliendeleza hekima na haki ya tangazo la mbinguni na waliendelea kuwapatanisha viumbe ambao hawakuridhishwa na nia ya Mungu.

Kristo alikuwa Mwana wa Mungu; amekuwa pamoja na Mungu kabla ya kuwapo (39) kwa malaika. Amekuwa katika mkono wa kuume wa Baba, utawala Wake, ukijawa na baraka kwa wale walioukubali, haukuwahi kutiliwa mashaka. Upatano wa mbinguni haujawahi kamwe kuingiliwa; kutokukubali huku kumetoka wapi? Malaika watakatifu waliona matokeo ya hatari kutokana na ukaidi huu, na kwa moyo wa kusihi waliwashauri ambao hawakuridhika kuachana na mpango wao na kujihakikisha wenyewe kuwa ni watiifu kwa Mungu na waaminifu kwa serikali Yake.

Kwa rehema nyingi, kutokana na tabia Yake ya Uungu, Mungu alichukuliana kwa mda mrefu na Lucifer. Roho ya kutokukubali na kutoridhika haikujulikana hapo kabla huko mbinguni. Ilikuwa ni chembe mpya, ngeni, ya siri, isiyoelezeka. Lucifer mwenyewe awali hakuwa ameielewa asili ya hisia zake; maana kwa wakati aliogopa kuelezea kazi na fikra za nia yake; hata hivyo hakuachana nazo. Hakuweza kuona kwamba alikuwa anakwenda mbali. Lakini juhudi ?hizo ambazo ni upendo usio na mwisho na hekima pekee zinazoweza kuanzisha, zilifanywa kumthibitisha na kosa lakKutokuridhika kwake kulionyeshwa kuwa hakukuwa na sababu, na alionyeshwa kitakachokuwa matokeo ya msimamo wa maasi. Lucifer aliridhishwa kuwa alikuwa mwenye makosa.

Aliona kwamba “Bwana ni mwenye haki katika njia zake zote, na Mtakatifu katika kazi zake zote.” (Zaburi 145:17); kwamba sheria ya mbinguni ni ya haki, na kwamba alipaswa kuzitambua kama zilivyo katika mbingu yote. Kama angefanya hivyo, angeweza kujiokoa na kuokoa malaika wengi. Kwa wakati huo hakuwa amefutiliwa mbali na Mungu kwa kutokutii kwake. Ingawa alikuwa ameacha nafasi yake kama Kerubi afunikaye, bado kama angekuwa na nia ya kurudi kwa Mungu, kutambua hekima ya Muumbaji, na kuridhika na nafasi aliyoteuliwa katika mpango mkuu wa Mungu, angerudishwa katika ofisi yake. Mda

ulifika kwa maamuzi ya mwisho; anapaswa kutii serikali ya mbinguni kikamilifu au kujiweka wazi mwenyewe katika nafasi ya uasi. Karibu angefikia uamuzi wa kurudi, lakini kiburi kilimzuia. Ilikuwa ni kafara kubwa kwa ambaye alikuwa anaheshimiwa kuomba msamaha kwamba alikuwa mkosaji, kwamba fikra zake zilikuwa potofu, na kujiweka katika mamlaka ambayo amekuwa akiyaona kuwa hayana haki.

Muumba mwenye huruma, kwa kuwaonea huruma Lucifer na wafuasi wake, alikuwa akitaka kuwavuta kwake kutoka kwenye shimo la kuzimu la machafuko ambalo walikuwa wanakaribia kuingia. Lakini rehema Zake zilipuuzwa. Lucifer alionyesha kuwa maumivu ya mda mrefu ya Mungu ni udhihirisho wa ubora wake, ikionyesha kwamba Mfalme wa ulimwengu angeridhia matakwa yake. Kama malaika wangesimama imara pamoja naye, (40) alitamka, wangepata vyote walivyotamani. Alionyesha msimamo wake wa pambano kuu dhidi ya Muumba wake. Hivyo ilikuwa Lucifer, “mwenye nuru,” aliyemshiriki wa utukufu wa Mungu, muangalizi wa kiti Chake cha enzi, kwa kuasi akawa shetani, “mshitaki” wa Mungu na viumbe watakatifu na mharibifu wa wale ambao mbingu imejitoa kuwalinda na kuwaongoza.

Kwa dharau akikataa ushawishi wa malaika watakatifu, aliwaita watumwa waliodanganywa. Hali iliyoonyeshwa kwa Kristo aliita kuwa ni kitendo ambacho si cha haki kwake yeye na kwa jeshi lote la mbinguni, na akatangaza kwamba hatajisalimisha kwa uvamizi huu wa haki yake na yao. Kamwe hatatambua tena utawala wa Kristo. Amekuwa akidai heshima ambayo angepewa, na kutoa amri juu ya wale ambao wangekuwa wafuasi wake; na aliwaahadi wale watakaokuwa chini yake kuwa na serikali mpya nzuri zaidi, ambapo wote wangefurahia uhuru. Idadi kubwa ya malaika walithibitisha malengo yao na kumkubali awe kiongozi wao. Wakisifu kwa upendeleo ambao waliupokea, alitumaini kuwapata malaika wote, na kuwa sawa na Mungu mwenyewe na kupata utiifu wa jeshi lote la mbinguni.

Bado malaika watakatifu walimsihi yeye na wafuasi wake wajisalimishe kwa Mungu; na wakawaonyesha matokeo yasiyozuilika kama wangekataa: Yeye aliyewaumba angewatupa pamoja na nguvu zao na kuonyesha ishara ya kuwaadhibu watakaojaribu kuasi. Hakuna malaika ambaye angeweza kuonyesha ushindani dhidi ya sheria ya Mungu ambayo ni takatifu kama Yeye. Walionywa wote kuziba masikio yao wasisikie madanganyo na tafakari za Lucifer na kumshawishi yeye na wafuasi wake kutafuta uwepo wa Mungu bila kuchelewa na kutubu kosa la kuhoji hekima yake na mamlaka.

Wengi walielekea kujali ushauri huu, ili kutubu kwa kutokuridhika kwao, na kutafuta kupokelewa na Baba na Mwana Wake. Lakini Lucifer alikuwa na uongo mwingine tayari. Muasi mwenye nguvu alitangaza kwamba malaika walioungana naye wamekwenda mbali sana kiasi cha kutoweza kurudi; kwamba alifahamishwa sheria ya mbinguni, na alifahamu kuwa Mungu hatawasamehe. Alitanganza kwamba wote watakao jisalimisha katika mamlaka ya mbinguni watanyang‘anywa heshima yao na kushushwa vyeo. Kwa yeye

alikuwa ameshaamua kamwe kutokutambua mamlaka ya Kristo. Alisema kuwa, (41) kilichokuwa kimebaki kwake na wafuasi wake, ilikuwa ni kudai uhuru wao, tena kwa nguvu haki ambayo hawakupewa kama walivyotaka.

Kadri shetani mwenyewe alivyohusika, ilikuwa kweli kwamba alikuwa amekwenda mbali asiweze kurudi. Lakini si mbali kiasi hicho kwa wale waliokuwa wamepofushwa na madanganyo yake. Ushauri na kusihi kutoka kwa malaika watakatifu kulifunga mlango wa matumaini kwao; na kama wangesikia maonyo, wangeweza kuvunja mitego ya shetani. Lakini kiburi, kumpenda kiongozi wao, na tamaa ya uhuru viliruhusiwa, na kusihi kwa upendo wa mbinguni kulikataliwa.

Mungu alimruhusu shetani kuendelea na kazi yake hadi roho ya kutokuridhishwa ilipokomaa kwa uasi halisi. Ilikuwa lazima mipango yake ikamilike, ili asili yao halisi na tabia vionekane wazi na wote. Lucifer, kama Kerubi aliyetiwa mafuta, alikuwa akiheshimiwa sana, alikuwa akipendwa sana na viumbe wa mbinguni, na mvuto wake kwao ulikuwa na nguvu. Serikali ya Mungu haikuwahusisha tu wakazi wa mbinguni, lakini pia malimwengu yote aliyoyaumba; na Lucifer alikuwa amehitimisha kwamba kama angewashawishi malaika wote wa mbinguni katika uasi, angechukua malimwengu yote pia.

Kwa werevu alikuwa ameonyeshaupande wa swali lake, akitumia ujanja na werevu katika kufikia malengo yake. Uwezo wake wa kudanganya ulikuwa mkubwa. Kwa kujiweka mwenyewe katika nafasi ya udanganyifu alifanikiwa. Matendo yake yote yalivishwa siri ambayo ilikuwa vigumu kwa malaika kuigundua asili yake halisi. Hadi ilipokomaa, haikuwa rahisi kuonekana uovu kama ilivyokuwa; kutokuridhika kwake hakukuonekana kuwa ni uasi. Hata malaika watiifu hawakuweza kutambua tabia yake au kuona mwelekeo wa kazi yake.

Mwanzoni Lucifer alianzisha majaribu yake akiwa hajadhamiria. Malaika ambao hakuweza kuwavuta upande wake, aliwashutumu kwa kutokujali matakwa ya viumbe wa mbinguni. Kazi aliyokuwa anaifanya, aliwashutumu malaika watakatifu kuwa wanaifanya. Ilikuwa mazoea yake kukanganya kwa hoja ngumu kuhusu matakwa ya Mungu. Kila kitu kilichokuwa rahisi alikianzisha kwa siri, na kwa upotoshaji wa werevu akiweka mashaka juu ya matamshi wazi ya Yehova. Kwa kuwa nafasi yake ilikuwa ya juu karibu na serikali ya Uungu, ilimpa nguvu katika kutoa hoja zake.

Mungu alitumia njia hizo tu kwa vile zilikuwa katika utaratibu wa kweli na haki. (42) Shetani alitumia kile ambacho Mungu hakutumia – kujisifu na udanganyifu. Alipanga kupotosha neno la Mungu na kuvuruga mpango wa serikali Yake, akidai kwamba Mungu hakutenda haki katika kutoa sheria kwa malaika; kwamba katika kutaka kujisalimisha na utii kutoka kwa viumbe Wake, alikuwa anatafuta kujikweza mwenyewe. Kwa hiyo ilikuwa lazima kutoa kielelezo mbele ya wakazi wa mbinguni, na malimwengu yote, kwamba

serikali ya Mungu si ya haki, sheria Yake timilifu. Shetani alifanikiwa kuonyesha kwamba yeye mwenyewe alikuwa anautakia ulimwengu mambo mazuri. Tabia sahihi ya mwenye nguvu na lengo lake halisi lazima vijulikane kwa wote. Alikuwa na wakati wa kujifunua mwenyewe kwa kazi zake za uovu.

Kwa kutokukubali kwake ambako amekuonyesha mbinguni, shetani aliishitaki serikali ya Mungu. Alitangaza kuwa mabaya yote ni matokeo ya uongozi wa mbinguni. Alidai kwamba lilikuwa lengo lake kuboresha sheria ya Yehova. Hivyo Mungu alimruhusu kudhihirisha asili ya madai yake, kuonyesha mapendekezo yake yakifanya kazi katika sheria ya mbinguni. Kazi yake lazima iwe kinyume na yeye mwenyewe. Shetani alidai tangu mwanzo kwamba hakuwa muasi. Ulimwengu wote lazima uone mdanganyifu akifunuliwa.

Hata baada ya kutupwa kutoka mbinguni. Hekima isiyo na mwisho haikumharibu shetani. Kwa vile utumishi wa upendo ndio pekee unakubalika kwa Mungu, utii wa viumbe Wake lazima utokane na uthibitisho wa haki na ukarimu Wake. Wakazi wa mbinguni na malimwengu, wakiwa hawakuandaliwa kukabili asili ya matokeo ya dhambi, wasingeona haki ya Mungu katika kumuangamiza shetani. Kama angefutiliwa mbali asionekane, baadhi wangemtumikia Mungu kwa hofu na si kwa upendo. Mvuto wa mdanganyifu usingeharibiwa kabisa, wala roho ya uasi isingekuwa imefutwa. Kwa ajili ya ulimwengu wote katika vizazi visivyokoma, alipaswa aendeleze kufunua kanuni zake, ili shitaka lake dhidi ya serikali ya mbinguni liweze kuonekana na viumbe wote katika hali yake halisi, na kwamba haki na rehema ya Mungu na kutokubadilika kwa sheria Yake kuweze kuwa wazi pasipo na mashaka.

Uasi wa shetani umekuwa somo kwa ulimwengu wote katika vizazi vyote vijavyo – ushuhuda wa kudumu wa asili na matokeo ya dhambi. Kufanya kazi kwa utawala wa (43) shetani, madhara kwa wanadamu na malaika, kunapaswa kuonyesha kitakachokuwa tunda la kuweka kando mamlaka ya mbinguni. Kutadhihirisha kwamba kwa kuwepo serikali ya Mungu ni kuzingirwa na mambo mazuri kwa viumbe Aliowaumba. Hivyo historia ya jaribio hatari la uasi ni tahadhari kwa viumbe wote watakatifu, kuwakinga wasidanganyike na asili ya uasi, kuwalinda wasitende dhambi, na kupata adhabu yake.

Anayetawala mbinguni ndiye Aonaye mwisho tangu mwanzo – ambaye siri zilizopita na zijazo zi wazi mbele zake, ambaye mbele zaidi ya ole na giza na machafuko yaliyoletwa na dhambi, hufikia hitimisho la matakwa Yake ya upendo na mibaraka. Ingawa “mawingu na giza vyamzunguka:

Haki na hukumu ni msingi wa kiti chake cha enzi.” Zaburi 97:2. Na hawa ndio wakazi wa ulimwengu, watiifu na wasiowatiifu, siku moja watafahamu. “Kazi yake ni kamilifu: maana njia zake zote ni haki: Mungu wa uaminifu asiye na uovu, Yeye ndiye mwenye haki na adili.” Kumbukumbu la Torati 32:4.

Sura ya 2 – Uumbaji

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 1 na 2. “Kwa neno la Bwana mbingu zilifanyika na jeshi lake lote kwa pumzi ya kinywa Chake.” “Maana yeye alisema ikawa; Na Yeye aliamuru ikasimama.” Zaburi 33:6,9.

“Aliiweka nchi juu ya misingi yake, isitikisike milele.” Zaburi 104:5 Wakati dunia imewekwa mikononi mwa Muumba wake, ilikuwa nzuri ajabu. Uso wake ulitofautishwa na milima, vilima, na mabonde yakijawa na mito mizuri na maziwa ya kupendeza; lakini milima na vilima havikuwa vimechafuliwa, vikiwa na miteremko mikali ya kuogofya kama ilivyo sasa; miamba ya mawe iliyochongoka yenye ncha kali ilikuwa imezikwa chini ya udongo mzuri wenye rutuba, kila mahali ili kuzalisha mimea ya kupendeza. Hapakuwepo na mabwawa ya kuchukiza au majangwa yasiyo na uoto. Mimea na maua yenye utukufu yalionekana machoni kila mahali. Vilele vilijawa na miti mikbwa kuliko ilivyo sasa. Hewa ambayo haikuchafuliwa, ilikuwa safi na kutia afya. Mandhari yote ilikuwa nzuri na kupambwa na ardhi yenye makasri mazuri. Jeshi la malaika liliangalia kwa furaha na kufurahia kazi ya ajabu ya Mungu.

Baada ya dunia na wanyama na maisha ya mimea kuwepo, binadamu, fahari ya Muumba, na ambaye kwa yeye uzuri wa dunia ulitimia, alifanyika. Kwake alipewa uwezo wa kutawala kila ambacho macho yake yangeweza kukiona; maana “Mungu akasema, na Tufanye mtu kwa mfano Wetu na kwa Sura yetu akatawale……katika dunia yote…….Mungu akamuumba mwanadamu kwa mfano Wake;……mwanamume na mwanamke aliwaumba.” Hapa pameonyeshwa wazi chanzo cha mwanadamu; na kumbukumbu za mbinguni zimeeleza wazi kuwa hapatakuwepo na tendo la kukosea (45) hitimisho. Mungu alimuumba mwanadamu kwa mfano Wake Mwenyewe. Hapa hakuna siri. Hakuna msingi wa kupendekeza kwamba mwanadamu alipatikana kwa kuibuka kutoka katika hali ndogo ya maisha ya mnyama au mmea. Mafundisho hayo yanashusha thamani ya kazi ya Muumbaji hadi kufikia kiwango kifinyu cha fikra za kidunia za mwanadamu. Wanadamu wanakusudia kuondoa mamlaka ya Mungu kama mtawala wa ulimwengu kwa kumshusha hadhi mwanadamu na kumuondolea heshima ya asili yake. Aliyeweka malimwengu juu na kupamba maua ya kondeni, aliyejaza ulimwengu kwa maajabu ya nguvu Zake, alipofikia kuvika taji kazi Yake ya utukufu, kumuweka mmoja awe mtawala wa dunia, hakushindwa kumuumba kwa mkono ambao ulimpa uhai. Mfumo wa uwepo wetu kama ulivyoonyeshwa na maandiko, unatokana na asili, na sio mwendelezo wa kiumbe bali kutoka kwa Muumbaji. Ingawa aliumbwa kutoka mavumbini, Adam alikuwa “mwana wa Mungu.”

Aliwekwa, kama muwakilishi wa Mungu, awe juu ya utaratibu wa viumbe. Havikuweza kutambua mamlaka ya Mungu, bado viliumbwa viwe na uwezo wa kumpenda na kumtumikia mwanadam. Mtunga Zaburi anasema, “Umemtawaza juu ya kazi ya mikono

yako; umevitia vitu vyote chini ya miguu yake…..wanyama wa kondeni, ndege wa angani…..na kila kipitacho njia za baharini.” Zaburi 8:6 – 8.

Mwanadamu alipaswa kuwa na mfano wa Mungu, katika muonekeno wa nje na katika tabia.. Kristo pekee ndiye “chapa ya nafsi Yake” (Waebrania 3:1) ya Baba, lakini mwanadamu aliumbwa kwa mfano wa Mungu. Akili yake ilikuwa na uwezo wa kuelewa mambo ya mbinguni. Upendo wake ulikuwa safi; hamu ya chakula na hisia zake zilikuwa chini ya utawala wake. Alikuwa mtakatifu na mwenye furaha kwa kuwa na mfano wa Mungu na mkamilifu katika utii wa sheria Yake.

Mwanadamu alipotoka mikononi mwa Muumba wake, alikuwa mwenye umbo kubwa lililo na uwiano sawia. Muonekano wake wa uso ulikuwa na afya ukiwa na nuru ya maisha na furaha. Urefu wa Adam ulikuwa ni zaidi ya wanaume wanaokaa duniani leo. Eva alikuwa na umbo dogo kiasi; hata hivyo umbo lake lilikuwa bora na lililojawa na uzuri. Wawili hawa wasio na dhambi, hawakuvaa nguo za kutengenezwa; walifunikwa kwa nuru na utukufu, kama ule wanaovaa malaika. Kadri walivyoishi katika utii kwa Mungu, nguo hii ya nuru iliendelea kuwafunika.

Baada ya uumbaji wa Adamu, viumbe vyote vilipitishwa mbele zake ili avipe majina yao; (46) aliona kwamba kila kiumbe kilikuwa na mwenzi wake, lakini miongoni mwao, “hapakuonekana msaidizi wa kufanana naye.” Miongoni mwa viumbe wote aliowaumba Mungu duniani, hapakuwepo aliyekuwa sawa na mtu. Mungu akasema, “Si vema mtu awe peke yake; Nitamfanyia msaidizi wa kufanana naye.” Mtu hakuumbwa ili awe mpweke; alipaswa awe na jamii. Bila mwenzi mazingira mazuri ya Eden yangeshindwa kuleta furaha kamili. Hata mawasiliano na malaika yasingeweza kutosheleza hamu ya huruma na kuwa na mwenzi. Hapakuwepo na aliyekuwa na asili sawa kwa ajili ya kupenda na kupendwa. Mungu pekee ndiye aliyempa Adamu mwenzi. Alitoa “msaidizi wa kufanana naye” – msaidizi aliyeendana naye – aliyekuwa amewekwa kuwa msaidizi na ambaye angekuwa pamoja naye kwa upendo na huruma. Hawa aliumbwa kutoka katika ubavu wa Adamu, ikimaanisha kwamba, hakupaswa kumtawala yeye kama kichwa, wala kukanyagwa chini ya miguu yake kama aliye duni, lakini kuwa pamoja naye pembeni, akipendwa na kulindwa naye. Sehemu ya mtu mume, mfupa wa mfupa wake, na nyama ya nyama yake, alikuwa nafsi yake ya pili, akionyesha upendo wake wa karibu ambao ungekuwepo katika uhusiano huu. “Maana hakuna mtuanayeuchukia mwili wake popote; bali huulisha na kuutunza.” Waefeso 5:29. “Hivyo mwanamume atamuacha baba na mama yake, na kuungana na mke wake; nao watakuwa mwili mmoja.”

Mungu alisherehekea ndoa ya kwanza. Hivyo taasisi ikawa na chanzo ambacho ni Muumbaji wa ulimwengu. “Ndoa na iheshimiwe.” (Waebrania 13:4); ilikuwa ni zawadi ya Mungu ya mwanzo kwa mwanadamu, na ni taasisi mojawapo kati ya taasisi mbili, ambapo, baada ya anguko, Adamu alitolewa pamoja nayo kutoka paradiso. Wakati kanuni za mbinguni zinatambuliwa na kuzitii katika uhusiano huu, ndoa ni mbaraka; inalinda usafi

na furaha ya wanadam, inatoa mahitaji ya mwanadamu, inakuza mwili, akili na asili ya kiroho.

“Bwana Mungu akapanda bustani upande wa mashariki wa Eden; Akamuweka ndani yake huyo mtu aliyemfanya.” Kila kitu alichokiumba Mungu kilikuwa na utimilifu wa uzuri, na hakuna kilichoonekana kupungua ambacho kingejaziliza furaha ya hawa wawili; (47) na bado Muumbaji aliwaonyesha ishara ya upendo, kwa kuwaandalia bustani nzuri kwa ajili ya makao yao. Katika bustani hii kulikuwepo na miti ya kila aina, mingi yao ikiwa imejaa matunda mazuri na yenye harufu nzuri. Kulikuwepo na mizabibu ya kupendeza, ikiwa imeota kwenda juu, ikionyesha muonekeno mzuri, huku matawi yake yakiwa yamejawa na uzito wa matunda. Ilikuwa ni kazi ya Adamu na Hawa kuyatunza matawi ya mizabibu, hivyo kujitengenezea wenyewe makao kutoka katika miti iliyo na uhai ikiwa imefunikwa na matunda. Kulikuwa na harufu nzuri ya maua kila mahali. Katikati ya bustani kulikuwa na mti wa uzima, ukizidi miti mingine kwa utukufu. Matunda yake yalionekana kama tufaha ya rangi ya dhahabu na fedha, na yalikuwa na nguvu za kuishi milele.

Uumbaji sasa ulikuwa umekamilika. “Mbingu na nchi zikakamilika na jeshi lake lote”. Mungu akaona kuwa kila kitu alichokifanya ni chema.” Edeni ikastawi katika dunia. Adamu na Hawa walikuwa na uhuru wa kuufikia mti wa uzima. Hapakuwepo na doa la dhambi au kivuli cha kifo kilichoonekana katika uumbaji. “Hapo nyota za asubuhi zilipoimba pamoja, na wana wote wa Mungu walipopiga kelele kwa furaha.” Ayubu 38:7.

Yehova Mkuu aliweka misingi ya dunia; aliuvalisha ulimwengu wote kwa uzuri na kuujaza kwa vitu muhimu kwa ajili ya mwanadam; Aliumba maajabu yote ya dunia na bahari. Katika siku sita kazi kubwa ya uumbaji ilikuwa imekwisha. Mungu “Akapumzika siku ya Saba, akaacha kufanya kazi aliyoifanya, Mungu akaibariki siku ya Saba, Akaitakasa: Maana katika siku hiyo Alipumzika.” Mungu alitazama kazi ya mikono Yake kwa kuridhika. Vyote vilikuwa vitimilifu, mbele ya Mtawala wa mbinguni,na alipumzika, si kana kwamba alichoka, lakini akiwa ameridhishwa na matunda ya hekima Yake na uzuri na kudhihirishwa kwa utukufu Wake.

Baada ya kupumzika siku ya saba, Mungu aliitakasa, au kuiweka, kama siku ya pumziko kwa mwanadamu. Kwa kufuata mfano wa Muumbaji, mwanadamu anapaswa kupumzika katika siku hii takatifu, ili kadri atakavyotazama mbingu na nchi, apate kupata nuru ya kazi kubwa ya uumbaji wa Mungu., na kwamba atakapoona ushahidi wa hekima ya Mungu na wema, moyo wake upate kujazwa na upendo kwa Muumba wake.

Katika Edeni, Mungu aliweka kumbukumbu ya kazi Yake ya uumbaji, kwa kuweka (48) mibaraka katika siku ya saba. Sabato iliwekwa kwa Adamu, baba na muwakilishi wa familia yote ya wanadamu. Kuitunza Sabato ilikukuwa ni tendo la kutambua, kwa upande wa wale watakaoishi duniani, kwamba Mungu ndiye Muumba na Mtawala wao; na

wanapaswa kufanya kazi kwa mikono Yake na chini ya utawala Wake. Hivyo kuwekwa kwa Sabato ni kumbukumbu, na imetolewa kwa wanadamu wote. Hakuna kivuli chake na kizuizi cha kuitunza.

Mungu aliona kwamba Sabato ni muhimu kwa mwanadamu, hata pale Paradiso. Alihitaji kuweka kando matakwa yake mwenyewe na kuwa na siku moja kati ya siku saba, ili aweze kutafakari kikamilifu kazi ya Mungu katika nguvu za wema Wake. Alihitaji Sabato ili imkumbushe kuhusu Mungu na kuamsha shukrani kwa sababu vyote alivyofurahia na kumiliki alivipata kutoka katika mikono ya Muumbaji.

Mungu anataka Sabato ielekeze akili za wanadamu kutafakari ukuu wa kazi Yake. Asili huzungumza katika muonekano wake, ikitangaza kuwa kuna Mungu aliye hai, Muumbaji, Mtawala wa wote. “Mbingu zatangaza utukufu Wake; na anga latangaza kazi ya mikono Yake, mchana husemezana na mchana, na usiku hutoleana maarifa.” Zaburi 19:1,2. Uzuri unaoifunika dunia ni ishara ya upendo wa Mungu. Tunaweza kuutazama katika milima idumuyo, katika miti mikubwa, katika maua mazuri. Yote hutuambia kuhusu Mungu. Sabato, ikiwa inatuelekeza kwake aliyewaumba wote, inawataka wanadamu wafungue kitabu kikubwa cha asili na kufuatilia hekima, nguvu na upendo kwa Muumba.

Wazazi wetu wa kwanza, ingawa waliumbwa wakiwa wakamilifu na watakatifu, hawakuwekwa mahali ambapo hapakuwa na uwezekano wa kutenda kosa. Mungu aliwapa uhuru, wakiwa na utimilifu wa kutathimini hekima ya tabia Yake na haki ya matakwa Yake, na kwa uhuru mkamilifu, kutii au kutotii. Walikuwa na furaha katika kuwasiliana na Mungu na malaika watakatifu, lakini kabla ya kuhakikishiwa kuwa salama milele, utii wao lazima ujaribiwe. Wakati wa mwanzo wa kuwepo mwanadamu kuliwekwa tahadhari juu ya tamaa ya kuupendeza moyo, uchu uliokuwa msingi wa anguko la shetani. Mti wa ujuzi, ambao ulikuwa karibu na mti wa uzima katikati ya bustani, ulikuwa jaribio la utii, imani na (49) upendo kwa wazazi wetu wa kwanza. Wakiwa wameruhusiwa kula kwa uhuru katika kila mti, walizuiliwa wasionje katika huu, wasije wakapatwa na maumivu ya mauti. Waliwekwa wazi katika majaribu ya shetani; lakini kama watavumilia majaribu, hatimaye watawekwa mahali pa juu ya nguvu zake, ili wafurahie fadhila za Mungu milele. Mungu alimuweka mwanadamu kuwa chini ya sheria, kama hali ya ulazima wa kuwepo kwake. Alikuwa sehemu ya serikali ya mbinguni, na hapawezi kuwepo na serikali bila sheria. Mungu angeweza kumuumba mwanadamu bila nguvu ya kuasi sheria Yake, Angeweza kuuzuia mkono wa Adam usiguse tunda; lakini kwa hali hiyo mwanadamu angekuwa, si wakala huru, bali mtendaji asiyefikiri. Bila uhuru wa kuchagua, utii wake usingekuwa wa kujitoa, lakini wa kulazimishwa. Pasingekuwepo na kukuzwa kwa tabia. Hali hiyo ingekuwa kinyume na mpango wa Mungu katika utendaji wake kwa wakazi wa malimwengu mengine. Isingekuwa sahihi kwa mwanadamu kama kiumbe mwenye akili, na ingethibitisha madai ya shetani kwa utawala wa Mungu. Mungu alimuumba mwanadamu akiwa mkamilifu; alimpa tabia adilifu, pasipo na uelekeo katika mabaya.

Alimuwekea nguvu kubwa za akili, na akamuelezea uwezekano mkubwa wa kuwa mtiifu wa kweli. Utii, utimilifu na umilele, vilikuwa na hali ya furaha ya daima. Katika hali hii alikuwa aufikie mti wa uzima.

Nyumba ya wazazi wetu wa kwanza ingekuwa mfano wa nyumba zingine maana watoto wao wangeenda huko kuijaza dunia. Nyumba hiyo, iliyofanywa kuwa nzuri kwa mkono wa Mungu Mwenyewe, haikuwa yenye mapambo na urembo mwingi. Wanadamu, katika kujivuna kwao, hupendezwa na ukubwa wa majengo ya gharama kubwa yenye utukufu wa mikono yao; lakini Mungu alimuweka Adamu ndani ya bustani. Hapa palikuwa mahali pa kuishi. Mawingu yalikuwa paa lake; dunia, ikiwa na maua mazuri na zulia la mimea ya kijani, ilikuwa ni sakafu yake; na miti mikubwa ilikuwa ni baraza lake. Kuta zake zilining‘inia kwa mapambo makubwa – ikiwa ni kazi ya mikono ya Msanifu Mkuu. Kuzunguka mahali pa wawili ilikuwa ni fundisho la wakati wote – kwambafuraha ya kweli hupatikana, si katika tamaa za majivuno ya starehe, lakini katika muunganiko na Mungu (50) kupitia kazi za uumbaji Wake. Kama wanadamu hawatajali vitu vya kutengenezwa na mwanadamu, na kujenga tabia yao katika vitu vya kawaida, wangekuwa karibu sana katika kujibu swali la nini lengo la Mungu kwa kuwaumba. Kiburi na tamaa kamwe haviridhishwi, lakini walio na hekima watapata raha kwa vyanzo vya furaha ambayo Mungu ameweka ili kila mtu aweze kufikia.

Kwa wakazi wa Eden walipewa kazi ya kuijali bustani, “kuilima na kuitunza.” Kazi yao haikuwa ya kuchosha, lakini ya kufurahisha. Mungu aliweka kazi iwe mbaraka kwa wanadamu, ili akili ifanye kazi, ili mwili uwe na nguvu na kuendeleza kukuza uwezo wa kufanya kazi. Katika juhudi ya kazi kiakili na kimwili Adamu alipata raha kamili wakati wa uwepo wake katika hali ya utakatifu. Na ikiwa ni matokeo ya kutotii kwake, alifukuzwa atoke katika nyumba yake nzuri, na akalazimishwa ahangaike katika ardhi kwa ajili ya mkate wake wa kila siku, kazi hiyo, ingawa ilikuwa tofauti sana na ile ya kabla ya dhambi, ilikuwa kinga yake dhidi ya majaribu na chanzo cha furaha. Wote wanaochukulia kuwa kazi ni laana, ingawa ni ngumu na ya kuchosha, wanafanya kosa. Matajiri huwaangalia kwa dharau wale wanaofanya kazi, lakini hii ni tofauti sana na mpango wa Mungu wa kumuumba mwanadamu. Ni nini walichonacho

walio matajiri zaidi ikilinganishwa na kile alichokuwa amepewa Adamu? Bado Adam hakuachwa bila kazi. Muumba wetu, anayefahamu furaha ya mwanadamu, alimpatia Adamu kazi. Furaha ya kweli ya maisha inapatikana tu kwa wanaume na wanawake wanaofanya kazi. Malaika hufanya kazi kwa bidii; ni watenda kazi wa Mungu kwa wanadamu. Muumba hajaweka nafasi kwa ajili ya uvivu.

Wakiwa watiifu kwa Mungu, Adamu na mwenzi wake wangetawala dunia, hapakuwa na mpaka wa kutawala viumbe vyote hai. Simba na ndama waliwazunguka au kukaa miguuni pao. Ndege wenye furaha waliruka karibu yao bila hofu; na kadri nyimbo zao zilipopaa juu kwa ajili ya kumsifu Muumba wao, Adamu na Hawa waliungana nao kwa

kutoa shukrani kwa Baba na Mwana. Wawili watakatifu hawakuwa watoto peke yao waliokuwa chini ya uangalizi wa Baba Mungu lakini walikuwa wanafunzi waliopokea maagizo ya Muumba mwenye hekima. Walitembelewa na malaika, na kuhakikishiwa mawasiliano na Muumba wao, bila kuwepo na pazia la kuwatenga kati yao. Walikuwa na nguvu zilizotolewa na mti wa uzima, na nguvu ya ufahamu wao ilikuwa chini kidogo kuliko ya malaika. Siri za ulimwengu (51) unaoonekana – "Hizo kazi za ajabua za huyo mkamilifu wa maariffa" (Ayubu 37:16) – zilikuwa chanzo cha maagizo na furaha. Kanuni na utendaji wa asili, ambazo zimewaweka wanadamu katika uchunguzi wa miaka elfu sita, zilifunguliwa ndani ya akili zao na Muwekaji na Mshikiliaji wa vyote wa milele. Walitambua siri ya jinsi jani na ua na miti inavyopata uhai wao. Ikiwa ni kila kiumbe chenye uhai, kutoka viumbe wakubwa waishio majini hadi wadudu wadogo wanaoelea katika miali ya jua, Adamu aliwafahamu.

Aliwapa wote majina yao, na alitambua asili na tabia ya kila kimojawapo. Utukufu wa Mungu katika mbingu, malimwengu yasiyohesabika katika utaratibu wa kuwepo kwao, "ushikiliwaji wa mawingu," siri za mwanga na sauti, za mchana na usiku – yote hayo yalifunguliwa kwa wazazi wetu wa kwanza kwa ajili ya kujifunza. Katika kila jani msituni na kila jiwe katika milima, katika kila nyota zing`aazo, katika ardhi, hewa na anga, jina la Mungu liliandikwa. Mpangilio na kukubaliana kwa uumbaji vilizungumza kwao hekima na nguvu za milele. Walikuwa wakigundua mivutoiliyowajaza mioyo yao upendo na kupata upya sababu za kutoa shukrani.

Kadri walivyobaki kuwa watiifu katika sheria za mbinguni, uwezo wao wa kujua, kufurahi, na kupenda ulidumu kuongezeka. Walidumu kupata hazina za ufahamu, kugundua upya chemichemi za furaha, na kupata dhana wazi ya upendo wa Mungu usiopimika wala kushindwa.

Sura ya 3 – Jaribu na Anguko

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 3

Hapakuwepo na uhuru zaidi wa kuchochea uasi mbinguni, uadui wa Shetani dhidi ya Mungu ulipata uwanja mpya katika kupanga machafuko kwa wanadamu. Katika furaha na amani ya wawili wakiwa Eden aliona njozi ya furaha ambayo kwake ilikuwa imepotea milele. Akisukumwa na wivu, alipanga kuwatia katika kutokutii, na kuwaletea kosa na adhabu ya dhambi. Alibadili upendo wao na kuwa kutokutii, na nyimbo zao za kusifu kuwa malalamiko kwa Muumba wao. Hivyo asingewafanya wasiokuwa na kosa kuingia katika kosa lile lile ambalo yeye mwenyewe alikuwa ndani yake tu, bali pia angesababisha kutokumheshimu Mungu, na kusababisha masikitiko mbinguni.

Wazazi wetu wa kwanza hawakuachwa bila onyo la hatari iliyowatisha. Wajumbe wa mbinguni waliwawekea wazi historia ya anguko la Shetani na mpango wake wa kuwaangamiza, wakawafunulia kwa ukamilifu asili ya serikali ya mbinguni, ambayo mfalme wa uasi alitaka kuingusha. Ilikuwa kwa kutokutii amri za haki za Mungu ndiko kulikomfanya Shetani na jeshi lake kuanguka. Ni kwa jinsi gani ilivyokuwa muhimu, basi, kwamba, Adam na Hawa walipaswa kuitunza sheria ile ambayo kwayo ingedumisha utaratibu na usawa.

Sheria ya Mungu ni takatifu kama Mungu mwenyewe. Ni ufunuo wa nia Yake, nakala ya tabia Yake, ufunuo wa upendo na hekima ya kimbingu. Upatano wa uumbaji unategemea usawa kamili wa viumbe wote, wa kila kitu, wanyama hai na viumbe visivyo na uhai, katika sheria ya Muumba. Mungu ametoa sheria kwa ajili ya serikali, sio tu kwa viumbe hai, lakini katika utendaji wote wa asili. Kila kitu kinashikiliwa na kanuni, mwanadamu peke yake, katika wote waliokuwa duniani, anapaswa kuwa chini ya sheria za maadili. Kwa mwanadamu, aliye sifa ya uumbaji, Mungu amempa nguvu ya ufahamu wa mahitaji Yake, kufahamu haki na umuhimu wa sheria Yake, na madai ya kimbingu juu yake; na utii wa mwanadamu usiohoji unahitajika.

Kama malaika, wakazi wa Eden waliwekwa katika matazamio; hali yao ya furaha (53) ingepatikana tu katika uaminifu kwa sheria ya Muumba. Wangetii na kuishi, au kutokutii na kuangamia. Mungu aliwafanya wawe wapokeaji wa mibaraka; lakini waliasi sheria Yake, Ambaye hakuwaacha malaika walioasi, hakuwaacha pia, uasi ulisitisha kutoa zawadi Zake na kuleta taabu na machafuko. Malaika waliwatahadharisha ili wajilinde dhidi ya mbinu za Shetani, maana asingechoka katika juhudi zake za kuwanasa. Kadri walivyokuwa watiifu kwa Mungu mwovu asingewadhuru; maana, kama ingehitajika, malaika wa mbinguni wangetumwa kuwapa msaada. Kama wangefukuzia mbali jaribio kwao, wangekuwa na usalama kama walio nao wajumbe wa mbinguni. Lakini kama wangekubaliana na jaribu, asili yao ingechafuliwa na tabia mbaya kiasi kwamba ndani yao peke yao kusingekuwa na nguvu na uwezo wa kumpinga Shetani.

Mti wa ujuzi ulikuwa kwao kama mtihani kwa utii wao na upendo wao kwa Mungu. Ilimpendeza Bwana kuweka mbele yao zuio moja katika matumizi ya vilivyokuwa katika bustani; lakini kama watapuuzia nia Yake katika hili, watakuwa wamehesabiwa kosa la uasi. Shetani asingewafuata katika majaribu ya kudumu; alikuwa na uwezo wa kuwafikia kwa jaribu la mti uliokatazwa peke yake. Kama wangejaribu kuchunguza asili yake, wangefunuliwa katika ujanja wake. Walipaswa kuchukua tahadhari kwa uangalifu mkubwa juu ya maonyo ambayo Mungu aliyatuma kwao na kushikilia maagizo ambayo Aliona vyema kuwapa.

Ili aweze kufanisha kazi yake bila kugundulika, Shetani alichagua kutumia nyoka kama chombo chake – vazi lake alilotumia katika lengo lake la udanganyifu. Nyoka alikuwa moja ya viumbe wenye hekima na wazuri duniani. Alikuwa na mabawa, na akiwa anaruka angani, alionekana mwenye mng‘ao wa kumetameta, akiwa na rangi ya mng‘ao wa dhahabu. Akiwa amepumzika katika matawi makubwa ya mti uliokatazwa na akiwa katika tunda zuri, ilikuwa ni namna ya kuyafanya macho ya mtazamaji yawe na tamaa. Hivyo katika bustani ya amani alikuwepo muangamizaji, akiwa anatazama mawindo yake.

Malaika walimpa tahadhari Hawa asitengane na mume wake wakiwa katika kazi zao za kila siku; maana akiwa naye, asingekuwa katika hatari ya majaribu tofauti na kama (54) angekuwa peke yake. Lakini akiwa amevutwa na jambo la kupendeza, bila kutambua alitoka kwa mume wake. Akiwa ametambua kuwa alikuwa peke yake, alihisi hali ya hatari, lakini hakujali hofu yake, akifikiri kwamba ana hekima ya kutosha na nguvu ya kutambua maovu na kuhimili. Bila kukumbuka tahadhari ya malaika, alijikuta akiwa katika udadisi na mshangao wa mti uliokatazwa. Tunda lilikuwa zuri sana, na akajiuliza kwa nini Mungu aliwazuia. Sasa ilikuwa nafasi ya mjaribu. Kana kwamba aliweza kutambua mawazo yake, alimuuliza: “Ati! Hivi ndivyo alivyosema Mungu, Msile matunda ya miti yote ya bustani?”

Hawa alishangaa na kuona kana kwamba amesikia mwang`wi wa mawazo yake. Lakini nyoka aliendelea, katika sauti tamu ya muziki, katika kutoa sifa kwa werevu uzidio upendo wake; na maneno yake hayakuwa ya kutokupendeza. Badala ya kukimbia kutoka katika eneo lile, Hawa aliendelea kuwepo na kushangaa kusikia nyoka ikizungumza. Angekuwa ameambiwa na kiumbe kama malaika, hofu yake ingekuwa na msisimko; lakini hakuwa na wazo kwamba nyoka angekuwa chombo cha adui aliyeanguka.

Katika swali la mtego la mjaribu, alijibu: “Matunda ya miti ya bustani twaweza kula; lakini matunda ya mti ulio katikati ya bustani Mungu amesema Msiyale wala msiyaguse, msije mkafa. Nyoka akamwambia mwanamke, Hakika hamtakufa, kwa maana Mungu anajua ya kwamba siku mtakayokula matunda ya mti huo, mtafumbuliwa macho, nanyi mtakuwa kama miungu, mkijua mema na mabaya.”

Kwa kula katika mti huu, Shetani alisema, wangefikia kiwango cha juu cha uwepo wao na uwanja mpana wa ufahamu. Yeye mwenyewe alikula tunda lililokatazwa, na matokeo

yake akapata nguvu ya kuongea. Na aliingiza wazo kwamba Bwana alikuwa na wivu katika kuwazuia mti wa ujuzi, ili kwamba wasije wakawa sawa na Mungu. Ilikuwa ni kwa sababu ya tabia yake ya ajabu, uwezo wa kutia hekima na nguvu, kwamba aliwazuia wasionje wala kugusa. Mjaribu alishawishi kwamba onyo la mbinguni lisingetimizwa; kwamba ilikuwa ni kuwaogofya tu. Ingewezekanaje kwa wao kufa? Hawajala mti wa uzima? Mungu amekuwa akitafuta kuwazuia wasifikie ukuaji wa thamani na kupata furaha kubwa.

Hiyo imekuwa kazi ya Shetani tangu siku za Adamu hadi sasa, na ameiendeleza kwa mafanikio makubwa. Anawajaribu wanadamu kutotegemea upendo wa Mungu na kutilia mashaka hekima yake. Anajaribu daima kuamsha roho ya msisimko katika udadisi (55) usiokuwa na maana, kutokupumzika katika hamu ya kutafuta kupenya hadi ndani ya siri za hekima na nguvu za mbinguni. Katika juhudi zao kutafuta kile ambacho Mungu amekificha, wengi wamekwenda mbali na kweli ambazo Mungu amezifunua, na ambazo ni muhimu katika wokovu. Shetani anawajaribu wanadamu ili wasitii kwa kuwaongoza kuamini kuwa wanaingia katika uwanja mpana zaidi wa ufahamu. Lakini yote hayo ni udanganyifu. Wakiwa wamependezwa na mawazo yao ya maendeleo, kwa kukanyaga matakwa ya Mungu, wamejiweka katika njia iongozayo katika udhaifu na kifo.

Shetani aliwaeleza watakatifu wawili kwamba wangenufaika katika kuvunja amri ya Mungu. Hatusikii hoja hizo leo? Wengi wanazungumzia ufinyu wa wale wanaotii amri za Mungu, huku wao wenyewe wakidai kuwa na mawazo mapana na kufurahia uhuru. Ni nini hiki bali ni mwang‘wi wa sauti ya Eden, “siku mtakapokula” – kuasi matakwa ya mbinguni – “mtakuwa kama miungu”? Shetani alidai kupata maendeleo mazuri alipokula tunda lililokatazwa, lakini alishindwa kuonyesha kwamba kwa kuasi alifukuzwa mbinguni. Ingawa amekuwa na dhambi na kupata upotevu wa milele, alificha taabu yake aliyonayo ili kuwavuta wenginekatika hali hiyo. Hivyo ndivyo ilivyo sasa muasi anatafuta kuficha tabia yake halisi ili apate kuwadanganya watu; anaweza kudai kuwa ni mtakatifu; lakini tabia yake ya kujikweza inamfanya awe mdanganyifu hatari zaidi. Yuko upande wa Shetani, akikanyaga sheria ya Mungu, na kuwaongoza wengine kufanya hivyo, kwa ajili ya uangamivu wao wa milele.

Hawa aliamini maneno ya Shetani, lakini imani yake haikumlinda katika adhabu ya dhambi. Hakuamini maneno ya Mungu, na hili ndilo lililopelekea anguko lake. Katika hukumu, wanadamu hawatahukumiwa kwa sababu waliamini uongo, lakini kwa sababu hawakuamini ukweli, kwa sababu walidharau nafasi ya kujifunza ukweli. Kinyume cha kutambua werevu wa Shetani wa kudanganya, ni hatari kubwa kutokumtii Mungu. Inatupasa kuiweka mioyo yetu kuwa tayari kufahamu kweli. Kila nakili ya mafundisho ambayo Mungu Ameiweka katika neno lake ni kwa ajili ya maonyo kwetu na maagizo. Yametolewa ili kutuokoa katika udanganyifu. Kutokujali kutapelekea upotevu wetu. Chochote kinachopingana na neno la Mungu, tunapaswa kuwa na uhakika kwamba kinatoka katika kinywa cha Shetani.

Nyoka alichuma tunda kutoka katika mti uliokatazwa na akaliweka katika mkono wa Hawa aliyekuwa anasitasita. Ndipo akamkumbusha katika maneno yake mwenyewe, (56) kwamba Mungu amewazuia kuligusa tunda, wasije wakafa. Hawa aliona hakuna hatari zaidi katika kula tunda, Shetani akasema, zaidi ya kugusa. Alipoona kuwa hakuna mabaya yaliyompata katika kile alichokifanya, Hawa akajiamini. Alipoona kuwa "ule mti wafaa kwa chakula, wapendeza macho, nao ni mti wa kutamanika kwa maarifa, basi alitwaa katika matunda yake akala."

Lilikuwa la kupendeza katika ladha, na alipokula, alihisi kuwa na nguvu, na kujiona mwenyewe kuwa amefikia kiwango cha juu zaidi. Bila hofu alichuma na kula. Na sasa, akiwa ameasi, akawa wakala wa Shetani katika kazi ya kumuangamiza mume wake. Katika hali isiyo ya kawaida, msisimko usio wa asili, mikono ikiwa imejaa matunda yaliyokatazwa, alimtafuta mume wake na kumsimulia yaliyotokea. Hali ya masikitiko ilionekana katika uso wa Adam. Alionekana mwenye kushangazwa na mwenye kuchukua tahadhari. Akijibu maneno ya Hawa, Adam alisema, hii ni kazi ya adui ambaye wamekuwa wakitahadharishwa; na kwa tamko la mbinguni, Hawa lazima afe. Katika kujibu, Hawa alimuomba Adam ale, akirudia maneno ya Nyoka, kwamba hakika hawatakufa. Alitoa maelezo kwamba hilo ni kweli, maana hakuona hali ya kutokumpendeza Mungu, badala yake alihakikisha uzuri, ukiwa na hali ya upya wa maisha, ambao, alifikiri, ni wa wajumbe wa mbinguni.

Adam alitambua kuwa mwenzi wake ameasi sheria ya Mungu, hakujali katazo pekee lililowekwa mbele yao kama mtihani wa uamifu na upendo. Kulikuwepo na mvutano ndani ya akili yake. Alihuzunika na kulia kwa sababu alimruhusu Hawa atoke mbali naye. Lakini tayari tendo limefanyika; anapaswa atengwe na ambaye amekuwa furaha yake katika jamii. Itawezekanaje kwake? Adam amekuwa akifurahia muungano wa Mungu na malaika watakatifu.

Amekuwa akiwa katika utukufu wa Muumba. Alitambua majaaliwa ya wanadamu endapo wangekuwa waaminifu kwa Mungu. Hata hivyo, mibaraka yote hii haikuonekana kwa hofu ya kupoteza zawaidi pekee ambayo macho yake yaliithamini kuliko vyote. Upendo, shukrani, uaminifu kwa Muumba – yote yalimezwa na upendo kwa Hawa. Hawa alikuwa sehemu ya mwili wake, na hakuvumilia kuwa na wazo la utengano. Adamu hakuwa na uhakika kuwa Nguvu ile ile ya milele iliyomuumba kutoka kaika mavumbi ya ardhi, akawa hai, katika umbo zuri, na kwa upendo Imempatia mwenzi, Ingeweza kujaza nafasi ya Hawa. Aliamua kushiriki katika matokeo ya Hawa, kama angekufa, angekufa pamoja naye. Baada ya yote, alitafakari, haiwezekani kwamba maneno ya nyoka (57) mwenye hekima yawe ya kweli? Hawa alikuwa karibu naye, kana kwamba ni mzuri asiye na kosa dhidi ya tendo hili la kutotii. Hawa alielezea namna anavyompenda Adam ambapo alikuwa hajawahi kumueleza hapo kabla. Hakuna dalili ya kifo iliyooneka kwa Hawa, Adam aliamua kuwa mwenye akili zaidi ya matokeo. Akachukua tunda na kula

haraka.Baada ya uasi Adam kwa mara ya kwanza alijisikia akiwa katika anga ya juu zaidi. Lakini mda mfupi mawazo ya dhambi yake yalimjaza hofu. Hewa ambayo awali ilikuwa nzuri na joto la kawaida, ilionekana kuwatia baridi wawili waliokosa. Upendo na amani ambavyo vimekuwa vyao vilitoweka, na mahali pake walihisi dhambi, hofu ya wakati ujao, uchi wa nafsi. Vazi la nuru ambalo liliwafunika, sasa lilitoweka, na mahali pake wakatakiwa kutengeneza mavazi yao, maana wakiwa uchi, macho yao yasingeweza kukutana na Mungu na malaika watakatifu.

Walianza kuona tabia halisi ya dhambi Adamu alimlalamikia mwenzi wake kwa upumbavu wake wa kumuacha na kuruhusu adanganywe na nyoka; lakini wote wawili walisifu kwamba, Yeye aliyewapa uhakika wa upendo Wake, atasamehe kosa hili moja, au hawatakuwa katika hatia ya adhabu ambayo waliihofu.

Shetani alijisifu katika mafanikio yake. Alimjaribu mwanamke katika kutokutegemea upendo wa Mungu, kuwa na shaka na hekima Yake, na kuasi sheria Yake, na kupitia mwanamke amesababisha anguko la Adamu.

Lakini aliyetoa amri alikuwa tayari kuwafahamisha Adamu na Hawa matokeo ya uasi wao. Uwepo wa mbingu ulionekana katika bustani. Wakati wa utakatifu wao, kwa furaha wamekuwa wakimkaribisha Muumba wao; lakini sasa walikimbia kwa hofu, na wakatafuta kujificha katika bustani. Lakini “Bwana Mungu akamwita Adam, akamwambia, Uko wapi? Akasema nalisikia sauti yako, nikaogopa kwa kuwa mimi ni uchi; nikajificha. Akasema ni nani aliyekuambia kuwa u uchi? Je, umekula wewe matunda ya mti niliyokuagiza usiyale?.

Adamu hakukataa wala kuomba radhi kwa dhambi yake; lakini, badala ya kuonyesha hatia ya kosa, alitupia lawama kwa mke wake, na hivyo kwa Mungu mwenyewe: “Huyo mwanamke Uliyenipa awe pamoja nami ndiye aliyenipa matunda ya mti huo, nikala.” Yule ambaye, kutokana na upendo kwa Hawa, ameamuamua mwenyewe kwa hiari kumkataa (58) Mungu, nyumba yake ya Paradiso, na maisha ya furaha ya milele, angeweza sasa, baada ya anguko lake, kumfanya mwenzi wake, na hata Muumba wake, kuwajibika katika kuasi. Ndivyo ilivyo hatari ya guvu ya uasi.

Mwanamke alipoulizwa., “Ni nini ulilofanya? Alijibu “Nyoka alinidanganya, nikala”. “Kwa nini ulimuumba nyoka? Kwa nini ulimruhusu aingie Edeni? – haya ni maswali yaliyomaanisha kujitetea kwa dhambi yake. Hivyo, kama Adamu, alimshitaki Mungu kwa kuwajibika kwa anguko lao. Roho ya kujihesabia haki ilianzishwa na baba wa uongo; ikachukuliwa na wazazi wetu wa kwanza mapema baada ya kujiweka katika himaya ya Shetani, na imekuwa ikionyeshwa na wana na binti wa Adamu. Badala ya kutubu dhambi zao kwa unyenyekevu, wanajaribu kujikinga wenyewe kwa kuwatupia lawama wengine, kutupia lawama mazingira, au kumtupia lawama Mungu – wakifanya hata ionekane kuwa mibaraka ya Mung kuwa manung`uniko dhidi Yake.

Bwana alitamka tamko kwa nyoka: “Kwa sababu umeyafanya hayo, umelaaniwa wewe kuliko wanyama wote, na kuliko hayawani wote walioko mwituni; kwa tumbo utakwenda, na mavumbi utakula siku zote za maisha yako.” Tangu wakati alipotumika kama chombo cha Shetani, nyoka alipaswa kushiriki hukumu ya mbinguni. Kutoka katika hali ya kuwa kiumbe mzuri na wa kupendeza kuliko viumbe wote wa mwituni, alishushwa hadi kuwa wa kutambaa na kukimbiwa na viumbe wote, aliogopwa na kuchukiwa na wanadamu na wanyama. Maneno yaliyotolewa kwa nyoka yanakwenda moja kwa moja kwa Shetani mwenyewe, yakielekeza mwisho wa kushindwa na kuangamizwa kwake: “nami nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; huo utakuponda kichwa na wewe utamponda kisigino.”

Hawa aliambiwa kuhusu huzuni na maumivu ambayo yatakuwa sehemu yake. Bwana akasema: “na tamaa yako itakuwa kwa mumeo, naye atakutawala.” Wakati wa uumbaji, Mungu alimfanya Hawa kuwa sawa na Adamu. Wangeendelea kuwa watiifu kwa Mungu – katika kukubaliana na sheria Yake kuu ya upendo – wangekuwa katika kukubaliana kati yao; lakini dhambi imeleta kutokukubaliana, na sasa umoja na kukubaliana kwao kunaweza kupatikana kwa kujinyenyekeza kwa mmoja wao. Hawa alikuwa wa kwanza katika uasi; na alijikuta katika majaribu kwa kujitenga na mwenzi wake, kinyume cha maagizo ya mbinguni. Ni kwa sababu ya kumuendea Adamu akiwa na ushawishi wa kikahaba ndiko kulikomfanya Adam (59) afanye dhambi, na sasa akawekwa awe chini ya mume wake. Kama kanuni zilizounganishwa katika sheria ya Mungu zingefuatwa, tamko hili, ingawa limetolewa kama matokeo ya dhambi, lingekuwa mbaraka kwao; lakini matumizi mabaya ya kiutawala aliyopewa mwanamume yamemfanya maisha ya mwanamke yawe machungu na mzigo.

Hawa alikuwa mwenye furaha kamili kuwa kando ya mume wake katika nyumba yake ya Edeni; lakini, kama akina Hawa wa kisasa, alijisifu kwa kuwa na matumaini ya kuwa juu zaidi ya nafasi aliyowekewa na Mungu. Katika kujaribu kupanda zaidi ya nafasi yake ya asili, alishushwa chini zaidi ya nafasi yake ya asili. Matokeo kama hayo yatafikiwa na wale wasiopenda kwa hiari yao na kwa furaha kushika majukumu yao katika mpango wa Mungu. Katika juhudi za kutaka kuwa katika nafasi ambazo Mungu hakuwapangia, wengi wanaacha nafasi wazi ambapo wangekuwa mibaraka. Katika kutamani nafasi za juu, wengi wametoa kafara heshima na hadhi ya kweli kama mwanamke, na wameacha bila kufanya kile mbingu ilichowapangia.

Kwa Adam Bwana alisema: “kwa sababu umeisikiliza sauti ya mke wako, ukala matunda ya mti ambao nakikuagiza, nikisema, Usiyale; ardhi imelaaniwa kwa ajili yako; kwa uchungu utakula mazao yake siku zote za maisha yako; michongoma na miiba itakuzalia, nawe utakula mboga za kondeni, kwa jasho la uso wako utakula chakula, hata utakapoirudia ardhi, ambayo kwa hiyo ulitwaliwa; kwa maana u mavumbi wewe, nawe mavumbini utarudi.”

Haikuwa mapenzi ya Mungu kwamba wawili wasio na dhambi wafahamu dhambi. Aliwapatia uhuru kwa ajili ya mazuri, na kuwazuia baya. Lakini kinyume na amri Yake, walikula mti uliozuiliwa, na sasa wangeendelea kula katika mti huo – wangekuwa na utambuzi wa mabaya – siku zote za maisha yao. Tangu wakati huo, uzao wote ungeteswa kwa majaribu ya Shetani. Badala ya furaha ya kazi waliyopewa, mashaka, huzuni na kazi ngumu vikawa sehemu yao. Wakatawaliwa na kukata tama, maumivu, na hatimaye kifo. Chini ya laana ya dhambi, asili yote inashuhudia matokeo ya tabia ya mwanadamu katika uasi dhidi ya Mungu. Mungu alipomuumba mwanadamu, alimfanya awe mtawala wa dunia yote na viumbe hai wote.

Kadri Adamu alivyokuwa mtiifu kwa mbingu, asili yote ilikuwa chini yake. Lakini alipoasi sheria ya mbinguni, viumbe wasio na nguvu wakawa (60) waasi dhidi ya utawala wake. Hivyo Bwana kwa rehema Zake kuu, aliwaonyesha wanadamu jinsi sheria Yake ilivyo takatifu, na kuwaongoza, kwa uzoefu wao wenyewe, kuona hatari ya kuziacha sheria Zake, hata kwa kiasi kidogo.

Na maisha ya kazi ngumu ambayo yamekuwa sehemu ya mwanadamu, yalitolewa kwa upendo. Ilikuwa ni namna ya kumuadabisha mwanadamu kutokana na dhambi yake, kuweka uangalifu katika tamaa ya chakula, kujenga tabia ya kujikana nafsi. Ilikuwa sehemu ya mpango wa Mungu kwa ajili ya mwanadamu kujijenga upya kutoka katika maangamizi na upungufu ulioletwa na dhambi.

Maonyo yaliyotolewa kwa wazazi wetu wa kwanza – “siku utakapokula matunda ya mti huo, utakufa hakika.” (Mwanzo 2:17) – haikumaanisha kwamba wangekufa mara moja siku ile watakapokula mti uliokatazwa. Lakini siku hiyo tamko hilo lingetolewa. Kutokufa kuliahidiwa kwao kwa masharti ya utii; kwa kuasi wangeleta adhabu ya kutoishi milele. Kwamba siku hiyo wangekabiliwa na kifo.

Ili wawe na maisha yasiyo na mwisho, mwanadam lazima aendelee kula mti wa uzima. Akiwa amepatwa na hili, uhai wake ungekuwa unapungua hadi maisha kutoweka. Ulikuwa mpango wa Shetani kwamba Adamu na Hawa wangepatwa na huzuni toka kwa Mungu kwa kutokutii kwao; na hivyo, kama wasingepata msamaha, alitumaini kwamba wangekula mti wa uzima, na hivyo kuwa katika maisha ya dhambi na huzuni milele. Lakini, baada ya anguko la Adamu, malaika watakatifu walitumwa mara moja kuulinda mti wa uzima. Kuzungu malaika hawa, kulikuwa na miali ya nuru iliyokuwa kama upanga. Hakuna katika familia ya Adamu aliyeruhusiwa kuvuka mpaka huo wa tunda litoalo uzima; hivyo hakuna mdhambi asiyekufa.

Habari za ole kutokana na uasi wa wazazi wetu wa kwanza inachukuliwa na wengi kama matokeo mabaya kutokana na dhambi ndogo, na wanatuhumu hekima na haki ya Mungu katika kushughulika na mwanadamu. Lakini kama wangetazama kwa undani zaidi kuhusu jambo hili, wangeweza kutambua kosa lao. Mungu alimuumba mwanadamu kwa

mfano wake, akiwa huru kutoka dhambini. Dunia ingekuwa ya watu ambao wangekuwa chini kidogo kuliko malaika; lakini utii wao lazima ujaribiwe; maana Mungu asingeruhusu ulimwengu ujazwe na wale ambao wasingeijali sheria Yake. Na bado katika rehema Yake, Hakumuwekea Adam jaribu zito. Na jinsi katazo lilivyokuwa dogo na rahisi ndivyo (61) lilivyofanya dhambi iwe kubwa zaidi. Kama Adam asingeweza kustahimili majaribu madogo, asingeweza kuhstahimili jaribu kubwa kama angekuwa amepewa pia majukumu makubwa.

Kama Adam angepewa jaribu kubwa, wote ambao mioyo yao huelekea mabaya wangetoa udhuru kwa kusema: “hili ni jambo dogo lisilo na maana, na Mungu hawezi kujishughulisha na mambo madogo kama hayo.” Na pangekuwepo na muendelezo wa uasi katika mambo yanayoonekana kuwa madogo, na ambayo yanafanywa bila kukemewa miongoni mwa wanadamu. Lakini Bwana amedhihirisha kwamba dhambi katika hali yoyote ni kosa

Kwa Hawa ilionekana kitu kidogo kutokumtii Mungu kwa kuonja tunda la mti uliokatazwa na kumjaribu mume wake pia aasi, lakini dhambi yao ilifunua mafuriko ya ole juu ya ulimwengu. Nani ajuaye, wakati wa jaribu, matokeo ya hatari inayoweza kutokea kutokana na hatua moja isiyo sahihi?

Wengi wanaofundisha kwamba sheria ya Mungu haimfungi mwanadamu, hutoa hoja kwamba haiwezekani kushika maandiko katika sheria. Lakini kama hili lingekuwa kweli kwa nini Adam alipata adhabu kutokana na uasi wake? Dhambi ya wazazi wetu wa kwanza ilileta kosa na huzuni juu ya ulimwengu, na kama isingekuwa wema na rehema za Mungu, wanadamu wote wasingekuwa na matumaini. Hebu kila mmoja asijidanganye. “Mshahara wa dhambi ni mauti.” Warumi 6:23. Sheria ya Mungu haiwezi kuvunjwa zaidi sasa kwa uhuru bila kuwa na adhabu kuliko wakati tamko lilipotolewa kwa baba wa wanadamu wote.

Baada ya dhambi, Adamu na Hawa hawakuishi tena Edeni. Walisihi ili wabaki katika nyumba ya maisha yao yasiyo na kosa na ya furaha. Walitubu kwamba wameharibu kila kilicho chema katika maskani ya furaha, lakini wakakiri kwamba wakati ujao watakuwa watiifu kwa Mungu. Lakini waliambiwa kwamba asili yao imeharibiwa na dhambi; wamepungua katika nguvu za kupinga mabaya na wamefungulia njia Shetani ili apate kuwaingilia zaidi. Wakiwa si wakosaji waliangushwa na majaribu; na sasa, katika hali ya kutambua kosa, wangepungua katika nguvu ya kufanya mema. Katika hali ya unyenyekevu na huzuni isiyoelezeka, waliiaga nyumba yao nzuri na kwenda kuishi duniani, mahali palipo na laana ya dhambi. Hali ya hewa, ambayo awali ilikuwa nzuri, kwa sasa ilikuwa na mabadiliko, na Bwana kwa rehema aliwapatia vazi la ngozi kama kinga ya joto na baridi kali.

Kadri walivyoshuhudia kuanguka kwa maua na majani dalili ya mwanzo ya kuoza, (62) Adam na mwenzi wake walihuzunika tena zaidi ya watu wanavyohuzunika sasa kwa ajili ya kufiwa na ndugu zao. Kifo cha maua dhaifu ndiyo iliyokuwa sababu ya huzuni; lakini wakati miti mizuri ilipodondosha majani yake, hali ilionyesha wazi kwamba kifo ni dhahiri kwa kila kiumbe hai

Bustani ya Eden iliendelea kuwepo mda mrefu baada ya mwanadamu kufukuzwa katika njia zake za kupendeza. Kabila za watu walioanguka waliruhusiwa kuitazama nyumba ya ambao hawakuwa na kosa, malaika walinzi waliwazuia kuingia. Katika lango la Paradiso lililindwa na Kerubi utukufu wa mbinguni ulifunuliwa. Hapa Adam na watoto wake walikuja ili kumuabudu Mungu. Hapa walifanya upya agano na Mungu la utii wa sheria iliyowafanya wafukuzwe Eden. Wakati habari za uasi zilipoenea katika ulimwengu, na uovu wa wanadamu ulipoamuliwa kuangamizwa kwa mafuriko ya maji, Mkono ulioipanda Eden uliiondoa duniani. Lakini wakati wa mwisho wa kurejesha, wakati ambapo patakuwepo “mbingu mpya na nchi mpya” (Ufunuo 21:1), Edeni itarejeshwa ikiwa na utukufu zaidi ya hapo mwanzo.

Ndipo wale waliotunza amri za Mungu watavuta pumzi ya kutokufa chini ya mti wa uzima; na katika vizazi visivyo na mwisho makazi ya malimwengu ambao hawakutenda dhambi watatazama, katika bustani hiyo ya kupendeza, mfano wa kazi kamili ya uumbaji wa Mungu, ambayo haitaguswa na laana ya dhambi – mfano wa namna ambavyo dunia nzima ingekuwa, kama Adamu angetii mpango wa utukufu wa Muumbaji.

Sura ya 4 – Mpango wa Ukombozi

Anguko la Adam lilizijaza mbingu huzuni. Ulimwengu ambao Mungu aliutengeneza ulijawa na laana ya dhambi na ulikaliwa na maangamizi na kifo. Hapakuonekana kukwepa madhara kwa wale walioasi amri. Malaika walisitisha kuimba nyimbo zao za kusifu. Mbinguni kote kulikuwa na maombolezo ya kile kilicholetwa na dhambi.

Mwana wa Mungu, Kamanda mwenye utukufu wa mbinguni, aliguswa na huruma kwa ajili ya anguko la mwanadamu. Moyo Wake ulisukumwa na huruma isiyo na mwisho kadri ole ya ulimwengu uliopotea ilipoamshwa mbele Yake. Lakini upendo wa mbinguni ulikuwa na mpango ambapo mwanadamu angeokolewa. Amri ya Mungu iliyovunjwa ilihitaji kifo cha mdhambi. Katika mbingu yote alikuwepo mmoja tu ambaye angeweza, katika nafasi ya mwanadamu, kutimiza madai ya sheria. Kwa vile amri ya mbinguni ni takatifu kama Mungu mwenyewe, aliyekuwa sawa na Mungu angeweza kufanya upatanisho kwa ajili ya uasi. Hakuna mwingine isipokuwa Kristo angeweza kumkomboa mwanadamu kutoka katika laana ya dhambi na kumrudisha tena katika kukubaliana na mbingu. Kristo angechukua juu yake kosa hilo na aibu ya dhambi – dhambi iliyofanywa kwa Mungu Mtakatifu ndiyo iliyomtenga Baba na Mwana Wake. Kristo alipaswa afike hadi vina vya kutokuwa na furaha ili amkomboe mwanadamu anayeangamia.

Mbele za Baba alisihi kwa niaba ya mdhambi, wakati jeshi la mbinguni likisubiri matokeo kwa hamu kubwa ambayo hakuna maneno yanayoweza kuelezea. Kwa mda mrefu kulikuwa na mawasiliano ya ajabu – “Mshauri wa amani” (Zekaria 6:13) kwa ajili ya mwanadamu aliyeanguka. Mpango wa wokovu uliwekwa mapema kabla ya uumbaji wa dunia, maana Kristo ni “Mwana kondoo aliyechinjwa tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu” (Ufunuo 13:8); na bado ilikuwa kuhangaika, hata kwa Mfalme wa ulimwengu, kumtoa Mwana wake ili afe badala ya mwanadamu aliyeanguka. Lakini, “Mungu aliupenda ulimwengu, hata akamtoa Mwana Wake wa pekee ili kila amwaminiye asipotee, bali awe (64) na uzima wa milele.” Yohana 3:16. Oh, siri ya wokovu! Upendo wa Mungu kwa ulimwengu ambao haukumpenda Yeye! Nani anaweza kufahamu kina cha upendo huo ambao “unapita ufahamu”? Tokea vizazi vyote vyenye mawazo yanayokufa, vimekuwa vikitafuta kufahamu siri ya upendo huo usioweza kufahamika, hatimaye vitashangaa na kuabudu.

Mungu angefunuliwa kupitia Kristo, “Akiupatanisha ulimwengu na Yeye Mwenyewe” (2 Wakorinto 5:19). Mwanadamu ameathiriwa na dhambi sana kiasi kwamba isingewezekana kwa yeye, ndani yake mwenyewe, kuwa na kukubaliana na Ambaye asili Yake ni safi na njema. Lakini, Kristo, baada ya kumkomboa mwanadamu kutoka adhabu ya sheria, angeweza kutia nguvu ili ziungane na juhudi za kibinadamu. Hivyo kwa kutubu kwa Mungu na imani kwa Kristo watoto wa Adamu walioanguka wanaweza tena kuwa “wana wa Mungu.” 1 Yohana 3:2.

Mpango ambao kwa huo wokovu wa mwanadamu ungepatikana, uligharimu mbingu kila ilichokuwa nacho. Malaika wasingefurahi wakati Kristo alipowafunulia mpango wa ukombozi, maana waliona kwamba wokovu wa mwanadamu ungemgharimu ole kamanda wao. Kwa huzuni na mshangao walisikiliza maneno Yake namna Alivyowaambia jinsi atakavyoshuka kutoka usafi na amani ya mbinguni, furaha yake na hali ya kutokufa, na kuja katika dunia iliyoharibiwa, ili apambane na huzuni yake, aibu na kifo. Ilimpasa asimame kati ya mdhambi na adhabu ya dhambi; hata hivyo wachache wangempokea kama Mwana wa Mungu. Angeacha nafasi yake kama Mkuu wa mbinguni, na kuonekana duniani na kujinyenyekeza kama mwanadamu, na kwa uzoefu wake mwenyewe kuwa ndani ya huzuni na majaribu ambayo mwanadamu alipaswa kustahimili. Yote haya yalikuwa ni lazima ili Aweze kuwasaidia wanadamu watakaojaribiwa, Waebrania 2:18. Wakati kazi Yake kama mwalimu itakapokwisha, Atafikishwa mikononi mwa wanadamu waovu na kudhihakiwa kwa kila aina ya dhihaka na mateso na Shetani atawajaza roho yake ili wamtese. Atakufa kifo cha mateso, Akiwa Ameinuliwa juu kati ya ardhi na mbingu kana kwamba ni mkosaji mdhambi. Atapitia masaa ya mateso makali kiasi kwamba malaika hawatastahili kutazama, lakini watafunika macho yao ili wasione. Atashiriki mateso makali ya nafsi, akifichwa uso wa Baba Yake, wakati kosa la uasi – uzito wa dhambi za dunia yote – utakuwa juu yake.

Malaika walisujudu miguuni pa Kamanda wao na kujitoa kuwa kafara ya wanadamu. Lakini maisha ya malaika yasingelipa deni; Yule tu Aliyemuumba mwanadamu anazo (65) nguvu za kumkomboa. Hata hivyo malaika walikuwa nasehemu ya kufanya katika upango wa ukombozi. Kristo ilikuwa afanywe “mdogo punde kuliko malaika kwa sababu ya maumivu ya mauti.” Waebrania 2:9. Wakati anavaa asili ya mwanadamu, nguvu Zake hazitakuwa kama zao, na watakuwa wakimtumikia, wakimtia nguvu wakati wa mateso Yake. Walikuwa pia wawe watumishi katika roho, wakitumwa kuwatumikia wale watakao kuwa warithi wa wokovu, Waebrania 1:14. Watakuwa walinzi wa mambo ya neema dhidi ya nguvu ya malaika waovu na dhidi ya giza linalotupwa na Shetani kila wakati.

Wakati malaika wakishuhudia mateso na kudhalilishwa kwa Bwana, wangejazwa na huzuni na hasira na wangejaribu kumuokoa kutoka kwa wauaji; lakini hawakupaswa kuingilia ili kuzuia chochote kile ambacho wangekitazama. Ilikuwa ni sehemu ya mpango wa ukombozi kwamba Kristo ateseke kwa dharau na udhalilishaji wa wanadamu waovu, na alikubaliana na haya yote ili awe Mkombozi wa mwanadamu. Kristo aliwahakikishia malaika kwamba, kwa kifo Chake, Atawakomboa wengi, na kumuangamiza yeye aliye na nguvu za mauti. Ataurejesha ulimwengu ambao mwanadamu aliupoteza kwa kuasi, na waliokombolewa wataurithi pamoja Naye, na kukaa humo milele.

Dhambi na wadhambi watafutiliwa mbali, hakuna kamwe kuhangaisha amani ya mbinguni au duniani. Aliwasihi malaika wakubaliane na mpango ambao Baba ameukubali, na kufurahia kwamba, kupitia kifo Chake, mwanadamu aliyeanguka atapatanishwa na

Mungu.Ndipo furaha, furaha isiyoelezeka, ilijaza mbingu. Utukufu na mbaraka wa ulimwengu uliokombolewa, kelele zisizopimika kwa ajili ya kafara ya Mfalme wa maisha. Kukasikika mbinguni mwangwi wa wimbo ambao ungeimbwa katika milima ya Bethlehemu – "Atukuzwe Mungu juu mbinguni, na duniani iwe amani kwa watu aliowaridhia." Luka 2:14. Kwa furaha kubwa sasa kuliko ile ya wakati wa uumbaji mpya, "nyota za asubuhi ziliimba pamoja, na wana wote wa Mungu walipiga kelele kwa furaha." Ayubu 38:7.

Kwa mwanadamu kauli ya wokovu ya kwanza ilitamkwa pale Mungu aliposema: "Nitaweka uadui kati yako na mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; utakuponda kichwa nawe utauponda kisigino." Mwanzo 3:15. Tamko hili, lililosikika kwa wazazi wetu (66) wa kwanza, kwao ilikuwa ni ahadi. Wakati lilitangaza vita kati ya wanadamu na Shetani, lilitangaza kuwa hatimaye nguvu za mshitaki wetu mkuu zitavunjwa. Adam na Hawa walisimama wakiwa wahalifu mbele ya Hakimu mkuu, wakiwa wanasubiri adhabu ambayo ni stahili ya uasi; lakini kabla hawajaanza maisha ya taabu na huzuni ambayo ni sehemu yao au kabla ya tamko kwamba watarudi mavumbini, walisikiliza maneno ambayo yangewapa matumaini. Ingawa watateseka katika nguvu ya anguko lao kuu, wangetazamia ushindi.

Wakati Shetani aliposikia kwamba kutakuwepo na uadui kati yake na mwanamke, kati ya uzao wake na uzao wa mwanamke, alifahamu kwamba kazi yake ya kuwadidimiza wanadamu itangiliwa kati; kwamba kwa namna fulani mwanadamu ataweza kupinga nguvu zake. Na bado hata mpango wa ukombozi ulipofunuliwa zaidi, Shetani alifurahia na malaika wake kwamba, akiwa amemsababisha anguko la mwanadamu, atamshusha Mwana wa Mungu kutoka nafasi Yake ya juu. Alipanga kwamba mpango wake umekuwa wa mafanikio hapa duniani, na kwamba wakati Kristo atakapovaa asili ya mwanadamu, Yeye pia ataangushwa, na hivyo mpango wa ukombozi kwa mwanadamu aliyeanguka ungezuiliwa.Malaika wa mbinguni mara kwa mara waliwafunulia wazazi wetu wa kwanza mpango ambao tayari umewekwa kwa ajili ya wokovu wao. Adamu na mwenzi wake walihakikishiwa kwamba bila kujali dhambi yao kubwa, wasingeachwa wawe chini ya utawala wa Shetani. Mwana wa Mungu amejito kafara maisha Yake, kwa uasi wao. Kipindi cha rehema kingetolewa kwao, na kupitia toba na imani kwa Kristo, watarejeshwa tena na kuwa wana wa Mungu.

Kafara iliyotakiwa na uasi wao iliwafunulia Adamu na Hawa utakatifu wa sheria ya Mungu; na wakaona, ambavyo walikuwa hajaona hapo kabla, kosa la dhambi na matokeo yake. Katika kulia wakasihi kwamba adhabu isingempata Ambaye upendo wake umekuwa chanzo cha furaha yao; badala yake iwapate wao na wazao wao.

Waliambiwa kwamba kwa vile sheria ya Yehova ndio msingi wa serikali ya mbinguni na duniani, hata maisha ya malaika yasingeweza kukubalika kama kafara kwa ajili ya uasi. Pasingebadilishwa andiko lolote ili kumfikia mwanadamu katika hali yake ya anguko;

lakini Mwana wa Mungu, aliyemuumba mwanadamu, angeweza kufanya upatanisho kwa (67) ajili yake. Kama vile uasi wa Adamu ulivyoleta masumbufu na kifo, ndivyo kafara ya Kristo ingeleta maisha na kutokufa.

Sio mwanadamu peke yake bali dunia yote imekuwa chini ya nguvu za muovu kwa sababu ya dhambi, na ulikuwa urejeshwe kwa mpango wa ukombozi. Wakati wa uumbaji wake, Adamu aliwekwa kuwa mtawala wa dunia yote. Lakini kwa kuanguka katika jaribu, aliwekwa chini ya nguvu za Shetani. “nao wenyewe ni watumwa wa uharibifu, maana mtu akishindwa na mtu, huwa mtumwa wa mtu yule.” 2 Petro 2:19.

Wakati mwanadamu alipokuwa mtumwa wa Shetani, utawala aliokuwa nao, ulikwenda kwa mshindi wake. Hivyo Shetani akawa “mungu wa ulimwengu huu.” 2 Wakorinto 4:4. aliunyakua utawala ambao awali alipewa Adam. Lakini Kristo, kwa kafara Yake ya kulipa adhabu ya dhambi, sit u angemkomboa mwanadamu, lakini pia angerejesha utawala alioupoteza. Kila kilichopotezwa na Adam wa kwanza kitarejeshwa na yule wa pili. Nabii anasema “Na wewe, Ee mnara wa kundi, kilima cha binti sayuni, utajiliwa; naam, mamlaka ya kwanza yatakuja, ufalme wa binti Yerusalem.” Mika 4:8. Na mtume Paulo anatuelekeza mbele kwa “ukombozi wa milki yake”. Waefeso 1:14. Mungu aliiumba dunia iwe makao ya watakatifu. Bwana “aliiumba dunia na kuifanya; ndiye aliyeifanya imara, hakuiumba ukiwa; Aliiumba ili ikaliwe na watu.” Isaya 45:18. Lengo hilo litakamilishwa, wakati, likifanywa upya na nguvu za Mungu, na kuwekwa huru na dhambi na huzuni, itakuwa makao ya milele ya waliokombolewa. “Wenye haki watairithi nchi, nao watakaa humo milele.” Wala hapatakuwa na laana yoyote tena. Na kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana kondoo kitakuwa ndani yake, na watumwa wake watamtumikia.” Zaburi 37:29; Ufunuo 22:3.

Adam, wakati wa maisha yake yasiyo na kosa, alifurahia mawasiliano na Muumba wake; lakini dhambi ilileta utengano kati ya Mungu na mwanadamu, na upatanisho wa Kristo peke yake ungeweza kuongeza umbali wa jehanamu na kufanya iwezekane kuwa na mawasiliano ya mibaraka au ukombozi kutoka mbinguni kuja duniani. Mwanadamu bado alikuwa hana mawasiliano ya moja kwa moja kwenda kwa Muumba wake, lakini Mungu Angewasiliana naye kupitia Kristo na malaika.

Hivyo Adam alifunuliwa matukio muhimu ya historia ya mwanadamu, kuanzia wakati tamko la mbinguni lilipotolewa Eden, hadi wakati wa gharika, na hata mbele zaidi wakati wa kuja kwa Mwana wa Mungu mara ya pili. Alionyeshwa kwamba wakati kafara ya Kristo ni thamani ya kutosha kuukomboa ulimwengu wote, wengi watachagua maisha ya (68) dhambi kuliko ya toba na utii. Uhalifu utaongezeka katika kila vizazi vijavyo, na laana ya dhambi itakuwa nzito zaidi juu ya wanadamu, juu ya wanyama, na juu ya dunia.

Siku za mwanadamu zitafupishwa kutokana na dhambi; atapungua kimwili na uvumilivu na katika nguvu za kiroho na kiakili, hadi dunia itakapojazwa na kila aina ya

taabu. Kupitia tama ya kula wanadamu watakuwa hawawezi kuthamini kweli za mpango wa ukombozi. Bado Kristo, Akiwa mwaminifu kwa lengo lililomtoa mbinguni, angeendelea na kuwa na nia ya wanadamu na kuwakarisha ili wafiche kwake udhaifu na upungufu wao. Angewapa mahitaji ya wale wamwendeao kwa imani. Na pangekuwepo wachache ambao wangetunza ufahamu wa Mungu na watabaki kuwa waaminifu wakati wa uovu mkuu.

Toleo la kafara lilitolewa na Mungu ili liwe kwa Adamu ukumbusho wa milele na ufahamu wake ya kwamba dhambi yake na kukiri kwake kwa imani kuhusu Mkombozi aliyeahidiwa. Ilidhamiriwa kufahamisha wanadamu walioanguka ukweli kwamba dhambi ndiyo iliyoleta mauti. Kwa Adam, toleo la kafara ya kwanza lilikuwa na la maumivu kuzidi yote. Mkono wake lazima unyanyuliwe ili kutoa uhai, ambao ni Mungu peke Yake awezaye kumpa kiumbe. Ilikuwa kwa mara ya kwanza kwa Adamu kushuhudia kifo, na alifahamu kwamba, kama angekuwa mtiifu kwa Mungu, pasingekuwepo na kifo kwa mwanadamu au mnyama. Kadri alivyomchinja asiye na kosa, alitetemeka akijua ya kwamba dhambi yake itamwaga damu ya Mwana kondoo wa Mungu asiye na kosa. Hali hii ilimpa picha ya ndani zaidi ya ukubwa wa uasi wake, ambao hakuna kingine isipokuwa kifo cha Mwana Mpendwa wa Mungu ndicho kitakacholipia gharama. Na alishangazwa kwa wema ambao utatoa kafara ili kumkomboa mkosaji. Nyota ya matumaini iliangazia giza na wakati ujao na kufunua ukiwa na huzuni.

Lakini mpango wa ukombozi bado ulikuwa na lengo pana zaidi zaidi ya ukombozi wa mwanadamu. Haikuwa kwa ajili yake tu kwamba Kristo alikuja duniani; haikuwa kwa wakazi wa dunia hii ndogo peke yao kwamba waichukulie sheria ya Mungu kama inavyopaswa; lakini ilikuwa ni kwa ajili ya kuthibitisha tabia ya Mungu kwa malimwengu yote. Kwa ajili ya hili matokeo ya kafara Yake kuu – mvuto wake kwa wakazi wa malimwengu, kama ilivyo kwa mwanadamu – Mkombozi aliona mbele na kabla ya kusulubiwa Kwake Alisema: “Sasa hukumu ya ulimwengu huu ipo; sasa mkuu wa (69) ulimwengu huu atatupwa nje. Nami Nikiinuliwa juu ya nchi, Nitawavuta wote kwangu.” Yohana 12:31,32. Kitendo cha Kristo cha kufa kwa ajili ya ukombozi wa mwanadamu kusingefanya uwepo uwezekano wa mwanadamu kufika mbinguni peke yake, lakini pia mbele ya malimwengu yote kingehalalisha namna Mungu na Mwana wake wanavyoshughulika na uasi wa Shetani. Kingejenga umilele wa sheria ya Mungu na kufunua asili na matokeo ya dhambi.

Tokea mwanzo wa vita kuu dhidi ya sheria ya Mungu, Shetani amekuwa akitaka kudhihirisha kwamba Mungu si mwenye haki, kwamba sheria Yake ilikuwa si sahihi, na kwamba kwa ajili ya malimwengu yote ilibidi ibadilishwe. Kwa kuishambulia sheria alikusudia kuangusha mamlaka ya Muanzilishi wake. Katika vita ilionyeshwa kama sheria za mbinguni hazifai na zinahitaji kubadilishwa, au ni kamili na hazibadiliki.

Wakati Shetani alipotupwa kutoka mbinguni, alitaka kuifanya dunia kuwa utawala wake. Alipowajaribu Adam na Hawa na kuwashinda, alifikiri kwamba ameupata ulimwengu kuwa mali yake; “kwa sababu” alisema, “wamenichagua niwe mtawala wao”. Alidai kwamba isingewezekana kupata msamaha kwa mdhambi, na hivyo kizazi kilichoanguka ni haki yake, na ulimwengu ni wake. Lakini Mungu Alimtoa Mwana Wake wa pekee – Aliyekuwa sawa na Yeye Mwenyewe – kubeba adhabu ya uasi, na hivyo aliweka njia ambayo kwayo wanaweza kurejeshwa kwake, na kurejeshwa tena katika nyumba yao ya Eden. Kristo alijitoa kumkomboa mwanadamu na ulimwengu kutoka mikononi mwa Shetani. Vita kuu iliyoanzia mbinguni ilikuwa iamuliwe hapa ulimwenguni, katika uwanja ule ambao Shetani alidai kuwa ni wake.

Ilikuwa ni mshangao wa malimwengu kwamba Kristo Angejinyenyekeza ili kumkomboa mwanadamu aliyeanguka. Kwamba Aliyepita kutoka nyota hata nyota, kutoka ulimwengu hata ulimwengu, anayetawala vyote, kwa uwezo wake akiwapa mahitaji ya kila kiumbe tokea uumbaji Wake – kwamba atadhamiria kuacha utukufu Wake na kuchukua juu Yake asili ya ubinadamu, ilikuwa ni siri ambayo viumbe ambao hawana dhambi wa malimwengu mengine walitamani kufahamu. Wakati Kristo alipokuja ulimwenguni kwetu katika umbo la mwanadamu, wote walikuwa makini wakimfuta, kadri alivyosafiri, hatua kwa hatua, katika njia yenye damu kutoka kwenye hori hadi Kalvari. Mbingu ziliona jinsi Alivyotukanwa na kudhihakiwa, na zilitambua kwamba ilikuwa ni uchochezi wa Shetani. Waliona kazi ya ushindani ilivyokuwa inaendelea; Shetani akidumu kuleta giza, huzuni, na maumivu kwa wanadamu, na Kristo Akipingana na hayo. Waliangalia vita kati ya nuru na (70) giza kadri ilivyopamba moto.

Na wakati Kristo alipolia akikata roho msalabani “imekwisha” (Yohana 19:30), kelele za ushindi zilipigwa katika kila ulimwengu na mbinguni pia. Ushindani mkuu ambao umekuwepo kwa mda mrefu katika ulimwengu huu uliamliwa, na Kristo Alikuwa Mshindi. Kifo chake kimetoa jibu la endapo Baba na Mwana wana upendo wa kutosha kwa mwanadamu kwa kujikana nafsi na kuwa na roho ya kutoa kafara. Shetani amefunua tabia yake halisi kwamba ni muongo na muuaji. Ilionekana kwamba roho ile ile ambayo amewatawala wanadamu waliokuwa chini ya nguvu zake, angeifunua kama angeruhusiwa kuwatawala viumbe wa mbinguni. Kwa sauti moja ya malimwengu watiifu iliungana katika kuusifu uongozi wa mbinguni.

Kama sheria ingebadilishwa, wanadamu wangeweza kuokolewa bila ya kafara ya Kristo; lakini ukweli kwamba ilikuwa ni lazima kwa Kristo kutoa uhai Wake kwa ajili ya wanadamu walioanguka, inatuhakikishia kwamba sheria ya Mungu haitamwacha mdhambi kutokana na madai ya sheria. Imeelezwa kwamba mshahara wa dhambi ni mauti. Wakati Kristo alipokufa, uangamivu wa Shetani ulitimizwa. Lakini kama sheria ingekoma katika msalaba, kama madai ya wengi, basi kilio na mateso ya Mwana mpendwa wa Mungu yalikuwa ni kumpa Shetani kile alichodai; hivyo mfalme wa giza alishinda, shitaka lake

dhidi ya serikali ya mbinguni lilikuwa sahihi. Ukweli kwamba Kristo alibeba adhabu ya uasi ni udhihirisho kwa viumbe wote ya kwamba sheria haibadiliki; kwamba Mungu ni mwenye haki, mwanye rehema na hujikana nafsi; na kwamba haki na rehema za milele huungana katika utawala wa serikali Yake.

Sura ya 5 – Kaini na Habili Wajaribiwa.

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 4:1-15

Kaini na Habil, watoto wa Adam, walitofautiana sana katika tabia. Habil alikuwa na roho ya utii kwa Mungu; aliona haki na rehema katika utendaji wa Muumba kwa kizazi kilichoanguka, na akakubali tumaini la ukombozi. Lakini Kaini alikuwa na hisia za uasi, na alinung'unika dhidi ya Mungu kwa sababu ya laana iliyotolewa kwa dunia na kwa kizazi kilichoanguka kwa sababu ya dhambi ya Adamu. Aliruhusu akili yake iharibiwe katika njia sawa na ile iliyoongoza anguko la Shetani – akiwa na tamaa ya kujikweza na kuhoji haki na mamlaka ya mbinguni.

Ndugu hawa walijaribiwa kama Adamu, ili ionekane kama wataamini na kutii neno la Mungu. Walitambua kuhusu ukombozi wa mwanadamu, na kufahamu utaratibu wa kutoa kafara ambao Mungu ameuweka. Walifahamu kwamba kwa kafara hizo wangeonyesha imani kwa Mwokozi ambaye kafara hizo zilimlenga, na wakati huo kuonyesha utegemezi wao Kwake kwa ajili ya msamaha; na walifahamu kwamba kwa kukubaliana na mpango wa mbinguni kwa ajili ya wokovu wao, walikuwa wanaonyesha ukubali wao wa utii wa nia ya Mungu. Pasipo kumwagwa damu, hakuna ondoleo la dhambi; na walikuwa waonyeshe imani yao katika damu ya Kristo kama ahadi ya upatanisho kwa kutoa mzaliwa wa kwanza katika zizi kwa ajili ya kafara. Zaidi ya hilo, mazao ya kwanza ya matunda ya nchi yalikuwa yaletwe mbele za Bwana kama sadaka ya shukrani.

Ndugu hawa wawili walijenga madhabahu ya kufanana, na kila mmoja alileta matoleo. Habil alileta matoleo ya wanyama, sawa na maagizo ya Bwana. "Bwana akamtakabali Habili na sadaka yake". Moto ukatoka mbinguni na kuchoma kafara. Lakini Kaini, bila kujali maagizo ya Bwana na sheria, alileta matoleo ya matunda tu. Hapakuwepo na ishara yoyote kutoka mbinguni kuonyesha ilikubaliwa. Habili alimsihi ndugu yake ili amfikie (72) Mungu kwa njia ya mbinguni iliyoelezewa, lakini kusihi huko kulimfanya Kaini azidi kufuata nia yake mwenyewe. Akiwa mkubwa, alifikiri kwamba alikuwa anakaripiwa na mdogo wake, na akadharau ushauri wake.

Kaini alikuja mbele za Mungu akiwa na manung'uniko na kutokuwa mwaminifu ndani ya moyo wake juu ya kafara iliyoahidiwa na umuhimu wa kutoa sadaka. Sadaka zake zilionyesha kwamba hapakuwa na haja ya kutubu dhambi. Halihisi, kama wengi wanavyohisi sasa, kwamba itakuwa kuonyesha udhaifu kwa kufuata mpango uliowekwa na Mungu, wa kutegemea wokovu kwa upatanisho wa ahadi ya Mkombozi. Alichagua njia ya kujitegemea. Alikuja kwa naman yake mwenyewe. Hakuleta mwana kondoo, na kuchanganya damu yake na sadaka yake, lakini alileta matunda yake, mazao ya kazi yake. Alileta sadaka yake kama kujitolea tu alikokufanya kwa Mungu, ambapo alitarajia kupata ukubali wa mbingu. Kaini alitii katika kujenga madhabahu, alitii katika kuleta sadaka; lakini alikuwa na utii nusu. Sehemu muhimu, ukubali wa hitaji la Mkombozi, uliachwa.

Kadri maagizo ya kuzaliwa na ya dini yanavyohusika, ndugu hawa walikuwa sawa. Wote walikuwa wadhambi, na wote walikubali madai ya Mungu ya kuabudiwa. Kwa mtazamo wa nje dini yao ilikuwa sawa hadi sehemu fulani, lakini zaidi ya hapo, tofauti ilikuwa kubwa.

“Kwa imani Habili alimtolea Mungu dhabihu iliyo bora kuliko Kaini.” Waebrania 11:4. Habili alikumbatia kanuni kuu ya ukombozi. Alijiona kuwa ni mdhambi, na aliona dhambi na adhabu yake, kifo, kikisimama kati ya nafsi yake na mawasiliano na Mungu. Alileta mnyama wa kuchinjwa, kafara ya uhai, hivyo kukubali madai ya sheria ambayo imevunjwa. Kupitia kumwagwa kwa damu ya tazamio la kafara ijayo, Kristo akifa katika msalaba wa Kalwari; na kuamini juu ya upatanisho ambao utapatikana hapo, alikuwa na ushuhuda kwamba alikuwa alihesabiwa haki, na dhabihu yake kukubaliwa.

Kaini alikuwa na nafasi ya kujifunza na kukubali kweli hizi kama ilivyokuwa kwa Habili.Haikuwa lengo awe mhusika wa wasiofuata sheria zilizokubalika. Ndugu mmoja hakuchaguliwa ili akubalike kwa Mungu, na mwingine akataliwe. Habili alichagua imani na utii; Kaini, kutokuamini, na uasi. Hapa ndipo jawabu lilipo.

Kaini na Habili wanawakilisha makundi mawili yatakayokuwepo hadi mwisho wa wakati. Kundi moja linakubaliana na kafara ya dhambi iliyotolewa; jingine linategemea (73) uwezo wao; kafara yao haina maadili ya mazingatio ya mbinguni, na hivyo haiwezi kumleta mwanadamu akubalike mbele za Mungu. Ni kupitia kafara ya Kristo pekee dhambi zetu husamehewa. Wale wanaoona kuwa hakuna umuhimu wa damu ya Kristo, wale wanaofikiri kwamba pasipo na neema ya mbingu wanaweza kwa matendo yao kupata ukubali kwa Mungu, wanafanya kosa lilelile alilofanya Kaini. Kama hawakubali damu isafishayo, wako chini ya hukumu. Hakuna njia yoyote ambayo wataweza kuwa huru na dhambi.

Kundi la waabuduo wanaofuta mfano wa Kaini linachukua nafasi kubwa ulimwenguni; maana karibu kila dini ya uongo imejengwa juu ya kanuni hiyo. – kwamba mwanadamu anaweza kutegemea uwezo wake kwa ajili ya wokovu. Inadaiwa na baadhi kwamba kizazi cha mwanadamu kinahitaji, sio ukombozi, lakini maendeleo – ili kijisafishe, kikue, na kuzaliana. Kama Kaini alivyotaka kupata ukubali wa mbingu kwa kutoa kilichokosa damu ya kafara, ndivyo hawa nao hutarajia kukweza ubinadamu juu ya viwango vya mbinguni, hawategemei upatanisho. Historia ya Kaini inaonyesha matokeo yake. Inaonyesha jinsi mwanadamu atakavyokuwa akiwa hana Kristo. Ubinadamu hauna nguvu za kujizalisha wenyewe. Hauiendi juu, kuelekea mbinguni, lakini chini, kuelekea ushetani. Kristo ni tumaini letu pekee. “Hakuna jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu, ili waokolewe.” “Wala hakuna wokovu kwa jina jingine.” Matendo 4:12.

Imani ya kweli, inayomtegemea Kristo pekee, itadhihirishwa kwa kuonyesha utii kwa mahitaji yote ya Mungu. Kutoka siku za Adam hadi wakati huu vita kuu imekuwa kuhusu

sheria ya Mungu. Katika vizazi vyote wamekuwepo waliodai kuwa na haki kwa Mungu hata kama walikuwa hawajali baadhi ya amri Zake. Lakini maandiko yannatamka kwamba “imani hufanya watu kuwa kamili” na kwamba, pasipo matendo ya utii, imani “imekufa”. Yakobo 2:22, 17. Anayesema anamjua Mungu, “na hazishiki amri Zake, ni muongo, wala kweli haimo ndani yake.” 1 Yohana 2:4.

Kaini alipoona kwamba matoleo yake yamekataliwa, alimkasirikia Bwana na Habili; alikasirika kwamba Mungu hakukubali mbadala wa mwanadamu mahali pa kafara ya (74) mbinguni, na kumkasirikia ndugu yake ya kwamba kwa nini alichagua kumtii Mungu badala ya kuungana naye dhidi ya Mungu. Bila kujali kuwa Kaini hakujali amri ya mbingu, Mungu hakumuacha peke yake; lakini alimtaka atafakari kuwa alikuwa mtu ambaye hajali. Bwana akamwambia Kaini, “kwa nini una ghadhabu? Na kwa nini uso wako umekunjamana?” kupitia ujumbe wa malaika onyo toka mbinguni lilifikishwa; “kama ukitenda mema, hutapata kibali? Usipotenda vyema, dhambi iko, inakuotea mlangoni, nayo inakutamani wewe, walakini yapasa uishinde.” Uchaguzi ulikuwa wa Kaini mwenyewe. Kama angetegemea ahadi ya Mkombozi ajaye, na angetii matakwa ya Mungu, angefurahia kukubaliwa. Lakini angeshikilia kutokuamini na uasi, asingekuwa na kigezo cha kulalamika kwa sababu ya kukataliwa na Bwana.

Lakini badala ya kukubali dhambi yake, Kaini aliendelea kulalamika kwamba Mungu si mwenye haki na kuwa na wivu na chuki kwa Habili. Kwa hasira alimkaribia ndugu yake, na kujaribu kumshawishi awe katika vita dhidi ya utendaji wa Mungu kwao. Kwa upole, huku akiwa hana hofu na akiwa imara, Habili alitetea haki na wema wa Mungu. Alieleza kosa la Kaini, na kujaribu kumshawishi kwamba kosa lilikuwa lake. Alimueleza juu ya huruma za Mungu alipohifadhi maisha ya wazazi wao ingawa angeweza kuwaadhibu kwa kifo mara moja, na kumueleza kwamba Mungu aliwapenda, au Asingeweza kumtoa Mwana Wake, Asiye na kosa na Mtakatifu, apate adhabu ambayo wameisababisha. Yote haya yalifanya hasira ya Kaini iwake zaidi. Tafakari ilimwambia kwamba Habili alikuwa sahihi; lakini alikasirishwa kwamba yule aliyekuwa na tabia ya kukataa mashauri yake angetaka tena kutokukubaliana naye, na kwamba hatapata wa kuwa naye katika uasi wake. Kwa hasira alimuua ndugu yake.

Kaini alimchukia na kumuua ndugu yake, sio kwa sababu ya kosa lolote alilofanya Habili, lakini kwa sababu “matendo yake yalikuwa maovu, na ya ndugu yake ya haki.” 1 Yohana 3:12. Hivyo kwa vizazi vyote waovu wamekuwa wakiwakasirikia waliokuwa wema zaidi yao. Maisha ya Habili ya utii na imani isiyoyumba kwa Kaini ilikuwa ni onyo. “Kila atendaye mabaya huchukia nuru, wala haji katika nuru, matendo yake yasifunuliwe.” Yohana 3:20. Kadri nuru ya Mungu inavyoakisiwa kwenye tabia za watumishi Wake waaminifu, ndivyo dhambi za waovu hufunuliwa, na juhudi zao huongezeka za kuwaua wanaosumbua amani yao.

Mauaji ya Habili ilikuwa ni mfano wa kwanza wa uadui ambao Mungu alitangaza kuwa (77) utakuwepo kati ya nyoka na uzao wa mwanamke – kati ya Shetani na wafuasi wake na Kristo na wafuasi wake. Kupitia dhambi ya Adamu, Shetani alipata utawala wa uzao wake, lakini Kristo Angewawezesha kuvunja nira yake. Wakati wowote, kupiti imani kwa Mwana kondoo wa Mungu, nafsi inaweza kukataa kutumikia dhambi, hasira ya Shetani huwaka. Maisha matakatifu ya Habili hupinga madai ya Shetani kwamba haiwezekani kwa mwanadamu kutii amri za Mungu.

Wakati Kaini, alipojawa na roho ya uovu, alipoona kuwa hawezi kumdhibiti Habili, alijawa na hasira hivyo akaondoa uhai wake. Na popote palipo na yeyote awezaye kusimamia sheria ya Mungu, roho ya namna hiyo inaonyeshwa dhidi yake. Ni roho ambayo tangu vizazi vyote imejenga nguzo ya mateso na imeamsha hasira na kuwa mhimili kwa wanafunzi wa Kristo. Lakini ukatili anaofanyiwa mfuasi wa Kristo unachochewa na Shetani na jeshi lake kwa sababu hawawezi kumlazimisha kujiweka mikononi mwao. Ni hasira ya tishio la adui. Kila mfia Kristo amekufa akiwa mshindi. Nabii anasema: “Wakamshinda [“yule joka wa zamani, na shetani”] kwa damu ya Mwana kondoo, na kwa neno la ushuhuda wao; maana walipenda hata kufa.” Ufunuo 12:11, 9.

Kaini muuaji aliitwa ili kujibu kosa lake. “Bwana akamwambia Kaini, Yuko wapi Habili ndugu yako? Akasema Sijui, mimi ni mlinzi wa ndugu yangu? Kaini alikuwa amekwenda mbali sana kiasi cha kupoteza hisia za uwepo wa Mungu na Ukuu Wake na uwezo wa Mungu wa kujua kila kitu bila mipaka. Hivyo alifikiri kudanganya ili kufuta kosa lake.

Mungu akamwanbia tena Kaini, “Umefanya nini? Sauti ya damu ya ndugu yako inanililia kutoka katika ardhi.” Mungu alimpatia Kaini nafasi ya kutubu dhambi yake. Alikuwa na muda wa kutafakari ya nyuma. Alijua ukubwa wa kitendo alichokifanya, na kwa udanganyifu alitamka ili kulifuta; lakini alikuwa muasi bado, na kauli yake hakuweza kuiahirisha. Sauti ya mbinguni iliyosikika ikisihi na kuonya ilitoa maneno ya kutisha: “Basi sasa umelaaniwa wewe katika ardhi, iliyofumbua kinywa chake ipokee damu ya ndugu yako kwa mkono wako, utakapoilima ardhi haitakupa mazao yake; utakuwa mtoro na mtu asiyekuwa na makao dunuiani.

Bila kujali kwamba Kaini alikuwa na kosa lililostahili tamko la kifo, Muumba mwenye (78) rehema bado aliyahifadhi maisha yake, na kuumpa nafasi tena ya kutubu. Lakini Kaini aliendelea kuufanya moyo wake kuwa mgumu, na kupendelea uasi dhidi ya mamlaka ya mbinguni, na kuwa kichwa cha wengi wenye mioyo migumu, wadhambi walioachwa. Mu asi huyu mmoja, aliyeongozwa na Shetani, alikuwa mjaribu wa wengine; na mfano wake na mvuto ulifanya nguvu zao za kiroho kupungua, hadi dunia ilipochafuliwa kwa machafuko na kuhitaji kuangamizwa kwake.

Kwa kutunza uhai wa muuaji wa kwanza, Mungu alitoa somo katika malimwengu yote linalohusu vita kuu. Giza la historia ya Kaini na kizazi chake ni kielelezo cha kile ambacho kingetokea kama matokeo ya kuruhusu mdhambi kuishi milele, akiendelea kuwa muasi dhidi ya Mungu. Uvumilivu wa Mungu ulifanya waovu wawe wawazi zaidi katika maovu yao. Karne kumi na tano baada ya tamko lililotolewa kwa Kaini, ulimwengu ulishuhudia matunda ya mvuto na mfano wake, kwa mauji na uchafu uliofurika juu ya nchi, ilidhihirishwa kwamba tangazo la kifo lililotolewa juu ya kizazi kilichoanguka lilikuwa la haki na lenye rehema. Kadri wanadamu walivyoishi maisha ya dhambi, ndivyo walivyokataliwa zaidi. Tamko la mbinguni la kufupisha uovu, na kuuweka huru ulimwengu kutoka kwa wale waliokuwa na mvuto wa uasi, lilikuwa ni mbaraka kuliko laana.

Shetani yuko kazini mda wote, akiwa na nguvu nyingi na katika mavazi ya kujificha, ili kuposha hali halisi ya serikali ya Mungu. Akiwa na nguvu, na mipango iliyowekwa vizuri na nguvu za ajabu, anafanya kazi ili kuwashika wakazi wa ulimwengu katika madanganyo yake. Mungu, pekee asiye na mwisho na mwenye hekima, Anaona mwisho kutoka mwanzo, na katika kushughulikia mabaya mipango Yake ni ya mda mrefu na ya uhakika. Ni lengo Lake, sio tu kuondoa uasi, ila pia kutoa kielelezo kwa malimwengu yote asili ya uasi. Mpango wa Mungu uko wazi, ukionyesha hekima Yake na Rehema Zake, na kuthibitisha hekima Yake na haki katika kushughulika na ubaya.

Wakazi watakatifu wa malimwengu mengine walikuwa wanaangalia kwa hamu na shauku mambo yanayoendelea duniani. Katika hali ya ulimwengu kabla ya gharika waliona kielelezo cha matokea ya utawala ambao Lucifa alijaribu kuuweka mbinguni, katika (79) kukataa mamlaka ya Kristo na kutupilia mbali sheria ya Mungu. Wadhambi wa ulimwengu kabla ya gharika waliona kile ambacho shetani alikiweka. Mawazo ya wanadamu yalikuwa ni maovu siku zote. Mwanzo 6:5. Kila wazo lilikuwa katika vita dhidi ya kanuni za mbinguni za usafi, amani na upendo. Ilikuwa ni mfano wa uovu mkuu uliotokana na mipango ya Shetani ili kundoa kizuizi cha sheria Yake takatifu kutoka kwa viumbe wa Mungu.

Katika kweli zilizofunuliwa juu ya maendeleo ya vita kuu, Mungu Atatoa kielelezo cha kanuni za serikali Yake, ambayo imepotoshwa na Shetani pamoja na wale aliowadanganya. Haki Yake hatimaye itafahamika kwa ulimwengu wote, ingawa ufahamu utafanywa mwishoni ikiwa haiwezekani kuwaokoa waasi. Mungu anatenda kwa huruma na kukubalika na ulimwengu wote hatua kwa hatua kadri mpango Wake unavyoendelea hadi utimilifu wake. Ataendelea kutenda hivyo hadi mwisho wa kufutwa kwa uasi. Itaonekana kwamba wote waliokataa sheria ya mbinguni wamejiweka wenyewe katika upande wa Shetani, katika vita dhidi ya Kristo. Wakati mfalme wa ulimwengu huu atakapohukumiwa, na wote walioungana naye kushiriki maangamizi yake, ulimwengu wote utashuhudia

tamko litakalotolewa, “Ni za haki, na za kweli, njia zako Ee Mfalme wa watakatifu.” Ufunuo 15:3. KJV.

Sura ya 6 – Sethi na Henoko

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 4:25 hadi 6:2

Adam alipewa mtoto mwingine wa kiume, ili awe mrithi wa ahadi ya mbinguni, mrithi wa uzaliwa wa kiroho. Jina Sethi, likiwa limetolewa kwa mtoto huyu, likimaanisha "aliyeteuliwa," au "fidia;" "kwa," mama alisema "Mungu ameniwekea uzao mwingine mahali pa Habili, kwa sababu Kaini alimwua." Sethi alikuwa mwenye umbo zuri kuliko Kaini au Habili na alifanana na Adam kuliko watoto wengine. Alikuwa na tabia nzuri, akifuata hatua za Habili. Hata hivyo hakurithi wema wa asili zaidi ya aliokuwa nao Kaini. Kuhusu uumbaji wa Adam, kumesemwa, "Kwa mfano wa Mungu Alimuumba," lakini Adam baada ya anguko, "alizaa mwana kwa mfano wake, kwa sura yake." Wakati Adamu aliumbwa bila dhambi, kwa mfano wa Mungu, Sethi, kama ilivyokuwa Kaini, alirithi asili ya anguko la wazazi wake. Lakini alipokea pia ufahamu wa Mwokozi na maagizo kuhusu haki. Kwa neema ya mbingu, alimtumikia na kumheshimu Mungu; na alitumika, kama Habili ambavyo angefanya, kama angeishi, kurudisha nia za wenye dhambi kumuabudu na kumtii Muumba wao.

"Sethi naye akazaa mwana; akamwita jina lake Enoshi. Hapo ndipo watu walipoanza kuliitia Jina la Bwana." Waaminifu walimuabudu Mungu hapo kabla; lakini kadri watu walivyoongezeka, tofauti kati ya makundi mawili ilionekana wazi. Kulikuwepo na utii kwa Mungu ulio wazi kwa upande mmoja, na kulikuwa na uasi na kutokutii kwa upande mwingine.

Kabla ya anguko wazazi wetu walitunza Sabato, iliyokuwa imewekwa Eden; na baada ya kufukuzwa Paradiso waliendelea na kuitunza. Walikuwa wameonja uchungu wa kutokutii, na walijifunza ambacho kila mmoja anayevunja amri za Mungu atajifuza haraka au baadaye – kwamba sheria ya mbinguni ni takatifu na hazibadiliki, na kwamba adhabu ya (81) uasi hakika itatenda kazi yake. Sabato ilitunzwa na watoto wote wa Adam waliobaki kuwa watiifu kwa Mungu. Laiki Kaini na uzao wake hawakuiheshimu siku ambayo Mungu alipumzika. Walichagua mda wao kwa ajili ya kazi na kwa ajili ya kupumzika, bila kujali maelezo na amri ya Yehova.

Akipokea laana ya Mungu, Kaini alitoka mahali pa baba yake. Kwanza alichagua kazi ya ukulima wa ardhi, na sasa akaanzisha mji, akauita jina la mtoto wake wa kiume mkubwa. Alikwenda nje ya uwepo wa Bwana, akatupilia mbali ahadi ya kurejeshwa kwa Eden, akitafuta utajiri na furaha katika dunia chini ya laana ya dhambi, hivyo akiwa kichwa cha kundi la watu ambao wanamuabudu mungu wa dunia hii. Kwa kile kinachojulikana kama maendeleo ya vitu vya duniani, kizazi chake kilijulikana. Lakini hawakumjali Mungu, na wakawa kinyume cha lengo Lake kwa wanadamu. Kwa kosa la kuua, ambalo Kaini alitengeneza njia, Lameki, mzaliwa wa tano, aliongeza mitala, ndoa ya wake zaidi ya mmoja, na, kwa kujivuna, alimtambua Mungu, ili awe tofauti na Kaini ambao ni uhakika wa usalama wake. Habili alikuwa mfugaji, akiishi katika mahema, na kizazi cha Sethi

kilifuata nyayo hizo, wakijihesabu kuwa “wageni na wapitaji katika dunia,” “nchi iliyo bora, yaani ya mbinguni” Waebrania 11:13, 16.

Kwa wakati fulani makundi mawili yalikuwa yamejitenga. Kizazi cha Kaini, wakisambaa katika nchi ya makazi yao ya kwanza, wakienea katika mabonde na vilima ambapo kizazi cha Sethi kilikuwa kinaishi; na baadae, ili waepuke mvuto wao, walikwenda milimani, na kuweka makao yao. Kadri mda mrefu ulivyosonga kwa utengano huo, walidumisha ibada kwa Mungu katika usafi. Lakini mwisho wa wakati walijihatarisha, taratibu, kujichanganya na wakazi wa mabondeni. Muungano huu ulileta matokeo ambayo ni mabaya zaidi. “Wana wa Mungu waliwaona hao binti binti za wanadamu, ya kuwa ni wazuri.”

Wana wa Sethi, walivutiwa na uzuri wa binti wa kizazi cha Kaini, hawakumpendeza Bwana kwa kuwaoa. Wengi wa waabudu wa Mungu wa kweli walidanganywa na kuingia dhambini kwa mivuto iliyokuwa mbele yao, na kupoteza tabia yao pekee iliyo takatifu. Kwa kuchangamana na waovu walifanana nao katika roho na matendo; hawakujali katazo la amri ya saba. “wakajitwalia wanawake waliowachagua”. (82) Wana wa Sethi walikuwa “katika njia ya Kaini” (Yuda 11); waliifunga akili yao katika ukuu na raha za dunia na kudharau amri za Bwana. “Wanadamu hawakutaka kumrudia Mungu katika fahamu zao;” “Wali” kuwa bure katika fikra zao, na mioyo yao ya kipumbavu ikatiwa giza.” Warumi 1:21. Hivyo “Mungu Aliwaaacha wafuate akili zao zisizofaa, wayafanye yasiyowapasa.” Fungu la 28. Dhambi ilienea duniani kama ukoma.

Kwa miaka takribani elfu moja Adamu aliishi miongoni mwa wanadamu, akiwashuhudia matokeo ya dhambi. Kwa uaminifu alijaribu kuzuia kuenea kwa habari ya mabaya. Aliamriwa kuwaagiza kizazi chake katika njia ya Bwana; na kwa uangalifu alithamini kile ambacho Mungu alimfunulia, na akakirudia kwa kila kizazi kilichofuata. Kwa watoto wake na watoto wa watoto wake, hadi kizazi cha tisa, alielezea furaha na utakatifu wa mwanadamu katika Paradiso, na akarudia historia ya anguko lake, akiwaeleza kuhusu mateso ambayo Mungu amemueleza ni lazima kwa ajili ya kutunza sheria Yake, na kuwaeleza mpango wa rehema kwa wokovu wao. Hata hivyo wachache walisikiliza maneno yake. Mara kwa mara alikutana na lawama kali za dhambi aliyoifanya ambayo imepelekea ole kwa kizazi chake.

Maisha ya Adam yalikuwa ya huzuni, unyenyekevu na kutubu kwa kile alichokifanya. Alipoiacha Eden, wazo la kwamba lazima afe lilimtia hofu. Aliunganishwa na uhakika wa kifo kwa mara ya kwanza katika familia yake wakati Kaini, mzaliwa wake wa kwanza, alimuua ndugu yake. Akiwa amejawa na kusikitishwa kwa dhambi yake mwenyewe, na kuongezewa na kifo cha Habili na kukataliwa kwa Kaini, Adam alianguka kifudifudi na kulia. Alishuhudia ongezeko la uchafu ambao hatimaye ungesababisha dunia kuharibiwa kwa maji; na ingawa tamko la kifo lililotolewa na Muumba wake lilikuwa limeshaonyesha hatari, hata hivyo baada ya kuishi takribani miaka elfu moja akishuhudia matokeo ya

dhambi, aliona kwamba ilikuwa ni rehema iliyotolewa na Mungu katika kukatisha maisha ya maumivu na huzuni.

Bila kujali dhambi za ulimwengu kabla ya gharika, kwamba umri haukuwa, kama ilivyodhaniwa mara kwa mara, kipindi cha ujinga na kutokuwa wastaarabu. Watu walipewa nafasi ya kufikia kimo cha juu cha kiroho na ufahamu. Walikuwa na nguvu zaidi za kimwili na kiakili, na bahati nzuri kwao ya kupata ujuzi wa kidini na kisayansi ilikuwa wazi. Ni kosa kufikiri kwamba kwa vile waliishi maisha marefu zaidi akili yao ilikomaa (83) baadae sana; nguvu zao za kiakili zilikomaa mapema, na wale walioipenda sheria ya Mungu na kuishi sawa sawa na mapenzi Yake, waliendelea kukua katika ujuzi na hekima katika maisha yao yote. Kama wasomi wa kipindi chetu wangelinganishwa na watu wa ulimwengu kabla ya gharika, wangeonekana wanyonge kwa akili na hata katika nguvu za kimwili. Kadri miaka ya wanadamu ilivyopungua, na nguvu za kimwili kuzorota, ndivyo hata uwezo wa kiakili ulivyopungua. Kuna wanadamu wanaojaribu kusoma katika kipindi cha umri wa kuanzia miaka ishirini hadi hamsini, na ulimwengu ukashangazwa kwa mafanikio yao. Lakini ni kwa jinsi gain mahitaji haya yana mipaka ukilinganisha na yale ya wanadamu ambao nguvu zao za kiakili na kimwili ziliendelezwa kwa karne nyingi!

Ni kweli kwamba watu wa kipindi cha kisasa wana nafasi zaidi ya mafanikio kuliko waliowatangulia. Wanadamu wenye akili, walioweka mipango na kuandika, wameacha kazi yao kwa ajili wa wanaowafuata. Lakini hata katika swala hili, katika hitaji la ufahamu wa mwanadamu, ni bahati gain nzuri waliyokuwa nayo watu wa zamani! Walikuwa naye miongoni mwao kwa miaka mamia yule aliyeumbwa kwa mfano wa Mungu, ambaye Muumba mwenyewe alimuita “mwema” – mtu ambaye Mungu alimuagiza katika hekima yote ya vitu vya duniani. Adam alijifunza historia ya uumbaji kutoka kwa Muumbaji; nay eye mwenyewe alishuhudia matukio ya karne tisa; na alisambaza ujuzi kwa wazao wake. Ulimwengu kabla ya gharika haukuwa na vitabu; hawakuwa na kumbukumbu zilizoandikwa; laikini wakiwa na nguvu ya kimwili na kiakili, walikuwa na uwezo mkubwa wa kumbukumbu, wakiweza kushika na kutunza kile walichosikia, na kukipeleka bila makosa kwa kizazi kilichofuatia. Kwa miaka mamia kulikuwa na vizazi saba vikiishi duniani, wakiwa na nafasi ya kuwasiliana na kupeana ujuzi na uzoefu.

Bahati nzuri iliyofurahiwa na wanadamu wa kizazi hicho ya kupata ujuzi wa Mungu kupitia kazi Zake kamwe haitalinganishwa na wakati wowote. Zaidi ya hayo kikiwa ni kipindi cha giza la kidini, bado kilikuwa kipindi cha nuru kubwa. Ulimwengu wote ulikuwa na nafasi ya kupata ujuzi kutoka kwa Adam, na wale waliomheshimu Mungu waliokuwa na Kristo na malaika walikuwa waalimu wao. Na walikuwa na ushuhuda wa kimya, katika bustani ya Mungu, ambayo kwa karne nyingi ilikuwa miongoni mwa wanadamu. Katika (84) lango la Paradiso lililolindwa na Makerubi utukufu wa Mungu ulifunuliwa, na hapa walikuja waabuduo wa kwanza. Hapa madhabahu zao zilijengwa, na kutolewa dhabihu zao. Ni hapa ambapo Kaini na Habili walileta dhabihu zao, na Mungu aliwasiliana nao.

Hakuna anayeweza kupinga uwepo wa Eden maana ilisimama ikionekana, lango lake likiwa limefungwa na malaika walinzi. Mpangilio wa uumbaji, hali ya bustani, historia ya miti miwili iliyokaribiana ambayo hatima ya wanadamu ilikuwa juu yake, zilikuwa ni kweli zisizopingika. Na uwepo na mamlaka ya ukuu wa Mungu, wajibu wa sheria Yake, zilikuwa ni kweli ambazo wanadamu si wepesi wa kuhoji wakati Adam akiwa miongoni mwao.

Bila kujali uovu uliokuwepo, walikuwepo wanadamu watakatifu ambao, wakidumu katika ushirika na Mungu, waliishi kama katika urafiki wa mbinguni.walikuwa ni wanadamu wenye akili nyingi, wa mafanikio ya ajabu. Walikuwa na jukumu kubwa na takatifu – kukuza tabia ya haki, kufundisha masomo ya wema, sio kwa watu wa kipindi chao pekee, lakini kwa vizazi vijavyo. Ni wachache tu waliokuwa mashuri ndio wameandikwa katika maandiko; lakini katika vizazi vyote Mungu anao mashahidi waaminifu, waabuduo wa kweli.

Kuhusu Henoko imeandikwa kwamba aliishi miaka sitini na mitano, na akazaa mtoto wa kiume. Baada ya hapo alitembea na Mungu kwa miaka mia tatu. Wakati wa miaka ya mwanzoni Henoko alimpenda na kumheshimu Mungu na alitunza amri Zake. Alikuwa miongoni mwa watakatifu, mtunza imani ya kweli, mrithi wa uzao wa ahadi. Kutoka katika midomo ya Adam alijifunza kuhusu hadithi mbaya ya anguko, na furaha ya neema ya Mungu ilinayopatikana katika ahadi, na alijisalimisha kwa Mkombozi ajaye.

Lakini baada ya kuzaliwa kwa mtoto wake wa kiume wa kwanza, Henoko alifikia kiwango cha juu cha uzoefu; alisogezwa karibu zaidi kwa uhusiano wake na Mungu. Alifahamu vizuri juu ya wajibu wake kama mwana wa Mungu. Kadri alivyoona upendo wa mtoto kwa baba yake, tegemeo lake kwa ulinzi; kama alivyohisi kwa undani, shauku ya moyo wake ya kumtunza mtoto wake wa kwanza, alijifunza somo juu ya upendo wa Mungu wa ajabu kwa wanadamu na zawadi ya Mtoto Wake, na ujasiri wa wana wa Mungu wanaopaswa kuwa nao kwa Baba yao wa mbinguni. Upendo wa Mungu usio na mwisho kupitia Kristo ukawa ndio tafakari yake mchana na usiku; na kwa moyo wake wote alidhamiria kuufunua upendo huo kwa watu alioishi nao.

Kutembea kwa Henoko pamoja na Mungu hakukuwa katika hali ya kupagawa au katika (85) hali ya kuwa katika njozi, lakini ilikuwa katika kazi zake zote za kila siku katika maisha yake. Hakuwa mtawa, akijitenga na ulimwengu; maana alikuwa na kazi ya Mungu ya kufanya ulimwenguni. Katika familia na katika kuingiliana na watu, kama mume na baba, rafiki, raia, alikuwa imara, mtumishi wa Bwana asiyeyumbishwa.

Moyo wake ulikuwa umekubaliana na mapenzi ya Mungu; maana “wawili wanaweza kutembea pamoja, isipokuwa wamepatana?” Amosi 3:3. Na kutmbea huku katika utakatifu kulifanyika kwa miaka mia tatu. Kuna wakristo wachache ambao wasingeweza kuendelea kuwa na bidii na waaminifu kama wangejua kuwa wana mda mfupi wa kuishi, au kwamba

kuja kwa Kristo kuko karibu. Lakini imani ya Henoko ilikuwa imara, upendo wake ulikuwa mkubwa, kadri karne zilivyokuwa zinapita.

Henoko alikuwa mtu mwenye akili na ufahamu mkubwa; aliheshimiwa na kupewa ufunuo wa pekee kutoka kwa Mungu; bado akiwa katika ushirika na mbingu, na matarajio ya kufikia utimilifu ambao hajawahi kuwa nao, alikuwa mnyenyekevu kuliko watu wote. Kadri alivyomkaribia Mungu, ndivyo alivyohisi juu ya udhaifu na kutotimilika kwake.

Akisumbuliwa na ongezeko la uovu, na hofu kwamba kutokuwa na imani kwa watu kungepunguza ibada yake kwa Mungu, Henoko alizuia kujumuika kwake kwa kudumu na watu, na alitumia mda mwingi akiwa peke yake, akitafakari na kuomba. Hivyo alimsubiri Bwana, akitafuta kwa undani kuhusu mapenzi ya Mungu, ili aishi katika hayo. Kwake, maombi yalikuwa kama pumzi ya nafsi; aliishi katika hali ya mbinguni.

Kupitia malaika watakatifu, Mungu alimfunulia Henoko lengo Lake la kuangamiza ulimwengu kwa maji, na alimfunulia juu ya mpango wa ukombozi. Katika roho ya unabii Alimchukua hadi katika vizazi vitakavyoishi baada ya gharika, na Akamuonyesha matukio makubwa yanayohusu kuja kwa Krsto mara ya pili na mwisho wa dunia.

Henoko alisumbuliwa kuhusu wafu. Ilionekena kwake kwamba wenye haki na waovu watakwenda mavumbini wote, na kwamba huo utakuwa mwisho wao. Hakuona maisha ya wenye haki baada ya kaburi. Katika njozi alionyeshwa kuhusu kifo cha Kristo, na kuonyeshwa kuja Kwake katika utukufu, Akiwa na malaika wote watakatifu, kuwakomboa watu Wake kutoka katika makaburi. Aliona pia hali ya uchafu ya ulimwengu wakati Kristo (86) atakapotokea mara ya pili – kwamba kutakuwepo na majivuno, ufedhuli, kizazi chenye nia yake, wakimkana Mungu pekee na Bwana Yesu Kristo, kikikanyaka sheria, na kudharau upatanisho. Aliona wenye haki wakivikwa taji ya utukufu na kuheshimiwa, na waovu wakifutwa mbele za Mungu, na kuangamizwa kwa moto.

Henoko alikuwa mhubiri wa haki, akiufahamisha ulimwengu kile Mungu alichomfunulia. Wale waliomcha Mungu walikubaliana na mtu huyu mtakatifu, wakijumuika naye katika maagizo na maombi. Alifanya kazi wazi wazi huko akitoa ujumbe wa Mungu kwa wale ambao wangesikia maneno ya onyo. Kazi yake haikukataliwa wa uzao wa Sethi. Katika nchi ambayo Kaini alikimbilia kutoka uwepo wa mbingu, nabii wa Mungu alifahamisha hali iliyopitishwa kwake katika njozi yake. “Angalia” alisema “Bwana alikuja na watakatifu wake, maelfu elfu, ili afanye hukumu juu ya watu wote wasiomcha Mungu kwa ajili ya kazi zao zote” Yuda 14,15.

Hakuwa na hofu kukemea dhambi. Wakati alihubiri upendo wa Mungu katika Kristo kwa watu wa wakati wake, na kuwasihi waache njia zao mbaya, alikemea uovu uliokuwa unatawala na kuwaonya watu wa kizazi chake kwamba hakika hukumu itamwagwa kwa waasi. Ilikuwa ni Roho ya Kristo iliyonena kupitia Henoko; Roho huyo amedhihirishwa, sio tu katika tamko la upendo, huruma na kusihi; sio vitu rahisi tu vinavyotamkwa na watu

watakatifu. Mungu huweka ndani ya mioyo na midomo ya wajumbe Wake watakatifu kweli ili wazitoe kama upanga ukatao kuwili.

Nguvu ya Mungu iliyotolewa na mtumishi Wake iliwagusa waliosikia. Baadhi walikubaliana na onyo, na kuachana na dhambi zao; lakini wengi walidhihaki juu ya ujumbe na wakaendelea zaidi katika njia zao mbaya. Watumishi wa Mungu wanapaswa kutoa ujumbe kama huo katika ulimwengu wakati wa siku za mwisho, pia utapokelewa kwa kutokuamini na dhihaka. Ulimwengu kabla ya gharika ulikataa maneno ya onyo yaliyotolewa na aliyetembea na Mungu. Ndivyo itakavyokuwa kwa kizazi cha mwisho kitakavyodharau maonyo ya wajumbe wa mwisho.

Katikati ya maisha ya kufanya kazi, Henoko alidumisha ushirika wake na Mungu. Kadri kazi yake ilivyokuwa kubwa na pana, ndivyo alivyozidisha maombi. Aliendelea kujito, (87) kwa wakati fulani, katika jamii nzima. Akiwa kati ya watu kwa mda fulani, akiwatumikia kwa kuwapa maagizo kwa mifano, alijitoa kati yao ili awe katika hali ya upweke, akiwa na njaa na kiu ya kutaka kuwa na ufahamu ambao ni Mungu pekee anaweza kuutoa. Akiwa na mawasiliano na Mungu, Henokoaliakisi tabia ya mbinguni. Uso wake ulitoa nuru takatifu, kama nuru inayong‘aa katika uso wa Yesu. Kadri alivyotoka katika mawasiliano hayo, hata wasiokuwa wacha Mungu waliona na kushangazwa kwa mvuto wa kimbingu uliokuwa usoni mwake.

Uovu wa watu ulifikia kiwango ambacho uharibifu ulitangazwa juu yao. Kadri miaka ilivyopita, habari za makosa ya watu zikisikika, ndivyo wingu jeusi la hukumu ya mbinguni lilivyokaribia. Hata hvyo bado Henoko, shahidi wa imani, aliendelea kutoa maonyo, akisihi, akijitahidi kutaka kuondoa habari za makosa ya watu na kuzuia kisasi. Ingawa maonyo yake hayakujaliwa na wadhambi, watu wapenda anasa, alikuwa na ushuhuda ambao Mungu aliukubali, na aliendelea kupigana bega kwa bega dhidi ya uovu uliokuwa unatawala, hadi Mungu alipomuondoa katika ulimwengu wa dhambi kwenda kweye raha halisi ya mbinguni.

Watu wa kizazi kile walidhihaki upuuzi wa yule ambaye hakutafuta kukusanya dhahabu au fedha au kuwa na umiliki hapa. Lakini moyo wa Henoko ulikuwa katika hazina za milele. Aliutazamia mji wa mbinguni. Alimuona Mfalme katika utukufu Wake kati ya Sayuni. Akili yake, moyo wake, maongezi yake, yalikuwa kwa ajili ya mbingu. Kadri uovu ulivyoongezeka, ndivyo alivyozidi kutamani makao ya Mungu. Akiwa bado duniani, aliishi, kwa imani, katika ufalme wa nuru.

“Heri wenye moyo safi; maana watamwona Mungu.” Mathayo 5:8. Kwa miaka mia tatu Henoko amekuwa akitafuta usafi wa nafsi, ili kwamba akubalike mbinguni. Kwa karne tatu alitembea na Mungu. Siku kwa siku amekuwa akitafuta kuwa na umoja ulio karibu; kwa karibu zaidi ushirika ulikuwa, hadi Mungu alipomchukua Kwake. Amekuwa wa kwanza katika ulimwengu wa milele, hatua moja tu kati yake na nchi ya waliobarikiwa; na

sasa lango limefunguliwa, kutembea na Mungu, akiwa na mda mrefu duniani, aliendelea, na kupita katika lango la Mji Mtakatifu – wa kwanza miongoni mwa watu kuingia humo.

Kutoweka kwake kulijulikana duniani. Sauti iliyosikika siku kwa siku ikionya na (88) kuagiza haikupatikana. Walikuwepo baadhi, kati ya wenye haki na waovu, walioshuhudia kuondoka kwake; na wakatumaini kwamba amechukuliwa kwenda kwa mmoja wa waliokuwa naye sehemu ya mapumziko yake, wale waliokuwa wanampenda walimtafuta kwa bidii, kama wana wa manabii walivyomtafuta Eliya; lakini bila mafanikio. Walitoa taarifa kwamba hakuwepo, maana Mungu alimchukua.

Kwa uhamisho wa Henoko, Bwana alitaka kutufundisha somo muhimu. Kulikuwepo na hatari ya ambapo watu wangekata tamaa, kwa sababu ya hofu ya matokeo ya dhambi ya Adam.wengi walikuwa tayari kuhoji, “Kuna faida gani ya kwamba tumemcha Bwana na kushika sheria zake, maana laana kubwa iko juu yetu, na kifo ni sehemu yetu sote?” Lakini maagizo ambayo Mungu alimpa Adam, na kurudiwa na Sethi, na kudhihirishwa na Henoko, yalifutilia mbali hofu na giza, na kutoa matumaini tena kwa wanadamu, kwamba kifo kilikuja kupitia Adam, kadhalika kupitia ahadi ya Mwokozi maisha yatarudishwa na kutokufa. Shetani alikuwa nawasihi watu waamini kwamba hapatakuwepo na zawadi kwa wenye haki wala adhabu kwa waovu, na kwamba isingewezekana kwa mtu kutii sheria za mbinguni. Lakini kwa sababu ya Henoko, Mungu anatangaza “kwamba huwapa thawabu wale wamtafutao” Waebrania 11:6. Anaonyesha kile Atakachokifanya kwa wale wazishikao amri Zake. Watu walifundishwa kwamba inawezekana kuzitii amri za Mungu; kwamba hata kama wanaishi katikati ya wadhambi na wachafu, wanaweza, kwa neema ya Mungu, kupinga majaribu, na kuwa wasafi na watakatifu. Waliona katika mfano wake maisha yenye mibaraka; na kuchukuliwa kwake kwenda juu ilikuwa ni ushahidi wa ukweli wa unabii wake kuhusu maisha baada ya hapa, na kupata zawadi ya furaha na utukufu na maisha ya kutokufa ya walio watiifu, na ya hukumu, ole, na kifo kwa waasi.

Kwa imani Henoko “alihamishwa asije akaona mauti…….maana kabla ya kuhamishwa alikuwa ameshuhudiwa kwamba alimpendeza Mungu.” Waebrania 11:5. Katikati ya ulimwengu uliokuwa umehukumiwa kuangamizwa kwa sababu ya uovu wake, Henoko aliishi maisha ya ushirika wa karibu na Mungu kiasi kwamba hakuruhusiwa kuanguka chini ya nguvu ya mauti. Tabia ya kiungu ya nabii huyu inawakilisha utakatifu ambao utafikiwa na wale ambao watakuwa “wameokolewa kutoka katika nchi” (Ufunuo 14:3) (89) wakati wa kuja kwa Kristo mara ya pili.

Hivyo, kama katika ulimwengu kabla ya gharika, uovu utatawala. Kufuatia uchochezi wa mioyo yao iliyomichafu na mafundisho ya filosofia ya udanganyifu, watu wataasi dhidi ya mamlaka ya Mbinguni. Lakini kama Henoko, watu wa Mungu watatafuta usafi wa mioyo na kukubaliana na nia Yake, hadi watakapoakisi mfano wa Kristo. Kama Henoko, watauonya ulimwengu kwa kuja kwa Bwana mara ya pili na hukumu itakayoujia uasi, na kwa maongezi yao matakatifu na kielelezo chao watahukumu dhambi za wasio wa Mungu.

Kama Henoko alivyohamishwa kwenda Mbinguni kabla ya ulimwengu kuangamizwa kwa maji, ndivyo wenye haki walio hai watakavyohamishwa kutoka duniani kabla ya kuangamizwa kwa moto.

Mtume anasema: “Hatutalala wote, lakini tutabadilishwa, kufumba na kufumbua, wakati wa tarumbeta ya mwisho.” “Kwa maana Bwana Mwenyewe atakuja kutoka mbinguni pamoja na mwaliko, na sauti ya malaika mkuu na tarumbeta ya Mungu; nao waliokufa katika Kristo watafufuka kwanza, kasha sisi tulio hai, tuliosalia, tutanyakuliwa pamoja nao katika mawingu, ili tumlaki Bwana hewani, na hivyo tutakuwa na Bwana milele. Basi, farijianeni kwa maneno hayo.” 1 Wakorinto 15:51, 52; 1 Wathesalonike 4:1618.

Sura ya 7 – Gharika

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 6 na 7

Katika siku za Nuhu laana mbili zilikuwa juu ya dunia kutokana na uasi wa Adam na mauaji yaliyofanywa na Kaini. Hata hivyo hii haikubadilisha uso wa asili. Palikuwepo na ushahidi wa dalili za kuharibika, lakini dunia ilikuwa bado ni nzuri kwa uwezo wa Mungu.

Vilima vilikuwa na miti mikubwa ikiwa na matawi yaliyojaa zabibu. Mabonde makubwa kama bustani yalikuwa yamejaa mimea ya kijani, na harufu nzuri ya maua. Matunda katika nchi yalikuwa mengi, yakipatikana takribani wakati wote. Miti ilikuwa mikubwa, mizuri, na ikiwa na uwiano kamili kuliko ilivyo sasa; mbao zao zilikuwa ngumu na nzuri, kwa karibu zikifanana na mawe, na migumu. Dhahabu, fedha, na mawe ya thamani yalipatikana kwa wingi.

Wanadamu bado walikuwa na maumbo makubwa. Lakini vizazi vichache vilikuwa vimepita tangu Adam alipokuwa na uwezo wa kuufiki mti ambao ungeyafanya maisha kuwa marefu; na uwepo wa watu ulikuwa unapimwa kwa karne. Kama watu hao walioishi kwa mda mrefu, wakiwa na nguvu chache za kuweka mipango na kuitekeleza, wangejitoa ili kumtumikia Mungu, wangelifanya Jina la Muumba wao kuwa kuu ulimwenguni, na wangekuwa wamejibu swali la kwa nini Mungu aliwapa uhai. Lakini walishindwa kufanya hivyo. Kulikuwepo na watu wengi wenye nguvu na maumbo makubwa, wenye hekima, wavumbuzi wa ajabu katika kazi zao; lakini kosa lao kwa kushindwa kutawala uovu ulikuwa katika uwiano na akili na uwezo wao.

Mungu alitoa zawadi nyingi kwa ulimwengu kabla ya gharika; lakini walitumia zawadi Zake kwa majivuno yao binafsi, na wakazifanya kuwa laana kwa kuthamini zawadi kuliko Yeye aliyezitoa. Walitumia dhahabu na fedha, mawe ya thamani na mbao, katika kujenga nyumba zao za kuishi, na walinia kuyafanya makazi yao kuwa mazuri kwa kutumia ujuzi (91) wao wa hali ya juu. Walitafuta kuridhisha mioyo yao kwa ajili ya majivuno yao, na wakafunua raha na uovu wao. Hawakutaka kuwa na ujuzi wa Mungu, na hatimaye wakakataa hata uwepo wa Mungu. Waliabudu asili badala ya kumuabudu Mungu wa asili. Walizipa utukufu akili za mwanadamu, wakaziabudu kazi za mikono yao, na kuwafundisha watoto wao kuzipigia magoti sanamu za kuchonga.

Katika ardhi yenye kijani kibichi chini ya miti mikubwa mizuri walijenga madhabahu kwa ajili ya miungu yao. Vichaka vikubwa, vilivyokuwa na majani kwa mda wa mzima, waliweka sehemu maalumu kwa ajili ya ibada za miungu wao. Vichaka hivi viliunganishwa na bustani nzuri, zikiwa na miti inayotoa matunda ya aina zote, ikipambwa kwa mawe ya thamani na kunakishiwa na kila kitu kilicholeta mvuto wa starehe ya watu, na hivyo kuwafanya watu wavutike katika ibada za miungu.

Watu waliondoa ufahamu wa Mungu na wakaabudu viumbe waliowafikiria; na matokeo yake, wakazidi kupungua zaidi. Mtunga Zaburi anaelezea madhara yaliyotokana

na waabudu miungu. Anaelezea: “Wazifanyao watafanana nazo, kila mmoja anayezitumainia.” Zaburi 115:8. Ni kanuni ya nia ya mwanadamu kuwa kwa kutazama tunabadilishwa. Mtu hawezi hatazidi mawazo yake ya kweli, usafi, na utakatifu. Kama nia haitakuzwa juu ya kiwango cha ubinadamu, kama haijakuzwa kwa imani ili kutafakari hekima na upendo, mwanadamu daima atadidimia chini. Waabudu wa miungu waliivalisha miungu yao sifa na mvuto wa kibinadamu, na hivyo kiwango chao cha tabia kilididimia na kufanana na mwanadamu mdhambi.

Matokeo yake walichafuliwa. “Bwana akaona kwamba maovu ya mwanadamu ni mkubwa duniani, na kwamba kila kusudi analowaza moyoni mwake ni baya siku zote.……dunia pia ilikuwa chafu mbele za Mungu; na dunia ilikuwa imejazwa na uchafu.” Mungu aliwapa watu amri Zake ili zitawale maisha yao, lakini sheria Yake ilivunjwa, na kila aina ya dhambi ikawa ni matokeo yake. Uovu wa wanadamu ulikuwa wazi, haki ilikanyagwa mavumbini, na kilio cha wanyonge kilifika mbinguni.

Ndoa za mitala, yaani kuoa zaidi ya mke mmoja, zilikuwa tayari zimekuwepo, kinyume na matakwa ya mbingu wakati wa mwanzo. Bwana Alimpa Adamu mke mmoja, akionyesha (92) utaratibu Wake katika jambo hilo. Lakini baada ya anguko, watu walichagua kufuata tamaa zao za dhambi; na matokeo yake, mauaji yaliongezeka kwa kasi. Si mahusiano ya ndoa wala haki ya kuwa na mali zilizoheshimiwa. Yeyote aliyechukua wake au mali ya jirani, alifanya hivyo kwa nguvu, na watu waliheshimiwa kwa vitendo vyao vya kutumia nguvu. Walifurahia kuua wanyama; na matumizi ya nyama kama chakula na kuwafanya wawe wakatili na kumwaga damu zaidi hadi walipofikia hatua ya kuyachukulia maisha ya mwanadamu katika utofauti wa kushangaza.

Ulimwengu ulikuwa katika hatua zake za mwanzo; hata hivyo uovu ulikuwa mkubwa na kuenea kiasi kwamba Mungu Asingeweza kuvumilia; Akasema, “Nitamfutilia mbali mwanadamu niliyemwumba usoni pa nchi.” Alitamka kwamba Roho Yake haitashindana na kizazi kiovu. Kama wasingeacha kuuchafua ulimwengu na hazina zake kuu kwa dhambi zao, Mungu angewafutilia mbali kutoka katika uumbaji Wake, na Angeangamiza vitu ambavyo alifuhia kuwapatia kuwa mbaraka kwao; Angewafutilia mbali wanyama wa mwituni, na uoto ambao ulikuwa ukiwapa chakula kwa wingi, na kuufanya ulimwengu kuwa uwanja wa machafuko.

Katikati ya machafuko, Methusela, Nuhu, na wengine wengi walikuwa wakitunza ujuzi wa maarifa ya Mungu wa kweli na kuendelea kutangaza habari ya uovu wa maadili. Miaka mia na ishirini kabla ya gharika, Bwana kupitia malaika mtakatifu alimwambia Nuhu kusudi Lake, na kumuagiza ajenge safina. Akiwa anajenga safina alitakiwa ahubiri kwamba Mungu ataleta gharika juu ya nchi ili kuwaangamiza waovu. Wale watakaoamini ujumbe, na kujiandaa kwa ajili ya tukio hilo kwa kutubu na kufanya matengenezo, watasamehewa na kuokolewa. Henoko alikuwa amesharudia kuwaambia watoto wake kile

Mungu alichomwambia kuhusu gharika, na Methusela na watoto wake, walioishi wakisikia mahubiri yake, walisaidia katika ujenzi wa safina.

Mungu Alimpa Nuhu usahihi wa wakati wa kujenga safina na maagizo yake kuhusu ujenzi wake katika kila nyanja. Hekima ya kibinadamu isingeweza kusanifu jengo kubwa kiasi hicho na lenye uwezo wa kudumu kwa mda mrefu kiasi hicho. Mungu alikuwa msanifu na Nuhu mjenzi. Ilijengwa kama meli, ili iweze kuelea juu ya maji, lakini kwa kiasi fulani ilifanana na nyumba. Ilikuwa na urefu wa ghorofa tatu na mlango mmoja tu, uliokuwa pembeni. Mwanga uliingia kupitia juu, na vyumba vyote vilitengenezwa kiasi (95) kwamba mwanga uliingia pote. Vifaa vilivyotumika katika kujengea safina ni mbao za cypress au mbao ngumu ambazo zisingeweza kupatwa na uozo kwa mamia ya miaka. Ujenzi wa nyumba hii ulikuwa ni mgumu na wa taratibu. Kuhusu ukubwa wa miti na asili ya mbao, kazi kubwa zaidi ilitakiwa kuliko ilivyo sasa ili kuandaa mbao, hata pamoja na kuwa na watu wenye nguvu nyingi. Kila kilichofanyika kilifanyika ili kuifanya kazi iwe kamili, hata hivyo safina isingeweza peke yake kustahimili dhoruba ambayo ingeijia dunia. Mungu peke yake angewatunza watumishi Wake dhidi ya dhoruba ya maji.

“Kwa imani Nuhu akiisha kuonywa na Mungu kuhusu mambo yasiyoonekana bado, kwa jinsi alivymcha Mungu aliunda safina, apate kuokoa nyumba yake. Na hivyo akauhukumu makosa ulimwengu, akawa mrithi wa haki ipatikanayo kwa imani.” Waebrania 11:7. Wakati Nuhu alikuwa anauonya ulimwengu kwa ujumbe wake, kazi yake ilishuhudia uthabiti wake. Ni kwa njia hiyo kwamba imani yake ilifanywa kuwa kamili na kuwa uthibitisho. Aliupa ulimwengu mfano wa kuamini kile Mungu asemacho. Kila ailichokuwa nacho alikiwekeza katika safina. Kadri alivyoanza kujenga meli hiyo kubwa chini ya ardhi, wengi walikuja kutoka pande zote ili kuona kitu kigeni na kusikia maneno ya mhubiri huyo mmoja. Kila kilichopigiliwa kwenye safina kilikuwa ushuhuda kwa watu.

Mwanzoni wengi walionekana kupokea maonyo; hata hivyo hawakurejea kwa Mungu katika toba ya kweli. Hawakuwa tayari kuacha dhambi zao. Wakati mda ulipokuwa unapita kabla ya gharika, imani yao ilijaribiwa, na walishindwa kuvumilia jaribu. Wakishindwa kwa kutokuamini, hatimaye walijiunga na wafuasi wao wa kwanza kwa kukataa ujumbe. Baadhi walikuwa wameongoka, na wangeweza kusikia maneno ya maonyo; lakini walikuwepo wengi waliodhihaki, na hivyo wakawa na roho hiyo ya kukataa wito wa rehema, na wakawa miongoni mwa watoa dhihaka kwa nguvu zote; maana yeye aliyepokea nuru na kuipinga tena huwa mbali na Roho wa Mungu.

Watu wa kizazi hicho hawakuwa wote, kwa kiwango cha utimilifu wa neno, wazinzi. Wengi walikuwa waabudu wa Mungu. Walidai kwamba miungu yao ilimuwakilisha (96) Mungu, na kwamba kupitia miungu hiyo watu wanaweza kupata dhana sahihi ya Mungu. Kundi hili ndilo lililokuwa la kwanza kukataa mahubiri ya Nuhu. Kadri walivyomuwakilisha Mungu kwa vitu vinavyoonekana, akili zao zilipofushwa wasione ukuu na nguvu za Mungu; walikoma kutambua utakatifu na tabia Yake, au utakatifu, asili

isiyobadilika ya matakwa Yake. Kadri dhambi ilivyotawala, ilionekana kana kwamba si dhambi, na hatimaye wakatangaza kwamba sheria ya mbinguni haikuwa na nguvu tena; kwamba ilikuwa kinyume na Mungu kuhukumu uasi; na wakakataa kwamba hukumu Zake hazikuwa tayari kumwagwa juu ya dunia. Kama watu wa kizazi kile wangetii sheria ya Mungu, wangekuwa wamebadilisha sauti ya Mungu katika maonyo ya mtumishi Wake; lakini akili zao zilipofushwa kwa kukataa nuru kiasi kwamba waliamini kwamba ujumbe wa Nuhu ni uongo.

Si wengi waliokuwa upande wa haki. Ulimwengu ulikuwa kinyume na haki na sheria za Mungu, na Nuhu alichukuliwa kama mzushi. Shetani, alipokuwa anamjaribu Hawa kwa kutotii Mungu, alisema, “hakika hamtakufa” Mwanzo 3:4. Watu wakuu, wa ulimwengu, walioheshimiwa, na watu wenye hekima, walirudia hilo. “hofu kwa Mungu” walisema, “ni kwa ajili ya kitisho, na kamwe haitathibitishwa. Hakuna sababu ya kuonywa. Kitendo kama cha kuangamiza ulimwengu kufanywa na Mungu aliyeuumba, na adhabu kwa viumbe aliowaumba, hakitatokea kamwe. Muwe na amani; msihofu. Nuhu ni mzushi wa mwituni.” Ulimwengu ulijifurahisha kwa kumuita mpotoshaji mtu mzee. Badala ya kunyenyekesha mioyo kwa Mungu, waliendelea kwa kutoktii na uovu wao, kana kwamba Mungu hakuongea nao kupitia mtumishi Wake.

Lakini Nuhu alisimama imara kama mwamba kati ya dhoruba. Akiwa amezungukwa na dhihaka za watu, alijitenga kutokana na utakatifu wake na imani isiyoyumbishwa. Nguvu iliingia katika maneno yake, maana ilikuwa ni sauti ya Mungu kwa wanadamu kupitia mtumishi Wake. Muungano na Mungu ulimtia nguvu kwa uwezo wa Mungu, wakati kwa miaka mia na ishirini sauti yake ilisikika masikioni mwa kizazi hicho kuhusu matukio, ambayo, hekima ya mwanadamu isingeweza kutambua, ilikuwa haiwezekani. Ulimwengu kabla ya gharika ulitafakari kwamba kwa karne sheria za asili zimekuwa imara. Majira yamekuwa yakipita kama kawaida. Mvua haijawahi kunyesha; ardhi (97) imekuwa ikinyweshwa kwa umande. Mito ilikuwa haijawahi kuvuka mipaka yake, lakini imekuwa ikipeleka maji yake katika bahari huku ikiwa shwari.

Matamko imara yameyafanya maji yasivuke mipaka yake. Lakini watu hawa hawatambua mkono wa Yeye aliyeyafanya maji yasivuke mipaka yake, wakisema, “utafika mpaka hapa, lakini hutapita.” Ayubu 38:11.

Kadri mda ulivyopita, bila kuwa na mabadiliko katika asili, watu ambao awali walitetemeka kwa hofu, walianza kuwa na uhakika. Walitafakari, kama wengi wanavyofanya sasa, kwamba asili iko juu ya Mungu wa asili, na kwamba kanuni ya asili imewekwa imara kiasi kwamba Mungu Mwenyewe hawezi kubadilisha. Wakitafakari kama ujumbe wa Nuhu ulikuwa sahihi, asili ingeweza kuangushwa, wakaufanya ujumbe huo, katika akili za ulimwengu, uonekane ni uongo – uongo mkuu. Walidhihirisha dharau yao kwa maonyo ya Mungu kwa kufanya kile ambacho walikuwa wanakifanya hata kabla ya kutolewa kwa maonyo. Waliendelea kwa sherehe zao za kifahari; wakila na kunywa,

wakipanda na kujenga, wakiweka mipango yao kwa ajili ya matumaini ya faida waliyotarajia kuipata baadaye; na wakaendelea zaidi katika uovu, na kwa nguvu wakipinga matakwa ya Mungu, ili kudhihirisha kwamba hawakuwa na hofu kwa Mungu asiye na mwisho. Walisema kwamba kama kuna ukweli wowote kwa kile alichokisema Nuhu, watu wenye hekima – wenye busara, wakuu – wangefahamu kuhusu jambo hilo.

Kama ulimwengu kabla ya gharika ungeamini maonyo, na kutubu matendo yao maovu, Bwana angeghairi na kuacha hasira Yake, kama alivyofanya baadaye kule Ninawi. Lakini kwa kukataa kwao kurejeshwa na maonyo ya nabii wa Mungu, kizazi hicho kilikijaza kikombe cha uovu wao, na kikakomaa kwa ajili ya mavuno ya kuangamizwa.

Mda wa rehema kwao ulikuwa karibu kupita. Nuhu kwa imani alifuata maagizo aliyopokea kutoka kwa Mungu. Safina ilikuwa imemalizika kama Mungu alivyoagiza, na kuwekewa chakula kwa ajili ya binadamu na wanyama. Sasa mtumishi wa Mungu akawa na wito wa mwisho kwa watu. Kwa maumivu ya maneno ambayo hayawezi kuelezeka, aliwasihi watafute kimbilio wakati ungalipo. Walikataa tena maneno yake, wakainua sauti zao kwa dhihaka. Kwa ghafla kulikuwa na ukimya katika kundi lilokuwa linadhuhaki. Wanyama wa kila aina, wakali kwa wapole, walionekena wakija kutoka milimani na (98) msituni wakiingia katika safina. Kelele kama za upepo zilisikika, na kumbe! ndege walikuwa wanaruka kutoka katika kila upande, hesabu yao ililitia giza anga, na kwa utaratibu kamili waliingia katika safina.

Wanyama walitii amri ya Mungu, wakati wanadamu hawakutii. Wakiongozwa na malaika watakatifu “walikwenda wawili wawili kwa Nuhu na ndani ya safina.” Kisha wanyama safi wakaenda saba saba. Ulimwengu ulitazama kwa mshangao mkubwa, baadhi kwa hofu. Wana filosofia waliitwa ili waseme kuhusu tukio hilo, lakini hawakuweza. Ilikuwa ni siri ambayo hawakuweza kuielewa. Lakini watu walikuwa wagumu kwa kudumu kukataa nuru kiasi kwamba hata tukio hili liliwafanya wawe na mshangao wa mda mfupi tu. Kadri kizazi kilichoanguka kilivyotazama jua liling`aa kwa utukifu wake, na dunia ikiwa tulivu karibia kama uzuri wa Eden, waliondoa hofu yao, na kwa matendo yao walionekana wakikaribisha hukumu ambayo iliamsha hasira ya Mungu.

Mungu alimuamuru Nuhu, “Ingia wewe na jamaa yako yote katika safina, kwa maana nimekuona wewe u mwenye haki mbele zangu katika kizazi hiki.” Maonyo ya Nuhu yamekataliwa na ulimwengu, lakini mvuto na mfano wake ulileta mbaraka katika familia yake. Kama zawadi kwa ajili ya uaminifu na utii wake, Mungu alimwokoa yeye na jamaa yake yote. Ni jinsi gani wazazi wanatiwa moyo kwa ajili ya utii!

Rehema imekoma katika kukisihi kizazi chenye makosa. Wanyama wa mwituni na ndege wa angani wamekimbilia sehemu ya kimbilio lao. Nuhu na familia yake walikuwa ndani ya safina, “Bwana akamfungia”. Mwanga uliometameta ulionekana, na wingu la utukufu lilionekana lenye utukufu kuliko radi lilishuka kutoka mbinguni likawa katika

mlango wa kuingilia safinani. Mlango mzito na mkubwa, ambao usingewezekana kufungwa na wale waliokuwamo ndani ya safina, taratibu ulisukumwa kwa mikono isiyoonekana kuelekea sehemu yake. Nuhu alifungiwa ndani na waliokataa rehema ya Mungu walifungiwa nje. Mhuri wa mbinguni ulikuwa juu ya mlango ule; Mungu ameufunga, na Mungu pekee ndiye angeweza kuufungua. Ndivyo itakavyokuwa wakati Kristo atakapokoma kupatanisha kwa ajili ya wanadamu wakosaji, kabla ya kuja Kwake mawinguni, mlango wa rehema utafungwa. Rehema ya mbinguni haitakuwepo tena kwa ajili ya kuwashikilia waovu, na Shetani atakuwa na utawala kamili kwa wale waliokataa rehema. Watataka kuwaua watu wa Mungu; lakini kama vile Nuhu alivyofungiwa ndani ya safina, ndivyo wenye haki watakavyokingwa na nguvu ya mbinguni.

Kwa muda wa siku saba baada ya Nuhu na familia yake kuingia ndani ya safina, hapakuonekana dalili za janga linalokuja. Wakati huu ndipo imani yao ilipojaribiwa. Ilikuwa ni wakati wa ushindi dhidi ya ulimwengu uliokuwa nje. Kuchelewa huku (99) kuliwafanya waamini kwamba ujumbe wa Nuhu ulikuwa ni madanganyo, na kwamba gharika kamwe isingalikuja. Bila kujali onyesho la ajabu waliloshuhudia – wanyama na ndege wakiingia ndani ya safina, na malaika wa Mungu akifunga mlango – bado waliendeleza mchezo wao, na hata kufanya dhihaka dhidi ya ishara hizo ambazo Mungu amezionyesha kwa nguvu Zake. Walijikusanya makundi makundi kuzunguka safina, wakiwacheka kwa dharau wale waliokuwa ndani yake kwa fujo ambazo hawakuwa wamewahi kuzifanya hapo kabla.

Lakini siku ya nane wingu jeusi lilitanda angani. Ikafuatia ngurumo na radi. Ghafla manyunyu makubwa ya mvua yakaanza kunyesha. Ulimwengu ulikuwa haujawahi kushuhudia tukio kama hilo hapo kabla, na mioyo ya wanadamu ikajawa na hofu. Wote walikuwa wanajihoji kwa siri, “inawezekana kwamba Nuhu alikuwa sahihi, na kwamba ulimwengu unakumbwa na maangamizi?”. Giza nene lilikuwa juu ya anga, na kwa kasi mvua ilinyesha. Wanyama walikuwa wakiunguruma huko porini kwa hofu, na kilio chao kilionekana kutoa hatima yao na majaaliwa ya mwanadamu. Ndipo “chemichemi za kina kirefu” “zikavunjwa” na “madirisha ya mbinguni yakafunguliwa”. Maji yalionekana yakitoka mawinguni kwa nguvu kubwa. Mito ikavunja mipaka yake, na kufurika juu ya mabonde. Maji yalibubujika kutoka ardhini kwa nguvu isiyoelezeka, yakirusha mawe makubwa kwa mamia ya futi juu ya anga, na mawe haya, wakati wa kuanguka kutoka angani, yalijifukia ndani katika kina cha ardhi.

Watu waliona kwanza kuharibiwa kwa kazi ya mikono yao wenyewe. Majumba yao makubwa, na bustani nzuri zenye majani na vichaka ambapo walikuwa wameweka miungu yao, viliharibiwa kwa radi kutoka mbinguni, na mabaki yalisambazwa mbali. Madhabahu ambayo wanadamu walikuwa wanatoa kafara yalibomolewa, na waabuduo walitetemeshwa na nguvu za Mungu aliye hai, na kufahamu kwamba ilikuwa ni kwa sababu ya uchafu na uzinzi wao ndio maana wanaangamizwa.

Kadri machafuko yalivyozidi, miti, majengo, miamba ya mawe, na ardhi vilitupiliwa mbali kwa nguvu kubwa. Hofu ya wanyama na wanadamu haiwezi kuelezeka. Katika ngurumo za mafuriko kulisikika sauti za watu waliodharau mamlaka ya Mungu. Shetani mwenyewe, ambaye alilazimishwa awe katikati ya vita, alihofu juu ya majaliwa yake. Alifurahia kuwatawala wanadamu, na aliwataka waendelee kuishi katika machukizo yao na (100) kuendelea na uasi dhidi ya Mtawala wa mbinguni. Kwa sauti kubwa alimlaumu Mungu, akimtuhumu kuwa hana haki na ni mkatili. Wengi wa watu, kama ilivyokuwa kwa Shetani, walimkufuru Mungu, na kama wangeweza, wangemtoa katika kiti cha mamlaka na nguvu.

Wengine walitekewa kwa hofu, wakinyosha mikono yao juu ya safina wakiomba waruhusiwe kuingia. Lakini pamoja na kusihi ilikuwa bure. Hatimaye wakawa na utambuzi kwamba kuna Mungu anayetawala mbinguni. Walimuita kwa kusihi, lakini masikio Yake hayakufunguliwa ili kusikia kilio chao. Katika saa hiyo ya kutisha waliona kwamba uasi wa sheria ya Mungu umesababisha maangamizi yao. Hata hivyo, kwa hofu ya kuazibiwa, walikiri dhambi yao, hawakuwa na toba ya kweli, hawakuchukia mabaya. Kama hukumu hiyo ingeondolewa juu yao, wangerudia kuwa kinyume na mbingu. Hivyo wakati hukumu za Mungu zitakaposhuka juu ya ulimwengu kabla ya kuangamizwa kwa moto, wasiotubu watafahamu ni wapi na nini dhambi yao – kudharau sheria takatifu ya Mungu. Hata hivyo hawatakuwa na toba ya kweli kama ilivyokuwa kwa wadhambi wa zamani.

Baadhi walitaka kuivunja safina, lakini kwa sababu ya uimara wake ilistahimili juhudi zao. Baadhi walipanda na kushikilia safina hadi wakawa salama dhidi ya mawimbi ya maji, lakini walivunjwa kwa mawe na miti iliyokuwa inarushwa na maji. Safina hii kubwa na ngumu ilitetemeshwa katika kila sehemu kila ilipopigwa na upepo usio na huruma na mawimbi makubwa. Kilio cha wanyama waliokuwa ndani ya safini kilionyesha hofu na maumivu yao. Lakini kati ya machafuko hayo safina iliendelea kuwa salama. Malaika ambao wana nguvu nyingi walitumwa ili kuilinda.

Wanyama, wakiwa katika ghasia, waliwakimbilia wanadamu, kana kwamba walitegemea msaada toka kwao. Baadhi ya watu waliwafunga watoto wao na wao wenyewe kwa wanyama wenye nguvu wakidhani kwamba hiyo ilikuwa salama ya maisha, na walipanda katika vilele vya juu wakikimbia maji. Baadhi walijifunga kwenye miti mikubwa juu ya vilele vya vilima au milima; lakini miti iling‘olewa, ikiwa na viumbe hai ilitupwa kwenye mawimbi makubwa. Kila sehemu ambayo ilionekana kuwa ni kimbilio, moja baada ya nyingine, iliangushwa. Kadri maji yalivyoja juu zaidi, watu walikimbia kwenye milima mikubwa. Mara kwa mara mtu na mnyama walijitahidi kujilinda, hadi wote walipoangamizwa.

Kutokea katika vilele vya juu wanadamu waliangalia chini kwenye bahari isiyo na ufukwe. Maonyo ya mtumishi wa Mungu hayakuonekana tena kuwa ni dhihaka na dharau. Ni kwa jinsi gani wadhambi waliohukumiwa walichezea nafasi waliyokuwa nayo! Ni kwa

(101) jinsi gani walichezea saa moja ya rehema, nafasi moja ya rehema, mwito mmoja kutoka midomoni mwa Nuhu! Lakini sauti tamu ya rehema haikuweza kusikika tena. Upendo, ambao si chini ya haki, ulihitaji hukumu ya Mungu ichungeze dhambi. Maji yaliyolipiza kisasi yalitupilia mbali kila kitu, na waliomdharau Mungu waliangamia katika vina vyeusi.

"Kwa neno la Mungu…..dunia ile ya wakati ule iligharikishwa na maji. Lakini mbingu za sasa na nchi zimewekwa akiba kwa moto, kwa neno lilo hilo, zikilindwa hata siku ya hukumu, na ya kuangamizwa kwao wanadamu wasiomcha Mungu." 2 Petro 3:57. Tufani nyingine inakuja. Dunia itaangamizwa tena kwa ghadhabu ya Mungu, na dhambi na wadhambi wataangamizwa.

Dhambi zile zilizosababisha kisasi kabla ya gharika zipo hata leo. Kumcha Mungu kumetoweka katika mioyo ya watu, na sheria Yake wameiasi. Kuupenda ulimwengu kwa kizazi cha wakati ule kunafananishwa na kwa wakati wa kizazi kinachoishi sasa. "Kama ilivyikuwa wakati wa Nuhu, walikuwa wakila na kunywa, wakioa na kuolewa, hadi siku ambayo Nuhu aliingia ndani ya safina, na hawakujua hadi gharika ilipokuja, na kuwaangamiza wote; ndivyo itakavyokuwa kuja kwa Mwana wa Adam." Mathayo 24:38,39. Mungu hakuwahukumu wanadamu wa kipindi cha Nuhu kwa kula na kunywa;

aliwapatia matunda ya nchi kwa wingi ili kiwe chakula chao. Dhambi yao ilikuwa ni kuchukua zawadi hizi pasipo shukrani kwa Mtoaji, na kujidhoofisha wenyewe kwa sababu ya ulafi bila kujizuia. Ilikuwa ni haki kwa wao kuoa. Ndoa ilikuwa ni utaratibu wa Mungu; ilikuwa ni jambo la kwanza alilolianzisha. Aliwapatia utaratibu maalumu kuhusu jambo hili, akilivika utakatifu na uzuri; lakini maagizo haya yalisahauliwa, na ndoa zikaharibiwa kwa kufanywa kukizi tama. Hali ya mambo kama hiyo inaonekana kwa sasa. Kwamba kile ambacho ni haki kinachukuliwa kupita kiasi. Ulafi umeendekezwa bila kujizuia. Wanaojiita wafuasi wa Kristo wanakula na kunywa na walevi, huku majina yao yakiwa kwenye vitabu vya ushirika wa kanisa kama waheshimiwa. Kukosa kiasi kunapunguza nguvu za kimwili na kiroho na kuandaa njia ya kushindwa kuzuia hata tamaa ndogo.

Wengi wanadhani kwamba hawana wajibu wa kukataa tamaa za kimwili, na wanakuwa watumwa wa tamaa. (102) Wanadamu wanaishi kwa ajili ya starehe; katika ulimwengu huu pekee. Kukosa kiasi huharibu kila nyanja katika jamii. Uadilifu umetolewa kafara kwa ajili ya maonyesho ya anasa. Wale walio na haraka ya utajiri wanawagandamiza wanyonge, na "watumwa na nafsi za wanadamu" bado zinauzwa. Ufisadi, rushwa na wizi vinatawala sehemu za juu na chini. Swala la kutoa habari za mauaji – makosa ya umwagaji damu bila sababu zinaonyesha kana kwamba ubinadamu umefutika. Na miji mikubwa imekuwa na kawaida ya matukio kama hayo kiasi kwamba hakuna anayeweza kutoa hoja au kushangazwa. Roho ya kutawala inaonekana katika kila taifa, na taarifa za hofu ya ulimwengu kila wakati ni dalili za kutokutii amri, kwamba baada ya kuepuka, itajaza dunia kwa ole na uharibifu. Picha ambayo Mungu aliwapa watu kabla ya gharika inawakilisha

hali ambayo jamii ya sasa inaiendea kwa kasi. Hata sasa, katika karne hii, na katika nchi za wakristo, kuna ukatili kama ule wa wadhambi walioangamizwa ambao unaendelea kila siku.

Kabla ya gharika Mungu alimtuma Nuhu kuuonya ulimwengu, kwamba watu waungame, na hivyo kuepuka uangamizi. Kadri kuja kwa Kristo kunavyokaribia, Bwana anawatuma watumishi Wake wakiwa na onyo ulimwenguni ili kuwaandaa kwa tukio kubwa hilo. Wengi wamekuwa wakiishi katika uasi wa sheria ya Mungu, na sasa kwa rehema Anawaita ili watii sheria Yake takatifu. Wote wale watakaoacha dhambi zao kwa toba na imani kwa Kristo watapata msamaha. Lakini wengi wanaona kwamba inahitaji kafara kubwa sana ili kuziacha dhambi. Kwa sababu maisha yao hayakubaliani na kanuni safi ya serikali ya Mungu, wanakataa onyo Lake na kukataa mamlaka ya sheria Yake.

Kati ya watu wengi wa dunia kabla ya gharika, ni watu wanane tu ndio waliamini na kutii neno la Mungu kupitia kwa Nuhu. Kwa miaka mia na ishirini mhubiri wa haki aliuonya ulimwengu juu ya angamizo lililokuwa linakuja, lakini ujumbe wake ulikataliwa na kudharauliwa. Ndivyo itakavyokuwa sasa. Kabla Mtoa sheria hajaja kuwaadhibu wasiotii, waasi wanaonywa ili watubu na kurudi katika utii; lakini kwa wengi maonyo haya yatakuwa ni bure. mtume Petro anasema, “Katika siku za mwisho watakuja na dhihaka zao watu wenye kudhihaki, wafuatao tamaa zao wenyewe, na kusema, iko wapi ahadi ile ya (103) kuja kwake?, kwa maana tangu hapo babu zetu walipolala, vitu vyote vinakaa hali iyo hiyo, tangu mwanzo wa kuumbwa.” 2 Petro 3:3,4.

Je, hatusikii maneno haya yakirudiwa rudiwa, sio tu kwa wale wasio wa Mungu, lakini kwa wengi wanaosimama katika mimbara zetu? “Hakuna sababu ya kuonya”, hupaza sauti zao. “Kabla ya kurudi kwa Kristo, ulimwengu wote utaongolewa, na haki itatawala kwa miaka elfu moja. Amani amani! Kila kitu kinaendelea kama kama kilivyokuwa tangu mwanzo. Pasiwepo na yeyote atakayesumbuliwa na ujumbe huu wa msisimko wa watoa tahadhari.” Lakini mafundisho haya ya milenia hayakubaliani na mafundisho ya Kristo na mitume Wake. Yesu aliuliza swali muhimu, “Hapo Mwana wa Adam ajapo, Atakuta amani duniani?” Luka 18:8. Na kama tulivyoona, Anatamka kwamba hali ya ulimwengu itakuwa kama siku za Nuhu. Paulo anatuonya kwamba tutazamie maasi kuongezeka kadri mwisho unavyokaribia. “Roho Anena wazi wazi, kwamba katika siku za mwisho baadhi watajitenga na imani, wakisikiliza roho zidanganyazo na mafundisho ya mashetani.” 1 Timotheo 4:1. Mtume anasema kwamba, “Katika siku za mwisho, kutakuwepo na nyakati za hatari.” 2 Timotheo 3:1. Na anaanza kutaja orodha ya dhambi zitakazoonekana miongoni mwa walio na mfano wa utauwa.

Kadri mda wao wa rehema ulivyokaribia mwisho, watu wa kipindi cha Nuhu walijiingiza wenyewe katika sherehe za kifahari. Wale waliokuwa na uwezo na mvuto walizifanya akili za watu zigeukie anasa, ili kwamba asije mmojawapo akavutwa na ujumbe wa maonyo. Hatuoni hayo yakirudiwa katika siku zetu? Wakati watumishi wa

Mungu wanatoa ujumbe kwamba mwisho wa kila kitu u karibu, ulimwengu unavutwa kwenye anasa. Kuna misisimko ambayo inawafanya wawe tofauti na Mungu na kuwazuia watu wasiweze kuvutwa na ukweli ambao ndio pekee utakaowaokoa kutoka katika maangamizi yanayokuja.

Katika siku za Nuhu wanafalsafa walitangaza kwamba haiwezikani ulimwengu kuharibiwa kwa maji; ndivyo ilivyo sasa maana kuna wanasayansi wanadiriki kusema kwamba ulimwengu hauwezi kuunguzwa kwa moto – kwamba ulimwengu huu uko sawa katika kanuni za asili. Lakini Mungu anayeshikilia asili, Mtengenezaji na Mdhibiti wa kanuni zake, Anaweza kutumia kazi za mikono Yake kutimiza lengo Lake.

Wakati watu mashuhuri walipojirisha kwamba isingewezekana ulimwengu kuharibiwa kwa maji, wakati hofu ya watu ilikuwa imetulizwa, wakati wote walipochukulia kwamba (104) unabii wa Nuhu ulikuwa wa uongo, na kumuona kama mzushi – ndio wakati ambao Mungu Alikuja. “Chemichemi za kina kirefu” zili “vunjwa, na madirisha ya mbinguni yakafunguliwa.” na wenye dhihaka waliangamizwa kwa maji ya gharika. Wakiwa na wanafalsafa wenye majivuno, wanadamu walikutambua kwamba hekima zao ni upumbavu wakiwa wamechelewa, kwamba Mtoa sheria ni Mkuu kuliko sheria za asili, na kwambaAsiye na mwisho Hashindwi kutimiza lengo Lake. “Kama ilivyokuwa siku za Nuhu,” “ndivyo itakavyokuwa wakati Mwana wa Adam atakapofunuliwa.” Luka 17:26,30.

“Siku ya Bwana itakuja kama mwivi; katika siku hiyo mbingu zitatoweka kwa mshindo mkuu, na viumbe vya asili vitaunguzwa na kufumuliwa, na nchi na kazi zilizomo ndani yake zitateketea.” 2 Petro 3:10. Wakati fikra za wanafalsafa zimeondoa hofu kwa hukumu ya Mungu, wakati waalimu wa dini wakiwa wanaelekeza mbele zaidi kwa kizazi chenye amani na mafanikio, na ulimwengu kuvutwa katika biashara na anasa, wakipanda na kujenga, wakifanya sherehe na kuoa, wakikataa maonyo ya Mungu na kuwadhihaki wajumbe Wake – ndipo uharibifu mkuu huja juu yao, na hawataepuka. 1 Wathesalonike 5:3.

Sura ya 8 – Baada ya Gharika

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 7:20 hadi 9:17.

Maji yalijaa kwa kipimo cha mikono kumi na mitano juu ya milima yenye kilele cha juu zaidi. Familia iliyokuwemo ndani ya safina iliona kwamba itaangamia, maana kwa mda wa miezi mitano meli yao ilielea ikipigwa mawimbi na upepo. Ilikuwa ni jaribu; lakini imani ya Nuhu haikuyumba, maana aliamini kwamba Mkono wa mbinguni ulikuwa unawaongoza.

Kadri maji yalivyoanza kuzama chini, Bwana aliiongoza safina iende mahali ambapo palilindwa na milima iliyokuwa imetunzwa kwa nguvu Zake. Milima hii ilikuwa na umbali kiasi kidogo, na safina iliekea katika eneo hili katikati ya milima, na haikuweza tena kuendelea kupelekwa na maji. Hii iliwapa nafuu wenye hofu waliokuwa ndani ya safina.

Nuhu na familia yake walisubiri kwa hamu maji yakauke, maana walikuwa na hamu ya kurudi katika ardhi. Siku arobaini baada ya vilele vya milima kuonekana, walituma kunguru, ndege aliye mwepesi, kugundua kama kumekauka. Ndege huyu alipoona bado kuna maji, aliendelea kurukaruka kuzunguka safina. Siku saba baadae walimtuma njiwa, ambaye, baada ya kukosa sehemu ya kutua, alirudi ndani ya safina. Nuhu alisubiri siku saba zaidi, ndipo akamtuma tena njiwa. Jioni aliporudi na jani la mzeituni likiwa mdomoni mwake, kulikuwa na furaha kubwa. Baadae, “Nuhu akaondoa kifuniko cha safina, naye akaona, na tazama, uso wa nchi umekauka.” Bila haraka bado alisubiri akiwa ndani ya safina. Kama alivyoingia kwa amri ya Mungu, alisubiri maagizo maalumu namna ya kutoka.

Hatimaye malaika kutoka mbinguni alishuka kutoka mbinguni, akafungua mlango uliokuwa mkubwa, na kumuamuru mzee na familia yake watoke kwenda juu ya nchi na kuchukua pamoja nao kila chenye uhai. Katika furaha ya kufunguliwa kwao, Nuhu hakumsahau Yeye ambaye kupitia ulinzi wake wa rehema, walikuwa salama. Kitendo (106) chake cha kwanza baada ya kutoka ndani ya safina ilikuwa ni kujenga madhabahu na kutoa kafara kutoka kwa kila manyama safi na ndege safi, hivyo kuonyesha shukrani zake kwa Mungu kwa kuwaokoa na imani yake kwa Kristo, Aliye kafara kuu.

Kafara hii ilimpendeza Bwana; na matokeo yake mbaraka ulitolewa, sio kwa mzee na familia yake pekee, bali kwa wote watakaoishi juu ya nchi. “Bwana akasikia harufu ya kumridhisha; Bwana akasema moyoni, sitailaani nchi tena baada ya hayo kwa sababu ya mwanadamu……muda nchi idumupo, majira ya kupanda, na mavuno, wakati wa baridi na wakati wa hari, wakati wa kaskazi na wakati wa kusi, mchana na usiku, havitakoma.” Hapa kuna fundisho kwa vizazi vyote. Nuhu aliingia katika nchi iliyokuwa tupu, lakini kabla ya kujenga nyumba yake, alijenga madhabahu ya Mungu. Zizi lake la mifugo lilikuwa dogo, na alilitunza kwa gharama kubwa; hata hivyo kwa furaha alitoa sehemu kwa Bwana kama ukubali kwamba vyote vilikuwa vya Mungu. Kwa hali hiyo hiyo, inatupasa

kutoa kwa moyo dhabihu yetu kwa Mungu. Kila udhihirisho wa rehema Zake na upendo kwetu unapaswa kukubaliwa, ikiwa ni kwa matendo ya ibada na dhabihu zetu.

Ili kwamba mawingu na mvua zisiwape hofu wanadamu, kwa hofu ya mafuriko mengine, Bwana aliwatia moyo familia ya Nuhu kwa kuwapa ahadi, "Nalithibitisha agano langu nanyi……wala hakutakuwa tena gharika, baada ya hayo, kuiharibu nchi…..Mimi nauweka upinde wangu winguni, nao utakuwa ni ishara ya agano kati yangu na nchi. Hata itakuwa nikitanda mawingu juu ya nchi, upinde utaonenkana winguni…….nami nitauangalia nipate kukumbuka agano la milele lililo kati ya Mungu na kila kiumbe hai katika wote wenye mwili, kilichoko katika nchi

Ni kwa jinsi gani huruma ya Mungu na rehema Yake kwa viumbe wake wakosaji kwa kuweka upinde mzuri ikiwa ni ishara ya agano lake na wanadamu! Bwana alitangaza kwamba kila Anapouangalia upinde, atakumbuka agano Lake. Hii haimaanishi kwamba Atasahau; lakini Anazungumza nasi katika lugha yetu, ili kwamba tumuelewe vizuri. Ilikuwa ni mpango wa Mungu kwamba hata watoto wa vizazi baada ya vizazi watakapouliza maana ya upinde wenye utukufu unaotanda mbinguni, wazazi wao watarudia kusimulia juu ya gharika, na kuwaambia kwamba Mungu aliye juu ameupindisha upinde na kuuweka kwenye mawingu ili kutuhakikishia kwamba maji kamwe (107) hayataifunika nchi tena. Hivyo kutoka kizazi hata kizazi utadhibitisha juu ya upendo wa mbingu kwa mwanadamu na hivyo kumtia nguvu katika matumaini yake kwa Mungu.

Huko mbingu mfano wa upinde wa mvua huzunguka kiti cha enzi na kutengeneza nusu duara juu ya kichwa cha Kristo. Nabii anasema, "Kama kuonekana kwa upinde wa mvua, ulio katika mawingu siku ya mvua, ndivyo kulivyokuwa kuonekana kwa mwangaza ule pande zote [za kiti cha enzi]. Ndivyo kulivyokuwa kuonekana kwake mfano huo wa utukufu wa BWANA" Ezekieli 1:28. Mtoa ufunua anasema, "Na Tazama, kiti cha enzi kimewekwa mbinguni na mmoja ameketi juu ya kile liti…..na upinde wa mvua ulikizunguka kile kiti cha enzi, ukionekana mithili ya zumaridi." Ufunuo 4:2,3. Wakati mwanadamu anapokaribisha hukumu za mbinguni kutokana na uovu wake mkubwa, Mwokozi, akimsihi Baba kwa niaba ya mwanadamu, anaonyesha katika upinde mawinguni, upinde ulio katika kiti cha enzi na juu ya kichwa Chake Mwenyewe, kama ishara ya rehema ya Mungu kwa mdhambi aliyetubu.

Pamoja na uhakika aliopewa Nuhu kuhusu gharika, Mungu Mwenyewe ameunganisha moja ya ahadi zake za thamani kuhusu rehema Zake, "Kwa maana jambo hili limekuwa kama maji ya Nuhu kwangu; maana kama nilivyoapa ya kwamba maji ya Nuhu hayatapita juu ya dunia tena, kadhalika nimeapa ya kwamba sitakuonea hasira, wala kukukemea. Maana milima itaondoka, na vilima vitaondolewa, bali wema wangu hautaondoka kwako, wala agano langu la amani halitaondolewa, asema BWANA akurehemuye." Isaya 54:9,10.

Kadri Nuhu alipowatazama wanyama wenye nguvu wakitoka safinani pamoja naye, alihofu kwamba familia yake, wakiwa wanane tu, wangeuwawa na wanyama hao. Lakini Bwana alimtuma malaika kwa mtumishi Wake akiwa na ujumbe wa kumhakikishia: “Kila mnyama wa nchi atawaogopa ninyi na kuwahofu, na kila ndege wa angani; pamoja na vitu vyote vilivyojaa katika ardhi, na samaki wote wa baharini; wametiwa mikononi mwenu, kila kiendacho kilicho hai kitakuwa chakula chenu, kama nilivyowapa mboga za majani, nawapeni hivi vyote.” Kabla ya hayo Mungu hakuwa amemruhusu mwanadamu kula nyama; alidhamiria kwamba wanadamu wangepata chakula kutoka katika mazao ya ardhi; lakini kwa vile kila mmea wa kijani ulikuwa umeharibiwa, Aliwaruhusu wale katika wanyama safi waliokuwa wametunzwa katika safina.

Sura yote ya dunia ilikuwa imeharibiwa na gharika. Laana kali ya tatu ilikuwa juu yake kwa sababu ya dhambi. Kadri maji yalivyoanza kuzama chini, vilima na milima ilikuwa (108) imezungukwa na bahari kubwa. Kila mahali kulizagaa mizoga ya wanadamu na wanyama. Bwana asingeruhusu mizoga hiyo ibaki na kuoza ikichafua hewa, hivyo alitengeneza katika nchi sehemu kubwa ya kuzika. Upepo mkubwa uliokuwa kwa ajili ya kukausha maji, iliondoa mizoga hiyo kwa nguvu kubwa, katika hali nyingine ikaondoa vilele vya milima na kukusanya miti, mawe na udongo juu ya miili iliyokufa. Kwa njia hiyo hiyo, fedha na dhahabu, mbao na mawe ya thamani, ambayo yalipamba ulimwengu hapo kabla ya gharika, na ambayo wakaazi walitengenezea miungu, yalifukiwa yasiweze kuonekana wala kutafutwa na wanadamu, kitendo cha maji kuchimbua ardhi na mawe juu ya hazina hizi, na kwa wakati mwingine kutengeneza milima juu ya hazina hizi. Mungu aliona kwamba kadri alivyowatajirisha na kuwakuza wanadamu wadhambi, ndivyo walivyochafua njia zao mbele Zake. Hazina ambazo zingepelekea kutoa utukufu kwa Mtoaji waliziabudu, wakati wakimdharau na kutokumheshimu Mungu.

Dunia ilionekana katika hali ya machafuko na uharibifu usioweza kuelezeka. Milima, kipindi cha nyuma ikiwa mizuri na kupangika, ilikuwa imevunjwa na kutokuwa na uwiano. Mawe, miamba chini ya maji, miamba ilikuwa imetawanywa usoni mwa dunia. Sehemu nyingi vilima vilitoweka, ikiwa haiwezekani kufuatilia vilipokuwa vimesimama; na tambarare zilikuwa zimejawa na milima. Mabadiliko haya yalionekana zaidi katika sehemu kadhaa kuliko sehemu zingine. Palipokuwa na utajiri wa dhahabu, fedha, na mawe ya thamani, palionekana kuwa na laana kubwa zaidi. Na katika nchi ambazo hazikukaliwa na watu, na ambapo kulikuwa na uovu kidogo, laana ilikuwa si kubwa.

Kwa wakati huu misitu minene ilizikwa. Hii ndiyo imebadilika na kuwa makaa yam awe, ikitengeneza makaa mengi ambayo yapo hadi leo, pia ikitoa kiasi kikubwa cha mafuta. Makaa ya mawe na mafuta mara kwa mara huwaka moto chini ya ardhi. Miamba huunguzwa, mawe yanaungua, na chuma kuyeyuka. Maji juu ya chokaa huchochea zaidi moto, na hivyo husababisha tetemeko la ardhi, volcano na mioto. Kadri moto na maji vinapokutana katika miamba chini ya maji, kunakuwepo na mlipuko mkubwa chini ya

ardhi, unaopiga kelele kama ngurumo za radi. Hewa ina joto na kusonga sana. Volcano (109) hufuatia, na kusababisha ukosefu wa hewa safi, udongo unatoa kama jasho na kusababisha kitu kama mawimbi ya baharini, na wakati mwingine katika miji, vijiji, na milima kuungua. Muonekano huu wa ajabu utaongezeka karibu na kuja kwa Kristo mwisho wa dunia, kama ishara ya kuharibiwa kwake.

Vina vya dunia na ghala la silaha la Bwana, ndipo kulikochukuliwa silaha za kuangamiza ulimwengu wa zamani. Maji kutoka ardhini yaliungana na maji kutoka juu ili kikamilisha kazi ya uharibifu. Tangu wakati wa gharika, moto na maji vimekuwa vikitumika kuangamiza miji miovu. Hukumu hizi hutumwa ili kwamba wale wasiojali sheria ya Mungu na kukanyaga mamlaka Yake watetemeke mbele ya nguvu Zake na kukiri mamlaka Yake ya haki. Kama watu walivyoona milima ikiungua na kutoa moto na miali na kuyeka kwa mawe kukauka kwa mito, kujaa watu kupita kiasi katika miji, na kila mahali kukienea machafuko na uharibifu, mioyo midhaifu imejawa na hofu na wanaokufuru wamelazimishwa kutambua nguvu ya Mungu asiye na mwisho.

Manabii wa zamani walisema, wakirejea hali kama hizi: “Laiti ungepasua mbingu, na kushuka, ili milima iteteme mbele zako; kama vile moto uchomapo vichaka, na moto uchemshapo maji; ili kuwajulisha adui zako jina lako, mataifa wakatetemeke mbele zako. Ulipofanya mambo ya kutisha tusiyoyatazamia, uliposhuka milima ikatetema mbele zako.” Isaya 64:1-3 “Bwana si mwepesi wa hasira, ana uwezo mwingi, wala hatamuhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe; Bwana ana njia yake katika kisulisuli na tufani, na mawingu ni mavumbi ya miguu yake. Yeye huikemea bahari na kuikausha, pia huikausha mito yote; Barshani hulegea, na Karmeli; hulegea nalo ua la lebanoni.” Nahumu 1:3,4.

Kutakuwa na vitendo dhahiri ambavyo ulimwengu haujawahi kuviona vitakavyoonekana wakati wa kuja kwa Kristo mara ya pili. “Milima hutetemeka mbele zake, navyo vilima huyeyuka; nayo dunia Bhuinuliwa mbele za uso wake; naam, dunia na wote wakaao ndani yake. Ni nani awezaye kusimama mbele ya ghadhabu yake, naye ni nani awezaye kukaa katika ukali wa hasira yake? Hasira yake ni kali humwagwa kama moto, nayo majabali yapasuliwa nay eye.” Nahumu 1:5,6. “Bwana, uziinamishe mbingu zako, ushuke, Uiguse milima nayo itatoa moshi. Utupe umeme, uwatawanye, upige mishale yako, uwafadhaishe.” Zaburi 144:5,6.

“Nami nitatoa ajabu katika mbingu juu, na ishara katika nchi chini, damu na moto, na (110) mvuke wa moshi.” Matendo 2:19. “Pakawa na umeme na radi; na palikuwa na tetemeko la nchi kubwa, ambalo tangu wanadamu kuwako juu ya nchi hapakuwa namna ile, jinsi lilivyo kubwa tetemeko hilo. Kila kisiwa kikakimbia, wala milima haikuonekana tena. Na mvua yam awe kubwa sana, yam awe mazito kama talanta, ikashuka kutoka mbinguni juu ya wanadamu. Wanadamu wakamtukana Mungu kwa sababu ya lile pigo la mvua yam awe; kwa maana pigo lake ni kubwa mno.” Ufunuo 16:18,20,21. Kadri radi kutoka mbinguni itakavyoungana na moto wa duniani, milima itaungua kama tanuru, na

itatoa vijito vya maji hatari ya lava, yakimiminika juu ya bustani na mashamba, vijijini na mijini. Vitu vilivyoyeyuka vitatupwa kwenye mito na kusababisha maji kuchemka na kurusha miamba isivyoweza kuelezeka hadi juu ya nchi. Mito itakauka. Dunia itachafuliwa; kila mahali kutakuwa na tetemeko na milipuko.

Ndivyo Mungu atakavyowaangamiza waovu kutoka katika dunia, lakini wenye haki watalindwa wasidhurike katika majnga haya, kama Nuhu alivyolindwa ndani ya safina. Mungu atakuwa kimbilio lao, na chini ya mbawa zake watalindwa. Mtunga zaburi anasema: “Kwa kuwa wewe Bwana ndiwe kimbilio langu; umemfanya Aliye juu kuwa makao yako. Mabaya hayatakupata wewe, wala tauni haitaikaribia hema yako.” Zaburi 91:9,10. “Mradi atanisubiri bandani mwake siku ya mabaya, Atanisitiri katika sitara ya hema yake, na kuniinua juu ya mwamba.” Zaburi 27:5. Ahadi ya Mungu ni, “Kwa kuwa umekaza kunipenda, Nitamwokoa; na kumweka palipo juu, kwa kuwa amenijua jina langu.” Zaburi 91:14.

Sura ya 9 – Wiki Moja Halisi

Kama ilivyo Sabato, wiki ilianzia wakati wa uumbaji, na imelindwa na kuletwa kwetu kupitia historia katika Biblia. Mungu mwenyewe alihesabu wiki ya kwanza kama mfano wa wiki zitakazofuatia hadi mwisho wa wakati. Kama ilivyo kwa wiki zingine, ilikuwa na siku saba halisi. Siku sita zilitumika katika kazi ya uumbaji; katika siku ya saba, Mungu alipumzika, na akaibariki na kuitenga iwe siku ya kupumzika kwa mwanadamu.

Katika sheria zilizotolewa Sinai, Mungu aliitambua wiki, na ukweli ambapo imejengwa. Baada ya kuamuru, "Ikumbeke siku ya Sabato, uitakase," na kuonyesha kitakachofanyika katika siku sita, kisichofanyika siku ya saba, Alielezea sababu ya kuitunza wiki, kwa kuelekeza katika mfano Wake: "Maana kwa siku sita, Bwana alizifanya mbingu na nchi na bahari, na vyote vilivyomo, na Akapumzika siku ya saba, na kuitakasa." Kutoka 20:8-11. Sababu hii inaonekana kuwa nzuri nay a lazima endapo tutafahamu kwamba siku za uumbaji ni siku halisi. Siku sita za mwanzo katika wiki amepewa mwanadamu kwa ajili ya kufanya kazi, kwa sababu Mungu alitumia kipindi kama hicho cha wiki ya kwanza kwa kazi ya uumbaji. Siku ya saba mwanadamu aache kazi, kwa ajili ya kujikumbusha pumziko la Muumba.

Lakini kudhania kwamba kazi ya wiki ya kwanza ilihitaji maelfu ya miaka, inapingana moja kwa moja na amri ya nne. Inamuelezea Muumba akiwa anawaamuru wanadamu kuzingatia wiki ya siku halisi kwa ajili ya ukumbusho wa vipindi vingi. Hii ni konyume na namna Mungu anavyojihusisha na viumbe Wake. Inafanya iwe vigumu kuona na kuelewa kile ambacho Amekiweka wazi. Ni hali ya kutokuwa na imani kwa hali ya juu na hivyo kuwa katika hali ya hatari zaidi; tabia yake halisi ni udanganyifu ambao unafundishwa na wengi wanaojifanya kuijua Biblia.

"Kwa neno la Bwana mbingu zilifanyika, Na jeshi lake lote kwa pumzi ya kinywa chake. (112) Maana Yeye Alisema ikawa; Na Yeye Aliamuru ikasimama." Zaburi 33:6,9. Biblia haitambui kwamba kuna vizazi vingi ambapo dunia ilikuwa ikiibuka taratibu katika hali ya machafuko. Katika kila siku iliyofuata ya uumbaji, kumbukumbu takatifu zinasema kwamba ilikuwa na jioni na asubuhi, kama siku zingine zilizofuata. Katika mwisho wa kila siku ya uumbaji kumetolewa matokeo ya kazi ya Muumba. Tamko limewekwa katika kumbukumbu mwishoni mwa wiki ya kwanza, "Hivyo ndivyo vizazi vya mbingu na nchi zilipoumbwa." Mwanzo 2:4. Lakini hii haileti maana ya kwamba siku uumbaji zilikuwa tofauti na siku halisi. Kila siku iliitwa kizazi, kwa sababu katika hiyo Mungu Alianzisha sehemu mpya ya kazi Yake.

Wataalamu wa miamba (wanagiolojia) hudai kupata ushahidi kutoka katika dunia yenyewe kwamba ina umri mrefu zaidi kuliko wafuasi wa Musa wanavyofundisha. Mifupa ya wanadamu na wanyama, kadhalika na vifaa vya vita, miti nakadhalika, vikubwa kuliko vinavyopatikana sasa, au vilivyopata kuwepo maelfu ya miaka iliyopita, vimevumbuliwa, na kutokana na hilo wanasema dunia ilikuwa na watu zamani zaidi kuliko inavyosemwa

katika kumbukumbu za uumbaji, na kizazi kilichokuwa na viumbe bora na wakubwa kuliko wanadamu wa sasa. Fikra hizo zimewafanya waamini wa Bbilia kukubaliana kwamba siku za uumbaji zilikuwa nyingi, katika kipindi kisichojulikana.

Lakini zaidi ya historia ya Biblia, wanajiolojia hawawezi kuthibisha chochote. Wote wanaojiamini katika uvumbuzi huo hawana wazo lolote juu ya kipimo sahihi cha wanadamu, wanyama, na miti iliyokuwepo kabla ya gharika, au ya mabadiliko makubwa yaliyotokea baada ya gharika. Viumbe vilivyoishi siku miaka mingi iliyopita vilivyopatikana vinatoa ushahidi wa tofauti ya hali katika kila nyanja na wakati huu, na kipindi ambacho hali hii ilikuwepo inaweza kupatikana tu ndani ya kumbukumbu Zilizovuviwa.

Katika historia ya gharika, maandiko yameeleza kile ambacho wanajiolojia hawawezi kukipima. Katika siku za Nuhu, wanadanu, wanyama, na miti, yenye ukubwa mara nyingi zaidi na ya sasa, ilizikwa chini, na hivyo kuwekwa kama ushuhuda kwa vizazi vijavyo ya kwamba ulimwengu kabla ya gharika uliangamizwa kwa gharika. Mungu alipanga kwamba uvumbuzi wa vitu hivi vitajenga imani katika histori ndani ya Biblia. Lakini wanadamu, wakiwa na fikra zisizo kitu, wanakuwa na kosa kama la watu wa kabla ya gharika – vitu ambavyo Mungu aliwapa viwe faida kwao, walivifanya vikawa laana kwa kuvitumia vibaya.

Ni mbinu mojawapo ya shetani kuwaongoza watu hadithi zisizoaminiwa; kwa njia hiyo (113) aweze kuifanya sheria ya Mungu ionekane kuwa na utata, japo iko wazi, na kuwafanya watu waasi dhidi ya serikali ya mbiguni. Juhudi zake hasa zimeelekezwa dhidi ya amri ya nne, kwa sababu inaelekeza kwa Mungu aliye hai, Muumba wa mbingu na nchi.

Kuna juhudi zisizokoma zinazoelezea kazi ya uumbaji kuwa ni matokeo ya mabadiliko ya asili; na fikira za kibinadamu zimekubalika hata kwa wanaojiita wakristo, kinyume na kweli za Maandiko. Kuna wengi wanaopinga uchunguzi wa unabii, hasa unabii wa Danieli na Ufunuo, wakisema kwamba haueleweki kwamba hatuwezi kuufahamu; hata hivyo watu hawa wanakubaliana na mitazamo ya wanajiolojia, kinyume na kumbukumbu za Musa. Lakini kama kile Mungu Alichokifunua ni kigumu kufahamika, ni kwa jinsi gani isivyoeleweka kukubaliana na kile ambacho Mungu Hakukifunua!

“Mambo ya siri ni ya Bwana Mungu wetu, lakini mambo yaliyofunuliwa ni yetu sisi na watoto wetu.” Kumbukumbu la torati 29:29. Jinsi Mungu alivyoimaliza kazi ya uumbaji Hajawafunulia wanadamu; sayansi ya kibinadamu haiwezi kuchunguza siri za Mungu Aliye juu. Nguvu yake ya uumbaji haiwezi kuchunguzika kama Yeye Asivyocunguzika.

Mungu Ameruhusu gharika ya nuru imwagwe katika fani ya sayansi na zingine; lakini wanasayansi wanapochukulia hayo katika ubiadamu tu, hakika watafikia hitimisho zisizosahihi. Inaweza isiwe na kosa kuchunguza kile ambacho neno la Mungu halijakifunua, kama nadharia zetu hazipingani na Maandiko; lakini wale wanaoacha neno

la Mungu, na kutafuta kuchunguza kazi Yake ya uumbaji kwa kanuni za kisayansi, wanakwenda nje ya mstari katika bahari isiyojulikana. Wenye akili nyingi zaidi, kama hawataongozwa na neno la Mungu katika tafiti zao, watashikwa na mshangao katika kujaribu kwao kuchunguza uhusiano wa sayansi na ufunuo. Kwa sababu Muumba na kazi Zake wako juu zaidi ya ufahamu wao kiasi kwamba hawawezi kuelezea katika sheria za asili, ndipo wanachukulia historia ndani ya Biblia kuwa si ya kutegemewa. Wale walio na mashaka juu ya kutegemea maandiko katika agano la kale na agano jipya, watapiga hatua mbele zaidi na kuwa na mashaka ya uwepo wa Mungu; na hivyo, kupoteza nanga yao, wanaachwa wajipige katika miamba ya kutokuamini.

Watu hawa wamepoteza uwezo wa imani. Kunatakiwa kuwepo na imani katika mamlaka (114) ya Neno Takatifu la Mungu. Biblia si ya kujaribiwa na mawazo ya wanasayansi. Ufahamu wa kibinadamu sio wa kutegemewa kutuongoza. Wale wanaosoma Biblia kwa ajili ya kuzusha hoja, wanaweza, kupitia kutokuelewa sahihi kwa sababu ya sayansi yao auufunuo, wakadai kupata kupingana kati yake; lakini wakifahamu kwa usahihi, wanakuwa katika kukubaliana vema. Musa aliandika chini ya uongozi wa Roho wa Mungu, na nadharia sahihi za wanajiolojia haziwezi kudai uvumbuzi ambao hauwezi kukubaliana na maandiko ya Musa. Kweli yote, iwe katika asili au ufunuo, hukubaliana katika kila hali.

Katika neno la Mungu kumekuwepo na maswali mengi yakiulizwa ambayo wajuzi wa hali ya juu hawawezi kuyajibu. Umakini unatakiwa katika jambo hili ili kutuonyesha ni kwa jinsi gani kuna, hata miongoni mwa vitu vya kawaida katika maisha ya kila siku, kwamba akili zenye mwisho, na kila kujivuna kwa hekima zao, hawawezi kufahamu kwa ukamilifu.

Na bado wanasayansi wanafikiri wanaweza kufahamu hekima ya Mungu, ya kile Alichokifanya au Anachoweza kukifanya. Wazo kubwa ni kwamba Yuko chini ya sheria Zake Mwenyewe. Wanadamu ama wanakataa au hawajali uwepo Wake, au wanafikiri kuelezea kila kitu, hata utendaji wa Roho Wake ndani ya moyo wa mwanadamu; na wanakuwa hawaliabudu Jina lake au kuhofu nguvu Zake. Hawaamini katika hali isiyo ya kawaida, hawafahamu sheria ya Mungu au nguvu Yake isiyo na mwisho katika kutimiza mapenzi Yake kupitia wao. Kama ilinavyotumika neno “sheria za asili” zimekuwa na kile ambacho wanadamu wameweza kuvumbua kwa kuzingatia sheria ambazo zinasimamisha ulimwengu; lakini ni kwa kiasi gani ujuzi wao una mipaka, na ni kwa jinsi gani ukubwa wa eneo ambalo Muumba anaweza kutenda kwa kukubaliana na sheria Zake Mwenyewe na bado isiwezekane kueleweka na akili za viumbe wenye mipaka.

Wengi wanafundisha kwamba maada ina nguvu – kwamba kuna vitu vilivyomo kwenye maada, na huachwa vitengeneze nguvu yake yenyewe; na kwamba utendaji wa asili unafanyika kutokana na kanuni zisizobadilika, ambapo hata Mungu hawezi kuingilia kati. Hii ni sayansi isiyo sahihi, na haitokani na neno la Mungu. Asili ni mtushi wa Muumba

wake. Mungu habatilishi sheria zake au kazi kinyume chake, lakini Anaendelea kuzitumia kama vifaa Vyake. Asili inashuhudia uwepo wa nguvu itendayo kazi kupitia kanuni zake. Katika asili kuna muendelezo wa utendaji kazi wa Baba na Mwana. Kristo Anasema, "Baba yangu anatenda kazi hata sasa, nami ninatenda kazi." Yohana 5:17.

Walawi, katika wimbo wao ulionukuliwa na Nehemia, waliimba, "Wewe ndiwe Bwana, (115) wewe peke yako; Wewe ulifanya mbingu, mbingu za mbingu, pamoja na jeshi lake lote, na vitu vyote vilivyomo……nawe unavihifadhi vitu hivyo vyote." Nehemia 9:6. Kuhusu ulimwengu huu, kazi ya Mungu ya uumbaji imekwisha. Maana "kazi zilimalizika tangu kuwekwa kwa misingi ya ulimwengu." Waebrania 4:3. Lakini nguvu Zake bado zinashikilia uumbaji Wake. Sio kwa sababu ya utaratibu wa kufanya kazi ambao uliwekwa ili kuwezesha mwendo kufanya kazi unaoendelea kutokana na kurithisha nguvu kwamba ndio unaosababisha mapigo ya moyo kuvuta pumzi; lakini kila kitendo cha kuvuta pumzi, kila pigo la moyo, ni ushuhuda wa ulinzi wa hali ya juu ambaye kwa Yeye "tunaishi, tunatembea, na kuishi," Matendo 17:28.

Sio kwa sababu ya nguvu ya urithi ndio maana ardhi inatoa mazao yake na dunia kuendelea kulizunguka jua. Mkono wa Mungu unaziongoza sayari na kuziweka katika maeneo yake katika utaratibu angani. "Aletaye nje jeshi lao kwa hesabu; aziita zote kwa majina, kwa ukuu wa uweza wake, na kwa kuwa yeye ni hodari kwa nguvu zake; hapana moja isiyokuwapo mahali pake." Isaya 40:26. Ni kwa nguvu Zake mimea hupendeza, kwamba majani huonekena na maua hependeza. Hu "yameesha majani milimani." (Zaburi 147:8), na kwa yeye mabonde hutoa matunda. "kila mnyama wa mwitu…..hutafuta chakula chao kwa Mungu," na kila kiumbe hai, tokea kiumbe kidogo kuliko wote hadi mwanadamu, kila siku hutegemea uangalizi Wake, katika maneno mazuri ya mtunga zaburi, "Hao wote wanakungoja wewe….wewe huwapa, wao wanakiokota. Wewe huukunjua mkono wako, wao wanashiba mema." Zaburi 104:20,21,27,28. Maneno Yake hushikilia vitu; huifunika mbingu kwa mawingu na kuandaa mvua kwa ajili ya nchi. "Ndiye atoaye theluji kama sufu, huimwaga barafu yake kama majivu." Zaburi 147:16. "Atoapo sauti yake, pana mshindo wa maji mbinguni, Naye hupandisha mawingu toka ncha ya nchi; huifanyia mvua umeme, Huutoa upepo katika hazina zake." Yeremia 10:13.

Mungu ndiye msingi wa kila kitu. Sayansi yote ya kweli inakubaliana na kazi Zake; elimu yote ya kweli huelekeza katika utii kwa serikali Yake. Sayansi hutufungulia maajabu mapya; huchunguza kwa undani, na kuleta uvumbuzi mpya; lakini haileti kitu chochote kutoka uvumbuzi wake kinachopingana na ufunuo wa kimbingu. Ujinga unaweza kutafuta kuunga mkono mtazamo usio sahihi kwa Mungu kwa kukubaliana na sayansi, lakini kitabu (116) cha asili na neno lililoandikwa hutoa nuru kila moja. Kwa hiyo tunaongozwa kumuabudu Muumba na kuwa na tumaini imara katika neno Lake.

Hakuna akili yenye mipaka inayoweza kutambua uwepo, nguvu, hekima, au kazi za Asiye na mipaka. Mwandishi wa neno Takatifu anasema: "Je, wewe waweza kuuvumbua

ukuu wa Mungu? Waweza kuufikilia upeo wa huyo Mwenyezi? Ni juu mno kama mbingu; waweza kufanya nini wewe? Cheo chake ni kirefu kuliko dunia, ni kipana zaidi ya bahari." Ayubu 11:7 – 9 . Wenye akili kuliko wote hawawezi kumtambua Mungu. Wanadamu wanaweza wakaendelea kuchunguza, wakajifunza, lakini kuna mipaka mbele.

Hata hivyo bado kazi ya uumbaji hushuhudia nguvu na ukuu wa Mungu. "Mbingu zatangaza utukufu wake; na anga latangaza kazi ya mikono yake." Zaburi 19:1. Wale wote wanaochukua neno lililoandikwa kuwa mshauri wao watapata ndani ya sayansi msaada wa kumfahamu Mungu. "Mambo yake yasiyoonekana tangu kuumbwa ulimwengu yanaonekana, na kufahamika kwa kazi zake; yaani, uweza wake wa milele na Uungu wake; hata wasiwe na udhuru." Warumi 1:20.

Sura ya 10 – Mnara wa Babeli

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 9:25-27; 11:1-9.

Ili kuijaza watu dunia iliyokuwa tupu, ambayo gharika ilikuwa imeifagia kutokana na uchafu wake wa kimaadili, Mungu alitunza familia moja tu, nyumba ya Nuhu, kwa yeye ambaye alitangaza, “Kwa maana nimekuona wewe u mwenye haki mbele zangu katika kizazi hi.” Mwanzo 7:1. Hata hivyo katika watoto watatu wa Nuhu ilitokea tofauti ileile iliyoonekana ulimwenguni kabla ya gharika. Kwa Shem, Ham, na Yafeti, ambao wangekuwa waanzilishi wa kizazi, walianzisha tabia ya vizazi vyao.

Nuhu, akiongea kutokana na uvuvio wa mbingu, alielezea historia ya vizazi vikubwa vitatu vitakavyotokea kutokana na baba hawa wa wanadamu. Kwa kufuatilia uzao wa Ham, kupitia mtoto kuliko baba, alisema, “Na alaaniwe Kanaani, atakuwa mtumwa kabisa kwa ndugu zake.” Kosa la Ham lilitangazia watoto wake kuwa marejeo yake yamekuwako hata kabla ya kufikiwa nafsi yake, na lilifunua tabia yake mbaya. Tabia hizi za uovu ziliendelezwa kwa kanaani na kizazi chake, ambapo muendelezo wa kosa ulisababisha hukumu za Mungu.

Kwa upande mwingine, tabia waliyoonyesha Shem na Yafeti kwa baba yao, na hivyo kwa sheria za mbinguni, ilileta ahadi ya maisha mazuri mbeleni na vizazi vyao. Kuhusu watoto hawa ilitamkwa, “Na atukuzwe Bwana Mungu wa Shem, na Kanaani awe mtumwa wake. Mungu akamnafisishe Yafethi na akae katika hema za Shemu na Kanaani awe mtumwa wake.” Kutoka kwa Shemu ni uzao wa watu waliochaguliwa, wa agano la Mungu, wa ahadi ya Mwokozi. Yehova alikuwa Mungu wa Shemu. Kutoka kwa Shemu ndipo Ibrahimu alipopatikana, na watu wa Israel, ambao kupitia wao Kristo alikuja. “Heri watu (118) wenye hali hiyo, heri watu wenye Bwana kuwa Mungu wao.” Zaburi 144:15. Na “Yafethi atakaa katika hema za Shemu”. Katika mibaraka ya Injili wazao wa Yafethi wangeshiriki. Kizazi cha Kanaani kilikuwa cha wapagani wakubwa. Ingawaje laana ya kiunabii iliwafanya wawe watumwa, utumwa huo ulizuiwa kwa karne kadhaa. Mungu alivumilia kutokana na uchafu wao hadi wakavuka mipaka ya uvumilivu wa mbinguni. Ndipo wakafanywa watumwa kwa uzao wa Shemu na Yafethi.

Unabii wa Nuhu ulifuata kanuni katika kutangaza hasira au kutamka fadhila. Haukupanga tabia na hatima ya watoto wake. Lakini ulionyesha ni nini yatakuwa matokeo ya maisha waliyoyachagua na tabia waliyoionyesha. Ilikuwa ni maelezo ya lengo la Mungu kwao na vizazi vyao kutokana na tabia na mienendo yao wenyewe. Kama ilivyo kanuni, watoto hurithi silka na welekeo, na hunakili mifano yao; kwa hiyo dhambi za wazazi hufanywa na watoto kutoka kizazi hata kizazi. Kwa hiyo uovu wa Ham ulizalishwa katika kizazi chake, na kuleta laana juu yake kwa vizazi vingi. “Mkosaji mmoja huharibu mema mengi” Mhubiri 9:18.

Kwa upande mwingine, ni kwa jinsi gani heshima ya Shemu kwa baba yake ilizawadiwa; na ni kielelezo gani katika uzao wake wanatokea watu watakatifu! “Bwana anazijua siku za wakamilifu. Naurithi wao utakuwa wa milele,” “Mchana kutwa hufadhili na kukopesha, na mzao wake hubarikiwa.” Zaburi 37:18,26. “Basi jueni ya kuwa Bwana Mungu wenu, ndiye Mungu; Mungu mwaminifu, ashikaye agano lake na rehema zake kwao wampendao, na kushika amri zake, hata vizazi elfu.” Kumbukumbu la torati 7:9.

Kwa mda fulani kizazi cha Nuhu kiliendelea kuishi miongoni mwa milima ambapo safina ilisimama. Kadri idadi yao ilivyoongezeka, uasi ulileta utengano. Wale waliotaka kumsaha Muumba wao na kutupilia mbali kushika sheria Yake, walikasirishwa na mafundisho na mfano wa wenzao waliomcha Mungu, na baada ya mda wakaamua kujitenga na waabudu Mungu. Hivyo wakasafiri kuelekea Shinar, kandokando yam to Frati. Walivutiwa na uzuri wa hali ya rutuba ya ardhi, na katika bonde hili wakaamua kuweka makao yao.Hapa wakaamua kujenga mji, na ndani ya mji mnara ambao una urefu mkubwa ili uwe (119) maajabu ya dunia. Kazi hii ilikusudiwa kuwafanya watu wasisambae duniani. Mungu aliwaamuru wanadamu wasambae katika nchi, ili kuitiisha na kuijaza; lakini wajenzi hawa wa Babeli waliazimia kuweka jamii yao katika kundi moja, na kupata mtawala ambaye angetawala ulimwengu wote. Hivyo mji wao ungekuwa ni makao makuu ya dunia yote; utukufu wake ungeamuru mshangao na ibada ya ulimwengu na kuwaheshimu waanzilishi wake. Mnara huu mkubwa uliofika mawinguni, ulikusudiwa uwe kama makumbusho ya nguvu na hekima ya wajenzi wake, ukidumisha sifa zake katika vizazi vya mwisho wa wakati.

Wakazi wa bonde la Shinar hawakuamini agano la Mungu kwamba hataleta tena gharika juu ya nchi. Wengi wao walikataa kutambua uwepo wa Mungu na kuchulia kuwa gharika ilikuwa ni matokeo ya nguvu za asili. Wengine waliamini uwepo wa nguvu zenye mamlaka na kwamba ndiye aliyeangamiza ulimwengu kabla ya gharika; na mioyo yao, kama moyo wa Kaini, ikaamshwa katika uasi dhidi Yake. Moja ya lengo lao katika kujenga mnara ilikuwa ni kupata usalama wao endapo kutatokea gharika nyingine. Kwa kujenga jengo hilo kiasi cha kufikia urefu zaidi ya maji ya gharika, walifikiria watakuwa wamejiweka zaidi ya uwezekano wa kufikiwa na hatari. Na wangeweza kupanda hadi maeneo ya mawingu, walitumaini kujihakikishia kuepuka gharika. Dhumuni lao kwa ujumla lilikuwa kujikweza zaidi na majivuno ya waanzilishi na \kuzifanya akili za vizazi vijavyo ziwe mbali na Mungu na kuwafanya kuwa waabudu miungu.

Wakati mnara umemalizika kwa sehemu, eneo fulani lilikuwa limeshachukuliwa kuwa makazi ya wajenzi; vyumba vingine, vikiwa vimepambwa na kuwa vya kifahari, viliwekwa wakfu kwa miungu yao. Watu walifurahia mafanikio yao, na kuisifu miungu ya fedha na dhahabu, na kujiweka dhidi ya Mtawala wa mbinguni na duniani. Ghafla kazi iliyokuwa inaendelea kwa mafanikio ilitazamwa. Malaika walitumwa ili kulifanya lengo la wajenzi kuwa si kitu. Mnara ulikuwa umefiki urefu mkubwa, na ilikuwa haiwezekani kwa

wafanyakazi waliokuwa kileleni kuwasiliana moja kwa moja na waliokuwa chini yake; kwa hiyo watu waliwekwa katika sehemu tofauti tofauti, kila mmoja apokee taarifa kutoka kwa aliye chini yake kuhusu vifaa vilivyotakiwa au maagizo mengine kuhusu kazi. Kadri ujumbe ulivyokuwa unapita kutoka kwa mmoja hadi kwa mwingine lugha ilichafuliwa, kiasi kwamba vifaa vililetwa ambavyo sivyo vilivyohitajika, na maagizo yaliyopokelewa (120) mara kwa mara yalikuwa kinyume na yale yaliyotolewa. Machafuko na fadhaa vilifuata. Kazi yote ikasimama. Hapakuwepo na mapatano tena au ushirikiano. Wajenzi hawakuweza kufahamu sababu ya kutokuelewana miongoni mwao, na kwa hasira na kukatishwa tama walilaumiana wao kwa wao. Umoja wao uliishia katika fujo na kumwaga damu. Radi kutoka mbinguni, kama ushahidi wa kutofurahishwa kwa Mungu, ilivunja sehemu ya juu ya mnara na kuiangusha chini. Wanadamu walifanywa waone kuwa kuna Mungu ambaye anatawala mbinguni.

Hadi wakati huu watu wote walikuwa wakiongea lugha moja; wale walioelewana wao kwa wao waliungana katika makundi;baadhi walikwenda upande huu, na wengine upande mwingine. “Bwana akawatawanya waende usoni pa nchi yote.” Kutawanyika huku kulikuwa ni namna ya kuujaza ulimwengu watu, na hivyo lengo la Bwana likatimia kupitia njia wanadamu waliyotumia kulizuia.

Lakini ilikuwa ni hasara kiasi gani kwa wale waliojiweka kinyume na Mungu! Ilikuwa ni lengo Lake kwamba kadri wanadamu watakapoondoka ili kuunda mataifa waende na ujuzi wa nia Yake, kwamba nuru ya ukweli iweze kung‘aa bila kukoma katika vizazi vijavyo. Nuhu, mhubiri mwaminifu wa haki, aliishi miaka mia tatu na hamsini baada ya gharika, na hivyo uzao wake ulikuwa na nafasi ya kujua mahitaji ya Mungu na historia ya namna Mungu alivyochukuliana na baba zao. Lakini hawakuwa tayari kusikiliza ukweli; hawakuwa na tamaa ya kuwa na Mungu katika ufahamu wao; na kwa machafuko ya ndimi na lugha walikuwa, katika hali ya juu, wamejifungia nje kutoka kwa wale ambao wangeweza kuwapatia nuru.

Wajenzi wa Babel walikuwa na roho ya manung‘uniko dhidi ya Mungu. Badala ya kukumbuka ukuu wa rehema Zake kwa Adam na agano kwa Nuhu, walilalamika juu ya umakini Wake wa kuwafukuza wawili wa kwanza watoke Eden na kuharibu ulimwengu kwa gharika. Lakini wakati wakinung‘unika dhidi ya Mungu kwamba hana huruma, walikuwa wanakubaliana na utawala dhalimu. Shetani alikuwa anajaribu kuleta uasi juu ya kutoa dhabihu iliyowakilisha kifo cha Kristo; kadri akili za watu zilivyotiwa giza kwa miungu, aliwaongoza katika kuigiza kafara hizi na kuanza kutoa watoto wao kama kafara (123) kwa miungu yao. Kadri wanadamu walivyogeuka kinyume na Mungu, tabia ya mbinguni – haki, usafi, na upendo – nafasi yake ilichukuliwa na ugandamizaji, uchafu, na mateso.

Watu wa Babel walikusudia kusimamisha utawala ambao utakuwa haumtegemei Mungu. Walikuwepo miongoni mwao, hata hivyo, waliomcha Mungu, lakini walikuwa

wamedanyika kwa utauwa nakuvutwa katika taratibu zao. Kwa ajili ya hawa wachache Bwanaalicheleweshа hukumu Zake na kuwapa watu wafunue tabia zao halisi. Kadri ilipoendelea, wana wa Mungu wakiwasihi waache nia zao; lakini watu walikuwa wameungana katika kudharau mbingu. Kama wangekuwa hawakuzuiliwa, wangekuwa wameuharibu ulimwengu wakati wa hatua za mwanzo wake. Mkusanyiko wao ulikuwa umepatikana kutokana na uasi; ufalme ulioanzishwa kwa ajili ya utukufu wake, lakini ambao Mungu hakuwa na nafasi ya kutawala au heshima. Kama mkutano huu ungeruhusiwa, utawala wenye nguvu ungetokea ili kufutilia mbali watakatifu – na pamoja na amani, furaha, na usalama – kutoka duniani. Maana sheria za mbinguni ambazo ni "takatifu na haki na njema" (Warumi 7:12), wanadamu walikusudia kuweka mbadala ili kuunga makusudi yao ya ubinafsi wao na mioyo ya ukatili.

Wale waliokuwa wanamcha Mungu walimlilia ili aingilie kati. "Bwana akashuka ili auone mji na mnara waliokuwa wakiujenga." Kwa kuuhurumia ulimwengu aliharibu lengo la wajenzi wa mnara na kuondoa walichotaka kukifanya kuwa kumbukumbu yao. Kwa huruma alichafua lugha yao hivyo akaweka angalizo kwa lengo lao la uasi. Mungu huwavumilia wanadamu wakosefu kwa mda mrefu, akiwapa mda kwa ajili ya kutubu; lakini Hufahamu kila mbinu wanayoitumia ili kupinga mamlaka ya haki Yake na sheria takatifu. Kutoka wakati hata wakati mkono usiooneka unaoshikilia serikali yenye nguvu unanyooshwa ili kuzuia uasi. Ushahidi usio na makosa umetolewa ya kwamba Muumba wa ulimwengu, Asiye na mwisho katika hekima na upendo na kweli, ndiye Mtawala wa mbingu na nchi, na kwamba hakuna hata mmoja anayeweza kupingana na nguvu Zake.

Mipango ya wajenzi wa Babel iliishia katika hali ya aibu na kushindwa. Jengo la kumbukumbu ya kiburi na majivuno yao likawa kumbukumbu ya upumbavu wao. Na bado wanadamu wanaendelea kuwa na mipango kama hiyo – wakitegemea nafsi zao, na kukataa sheria ya Mungu. Ni kanuni ambayo Shetani alijaribu kuiweka mbinguni; kanuni ile ile ambayo Kaini aliitumia katika kutoa dhabihu zake.

Kuna wajenzi wa mnara katika wakati wetu. Wasioamini wanajenga nadharia zao kutoka (124) katika sayansi, na kukataa ufunuo wa neno la Mungu. Wanajidai kupitisha kauli juu ya serikali ya Mungu; wanadharau sheria Yake na kujivunia tafakari za kibinadamu. Ndipo, "kwa sababu hukumu juu ya tendo baya haitekelezwi upesi, mioyo ya wanadamu hudhibitishwa ndani yao ili kutenda mabaya." Muhubiri 8:11.

Katika ulimwengu wa Kikristo wengi hugeuka na kuwa mbali na mafundisho ya Biblia yaliyo wazi na kutengeneza kanuni kutokana na utafiti wa kibinadamu na hadithi zinazowapendeza, na wanaelekeza katika mnara wao kama njia ya kupanda kwenda mbinguni. Wanadamu wanashangazwa na midomo inayoongea bila kukoma huku ikifundisha kwamba waasi hawatakufa, kwamba wokovu unaweza kupatikana bila utii wa sheria za Mungu. Kama wafuasi wa Kristo wangekubali viwango vya Mungu, vingewaweka katika umoja; lakini kadri hekima ya kibinadamu imewekwa juu kuliko neno

Lake takatifu, kutakuwepo na utengano na kutokukubaliana. Machafuko yaliyopo ya upinzani wa kanuni na madhehebu yanawakilishwa na neno “Babeli”, ambapo unabii (Ufunuo 14:8; 18:2) unayazungumzia yakihusu makanisa ya ulimwengu ya siku za mwisho.

Wengi wanatafuta kujifanyia mbingu zao kwa kupata utajiri na nguvu. “Wanasimulia udhalimu kana kwamba wako juu” (Zaburi 73:8), wakikanyaga haki za binadamu na kudharau mamlaka ya mbinguni. Kiburi kinaweza kufanikiwa kwa nguvu ila kwa wakati fulani, kinaweza kupata mafanikio kwa wale walio nacho; lakini mwisho watapata fadhaa na aibu.

Wakati huu ni wa upelelezi wa Mungu. Mungu aliye juu atashuka chini kile wana wa wanadamu wamejenga. Nguvu Zake zitafunuliwa; kazi za majivuno ya watu zitashushwa chini. “Toka mbinguni Bwana huchungulia, Huwatazama wanadamu wote pia. Toka mahali pake aketipo Huwaangalia wote wakaao duniani. Bwana huyabatilisha mashauri ya mataifa, Huyatangua makusudi ya watu. Shauri la Bwana lasimama milele, makusudi ya moyo wake wote vizazi na vizazi.” Zaburi 33:13,14,10,11.

Sura ya 11 – Wito wa Ibrahimu

Sura hii imejengwa katika Mwanzo 12.

Baada ya kutawanyika kutoka Babeli ibada ya miungu ilikuwa imesogezwa tena katika ulimwengu wote, na Bwana hatimaye aliwaacha waasi wenye mioyo migumu wafuate njia zao, wakati akimchagua Ibrahimu, wa uzao wa Shemu, na kumfanya awe mtunza sheria Yake kwa ajili ya vizazi vitakavyofuata. Ibrahimu alikulia katikati ya waabudu miungu. Hata familia ya baba yake, ambaye kwa yeye ujuzi wa Mungu ulitunzwa, alikuwa akivutwa na ibada za sanamu zilizokuwa zimewazunguka, na "wakatumikia miungu wengine" badala ya Yehova. Lakini imani ya kweli isingepotea. Daima Mungu amekuwa na masalio kwa ajili ya kumtumikia. Adam, Sethi, Henoko, Methusela, Nuhu, Shemu, katika uzao usiovunjwa, amewatunza kutoka kizazi hata kizazi watakaofunua mapenzi Yake. Mtoto wa Tera akawa mrithi wa jukumu hili takatifu. Ibada ya sanamu ilikuwa ikimkaribish kutoka kila upande, lakini bila mafanikio. Akiwa mwaminifu miongoni mwa wasioamini, asiyechafuliwa na uasi uliokithiri, alidumu kumuabudu Mungu wa kweli. "Bwana yu karibu na wote wamwitao, wote wamwitao kwa uaminifu." Zaburi 145:18. Aliwasilisha nia Yake kwa Ibrahimu, na kumpa ufahamu wa pekee wa mahitaji ya sheria Yake na wokovu ambao utahitimishwa na Kristo.

Ibrahimu alipewa ahadi, iliyokuwa nzuri kwa watu wa kizazi kile, ya uzao mkubwa na ukuu wa taifa: "Nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa na kukubariki na kulikuza jina lako; nawe uwe baraka." Na hapa akaongezewa uhakika, wa thamani kuu kwa kila mrithi wa imani, kwamba kupitia uzao wake Mkombozi wa ulimwengu atakuja: "na katika wewe jamaa zote za dunia watabarikiwa." Hata hivyo, kama sharti la kwanza kwa ajili ya kutimizwa kwa ahadi, palitakiwa pawepo na jaribu; kafara ilitakiwa.

Ujumbe wa Mungu ukamfikia Ibrahimu, "Toka wewe katika nchi yako na jamaa zako, (126) na nyumba ya baba yako, uende mpaka nchi nitakayokuonyesha." Ili Mungu amhitimishe katika kazi Yake kubwa kama mtunzaji wa sheria takatifu, Ibrahimu lazima atenganishwe na jamii ya maisha yake ya awali. Mvuto wa jamaa na marafiki ungeingilia na mafunzo ambayo Bwana alikusudia kumpa mtumishi Wake. Hivyo Ibrahimu akiwa, kwa namna ya pekee, ameunganishwa na mbingu, anapaswa kuishi miongoni mwa wageni. Tabia yake lazima iwe ya pekee, ikitofautiana na ya ulimwengu wote. Hakutaka hata kuelezea jukumu lake ili lijulikane na marafiki zake. Mambo ya rohoni hujulikana kiroho, na mwenendo na matendo yake hayakufahamika kwa jamaa zake waabudu miungu.

"Kwa imani Ibrahimu alipoitwa aliitika, atoke aende mahali pale atakapopapata kuwa urithi, akatoka asijue aendako." Waebrania 11:8. Utii wa Ibrahimu wa bila kuuliza ni moja ya uthibitisho wa imani inayoweza kupatikana ndani ya Biblia yote. Kwake yeye, imani ilikuwa ni "uhakika wa mambo yatarajiwayo, ni bayana ya mambo yasiyoonekana." Fungu la kwanza. Akitumainia ahadi ya mbinguni, pasipo na hata kitu kilichoonekana kama uhakika wa ahadi, aliacha nyumba, jamaa, na eneo alikozaliwa, na kwenda, bila kujua ni

wapi, ili kufuata ambapo Mungu ataongoza. “Kwa imani alikaa ugenini katika nchi ile ya ahadi, kama katika nchi isiyo yake, akikaa katika hema pamoja na Isaka na Yakobo, warithi pamoja naye wa ahadi ile ile.” Waebrania 11:9.

Halikuwa jaribu lenye nuru alililoletewa Ibrahim, hapakuwepo na kafara ndogo aliyotakiwa kuitoa. Kulikuwepo na mahusiano imara ambayo yangemfunga yeye katika nchi yake, jamaa yake, na nyumba yake. Lakini hakusita kutii wito. Hakuwa na swali la kuuliza juu ya nchi ya ahadi – kama ardhi ilikuwa na rutuba na hali ya hewa nzuri; kama nchi ilikuwa na mazingira mazuri na kuruhusu nafasi ya utajiri mkubwa. Mungu alizungumza, na mtumishi Wake lazima atii; kwa Ibrahimu, sehemu nzuri duniani ilikuwa ni pale Mungu angependa awe hapo.

Wengi bado wanajaribiwa kama Ibrahimu. Hawasikii sauti ya Mungu ikizungumza moja kwa moja kutoka mbinguni, lakini anawaita kutokana na mafundisho ya neno Lake na matendo makuu Yake. Wanaweza kutakiwa kuacha kazi yenye utajiri na heshima, kuacha (127) mapatano na muunganiko wenye faida, na kujitenga na jamaa, kuingia pale panapoonekana mahali pa kujikana nafsi, maisha magumu, na kujitoa kafara. Mungu ana kazi za kufnaywa nao, lakini maisha rahisi na mivuto ya marafiki na jamaa inazuia maendeleo ya tabia nzuri ambayo ni muhimu kwa ajili ya kukamilisha kazi hiyo. Anawaita watoke wawe mbali na mivuto na misaada ya kibinadamu, na kuwaongoza ili waone hitaji la msaada Wake, na kumtegemea Yeye tu, ili kwamba ajifunue kwao.

Ni nani yuko tayari kuitikia wito wa majaaliwa ya Mungu na kuachana na mipango yake mizuri na muungano aliouzoea? Nani atakubali majukumu mapya na kuingia katika mashamba ambayo hayajajaribiwa, akifanya kazi ya Mungu akiwa imara na moyo wa kujitoa, kwa ajili ya Kristo akihesabu hasara yake kuwa ni faida? Yeye atakayefanya hivyo atakuwa na imani ya Ibrahimu, na atashiriki pamoja naye “utukufu wa milele uzidio kuwa mwingi,” ambao “mateso ya wakati huu wa sasa si kitu kama utukufu ule utakaofunuliwa kwetu.” 2 Wakorinto 4:17; Warumi 8:18. Wito kutoka mbinguni kwa mara ya kwanza ulikuja kwa Ibrahimu alipokuwa anaishi “Uru ya wakaldayo” na kwa kuutii alikwenda Harani. Hadi hapo familia ya baba yake ilikuwa naye, maana pamoja na kuabudu miungu kwao walijiunga kumuabudu Mungu wa kweli. Hapa Ibrahimu alikaa hadi kifo cha Tera. Lakini akiwa anatoka katika kaburi la baba yake, sauti ilimtaka aendelee mbele. Kaka yake Nahori pamoja na familia yake walikwenda nyumbani kwao pamoja na miungu yao. Zaidi ya Sara, mke wa Abramu, alikuwepo Lutu, mtoto wa Harani aliyekuwa amekufa mda mrefu, alichagua kushiriki maisha ya mzee. Hata hivyo ilikuwa ni familia kubwa ambayo ilitoka Mesopotamia.

Ibrahimu tayari akimiliki kondoo, mbuzi na ng`ombe, utajiri wa mashariki, na alikuwa amezungukwa na kundi la watumishi na fedha, kamwe bila kurudi, na akachukua kila kitu alichokuwa nacho, “na vitu vyao vyote walivyokuwa wamejipatia na hao watu aliowapata huko Harani.” Miongoni mwao wengi walikuwa na matarajio makubwa zaidi ya utumishi

na faida binafsi. Wakati wanaishi Harani, Ibrahimu na Sara waliwaongoza wengine katika kumuabudu Mungu wa kweli. Hawa walijiunga na familia yam zee, na wakaungana naye kwenda nchi ya ahadi. “Wakatoka ili kwenda nchi ya Kanaani; nao wakaingia katika nchi ya Kanaani.”

Mahali ambapo walichelewa ilikuwa ni Shekemu, chini ya mwaloni wa More, katika bonde pana lenye majani, likiwa na mizeituni, katikati ya mlima Ebal kwa upande mmoja (128) na upande mwingine Mlima Gerizimu, Ibrahimu akajenga hema. Ilikuwa ni nchi nzuri ambayo mzee alikuwa ameingia – “nchi yenye vijito vya maji, na chemichemi, na visima, vibubujikavyo katika mabonde ya milima; nchi ya ngano na shayiri, na mizabibu, na mitini, na makomamanga; nchi ya mizeituni, yenye mafuta na asali.” Kumbukumbu la Torati 8:7,8. Lakini kwa waabudu Yehova, kivuli kizuri kilikuwepo juu ya mlima wenye miti na bonde lenye rutuba. “Na wakanaani siku zile walikaa katika nchi hiyo.”

Ibrahimu amefika katika lengo la matumaini yake katika nchi iliyokaliwa na wageni na kutapakaa kwa waabudu miungu. Katika vichaka kuliwekwa madhabahu ya miungu, na kafara za binadamu zilitolewa jirani yake. Akiwa ameshikilia ahadi ya mbinguni, haikuwa bila usumbufu alipokuwa anajenga hema yake. Ndipo “Bwana akamtokea Abramu, akasema, uzao wako nitawapa nchi hii.” Imani yake ilitiwa nguvu kwa kuhakikishiwa huku kwamba uwepo wa mbingu ulikuwa pamoja naye, kwamba hakuachwa katika rehema ya waovu. “Akamjengea BWANA madhabahu huko.”. Bado kuna umbali, ndipo akafika karibu na Bethel, akajenga tena madhabahu, na kuliitia Jina la Bwana.

Ibrahimu, “rafiki wa Mungu”, ametuwekea mfano bora. Maisha yake yalikuwa ni ya maombi. Popote alipojenga hema yake, karibu na hema alijenga madhabahu yake, akiwaita wote aliokuwa nao kwa ajili ya kafara ya asubuhi nay a jioni. Alipoondoa hema yake, madhabahu ilibaki. Katika miaka iliyofuata, walikuwepo miongoni mwa wazururaji wa wakanaani waliopokea maagizo kutoka kwa Ibrahimu; na kila mmoja wa hao alipofika katika madhabahu hiyo, alifahamu ni nani aliyekuwepo hapo kabla yake; na alipojenga hema yake, aliikarabati madhabahu, na hapo akamuabudu Mungu aliye hai.

Abramu aliendelea kusafiri kuelekea upande wa kusini, na imani yake ilijaribiwa tena. (129) Mbingu zilizuia mvua yake, vijito vikakoma kumimina maji mabondeni, na majani yakakauka bondeni. Mbuzi, kondoo na ng‘ombe wakakosa majani, na ukosefu wa chakula ukatishia maisha ya kambi. Je mzee sasa asiulize namna Mungu anavyoongoza? Je, hakutazama nyuma kwa hamu katika mabonde ya Wakaldayo yenye malisho? Wote alikuwa wanatazama kwa hamu kile atakachokifanya Ibrahimu, kadri matatizo yalivyozidi kuja kwake. Kadri imani yake ilivyoonekana kutokuyumba, walijisikia kuwa na tumaini; walihakikishiwa kwamba Mungu alikuwa Rafiki yake, na kwamba bado alikuwa anamuongoza.

Ibrahimu hakuhoji juu ya maongozi ya Mungu; bado alikuwa hajajihakikishia matarajio yake, lakini alizidi kushikilia ahadi, “Nitakubariki, na kukufanya kuwa taifa; kubwa, nawe uwe baraka.” Kwa ombi la dhati alitafakari namna ya kutunza maisha ya watu wake na kondoo, mbuzi na ng`ombe, lakini hakuruhusu hali yoyote itikise imani yake katika neno la Mungu. Ili kuepuka njaa alikwenda Misri. Hakuisahau Kanaani, au kurudi katika nchi ya Wakaldayo alikotokea, ambapo hapakuwa na ukosefu wa chakula; lakini alitafuta mahali pa kukimbilia ikiwa ni karibu na nchi ya ahadi, akidhamiria kurudi mahali ambapo Mungu amemuweka.

Bwana katika ukuu wake alileta jaribu hili kwa Ibrahimu ili kumfundisha somo la kujitoa, uvumilivu, na imani – masomo ambayo yalipaswa yaandikwe kwa faida ya wale baadae watakaoitwa ili wavumilie mateso. Mungu Huongoza watoto wake namna wasivyojua, lakini hawasahau au kuwatupa wale wanaoweka tumaini Kwake. Aliruhusu mateso yampate Ayubu, lakini hakumsahau. Alimruhusu Yohana mpendwa awekwe mpweke katika kisiwa cha Patmo, lakini Mwana wa Mungu Alikutana naye huko, na njozi yake ilijazwa na hali ya utukufu wa kutokufa. Mungu Huruhusu majaribu ili kuwapata watu Wake, kwamba katika kudumu kwao katika utii wao wenyewe wakue kiroho, na kwamba mifano yao iwe ni chanzo cha kuwatia nguvu wengine. “Maana nayajua mawazo ninayowawazia ninyi, asema Bwana, ni mawazo ya amani wala si ya mabaya, kuwapa ninyi tumaini siku zenu za mwisho.” Yeremia 29:11. Majaribu yanayojaribu imani yetu kwa ukali zaidi hata kupelekea kufikiri kwamba Mungu ametuacha, hutuongoza kumkaribia Kristo, ili kwamba tuweze kumuwekea mizigo yetu yote katika miguu Yake na kupata uzoefu wa amani ambayo atatupatia kama mbadala.

Mungu amekuwa akiwajaribu watu wake katika tanuru la mateso. Ni katika joto la tanuru ndipo dhahabu chafu hutenganishwa na dhahabu safi ya tabia ya Kikristo. Kristo anaangalia jaribu; anafahamu kinachotakiwa ili kusafisha kitu cha thamani, ili kiaksi mng‘ao wa upendo Wake. Ni kwa kupitia kwa ukaribu, Mungu huwarudi watumishi Wake. Anaona kwamba baadhi wana nguvu ambazo zingetumika kupeleka mbele kazi Yake, na hivyo anawaweka watu hawa katika majaribu; na katika ukuu Wake anawaleta katika mahali panapojaribu tabia zao na kufunua dosari na udhaifu ambao ulikuwa umefichwa wakiwa (130) wanafahamu. Anawapatia nafasi ya kurekebisha dosari hizo na kujiweka tayari kwa kazi Yake. Anawaonyesha udhaifu wao, na kuwafundisha jinsi ya kumtegemea; maana Yeye ndiye msaada wao pekee na mlinzi. Hivyo lengo lake linakuwa limefikiwa. Wameelimishwa, kufundishwa, na kuadhibiwa, wakiandaliwa kutimiza lengo ambalo walipewa nguvu kwa ajili hiyo. Wakati Mungu anapowaita katika kazi, wanakuwa tayari, na malaika wa mbinguni wanaungana nao ili wawe nao duniani.

Wakati akiwa Misri, Ibrahimu alionyesha ushahidi kwamba hakuwa huru na udhaifu wa kibinadamu na kutokuwa mkamilifu. Katika mahojiano kwamba Sara alikuwa mke wake, aliusaliti ulinzi wa mbingu, upungufu wa imani kubwa na moyo mkuu ambao kwa

mara chache umeonyeshwa katika maisha yake. Sara alikuwa mzuri kwa kumtazama, na aliingiwa na wasiwasi kwamba Mmisri atatamani uzuri wa mgeni, na kwamba ili amsalimishe, wasijaribu kumuua mume wake. Alifikiri kwamba hakuwa amekosea kwa kuwaeleza kuwa Sara ni dada yake, maana alikuwa ni binti wa baba yake, ingawa si wa mama yake. Lakini kukataa huku kwa uhusiano wa kweli kati yao kulikuwa ni uongo. Hakuna kukwepa kutoka katika uadilifu kunakoweza kupata ukubali wa Mungu.

Kupitia upungufu wa imani wa Ibrahimu, Sara alikuwa amewekwa katika hatari kubwa. Mfalme wa Misri, akiwa ametarifu juu ya uzuri wake, alisababisha apelekwe ikulu yake, akidhamiria kumfanya awe mke wake. Lakini Bwana, katika rehema zake kuu, alimlinda Sara kwa kutuma hukumu juu ya nyumba ya kifalme. Kwa njia hii mfalme alijifunza ukweli juu ya jambo hilo, na, akijawa na hasira kutokana na uwongo uliofanywa kwake, alimkaripia Ibrahimu na kumrudishia mke wake, akisema “Ni nini hili ulilotenda?.....Mbona ulisema kuwa Huyo ni umbu langu hata nikamtwaa kuwa mke wangu? Basi sasa huyo mke wako umchukue, uende zako.”

Ibrahimu alikuwa amepata fadhili nyingi na mfalme; hata sasa Farao aliamuru asidhuriwe yeye na jamaa zake, lakini aliamuru ulinzi juu yao ili waongozwe hadi nje ya eneo lake. Wakati huu sheria iliwekwa ya kwamba wamisri wasiwaingilie wachungaji wageni katika hali yoyote ya kifamilia kama vile kula na kunywa pamoja nao. Jinsi Farao alivyomtoa Ibrahimu ilikuwa ni kwa ukarimu na heshima; lakini alimtaka aondoke Misri, maana hakupenda kumruhusu abaki. Kwa ujinga alikaribia kumfanyia maumivu makali, lakini Mungu aliingilia kati, na kumkinga mfalme asifanye dhambi iliyo kubwa. Farao (131) aliona kwa mgeni huyu mtu ambaye Mungu alimheshimu, na akahofu kuwa na mmoja katika ufalme wake aliyekuwa chini ya upendeleo wa mbingu. Kama Ibrahimu angebaki Misri, ongezeko la utajiri na heshima yake vingesababisha wivuwa wamisri, na wangeweza kumdhuru, ambapo mfalme angewajibishwa, na hivyo kungeweza tena kusababisha hukumu kwa nyumba ya mfalme.

Onyo ambalo lilitolewa kwa Farao lilidhihirisha ulinzi kwa Ibrahimu katika kuingiliana kwake na wapagani; maana jambo hili lisingeweza kuwa siri, na ilionekana kwamba Mungu ambaye Ibrahimu alimuabudu angeweza kumlinda mtumishi Wake, na kwambamadhara yoyote atakayofanyiwa yangelipiziwa kisasi. Ni hatari kumkosea mmoja wa watoto wa Mfalme wa Mbinguni. Mtunga Zaburi anarejea katika sura ya uzoefu wa Ibrahimu anaposema, akiongea kuhusu watu waliochaguliwa, kwamba Mungu “Hata wafalme aliwakemea kwa ajili yao: akisema Msiwaguse masihi wangu, wala msiwadhuru nabii zangu.” Zaburi 105:14,15.

Kuna ulinganifu wa kuvutia kati ya uzoefu wa Ibrahimu huko Misri na ule wa kizazi chake, baada ya karne kadhaa kupita. Wote walikwenda Misri kwa sababu ya njaa, na wote wakasafiri huko. Kupitia udhihirisho wa hukumu kutoka mbinguni kwa ajili yao, hofu juu

yao iliwajia Wamisri; na, wakitajirishwa kwa zawadi za wapagani, walitoka wakiwa matajiri wakubwa.

Sura ya 12 – Ibrahim akiwa Kanani

Sura hii imejengwa katika Mwanzo 13 hadi 15; 17:1 - 16; 18.

Ibrahimu alirudi Kanaani akiwa “tajiri sana kwa mifugo, kwa fedha na kwa dhahbu.” Bado Lutu alikuwa pamoja naye, kisha wakafika Bethel na kujenga mahema yao karibu na madhabahu ambayo walikuwa wameijenga hapo kabla. Punde wakaona kuwa kuongezeka kwa utajiri kuliongeza matatizo. Katikati ya ugumu wa maisha na majaribu waliishi pamoja bila migongano, lakini katika utajiri wao kulikuwa na hatari ya ugomvi kati yao. Malisho hayakutosheleza mifugo yao na kutokuelewana kulikotokea mara kwa mara kati ya wachungaji wa mifugo yao kulipelekwa kwa mabwana zao ili kusuluhishwa. Ilidhihirika kwamba lazima watengane. Ibrahimu alikuwa ni mkubwa wa umri kuliko Lutu, na mkubwa katika mahusiano, katika utajiri, na katika cheo; hata hivyo bado alikuwa wa kwanza kupendekeza mpango wa kudumisha amani. Ingawa eneo lote alikuwa amepewa na Mungu Mwenyewe, kwa upole alijifanya kana kwamba hana haki hiyo.

“Basi, usiwepo ugomvi, nakusihi” alisema, “kati ya mimi na wewe, wala kati ya wachungaji wangu na wachungaji wako, maana sisi tu ndugu. Je nchi hii yote haiko mbele yako? Basi ujitenge nami nakusihi; ukienda upande wa kushoto, nitakwenda upande wa kuume; ukienda upande wa kuume, nitakwenda upande wa kushoto.” Hapa, thamani ya roho ya kujikana nafsi ya Ibrahimu ilidhihirishwa. Ni kwa mara ngapi, katika hali kama hiyo ungeweza, katika hatari zote, kuwa tayari kwa ajili ya haki na uchaguzi wa wenzako! Ni mali kiasi gani ambazo zimeharibiwa! Ni makanisa mangapi yamegawanyika, na kufanya ukweli usemwe vibaya na kudhihakiwa miongoni mwa waovu! “usiwepo ugomvi kati yangu na wewe” Ibrahimu alisema, “maana sisi ni ndugu;” sio tu kwa mahusiano ya kiasili, lakiwa waabudu wa Mungu wa kweli.

Watoto wa Mungu ulimwenguni kote ni familia moja, na roho hiyo hiyoya upendo inapaswa kuwatawala. (133) “Kwa pendo la udugu mpendane ninyi kwa ninyi; kwa heshima mkiwatanguliza wenzenu.” (Warumi 12:10), ni mafundisho ya Mwokozi wetu. Kukuzwa kwa moyo wa kuwatanguliza wengine, nia ya kuwafanyia wengine kile tunachotaka watufanyie, kutaharibu nusu ya magonjwa ya maisha. Roho ya kujipenda nafsi ni roho ya shetani; lakini moyo ambao upendo wa Kristo unatawala, utakuwa na upendo ambao hautafuti mambo yake mwenyewe. Huo utazingatia amri ya mbinguni, “kila mtu asiangalie mambo yake mwenyewe, bali kila mtu aangalie mambo yawengine.” Wafilipi 2:4.

Ingawa Lutu alipata utajiri kwa sababu ya uhusiano wake na Ibrahimu, hakuonyesha shukrani yoyote kwa aliyemnufaisha. Moyo wa kujikana nafsi ungemlazimisha amwachie Ibrahimu uchaguzi, lakini badala yake kwa ubinafsi alijitakia yote yaliyokuwa bora. “Akainua macho yake, akaliona Bonde lote la Yordani, ya kwamba lote lina maji…..kama bustani ya Bwana, kama nchi ya Misri hapo unapokwenda Soari.”

Eneo lililokuwa na rutuba kuliko maeneo yote huko Palestina ni bonde la Yordani, likiwakumbusha watazamaji wake Paradiso iliyopotea na likilinganishwa na mabonde ya mto Nile yenye rutuba waliyoyaacha Misri. Kulikuwepo na miji pia, yenye utajiri na mizuri, ikivutia kwa ajili ya utajiri ndani ya mitaa iliyojaa watu. Akighubikwa na njozi za utajiri wa ulimwenguni, Lutu hakuweza kuona uovu wa kimaadili na kiroho ambao ungeenea hapo. Wakazi wa bonde hilo "walikuwa wabaya, wenye kufanya dhambi nyingi sana juu ya Bwana;" lakini hakulitambua hili, au, alitambua, na hakulichukulia kwa uzito. "Akajichagulia bonde lote la Yordani," na "akajongeza hema yake mpaka Sodoma." Ni kwa uzito mdogo kiasi gani aliona mbele matokeo ya kutisha ya uchaguzi wake wa kibinafsi!

Baada ya kutengana na Lutu, Ibrahimu alipokea tena ahadi ya nchi nzima kutoka kwa Bwana. Punde baada ya hapo alikwenda Hebroni, akaweka hema lake chini ya mialoni ya Mamre na kujenga madhabahu kwa ajili ya bwana. Katika hali ya hewa nzuri ya miinuko ile, ikiwa na vichaka vya mizeituni, mashamba ya kupuria nafaka zao, chini ya vilima vya malisho yenye rutuba, aliishi, akiwa na kuridhika katika maisha ya uongozi wa familia, akimuacha Lutu katika maisha ya anasa za Sodoma.

Ibrahimu aliheshimiwa na mataifa yaliyomzunguka kama mfalme hodari na jumbe mwenye busara. Hakuficha mvuto wake kwa majirani. Maisha yake na tabia, katika (134) utofauti ulioonekana dhahiri na waabudu sanamu, ulionyesha mvuto wa imani ya kweli. Utii wake kwa Mungu haukuyumbishwa, huku urafiki na nia yake vikionyesha ushujaa na ukuu wake ulisababisha heshima.

Dini yake haikuchukuliwa kama hazina ya thamani ambayo ililindwa dhidi ya wivu na hivyo kufurahiwa na mwenye nayo. Hivyo dini ya kweli haiwezi kuchukuliwa, na roho ambayo iko kinyume na Injili. Huku Kristo Akiwa Anakaa ndani ya moyo, haiwezekani kuondoa nuru ya uwepo wake, au kufifia kwa nuru hiyo. Kinyume chake, itakuwa inang'aa na kung'aa kama mchana kwa mchana, ukungu wa ubinafsi na dhambi ambayo inafunika nafsi hufukuzwa kwa miali inayong'aa ya Jua la Haki.

Watu wa Mungu ni wawakilishi Wake juu ya dunia, na amedhamiria kwamba watakuwa nuru katika giza la maadili ya ulimwenhu huu. Wakiwa wametawanyika katika nchi yote, katika miji, na vijiji, wao ni mashahidi wa Mungu, kama mifereji ambayo kupitia kwao atawasiliana na ulimwengu wa wasioamini ufahamu wa nia Yake na rehema Zake za ajabu. Ni mpango Wake kwamba wote watakaokuwa warithi wa wokovu mkuu watakuwa watumishi Wake. Tabia ya Kikristo imejengwa katika kiwango ambacho walimwengu hutambua Injili. Majaribu yakivumiliwa, mibaraka mikubwa iliyopokelewa, upole, wema, huruma, na upendo, mazaoea yanayoonekana, ni nuru inayong'aa katika tabia mbele za ulimwengu, ikifunua tofauti kati ya giza ambalo linasababishwa na ubinafsi wa asili ya moyo.

Akiwa na imani kuu, asiye mbinafsi, asiyeyumba katika utii, na mnyenyekevu katika safari ya maisha, Ibarahimu alikuwa mwenye hekimakatika kupatanisha pia na mwenye akili katika vita. Bila kujali kwamba alikuwa anafahamika kama mwalimu wa dini mpya, ndugu watatu wa familia ya kifalme, watawala wa waamori katika eneo aliloishi, walionyesha urafiki wao kwa kumkaribisha akubaliane kuungana nao kwa kuimarisha ulinzi; maana nchi ilikuwa imejawa na machafuko na ugandamizaji. Punde kulitokea kitendo cha kutokukubaliana katika muungano huu.

Kedorlaoma, mfalme wa Elamu, alikuwa ameivamia Kanaani miaka kumi na nne iliyopita, na kuifanya kuwa kama mfereji kuelekea kwake kwa ajili ya manufaa yake. Wafalme kadhaa kwa sasa waliasi, na mfalme wa Elamu, akiwa na muungano wa wafalme wanne, walikwenda tena katika nchi ili kupunguza eneo la kutawaliwa. Wafalme watano wa Kanaani waliunganisha majeshi yao na kukabili wavamizi katika bonde la Sidimu, lakini (135) wakashindwa. Sehemu kubwa ya jeshi ilivunjwa vipande vipande, na wale waliotoroka walikimbilia milimani kwa usalama wao. Washindi waliiharibu miji na kuondoka na mali na mateka wengi ambao miongoni mwao alikuwa Lutu na familia yake.

Ibrahimu, akiwa anaishi kwa amani katika mialoni ya Mamre, alitambua kutoka kwa mmoja aliyekuwa anakimbia, juu ya habari ya vita na janga lililompata mtoto wa ndugu yake. Hakukumbuka juu ya kutokushukuru kwa Lutu. Huruma juu yake ilionekana, na alitamani kwamba angeokolewa. Akitafuta, la kwanza kuliko yote, ushauri wa mbinguni, Ibrahimu alijiandaa kwa ajili ya vita, kutoka katika kambi yake alikusanya watumishi mia tatu na kumi na nane waliofundishwa, watu waliofundishwa kumcha Mungu, katika utumishi wa bwana wao, na katika silaha. Makundi yake, Mamre, Eskoli, na Aneri, waliungana naye wakiwa na vikosi vyao, kwa pamoja walianza kuwafuatilia wavamizi. Waelamu na majeshi yao waliweka kambi huko Dani, katika mpaka wa Kaskazini ya Kanaani. Wakiwa na furaha ya ushindi na bila hofu ya kuvamiwa kutoka kwa adui zao, walikuwa wanajifurahisha kwa ushindi.

Mzee Ibrahimu alitawanya jeshi lake ili kuwafikia kutoka kila upande na akafikia kambi wakati wa usiku. Shambulizi lake, likiwa kubwa na lisilotarajiwa, lilisababisha ushindi wa haraka. Mfalme wa Elamu aliuwawa na wapiganaji wake waliduwaa walitupiliwa mbali. Lutu na familia yake, mali zake, pamoja na wafungwa wengine waliokolewa na utajiri mkubwa ukawa mikononi mwa washindi. Kwa Ibrahimu, akiwa chini ya Mungu, ushindi ulipatikana. Muabudu wa Yehova hakutoa huduma kubwa katika nchi peke yake, bali pia alijidhirisha kuwa alikuwa ni mtu wa vita. Ilionyeshwa kwamba haki sio kitu kisichokuwa na ujasiri, na kwamba dini ya Ibrahimu ilimfanya awe jasiri katika kudumisha haki na kutetea wanyonge. Kitendo chake cha kishujaa kiliongeza mvuto wake katika mataifa yaliyomzunguka. Wakati anarudi, mfalme wa Sodoma na kundi la wasindikizaji wake kumshukuru mshindi. Alimsihi achukue zawadi, akimsihi kuwa wafungwa warudishwe. Kwa kutumia vita, vitu vilivyopatikana kutokana na vita vilikuwa

ni mali ya mshindi, lakini Ibrahimu alichukulia jambo hili pasipo na nia ya kufaidika, na alikataa kuchukua faida ya wanyonge, na akaeleza kwamba watu wake wachukue kile alichokuwa amepewa.

Ni wachache, kama watakuwa katika jaribu kama hilo, wanaweza kuonyesha kile (136) alichokifanya Ibrahimu. Ni wachache ambao wangeweza kupinga majaribu ya kujipatia utajiri mkubwa kiasi hicho. Mfano wake ni onyo kwa wale wanaotafuta faida zao binafsi, watu wenye roho kama za mamluki. Ibrahimu alijali haki na ubinadamu. Utendaji wake unaonyesha hekima ya juu, "mpende jirani yako kama nafsi yako." Mambo ya Walawi 19:18. "Nimeinua mkono wangu," alisema, "kwa Bwana, Mungu Aliye juu sana, Muumba mbingu na nchi, ya kuwa sitatwaa uzi wala gidamu ya kiatu chako cho chote kilicho chako, usije ukasema, Nimemtajirisha Abramu." Hakuwapa nafasi ya kufikiri kwamba alijiingiza kwenye vita kwa nia ya kutaka faida, au kufikiria kuwa mafanikio yake yalitokana na zawadi zao au fadhila. Mungu alikuwa ameahidi kumbariki Ibrahimu, na kwa Yeye utukufu uelekezwe kwake.

Mwingine aliyekuja ili kumpokea mzee mshindi alikuwa ni Melkizedeki, mfalme wa Salemu, ambaye alileta mkate na divai kwa ajili ya kujiburudisha kwa jeshi la Ibrahimu. Kama "kuhani wa Mungu Aliye juu," alitoa mibaraka kwa Ibrahimu, na kutoa shukrani kwa Bwana, ambaye alifanya ukombozi mkubwa kiasi hicho kwa kumtumia mtumishi Wake. Na Ibrahimu "akatoa fungu la kumi la vitu vyote."

Kwa furaha Ibrahimu alirudi kwenye hema zake pamoja na mifugo wake, lakini akili yake ilikuwa imesumbuliwa kwa mawazo. Alikuwa ni mtu wa amani, hadi hapo kadri ilivyowezekana akijizuia kuwa na uadui na vita; na kwa huzuni alikumbuka hali ya mauaji ya watu wengi aliyoshuhudia. Lakini mataifa ambayo majeshi yake yalishindwa na Ibrahimu bila shaka yangerudia uvamizi wa Kanaani, na kumfanya awe lengo la kisasi chao. Akiwa ameingizwa kwenye ugomvi wa mataifa, maisha yake matulivu nay a amani yalivunjwa. Zaidi ya yote, alikuwa hajaingia katika umiliki wa Kanaani, wala asingeweza sasa kutumaini kuwa mrithi, ambaye kwake ahadi ingetimizwa.

Katika njozi wakati wa usiku sauti ya kutoka Mbinguni ilisikika tena, "Usiogope, Abramu, mimi ni ngao yako, na thawabu yako kubwa sana." Lakini akili yake ilisumbuliwa sana na mawazo kiasi kwamba kwa sasa aliona hatatimiziwa ahadi bila kuuliza swali kama ilivyokuwa hapo awali. Aliomba apewe ushahidi wa kuonekana na kuguswa kwamba ahadi itatimizwa. Na ni jinsi gani ahadi ya agano itatimizwa, wakati mtoto alikuwa amezuiliwa? "Utanipa nini," alisema, "nami naenda zangu hali sina mtoto?" "Na mtu aliyezaliwa nyumbani mwangu ndiye mrithi wangu."

Alipendekeza kumfanya mtumishi wake mwaminifu Eliezeri awe kama mtoto wake, na mrithi wa mali zake. Lakini alihakikishiwa (137) kwamba mtoto wake mwenyewe ndiye atakayekuwa mrithi wake. Kisha aliongozwa hadi nje ya hema, na akaambiwa atazame juu

kwenye nyota zisizohesabika ziking`aa mbinguni; na alivyofanya hivyo, yakasemwa maneno, “ndivyo utakavyokuwa uzao wako.” “Ibrahimu alimwamini Mungu, ikahesabiwa kwake kuwa haki.” Warumi 4:3. Bado mzee aliomba apewe ishara ya kuonekana iwe kama uthibitisho wa imani yake na ushahidi baada ya vizazi kwamba malengo ya Mungu ya neema kwao yatatimizwa. Bwana alitenda katika hali ya juu kwa kuingia katika agano na mtumishi Wake, akitumia njia zilizokuwa zikitumika katika desturi kwa watu wakati wa kuthibitisha makubaliano yaliyofanyika.

Kwa maagizo kutoka mbinguni, Ibrahimu alichinja ndama, mbuzi, na kondoo wote wenye umri wa miaka mitatu, akaigawanya miili yao na kuweka vipande umbali kadhaa. Akaongeza hua na mwana njiwa, ambao, hata hivyo, hakuwagawa. Akisha kufanya hivyo, kwa kicho alipita katika kila kafara, akitoa ahadi kwa Mungu ya utii wa daima. Akikesha na kutazama, aliendelea kuwepo kwenye mizoga hadi jua lilipozama, ili kuwalinda wasichafuliwe au kuliwa na ndege wawindaji. Wakati jua lilipokuwa linazama, alizama katika usingizi mzito; na, “hofu ya giza kuu ikamwangukia.” Na sauti ya Mungu ikasikika, ikimwambia kwamba asitarajie kuirithi Nchi ya Ahadi wakati huo, na kumuelekeza mbele katika mateso ya kizazi chake kabla ya kuwepo Kanaani. Mpango wa ukombozi ulionyeshwa kwake, katika kifo cha Kristo, kafara kuu, na kuja kwake katika utukufu. Ibrahimu aliona pia dunia ikirejeshwa uzuri wa Edeni, na kupewa kumiliki milele, kama hitimisho la utimilifu wa ahadi.

Kama ahadi ya agano hili la Mungu na wanadamu, tanuru lenye moshi na taa inayowaka, alama za uwepo wa mbingu, zilipita kati ya kafara, na kuziunguza kabisa. Kisha Ibrahimu akasikia sauti tena, ikimthibitishia kupata zawadi ya nchi ya Kanaani yeye na uzao wake, “kutoka mto wa Misri mpaka huo mto kubwa, mto Frati.”

Wakati Ibrahimu alipomaliza karibu miaka ishirini na mitano akiwa Kanaani, Bwana alimtokea na kusema, “Mimi ni Mungu mwenyezi, uende mbele yangu, ukawe mkamilifu.” Kwa kicho, mzee alianguka kifudifudi, na ujumbe ukaendelea, “Mimi, agano langu (138) nimefanya nawe, nawe utakuwa baba wa mataifa mengi.” Ili kuwa ishara ya kutimizwa kwa agano hili, jina lake, hapo lilipokuwa Abranu, lilibadilishwa na kuwa Ibrahimu, likimaanisha, “baba wa mataifa mengi.” Jina la Sarai likawa Sara – “mke wa mtoto wa mfalme;” maana, sauti ya Mbinguni ilisema, “atakuwa mama wa mataifa; na wafalme wa kabila za watu watatoka kwake.”

Wakati huu desturi ya kidini ya kutahiriwa ilitolewa kwa Ibrahimu kuwa kama “muhuri ya ile haki ya imani aliyokuwa nayo kabla hajatahiriwa.” Warumi 4:11. Ilitakiwa kutunzwa na mzee na uzao wake kama ishara kwamba walikuwa wamejitoa kwa ajili ya kumtumikia Mungu na hivyo kujitenga na waabudu sanamu, na kwamba Mungu aliwakubali kuwa kama hazina Yake ya pekee. Kwa desturi hii ya kidini walitakiwa kutimiza, kwa upande wao, masharti ya agano lililofanywa na Ibrahimu. Hawakutakiwa kuoana na wapagani; maana kwa kufanya hivyo watapoteza kicho chao kwa Mungu na sheria Yake takatifu;

wangejaribiwa kujiingiza kwenye tabia ya dhambi ya mataifa mengine, na wangefanywa waingie kwenye ibada ya sanamu.

Mungu alimpa Ibrahimu heshima kubwa. Malaika wa mbinguni walitembea na kuongea naye kama rafiki kwa rafiki. Wakati hukumu zilipokaribia kutolewa juu ya Sodoma, ukweli haukufichwa kwake, na akawa mpatanishi na Mungu kwa wadhambi. Mazungumzo yake na malaika yanatoa pia mfano mzuri wa ukarimu.

Wakati wa joto kali muda wa adhuhuri mzee alikuwa amekaa kwenye mlango wa hema yake, akitazama nje kwenye mandhari iliyokuwa tulivu, wakati alipoona kwa mbali wasafiri watatu wakikaribia. Kabla hawajafika kwenye hema yake, wasafiri walisimama, kana kwamba wanajadiliana juu ya kazi yao. Bila ya kuwasubiri watake fadhili, Ibrahimu aliinuka haraka, na wakionekana kugeuka na kuelekea upande mwingine, alifanya haraka kuwafuata, na kwa upendo mwingi aliwataka wamheshimu kwa kuchelewa ili wapate kiburudisho. Kwa mikono yake mwenyewe alileta maji ili wanawe mavumbi kwenye miguu yao kutokana na safari. Yeye mwenyewe akawachagulia chakula, na wakati wakiwa wamepumzika chini ya kivuli, tayari kiburudisho kiliandaliwa, na alisimama kwa heshima pembeni yao wakati wakikubali kutumia vitu vilivyotolewa kwa ukarimu wake. Kitendo hiki cha upendo Mungu alikichukulia kuwa kinatosha na ni muhimu kiwekwe kwenye neno Lake; na miaka elfu moja baadae mtume alirejea: “Msisahau kuwafadhili wageni; maana kwa njia hii wengine wamewakaribisha malaika pasipo kujua.” Waebrania 13:2

Ibrahimu aliona kwa wageni wake wasafiri watatu waliochoka, bila kufikiri kwamba (139) miongoni mwao alikuwepo Mmoja ambaye alipaswa kumuabudu pasipo na dhambi. Lakini tabia halisi ya wajumbe wa mbinguni sasa ilifunuliwa. Ingawa walikuwa njiani kama watumishi wa ghadhabu, bado kwa Ibrahimu, mtu wa imani, walitoa kwanza mibaraka. Ingawa Mungu yuko makini kutambua uovu na kuadhibu uasi, Hafurahii kisasi. Kazi ya kuangamiza ni “kazi ngeni” kwa Yeye Mwenye upendo usio na mwisho.

“Siri ya Bwana iko kwao wamchao.” Zaburi 25:14. Ibrahimu alimheshimu Mungu, na Bwana akamheshimu Ibrahimu, akimshirikisha kwenye mashauri Yake, na kumfunulia malengo Yake. “Je, Nimfiche Ibrahimu jambo nilifanyalo?” Bwana alisema. “Kwa kuwa kilio cha Sodoma na Gomora kimezidi, na dhambi zao zimeongezeka sana; basi nitashuka sasa nione kama wanayoyatenda ni kiasi cha kilio kilichonijia, na kama sivyo, nitajua.” Mungu alijua vizuri kipimo cha kosa la Sodoma; lakini Anajieleza Mwenyewe katika hali ya wanadamu, ili kwamba haki ya utendaji Wake iweze kufahamika. Kabla ya kuleta hukumu kwa waasi, Alikwenda Mwenyewe, ili kuchunguza mwenendo wao; kama hawajavuka mpaka wa rehema za mbinguni, Angeendelea kuwapa nafasi ya kutubu.

Wawili kati ya wajumbe wa mbinguni waliondoka, wakimuacha Ibrahimu akiwa pamoja na Ambaye sasa alijua kwamba alikuwa ni Mwana wa Mungu. Na mtu wa imani alisihi kwa ajili ya wakazi wa Sodoma. Alikuwa amewaokoa mara moja kwa kutumia

upanga wake, sasa alijaribu kuwaokoa kwa maombi. Lutu na nyumba yake walikuwa bado ni wakazi wa mahali hapo; na upendo usio wa kibinafsi uliomsukuma Ibrahimu kuwaokoa kutoka wa Waelamu, sasa ulitafuta kuwaokoa, kama yangekuwa ni mapenzi ya Mungu, kutoka katika janga la hukumu ya mbinguni.

Kwa kicho na unyenyekevu alitoa ombi lake, “Nimeshika kusema na Bwana, nami ni mavumbi na majivu tu.” hapakuwepo na kujiamini kwa ubinafsi, hapakuwepo na kujisifu kwa haki yake mwenyewe. Hakudai fadhili kwa sababu ya utii wake, au kwa sababu ya kafara alizokuwa amezitoa kwa kufanya mapenzi ya Mungu. Yeye mwenyewe akiwa mdhambi, alisihi kwa niaba ya mwenye dhambi.

Roho kama hiyo inapaswa kuwa ndani ya wale wote wanaomkaribia Mungu. Bado Ibrahimu alionyesha ujasiri wa mtoto anayemuomba baba yake mwenye upendo. Alimsogelea mjumbe wa mbinguni, na kwa kicho akatoa ombi lake. Ingawa Lutu alikuwa ni mkazi wa Sodoma, hakushiriki kwenye uovu wa wakazi wake. Ibrahimu alifikiri kwamba katika mji huo wenye watu wengi (140) pangeweza kuwepo na waabudu wengine wa Mungu wa kweli. Na akiwa na mtazamo huu aliomba, “Hasha, usifanye hivyo, ukamwue mwenye haki pamoja na mwovu….Hasha, mhukumu ulimwengu wote asitende haki?” Ibrahimu hakuuliza mara moja tu, lakini mara nyingi. Akizidi kuwa na ujasiri kadri ombi lake lilivyokubaliwa, aliendelea hadi alipopewa uhakika kwamba hata kama wenye haki kumi wataonekana ndani yake, mji usingeangamizwa.

Upendo kwa nafsi zilizokuwa zikiangamia ndio uliovuvia ombi la Ibrahimu. Wakati alichukizwa sana na dhambi za mji huo uliokuwa mchafu, alitamani kwamba wadhambi waokolewe. Hisia zake kwa ajili ya Sodoma zinaonyesha wasiwasi tunayotakiwa kuwa nayo kwa asiyejuta kwa dhambi zake. Tunapaswa kuchukia dhambi, lakini kuwa na huruma na upendo kwa mdhambi. Na kando kando yetu kuna roho zinazokwenda kwenye uangamivu huku zikiwa hazina tumaini, kama zile za Sodoma. Kila siku mlango wa rehema kwa baadhi unafungwa. Kila saa baadhi wanavuka mpaka wa kuweza kufikiwa na rehema. Na ziko wapi sauti za kutoa maonyo na kusihi ili kuwamfanya mdhambi akimbie na kuepuka janga lake la kutisha? Iko wapi mikono iliyonyoshwa ili kumrudisha ili aepuke kifo? Wako wapi ambao kwa unyenyekevu na imani imara wanamsihi Mungu kwa ajili ya mdhambi huyo?

Roho ya Ibrahimu ilikuwa ni roho ya Kristo. Mwana wa Mungu Yeye Mwenyewe ndiye Mpatanishi Mkuu kwa niaba ya mwenyedhambi. Yeye aliyelipa gharama ya ukombozi anajua thamani ya roho ya mwanadamu. Kwa kupingana na uovu ambako kunaweza kupatikana katika asili safi isiyo na doa, Kristo alionyesha kuwa na upendo kwa mdhambi ambao hauna mwisho katika wema na ndiye pekee aliye nao. Katika mateso ya kusulubiwa, Yeye mwenyewe akibeba mzigo mzito wa dhambi za ulimwengu, aliomba kwa ajili ya watesi na wauaji wake “Baba, uwasamehe; maana hawajui walitendalo.” Luka 23:34.

Kuhusu Ibrahimu, imeandikwa kwamba “alikuwa ni rafiki wa Mungu,” baba yao wote waaminio.” Yakobo 2:23; Warumi 4:11. Ushuhuda wa Mungu kuhusu mzee huyu mwaminifu ni, “Kwa sababu Ibrahimu alisikia sauti yangu, akayahifadhi maagizo yangu, na amri zangu, na hukumu zangu, na sheria zangu.” Tena “Kwa maana nimemjua ya kwamba atawaamuru wanawe, na nyumba yake baada yake waishike njia ya Bwana, wafanye haki na hukumu, ili kwamba Bwana naye amtimizie Ibrahimu ahadi zake.” (141)

Ilikuwa ni heshima kubwa kwa kile alichoitiwa Ibrahimu, kwa kuwa baba wa watu ambaye kwa karne nyingi walikuwa watunzaji wa ukweli wa Mungu kwa ulimwengu - ambaye kwake mataifa yote ya ulimwengu yatabarikiwa wakati wa kuja kwa Masihi mara ya pili. Lakini Yeye aliyemwita mzee alimpa vingi. Ni Mungu anayesema. Yeye anayejua mawazo yaliyo mbali, na kutathmini kwa haki juu ya watu, anasema, “ninamjua.” Kusingeweza kuwepo kwa upande wa Ibrahimu usaliti wa ukweli kwa sababu ya ubinafsi. Alitunza sheria na kutenda kwa haki. Na sio tu kwamba angemcha Bwana peke yake, lakini angefundisha dini nyumbani kwake. Angewafanya watu wa familia yake watende haki. Sheria ya Mungu ndiyo ingekuwa msingi wa utawala wa nyumba yake.

Nyumba ya Ibrahimu ilikuwa na watu zaidi ya elfu moja. Wote wale waliokubali kuongozwa na mafundisho yake ya kumwabudu Mungu mmoja, walipata makazi katika kambi yake; na hapa, kama vile shuleni, walipokea mafundisho ambayo yaliwaandaa kuwa wawakilishi wa imani ya kweli. Hivyo alikuwa na majukumu makubwa. Alikuwa anafundisha wakuu wa familia, na mbinu yake ya utawala ingeenea katika nyumba ambazo wangekaa.

Wakati wa siku za kale baba alikuwa ndiye mtawala na kuhani wa familia yake, na alikuwa na mamlaka kwa watoto wake, hata baada ya wao kuwa na familia zao. Kizazi chake kilifundishwa kumtazama kuwa kama kichwa chao, katika mambo ya dini na ya kawaida. Utaratibu huu wa utawala wa mzee Ibrahimu alijaribu kuuendeleza, maana ulikusudia kutunza elimu ya kumjua Mungu. Ilikuwa ni lazima kuwaweka wana familia pamoja, ili kujenga kizuizi dhidi ya ibada ya sanamu ambayo ilikuwa imeenea sana na kukua. Ibrahimu alitafuta kwa kila njia kwa nguvu zake kuwalinda wana familia wake katika kambi yake ili wasijichanganye na wapagani na kushuhudia vitendo vyao vya ibada ya sanamu, maana alijua kwamba kuzoea uovu kungechafua kanuni bila wao kuhisi. Ulinzi mkubwa uliwekwa ili kuondoa kila aina ya dini potofu na kuweka ndani ya akili ukuu na utukufu wa Mungu aliye hai kama lengo kuu la ibada.

Ulikuwa ni mpangilio uliowekwa kwa hekima, ambao Mungu Mwenyewe ndiye aliyeuweka, kuwatenga watu Wake, wawe mbali kadri iwezekanavyo, katika muungano na wapagani, akiwafanywa wawe watu wanaoishi peke yao, na wasihesabiwe pamoja na mataifa. Alikuwa amemtenga Ibrahimu kutoka kwa jamaa yake iliyokuwa ikiabudu sanamu, ili kwamba mzee aweze kuifundisha na kuielimisha familia yake kuepukana na

(142) mivuto ya udanganyifu ambayo ilikuwa ikiwazunguka huko Mesopotamia, na kwamba imani ya kweli iweze kubaki katika usafi wake kwa kizazi chake hata kizazi.

Upendo wa Ibrahimu kwa watoto wake na nyumba yake ilimfanya kuwa mlinzi wa imani yao ya dini, kuwapa ujuzi wa amri za mbinguni, kama urithi muhimu anao weza kuwapatia, na kupitia kwao wautoe ulimwenguni. Wote walifundishwa kwamba walikuwa chini ya utawala wa Mungu wa mbinguni. Hapakutakiwa pawepo na utesaji kwa upande wa wazazi na pasiwepo na kutokutii kwa upande wa watoto.

Sheria ya Mungu ilimpa kila mtu wajibu wake, na kwa kutii tu ndipo yeyote angeweza kupata furaha na mafanikio. Mfano wake mwenyewe, mvuto wa ukimya wa maisha yake ya kila siku, ulidumu kuwa fundisho. Uadilifu usiobadilika, upendo usio wa ubinafsi, ambao uliwavutia wafalme na kuwashangaza, ulionyeshwa nyumbani. Kulikuwa na harufu nzuri katika maisha, tabia ya upendo mkuu, ambayo ilionyesha kwa wote kwamba alikuwa ameungana na Mbingu. Hakuacha kuijali roho ya mtumishi alieokuwa na unyenyekevu. Katika nyumba yake hapakuwepo na sheria moja kwa ajili ya mabwana na nyingine kwa ajili ya watumishi; njia moja kwa ajili ya matajiri na nyingine kwa ajili ya maskini. Wote walitendewa kwa haki na upendo, kama warithi pamoja naye wa neema ya maisha.

“Atawaamuru…na nyumba yake.” Hapakuruhusiwa kuwepo na kutokushughulikia dhambi katika watoto wake, hakuna udhaifu, upumbavu, na kuwa na upendeleo; hakuna kukubaliana na makosa katika majukumu. Ibrahimu hakutoa maagizo sahihi peke yake, lakini pia alidumisha mamlaka ya haki na sheria za haki. Ni wachache kiasi gani wanaofuata mfano huu katika siku zetu! Kwa upande wa wazazi wengi kuna upofu na ubinafsi, upendo usio wa kweli, ambao unaonyeshwa kwa kuwaacha watoto, wakiwa na maamuzi yasiyo sahihi na vivutio visivyo vya nidhamu, vikiwatawala katika nia zao.

Huu ni ukatili mkubwa sana kwa watoto na kosa kubwa kwa ulimwengu. Kutokujali kwa wazazi husababishamachafuko katika familia na jamii. Inawathibishia vijana kuwa na tamaa ya kufuata nia zao, badala ya kujitoa ili wawe chini ya matakwa ya mbinguni. Hivyo wanakuwa wakiwa na mioyo iliyo kinyume na mapenzi ya Mungu, na kupeleka tabia zao zisizo za dini, roho ngumu, kwenda kwa watoto wa watoto wao. Kama (143) Ibrahimu, wazazi wanapaswa kuziamuru familia zao. Hebu watoto wafundishwe kuwatii wazazi na kuwapa kama hatua ya kwanza katika utii kwa mamlaka ya Mungu.

Nuru ya kushangaza ambayo kwayo sheria ya Mungu inashikiliwa, hata na viongozi wa dini, imeleta matunda ya uovu. Mafundisho ambayo yameenea, kwamba amri za mbinguni sasa hazina kazi kwa wanadamu, ni sawa na ibada ya sanamu katika madhara yake kwa maadili ya watu. Wale wanaotafuta kupunguza thamani ya madai ya sheria takatifu ya Mungu wanapiga moja kwa moja kwenye msingi wa serikali za familia na mataifa. Wazazi washika dini, wanaposhindwa kutembea katika amri Zake, hushindwa kuwaamuru watu wa nyumbani kwao katika kushika njia ya Bwana. Sheria ya Mungu

haifanywi kuwa kiongozi wa maisha. Watoto, wanapokuwa na nyumba zao, wanajikutwa wakiwa hawaoni umuhimu wa majukumu ya kuwafundisha watoto wao kwa vile wao wenyewe hawakufundishwa. Na hii ndiyo maana kuna familia nyingi sana zisizomjua Mungu; hii ndiyo maana uovu unakua na kuenea sana.

Hadi hapo wazazi wenyewe watakapotembea katika sheria ya Bwana kwa mioyo mikamilifu ndipo watakapoandaliwa kuwaamuru watoto wao. Matengenezo katika nyanja hii yanatakiwa – matengenezo ambayo yatafanyika kwa kina na mapana. Wazazi wanapaswa kufanya matengenezo; wanamuhitaji Mungu kwenye nyumba zao. Kama wataona hali tofauti katika mambo fulani, wanapaswa kutumia neno la Mungu kwenye familia na kulifanya liwe mshauri wao. Wanapaswa kuwafundisha watoto wao kwamba ni sauti ya Mungu iliyotolewa kwao, wanapaswa kuitii. Wanapaswakuwafundisha watoto wao kwa uvumilivu, kwa upole na bila kuchoka wakiwafundisha jinsi ya kuishi kwa kumpendeza Mungu.

Watoto wa familia hiyo watakuwa wanaandaliwa kupambana na werevu wa udanganyifu wa wasioamini. Wameikubali Biblia kama msingi wa imani yao, na wanao msingi ambao hauwezi kuchukuliwa na udanganyifu utakaokuja. Katika nyumba nyingi maombi yamedharauliwa. Wazazi wanaona kwamba hawana nafasi kwa ajili ya ibada ya asubuhi na jioni. Hawawezi kuweka mda kwa ajili ya kuutumia kwa kumshukuru Mungu kwa wingi wa rehema Zake – kwa mibaraka ya mwanga wa jua na manyunyu ya mvua, ambavyo husababisha mimea kuota na kukua, na kwa ulinzi wa malaika watakatifu. Hawana muda wa kufanya maombi kwa ajili ya msaada na ulinzi wa mbinguni na kwa uwepo wa Yesu katika nyumba zao. Wanakwenda kufanya kazi kama vile ng‘ombe au punda anavyokwenda, bila kuwa na wazo hata moja kwa Mungu au (144) mbingu.

Wanazo roho za thamani kiasi kwamba kuliko kuziruhusu kupotea bila kuwa na tumaini, Mwana wa Mungu alitoa uhai Wake ili kuwakomboa; lakini hawathamini wema Wake mkuu kama vile wafanyavyo wanyama wanaopotea.

Kama wazee wa zamani, wale wanaompenda Mungu wanapaswa kujenga madhabahu kwa Bwana mahali popote wanapojenga hema yao. Kama kungekuwepo na wakati ambapo kila nyumba inapaswa kuwa nyumba ya maombi, ni sasa. Akina baba na akina mama wanapaswa mara kwa mara kuinua mioyo yao kwa Mungu na kwa unyenyekevu wakiomba kwa ajili yao na kwa ajili ya watoto wao. Hebu akina baba, wakiwa kama makuhani wa nyumba zao, watoe juu ya madhabahu kafara za asubuhi na jioni, wakati mke na watoto wakiungana katika maombi na kusifu. Katika nyumba kama hiyo Yesu ataipenda na kukaa humo.

Kutoka katika kila nyumba ya mkristo nuru takatifu inapaswa kuangaza. Upendo unapaswa kuonyeshwa kwa vitendo. Unapaswa kumiminika kwenda kwenye nyumba zote zilizo maeneo hayo, ikionyesha kuwa na wema, upole, na upendo usio wa kibinafsi. Kuna

nyumba ambazo kanuni hii inafuatwa – nyumba ambazo Mungu anaabudiwa na upendo wa kweli unatawala. Kutoka kwenye nyumba hizi maombi ya asubuhi na jioni hupanda juu kwa Mungu kama uvumba wenye harufu nzuri, na rehema Zake na mibaraka hushuka kwa waombaji kama umande wa asubuhi.

Nyumba ya kikristo iliyo na utaratibu mzuri ni tamko lenye nguvu kwa ukweli wa dini ya Kikristo – tamko ambalo wasioamini hawawezikulipinga. Wote wanaweza kuona kwamba kuna mvuto katika kutenda kazi kwenye familia ambapo huwavuta watoto, na kwamba Mungu wa Ibrahimu yuko pamoja nao. Kama nyumba za Wakristo zingekuwa na dini ya kweli, zingeweza kuonyesha mvuto mzuri. Kwa kweli zingekuwa "nuru ya ulimwengu." Mungu wa mbinguni anazungumza kwa kila mzazi mwaminifu kwa maneno aliyopewa Ibrahimu: "nimemjua ya kwamba atawaamuru wanawe, na nyumba yake baada yake waishike njia ya Bwana, wafanye haki na hukumu, ili kwamba Bwana naye amtimizie Ibrahimu ahadi zake."

Sura ya 13 – Jaribu la Imani

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 16; 17:18 – 20; 21:1 -14; 22:1 – 19.

Ibrahimu alikubali bila kuhoji ahadi ya kupata mtoto, lakini hakusubiri ili Mungu atimize neno Lake katika wakati na kwa njia Yake. Kuchelewa kuliruhusiwa, ili kujaribu imani yake katika nguvu ya Mungu; lakini alishindwa kuvumilia jaribu. Akifikiri kuwa haiwezekani kupata mtoto kupitia yeye katika uzee wake, Sara alipendekeza, kama mpango ambao kwa huo lengo la mbingu litatimizwa, kwamba mmoja wa wajakazi wake achukuliwe na Ibrahimu kama mke wa pili. Ndoa za mitala zilikuwa zimeenea kiasi kwamba haikuonekana kuwa ni dhambi, lakini haikupungua katika uvunjaji wa sheria ya Mungu, na kwamba ilikuwa ni hatari katika utakatifu na amani ya mahusiano ya kifamilia. Ndoa ya Ibrahimu na Hajiri ilileta matokeo mabaya, sio tu katika nyumba yake, lakini pia katika vizazi vilivyofuatia.

Akijisifia kwa kupata heshima katika nafasi yake mpya kama mke wa Ibrahimu, na akitumaini kuwa mama wa taifa kubwa kutoka kwake, Hajiri alijivuna na kujisifu, na akamdharau bibi yake. Wivu ukaanza kuisumbua familia ambayo awali ilikuwa na furaha. Akiwa amelazimika kusikiliza malalamiko ya wote wawili, Ibrahimu alijaribu kurudisha mapatano bila mafanikio. Ingawa ilikuwa ni kusihi kwa Sara kwamba amuoe Hajiri, kwa sasa alimlaumu kama chanzo cha kosa. Alitamani kumuondoa adui yake; Lakini hakuruhusu hilo; maana Hajiri anatakiwa awe mama wa mtoto wake, kama alivyotarajia, mtoto wa ahadi. Alikuwa ni mjakazi wa Sara, hata hivyo, na bado alimuacha awe chini yake. Roho ya majivuno ya Hajiri isingeficha ukatili ambao tayari aliuonyesha. “Sara akamtesa naye akakimbia kutoka mbele yake.”

Alikimbilia jangwani, na alipokuwa amepumzika pembeni mwa chemchemi ya maji, mpweke na asiye na rafiki, malaika wa Bwana, katika umbo la kibinadamu, alimtokea, akimtamkia kama “Hajiri, wewe mjakazi wa Sara,” akiwa anamkumbusha nafasi yake na (146) wajibu wake, akamsihi, “akamwambia Rudi kwa bibi yako, ukanyenyekee chini ya mikono yake.” Pamoja na karipio, yalikuwepo maneno yaliyochanganyika na faraja. “Bwana amesikia kilio cha mateso yako,” “Hakika nitauzidisha uzao wako, wala hautahesabika kwa jinsi utakavyokuwa mwingi.” Na kama ukumbusho wa kudumu wa rehema zake, alitakiwa kumuita mtoto jina lake Ishmaeli, “Mungu atasikia”.

Wakati Ibrahimu alipofikisha umri wa miaka karibu mia moja, ahadi ya mtoto ilirudiwa kwake, kwa kuhahakishiwa kwamba mrithi atakuwa mtoto wa Sara. Lakini Ibrahimu bado hakuielewa ahadi. Akili yake ilimuelekea Ishmaeli, akizidi kuamini kwamba kupitia yeye lengo la Mungu litatimizwa. Akiwa na upendo kwa mtoto wake alisema “Lau kwamba Ishmaeli angeishi mbele zako”. Ahadi ilirudiwa tena kwa maneno ambayo hayakukosewa “Sara mkeo atakuzalia mwana wa kiume, nawe utamwita jina lake Isaka nami nitafanya agano langu imara kwake.”. Hata hivyo Mungu alijali ombi la baba, “Lau Ishmaeli”

Alisema “nimekusikia, nimembariki, nitamzidishia, nami nitamuongeza sana sana…nitamfanya awe taifa kuu.”

Kuzaliwa kwa Isaka, kulileta, baada ya muda mrefu wa kusubiri, kutimizwa kwa matumaini mazuri, hema ya Ibrahimu na Sara ikajawa na furaha. Lakini kwa Hajiri tukio hili lilififisha matarajio yake. Ishmaeli akiwa kijana kwa sasa, alichukuliwa na kambi yote kama mrithi wa utajiri wa Ibrahimu na mrithi wa mibaraka iliyoahidiwa kwa uzao. Ghafla alikuwa amewekwa pembeni; na katika kukatishwa tamaa, mama na mtoto walimchukia mtoto wa Sara. Furaha iliyokuwepo ilizidisha wivu, hadi Ishmaeli akamdhihaki mrithi wa ahadi ya Mungu. Katika fujo za Ishmaeli, Sara aliona chanzo cha kutokukubaliana, na akamtaka Ibrahimu awaondoe Hajiri na Ishmaeli katika kambi. Mzee alifikwa na masikitiko makubwa. Anawezaje kumuondoa Ishmaeli mtoto wake, akiwa bado anampenda? Katika fadhaa zake aliomba mbingu zimuongoze. Bwana, kupitia malaika mtakatifu, alimuagiza kukubali matakwa ya Sara; mapenzi yake kwa Ishmaeli au kwa Hajiri yalikuwa hayakutakiwa kuwepo, maana hii ndio njia pekee ya kurudisha maelewano na furaha katika familia. Malaika akampa ahadi ya kufariji ya kwamba, ingawa atakuwa ametengwa kutoka katika nyumba ya baba yake, Ishameli hataachwa na Mungu; maisha (147) yake yatalindwa, naye atakuwa baba wa taifa kubwa. Ibrahimu alitii maneno ya malaika, lakini haikuwa bila maumivu. Moyo wa baba ulikuwa mzito kwa masikitiko yasiyoelezeka kwa jinsi alivyowatoa Hajiri na mtoto wake.

Maagizo aliyopewa Ibrahimu yanayogusa utakatifu wa mahusiano ya ndoa, yamekuwa ni somo katika vizazi vyote. Yanaelezea kwamba haki na raha ya mahusiano haya inapaswa kulindwa kwa uangalifu, tena hata kwa gharama kubwa. Sara alikuwa mke pekee wa kweli wa Ibrahimu. Haki yake kama mke na mama isingechangiwa na mwingine yeyote. Alimfanya mume wake awe na sifa ya kiroho, na kwa hiyo amekuwa mfano mzuri katika agano jipya. Lakini hakuwa tayari kwamba upendo wa Ibrahimu apewe mwingine, na Bwana hakumkatalia alipotaka adui yake aondolewe. Ibrahimu na Sara wote wawili hawakutegemea nguvu za Mungu, na hili kosa ndilo lililopelekea kuolewa kwa Hajiri. Mungu alimuita Ibrahimu ili awe baba wa wenye imani, maisha yake yangepaswa kuwa mfano wa imani katika vizazi vijavyo. Lakini imani yake haikuwa timilifu. Ameonyesha kutokumtegemea Mungu alipofikiri kwamba Sara hakuwa mke wake, pia alipomuoa Hajiri.

Ili kwamba afikie kiwango cha juu, Mungu alimpa jaribu jingine, ambalo mwanadamu hajawahi kujaribiwa. Katika njozi ya usiku aliambiwa ajiandae kwenda katika nchi ya Moria, na hapo amtoe mtoto wake kama kafara ya kuteketezwa juu ya mlima atakaoonyeshwa.

Wakati anapokea amri hii, Ibrahimu alikuwa amefikisha umri wa miaka mia na ishirini. Alichukuliwa kuwa ni mtu mzee, hata katika kizazi chake. Katika umri wa ujana wake alikuwa na nguvu na hata kuweza kuvumilia matatizo na kukabili hatari, lakini sasa uwezo

wa ujana wake umekwisha. Katika wakati wa ujana mtu anaweza kwa moyo kukabili matatizo na mateso ambayo yanaweza kuufanya moyo wake usiweze katika siku za usoni, wakati miguu yake ikiwa inaelekea kaburini. Lakini Mungu aliweka jaribu lake la mwisho kwa Ibrahimu hadi wakati wa miaka yake kuwa mingi akiwa anatamani kupumzika kutoka katika kazi ngumu.

Mzee huyu alikuwa anaishi Beersheba, akizungukwa na utajiri na heshima. Alikuwa ni tajiri sana, na aliheshimiwa na watawala wan chi kama mfalme. Maelfu ya kondoo walizunguka katika kambi yake, katika kila upande kulikuwa na mahema ya watumishi (148) wake, mamia ya nyumba za watumishi waaminifu. Mtoto wa ahadi alikuwa na umri wa ujana. Mbingu zilionekana kufunika kwa mibaraka yake katika maisha ya uvumilivu.

Kwa sababu ya utii wa imani, Ibrahimu alikuwa ameachana na nchi yake ya kuzaliwa – alikuwa ameacha makaburi ya baba zake na nyumba ya jamaa zake. Alikuwa amezunguka kama mgeni katika nchi ya urithi. Alikuwa amesubiri kwa mda mrefu kuzaliwa kwa mrithi wa ahadi. Wakati amri ya Mungu inatolewa alikuwa ameshamuondoa Ishmaeli. Na sasa, wakati mtoto aliyesubiriwa sana anafikia umri wa ujana, na mzee akiwa na matumaini ya kula matunda, jaribu kubwa kuliko yote lilikuwa mbele yake.

Amri ilitolewa katika maneno ambayo yalilia kwa uchungu ndani ya moyo wa baba: “Umchukue mwanao, mwana wako wa pekee,…….ukamtoe sadaka ya kuteketezwa huko.” Isaka alikuwa ni nuru ya nyumba yake, faraja ya uzee wake, zaidi ya yote mrithi wa mbaraka ya ahadi. Kupotelewa kwa mtoto kama huyo iwe kwa ajali au ugonjwa kungekuwa ni kuukata moyo na matarajio ya baba; kungeinamisha chini kichwa chenye nywele nyeupe kwa masikitiko; lakini alikuwa ameamriwa kumwaga damu ya mtoto huyo tena kwa mkono wake mwenyewe. Ilionekana hofu kwake ya kitu kisichowezekana.

Shetani alikuwepo hapo kwa ajili ya kupotosha, maana sheria ya mbinguni, “Usiue”, na Mungu asingehitaji kili alichokizuia. Akitoka nje ya hema lake, Ibrahimu alitazama juu ya mbingu iliyokuwa nyeupe bila mawingu na kung`aa, na akakumbuka ahadi aliyopewa karibu miaka hamsini iliyopita, kwamba uzao wake utakuwa kama nyota zisizohesabika. Kama ahadi hii ilikuwa itimie kupitia Isaka, ni kwa vipi amuue? Ibrahimu alijaribiwa ili aamini kwamba ilikuwa ni udanganyifu.

Akiwa katika wasiwasi na masikitiko, aliinama chini, na kuomba, tofauti na alivyowahi kuomba hapo kabla, ili ahakikishiwe kuhusu amri hii kama anatakiwa kutenda tendo hilo la kuogofya. Alikumbuka jinsi malaika walivyotumwa kwake kumtarifu maangamizo ya Sodoma, na ambao walimpa ahadi ya mtoto huyo Isaka, na alikwenda katika eneo ambalo amekuwa akikutana na wajumbe wa mbinguni, akitarajia kukutana nao tena, na kupata maagizo zaidi; lakini hakuna aliyekuja kwa ajili ya msaada. Alionekana kuzingirwa na giza; lakini amri ya Mungu ilikuwa ikisikika masikioni mwake, “”Umchukue mwanao,

mwana wako wa pekee, Isaka, umpendaye." Amri hiyo lazima itekelezwe, na hakutaka kuchelewa. Kulikuwa kunakaribia kupambazuka, na lazima aanze safari yake.

Aliporudi katika hema yake, alikwenda mahali Isaka alipokuwa amelala usingizi mzito, usingizi usio na matatizo wa kijana asiye na kosa. Kwa mda kadhaa baba aliutazama uso (151) wa mtoto wake mpendwa, kisha akarudi akiwa anatetemeka. Alikwenda upande alipokuwepo Sara, ambaye pia alikuwa amelala. Je, amuamshe, ili amkumbatie mtoto wake? Je, amuambie anachokitaka Mungu? Alitaka atue mzigo ulio ndani ya moyo wake na kumbebesha, ili washiriki wote juu ya wajibu huu mzito; lakini alisita akihofu kwamba atamzuia. Isaka alikuwa furaha na sifa ya Sara; maisha yake yalikuwa yamefungwa kwa Isaka, na upendo wa mama unaweza kukataa kafara.

Hatimaye Ibrahimu alimchukua mtoto wake, akimwambia juu ya amri ya kutoa kafara umbali fulani katika mlima. Isaka alikuwa anakwenda na baba yake kuabudu katika moja ya madhabahu ambapo alikuwa akienda mbali na nyumbani, hivyo safari hii haikumshangaza. Maandalizi ya safari yalikamilika haraka. Kuni zilikuwa tayari na kuwekwa kwa punda, pamoja na watumishi wawili.

Baba na mtoto walisafiri bila kusemezana. Mzee, akiwa ameficha siri yake nzito, moyo wake haukuwa na maneno ya kuelezea. Mawazo yake yalikuwa kwa mama ambaye sifa yake na furaha ni Isaka, na siku atakaporudi kwake akiwa peke yake. Vema, alitambua kuwa kisu kingekata moyo wake kama kingetoa maisha ya mtoto wake.

Siku hiyo – ambayo ilikuwa ndefu sana kuliko ambazo Ibrahimu amewahi kuwa nazo – ilikuwa inakwisha taratibu. Wakati mtoto wake na watumishi wake wamelala, alitumia usiku huo katika maombi, bado akiwa anategemea kwamba mjumbe wa mbinguni anaweza kuja na kusema kwamba jaribu limetosha, kwamba mtoto atarudi kwa mama yake bila kujeruhiwa. Lakini hakuna nafuu iliyopatikana katika maumivu ya moyo wake. Siku nyingine ndefu, usiku mwingine wa mateso na maombi, wakati amri ambayo ingemuacha bila mtoto ilikuwa inasikika masikioni mwake. Shetani alikuwa karibu ili kuingiza wasiwasi na kutokuamini, lakini Ibrahimu alipinga mapendekezo yake.

Kadri walivyokaribia kuanza safari siku ya tatu, mzee, akiangalia upande wa kaskazini, aliona ishara ya ahadi, wingu lenye utukufu likitanda juu ya mlima Moria, na alitambua kuwa sauti iliyozungumza naye ilitoka mbinguni. Hata sasa hakunung'unika dhidi ya Mungu, lakini aliupa nguvu moyo wake kwa kushikilia ushahidi wa wema wa Bwana na uaminifu. Mtoto huyu alitolewa bila kutegemewa; na je si haki ya aliyetoa zawadi kuitaka? Kisha imani ikarudia tamko la ahadi, "Uzao wako utaitwa kutoka kwa Isaka" – uzao usiohaesabika kama mchanga wa bahari. Isaka alikuwa ni mtoto wa miujiza, haiwezakani nguvu iliyompa uhai iurudishe tena? (152) Akatazamia kile ambacho kilikuwa hakionekani, Ibarahimu alikuwa sawa na neno la mbinguni "akihesabu kuwa Mungu aweza kumfufua hata kutoka kuzimu; akampa tena toka huko kwa mfano" Waebrania 11:19.

Hata hivyo hakuna ila Mungu tu ndiye ambaye alijua ni kubwa kwa jinsi gani kafara ya baba kumtoa mtoto wake ili afe; Ibrahimu alitaka asiwepo mwingine ila Mungu tu atakayeshuhudia kitendo cha kukata roho. Aliwataka watumishi wabaki, akisema, “mimi na kijana tutakwenda kule, tukaabudu, na kuwarudia tena.” Kuni ziliwekwa juu ya Isaka, ambaye ndiye atatolewa kafara, baba alichukua kisu, na moto, na kwa pamoja walipanda kuelekea kilele cha mlima, kijana akiwa kimya na kushangaa ni wapi, hadi kufika hapo wakitoka kwenye kondoo, ambapo kafara ingefanyika. Hatimaye alizungumza, “baba yangu, “Tazama moto upo na kuni zipo, lakini yuko wapi mwana-kondoo kwa sadaka ya kuteketezwa?” Oh, lilikuwa jaribu gani hili! Ni maneno ya upendo kiasi gani, “Baba yangu,” yaliuchoma moyo wa Ibrahimu! Bado – hakuweza kumwambia kwa wakati huo. “Mwanangu” akasema, “Mungu atajipatia mwana-kondoo kwa hiyo sadaka.”

Katika mahali alipoambiwa ndipo walipojenga madhabahu na kuweka kuni juu yake. Ndipo kwa sauti ya kutetemeka, Ibarhimu alimfunulia mtoto wake ujumbe wa mbinguni. Ilikuwa ni kwa hofu na mshangao kwamba Isaka alitambua mauti yake, lakini hakutoa pingamizi. Angeweza kukimbia janga lake, kama angechagua kufanya hivyo; mzee mwenye huzuni, aliyehangaika na safari ya siku tatu, asingeweza kushindana na kijana mwenye nguvu. Lakini Isaka alikuwa amefundishwa tokea utoto wake kuwa tayari, utii wa kutumainia, na wakati lengo la Mungu lilipofunuliwa mbele yake, alijitoa kwa moyo. Alikuwa ni mshiriki katika imani ya Ibrahimu, na alijisikia kuheshimiwa kwa kuitwa ili awe kafara kwa Mungu. Kwa upole alitafuta kupunguza huzuni za baba, na kuitia moyo mikono isiyo na nguvu ili imfunge kamba ambazo zinamuweka juu ya madhabahu.

Sasa maneno ya upendo ya mwisho yakasemwa, machozi ya mwisho yanatoka, kukumbatia kwa mwisho kunafanyika. Baba anainua kisu ili kumchinja mtoto wake, ambapo kwa ghafla mkono wake unashikiliwa. Malaika wa Mungu anamuita mzee kutoka mbinguni, Ibrahimu, Ibrahimu!” kwa haraka anajibu “Mimi hapa.” Sauti inasikika tena, “Usimnyoshee kijana mkono wako, wala usimtendee neno; kwa maana sasa ninajua ya kuwa unamcha Mungu, iwapo hukunizuilia mwanao, mwanao wa pekee.”

Ndipo Ibarhimu “akamuona mwana-kondoo amenaswa pembe zake katika kichaka” (153) kwa haraka amchukua na kumtoa kafara “badala ya mwanawe”. Akiwa na furaha na shukrani Ibrahimu alipaita jina jipya mahali pale patakatifu – Yehova-yeire,” “Bwana atatoa.

Katika mlima wa Moria, Mungu alirudia agano Lake, akithibitisha kwa kiapo kumbariki Ibarahimu na uzao wake katika kizazi chake chote: “Nimeapa kwa nafsi yangu asema BWANA, kwa kuwa umetenda neno hili, wala hukunizuilia mwanao wa pekee, katika kubariki nitakubariki, na katika kuzidisha nitakuzidisha uzao wako kama nyota za mbinguni na kama mchanga ulioko pwani; na uzao wako utamiliki mlango wa adui zao; na katika uzao wako mataifa yote ya dunia watajibarikia; kwa sababu umeitii sauiti yangu.”

Kitendo cha imani kubwa ya Ibrahimu kinasimama kama nguzo ya nuru, ikiangazia njia ya watumishi wa Mungu katika vizazi vyote. Ibrahimu hakutafuta sababu za kukwepa kufanya mapenzi ya Mungu. Katika kipindi cha safari ya siku tatu alikuwa na muda wa kutosha kutafakari, na kumtilia mashaka Mungu, kama angekuwa wa kuwa na mashaka. Angeweza kutafakari kwamba kwa kumchinja mtoto wake kungesababisha atazamwe kama muuaji, Kaini wa pili; kwamba kungesababisha akataliwe na kufukuzwa, na hivyo kuharibu nguvu zake ya kutenda mema kwa wanadamu wenzake. Angeweza kujitetea kwamba umri unamzuia kutii. Lakini mzee hakukimbilia kujitetea kutokana na sababu zote hizo. Ibrahimu alikuwa mwanadamu; hisia na miguso yake ilikuwa kama yetu; lakini hakuacha kuuliza jinsi ahadi itakavyotimia kama Isaka atachinjwa. Hakuacha kutafakari akiwa na moyo wenye maumivu. Alijua kuwa Mungu ni mwenye haki katika mahitaji yake yote, na akatii amri iliyotolewa.

“Ibrahimu alimwamini Mungu, ikahesabiwa kwake kuwa ni haki; naye aliitwa rafiki wa Mungu.” Yakobo 2:23. na Paulo anasema, “wale walio wa imani, hao ndio wana wa Ibrahimu.” Wagalatia 3:7. Lakini imani ya Ibrahimu ilidhihirishwa kwa matendo. “Je! Baba yetu Ibrahimu hakuhesabiwa kuwa ana haki kwa matendo, hapo alipomtoa Isaka mwanawe juu ya madhabahu? Waona kwamba imani ilitenda kazi pamoja na matendo yake, naya kwamba imani ile ilikamilishwa kwa njia ya matendo yale.” Yakobo 2:21,22. Wapo wengi wanaoshindwa kuelewa uhusiano wa imani na matendo. Wao husema “amini (154) tu katika Kristo nawe utakuwa salama.” Hauna cha kufanya katika kutunza sheria. Lakini imani ya kweli itadhihirika katika utii. Kristo alisema kwa wayahudi wasioamini, “Kama mngekuwa watoto wa Ibrahimu, mngezitenda kazi zake Ibrahimu.” Yohana 8:39.

Na kuhusu baba wa waaminifu Bwana anasema, “Ibrahimu alisikia sauti yangu, akayahifadhi maagizo yangu, na amri zangu, na hukumu zangu, na sheria zangu,” Mwanzo 26:5. Mtume Yakobo anasema, “Vivyo hivyo na imani isipokuwa na matendo imekufa nafsini mwake.” Yakobo 2:17. Na Yohana, ambaye ameelezea zaidi juu ya upendo anatuambia, “Na hili ndilo pendo, kwamba uzishike amri Zake.” 1 Yohana 5:3.

Kupitia mifano na ahadi, Mungu “Alihubiri habari njema juu ya Ibrahimu.” Wagalatia 3:8. Na imani ya mzee ilikuwa imejengwa juu ya Mkombozi ajaye. Kristo aliwaambia wayahudi, “Baba yenu Ibrahimu alishangilia kwa vile atakavyoiona siku Yangu, naye akaiona akafurahi.” Yohana 8:56. Kondoo aliyetolewa badala ya Isaka alimuwakilisha Mwana wa Mungu, ambaye angetolewa kafara badala yetu. Wakati mwanadamu alipohukumiwa kufa kwa sababu ya uasi wa sheri ya Mungu, Baba, akimtazama Mwana wake, alimwambia mdhambi: “Ishi: Nimepata mbadala.”

Ilikuwa ni kushawish akili ya Ibrahimu juu ya ukweli wa Injili, kadhalika kujaribu imani yake, iliyomuamuru amchinje mtoto wake. Maumivu aliyoyavumilia wakati wa siku za giza za jaribu lile la kuogofya yaliruhusiwa ili aelewe kutokana na uzoefu wake mwenyewe ukubwa wa kile kilichotolewa na Mungu kwa ajili ya ukombozi wa

mwanadamu. Hakuna jaribu jingine ambalo lingesababisha maumivu ya nafsi kama lilivyokuwa la kumtoa mtoto wake. Mungu alimtoa Mwana Wake katika maumivu na aibu. Malaika walioshuhudia mateso na maumivu ya nafsi ya Mwana wa Mungu hawakuruhusiwa kuingilia kati, kama ilivyokuwa kwa Isaka. Hapakuwepo na sauti ya kusema, "Imetosha". Ili kukomboa kizazi kilichoanguka, Mfalme wa utukufu alitoa uhai wake. Uthibitisho gani wenye nguvu unaweza kutolewa wa huruma zisizo na mwisho na upendo wa Mungu?. "Yeye asiyemwachilia Mwana wake mwenyewe, bali alimtoa kwa ajili yetu sisi sote, atakosaje kutukirimia na mambo yote pamoja naye?" Warumi 8:32.

Kafara iliyotakiwa kwa Ibrahimu haikuwa kwa manufaa yake mwenyewe, wala kwa vizazi vijavyo tu, lakini ilikuwa kwa ajili ya kuwaagiza viumbe wasio na dhambi wa mbinguni na malimwengu mengine. Uwanja wa mapambano kati ya Kristo na Shetani – uwanja ambapo mpango wa ukombozi unafanyika – ni kitabu cha mafundisho kwa malimwengu. Kwa sababu Ibrahimu alikuwa na upungufu wa imani katika ahadi za Mungu, Shetani alimshitaki mbele za malaika na mbele za Mungu kwa kushindwa kuzingatia masharti ya agano, na hivyo kutostahili mibaraka yake. Mungu alitaka kuthibitisha utii wa mtumishi wake mbele za mbingu yote, kutoa kielelezo kwamba hakuna kingine isipokuwa utii ndio unaokubaliwa, na kufunga zaidi mbele zao mpango wa wokovu.

Viumbe wa mbinguni walikuwa mashahidi wa tukio namna imani ya Ibrahimu na kujitoa kwa Isaka kulivyojaribiwa. Jaribu lilikuwa zito sana kuliko lile la Adam. Kukubaliana na katazo walilowekewa wazazi wetu wa kwanza hakukuhitaji mateso, lakini amri aliyopewa Ibarahimu ilihitaji kafara yenye maumivu makuu kuliko nyingine. Mbingu yote ilitazama kwa mshangao utii wa Ibrahimu usioyumba. Mbingu yote ilishangilia utii wake. Mashitaka ya Shetani yalionekana kuwa ni ya uwongo. Mungu alimwambia mtumishi Wake, "sasa ninajua ya kuwa unamcha Mungu,[Bila kujali mashitaka ya Shetani] iwapo hukunizuilia mwanao, mwanao wa pekee." Agano la Mungu lilithibitishwa kwa Ibarhimu kwa kiapo mbele za viumbe wa malimwengu mengine, lilionyesha kwamba utii utapatiwa thawabu.

Imekuwa vigumu hata kwa malaika kutambua siri ya mpango wa ukombozi – kujua kwamba Kamanda wa mbinguni, Mwana wa Mungu, lazima afe kwa ajili ya mkosaji. Wakati amri ilipotolewa kwa Ibrahimu ili amtoe mwana wake, shauku ya viumbe wa mbinguni ilionekana. Kwa shauku kubwa walifuatilia kila hatua katika kutimia amri hii. Wakati wa swali la Isaka, "Yuko wapi mwana-kondoo kwa ajili ya sadaka ya kutekezwa?" Ibrahimu alijibu, "Mungu atajipatia mwana-kondoo", na wakati mkono wa baba uliposhikiliwa alipokaribia kumchinja mtoto wake, na mwanakondoo aliyetolewa na Mungu badala ya Isaka – ndipo nuru ilipoonekana juu ya siri ya ukombozi, na hata malaika walifahamu zaidi toleo la Mungu ala ajabu ambalo amelifanya kwa ajili ya wokovu wa mwanadamu. 1 Petro 1:12

Sura ya 14 – Angamizo la Sodoma

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 19

Miongoni mwa miji iliyokuwa mizuri katika bonde la Yordani ulikuwa ni Sodoma, ukiwa umejengwa “kama bustani ya Bwana” katika rutuba yake na uzuri. Mazao ya anasa yalilimwa hapa. Hapa ndipo makao ya minazi, mizeituni, zabibu, na maua yalitoa harufu yake kwa mwaka mzima. Mavuno makubwa yalikuwa katika mashamba, na ng`ombe na mbuzi walifunika vilima. Uchongaji na biashara vilichangia kuufanya mji uwe wa majivuno. Hazina za mashariki zilipendezesha ikulu, na wafanyabiashara wa jangwani walileta vitu vya thamani kwa ajili ya biashara. Kwa kuhangaika kidogo tu, kila hitaji la maisha lilipatikana, na mwaka wote ulionekana kana kwamba ni sikukuu.

Mafanikio yaliyosikika kila mahali yalizaa anasa na kiburi. Kutokuwa na kazi na utajiri huufanya moyo kuwa mgumu ambao haujawahi kuhangaika kwa ajili ya mahitaji au kuwa na huzuni. Kupenda anasa kulichochewa na utajiri na kutokuwa na kazi, na watu wakajiweka katika kukidhi tamaa. “Tazama” anasema nabii, “uovu wa umbu lako, Sodoma, ulikuwa huu, kiburi, na kushiba chakula, na kufanikiwa, hayo yalikuwa ndani yake na binti zake; tena hakuitia nguvu mikono ya maskini na wahitaji. Nao waliojivuna wakafanya machukizo mbele zangu, kwa sababu hiyo niliwaondoa hapo nilipoyaona.” Ezekieli 16:49,50. Hakuna zaidi kinachotamaniwa miongoni mwa wanadamu kuliko utajiri na kupumzika, na hata hivyo hayo ndiyo yaliyozaa dhambi iliyoangamiza miji ya mabondeni. Maisha yao yasiyokuwa na kazi ndiyo yaliyowafanya wawe mawindo wa majaribu ya shetani, na wakahafifisha sura ya Mungu na kuwa ya shetani kuliko ya mbinguni.

Uzembe laana kubwa ambayo inaweza kumpata mwanadamu, maana makosa hufuata katika njia yake. Hudhoofisha akili, huharibu ufahamu, na kuharibu nafsi. Shetani (157) huwa katika mashambulizi, akiwa tayari kuwaharibu wasio na ulinzi, ambao uzembe wao humpa nafasi ya kujiweka katika hali ya madanganyo ya kuvutia. Hajawahi kufanikiwa zaidi kuliko wakati anapowaijia watu wakiwa katika masaa ya uzembe wao bila kazi. Katika Sodoma kulikuwa na mizaha na mashindano, sherehe na ulevi. Tamaa kubwa hazikuzuliwa. Kwa wazi watu walimchafua Mungu na sheria Yake na wakapendezwa katika vitendo vya maovu. Ingawa kulikuwa na mfano wa ulimwengu wa kabla ya gharika mbele yao, na kujua jinsi Mungu alivyojidhihirisha kwa kuwaangamiza, bado walifuata uovu wao.

Wakati Lutu alipokuwa anahamia Sodoma, uovu ulikuwa haujaenea, na Mungu kwa rehama zake aliruhusu miale ya nuru kung‘aa katika giza la tabia. Wakati Ibrahimu alipowaokoa mateka kutoka kwa Elamu, watu walitazamishwa katika imani ya kweli. Ibrahimu hakuwa mgeni kwa watu wa Sodoma, na ibada yake kwa Mungu asiyeoonekana ilikuwa ni dhihaka kwa miongoni mwao; lakini ushindi wake dhidi ya jeshi imara, na jinsi alivyowaokoa mateka na mali, kuliinua mshangao mkubwa. Wakati akili yake ilitumika,

hakuna hata mmoja ambaye angepinga kwamba nguvu ya mbinguni ndiyo iliyomfanya awe mshindi. Na roho yake ya kujikana nafsi, ikiwa ni ngeni kwa wakazi wa Sodoma wanaotafuta kujikweza nafsi, ilikuwa ni udhihirisho mwingine wa ubora wa dini aliyoiheshimu kwa moyo na utii.

Melkizedeki, akiwa anatoa shukrani kwa Ibrahimu, alimtambua Yehova kuwa chanzo cha nguvu na mamlaka ya ushindi: “Abramu abarikiwe na Mungu aliye juu sana, Muumba wa mbingu na nchi. Ahimidiwe Mungu aliye juu sana, aliyewatia adui zako mikononi mwako.” Mwanzo 14:19,20. Mungu alikuwa anazungumza kwa watu wale kwa uwezo wake, lakini nuru ya mwisho ilikataliwa kama ilivyokuwa mwanzo.

Sasa usiku wa mwisho wa Sodoma ulikuwa unakaribia. Tayari mawingu ya kulipiza kisasi yaliweka kivuli chake katika mji uliotolewa. Lakini wanadamu hawakupokea. Wakati malaika walipokuwa wanakaribia katika kazi yao ya kuangamiza, wanadamu walikuwa wanaota ndoto za utajiri na anasa. Siku ya mwisho ilikuwa kama siku nyingine ambazo zilikuja na kupita. Jioni ilikuwa ya kupendeza na yenye hali ya usalama. Miali ya jua linalozama ilionekana katika uoto mzuri. Hali nzuri ya hewa ya jioni iliwafurahisha (158) wakazi wa mji, na watafuta anasa walikuwa wakipita huko na huko, wakiwa katika saa ya furaha.

Wakati wa jioni wageni wawili walikaribia lango la mji. Walionekana kama wasafiri wakija kupumzika kwa ajili ya usiku. Hakuna hata mmoja aliyeweza kutambua kuwa ndani ya watu hawa wanyenyekevu kulikuwa na hukumu kutoka mbinguni, na wachache waliota ushoga, wengi hawakutazamia kuwa kwa kuwatendea mabaya wajumbe hawa wa mbinguni kungefikia kiwango cha juu cha maovu yao na hivyo hukumu katika mji wenye kiburi. Lakini alikuwepo mtu mmoja aliyekuwa mwema kwa wageni hawa na akawakaribisha nyumbani kwake. Lutu hakujua tabia yao ya kweli, lakini upole na ukarimu vilikuwa ni mazoea yake; vilikuwa ni sehemu ya dini yake – jambo alilojifunza kutoka kwa Ibrahimu. Kama asingekuwa amekuza tabia ya upendo, angeweza kuachwa na kuangamia pamoja na wakazi wa Sodoma. Wengi wenye nyumba, wakati wanafunga mlango dhidi ya mgeni, wamemfungia nje mjumbe wa Mungu, ambaye angeweza kuwa amewaletea mibaraka na tumaini na amani.

Kila tendo katika maisha, hata liwe dogo kiasi gani, limejengwa katika wema au ubaya. Uaminifu au kutokujali kile kinachoonekanamajukumu madogo kunaweza kufungua mlango wa utajiri wa mibaraka au maangamizo makuu. Ni vitu vidogo vinavyojaribu tabia. Ni matendo ya kila siku ya kutokujifanya kwa kujikana nafsi, yakitendwa kwa furaha, moyo mweupe, ndiyo yanayomfurahisha Mungu. Hatutakiwi kuishi kwa ajili ya nafsi zetu, lakini kwa ajili ya wengine. Na ni kwa kujikana nafsi, kwa kuwa na upendo, roho ya kusaidia, ndivyo tunaweza kuyafanya maisha yetu yawe mbaraka. Kujali hata kidogo, upendo mdogo, huenda mbali hadi kuyafanya maisha yawe ya furaha, na kutokujali haya husababisha uchovu wa mwanadumu.

Alipoona jinsi wageni wa Sodoma walivyokuwa wanafanyiwa ukatili, Lutu alifanya liwe jukumu lake kuwalinda wakati wanaingia, kwa kuwapa viburudisho katika nyumba yake mwenyewe. Alikuwa amekaa langoni wakati wageni walipofika, na alipowatazama, alinyanyuka na kwenda kuwapokea, na kuinama kwa upendo, akisema, "Bwana zangu karibuni nawasihi muingie nyumbani mwa mtumwa wenu mkalale," walionekana kukataa ukarimu wake wakisema, "Sivyo, lakini tutakaa uwanjani usiku kucha." Lengo lao katika jibu hilo lilikuwa na maana mbili – kujaribu uthabiti wa Lutu na pia kujifanya hawajui tabia za watu wa Sodoma, kana kwamba walitambua kuwa ni salama kulala uwanjani (159) wakati wa usiku. Jibu lao lilimfanya Lutu awasihi zaidi kuliko kuwaacha waende mikononi mwa wahuni. Alilazimisha ukaribisho wake hadi wakakubali, na wakaongozana naye kwenda nyumbani kwake.

Alitumaini kuwaficha lengo lake wale waliokuwa kwenye lango bila kazi kwa kuwaingiza wageni wake kupitia njia ya uchochoro; lakini kusita kwao na kuchelewa, na kuendelea kuwasihi, kulisababisha waonekane, na kabla hawajawa na mapumziko ya usiku, kundi la watu wasiojali sheria lilizunguka nyumba yake. Lilikuwa ni kundi kubwa sana, vijana kwa wazee wakiwa wamejawa na tamaa mbaya. Wageni walikuwa wanahoji juu ya tabia ya mji, na Lutu aliwatahadharisha wasithubutu kutoka nje ya mlango usiku ule, wakati watu katika kundi hilo waliposikia, walitaka wageni hao watolewe nje.

Akifahamu kwamba kama watakasirishwa zaidi wanaweza kuvunja mlango wa nyumba yake, Lutu alitoka nje ili kuwasihi. "Nawasihi ndugu zangu," akasema "msitende vibaya hivi", neno "ndugu zangu" likimaanisha majirani, akitumaini kuwashinda kutokana na wema na kuwaaibisha kuhusu lengo lao baya. Lakini maneno yake yalikuwa kama mafuta kwenye moto. Hasira zao ziliwaka. Walimdhihaki Lutu kwa kujifanya mwamuzi juu yao, na kumtishia kumtenda mabaya zaidi ya walivyokusudia kuwatendea wageni wake. Walimkimbilia Lutu, na wangeweza kumkata vipande kama asingeokolewa na malaika wa Mungu. Wajumbe wa mbinguni "wakanyoosha mikono yao wakamwingiza Lutu kwao nyumbani, wakafunga mlango."

Matukio yaliyofuata, yalifunua tabia ya wageni aliowakarimu. "Kisha wakawapiga hao watu walioko mlangoni kwa upofu, wakubwa kwa wadogo, hata wakachoka kuutafuta mlango." Kama wasingepigwa kwa upofu wa aina mbili, wakiwa wamefanywa mioyo yao kuwa migumu, fimbo ya Mungu ingewafanya wapate hofu, na kuacha matendo yao maovu. Usiku ule wa mwisho haukuwa na dhambi kubwa kuliko za siku nyingine; lakini rehema, ambayo ilikuwepo kwa mda mrefu, hatimaye ilikuwa imefikia mwisho wa kusihi. Wakazi wa Sodoma walikuwa wamefikia kikomo cha uvumilivu wa mbingu – "mpaka uliofichika kati ya uvumilivu wa Mungu na hasira Yake." Moto wa kisasi ulikuwa karibu kuwashwa katika bonde la Siddim.

Malaika walimfunulia Lutu kuhusu kazi yao. "Tutapaharibu sisi mahali hapa, kwa kuwa (160) kilio chake kimezidi mbele za BWANA; naye BWANA ametupeleka tupaharibu."

Wageni ambao Lutu alijaribu kuwalinda, sasa walimuahidi kumlinda yeye, na kuwaokoa pamoja na familia yake ambao watakimbia pamoja naye kutoka katika mji muovu. Kundi la watu lilichoka pale nje na kuondoka, na Lutu alitoka nje kwenda kuwaonya watoto wake. Alirudia maneno ya malaika, "Ondokeni mtoke katika mahali hapa kwa sababu BWANA atauharibu mji huu." Lakini alionekana kwao kana kwamba alikuwa anadhihaki. Walicheka kwa kile walichokiita hofu za wachawi. Mabinti zake walikuwa wana mivuto ya waume zao. Walikuwa wanafahamu vizuri mahali walipokuwepo. Hawakuweza kuona ushahidi wowote wa hatari. Kila kitu kilikuwa kama kawaida. Walikuwa na utajiri mkubwa, na hawakuamini kwamba Sodoma nzuri itaharibiwa.

Lutu alirudi nyumbani kwake akiwa na masikitiko na kusimulia jinsi alivyoshindwa. Ndipo malaika wakamhimiza amchukue mke wake pamoja na mabinti ambao bado walikuwa nyumbani kwake ili waondoke mjini. Lakini Lutu alichelewa. Ingawaje kila siku alikuwa amechoshwa kuangalia matendo ya udhalimu, hakuwa na dhana sahihi ya ukataaji wa kweli na machukizo ya uovu yaliyokuwa yakitendeka katika mji ule wa bondeni. Hakuwa na ufahamu wa ulazima wa hukumu za Mungu kutisha kuziangalia dhambi. Baadhi ya watoto wake walishikamana na Sodoma, na mke wake alikataa kuondoka bila wao. Wazo la kuwaacha ambao alikuwa amewapenda hapa duniani lilionekana kutokuchukulika kwake. Ilikuwa ni vigumu kuachana na nyumba yake ya kupendeza na utajiri alioupata kutokana na kazi zake ya maisha yake yote, na kuondoka akiwa hana makao maalumu tena hana kitu. Akiwa hawezi kuona vizuri kwa sababu ya huzuni, alichelewa kuondoka. Lakini isingekuwa malaika wa Mungu, wangeangamia wote pamoja na Sodoma. Wajumbe wa mbinguni wakimchukua yeye pamoja na mke na mabinti zake kwa mkono na kuwaongoza watoke mjini.

Kisha malaika wakawaacha, na kurudi Sodoma ili kukamilisha kazi yao ya maangamizi. Mwingine – ambaye Ibrahimu alimsihi – alikuja karibu na Lutu. Katika miji yote ya bondeni, hapakuwepo na wenye haki hata kumi; lakini wakijibu ombi la mzee, mtu ambaye alimcha Mungu, alitolewa ili asiangamie. Amri ilitolewa kwa hisia kali, "Jiponye nafsi yako, usitazame nyuma, wala usisimame katika hilo bonde popote, ujiponye mlimani, usije ukaangamia." Kwa wakati huo kusitasita au kuchelewa ilikuwa ni hatari. Kumtupa ambaye alikuwa anachelewa akiwa anautazama mji, kuchelewa kwa mda mfupi kwa kujuta kuacha (161) nyumba nzuri, kungegharimu maisha yao. Tufani ya hukumu ya mbinguni ilikuwa inasubiri wakimbizi hawa maskini kama watakimbia.

Lakini Lutu, alichanganyikiwa na kuhofu, alisihi kuwa asingeweza kufanya kama alivyotakiwa asije akapatwa na mabaya na kisha kufa. Kwa kuishi ndani ya mji ule muovu, katikati ya wasioamini, imani yake ilififia. Mfalme wa mbingu alikuwa pamoja naye, na bado alisihi aishi maisha yake mwenyewe kana kwamba Mungu, ambaye ameonyesha kujali na upendo kwake, asingeweza kumlinda. Alipaswa kutegemea kikamilifu kwa wajumbe wa mbinguni, akitoa mapenzi na maisha yake mikononi kwa Bwana pasipo na

mashaka wala maswali. Lakini kama ilivyo kwa wengi, alijipangia yeye mwenyewe: “Basi mji huu u karibu, niukimbilie, nao ni mdogo nijiponye; (sasa huko si mdogo huu?) Na nafsi yangu itaishi.” Mji uliotajwa hapa ulikuwa ni Bela, na baadaye ukaitwa Soari. Ulikuwa umbali wa maili chache kutoka Sodoma, na, kama huu, ulikuwa ni mchafu na ukikabiliwa na maangamizi pia. Lakini Lutu aliomba kwamba ungehifadhiwa usiangamizwe, akisihi kwamba ombi hilo lilikuwa ni dogo; na ombi lake lilikubaliwa. Bwana alimhakikishia, “Tazama nimekubali hata kwa neno hili, kwamba sitauangamiza mji huo ulionena.” Oh, ni kubwa kiasi gani neema za Mungu kwa viumbe wakosaji!

Amri ilitolewa tena ili kuharakisha, maana tufani ya moto itacheleweshwa mda mfupi. Lakini mkimbizi mmoja alithubutu kugeuka nyuma katika mji uliokuwa unaangamia, na akawa nguzo ya kumbukumbu ya hukumu ya Mungu. Kama Lutu mwenyewe asingeonyesha kusitasita kwa kutii maonyo ya malaika, na kukimbilia milimani, bila neno lolote la kisihi, mke wake pia angeweza kukimbia. Mvuto wa mfano wake ungeweza kumuokoa katika dhambi iliyoleta maangamizi yake. Lakini kusitasita na kuchelewa kwake kulimsababisha mke wake kuchukulia kwa wepesi maonyo ya mbinguni, wakati mwili wake ulikuwa bondeni, moyo wake ulikuwa Sodoma, na akaangamia pamoja na mji huo. Aliasi dhidi ya Mungu kwa sababu hukumu Zake zilihusisha mali zake na watoto wake katika maangamizi. Ingawa alikuwa amependelewa kwa kuitwa atoke nje ya mji muovu, mke wa Lutu aliona kuwa alikuwa amefanyiwa hivyo bila huruma, kwa sababu mali ambazo zilimchukua miaka kuzikusanya lazima ziachwe ili ziangamie.

Badala ya kupokea wokovu kwa shukrani, alitazama nyuma kwa tamaa ya maisha ya wale waliokataa maonyo ya (162) mbinguni. Dhambi yake ilimuonyesha kwamba hakustahili kuishi, kwa kutaka kutunza kile ambacho aliona kuwa hakikustahili shukrani kubwa. Tunapaswa kuwa waangalifu katika kutokuja nafasi ya Mungu aliyotupatia kwa ajili ya wokovu wetu. Kuna wakristo wanaosema, “Sijali kuokolewa isipokuwa washirika na watoto wangu wameokolewa pamoja nami.” Wanahisi kwamba mbingu haitakuwa mbingu kwao pasipo kuwepo wale wanaowapenda. Lakini je, wale walio na hisia hizi wana dhana sahihi ya uhusiano wao na Mungu, kwa kutazama wema wake mkuu na rehema kwao? Wamesahau kwamba wamefungwa kwa kamba ngumu za upendo na heshima na utii katika utumishi wa Muumba na Mkombozi wao? Wito wa rehema unatolewa kwa wote; na kwa sababu marafiki zetu wanakataa wito wa upendo wa Mwokozi, je tugeuke nyuma?

Ukombozi wa nafsi ni wa thamani. Kristo amelipa gharama isiyo na mwisho wa wokovu wetu, na hakuna hata mmoja anayethamini thamani ya kafara hii kubwa au thamani ya nafsi atakayedharau rehema ya Mungu iliyotolewa kwa sababu wengine wamechagua kufanya hivyo. Ukweli ni kwamba kama wengine hawajali madai ya haki Yake kutatuamsha ili kumcha Mungu, na kuwaongoza wale tunaoweza kwa mvuto wetu, kuukubali upendo Wake.

“Jua lilikuwa limechomoza juu ya nchi Lutu alipoingia Soari.” Miali ya asubuhi ilionekana kuzungumza juu ya heri na amani katika miji ya bondeni. Maisha mapya yalianza katika mitaa; wanadamu walikuwa wanakwenda huku na huko, wakiwa na dhamira za biashara au anasa za siku hiyo. Wakwe wa Lutu walikuwa wakifurahia juu ya hofu na maonyo ya mzee asiye na akili nzuri. Kwa ghafla na bila kutegemea kitu kama radi kutoka katika anga lisilo na mawingu ya mvua, ilivuma kwa nguvu. Mungu alinyeshea moto na kiberiti kutoka mbinguni juu ya miji na mabonde yaliyokuwa na rutuba; ikulu zake na mahekalu, makazi ya gharama, bustani na mizabibu, na mashoga, makundi ya watafuta anasa ukiwa ni usiku waliowavamia wajumbe wa mbinguni – wote waliangamizwa. Moshi wa moto ulikwenda juu kama moshi wa tanuru. Na bonde zuri la Siddim likawa ukiwa, mahali ambapo kamwe hapawezi kujengwa nyumba wala kukaliwa – ishara ya uhakika wa hukumu za Mungu kwa vizazi vyote sababu ya uasi. Miale ya moto iliyoangamiza miji ya mabondeni ilitoa nuru ya maonyo pote hata katika wakati wetu. Tunafundishwa somo kuu la kuogofya kwamba wakati rehema za Mungu huwa na uvumilivu wa mda mrefu kwa muasi, kuna mwisho ambao wanadamu hawawezi (165) kuvuka katika dhambi. Wakati mwisho huo umefikiwa, ndipo utoaji wa rehema unaondolewa, na hukumu kuanza.

Mkombozi wa ulimwengu anasema kwamba kuna dhambi kubwa zaidi ya zilizosababisha Sodoma na Gomora ziharibiwe. Wale wanaosikia wito wa kumwita mdhambi ili atubu, na hasikii, ni wakosaji mbele za Mungu zaidi ya wakazi wa bonde la Siddim. Na bado dhambi kubwa ni kwa wale wanaojifanya kumjua Mungu na kutunza amri zake, huku wanamkataa Kristo katika tabia zao na maisha yao ya kila siku. Katika nuru ya onyo la Mwokozi, angamizo la Sodoma ni fundisho kubwa, sio tu kwa wale ni wakosaji kwa dhambi za wazi, lakini kwa wale wasiothamini nuru toka mbinguni na umuhimu wake.

Shahidi wa kweli anasema kwa kanisa la Efeso, “Lakini nina neno juu yako, ya kwamba umeuacha upendo wako wa kwanza, basi kumbuka ulipoanguka; ukatubu, ukayafanye matendo ya kwanza. Lakini usipofanya hivyo, naja kwako, nami nitakiondoa kinara chako mahali pake, usipotubu.” Ufunuo 2:4,5. Mwokozi anatazamia majibu kutokana na tolep Lake na upendo na msamaha, kwa huruma kubwa zaidi kuliko ile inayouinua moyo wa mzazi kumsamehe aliyetanga mbali, mtoto mwenye maumivu. Analia kwa aliyetanga mbali, “Nirudieni mimi, nami nitawarudia ninyi,” Malaki 3:7. Lakini kama mkosaji atazidi kukataa kusikia sauti inayomuita kwa huruma, upendo wa kweli, hatimaye ataachwa gizani.

Moyo ambao umedharau rehema za Mungu, unakuwa na mgumu katika dhambi, na hauwezi tena kuwa na utambuzi wa mvuto wa rehema za Mungu. Litakuwa ni angamizo la kutisha kwa nafsi ambayo Mwokozi anayesihi hatimaye atatamka, “amejiungamanisha na sanamu, mwache.” Hosea 4:17. Itakuwa ni heri katika siku ya hukumu kwa miji ya bondeni kuliko kwa wale waliokuwa wameufahamu upendo wa Kristo, na bado wakageukia anasa za ulimwengu wa dhambi.

Wewe usiyejali toleo la rehema, tafakari juu ya mipangilio ya maumbo mbele yako katika vitabu vya mbinguni, maana kuna kumbukumbu za kumdharau Mungu zinazoonyeshwa na mataifa, za familia, na za mtu binafsi. Mungu anaweza kuvumilia wakati mda unasonga mbele, na anaita watu watubu na anatoa msamaha; hata hivyo wakati utafika, ambapo mda utakuwa umekwisha; wakati maamuzi ya nafsi yatakuwa yamefanywa; wakati kwa uchaguzi wake mwenyewe hatima ya mwanadamu itakuwa imewekwa. Kisha ishara itatolewa kwa ajili ya hukumu kutolewa.

Kuna sababu ya kutoa tahadhari leo katika ulimwengu wa kiroho. Rehema za Mungu (166) zimedharauliwa. Wengi hawazijali sheria za Yehova, “wakifundisha mafundisho yaliyomaagizo ya wanadamu” Mathayo 15:9. Kutokuwa na imani kumeshamiri katika makanisa yetu; si kutokuamini kwa hali ya uwazi – kwa kukataa wazi Biblia – lakini kutokuamini ambako kumevalishwa vazi la ukristo, wakati ni kudhalilisha imani katika Biblia kama ufunuo kutoka kwa Mungu. Nafasi ya Ibada za kina na imani imechukuliwa kwa kufuata kanuni zisizo sahihi. Na matokeo yake, uasi umeshinda. Kristo anasema, “Kama ilivyokuwa katika siku za Lutu……Hivyo ndivyo itakavyokuwa siku ile atakayofunuliwa Mwana wa Adamu.” Luka 17:28,30. Kumbukumbu za matukio yanayopita kila siku hushuhudia kutimizwa kwa maneno Yake. Ulimwengu unakomaa kwa kasi kwa ajili ya kuangamizwa kwake. Punde hukumu za Mungu zitamwagwa, na dhambi na wadhambi wataangamizwa.

Mwokozi wetu alisema, “Basi, Jiangalieni, mioyo yenu isije ikalemewa na ulafi, na ulevi, na masumbufu ya maisha haya; siku ile ikawajia ghafla, kama mtego unasavyo; kwa kuwa ndivyo itakavyowajia watu wote wakaao juu ya uso wa dunia nzima. Basi kesheni ninyi kila wakati, mkiomba, ili mpate kuokoka katika hayo yote yatakayotokea, na kusimama mbele za Mwana wa Adamu.” Luka 21:34-36.

Kabla ya Sodoma kuangamizwa, Mungu alituma mjumbe kwa Lutu, “”Jiponye nafsi yako, usitazame nyuma, wala usisimame katika hilo bonde popote, ujiponye mlimani, usije ukaangamia.” Sauti hiyo hiyo ilisikiwa na wanafunzi wa Kristo kabla ya angamizo la Yerusalemu: “Lakini hapo mtakapoona mji wa Yerusalemu umezingirwa na majeshi, ndipo jueni ya kwamba uharibifu wake umekaribia. Ndipo walio katika uyahudi na wakimbilie milimani na walio katikati yake wakimbilie nje, na walio katika mashamba wasiuingie.” Luka 21:20,21. Hawatakiwi kuchelewa ili kuokoa mali zao, lakini waitumie nafasi hiyo kukimbia.

Kulikuwepo na kutoka nje, utengano wa kujitenga na waovu uliotolewa maamuzi, kukimbia ili kuokoa maisha. Ndivyo ilivyokuwa katika siku za Nuhu; ndivyo ilivyokuwa kwa Lutu; ndivyo ilivyokuwa kwa wanafunzi mda mfupi kabla ya angamizo la Yerusalemu; na ndivyo itakavyokuwa katika siku za mwisho. Sauti ya Mungu ya inasikika tena ikiwa na ujumbe wa onyo, ikiwataka watu wake wajitenge kutoka katika wimbi la uovu.

Hali ya uchafu na uasi ambao utakuwepo wakati wa siku za mwisho katika ulimwengu (167) wa kidini, ilionyeshwa kwa nabii Yohana katika njozi ya Babeli. “Na yule mwanamke uliyemuona, ni mji ule mkubwa, wenye ufalme juu ya wafalme wan chi.” Ufunuo 17:18. Kabla ya kuangamizwa kwake wito utatolewa kutoka mbinguni, “Tokeni kwake, enyi watu wangu, msishiriki dhambi zake, wala msipokee mapigo yake.” Ufunuo 18:4. Kama ilivyokuwa katika siku za Nuhu na Lutu, lazima kuwepo na udhihirisho wa utengano kati ya dhambi na wadhambi. Hakutakuwepo na muafaka kati ya Mungu na ulimwengu, hakuna kugeuka nyuma ili kujipatia hazina za duniani. “Hamuwezi kumtumikia Mungu na mali.” Mathayo 6:24. Kama ilivyokuwa kwa wakazi wa bonde la Siddim, watu wana ndoto za mafanikio na amani. “Jiponye nafsi yako,” ni onyo kutoka kwa malaika wa Mungu; lakini sauti zingine zinasikika zikisema,

“Msihofu, hakuna sababu ya tahadhari.” Wengi wanalia “amani na usalama”, wakati mbingu zinaonyesha kwamba angamizo liko karibu kuja juu ya waasi. Usiku ule kabla ya uharibifu, miji ya bondeni ilipaza sauti kwa fujo za anasa na kucheka kwa dhihaka juu ya maonyo ya wajumbe wa Mungu; lakini wenye dhihaka hao waliangamizwa kwa miali ya moto; usiku ule mlango wa rehema ulifungwa kwa waovu, watu wasiojali wa Sodoma. Mungu daima hawezi kudhihakiwa; hawezi kuendelea kuvumilia kwa kutokumuamini. “Tazama siku ya BWANA inakuja, siku kali, ya hasira na ghadhabu kuu, ili ifanye nchi kuwa ukiwa, na kuwaharibu watu wake, wenye dhambi, wasikae ndani yake.” Isaya 13:9. Kundi kubwa ya watu dunia litakataa rehema zake, na litahusika katika maangamizo. Lakini wale watakaosikia maonyo “wataketi mahali pa siri pake Aliye juu” na “Atawafunika chini ya mbawa zake”. Kweli Yake itakuwa ngao yao. Maana wameahadiwa “Kwa siku nyingi kushibishwa, Nami nitamwonyesha wokovu wangu.” Zaburi 91:1,4,16.

Lutu alikaa Soari kwa mda mfupi. Uovu ulizidi hapo kama ilivyokuwa Sodoma, na akahofu kuendelea kubaki hapo, mji usije ukaharibiwa. Hukupita mda mrefu, Soari ukaangamizwa, kama Mungu alivyokusudia. Lutu alikimbilia milimani, na kukaa ndani ya pango, akijisahaulisha kwa yote aliyoyafanya kwa kuiweka familia yake katika mivuto ya mji muovu. Lakini laana ya Sodoma ilimfuata hata hapo pangoni. Tabia ya dhambi ya binti zake ilitoa matokeo ya mahusiano maovu walipokuwa bondeni. Uchafu wa maadili yao (168) ulikuwa na mizizi katika tabia yao kiasi kwamba hawakuweza kutofautisha kati ya mema na mabaya. Kizazi pekee cha Lutu, Wamoabi na Waamoni, walikuwa waovu , makabila ya waabudu miungu, waasi dhidi ya Mungu na adui wa watu wake.

Kulikuwa na tofauti kiasi gani kati ya maisha ya Ibrahimu na ya Lutu! Wakati wakiwa pamoja, wakiabudu katika madhabahu, wakiishi jirani katika kuhama hama ndani ya mahema yao; lakini ni kwa jinsi gani walitofautiana walivyotengana! Lutu alichagua Sodoma kwa sababu ya raha na kipato. Akiacha madhabahu ya Ibrahimu na kafara zake za kila siku kwa Mungu aliye hai, aliwaruhusu watoto wake wachanganyikane na watu wachafu na waabudu miungu; bado ndani ya moyo wake alidumu kumcha Mungu, maana

maandiko yanamsema kuwa mtu mwenye “haki”, nafsi yake ya haki ilihofu juu ya maongezi maovu yaliyosikika masikioni mwake kila siku na maovu ambayo hakuwa na nguvu za kuyazuia. Hatimaye aliokolewa kama “kinga kilichotolewa motoni.” Zekaria 3:2, na bado akitaka kusahu kuhusu utajiri wake, akiwa na maumivu ya kifo cha mke na watoto wake, akiishi ndani ya pango, kama wanyama wa mwituni, akiwa amejawa na maisha ya uovu katika umri wake wa uzee; na alitoa katika ulimwengu, sio kizazi cha wenye haki, lakini mataifa mawili ya waabudu miungu, yakiwa na uadui kwa Mungu na kupigana dhidi ya watu Wake, hadi, kikombe chao cha uovu kilipojaa, waliangamizwa. Ni matokeo yenye hatari kiasi gani yatakayofuata hatua moja iliyochukuliwa bila hekima!.

Mtu mwenye hekima anasema, “Usijitaabishe ili kupata utajiri. Acha kuzitegemea akili zako mwenyewe.” “Atamaniye faida huifadhaisha nyumba yake mwenyewe. Bali achukuaye zawadi ataishi.” Mithali 23:4; 15:27. na mtume Paulo anasema, “Lakini hao watakao kuwa na mali huanguka katika majaribu na tanzi, na tamaa nyingi zisizo na maana, zenye kudhuru, ziwatosazo wanadamu katika upotevu na uharibifu.” 1 Timotheo 6:9.

Wakati Lutu alipoingia Sodoma alidhamiria kujiweka huru dhidi ya uovu na kuamuru familia yake kumuiga yeye. Lakini hakufaulu. Mivuto michafu iliyokuwepo iliathiri hata imani yake mwenyewe, na muunganiko wa watoto wake na wakazi wa Sodoma ulifunga matakwa yake na yao. Matokeo yako juu yetu.

Wengi bado wanafanya kosa hilo hilo. Kwa kuchagua maeneo ya kuishi yanaonekana kuwa na faida ya muda wanayoweza kuipata kuliko katika mivuto ya maadili mema yatakayowazunguka wao na familia zao. Wanachagua nchi nzuri na yenye rutuba, au (169) kwenda katika miji inayopendeza, kwa kutumaini kupata mafanikio; lakini watoto wao wanazungukwa na majaribu, na mara nyingi hutengeneza muunganiko usiofaa katika kukuza imani na kutengeneza tabia njema. Mazingira yasiyo na nidhamu ya maadili, ya kutokuamini, yenye utofauti katika mambo ya kiroho, yana tabia ya kupingana na mivuto ya wazazi. Mifano ya uasi dhidi ya wazazi na mamlaka ya mbinguni daima iko kwa vijana; wengi hujiunga na wasioamini, na kuwa upande wa maadui wa Mungu.

Katika kuchagua mahali pa kuishi, Mungu angependa tufikiri, jambo la kwanza muhimu, mivuto ya kiroho na kimaadili itakayotuzunguka sisi na familia zetu, tunaweza kuwa tumewekwa katika nafasi palipo na majaribu, maana wengi hawawezi kuwepo katika mazingira wanayopaswa kuwa; na wakati majukumu yanapokuja kwetu, Mungu atatuwezesha kusimama bila kuchafuliwa, kama tutakesha na kuomba, tukitegemea katika rehema za Kristo. Lakini hatupaswi kujiweka wenyewe katika mivuto ambayo haifai katika kujenga tabia ya Kikristo. Wakati tunapojiweka kwa hiari yetu katika mazingira ya kiulimwengu na kutokuamini, hatumpendezi Mungu na tunawafukuza malaika watakatifu kutoka katika nyumba zetu.

Wale wanaowatafutia watoto wao heshima na utajiri wa kidunia kwa ajili ya matakwa ya kudumu, mwishoni wataona kwamba faida hizi ni hasara ya kutisha. Kama Lutu, wengi wanaona watoto wao wakiwa waovu, na wanashindwa kuokoa nafsi zao. Kazi ya maisha yao inapotea; maisha yao ni masikitiko ya kushindwa. Kama wangekuwa na hekima ya kweli, watoto wao wasingekuwa na mivuto ya mafanikio ya ulimwenguni, lakini wangekuwa wamejihakikishia nafasi katika urithi wa milele.

Urithi ambao Mungu amewaahidi watu Wake sio wa ulimwengu huu. Ibrahimu hakuwa na urithi katika dunia, “wala hakumpa urithi humu hata kiasi cha kuweka mguu;” Matendo 7:5. Alimiliki vitu vingi, na alivitumia kwa utukufu wa Mungu na kwa ajili ya watu wenzake; lakini hakuutazama ulimwengu huu kana kwamba ni nyumbani kwake. Mungu alimuita awaache wanadamu wenzake waliokuwa waabudu miungu, akiwa na ahadi ya kumiliki Kanaani milele; hata hivyo hakuwa yeye, wala mtoto wake wala mtoto wa mtoto wake aliyeipokea. Wakati Ibrahimu alipotaka sehemu ya kuzikwa watu wake waliokufa, alinunua eneo kwa wakanaani. Kitu pekee alichomiliki katika Nchi ya Ahadi lilikuwa ni kaburi katika miamba ndani ya pango la Machpelah.

Lakini neno la Mungu halikushindwa; wala halikuwa limefikia utimilisho wake katika kumiliki Kanaani kwa taifa la wayahudi. “Basi ahadi zilinenwa kwa Ibrahimu na wazao (170) wake.” Wagalatia 3:16. Ibrahimu alikuwa ashiriki urithi. Kutimizwa kwa ahadi ya Mungu kunaweza kuonekana kuchelewa – maana “Siku moja kwa Bwana ni sawa na miaka elfu moja, na miaka elfu moja kama siku moja” (2 Petro 3:8); inaweza kuonekana kuchelewa; lakini katika wakati ulioamuliwa, “haina budi kuja, haitakawia” Habakuki 2:3. Zawadi kwa Ibrahimu na uzao wake haikuwa nchi ya Kanaani tu, lakini dunia nzima.

Ndivyo asemavyo mtume, “Kwa maana ahadi ile ya kwamba atakuwa mrithi wa ulimwengu, alipewa Ibrahimu na uzao wake, si kwa sheria, bali kwa haki aliyohesabiwa kwa imani.” Warumi 4:13. Biblia kwa uwazi inafundisha kwamba ahadi alizopewa Ibrahimu zitatimizwa kwa njia ya Kristo. Wote walio wa Kristo “ni uzao wa Ibrahimu na warithi sawa sawa na ahadi” – warithi wa “urithi usioharibika, usio na uchafu, usionyauka, uliotunzwa mbinguni kwa ajili yetu.” Wagalatia 3:29; 1 Petro 1:4. Maana “ufalme, na mamlaka, na ukuu wa ufalme, chini ya mbingu zote, wataupewa watu wa watakatifu wake Aliye juu,” na “wenye upole watairithi nchi, watajifurahisha kwa wingi wa amani.” Danieli 7:27; Zaburi 37:11.

Mungu alimpa Ibrahimu mtazamo wa urithi usiokufa, na kwa tumaini hili alistahili. “Kwa imani alikaa ugenini katika ile nchi ya ahadi, kama katika nchi isiyo yake, akikaa katika hema pamoja na Isaka na Yakobo, warithi pamoja naye wa ahadi ile ile. Maana alikuwa akiutazamia mji wenye msingi, ambao mwenye kuubuni na kuujenga ni Mungu.” Waebrania 11:9,10.

Kuhusu kizazi cha Ibrahimu imeandikwa, “Hawa wote wakafa katika imani, wasijazipokea zile ahadi, bali wakaziona tokea mbali na kuzishangilia, na kukiri kwamba walikuwa wageni, na wasafiri juu ya nchi.” fungu la 13. Tunapaswa kuishi kama wasafiri na wageni hapa kama tutaipata “nchi iliyo bora” fungu la 16. Wale walio watoto wa Ibrahimu watakuwa wanatafuta mji alioutazamia ambao “mbunifu na mjenzi ni Mungu”.

Sura ya 15 – Ndoa ya Isaka

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 24

Ibrahimu alikuwa mzee, na alikuwa anatarajia kufa punde; lakini tendo moja lilikuwa limebaki kwake kulifanya katika kupata kutimiza ahadi kwa kizazi chake. Isaka alikuwa ni mteule wa mbingu kwa ajili ya kuchukua nafasi yake kama mtunza sheria ya Mungu na baba wa watu wateule, lakini alikuwa hajaoa. Wakazi wa Kanaani walikuwa waabudu miungu, na Mungu alikuwa amezuia muingiliano wa ndoa pamoja nao, akijua kwamba ndoa hizo zingepelekea uasi. Mzee alihofu juu ya mivuto michafu iliyomzunguka mtoto wake. Tabia ya Ibrahimu ya imani kwa Mungu na kujitoa kwake katika mapenzi Yake iliakisiwa katika tabia ya Isaka; lakini upendo wa kijana ulikuwa mkubwa, na alikuwa mpole anayejitoa. Kama akiungana na mmoja asiye mcha Mungu, angekuwa hatarini katika kuacha kanuni kwa ajili ya maelewano. Katika akili ya Ibarahimu chaguo la mke wa mtoto wake lilikuwa jambo la umuhimu wa kufa na kupona; hakuwa tayari aoe mke ambaye hatamuongoza kumuacha Mungu.

Wakati wa zamani mipango ya ndoa ilifanywa na wazazi, na hii ilikuwa ni desturi hata kwa wale waliokuwa wanamcha Mungu. Hakuna aliyetakiwa kuoa mtu ambaye hakumpenda; lakini katika mapenzi yao vijana waliongozwa na maamuzi ya wenye uzoefu, wazazi wacha Mungu. Ilichukuliwa kuwa ni dharau kwa wazazi, tena kosa, kufanya kinyume na hivyo.

Isaka, akitegemea hekima ya baba yake na upendo, aliridhika kuliweka jambo hili kwake, akiamini kwamba Mungu Mwenyewe ataongoza katika uchaguzi utakaofanyika. Mawazo ya mzee yalikuwa katika nchi ya Mesopotamia katika jamaa zake. Ingawaje hawakuwa huru na ibada za sanamu, walikuwa na utambuzi na ibada ya Mungu wa kweli. Isaka hapaswi kuondoka Kanaani kwenda huko, lakini ilionekana kwamba mmoja miongoni mwao angeweza kupatikana ambaye ataacha nyumbani kwao na kuungana naye (172) katika kudumisha ibada ya Mungu aliye hai. Ibarahimu aliliweka jambo hili kwa aliyekuwa “mtumishi mzee wa nyumba yake” mtu mwenye imani, uzoefu, na mwenye maamuzi sahihi, ambaye amekuwa mtumishi mwaminifu wa mda mrefu. Alimtaka mtumishi huyu aweke kiapo mbele za Bwana, kwamba hatamchukulia Isaka mke kutoka kwa wakanaani, lakini atachagua kutoka katika familia ya Nahori aliyeko Mesopotamia. Alimuamuru asiende na Isaka. Kama binti hatapatikana ambaye hatakuwa tayari kuacha jamaa yake, basi mjumbe atakuwa huru katika kiapo chake. Mzee alimtia moyo katika ugumu utakaompata akimhakikishia kwamba Mungu atafanikisha kazi yake. “Bwana Mungu wa mbingu” alisema “aliyenitoa katika nyumba ya babangu, na katika nchi ya jamaa zangu,…..atampeleka malaika mbele yako.”

Mjumbe alijiandaa bila kuchelewa. Akichukua ngamia kumi kwa matumizi ya kundi lake na sehemu ya bibi harusi ambayo angeweza kurudi nayo, akachuka zawadi za mke mtarajiwa na marafiki zake, akaanza safari ndefu, kupitia Dameski, akaendelea hadi katika

bonde lenye rutuba ambalo ni mpaka wa mto mkubwa wa mashariki. Akafika Harani, “mji wa Nahori”, akasubiri nje ya kuta, karibu na kisima ambapo wanawake huja wakati wa jioni kuteka maji. Ulikuwa ni wakati wenye mashaka kwake. Matokeo muhimu, sio tu kwa nyumba ya bwana wake, lakini kwa kizazi kijacho, yatafuata kutokana na uchaguzi atakaofanya; na angewezaji kuchagua miongoni mwa waliokuwa wageni kwake? Akikumbuka maneno ya Ibrahimu, kwamba Mungu atatuma malaika wake awe pamoja naye, aliomba kwa dhati ili apate jibu sahihi. Katika familia ya bwana wake alikuwa ni mtu mwema na mkarimu, na sasa aliomba kwamba kitendo cha upendo kielekeze kwa binti ambaye Bwana amemchagua.

Ombi lilitolewa kwa kina kabla ya majibu kutolewa. Miongoni mwa wanawake waliokusanyika kisimani, muonekano wa mmoja ulimvutia. Na alipokuwa anatoka kisimani, mgeni alikwenda kukutana naye, akimuomba maji kutoka katika mtungi uliokuwa begani mwake. Ombi lilipokelewa kwa jibu la maneno mazuri, na kujitolea kuwapa maji ngamia pia, kitendo kilichokuwa cha desturi ya mabinti wa wafalme kukifanya katika kuwapa ng‘ombe na kondoo wa baba zao. Hivyo ishara iliyotakiwa ilionekana. Msichana alikuwa “mzuri wa kumtazama,” na upendo wake tayari ulionyesha (173) moyo wake mwena na uwezo wa asili wa kufanya kazi. Hivyo mkono wa mbinguni ulikuwa pamoja naye. Baada ya kuthamini wema wake kwa kutoa zawadi za thamani, mjumbe alimuuliza juu ya wazazi wake, na alipotambua kuwa alikuwa ni binti wa Bethueli, mjomba wa Ibrahimu, “yule mtu akainama akamsujudu Bwana”.

Mtu yule aliomba apatiwe ukarimu katika nyumba ya baba wa binti, na katika kutoa shukrani alifunua uhusiano wake na Ibrahimu. Akiwa anarudi nyumbani, msichana alisimulia kilichotokea, na Labani, kaka yake, mara moja aliharakisha kwenda kumleta mgeni na wafuasi wake ili washiriki ukarimu.

Eliazari hakuwa tayari kula hadi alipokuwa ameeleza kuhusu safari yake na ujumbe alionao, ombi lake pale kisimani, na yale yaliyojitokeza. Ndipo akasema, “Basi, kama mnataka kumfanyia rehema na kweli bwana wangu, niambieni, kama sivyo, niambieni ili nigeuke upande wa kuume au wa kushoto.” Jibu lilikuwa, “Neno hili limetoka kwa BWANA, wala sisi hatuwezi kukuambia neno jema wala baya. Tazama huyo Rebeka yuko mbele yako, umchukue, uende zako, awe mke wa mwana wa bwana wako, kama alivyosema BWANA.”

Baada ya ukubali wa familia kufikiwa, Rebeka aliulizwa kama atakwenda nchi za mbali kutoka katika nyumba ya baba yake, akaolewe na mtoto wa Ibrahimu. Aliaamini, kutokana na kile kilichokuwa kimetendeka, kwamba Mungu amemchagua awe mke wa Isaka, na akasema, “Nitakwenda”.

Mtumishi, akitazamia furaha ya bwana wake kutokana na mafanikio ya kazi yake, hakuvumilia kuendelea kuwepo hapo; na asubuhi waliandaa safari kurudi nyumbani.

Ibrahimu aliishi Beerlahai-roi, na Isaka, ambaye alikuwa anachunga ng‘ombe mpakani mwa nchi, alikuwa amesharudi katika hema la baba yake ili kumsubirimtumishi aliyetarajiwa kufika kutoka Harani. “Isaka akatoka ili kutafakari kondeni wakati wa jioni; akainua macho yake akaona kama ngamia wanakuja. Rebeka akainua macho, naye alipomwona Isaka, alishuka juu ya ngamia, akamwambia mtumishi, ni nani mtu huyu ajaye kondeni kutulaki? Mtumishi akasema, Huyu ndiye bwana wangu, basi akatwaa shela yake akajifunika. Yule mtumishi akamwambia Isaka mambo yote aliyoyatenda. Isaka akamwingiza Rebeka katika hema ya mama yake, Sara, akamtwaa Rebeka akawa mkewe, akampenda; Isaka akafarijika kwa ajili ya kufa mama yake.”

Ibrahimu aliona matokeo ya ndoa ya wamchao na wasiomcha Mungu, tokea siku za Kaini hadi wakati wa siku zake. Matokeo ya ndoa yake na Hajiri, na ndoa kuhusu Ishmaeli (174) na Lutu, zote zilikuwa mbele yake. Upungufu wa imani kwa upande wa Ibrahimu na Sara kulisababisha Ishmaeli azaliwe, kuchangamana kwa wenye haki na waabudu sanamu. Mvuto wa baba kwa mtoto wake ulipingana na ule wa jamaa wa mama waliokuwa waabudu miungu na muungano wa Ishameli na wake wa kipagani. Wivu wa Hajiri, na wa wake aliokuwa amemchagulia Ishmaeli, uliizunguka familia yake na vikwazo ambavyo Ibrahimu alijitahidi kuviondoa bila mafanikio.

Mafundisho ya awali ya Ibrahimu yalikuwa na upendo kwa Ishmaeli, lakini mivuto ya wake zake ilisababisha kukua kwa ibada ya sanamu katika familia yake. Akiwa ametengwa na baba yake, Ishmaeli alipelekwa katika maisha ya jangwani kama mwana punda, “mkono wake” “juu ya watu wote, na mkono wa watu wote utakuwa juu yake” Mwanzo 16:12. Katika siku zake mwishoni alitubia njia zake mbaya na kumrudia Mungu wa baba yake, lakini mhuri wa tabia yake uliendelea kuwepo katika kizazi chake. Taifa kubwa lililotokea kwake lilikuwa lenye kutaabisha, watu wapagani, ambao daima walikuwa wasumbufu wa kizazi cha Isaka.Mke wa Lutu alikuwa mbinafsi, mwanamke asiye na dini, na mvuto wake ulisababisha mume wake ajitenge na Ibrahimu. Lakini kwa yeye, Lutu hakukubali kubaki Sodoma, akishikilia ushauri aliopewa na mzee mcha Mungu. Mvuto wa mke wake na kujiunga na mji muovu ungemfanya kumuasi Mungu na kama isingekuwa maagizo aliyoyapata siku za nyuma kutoka kwa Ibrahimu. Ndoa ya Lutu na uchaguzi wake wa kuishi Sodoma ulikuwa muunganiko wa kwanza wa mnyororo wa matukio maovu ulimwenguni katika vizazi vingi.

Hakuna hata mmoja anayemcha Mungu ambaye hatajihatarisha kwa kufanya muungano (175) na asiyemcha Mungu. “Wawili wanaweza kutembea pamoja isipokuwa wamepatana?” Amos 3:3. Furaha na mafanikio ya mahusiano ya ndoa vinategemea umoja wa wanandoa; lakini kati ya waumini na wasioamini kuna tofauti kubwa ya ladha, muelekeo, na malengo. Wanatumikia mabwana wawili, ambao hawawezi kupatana. Hata kama mmoja ana kanuni sahihi na safi kwa kiasi gani, mvuto wa asiyeamini utakuwa na tabia ya kumuweka mwenzi wake amuache Mungu.

Yule ambaye ameingia katika mahusiano ya ndoa akiwa hajaamini, katika kuamini kwake anatakiwa kuwa na majukumu makubwa ya uaminifu kwa mwenzi wake, hata kama watatofautiana kwa kiasi gani katika imani ya dini; hata hivyo matakwa ya Mungu yatawekwa juu ya kila mahusiano ya kidunia, hata kama majaribu na mateso yatakuwa ndiyo matokeo. Kwa roho ya unyenyekevu na upendo, imani hii itakuwa na mvuto wa kumshinda asiyeamini. Lakini ndoa za wakristo na waioamini haziruhusiwi katika Biblia. Maagizo ya Bwana ni, “Msifungiwe nira na wasioamini.” 2 Wakorinto 6:14, 17,18.

Isaka alikuwa ameheshimiwa sana na Mungu akiwa mrithi wa ahadi ambazo kupitia hizo ulimwengu utabarikiwa; na bado alikuwa na miaka arobaini alipojisalimisha kwa maamuzi ya baba yake kwa kumteua mtumishi wake mwenye uzoefu, aliyemcha Mungu ili amchagulie mke. Na matokeo ya ndoa hiyo, kama ilivyo katika maandiko, ni kielelezo cha sura nzuri ya furaha katika nyumba: “Isaka akamwingiza Rebeka katika hema ya mama yake, Sara, akamtwaa Rebeka akawa mkewe, akampenda; Isaka akafarijika kwa ajili ya kufa mama yake.”

Kuna tofauti kiasi gani kati ya Isaka na vijana wa siku zetu, hata miongoni mwa wakristo! Vijana pia wanafikiri kwamba upendo ni juu ya nafsi ya mhusika – jambo ambalo si Mungu wala wazazi wanaoweza kulitawala. Mda mrefu kabla ya kufikia ujana (kiume na kike) wanafikiri kuwa wanaweza kufanya uchaguzi wenyewe, bila msaada wa wazazi wao. Baada ya mda mfupi wa maisha ya ndoa hutosha kuwaonyesha makosa yao, lakini wakiwa wamechelewa kuzuia matokeo yake. Kwa ukosefu wa hekima uleule na kujikana nafsi kulikolazimisha uchaguzi wa haraka huruhusiwa kukuza uovu hadi mahusiano ya ndoa yanakuwa nira nzito. Wengi wameharibu furaha yao katika maisha haya na maisha yajayo. Kama kuna somo ambalo linatakiwa kulitafakari kwa uangalifu ambalo ushauri wa utaratibu na uzoefu wa watu unatakiwa, ni somo la ndoa; kama Biblia ingetakiwa kuwa kama mshauri, kama uongozi wa mbingu ungetakiwa kwa maombi, ni kabla ya kuchukua hatua inayowafunga watu kuwa pamoja katika maisha yao.

Wazazi wasipoteze dira ya majukumu yao kwa ajili ya furaha ya wakati ujao ya watoto wao. Ulinzi wa Isaka katika maamuzi ya baba yake ulikuwa ni matokeo ya kufundishwa (176) katika upendo na utii. Wakati Ibrahimu alikuwa amemfundisha kuheshimu mamlaka ya wazazi, maisha yake ya kila siku yalidhihirisha kwamba mamlaka hayo hayakuwa ya ubinafsi au utawala wa nguvu, lakini ulijengwa katika upendo na yalikuwa na muonekano wa mema na furaha.

Baba na mama wanapaswa watambue kwamba wanayo majukumu ya kuwaongoza vijana katika shauku zao, ili wajiweke mahali pa wale watakaokuwa wenzi wao. Wanapaswa kuona kuwa ni jukumu lao, kwa mafundisho na mifano yao wenyewe, wakisaidiwa na neema ya Mungu, kujenga tabia ya watoto kutoka katika miaka yao ya mwanzo ili wawe wasafi na wa thamani na wawe kivutio cha wema na kweli. Vinavyofanana huvutiwa na vinavyofanana nacho; vinavyofanana huthaminiana. Hebu

upendo wa kweli na usafi na wema vipandwe mapema ndani ya nafsi, na kijana atatafuta jamii ya wenye tabia hizi.

Hebu wazazi watafute, katika tabia yao wenyewe na katika maisha ya nyumbani, kutoa mfano wa upendo na utii kwa Baba wa mbinguni. Hebu nyumba ijazwe na nuru. Hii itakuwa na manufaa makubwa mbeleni kwa watoto wao kuliko ardhi na fedha. Hebu upendo wa nyumbani udumishwe ndani ya mioyo yao, ili kwamba watoto wao watakapogeuka nyuma na kutazama nyumba za utoto wao wataona ni mahali pa amani na furaha ikikaribia ya mbinguni. Si wote katika wanafamilia walio na mhuri sawa wa tabia, na kutakuwepo na matukio mara kwa mara yanayohitaji uvumilivu; lakini kwa kupitia upendo na nidhamu ya mtu binafsi wote wanaweza kufungwa pamoja katika umoja.

Upendo wa kweli ni kanuni kuu takatifu, wote pamoja hutoafautiana katika tabia kutoka ktika upendo huo ambao huamshwa na hamu na ambao ghafla hufa unapopata majaribu makali. Ni kwa uaminifu wa majukumu ya wazazi nyumbani ndipo vijana huweza kujiandaa kwa ajili ya nyumba zao wenyewe. Hebu wadhihirishe tabia ya kujikana nafsi na wema, upendo, na huruma ya kikristo. Hivyo upendo utadumu kuwa na nguvu ndani ya mioyo yao, na anapoondoka katika nyumba hiyo huenda kuwa kichwa cha familia yake akijua jinsi ya kuleta furaha kwa ambaye amemchagua kuwa mwenzi wake wa maisha. Ndoa, badala ya kuwa mwisho wa upendo, itakuwa ndio mwanzo wake.

Sura ya 16 – Yakobo na Esau

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 25:19 – 34; 27

Yakobo na Esau, watoto mapacha wa Isaka, wanaonyesha tofauti kubwa, katika tabia na katika maisha. Utofauti huu ulikuwa umesemwa na malaika wa Mungu kabla ya kuzaliwa kwao. Wakati anajibu ombi la Rebeka lililomsumbua alitamka kwamba atapewa watoto wawili wa kiume, alimfunulia historia yao ya mbeleni, na kila mmoja atakuwa kichwa cha taifa kubwa, lakini mmoja atakuwa mkubwa na kwamba mdogo atakuwa bora kuliko mkubwa. Esau alikuwa akiwa anapenda kujisifu na kutaka matakwa yake yatimie kwa wakati huo huo. Akiwa si mvumilivu katika vipingamizi, alipendezwa na kufukuza wanyama mwitu, na hivyo mapema akachagua kuwa muwindaji. Hata hivyo alikuwa ni chaguo la baba.

Akiwa mpole, mchungaji aliyependa amani alivutiwa na uhodari wa ndugu yake mkubwa, ambaye pasipo hofu alipanda milimani na jangwani, na kurudi nyumbani akiwa na mawindo kwa ajili ya baba yake na kusimulia juu ya maisha yake ya safari. Yakobo, akiwa mwenye kutafakari, mwenye bidii, na mwenye kujali, daima alifikiri juu ya wakati wa mbeleni kuliko wakati uliopo, alikuwa akikaa nyumbani, akiwa na majukumu ya kuchunga na kulima. Uvumilivu wake, kujali kwake, na mtazamo wake juu ya mambo yajayo vilithaminiwa sana na mama yake. Upendo wake ulikuwa ni mkubwa, na utulivu wake, na kuwa na tahadhari viliongeza furaha ya mama yake kuliko alivyofanya Esau kwa wema wa muda. Kwa Rebeka, Yakobo alikuwa ni mtoto mpendwa.

Ahadi zilitolewa kwa Ibrahimu na kudhihirishwa kwa mtoto wake zilikuwa zimeshikiliwa na Isaka na Rebeka kama tumaini lao kubwa. Esau na Yakobo walikuwa wanafahamu juu ya ahadi hizi. Walikuwa wamefundishwa kuwa haki ya kuzaliwa ilikuwa ni jambo muhimu, maana ilijumuisha sio urithi wa utajiri wa kidunia tu, lakini utukufu wa kirohopia. Ambaye angeipokea haki ya kuzaliwa angekuwa ni kuhani wa familia na Mkombozi wa ulimwengu atakuja kupitia uzao wake. Kwa upande mwingine kulikuwepo na (178) majukumu yaliyokuwepo kwa ajili ya mmiliki wa haki ya kuzaliwa. Ambaye atarithi mibaraka yake lazima atoe mda wake kwa ajili ya kumtumikia Mungu. Kama Ibrahimu, lazima awe mtii katika mahitaji ya mbinguni. Katika ndoa, katika mahusiano ya familia yake, katika maisha na jamii, lazima atafute ushauri wa nia ya Mungu.

Isaka aliwajulisha watoto wake faida hizi na masharti yake, na kwa wazi akasema kwamba Esau, akiwa ndiye mkubwa, alikuwa ndiye anayestahili haki ya kuzaliwa. Lakini Esau hakupenda kujitoa, hakuwa na muelekeo wa maisha ya dini. Mahitaji ambayo yaliendana na haki ya kuzaliwa kiroho hayakukaribishwa tena na yalikuwa ni chukizo kwake. Sheria ya Mungu, ambayo ilikuwa ni sharti la agano na Ibrahimu, lilichukuliwa na Esau kuwa kama nira ya utumwa. Akiwa amejiweka katika ubinafsi, alitamani si kingine zaidi ya uhuru wa kufanya kile alichokitaka. Kwake yeye, nguvu na utajiri, tafrija na kujionyesha, vilikuwa ni furaha. Alijitukuza katika uhuru wa maisha yake ya mwituni.

Rebeka alikumbuka maneno ya malaika; na alisoma kwa makini tabia za watoto wake kuliko alivyofanya mume wake. Alijiridhisha kwamba urithi wa ahadi ya mbinguni iliyokusudiwa ilikuwa ni kwa Yakobo. Alirudia kumwbia Isaka maneno ya malaika; lakini mapenzi ya baba yake yalikuwa ni kwa mtoto mkubwa, na hakuyumbishwa katika kusudi lake.

Yakobo alijifunza kwa mama yake juu ya hitimisho la mbinguni kuwa haki ya kuzaliwa itamuangukia yeye, na alijazwa na hamu isiyoelezeka ambayo lazima itimilizwe. Hakuwa ametaka utajiri wa baba yake; haki ya kuzaliwa kiroho ndilo lilikuwa lengo lake. Kuwasiliana na Mungu kama alivyofanya Ibrahimu, kutoa kafara ya upatanisho ya familia yake, kuwa chanzo cha watu wateule wa Masihi aliyeahidiwa, na kurithi kutokufa ambako kumo katika agano – ndiyo iliyowasha shauku yake. Akili yake daima ililenga mbele na kutafuta kupata mibaraka isiyoonekana.

Akisubiri kwa siri alisikiliza yote ambayo baba yake alisema kuhusu haki ya kuzaliwa kiroho; alijali kwa uangalifu kile alichojifunza kwa mama yake. Mchana na usiku jambo hilo lilijaza mawazo yake, hadi lilipokuwa ni jambo muhimu katika maisha yake. Lakini wakati alijali mibaraka ya milele kuliko ya muda, Yakobo hakuwa na kielelezo cha ujuzi wa Mungu ambaye alimuabudu. Moyo wake ulikuwa bado haujafanywa upya kwa neema (179) ya mbinguni. Aliamini kwamba ahadi kuhusu yeye haitatimia maadamu Esau ameshikilia haki ya mzaliwa wa kwanza, na alidumu kubuni njia ambapo ataweza kupata mibaraka ambayo ndugu yake hakuijali, lakini iliyokuwa na thamani kwake binafsi.

Wakati Esau, akiwa anarudi nyumbani akiwa na uchovu kwa sababu ya kuwinda, aliomba chakula ambacho Yakobo alikuwa anakiandaa, Yakobo, ambaye wazo moja lilikuwa muhimu, alikusudia kufaidika, alikubali kukidhi njaa ya kaka yake kwa kupewa haki ya kuzaliwa. “Tazama mimi ni karibu kufa,” alisema muwindaji mwenye kujikweza nafsi, “itanifaa nini haki hii ya uzazi?” na kwa bakuli la dengu aliachana na haki ya kuzaliwa kwanza, na akathibitisha kutoa haki ya kuzaliwa kwa kiapo. Mda mfupi angeweza kupeleka chakula katika hema ya baba yake, lakini ili kukidhi tamaa ya muda hakujali kupoteza urithi ambao Mungu Mwenyewe aliwaahidi baba zake. Haja yake yote ilikuwa katika wakati huo. Alikuwa tayari kupoteza mambo ya mbinguni ili apate ya duniani, kubadilisha mambo mema yajayo kwa tamaa za muda mfupi.

“Hivyo Esau akaidharau haki yake ya mzaliwa wa kwanza.” Wakati anaiacha haki yake alijisikia nafuu. Njia yake ilikuwa haina kikwazo; alifanya kama atakavyo. Kwa tamaa hiyo, alitumia uhuru vibaya, ni wangapi wanaendelea kuuza haki zao za kuzaliwa zilizo safi bila uchafu, za milele mbinguni!

Daima akiwa anavutiwa na mambo yaonekenayo ya dunia, Esau alichukua wake wawili binti wa Hethi. Walikuwa waabudu miungu, na miungu yao ilileta uchungu mkubwa kwa Isaka na Rebeka. Esau alikuwa amevunja moja ya masharti ya agano, ambalo lilikataza

ndoa za muingilianona wapagani; hata hivyo bado Isaka hakuyumbishwa juu ya nia yake ya kumpa haki ya kuzaliwa. Ushawishi wa Rebeka, aliyekuwa na nia ya mibaraka kwa Yakobo, na kutokujali kwa Esau kuhusu wajibu wake havikubadilisha lengo la baba.

Miaka ilipita, hadi Isaka, akiwa mzee na kipofu, na akitarajia kufa punde, alidhamiria kutokuchelewa kutoa mibaraka kwa mtoto wake mkubwa. Lakini akiwa anafahamu upinzani wa Rebeka na Yakobo, alidhamiria kuandaa tafrija ya siri. Kwa desturi ya kufanya karamu kuhusu jambo hilo, mzee alimtaka Esau, na kumwambia "Nenda nyikani uniwindie mawindo, ukanifanyie chakula kitamu namna niipendayo……na roho yangu ikubariki kabla sijafa."

Rebeka alisikia lengo la Isaka. Alikuwa na uhakika kwamba ilikuwa ni kinyume na jinsi (180) Mungu alivyofunua nia Yake. Isaka alikuwa katika hatari ya kutozifurahisha mbingu na kumzuia mtoto wake mdogo katika nafasi ambayo Mungu amemuitia. Alikuwa amejaribu kumshauri Isaka bila mafanikio, hivyo alifikiri kufanikisha jambo hilo kwa mpango wake.

Haukupita muda baada ya Esau kwenda kuwinda Rebeka alipanga namna ya kukamilisha lengo lake. Alimwambia Yakobo kile kilichotokea, akimsihi umuhimu wa kitendo cha haraka ili kuzuia toleo la mbaraka, hatimaye kufanikisha, usiende kwa Esau. Alimhakikishia mtoto wake kwamba kama atafuata maagizo yake, anaweza kuupata kama jinsi Mungu Alivyoahidi. Yakobo hakuwa tayari kukubaliana na mpango aliokusudia Rebeka. Wazo la kumdanganya baba yake lilimpa shida kubwa. Alifikiri kwamba dhambi kama hiyo ingeleta laana badala ya mbaraka. Lakini mashaka yake yalishindwa, na akaendelea kufanya kile kilichopangwa na mama yake. Hakuwa amedhamiria kupotosha, lakini mara akiwa kwa baba yake alionekana kwenda mbali sana kuweza kurudi nyuma, hivyo akupata kwa hila mbaraka alioutamani kuupata.

Yakobo na Rebeka walifanikiwa katika lengo lao, lakini walipata taabu na huzuni kutokana na udanganyifu wao. Mungu alitamka kwamba Yakobo atapokea haki ya kuzaliwa, na neno Lake lingetimizwa katika wakati ulioamuriwa kama wangesubiri kwa imani ili awatendee hilo.

Lakini kama ilivyo kwa wengi leo wanaojiita watoto wa Mungu, hawakuwa tayari kuliacha jambo hilo mikononi mwa Mungu. Kwa uchungu Rebeka alitubu kosa alilolitenda kwa ushauri aliompa mtoto wake; ilikuwa ndio namna ya kujitenga naye, na kamwe hakuuona uso wa mama yake tena. Tangia saa ile aliyopokea mbaraka, Yakobo alipimwa na kuonekena amepungua na hivyo kustahili hukumu yake binafsi. Alifanya dhambi dhidi ya baba yake, kaka yake, nafsi yake, na dhidi ya Mungu. Kwa saa moja fupi alikuwa amefanya kazi iliyohitaji toba ya maisha katika maisha yake marefu. Hali hii ilikuwa dhahiri mbele zake baada ya miaka kadhaa, wakati uovu wa watoto wake ulitesa nafsi yake.

Muda mfupi baada ya Yakobo kutoka ndani ya hema ya baba yake, Esau naye aliingia. Ingawa alikuwa ameuza haki ya kuzaliwa, na kuthibitisha kwa kiapo, kwa sasa alidhamiria kupata mibaraka ya haki ya kuzaliwa, bila kujali madai ya ndugu yake. Pamoja na mambo ya kiroho yaliyokuwa katika haki ya kuzaliwa, angepata pia uongozi wa familia pamoja na (181) sehemu mara mbili ya utajiri wa baba yake. Hii ni mibaraka ambayo aliithamini. “Babangu na aondoke” alisema “ale mawindo ya mwanawe, ili roho yako inibariki.”

Akitetemeka kwa mshangao na fadhaa, mzee kipofu alitambua udanganyifu uliofanywa kwake. Matumaini yake ya mda mrefu hayakufanikiwa, na aliona kukatishwa tamaa kutakakotoea kwa mtoto wake mkubwa. Hata hivyo aliridhika kwamba ulikuwa ni mpanga wa Mungu kukwamisha lengo lake na kufanikisha jambo ambalo alikuwa anajitahidi kulizuia. Alikumbuka maneno ya malaika kwa Rebeka, na bila kujali dhambi ambayo Yakobo aliifanya, aliona kuwa ndiye aliyestahili kukidhi matakwa ya Mungu. Wakati maneno ya mibaraka yalikuwa midomoni mwake, alihisi uvuvio wa Roho juu yake; na sasa, akijua hali halisi ilivyo, alithibitisha mibaraka aliyopewa Yakobo: “Nimembariki, naam, naye atabarikiwa.”Esau alikuwa amedharau mbaraka ingawa ilikuwa aupate, lakini alitamani kuupata kwa mda huu ambapo ulikuwa umetoka kwake milele.

Nguvu zake zote za kuupata kwa ghafla, jaziba yake ya asili iliamshwa, na huzuni na hasira zilikuwa za kutisha. Alilia kwa uchungu mkuu, “Nibariki na mimi, mimi nami, Ee babangu!” “Je, hukuniwekea na mimi mbaraka?”

Lakini ahadi iliyotolewa isingezekana kuirudisha tena. Haki ya kuzaliwa ambayo aliiuza asingeweza kuipata tena, “Aliyeuza urithi wake wa mzaliwa wa kwanza kwa chakula”, kwa uchu wa chakula wa muda mfupi, ambao hakuweza kuuzuia, Esau aliuza urithi wake; lakini alipoona upumbavu wake, alikuwa amechelewa kurudisha mbaraka.. “Maana hakuona nafasi ya kutubu, ijapokuwa aliitafuta sana kwa machozi.” Waebrania 12:16,17. Esau hakuwa amefungiwa mlango ili asiweze kumtafuta Mungu kwa toba, lakini hakuwa na jinsi ya kurudisha haki ya kuzaliwa. Huzuni yake haikutokana na hatia ya dhambi; hakutaka kupatanishwa na Mungu. Alihuzunika kwa sababu ya matokeo ya dhambi yake, lakini sio kwa ajili ya dhambi yenyewe.

Kwa sababu ya kutokujali mahitaji kwa ajili ya kupata mibaraka ya mbinguni, Esau anaitwa katika maandiko “mwasherati” Fungu la 16. Anawakilisha wale wasiojali wokovu ulioletwa kwao na Kristo, na wako tayari kuuza urithi wa kuwapeleka mbinguni ili wapate vitu viharibikavyo vya dunia. Wengi wanaishi kwa ajili ya wakati huu, bila kuwa na wazo (182) wala kujali maisha ya wakati ujao. Kama Esau, wanalia, “na tule, na tunywe maana kesho tutakufa.” 1 Wakorintho 15:32. wanatawaliwa na tamaa; badala ya kujikana nafsi, wataachana na mahitaji ya thamani.

Kama kuna atakayeacha, furaha ya kudharau uchu wa chakula au mbaraka wa mbinguni ulioahidiwa kwa wanao jikana nafsi na wacha Mungu, madai ya uchu wa chakula hushinda,

na Mungu na mbingu hudharauliwa. Ni wangapi, hata kwa wakristo, hupendelea tamaa ambazo ni hatari kwa afya zao na ambazo zinaondoa wepesi wa kuhisi wa nafsi zao. Wakati jukumu linawekwa kwa ajili ya kujisafisha kutokana na uchafu wote wa mwili na roho, wakitakiwa kujikamilisha katika utakatifu na ucha Mungu, hukwazwa. Wanaona kwamba hawawezi kuachana na furaha hizi zenye madhara na bado waweze kufika mbinguni, na kuhitimisha kwamba kwa vile njia ya mbinguni imesonga, hatatembea katika njia hiyo.

Wengi wanauza haki ya kuzaliwa kwa sababu ya tamaa. Afya inaharibiwa, akili inadhoofika, na mbingu inauzwa; na raha zote za kitambo – tamaa ambazo hudhoofisha na kuharibu tabia. Kama jinsi ambavyo Esau aliona upumbavu wake wa kubadili haki ya uzaliwa wa kwanza kwa chakula huku akiwa amechelewa kuondoa hasara yake, ndivyo itakavyokuwa katika siku ya Mungu kwa wale waliouza urithi wao kwa furaha za muda mfupi.

Sura ya 17 – Kukimbia Kwa Yakobo na Hali Ya Ukimbizi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 28 hadi 31.

Akiwa na hofu ya kifo kutokana na hasira za Esau, Yakobo alitoka katika nyumba ya baba yake akiwa mkimbizi; lakini aliondoka na mibaraka ya baba yake; Isaka alikuwa ameifanya upya ahadi ya agano kwa Yakobo, na alimtaka kama mrithi, atafute mke katika nyumba ya mama yake huko Mesopotamia. Hata hivyo ilikuwa ni kwa moyo uliosumbuka sana alipopanga safari yake mwenyewe. Akiwa na fimbo yake tu alikuwa asafiri umbali wa mamia ya maili katika nchi iliyokaliwa na wanyama, na makabila ya wawindaji. Katika hali yake ya upweke alijitahidi kujiepusha na watu, asije akawa anafuatiliwa na kaka yake aliyekuwa na hasira. Alihofu kwamba alikuwa amepoteza mbaraka uliokusudiwa kwake; na shetani alikuwa akaribu yake ili atie majaribu kwake.

Jioni ya siku ya pili ilimkuta akiwa mbali na hema ya baba yake. Alihisi kwamba alikuwa aliyefukuzwa, na alijua kwamba matatizo hayo yote yalikuwa yamempata kutokana na kosa lake mwenyewe. Usiku wa kukatisha tamaa ulikuwa ndani ya nafsi yake, na hakutaka kujaribu kuomba. Lakini alikuwa ni mpweke kiasi kwamba aliona hitaji la ulinzi wa Mungu kiasi ambacho hajawahi kuhitaji hapo kabla. Kwa machozi na unyenyekevu alitubu dhambi yake, na akasihi apewe ishara kwamba hakuwa ameachwa. Bado moyo wake mzito haukupata nafuu. Alikuwa mepoteza kujiamini, na akahofu kwamba Mungu wa baba zake alikuwa amemtupa.

Lakini Mungu hakumtupa Yakobo. Rehema zake zilikuwa bado ziko kwa mkosaji, mtumishi ambaye hakuwa mwaminifu. Kwa huruma Bwana alifunua kile alichokitaka Yakobo – Mwokozi. Alikuwa amefanya dhambi, lakini moyo wake ulijazwa na shukrani alipoonyeshwa njia ambayo atarejeshwa kwa Mungu.

Akiwa amechoshwa na safari yake, aliyetanga mbali alilala chini, akiwa na jiwe kama mto wa kulalia. Alipokuwa amelala aliona ngazi, ikiwa inang‘aa na nyeupe, ambayo ilianzia chini ardhini, na kufika mbinguni. Katika ngazi hii malaika walikuwa wakipanda na kushuka; juu yake alikuwepo Bwana mwenye utukufu, na kutoka mbinguni sauti Yake (184) ilisikika: “Mimi ni Bwana, Mungu wa Ibrahimu baba yako, na Mungu wa Isaka,” Katika ardhi aliyokuwa amelala kama mkimbizi ilikuwa ni ardhi aliyokuwa ameahidiwa yeye na uzao wake, kwa kuhakikishiwa, “na katika uzao wako, jamaa zote za dunia watabarikiwa.” Ahadi hii alipewa Ibrahimu na Isaka, na sasa ilifanywa upya kwa Yakobo. Ndipo kwa hali pekee ya utakatifu na shida zake, manaeno ya kutia moyo yalinenwa: “Na tazama Mimi nipo pamoja nawe, Nitakulinda kila uendako, Nami nitakuleta tena mpaka nchi hii, kwa maana sitakuacha, hata nitakapokufanyia hayo niyokuambia.”

Bwana alijua mivuto miovu itakayomzunguka Yakobo, na hatari ambazo zitajitokeza. Kwa rehema Mungu alifungua kwa mkimbizi aliyetubu kuhusu mambo yajayo, ili kwamba ajue malengo ya mbingu kwake, na awe amejiandaa kupinga majaribu ambayo kwa hakika

yatakuja kwake akiwa peke yake katikati ya waabudu miungu na wanadamu watakaopanga mabaya dhidi yake. Lazima pawepo na malengo ya juu ambayo anapaswa kuyafikia; na ujuzi ambao kupitia kwake lengo la Mungu litatimizwa, na kuwa mwaminifu kwa ajili hiyo.

Katika njozi hii, mpango wa ukombozi ulifunuliwa kwa Yakobo, sio wote, lakini kwa sehemu tu zilizokuwa muhimu kwa wakati ule. Ngazi iliyofunuliwa kwake katika ndoto ilikuwa sawa na ile aliyoirejea Kristo katika maongezi yake na Nathanaeli. Alisema, "Mtaziona mbingu zimefunguka malaika wa Mungu wakikwea na kushuka juu ya Mwana wa Adamu." Yohana 1:51. Kufikia wakati wa uasi wa mwanadamu kwa serikali ya Mungu, kulikuwepo na uhuru wa mawasiliano kati ya Mungu na mwanadamu. Lakini dhambi ya Adamu na Hawa iliitenga dunia na mbingu, kiasi kwamba wanadamu wasingeweza kuwa na mawasilano na Muumba wao. Hata hivyo ulimwengu haukuachwa bila matumaini. Ngazi inamuwakilisha Yesu, njia teule ya mawasiliano. Kama asingeweka daraja katika shimo lililosababishwa na dhambi, malaika watenda kazi wasingekuwa na mawasiliano na mwadamu aliyeanguka. Kristo anamuungaisha mwanadamu katika udhaifu na kukosa msaada kwake na nguvu isiyo na mpaka.

Yote haya yalifunuliwa kwa Yakobo katika ndoto yake. Ingawa akili yake kwa kiasi ilishikia sehemu ya ufunuo, siri ya kweli zake ndilo somo alilojifunza katika maisha yake yote, na kupata ufahamu zaidi na zaidi.

Yakobo aliamka katika usingizi wake kukiwa bado ni usiku. Hali ya mng'ao wa njozi (187) yake ulitoweka. Isipokuwa milima iliyoonekana kwa nuru hafifu huku akiwa mpweke, na juu ya mawingu mng'ao wa nyota, ndivyo vilivyoonekana. Alikini alikuwa anatambua kuwa Mungu alikuwa pamoja naye. Uwepo usioonekana ulijaza upweke. "Kweli Bwana yupo mahali hapa," alisema, "wala mimi sikujua…..bila shaka hapa ni nyumba ya Mungu, napo ndipo lango la mbinguni."

"Yakobo akaondoka asubuhi na mapema, akalitwaa lile jiwe alililoliweka chini ya kichwa chake, kalisimamisha kama nguzo, na kumimina mafuta juu yake." Kwa desturi ya kuweka kumbukumbu kutokana na matukio muhimu, Yakobo aliweka kumbukumbu ya rehema za Mungu, ili kwamba kila atakapopita mahali pale akabaki katika eneo hilo takatifu ili amuabudu Bwana. Akapaita mahali pale Betheli, au "nyumba ya Mungu" Kwa shukurani kubwa alirudia ahadi ya kwamba uwepo wa Mungu uwe pamoja naye; kisha akaweka nadhiri, "Mungu akiwa pamoja nami, akinilinda katika njia niiendayo, na kunipa chakula nile, na nguo nivae, nami nikirudi kwa amani nyumbani kwa baba yangu, ndipo BWANA atakuwa Mungu wangu, na jiwe hili nililolisimamisha kama nguzo litakuwa nyumba ya Mungu; na katika kila utakalonipa hakika nitakutolea wewe sehemu ya kumi."

Yakobo hakuwa anatafuta kuweka makubaliano na Mungu. Tayari Bwana alikuwa amemuahidi mafanikio, na nadhiri hii ilikuwa ni kumiminwa kwa chemichemi zilizojaza

moyo wa shukrani kwa kuhakikishiwa upendo na rehema za Mungu, Yakobo alijisikia kwamba Mungu anayo madai kwake ambayo lazima ayatambue, na kwamba ishara maalumu ya upendeleo wa mbingu aliopewa yeye zilihitaji kitu cha kufanya. Ndivyo ilivyo kwetu kwamba kila mbaraka tunaoupata unahitaji majibu kwa Muanzilishi wa rehema zote. Mkristo anapaswa kuangalia maisha ya siku zake zilizopita na kutoa shukrani kwa ukombozi alioupata ambao Mungu alimpigania, akimsaidia katika majaribu, akimfungulia njia wakati kila kitu kwake kilikuwa ni giza. Anapaswa kuona kuwa yote hayo ni ushahidi wa jinsi malaika wa mbinguni wanavyomjali. Katika mtazamo wa mibaraka hii isiyohesabika anapaswa mara kwa mara kuomba, kwa moyo uliopondeka, "Nimtendee jambo gani Bwana kwa ukarimu wake alionitendea?" Zaburi 116:12.

Wakati wetu, talanta zetu, mali zetu, zinapaswa kutolewa kwake aliyetupatia mibaraka hii kwa uaminifu. Kila wakati tunapopata ushindi, au upendeleo unapotolewa kwetu, (188) tunapaswa kutambua wema wa Mungu, sio kwa kuelezea shukrani zetu kwa maneno pekee, lakini, kama Yakobo, kwa kutoa sadaka kwa kile Alichotutendea. Kadri tunapoendelea kupata mibaraka kutoka kwa Mungu, ndivyo tunavyotakiwa kuendelea kutoa.

"Na katika kila utakalonipa", alisema Yakobo "hakika nitakutolea wewe sehemu ya kumi." Je, sisi tunaofurahia nuru kamili ya Injili tumtolee kiasi kidogo kuliko wale walioishi hapo nyuma, bila upendeleo wa Injili kama tuliyonayo? Hapana, kwa vile mibaraka tunayoipata ni mikubwa, je si wajibu wetu kutoa kulingana na mibaraka hiyo? Lakini ni kidogo kiasi gani, ni bure kiasi gani ukijaribu kujua katika kanuni za mahesabu, muda, fedha, na upendo, kulinganisha na upendo usiopimika na thamani isiyofahamika. Zaka kwa Kristo! Oh, mgawanyo mdogo sana wa fedha, aibu kwa jinsi tunavyolipia gharama kubwa! Kutoka katika msalaba wa Kalvari, Kristo anaita kwa uwekaji wakfu usiooneka. Kila tulichonacho, jinsi tulivyo, tunapaswa kuvitoa kwa Mungu.

Akiwa na imani mpya katika ahadi, na kuhakikishiwa kwa uwepo na ulinzi wa malaika wa mbinguni, Yakobo aliendelea na safari yake hadi "nchi ya wana wa mashariki." Mwanzo 29:1. Lakini kuna tofauti jinsi gani namna alivyofika ukilinganisha na jinsi mjumbe wa Ibrahimu alivyofika miaka takribani mia moja iliypita! Mtumishi alikuja na usindikizaji wa waangalizi wakiwa wamepanda juu ya ngamia, tena wakiwa na zawadi nyingi za dhahabu na fedha; mtoto alikuwa peke yake, akitembea kwa miguu isiyo na viatu, bila kitu isipokuwa fimbo yake. Kama mtumishi wa Ibrahimu, Yakobo alisubiri katika kisima, na ni mahali hapa alipokutana na Raheli, binti mdogo wa Labani. Hapa alikuwa ni Yakobo ndiye aliyehudumia, akiliviringisha jiwe kutoka katika kisima na kunywesha mifugo. Katika kujitambulisha, alikaribishwa nyumbani kwa Labani. Ingawa alikuja akiwa hana kitu na akiwa hana wasindikizaji, wiki chache zilionyesha bidii yake na akili, na akatakiwa aendelee kuwepo. Ilipangwa kwamba atamtumikia Labani kwa miaka saba kwa ajili ya Raheli.

Kwa desturi za siku za nyuma zilimtaka bwana harusi, kabla ya idhini ya ndoa, alipe kiasi cha fedha au mali sawa na gharama hiyo, kulingana na hali yake, kwa baba wa mke. Hii ilichukuliwa kuwa kama ulinzi wa mahusiano ya ndoa. Akina baba hawakuona kuwa ni salama kwa furaha ya binti zao kwa wanaume ambao hawajaonyesha kutoa msaada kwa familia. Kama hawakuwa na bidii na nguvu kuwawezesha kufanya kazi na kupata mifugo (189) au ardhi, ilihofiwa kwamba maisha yao hayatafanikiwa. Lakini nafasi ilitolewa kwa wale ambao hawakuwa na kitu cha kulipa kwa ajili ya kupata mke. Waliruhusiwa kufanya kazi kwa baba wa binti ambaye wamempenda, kipindi cha mda kikiwa kimekadiriwa kutokana na thamani ya mahari aliyotakiwa kuilipa.

Wakati kijana alipokuwa mwaminifu katika utumishi wake, na kuhakikishwa kuwa na tabia njema pia, alimpata binti kuwa mke wake; na kwa ujumla mahari ambayo baba ameipokea alipewa binti wakati wa ndoa. Kwa habari ya Raheli na Lea, hata hivyo, Labani akiwa mbinafsi alihitaji pia mahari ambayo walipaswa wapewe wao; walirejea kwa habari hii pale waliposema, mda mfupi kabla ya kutoka Mesopotamia, “Ametuuza naye amekula fedha zetu kabisa”.

Desturi za zamani, ingawa kwa wakati mwingine zinaumiza, kama kwa Labani, zilikuwa na uzalishaji ulio na matokeo mazuri. Wakati mchumba alipotakiwa kutumika ili kumpata bibi harusi, ndoa za haraka haraka zilikuwa zimezuiliwa, na kulikuwepo na nafasi ya kujaribu kina cha upendo, kadhalika na uwezo wa kuitunza familia. Wakati wetu kuna maovu mengi yanatokea kwa sababu ya kuwa na utaratibu tofauti. Mara kwa mara ni jambo la kawaida kwamba watu kabla ya ndoa huwa na mda mfupi sana wa kufahamiana kitabia, na hivyo, kuhusu maisha ya kila siku, wanakuwa wageni kila mmoja kwa mwenzake wanapounganisha tabia zao katika madhabahu. Wengi hujikuta, wakiwa wamechelewa, kwamba hawawezi kupatana na tabia ya mwenzake, na mda mrefu wa maisha yao unakuwa wa kuchosha na kuwa matokeo ya muungano wao. Mara kwa mara mke huumizwa kutokana na kutokuvumilia na tabia ya mume na baba. Kama tabia ya mchumba wa kiume ingekuwa imejaribiwa kwanza kabla ya ndoa, kutokana na desturi za zamani, hali ya kutokuwa na furaha ingeweza kuzuiliwa.

Yakobo alitumika miaka saba kwa uaminifu kwa ajili ya Raheli, na miaka aliyotumika “ilionekana kama siku chache, kutokana na upendo aliokuwa nao kwake.” Lakini ubinafsi wa Labani, akitaka kupata msaidizi wa thamani, alitenda udanganyifu mbaya kwa kumtoa Lea badala ya Raheli. Ukweli kwamba Lea mwenyewe naye alikuwa na sehemu katika kudanganya, ulimfanya Yakobo ajisikie kwamba hawezi kumpenda Lea. Kukemea kwake kwa hasira kulikutana na hitaji la miaka mingine saba kwa ajili ya Raheli. Lakini baba alisisitiza kwamba Lea hapaswi kuachwa, maana ingesababisha familia ipoteze heshima yake. Hivyo Yakobo akawekwa katika wakati mgumu wa majaribu; hatimaye alifikia (190) maamuzi ya kubaki na Lea na kumuoa Raheli. Raheli alikuwa ndiye aliyependwa zaidi;

lakini kumpenda kwake kulisababisha wivu na maisha ya Yakobo yalikuwa machungu kwa sababu ya upinzani wa dada wawili waliokuwa wake zake.

Yakobo aliendelea kubaki Mesopotamia kwa muda wa miaka ishirini, akimtumikia Labani, ambaye, bila kujali undugu, alidhamiria kujipatia faida kutokana na uhusiano wao. Miaka kumi na nne ya kazi aliihitaji kwa ajili ya binti zake; na wakati wa muda uliobaki, mshahara wa Yakobo ulibadilishwa mara kumi. Hata hivyo utumishi wa Yakobo ulikuwa wa bidii na uaminifu. Maneno yake kwa Labani katika mazungumzo yao ya mwisho yanaonyesha kutokuchoka kwake katika kutoa huduma kwa bwana wake: “Miaka hii ishirini nimekaa kwako, kondoo zako wala mbuzi zako wake hawakuharibu mimba wala waume katika wanyama wako sikuwala. Kilichoraruliwa na hayawani sikukuletea, mimi mwenyewe nimetwaa hasara yake, wewe umekidai katika mkono wangu, ikiwa kilichukuliwa mchana, au ikiwa kilichukuliwa usiku. Hii ilikuwa hali yangu; mchana jua likanipata, na baridi usiku, usingizi ukanitoka machoni mwangu.”

Ilikuwa ni lazima kwa mchungaji kuwaangalia wanyama mchana na usiku. Walikuwa katika hatari ya wanyang‘anyi na pia kwa wanyama wa porini, ambao walikuwa wakubwa, mara kwa mara wakileta hatari kwa wanyama ambao hawakuwa wanalindwa kwa uaminifu. Yakobo alikuwa na wasaidizi wengi katika kutunza kundi kubwa la mifugo ya Labani, lakini yeye ndiye aliyewajibika kwa wote. Katika sehemu ya miaka ilikuwa ni lazima kwa yeye binafsi kuwa na wanyama, kuwalinda wakati wa msimu wa kiangazi ili wasife kwa kukosa maji, na wakati wa miezi ya baridi kali wasifunikwe na barafu. Yakobo alikuwa ndiye mchungaji mkuu; watumishi waliokuwa chini yake walikuwa wachungaji wasaidizi. Kama mmoja wa kondoo angepotea, mchungaji mkuu ndiye aliyeumizwa kwa upotevu huo; na aliwaita watumishi ambao aliwapa kazi ya kulinda kundi wawajibike kama kondoo hatapatikana akiwa na hali nzuri.

Maisha ya mchungaji ya kuwa na bidii katika uangalizi, na huruma yake kwa viumbe wasio na msaada lilikuwa ni jukumu lake, na imekuwa ikitolewa mfano na waandishi walivuviwa kuwa na kweli za thamani katika Injili. Kristo, katika mahusiano na watu wake, amefananishwa na mchungaji. Baada ya anguko aliwaona kondoo wake wakikabiliwa na hukumu ya kupotea katika njia ya giza la dhambi. Ili kuwaokoa hawa (191) waliotanga mbali, aliacha heshima na utukufu wa nyumba ya Baba yake.

Anasema, “Nitawatafuta waliopotea, nitawarudisha waliofukuzwa, nitawafunga waliovunjika, nitawatia nguvu wagonjwa.” “Nitawalisha kondoo zangu, wala hawatakuwa mateka tena.” “Wala mnyama wa nchi hatawala.” Ezekieli 34:16, 22,28. Sauti Yake inasikika ikiita, “hema kuwa uvuli wakati wa mchana kwa sababu ya hari, na kuwa mahali pa kukimbilia na kujificha wakati wa tufani na mvua.” Isaya 4:6. Ulinzi wake katika kundi si wa kuchosha. Anawatia nguvu wanyonge, anafunga waliovunjika, anawakusanya kondoo wake katika mikono yake, na kuwachukua katika kifua chake. Kondoo wake

wanampenda, “mgeni hawatamfuata kabisa, bali watamkimbia; kwa maana hawazijui sauti za wageni.” Yohana 10:5.

Kristo anasema, “Mchungaji mwena huutoa uhai wake kwa ajili ya kondoo. Mtu wa mshahara wala si mchungaji, ambaye kondoo si mali yake, humwona mbwa-mwitu anakuja, akawaacha kondoo na kukimbia, na mbwa mwitu huwakamata na kuwatawanya. Yule hukimbia kwa kuwa ni mtu wa mshahara; wala mambo ya kondoo si kitu kwake. Mimi ndimi mchungaji mwema, nao walio wangu nawajua; nao walio wangu wanijua mimi.” Fungu la 11 – 14. Kristo, mchungaji Mkuu, amewaachia watumishi wawe waangalizi wa kundi lake kama wachungaji wasaidizi; na anawataka wawe na matamanio kama yale aliyoyadhihirisha, na kujisikia kuwa na majukumu matakatifu kwa kazi aliyowaachia. Amewaamuru wawe waaminifu, kulinda kundi, kuwatia nguvu wanyonge, kuwaamsha waliozimia, na kuwakinga wasiliwe na mbwa-mwitu.

Ili kuwaokoa kondoo hawa, Kristo aliutoa uhai wake; na anawaelekeza wachungaji wake katika upendo aliouonyesha, kama mfano kwao. Lakini “aliye wa mshahara,….. ambaye kondoo si mali yake”, hana nia ya kweli kwa kondoo. Anatumika kwa ajili ya kupata faida, na anajijali yeye mwenyewe. Anaangalia matakwa yake tu badala ya kuangalia matakwa ya kundi; na wakati wa hatari, atakimbia, na kuliacha kundi.

Mtume Petro anawaonya wachungaji wasaidizi, “Lichungeni kundi la Mungu lililo kwenu, na kulisimamia, si kwa kulazimishwa, bali kwa hiari kama Mungu atakavyo; si kwa kutaka fedha ya aibu, bali kwa moyo. Wala si kama wajifanyao mabwana juu ya mitaa yao, bali kwa kujifanya vielelezo kwa lile kundi.” 1 Petro 5:2,3. Paulo anasema, “Jitunzeni nafsi zenu, na lile kundi lote nalo, ambalo Roho Mtakatifu amewaweka ninyi kuwa waangalizi (192) ndani yake, mpate kulilisha kanisa lake Mungu, alilolinunua kwa damu yake mwenyewe. Najua mimi ya kuwa baada ya kuondoka kwangu mbwa-mwitu wakali wataingia kwenu, wasilihurumie kundi.” Matendo 20:28,29.

Wale wote wanaofikiri kuwa kazi ya kuliangalia kundi si ya kuvutia ambayo inamuangukia mchungaji mwaminifu, wanakemewa na mtume, “si kwa kulazimishwa, bali kwa hiari kama Mungu atakavyo; si kwa kutaka fedha ya aibu, bali kwa moyo.” 1 Petro 5:2. Watumishi wote wasio waaminifu Mchungaji Mkuu anawataka waache kazi yake. Kanisa la Kristo limenunuliwa kwa damu yake, na kila mchungaji lazima atambue kuwa kila kondoo katika kundi lake amenunuliwa kwa kafara ya thamani kuu. Anapaswa kuwachukulia kwamba kila mmoja ana thamani kubwa, na asichoke katika kuhakikisha kwamba anawatunza wawe na hali ya afya nzuri. Mchungaji ambaye ana Roho wa Kristo ataiga mfano wa kujikana nafsi kwake, daima akiwa anafanya kazi kwa ajili ya mema ya jukumu lake; na kondoo watanenepa chini ya uangalizi wake.

Kila mmoja ataitwa ili kutoa hesabu ya utumishi wake. Bwana atataka kutoka kwa kila mchungaji ajibu swali kwamba, “Liko wapi lile kundi ulilopewa, kundi lile zuri?” Yeremia

13:20. Atakayeoonekana kuwa mwaminifu, atapokea zawadi nzuri. “Na Mchungaji Mkuu atakapodhihirishwa,” anasema mtume,

“mtaipokea taji ya utukufu, ile isiyokauka.” 1 Petro 5:4.

Wakati Yakobo alipokuwa amechoka kwa sababu ya kazi za Labani, alipanga kurudi Kanaani, alimwambia baba mkwe wake, “Nipe ruhusa niende kwetu na kwenye chi yetu. Nipe wake zangu na watoto wangu, niliokutumikia, niende zangu, maana umejue utumishi wangu niliokutumikia.” Lakini Labani alimtaka abaki akisema, “Iwapo nimeona fadhili machoni pako, maana nimetambua ya kuwa BWANA amenibariki kwa ajili yako.” Aliona kwamba mafanikio yake yaliongezeka chini ya uongozi wa mkwe wake. Yakobo akasema, “Mali yako ilikuwa haba kabla sijaja, nayo imezidi kuwa nyingi,” Lakini kadri mda ulivyopita, Labani alikuwa na wivu kutokana na mafanikio ya Yakobo, ambayo “yalizidi kuongezeka, na alikuwa na ng`ombe wengi, na ngamia, na punda.” Watoto wa Labani walikuwa na wivu kama wa baba yao, na mazungumzo yao maovu (193) yalimfikia Yakobo: “amaechukua mali yote ya baba yetu; na kwa mali ya baba yetu amepata fahari hii yote. Yakobo akaona uso wa Labani, ya kuwa hakumtazama vema kama jana na juzi.”

Yakobo angekuwa ameshaondoka kwa jamaa yake muda mrefu lakini kwa sababu ya hofu ya kukutana na Esau. Sasa aliona kuwa alikuwa katika hatari kutoka kwa watoto wa Labani, ambao, walikuwa wakiangalia utajiri wake kana kwamba ni wa kwao, wangeweza kuutaka kwa nguvu. Alikuwa katika shida na wasiwasi mkubwa, bila kujua aende wapi. Lakini akikumbuka utukufu wa ahadi ya Betheli, alilipeleka jambo hilo kwa Mungu, na kutaka maelekezo kutoka kwake. Jibu lilipatikana katika ndoto: “Urudi mpaka nchi ya baba zako na jamaa zako, nami nitakuwa pamoja nawe.”

Kutokuwepo kwa Labani kulitoa nafasi ya kuondoka. Mifungo yote iliandaliwa kwa haraka na kupelekwa mbele, pamoja na wake zake, watoto wake na watumishi wake, Yakobo alivuka mto Frati, akielekea Gileadi, katika mipaka ya Kanaani. Baada ya siku tatu Labani alitambua kuondoka kwao, na kuanza kuwafuata, akawapata baada ya siku saba za safari. Alikuwa na hasira kali, na akaanza kuwalazimisha warudi, kitu alichowazia ambacho asingeweza kukifanya, maana kundi lake lilikuwa na nguvu. Wakimbizi walikuwa katika hatari kubwa

Kwamba hakufanya lengo lake la uhasama ilikuwa ni kwa sababu Mungu aliingilia kati kwa ajili ya kumlinda mtumishi wake. “Ninao uwezo mkononi mwangu wa kukufanyia madhara; lakini Mungu wa baba yako usiku huu ameniambia akisema, Ujihadhari, usimwambie Yakobo neno la heri wala la shari,” maana yake, asimlazimishe kurudi wala kufanya makubaliano kwa kumlaghai. Labani alikuwa amezuia mahari ya ndoa ya binti zake na alikuwa amemtenda Yakobo kwa hila na jeuri; lakini akionyesha tabia ya udanganyifu alimfikia Yakobo kwa kumlaumu kwa kuondoka kwake kwa siri, ambapo baba hakupata nafasi ya kuandaa karamu na hata kuwaaga binti zake na watoto wao.

Katika kujibu, Yakobo aliweka wazi ubinafsi wa Labani, na kumueleza awe shahidi wa uaminifu wake, “Kama Mungu wa baba yangu, Mungu wa Ibrahimu na Hofu ya Isaka, hangalikuwa pamoja nami, hakika sasa ungalinifukuza mikono mitupu. Mateso yangu na kazi za mikono yangu Mungu ameziona, akakukemea usiku huu.” Labani hakuweza kukataa ukweli uliowekwa kwake, na sasa alipendekeza wafanye (194) agano la amani. Yakobo alikubaliana na pendekezo, na nguzo ya jiwe ilijengwa kuwa kama ishara ya makubaliano. Kutokana na nguzo hii Labani aliipa jina Mizpa “mnara wa kulindia” akisema, “Bwana avizie kati yangu na wewe, wakati tusipoonana.”

“Labani akamwambia Yakobo, Tazama chungu hii utazame na nguzo niliyoitia kati ya mimi na wewe. Chungu hii na iwe shahidi, na nguzo hii na iwe shahidi, ya kuwa mimi sitapita chungu hii kuja kwako, wala wewe hutapita chungu hii na nguzo hii kuja kwangu, kwa madhara. Mungu wa Ibrahimu na Mungu wa Nahori, Mungu wa baba yao na ahukumu kati yetu. Na Yakobo akaapa kwa hofu ya Isaka baba yake.” Kwa kuthibitisha makubaliano, wote waliandaa tafrija. Usiku huo ulipita katika hali ya mawasiliano ya kirafiki; na kulipokucha, Labani na kundi lake waliondoka. Katika utengano huu hapakuwepo tena na ufuatiliaji wa mahusiano kati ya watoto wa Ibrahimu na wakazi wa Mesopotamia.

Sura ya 18 – Usiku wa Kupigana Mweleka

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 32 na 33.

Ingawa Yakobo alikuwa ameondoka Padan-aram kwa kutii maagizo ya mbinguni, hakwenda bila matatizo wakati akifuata njia ambayo alikuwa amesumbuka kuipitia miaka ishirini iliyopita. Dhambi yake ya udanganyifu kwa baba yake ilikuwa bado iko mbele yake. Alitambua kwamba ukimbizi wake wa mda mrefu ulikuwa ni kwa sababu ya dhambi hiyo, alifikiri kwa undani zaidi kwa jambo hilo mchana na usiku, na kukatishwa tamaa kwa dhamiri iliyokuwa inamshitaki na hivyo kuifanya safari yake iwe ya kuhuzunisha. Kadri milima ya nyumbani kwao ilivyoonekana kwa mbali, moyo wa mzee ulikuwa ukienda kasi. Yote yaliyopita yaliamshwa tena mbele zake. Pamoja na kumbukumbu ya dambi yake lilikuja wazo la fadhila za Mungu kwake, na mpango wa msaada na uongozi kutoka mbinguni.

Kadri alivyokaribia mwisho wa safari yake, wazo la Esau lilileta matatizo yatakayojitokeza. Baada ya ukimbizi wa Yakobo, Esau alijihesabu kuwa ndiye mrithi wa mali ya baba yake. Habari za kurudi kwa Yakobo kungeleta hofu kwamba alikuwa anakuja kudai urithi. Esau angeweza kumuumiza ndugu yake, kama atakuwa na nia ya kumtendea hiyana, angeweza kumwendea kwa vita, sio kwa nia ya kulipiza kisasi peke yake, bali pia aweze kumiliki utajiri ambao amekuwa akiusubiri kwa mda mrefu.

Mungu alimpa tena Yakobo ishara ya ulinzi wa mbingu. Kadri alivyosafiri kuelekea kusini mwa mlima Gileadi, wajumbe wawili wa jeshi la mbinguni walionekana kumsindikiza, mmoja akiwa nyuma na mwingine mbele, wakisonga mbele pamoja na kundi lake, kana kwamba wanawalinda. Yakobo alikumbuka njozi ya Betheli ya mda mrefu uliopita, moyo wake mzito ulikuwa mwepesi kwa kuwa na uhakika huu kwambawajumbe wa mbinguni waliomletea habari za tumaini na kumtia moyo wakati anakimbia kutoka Kanaani wangekuwa walinzi wake wakati wa kurudi kwake. Akasema, “Hili ni jeshi la Mungu, akapaita mahali pale, Mahanaimu” – “majeshi mawili au kambi”

Hata hivyo Yakobo alihisi kwamba alikuwa na cha kufanya ili kupata usalama wake. (196) Ndipo alituma wajumbe wawili wapeleke salamu za mapatano kwa ndugu yake. Aliwaagiza kwa maneno watakayomwambia Esau. Ilikuwa imezungumzwa mapema kabla ya kuzaliwa kwa ndugu hawa wawili kwamba mkubwa atamtumikia mdogo, na, ili kumbukumbu ya hili isisababishe uchungu, Yakobo aliwaambia watumishi wake kwamba amewatuma kwa “bwana wangu Esau,” wakiwa wamefika kwake walikuwa wamtambulishe bwana wao kama “mtumishi wako Yakobo,” na kumuondolea hofu kwamba alikuwa anarudi, akiwa mtanga mbali, akidai urithi, Yakobo alikuwa mwangalifu katika ujumbe wake kusema “nina ng`ombe na punda na kondoo, na watumwa, na vijakazi; nami nimepeleka watu nimpashe bwana wangu habari, nipate neema machoni pako.”

Lakini watumishi walirudi na habari kwamba Esau alikuwa anakuja na watu mia nne, na hakuna jibu lililorudishwa la ujumbe wa kirafiki. Ilionekana dhahiri kwamba alikuwa anakuja kulipiza kisasi. Hofu ilijaa katika kambi, “Ndipo Yakobo akaogopa sana na kufadhaika sana.” Asingeweza kurudi nyuma, na aliogopa kwenda mbele. Kundi lake, likiwa halina silaha wala ulinzi, lilikuwa halikujiandaa kwa uvamizi wa adui. Aliwagawa katika makundi mawili, ili kwamba kama kundi moja litavamiwa, kundi jingine linaweza kupata nafasi ya kukimbia. Alipeleka kutoka katika kundi kubwa la ng`ombe wake kwa Esau, na ujumbe wa kirafiki. Alifanya hivyo kwa nguvu zake ili apate upatanisho kwa kosa alilomfanyia kaka yake na hivyo kuondoa hatari iliyokuwa inamkabili, na tena kwa unyenyekevu na toba aliomba ulinzi wa mbingu. Wewe “uliyeniambia, Rudi uende mpaka nchi yako, na kwa jamaa zako, nami nitakutendea mema, mimi sistahili hata kidogo hizo rehema na kweli yoteuliyomfanyia mtumwa wako; maana nalivuka huo mto Yordani na fimbo yangu tu, na sasa nimekuwa matuo mawili. Uniokoe sasa na mkono wa ndugu yangu, mkono wa Esau, maana mimi namwogopa asije akanipiga, na mama na wana.”

Walikuwa wamefika katika mto Jabboki, na usiku ulipoingia, Yakobo aliivusha familia yake katika mto, wakati yeye peke yake akiwa amebaki nyuma. Alikuwa ameamua kuutumia usiku mzima katika maombi, na alitaka awe peke yake na Mungu. Mungu angeweza kuulainisha moyo wa Esau. Kwake ndiko kulikuwa na tumaini pekee la mzee wa familia.

Ilikuwa ni katika hali ya upweke, ukanda wa milima, sehemu ya wanyama wa mwitu na wanyang‘anyi na wauaji. Akiwa peke yake na bila ulinzi, Yakobo alisujudu akiwa katika taabu kubwa juu ya ardhi. Ilikuwa ni usiku wa manane. Yote yaliyofanya maisha yake (197) yawe mazuri yalikuwa mbali, akiwa anakabiliwa na hatari na kifo. Uchungu wake zaidi ulikuwa kwamba ni dhambi yake ndiyo imesababisha hatari hii kwa wasio na makosa. Kwa kilio na ombi la dhati aliomba kwa Mungu. Ghafla mkono ulimshika. Alifkiri kwamba adui alikuwa anataka uhai wake, na aliamua kupigana mieleka na adui yake huyo. Katika giza wawili walipigana ili kila mmoja ashinde.

Hakuna neno lolote lililozungumzwa, lakini Yakobo alitumia nguvu zake zote, na hakupumzisha juhudi zake hata kwa mda. Akiwa anapigania uhai wake, dhamiri ya kosa lake ilikuwa nafsini mwake; dambi zake zilikuwa mbele yake, kumfanya akataliwe na Mungu. Lakini katika ushupavu wake alikumbuka ahadi za Mungu, na moyo wake wote uliomba rehema zake. Mapigano yaliendelea karibia kucha, wakati mgeni alipopeleka kidole chake katika paja la Yakobo, na akaumizwa mara moja. Mzee alitambua tabia ya mpinzani wake. Alitambua kuwa alikuwa anapigana na mjumbe wa mbinguni. Na hii ndiyo maana juhudi zake zote za kibinadamu hazikumfanya ashinde.

Alikuwa ni Kristo, “Malaika wa agano,” ambaye alijitambulisha mwenyewe kwa Yakobo. Mzee kwa wakati huo alipata maumivu makali, lakini hakumuachia. Akiwa mkosaji na aliyevunjwa, alimng‘ang‘ania Malaika, “alilia na kusihi,” (Hosea 12:4), akisihi

kwa ajili ya kupata mbaraka. Anataka awe na uhakika kwamba dhambi yake imesamehewa. Maumivu ya mwili hayakutosha kupindisha akili yake kutoka katika lengo hili. Kusudi lake liliongezeka, imani yake ikiwa imara, hadi mwisho. Malaika alijaribu kujiondoa; akasihi, “Niache niende maana kunapambazuka,” “Sikuachi, usiponibariki.” Kama hili ilikuwa ni kujisifu, kiburi, Yakobo angekuwa ameangamizwa mara moja; lakini kwake ilikuwa ni uhakika ya kwamba anakiri kutokufaa kwake, huku akitumaini uaminifu wa agano la Mungu.

“Yakobo alikuwa na uwezo juu ya Malaika, akashinda,” Hosea 12:4. kupitia unyenyekevu, toba, na kujitoa, mdhambi huyu, mkosaji anayepatwa na mauti alimshinda Mkuu wa mbinguni. Alishikilia kwa nguvu kutetemeka kwake ili apate utimizo wa ahadi za Mungu, na Moyo wa Yeye asiye na mwisho hakugeuka ili kutosikiliza ombi la mdhambi.

Kosa ambalo lilisababisha dhambi ya Yakobo katika kujipatia haki ya kuzaliwa kwa hila kwa sasa lilikuwa limewekwa wazi mbele zake. Hakuwa ametumainia ahadi za Mungu, (198) lakini alitafuta kwa juhudi zake mwenyewe ili kupata kile ambacho Mungu angekileta kwa njia na wakati wake. Kama uhakika kwamba alikuwa amesamehewa, jina lake lilibadilishwa kutoka lile lililokuwa linamkumbusha dhambi yake na kuwa lile ambalo lingemkumbusha ushindi. “Jina lako,” alisema Malaika, “jina lako hutaitwa tena Yakobo, ila Israeli, maana umeshindana na Mungu, na watu, nawe umeshinda.”

Yakobo alipata mbaraka ambao nafsi yake iliuhitaji. Dhambi yake kama mwenye hila na muongo imesamehewa. Vita katika maisha yake ilikuwa imekwisha. Mashaka, yameondolewa, na sasa yote yalikuwa yamebadilishwa, na alikuwa na amani kwa kupatanishwa na Mungu. Yakobo hakuogopa tena kukutana na kaka yake. Mungu, ambaye amemsamehe dhambi yake, anaweza kuubadilisha moyo wa Esau pia ili akubali unyenyekevu na toba yake.

Wakati Yakobo anapigana mweleka na Malaika, mjumbe mwingine wa mbinguni alitumwa kwa Esau. Katika ndoto, Esau alimtazama ndugu yake kwa miaka ishirini akiwa mkimbizi katika nyumba ya baba yake, alishuhudia masikitiko alipokuta mama yake akiwa amekufa; alimuona akiwa na jeshi la Mungu. Ndoto hii ilitafsiriwa kwa Esau na askari wake, wakitaka pasiwepo na shambulizi la kumdhuru Yakobo, maana Mungu wa baba yake alikuwa pamoja naye. Hatimaye makundi ya Esau na Yakobo yalikaribiana, mkuu wa jangwani akiongoza watu wake wa vita, na Yakobo akiwa na wake na watoto zake, wakilindwa na wachungaji na vijakazi, wakifuatiwa na msururu wa mifugo ya ng‘ombe, mbuzi na kondoo. Akiegemea fimbo yake, mzee alitangulia mbele ili kukutana na kundi la askari. Alikuwa hajiwezi kutokana na vita aliyokuwa nayo mda mfupi uliopita, na alitembea taratibu na kwa maumivu, akichechemea katika kila hatua; lakini uso wake uling‘aa kwa furaha na amani.

Alipomuona mwenye maumivu huyu, “Esau akaja mbio kumlaki, akamkumbatia na kumwangukia shingoni, akambusu; nao wakalia.” Walipoangalia hali ile, hata mioyo ya askari wakatili wa Esau iliguswa. Bila kujali kwamba alikuwa amewasimulia kuhusu ndoto yake, hawakuweza kuelewa badiliko lililojitokeza kwa kiongozi wao. Ingawa waliona udhaifu wa mzee, hawakuweza kuelewa kuwa udhaifu wake ndio umemfanya awe na nguvu.

Wakati wa usiku wa maumivu pale Jabbok, wakati uangamizi ulikuwa mbele yake, Yakobo alikuwa amefundishwa kwamba msaada wa mwanadamu ni bure, ni bure kiasi (201) gani kwa waliojenga msingi kwa wanadamu. Aliona kwamba msaada wake pekee utatoka kwake Yeye ambaye alikuwa amemtenda dhambi. Akiwa hana msaada na asiyestahili, aliomba rehema za ahadi ya Mungu kwa mdhambi aliyeungama. Ahadi hiyo ilikuwa ni uhakikisho wake kwamba Mungu anaweza kumsamehe na kumkubali. Punde mbingu na dunia zinaweza kupita kuliko neno lile lisitimie; na ndicho hiki kilichomshikilia hadi kupita kwa vita ile ya kuogofya.

Uzoefu wa Yakobo wakati wa usiku ule wa kupigana mieleka na uchungu unawakilisha majaribu ambayo watayapata watu wa Mungu kabla ya kurudi kwa Kristo mara ya pili. Nabii Yeremia, katika njozi takatifu akiangalia kipindi cha wakati huo, alisema, “Maana BWANA asema hivi, Tumesikia sauti ya tetemeko, na hofu, wala si ya amani. Ulizeni sasa mkaone mwanamume aona utungu wa uzazi; mbona basi, ninaona kila mtu anaweka mikono yake viunoni, kama mwanamke aliye na utungu, na nyuso zote zimegeuka rangi. Ole! Maana siku ile ni kuu, hata hapana inayofanana nayo, maana ni wakati wa taabu yake Yakobo; lakini ataokolewa nayo.” Yeremia 30:5 – 7.

Wakati Kristo atakapokoma kufanya kazi Yake kama mpatanishi kwa niaba ya mwanadamu, ndipo wakati huu wa taabu utaanza. Hukumu ya kila mtu itakuwa imeamuliwa, na hapatakuwepo na damu ya kusafisha dhambi. Wakati Yesu atakapoiacha nafasi yake kama mwombezi mbele za Mungu, tangazo kuu litatangazwa, “Mwenye kudhulumu na azidi kudhulumu; na mwenye uchafu na azidi kuwa na uchafu; na mwenye haki na azidi kufanya haki; na mtakatifu na azidi kutakaswa.” Ufunuo 22:11.

Ndipo Roho wa Mungu anayeshikilia pepo ataachiwa katika dunia. Kama vile Yakobo alivyotishwa kwa kifo dhidi ya kaka yake aliyekuwa na hasira, ndivyo watu wa Mungu watakavyokuwa katika hatri dhidi ya waovu wanaotafuta kuwaharibu. Na kama mzee alivyopigana mieleka usiku mzima kwa ajili ya ukombozi kutoka mikononi mwa Esau, ndivyo wenye haki watakavyomlilia Mungu mchana na usiku kwa ajili ya ukombozi kutoka kwa adui waliowazingira.

Shetani alikuwa amemshitaki Yakobo mbele za malaika wa Mungu, akidai kuwa na haki ya kumuangamiza kwa sababu ya dhambi yake; alikwenda kwa Esau ili aende kukutana naye; wakati wa kupigana mieleka kwa mzee usiku mzima, shetani alijitahidi

kumlazimisha ahisi kuwa mkosaji, ili amvunje moyo, na kuondoa kumshika kwake Mungu. Akiwa katika dhiki Yakobo alimshikilia Malaika, na kuomba kwa machozi, mjumbe wa mbinguni, ili amjaribu imani yake, pia akamkumbusha dhambi yake, na akajaribu kutoroka kutoka kwake. Lakini Yakobo hakugeuka nyuma. Alikuwa (202) anafahamu kwamba Mungu ni mwenye rehema, na akajiweka katika rehema Zake. Alimuonyesha alivyotubu (202) dhambi yake, na kusihi kwa ajili ya ukombozi. Alivyotafakari maisha yake, alikuwa amekwenda mbali kiasi cha kukata tamaa; lakini alimshikilia zaidi Malaika, na kwa kusihi, kilio cha maumivu aliendelea kuomba hadi akashinda.

Huo utakuwa uzoefu wa watu wa Mungu katika vita yao ya mwisho dhidi ya nguvu za giza. Mungu atajaribu imani yao, uvumilivu wao, uthabiti wao kwa nguvu za Mungu katika kuwakomboa. Shetani atajaribu kuwatia hofu kwa wazo kwamba kesi zao hazina matumaini; kwamba dhambi zao ni kubwa kiasi cha kusamehewa. Watakuwa na hisia kali za udhaifu wao, na kadri wanavyotazama maisha yao yaliyopita matumaini yao yatazama. Lakini wakikumbuka ukuu wa rehema za Mungu, ungamo lao la dhati, watasihi ahadi zake zilitolewa kupitia kwa Kristo kwa wasio na msaada, wadhambi wanaotubu. Imani yao haitashindwa kwa sababu ya kutokupata majibu haraka. Watashikilia zaidi nguvu za Mungu, kama Yakobo alivyomshikilia Malaika, na lugha ya nafsi zao itakuwa, “Sikuachi, usiponibariki.”

Kama Yakobo asingekuwa ametubu hapo kabla kwa dhambi yake ya kupata haki ya kuzaliwa kwa hila, Mungu asingesikia ombi lake na kwa rehema kulinda uhai wake. Ndivyo itakavyokuwa wakati wa taabu, kama watu wa Mungu watakuwa na dhambi ambazo hawakuziungama zikionekana mbele zao wakiwa wanateswa kwa hofu na maumivu, watakataliwa; watakata tamaa na imani yao kushindwa, na hawatakuwa na uthabiti wa kumuomba Mungu ili awaokoe. Lakini wakiwa na hisia za kutokufaa kwao, hawatakuwa wameficha mabaya ili yaonekane wakati huo. Dhambi zao zitakuwa zimefutwa kwa damu ya Kristo, na hawatazikumbuka.

Shetani anawaongoza wengi kuamini kwamba Mungu hatawaangalia kwa sababu ya kutokuwa waaminifu katika mambo madogo ya maisha; lakini Bwana anaonyesha katika kutenda kwake kwa Yakobo kwamba kwa namna yoyote hawezi kuvumilia maovu. Wale wote wanaojaribu kutoa udhuru na kuficha dhambi zao, na kuziruhusu ziendelee kubaki katika vitabu vya mbinguni, bila kutubu na bila kusamehewa, watashindwa na shetani. Kadri kazi zao zilivyo za ngazi ya juu, na kadri nafasi zao walizonazo zilivyo za juu, ndivyo kazi zao zinavyohuzunisha mbele za Mungu, na ndivyo ushindi wa mshitaki ulivyo dhahiri.

Hata hivyo historia ya Yakobo ni uhakika kwamba Mungu hatawaacha wale waliokuwa wamemsaliti katika dhambi, lakini wakamrudia katika toba ya kweli. Ilikuwa ni kwa (203) (203) kujitoa na imani thabiti kwamba Yakobo alikipata kile alichoshindwa kukipata kwa kujipigania kwa nguvu zake mwenyewe. Hivyo Mungu akamfundisha mtumishi wake kwamba nguvu na neema za mbingu ndizo pekee zinazoweza kumpa mbaraka alikuwa

ameutaka. Ndivyo itakavyokuwa kwa wale watakaoishi siku za mwisho. Kadri hatari zinapowazunguka, na huzuni katika nafsi zao, watategemea tu katika sifa za upatanisho. Hatuwezi kufanya lolote kwa uwezo wetu, katika kukosa kwetu msaada na kutokufaa kwetu tunapaswa kutegemea sifa za Mkombozi aliyesulubishwa na kufufuka.

Hakuna atakayepotea akiwa anafanya hivyo. Orodha ndefu nyeusi ya majina ya maovu yetu iko mbele za macho ya Asiye na mwisho. Imekwisha kuandikwa; hakuna kati ya makosa yetu yanayosahauliwa. Lakini Aliyesikiliza kilio cha watumishi wake wa zamani, Atasikia ombi la imani na kusamehe uasi wetu. Ameahidi, na Atatimiza neno lake. Yakobo alishinda kwa sababu aliendelea kushikilia japo mambo yalikuwa magumu na alikuwa amedhamiria. Uzoefu wake unashuhudia kuhusu nguvu ya ombi lenye bidii. Hivyo tunajifunza somo hili la ombi lenye ushindi, la imani isiyoshindwa. Ushindi mkubwa kwa kanisa la Kristo au kwa mkristo mmoja mmoja sio ule unaopatikana kutokana na talanta au elimu, kwa utajiri au fadhila za wanadamu. Ni ushindi ule unaopatikana katika chumba pamoja na Mungu, wakati kusihi, imani yenye uchungu inapojiweka katika mkono wenye nguvu.

Wale wote ambao hawako tayari kuachana na kila dhambi na kutafuta kwa kusihi mbaraka wa Mungu, hawataupata. Lakini wale watakaoshikilia ahadi za Mungu kama alivyofanya Yakobo, na kuwa na bidii kama alivokuwa, watafanikiwa kama alivyofanikiwa. “Na Mungu je! Hatawapatia haki wateule wake wanaomlilia mchana na usiku, naye ni mvumilivu kwao? Nawaambia atawapatia haki upesi.” Luka 18:7,8.

Sura ya 19.- Kurudi Kanaani

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo 34; 35; 37.

Akivuka Yordani, “Yakobo akaja kwa amani mpaka mji wa shekemu, ulio katika nchi ya Kanaani,” Mwanzo 33:18. Hivyo ombi la mzee akiwa Betheli, kwamba Mungu amrudishe tena kwa amani katika nchi yake, lilisikwa. Kwa mda alikaa katika bonde la Shekemu. Ilikuwa ni hapa ambapo Ibrahimu, zaidi ya miaka mia moja kupita, aliweka kambi yake ya kwanza na kujenga madhabahu yake ya kwanza katika Nchi ya Ahadi. Hapa Yakobo, “Akainua sehemu ya nchi, alipopiga hema yake, kwa mkono wa wana wa Hamori, baba wa Shekemu, kwa vipande mia vya fedha. Akajenga huko madhabahu, akaiita, El-elohe-israeli.” (Fungu la 19,20.) – “Mungu, Mungu wa Israeli.” Kama Ibrahimu, Yakobo alijenga madhabahu kwa Bwana kando ya hema, akiwaita watu wa familia yake katika kafara ya asubuhi na jioni. Ilikuwa ni hapa alipochimba kisima ambacho, karne kumi na saba baadaye, alikuja mwana wa Yakobo na Mwokozi wake, na zaidi, akiwa amepumzika wakati wa joto la adhuhuri, aliwaambia wasikilizaji wake juu ya “kisima chenye chemchemi ya maji, yakibubujikia ndani uzima wa milele.” Yohana 4:14.

Kuchelewa kwa Yakobo na watoto wake Shekemu kuliishia katika mapigano na umwagaji damu. Binti mmoja wa familia alileta masikitiko na aibu, ndugu wawili walihusika katika mauaji, mji mzima ukawa katika machafuko na mauaji, kwa sababu ya kijana mmoja kutokuwa mtii sheria. Mwanzo uliosababisha matokeo mabaya ulikuwa ni kitendo cha binti wa Yakobo ambaye “alitoka kuwaona binti za nchi” na ndipo akajiingiza katika mahusiano na wasioamini. Yeye atafutaye furaha kutoka kwa wasiomcha Mungu anajiweka mwenyewe katika uwanja wa shetani na kukaribisha majaribu yake.

Usaliti wa kikatili wa Simeoni na Lawi haukukemewa; na katika kuwatendea watu wa Shekemu walitenda dhambi ya kuhuzunisha. Walikuwa wamemficha Yakobo dhumuni lao, (205) na habari za kisasi zilimtia hofu. Akiwa na maumivu ya moyo kutokana na uongo na machafuko yaliyofanywa na watoto wake, alibaki kusema, “Mmenitaabisha kunifanya ninuke vibaya kati ya watu wa nchi hii…..na kwa kuwa watu wangu ni haba, watanikusanyikia, na kunipiga, nami nitaangamizwa, mimi na nyumba yangu.” Lakini huzuni yake juu ya vitendo vya kumwaga damu ilionyeshwa katika maneno tu ambayo, baada ya miaka takribani hamsini, alirejea, alipokuwa amelala katika kitanda wakati wa kufa akiwa Misri: “Simeoni na Lawi ni ndugu; panga zao ni silaha za jeuri.

` Nafsi yangu usiingie katika siri yao, Fahari yangu usiungane na kusanyiko lao, Maana katika ghadhabu yao, walimuua mtu, na kwa ukaidi wao walikata mshipa wa ng`ombe, ghadhabu yao na ilaaniwe, maana ilikuwa kali, na hasira yao maana ilikuwa haina huruma, Nitawagawa katika Yakobo, Nitawatawanya katika Israeli.” Mwanzo 49:5-7. Yakobo alihisi kwamba kulikuwepo na umuhimu wa unyenyekevu. Ukatili na uongo vilionekana kwa watoto wake. Kulikwepo na miungu katika kambi, na kuabudu miungu ulikuwa

umejijenga hata katika familia yake. Kama Mungu angeshughulika nao kwa kadri ya vitendo vyao, asingewaacha katika kisasi cha mataifa yaliyowazunguka?

Wakati Yakobo aliinama chini kwa taabu, Bwana alimwambia aelekee upande wa kusini hadi Betheli. Wazo la mahali hapo lilimkumbusha mzee sio tu njozi ya malaika na ahadi za rehema za Mungu, lakini pia kiapo alichokifanya hapo, kwamba Bwana atakuwa Mungu wake. Alidhamiria kwamba kabla hajakwenda katika eneo hilo takatifu, nyumbani mwake kuwekwe huru katokana na uchafu wa kuabudu miungu. Hivyo alitoa maagizo katika kambi yake, “Ondoeni miungu migeni iliyoko kwenu, mjisafishe, mkabadili nguo zenu. Tuondoke, tupande kwenda Betheli, nami nitamfanyia Mungu madhabahu huko; Yeye aliyenisikia siku ya taabu yangu, akawa pamoja nami katika njia yote niliyoiendea.”

Katika hisia kali Yakobo alirudia historia ya safari yake ya kwanza kwenda Betheli, alipoacha hema ya baba yake akiwa peke yake, akikimbia ili kuokoa maisha, na jinsi Bwana alivyojitokeza kwake katika njozi ya usiku. Kadri alivyojikumbusha utendaji wa ajabu wa Mungu kwake, moyo wake ulilainishwa, watoto wake pia waliguswa na nguvu; alikuwa amechukua njia sahihi katika kuwaandaa kumuabudu Mungu pamoja naye (206) watakapofika Betheli. “Wakampa Yakobo miungu yote iliyokuwa mikononi mwao, na pete zilizokuwa masikioni mwao, naye Yakobo akazificha chini ya mwaloni ulioko Shekemu.”

Mungu alisababisha hofu iwapate wakazi wan chi, kiasi kwamba hawakujaribu kulipiza kisasi kwa mauaji ya Shekemu. Wasafiri walifika Betheli bila kushambuliwa. Hapa Mungu alijitokeza tena kwa Yakobo na kulifanya upya agano la ahadi. “Yakobo akasimamisha nguzo mahali aliposema naye, nguzo ya mawe.”

Akiwa Betheli, Yakobo alitakiwa kuomboleza juu ya kupotelewa na mmoja aliyekuwa akiheshimiwa katika familia yake – mlezi wa Rebeka, Debora, ambaye alikuwa amemsindikiza kutoka Mesopotamia kwenda katika nchi ya Kanaani. Uwepo wa mwanamke huyu mzee umekuwa kwa Yakobo kama kiungo muhimu katika maisha yake ya awali, na hasa kwa mama yake ambaye upendo wake kwake ulikuwa mkumbwa na wa dhati. Debora alizikwa kwa maelezo ya huzuni kubwa chini ya mwaloni ndipo kaburi lake lilipo na kuitwa “mwaloni wa kulia machozi.” Hapakutakiwa kupitwa bila kukumbuka maisha yake ya uaminifu na utumishi na maombolezo ya mwanafamilia huyu yalistahili kuwekwa katika neno la Mungu.

Kutoka Betheli hadi Hebroni ilikuwa ni safari ya siku mbili tu, lakini safari hiyo ilileta masikitiko kwa Yakobo kutokana na kifo cha Raheli. Mara mbili ya miaka saba alitumika kwa ajili yake, na upendo wake ulimfanya aone kazi ngumu kuwa nyepesi. Ni upendo wa kina kiasi gani aliokuwa nao, ulionyeshwa baada ya mda mrefu, wakati Yakobo akiwa Misri karibu ya kufa kwake, Yusufu alikuja kumuona baba yake, na mzee, akitazama masiha yake ya nyuma, alisema, “Na mimi nilipokuja kutoka Padani, Raheli akanifia katika nchi ya Kanaani, njiani, si mwendo mkubwa kabla ya kufika Efrathi. Nikamzika katika njia

ya Efrathi, ndio Bethlehemu.” Mwanzo 48:7. Katika historia ya maisha ya taabu ya familia yake kupotelewa na Raheli ndiko pekee kulikokumbukwa.

Kabla ya kifo chake, Raheli alizaa mtoto wa pili. Katika pumzi ya mwisho alimuita mtoto jina lake Benoni, “mtoto wa huzuni zangu”. Lakini baba yake akamuita Benjamini, “mtoto wa mkono wangu wa kuume,” au “nguvu yangu.” Raheli alizikwa pale pale alipofia, na nguzo ikajengwa katika eneo hilo ili kudumisha kumbukumbu yake.

Wakiwa njiani kuelekea Efrathi, kosa jingine liliingia katika familia ya Yakobo, na kusababisha Rubeni, mtoto wa kwanza, kukataliwa kuwa na haki ya kuzaliwa. (207) Hatimaye Yakobo akafika mwisho wa safari yake, “akaja kwa Isaka, babaye, huko Mamre, ndio Hebroni, walipokaa ugenini Ibrahimu na Isaka.” Akawepo hapa kwa kipindi chote cha siku za maisha ya baba yake. Kwa Isaka, akiwa mdhaifu na kipofu, wema wa mtoto huyu ambaye hakuwepo kwa mda mrefu ilikuwa ni faraja kwa upweke na kupotelewa na mpendwa wake.

Yakobo na Esau walikutana katika kitanda wakati wa kufa kwa baba yao. Kuna wakati ambapo kaka mkubwa alikuwa anasubiria tukio hilo ili apate nafasi ya kulipiza kisasi, lakini hisia zake zilikuwa zimebadilika. Na Yakobo, akiwa na uhakika wa mibaraka ya kiroho ya haki ya kuzaliwa, alimuachia kaka yake urithi wa utajiri wa baba yake – urithi pekee ambao Esau aliutaka na kuuthamini. Hawakuwa na wivu tena miongoni mwao, hata hivyo walitengana, Esau akaenda katika mlima Seiri. Mungu, ambaye ni mwingi wa mibaraka, alikuwa amempa Yakobo utajiri wa ulimwengu, akimuongezea kwa kile kizuri cha thamani alichokitaka. Mali za ndugu hawa wawili “zilikuwa nyingi wasiweze kukaa pamoja, wala haikuweza nchi ya kusafiri kuwachukua, kwa sababu ya wanyama wao.” Kujitenga huku kulikuwa ni sawa sawa na lengo la mbingu kuhusu Yakobo. Kwa vile ndugu hawa walitofautiana sana kuhusu maswala ya imani ya kidini, ilikuwa ni vyema kwao kukaa mbali mbali.

Esau na Yakobo wote walikuwa wamefundishwa ujuzi wa Mungu, na wote walikuwa huru kutembea katika sheria Zake na kupokea ukubali Wake; lakini sio wote waliochagua kufanya hivyo. Ndugu wawili walikuwa wanatembea katika njia tofauti, na mapito yao yangeendelea kutofautiana zaidi na zaidi.

Hapakuwepo na ulazimishwaji wa uchaguzi kwa upande wa Mungu ambao Esau alikuwa ameondolewa kutoka katika mibaraka ya wokovu. Zawadi za neema Yake kupitia Kristo ziko huru kwa wote. Hakuna kuchaguliwa isipokuwa uchaguzi wa kila mmoja ambapo anaweza kupotea. Mungu ameweka katika neno Lake masharti ambayo kila nafsi itachaguliwa kwa uzima wa milele – utii kwa sheria zake, kupitia imani katika Kristo. Mungu amechagua tabia inayokubaliana na sheria Yake, na yeyote atakayefikia kiwango cha mahitaji Yake ataingia katika ufalme wa utukufu.

Kristo mwenyewe alisema, “amwaminiye Mwana yuna uzima wa milele: na asiyemwamini Mwana hataona uzima.” Yohana 3:36. “Si kila mtu aniambiaye Bwana, Bwana atakayeingia katika ufalme wa (208) mbinguni; bali ni yeye afanyaye mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni.” Mathayo 7:21. Na katika ufunuo anasema, “Heri wazifuao nguo zao, wawe na amri kuuendea huo mti wa uzima, na kuingia mjini kwa milango yake.” Ufunuo 22:14. Kuhusu ukombozi wa mwisho wa mwanadamu, huu ni uchaguzi pekee uliowekwa katika neno la Mungu.

Kila nafsi imechaguliwa ambaye atafanya kazi ya wokovu wake kwa hofu na kutetemeka. Amechaguliwa atakayechukua silaha na atakayevipiga vita vizuri vya imani. Amechaguliwa atakayekesha kwa maombi, atakayesoma maandiko, na kukimbia majaribu. Amechaguliwa yeye atakayedumu katika imani, na atakayekuwa mtii katika kila neno litokalo katika kinywa cha Mungu. Nafasi ya wokovu ni bure kwa wote; matokeo ya wokovu yatafurahiwa na wale watakaokubaliana na masharti.

Esau alidharau mibaraka ya agano. Alithamini vitu vya mda kuliko vya kiroho, na akapokea kile alichotaka. Kwa maamuzi yake alichagua kujitenga na watu wa Mungu. Yakobo alichagua urithi wa imani. Alijaribu kuupata kwa hila, usaliti, na uongo; lakini Mungu aliiruhusu dhambi yake ifanye kazi ya kumrekebisha. Hata hivyo katika uzoefu mchungu wa miaka yake ya mwisho, Yakobo kamwe hakubadilika katika lengo lake au kukanusha uchaguzi wake. Alikuwa anaelewa kwamba katika kutumia akili za kibinadamu ili kupata mbaraka, alikuwa anashindana na Mungu. Kutoka katika usiku ule wa kupigana mieleka mbele ya Jabboki, Yakobo alitoka hapo akiwa mtu tofauti. Kujiamini kulikuwa kumeng‘olewa. Werevu wa kudanganya haukuonekana. Mahali pa ujanja na udanganyifu, maisha yake yalijulikana kwa usahihi na ukweli. Alikuwa amejifunza somo la urahisi wa kuutegemea Mkono wa Mwenyezi, na katikati ya majaribu na mateso aliinama kwa kujitoa kwa unyenyekevu katika nia ya Mungu. Chembechembe za tabia ziliunguzwa katika tanuru la moto, dhahabu ya kweli ilisafishwa, hadi imani ya Ibrahimu na Isaka ilipoonekana bila kufifia kwa Yakobo.

Dhambi ya Yakobo na matukio mfululizo yaliyosababishwa nayo, hayajashindwa kuonyesha mvuto wa maovu – mvuto ambao ulionyesha matunda machungu katika tabia na maisha ya watoto wake. Kadri watoto hawa walipofikia ujana walikuwa na makosa makubwa. Matokeo ya ndoa za mitaala yalikuwa dhahiri katika nyumba yao. Uovu huu mbaya hukausha chemchemi za upendo wa kweli, na mivuto yake hudhoofisha muungano (209) mtakatifu. Wivu wa akina mama kadhaa umesababisha mahusiano ya familia kuwa mabaya, watoto wanakuwa wakiwa hawana uvumilivu na kujitawala, na maisha ya baba yalitiwa giza kwa kuwa na wasiwasi na huzuni.

Alikuwepo mmoja, hata hivyo, aliyekuwa na tabia tofauti na wengine – mtoto mkubwa wa Raheli, Yusufu, ambaye uzuri wake wa nje mara chache ulionekana kuakisi uzuri wa ndani wa akili na moyo. Msafi, mchapa kazi, na mwenye furaha, kijana alikuwa na ushahidi

pia wa maadili na uimara. Alisikiliza maagizo ya baba yake, na kupenda kumtii Mungu. Vitu ambavyo vilimtofautisha hapo baadaye akiwa Misri – upole, uaminifu, na mkweli – vilikuwa vimedhihirishwa mapema katika maish yake. Mama yake akiwa amekufa, upendo wake ulikwa kwa baba yake zaidi, na moyo wa Yakobo ulifungwa kwa mtoto huyu wa uzee wake. “Alimpenda Yusufu zaidi kuliko watoto wengine.”

Lakini ingawa upendo huu ulikuja kuwa sababu ya huzuni, bila hekima Yakobo alionyesha wazi upendeleo kwa Yusufu, na hili likapandisha wivu wa watoto wake wengine. Yusufu alipoona tabia mbaya ya kaka zake, alisumbuliwa sana; kwa upole alijaribu kuwasihi, lakini alikuwa amesababisha waamshe chuki zaidi dhidi yake. Hakuvumilia kuwatazama wakifanya dhambi dhidi ya Mungu, na alipeleka jambo hilo mbele ya baba yake, akitumaini kwamba mamlaka yake yangewafanya wajirekebishe.

Kwa uangalifu Yakobo alizuia kupandisha hasira zao kwa kuharakisha. Kwa hisia kubwa aliwaeleza watoto wake juu ya kosa lao, na kuwataka wawe na heshima katika nywele zake nyeupe, na sio kuleta aibu katika jina lake, na zaidi ya yote wasimdharau Mungu kwa kutokujali sheria Yake kiasi hicho. Wakiwa na aibu kwamba uovu wao umefahamika, vijana hao walionekena kuwa wametubu, lakini walikuwa wameficha hisia zao za kweli ambazo walizitoa kwa mtoa siri huyu.

Zawadi ya baba kwa Yusufu ya koti la thamani, ambalo lilikuwa linavaliwa na watu wa pekee, ilionekana kwao kuwa kama ushahidi mwingine wa upendeleo, na ikaamsha hisia kwamba alidhamiria kuwaacha watoto wake wakubwa, na kumpa haki ya kuzaliwa mtoto wa Raheli. Uovu wao uliongezeka zaidi wakati kijana alipowasimulia kuhusu ndoto kwamba “Tazama sisi tulikuwa tukifunga miganda shambani, kumbe! mganda wangu ukaoondoka ukasimama, na tazama, miganda yenu ikazunguka ikainama mbele ya mganda wangu.”

“Je, kweli wewe utatumiliki sisi? Nawe utatutawala sisi?” Kaka zake wakahoji wakiwa na wivu na hasira.Punde alikuwa na ndoto nyingine, inayofanana na ya kwanza, ambayo pia aliielezea, “Na tazama, jua na mwezi na nyota kumi na moja zikaniinamia,” Ndoto hii ilitafsiriwa kama ile ya kwanza. Baba ambaye alikuwepo, alizungumza kwa kukemea, “Ni ndoto gani hii uliyoiota?, Je, mimi na mama yako na ndugu zako tutakuja tukusujudu hata nchi?” Bila kufahamu yatakayompata baadae kutokana na maneno yake, Yakobo aliamini kwamba Bwana alikuwa anamfunulia Yusufu yatakayotokea wakati ujao.

Kadri kijana alipokuwa mbele ya kaka zake, uso wake mzuri uling‘aa na Roho ya uvuvio, hawakuweza kujizuia katika kutoa wema; lakini hawakuchagua kuachana na njia zao mbaya, na waliuchukia usafi uliokemea dhambi zao. Roho ile ile iliyokuwa kwa Kaini ikawashwa mioyoni mwao.

Akiwa na moyo wa furaha, Yusufu aliondoka kwa baba yake, si mzee mwenye umri mkubwa wala kijana aliyeota kuwa ni nini kitatokea kabla hajakutana tena. Wakati, baada

ya safari yake ndefu na ngumu, Yusufu alifika Shekemu, kaka zake na mifugo yao walikuwa bado hawajaonekana. Katika kuwaulizia, alielekezwa aende Dothani. Alikuwa ameshasafiri zaidi ya maili hamsini, na sasa ongezeko la umbali wa maili nyingine kumi na tano zilikuwa mbele yake, lakini alifanya haraka, akiwa amesahau uchovu wake akiwa na wazo la kuondoa wasiwasi wa baba yake, na kukutana na kaka zake, ambao, bila kujali uovu wao, bado aliwapenda.

Kaka zake walimuona akiwa anawakaribia; lakini hawakuwa na wazo la umbali aliotembea ili kuwafuata, la uchovu wake na njaa, la madai yake kuhusu ukarimu na (211) upendo wa kindugu wao, ililainisha uchungu wa chuki yao. Kwa kuliona kanzu, ishara za upendo wa baba yao, viliwajaza na wasiwasi. “Tazama yule bwana wa ndoto anakuja,” walitoa sauti kwa dhihaka. Wivu na kisasi, ambavyo kwa mda mrefu vilikuwa mioyoni mwao, sasa viliwatawala. “Haya twende tukamuue na kumtupa katika birika moja, nasi tutasema, Mnyama mkali amemla; kisha tutaona zitakuwaje ndoto zake.”

Wangetenda kama walivyokusudia kama asingekuwa Rubeni. Alijitoa katika kushiriki kumuua ndugu yake, na kupendekeza kwamba Yusufu atupwe shimoni akiwa hai, na aachwe afe; hata hivyo kwa siri akidhamiria kumuokoa na kumrudisha kwa baba yake. Wakiwa tayari kutekeleza mpango wao, Rubeni aliondoka na kuwaacha, akihofu kwamba anaweza kushindwa kutawala hisia zake, na kwamba kusudio lake litafahamika.

Yusufu alikaribia, bila kutambua hatari, na akiwa na furaha kwamba lengo lake la kuwatafuta lilikuwa limekwisha; lakini badala ya kupata salamu alizotegemea, alishangazwa na hasira na hali ya kulipiza kisasi alizokutana nazo. Alikamatwa na kuvuliwa koti lake. Shambulizi na kumtia hofu kulifunua nia yao ya kuua. Alisihi bila kusikilizwa. Alikuwa tayari yuko mikononi mwa watu wakatili. Kwa ukatili wakamvuta hadi kwenye shimo refu, wakamtupa humo, na wakiwa wamejihakikishia kwamba hapakuwa na uwezekano wa kutoka, walimuacha humo ili afe kwa njaa, huku wao “wakikaa kitako kula chakula.”

Lakini baadhi yao hawakuwa wamejiridhisha; hawakuwa na hisia za kuridhika katika kisasi walichokifanya. Punde kundi la wasafiri lilionekana likikaribia. Walikuwa wafanyabiashara waishmaeli wakitoka ng‘ambo ya Yordani, wakielekea Misri wakiwa na viungo na bidhaa nyingine za biashara. Yuda akapendekeza wamuuze ndugu yao kwa wafanyabiashara hawa wapagani badala ya kumuacha afe. Wakati akiwa ameondolewa kabisa katika macho yao, hawatakuwa na hatia ya damu yake; “maana” alisema, “yeye ni ndugu yetu na damu yetu.” Kwa pendekezo hili wote walikubali, na Yusufu akatolewa haraka nje ya shimo.

Alipowaona wafanyabiashara ukweli uliwaka mbele yake. Kuwa mtumwa ilikuwa ni jambo baya kuliko kifo. Kwa uchungu mkubwa aliwasihi kaka zake mmoja baada ya mwingine, lakini bila mafanikio. Baadhi walijawa na huruma, lakini kwa hofu ya

kudharauliwa ilibidi wawe kimya; wote walihisi kwamba wamekwenda mbali sana kiasi cha kurudisha mawazo. Kama Yusufu angeachwa, bila shaka angemtarifu baba yao, (212) ambaye asingevumilia ukatili wao kwa mtoto wake mpendwa. Wakiisaliti mioyo yao kwa kusihi kwake, walimuweka mikononi mwa wafanyabiashara wapagani. Msafara ulikwenda hadi haukuweza kuonekana.

Rubeni alirudi kwenye shimo, lakini Yusufu hakuwemo humo. Kwa kujilaumu alirarua mavazi yake, na akarudi kwa ndugu zake, akasema, “Mtoto hayuko, nami niende wapi?” Alipotambua janga ililompata Yusufu, na kwamba isingewezekana kumpata tena, Rubeni alikubali kuungana na ndugu zake katika kujaribu kuficha kosa lao. Baada ya kuchinja mwana-mbuzi, walichovya koti la Yusufu katika damu yake, na kulibeba kwa baba yao, wakimuambia kwamba wameliokota porini, na wanahofia kuwa ni ndugu yao. “Utambue,” walisema, “kama kanzu hii ni ya mwanao, ama siyo.” Walitazama hali hii kwa hofu, lakini hawakuwa wamejiandaa kwa kurarua mioyo yao kwa uchungu, kuacha kitendo chao ili kuzuia huzuni ambazo wangezishuhudia. “Ndiyo kanzu ya mwanangu,” alisema Yakobo, “mnyama mkali amemla, yusufu ameraruliwa.” Watoto wake na binti zake walijaribu kumfariji bila mafanikio. “akararua mavazi yake, akajivika magunia, na kumlilia mwanawe siku nyingi.” Mda haukuonekana kuondoa huzuni zake.

“Nitamshukia mwanangu, nikisikitika, hata kuzimu.” kilikuwa kilio chake. Vijana, walikuwa na hofu kwa kile walichokifanya, na bado waliongeza hofu ya baba yao, na wakaendelea kuficha kosa ndani ya mioyo yao, ambalo hata kwao wenyewe lilionekana ni kubwa.

Sura ya 20 – Yusufu Akiwa Misri .

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo sura ya 39 hadi 41.

Wakati huo huo, Yusufu na waliomshikilia waliendelea kwenda Misri. Kadri msafara ulivyosafiri upande wa kusini kuelekea katika mipaka ya Kanaani, mvulana aliweza kuona kwa umbali milima ambayo mahema ya baba yake yamejengwa huko. Kwa uchungu mawazoni alilia kwa upweke na mateso ya baba yake. Kisha hali ya Dothani ilirejea kwake. Aliwaona kaka zake wenye hasira na akahisi hasira zao zikiwaka juu yake. Maneno ya kumtukana alipokuwa anawasihi yalikuwa masikioni mwake. Moyo wake ukitetemeka, alitazamia wakati wa mbeleni. Ni badiliko la hali jinsi gani – kutoka mtoto mpendwa hadi kufikia mtumwa wa kudharauliwa na asiye na msaada! Mpweke na asiye na rafiki, nafasi yake itakuwaje akiwa katika nchi ya ugenini alikokuwa anakwenda? Kwa wakati fulani Yusufu alishindwa kuvumilia kwa huzuni na hofu.

Lakini, kwa majaliwa ya Mungu, hata uzoefu huu ulikuwa ni mbaraka kwake. Kwa masaa machache alijifunza mambo ambayo asingeweza kujifunza hata kwa miaka. Baba yake, akiwa na nguvu mpole kama vile upendo wake ulivyokuwa, hakumkosea kwa sehemu na kujipendekeza. Uchaguzi huu usio wa hekima uliwakasirisha kaka zake na kuwapelekea kufanya kitendo cha kikatili ambacho kimemtenga na nyumba yake. Madhara yake yalitokana pia na tabia yake. Makosa yaliyokuwa yakipendelewa kwa sasa yalikuwa yanakosolewa. Alikuwa anajiamini na asiyekosea. Akiwa na upole wa baba yake, alihisi kwamba alikuwa hajajiandaa kukabili matatizo yaliyokuwa mbele yake, kwa uchungu, katika maisha yasiyo ya kujali ya ugenini na utumwani.

Kisha mawazo yake yakarudi kwa Mungu wa baba yake. Wakati wa utoto wake alifundishwa kumpenda na kumcha Yeye. Mara kwa mara katika hema ya baba yake, alikuwa akisikia simulizi za njozi ya Yakobo alipokimbia kutoka kwa baba yake akiwa mkimbizi. Alikuwa ameambiwa juu ya ahadi za Mungu kwa Yakobo, na jinsi zilivyotimizwa – jinsi, katika saa ya hitaji, Malaika wa Mungu walivyokuja kumpa (214) maagizo, faraja na kumlinda. Na alijifunza kuhusu upendo wa Mungu kwa kutoa Mkombozi wa wanadamu. Masomo haya yalikuja mbele zake. Yusufu aliamini kuwa Mungu wa baba yake atakuwa ni Mungu wake. Ndipo akajitoa kikamilifu kwa Bwana, na akaomba kwamba Mlinzi wa Israeli awe naye katika nchi ya utumwa.

Nafsi yake ilihitaji kujihakikisha kuwa imekubalika kwa Mungu – kwa hali yoyote kutenda kama aliyemwangalizi wa Mfalme wa mbinguni. Alihitaji kumtumikia Mungu kwa moyo wake wote; angekutana na majaribu katika zamu yake na kutenda kila jukumu kwa imani. Uzoefu wa siku moja kwa Yusufu umekuwa ni sehemu ya kurejea maisha yake. Janga hili limemjenga kutoka katika utoto hadi kuwa mtu mzima, akiwaza vyema, asiye kata tamaa, na mwenye kujiamini.

Akiwa amefika Misri, Yusufu aliuzwa kwa Potifa, mkuu wa jeshi la ulinzi wa mfalme, ambaye utumishi wake ulikuwa ni miaka kumi kwake. Alikabiliwa na majaribu yasiyo ya tabia ya kawaida. Alikuwa katikati ya waabudu sanamu. Ibada ya miungu ilikuwa imezunguka katika viwanja vya sherehe za kifalme, vikiwa katika utajiri na tamaduni wa nchi iliyostarabika wakati huo. Hata hivyo Yusufu aliendelea kuwa mpole na uaminifu kwa Mungu. Aliona na kusikia maovu mbele zake, lakini alikuwa kama vile hajasikia wala kuona. Mawazo yake hayakuruhusiwa kujiiungiza katika mambo yaliyokatazwa. Nia ya kupata kukubalika kwa wamisri haikumsababisha afiche kanuni zake. Kama angejaribu kufanya hivyo, asingeshinda majaribu; lakini hakuwa na aibu kwa dini ya baba zake, na hakufanya juhudi yoyote ili kujificha asionekane kwamba alikuwa na mtu ambaye ni muabudu wa Yehova wa kweli.

“Bwana akawa pamoja na Yusufu, naye akastawi…….bwana wake akaona ya kwamba BWANA yu pamoja naye, na ya kuwa BWANA anafanikisha mambo yote mikononi mwake.” Ukubali wa Potifa kwa Yusufu uliongezeka kila siku, na hatimaye akampandisha cheo kuwa muangalizi wake, akiwa mtawala wa mali zote zake. “Naye akamuweka awe msimamizi juu ya nyumba yake, na yote yaliyomo akayaweka mikononi mwake.”

Mafanikio yaliyoonekana kutoka katika kila kitu kilichokuwa chini ya Yusufu hayakuwa matoke ya moja kwa moja ya kimiujiza; lakini uwezo wake wa kutunza, uangalifu, na nguvu ziliunganishwa na mbaraka wa mbinguni. Yusufu aliyachukulia mafanikio yake kuwa ni ukubali wa Mungu, na hata bwana wake muabudu miungu (217) alikubaliana na hili kuwa ni siri ya mafanikio ambayo hayana mfano. Bila kuwa na bidii, juhudi ambazo zimepangiliwa, kwa hali yoyote, mafanikio yasingeweza kupatikana. Mungu alitukuzwa kutokana na uaminifu wa mtumishi wake. Lilikuwa lengo Lake kwamba kwa usafi na usahihi muumini wa Mungu awe tofauti na muabudu miungu – kwamba nuru ya neema za mbinguni ing‘ae katikati ya giza la upagani.

Upole na uaminifu wa Yusufu uliushinda moyo wa akida, ambaye hatimaye alimchukulia kuwa ni mwana na si mtumwa. Kijana alionekana kuwa tofauti na watu wenye cheo na ujuzi, na alipata ujuzi wa Sayansi, lugha, na mambo mengine – elimu muhimu kwa ajili ya waziri mkuu wa Misri ajaye.

Lakini imani ya yusufu na uadilifu ilikuwa ijaribiwe kwa majaribu makali. Mke wa bwana wake alijaribu kumrubuni kijana ili aasi sheria ya Mungu. Hadi hapa alikuwa hajachafuliwa na uchafu wa nchi hii ya kipagani; lakini jaribu hili, la ghafla, lenye nguvu, lenye ushawishi – lingekabiliwa kwa jinsi gani? Yusufu alitambua vyema matokeo ya kukataa. Kwa upande mmoja kulikuwa na kuficha, kukubali, na zawadi; kwa upande mwingine, aibu, kifungo, pengine kifo. Maisha yake yote yalitegemea maamuzi ya wakati huo. Je, kanuni itashinda? Yusufu ataendelea kuwa mwaminifu kwa Mungu? Kwa wasiwasi usioelezeka, malaika walitazama katika tukio hili.

Jibu la Yusufu hufunua nguvu ya kanuni ya dini. Hakutaka kusaliti ujasiri wa bwana wake wa duniani, na, bila kujali matokeo, angekuwa mwaminifu kwa Bwana wake wa mbinguni. Katika jicho la Mungu linalochunguza na malaika watakatifu, wengi huchagua kile kitakachowafanya waonekane wasio na makosa kwa wanadamu wenzao, lakini wazo la kwanza la Yusufu lilikuwa kwa Mungu. “Nifanyeje ubaya huu mkubwa, nikamkosee Mungu?” alisema.

Kama tukitendea mema mvuto wa tabia ambayo Mungu anaiona na kusikia yote tunayofanya na kusema na kutunza kumbukumbu kwa uaminifu za maneno yetu na matendo, na kwamba lazima tukutane nayo, tungehofu kutenda dhambi. Hebu vijana wakumbuke kwamba, popote walipo, na lolote wanalofanya, wako mbele za Mungu. Hakuna hata sehemu ndogo ya vitendo vyetu ambayo haitazamwi. Hatuwezi kujificha ili tusionekane na Mungu katika njia zetu. Sheria za kibinadamu, ingawa wakati mwingine ni kali, mara kwa mara huvunjwa bila kufahamika, na hivyo kutokuadhibiwa kwa mvunjaji. Lakini sivyo kwa sheria ya Mungu. Usiku wa manane hauwezi kumficha mkosaji. Anaweza kufikiri kuwa yuko peke yake, lakini katika kila tendo yupo shahidi (218) asiyeonekana. Nia ya moyo hufunuliwa katika uchunguzi wa mbingu. Kila tendo, kila neno, kila wazo, huwekwa kana kwamba kulikuwa na mtu mmoja katika ulimwengu wote, na uangalizi wa mbingu ulikuwa umewekwa kwake.

Yusufu alipata shida kwa ajili ya uadilifu wake, maana mjaribu wake alimshitaki kwa kumgeuzia kosa, na kusababisha atupwe gerezani. Kama Potifa angeamini shitaka la mke wake kwa Yusufu, kijana wa Kiebrania angepoteza uhai wake; lakini akiwa mtu asiyejivuna na kuwa mkweli ambayo ndiyo ilikuwa tabia yake zilitosha kumfanya aonekane asiye na hatia; hata hivyo, ili kulinda heshima ya nyumba ya bwana wake, aliondolewa na kupelekwa kifungoni.

Kwa wakati wa mwanzo Yusufu alifanyiwa vitendo vya kikatili na wakuu wa gereza. Mtunga Zaburi anasema, “Walimwumiza miguu yake kwa pingu, Akatiwa katika minyororo ya chuma, hata wakati wa kuwadia neno lake, Ahadi ya BWANA ilimjaribu.” Zaburi 105:18,19. Lakini tabia halisi ya Yusufu iling`aa, hata katika giza la shimoni. Alizidi kushikilia imani yake na uvumilivu; miaka yake ya utumishi wa uaminifu imelipwa kwa ukatili, hata hivyo haikumfanya ajione kuwa amejaribiwa vibaya au asiwe mwaminifu. Alikuwa na amani iliyokuwa ikitokana na kutokuwa na kosa kwake, na aliliweka jambo hili kwa Mungu. Hakuangalia makosa yake, lakini alisahau huzuni yake ili kujaribu kupunguza huzuni za wengine. Alipata kazi ya kufanya, hata akiwa gerezani. Mungu alikuwa anamuandaa katika shule ya mateso kwa ajili ya matumizi makubwa, na hakukataa kujaribiwa ili apate nidhamu iliyotakiwa. Huko gerezani, akishuhudia matokeo ya mateso na uonevu na madhara ya uhalifu, alijifunza masomo ya haki, huruma, na rehema, ambavyo vilimuandaa akiwa katika utawala kutumia madarka kwa hekima na kulinganisha.

Taratibu Yusufu alipata kazi ya kutunza gereza, na hatimaye akapewa kazi ya kuwaangalia wafungwa wote. Ilikuwa ni sehemu aliyoifanya akiwa gerezani – uadilifu wa kila siku katika maisha yake na huruma kwa walio na matatizo – ndivyo vilivyomfungulia mlango wa mafanikio na heshima yake. Kila mwali wa nuru tunaowapelekea wengine huakisiwa tena kwetu. Kila neno jema na la huruma lililozungumzwa kwa wenye huzuni, kila tendo la kuwapa nafuu walioonewa, kama yakifanywa kwa msukomo mzuri, yataleta matokeo ya mbaraka kwa mtoaji.

Mkuu wa waoka mikate na mkuu wa wanyweshaji katikanyumba ya mfalme nao walikuwa gerezani kwa sababu ya makosa, na wakawa chini ya Yusufu. Asubuhi moja, akiona kuwa wamekuwa wenye huzuni, kwa huruma aliwauliza sababu ya huzuni yao na wakamuambia kwamba kila mmoja wao alikuwa ameota ndoto, ambazo walikuwa na wasiwasi wa kupata maana yake. “Kufasiri si kazi ya Mungu?” alisema Yusufu, “Tafadhali mniambie,” kadri kila mmoja alivyomwambia, Yusufu alitoa tafsiri: zilibaki siku tatu ili mkuu wa wanyweshaji arudishwe katika nafasi yake, na kumpa Farao kikombe kama kawaida, lakini mkuu wa waokaji alikuwa auwawe kwa amri ya mfalme. Na kwa kila mmoja jambo hilo lilitendeka kama ilivyopangwa.

Mbeba kikombe cha mfalme alitoa shukrani za dhati kwa Yusufu, ikiwa ni kwa kutafsiri ndoto yake na kwa vitendo vingi vya wema alivyovifanya kwake; na kwa kumlipa, akirejea katika hali ya mguso wa kutokuwa na kosa kwake, alimsihi apeleke jambo hili kwa mfalme. “Ila unikumbuke mimi, utakapopata mema, ukanifanyie fadhili, nakuomba, ukanitaje kwa Farao, na kunitoa katika nyumba hii.” Mkuu wa wanyweshaji aliona ndoto yake ikitimia; lakini aliporejeshwa ikulu, hakumkumbuka Yusufu. Kwa miaka miwili Yusufu aliendelea kuwa gerezani. Tumaini lililokuwemo ndani ya moyo wake taratibu lilitoka, na katika majaribu mengine yaliongeza uchungu usio na shukrani.

Lakini mkono wa mbinguni ulikuwa karibu kufungua milango ya gereza. Mfalme wa Misri aliota ndoto mbili wakati wa usiku, zote zikielekeza katika tukio moja likionekana kuwa na majanga. Hakuweza kutambua umuhimu wake, lakini ziliendelea kumsumbua akili yake. Wachawi na wenye hekima wa utawala wake hawakuweza kutoa tafsiri yake. Wasiwasi wa mfalme na mashaka viliongezeka, na hofu ikajaa katika ikulu yake. Usumbufu ulikuwa katika akili ya mnyweshaji mkuu wakati wa ndoto yake; ndipo akawa na kumbukumbu ya Yusufu, na maumivu ya kumsahau na kutokuwa na shukrani kwake. Mara moja alimtarifu mfalme jinsi ndoto yake na ya mkuu wa waokaji zilivyotafsiriwa na mfungwa wa kiebrania, na jinsi tafsiri ilivyokuwa sahihi.

Ilikuwa ni fedheha kwa Farao kuwaacha waganga na wenyehekima wa ufalme wake na kwenda kupata ushauri kwa mgeni na mtumwa, lakini alikuwa tayari kukubali huduma ya chini kabisa ili kusudi akili yake inayosumbuka ipate nafuu, mara moja Yusufu akapelekwa; akavua mavazi yake ya wafungwa, akanyoa, maana nywele zake zilikuwa

ndefu sana wakati wa kipindi cha aibu na kifungo chake. Ndipo akaongozwa hadi kwa mfalme.

“Farao akamwambia Yusufu, nimeota ndoto, wala hakuna awezaye kunifasiria: nami nimesikia habari zako, kwamba, usikiapo ndoto waweza kuifasiri. Yusufu akamjibu Farao akisema, Si mimi; Mungu atampa Farao majibu ya amani.” Jibu la Yusufu kwa Farao linaonyesha unyenyekevu wake na imani kwa Mungu. Alikataa kupewa heshima ya kuwa na hekima yeye mwenyewe. “Si mimi.” Mungu pekee anaweza kuelezea siri zote.

Farao akaendelea kuelezea ndoto yake: “Na tazama, ng`ombe saba wanatoka mtoni, wanono, wazuri, wakajilisha manyasini. Kisha tazama ng`ombe saba wengine wakapanda baada yao, dhaifu, wabaya sana. Na hao ng`ombe waliokonda; katika nchi yote ya Misri, sijaona kama hao kwa udhaifu. Na hao ng`ombe waliokonda kwa udhaifu wakawala wale ng`ombe saba wa kwanza, wale wanono. Na walipokwisha kuwala, haikutambulikana kwamba wamewala, bali wakaonekana wabaya kama kwanza. Basi nikaamka. Kisha nikaona katika ndoto yangu, na tazama, masuke saba yanatokeza katika bua moja, mema yamejaa. Na tazama, masuke saba membamba, dhaifu, yamekaushwa na upepo wa mashariki, yakatokeza baada yao. Na hayo masuke dhaifu yakameza yale masuke saba mema. Nami nikawaambia hao waganga, wala hakuna aliyeweza kunionyesha maana yake”

“Ndoto ya Farao ni moja” alisema Yusufu. “Mungu amemwonyesha Farao atakayoyafanya hivi karibu.” Palikuwa na miaka saba ya neema ya chakula. Mashamba na bustani zitazaa ambavyo haijawahi kutokea. Na kipindi hiki kitafuatwa na kipindi cha miaka saba ya njaa. “na shibe ile yote itasahauliwa katika nchi ya Misri kwa sababu ya njaa inayokuja baadae.” Kurudiwa kwa ndoto ilikuwa ni dalili ya uhakika wa kutimia kwake. “Basi,” aliendelea, “Farao na ajitafutie mtu wa akili na hekima amweke juu ya nchi ya (221) Misri. Farao na afanye hivi, tena aweke wasimamizi juu ya nchi, na kutwaa sehemu ya tano katika nchi ya Misri, katika miaka hii saba ya kushiba. Na wakusanye chakula chote cha miaka hii myema ijayo, wakaweke akiba ya nafaka mkononi mwa Farao wakakilinde kuwa chakula katika miji. Na hicho chakula kitakuwa akiba ya nchi kwa ajili ya miaka hiyo saba ya njaa, itakayokuwa katika nchi ya Misri, nchi isiharibike kwa njaa.”

Tafsiri ilikuwa sahihi na yenye mpangilio, na mapendekezo yaliyotolewa yalikuwa ni mazuri, kwamba usahihi wake hauwezi kutiliwa mashaka. Lakini ni nani ambaye angewekwa kwa ajili ya kusimamia mpango huo? Katika hekima ya uchaguzi huu ndipo palipotegemea uhai wa taifa. Mfalme alipata shida. Kwa wakati fulani jambo ya kuteua lilikuwa katika kufikiriwa. Kupitia mnyweshaji mkuu mfalme amepata kufahamu juu ya hekima na busara ya Yusufu katika utawala wa gerezani; ilikuwa ni ushahidi kwamba alikuwa na uwezo wa uongozi katika kiwango cha juu.

Mbeba kikombe, akiwa amejawa na kujidharau, alijaribu kufanya upatanisho kwa kutokushukuru kwake hapo awali, kwa kumsifu mtoa msaada kwake; na kuhoji zaidi kwa mfalme kulidhihirisha usahihi wa taarifa zake. Katika utawala wote Yusufu alikuwa ni mtu pekee aliyepewa hekima ya kuonyesha hatari iliyohatarisha ufalme na umuhimu wa maandalizi ya kukabili hatari hiyo; na mfalme aliridhika kwamba alikuwa ndiye pekee anayefaa kusimamia mpango ambao alikuwa ameupendekeza. Ilikuwa ni dhahiri kwamba mkono wa mbinguni ulikuwa pamoja naye, na kwamba hapakuwepo hata mmoja katika maofisa wa mfalme ambaye angefaa kusimamia mambo ya kitaifa katika janga hili. Ukweli kwamba alikuwa ni muebrania na mtumwa hukuwa na uzito ulipolinganishwa na udhihirisho wa hekima na maamuzi sahihi. “Tupate wapi mtu kama huyu, mwenye roho ya Mungu ndani yake?” Alisema mfalme kwa washauri wake.

Uteuzi uliamuliwa, na kwa Yusufu tangazo la kushangaza lilitolewa, “Kwa kuwa Mungu amekufahamisha hayo yote, hapana mwenye akili na hekima kama wewe. Basi wewe utakuwa juu ya nyumba yangu, na kwa neno lako watu wangu watatawaliwa. Katika kiti cha enzi tu kitakuwa kikuu kuliko wewe.” Mfalme aliendelea kutoa majukumu ya ofisi kwa Yusufu. “Farao akavua pete yake ya muhuri mkononi mwake, akaitia mkononi mwa Yusufu; akamvika mavazi ya kitani nzuri, na kumtia mkufu shingoni mwake. Akampandisha katika gari lake la pili alilokuwa nalo; na watu wakapiga kelele mbele yake, pigeni magoti.” (222) “

Akamweka kuwa bwana wa nyumba yake, Na mwenye amri juu ya mali zake zote. Awafunge masheki wake kama apendavyo. Na kuwafundisha wazee wake hekima.” Zaburi 105:21,22. Kutoka nyumba ya gereza Yusufu alipandishwa hadi kuwa mtawala wa nchi yote ya Misri. Ilikuwa ni nafasi ya heshima kubwa, hata hivyo ilikuwa na ugumu na hatari. Hakuna hata mmoja anayeweza kusimama katika nafasi kubwa bila kuwa na hatari. Kama vile upepo usivyodhuru maua yaliyo chini katika bonde, wakati hung`oa miti juu ya vilele vya milima, ndivyo ilivyo kwa wale waliosimamia uadilifu wao katika maisha ya unyenyekevu wanaweza kuvutwa chini hadi shimoni kwa majaribu yanayoshambulia mafanikio ya kidunia na heshima.

Lakini tabia ya Yusufu hutoa jaribu sawasawa la matatizo na mafanikio. Uaminifu kwa Mungu kama huo ulionyeshwa aliposimama katika ikulu ya mafarao kama wakati akiwa gerezani. Alikuwa bado ni mgeni katika nchi ya wapagani, akiwa ametengwa na jamaa yake, waabudu wa Mungu; lakini aliamini kwamba mkono wa mbinguni uliongoza hatua zake, na akidumu kumtegemea Mungu alitimiza majukumu yake kwa uaminfu katika nafasi yake. Kupitia Yusufu, usikivu wa mfalme na wakuu wa Misri uliekezwa kwa Mungu; na ingawa waliendelea na ibada kwa miungu yao, walijifunza kuheshimu kanuni zilizofunuliwa katika maisha na tabia ya aliyemuabudu Yehova.

Ni kwa jinsi gani Yusufu aliweza kuweka kumbukumbu ya uimara wa tabia, usahihi, na hekima? – katika maisha yake ya awali alidhamiria majukumu kuliko tamaa; na uadilifu,

kutegemea, asili sahihi, ya kijana ilileta matunda katika matendo ya utu uzima. Maisha safi yalisaidia kukua vyema katika nguvu za mwili na akili. Mawasiliano na Mungu kupitia kazi Zake na kuzingatia kweli zilizotolewa kwa warithi wa imani ilikuza maisha yake ya asili ya kiroho, ikipanua na kutia nguvu akili kiasi ambacho hakuna kingine kinachoweza kufanya hivyo. Uaminifu katika majukumu katika kila nyanja, kutoa hatua ya chini kabisa hadi ya juu, ilikuwa ndiyo nguvu ya utumishi wake. Anayeishi sawasawa na mapenzi ya Muumbaji anajipatia maendeleo ya kweli katika tabia. “Kumcha Bwana ndiyo hekima, Na kujitenga na uovu ndio ufahamu.” Ayubu 28:28.

Kuna wachache wanaotambua umuhimu wa mvuto wa mambo madogo katika maisha ili kukuza tabia. Hakuna katika tunayoyafanya kwamba ni madogo. Mazingira tofauti tunayokutana nayo siku kwa siku yamepangwa ili kujaribu imani yetu na kutufanya tifae kwa majukumu makubwa. Kwa kukubaliana na kanuni wakati wa maisha ya kawaida, akili inazoeshwa kushikilia madai ya majukumu zaidi ya yale ya tamaa na anasa. Hivyo akili iliyojengwa katika uadilifu haiwezi kuyumbishwa kati ya jema na baya, kama vile utete unavyoyumba wakati wa upepo; ni watiifu katika majukumu kwa sababu wamejifunza kuwa na mazoea ya uaminifu na kweli. Kwa uaminifu katika vichache wanapata nguvu za kuwafanya waaminifu katika vingi.

Tabia njema ni ya thamani kuliko dhahabu za Ofiri. Bila kuwa nayo hakuna anayeweza kufika katika nafasi kubwa. Lakini tabia hairithiwi. Hainunuliwi. Maadili mema na akili njema sio matokeo ya ajali. Zawadi za thamani hazina maana kama hazitakuzwa. Kujenga tabia njema ni kazi ya maisha yote na lazima iwe ni matokeo ya juhudi zisizokoma. Mungu hutoa nafasi; mafanikio hutegemea jinsi nafasi hizo zilivyotumiwa.

Sura ya 21 – Yusufu na Ndugu Zake

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mwanzo sura ya 41:54-56; 42 hadi 50.

Wakati wa kufunguliwa kwa miaka ya mavuno ulipofika ndipo maandalizi ya njaa inayokuja yalipoanza. Kwa maagizo ya Yusufu, maghala makubwa yalijengwa katika maeneo muhimu katika nchi Yote ya Misri, na mipango ya ziada ilifanywa kwa ajili ya kutunza mavuno ya ziada yaliyotarajiwa. Utaratibu huo huo uliendelea wakati wa miaka saba ya neema ya chakula, hadi kiasi cha chakula kulichokuwa ndani ya maghala kikawa hakiwezi kuhesabika.

Na sasa miaka saba ya upungufu wa chakula ilianza, kwa mujibu wa utabiri wa Yusufu. “Ikaanza kuja miaka ile saba ya njaa, kama vile Yusufu alivyosema. Kukawa na njaa katika nchi zote, bali katika nchi yote ya Misri palikuwa na chakula. Na nchi yote ya Misri ilipojaa njaa, watu walimlilia Farao awape chakula. Farao akawaambia Wamisri wote, Enendeni kwa Yusufu, atakavyowaambia, fanyeni. Njaa ikawa katika dunia yote pia. Yusufu akazifungua ghala zote, akawauzia Wamisri. Njaa ikawa nzito katika nchi ya Misri.”

Njaa ilienea hadi katika nchi ya Kanaani na ikawa kali sana katika eneo hilo la nchi ambalo Yakobo aliishi. Aliposikia kuwa kuna chakula kingi kwa mfalme wa Misri, watoto kumi wa Yakobo walisafiri kwenda huko ili kununua nafaka. Wakiwa wamefika waliagizwa waende kwa msaidizi wa mfalme, wakiwa pamoja na wahitaji wengine alifika kujieleza mbele ya mtawala wa nchi. Nao wakaja “wakainama kifudifudi mbele zake nyuso zao kuelekea chini.”

“Yusufu akawatambua nduguze bali wao hawakumtambua yeye.” Jina lake la Kiebrania lilibadilishwa na kupewa jina jingine na mfalme, na kulikuwa na kufanana kidogo kati ya waziri mkuu wa Misri na kijana ambaye walimuuza kwa waishmaeli. Yusufu alipowaona kaka zake wakiinama na kuonyesha heshima kubwa, akazikumbuka ndoto zake, na hali ya yaliyopita ikawa mbele yake. Jicho lake kali likichunguza kundi hilo, aligundua kwamba Benjamini hakuwepo miongoni mwao. Je na (225) yeye pia amekutwa na balaa la ukatili wa watu washenzi? Alihitaji afahamu. “Wapelelezi ninyi” aliwaambia kwa ukakamavu; “mmekuja ili muone utupu wa nchi.”

Walijibu, “Hasha, bwana, watumwa wako tumekuja ili tununue chakula. Sisi sote ni wana wa mtu mmoja tu watu wa kweli sisi; watumwa wako si wapelelezi.” Alitamani afahamu kama walikuwa na roho ya kiburi kama wakati alipokuwa nao, na pia kupata habari ya nyumbani kwao; hata hivyo alijua ni jinsi gani usemi wao unaweza kuwa wa uongo. Alirudia kuwatuhumu, nao wakamjibu, “Sisi watumwa wako tu ndugu kumi na wawili, wana wa mtu mmoja katika nchi ya Kanaani; na mdogo wetu yupo pamoja na baba yetu leo, na mmoja hayuko.

Akijifanya kuwa na wasiwasi wa ukweli katika kusema kwao, na bado kuwachukulia kama wapelelezi, mtawala alisema kwamba atapata ukweli wao, kwa kuwataka wabaki

Misri hadi mmoja wao aende kumleta ndugu yao mdogo. Kama hawatakubaliana na jambo hilo, basi watahesabiwa kuwa ni wapelelezi. Lakini kutokana na mpango huo watoto wa Yakobo hawatakubali, maana muda uliotakiwa kuukamilisha utasababisha familia yao kupata shida ya chakula; na ni nani miongoni mwao atasafiri peke yake, akiwaacha ndugu zake ndani ya gereza? Angekutanaje na baba yake katika hali kama hiyo? Ilionekana kwao kwamba pengine watauwawa au watafanywa kuwa watumwa; na endapo Benjamini ataletwa, pengine ilikuwa ni kwa ajili ya kushiriki janga hilo. Waliamua kubaki na kuteseka wote, kuliko kuongeza masikitiko kwa baba yao kwa kupotelewa na mtoto pekee aliyebaki.

Wakati wa miaka ambayo Yusufu alikuwa ametengwa na ndugu zake, watoto hawa wa Yakobo walikuwa wamebadilika katika tabia. Wivu, fujo, uongo, ukatili, na kulipiza kisasi walivyokuwa; lakini sasa, walipojaribiwa kwa kupata taabu na mateso, walionekana kuwa si wabinafsi, wakiwa wakweli kwa mwenzake, wakijitoa kwa ajili ya baba yao, na, wakiwa watu wa makamo, wakawa watiifu katika mamlaka yake.

Siku tatu ndani ya gereza la Misri zilikuwa siku za uchungu na huzuni wakati ndugu hawa waliporejea dhambi zao zilizopita. Kama Benjamini asingeletwa wangethibitika kwamba ni wapelelezi, na hawakuwa na matumaini ya kwamba baba yao angekubali Benjamini asiwepo. Siku ya tatu Yusufu alitaka ndugu zake waletwe mbele zake. (226) Hakutaka kuendelea kuwashikilia kwa mda mrefu. Tayari baba yake na familia walikuwa wanaumia kwa njaa. “Fanyeni hivi, mkaishi,” alisema, “Maana namcha Mungu, kama ni wa kweli ninyi ndugu yenu mmoja na afungwe gerezani, nanyi nendeni mkachukue nafaka kwa njaa ya nyumba yenu, mkamlete ndugu yenu mdogo kwangu; hivyo maneno yenu yatahakikishwa, wala hamtakufa.”

Pendekezo hili walilikubali, ingawa wakiwa na matumaini kidogo kwamba baba yao atamruhusu Benyamini arudi pamoja nao. Yusufu aliwasiliana nao kwa kumtumia mkalimani, na hawakuwa na wazo kwamba mtawala alikuwa amewafahamu, nao walizungumza kwa uhuru wao kwa wao Yusufu pia akiwepo. Walijilaumu wao wenyewe kwa kile walichomtendea Yusufu: “Kweli sisi tulimkosa ndugu yetu, kwa kuwa tuliona shida ya roho yake, alipotusihi, wala hatukusikia kwa hiyo shida hii imetupata.” Rubeni, ambaye alikuwa na mpango wa kumuokoa pale Dothani, aliongeza, “Sikuwaambia, nikisema, msimkose Kijana? Wala hamkusikia, kwa hiyo damu yake inatakwa.” Yusufu, akisikiliza, alishindwa kushinda hisia zake, na alitoka nje akalia. Aliporudi aliamuru kwamba Simeoni afungwe na kurudishwa gerezani. Katika ukatili waliokuwa nao ndugu hao, Simeoni alikuwa ndiye aliyekuwa muanzilishi na mtendaji mkuu, na ilikuwa ndiyo sababu alichaguliwa yeye.

Kabla ya kuwaruhusu ndugu zake waondoke, Yusufu aliagiza kwamba wapewe nafaka, na kwamba fedha ya kila mmoja iwekwe kwenye mdomo wa gunia lake. Chakula kwa ajili ya wanyama wakiwa safarini walipewa pia. Wakiwa njiani mmoja wao, alifungua gunia lake, alishangaa kuona kifuko cha fedha. Alipowafahamisha wenzake, walishikwa na

wasiwasi, na kusemezana, “Ni nini hii Mungu aliyotutendea?” – je, wachukulie kuwa ni ishara ya Bwana, au Amefanya hilo ili kuwaadhibu kutokana na dhambi zao na kuwaweka katika mateso makali zaidi? Walitambua kwamba Mungu ameona dhambi zao, na kwamba alikuwa anawaadhibu.

Yakobo alikuwa na wasiwasi akiwa anasubiri kurudi kwa watoto wake, na walipofika kambi nzima ilikusanyika kuwazunguka wakiwa wanamuelezea baba yao kilichotokea. Tahadhari na hofu zilijaza kila moyo wa aliyekuwepo. Mwenendo wa mtawala Misri (227) ulionekana kumaanisha mipango miovu, na hofu yao ilithibitika, wakati, walipofungua magunia yao, fedha zilionekana katika kila gunia, katika kusumbuka kwake baba mzee alilalama, “Mmeniondolea watoto wangu; Yusufu hayuko, wala Simeoni hayuko, na Benjamini mnataka kumchukua naye; mambo hayo yote yamenipata mimi.” Rubeni akajibu, “Uwaue wanangu wawili nisipomrudisha kwako; mtie katika mikono yangu, nami nitamrudisha kwako.” Kuongea huko kwa haraka hakukusaidia mawazo ya Yakobo. Jibu lake lilikuwa, “Mwanangu hatashuka pamoja nanyi, maana nduguye amekufa; naye amesalia peke yake, mabaya yakimpata katika njia mtakayoiendea ndipo mtakaposhusha mvi zangu kwa sikitiko mpaka kaburini.”

Lakini ukame uliendelea, na wakati mda ulikuwa unasonga mbele nafaka waliyoleta kutoka Misri ilikuwa inakaribia kuisha. Watoto wa Yakobo walifahamu kwamba itakuwa kazi bure kurudi Misri bila kuwa na Benjamini. Walikuwa na matumaini kidogo ya kubadilisha msimamo wa baba yao, na walisubiri jambo hilo huku wakiwa kimya. Kulikuwa na muonekano wa njaa kali inayokuja; katika nyuso zenye wasiwasi katika kambi mzee alisoma hitaji lao; hatimaye akasema, “Rudini huko, mkatununulie chakula kidogo.”

Yuda akajibu, “Yule mtu alituagiza sana akisema, Hamtaniona uso wangu, ndugu yenu asipokuwa pamoja nanyi. Ukimpeleka ndugu yetu pamoja nasi, tutashuka na kukununulia chakula. Ila usipompeleka hatushuki, maana yule mtu alituambia, Hamtaniona uso wangu, ndugu yenu asipokuwa pamoja nanyi.” Alipoona kuwa msimamo wa baba yake unaanza kuyumba, aliongeza, “Mpeleke kijana pamoja nami, tuondoke, tuende zetu, ili tupate kuishi, wala tusife, sisi na wewe na watoto wetu.” Na alijitolea kuwa mlinzi wa ndugu yake na kulaumiwa milele endapo atashindwa kmrudisha ndugu yake kwa baba yake.

Yakobo hakuendelea kukataa, na akawaagiza watoto wake waandae safari. Aliwasihi pia wampelekee mtawala taarifa za njaa kali isiyowezekana kustahimili – “zeri kidogo, na asali kidogo, ubani, na manemane, na jozi, na lozi,” pia na fedha maradufu, “Mtwaeni na ndugu yenu muondoke,” alisema, “mkarudi kwa mtu yule.” Watoto wake walipokaribia kuondoka katika safari yao yenye mashaka baba mzee aliinuka, na akinyanyua mikono yake kuelekea mbinguni, alitoa ombi, “Mungu mwenyezi na awape rehema usoni pa mtu yule ili awafungulie ndugu yenu huyo mwingine, na Benjamini. Nami nikifiwa na watoto wangu, nimefiwa.”

Walisafiri tena kwenda Misri na kufika kwa Yufusu. Macho yake yalipomtazama (228) Benjamini, mtoto wa mama yake mzazi, alijawa na hisia kali. Hata hivyo alificha hisia zake, lakini akaagiza kwamba wachukuliwe wapelekwe kwenye nyumba yake, na kwamba yafanyike maandalizi kwa ajili yao ili wale chakula pamoja naye. Wakiwa wameongozwa hadi ikulu ya mtawala, ndugu hawa walishikwa na tahadhari, wakihofu kwamba wataulizwa kuhusu fedha zilizokutwa kwenye magunia yao. Walifikiri kwamba ziliwekwa kwa makusudi, ili kupata namna ya kuwafanya wawe watumwa.

Wakiwa na wasiwasi walimuuliza msimamizi wa nyumba, wakimueleza mazingira yaliyowafanya wasafiri kwenda Misri; na ili kujionyesha kuwa hawana makosa walimueleza kwamba wamerudisha fedha walizozikuta ndani ya magunia yao, pia fedha nyingine kwa ajili ya kununua chakula; na wakaongeza, “hatujui ni nani aliyezitia fedha zetu kwenye magunia yetu.” Mtu yule akajibu, “Amani iwe kwenu, msiogope; Mungu wenu, naye ni Mungu wa baba yenu, amewapa akiba katika magunia yenu, fedha zenu ziliniwazsilia.” Wasiwasi wao ulipungua, na wakati Simeoni, ambaye alikuwa amefunguliwa kutoka gerezani, alipoungana nao, waliona kwamba Mungu kweli alikuwa mwema kwao.

Wakati mtawala alipokutana nao walikabidhi zawadi zao kwa unyenyekevu “wakamwinamia mpaka nchi.” Akaikumbuka ndoto yake tena, na baada ya kuwakaribisha wageni wake, aliharakisha kuwauliza, “Baba yenu, yule mzee mliyemnena hajambo?” “Mtumwa wako baba yetu hajambo” lilikuwa jibu lao, walipokuwa wanainama. Kisha macho yake akaelekea kwa Benyamini, akasema, “Huyu ndiye ndugu yenu mdogo, mliyeniambia habari zake?” “Mungu akufadhili, mwanangu.” Lakini akiwa amezidiwa na huruma, hakuweza kusema zaidi, “akaingia chumbani mwake, akalia humo.”

Baada ya kurudia hali yake ya kawaida alirudi, na wote wakaendelea katika tafrija. Kwa sheria za ukuu, Wamisri hawakuruhusiwa kula pamoja na watu wa taifa jingine. Kwa hiyo watoto wa Yakobo walikuwa kwenye meza yao. Baada ya kukaa ndugu walishangaa kuona kwamba walikuwa wamepangwa katika utaratibu sahihi, kwa kufuata umri wao. Yusufu akatuma “wapelekewe chakula kutoka mezani pake,” lakini chakula cha Benjamini kilikuwa kingi mara tano zaidi kuliko chao. Kwa ishara hii ya upendeleo kwa Benjamini (229) alitumaini kuona kama walikuwa na wivu na chuki kwa ndugu mdogo kama ilivyokuwa kwake. Bado wakiwa wanafikiri kuwa Yusufu hajui lugha yao, ndugu hawa walizungumza kwa uhuru; hivyo alikuwa na wakati mzuri kufahamu hisia zao halisi. Bado alihitaji kuwajaribu zaidi, na kabla hawajaondoka aliamuru kwamba kikombe chake cha fedha kifichwe kwenye gunia la yule mdogo .

Kwa furaha walijipanga ili kuanza safari yao ya kurudi. Simeoni na Benjamini walikuwa pamoja nao, wanyama wao walikuwa na mizigo ya nafaka, na wote waliona kwamba walikuwa wameepuka hatari ambazo zilionekana kuwazunguka. Lakini walipokuwa wamefika nje kidogo ya mji walifuatwa na msimamizi wa mtawala, ambaye

alikemea na kusema, “Kwa nini mmelipa mabaya kwa mema? Je kikombe hiki sicho anyweacho bwana wangu? Naye hufanya uaguzi kwa hicho, mmefanya vibaya kwa kufanya hivi.” Kikombe hiki kilisemekana kuwa na uwezo wa kugundua kitu chochote chenye sumu ndani yake. Kwa wakati ule vikombe vya jinsi hiyo vilithaminiwa kuwa ni ulinzi dhidi ya mauaji kwa njia ya sumu.

Wasafiri walizijibu tuhuma za msimamizi, “Kwa nini bwana wangu anasema maneno kama haya? Hasha! Watumwa wako wasifanye hivi; tazama, hizo fedha mlizoziona kinywani mwa magunia yetu, tumekuletea tena kutoka nchi ya Kanaani. Tuwezeje sisi kuiba nyumbani mwa bwana wako fedha au dhahabu? Atakayeonekana kuwa nacho miongoni mwa watumwa wako, afe, na sisi nasi tutakuwa watumwa wa bwana wangu.”

“Na iwe hivyo kama mlivyosema,” msimamizi alisema; “Mtu atakayeonekana kuwa nacho atakuwa mtumwa wangu, na ninyi mtakuwa hamna hatia.” Wakaanza kutafuta mara moja. “Wakafanya haraka, wakashusha kila mtu gunia lake.” Msimamizi akatafuta, akaanza katika gunia la Rubeni, akatafuta kuanzia kwa mkubwa hadi kwa mdogo. Kikombe kikapatikana katika gunia la Benjamini.

Ndugu walichana nguo zao kwa ishara ya kutokufurahi na taratibu wakaanza kurudi mjini. Kwa kuzingatia ahadi yao wenyewe, Benjamini alihukumiwa kuwa mtumwa katika maisha yake yote. Walimfuata msimamizi kuelekea ikulu, na wakamkuta mtawala bado yupo, wakamwangukia kifudifudi. “Ni tendo gani hili mlilotenda? Alisema, “Hamkujua ya kwamba mtu kama mimi naweza kufanya uaguzi?” Yusufu alipanga kuwafanya watambue dhambi yao. Kamwe hakuwa amejihusisha na nguvu za kuagua, lakini alikuwa na nia ya kuwafanya wajue kwamba anaweza kusoma siri ndani ya maisha yao.

Yuda akajibu, “Tumwambie nini bwana wangu? Tusemeje! Tujivutieje haki? (230) Mungu ameona uovu wa watumwa wako. Tazama sisi ni watumwa wa bwana wangu, sisi na yeye ambaye kikombe kilionekana mikononi mwake.” “

Hasha! Nisifanye hivi; mtu ambaye kikombe kilionekana mkononi mwake, ndiye atakayekuwa mtumwa wangu. Nanyi enendeni zenu kwa amani kwa baba yenu.”

Katika shida hii ngumu, Yuda alimsogelea mtawala na kusema, “Tafadhali bwana wangu, mtumwa wako na aseme neno moja masikioni mwa bwana wangu, wala hasira yako isimwakie mtumwa wako, maana wewe u kama Farao.” Kwa maneno yenye mguso mkubwa alielezea huzuni ya baba yake kwa kupotelewa na Yusufu na alisita kumruhusu Benjamini aje pamoja nao Misri, maana alikuwa ni mtoto pekee aliyebaki kwa mama yake Raheli, ambaye Yakobo alimpenda. “Basi,” alisema, “nikienda kwa mtumwa wako, baba yangu, na huyu kijana hayuko pamoja nasi, iwapo roho yake imeshikamana na ya kijana; itakuwa atakapoona ya kwamba huyu kijana hayupo, atakufa; na watumwa wako watashusha mvi za mtumwa wako, baba yetu, kwa huzuni kaburini. Kwa maana mtumwa wako alijifanya mdhamini wa huyu kijana kwa baba yangu, nikisema, Nisipomrudisha

kwako, nitakuwa na hatia kwa baba yangu sikuzote. Basi sasa, nakusihi, uniache mimi mtumwa wako nikae badala ya huyu kijana kuwa mtumwa wa bwana wangu; na huyu kijana umwache aende na nduguze. Kwa maana nitawezaje kumwendea baba yangu, na huyu kijana hayuko pamoja nami? Nisije nikayaona mabaya yatakayompata baba yangu."

Yusufu alirdhishwa. Aliona matunda ya toba ya kweli ndani ya moyo wa kaka yake. Aliposikia kujitoa kwa Yuda aliamuru kwamba wote waondoke; kisha, akapiga kelele kwa sauti kubwa, "Mimi ndimi Yusufu, baba yangu angali hai bado?"

Kaka zake hawakuweza kutembea, wakishikwa na butwaa na mshangao. Mtawala wa Misri ndugu yao Yusufu, ambaye walimwonea wivu na wangemuua, na hatimaye wakamuuza kuwa mtumwa! Kila baya walilomtendea lilipita mbele yao. Walikumbuka jinsi walivyodharau ndoto zake na kujaribu kuzuia kutimia kwake. Hata hivyo walifanya sehemu yao katika kutimiza ndoto hizo; na jinsi walivyokuwa chini ya utawala wake, bila shaka, angelipiza kisasi cha jinsi walivyomtendea.

Alipoona wamechanganyikiwa, kwa upole alisema, "Karibuni kwangu" na walipokaribia, aliendelea, "Mimi ni Yusufu ndugu yenu, ambaye mliniuza kwenda (231) Misri. Basi sasa, msihuzunike, wala msiudhike nafsi zenu, kwa kuniuza huku; maana Mungu alinipeleka mbele yenu kuhifadhi maisha ya watu." Akiona kwamba wamehangaika vya kutosha kwa ukatili wao kwake, aliona vyema kuondoa hofu yao na kupunguza uchungu wa kujilaumu kwao.

"Kwa miaka hii miwili," aliendelea, "njaa imekuwa katika nchi, na iko tena miaka mitano isiyo ya kulima wala kuvuna. Mungu alinipeleka mbele yenu kuwahifadhi masazo katika nchi, na kuwaokoa ninyi kwa wokovu mkuu. Basi si ninyi mlionipeleka huku ila Mungu; naye ameniweka kama baba kwa Farao, na bwana katika nyumba yake yote, na mtawala katika nchi ya Misri. Fanyeni haraka, mmwendee baba yangu, mkamwambie, Hivi ndivyo asemavyo mwanao Yusufu, Mungu ameniweka kuwa bwana katika Misri yote, basi, unishukie, usikawie.

Nawe utakuwa katika nchi ya Gosheni, utakuwa karibu nami, wewe, na wanao, na wana wa wanao, na wanyma wako, ng`ombe zako, na yote uliyonayo. Nami nitakulisha huko, maana bado imesalia miaka mitano ya njaa, usije ukaingia katika uhitaji, wewe, na nyumba yako, na yote uliyo nayo. Na tazama, macho yenu yanaona, na macho ya ndugu yangu Benjamini, ya kwamba ni kinywa changu mimi kinachosema nanyi." "Akaanguka shingoni mwa ndugu yake Benyamini akalia; Benjamini naye akalia shingoni mwake; akawabusu ndugu zake wote, akalia nao; baada ya hayo, nduguze wakazungumza naye." Kwa unyenyekevu walitubu dhambi yao na kusihi wasamehewe. Kwa mda mrefu walikuwa na wasiwasi na majuto, na sasa walifurahi kwamba alikuwa bado yu hai.

Habari za kilichotokea zilipelekwa kwa mfalme haraka, ambaye, alikuwa tayari kuonyesha shukrani zake kwa Yusufu, alikubali ukaribisho wa familia ya mtawala,

akisema, “mema ya nchi yote ya Misri ni yenu.” Ndugu waliruhusiwa kwenda wakiwa na mizigo mikubwa na chochote kilichokuwa muhimu kwa ajili ya kuondoka kwa familia yao na wasindikizaji wa kuwaleta Misri. Kuhusu Benyamini, Yusufu alitoa zawadi za thamani zaidi kuliko kwa wengine. Kisha, akihofu kwamba wanaweza kutokuelewana miongoni mwao wakati wa safari yao kwenda nyumbani, aliwapatia, walipokaribia kumuacha, ushauri, “Msigombane njiani.”

Watoto wa Yakobo walirudi kwa baba yao wakiwa na habari njema, “Yusufu angali hai, naye ndiye mtawala katika nchi yote ya Misri.” Mwanzoni mtu mzee alishtushwa; (232) hakuweza kuamini kile alichosikia; lakini alipoona msururu mrefu wa magari na wanyama waliobeba mizigo, na wakati Benyamini alikuwa pamoja naye tena, aliamini, na katika furaha alisema, “Yatosha, Yusufu mwanangu angali hai, nitakwenda nionane naye kabla sijafa.”

Tendo jingine la fedheha lilibaki kwa ndugu kumi. Walitubu kwa baba yao kwa uongo na ukatili ambao kwa miaka mingi ulitia uchungu maisha yake na yao. Yakobo hakuwa amewafikiria kwamba wangefanya dhambi hiyo, lakini aliona kwamba yote yalitendeka kwa wema, na aliwasamehe na kuwabariki watoto wake wakosaji. Baba na watoto wake, pamoja na familia zao, ng‘ombe na kondoo na mbuzi, na watumishi wengi tayari walikuwa safarini kuelekea Misri. Wakiwa na furaha mioyoni waliendelea na safari yao, na walipofika Beersheba mzee alitoa kafara na alimsihi Bwana kuwahakikishia kuwa atakuwa pamoja nao. Katika njozi ya usiku neno toka mbinguni lilimuijia, “Mimi ni Mungu, Mungu wa baba yako, usiogope kushuka mpaka Misri; maana nitakufanya uwe taifa kubwa huko, nami nitakupandisha tena bila shaka.”

Kwa kuhakikishiwa kwa maneno, “Usiogope kushuka mpaka Misri; maana nitakufanya uwe taifa kubwa huko,” kulikuwa muhimu. Ahadi ilitolewa kwa Ibrahimu kuwa na uzao usiohesabika kama nyota, lakini watu wateule walikuwa wanaongezeka kwa kasi ndogo. Nchi ya Kanaani sasa haikuwa na mashamba kwa ajili ya maendeleo ya taifa hilo kama ilivyosemwa. Ilikuwa kwa kumiliki makabila yenye nguvu ya kipagani, ambayo yasingalinyang`anywa hadi “kizazi cha nne.” Kama kizazi cha Israeli kingekuwa cha watu wengi hapa, wanapaswa ama wawafukuze wakazi wa nchi au waondoke miongoni mwao.

Hata hivyo, kwa mujibu wa mpango wa mbingu, wasingeweza kuwafukuza; na je wachangamane na wakanaani, wangekuwa hatarini katika kuambukizwa ibada ya miungu. Misri, hata hivyo, ilikuwa na hali muhimu kwa ajili ya kutimizwa lengo la mbinguni. Walipewa sehemu katika nchi iliyokuwa na maji na rutuba, ikitoa kila hali nzuri kwa ajili ya kuongezeka kwao kwa kasi. Na kukataliwa kwao ambako wangekutana nako Misri kwa ajili ya kazi yao – maana kila mchungaji alikuwa “ni chukizo kwa Wamisri” – kungewawezesha kubaki kuwa watu tofauti na waliojitenga na hivyo kungewafanya wajiepushe na ibada za miungu za Misri.

Walipofika Misri walikwenda moja kwa moja katika ardhi yaGosheni. Ndipo akaja Yusufu katika gari la ikulu, akisindikizwa na kundi la watumishi wa ikulu. Muonekano wake mzuri na heshima ya nafasi yake vilionekana kusahaulika; wazo moja lilijaa akilini mwake, ambalo kwa mda mrefu lilijaa moyoni mwake. Alipoona wasafiri wakikaribia, upendo ambao kwa miaka mingi haukuonekana, kwa sasa haukuweza kuzuiliwa. Alitoka katika gari lake na akafanya haraka kwenda kumpokea baba yake. “Akamwangukia shingoni, akalia shingoni mwake kitambo kizima. Israeli akamwambia Yusufu, Na nife sasa kwa kuwa nimekuona uso wako, ya kuwa ungali hai.”

Yusufu aliwachukua ndugu zake watano ili akawatambulishe kwa Farao na kupata kibali cha kupata ardhi kwa ajili ya makao yao mbeleni. Kwa kumshukuru waziri wake mkuu mfalme alitoa heshima kwao ili wateuliwe katika kazi za ikulu; lakini Yusufu, akiwa mwaminifu katika kumwabudu Yehova, alitafuta jinsi ya kuwaokoa ndugu zake katika majaribu ambayo yangewapata katika nchi ya kipagani; kwa hiyo aliwashauri, watakapoulizwa na mfalme, wamueleze ukweli kuhusu kazi zao. Watoto wa Yakobo walifuata ushauri huu, wakiwa waangalifu pia kusema kwamba wamekuja wakiwa wasafiri katika nchi, na sio wakaaji wa kudumu, na hivyo kuwa na haki ya kuondoka watakapotaka. Mfalme aliwapa makazi, kama alivyotoa, “katika mahali pazuri pa nchi” nchi ya Gosheni. Haukupita muda baada ya kufika kwao, Yusufu akamleta baba yake kwa mfalme. Mzee alikuwa ni mgeni katika viwanja vya ikulu; lakini katikati ya mazungumzo na mfalme mwenye nguvu; na sasa, katika hali ya ukuu, aliinua mikono yake na kumbariki Farao.

Katika salamu yake ya kwanza kwa Yusufu, Yakobo alizungumza kana kwamba, katika furaha ya mwisho kwa wasiwasi na huzuni zake za mda mrefu, alikuwa yuko tayari kufa. Lakini miaka kumi na saba ilikuwa bado kutolewa kwake ili apumzike kwa amani katika nchi ya Gosheni. Miaka hii ilikuwa ya furaha kuliko miaka iliyotangulia. Aliwaona watoto wake wakitubu toba ya kweli; aliona familia yake ikizungukwa na hali muhimu kwa ajili ya kukuza taifa kubwa; na imani yake ikashikilia uhakika wa ahadi ya kukua kwao siku za usoni huko Kanaani. Yeye mwenyewe alizungukwa na ishara zote za upendo na upendeleo ambao waziri mkuu wa Misri aliutoa; na kuwa na furaha kwa ajili ya mtoto wake aliyepotea mda mrefu, alikufa kwa amani na kwenda kaburini.

Alipohisi kuwa kifo kinakaribia, alimuita Yusufu. Bado akiwana uhakika wa ahadi ya Mungu kuhusu kumiliki Kanaani, alisema, “nakusihi, usinizike katika nchi ya Misri, lakini nitakapolala pamoja na baba zangu, unichukue toka Misri, unizike katika kaburi lao.” Yusufu aliahidi kufanya hivyo, lakini Yakobo hakuridhika; alitaka kiapo ili alazwe kandokando ya baba zake katika kaburi la Machpela. Jambo jingine muhimu lilihitaji kuangaliwa; watoto wa Yusufu walitakiwa wawe miongoni mwa watoto wa Israeli. Yusufu, akiwa katika mazungumzo ya mwisho na baba yake, aliwaleta pia Efraimu na Manase. Vijana hawa waliunganishwa, kupitia mama yao, na taratibu muhimu za ukuhani wa Misri; na nafasi ya baba yao ilifungua uwezekano wa utajiri na upekee, kama

wangechagua kujiungamanisha na Wamisri. Ilikuwa ni nia ya Yusufu, hata hivyo, kwamba wanapaswa wajiunge na watu wao. Alionyesha imani yake katika agano la ahadi, kwa niaba ya watoto wake akikataa heshima yote ambayo Misri ilitoa, ili wawe miongoni mwa kabila za wachungaji waliodharauliwa, ambao wamepewa sheria za Mungu. Yakobo akasema, “wanao wawili waliozaliwa katika nchi ya Misri kabla sijaja kwako Misri ni watoto wangu; kama Rubeni na Simeoni, watakuwa wangu.” Walichukuliwa kuwa wake mwenyewe, na kuwa vichwa vya kabila zao. Hivyo moja ya nafasi za haki ya kuzaliwa, ambayo Rubeni alinyang`anywa, ilikuwa imwangukie Yusufu – kuwa na sehemu mbili katika Israeli.

Macho ya Yakobo hayakuweza kuona kwa sababu ya umri, na hakujua kama vijana walikuwepo; lakini sasa, akishikilia katika maumbo yao ya nje, alisema, “Ni nani hawa?” Alipoambiwa, aliongeza, “Tafadhali uwalete kwangu nami nitawabariki.” Walipokuja karibu, mzee aliwakumbatia na kuwabusu, akaweka mikono yake juu ya vichwa vyao kwa ajili ya kuomba. Ndipo akatoa ombi, “Mungu, ambaye baba zangu, Ibrahimu na Isaka, walienenda mbele zake, Yeye Mungu aliyenilisha, maisha yangu yote, hata siku hii ya leo, naye malaika aliyeniokoa na maovu yote, na awabariki vijana hawa.” Haikuwepo roho ya kujitegemea, hakuna kutegemea nguvu za kibinadamu au akili ya kudanganya watu. Mungu amekuwa mlinzi na tegemeo lake. Hakulalamika juu ya mabaya yaliyompata siku za nyuma. Majaribu na huzuni zake hazikuonekana kuwa kitu kilichokuwa “dhidi” yake. (235) Kumbukumbu zilikuwa za rehema na upendo wa Yule aliyekuwa naye katika safari zake zote. Mibaraka ilifikia mwisho, Yakobo aliwahakikishia watoto wake – katika vizazi vijavyo, katika utumwa na huzuni, ikawa ushuhuda wa imani yake – “Angalia, mimi ninakufa, lakini Mungu atakuwa pamoja nanyi, naye atawarudisha mpaka nchi ya baba zenu.”

Hatimaye watoto wote wa Yakobo walikusanyika katika kitanda alipofia. Na Yakobo akawaita watoto wake, akasema, “Kusanyikeni, msikie, enyi wana wa Yakobo, Msikilizeni Israeli baba yenu.” “ili niwaambie yatakayowapata siku za mwisho.” Mara kwa mara na kwa wasiwasi alikuwa anafikiria kuhusu siku za usoni kwa ajili yao, na alijaribu kutoa taswira ya historia ya kabila tofauti. Na sasa watoto wake walipokuwa tayari kupokea mbaraka wa mwisho, Roho wa uvuvio alikuwa juu yake, na katika njozi ya kiunabii siku za usoni za vizazi vyao zilifunuliwa. Jina moja baada ya jingine lilitajwa, tabia ya kila mmoja ilielezewa, na historia ya siku za usoni ilifunuliwa kwa ufupi.

“Rubeni, u mzaliwa wangu wa kwanza, Nguvu zangu na malimbuko ya uwezo wangu.”

Hivyo baba alitoa taswira ya nafasi ya Rubeni kama mzaliwa wa kwanza; lakini dhambi yake huko Edar ilimfanya asifae kuwa mrithi wa mbaraka wa haki ya kuzaliwa. Yakobo akaendelea –

“Umeruka mpaka wa maji, Basi usiwe mkuu.”

Ukuhani ulitolewa kwa Lawi, ahadi ya ufalme na umasihi kwa Yuda, na sehemu mbili za urithi kwa Yusufu. Kabila la Rubeni kamwe halikuinuka na kuwa lenye nguvu katika Israeli; halikuwa na ukuu kama Yuda, Yusufu, au Dani, na lilikuwa miongoni mwa yale yaliyochukuliwa mateka.

Aliyemfuatia Rubeni katika umri alikuwa ni Simeoni na Lawi. Waliungana katika ukatili kwa Washekemu, na pia walikuwa wakosaji zaidi katika kumuuza Yusufu. Kuhusu wao ilisemwa –

"Nitawagawa katika Yakobo,

Nitawatawanya katika Israeli."

Wakati wa kuwahesabu Waisraeli, mda mfupi kabla ya kuingia Kanaani, Kabila la Simeoni lilikuwa ndilo dogo kuliko yote. Musa, katika mbaraka wake wa mwisho, (236) hakutaja kabila la Simeoni. Katika makazi ya Kanaani, kabila hili lilikuwa na sehemu ndogo tu ya nafasi ya Yuda, na familia hizo baadae zilipokuwa na nguvu zilitengeneza maeneo na miliki zao nje ya mipaka ya Nchi takatifu.

Lawi pia hakupata urithi isipokuwa miji arobaini na nane iliyosambaa katika maeneo mbalimbali ya nchi. Kuhusu kabila hili, hata hivyo, wakati makabila mengine yalipoasi uaminifu wao kwa Yehova, lilipata kuteuliwa kushika majukumu ya utumishi katika hema takatifu, na hivyo laana ikabadilishwa na kuwa mbaraka. Mibaraka ya haki ya kuzaliwa ilihamishiwa kwa Yuda. Maana ya jina – lililomaanisha sifa – imefunuliwa katika mafanikio ya kabila hili:

"Yuda, ndugu zako watakusifu, mkono wako utakuwa shingoni mwa adui zako, wana wa baba yako watakuinamia. Yuda ni mwana simba, kutoka katika mawindo, mwanangu umepanda; aliinama akaijaza kama simba, na kama simba mke; ni nani atakayemwamsha? Fimbo ya enzi haitaondoka katika yuda, wala mfanya sheria juu ya miguu yake. Hata Shilo itakapokuja; na mataifa watamtii."

Simba, mfalme katika pori, ni mfano sahihi wa kabila hili, ambalo alitokea Daudi, na mwana wa Daudi, Shilo, "Simba wa kabila la Yuda" kwake ambaye mataifa yote hatimaye watamsujudu na kumuabudu.

Yakobo aliwapa watoto wake wengi siku za mafanikio. Hatimaye jina la Yusufu lilifikiwa, na moyo wa baba ukiwa umejaa mibaraka juu ya "kichwa chake ambaye alitengwa na ndugu zake."

"Yusufu ni mti mchanga wenye kuzaa. Mti mchanga wenye kuzaa karibu na chemchemi, matawi yake yametanda ukutani. Wapiga mishale walimtenda machungu, Wakamtupia, wakamwudhi, Lakini upinde wake ukakaa imara, Mikono yake ikapata nguvu, Kwa (237) mikono ya mwenye Enzi wa Yakobo; kwa jina la mchungaji, yeye jiwe

la Israeli, Naam, kwa Mungu wa baba yako atakaye kusaidia; kwa mibaraka ya mbinguni juu. Mibaraka ya vilindi vilivyo chini, Mibaraka ya maziwa na ya mamba. Mibaraka ya baba yako. Imepita mibaraka ya milima ya kale, Vitu vinavyotamanika vya milima vya milele; Na vikae juu ya kichwa cha Yusufu, juu ya utosi wa kichwa chake aliye mkuu kati ya ndugu zake."

Yakobo alikuwa mtu wa upendo wa kina; upendo wake kwa watoto wake ulikuwa mkubwa, na ushuhuda wake wakati wa kufa haukuwa wa kuonyesha kuudhiwa. Alikuwa amewasamehe wote, na aliwapenda hadi mwisho. Kujali kwake kama mzazi kungeonyesha maneno ya kutia moyo na tumaini tu; lakini nguvu ya Mungu ilikuwa juu yake, na katika nguvu ya uvuvio, aliweza kutoa ukweli, japo hata kama ulikuwa wa kuumiza.

Mibaraka ya mwisho aliyotoa, Yakobo alirudia kuhusu eneo kuzikwa kwake: "Mimi nakwenda kukusanywa pamoja na watu wangu; mnizike pamoja na baba zangu, katika pango iliyomo shambani mwa makpela, iliyo mbele ya Mamre katika nchi ya Kanaani, aliyoinunua Ibrahimu pamoja na shamba kwa Efroni Mhiti, pawe miliki yake ya kuzika. Humo walimzika Ibrahinu na Sara mkewe; nami humo nikamzika Lea." Hivyo kitendo chake cha mwisho katika maisha yake kukionyesha kilikuwa ni imani katika ahadi ya Mungu.

Miaka ya mwisho ya Yakobo ilileta jioni ya utulivu na pumziko baada ya siku ya masumbufu na uchovu. Mawingu yalikuwa meusi katika njia yake, hata hivyo jua lake lilizama likiwa na mwanga, na miali ya mbinguni iliangazia masaa yake ya mwisho. Maandiko yanasema, "wakati wa jioni kutakuwako nuru" Zekaria 14:7. "Umwangalie sana mtu mkamilifu, Umtazame mtu mnyofu, Maana mwisho wake mtu huyo ni amani." Zabyri 37:37.

Yakobo alitenda dhambi, na aliumia sana. Miaka mingi ya shida, hitaji na huzuni zilikuwa ni zake tangu siku ambayo dhambi yake kubwa ilimfanya akimbie kutoka katika hema za baba yake. Mkimbizi asiye na makao, aliyetengwa na mama yake, ambaye hakumuona tena; akifanya kazi kwa miaka saba kwa ajili ya kumpata aliyempenda, na kisha akaishia kudanganywa; akipata shida kwa miaka ishirini kwa ajili ya kumtumikia nduguye mwenye wivu; alipoona utajiri wake umeongezeka, na watoto wakimzunguka, hakuwa na furaha kwa kuona alivyokuwa navyo na familia yake; hakufurahishwa kwa aibu (238) ya binti zake, kwa kisasi cha ndugu yake, kwa kifo cha Raheli, kwa kosa baya lisilo la asili la Rubeni, kwa dhambi ya Yuda, kwa udanganyifu na ukatili aliofanyiwa Yusufu – ni ndefu kiasi gani orodha ya mabaya yaliyompata! Tena na tena alivuna matunda ya kosa la kwanza. Zaidi na zaidi aliona kurudiwa miongoni mwa watoto wake dhambi ambazo yeye mwenyewe alikuwa mkosaji. Kama ilivyokuwa na uchungu katika kumrudi, ndivyo kulivyomaliza kazi yake. Kurudiwa, japo ni kwa kuhudhunisha, kulileta "matunda ya haki yenye amani." Waebrania 12:11.

Kwa uaminifu maandiko yameorodhesha makosa ya watu wema, wale wote ambao walipata fadhila za Mungu; kwa ukweli, makosa yao yameonyeshwa zaidi kuliko mema. Hili limekuwa somo la ajabu kwa wengi, na limewapatia nafasi makafiri ili kuidhihaki Biblia. Lakini ni moja ya masomo yenye udhihirisho mkubwa wa ukweli wa Maandiko, ukweli huo hauwezi kufichwa, wala dhambi za tabia zao kuu kufichwa. Akili za wanadamu huhisi kwamba haiwezekani katika historia ya wanadamu kuwa ya uadilifu. Kama Biblia ingekuwa imeandikwa na watu ambao hawakuvuviwa, kusingekuwa na shaka kwamba tabia ya wanadamu walioheshimika ingewekwa kwa kuisifiwa mno. Lakini kama ilivyo, tunayo kumbukumbu sahihi ya uzoefu wao.

Watu ambao Mungu aliwapa fadhila, ambao aliwapa majukumu makubwa, kwa watakatifu fulani walipatwa na majaribu na kuanguka dhambini, kama sisi kwa wakati huu tunavyojitahidi, kwa kupepesuka, na mara kwa mara tunaanguka katika makosa. Maisha yao, pamoja na makosa na upumbavu wao, vimewekwa wazi kwetu, kwa ajili ya kututia nguvu na kutuonya. Kama yangeonyeshwa bila kutaja makosa yao, sisi, tukiwa na asili yetu ya dhambi, tungekata tamaa katika makosa na kuanguka kwetu. Lakini tukiwa tunaona jinsi wengine walivyohangaika katika kukatishwa tamaa kama sisi, mahali walipoanguka katika majaribu kama sisi, na bado wakajipa moyo tena na kushinda kwa neema ya Mungu, tunatiwa moyo katika kujitahidi kwetu kwa ajili ya haki.

Kama ilivyokuwa kwao, ingawa wakati mwingine wakirudi nyuma, walisonga mbele, na wakabarikiwa na Mungu, ndivyo sisi pia tunaweza kushinda kwa nguvu ya Yesu. Kwa upande mwingine, kumbukumbu ya maisha yao inaweza kuwa onyo kwetu. Inaonyesha kwamba Mungu haiwezi kwa vyovyote kufuta kosa. Anaona dhambi kwa watu wake aliowafadhili, na Anawashughulikia kwa dhati kuliko anavyofanya kwa wale wenye nuru kidogo na wasio na majukumu yake.

Baada ya mazishi ya Yakobo hofu ilijaa mioyoni mwa ndugu zake Yusufu. Bila kujali wema aliowatendea, dhamira ya kukosa iliwafanya wasijiamini na kuwa na wasiwasi. Inawezekana kwamba alikuwa amecheleweshe kulipiza kisasi, bila uwepo wa baba yao, na inawezekana akachukua adhabu aliyokuwa ameiahirisha kwa muda mrefu kwa kosa lao. Hawakutaka kukutana naye uso kwa uso, lakini walituma ujumbe: “Baba yako alitoa amri kabla ya kufa kwake, akasema, mwambieni Yusufu hivi, Naomba uwaachilie ndugu zako kosa la watumwa wa Mungu wa baba yako.”

Ujumbe huu ulimfanya Yusufu alie, na, akatiwa moyo na jambo hili, ndugu zake walikuja na kuanguka mbele yake, wakiwa na maneno haya, “Tazama, sisi tu watumwa wako.” Upendo wa Yusufu kwa ndugu zake ulikuwa ni wa kina na usio na ubinafsi, na aliumia alipotambua kwamba walikuwa wanamfikiria kuwa na roho ya kulipiza kisasi. “Msiogope,” aliwaambia, “Je!, Mimi ni badala ya Mungu? Nanyi kweli mlinikusudia mabaya, bali Mungu aliyakusudia kuwa mema, ili itokee kuokoa taifa kubwa, kama ilivyo leo. Basi sasa msiogope; mimi nitawalisha na watoto wenu.”

Maisha ya Yusufu ni kielelezo cha maisha ya Kristo. Ilikuwa ni chuki iliyowasababisha ndugu zake Yusufu wamuuze awe mtumwa; walitumaini kumzuia asiwe mkuu kuliko wao. Na alipochukuliwa kwenda Misri, walijidanganya wenyewe kuwa wasingesumbuliwa tena kwa ndoto zake, na kwamba walikuwa wameondolea mbali uwezekano wa kutimizwa kwa ndoto hizo. Lakini makusudi yao yalibadilishwa na Mungu na kuleta kile walichotaka kukizuia. Ndivyo makuhani na wazee wa kiyahudi walikuwa na wivu kwa Kristo, wakihofu kuwa angewavuta watu wengi kwake na kuwatoa kwao. Walimuua, ili kumzuia asiwe Mfalme, lakini walikuwa wanasababisha matokeo hayo hayo.

Yusufu, kupitia utumwa wake huko Misri, alikuwa mwokozi wa familia ya baba yake; hata hivyo ukweli huu haukuondoa kosa la ndugu zake. Ndivyo kusulubiwa kwake Kristo kulikofanywa na adui zake kulimfanya awe Mwokozi wa kizazi kilichoanguka, na Mtawala wa ulimwengu wote; lakini kosa la waliomuua lilikuwa ovu sana kana kwamba Mkono wa Mungu haukushughulika katika matukio kwa ajili ya utukufu Wake na mema ya wanadamu.

Kama vile Yusufu alivyouzwa kwa wapagani na ndugu zake, ndivyo Kristo (240) alivyouzwa kwa adui zake na mmoja wa wanafunzi wake. Yusufu alishitakiwa kwa kusingiziwa na kutupwa gerezani kwa sababu ya maadili yake mema; ndivyo Kristo alivyodharauliwa na kukataliwa kwa sababu ya haki Yake, maisha ya kujikana nafsi yalikuwa ni onyo kwa dhambi; na ingawa akihesabiwa kuwa mkosaji asiye na kosa, alishitakiwa kwa ushuhuda wa uongo. Na uvumilivu na unyenyekevu wa Yusufu katika hali ya kunyanyaswa na kutokutendewa haki, kuwa kwake tayari kuwasamehe ndugu zake, kunawakilisha uvumilivu usio na malalamiko wa Mwokozi kwa mabaya na kutukanwa alikofanyiwa na watu waovu, na msamaha Wake, sio tu kwa waliomuua, lakini kwa wote waliokuja Kwake wakaziungama dhambi kwa kutaka msamaha.

Yusufu aliishi baada ya baba yake miaka hamsini na nne. Aliishi na kuwaona “wana wa Efraimu hata kizazi cha tatu, na wana wa Makiri, mwana wa Manase, walizaliwa magotini mwa Yusufu.” Alishuhudia kuongezeka na mafanikio ya watu wake, na katika miaka yote, imani yake kwa Mungu kuhusu kuwarudisha Israeli katika nchi ya ahadi haikuyumbishwa.

Alipoona kuwa mwisho wake unakaribia, aliwaita ndugu zake. Japo alikuwa anaheshimiwa katika nchi ya Farao,Misri kwake ilikuwa ni nchi ya ukimbizi; tendo lake la mwisho lilikuwa ni kudhihirisha kwamba kura yake ilikuwa kwa Israeli. Maneno yake ya mwisho yalikuwa, “Mungu atawajia ninyi bila shaka, atawapandisha toka nchi hii, mpaka nchi aliyowaapia Ibrahimu, na Isaka, na Yakobo.” Na akawaapisha wana wa Israeli kwamba watachukua mifupa yake pamoja nao hata nchi ya Kanaani. “Yusufu akafa, mwenye miaka mia na kumi; wakampaka dawa, wakamtia katika sanduku huko Misri.” Na katika karne zote za mateso yaliyofuata, sanduku hilo, liliwadhihirishia wana wa Israeli

kwamba walikuwa wasafiri katika nchi ya Misri, na likawafanya washikilie matumaini yao kwenye nchi ya Ahadi, maana wakati wa ukombozi hakika utakuja.

SUARA YA 22

MUSA. (241)

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 1 hadi 4.

Ili Wamisri wajipatie chakula wakati wa njaa, walikuwa wameuza mifugo na ardhi yao, na hatimaye wakawa watumwa katika mashamba ya mabwana zao. Kwa hekima Yusufu alikuwa amewafanya waachiliwe; aliwaruhusu wawe wakodishaji wa ardhi ya mfalme, akishikilia ardhi yao kwa mfalme, na wakilipa kodi ya mwaka ya moja ya tano ya mavuno yao.

Lakini watoto wa Yakobo hawakuwa chini ya ulazima wa masharti kama hayo. Kwa sababu ya utumishi alioutoa Yusufu kwa taifa la Misri, si kwamba walipata sehemu ya eneo kama makazi yao tu, bali pia walipata msamaha wa kodi, na waliendelea kupewa chakula kipindi chote cha njaa. Mfalme alitamka wazi kwamba ilikuwa ni kwa sababu ya huruma za Mungu wa Yusufu kwamba Misri ilifurahia kuwa na chakula kingi wakati mataifa mengine yakiangamia kwa njaa. Aliona, pia, kwamba utawala wa Yusufu ulifanikisha ufalme, na shukrani zake zikaizunguka familia ya Yakobo kwa fadhila.

Lakini kadri wakati ulivyopita, mtu mkuu ambaye Misri ilikuwa na deni kwake, na kizazi kilibarikiwa kwa kazi zake, alikufa. “Akainuka mfalme mpya kutawala Misri, asiyemjua Yusufu.” Sio kwamba hakujua utumishi wa Yusufu kwa taifa, lakini alitaka kutowatambua, na, kadri ilivyowezekana, kuwafanya wasahaulike. “Akawaambia watu wake, Angalieni, watu wa wana wa Israeli ni wengi tena wana nguvu kuliko sisi. Haya! Na tuwaendee kwa akili, wasije wakaongezeka; tena ikatokea vita, wao nao wasije wakashikamana na adui zetu, na kupigana nasi na kutoka katika nchi hii.”

Waisraeli walikuwa wameshakuwa wengi; “Na wana wa Israeli walikuwa na uzazi (242) sana, na kuongezeka mno, na kuzidi kuwa wengi, nao wakaendelea na kuongezeka nguvu; na ile nchi ilikuwa imejawa na wao.” Chini ya uangalizi wa Yusufu, na fadhila za mfalme aliyekuwa mtawala, waliongezeka kwa kasi katika nchi. Lakini walijiweka kuwa kizazi tofauti, hawakuwa na chochote walichofanana na wamisri katika tamaduni na dini; na ongezeko la idadi yao lilimfanya mfalme na watu wake wahofu, isije wakati wa vita wakajiunga na adui wa Misri. Hata hivyo sheria haikuwaruhusu kuwahamisha katika nchi. Wengi wao walikuwa ni wenye ujuzi na wachapa kazi, na waliongeza zaidi katika utajri wa taifa; mfalme alihitaji wafanya kazi kama hao ili kujenga ikulu na mahekalu yake makubwa. Hivyo akawahesabu wao pia kuwa sawa na wamisri ambao walijiuza wao na mali zao kwa mfalme. Punde walipangiwa majukumu, na utumwa wao ukakamilika. “Wamisri wakawatumikisha wana wa Israeli kwa ukali; wakafanya maisha yao kuwa

uchungu kwa kazi ngumu; kazi ya kuchosha na ya matofali; na kila namna ya kazi ya mashamba; kwa kazi zao zote waliwatumikisha kwa ukali.” “Lakini kwa kadri walivyowatesa ndivyo walivyozidi kuongezeka na kuenea.”

Mfalme na washauri wake walitumaini kuwamaliza waisraeli kwa kazi ngumu, na hivyo kupunguza idadi yao na kudhoofisha roho yao ya kujitegemea. Wakiwa wameshindwa kutimiza lengo lao, waliendelea kwa kutenda ukatili zaidi. Maagizo yalitolewa kwa wanawake ambao ajira yao iliwapa nafasi ya kutekeleza amri, kuwaua watoto wa kiume wa Kiebrania wakati wa kuzaliwa. Shetani alikuwa ndiye mwanzilishi wa jambo hili. Alifahamu kwamba mkombozi angezaliwa kutoka kwa waisraeli; na kwa kumuongoza mfalme kuwaua watoto wao alitumaini kulishinda lengo la mbinguni. Lakini wanawake walimwogopa Mungu, na hawakuwa tayari kutekeleza amri ya kikatili. Bwana alikubaliana na nia yao, na akawafanikisha.

Mfalme, akiwa na hasira katika kushindwa kwa mpango wake, alifanya amri iwe ya dharura na kubwa zaidi. Taifa lote lilitakiwa kuwinda na kuwaua wahanga wasio na msaada. “Kila mtoto mwanamume atakayezaliwa mtamtupa mtoni, na kila mtoto mwanamke mtamhifadhi hai.”Wakati amri hii imepamba moto, mtoto wa kiume alizaliwa kutoka kwa Amramu na Yokobedi, waisraeli wa kweli kutoka kabila la Lawi. Mtoto alikuwa “mtoto mzuri,” na wazazi, wakiamini kwamba wakati wa kuachiwa ulikuwa unakaribia, na kwamba (243) Mungu atamtoa mkombozi wa watu wake, walidhamiria kwamba mtoto wao asiuawe. Imani kwa Mungu iliwatia nguvu myoyoni mwao, “wala hawakuiogopa amri ya mfalme.” Waebrania 11:23.

Mama alifanikiwa kumficha mtoto kwa miezi mitatu. Kisha, alipoona kuwa asingeweza kumtunza zaidi kwa usalama, aliandaa safina ndogo, akaifanya kwa ute isipitishe maji; na kumlaza mtoto ndani yake, alimuweka kando ya mto. Hakutaka kusubiri ili kumpa ulinzi, isije ikahatarisha maisha ya mtoto na yake; lakini dada yake, Miriam, alizunguka zunguka karibu, akijifanya hajui, lakini akiwa anatazama kitakachompata kaka yake. Kulikuwa na waangalizi wengine pia. Maombi ya dhati ya mama yalimuweka mtoto wake chini ya ulinzi wa Mungu; na malaika wasioonekana, walikuwa katika eneo lake alilopumzika. Malaika walimuongoza binti Farao kwenda mahali pale. Utafiti wake ulishangazwa na kikapu kidogo, na alipomtazama mtoto mzuri ndani yake, alikuwa na mtazamo wa kutambua. Machozi ya mtoto yaliamsha huruma zake, na huruma zake zikamuelekea mama asiyetambulika ambaye alikuwa amechagua njia hiyo ya kutunza uhai wa mtoto. Alidhamiria kwamba mtoto aokolewe; na kumchukua awe kama mtoto wake.

Miriam alikuwa akifuatilia kwa siri kila tukio; alipoona kwamba mtoto alikuwa amechukuliwa kwa huruma, alisogea karibu, na hatimaye akasema, “Je, niende nikamwite mlezi katika wanawake wa Kiebrania, aje kwako, akunyonyeshee mtoto huyu?” alipewa ruhusa.

Dada aliharakisha kurudi kwa mama yake akiwa na habari njema, na bila kichelewa alirudi kwa kwa binti Farao. “Mchukue mtoto huyu, ukaninyonyeshee, nami nitakupa mshahara wako,” alisema binti mfalme.

Mungu alikuwa amesikia maombi ya mama; imani yake ilipata jibu. Ilikuwa ni kwa shukrani kubwa kwamba alianza majuku yake kwa usalama. Kwa uaminifu aliitumia nafasi yake ili kumuelimisha mtoto wake kwa Mungu. Aliona kwamba alikuwa amelindwa kwa ajili ya kazi kubwa, na alitambua kwamba punde atapelekwa kwa mama yake wa kifalme, akiwa amezungukwa na mivuto itakayojaribu kumuongoza mbali na Mungu. Yote haya yalimfanya awe mwangalifu katika kumpa maagizo kuliko alivyofanya kwa watoto wake (244) wengine. Alihitaji kumfanya awe mcha Mungu na apende kweli na haki, na kwa dhati aliomba kwamba angelindwa na mivuto mibaya. Alimuonyesha upumbavu na dhambi ya kuabudu miungu, na mapema alimfundisha kuinama na kumuomba Mungu aliye hai, ambaye pekee ndiye anaweza kumsikia na kumsaidia katika hitaji lolote.

Alimtunza mtoto kadri alivyoweza, lakini alitakiwa kumpeleka alipotimiza miaka kama kumi na miwili. Kutoka katika nyumba yake ya unyenyekevu alichukuliwa hadi kwenye jumba la ikulu ya kifalme, kwa binti Farao, “akawa mwanawe.” Hata hivyo hapa pia hakupoteza mvuto aliofundishwa akiwa mtoto. Masomo aliyofundishwa na mama yake hayakusahaulika. Yalikuwa ngao dhidi ya kiburi, kutokuamini, na uchafu uliokuwa umeenea katika ikulu.

Ni kwa jinsi gani matokeo ya mvuto wa mwanamke wa kiebrania yalikuwa, na yeye akiwa mkimbizi na mtumwa! Maisha yote ya baadaye ya Musa, jukumu kubwa alilokuwa nalo kama kiongozi wa Israeli, hudhihirisha umuhimu wa kazi ya mama mkristo. Hakuna kazi nyingine inayolingana na hii. Kwa kiasi kikubwa mama anabeba mikononi mwake majaliwa ya watoto wake. Anahusika katika kujenga akili na tabia, akiwa anafanya kazi si kwa wakati fulani bali kwa umilele. Anapanda mbegu ambazo zitamea na kuzaa matunda, ama kwa mema au kwa maovu. Hatakiwi kupaka rangi ya mfano mwema katika turubai au kuchimba katika jiwe la thamani, bali kutia ndani ya nafsi ya mwanadamu sura ya mbinguni. Jukumu kubwa kipo kwa mama wakati wa miaka ya awali katika kujenga tabia ya watoto wao. Mivuto inayojengwa wakati huo katika kujenga akili hudumu katika maisha yao yote. Wazazi wanapaswa kuwafundisha watoto wao wakiwa bado wadogo, ili mwishoni wawe wakristo. Wamewekwa chini ya uangalizi wetu ili tuwafundishe, si katika urithi wa ufalme wa duniani, lakini kama wafalme kwa Mungu, ili watawale katika vizazi visivyokoma.

Hebu kila mama aone kwamba muda wake haunununuliwi; kazi yake itajaribiwa katika siku ya kutoa hesabu. Ndipo itakapoonekana kwamba makosa mengi ya wanaume kwa wanawake ni matokeo ya ujinga na kutojali kwa waliokuwa na majukumu ya kuongoza miguu yao katika njia sahihi wakiwa watoto. Ndipo itakapoonekana kwamba wengi ambao

walitoa mibaraka ya nuru ya ukweli na utakatifu kwa ulimwengu, wanadaiwa kanuni ambazo zilikuwa ni chanzo cha mivuto na mafanikio kwa mama mkiristo mwenye maombi.

Akiwa katika ikulu ya Farao, Musa alipata mafunzo ya juu kabisa ya utawala na uaskari. Mfalme alidhamiria kumfanya mjukuu wake awe mrithi wa kiti chake, na kijana alielimishwa kwa ajili ya kushika nafasi yake ya juu. “Musa akafundishwa hekima yote ya Wamisri, akawa hodari wa maneno na matendo.” Matendo ya Mitume 7:22. Uwezo wake kama kingozi wa kijeshi ulimfanya awe muhimu katika jeshi la Misri, na kwa ujumla alichukuliwa kuwa kama mwenye tabia pekee. Shetani alikuwa ameshindwa katika lengo lake. Amri ya kuwaua watoto wa Waebrania iliondoshwa na Mungu kwa kumpa mafunzo na elimu kiongozi wa baadaye wa watu wake.

Wazee wa Israeli walifundishwa na malaika kwamba wakati wa ukombozi wao ulikuwa karibu, na kwamba Musa ndiye mtu ambaye Mungu angemtumia kukamilisha kazi yake. Malaika walimuagiza Musa kwamba Yehova amemchagua yeye ili kuvunja utumwa wa watu wake. Akifikiria kwamba watapata uhuru kwa nguvu ya mikono, alitarajia kuliongoza jeshi la Kiebrania dhidi ya jeshi la Misri, na akiwa na mtazamo huo, alificha upendo wake, kwa mama yake wa kambo na kwa Farao, ili awe huru kutimiza mapenzi ya Mungu.

Katika sheria za Misri wote waliokuwa na nafasi ya kiti cha Mafarao lazima wawe katika jamii ya kikuhani; na Musa, akiwa kama mrithi wa karibu, alitakiwa apewe siri za dini ya taifa. Jukumu hili liliwekwa mikononi mwa makuhani. Lakini akiwa bado mwenye bidii na asiyechoka katika uanafunzi wake, hakuweza kufanywa kuwa mshiriki wa ibada za miungu. Alitishiwa kupoteza nafasi yake, na kutahadharishwa kwamba atanyang‘anywa atoke kwa binti mfalme kama ataendelea kushikilia imani ya Kiebrania. Lakini hakutikisika katika dhamira yake kumuabudu Mungu pekee, Muumba wa mbingu na nchi. Alihojiana na makuhani na waabuduo, akiwaonyesha upumbavu wa ibada zao kwa vitu visivyokuwa na utambuzi. Hakuna aliyekataa hoja zake au kubadili nia yake, hata hivyo kwa wakati fulani uimara wake ulivumiliwa kwa sababu ya nafasi yake ya juu aliyokuwa nayo kwa mfalme na watu.

“Kwa imani Musa alipokuwa mtu mzima, akakataa kuitwa mwana wa binti Farao. Akaona ni afadhali kupata mateso pamoja na watu wa Mungu kuliko kujifurahisha (246) katika dhambi kwa kitambo; akihesabu ya kuwa kushutumiwa kwake Kristo ni utajiri mkuu kuliko hazina ya Misri; kwa kuwa aliyatazamia hayo malipo.” Waebrania 11:24 – 26. Musa alijazwa na ubora miongoni mwa mambo makuu ya dunia, ili kung`aa katika ikulu ya kifalme na kuvunja nguvu za utawala wake. Akili yake ilimtofautisha na watu wakuu wa vizazi vyote. Akiwa kama mwana historia, mtunga mashairi, mwana falsafa, mkuuwa jeshi, mwanasheria, anasimama pasipo na wa kulinganishwa naye. Hata hivyo katika ulimwengu wa wakati wake, alikuwa na nguvu ya maadili mema na kukataa heshima ya utajiri na ukuu na sifa, “Akaona ni afadhali kupata mateso pamoja na watu wa Mungu kuliko kujifurahisha katika dhambi kwa kitambo.”

Musa alikuwa amefundishwa kuhusu malipo ya mwisho kwa watumishi wanyenyekevu na watiifu kwa Mungu, na utajiri wa ulimwengu ulizamishwa kwa kutokuwa na umuhimu katika ulinganifu. Ikulu nzuri ya Farao na kiti cha enzi cha mfalme viliwekwa kuwa kivutio kwa Musa; lakini alifahamu kwamba anasa za dhambi zinazowafanya watu wamsahau Mungu zilikuwa katika ikulu ya bwana wake. Alitazama mbele zaidi ya ikulu nzuri, mbele zaidi ya kiti cha enzi cha mfalme, hadi kufikia heshima watakayopewa watakatifu wa Aliye Juu katika ufalme ambao haukuchafuliwa na dhambi. Kwa imani aliona taji isiyoharibika ambayo mfalme wa mbinguni ataiweka kwa washindi. Imani hii ilimuongoza kugeuka mbali na ubwana wa duniani na kujiunga na wanyenyekevu, maskini, taifa lililodharauliwa ambalo lilichagua kumtii Mungu kuliko kutumikia dhambi.

Musa alibaki ikulu hadi alipofikisha umri wa miaka arobaini. Mawazo yake mara kwa mara yalielekea katika hali duni ya watu wake, ndipo akawatembelea ndugu zake wakiwa katika hali ya utumwa, na akawatia moyo kwamba Mungu atafanya kazi ya kuwakomboa. Mara kwa mara, akisumbuliwa na maumivu kwa kuona kutotendewa haki na kuonewa, hasira iliwaka na kuamua kulipiza kisasi cha makosa yao. Siku moja, akiwa nje, aliona Mmisri akimpiga Muisraeli, alikwenda na kumpiga Mmisri. Hapakuwa na shuhuda isipokuwa Muisraeli, na Musa kwa haraka akauzika mwili wake katika udongo. Tayari alikuwa amejiona kuwa yuko tayari kulinda hali ya watu wake, na alitarajia kuwaona wakipata uhuru wao.

“Alidhani ya kwamba ndugu zake watafahamu ya kuwa Mungu anawapa wokovu kwa mkono wake; lakini hawakufahamu.” Matendo ya Mitume 7:25. (247) hakuwa wameandaliwa kwa ajili ya kuwa huru. Siku iliyofuata aliwaona Waebrania wawili wakigombana, mmoja wao alikuwa mkosaji. Musa akamuadhibu mkosaji, ambaye alimshambulia mtoa adhabu, akikataa haki yake ya kuingilia kati, na kumshitaki kuwa mwenye makosa: “Ni nani aliyekuweka wewe kuwa mkuu na muamuzi juu yetu?” alisema, “Je, wataka kuniua mimi kama ulivyomuua yule Mmisri jana?”

Jambo lote likafahamika haraka kwa Wamisri, na kuonekana kuwa baya sana, punde likafikia masikio ya Farao. Liliwekwa kwa mfalme ya kwamba kitendo hicho kilikuwa na maana kubwa; kwamba Musa alidhamiria kuwaongoza watu wake dhidi ya Wamisri, na kuingausha serikali, na yeye mwenyewe kukaa katika kiti cha enzi; na kwamba pasingekuwepo na usalama katika ufalme akiwa anaishi. Mara moja mfalme akadhamiria ya kwamba auwawe; lakini, akiwa atambua hatari iliyokuwa juu yake, alitoroka na kukimbilia Arabia.

Bwana alimuongoza, na akapata makazi kwa Yethro, kuhani na mkuu wa Midiani, ambaye pia alikuwa muabudu wa Mungu. Baada ya muda Musa alimuoa mmoja wa mabinti wa Yethro; na hapa, katika kumtumikia baba mkwe wake, kama mchunga mifugo wake, alikaa kwa miaka arobaini.

Katika kumuua Mmisri, Musa alianguka katika kosa lile lile ambalo mara kwa mara lilifanywa na baba zake, kwa kuchukua mikononi mwao kazi ambayo Mungu aliahidi kuifanya. Haikuwa nia ya Mungu kuwakomboa watu wake kwa njia ya vita, kama Musa alivyofikiria, lakini kwa nguvu zake mwenyewe, ili kwamba utukufu uelekezwe kwake pekee. Hata hivyo kitendo hiki kibaya kilichukuliwa na Mungu ili kukamilisha malengo yake. Musa hakuwa ameandaliwa kwa ajili ya kazi yake kubwa. Alikuwa bado hajajifunza somo lile lile la imani ambalo Ibrahimu na Yakobo walikuwa wamefundishwa – sio kwa kutegemea nguvu za kibinadamu au hekima, lakini kutegemea nguvu za Mungu kwa ajili ya kutimiza ahadi zake. Na kulikuwa na somo jingine ambalo, katikati ya milima na upweke Musa angelipokea. Katika shule ya kujikana nafsi na hali ngumu alijifunza uvumilivu, kuzuia hisia zake. Kabla hajatawala kwa hekima, alitakiwa kujifunza kutii. Moyo wake lazima ukubaliane na Mungu kabla hajafundisha ufahamu wa nia ya Mungu kwa Israeli. Kwa uzoefu wake lazima aandaliwe kutenda kwa upendo wa baba kwa wote waliohitaji msaada wake.

Mwanadamu angeweza kutawanyika wakati wa kipindi hicho kirefu cha shida na giza, wakichulia kuwa kama kupotea kwa wakati. Lakini hekima isiyo na mwisho ilimuita ambaye angekuwa kiongozi wa watu wake ili atumie miaka arobaini katika kazi ya unyenyekevu ya uchungaji. Mazoea ya kujali, ya kusahau na kuwa mpweke akiwa (248) mchungaji wa mifugo wake, hivyo akakua, na kuandaliwa kuwa mwenye upendo, mchungaji mwenye kujali Israeli. Hakuna faida ambayo mafundisho ya kibinadamu au desturi itatoa, itakayokuwa mbadala wa uzoefu huu.

Musa alijifunza mengi ambayo hakuwa amejifunza. Dhana ambazo zilikuwa zimemzunguka akiwa Misri – upendo wa mama yake aliyemlea kama mtoto wake, nafasi yake ya juu kama mjukuu wa mfalme, hali isiyotenda haki katika kila upande, ustaarabu, werevu, na siri za dini potovu, ukubwa wa ibada za sanamu, ujenzi wa majengo makubwa na vinyago – yote yalikuwa na dhana katika akili yake na ilikuwa imejengwa juu yake, kwa hali fulani, mazoea na tabia yake. Wakati, kubadili mazingira, na kuzungumza na Mungu kuliondoa dhana hizo. Kwa upande wa Musa ilihitajika juhudi katika maisha yake ili kukataa makosa na kukubali kweli, lakini Mungu alikuwa msaidizi wake wakati vita ilipokuwa kubwa kupita uwezo wa kibinadamu.

Kwa wale wote walochaguliwa kukamilisha kazi ya Mungu asili za kibanadamu huonekana. Hata hivyo hawakuwa watu wa mazoea na tabia ya aina zao, ambao waliridhika kubaki katika hali hiyo. Kwa dhati walitamani kupata hekima kutoka kwa Mungu na kujifunza kumfanyia kazi. Mtume anasema, “Lakini mtu wa kwenu akipungukiwa hekima, na aombe dua kwa Mungu, awapaye wote, kwa ukarimu, wala hakemei; naye atapewa.” Yakobo 1:5.

Lakini Mungu hatatoa nuru ya mbinguni kwa watu ambao wanapenda kuwa gizani. Ili kupata msaada wa Mungu, mwanadamu lazima atambue udhaifu na upungufu wake;

lazima atumie akili yake ili kupata mabadiliko makubwa ndani yake; lazima aamshwe kwa ajili ya maombi na bidii. Mazoea mabaya na desturi lazima ziondolewe; na ni kwa dhamira ya kurekebisha makosa na kukubaliana na kanuni sahihi ndipo ushindi hupatikana. Wengi kamwe hawafikii nafasi ambayo wanaweza kuifikia, kwa sababu wanamsubiri Mungu kufanya kazi yao ambapo amewapa nguvu ili wafanye wenyewe. Wale wote waliowekwa kuwa tayari kwa ajili ya kutumika lazima wafundishwe kwa kuadabishwa kiakili na kimaadili, na Mungu atawasaidia kwa kuunganisha nguvu za kimbingu na juhudi za kibinadamu.

Akiwa katika uficho wa milima, Musa alikuwa peke yake na Mungu. Mahekalu makubwa ya Misri hayakuwa akilini mwake tena yakiwa na nguvu za kimiujiza na upotovu. Akiwa katika milima mikubwa ya milele aliona ukuu wa Mungu, na katika (251) utofauti alitambua jinsi miungu ya Misri ilivyokuwa si ya muhimu na isiyo na nguvu. Kila mahali jina la Muumba liliandikwa. Musa alijiona akiwa amesimama katika uwepo wake na kufunikwa na nguvu zake. Hapa kiburi chake na kujitegemea kwake viliondolewa mbali. Katika hali ya kawaida ya maisha ya jangwani, matokeo ya anasa za Misri hayakuonekana. Musa akawa mvumilivu, mshika dini, na mnyenyekevu, “alikuwa mpole sana zaidi ya wanadamu wote waliokuwa juu ya uso wa nchi” (Hesabu 12:3) bado akawa mwenye imani imara katika uwezo wa Mungu wa Yakobo.

Kadri miaka ilivyosonga mbele, na akiwa mpweke na mifugo yake, akiwaza juu ya mateso na hali ya watu wake, alitafakari utendaji wa Mungu kwa baba zake na ahadi ambazo zilikuwa urithi wa taifa teule, na maombi yake kwa ajili ya Israeli yalipaa juu mchana na usiku. Malaika wa mbinguni waliangaza nuru kumzunguka. Hapa, katika uvuvio wa Roho Mtakatifu, aliandika kitabu cha Mwanzo. Miaka mingi aliyotumia katika jangwa ilikuwa na mibaraka mingi, sio kwa Musa peke yake na watu wake, lakini katika ulimwengu kwa vizazi vyote.

“Hata baada ya siku zile nyingi mfalme wa Misri akafa; wana wa Israeli wakaugua kwa sababu ya ule utumwa, wakalia, kilio chao kikafika juu kwa Mungu kwa sababu ya ule utumwa. Mumgu akasikia kuugua kwao, Mungu akakumbuka agano lake alilolifanya na Ibrahimu na Isaka na Yakobo, Mungu akawaona wana wa Israeli, na Mungu akawaangalia.” Wakati wa wokovu wa Israeli ulifika. Lakini mpango wa Mungu alikuwa utimizwe kwa namna ya kumwaga udhalilishaji katika kiburi cha wanadamu. Mkombozi alitakiwa aende kama mchungaji mnyenyekevu, akiwa na fimbo tu mkononi mwake; lakini Mungu angeifanya fimbo hiyo kuwa ishara ya nguvu zake.

Akiwa anaongoza mifugo yake huko Horebu, “mlima wa Mungu,” Musa aliona kichaka kikiwaka moto, matawi, majani, na shina, vyote vikiwaka, lakini vikionekana bila kuungua. Alisogea karibu ili kutazama tukio, wakati sauti kutoka katika moto ikimwita kwa jina lake. Kwa midomo yenye kutetemeka alijibu, “Mimi hapa,” alipewa tahadhari asikaribie pasipo uangalifu: “vua viatu (252) vyako miguuni mwako maana mahali hapo unaposimama ni

nchi takatifu….Mimi ni Mungu wa baba yako, Mungu wa Ibrahimu, Mungu wa Isaka, na Mungu wa Yakobo." Alikuwa ni yule ambaye, kama malaika wa agano, alijifunua kwa baba zake wakati uliopita. "Musa akaficha uso wake; kwa maana aliogopa kumwangalia Mungu."

Unyenyekevu na kicho lazima vionekane kwa wale wanaomkaribia Mungu. Kwa Jina la Yesu tunaweza kwenda mbele zake kwa ujasiri, lakini hatutakiwi kumkaribia kwa majivuno, kana kwamba tuko sawa na yeye. Wapo ambao wanaonyesha nguvu na utakatifu wa Mungu, ambaye anakaa katika nuru isiyofikiwa, kama vile wanavyoweza kuonyesha usawa, au aliye chini yao. Wapo ambao wanajiongoza wenyewe katika nyumba Yake ambavyo wasingeweza kufanya hivyo mbele ya watu katika mtawala wa dunia. Hawa wanapaswa kukumbuka kwamba wanaonekana na Mungu ambaye maserafi wanamuabudu, mbele zake malaika wanafunika nyuso zake. Mungu anapaswa kuabudiwa kwa kicho; wote wanaokubali uwepo wake wanaanguka kwa unyenyekevu mbele zake, watalia kwa sauti, "Ni kwa jinsi gani mahali hapa ni pa kuogofya! Hii si kingine ila nyumba ya Mungu, na hili ni lango la mbinguni."

Kadri Musa alivyosubiri kwa kicho mbele za Mungu maneno yaliendelea: "hakika nimeyaona mateso ya watu wangu walioko Misri, nami nimesikia kilio chao kwa sababu ya wasimamizi wao; maana nayajua maumivu yao, nami nimeshuka ili niwaokoe na mikono ya Wamisri, niwapandishe kutoka nchi ile, hata nchi njema, kisha pana; nchi ijaayo maziwa na asali……haya basi nitakutuma kwa Farao, ili upate kuwatoa watu wangu, hao wana wa Israeli, katika Misri."

Akiwa na mshangao katika agizo, Musa alisogea nyuma, akisema, "Mimi ni nani hata niende kwa Farao, nikawatoe wana wa Israeli watoke Misri?" jibu lilikuwa, "Bila shaka Mimi nitakuwa pamoja nawe; na dalili ya kuwa nimekutuma ndiyo hii; utakapokuwa umekwisha kuwatoa watu wangu katika Misri, mtamwabudu Mungu katika mlima huu."

Musa alifikiria juu ya ugumu atakaoupata, wa upofu, ujinga, na kutokuamini kwa watu wake, wengi wao wakiwa wamepotelewa na ufahamu wa Mungu. "Tazama" alisema, "nitakapofika kwa wana wa Israeli, na kuwaambia, Mungu wa baba zenu amenituma (253) kwenu; nao wataniuliza jina lake n`nani?, nitawaambia nini?" jibu lilikuwa – "MIMI NIKO AMBAYE NIKO."

"Ndivyo utakavyowaambia wana wa Israeli MIMI NIKO amenituma." Musa aliamuriwa awakusanye kwanza wazee wa Israeli, wale waliowema na wenye haki miongoni mwao, ambao wamekuwa wakihudhunishwa kwa sababu ya utumwa wao, na kuwaambia ujumbe wa Mungu, ukiwa na ahadi ya ukombozi. Kisha aende mbele ya mfalme, na kumwambia – "BWANA, Mungu wa Waebrania amekutana nasi; basi sasa twakuomba, tupe ruhusa twende mwendo siku tatu jangwani, ili tumtolee dhabihu BWANA, Mungu wetu." Musa alitahadharishwa kwamba Farao atakataa wito wa

kuwaruhusu Israeli kutoka. Hata hivyo ujasiri wa mtumishi wa Mungu haukutakiwa kushindwa; maana Bwana atafanya tukio hili kuonyesha nguvu zake mbele ya Wamisri na mbele ya watu wake Mungu. “Nami nitaunyosha mkono wangu, na kuipiga Misri kwa ajabu zangu zote, nitakazofanya kati yake, kisha baadaye atawapa ruhusa kwenda.”

Muongozo ulitolewa pia kuhusu nafasi ambayo wangeifanya safari yao. Bwana alisema, “hata itakuwa, hapo mtakapokwenda zenu hamtakwenda kitupu. Lakini kila mwanamke ataomba kwa jirani, na kwa huyo akaaye naye nyumbani, vyombo vya fedha, na vyombo vya dhahabu, na mavazi.” Wamisri walikuwa wamejitajirisha kwa sababu ya kutumikiwa kusiko kwa haki kutoka kwa Waisraeli, Waisraeli walipotakiwa kuanza safari yao kwenda katika makao yao mapya, ilikuwa ni haki kwao kudai zawadi kwa ajili ya miaka ya kuhangaika kwao. Walipaswa waombe vitu vya thamani, ambavyo ni rahisi kuvisafirisha, na Mungu angewapa ukubali wa Wamisri. Miujiza yenye nguvu iliyotumika wakati wa ukombozi wao iliwapa hofu watesi wao, kiasi kwamba ombi lao la kuachiwa utumwa lilikubaliwa.

Musa aliona ugumu uliokuwa mbele yake usioelezeka. Atawahakikishiaje watu wake kwamba Mungu kweli alimtuma? “Tazama” alisema, “hawataniamini, wala hawataisikia sauti yangu; maana watasema, BWANA hakukutokea.” Uhakika ambao aliuomba alipewa. Aliambiwa kuitupa fimbo yak echini. Alipofanya hivyo, “nayo ikawa nyoka; Musa (254) akakimbia mbele yake.” Aliamuriwa kumshika mkia, na mikononi mwake ikwa fimbo. Aliambiwa aweke mkono wake kifuni mwake. Alitii, na alipoutoa, “Kumbe! mkono wake ulikuwa una ukoma.” Alipoambiwa auweke tena kifuani mwake, alipoutoa tena akauona umekuwa kama mwingine. Kwa ishara hizi Bwana alimhakikishia Musa kwamba, watu wake, pia na Farao, watasadikishwa kwamba Mwenye nguvu kuliko mfalme wa Misri alikuwa amejionyesha mbele yao.

Lakini mtumishi wa Mungu bado alikuwa amejawa na mawazo ya kazi ngeni na ya ajabu iliyokuwa mbele yake. Akiwa katika wasiwasi na hofu hii alisihi asiende yeye kwa sababu hakuwa muongeaji: “Ee Bwana, mimi si msemaji, tokea zamani, wala tokea hapo uliposema na mtumishi wako; maana mimi si mwepesi wa kusema, na ulimi wangu ni mzito.” Alikuwa mbali na Wamisri kwa mda mrefu kiasi kwamba hakuwa na ufahamu sahihi na kuwa tayari kutumia lugha yao kama wakati alipokuwa pamoja nao.

Bwana alimwambia, “Ni nani aliyekifanya kinywa cha mwanadamu? Au ni nani afanyaye mtu kuwa bubu au kiziwi au mwenye kuona, au kipofu? Si Mimi, BWANA?” Kwa ajili hii ukaongezwa msaada mwingine wa kimbingu: “Basi sasa, enenda, nami nitakuwa pamoja na kinywa chako, na kukufundisha utakalolinena.” Lakini Musa alisihi kwamba mtu mwingine anayefaa zaidi achaguliwe. Kwa mara ya kwanza kukataa kulitokana na unyenyekevu na tofauti; lakini baada ya Bwana kumuahidi kuondoa ugumu wote, na hatimaye kumpa ushindi, kisha kurudi nyuma zaidi na kulalamika kuhusu kutokuwa tayari kwake kulionyesha kutokumtegemea Mungu. Ilimaanisha hofu kwamba

Mungu alikuwa hawezi kumfanya afae kwa ajili ya kazi kubwa ambayo aliitiwa, au kwamba alikuwa amefanya kosa katika kuchagua mtu anayefaa. Musa sasa alielekezwa kwa Haruni, kaka yake mkubwa, ambaye, akiwa anaitumia lugha ya Wamisri kila siku, aliweza kusema kwa usahihi. Aliambiwa kwamba Haruni alikuwa anakuja kukutana naye. Maneno ya Bwana yaliyofuata yalikuwa amri ya kutokufaa.

"Nawe utasema naye, na kuyatia maneno kinywani mwake; nami nitakuwa pamoja na kinywa chake, na kuwafundisha mtakayofanya. Naye atakuwa msemaji wako kwa watu, hata yeye atakuwa mfano wa kinywa kwako, nawe utakuwa mfano wa Mungu kwake. Nawe utatwaa fimbo hii mkononi mwako, na kwa hiyo utazifanya zile ishara." Hakukataa tena, maana misingi yote ya udhuru ilikuwa imetolewa.

Amri ya mbinguni aliyopewa Musa ilimfanya ajione kuwa si wa kujitegemea, akiwa (255) hawezi kusema, na mwoga mwenye haya. Alikuwa amejawa na hisia za kutokuweza kuwa mdomo wa Mungu kwa Israeli. Lakini alipokubali kufanya kazi, aliikubali kwa moyo wote, na kuweka utegemezi wake wote kwa Bwana. Kazi kubwa ya utume wake ilimfanya atumie nguvu zake zote za akili. Mungu aliubariki utayari wake wa kutii, na akawa msemaji, mwenye matumaini, mwenye kujiamini, na aliye tayari kwa kazi kubwa ambayo hakuna mwanadamu aliyewahi kupewa. Huu ni mfano ambao Mungu hutia nguvu tabia ya wale wanaomtegemea kikamilifu na kujiweka tayari kwa amri Zake.

Mwanadamu atapata nguvu na kufaa atakapokubali majukumu ambayo Mungu ameyaweka kwake, na kwa moyo wake wote hutafuta kumfanya afae kuyabeba kwa usahihi. Hata kama nafasi yake ni ya kujinyenyekeza au uwezo wake ukiwa na mwisho, mtu huyo atafikia ukuu ambao, akiwa anatemea kupata nguvu za mbinguni, anatafuta kufanya kazi yake kwa uaminifu. Kama Musa angetegemea nguvu nahekima zake, na kukubali kwa dhati kazi yake kubwa, angekuwa amejionyesha kuwa hafai kwa kazi hiyo. Ukweli kwamba mtu anaona udhaifu wake ni udhihirisho kwamba anatambua ukubwa wa kazi aliyopewa, na kwamba anamfanya Mungu kuwa mshauri wake na nguvu yake.

Musa alirudi kwa baba mkwe wake na kumueleza nia yake ya kuwatembelea ndugu zake huko Misri. Ukubali wa Yethro ulitolewa, pamoja na mibaraka yake, "haya, nenda kwa amani." Akiwa na mke na watoto wake, Musa alianza safari yake. Hakujaribu kueleza lengo la kazi yake, wasije wakakataliwa kuwa pamoja naye. Kabla ya kufika Misri, hata hivyo, aliona kwa usalama wao awarudishe nyumbani Midiani.

Siri ya hofu ya Farao na Wamisri, ambayo hasira yake ilikuwa imewaka dhidi yake kwa miaka arobaini, ilimfanya Musa asite kurudi Misri; lakini baada ya kukubali kutii amri ya mbingu, Bwana alimfunulia kwamba adui zake walikuwa wameshakufa.

Akiwa njiani kutoka Midiani, Musa alipokea onyo la kwanza la kuogofya kwa sababu ya kutokufurahishwa Bwana. Malaika alimtokea katika hali ya kutisha, kana kwamba angemuua. Hakuna maelezo yaliyotolewa; lakini Musa alikumbuka alikuwa (256)

amedharau moja ya matakwa ya Mungu; akijionyesha kwa mke wake ili atende, alikuwa ameacha kutekeleza mila ya kutahiri kwa mtoto wake mdogo. Alikuwa ameshindwa kutimiza sharti ambalo kwalo mtoto wake angeweza kuwa na haki ya mibaraka ya agano la Mungu kwa Israeli; na kuacha huko kwa sehemu ya kiongozi aliyechaguliwa kungepunguza utekelezwaji wa amri za mbinguni kwa watu wake. Zipora, akihofu kwamba mume wake atauawa, alitekeleza mila hiyo yeye mwenyewe, ndipo malaika akamruhusu Musa kuendelea na safari yake kwenda Misri. Katika kazi yake kwa Farao, Musa alikuwa amewekwa katika nafasi ya hatari kubwa; maisha yake yangelindwa kwa ulinzi wa malaika watakatifu. Lakini akiwa ameacha jukumu lililofahamika, asingekuwa salama; maana asingelindwa na malaika wa Mungu.

Wakati wa taabu kabla ya kurudi kwa Kristo, watakatifu watalindwa kupitia huduma ya malaika wa mbinguni; lakini hakutakuwa na usalama kwa wavunjaji wa amri za Mungu. Malaika hawawezi kuwalinda wale wote waliodharau moja ya amri za mbinguni.

Sura ya 23 – Mapigo ya Misri

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 1 hadi 10

Haruni, akiwa anaongozwa na malaika, alikwenda kukutana na ndugu yake, ambaye walikuwa wametengana kwa mda mrefu; na walikutana katikati ya jangwa wakiwa peke yao, karibu na Horebu. Hapa walifanya mazungumzo pamoja, na Musa alimwambia Haruni "hayo maneno yote ya BWANA ambayo alimtuma aende nayo, na ishara hizo zote alizomwagiza." Kutoka 4:28. Kwa pamoja walisafiri kuelekea Misri; na walipofika katika nchi ya Gosheni, waliendelea kuwakusanya wazee wa Israeli. Haruni aliwaelezea yale yote yaliyotendeka wakiwa na Musa, ndipo ishara za Mungu alizopewa Musa zikaonyeshwa mbele ya watu. "watu wakaamini, na waliposikia ya kuwa BWANA amewajilia wana wa Israeli, na ya kuwa ameyaona mateso yao, wakainama vichwa vyao wakasujudu." Fungu la 31.

Musa alikuwa amepewa pia ujumbe kwa mfalme. Ndugu wawili waliingi katika ikulu ya mafarao wakiwa kama mabalozi wa Mfalme wa wafalme, na wakasema kwa Jina lake, "BWANA, Mungu wa Israeli asema hivi, Wape watu wangu ruhusa waende, ili kunifanyia sikukuu jangwani."

"BWANA ni nani, hata niisikilize sauti yake, na kuwapa ruhusa Israeli waende zao?" mfalme alihoji, "mimi simjui BWANA, wala sitawapa Israeli ruhusa waende zao."

Jibu lao lilikuwa, "Mungu wa Waebrania amekutana nasi; twakuomba tupe ruhusa twende safari ya siku tatu jangwani, tumtolee dhabihu BWANA, Mungu wetu; asije akatupiga kwa tauni au kwa upanga."

Habari zao na za udadisi waliokuwa wameutoa kwa watu zilikuwa zimemfikia mfalme. Hasira yake iliwaka, "Enyi Musa na Haruni, mbona mnawaachisha watu kazi zao?" alisema. "Enendeni zenu kwa mizigo yenu." Tayari mfalme alikuwa ameshapata (258) hasara kwa kuingiliwa na wageni. Akiwa anawaza hilo aliongeza, "Tazameni, watu wa nchi sasa ni wengi, nanyi mnawapumzisha, wasichukue mizigo yao."

Wakiwa utumwani Waisraeli walikuwa wamepoteza ujuzi wa sheria ya Mungu, walikuwa wametengana na sheria zake. Kwa ujumla Sabato hawakuijali, na kutokana na kazi za mabwana zao ilionekana haiwezekani kuitunza Sabato. Lakini Musa alikuwa amewaonyesha watu wake kwamba utii kwa Mungu ilikuwa ni sharti la kwanza kwa ukombozi wao; na juhudi zilizofanywa kurudisha utunzaji wa Sabato zilijulikana kwa watesi wao. *(Tazama kiambatanisho namba 1)

Mfalme, aliamka, akihisi kwamba Waisraeli wanapanga kuasi kazi zake. Kutokuwa na upendo kulikuwa ndio matokeo ya uzembe; aliona kwamba hapakuwepo na wakati uliokuwa umebaki kwa ajili ya kutathmini hatari. Na mara moja alichukua hatua za kuongeza kazi katika utumwa wao na kuondoa roho yao ya kutaka kujitawala. Siku hiyo

hiyo kulitolewa maagizo yaliyoifanya kazi yao iwe ngumu na ya unyanyasaji. Vifaa vya ujenzi katika nchi hiyo vilikuwa ni matofali yaliyokaushwa kwa jua; kuta nzuri zilitengenezwa kwa kutumia matofali hayo, kisha yakafunikwa kwa mawe; na watengenezaji wa matofali haya walikuwa ni watumwa. Majani makavu yalichanganywa na udongo wa mfinyanzi, ili kushikamana pamoja, majani makavu mengi yalihitajika kwa ajili ya kazi hii; mfalme sasa aliagiza hakuna kutengeneza majani makavu zaidi; wafanya kazi wajitafutie wenyewe, wakati huo huo idadi ya matofali ile ile ipatikane.

Agizo hili lilileta usumbufu mkubwa miongoni mwa Waisraeli katika nchi yote. Wasimamizi wa kazi wa Kimisri walikuwa wameteua maofisa wa Kiebrania kusimamia kazi ya watu, na maofisa hawa waliwajibika kwa kazi iliyofanywa na waliokuwa chini yao. Wakati hitaji la mfalme lilipotolewa kwa utekelezaji, watu walitawanyika katika nchi, ili kukusanya mashina ya majani badala ya majani makavu; lakini waliona kuwa haiwezekani kukamilisha kiasi cha matofali yaliyohitajika kama kawaida. Kwa kushindwa huku maofisa wa Kiebrania walipigwa kikatili.

Maofisa hawa waliona kwamba mateso yao yalitokana na wapangaji wa kazi, na sio kutoka kwa mfalme mwenyewe; na wakamwendea wakiwa na huzuni. Upinzani wao ulikutana na shambulizi la Farao, “Wavivu ninyi; wavivu; kwa ajili hii mwasema, Tupe ruhusa twende kumtolea BWANA dhabihu.” Waliagizwa warudi kufanya kazi, wakiambiwa kwamba kazi zao hazitapunguzwa. Wakiwa wanarudi, walikutana na Musa na Haruni, na wakawalilia, “BWANA awaangalie na kuamua; kwa kuwa mmefanya harufu yetu kuwa chukizo mbele ya Farao, na mbele ya watumishi wake, wakatia upanga mikononi mwao watuue.” (259) Wakati Musa anasikiliza malalamiko haya alihuzunika sana. Mateso ya watu yameongezwa zaidi. Katika nchi yote kilio kilisikika kutoka kwa wazee na vijana, na wote wakaungana katika kumshambulia kwa kusababisha mabadiliko ya hatari zaidi katika hali zao. Kwa uchungu wa moyoni alimwendea Mungu, kwa kilio, “BWANA mbona umewatenda mabaya watu hawa? Kwani kunituma mimi? Kwa maana tangu nilipokwenda kwa Farao kusema naye kwa jina lako, amewatenda mabaya watu hawa; wala hukuwaokoa watu wako hata kidogo.” Jibu lilikuwa, “Sasa utaona nitakayomtenda Farao; maana kwa mkono hodari atawapa ruhusa kwenda zao; na kwa mkono hodari atawafukuza katika nchi yake.” Kisha tena alielekezwa katika agano ambalo Mungu alilifanya na baba zake, na akahakikishiwa kwamba litatimizwa.

Wakati wa miaka yote ya utumwa wa Misri kulikuwepo miongoni mwa Waisraeli ambao walikuwa wakimuabudu Yehova. Walisumbuka sana walipowaona watoto wao wakishuhudia kila siku machukizo ya wamataifa, na hata kuwainamia miungu. Katika kusumbuka kwao walimlilia Bwana ili awakomboe kutoka katika nira ya Misri, ili wawe huru kutokana na mivuto michafu ya sanamu. Hawakuficha imani yao, lakini waliionyesha kwa Wamisri kwamba lengo la ibada yao lilikuwa kwa Muumbaji wa mbingu na nchi, ambaye ni Mungu pekee aliye hai. Waliendeleza kuonyesha ushahidi wa uwepo wake na

nguvu, tangu uumbaji hadi katika siku za Yakobo. Hivyo Wamisri walikuwa na nafasi ya kujua dini ya Waebrania; lakini kwa dharau ili wasionekane kuongozwa na watumwa wao, walijaribu kuwashawishi waabudu wa Mungu kwa kuwaahidi kuwapa zawadi, na, waliposhindwa, wakatia hofu na kuwanyanyasa.

Wazee wa Israeli walijitahidi kulinda imani iliyokuwa inapotea kwa ndugu zao kwa kurudia ahadi zilitolewa kwa baba zao, na katika maneno ya kiunabii ya Yusufu alipokaribia kifo chake, akiwaeleza juu ya ukombozi wao kutoka Misri. Baadhi walisikiliza na kuamini. Wengine, wakiwa wanaangaliza mazingira yaliyowazunguka, walikataa kutumainia. Wamisri, wakiwa wameambiwa kuhusu kile walichoambiwa watumwa wao, walidharau matumaini yao na kudharau nguvu za Mungu wao. Waliwaelekeza katika hali yao kama taifa la watumwa, na dharau wakasema, “Kama Mungu wenu ni mwenye rehema na mwenye nguvu kuliko miungu ya Misri, kwa nini hawafanyi kuwa watu huru?” Walihitaji angalizo kuhusu hali yao. Waliabudu miungu iliyosemwa na Waisraeli kuwa ni miungu ya uongo, hata hivyo walikuwa ni taifa tajiri na lenye nguvu. Walisema kwamba (260) miungu yao imewabariki kwa mafanikio, na imewapa kwao Waisraeli ili wawe watumwa wao, na walisifia utukufu katika nguvu zao za kunyanyasa na kuwaua waabudu wa YEHOVA. Farao mwenyewe alijivuna kwamba Mungu wa Waebrania hawezi kuwaokoa kutoka mkononi mwake.

Maneno kama haya yaliua matumaini ya Waisraeli wengi. Jambo hili lilionekana kwao kuwa gumu kama lilivyoletwa na Wamisri. Ilikuwa ni kweli kwamba walikuwa ni watumwa, na lazima wavumilie lolote wasimamizi wa kazi watakalochagua kuwatendea. Watoto wao walikuwa wakiwindwa na kuuwawa, na maisha yao yalikomeshwa. Hata hivyo bado walikuwa wakimuabudu Mungu wa mbinguni. Kama Yehova alikuwa juu zaidi ya miungu wote, hakika asingewaacha katika hali ya utumwa kwa waabudu sanamu. Lakini wale wote waliokuwa waaminifu kwa Mungu walifahamu kwamba ilikuwa ni kwa sababu ya Israeli kumuacha Yeye – kwa sababu ya wao kuoana na mataifa ya wapagani, ndio maana wakawa waabudu sanamu – ndio maana Bwana amewaruhusu wawe watumwa; na kwa ujasiri waliwahakikishia ndugu zao kwamba punde watavunja nira ya watesi.

Waebrania walikuwa wanatarajia kupata uhuru wao pasipo na majaribu ya pekee ya imani yao au usumbufu au shida yoyote. Lakini walikuwa bado hawajaandaliwa kwa ajili ya ukombozi. Walikuwa na imani ndogo kwa Mungu, na hawakuwa tayari kuvumilia mateso yao hadi aone kuwa inafaa kufanya kazi kwa ajili yao. Wengi walikuwa tayari kubaki kuwa watumwa kuliko kupata shida ambazo ziliwakabili wakati wa kuondoka katika nchi ya ugeni; na mazoea ya baadhi yalikuwa sawa na ya Wamisri kiasi kwamba walichagua kubaki Misri. Kwa hiyo Bwana hakuwakomboa kwa kupitia ishara ya kwanza aliyoitoa mbele ya Farao. Aliruhusu matukio zaidi ili yakamilishe roho ya ukatili ya mfalme wa Misri na pia kujifunua Yeye mwenyewe kwa watu Wake. Kwa kuona haki yake, nguvu Zake, na upendo Wake, wangechagua kuondoka Misri na kujitoa kwa ajili ya

kumtumikia. Kazi ya Musa ingekuwa rahisi kama wengi wa Waisraeli wasingejichafua kiasi cha kutotaka kuondoka Misri.

Bwana alimuagiza Musa kwenda tena kwa watu na kurudia kuwaambia ahadi ya ukombozi, akiwa na uhakika mpya wa fadhila za mbinguni. Alikwenda kama alivyoamuriwa; lakini hawakumsikiliza. Maandiko yanasema, “Hawakumsikiliza Musa….kwa ajili ya uchungu wa moyo, na kwa ajili ya utumwa mgumu.” Ujumbe (263) kutoka mbinguni ulikuja kwa Musa tena, “Ingia ndani ukaseme na Farao mfalme wa Misri, ili awape ruhusa wana wa Israeli watoke nchi yake.” Kwa kukatisha moyo alijibu, “Tazama, hao wana wa Israeli hawakunisikiliza mimi; basi huyo Farao atanisikilizaje?” Aliambiwa amchukue Haruni waende pamoja naye mbele ya Farao, ili amwambie tena “ili awatoe hao wana wa Israeli katika nchi ya Misri.”

Alitaarifiwa kwamba mfalme hatakubali hadi Mungu atakapomwaga hukumu juu ya Misri na kuwatoa Israeli kwa ishara za nguvu Zake. Kabla ya kutolewa kila pigo, Musa alitakiwa kuelezea asili yake na madhara, ili kwamba mfalme akitaka anaweza kuepukana nalo. Kila adhabu ambayo ilikataliwa ingefuatwa na nyingine iliyo kali zaidi, hadi moyo wake wa kiburi utapojinyenyekeza, na angemtambua Muumba wa mbingu na nchi kama Mungu wa kweli na aliye hai. Bwana aliwapatia nafasi Wamisri ili waone jinsi ilivyokuwa bure hekima ya watu wao wenye uwezo, na kwa jinsi gani nguvu za miungu wao zilivyokuwa dhaifu, walipopingana na amri za Yehova. Aliwaadhibu watu wa Misri kwa kuabudu sanamu kwao na majivuno ya mibaraka waliyoipokea kutoka kwa miungu isiyo na utambuzi. Mungu angejitukuza Jina lake, ili kwamba mataifa mengine yatasikia juu ya nguvu zake na kutetemeka katika matendo yake makuu, na kwamba watu wake wataongozwa kugeuka kutoka ibada ya sanamu zao na kumpa yeye ibada safi.

Musa na Haruni waliingia tena katika ukumbi wa mfalme wa Misri. Hapo, ukiwa umezungukwa na nguzo kubwa na mapambo, rangi za thamani na vinyago vya miungu ya kipagani, mbele ya mfalme wa ufalme wenye nguvu kuu wakati huo, walisimama wawakilishi wawili wa kabila la watumwa, ili kurudia kutoa amri ya Mungu wa Israeli ili waachiwe. Mfalme alihitaji ishara, ili iwe ushuhuda wa utume wao wa mbinguni. Musa na Haruni walikuwa wameagizwa watakachofanya endapo hitaji kama hilo lingetolewa, ndipo Haruni akachukua fimbo na kuitupa chini mbele ya Farao. Ikwa nyoka. Mfalme aliagiza watu wake wenye “akili na wachawi,” kisha “wakabwaga chini kila mtu fimbo yake, nazo zikawa nyoka; lakini fimbo ya Haruni ikameza fimbo zao.” Ndipo mfalme, akadhamiria zaidi kuliko hapo kabla, akasema kuwa wachawi wake wana nguvu sawa na za Musa na Haruni; akawaita watumishi wa Mungu kuwa ni walaghai, na akajiona kuwa yuko salama kwa kukataa matakwa yao. Hata hivyo wakati anadharau ujumbe wao, alizuiliwa na nguvu za mbinguni ili asiwadhuru. (264)

Ulikuwa ni Mkono wa Mungu, na hapakuwa na mvuto au nguvu za kibinadamu waliyokuwa nayo Musa na Haruni, ambao ulifanya miujiza mbele ya Farao. Ishara hizo na

maajabu yalikusudiwa kumfanya Farao aamini kwamba “MIMI NIKO” amemtuma Musa, na kwamba ilikuwa ni jukumu la mfalme kuwaruhusu Israeli waondoke, ili wakamtumikie Mungu aliye hai. Wachawi pia walionyesha ishara na maajabu; nao pia hawakutumia akili zao peke yake, lakini nguvu za mungu wao, Shetani, aliyewasaidia kuigiza kwa kupotosha kazi ya Yehova.

Wachawi hawakugeuza fimbo zao kuwa nyoka; lakini kwa uchawi, wakisaidiwa na mdanganyifu mkuu, waliweza kutoa muonekano huo. Ilikuwa ni zaidi ya nguvu za shetani kubadilisha fimbo kuwa nyoka walio hai. Mkuu wa uovu, ingawa anayo hekima na uwezo wote wa malaika aliyeanguka, hana nguvu ya kuumba, au kutoa uhai; hii ni haki ya Mungu peke yake. Lakini kile kilichokuwepo katika uwezo wa Shetani kufanya, alifanya uigizaji. Kwa muonekano wa kibinadamu fimbo zilibadilishwa na kuwa nyoka. Hivyo waliamini kuwa ni wa Farao na ikulu yake. Hapakuwepo na utofauti katika muonekano na nyoka aliyetolewa na Musa. Ingawa Bwana alisababisha nyoka halisi awameze nyoka bandia, hata hivyo jambo hilo lilichukuliwa na Farao, kuwa sio kazi ya nguvu za Mungu, lakini kama aina ya uwezo zaidi wa kichawi kuliko wa watumishi wake.

Farao alijaribu kuhalalisha ugumu wake katika kukataa amri ya mbinguni, na hivyo alikuwa anatafuta sababu za kutokujali miujiza ambayo Mungu ameitoa kupitia Musa. Shetani alimpa kile alichokitaka. Kwa kazi alizozifanya kupitia wachawi alifanya ionekane kwa Wamisri kwamba Musa na Haruni walikuwa ni wenye akili na wachawi, na kwamba ujumbe walioulete usingehitaji kuheshimiwa kana kwamba unatoka kwa mwenye uwezo zaidi. Hivyo uigizaji wa Shetani ulikamilisha lengo lake la kuwafanya Wamisri kuendelea na uasi na kumsababisha Farao kuufanya moyo wake kuwa mgumu dhidi ya kukubali. Shetani alitumaini pia kuitikisa imani ya Musa na Haruni katika utume wao halisi wa mbinguni, kiasi kwamba kazi yake ishinde. Alikuwa hayuko tayari kwamba wana wa Israeli waachiwe kutoka utumwani ili wakamtumikie Mungu aliye hai.

Lakini mfalme wa uovu alikuwa bado ana lengo kubwa katika kuonyesha maajabu yake kupitia wachawi. Alifahamu vizuri kwamba Musa, kwa kuvunja nira ya utumwa kwa kuwatoa wana wa Israeli kulimuwakilisha Kristo, ambaye angevunja utawala wa (265) dhambi katika familia ya wanadamu. Alifahamu kwamba wakati Kristo atakapotokea, miujiza ya nguvu itafanyika kama ushahidi kwa ulimwengu kwamba Mungu alimtuma. Shetani alitetemeka juu ya nguvu zake. Kwa kuigiza kazi ya Mungu kupitia Musa, alitumaini sio tu kuzuia ukombozi wa Israeli, lakini kutia mvuto katika vizazi vijavyo ili kuharibu imani katika miujiza ya Kristo. Daima Shetani anatafuta kuigiza kazi ya Kristo na kusimamisha nguvu na madai yake. Anawaongoza wanadamu kuchukulia miujiza ya Kristo kuwa ni matokeo ya akili na nguvu za kibinadamu. Kwa namna nyingi anaharibu imani kwa Kristo kama Mwana wa Mungu, na kuwaongoza wakatae toleo la thamani la rehema kupitia mpango wa ukombozi.

Musa na Haruni waliagizwa kutembelea upande wa mto asubuhi iliyofuata, mahali ambapo mfalme alizoea kupatengeneza. Kufurika kwa mto Nile ukiwa ndio chanzo cha chakula na utajiri wote wa Misri, mto uliabudiwa kama mungu, na mfalme alikuja hapo kila siku kuabudu. Hapa tena ndugu wawili walirudia ujumbe kwake, na kisha wakanyosha fimbo na kupiga juu ya maji. Mto mtakatifu uligeuka na kuwa damu, samaki wakafa, na mto ukawa mbaya kwa kunuka. Maji katika majumba, katika mabomba, pia yalibadilika na kuwa damu. Lakini "waganga wa Misri wakafanya mfano wa hayo kwa uganga wao,", na "Farao akazunguka na kuingia nyumbani mwake, wala hata hilo hakuliweka moyoni." Kwa siku saba mapigo yaliendelea mfululizo, lakini bila kuwa na madhara.

Fimbo ikanyooshwa tena kwenye maji, vyura wakatoka humo na kuenea katika nchi. Walisambaa katika nyumba, na kuenea katika vyumba vya kulala, na hata katika vyombo vya kupikia na vya kuoshea vyombo. chura alikuwa kama kiumbe mtakatifu kwa Wamisri, na hawakumuua; lakini wadudu hawa sasa hawakuweza kuvumilika. Walienea hata katika ikulu ya Farao, na mfalme hakuweza kuvumilia ili wasiondolewe. Wachawi walionekana kuleta vyura, lakini hawakuweza kuwaondoa. Akiwa ameona hilo, Farao kwa kiasi fulani alinyenyekea. Alituma kwa Musa na Haruni, na akasema, "Mwombeni BWANA, ili awaondoe vyura hawa kwangu mimi na kwa watu wangu; nami nitawapa watu ruhusa waende zao, ili wamtolee BWANA dhabihu." Baada ya kumkumbusha mfalme kuhusu majivuno yake, walimuomba aweke muda ili waombe ili pigo liondolewe. Alipanga siku (266) iliyofuata, kwa siri akitumaini kwamba katika kipindi hicho vyura wangeweza kutoweka wenyewe, na hivyo kumlinda dhidi ya uchungu wa kujinyenyekeza na kujitoa kwa Mungu wa Israeli. Pigo, hata hivyo, liliendelea hadi muda uliopangwa, wakati katika Misri yote vyura walikufa, lakini miili yao iliyooza iliyobaki, ilichafua hali ya hewa.

Bwana angeweza kuwarudisha ardhini kwa wakati fulani; lakini hakufanya hivyo ili isije kuwa baada ya kuondolewa kwao mfalme na watu waseme kuwa ni matokeo ya uchawi au uganga, kama kazi ya wachawi. Vyura walikufa, na walikusanywa pamoja katika makundi. Hapa mfalme na watu wote wa Misri walikuwa na ushahidi ambao falsafa yao iliyo bure isingeweza kusema kitu chochote, kwamba kazi hii haikukamilishwa kichawi, lakini ilikuwa ni hukumu kutoka kwa Mungu wa mbinguni.

"Lakini Farao alipoona ya kuwa pana nafuu, akaufanya moyo wake kuwa mzito." Kwa amri ya Mungu, Haruni alinyoosha mkono wake, na mavumbi ya nchi yakawa chawa katika nchi yote ya Misri. Farao akawaita wachawi wafanye kama hayo, lakini hawakuweza. Kazi ya Mungu ikafanywa kuwa kubwa zaidi ya ile ya Shetani. Wachawi wenyewe walitambua, "Jambo hili ni chanda cha Mungu." Lakini mfalme bado hakubadilika. Kusihi na maonyo havikufanya kazi, na hukumu nyingine ikaletwa. Muda wa kutokea kwake kulikuwa umeshasemwa, ili kwamba isisemekane kwamba limetokea kwa bahati. Mainzi walijaa katika nyumba na kuruka ardhini, kiasi kwamba, "nchi iliharibiwa kwa ajili ya wale mainzi." Mainzi hayo yalikuwa ni makubwa, na waliuma na

kwa maumivu makubwa kwa wanadamu na wanyama. Kama alivyokuwa ameambiwa, hukumu hii haikuifikia nchi ya Gosheni.

Farao sasa alitoa ruhusa kwa Waisraeli ili watoe kafara wakiwa Misri, lakini walikataa kukubaliana na masharti hayo. “haitupasi kufanya hivyo,” Musa akasema; “Je, tutachinja sadaka za hayo machukizo ya Wamisri mbele ya macho yao, wasitupige kwa mawe.?” Wanyama ambao Waebrania wangetakiwa kuwachinja walikuwa ni miongoni mwa wale waliotambulika kuwa watakatifu kwa Wamisri; na hii ilikuwa ni wanyama waliostahili kuabudiwa, kwamba kumchinja mmoja wao, hata kwa bahati mbaya, lilikuwa ni kosa lililostahili adhabu ya kifo. Ilikuwa haiwezekani kwa Waebrania kuabudu wakiwa Misri bila kuwakosea mabwana wao. Musa alipendekeza waende safari ya siku tatu katika jangwa. Mfalme aliafiki na kumuomba Musa amuombe Mungu ili pigo liondolewe. (267) Waliahidi kufanya hivyo, lakini wakamuonya asiwe anawadanganya. Pigo lilisimamishwa, lakini moyo wa mfalme ulikuwa mgumu kwa kuasi, na bado akakataa kukubali.

Pigo kubwa zaidi lilifuata – tauni nzito juu ya wanyama wote wa Wamisri waliokuwa kondeni. Wanyama wote waliofikiriwa kuwa watakatifu na wanyama wa kubeba mizigo – farasi, punda, ng‘ombe, mbuzi kondoo na ngamia – waliuwawa. Ilisemwa wazi kwamba wanyama wa Waebrania hawataguswa; na Farao, wakati akiwatuma wajumbe kwenda nyumbani kwa Waisraeli, alithibitisha ukweli wa tangazo hili la Musa. “Lakini katika wanyama wa wana wa Israeli hakufa hata mmoja.” Hata hivyo mfalme hakukubali.

Musa aliagizwa kuchukua majivu ya tanuruni na “ayarushe juu kuelekea mbinguni mbele ya Farao.” Kitendo hiki kilikuwa na umuhimu mkubwa. Miaka mia nne hapo kabla, Mungu aliapa kwa Ibrahimu juu ya mateso ya watu wake, kwa mfano wa tanuru linalotoa moshi na taa inayowaka. Alitamka kwamba atawahukumu watesi wao, na kuwaondoa mateka wakiwa na vitu vingi. Huko Misri, Israeli alikuwa ameteseka kwa mda mrefu katika tanuru la mateso. Kitendo hiki cha Musa kilikuwani kuwahakikishia kwamba Mungu alikuwa anajali agano lake, na kwamba muda wa ukombozi wao ulikuwa umefika.

Kadri majivu yalivyorushwa kuelekea mbinguni, yalienea katika nchi ya Misri, na popote yalipotua, yalisababisha “majipu yenye kufura na kutumbuka juu ya wanadamu na juu ya wanyama.” Makuhani na wachawi walimtia moyo Farao kwa ugumu wake, lakini kwa sasa hukumu ilikuwa imekuja na hata kuwafikia wao pia. Walipigwa kwa majipu na maumivu ya ugonjwa, nguvu zao zikiwafanya waonekane si kitu, hawakumpinga tena Mungu wa Israeli. Taifa zima lilifanywa lione upumbavu wa kuwategemea wachawi, ambao hawakuweza hata kujilinda wao wenyewe.

Bado moyo wa Farao ulikuwa mgumu. Sasa Bwana alituma ujumbe kwake, akisema, “nitaleta mapigo yangu yote juu ya moyo wako, na juu ya watumishi wako, na juu ya watu wako; ili upate kujua ya kuwa hapana mmoja mfano wa mimi ulimwenguni mwote…..lakini, nilikusimamisha wewe kwa sababu hii hii, ili nikuonyeshe uweza

wangu.” Sio kwamba Mungu alimfanya awepo kwa ajili ya lengo hili, lakini ukuu wake umefenya matukio ili kumuweka katika kiti cha enzi katika wakati uliowekwa kwa ajili (268) ya ukombozi wa Israeli. Ingawaje mfalme huyu katili alikuwa amefanya makosa kwa kukataa rehema za Mungu, lakini bado maisha yake yaliwekwa ili kwamba kupitia ugumu wake Bwana anaweza kuonyesha maajabu yake katika nchi ya Misri. Kutukia kwa matukio ni kwa sababu ya ukuu wa Mungu. Angeweza kumuweka mfalme mwenye rehema katika kiti cha enzi, ambaye asingejaribu kupingana na udhihirisho wa nguvu za mbinguni. Lakini kwa jambo la namna hiyo lengo la Bwana lisingetimia. Watu wake waliruhusiwa kupata uzoefu wa ukatili wa Wamisri, ili kwamba wasije wakadanganyika kuhusu mivuto ya ibada za sanamu. Katika kumshughulikia Farao, Bwana alidhihirisha chuki yake katika ibada za sanamu na dhamira yake ya kuadhibu ukatili na utesaji. Mungu alisema kuhusu Farao, “Nitaufanya mgumu moyo wake, naye hatawapa ruhusa hao watu waende zao.” Kutoka 4:21.

Hapakuwa na zoezi la nguvu zisizo za kawaida katika kuufanya moyo wa mfalme kuwa mgumu. Mungu alimpa Farao udhihirisho wa nguvu za mbinguni, lakini mfalme alikuwa mgumu kukubaliana na nuru. Kila toleo la nguvu za mbinguni lilikataliwa na mfalme, huku akidhamiria kuwa mgumu zaidi katika uasi wake. Mbegu za uasi alizokuwa amezipanda wakati alipokataa muujiza wa kwanza, zilileta matunda yake. Kadri alivyoendelea katika hali yake, akienda katika hatua moja hadi nyingine katika ugumu wake, hadi alipotakiwa kuangalia vifo vya wazaliwa wa kwanza.

Mungu huzungumza na watu kupitia watumishi wake, akiwapa tahadhari na maonyo, na kukemea dhambi. Hutoa nafasi kwa kila mmoja ili arekebishe makosa yake kabla hayajafanywa kuwa tabia; lakini kama mmojawapo atakataa kurekebishwa, nguvu za mbinguni haziingilii kupingana na nia yake ya vitendo vyake mwenyewe. Huona ni rahisi kurudia hali hiyo. Anaufanya moyo wake kuwa mgumu dhidi ya mvuto wa Roho Mtakatifu. Kukataa nuru zaidi humuweka mahali ambapo hata mvuto wenye nguvu hautamsaidia kumfanya akubali.

Kwa yeyote ambaye amekubaliana na jaribu atakubaliana na jaribu linalofuata. Kila kurudia dhambi hupunguza nguvu yake ya kupinga, hupofusha macho yake, na kumfanya awe mgumu kuongoka. Kila mbegu ya tamaa iliyopandwa itazaa matunda. Mungu hatendi muujiza ili kuzuia matunda. “chochote apandacho mtu, ndicho atakachovuna.” Wgalatia 6:7. Anayedhihirisha tabia ya kutokuwa na imani, hali ya kutokukubaliana na ukweli, anavuna kile alichopanda yeye mwenyewe. Ndio maana wengi wanakuja kusikiliza wakiwa tofauti katika kweli ambazo ziliwahi kusumbua nafsi zao. Walipanda kutokujali na (269) kuupinga ukweli, na hayo ni mavuno ya kile walichokipanda.

Wale wasiojali dhamira inayowashitaki kuwa ni wakosaji wakiwa wanafikiri kwamba wanaweza kubadili hali yao ya uovu watakapotaka, kwamba wanaweza wakashindana na wito wa rehema, na kwamba tena na tena watavutiwa, wanachukua hali hii kwa hatari yao.

Wanafikiri kwamba baada ya kumpa muasi mkuu mivuto yao, kwa wakati katika ushupavu wa hali ya juu, wakati hatari inawazunguka, watabadilisha viongozi. Lakini hili halifanyiki kwa urahisi kiasi hicho. Uzoefu, elimu, na nidhamu ya maisha ya tamaa za dhambi, hayajatengeneza vizuri tabia ambayo hawawezi kupokea sura ya Yesu. Kama kusingekuwa na nuru iliyowaangazia katika njia zao, hali ingekuwa tofauti. Rehema zinaweza kuingilia kati, na kuwapa nafasi ya kukubali wito wake; lakini baada ya kukataa na kudharau nuru kwa mda mrefu, hatimaye itaondolewa.

Pigo la mvua ya mawe lilifuata katika kumtia hofu Farao, pamoja na onyo, “Basi sasa, tuma wahimize waingie ndani wanyama wako na hayo yote uliyonayo mashambani; wasioletwa nyumbani hiyo mvua ya mawe itanyesha juu yao, nao watakufa.” Haikuwa kawaida kwa mvua au mawe katika nchi ya Misri, na janga hilo ambalo lilikuwa limeshatamkwa halikuwa limewahi kushuhudiwa hapo kabla. Taarifa zilienea kwa haraka, na wote walioamini neno la Bwana waliwakusanya wanyama wao, wakati wale waliodharau onyo waliwaacha mashambani. Hivyo katikati ya hukumu rehema za Mungu zilionekana, watu walijaribiwa, na ilionekana ni wangapi walionekana wakimcha Mungu kutokana na udhihirisho wa nguvu Zake.

Janga lilitokea kama ilivyotabiriwa – ngurumo na mawe, na moto ukichangamana navyo, “nzito sana, ambayo mfano wake haukuwapo katika nchi yote ya Misri tangu ilipoanza kuwa taifa. Na ile mvua ya mawe ikapiga kila kilichokuwako mashambani, binadamu na wanyama, katika nchi yote ya Misri; hiyo mvua ya mawe ikapiga kila mmea wa mashambani, na kuvunja kila mti wa mashamba.” Njia ya malaika aliyekuwa anaangamiza ilijulikana kutokana na machafuko na ukiwa. Nchi ya Gosheni pekee ndiyo iliyosalimika. Ilionyeshwa kwa Wamisri kwamba dunia iko chini ya uangalizi wa Mungu, kwamba vitu vinatii sauti yake, na kwamba usalama pekee ni katika kumtii Yeye. (270)

Misri yote ilitetemeka kutokana na kumwagwa kwa hukumu za kutisha kutoka mbinguni. Farao kwa haraka akatuma watu kuwaita ndugu wawili na kupaza sauti na kusema, “Mimi nimekosa wakati huu; BWANA ni mwenye haki, na mimi na watu wangu tu waovu. Mwombeni BWANA; (kwa kuwa zimekuwa za kutosha ngurumo hizi); ili kwamba pasiwepo mvua ya mawe na ngurumo tena; nami nitawapa ruhusa mwende zenu, msikae zaidi.” Jibu lilikuwa, “Mara nitakapotoka mjini nitamwinulia BWANA mikono yangu; na hizo ngurumo zitakoma, wala haitanyesha mvua ya mawe tena; ili upate kujua ya kuwa dunia hii ni ya BWANA. Lakini wewe na watumishi wako, najua ya kuwa ninyi hamtamcha Mungu bado.”

Musa alifahamu kuwa vita ilikuwa haijaisha. Toba ya Farao na ahadi zake hazikutokana na mabadiliko halisi ndani ya akili zake au moyo wake, lakini zilitokana na hofu na uchungu. Hata hivyo, Musa aliahidi, kukubalina na ombi lake; maana asingependa kumkatalia zaidi. Nabii aliondoka, bila kupata madhara ya janga kali lililokuwa linaendelea, wakishuhudia nguvu ya Mungu ikimlinda mjumbe wake. Alipopita hadi nje

ya mji, Musa “akamwinulia BWANA mikono yake; na zile ngurumo na ile mvua ya mawe zikakoma.” Lakini punde mfalme alipopata nafuu kutokana na hofu zake aliendelea kuwa na moyo mgumu.

Kisha Bwana akamwambia Musa, “Ingia wewe kwa Farao; kwa kuwa mimi nimeufanya moyo wake mzito, nipate kuzionyesha ishara zangu hizi kati yao; nawe upate kusema masikioni mwa mwanao, na masikioni mwa mjukuu wako, ni mambo gani niliyotenda juu ya Misri, na ishara zangu nilizozifanya kati yao; ili mpate kujua ya kuwa mimi ndimi BWANA.” Bwana alikuwa anadhihirisha nguvu zake, ili kuthibitisha imani ya Israeli kwake kuwa ni Mungu pekee wa kweli na Aishiye. Asingekosea kutoa uthibitisho wa tofauti aliyokuwa ameiweka kwao na Wamisri, na angeyafanya mataifa yote kujua kwamba Waebrania, ambao walikuwa wamewadharau na kuwatesa, walikuwa chini ya ulinzi wa mbinguni.

Musa alimuonya mfalme kwamba endapo atabaki kukataa, pigo la nzige litafuata, ambao watafunika uso wa nchi na kula kila mmea uliobaki; watajaa katika nyumba, hata ikulu yenyewe; pigo ambalo, alisema, “mfano wake baba zako wala baba za baba zako hawakuona, tangu siku walipoanza kuwa juu ya nchi hata hivi leo.” (271) Washauri wa Farao walipinga. Taifa lilikuwa limeshaingia hasara ya vifo vya wanyama wao. Watu wengi walikuwa wameshauwawa kwa mvua yam awe. Misitu ilikuwa imevunjwa na mimea kuharibiwa. Kwa kasi walikuwa wanapoteza kila walichokipata kutokana na kazi ya Waebrania. Nchi yote ilikuwa katika hatari ya kukosa chakula. Watoto wa mfalme na watu wa ikulu walimsumbua mfalme na kwa hasira wakamuuliza, “Mtu huyu atakuwa tanzi kwetu hata lini? Wape hawa watu ruhusa waende zao, wamtumikie Bwana, Mungu wao; hujatambua bado ya kuwa Misri imekwisha haribika?”

Musa na Haruni wakaletwa, na mfalme akawaambia, “Nendeni, mkamtumikie Bwana, Mungu wenu; lakini ni kina nani watakaokwenda?”

Jibu lilikuwa, “Tutakwenda na vijana wetu na wazee wetu, na wana wetu na binti zetu, tutakwenda na kondoo zetu, na ng`ombe wetu; kwa kuwa inatupasa kumfanyia Bwana sikukuu.”

Mfalme alijawa na hasira . “Ehe, Bwana na awe pamoja nanyi,” akapaza sauti, “kama nitakavyowapa ruhusa kwenda zenu pamoja na watoto wenu; angalieni, kwa kuwa pana uovu huko mbele yenu. Sivyo; enendeni ninyi mlio watu wazima, mkamtumikie Bwana; kwa kuwa ndilo jambi mtakalo. Nao walifukuzwa usoni pa Farao.” Farao alikuwa amedhamiria kuwaua Waisraeli kwa kuwafanyisha kazi ngumu, lakini kwa sasa alijifanya kuwa na umakini katika hali yao iwe nzuri na huruma kwa watoto wao. Lengo lake hasa ilikuwa ni kuwabakisha wanawake na watoto kama uhakika wa kurudi kwa wanaume.

Musa sasa alinyosha mkono wake katika nchi, na upepo wa mashariki ukavuma, na kuleta nzige. “Walikuwa wabaya mno; hawajakuwapo nzige kama hao majira yo yote, wala

baada yao hawatakuwa wengi jinsi hiyo.” Walijaa angani hadi anga likawa jeusi, na kula kila mmea wa kijani uliobaki. Farao akatuma manabii waitwe, na akasema, “Nimemfanyia dhambi Bwana, Mungu wenu, na ninyi pia. Basi sasa nawasihi, nisameheni dhambi yangu mara hii moja tu, mkamwombe Bwana, Mungu wenu, aniondolee kifo hiki tu.” Walifamya hivyo, na upepo mkubwa wa magharibi ukawatupilia mbali kuelekea bahari ya shamu. Bado mfalme akazidi kuwa na moyo mgumu.

Watu wa Misri walikuwa tayari kukata tamaa. Pigo ambalo liliwapata lilikuwa kana kwamba haliwezi kuvumilika, na wakajawa na hofu kwa ajili ya maisha ya baadae. Taifa lilikuwa likimuabudu Farao akiwa kama mwakilishi wa mungu wao, lakini (272) walithibitika kwamba alikuwa akipingana na Mmoja Ambaye ndiye aliyeumba nguvu za asili na kuzitumikisha kama apendavyo. Watumwa wa Kiebrania, walikuwa wamepata fadhila kwa miujiza, walikuwa wanajiamini kwa ajili ya ukombozi. Wasimamizi wao wa kazi hawakujaribu kuwatesa kama ilivyokuwa hapo kabla. Katika Misri yote kulikuwa na hofu iliyofichika kwamba kabila la watumwa litainuka na kulipiza kisasi kutokana na makosa yao. Kila mahali watu walikuwa wakiuliza kwa hofu, kitu gani kitafuata?

Ghafla giza lilitanda katika nchi, nene sana na jeusi kiasi kwamba lilionekana “giza ambalo watu hawakuonana.” Sio tu kwamba watu hawakuwa na mwanga, bali pia hali ya hewa ilikuwa mbaya, kiasi kwamba kupumua ilikuwa ni vigumu. “Hawakupata kuonana mtu na mwenziwe, wala hakuondoka mtu mahali alipokuwa muda wa siku tatu; lakini wana wa Israeli walikuwa na mwanga makaoni mwao.” Jua na mwezi vilikuwa vinaabudiwa na Wamisri; katika giza hili la ajabu watu pamoja na miungu wao walipigwa kwa nguvu za aliyesababisha utumwa* (Tazama kiambatanisho namba 2). Hata hivyo ijapokuwa pigo hili lilikuwa la kuogofya, hukumu hii ni ushahidi wa huruma za Mungu na kutokuwa tayari kuua. Alitaka awape watu mda wa kutafakari na kutubu kabla ya kuleta pigo la mwisho na kutisha.

Hatimaye hofu ilimjaa Farao na kutaka mapatano zaidi. Mwisho mwa siku ya tatu ya giza alimuita Musa, na kutaka watu waondoke, ila wanyama wabaki. “hautasalia nyuma ukwato hata mmoja,” alijibu Muebraia imara. “hatujui, hata tutakapofika huko,” Hasira ya mfalme iliwaka pasipo kuzuiliwa. “Nenda zako, ujiangalie, usinione uso tena; kwani siku hiyo utakayoniangalia uso wangu utakufa.” Jibu lilikuwa, “Umenena vema, mimi sitakuangalia uso wako tena.”

“Basi huyo mtu Musa alikuwa mkuu katika nchi ya Misri, mbele ya watumishi wa Farao, na mbele ya watu.” Musa aliheshimiwa na Wamisri. Mflame hakujaribu kumdhuru, maana watu walimtazama kuwa ni yeye peke yake awezaye kuondoa mapigo. Walitamani kwamba Waisraeli wangeruhusiwa kuondoka Misri. Alikuwa ni mfalme na makuhani ndio waliopinga hadi katika mahitaji ya mwisho ya Musa.

Sura ya 24 – Pasaka

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 11 hadi 12:1-32

Wakati hitaji la kuachiwa kwa Israeli lilipotolewa kwa mara ya kwanza kwa mfalme wa Misri, onyo la mapigo makali lilikuwa limeshatolewa. Musa aliagizwa kusema na Farao, “Bwana asema hivi, Israeli ni mwanangu mimi, mzaliwa wa kwanza wangu; nami nimekuambia, Mpe mwanangu ruhusa aende, ili apate kunitumikia, nawe umekataa kumpa ruhusa aende, angalia basi, mimi nitamwua mwanao, mzaliwa wa kwanza wako.” Kutoka 4:22,23. Ingawa walidharauliwa na Wamisri, Waisraeli waliheshimiwa na Mungu, kwa maana walikuwa ni wao pekee waliokuwa na amri Yake. Kwa mibaraka ya pekee na fursa waliyopewa, walikuwa wa pekee miongoni mwa mataifa, kama mzaliwa wa kiume wa kwanza miongoni mwa ndugu wa kiume.

Hukumu ambayo Misri ilitahadharishwa, ilikuwa ndiyo ya mwisho kumwagwa. Mungu ni mvumilivu na mwingi wa rehema. Anawajali viumbe walioumbwa kwa mfano wake. Kama hasara ya mazao yao na wanyama wao ingeleta toba, watoto wasingepigwa; lakini taifa lilikuwa gumu na kupinga amri ya mbingu, na sasa pigo la mwisho lilikuwa tayari kuanguka.

Musa alizuiliwa, kwa sababu ya maumivu ya kifo, kuonekana tena mbele ya Farao; lakini ujumbe wa mwisho ulikuwa upelekwe kwa mfalme muasi, na sasa Musa alikuja tena mbele yake, akiwa na tangazo la kutisha; “Bwana asema hivi, kama usiku wa manane mimi nitatoka nipite kati ya Misri; na wazaliwa wa kwanza wote katika nchi watakufa, tangu yule mzaliwa wa kwanza wa Farao aketiye katika kiti chake cha enzi, hata mzaliwa wa kwanza wa huyo kijakazi aliye pale nyuma ya jiwe la kusagia; na wazaliwa wa kwanza wote wa wanyama. Ndipo kutakuwa na kilio kikuu katika nchi yote ya Misri, ambacho mfano wake haujakuwa bado majira yoyote, wala hautakuwako mfano wake kabisa. Lakini katika wana wa Israeli hapana hata mbwa atakayetoa ulimi juu yao, juu ya mtu wala juu ya mnyama, ili kwamba mpate kujua jinsi Bwana, anavyowatenga Wamisri na Waisraeli. (274) Tena hao watumishi wako wote watanitelemkia kwangu mimi, nao watanisujudia, wakisema, Toka wewe, na hawa watu wote wakufuatao; baada ya hayo nitatoka.”

Kabla ya kutekelezwa kwa tamko hili Bwana kupitia Musa aliwapa maagizo wana wa Isareli juu ya kuondoka kwao Misri, na hasa kwa ajili ya ulinzi kwa hukumu iliyokuwa inakuja. Kila familia, ikiwa ya mmoja au muunganiko na wengine, ilitakiwa kuchinja mwana kondoo au mwana mbuzi “asiye na hila,” na kwa kutumia hisopo kunyunyizia damu yake “katika miimo miwili na katika kizingiti cha juu” cha mlango wa nyumba, ili kwamba malaika muuaji, anapokuja usiku wa manane, asiingie katika makazi hayo. Walitakiwa wale nyama yake ikiwa imeokwa, pamoja na mkate usiotiwa chachu na mboga chungu wakati wa usiku, kama Musa alivyosema, “mtakuwa mmefungwa viuno vyenu, mmevaa viatu vyenu miguuni, na fimbo zenu mikononi mwenu; nanyi mtamla kwa haraka; na Pasaka ya Bwana.”

Bwana alisema: “Nitapita kati ya nchi ya Misri usiku huo, mimi nitawapiga wazaliwa wa kwanza wote katika nchi ya Misri, wa mwanadamu na wa wanyama; nami nitafanya hukumu juu ya miungu yote ya Misri…..Na ile damu itakuwa ishara kwenu katika zile nyumba mtakazokuwamo; nami nitakapoiona ile damu, nitapita juu yenu, lisiwapate pigo lolote likawaharibu, nitakapoipiga nchi ya Misri.”

Kwa ukumbusho wa ukombozi huu mkubwa sikukuu ilifanyika kila mwaka kwa watu wa Israeli katika vizazi vyote vilivyofuatia. “Na siku hii itakuwa ukumbusho kwenu, nanyi mtafanya iwe sikukuu kwa Bwana, mtaifanya iwe sikukuu katika vizazi vyenu vyote, kwa amri ya milele.” Kadri walivyotunza sikukuu miaka iliyofuata, walitakiwa kurudia kuwasimulia watoto wao kuhusu ukombozi mkuu, kama Musa alivyowataka, “Ndipo mtawaambia, ni dhabihu ya pasaka ya Bwana, kwa kuwa alipita juu ya nyumba za wana wa Israeli huko Misri, hapo alipowapiga Wamisri, akaziokoa nyumba zetu.” Zaidi ya hayo, mzaliwa wa kwanza wa wanadamu na wa wanyama walikuwa ni wa Bwana, ili warudishwe tu kwa kutolewa kafara, kwa kutambua kwamba wakati mzaliwa wa kwanza alipouwawa huko Misri, wale wa Waisraeli, ingawaje walilindwa kwa neema, walikuwa wamewekwa katika janga kama hilo lakini kwa ajili ya upatanisho.

“Wazaliwa (277) wa kwanza wote ni wangu,” Bwana alisema; “katika siku niliyowapiga wazaliwa wa kwanza wote wa Misri, nikajiwekea wakfu wazaliwa wa kwanza wote wa Israeli, wa wanadamu na wa wanyama, watakuwa wangu.” Hesabu 3:13. Baada ya kuanzishwa kwa huduma za hema takatifu Bwana alilichagua kabila la Lawi kwa ajili ya kazi katika hema Takatifu, badala ya wazaliwa wa kwanza wa wanadamu. “Kwa kuwa nimepewa kabisa mimi watu hawa katika wana wa Israeli.” Alisema, “badala ya wote wafunguao mimba, maana, wazaliwa wa kwanza wa wana wa Israeli wote, nimewatwaa wawe wangu.” Hesabu 8:16. Watu wote, kwa vyovyote, walitakiwa, kwa kutambua rehema za Mungu, kulipa gharama ya ukombozi kwa mzaliwa wa kwanza wa mtoto wa kiume.

Pasaka ilikuwa ni ukumbusho na pia kivuli, sio tu kuelekeza nyuma wakati wa ukombozi wa kutoka Misri, lakini mbele katika ukombozi mkuu ambao Kristo angeukamilisha katika kuwakomboa wanadamu kutoka utumwa wa dhambi. Karafa ya mwana kondoo iliwakilisha “Mwana kondoo wa Mungu,” ambaye kwake ndilo tumaini letu la ukombozi lilipo. Mtume anasema, “Kwa maana Pasaka wetu amekwisha kutolewa kuwa sadaka, yaani, Kristo.” 1 Wakorintho 5:7.

Haikutosha kwamba mwana kondoo wa pasaka achinjwe; damu yake lazima inyunyiziwe katika miimo ya milango; ndivyo ilivyo kwamba damu ya Kristo imwangwe katika nafsi. Lazima tuamini, sio tu kwamba alikufa kwa ajili ya ulimwengu, lakini kwamba alikufa kwa ajili yetu kama mtu mmoja mmoja. Tunatakiwa kujichukulia wenyewe kwa kuwa na maadili mema kwa sababu ya kafara ya upatanisho. Hisopo iliyotumika katika kunyunyizia damu ilikuwa ni mfano wa kusafishwa, ikiwa inatumika katika kumtakasa mkoma na wale waliochafuliwa kwa kugusa maiti. Katika ombi la

mtunga Zaburi umuhimu wake pia unaonekana: “Unisafishe kwa hisopo nami nitakuwa safi, unioshe, nami nitakuwa mweupe kuliko theluji.” Zaburi 51:7.

Mwana kondoo aliandaliwa akiwa mzima bila kuondoa kipande cha mfupa wala kuvunja mfupa; hivyo hakuna mfupa uliovunjwa wa Mwana kondoo wa Mungu, ambaye alikufa kwa ajili yetu. Yohana 19:36. Hivyo ndivyo ilivyokuwa kielelezo cha kafara ya Kristo.

Nyama ililiwa. Haitoshi kwamba tunamuamini Kristo kuwa ametusamehe dhambi zetu; kwa imani tunapaswa kudumu kupokea nguvu kutoka kwake kupiti neno lake. Kristo alisema, “Amini, amini nawaambieni, Msipoula mwili wake Mwana wa Adamu na kuinywa damu yake, hamna uzima ndani yenu. Aulaye mwili wangu na kuinywa damu yangu anao uzima wa milele; nami nitamfufua siku ya mwisho.” Kuelezea maana yake alisema, “Maneno hayo niliyowaambia ni roho, tena ni uzima.” fungu la 63. Yesu aliikubali sheria ya Baba yake, na katika maisha Yake akaishi katika kanuni ya sheria, (278) akadhihirisha roho yake, na akaonyesha ukuu wa nguvu yake katika moyo. Yohana ansema, “Naye neno alifanyika mwili, akakaa kwetu; (nasi tukaona utukufu wake, utukufu kama wa Mwana pekee atokaye kwa Baba,) amejaa neema na kweli.” Yohana 1:14.

Wafuasi wa Kristo lazima wawe washiriki wa uzoefu wake. Wanapaswa kupokea neno na kuishi kulingana na neno la Mungu kiasi kwamba litakuwa ndilo nguvu ya maisha na matendo yao. Kwa nguvu za Krsito wanapaswa kubadilika na kufanana naye, na kuaksi tabia ya mbinguni. Wanapaswa kula mwili na kunywa damu ya Mwana wa Mungu, vinginevyo hakuna uhai ndani yao. Roho na kazi ya Kristo lazima viwe roho na kazi ya wanafunzi wake.

Mwana kondoo aliliwa pamoja na mboga chungu, ikielekeza katika uchungu wa utumwa katika Misri. Hivyo wakati tunakula mwili wa Kristo, inapaswa iwe kwa kicho ndani ya moyo, kwa sababu ya dhambi zetu. Kutumika kwa mkate usiotiwa chachu kulikuwa kwa muhimu. Ilijumuishwa katika sheria ya Pasaka, na kushikwa na wayahudi katika utendaji wao, kwamba hakuna chachu itakayoonekana ndani ya nyumba -zao wakati wa sherehe. Hali kadhalika chachu ya dhambi lazima iwekwe mbali na wale watakaopokea maisha na kukuzwa katika Kristo. Ndivyo alivyoandika Paulo kwa kanisa la Korintho, “Basi jisafisheni, mkatoe ile chachu ya kale, mpate kuwa donge jipya, kama vile mlivyo hamkutiwa chachu. Kwa maana Pasaka wetu amekwisha kutolewa kwa sadaka, yaani Kristo; basi na tuifanye karamu, si kwa chachu ya kale, wala kwa chachu ya uovu na ubaya, bali kwa yasiyochachika, ndio weupe wa moyo na kweli.” 1 Wakorintho 5:7,8.

Kabla ya kupata uhuru, watumwa lazima waonyeshe imani yao katika wokovu mkuu ambao uko karibu kukamilishwa. Ishara ya damu lazima iwekwe kwenye nyumba zao, na wanapaswa kujitenga wao na familia zao kutoka kwa Wamisri, na kukusanyika ndani ya makazi yao. Kama Waisraeli wasingejali katika agizo lolote walilopewa, na kutojali

kuwatenga watoto wao kutoka kwa Wamisri, kama wangekuwa wamechinja mwana kondoo, lakini wakashindwa kunyunyizia damu, au kama yeyote angetoka nje ya nyumba yake, wasingekuwa salama. Wangeweza kuwa wameamini kwamba wamefanya yote yaliyokuwa muhimu, lakini uaminifu wao usingewaokoa. Wote walioshindwa kusikia maagizo ya Bwana wangepoteza wazaliwa wao wa kwanza kwa mkono wa mharibifu.

Kwa kutii watu walipaswa kutoa ushahidi wa imani yao. Hivyo wote wenye tumaini la kuokolewa kwa damu ya Kristo wanapaswa kuhakikisha kwamba wao wenyewe wana kitu cha kufanya katika kuapata wokovu wao. Wakati ni Kristo pekee ambaye anaweza kutukomboa kutoka katika adhabu ya uasi, tunapaswa kuachana na dhambi na kwenda katika utii. Mwanadamu ataokolewa kwa imani, na si kwa matendo. Mungu alimtoa Mwana wake ili afe kama fidia ya dhambi, Amedhihirisha nuru ya kweli, njia ya uzima, Ametoa vitendea kazi, sheria, na fursa; na sasa mwanadamu anatakiwa kushirikiana na vyombo hivi; anatakiwa kukubaliana na kutumia misaada ambayo Mungu ameitoa – kuamini na kutii matakwa yote ya mbinguni.

Musa aliwapa Waisraeli kile alichokitoa Mungu kwa ajili ya ukombozi wao, “Watu wakainamisha vichwa vyao wakaabudu.” Habari njema ya uhuru, ufahamu wa hukumu iliyobaki kwa watesi wao, kujali na kazi zilizopelekea kutaka kuondoka haraka – yote yalifichwa kwa muda na kutoa shukrani kwa Mkombozi wao. Wengi wa Wamisri waliongozwa kumtambua Mungu wa Waebrania kama Mungu pekee wa kweli, na hao waliomba waruhusiwe kupata hifadhi katika makazi ya Waisraeli wakati malaika wa kuharibu atakapopita katika nchi. Kwa furaha walikaribishwa, na walikubali kumtumikia Mungu wa Yakobo na kuondoka Misri pamoja na watu Wake. Waisraeli walitii maagizo ambayo Mungu aliwapatia. Kwa siri na haraka walifanya maandalizi ya kuondoka. Familia zao zilikusanywa, mwana kondoo wa pasaka akiwa amechinjwa, nyama ikiwa imeokwa kwa moto, mkate usiotiwa chachu na mboga chungu vikiwa vimeshaandaliwa. Baba na kuhani wa nyumba alinyunyizia damu katika miimo ya milango, na akaungana na familia yake ndani ya nyumba. Kwa haraka na kwa kimya, mwana kondoo aliliwa. Kwa kicho watu waliomba na kukesha, moyo wa mzaliwa mkubwa, kutoka kwa mtu mzima hadi kwa mtoto, ulijawa na hofu kubwa. Akina baba na akina mama waliwashika katika mikono yao wapendwa wao wazaliwa wa kwanza kadri walivyofikiri kuhusu pigo lililokuwa tayari kumwagwa usiku ule. Lakini hakuna makazi ya Waisraeli yaliyotembelewa na malaika muuaji. Ishara ya damu – ishara ya ulinzi wa Mwokozi – ilikuwa katika milango yao, na muharibifu hakuingia.

Wakati wa usiku wa manane “kukawa na kilio kikuu katika Misri; maana haikuwapo (280) nyumba ambayo hapakuwa na mmoja aliyekufa.” Wazaliwa wa kwanza wote katika nchi, “tangu mzaliwa wa kwanza wa Farao aliyeketi katika kiti chake cha enzi, hata mzaliwa wa kwanza wa mtu aliyefungwa katika nyumba ya wafungwa; na wazaliwa wa kwanza wote wa wanyama” walipigwa na mharibifu. Katika utawala wote wa Misri kiburi

cha kila nyumba kilishushwa chini. Sauti za kilio za waombolezaji zililijaza anga. Mfalme na watumishi wake, wakiwa na nyuso za huzuni na midomo inayotetemeka, walisimama katika ukumbi kwa masikitiko. Farao alikumbuka kile alichowahi kukisema, “Bwana ni nani, hata niisikilize sauti yake, na kuwapa ruhusa Israeli waende zao?”

Mimi simjui Bwana, wala sitawapa ruhusa Israeli waende zao.” Sasa kiburi chake kilinyenyekeshwa chini ya mavumbi, “akawaita Musa na Haruni usiku, akasema, Ondokeni tokeni katika watu wangu, ninyi na wana wa Israeli; enendeni, kamtumikieni Bwana kama mlivyosema, enendeni zenu. Twaeni kondoo zenu na ng`ombe zenu kama mlivyosema…..enendeni zenu mkanibariki.” Washauri wa ikulu na watu waliwasihi Waisraeli waondoke “katika nchi kwa haraka, maana walisema, Tumekwisha kufa sote.”

Sura ya 25 – Kutoka

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 12:34-51na13hadi15

Viuno vyao vikiwa vimefungwa, viatu vyao miguuni, na fimbo mikononi mwao, watu wa Israeli walisimama, wakiwa kimya, wakiwa na hofu, ila wenye matarajio, wakisubiri amri ya kifalme itakayowataka waondoke. Kabla ya kupambazuka asubuhi, walikuwa katika safari yao. Wakati wa mapigo, kama vile udhihirisho wa nguvu ya Mungu ilivyoamsha imani ndani ya mioyo ya watumwa na kuleta hofu kwa watesi wao, Waisraeli walikuwa wamekusanyika huko Gosheni; na bila kujali ughafla wa kukimbia kwao, nafasi kadhaa zilikuwa zimetolewa kwa ajili ya mpangilio muhimu wa kuondoa makundi ya watu wengi, wakiwa wamegawanywa katika makundi, chini ya viongozi walioteuliwa.

Wakaondoka, “kama watu mia sita elfu, watu waume waliokwenda kwa miguu, bila kuhesabu watoto. Na kundi kubwa la watu waliochangamana mno wakakwea pamoja nao.” Katika kundi hili hawakuwa peke yao wale walioikubali imani ya Mungu wa Israeli, lakini pia idadi kubwa ya waliotamani kukimbia mapigo, au wale waliofuata baada ya kuamka na kuona kundi likiondoka kutokana na msisimko na udadisi. Kundi hili daima lilikuwa kikwazo na chukizo kwa Israeli.

Watu waliondoka pamoja na “kondoo, na ng`ombe, na wanyama wengi sana.” Hii ilikuwa ni mali ya Waisraeli, ambao hawakuuza ardhi yao kwa mfalme, kama walivyofanya Wamisri. Yakobo na watoto wake walileta wanyama pamoja nao huko Misri, ambapo waliongezeka zaidi. Kabla ya kuondoka Misri, watu, kwa maagizo ya Musa, walidai fidia kwa utumishi ambao hawakulipwa; na Wamisri walikuwa tayari kuwaacha huru ili kuwakataa. Watumwa waliondoka wakiwa na shehena ya mizigo waliyoiteka kwa watesi wao.

Siku hiyo ilikamilisha historia aliyopewa Ibrahimu katika maono karne kadhaa hapo kabla: “Uzao wako utakuwa mgeni katika nchi isiyo yake, watawatumikia watu wale, (282) nao watateswa mda wa miaka mia nne Hata na taifa lile, watakaowatumikia, nitawahukumu; baadae watatoka na mali nyingi.” Mwanzo 15:13,14 * (Tazama kiambatanisho namba 3). Miaka mia nne ilikuwa imetimia. “ilikuwa siku ile ile, ya kwamba majeshi yote ya Bwana yalitoka nchi ya Misri.” Wakati wa kuondoka Misri Waisraeli waliondoka na walichoambiwa, katika mifupa ya Yusufu, ambayo kwa mda mrefu ilikuwa inasubiri kutimizwa kwa ahadi ya Mungu, na ambayo, wakati wa miaka ya giza la utumwa, ilikuwa inawakumbusha juu ya ukombozi wa Israeli.

Badala ya kuelekea moja kwa moja katika njia ya kuelekea Kanaani, ambayo inapitia katika nchi ya Palestina, Bwana aliwaongoza kuelekea upande wa kusini, kuelekea fukwe za Bahari ya Shamu. “Wasije wakaghairi watu hawa hapo watakapokutana na vita, na kurudi Misri.” Kama wangejaribu kupitia Filistia, wangekutana na vipingamizi; maana Wafilisti, wakiwachukulia kama watumwa wanaowatoroka mabwana zao, wasingesita

kufanya vita nao. Waisraeli hawakuwa wameandaliwa kukutana na watu wenye nguvu na walio na ujuzi wa vita. Walikuwa na ujuzi mdogo kuhusu Mungu na imani ndogo kwake, na wangeweza kuhofu na kuvunjwa moyo. Hawakuwa na silaha wala uzoefu wa vita, roho zao zilikuwa zimechoshwa na utumwa wa muda mrefu, na walikuwa na wanawake na watoto, na wanyama. Kwa kuwaongoza kupitia bahari ya Shamu, Bwana alijifunua Mwenyewe kama Mungu mwenye huruma kadhalika na hukumu pia.

"Wakasafiri kutoka Sukothi, wakapiga kambi Ethamu, kwenye mpaka wa ile jangwa. Bwana naye akawatangulia mchana ndani ya wingu mfano wa nguzo, ili awaongoze njia; na usiku ndani ya moto mfano wa nguzo, ili kuwapa nuru; wapate kusafiri mchana na usiku; ile nguzo ya wingu haikuondoka mchana, wala ile nguzo ya moto haikuondoka usiku, mbele ya hao watu." Mtunga Zaburi anasema, "Alitandaza wingu liwe funiko, na moto utoe nuru usiku." Zaburi 105:39. Tazama pia 1 Wakorintho 10:1,2. Kiwango cha kiongozi wao asiyeonekana daima kilikuwa pamoja nao. Wakati wa mchana wingu liliongoza njia yao au kuwakinga juu ya jeshi. Lilitumika kuwakinga wasipatwe na joto, na kwa ubaridi wake uliwaburudisha kutokana na kiu ya jangwani. Wakati wa usiku lilikuwa ni nguzo ya moto, liliwaangazia na daima kuwahakikishia uwepo wa mbingu. (283) Katika moja ya mafungu ya unabii wa Isaya yanayotia moyo, rejea imewekwa katika nguzo ya wingu na nguzo ya moto ikiwakilisha uangalizi wa Mungu wa kuwalinda watu wake katika pambano la mwisho dhidi ya nguvu za uovu: "Tena juu ya makao yote yam lima Sayuni, na juu ya makusanyiko yake, Bwana ataumba wingu na moshi wakati wa mchana, na mwangaza wa miali ya moto wakati wa usiku; kwa maana juu ya utukufu wote itatandazwa sitara." Isaya 4:5,6.

Kuvuka maeneo magumu, jangwani ndipo waliposafiri. Tayari walikwisha anza kushangaa ni wapi wataelekea; walikuwa wameanza kuchoka kwa usumbufu njiani, na kwa baadhi mioyo ilianza kuhofu endapo watafuatwa na Wamisri. Lakini wingu lilisonga mbele, nao wakalifuata. Na sasa Bwana alimuagiza Musa kuelekea pembeni mwa jiwe kando ya bahari. Alikuwa amefunuliwa kwamba Farao atawafuata, lakini Mungu ataheshimiwa kutokana na ukombozi wao.

Huko Misri habari zilienea kwamba wana wa Israeli, badala ya kukaa jangwani na kuabudu, walikuwa wakisonga mbele kuelekea bahari ya Shamu. Washauri wa Farao walimueleza mfalme kwamba watumwa wao wamekimbia, kamwe hawatarudi. Watu walikerwa PASAKA. kwa vifo vya wazaliwa wa kwanza kwa nguvu ya Mungu. Wakuu wao, wakiwa wamerudi katika hali yao kwa kuondoa hofu, walichukulia kuwa mapigo yalisababishwa na hali ya kawaida ya asili. "Ni nini jambo hili tulilotenda, kwa kuwaacha Waisraeli waende zao wasitutumikie tena?" kilikuwa ni kilio chenye uchungu.

Farao alikusanya jeshi lake, "magari mia sita yaliyochaguliwa, na magari yote ya Wamisri, na maakida juu ya magari hayo yote." Wapanda farasi, wakuu wa jeshi, na askari wa miguu. Mfalme mwenyewe, alikuwepo pamoja na watu wa utawala wake, waliongoza

jeshi lililokuwa linashambulia. Ili kupata fadhila za miungu, na hivyo kujihakikishia mafanikio katika kazi yao, makuhani pia walikuwa pamoja nao. Mfalme alitarajia kuwatisha Waisraeli kwa kutoa nguvu zake zote. Wamisri walihofu kwamba kulazimishwa kwao kujitoa kwa Mungu wa Israeli kusije kukawa dhihaka mbele ya matafa mengine; lakini kama sasa watakwenda kwa muonekano wa nguvu na kuwarudisha wakimbizi, watarudisha utukufu wao, na kurudisha utumishi wa watumwa wao pia.

Waebrania waliweka kambi kandokando ya bahari, ambayo maji yake yalionyesha kikwazo kisichopitika mbele yao, huku upande wa kusini kukiwa na mlima uliowazuia (284) wasisonge mbele zaidi. Ghafla waliona kwa mbali nyuma yao magari ya vita yakiwa katika mwendo yakiashiria jeshi kubwa lililo imara. Kadri jeshi lilivyokaribia, wanajeshi wa Misri walionekana wazi. Hofu ilijaza mioyo ya Israeli. Baadhi walimlilia Bwana, lakini wengi zaidi walimgeukia Musa wakiwa na malalamiko yao, “Je, kwa sababu hapakuwa na makaburi katika Misri umetutoa huko ili tufe jangwani? Mbona umetutendea haya, kututoa katika nchi ya Misri? Neno hili silo tulilokuambia huko Misri, tukisema, tuache tuwatumikie Wamisri? Maana ni afadhali kuwatumikia Wamisri kuliko kufa jangwani.”

Musa alisumbuka sana kwa sababu ya watu wake kuwa na imani haba kwa Mungu, bila kujali jinsi walivyoona udhihirisho wa nguvu Zake kwa ajili yao. Ni kwa jinsi gani walimshambulia kwa sababu ya hatari na matatizo ya hali yao, wakati alikuwa amefuata maelezo ya amri ya Mungu? Ni kweli, hapakuwepo na uwezekano wa ukombozi isipokuwa tu Mungu aingilie kati kwa ajili ya kuchiliwa kwao; lakini wakiwa wameletwa katika eneo hili kwa kutii maagizo ya mbinguni, Musa hakuwa na hofu ya matokeo yake. Kutulia kwake na jibu la kuwahakikishia lilikuwa, “Msiogope, simameni tu, mkauone wokovu wa Bwana atakaowafanyia leo; kwa maana hao Wamisri mliowaona leo hamtawaona tena milele. Bwana atawapigania ninyi, nanyi mtakaa kimya.”

Haikuwa jambo rahisi kuwafanya Waisraeli wasubiri mbele za Bwana. Wakiwa wamepungukiwa na adabu na kujikana nafsi, walikuwa wagomvi na wasiotafakari. Kwa haraka walitarajia kuanguka mikononi mwa watesi wao, na kilio na maombolezo yao yakafanywa kwa sauti kubwa. Nguzo ya ajabu ya wingu ilikuwa ikifuata kama ishara ya Mungu ya kuendelea mbele; lakini sasa walijiuliza wao wenyewe kama haitaleta baa kubwa; maana kwa nini isingeongoza kuelekea upande usio sahihi wa mlimani, katika njia isiyopitika? Hivyo malaika wa Mungu alionekana ndani ya akili zao potofu kama mzuizi wa janga.

Lakini sasa, kadri jeshi la Misri lilivyowakaribia, likitarajia kuwafanya kuwa mawindo rahisi, nguzo ya wingu iliinuka kwa ukuu hadi mbinguni, ikipita juu ya Waisraeli, na (287) kushuka katikati yao na jeshi ya Misri. Ukuta wa giza uliingilia katikati ya washambuliwaji na washambuliaji. Wamisri hawakuweza tena kuiona kambi ya Waebrania, wakalazimishwa kusimama. Lakini kadri giza la usiku lilivyozidi, ukuta wa wingu ulikuwa ni nuru kubwa kwa Waebrania, ukifurika kwa miale ya nuru ya mchana.

Kisha tumaini likarudi katika mioyo ya Israeli. Musa akapaza sauti yake kwa Bwana. “Bwana akamwambia Musa, Mbona unanililia mimi? Waambie wana wa Israeli waendelee mbele. Nawe inua fimbo yako, ukanyooshe mkono wako juu ya bahari, na kuigawanya, nao wana wa Israeli watapita kati ya bahari katika nchi kavu.” Mtunga Zaburi, akielezea ukurasa wa bahari kwa Israeli, aliimba, “Njia yako ilikuwa katika bahari. Na mapito yako yalikuwa katika maji makuu. Hatua zako hazikujulikana. Uliwaongoza watu wako kama kundi, kwa mkono wa Musa na Haruni.” Zaburi 77:19. Musa alivyonyoosha fimbo yake, maji yaligawanyika, na Isaraeli wakaenda katikati ya bahari, juu ya nchi kavu, huku maji yakisimama kama ukuta katika pande zote mbili. Mwanga kutoka katika nguzo ya Mungu ya moto iliangaza katika mawimbi ya maji, na kuangazia njia ambayo ilikuwa imekatwa kana kwamba ni mfereji katika maji ya baharini, na ilipotea katika ufukwe.

“Na wale Wamisri wakawafuatia , wakaingia ndani kati ya bahari, farasi zote za Farao, na magari yake, na wapanda farasi wake. Ikawa katika zamu ya alfajiri, Bwana akalichungulia jeshi la Wamisri katika nguzo ile ya moto na ya wingu, akalifadhaisha jeshi la Wamisri.” Wingu la ajabu liligeuzwa na kuwa nguzo ya moto kwa mshangao wa macho yao. Kukawa na ngurumo na radi. “Mawingu yakamwaga maji, mbingu nazo zikatoa sauti, mishale yako nayo ikatapakaa. Sauti ya radi yako ikawa katika kisulisuli; Umeme uliungaza ulimwengu. Nchi ilitetemeka na kutikisika.” Zaburi 77:17,18.

Wamisri walikamatwa na machafuko na hofu. Katikati ya gadhabu ya vitu, ndimo waliposikia hasira ya Mungu, walijaribu kurudi nyuma katika ufukwe waliokuwa wameuacha. Lakini Musa alinyosha fimbo yake, na maji yaliyokuwa yamesimama kama nguzo, yakipiga kelele, na kuwa tayari kwa mawindo yao, yalijiachia kwa pamoja na kuwameza Wamisri ndani ya kina chake cheusi.

Kadri asubuhi ilivyopambazuka ilionyesha kwa Waisraeli yale yote yaliyobaki kwa maadui wao wenye nguvu – miili ikitupwa ufukweni. Kutoka katika hatari iliyokuwa (288) kubwa zaidi, usiku mmoja ulileta ukombozi kamili. Kundi lile kubwa, lisiloweza kujisaidia – watumwa wasiojua vita, wanawake, watoto, na wanyama, bahari ikiwa mbele yao, na jeshi lenye nguvu la Misri likija nyuma yao – liliona njia yao ikifunguliwa ndani ya maji na maadui zao wakiuwawa kwa wakati huo na kuleta ushindi uliotarajiwa. Yehova pekee ndiye aliyeleta ushindi kwao, na kwake mioyo yao ilirudishwa kwa shukrani na imani. Mguso wao ulionekana katika nyimbo za sifa. Roho wa Mungu akatulia kwa Musa, na akawaongoza watu kwa wimbo wa ushindi wa shukrani, ambao ndio wa kwanza kuweza kufahamika kwa mwanadamu.

“Nitamwimbia Bwana, kwa maana ametukuka sana; Farasi na mpanda farasi. Amewatupa baharini. Bwana ni nguvu zangu, na wimbo wangu; Naye amekuwa wokovu wangu. Yeye ni Mungu wangu, nami nitamsifu; ni Mungu wa baba yangu naye nitamtukuza. Bwana ni mtu wa vita, Bwana ndilo jina lake. Magari ya Farao na jeshi lake amewatupa baharini, Maakida yake wateule wamezama katika bahari Shamu. Vilindi

vimewafunikiza, walizama vilindini kama jiwe. Bwana, mkono Wako wa kuume umepata fahari ya uwezo. Bwana mkono wako wa kuume wawaseta – seta adui. Kwa wingi wa ukuu wako wawaangusha chini wanaokuondokea, wapeleka hasira yako, nayo huwateketeza kama mabua makavu. kwa upepo wa mianzi ya pua yako maji yalipandishwa, mawimbi yakasima juu wima mfano wa chungu, vilindi vikagandamana ndani ya moyo wa bahari.

Adui akasema, Nitafuatia, nitapata, nitagawanya nyara, Nafsi yangu itashibishwa na wao Nitaufuata upanga wangu, mkono wangu utawaangamiza, Ulivuma kwa upepo Wako, bahari ikawafunikiza; wakazama kama risasi ndani ya maji makuu. Ee Bwana katika miungu ni nani aliye kama Wewe? Ni nani aliye kama wewe, Mtukufu katika utakatifu, mwenye kuogopwa katika sifa zako, mfanya maajabu? Ulinyoosha mkono wako wa kuume, Nchi ikawameza. Wewe kwa rehema zako umewaongoza watu uliowakomboa, kwa uweza wako uliwaelekeza hata makao yako matakatifu. Kabila za watu wamesikia, wanatetemeka, wakaao ufilisti utungu umewashika. Ndipo majumbe wa Edomu wakashangaa, watu wa Moabu wenye nguvu tetemeko limewapata, watu wote wakaao Kanaani wameyeyuka. Hofu na woga umewaangukia; kwa uweza wa mkono wako wanakaa kimya kama jiwe; hata watakapovuka watu wako uliowanunua. Utawaingiza, na kuwapanda katika mlima wa urithi wako, mahali pale ulipojifanyia, Ee Bwana, ili upakae, pale patakatifu ulipopaweka imara, Bwana, kwa mikono yako.” Kutoka 15:1 – 17.

Kama sauti ya kina kirefu, kulisikika sauti ya shangwe kwa Mungu kutoka katika jeshi la Israeli. Ilikuwa kutoka kwa wanawake wa Israeli, Miriamu, dada yake Musa, akiongoza (289) njia, kadri walivyokwenda mbele wenye matari huku wakicheza. Kwa mbali katika jangwa na bahari kulisikika sauti za furaha, na milima ikatoa mwangwi wa maneno ya sifa zao – “Mwimbieni Bwana kwa maana ametukuka sana,”

Wimbo huu na ukombozi mkubwa unaokumbukwa, ulileta hali ambayo haitasahaulika katika kumbukumbu za Waebrania. Kutoka kizazi hata kizazi, ulikumbukwa na manabii na waimbaji wa Israeli, ukishuhudia kwamba Yehova ndiye nguvu na wokovu kwa wale wanaomtegemea. Wimbo huu si mali ya Wayahudi peke yao. Huelekeza mbele wakati wa kuharibiwa kwa maadui wa haki na ushindi wa mwisho wa Israeli wa Mungu. Nabii wa Patmo aliona kundi la watu wenye mavazi meupe “wenye kushinda,” wakiwa wamesimama “katika bahari ya kioo iliyochangamana na moto,” “wenye vinubi vya Mungu. Nao wauimba wimbo wa Musa, na wimbo wa Mwana Kondoo.” Ufunuo 15:2,3.

“Ee BWANA, Kutukuka usitutukuze sisi, Bali ulitukuze Jina lako, Kwa ajili ya fadhili zako, kwa ajili ya uaminifu wako.” Zaburi 115:1. Hiyo ndiyo iliyokuwa roho iliyosambaa katika wimbo wa ukombozi wa Israeli, na ni roho inayopaswa kukaa ndani ya mioyo ya wote wampendao na kumcha Mungu. Katika kuzipa nafsi zetu uhuru kutoka katika utumwa wa dhambi, Mungu ametupatia ukombozi mkubwa kuliko ule wa Waebrania katika bahari ya Shamu. Kama jeshi la Waebrania, tunapaswa kumsifu Bwana kwa moyo na nafsi na sauti kwa ajili ya “matendo Yake makuu kwa wanadamu”.

Wale wanaokaa ndani ya rehema kuu za Mungu, na hawajali japo zawadi zake zilizo ndogo, wakomesha furaha na kuimba kwa Bwana. Mibaraka ya kila siku tunayoipokea kutoka katika mkono wa Mungu, na zaidi ya yote kifo cha Kristo ili kuleta furaha na mbingu tunayoweza kuifikia, inapaswa kuwa dhamira idumoyo katika shukrani. Ni huruma jinsi gani, upendo usiolinganishwa, ambao Mungu ameuonyesha kwetu, wadhambi waliopotea, kwa kutuunganisha na Yeye, ili tuwe kwake hazina ya pekee! Ni kafara ya namna gani ambayo imefanywa na Mkombozi wetu, kwamba tuitwe wana wa Mungu! Tunapaswa kumsifu Mungu kwa sababu ya tumaini lenye baraka lililowekwa mbele yetu katika mpango mkuu wa ukombozi, tunapaswa kumsifu kwa sababu Yesu yupo kwa ajili ya kutupatanisha.

"Atoaye dhabihu za kushukuru," Muumba anasema, "ndiye anayenitukuza." Zaburi 50:23. wakaazi wa mbinguni wote huungana katika kumsifu Mungu. Hebu na tujifunze (290) sasa wimbo wa malaika, ili kwamba tuweze kuimba tutakapoungana katika mng`ao wao. Hebu tuseme pamoja na mtunga Zaburi, "Nitamsifu Bwana muda ninaoishi, nitamwimbia Mungu wangu ningali hai." "Watu na wakushukuru, Ee Mungu, watu wote na wakushukuru." Zaburi 146:2; 67:5.

Mungu kwa majaliwa yake aliwaleta Waebrania katika milima mikali mbele ya bahari, ili kwamba adhihirishe nguvu zake kwa kuwakomboa na kuwafanya watesi wao waondoe kiburi na wawe wanyenyekevu. Angeweza kuwaokoa kwa njia nyingine, lakini alichagua njia hii kusudi kwamba awajaribu imani yao na kuwatia nguvu katika kumtegemea Yeye. Watu walijawa woga na kuhofu, hata hivyo kama wangeangalia nyuma wakati Musa alipowaambia wasonge mbele, kamwe Mungu asingewafungulia njia. Ilikuwa ni "kwa imani" kwamba "wakapita kati ya Bahari ya Shamu, kama katika nchi kavu." Waebrania 11:29. Katika kwenda kwao kuyakabili maji, wakionyesha kwamba waliyaamini maneno ya Musa. Walifanya kila lililokuwa ndani ya uwezo wao, kisha Mwenye nguvu wa Israeli aliigawa bahari na kufanya njia kwa miguu yao.

Somo kubwa hapa linalofundishwa ni kwa ajili ya wakati wote. Mara kwa mara maisha ya Mkristo yamejawa na hatari, naye huona kuwa ni vigumu kufanya majukumu yake. Tafakari iliyojawa na machafuko mbele yake na utumwa au kifo nyuma. Hata hivyo sauti ya Mungu inasema wazi; "Nenda mbele." Tunapaswa kutii amri hii, hata kama macho yetu hayawezi kupenya katika giza, na kuhisi mawimbi ya baridi katika miguu yetu. Vikwazo vinavyozuia kuendelea kwetu havitatoweka mbele ya kusimama, na roho yenye mashaka. Wote wanaosubiri kutii hadi pale kila kivuli cha mashaka kimetoweka na hakuna hatari za kushindwa zilizobaki, kamwe hawatatii. Kutokuamini hunong`ona, "hebu tusubiri hadi vizuizi viondolewe ndipo tutakapoona njia yetu dhahiri," lakini imani hutia moyo ili kupiga hatua mbele, ikitia tumaini kwa mambo yote, ikiamini mambo yote.

Wingu ambalo lilikuwa ni ukuta wa giza kwa Wamisri lilikuwa ni nuru kubwa kwa Waebrania, likiangazia kambi yote, na kutoa mwanga katika njia ya mapito yao. Hivyo

utendaji kazi wa Mungu huleta kwa wasioamini, giza na kuvunja moyo, wakati katika nafsi inayotegemea huwa ni nuru na amani. Njia ambayo Mungu huongoza kwayo, inaweza kuelekea jangwani au baharini, lakini ni njia salama.

Sura ya 26 – Kutoka Bahari ya Shamu Hadi Sinai

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 15:22 - 27 na 16 hadi 18.

Kutoka katika Bahari ya Shamu jeshi la Israeli lilianza tena safari yao, chini ya uongozi wa nguzo ya wingu. Hali iliyowazunguka ilikuwa ya kutisha – iliyo tupu, milima isiyo na uoto, mabonde yasiyo na mmea, na bahari ikiwa inaonekana kwa mbali, ufukwe wake ukiwa umeenea maiti za miili ya maadui zao; hata hivyo walikuwa wenye kujawa furaha kwa sababu ya uhuru wao, na kila wazo la uchungu liliondolewa.

Lakini kwa muda wa siku tatu, walipokuwa wanasafiri, hawakuona maji. Maji waliyokuwa wamechukua yalikuwa yamekwisha. Hapakuwa na chochote cha kumaliza kiu yao kadri walivyochoka kutokana na jua kali la bondeni. Musa, ambaye alikuwa mwenyeji wa maeneo haya, alifahamu ambacho wengine hawakukifahamu, kwamba katika mahali paitwapo Mara, mahali pa karibu ambapo chemichem ilipatikana, maji hayakuwa mazuri kwa matumizi. Kwa wasiwasi alilitazama wingu liongozalo. Kwa masikitiko moyoni alisikia kelele za furaha, “Maji, maji!” zikisikika katika msafara. Wanaume, wanawake, na watoto, mara, Oo, kilio cha maumivu kilisikika – maji yalikuwa machungu.

Kwa hofu na kukata tamaa walimnung‘unikia Musa kwa kuwaongoza katika njia ile, bila kukumbuka kwamba uwepo wa mbingu ndani ya wingu lile la ajabu lilikuwa likimuongoza yeye kama vile lilivyowaongoza wao. Kwa huzuni kutokana na usumbufu Musa alifanya kile walichosahau kufanya; alimlilia Bwana kwa ajili ya msaada. “Bwana akamwonyesha mti, naye akautia katika hayo maji, maji yakawa matamu.” Hapo ahadi ikatolewa kwa Israeli kupitia Musa, “Kwamba atasikia kwa bidii sauti ya Bwana, Mungu (292) wako, na kuyafanya yaliyoelekea mbele zake, na kutega masikio usikie maagizo yake, na kuzishika amri zake, mimi sitatia juu yako maradhi yoyote niliyowatia Wamisri; kwa maana mimi ndimi Bwana nikuponyaye.”

Kutoka Mara watu walisafiri hadi Elimu, ambapo walikuta “Chemichem kumi na mbili, na mitende sabini”. Hapa walikaa kwa siku kadhaa kabla ya kuingia katika jangwa la Sin. Walipokuwa hawapo Misri kwa muda wa mwezi mmoja, walipiga kambi yao ya kwanza katika jangwa. Akiba ya mahitaji ilikuwa inapungua. Kulikuwa na upungufu wa mimea kwa matumizi katika jangwa, na wanyama wao walikuwa wanapungua. Je, chakula kingepatikanaje kwa kundi kubwa hili? Mashaka yalijaa mioyoni mwao, kisha wakanung`unika tena. Hata watawala na wazee wa watu waliungana katika malalamiko dhidi ya viongozi walioteuliwa na Mungu: “Laiti tungalikufa kwa mkono wa Mungu katika nchi ya Misri, hapo tulipoketi karibu na zile sufuria za nyama, tulipokula vyakula hata kushiba; kwani mmetutoa huko na kututia katika bara hii, ili kutuua kwa njaa kusanyiko hili lote.”

Walikuwa hawajapata shida ya njaa; mahitaji yao ya wakati huo yalitolewa, lakini walihofu kuhusu wakati ujao. Hawakujua jinsi kundi kubwa hili litakavyopata mahitaji

katika safari yao jangwani, na kwa kuhisi waliwaona watoto wao wakipatwa na njaa. Bwana aliruhusu hali ngumu iwapate, na chakula chao kipungue, ili kwamba mioyo yao imrudie ambaye alikuwa Mkombozi wao. Kama katika uhitaji wao wangemuita Yeye, bado angewapatia ishara za upendo na ulinzi wake. Alikuwa amewaahidi kwamba kama wangetii amri zake, hakuna magonjwa ambayo yangewapata, na ilikuwa ni dhambi ya kutokuamini kwa upande wao kuanza kuhisi kwamba wao au watoto wao wangeweza kufa kwa sababu ya njaa.

Mungu alikuwa ameahidi kuwa Mungu wao, kuwachukua hadi kwake kama watu wa pekee, na kuwaongoza hadi katika nchi kubwa; lakini walikuwa tayari kuishiwa nguvu katika kila kikwazo walichokutana nacho njiani kuelekea katika nchi hiyo. Kwa njia ya maajabu aliwatoa katika utumwa wa Misri, ili kwamba awakuze na kuwawezesha na kuwafanya sifa katika dunia. Lakini ilikuwa ni lazima kwao kukutana na hali ngumu na kuvumilia. Mungu alikuwa anawaleta kutoka katika hali ya kuvunjika na kuwafanya wafae kushika nafasi ya heshima miongoni mwa mataifa na kupokea kweli muhimu takatifu. Kama wasingekuwa na imani kwake, kwa kutazama yale aliyowatendea, wasingefaa, wapungufu, na hata kuugua; lakini hawakuwa tayari kumtegemea Bwana zaidi kuliko ambavyo wangeendelea kushuhudia nguvu zake.

Walisahau uchungu wa utumishi wao (293) huko Misri. Walisahau wema na nguvu za Mungu zilizoonyeshwa kwa niaba yao wakati wa ukombozi wao kutoka utumwani. Walisahau jinsi watoto wao walivyosalimika wakati malaika mharibifu alipowaua wazaliwa wa kwanza wa Misri. Walisahau nguvu kubwa ya mbinguni katika bahari ya Shamu. Walishau kwamba wakiwa wamepita kwa usalama katika njia iliyokuwa imefunguliwa kwa ajili yao, majeshi ya maadui zao, yakijaribu kuwafuata, yalimezwa na maji ya baharini. Waliona na kuhisi upungufu wao na majaribu; na badala ya kusema; “Mungu amefanya mambo makuu kwetu; wakati tulikuwa watumwa, anatufanya kuwa taifa kubwa,” walizungumzia matatizo ya njiani, na kuhofu endapo safari yao itafikia mwisho.

Historia ya maisha ya jangwani ya Israeli ni matukio yaliyotukia kwa ajili ya faida ya Israeli wa Mungu wakati wa mwisho wa wakati. Kumbukumbu ya utendaji wa Mungu kwa wazururaji wa jangwani katika kutembea kwao kote kwenda na kurudi, katika kupatwa na njaa, kiu, uchovu, na katika kugundua udhihirisho wa nguvu za Mungu kwa ajili ya kupata nafuu, imejaa maonyo na maagizo kwawatu wake katika vizazi vyote. Uzoefu tofauti tofauti wa Waebrania ulikuwa ni shule ya maandalizi ya nchi ya ahadi ya Kanaani. Mungu anapenda watu wake katika siku hizi warejee kwa moyo wa unyenyekevu na roho ya kufundishika majaribu ambayo Israeli wa zamani waliyapitia, ili kwamba waweze kuagizwa kwa ajili ya maandalizi ya Kanaani ya mbinguni.

Wengi huangalia nyuma kwa Waisraeli, na kushangaa kwa kutokuamini kwao na manung‘uniko, wakijiona kwamba wangekuwa wao wasingekuwa wasio na shukrani kiasi

hicho; lakini wakati imani yao inapojaribiwa, tena kwa majaribu madogo, hawaonyeshi tena imani au uvumilivu kuliko hata walivyofanya Israeli wa zamani. Wanapoletwa katika mahali paliponyoka, wananung‘unikia njia ambayo Mungu ameitumia kuwasafisha. Ingawa mahitaji yao ya wakati huo wanapewa, wengi hawako tayari kumtegemea Mungu kwa ajili ya wakati ujao, na wanakuwa wakidumu katika mashaka ili umaskini usije kuwapata, na watoto wao wakabaki wanateseka. Baadhi hutarajia mabaya au hukuza matatizo ambayo yapo kweli, kiasi kwamba macho yao hupofushwa wasione mibaraka mingi ambayo inahitaji shukrani zao. Vikwazo wanavyokutana navyo, badala ya (294) kuwaongoza watafute msaada kutoka kwa Mungu, aliye chanzo pekee cha nguvu, wanajitenga kutoka kwake, kwa sababu wameamsha kutokuwa na imani na mashaka.

Je, tuko tayari kuwa wasioamini kiasi hicho? Kwa nini tuwe wasio na shukrani na wasiomtegemea? Yesu ni rafiki yetu; mbingu yote inashauku ya hali yetu njema; na wasiwasi wetu na hofu humhuzunisha Roho Mtakatifu wa Mungu. Hatupaswi kujiweka katika hali ya upweke ambayo hututia hofu na kutuchosha, lakini haitusaidii kushinda majaribu. Hakuna nafasi itakayotolewa katika kutokumtegemea Mungu ambayo inatuongoza kufanya maandalizi dhidi ya mahitaji ya wakati ujao yaliyo muhimu katika maisha, kanakwamba furaha yetu iko katika vitu vya duniani.

Sio mapenzi ya Mungu kwamba watu wake wapungukiwe katika kuwajali. Lakini Bwana wetu hatuambii kwamba hakuna hatari katika njia yetu. Hapendekezi kuwachukua watu wake nje ya ulimwengu wa dhambi na mabaya, lakini anatuelekeza katika kimbilio lisiloshindwa. Anawakaribisha waliochoka na walioelemewa na mizigo, “Njoni kwangu, ninyi nyote msumbukao na wenye kulemewa na mizigo, nami nitawapumzisha.” Shusha nira ya mashaka na mahitaji ya kiulimwengu ambayo umeifunga katika shingo yako, na “Jitieni nira yangu, mjifunze kwangu; kwa kuwa mimi ni mpole na mnyenyekevu wa moyo, nanyi mtapata raha nafsini mwenu.” Mathayo 11:28,29. Tunaweza kupata pumziko na amani kwa Mungu, kwa kuweka mahitaji yetu kwake, maana anatujali. Tazama 1 Petro 5:7.

Mtume Paulo anasema, “Angalieni, ndugu zangu, usiwe katika mmoja wenu moyo mbovu wa kutokuamini, kwa kujitenga na Mungu aliye hai.” Waebrania 3:12. Kwa mtazamo wa yale ambayo Mungu ametupatia, imani yetu inapaswa kuwa imara, ifanyayo kazi, na ivumiliayo. Badala ya kunung`unika na kulalamika, lugha ya mioyo yetu inapaswa kuwa, “Ee nafsi yangu, umhimidi Bwana. Naam, vyote vilivyo ndani yangu Vilihimidi Jina lake takatifu. Ee nafsi yangu umhimidi Bwana, wala usisahau fadhili zake zote.” Zaburi 103:1,2.

Sio kwamba Mungu hakujali mahitaji ya Israeli. Alimwambia kiongozi wao, “Tazama Mimi nitawanyeshea ninyi mvu ya mikate kutoka mbinguni” na maelekezo yakatolewa ya kwamba watu wakusanye kila siku, na kuwa na kipimo mara mbili siku ya sita, ili kwamba utunzaji wa Sabato takatifu udumishwe.

Musa alilihakikishia kusanyiko kwamba mahitaji yao yatapatikana: “Bwana atawapa nyama wakati wa jioni mle, na asubuhi mtashiba mikate.” Na akaongeza, “na sisi tu nani? Manung`uniko yenu hayakuwa juu yetu sisi ila juu ya Bwana.” Zaidi akamwambia Haruni awaambie, “Njoni karibu mbele ya Bwana; kwa kuwa yeye ameyasikia (295) manung`uniko yenu.” Wakati Haruni akizungumza, “wakaangalia upande wa bara, na tazama, utukufu wa Bwana ukaonekana katika hilo wingu.” Hali ambayo hawakuwa wameiona ikiashiri uwepo wa mbingu. Kupitia udhihirisho uliotolewa kwao, walipata ufahamu wa Mungu. Walifundishwa kwamba Aliye Juu, na sio mwanadamu Musa, alikuwa kiongozi wao, kwamba wanapaswa kulicha Jina lake na kutii sauti Yake. Wakati wa usiku wa manane kambi ilizungukwa na kundi kubwa la kware, wa kutosha kulisha mkutano wote. Wakati wa asubuhi kulikuwepo juu ya uso wa bara “kitu kidogo kilichoviringana, kidogo kama sakitu juu ya nchi.”

“Nacho kilikuwa mfano wa chembe za mtama, nyeupe.” Watu wakakiita “Mana.” Musa akasema, “ndio mkate ambao Bwana amewapa ninyi, mle.” Watu wakakusanya mana, na kuona kwamba ilikuwa ya kuwatosha wote. Watu “wakazunguka-zunguka na kujikusanya, kisha wakaisaga kwa mawe ya kusagia, au kuitwanga katika vinu, kisha wakaitokosa nyunguni na kuandaa mikate.” Hesabu 11:8. “Na tamu yake ilikuwa kama tamu ya mandazi membamba yaliyoandaliwa kwa asali.” Waliagizwa kukusanya kila siku pishi ya mtu; na hawakutakiwa kukisaza hata asubuhi. Baadhi walijaribu kuweka kwa ajili ya siku iliyofuata, lakini kilionekana kuwa hakifai kuliwa. Hitaji la siku lilikusanywa wakati wa asubuhi; kilichobaki kiliyeyushwa kwa jua.

Katika kukusanya mana ilionekana kwa baadhi kwamba walikusanya zaidi ya mahitaji na wengine pungufu ya mahitaji, lakini, “yeye aliyekuwa ameokota kingi hakubakiwa na kitu, na yeye aliyekuwa ameokota kichache hakupungukiwa.” Maelezo ya andiko hili, ikiwa pia ni somo kutoka katika andiko hili, yametolewa na mtume Paulo katika waraka wake wa pili kwa Wakorintho. Anasema, “Maana sisemi hayo, ili wengine wapate raha, ninyi mpate dhiki; bali mambo yawe sawa sawa; wakati huu wa sasa wingi wenu uwafae upungufu wao, ili na wingi wao uwafae ninyi mtakaopungukiwa, ili mambo yawe sawa sawa. Kama ilivyoandikwa, Aliyekusanya vingi , hakuzidi, wala yeye aliyekusanya vichache hakupungukiwa.” 2 Wakorintho 8:13 – 15.

Siku ya sita watu walikusanya pishi mbili kwa kila mtu. Watawala walifanya haraka (296) kumjuza Musa kile kilichofanyika. Jibu lake lilikuwa, “Ndilo neno alilonena Bwana kesho ni starehe takatifu kwa Bwana; okeni mtakachooka, na kutokosa mtakachotokosa, na hicho kitakachowasalia jiwekeeni kilindwe hata asubuhi.” Walifanya hivyo, na kuona kwamba hakikubadilika. “Musa akasema, haya kuleni hiki leo; kwa kuwa leo ni Sabato ya Bwana; leo hamtakiona nje barani.”

Mungu anahitaji kwamba siku Yake takatifu itunzwe sasa kama ilivyotunzwa wakati wa Israeli. Amri waliyopewa Waebrania inapaswa kuchukuliwa na Wakristo wote kwamba

ni kiungo kutoka kwa Yehova. Siku moja kabla ya Sabato inapaswa ifanywe kuwa siku ya maandalio, ili kwamba kila kitu kiwe tayari kwa ajili ya masaa matakatifu. Kwa namna yoyote kazi zetu zisiingilie masaa matakatifu. Mungu ameagiza kwamba wagonjwa na wenye shida waangaliwe; kazi iniyotakiwa ili kuwafanya wajisikie vizuri ni kazi ya rehema, na haivunji Sabato; lakini kazi zote zisizo za lazima ni muhimu ziepukwe. Wengi kwa kutokujali huacha vitu vidogo hadi wakati wa kuanza Sabato ambapo wangeweza kuvimaliza siku ya maandalio. Hili halitakiwi liwe hivyo. Kazi ambazo zimeachwa hadi wakati wa kuanza Sabato zinapaswa zisifanywe hadi Sabato iishe. Hili linaweza kusaidia kumbukumbu ya watu baadhi, na kuwafanya wawe waangalifu katika kufanya kazi zao wenyewe katika siku sita za kufanya kazi.

Kila wiki wakati wa safari yao ndefu jangwani Waisraeli walishuhudia miujiza ya pamoja mitatu, iliyokusudiwa kuwavutia katika akili zao kuhusu utakatifu wa Sabato: vipimo viwili vya mana vilivyoanguka siku ya sita, siku ya saba hakuna kilichopatikana, na sehemu ya kilichotakiwa siku ya saba kilitunzwa na hakikuharibika, wakati kama kingewekwa siku nyingine tofauti, kisingefaa kwa matumizi.

Katika hali ya kutolewa kwa mana, tunapata hitimisho kwamba Sabato haikuanzishwa, kama wengi wanavyodai, wakati sheria ilipotolewa katika Sinai. Kabla ya Waisraeli kufika Sinai waliifahamu Sabato kama ya lazima kwao. Kwa kutakiwa kukusanya vipimo viwili vya (297) mana siku ya Ijumaa kwa ajili ya maandalio ya Sabato, wakati kisingeanguka siku hiyo, asili takatifu ya siku ya mapumziko iliendelea kuwepo juu yao. Na wakati baadhi ya watu walipokwenda kuokota siku ya Sabato, Bwana aliwauliza, “Mtakataa kuyashika maagizo yangu na sheria zangu hata lini?”

“Wana wa Israeli walikula Mana muda wa miaka arobaini, hata walipofikilia nchi iliyo na watu, wakala ile Mana, hata walipofikilia mipakani mwa nchi ya Kanaani.” Kwa miaka arobaini kila siku walikuwa wanakumbushwa kwa nafasi hii ya kimiujiza, ya Mungu kutokushindwa kuwajali na kuwapenda. Katika maneno ya mtunga Zaburi, Mungu aliwapa “Akawapa nafaka ya mbinguni, mwanadamu akala chakula cha malaika.” (Zaburi 78:24,25) – kwamba, chakula walichopewa na malaika. Kikiwa na “nafaka ya mbinguni,” kila siku walifundishwa kwamba, wakiwa na ahadi ya Mungu, walikuwa salama katika mahitaji kana kwamba wamezungukwa na mashamba yaliyo na nafaka katika mabonde yenye rutuba ya Kanaani.

Mana, ikianguka kutoka mbinguni kwa ajili ya kuwalisha Israeli, ilikuwa ni kivuli cha Yeye ajaye kutoka mbinguni ili kutoa uhai kwa ajili ya ulimwengu. Yesu alisema, “Mimi ndimi chakula cha uzima. Baba zenu waliila mana jangwani; wakafa. Hiki ni chakula kishukacho kutoka mbinguni, kwamba mtu akile, wala asife. Mimi ndimi chakula chenye uzima kilichoshuka kutoka mbinguni; mtu akila chakula hiki, ataishi milele. Na chakula nitakachotoa mimi ni mwili wangu, kwa ajili ya uzima wa ulimwengu.” Yohana 6:48 – 51. Na miongoni mwa ahadi za mibaraka kwa watu wa Mungu katika ukumbusho wa rehema

za Mungu maisha yajayo imeandikwa, “Yeye ashindaye nitampa baadhi ya ile mana iliyofichwa.” Ufunuo 2:17.

Baada ya kuondoka jangwa la Sini, Waisraeli walipiga kambi Refidimu. Hapa hapakuwa na maji, kisha tena hawakutegemea majaaliwa ya Mungu. Katika upofu wao watu walikuja kwa Musa na madai, “Tupe maji tunywe.” Lakini hawakuweza kuvumilia. “Mbona umetupandisha kutoka Misri, kutuua sisi na watoto wetu na wanyama wetu kwa kiu?” Wakati walipopewa chakula kwa wingi, walikumbuka kwa aibu kutokuwa na imani kwao na manung`uniko, na wakaahidi kumtegeme Bwana wakati ujao; lakini punde walisahau ahadi yao, na kushindwa wakati wa jaribu la kwanza la imani yao. Nguzo ya wingu iliyokuwa inawaongoza ilionekana kutoa muashirio wa kuogofya. Musa - alikuwa ni nani? Waliuliza, na lengo lake la kuwatoa Misri lilikuwa lipi? Hisia na kutokutegemea vilijaza mioyo yao, na kwa ujasiri walimtuhumu kwa kupanga kuwaua wao na watoto wao (298) kwa taabu na shida ili kwamba ajinufaishe kwa kujitajirisha kutokana na mali zao. Kutokana na hasira walizokuwa nazo, nusura wampige mawe.

Akiwa na huzuni, Musa alimlilia Bwana, “Niwatendee nini watu hawa?” Aliagizwa kuwachukua wazee wa Israeli pamoja na fimbo aliyoitumia kufanya maajabu huko Misri, na kwenda mbele ya watu. Bwana akamwambia “Tazama, nitasimama mbele yako huko, juu ya lile jabali katika Horebu; nawe utalipiga jabali, na maji yatatoka, watu wapate kunywa.” Alitii, na maji yakatoka katika kijito yakiwa mengi kwa ajili ya watu. Badala ya kumuamuru Musa ainue fimbo yake na kuleta pigo kali, kama yale ya Misri, juu ya viongozi kwa waovu wanung`unikao, Bwana kwa rehema Zake aliifanya fimbo iwe chombo kwa ajili ya wokovu wao.

“Akapasua miamba jangwani; akawanywesha maji mengi, kama maji ya vilindi.” Zaburi 78:15,16. Musa aliupiga mwamba, lakini alikuwa ni Mwana wa Mungu ambaye, alikuwa ndani ya nguzo ya wingu, akiwa amesimama kando ya Musa, na kusababisha maji ya uhai kububujika. Sio Musa pekee na wazee, lakini mkutano wote uliokuwa umesimama kwa mbali, waliona utukufu wa Bwana; lakini kama wingu lingeondolewa, wangekufa kutokana na mng`ao wake aliyekuwa ndani yake.

Kutokana na kiu yao, watu walimjaribu Mungu, wakisema, “Je, Bwana yuko kati yetu, au sivyo?” – “kama Mungu ndiye ametuleta hapa, kwa nini asitupatie maji na mkate?” Kutokuamini kulikoonyeshwa kulikuwa ni kosa, na Musa alihofu kwamba hukumu za Mungu zingewashukia. Akapaita mahali pale jina lake Masa, “jaribu” na Meriba, “zungumza kwa hasira” kama kumbukumbu ya dhambi yao.

Hatari mpya sasa iliwatia hofu. Kwa sababu ya manung‘uniko yao Kwake, Bwana aliwaacha washambuliwe na maadui zao. Waamaleki, kabila lenye hasira na la vita likiishi katika maeneo hayo, walikuja dhidi yao na kuwapiga wale, waliochoka, walikuwa wameanguka nyuma. Musa, akijua kwamba watu wengi hawakuwa wameandaliwa

kupigana vita, alimuagiza Yoshua kuchagua kutoka katika makabila mbalimbali kikosi cha askari, na kuwaongoza kesho yake kupambana na adui, akiwa yeye mwenyewe yuko mstari wa mbele karibu na fimbo ya Mungu mkononi mwake. Siku iliyofuata Yoshua na jeshi lake (299) liliwashambulia maadui, wakati Musa na Haruni na Huri wakisimama katika mlima wakitazama mapambano. Mikono yake ikinyoshwa kuelekea mbinguni, na akishikilia fimbo ya Mungu katika mkono wake wa kuume, Musa aliomba kwa ajili ya ushindi wa jeshi la Israeli. Kadri mapambano yalivyoendelea, ilionekana kwamba wakati mikono yake ilikuwa imenyoshwa juu, Israeli walishinda, lakini iliposhushwa, maadui walishinda. Musa alipochoka, Haruni na Huri waliishika mikono yake hadi wakati wa jioni, wakati ambapo maadui walikimbia.

Kadri Haruni na Huri walivyoishikilia mikono ya Musa, waliwaonyesha watu jukumu lao katika kumuwezesha katika kazi yake atakapopokea neno la Mungu na kuwapa. Na kitendo cha Musa pia kilikuwa muhimu, kikionyesha kwamba Mungu aliweka hatima yao mikononi Mwake; wakati walipomfanya kuwa tegemeo lao, Atawapigania na kuwafukuza maadui wao; lakini watakapomuacha, na kutegemea nguvu zao, watakuwa wadhaifu kuliko wale wasiomfahamu Mungu, na maadui zao watawashinda.

Kama vile Waebrania walivyoshinda wakati mikono ya Musa ikiwa juu kuelekea mbinguni na kufanya upatanisho kwa niaba yao, ndivyo Waisraeli wa Mungu wanavyoshinda wakati kwa imani wanaposhikilia katika nguvu za Msaidizi wao. Hata hivyo nguvu za mbingu zinaungana na juhudi za kibinadamu. Musa hakuamini kwamba Mungu angewashinda maadui zao wakati Israeli wakiwa hawafanyi lolote. Wakati kiongozi mkuu alikuwa anamsihi Bwana, Yoshua na wenzake walikuwa wanafanya juhudi zao zote kuwapiga maadui wa Israeli na wa Mungu.

Baada ya kuwashinda Waamaleki, Mungu alimuagiza Musa, “Andika habari hii katika kitabu iwe ukumbusho, kisha ihubiri masikioni mwa Yoshua; ya kuwa nitaufuta ukumbusho wa Amaleki kabisa, usiwe tena chini ya mbingu.” Karibu na kifo chake kiongozi mkuu aliwaambia watu wake: “Kumbuka aliyokufanya Amaleki katika njia mlipokuwa mkitoka Misri; jinsi alivyokukuta katika njia, akapiga katika watu wako walioachwa nyuma yako, ulipokuwa umechoka na kuzimia; wala usimche Mungu. Basi, itakuwa, hapo atakapokwisha kukupumzisha Bwana, Mungu wako, katika adui zako wote (300) walio kando-kando, katika nchi akupayo Bwana, Mungu wako, iwe urithi uimiliki, ndipo uufute ukumbusho wa Amaleki chini ya mbingu; usisahau.” Kumbukumbu la Torati 25:17 – 19. Kuhusu watu hawa waovu, Bwana alisema, “Atakuwa na vita na Amaleki kizazi hata kizazi.” Kutoka 17:16.

Waamaleki hawakuwa wajinga wa tabia ya Mungu au ukuu wake, lakini badala ya kumcha, walijiweka kupinga nguvu zake. Maajabu yaliyofanywa na Musa huko Misri yalidhihakiwa na watu wa Amaleki, na hofu ya mataifa yaliyowazunguka ikawa kama mzaha. Walikuwa wameapa kwa miungu yao kwamba watawaangamiza Waebrania, kiasi

kwamba hakuna hata mmoja ambaye angepona, na walijivuna kwamba Mungu wa Waisraeli hana nguvu za kuwazuia. Hawakuwa wameumizwa au kutiwa hofu na Waisraeli. Mashambulizi yao hayakuchochewa. Ilikuwa ni namna ya kuonyesha chuki na upinzani kwa Mungu ndio maana waliamua kuwaharibu watu Wake. Waamaleki kwa mda mrefu walikuwa wadhambi, na makosa yao yalimfikia Mungu na kulipiza kisasi, hata hivyo rehema zake ziliwataka watubu; lakini wakati Waamaleki walipopigwa na Waisraeli watu wachovu na wasio na ulinzi, walihitimisha hukumu ya taifa lao. Ulinzi wa Mungu uko kwa watu wake walio wadhaifu. Hakuna kitendo cha kikatili na uonevu kisichotambuliwa na mbingu. Wote wanaomcha Yeye, Mkono wake hunyoshwa na kuwakinga; hebu watu watambue kwamba hawawezi kuupiga mkono huo; maana ni upanga wa haki.

Haikuwa mbali sana kutoka mahali ambapo Waisraeli walipopiga kambi na nyumbani kwa Yethro, baba mkwe wake na Musa. Yethro alisikia habari za kukombolewa kwa Waebrania, na sasa alijiandaa kuwalaki, na kumkabidhi Musa mke wake na watoto wake wawili wa kiume.

Kiongozi mkuu alitarifiwa na wajumbe kuhusu kuja kwao, na alikwenda kwa furaha kukutana nao, na, salamu za kwanza, ziliwaongoza hadi kwenye hema yake. Alikuwa ameirudisha nyumbani familia yake kutokana na hatari wakati wa kuwaongoza Israeli kutoka Misri, lakini kwa sasa angeweza kufurahia unafuu na faraja ya jamii yake. Alimueleza Yethro jinsi Mungu alivyotenda maajabu kwa Israeli, na mzee akafurahi na kumtukuza Bwana, pamoja na Musa na wazee aliungana nao na kutoa kafara na kuwa na sherehe kwa ajili ya ukumbusho wa rehema za Mungu.

Wakati Yethro akiwa amebaki katika hema, punde aliona jinsi Musa alivyokuwa na mzigo mzito. Ili kudumisha utaratibu na nidhamu miongoni mwa kundi kubwa, ujinga, na kundi ambalo halikuwa na mafunzo lilihitaji kuwa na jukumu. Musa alikuwa ndiye (301) kiongozi wao aliyejulikana na hakimu, na sio tu majukumu yote ya watu yalikuwa mikononi mwake, lakini hata ugomvi ambao ungetokea miongoni mwao, ulipelekwa kwake. Alikuwa ameruhusu hilo, maana lilimpa nafasi ya kuwaelekeza; maana alisema, “nami nawajuvisha amri za Mungu, na sheria zake.” Lakini Musa alipinga, akisema, “Jambo hili ni zito mno kwako; huwezi wewe kulitenda peke yako”.

“Huna budi, utadhoofika wewe.” Alimshauri Musa ateue watu wema wawe watawala kwa maelfu, na wengine wawe watawala wa mamia, na wengine wa makumi. Wanatakiwa wawe “watu walio na uwezo, wenye kumcha Mungu, watu wa kweli, wenye kuchukia mapato ya udhalimu.” Hawa walikuwa waamuzi wa mambo yote madogo madogo, wakati mambo makubwa yatapelekwa kwa Musa, ambaye kwa watu angekuwa, Yethro alisema, “na Mungu na awe pamoja nawe; uwe wewe kwa ajili ya watu mbele ya Mungu, nawe umletee Mungu maneno hayo, nawe utawafundisha zile amri na sheria, nawe utawaonyesha njia ambayo inawapasa kuiendea.” Ushauri huu ulikubalika, na sio tu

kwamba ulileta unafuu kwa Musa, lakini ulikuwa ni matokeo ya kuleta utaratibu kamili miongoni mwa watu.

Mungu alikuwa amemheshimu sana Musa, na alifanya maajabu kwa mkono wake; lakini ukweli kwamba alikuwa amechaguliwa kuwaagiza wengine haukumfanya ajione kwamba hakuhitaji maagizo. Kiongozi aliyechaguliwa wa Israeli alisikiliza kwa furaha mapendekezo ya kuhani wa Midiani, na kuukubali mpango wake kuwa wa hekima.

Kutoka Redifimu watu waliendelea na safari yao, wakifuata uelekeo wa nguzo ya wingu. Njia yao ikaongozwa kupitia mabonde yasiyo na kitu, katika mitelemko mikali, na katika miamba michafu. Mara kwa mara kadri walivyopita kwenye mchanga, walikuwa wanaona mbele yao kukiwa na milima yenye mawe mawe, kama kuta kubwa, ikisimama mbele yao, na kuonekana kana kwamba itawazuia kuendelea mbele zaidi. Lakini kadri walivyokaribia hapa na pale katika mlima kulionekana ukuta, na mbele, mbonde lingine lilionekana.

Waliongozwa kwenda kupitia mlima mkali. Ilikuwa hali ya kuvutia. Katikati ya milima kulikuwa na urefu wa mamia ya futi kila upande, ikijawa na kufurika, mbali kiasi cha kuonekena kwa macho, jeshi la Israeli wakiwa na wanyama wao. Kisha mbele yao ulikuwa ni Mlima Sinai, ukionekana kwa ukubwa wake. Nguzo ya wingu ikasimama juu ya kilele chake na watu wakaweka mahema yao chini katika bonde la mlima Sinai. (302) Hapa yalikuwa makao yao kwa kipindi cha takribani mwaka mmoja. Wakati wa usiku nguzo ya moto iliwahakikishia kuhusu ulinzi wao, na wakiwa wana usingizi mzito, mkate kutoka mbinguni ulianguka taratibu katika kambi yao.

Kulipopambazuka kulionekana juu ya mlima mwanga kama wa dhahabu, na miali ya jua ya dhahabu ilimulika katika bonde, ikionekana kwa wasafiri wachovu kuwa kama miali ya rehema kutoka katika kiti cha enzi cha Mungu. Katika kila mkono, vilele vyenye mawe mawe vilionekana kuzungumzia uvumilivu wa milele na ukuu. Hapa akili zilivutiwa kwa hofu itokanayo na heshima kuu. Mwanadamu alifanywa ajione ujinga wake na udhaifu mbele ya “aliyepima milima kwa uzani, na vilima kwa mizani” Isaya 40:12.

Israeli hapa angepokea ufunuo wa ajabu uliowahi kufanywa na Mungu kwa wanadamu. Hapa Bwana aliwakusanya watu wake ili awaonyeshe utakatifu wa matakwa yake kwa kutangaza kwa sauti Yake sheria takatifu. Kulitakiwa kufanyika mabadiliko makubwa kwao; maana mivuto mibaya kutoka utumwani na muendelezo wa mda mrefu wa kujichangamana na waabudu sanamu iliondoa alama yao katika mazoea na tabia. Mungu alikuwa anafanya kazi ili kukuza maadili yao kwa kuwapa ujuzi wa Yeye mwenyewe.

Sura ya 27 – Sheria Yatolewa kwa Israel

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 19 hadi 24.

Punde baada ya kuweka kambi Sinai, Musa aliitwa aende juu ili kukutana na Mungu. Akiwa peke yake alipanda juu kupitia njia yenye mawe mawe, na akalikaribia wingu lililokuwa ni mahali pa uwepo wa Yehova. Israeli alikuwa sasa achukuliwe kwa ukaribu zaidi katika uhusiano wa pekee na Mungu aliye juu – ili kufanywa kuwa kama kanisa na taifa chini ya serikali ya Mungu. Ujumbe wa Musa kwa watu ulikuwa:

"Mmeona jinsi nilivyowatendea Wamisri, na jinsi nilivyowachukua ninyi katika mbawa za tai, nikawaleta ninyi kwangu mimi. Sasa basi, ikiwa mtaitii sauti yangu kweli kweli, na kulishika agano langu, hapo ndipo mtakapokuwa tunu kwangu kuliko makabila yote ya watu; maana dunia yote pia ni mali yangu, nanyi mtakuwa kwangu ufalme wa makuhani, na taifa takatifu."

Musa alirudi kwenye kambi, akiwa amewakusanya wazee wa Isareli, alirudia kuwaambia ujumbe wa mbinguni. Jibu lao lilikuwa, "Yote aliyosema Bwana tutayatenda." Hivyo wakaingia katika agano na Mungu, wakikubali kumfanya awe mtawala wao, ambapo walikuwa, kwa namna ya pekee, watii kwa mamlaka Yake. Kisha kiongozi wao akapanda tena mlimani, na Bwana akamwambia, "Tazama, mimi naja kwako katika wingu zito ili watu hawa wasikie nitakaposema nawe, nao wapate kukuamini wewe nawe hata milele." Walipokutana na shida njiani, walimnung`unikia Musa na Haruni, na kuwalaumu kwa kuongoza jeshi la Israeli kutoka Misri ili kuwaua. Bwana alimuheshimu Musa mbele yao, ili kwamba aweze kuwafanya wakubali maagizo yake.

Mungu alidhamiria kulifanya tukio la kutangaza sheria yake liwe la kuogofya, katika kukuza tabia yake. Watu walivutiwa kwamba kila kitu kilichoungana na kazi ya Mungu kichukuliwe kwa uangalifu mkubwa. Bwana alimwambia Musa, "Enenda kwa watu hawa, ukawatakase leo na kesho, wakazifue nguo zao, wawe tayari kwa siku ya tatu; maana siku ya tatu Bwana atashuka katika mlima wa Sinai." Wakati wa siku hizi za katikati wote walitakiwa kuutumia mda katika maandalizi ya kutokea mbele za Mungu. Utu wao na nguo zao lazima ziwe huru kutokana na uchafu. Na kama vile Musa atakapotamka dhambi zao, walitakiwa kujitoa kwa unyenyekevu, kwa kufunga, na maombi, ili kwamba mioyo yao isafishwe kutoka katika uovu.

Maandalizi yalifanyika, kutokana na amri; na kwa kutii, Musa aliagiza kwamba kuwepo na mpaka katika mlima, kiasi kwamba hakuna mwanadamu wala mnyama atakayevuka katika eneo lililo wakfu. Kama mtu yeyote angevuka na kupagusa, adhabu ya kifo ingechukuliwa pale pale.

Asubuhi ya siku ya tatu, kadri macho ya watu wote yalivyoelekezwa mlimani, kilele chake kilifunikwa na wingu zito, lililoonekana kuwa jeusi, likishuka chini hadi mlima wote ukafunikwa na kuwa mweusi. Kisha sauti ya tarumbeta ilisikika, ikiwataka watu

wakusanyike ili wakutane na Mungu; na Musa akaongoza kushuka chini ya mlima. Kutoka katika wingu nene kulionekana radi, wakati ngurumo zikisikika na kusikika katika vilele vilivyowazunguka. “Mlima wa Sinai wote pia ukatoka moshi, kwa sababu Bwana alishuka katika moto; na ule moshi wa tanuu, mlima wote ukatetemeka sana.” “Utukufu wa Bwana ulikuwa kama moto ulao” mbele ya kusanyiko la watu. Na “sauti ya baragumu ikazidi kulia sana.” Hivyo ishara za uwepo wa Mungu zilikuwa za kuogofya kwa jeshi la Israeli na kuwafanya watetemeke kwa hofu, na kuanguka nyuso zao zikiwa chini mbele za Bwana. Hata Musa alisema, “Nimeshikwa na hofu na kutetemeka.” Waebrania 12:21.

Kisha ngurumo zikakoma; baragumu haikusikika tena; dunia haikutetemeka. Kulikuwa na kipindi cha ukimya, na kisha sauti ya Mungu ikasikika. Ikizungumza kutoka katika giza nene lililomzunguka, kama Alivyosimama juu ya mlima, akizungukwa na malaika, Bwana alitangaza sheria yake. Musa akielezea hali ilivyokuwa, anasema, “Bwana alitoka Sinai, (305) Akawaondokea kutoka Seiri; Alitangaza katika kilima cha Parani, akaja Meribathkadeshi. Upande wa mkono wake wa kuume palikuwa na sheria ya moto-moto kwao. Hakika awapenda hayo makabila ya watu; watakatifu wake wote wamo mkononi mwako; nao waliketi miguuni pako; watapokea kila mmoja katika maneno yako.” Kumbukumbu la Torati 33:2,3.

Yehova alijifunua mwenyewe, sio tu katika hali ya juu ya hakimu na mtoa sheria, lakini kama kiongozi mwenye huruma kwa watu wake: “Mimi ni Bwana, Mungu wako, niliyekutoa katika nchi ya Misri, katika nyumba ya utumwa.” Yeye waliyemfahamu kuwa kama Kiongozi na Mkombozi wao, ambaye aliwatoa kutoka Misri, akitengeneza njia baharini kwa ajili yao, na kuwaangamiza Farao na jeshi lake, Ambaye amejionyesha kuwa juu kuliko miungu yote ya Misri – alikuwa ndiye aliyesema sheria yake.

Kwa wakati huu sheria haikusemwa kwa ajili ya manufaa ya Waebrania tu. Mungu aliwaheshimu kwa kuwafanya wawe walinzi na watunzaji wa sheria Yake, lakini ilitolewa kama tegemeo takatifu la ulimwengu wote. Sheria ya Muumba inawahusu wanadamu wote, na ilitolewa kwa kuwaelekeza na kuwatawala wote. Amri kumi, zilizo wazi na kwa ufupi, zinazoeleweka, na zenye mamlaka, hutimiza wajibu wa mwanadamu kwa Mungu na kwa mwanadamu mwenzake; na zote zikijengwa katika msingi mkuu wa upendo. “Mpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote, na kwa nguvu zako zote, na kwa akili zako zote; na jirani yako kama nafsi yako.” Luka 10:27. Tazama pia Kumbukumbu la torati 6:4,5; Mambo ya Walawi 19:18. Katika Amri Kumi kanuni hizi huchukuliwa kwa undani, na kufanywa zihusiane na hali na mazingira ya mwanadamu.

“Usiwe na miungu mingine ila Mimi.”

Yehova, wa milele, mwenye uwezo wa kuwepo mwenyewe, ambaye hakuumbwa, Yeye mwenyewe akiwa chanzo na mpaji wa wote, ni Yeye peke yake mwenye haki ya kuheshimiwa na kuabudiwa. Mwanadamu amekatazwa kutoa nafasi ya kwanza kwa kitu

au kiumbe chochote katika upendo na utumishi wake. Chochote kinachopelekea kupunguza upendo wetu kwa Mungu au kuingilia utumishi wetu Kwake, hicho tunakifanya kiwe mungu.

“Usijifanyie sanamu ya kuchonga, wala mfano wa kitu chochote kilicho juu mbinguni, wala kilicho chini duniani, wala kilicho majini chini ya dunia. Usivisujudie wala kuvitumikia.” Amri ya pili hukataza ibada ya Mungu wa kweli kwa sanamu au mifano. Mataifa mengi ya kipagani yalidai kwamba sanamu zao zilikuwa ni mfano au alama tu ambazo kupitia hizo Mungu aliabudiwa, lakini Mungu amesema kuwa ibada kama hiyo ni dhambi. Kujaribu kumuwakilisha aliye wa milele kwa vitu kutashusha dhana ya mwanadamu kwa Mungu. Akili, ikitolewa mbali na ukamilifu wa Yehova, itavutwa ielekee kwa viumbe badala ya kwa Muumba. Na kadri dhana yake kumhusu Mungu itakavyoshushwa, ndivyo mwanadamu pia atakavyodhoofika.

“Kwa kuwa Mimi, Bwana, Mungu wako, ni Mungu mwenye wivu.” Uhusiano mtakatifu wa karibu kati ya Mungu na watu wake unawakilishwa kwa mfano wa ndoa. Ibada ya sanamu ikimaanisha uzinzi wa kiroho, kutokumfurahisha Mungu kunaitwa wivu. “nawapatiliza wana maovu ya baba zao, hata kizazi cha tatu na cha nne cha wanichukiao.” Ni kitu kisichoepukika kwamba watoto watapata shida kutokana na matokeo ya makosa ya wazazi, lakini hawaadhibiwi kutokana na makosa ya wazazi, isipokuwa kama wameshiriki katika dhambi yao. Ni jambo la kawaida, kwa vyovyote, kwamba watoto hufuata hatua za wazazi wao.

Kwa kurithi na mfano watoto wa kiume huchukua dhambi ya baba yao. Mwelekeo usiofaa, ulafi uliokithiri, na maadili yasiyofaa, kadhalika magonjwa ya kimwili na udhaifu, huhamishwa kama urithi kutoka kwa baba kwenda kwa mtoto wa kiume, hata kizazi cha tatu au cha nne. Ukweli huu wa kutisha unapaswa uwe na nguvu za kuwazuia wanaume katika kufuata dhambi. “Nami nawarehemu maelfu elfu wanipendao, na kuzishika amri zangu.” Katika kukataza ibada kwa miungu, amri ya pili humaanisha muunganiko wa ibada kwa Mungu wa kweli. Na kwa wote waliowaaminifu katika kumtumikia, rehema imeahidiwa, sio tu hata kizazi cha tatu na cha nne kama ilivyo gadhabu dhidi ya wamchukiao, lakini kwa maelfu ya vizazi. “Usilitaje bure Jina la Bwana, Mungu wako, maana Bwana hatamhesabia kuwa hana hatia mtu alitajaye Jina lake bure.”

Amri hii sio tu kwamba inakataza viapo visivyo vya kweli na kuapa kwa kawaida, lakini inatukataza kulitumia Jina la Mungu katika namna ya kawaida au hali ya kutojali, bila kujali umuhimu wake mkuu. Kwa kutaja Jina la Mungu bila kutafakari wakati wa (307) mazungumzo, kwa kumsihi katika mambo madogo yasiyo na maana, na kwa kurudia rudia mara kwa mara kulitaja Jina lake, tunakuwa hatumheshimu. “Jina lake ni takatifu la kuogopwa.” Zaburi 111:9. Wote wanapaswa kutafakari ukuu Wake, usafi Wake na utakatifu, ili kwamba moyo uvutiwe kwa kujua ukuu wa tabia Yake; na Jina Lake takatifu linapaswa kutamkwa kwa uchaji, unyenyekevu na umakini.

“Ikumbuke siku ya Sabato uitakase. Siku sita fanya kazi, utende mambo yako yote; lakini siku ya saba ni Sabato ya Bwana, Mungu wako, siku hiyo usifanye kazi yoyote, wewe, wala mwana wako, wala binti yako, wala mtumwa wako, wala mjakazi wako, wala mnyama wako wa kufugwa, wala mgeni aliye ndani ya malango yako. Maana kwa siku sita Bwana alizifanya mbingu, na nchi, na bahari, na vyote vilivyomo, akastarehe siku ya saba; kwa hiyo Bwana akaibariki siku ya Sabato akaitakasa.”

Sabato haikuletwa kama taasisi mpya lakini kama iliyoanzia katika uumbaji. Inapaswa ikumbukwe na kutunzwa kama kumbukumbu ya kazi ya Muumbaji. Ikielekeza kwa Mungu kama Muumba wa mbingu na dunia, inamtofautisha Mungu wa kweli na miungu wa uongo yote. Wote wanaotunza siku ya saba wanamaanisha kwa kitendo hiki kwamba wao ni waabudu wa Yehova. Hivyo basi Sabato ni ishara ya utii wa mwanadamu kwa Mungu kama wapo wanaomtumikia katika dunia. Amri ya nne ndiyo pekee kati ya amri zote kumi ambapo hupatikana vyote viwili Jina na cheo cha mtoa sheria. Ndiyo pekee inayoonyesha mamlaka ya aliyetoa sheria. Hivyo inao muhuri wa Mungu, uliowekwa katika sheria Yake kama ushahidi wa uhalisia wake na nguvu ya kutii.

Mungu aliwapa wanadamu siku sita za kufanya kazi, na anahitaji kwamba kazi zao zifanywe katika masaa ya kazi. Vitendo vya lazima na rehema vimeruhusiwa siku ya Sabato, wagonjwa na wanaosumbuka wanatakiwa waangaliwe kwa wakati wote; lakini kazi isiyo ya lazima inapaswa kuepukwa kabisa. “Kama ukigeuza mguu wako usiihalifu Sabato, usifanye anasa yako siku ya utakatifu wangu; ukiita Sabato siku ya furaha, na siku takatifu ya Bwana yenye heshima….ndipo utakapojifurahisha katika Bwana.” Isaya 58:13.

Wala katazo haliishii hapo, “Wala kuyatafuta yakupendezayo, wala kusema maneno yako mwenyewe.” Ndiyo anavyosema nabii. Wote wanaoongelea mambo ya kazi au kufanya mipango siku ya Sabato wanachukuliwa na Mungu kuwa sawa na kujiingiza kikamilifu katika kutenda kazi hizo. Kwa kuitakasa Sabato, hatupaswi hata kuruhusu akili zetu ziwe katika mambo yenye tabia ya kiulimwengu. Na amri inawahusu wote walio ndani ya malango yetu. Walio ndani ya nyumba zetu wanapaswa kuacha shughuli zao za (308) kiulimwengu wakati wa masaa matakatifu. Wote wanapaswa kuungana ili kumtumikia kwa moyo wa kujitoa katika siku Yake takatifu.

“Waheshimu baba yako na mama yako; siku zako zipate kuwa nyingi katika nchi upewayo na Bwana, Mungu wako.”

Wazazi wamewekewa katika kiwango cha upendo na heshima ambapo hakuna mtu mwingine anayelingana nao. Mungu Mwenyewe, ambaye amewawekea majukumu kwa roho walizopewa, ametoa katika sheria kwamba wakati wa awali wa maisha, wazazi wanasimama badala ya Mungu kwa watoto wao. Na yeyote anayekataa haki ya mamlaka ya wazazi wake anakataa mamlaka ya Mungu. Amri ya tano inawataka watoto sio tu kutoa heshima, kujitoa, na utii kwa wazazi wao, lakini pia kuwapenda na kuwajali, kuifanya

mizigo yao kuwa myepesi, kulinda heshima yao, na kuwapa faraja wakati wa uzee. Huhusu pia heshima kwa watenda kazi na watawala na kwa wote wengine ambao Mungu amewapa mamlaka.

Hii, anasema mtume, “ndiyo amri ya kwanza yenye ahadi.” Waefeso 6:2. Kwa Israeli, wakitarajia punde kuingia Kanaani, ilikuwa ni ahadi kwa watiifu, kwa kuwa na maisha marefu katika nchi ile nzuri; lakini ina maana pana zaidi, ikiwahusu Israeli wa Mungu, na kuwaahidi maisha ya milele katika dunia wakati itakapokuwa huru kutokana na laana ya dhambi.

“Usiue.”

Vitendo visivyo vya haki vinavyokusudia kufupisha maisha; roho ya chuki na kulipiza kisasi, au tamaa yoyote inayopelekea vitendo vya maumivu kwa wengine, au kutusababisha hata kuwatakia mabaya (maana “kila amchukiaye ndugu yake ni muuaji”); kutokuwajali wahitaji au wenye shida kutokana na ubinafsi; tamaa zote au unyimaji usio wa lazima au kufanya kazi kupita kiasi kunakoharibu afya – yote haya ni, kwa hali ya juu au ya chini, uvunjaji wa amri ya sita.

“Usizini.”

Amri hii inakataza sio tu vitendo najisi, lakini mawazo ya anasa na tamaa, au kitendo chochote kinachopelekea kuviamsha. Usafi uanatakiwa sio tu katika maisha ya nje lakini ndani ya siri za makusudio na hisia za moyo. Kristo, aliyefundisha wajibu katika sheria ya Mungu, alisema mawazo maovu au kutazama dhambi ni kitendo cha kuvunja sheria.

“Usiibe.”

Dhambi zote za wazi na za siri zimehusishwa katika katazo hili. Amri ya nane inahukumu wizi na kujihusisha na watumwa, na inakataza vita kwa makusudi ya kutaka. Inahukumu wizi na unyang‘anyi. Inahitaji uadilifu katika kila dakika ya mambo yetu ya maisha. Inakataza kutaka zaidi katika biashara, na inahitaji kulipa madeni na malipo halali ya mshahara. Inasema kwamba kila jaribu la kujipatia faida kutokana na ujinga, udhaifu, au bahati mbaya kwa mwingine huandikwa kama udanganyifu katika vitabu vya mbinguni. “Usimshuhudie jirani yako uongo.”

Udanganyifu katika jambo lolote, kila jaribu au kusudi la kumdanganya jirani yetu, hapa yote yanahusika. Kusudio la kudanganya ndilo lenye uongo. Kwa ishara ya mtazamo wa jicho, kutikisa mkono, ishara ya usoni, uongo unaweza kusemwa sawa na utakavyosemwa kwa maneno. Matamshi yote yaliyokusudiwa ya kupita kiasi, kila dokezo au penyezo lililokusudiwa kupeleka makosa au maelezo yaliyokuzwa, hata tamko la ukweli katika hali ya kupotosha, ni uongo. Amri hii inakataza kila juhudi ya kudhuru heshima ya jirani yetu au kuhisi mabaya, kwa kauli ya kusingizia au kutoa simulizi. Hata kuzuia ukweli usisemwe, ambapo matokeo mabaya yanaweza kuwapata wengine, ni uvunjaji wa amri ya

tisa. “Usitamani nyumba ya jirani yako, usimtamani mke wa jirani yako, wala mtumwa wake, wala mjakazi wake, wala ng`ombe wake, wala punda wake, wala chochote alicho nacho jirani yako.”

Amri ya kumi inalenga katika mzizi wa dhambi zote, ikikataza tamaa zitokanazo na ubinafsi, ambako hutoka chemchemi za vitendo vya dhambi. Aliye katika utii wa sheria ya Mungu hujiepusha kujiingiza hata katika tamaa za dhambi kwa kile kilicho mali ya mwingine hatakuwa mkosaji wa lile tendo potofu kwa viumbe wenzake.

Hiyo ndiyo sheria takatifu ya Mungu, iliyotolewa katikati ya ngurumo na miali, na kwa maajabu ya kudhihirishwa kwa nguvu za ukuu wa Mtoa sheria Mkuu. Mungu aliunganisha utoaji wa sheria Yake na udhihirisho wa nguvu na utukufu Wake, ili kwamba watu Wake kamwe wasisahau hali ilivyokuwa, na kwamba wanaweza kuvutiwa na uzito wa heshima kwa Mtunzi wa sheria, Muumbaji wa mbingu na dunia. Angeonyesha pia kwa wanadamu wote utakatifu, umuhimu, na umilele wa sheria Yake.

Watu wa Israeli walitekewa kwa hofu. Ukuu wa nguvu za matamshi ya Mungu ulionekana zaidi ya mioyo yao iliyokuwa inatetemeka kuweza kustahilimili. Maana kanuni kuu ya Mungu iliyo ya haki ilikuwa inatolewa mbele zao, walitambua makosa ya tabia ya (310) dhambi kuliko hapo kabla, na makosa yao yakionekana kwa Mungu mtakatifu. Walisinyaa na kutoka mlimani kwa hofu na kicho. Walimlilia Musa, “Sema nasi wewe, nasi tutasikia, bali Mungu asiseme nasi, tusije tukafa.” Kiongozi alijibu, “Msiogope, maana Mungu amekuja ili awajaribu, na utisho wake uwe mbele yenu, ili kwamba msifanye dhambi.” Watu, hata hivyo, walibaki mbali, wakiangalia hali kwa hofu, wakati Musa “akilikaribia lile giza kuu Mungu alipokuwapo”

Akili za watu, zikiwa zimetiwa upofu na upungufu kutokana na utumwa na upagani, hazikuwa zimeandaliwa kuthamini kwa ukamilifu kanuni za amri kumi za Mungu. Ili kwamba makusudi ya Mungu yafahamike kwa ukamilifu na kutolewa kwa matumizi, amri za nyongeza zilitolewa, ikitoa kielelezo na kuzihusisha amri Kumi. Sheria hizi zliitwa hukumu, kwa sababu zilitengenezwa kwa hekima isiyo na mwisho na usawa na kwa sababu mahakimu walipaswa kutoa hukumu kwa kuzifuata. Tofauti na amri kumi, zilitolewa kwa Musa, ambaye angezipeleka kwa watu.

Sheria za kwanza katika hizi ziliwahusu watumishi. Wakati wa zamani makosa yalikuwa yanauzwa kwa utumwa na waamuzi; kwa hali fulani, wadaiwa waliuzwa na wadeni wao; na umaskini uliwafanya watu kujiuza au kuuza watoto wao. Lakini Muebrania hakuweza kuuzwa awe mtumwa kwa maisha yake yote. Muda wake wa kutumika ulikuwa wa miaka sita; mwaka wa saba alikuwa awekwe huru. Wizi wa watu, mauaji ya kukusudia, na uasi dhidi ya mamlaka ya wazazi vilipata adhabu ya kifo. Kuendelea kuwashikilia watumwa wasio Waisraeli kwa kuzaliwa kuliruhusiwa, lakini maisha yao na utu wao

vililindwa. Muuaji wa mtumwa aliadhibiwa; kumuumiza kulikofanywa na bwana wake, ingawa sio kwa kiasi cha kupoteza jino, kulipelekea uhuru wake.

Waisraeli wao wenyewe hapo nyuma walikuwa watumwa, na sasa kwamba wanapaswa kuwa na watumwa, walikuwa waangalifu ili wasiwe na roho ya ukatili kama ule walioupata wakiwa chini ya wasimamizi wa kazi wa Misri. Kumbukumbu ya uchungu wa utumwa wao uliwafanya waweze kujiweka katika nafasi ya watumwa, ikiwaongoza kuwa na huruma na upendo, katika kuwatendea wengine kama wao wanavyopenda kutendewa.

Haki za wajane na yatima ziliangaliwa kwa makini, na huruma kutokana na hali yao ya kutokuwa na msaada ziliunganishwa. “Ukiwatesa watu hao katika neno lolote,” Bwana alisema, “nao wakanililia mimi, hakika yangu nitasikia kilio chao, na hasira yangu itawaka (311) moto, nami nitawaua ninyi kwa upanga; na wake wenu watakuwa wajane, na watoto wenu mayatima.” Wageni waliojiunga na Waisraeli, walipaswa walindwe dhidi ya kutendewa mabaya au kuwaonea. “Usimwonee mgeni, wala kumtenda jeuri; kwa kuwa ninyi mlikuwa wageni katika nchi ya Misri.”

Kuchukua riba kutoka kwa maskini kulikataliwa. Nguo ya mtu maskini au blanketi lilichukuliwa kama dhamana, lazima lirudishwe kwake kabla ya kuingia usiku. Aliyekuwa mkosaji wa wizi alitakiwa arudishe mara mbili zaidi. Heshima kwa mahakimu na watawala ilitakiwa, na waamuzi walipewa onyo ili wasihukumu kwa kupotosha, kwa kusaidia jambo lisilo la kweli, au kupokea rushwa. Matamshi ya kuharibu heshima ya mtu yalikatazwa, na vitendo vya huruma vilitakiwa, hata kwa adui wa mtu.

Kisha tena watu walikumbushwa juu ya wajibu mtakatifu wa Sabato. Sikukuu za kila mwaka ziliwekwa, wakati watu wote wa taifa walitakiwa kukusanyika mbele za Bwana, wakimletea dhabihu za shukrani na mazao yao ya kwanza. Lengo la kanuni hizi lilisemwa; waliendelea kutoka katika kutokwenda kinyume na utawala; wote walipewa kwa ajili ya mema ya Israeli. Bwana alisema, “Mtakuwa watakatifu kwangu” – mkistahili kutambuliwa na Mungu Mtakatifu. Sheria hizi ziliandikwa na Musa, na kwa uangalifu kuhifadhiwa kuwa kama msingi wa sheria ya taifa, na, pamoja na amri kumi ambazo zilitolewa ili kutoa kielelezo, cha masharti ya kutimiza ahadi za Mungu kwa Israeli.

Ujumbe sasa ulitolewa kwao na Yehova; “Tazama, mimi namtuma malaika aende mbele yako, ili akulinde njiani na kukupeleka mpaka mahali pale nilipokutengenezea. Jitunzeni mbele yake, mwisikie sauti yake; wala msimtie kasirani; maana, hatawasamehe makosa yenu; kwa kuwa Jina langu limo ndani yake. Lakini ukiisikiza sauti yake kweli, na kuyatenda yote ninenayo mimi; ndipo mimi nitakuwa ni adui wa adui zako, na mtesi wa wakutesao.” Wakati wote wa kutanga tanga kwa Waisraeli, Kristo, katika nguzo ya wingu na ya moto, alikuwa kiongozi wao. Wakati kulikuwa na kivuli kikimsonda Mwokozi, aliyempa Musa amri kwa ajili ya watu, na ambaye alijitokeza mbele yao kama mfereji pekee wa mibaraka.

Akiwa anashuka kutoka mlimani, “Musa akaenda akawaambia watu maneno yote ya Bwana, na hukumu zake zote; watu wote wakajibu kwa sauti moja, wakasema, Maneno (312) yote aliyoyanena Bwana tutayatenda.” Ahadi hii, pamoja na maneno ya Bwana yanayotakiwa kutiiwa, yaliandikwa katika kitabu cha Musa. Kisha ikafuata kuidhinishwa kwa agano. Madhabahu ilijengwa chini ya mlima, na kandokando yake kulikuwa na nguzo kumi na mbili, “kwa hesabu ya kabila kumi na mbili za Israeli,” kuwa ushuhuda wa ukubali wa agano. Kafara zikatolewa na vijana wa kiume waliochaguliwa kwa ajili hiyo.

Akiwa amenyunyizia damu ya kafara juu ya madhabahu, Musa “akakitwaa kitabu cha agano, akakisoma maskioni mwa watu.” Hivyo masharti ya agano yalirudiwa, na wote walikuwa huru kuchagua kama watakubaliana au kuyakataa. Wakati wa awali walikuwa wameahidi kutii sauti ya Mungu; lakini walikuwa wametamka tangu kutolewa kwa sheria; na kanuni zake zimeelezewa kwa kina, ili kwamba waweze kufahamu undani wa agano. Kisha kwa mara nyingine watu wote kwa moyo mmoja “wakasema, Hayo yote aliyoyanena Bwana tutayatenda, nasi tutatii.” Wakati Musa alipomaliza kuisema sheria kwa watu wote, “aliitwaa damu…..akakinyunyizia kitabu chenyewe, na watu wote, akisema, Hii ni damu ya agano mliloamriwa na Mungu.” Waebrania 9:19,20.

Mipangilio sasa iliwekwa kwa ajili ya utimilifu wa taifa teule chini ya Yehova akiwa kama Mfalme wao. Musa alikuwa amepokea amri, “Kweeni wewe, na Haruni, na Nadabu, na Abihu, na watu sabini wa wazee wa Israeli; mkamfikilie Bwana, mkamsujudie kwa mbali. Na Musa peke yake ndiye atakayenikaribia.” Wakati watu walikuwa wakiabudu chini yake, watu hawa waliochaguliwa waliitwa wapande mlimani. Wazee sabini walikuwa wakimsaidia Musa katika serikali ya Israeli, na Mungu aliweka Roho wake juu yao, na kuwaheshimu kwa mtazamo wa nguvu na ukuu wake.

“Wakamwona Mungu wa Israeli; chini ya miguu yake palikuwa na kama sakafu iliyofanyizwa kwa yakuti samawi, kama zile mbingu zenyewe kwa usafi wake.” Hawakumuona Mungu, lakini waliona utukufu Wake. Kabla ya hapo hawakuweza kuhimili hali hiyo; lakini kutolewa kwa nguvu ya Mungu kuliwafanya wawe na kicho na kutubu; walikuwa wanajiuliza kuhusu utukufu Wake, usafi, na rehema, hadi walipoweza kumkaribia ambaye alikuwa ndiye lengo la tafakari yao.

Musa “na mtumishi wake Yoshua” waliitwa ili wakutane na Mungu. Na wakati walipokuwa hawapo, kiongozi aliwateua Haruni na Huri, wakisaidiwa na wazee, kusimama badala yao. “Musa akapanda mlimani, lile wingu likaufunika mlima wa Sinai.” Kwa siku sita wingu liliufunika mlima kama ishara ya uwepo maalumu wa Mungu, hata hivyo hapakuwepo na ufunuo Wake Mwenyewe au mawasiliano ya nia Yake. Kwa wakati wote huo Musa alikuwa akisubiri ili aitwe katika mahali alipo Mungu aliye juu. Alikuwa ameagizwa, “Njoo huku juu kwangu mlimani, uwe huku,” na ingawa uvumilivu na utii wake vilijaribiwa, hakuchoka kusubiri, au kuacha nafasi yake. Muda huu wa kusubiri ulikuwa ni kwa ajili ya maandalizi yake, wa kujichunguza kwa undani. Hata huyu mtumishi

wa Mungu aliye pata fadhila hakuweza kumkaribia Mungu mara moja na kukabili utukufu Wake. Siku sita lazima zitumike katika kujitoa kwake kwa Mungu kwa kuuchunguza moyo, kutafakari, na maombi kabla ya kuandaliwa kuongea na Muumba wake moja kwa moja.

Siku ya saba, ambayo ilikuwa ni Sabato, Musa aliitwa apande juu katika wingu. Wingu zito lilionekana machoni pa Israeli wote, na utukufu wa Mungu ukafunuliwa kama moto ulao. “Musa akaingia ndani ya lile wingu, akapanda mlimani; Musa akawa huko katika ule mlima siku arobaini, mchana na usiku.” Kuchelewa kwa muda wa siku arobaini katika mlima hazikujulisha siku sita za maandalizi. Wakati wa siku sita Yoshua alikuwa pamoja na Musa, na kwa pamoja walikula Mana na kunywa “katika kijito kilichotiririka kutoka mlimani.” Lakini Yoshua hakuingia pamoja na Musa ndani ya lile wingu. Alibaki nje, na kuendelea kula na kunywa kila siku akiwa anasubiri kurudi kwa Musa, lakini Musa alifunga wakati wa siku zote arobaini.

Wakati akiwa katika mlima, Musa alipokea maagizo ya kujenga hema takatifu ambapo ndani yake uwepo wa mbingu utadhihirishwa. “Nao wanifanyie patakatifu; ili nipate kukaa kati yao” (Kutoka 25:8), ilikuwa ni amri ya Mungu. Kwa mara ya tatu utunzaji wa Sabato ulitangazwa. “Ni ishara ya kati ya mimi na wana wa Israeli milele,” Bwana alisema, “ili mpate kujua ya kuwa mimi ndimi Bwana niwatakasaye ninyi. Basi mtaishika hiyo Sabato; kwa kuwa ni takatifu kwenu…..kila mtu atakayeitia unajisi, hakika yake atauawa.” Kutoka (314) 31:17,13,14.

Maagizo yalikuwa yametolewa ya kujenga madhabahu mara moja kwa ajili ya utumishi kwa Mungu; na sasa watu wanaweza kuhitimisha, kwa sababu lengo lililoonekana ilikuwa ni utukufu wa Mungu, na pia kwa sababu ya hitaji lao la ibada, ili kwamba wahesabiwe haki wakiwa wanafanya kazi katika jengo siku ya Sabato. Ili kuwalinda katika kosa hili, onyo lilitolewa. Hata utakatifu na uhitaji wa kazi ya Mungu haupaswi kuwaongoza kuivunja siku Yake takatifu ya kupumzika.

Kwa hiyo watu wangeheshimiwa kwa kukubaliana na uwepo wa Mfalme wao. “Na mimi nitakaa kati ya wana wa Israeli, nami nitakuwa Mungu wao,” “Nami nitakuwa na wana wa Israeli hapo, na hiyo Hema itafanywa, takatifu na utukufu wangu.” (Kutoka 29:45,43.), ilikuwa ni uhakika aliopewa Musa. Kama alama ya mamlaka ya Mungu na nia Yake, nakala ya amri zilizoandikwa kwa kidole cha Mungu mwenyewe katika mbao mbili za mawe ilitolewa kwa Musa (Kumbukumnu la torati 9:10; Kutoka 32:15,16), ili ziwekwe ndani ya hema takatifu, ambayo, ilipotengenezwa, ilikuwa ionekane kuwa kinara cha ibada ya taifa.

Kutoka katika kizazi cha utumwa Waisraeli walikuwa wamekwezwa juu ya watu wote ili kuwa hazina pekee ya Mfalme wa wafalme. Mungu alikuwa amewatenga kutoka katika ulimwengu, ili awape jukumu takatifu. Aliwafanya kuwa warithi wa sheria yake, na

alikusudia, kupitia kwao, kuhifadhi miongoni mwa watu ujuzi Wake. Hivyo nuru ya mbinguni ingemulika katika ulimwengu uliojaa giza, na sauti ingesikika ikiwaita watu wote kutoka katika ibada zao za sanamu ili wamtumikie Mungu aliye hai. Kama Waisraeli wangekuwa waaminifu katika jukumu lao, wangekuwa nguvu ndani ya ulimwengu. Mungu angekuwa mlinzi wao, na angewakweza juu ya mataifa yote. Nuru yake na kweli ingefunuliwa kupitia kwao, na wangeweza kusimama chini ya kanuni yake ya hekima na takatifu kuwa kama mfano wa ukuu wa ibada Yake katika kila aina ya ibada za sanamu.

Sura ya 28.- Ibada ya Sanamu Huko Sinai

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 32 hadi 34.

Wakati Musa akiwa hayupo ulikuwa ni wakati wa kusubiri na wasiwasi kwa Israeli. Watu walijua kwamba amepanda mlimani pamoja na Yoshua, na ameingia ndani ya wingu nene ambalo lilionekana hata chini bondeni, likiwa katika kilele cha mlima, liliangaza kutoka wakati hata wakati kwa radi zilizoashiria uwepo wa mbingu. Walisubiri kwa hamu kurudi kwake. Wakiwa na desturi za Misri za kumuelezea Mungu kwa vitu, ilikuwa ni vigumu kwao kutegemea kisichoonekana, na walikuwa wanamtegemea Musa ili kushikilia imani yao. Sasa alikuwa amechukuliwa kutoka kwao. Siku baada ya siku, wiki baada ya wiki zilipita, na bado hakurudi. Bila kujali kuwa wingu lilikuwa bado likionekana, ilionekana kwa wengi katika kambi kwamba kiongozi wao amewaacha, au kwamba ameuawa kwa moto ulao.

Wakati huu wa kusubiri, ulikuwa ni wakati wa kutafakari sheria ya Mungu ambayo walikuwa wameisikia, na kuandaa mioyo yao ili kupokea ufunuo zaidi ambao angeutoa kwao. Hawakuwa na wakati kwa ajili ya hayo; na kama wangekuwa wanatafuta kujua zaidi kwa mahitaji ya Mungu, na kunyenyekesha mioyo yao mbele Zake, wangekuwa wamekingwa na majaribu. Lakini hawakufanya hivyo, na punde wakawa hawajali, wasio tayari, na wasiojali sheria. Lakini hii ilikuwa ni kusababishwa hasa na watu waliojichanganya na Waisraeli. Hawakuwa wavumilivu katika njia yao kuelekea Nchi ya Ahadi – nchi iliyojaa maziwa na asali. Ilikuwa ni kwa masharti ya utii kwamba nchi nzuri iliahidiwa kwao, lakini walipoteza ufahamu huu. Walikuwepo baadhi ambao walipendekeza kurudi Misri, lakini iwe kuendelea mbele kwenda Kanaani au kurudi nyuma kwenda Misri, watu hawakudhamiria kusubiri zaidi kurudi kwa Musa.

Wakihisi kutokuwa na msaada kutokana na kutokuwepo kwa kiongozi wao, walirudi (316) katika imani yao ya zamani. “Kundi la watu waliochangamana” lilikuwa ndilo la kwanza kuanzisha manung`uniko na kutokuwa na uvumilivu, na walikuwa ndio viongozi katika kuasi uliofuata. Miongoni mwa vitu vilivyochukuliwa na Wamisri kuwa ni miungu vilikuwa ni ng`ombe au ndama; na ilikuwa ni mapendekezo ya wale waliokuwa wakifanya aina hii ya ibada ya sanamu huko Misri kwamba ndama atengenezwe na kuabudiwa. Watu walipenda kuwa na sanamu ili imuwakilishe Mungu, na kuwa mahali pa Musa.

Mungu hakuwa ametoa hali yoyote ya mfano Wake Mwenyewe, na alikuwa amekataza aina yoyote ya uwakilishi wake kwa vitu kwa lengo hilo. Miujiza yenye nguvu huko Misri na katika bahari ya Shamu ilikusudiwa kuimarisha imani yao Kwake kama asiyeonekana, msaada wenye nguvu zote wa Israeli, Mungu pekee wa kweli. Na tamaa ya kuwa na udhihirisho unaoonekana wa uwepo wake ulikuwa umewekwa katika nguzo ya wingu na moto iliyoliongoza jeshi, na kwa kufunua utukufu Wake katika mlima Sinai. Lakini wingu la uwepo Wake likiwa bado linaonekana mbele yao, walirudi nyuma ndani ya mioyo yao

katika ibada ya sanamu ya Misri, na kuuwakilisha utukufu wa Mungu asiyeonekana kwa sanamu ya ng`ombe!

Wakati wa kutokuwepo Musa, mamlaka yalikuwa yamewekwa kwa Haruni, na kundi kubwa lilikusanyika katika hema yake, wakiwa na hitaji, “Haya! Katufanyie miungu itakayokwenda mbele yetu, kwa maana Musa huyo aliyetutoa katika nchi ya Misri hatujui yaliyompata.” * (Tazama kiambatanisho namba 4.). Wingu, walisema, ambalo liliwaongoza hadi hapo, sasa lilikuwa limedumu kusimama juu ya mlima; haliwezi tena kuwaongoza katika safari yao. Wanapaswa kuwa na sanamu badala yake; na kama, walivyopendekeza, wangetakiwa kurudi Misri, wangepata fadhila kwa Wamisri wakiwa na sanamu hii mbele yao wakiitambua kuwa ni mungu wao.

Machafuko hayo yalihitaji mtu imara, maamuzi, na mwenye nguvu isiyoyumbishwa; ambaye anamheshimu Mungu kuliko fadhila za wanadamu, aliye salama, au anayejali maisha. Lakini kiongozi wa wakati huo wa Israeli hakuwa wa tabia hiyo. Haruni kwa unyonge alipingana na watu, lakini kutokuwa imara kwake na kushawishika kirahisi baada ya kusongwa zaidi kuliwafanya waongeze nguvu katika kusudio lao. Kelele ziliongezeka. Upofu, kutojiuliza kulionekana kuchukua akili za watu. Walikuwepo baadhi ambao waliendelea kuwa waaminifu katika agano na Mungu, lakini sehemu kubwa ya watu iliungana katika uasi. Wachache waliojitokeza kukataa pendekezo la kutengeneza sanamu (317) kuwa ibada, waliwekwa pembeni na kutendewa vibaya, na kwa sababu ya machafuko na msisimko hatimaye walipoteza maisha yao.

Haruni alihofia usalama wake; na badala ya kusimama imara kwa kumheshimu Mungu, alikubaliana na matakwa ya wengi. Kitendo chake cha kwanza kilikuwa ni kuagiza kwamba heleni za dhahabu zikusanywe kutoka kwa watu wote na kupewa yeye, akitarajia kwamba kiburi na majivuno vingepelekea wakatae kutoa kafara kama hiyo. Lakini kwa moyo mmoja walikubali kutoa mapambo yao; na kutokana na hayo, alitengeneza sanamu ya ndama, kwa kufananisha na miungu ya Misri. Watu walidai, “Hiyo ndiyo miungu yako Ee Israeli, iliyokutoa katika nchi ya Misri.” Na Haruni aliruhusu shambulizi hili kwa Yehova. Alifanya zaidi. Akiona kitakachotosheleza mungu wa dhahabu aliyempokea, alijenga madhabahu mbele yake, na kutangaza, “kesho itakuwa sikukuu kwa Bwana.” Tangazo zilisindikizwa na baragumu kutoka katika kundi hadi kundi katika kambi nzima. “Wakaondoka asubuhi na mapema, wakatoa dhabihu, wakaleta sadaka za amani, watu wakaketi kula na kunywa, wakaondoka wacheze.” Kwa kujifanya kufanya “sikukuu kwa Bwana,” walikuwa walafi na kupungukiwa maadili mema.

Ni jinsi gani mara kwa mara, katika siku zetu, kupenda anasa kunajificha katika “hali ya utauwa”! dini inayoruhusu watu, huku ikitunza desturi za ibada, kujitoa wenyewe katika ubinafsi au tamaa za mwili, hupendeza wengi kama ilivyokuwa siku za Israeli. Na bado kuna akina Haruni ambao ni rahisi kugeuzwa, ambao, wakiwa wana nafasi za mamlaka

ndani ya kanisa, watakubaliana na tamaa za wasiojitoa kikamilifu, na hivyo kuwatia moyo watende dhambi.

Siku chache tu zilikuwa zimepita tangu Israeli walipofanya agano na Mungu ili kutii sauti Yake. Walikuwa wamesimama wakitetemeka kwa hofu mbele ya mlima, wakisikiliza maneno ya Bwana, “Usiwe na miungu mingine ila mimi.” Utukufu wa Mungu bado uko juu ya Sinai huku kusanyiko likiwa linauona; lakini waligeukia mbali, na kutaka miungu wengine. “Walifanya ndama huko Horebu, wakaisujudia sanamu ya kuyeyuka. Wakaubadili utukufu wao kuwa mfano wa ng`ombe mla majani.” Zaburi 106:19,20. Ni kwa jinsi gani walionyesha kutokuwa na shukrani kubwa, au kujaribu kutukana kulikoonyeshwa, kwake Yeye aliyekuwa amejifunua kwao kama baba mwenye upendo na Mfalme mwenye nguvu zote!

Musa akiwa mlimani alitahadharishwa juu ya uasi katika kambi na akaagizwa kurudi (318) bila kuchelewa. “Haya! Shuka,” yalikuwa ni maneno ya Mungu; “watu wako uliowatoa katika nchi ya Misri wamejiharibu nafsi zao; wamepotoka upesi kuiacha ile njia niliyowaamuru, wamejifanyizia ndama ya kuyeyusha wakaiabudu.” Mungu angeweza kuchunguza mwenendo tangu mwanzo; lakini aliacha ili ufikie kiwango hicho ili kwamba aweze kuwafundisha wote somo katika adhabu Yake ya kusali na kuasi.

Agano la Mungu na watu wake lilikuwa limevunjwa, na akasema kwa Musa, “basi sasa niache ili hasira zangu ziwake juu yao, niwaangamize, nami nitakufanya wewe uwe taifa kuu.” Watu wa Israeli, hasa watu waliojichanganya, daima walikuwa wanaonekana kuasi dhidi ya Mungu. Pia walikuwa wakinung`unika kwa kiongozi wao, na walimhuzunisha kwa sababu ya kutokuamini kwao na ugumu wa mioyo yao, na ilikuwa ni kazi ya kuchosha nafsi kuwaongoza hadi nchi ya Ahadi. Dhambi zao tayari zilikuwa zimeharibu fadhila za Mungu, na haki ilifanya kazi yake kwa kuwaharibu. Kwa hiyo Bwana alidhamiria kuwaangamiza, na kumfanya Musa kuwa taifa kubwa. “basi sasa niache…niwaangamize,” yalikuwa maneno ya Mungu. Kama Mungu alikuwa amekusudia kuwaangamiza Israeli, nani angesihi kwa ajili yao? Ni wachache kiasi gani ambao wangewaacha wadhambi katika janga lao! Ni wachache kiasi gani ambao kwa furaha wangebadilisha zamu ya kusumbuka na mzigo na kafara, na kulipiza kwa kutokuwa na shukrani na manung`uniko, kwa nafasi ya heshima, wakati alikuwa ni Mungu Mwenyewe ambaye alitoa kuachiliwa.

Lakini Musa alitambua msingi wa tumaini wakati kulipokuwepo na kukata tamaa na hasira. Maneno ya Mungu, “basi sasa niache,” aliyafahamu kuwa siyo ya kukataa bali kufanya upatanisho, ikimaanisha kwamba hakuna kingine isipokuwa maombi ya Musa yangeweza kuwaokoa Isareli, lakini kama atasihi, Mungu angeweza kuwaacha watu Wake. “Akamsihi sana Bwana, Mungu wake, na kusema, Bwana, kwa nini hasira zako kuwaka juu ya watu wako uliowaleta kutoka nchi ya Misri kwa uweza mkuu, na kwa mkono wenye nguvu?”

Mungu alikuwa amemaanisha kwamba aliwakataa watu Wake. Alikuwa amesema kwa Musa kuhusu wao kama “watu wako uliowaleta kutoka Misri.” Lakini Musa kwa unyenyekevu alikataa uongozi wa Israeli. Hawakuwa wake, lakini wa Mungu – “watu (319) wako uliowaleta…kwa mkono wenye nguvu. Kwa nini Wamisri kunena, wakisema, Amewatoa kwa kuwatenda uovu, ili apate kuwaua mlimani, na kuwaondoa ili watoke juu ya nchi?”

Baada ya muda wa miezi michache tangu Israeli walipoondoka Misri, taarifa za ukombozi wao wa ajabu zilikuwa zimeenea katika mataifa yote yaliyowazunguka. Hofu zilikuwa kati ya mataifa ya kipagani. Wote walikuwa wakitazama ili waone kile ambacho Mungu wa Israeli angekifanya kwa watu wake. Kama sasa wangeangamizwa, maadui wao wangeshinda, na Mungu asingeheshimiwa. Wamisri wangedai kwamba madai yao yalikuwa ya kweli – badala ya kuwaongoza watu wake katika jangwa ili wakatoe kafara, amewasababisha wao wawe kafara. Wasingefikiria dhambi za Israeli ; uangamivu wa watu ambao alikuwa amewaheshimu kwa mda mrefu, ungeleta dharau kwa Jina lake. Ni wajibu kiasi gani kwa wale ambao Mungu amewaheshimu, ili kulifanya Jina lake liwe na sifa katika dunia! Ni kwa uangalifu gani watajali kujilinda dhidi ya kutenda dhambi, kushusha hukumu zake na kusababisha Jina lake lidharauliwe na wapagani!

Kadri Musa alivyofanya upatanisho kwa Isareli, uvumilivu wake ulipotea ndani ya upendo wa dhati aliokuwa nao kwa wale ambao, kwa mkono wa Mungu, walikuwa ni njia ya kufanya makubwa zaidi. Bwana alisikiliza ombi lake, na akasikia ombi lake lisilo la ubinafsi.

Mungu alikuwa amemkubali mtumishi wake; alikuwa amejaribu uaminifu wake na upendo kwa wakosaji, watu wasio na shukrani, na jinsi Musa alivyovumilia jaribu. Upendo wake kwa Israeli ulitokana na msukumo usio wa kibinafsi. Heshima ya watu waliochaguliwa na Mungu kwake kilikuwa kitu cha thamani kuliko heshima ya mtu binafsi, alichokipenda kuliko nafasi ya kuwa baba wa taifa kubwa. Mungu alipendezwa na uaminifu wake, usafi wake wa moyo, na uadilifu wake, na akampa, kama mchungaji mwaminifu, kazi kubwa ya kuwaongoza Isareli kwenda Nchi ya Ahadi.

Kadri Musa na Yoshua walivyoshuka kutoka mlimani, Musa akiwa na “mbao zenye ushuhuda,” walisikia kelele za watu wengi, wakiwa katika kelele za mwituni, kwa Yoshua aliyekuwa askari, wazo la kwanza lilikuwa ni shambulio la maadui. “Kuna kelele ya vita maragoni,” alisema. Lakini Musa hakutambua vizuri asili ya kelele. Sauti haikuwa ile ya kuvamiwa, lakini ya sherehe. “Hiyo ni sauti ya watu wapigao kelele kwa sababu ya kushinda vitani, wala si sauti ya watu wapigao kelele kwa sababu ya kushindwa; bali kelele za watu waimbao ndizo ninazozisikia mimi.”

Kadri walivyokaribia katika kambi, waliowaona watu wakipiga kelele na kucheza (320) kuzunguka sanamu yao. Ilikuwa ni hali ya fujo za kipagani, kuigiza kwa sherehe za ibada

za sanamu za Misri; lakini sasa si hali ya ibada kwa Mungu! Musa alichanganyikiwa. Alikuwa ndio amekuja kutoka katika uwepo wa utukufu wa Mungu, na ingawa alikuwa amepewa tahadhari ya kile kilichotendeka, hakuwa amejiandaa kwa hali hiyo ya undhaifu wa Israeli. Hasira yake ikawaka. Ili kuonyesha kukerwa kwake na kosa lao, alizitupa chini mbao za mawe, na zikavunjika mbele ya watu wote, kumaanisha kwamba walikuwa wamelivunja agano lao na Mungu, hivyo Mungu amelivunja agano na wao.

Walipoingia kambini, Musa alipita katikati ya kundi la watu, na kuivunja sanamu, na kuitupa ndani ya moto. Kisha baadae akaifanya kuwa mavumbi, na akisha kuyatupa katika kijito kilichokuwa kikitiririka kutoka mlimani, aliwapa watu wanywe. Hivyo ikaonyeshwa jinsi mungu waliyemuabudu asivyokuwa na thamani yoyote.

Kiongozi mkuu alimuita ndugu yake mkosaji na akamuuliza, “Watu hawa wamekufanyia nini hata ukaleta dhambi hii kuu juu yao?” Haruni alijaribu kujitetea kwa kuelezea matakwa ya watu; kwamba kama hakuwa asingekuwa amekubaliana nao katika matakwa yao, angeuawa. “Hasira ya bwana wangu isiwake,” alisema, “wewe unawajua watu hawa, ya kwamba wamejielekeza kwa mabaya. Maana waliniambia, Katufanyie miungu, itakayokwenda mbele yetu, kwa maana mtu huyo Musa, aliyetutoa katika nchi ya Misri, hatujui yaliyompata. Nikawaambia, Mtu yeyote aliye na dhahabu na aivunje; basi wakanipa, nami nikaitupa ndani ya moto, akatoka ndama huyu.” Alitaka amfanye Musa kuamini kwamba muujiza ulifanyika – kwamba dhahabu ilitupwa ndani ya moto, na kwa nguvu zisizo za kawaida ikabadilika na kuwa ndama. Lakini kujitetea kwake kulikuwa bure. Kwa haki alihesabiwa kuwa mkosaji mkuu.

Ukweli kwamba Haruni alikuwa amebarikiwa na kuheshimiwa hadi hapo zaidi ya watu ndio ulioifanya dhambi yake kuwa mbaya. Alikuwa ni Haruni “mtakatifu wa Bwana” (Zaburi 106:16), ndiye aliyetengeneza sanamu na kutangaza sherehe. Ni yeye ambaye alikuwa ameteuliwa kuwa msemaji wa Musa, na kuhusu yeye ambaye Mungu mwenyewe alidhihirisha, “Najua ya kuwa, yeye aweza kusema vizuri,” (Kutoka 4:14), ndiye (323) aliyeshindwa kuwachunguza waabudu miungu katika kujidai kwao kwamba wana lengo la mbinguni. Yeye ambaye Mungu alimtumia katika kuleta hukumu kwa wote wawili, Wamisri na miungu yao, alisikia bila kusita tangazo ya kwamba, “Hiyo ndiyo miungu yako Ee Israeli, iliyokutoa katika nchi ya Misri.”

Alikuwa ni yeye aliyekuwa pamoja na Musa mlimani, na hapo akauona utukufu wa Bwana, ambaye aliona kwamba katika udhihirisho wa utukufu huo hapakuwa na chochote ambacho kingefanya sanamu itengenezwe – ni yeye aliyeubadilisha utukufu katika mfano wa ndama. Ni yeye ambaye Mungu alimpa serikali ya watu wakati Musa hakuwepo, alionekana akikubaliana na uasi wao. “Bwana akamkasirikia sana Haruni, akatakakumwangamiza.” Kumbukumbu la Torati 9:20. Lakini katika kujibu ombi la upatanisho la Musa, maisha yake yalihifadhiwa; na kwa masikitiko kutokana na kosa lake

na kwa unyenyekevu kwa sababu ya dhambi yake kubwa, alirudishwa tena katika fadhila za Mungu.

Kama Haruni angekuwa na moyo wa kusimamia haki, bila kujali matokeo, angeweza kuzuia uasi ule. Kama angedumu kuwa imara katika utii wake kwa Mungu, kama angewaonyesha watu hatari katika Sinai, na kuwakumbusha kuhusu agano lao na Mungu la kutii sheria yake, wangeweza kuona kosa. Lakini kukubaliana kwake na matakwa ya watu na kuwahakikishia katika kuandaa mipango yao, kuliwafanya waende mbali sana katika dhambi kabla haijaingia akilini mwao.

Wakati Musa, aliporudi kwenye kambi, alipopambana na waasi, karipio lake kali na hasira alizizoonyesha katika kuvunja mbao takatifu za sheria ilitofautishwa na watu na habari ya kutaka kumfurahisha ya ndugu yake na kuheshimu tabia, na huruma zao zilielekezwa kwa Haruni. Katika kujionyesha kuwa hana hatia, Haruni alijaribu kuwafanya watu kuwa ndio wahusika wa udhaifu wake katika kukubaliana na matakwa yao; lakini bila kujali hili, walijazwa na mshangao wa upole na uvumilivu wake. Lakini Mungu haoni kama watu waonavyo. Roho ya Haruni ya kukubali na nia yake ya kuwafurahisha ilitia macho yake upofu na kutokuona ukubwa wa kosa alilokuwa analikubali. Hali yake katika kutoa mvuto wake kufanya dhambi katika Israeli iligharimu maisha ya maelfu. Ni tofauti gani katika hili kuhusu Musa, ambaye, huku akiwa mwaminifu katika kutimiza hukumu za Mungu, alionyesha kwamba mafanikio ya Israeli yalikuwa muhimu kwake kuliko mafanikio au heshima ya maisha.

Katika dhambi zote ambazo Mungu ataziadhibu, hakuna ambayo ni ya kuhuzunisha mbele ya macho Yake kuliko wale wanaowatia moyo wengine kufanya maovu. Mungu (324) anapenda watumishiWake waonyeshe utii kwa kukemea makosa kwa uaminifu, hata kama kitendo hicho kina maumivu kiasi gani. Wale wote ambao wamepewa majukumu ya kimbingu hawapaswi kuwa wadhaifu, wepesi wa kugeuka kadri mda unavyokwenda. Hawapaswi kuwa na malengo ya kujikweza, au kuepuka majukumu yaliyokataliwa, lakini kufanya kazi ya Mungu kwa uaminifu usioyumbishwa.

Ingawa Mungu alikuwa ameyakubali maombi ya Musa katika kuwaacha Israeli asiwaangamize, uasi wao ulipaswa kuadhibiwa ili iwe ishara. Kutojali sheria na ugumu wa mioyo ambao Haruni aliwaruhusu kuanguka, kama usingezuiwa kwa haraka, ungeleta machafuko katika uovu, na ungeliingiza taifa katika machafuko ambayo yasingekomeshwa. Kwa katazo la kuogofya dhambi lazima iwekwe mbali. Akiwa amesimama langoni mwa kambi, Musa aliwaita watu, “Ni nani aliye katika upande wa Bwana? Na aje kwangu.” Wale wote ambao hawakujihusisha katika uasi walisimama upande wa kuume wa Musa; wale wote waliokuwa wakosaji, lakini wakatubu, wakasimama upande wa kushoto.

Waliitii amri. Ilionekana kwamba kabila la Lawi halikuwa na sehemu yoyote katika ibada ya sanamu. Kutoka katika makabila mengine ilionekana idadi kubwa, ambayo, ingawa walikuwa wamefanya dhambi, sasa walionyesha toba yao. Lakini sehemu kubwa, wengi wao wakiwa wale waliojichanganya ambao walichochea kutengenezwa kwa ndama, walikuwa wagumu wa moyo na kubaki katika uasi wao. Katika Jina la "Bwana Mungu wa Israeli," Musa aliwaamuru wale waliokuwa upande wa mkono wake wa kuume, ambao walijiweka mbali na ibada ya sanamu, wajifunge panga zao, na kuwaua wote waliong`ang`ana katika uasi. "Wakaanguka siku ile kama watu elfu tatu." Bila kujali nafasi, jamaa, au rafiki, aliyekuwa kiongozi katika uovu aliuawa; lakini wale wote waliotubu na kujinyenyekeza walipona.

Wale wote waliofanya kazi hii ya hukumu ya kutisha walikuwa wanafanya kazi kwa mamlaka ya mbingu, wakitimiza tamko la Mfalme wa mbinguni. Wanadamu wanapaswa wawe waangalifu jinsi, katika upofu wa kibinadamu, wanavyowahukumu wanadamu wenzao; lakini wakati Mungu anapowaamuru watende sawasawa na kauli yake juu ya makosa, wanapaswa kumtii. Wale wote wanaofanya kitendo hiki cha kuumiza, hivyo kuonyesha kukerwa kwao kwa uasi na ibada ya sanamu, na kujitoa kikamilifu katika kumtumikia Mungu wa kweli. Bwana aliheshimu uaminifu wao kwa kuweka tofauti maalumu juu ya kabila la Lawi.

Waisraeli walikuwa wakosaji wa uhaini, na ule uliokuwa dhidi ya Mfalme aliyewapa (325) fadhila na mwenye mamlaka waliyojitolea kuyatii bila kulazimishwa. Ili kwamba serikali ya mbinguni iweze kudumu haki lazima itendeke dhidi ya wasaliti. Hata hapa rehema za Mungu zilionekana. Wakati akiidumisha sheria yake, alitoa uhuru wa kuchagua nafasi ya kutubu kwa wote. Ni wale tu waliobaki katika uasi ndio walioangamizwa.

Ilikuwa ni lazima kwamba dhambi hii iadhibiwe, ili iwe ushuhuda kwa mataifa yaliyowazunguka wa kutokufurahishwa kwa Mungu na ibada ya sanamu. Kwa kutenda haki juu ya wakosaji, Musa, kama chombo cha Mungu, lazima aache kumbukumbu ya umakini na upinzani wa wazi dhidi ya makosa. Kadri Waisraeli watakavyohesabu kuwa ibada ya sanamu ni makosa katika makabila jirani yao, maadui wao wangewatupilia mashitaka kwamba watu waliodai kwamba Yehova ni Mungu wao wametengeneza ndama na kuiabudu huko Horebu. Kisha japo walilazimishwa kutambua ukweli usio wa neema, Israeli wangeweza kuonyesha hukumu ya kutisha ya waasi, kama ushahidi kwamba dhambi yao haikuachwa au kutokujaliwa.

Upendo usiopungua katika haki ulitaka kwamba dhambi hii inaumiza. Mungu ni mlinzi, kama alivyo mtawala wa watu wake. Huawatoa wote waliodhamiria kuasi, kusudi wasiwaongoze wengine kuasi. Katika kulinda uhai wa Kaini, Mungu alionyesha katika ulimwengu kile kitakachokuwa matokeo ya kuruhusu dhambi bila kuadhibiwa. Mvuto ulioonyeshwa na kizazi chake kwa maisha na mafundisho yake ulipelekea hali ya machafuko yaliyohitaji kuangamizwa dunia kwa maji. Historia ya kizazi kabla ya gharika

inadhihirisha kwamba maisha marefu sio mbaraka kwa mdhambi; uvumilivu mkubwa wa Mungu haukuondoa uovu wao. Kadri wanadamu walivyoishi maisha marefu, ndivyo walivyozidi kuharibika zaidi.

Ndivyo ilivyokuwa uasi katika Sinai. Kama adhabu kwa waasi isingetolewa haraka, matokeo hayo hayo yangeweza kuonekana. Ulimwengu ungeharibika kama ilivyokuwa siku za Nuhu. Kama waasi hawa wangeachwa, uovu ungefuata, mkubwa kuliko ule uliotokea baada ya kumuacha Kaini. Ilikuwa ni rehema za Mungu kwamba maelfu wateseke, ili kuzuia ulazima wa hukumu kwa mamilioni. Ili kuokoa wengi, lazima awahukumu wachache. Zaidi ya hayo, kadri watu walivyoondoa utii wao kwa Mungu, walikuwa wamepoteza ulinzi wa mbinguni, na, wakiwa wamenyimwa ulinzi wao, taifa zima lilikuwa wazi kwa maadui wao.

Kama uovu usingewekwa mbali, punde wangeanguka katika mawindo ya maadui wao waliokuwa wengi na wenye nguvu. Ilikuwa ni lazima kwa ajili ya mafanikio ya Israeli, na pia kuwa kama fundisho kwa vizazi vijavyo, kwamba makosa lazima yaadhibiwe bila kuchelewa. Na haikuwa rehema chache kwa wadhambi kwamba waondolewe kutokana na tabia zao. Kama maisha yao yangeachwa yaendelee, roho ile ile iliyowapelekea kuasi dhidi ya Mungu ingeonyeshwa kwa chuki na shida miongoni mwao, na hatimaye wangejiharibu wao wenyewe mmoja baada ya mwingine. Ilikuwa ni kwa sababu ya upendo kwa ulimwengu, upendo kwa Israeli, na hata kwa waasi, kosa lile liliadhibiwa kwa adhabu ya kutisha.

Kadri watu walivyoamshwa kuona ukubwa wa kosa lao, hofu ilijaa katika kambi yote. Ilihofiwa kwamba kila mkosaji atafutiliwa mbali. Akiwahurumi kutokana na shida yao, Musa aliahidi kumsihi Mungu tena. “Mmetenda dhambi kuu,” alisema, “na sasa nitakwenda juu kwa Bwana, labda nitafanya upatanisho kwa ajili ya dhambi yenu.” Alikwenda, na katika kutubu mbele za Bwana, alisema, “Aa watu hawa wametenda dhambi kuu wamejifanyia miungu ya dhahabu. Walakini sasa, ikiwa utawasamehe dhambi yao – na kama sivyo, unifute, nakusihi, katika kitabu chako ulichoandika.” Jibu lilikuwa, “Mtu yeyote aliyenitenda dhambi, ndiye nitakayemfuta katika kitabu changu. Basi sasa uende ukawaongoze watu hawa mpaka mahali pale ambapo nimekuambia habari zake; tazama, malaika wangu atakutangulia; pamoja na hayo siku nitakayowajilia nitawapatiliza kwa ajili ya dhambi yao.”

Katika ombi la Musa akili zetu zinapelekwa katika kumbukumbu ambazo majina ya watu wote zimeandikwa, na matendo yao, yakiwa ni mema au mabaya, kwa uaminifu yameandikwa. Kitabu cha uzima kina majina ya wale wote ambao wameingia katika utumishi wa Mungu. Kama kuna yeyote katika hawa atakayemuacha Mungu, na kwa moyo mgumu kuendelea katika dhambi hatimaye anakuwa mgumu dhidi ya mvuto wa Roho wake Mtakatifu, majina yao yatafutwa katika hukumu kutoka katika kitabu cha uzima, na wao watakuwa wako tayari kuangamizwa. Musa alitambua jinsi majaliwa ya mdhambi

yalivyokuwa ya kutisha; hata hivyo kama bado watu wa Israeli wangekataliwa na Bwana, alitaka jina lake lifutwe pamoja na majina yao; hakuweza kuvumilia kuona hukumu za Mungu zikianguka kwa wale ambao wamekombolewa kwa neema.

Upatanisho wa Musa kwa ajili ya Israeli ni kielelezo cha upatanisho wa Kristo kwa wanadamu wadhambi. Lakini (327) Bwana hakumruhusu Musa kubeba, kama alivyofanya Kristo, kosa la muasi.“Mtu yeyote aliyenitenda dhambi,” alisema, “ndiye nitakayemfuta katika kitabu changu.”

Kwa huzuni kubwa watu walizika wafu wao. Watu elfu tatu walianguka kwa upanga; pigo lilikuwa limetolewa katika kambi; na kisha ujumbe ulikuja kwao kwa uwepo wa mbingu hautakuwa pamoja nao tena katika safari yao. Yehova alikuwa amesema, “Sitakwenda katikati yenu, kwa sababu ninyi ni watu wenye shingo ngumu; nisije kuwaangamiza njiani.” Na wakapewa amri, “Vueni vyombo vyenu vya uzuri ili nipate kujua nitakalowatenda.” Kisha kukawa na maombolezo katika kambi yote. Kwa kujuta na unyenyekevu “wana wa Israeli wakavua vyombo vyao vya uzuri, tangu mlima wa Horebu na mbele.”

Kwa maagizo ya mbinguni hema ambayo ilikuwa ikitumika kwa muda kama mahali pa ibada iliondolewa “na kuikita nje ya marago.” Hii ilikuwa ushahidi zaidi kwamba Mungu alikuwa ameondoa uwepo Wake kutoka kwao. Alikuwa anajifunua kwa Musa, lakini si kwa watu kama wale. Kemeo liliingia mioyoni mwao, na kwa utambuzi kutokana na watu waliopigwa, ilionekana kuwa ni janga kubwa. Je, Mungu asingemtenga Musa kutoka katika kambi ili kwamba awaharibu? Lakini hawakuachwa bila tumaini. Hema iliwekwa nje ya kambi, lakini Musa aliiita “hema ya kukutania.” Wote waliokuwa na majuto ya kweli, na walitamani kumrudia Bwana, waliagizwa kwenda hapo kuikarabati na kutubu dhambi zao na kutafuta rehema Zake. Waliporudi katika mahema yao Musa aliingia katika hema ya kukutania. Kwa uchungu mkubwa watu walitazama ishara ambayo upatanisho wake kwa niaba yao ulikubaliwa. Kama Mungu angekubali kukutana naye, wangetumaini kwamba wasingeangamizwa. Wakati nguzo ya wingu iliposhuka, na kusimama katika lango la hema ya kukutania, watu walitoa machozi ya furaha, “watu wote wakaondoka wakasujudu, kila mmoja mlangoni pa hema yake.”

Musa alitambua vema upofu wa wale waliowekwa chini ya utunzaji wake; alifahamu ugumu atakaopambana nao. Lakini alijifunza kwamba ili kushindana na watu, anapaswa apate msaada kutoka kwa Mungu. Aliomba apewe ufunua dhahiri wa mapenzi ya Mungu na kuhakikishiwa uwepo wake: “Angalia wewe waniambia, Wachukue watu hawa; nawe (328) hukunijulisha ni nani atakayekwenda pamoja nami. Walakini umesema, Nakujua jina lako, nawe umepata neema mbele zangu. Basi sasa, nakuomba, ikiwa nimepata neema mbele zako, unionyeshe njia zako, nipate kukujua, ili nipate neema mbele zako; ukakumbuke ya kuwa taifa hilo ndiko watu wako.”

Jibu lilikuwa, “Uso wangu utakwenda pamoja nawe, nami nitakupa raha.” Lakini Musa alikuwa bado hajaridhika. Kulionekana ndani ya roho yake hali ya matokeo ya hatari endapo Mungu atawaacha Israeli katika hali ngumu na kutokuwa na majuto. Hakuvumilia kuona kwamba matakwa yake yatatengwa na yale ya ndugu zake, na aliomba kwamba fadhila za Mungu zirejeshwe kwa watu Wake, na kwamba ishara ya uwepo Wake iendelee kuwaongoza katika safari yao; “Uso wako usipokwenda pamoja nami, usituchukue kutoka hapa. Kwa maana itajulikanaje kuwa nimepata neema mbele zako mimi na watu wako? Sivyo kwa sababu unakwenda pamoja nasi, hata mimi na watu wote walio juu ya uso wa nchi.”

Na Bwana akasema, “Nitafanya na neno hili ulilolinena, kwa maana umepata neema mbele zangu, nami nakujua jina lako.” Bado nabii hakuacha kusihi. Kila ombi lilikuwa limejibiwa, lakini alikuwa na kiu ya ishara za fadhila za Mungu. Kwa sasa aliomba jambo ambalo hakuna mwanadamu aliyekuwa ameomba hapo kabla, “Nakusihi unionyeshe utukufu wako.”

Mungu hakumkemea kuwa ombi lake lilikuwa la kiburi; lakini maneno ya neema yalisemwa, “Nitapitisha wema wangu wote mbele yako.” Utukufu wa Mungu usiofichika, ambao hakuna mwanadamu mwenye mwili wa kufa anayeweza kuutazama na akaishi; lakini Musa alihakikishiwa kwamba ataona zaidi utukufu wa mbinguni kadri atakavyoweza kuvumilia. Kisha akaitwa kwenda kwenye kilele cha mlima; kisha mkono ulioutengeneza ulimwengu, mkono ule “ulioiondoa milima, nayo haina habari” (Ayubu 9:5), ukakichukua kiumbe hiki kilichoumbwa kutoka mavumbini, mtu huyu wa imani mwenye nguvu, na kumuweka katika mwamba uliopasuka, wakati utukufu wa Mungu na wema wake wote ukiwa unapita mbele zake.

Uzoefu huu – zaidi ya ahadi zote ambazo Uwepo wa mbingu ungempatia – ulikuwa ni uhakika kwa Musa kuhusu mafanikio katika kazi iliyokuwa mbele yake; na alihesabu kuwa ndio mkubwa usio na mipaka kuliko elimu ya Misri au mafanikio yake yote kama kiongozi wa taifa au kiongozi wa jeshi. Hakuna nguvu za kidunia, au akili au elimu inayoweza kukupa mahali pa uwepo wa Mungu. (329) Kwa muasi ni jambo la kuogofya kuangukia mikononi mwa Mungu aliye hai; lakini Musa alisimama peke yake katika uwepo wa Mungu wa milele, na hakuogopa; maana nafsi yake ilikuwa imekubaliana na mapenzi ya Muumba wake. Mtunga Zaburi anasema, “Kama ningaliwaza maovu moyoni mwangu, Bwana asingesikia.” Zaburi 66:18. Lakini “Siri ya Bwana iko kwao wamchao; Naye atawajulisha agano lake.” Zaburi 25:14.

Mungu alitangaza Mwenyewe, “Bwana, Bwana, Mungu mwingi wa rehema, mwenye fadhili, si mwepesi wa hasira, mwingi wa rehema na kweli, mwenye kuwaonea huruma watu elfu elfu, mwenye kusamehe uovu na makosa na dhambi; wala si mwenye kumhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia.” “Musa akafanya haraka, akainamisha kichwa chake hata nchi, akasujudu.” Kisha tena akasihi kwamba Mungu asamehe uovu wa watu

Wake, na kuwachukua katika urithi. Ombi lake lilikubaliwa. Bwana kwa neema aliahidi kufanya upya fadhili Zake kwa Isareli, na kwa niaba yao kufanya maajabu ambayo yalikuwa hayajafanyika “namna isiyotendeka katika dunia yote, wala katika taifa lolote.”

Siku arobaini mchana na usiku Musa alikuwa mlimani; na kwa kipindi chote hiki, kama ilivyokuwa hapo awali, alihifadhiwa kwa miujiza. Hakuna mwanadamu aliyeruhusiwa kwenda pamoja naye, wala wakati wa kutokuwepo kwa aliyeruhusiwa kuukaribia mlima. Kwa amri ya Mungu aliandaa mbao mbili za mawe, na kwenda nazo juu kileleni; kisha tena “Bwana akaandika juu ya mbao maneno ya agano, amri kumi.” * Tazama kiambatanisho namba 5. Kipindi hiki kirefu kilichotumika katika mawasiliano na Mungu, uso wa Musa uliakisi utukufu wa mbingu; bila kujua uso wake uling‘aa alipokuwa anashuka kutoka mlimani. Nuru kama hiyo ilionekana katika uso wa Stefano alipopelekwa kwa mahakimu wake; “watu wote walioketi katika ile baraza wakamkazia macho yao, wakamwona uso wake kuwa kama uso wa malaika.” Matendo ya Mitume 6:15.

Haruni hata na watu wote wakakimbia kutoka kwa Musa, “nao wakaogopa kumkaribia.” Alipoona kuchanganyikiwa na hofu yao, asijue sababu, aliwaambia wamkaribie. Aliwaambia ahadi za kupatanishwa na Mungu, na kuwahakikishia kurejeshwa kwa fadhili zake. Hawakuona kitu kingine katika sauti yake isipokuwa upendo na kusihi, na hatimaye walikubali kumkaribia. Walihofu kuongea, alikuwa kimya akielekeza katika uso wa Musa, kisha kuelekea mbinguni. (330) Kiongozi mkuu alielewa maana yake. Katika hali ya kutambua kosa lao, wakijiona kuwa bado wako katika hali ya kutofurahisha, hawakuweza kuvumilia katika nuru ya mbinguni, ambayo, kama wangekuwa watiifu kwa Mungu, ingewajaza furaha. Kuna hofu katika kosa. Nafsi iliyo huru katika dhambi haitataka kujificha kutoka katika nuru ya mbinguni.

Musa alikuwa na mengi ya kuwaeleza; na akiwaonea huruma kwa sababu ya hofu yao, alificha uso wake, na kuendelea kufanya hivyo hata baadaye kila aliporudi katika kambi akitoka kuzungumza na Mungu.

Kwa mng‘ao huu Mungu alitaka kutia utakatifu juu ya Israeli, tabia kuu ya sheria Yake, na ufunuo wa Injili katika Kristo. WakatiMusa akiwa mlimani, Mungu alimpa, sio tu mbao za mawe, lakini pia mpango wa ukombozi. Aliona kwamba kafara ya Kristo ilionyeshwa katika kivuli na alama zote za kizazi cha Wayahudi; na ilikuwa ni nuru ya mbinguni iliyotoka Kalvari, isiyopungua sheria ya Mungu, ambayo ilionekana katika uso wa Musa. Mwanga huo wa mbinguni ulikuwa ni kielelezo cha utukufu wa Injili ambayo Musa alikuwa ni mpatanishi anayeonekana, akimuwakilisha Mpatanishi halisi.

Utukufu ulioonekana katika uso wa Musa ni kielelezo cha mibaraka itakayopokelewa kwa upatanisho wa Kristo. Inadhihirisha kwamba kadri tunavyokuwa karibu na Mungu, na kujua matakwa yake, ndivyo tutakavyobadilishwa na kuwa na mfano wa mbinguni, na ndivyo tunavyokuwa tayari kuwa na asili ya mbinguni.

Musa alikuwa ni kivuli cha Kristo. Kama mpatanishi wa Israeli alificha uso wake, kwa sababu watu hawakuweza kuvumilia kumwangalia katika utukufu, hivyo Kristo, mpatanishi wa mbinguni, alificha uungu wake na kuvaa ubinadamu alipokuja duniani. Kama angekuja akiwa amevaa utukufu wa mbinguni, asingepata nafasi ya kuwapata wanadamu katika hali yao ya dhambi. Wasingeweza kuvumilia kuona utukufu wa uwepo Wake. Kwa hiyo alijinyenyekeza, na kufanywa “katika mfano wa mwili ulio wa dhambi” (Warumi 8:3), ili akifikie kizazi kilichoanguka, na kukiinua juu

Sura ya 29 – Uadui wa Shetani Dhidi ya Sheria

Juhudi za mwanzo kabisa za Shetani kuiangusha sheria ya Mungu – aliyoianzisha miongoni mwa wakazi wa mbinguni wasio na dhambi – ilionekana kwa wakati fulani kuvaa taji ya ushindi. Idadi kubwa ya malaika walipotoshwa; lakini ushindi dhahiri wa Shetani ulitokana na kushindwa, akitengwa kutoka mbinguni, na kuhamishiwa mbali na mbinguni.

Wakati vita ilipofanywa upya katika dunia, Shetani tena alionekana kana kwamba ameshinda. Kwa uasi, mwanadamu akawa mtumwa wake, na ubinadamu pia ukasalitiwa katika mikono ya muasi mkuu. Sasa njia ilionekana kufunguliwa kwa ajili ya Shetani kuanzisha ufalme unaojitegemea, na kukataa mamlaka ya Mungu na Mwana Wake. Lakini mpango wa ukombozi ulifanya iwezekane kwa mwanadamu kurejeshwa katika kukubaliana na Mungu tena, na kuwa na utii katika sheria Yake, na kwa mwanadamu na dunia hatimaye kuokolewa kutoka katika nguvu ya mwovu.

Kisha shetani akashindwa tena, na akakimbilia kudanganya, kwa matumaini ya kubadili kushindwa kwake kuwe ushindi. Ili kuchochea uasi katika kizazi kilichoanguka, alimfanya Mungu aonekana kuwa asiye na haki katika kumruhusu mwanadamu kuanguka dhambini. “Kwa nini,” aliseama mjaribu mwerevu, “Wakati Mungu alijua kitakachokuwa ni matokeo, Alimruhusu mwanadamu kuwekwa mahali pa kujaribiwa, kufanya dhambi, na kumfanya awe katika hali ya unyonge na kifo?” Na watoto wa Adamu, wakiwa wasahaulifu wa wingi wa rehema aliyopewa mwanadamu nafasi nyingine ya jaribu, bila kujali kafara ya kutisha iliyomgharimu Mfalme wa mbinguni kwa sababu ya uasi wake, alimsikiliza mjaribu, na akamnung`unikia Mwokozi pekee ambaye angeweza kumuokoa kutoka katika nguvu za uharibu za shetani.

Wapo maelfu ambao wana malalamiko ya uasi kama hayo dhidi ya Mungu. Hawaoni kwamba kumnyima mwanadamu uhuru wa kuchagua ingekuwa ni kumnyang‘anya haki yake kama kiumbe chenye akili, na kumfanya kuwa kama chombo kisichokuwa na (332) maamuzi yake. Si mpango wa Mungu kulazimisha nia. Mwanadamu aliumbwa kuwa kiumbe huru. Kama kwa wakazi wa malimwengu mengine, lazima awekwe katika jaribu la utii; lakini kamwe hakuwekwa katika mahali ambapo atakubaliana na uovu kama jambo la lazima. Hakuna jaribu linaloruhusiwa kuja kwake ambalo hawezi kulipinga. Mungu alitoa nafasi kama hiyo ili kwamba hitaji la mwanadamu kamwe lisionekane kushindwa na shetani.

Kadri watu walivyoongezeka katika dunia, karibu ulimwengu wote ulijiunga katika upande wa uasi. Kisha tena shetani akaonekana kupata ushindi. Lakini uweza wa nguvu zisizo na mpaka alifupisha kazi ya uovu, na ulimwengu akasafishwa kwa gharika kutoka katika uchafu wa maadili.

Nabii anasema, “Maana hukumu zako zikiwako duniani, watu wakaao duniani hujifunza haki. Mtu mbaya ajapofadhiliwa, hata hivyo hatajifunza haki; katika nchi ya unyofu atatenda udhalimu, wala hatauona utukufu wa Bwana.” Isaya 26:9,10. Hivyo ndivyo ilivyokuwa baada ya gharika. Akiwa ameachiwa kutoka katika hukumu Zake, wakazi wa duniani waliasi tena dhidi ya Bwana. Agano lake na sheria Zake zilikataliwa mara mbili na ulimwengu. Watu kabla ya gharika na uzao wa Nuhu wote walitupilia mbali mamlaka ya mbinguni.

Kisha Mungu akaingia katika agano na Ibrahimu, na akachukua watu Wake ili wawe warithi wa sheria Yake. Ili kuwashawishi na kuwaharibu watu, shetani alianza mara moja kuweka mitego yake. Watoto wa Yakobo walijaribiwa kuingia katika ndoa na wapagani na kuabudu sanamu zao. Lakini Yusufu alikuwa mwaminifu kwa Mungu, na uaminifu wake ulikuwa ni ushuhuda wa kudumu wa imani ya kweli. Ilikuwa ni kwa ajili ya kuzima nuru hii ndio maana shetani alifanya kazi ya kuweka wivu ndani ya ndugu wa Yusufu na kusababisha auzwe kuwa mtumwa katika nchi ya wapagani. Mungu aliingilia katika vitendo, kwa vyovyote, ili kwamba ufahamu Wake wapewe watu wa Misri.

Katika nyumba ya Potifa na ndani ya gereza Yusufu alipokea elimu na mafunzo ambayo, kwa hofu ya Mungu, yalimuandaa katika nafasi ya juu ya uwaziri mkuu wa taifa. Kutoka katika ikulu ya Mafarao mvuto wake ulijulikana katika nchi yote, na ufahamu wa Mungu ulisambaa na kuenea kote. Pia Waisraeli ndani ya Misri walipata mafanikio na utajiri, na kadri walivyokuwa waaminifu kwa Mungu walieneza mivuto hadi mbali. Makuhani waabudu sanamu walijawa na tahadhari walivyoona dini mpya ikipata kibali. Wakiwa wamejazwa roho wa shetani na uadui wake kwa Mungu wa mbinguni, walijipanga ili kuzima nuru. (333) Makuhani walipewa elimu ya mrithi wa kiti cha enzi, na ilikuwa ni roho hii ya kukusudia kupingana na Mungu na kuweka juhudi katika ibada ya sanamu ndiyo iliyotengeneza tabia ya mfalme wa wakati ujao, na kupelekea ukatili na mateso kwa Waebrania.

Kipindi cha miaka arobaini baada ya kukimbia kwa Musa kutoka Misri, ibada ya sanamu ilionekana kushinda. Mwaka baada ya mwaka tumaini la Waisreli lilionekana kuzima. Mfalme na watu walifanikiwa katika nguvu zao, na kumdhihaki Mungu wa Israeli. Hili lilikuwa hadi likafikia upeo kwa Farao aliyepambana na Musa. Wakati kiongozi wa Waebrania alipokwenda kwa mfalme akiwa na ujumbe, “Bwana, Mungu wa Israeli,” haikuwa ni kwa sababu Mungu wa kweli hakufamika, lakini kutotii nguvu Zake, ndiko kulikopelekea kujibu, “Bwana ni nani, hata nitii sauti Yake?....mimi simjui Bwana.” Kutoka mwanzo hadi mwisho, upinzani wa Farao dhidi ya amri ya mbinguni haukuwa ni matokeo ya ujinga, lakini ya chuki na kutokutii.

Ingawa Wamisri kwa mda mrefu walikuwa wamekataa kumjua Mungu, bado Bwana aliwapatia nafasi ya kutubu. Wakati wa siku za Yusufu, Misri ilikuwa kimbilio la Israeli; Mungu alitukuzwa kutokana na wema ulioonyeshwa kwa watu Wake; na sasa aliye

Mvumilivu, si mwepesi wa hasira, na mwenye upendo, alitoa kila hukumu ili ifanye kazi yake; Wamisri, wakilaaniwa kupitia vitu walivyoviabudu, walipata ushahidi wa nguvu za Yehova, na wote ambao wangependa, wangejitoa kwa Mungu na kuepuka hukumu Zake. Kutokutafakari na ugumu wa moyo wa mfalme ulitokana na ueneaji wa kumjua Mungu, na kuwafanya wengi wa Wamisri kujitoa kumtumikia.

Ilikuwa ni kwa sababu Waisraeli waliwekwa wazi na hivyo kujiunga na wapagani na kuiga ibada ya sanamu zao ndio maana Mungu aliruhusu waende Misri, mahali ambapo mvuto wa Yusufu ulijulikana, na mahali ambapo mazingi yaliwaruhusu kubaki kuwa watu tofauti. Hapa pia ibada za sanamu za Wamisri na ukatili wao na ukandamizaji wakati wa baadae wa kusafiri kwa Waebrania ungewaonyesha chuki yao ibada za sanamu, na ungewafanya wakimbie kwa Mungu wa baba zao. Ni kwa njia hii pia shetani aliitumia katika kukamilisha lengo lake, kutia giza akili za Waisraeli na kuwafanya waige tabia ya kipagani ya mabwana zao. Kutokana na heshima za kishirikina walizopewa wanyama na (334) Wamisri, Waebrania hawakuruhusiwa, wakati wa utumwa wao, kutoa kafara.

Kwa hiyo akili zao hazikuelekezwa katika huduma hii kwa Kafara kuu, na imani yao ilidhoofishwa. Wakati ulipofika kwa ajili ya ukombozi wa Israeli, shetani alijipanga ili kuzuia lengo la Mungu. Ilikuwa ni kusudi lake kwamba taifa hili kubwa, hesabu yao ikiwa zaidi ya watu milioni mbili, wangewekwa waendelee kuwa wajinga na washirikina. Watu ambao Mungu aliwaahidi kuwabariki na kuwaongeza, kuwafanya wenye nguvu katika dunia, na kupitia wao angeweza kufunua nia Yake – watu ambao angewafanya wawe watunzaji wa sheria Yake – watu hawa shetani alikuwa anatafuta kuwaweka katika utumwa, ili kwamba afute kumbukumbu yao kwa Mungu.

Wakati miujiza ilipotolewa mbele ya mfalme, shetani alikuwepo ili kuigiza mvuto na kumzuia Farao ili asitambue ukuu wa Mungu na kutii amri Yake. Shetani alifanya kwa nguvu zake zote ili kupotosha kazi ya Mungu na kuzuia mapenzi Yake. Matokeo pekee yalikuwa ni kuandaa udhihirisho mkubwa wa nguvu za mbinguni na utukufu, na kufunua zaidi, kwa Waisraeli na kwa Wamisri, uwepo na mamlaka ya Mungu wa kweli aliye hai.

Mungu aliwakomboa Waisraeli kwa udhihirisho mkuu wa nguvu zake, pamoja na hukumu kwa miungu ya Misri. “Akawatoa watu Wake kwa shangwe, Na wateule wake kwa nyimbo za furaha…..ili wazishike amri zake na kuzitii sheria zake.” Zaburi 105:43,44. Aliwaokoa kutoka katika hali ya utumwa, ili awalete katika nchi nzuri – na nchi ambayo kwa majaliwa yake alipaandaa kwa ajili yao kama kimbilio kutoka kwa maadui zao, mahali ambapo watakaa chini ya uvuli wa mbawa zake. Aliwaleta Kwake, na kuwazungushia mikono yake kwa milele; na katika kurudia wema wake na rehema kwao walitakiwa wasiwe na miungu mingine zaidi Yake, Mungu aliye hai, na kulitukuza Jina Lake na kulifanya tukufu katika dunia. Wakati wa utumwa huko Misri wengi wa Waisraeli walikuwa, kwa kiasi kikubwa, wamepoteza ujuzi wa sheria ya Mungu, na walichanganya

sheria yake na desturi za kipagani na tamaduni. Mungu aliwaleta Sinai, na hapo kwa sauti Yake akatangaza sheria Yake.

Shetani na malaika waovu walikuwepo hapo. Hata wakati Mungu alipokuwa anatangaza sheria Yake kwa watu, shetani alikuwa anapanga kuwajaribu ili watende dhambi. Watu hawa ambao Mungu aliwachagua, angewafutilia mbali, kutoka katika uso wa Mbinguni. (335) Kwa kuwaongoza katika ibada ya sanamu, angeweza kuharibu matokeo yaliyokusudiwa ya ibada zote; maana ni kwa jinsi gani mwanadamu angekuzwa kwa kuabudu kile ambacho kiko chini yake mwenyewe na kinaweza kuwa alama ya kazi ya mikono yake? Kama wanadamu wangetiwa upofu katika nguvu, ukuu, na utukufu wa Mungu wa milele kwa kumuwakilisha kwa sanamu za kuchonga, au kwa mnyama au kiumbe wa majini; kama wangesahau uhusiano wao na mbingu, wakiwa wameumbwa kwa mfano wa Muumba wao na kuinama chini kwa vitu hivi visivyokuwa na utambuzi – hivyo njia ingefunguliwa kwa kupata ruhusa ya kufanya yasiyo sahihi; moyo wa kupenda maovu usingezuiliwa, na shetani angekuwa amefanikiwa katika ushawishi.

Chini ya mlima Sinai, shetani alianza kutekeleza mipango yake ili kuiangusha sheria ya Mungu, na hivyo kuendeleza kazi aliyoianzisha mbinguni. Wakati wa siku arobaini Musa akiwa katika mlima pamoja na Mungu, shetani alikuwa katika juhudi za kutia mashaka, uasi, na upinzani. Wakati Mungu akiandika sheria Yake, ili itolewe kwa watu wake walio na agano, Waisraeli, wakikataa utii wao kwa Yehova, walikuwa wanataka miungu wa dhahabu! Wakati Musa alipoteremka kutoka uwepo wa kutisha wa utukufu wa mbinguni, akiwa na maandiko ya sheria ambazo walikuwa wameahidi kuitii, aliwakuta, katika kutokutii kwa wazi dhidi ya amri zake, wakiwa wameinama na kuabudu sanamu ya dhahabu. Kwa kuwaongoza Israeli katika kumtukana na kumkufuru Yehova, shetani alipanga kusababisha machafuko. Kwa vile walikuwa wamejitambua wao wenyewe kuwa wamepungua, na kupoteza sifa na mibaraka ambayo Mungu aliwapa, na kwa tamko lao na kurudia kuahidi kutii, Bwana, aliamini, angewapa talaka na kuwatoa ili waangamizwe. Hivyo ingewezekana kulinda tofauti ya mbegu ya Ibrahimu, mbegu ambayo ni ya ahadi ambayo ingelinda ufahamu wa Mungu aliye hai, na kupitia hiyo angekuja – Mbegu ya kweli, ambayo ingemshinda shetani. Muasi mkuu alipanga kuiharibu Israeli, na hivyo kuzima lengo la Mungu. Lakini alishindwa tena.

Wakiwa wadhambi kama walivyokuwa, watu wa Israeli hawakuharibiwa. Wakati wale waliokuwa na moyo mgumu na kujiweka upande wa shetani walifutiliwa mbali, watu, wanyenyekevu na wenye toba, kwa rehema walisamehewa. Historia ya dhambi hii imesimama kama ushuhuda wa kudumu kwa mkosaji na adhabu ya ibada ya sanamu, na haki na rehema za Mungu. Malimwengu yote yalishuhudia hali ilivyokuwa Sinai. Katika kufanya kazi kwa tawala (336) mbili ilionekana tofauti kati ya serikali ya Mungu na ya shetani. Kisha wakazi wasio na dhambi wa malimwengu mengine walitazama matokeo ya

uasi wa shetani, na aina ya serikali ambayo angeianzisha mbinguni kama angeruhusiwa kushawishi.

Kwa kuwasababisha watu kuvunja amri ya pili, shetani alikusudia kupunguza dhana yao kwa Mungu aliye hai. Kwa kuiondoa amri ya nne, angewasababisha wamsahau Mungu moja kwa moja. Madai ya Mungu ya kuheshimiwa na kuabudiwa, juu ya miungu ya wapagani, yamejengwa juu ya msingi wa kweli kwamba Yeye ni Muumbaji, na kwamba, kwa uwepo wa viumbe wengine wote humtegemea Yeye. Hivyo ndivyo ilivyo katika Biblia. Nabii Yeremia anasema, “Bali Bwana ndiye Mungu wa kweli, Ndiye Mungu aliye hai, Mfalme wa milele……miungu hiyo isiyofanya mbingu na nchi, hiyo itaangamia katika nchi, nayo itatoweka chini ya mbingu. Ameiumba dunia kwa uweza wake, ameuthibitisha ulimwengu kwa hekima yake, Na kwa ufahamu wake amezitandaza mbingu.” “Kila mtu amekuwa kama mnyama, hana maarifa, kila mfua dhahabu amefedheheshwa na sanamu yake ya kuchonga; maana sanamu yake ya kuyeyuka ni uongo, wala hamna pumzi ndani yake. Ni ubatili tu, ni kazi za udanganyifu; wakati wa kujiliwa kwao watapotea.

Yeye, fungu la Yakobo, siye kama hawa; maana ndiye aliyeviumba vitu vyote; na Israeli ni kabila la urithi wake, Bwana wa majeshi ndilo Jina lake.” Yeremia 10:10 – 12, 14-16. Sabato, kama kumbukumbu ya nguvu ya uumbaji, huelekeza Kwake kama Muumba wa mbingu na nchi. Hivyo ni ushahidi udumuo wa uwepo wake na ukumbusho wa ukuu, hekima, na upendo Wake. Kama Sabato ingetunzwa kama takatifu, pasingekuwepo na asiyesadiki kwamba Mungu yupo wala mwenye kuabudu sanamu. Taasisi ya Sabato, iliyoanzia Edeni, ni ya zamani kama ulivyo ulimwengu. Ilitunzwa na wazee wote, tokea uumbaji hadi mwisho. Wakati wa utumwa wa Misri, Waisraeli walilazimshwa na wasimamizi wa kazi kuivunja Sabato, na kwa kiasi kikubwa walipoteza ufahamu wa utakatifu wake. Wakati sheria ilipotangazwa Sinai maneno ya kwanza kabisa ya amri ya nne yalikuwa, “Ikumbuke siku ya Sabato uitakase” – yakionyesha kwamba Sabato haikuwa inatolewa kwa mara ya kwanza; tunarudishwa nyuma katika chanzo chake kutoka katika uumbaji. Ili kumuondoa Mungu katika akili za wanadamu, shetani alikusudia kuangusha chini ukumbusho huu mkubwa. Kama wanadamu wangeongozwa katika kumsahau Muumba wao, wasingefanya juhudi yoyote katika kupinga nguvu ya uovu, na shetani angejihakikishia kupata mawindo yake.

Uadui wa shetani dhidi ya sheria ya Mungu umemchochea kufanya vita katika kila (337) sheria ya Mungu. Katika kanuni kuu ya upendo na utii kwa Mungu, Baba wa wote, kanuni ya upendo wa ndugu na utii hutegemeana kwa ukaribu. dharau kwa mamlaka ya wazazi hupelekea dharau kwa mamlaka ya Mungu. Hivyo juhudi za shetani kupunguza wajibu utii wa amri ya tano. Miongoni mwa watu wapagani kanuni iliyounganishwa katika sheria hii haikujaliwa sana. Katika mataifa mengi wazazi waliuawa punde walipofikisha umri wa kutoweza kufanya kazi. Katika familia mama hakuheshimiwa, na mume alipofariki alitakiwa awe chini ya mtoto wake mkubwa wa kiume. Utii wa watoto wa kiume

na wa kike uliingizwa na Musa; lakini kadri Waisraeli walivyomuacha Bwana, amri ya tano, pamoja na nyingine, hawakuzijali.

Shetani “alikuwa muuaji tangu mwanzo” (Yohana 8:44); na punde alipopata nguvu katika kizazi cha mwanadamu, si kwamba aliwachochea kuchukiana na kuuana tu, lakini, kuzidi kudharau mamlaka ya Mungu, alifanya uvunjaji wa amri ya sita kuwa sehemu ya dini yao.

Kwa kupotosha dhana ya tabia ya mbinguni, mataifa ya kipagani yaliongozwa kuamini kwamba kutoa kafara za wanadamu ni lazima ili wakubaliwe na miungu yao; na ukatili mkuu ambao umewahi kufanywa katika aina za ibada ya sanamu. Miongoni mwa hizi ilikuwa ni kitendo cha kuwafanya watoto wao wapitie kwenye moto mbele ya sanamu zao. Kama mmoja angepita bila kudhurika, watu waliamini kwamba kafara zao zimekubaliwa; hivyo aliyeletwa alichukuliwa kuwa mwenye fadhili za miungu, alipewa zawadi, na badae kupewa nafasi za juu; na hata kosa lake lilikuwa na athari kubwa kiasi gani, hakupewa adhabu kamwe. Lakini kama angeungua wakati wa kupita kwenye moto, hukumu yake ilitimia; iliaminiwa kwamba hasira ya miungu iliridhishwa kwa kuchukua maisha ya muathirika, na hivyo alikuwa ametolewa kafara kwa njia hiyo. Wakati wa uasi mkuu machukizo haya yalizidi, kwa kiasi fulani, hata miongoni mwa Waisraeli.

Uvunjaji wa amri ya saba pia awali ulifanyika katika jina la dini. Uvunjaji wa maadili makuu na chukizo la kanuni za dini na ibada zilifanywa kuwa sehemu ya ibada za kipagani. (338) Miungu iliwekwa kama isiyo safi, na waabudu wake waliipa utawala na kuipenda. Uovu usio wa asili ulitawala na sherehe za kidini zilitawaliwa na uchafu wa wazi na wa dunia nzima.

Ndoa za mitala zilianza wakati wa awali. Zilikuwa moja ya dhambi zilizoleta gadhabu ya Mungu katika ulimwengu wa kabla ya gharika. Bado baada ya gharika ilikuwa na kuenea. Ilikuwa ni juhudi ya shetani kupotosha taasisi ya ndoa, kudhoofisha wajibu wake na kupunguza utakatifu wake; maana hakuna njia nyingine ambayo angeweza kuharibu sura ya Mungu ndani ya mwanadamu na kufungua mlango kuelekea kwenye unyonge na uovu. Tangu kufunguliwa kwa pambano kuu limekuwa ni kusudi la shetani kupotosha tabia ya Mungu na kuchochea uasi dhidi ya sheria Yake, na kazi hii inaonekana kuwa kana kwamba imepata mafanikio.

Wengi wanasikiliza madanganyo ya shetani na kujiweka wenyewe kinyume na Mungu. Lakini katikati ya utendaji wa uovu, lengo la Mungu husonga mbele hadi katika utimilifu wake; kwa viumbe wote wenye akili Anaweka wazi haki Yake na wema Wake. Kupitia udanganyifu wa shetani kizazi chote cha mwanadamu wamekuwa waasi wa sheria ya Mungu, lakini kwa kafara ya Mwana Wake njia imefunguliwa ambapo wanaweza kurudi kwa Mungu. Kupitia neema ya Kristo wanaweza kuwezeshwa kutii sheria ya Baba. Hivyo

katika kila kizazi, kutoka katikati ya uasi, Mungu huwakusanya watu ambao ni waaminifu kwake – watu “ambao mioyoni mwao mna sheria Yake.” Isaya 51:7.

Ilikuwa ni udanganyifu kwamba shetani aliwashawishi malaika; hivyo katika vizazi vyote ameichukua kazi yake kwa wanadamu, na ataendeleza mpango huu hadi mwisho. Kama angejitokeza wazi wazi kupambana na Mungu na sheria Yake, wanadamu wangetambua; lakini anajigeuza, na kuchanganya ukweli na uongo. Uongo ulio wa hatari zaidi ni ule uliochanganywa na ukweli. Ni kwa njia hiyo kwamba makosa hupokelewa na kuitawala kuleta machafuko ndani ya nafsi. Kwa njia hii shetani anauchukua ulimwengu. Lakini siku inakuja wakati ushindi wake utakapokoma milele.

Utendaji wa Mungu dhidi ya uasi utaonekana wazi na kufichua kazi ambayo imekuwa ikitendeka kwa mda mrefu ikiwa imejificha. Matokeo ya utawala wa shetani, matunda ya kuweka mbali sheria ya mbinguni, yatawekwa wazi ili viumbe wote wenye akili wayaone. (339) Sheria ya Mungu itathibitishwa kikamilifu. Itaonekana kwamba utendaji wote wa Mungu umekuwa ukiongozwa kwa kurejea mambo mazuri ya milele ya watu Wake, na mazuri ya malimwengu yote aliyoyaumba. Shetani mwenyewe, katika uwepo wa kushuhudia kwa malimwengu yote, atakubali kwamba serikali ya Mungu ni ya haki na sheria yake ni ya haki.

Mda si mrefu wakati Mungu atainuka kuthibitisha mamlaka ya yake yaliyotukanwa. “Bwana anakuja kutoka mahali pake, ili kuwaadhibu wakaao duniani, kwa sababu ya uovu wao.” Isaya 26:21. “Lakini ni nani atakayesimama siku ya kuja kwake?” Malaki 3:2. Watu wa Israeli, kwa sababu ya dhambi zao, walikatazwa kuukaribia mlima wakati Mungu alipokaribia kushuka juu yake ili kutangaza sheria Yake, ili wasije kufa kwa sababu ya utukufu Wake. Kama udhihirisho huo wa nguvu Zake ulionyesha sehemu iliyochaguliwa kwa ajili ya kutangaza sheria ya Mungu, ni hatari kiasi gani mahakama Yake itakavyokuwa wakati akija kuhukumu kutokana na sheria hizi takatifu. Ni kwa jinsi gani wale waliokanyaga mamlaka Yake wataweza kuvumilia utukufu Wake katika siku kuu ya hukumu ya mwisho? Hofu za Sinai zilikuwa kwa ajili ya kielelezo kwa watu hali itakavyokuwa wakati wa hukumu. Sauti ya baragumu iliyowaita Israeli kukutana na Mungu. Sauti ya Malaika Mkuu na baragumu ya Mungu itawaita, kutoka katika ulimwengu wote, walio hai na waliokufa kuja kwa Mwamuzi. Baba na Mwana, wakiwa na kundi la malaika, walikuwepo mlimani. Wakati wa siku kuu ya hukumu Kristo atakuja “katika utukufu wa Baba Yake pamoja na malaika Wake.” Mathayo 16:27. Kisha atakaa katika kiti cha enzi cha utukufu Wake, na mbele yake mataifa yote watakusanywa.

Wakati uwepo wa mbingu ulipodhihirishwa Sinai, utukufu wa Bwana ulikuwa kama moto ulao mbele ya macho ya Israeli wote. Lakini wakati Kristo atakapokuja katika utukufu pamoja na malaika. Wake watakatifu dunia yote itaangazwa kwa nuru ya kutisha ya uwepo Wake. “Mungu wetu atakuja wala hatanyamaza, moto utakula mbele zake, na tufani yavuma sana ikimzunguka pande zote. Ataziita mbingu zilizo juu, Na nchi pia

awahukumu watu wake.” Zaburi 50:3,4. Moto mkali utatoka na kuja kutoka Kwake, ambao utasababisha vitu kuyeyuka kwa sababu ya joto kali, dunia pia, na kazi zilizomo zitaunguzwa. “Bwana (340) Yesu atafunuliwa kutoka mbinguni pamoja na malaika wa uweza wake, katika mwali wa moto; huku akiwalipiza kisasi wao wasiomjua Mungu, na wao wasioitii injili ya Bwana wetu Yesu.” 2 Wathesalonike 1:7,8.

Kamwe tangu kuumbwa kwa mwanadamu hapajashuhudiwa udhihirisho wa nguvu za mbingu kama wakati sheria ilipotangazwa Sinai. “Nchi ilitetemeka, Naam mbingu zilidondoka usoni pa Mungu; hata Sinai usoni pa Mungu; Mungu wa Israeli.” Zaburi 68:8. Katikati ya machafuko ya kuogofya ya asili sauti ya Mungu, kama baragumu, ilisikika kutoka kwenye wingu. Mlima ulitetetmeka tangu chini hadi kileleni, na jeshi la Israeli, likiwa na hofu na kutetemeka, waliinamisha nyuso zao chini. Sauti ya Yule aliyeitetemesha dunia alisema, “Mara moja tena nitatetemesha sin chi tu, bali na mbingu pia.” Waebrania 12:26. Maandiko yanasema, “Bwana atanguruma toka juu, Naye atatoa sauti yake toka patakatifu pake,” “na mbingu na nchi zitatetemeka.” Yeremia 25:30; Yoeli 3:16. Katika siku kuu inayokuja, mbingu zitaondolewa “kama ukurasa ulivyokunjwa.” Ufunuo 6:14. Na kila mlima na kisiwa vitaondolewa mahali pao. “Dunia inalewa lewa - kama mlevi, nayo inawaya - waya kama machela; na mzigo wa dhambi zake utailemea; nayo itaanguka wala haitainuka tena.” Isaya 24:20.“

Kwa sababu hiyo mikono yote italegea, na moyo wa kila mtu utayeyuka. Nao watafadhaika; watashikwa na utungu na maumivu; watakuwa na utungu kama mwanamke aliye karibu kuzaa, watakodoleana macho; nyuso zao zitakuwa ni nyuso za moto. Nami nitaadhibu ulimwengu kwa sababu ya ubaya wake; na wenye dhambi kwa sababu ya hatia yao; “nami nitaikomesha fahari yao wenye kiburi;” asema Bwana, “nami nitayaangusha chini majivuno yao walio wakali.” Isaya 13:7,8,11; Yeremia 30:6.

Wakati Musa alipokuja kutoka katika uwepo wa mbingu mlimani, ambapo alikuwa ameshapokea mbao za ushuhuda, Israeli wakosaji hawakuweza kuvumilia kuona nuru iliyotia utukufu uso wake. Ni kidogo kiasi gani waasi wanaweza kumtazama Mwana wa Mungu atakapokuja na utukufu wa Baba Yake, akiwa amezungukwa na jeshi lote la mbinguni, ili kuwahukumu waasi wa sheria Yake na waliokataa upatanisho Wake. Wale wote walioidharau sheria ya Mungu na kukanyaga miguuni damu ya Krsito, “wafalme wa dunia, na wakuu, na matajiri, na majemedari, na wenye nguvu,” watajificha “katika pango na chini ya miamba,” na wataiambia milima na miamba, “Tuangukieni, tusitirini, mbele za uso wake yeye aketiye juu ya kiti cha enzi; na hasira ya Mwana-kondoo. Kwa maana siku iliyo kuu, ya hasira Yake, imekuja, naye ni nani awezaye kusimama?” Ufunuo 6:15 – 17.

“Siku hiyo kila mtu atazitupilia mbali sanamu zake za fedha, na sanamu zake za dhahabu, walizojifanyia ili kuziabudu, kwa fuko na papo; ili aingie ndani ya pango za majabali, na ndani ya tundu za miamba iliyopasuka, mbele za utisho wa Bwana na utukufu wa enzi yake, atakapoondoka ili atetetmeshe mno dunia.” Isaya 2:20,21.

Kisha itaonekana kwamba uasi wa shetani dhidi ya Mungu ulitokana na maangamizi yake na wote waliochaguwa kumfuat. Alionyesha kwamba mambo mazuri yatatokana na uasi; lakini itaonekena kwamba, “Mshahara wa dhambi ni mauti.” “Kwa maana, angalieni, siku ile inakuja, inawaka kama tanuru; na watu wote wenye kiburi, nao wote watendao uovu, watakuwa makapi; na siku ile inayokuja itawateketeza, asema Bwana wa majeshi; hata haitawaachia shina wala tawi.” Malaki 4:1. Shetani, ambaye ni mzizi wa kila dhambi, na watenda maovu, ambao ni matawi yake, watakatwa. Mwisho wa dhambi utafika, pamoja na shida na ole ambazo zimesababishwa na dhambi. Mtunga Zaburi anasema, “Umewakemea mataifa; na kumwangamiza mdhalimu; umelifanya Jina lako milele na milele, Adui wamekoma na kuachwa ukiwa milele. Nayo miji yao uliing`oa; Hata kumbukumbu lao limepotea.” Zaburi 9:5,6.

Lakini katikati ya hukumu za mbingu watoto wa Mungu hawatakuwa na sababu yoyote ya kuhofu. “Naye Bwana atanguruma toka Sayuni, atatoa sauti yake toka Yerusalemu; na mbingu na nchi zitatetetmeka; lakini Bwana atakuwa kimbilio la watu wake, na ngome ya wana wa Israeli.” Yoeli 3:16. Siku ambayo italeta hofu na maangamizi kwa waasi wa sheria ya Mungu italeta kwa watiifu “furaha isiyoelezeka na utukufu mkuu.” “Kuwakusanya watakatifu wangu kwangu,” asema Bwana, “wale waliofanya agano na mimi kwa kafara. Na mbingu zitatangaza haki Yake: maana Mungu ndiye mwamuzi.”

“Ndipo mtakaporudi, nanyi mtapambanua kati ya wenye haki na waovu, na kati ya yeye amtumikiaye Mungu na yeye asiyemtumikia.” Malaki 3:18. “Nisikilizeni, ninyi mjuao haki, watu ambao mioyoni mwenu mna sheria yangu, msiogope matukano ya watu, wala msifadhaike kwa sababu ya dhihaka zao. Bwana, Bwana wako na Mungu wako, awateteaye watu wake, asema hivi, Tazama nimeondoa mkononi mwako kikombe cha kulevya-levya hilo bakuli la kikombe cha hasira yangu; hutakinywea tena. Mimi, naam, mimi ndiye niwafarijiye.?” “Maana milima itaondoka, na vilima vitaondolewa; bali wema (342) wangu hautaondoka kwako, wala agano langi la amani halitaondolewa, asema Bwana akurehemuye.” Isaya 54:10.

Mpango mkuu wa ukombozi utaleta matokeo ya kuurejeshwa ulimwengu katika fadhila za Mungu. Yote yaliyopotea kutokana na dhambi yatarejeshwa. Sio tu mwanadamu lakini dunia itakombolewa, kuwa makao ya watiifu. Kwa miaka elfu sita shetani amepambana ili kudumisha umiliki wa dunia. Sasa lengo halisi la Mungu katika uumbaji linakamilishwa. “Watakatifu wake Aliye juu wataupokea ufalme, na kuumiliki huo ufalme, naam, milele hata milele.” Danieli 7:18.

“Toka maawio ya jua hata machweo yake Jina la Bwana husifiwa.” Zaburi 113:3. “Naye Bwana atakuwa Mfalme juu ya nchi yote; siku hiyo Bwana atakuwa mmoja, na Jina lake moja.” Zekaria 14:9. Maandiko yanasema, “Ee Bwana, neno lako lasimama Imara mbinguni hata milele.” “Matendo ya mikono yake ni kweli na hukumu, maagizo yake yote ni amini, Yamethibitika milele na milele.” Zaburi 119:89; 111:7,8. Amri takatifu ambazo

shetani alizichukia na kutafuta kuziharibu, zitaheshiwa katika ulimwengu wote. Na “kama nchi iotavyo machipuko yake, na kama bustani ioteshavyo vitu vilivyopandwa ndani yake; ndivyo Bwana Mungu atakavyootesha haki na sifa mbele ya mataifa yote.” Isaya 61:11.

Sura ya 30 – Hema ya Kukutania na Huduma Zake

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kutoka 25 hadi 40; Mambo ya Walawi 4 na 16.

Amri ilitolewa kwa Musa wakati akiwa katika mlima pamoja na Mungu, "Nao na wanifanyie patakatifu; ili nipate kukaa kati yao," na maagizo kamili yalitolewa kwa ajili ya kujenga nyumba ya ibada. Kwa kuasi kwao Waisraeli waliondoa mibaraka ya uwepo wa mbingu, na kwa muda huo haikuwezekana kujenga hema takatifu ya Mungu kwa ajili yao. Lakini baada ya kupata fadhila za mbingu, kiongozi mkuu aliendelea kutekeleza amri ya mbinguni.

Watu waliochaguliwa walipewa na Mungu akili na hekima katika kujenga hema ya kukutania. Mungu mwenyewe alimpa Musa ramani ya jengo, pamoja na maagizo ya ukubwa na sura ya jengo, vifaa vya ujenzi vitakavyotumika, na kila aina ya samani ambazo zingekuwemo. Mahali patakatifu palipotengenezwa kwa mikono palitakiwa pawe "mfano wa patakatifu halisi," "nakala za mambo yaliyo mbinguni." Waebrania 9:24,23 – mfano wa hekalu la mbinguni mahali ambako Kristo, Kuhani wetu Mkuu, baada ya kutoa uhai wake kama kafara, alikuwa anahudumu kwa ajili ya mdhambi. Mungu alipitisha mbele ya Musa katika mlima aone patakatifu pa mbinguni, na akamuamuru atengeneze mambo yote kutokana na nakala aliyoiona. Maagizo haya yote yaliandikwa na Musa kwa umakini, ambaye aliwaeleza viongozi wa watu.

Kwa ajili ya kujenga hema takatifu maandalizi ya thamani kubwa yalikuwa ni lazima; kiasi kikubwa cha vifaa vizuri vya ujenzi vyenye thamani kubwa kilihitajika; hata hivyo Bwana alikubali kujitolea kwa moyo. "Kila mtu ambaye moyo wake wampa kupenda mtatwaa kwake sadaka yangu" ilikuwa ni amri ya mbinguni aliyoirudia Musa katika kusanyiko. Kujitolea kwa Mungu na roho ya kujitoa kafara ilikuwa ndilo jambo la kwanza lililotakiwa katika maandalizi ya mahali pa kukaa Yeye Aliye juu.

Watu wote waliitikia kwa moyo mmoja. "Wakaja kila mtu ambaye moyo wake (344) ulimhimiza, na kila mtu ambaye roho yake ilimfanya kuwa apenda, nao wakaleta sadaka za kumpa Bwana, kwa kazi ya hema ya kukutania, na kwa utumishi wake, na kwa hayo mavazi matakatifu. Nao wakaja, waume kwa wake, wote waliokuwa na moyo wa kupenda, wakaleta vipini, na hazama, na pete za muhuri, na vikuku, na vyombo vyote vya dhahabu; kila mtu aliyetoa toleo la dhahabu la kumpa Bwana."

"Kila mtu aliyetoa kwake nyuzi za rangi ya samawi, na nyuzi za rangi ya zambarau, nanyekundu, na kitani nzuri, na singa za mbuzi, na ngozi za kondoo waume zilizotiwa rangi nyekundu, na ngozi za pomboo, akavileta. Kila mtu aliyetoa toleo la fedha, na la shaba, akaileta sadaka ya Bwana; na kila mtu, aliyeona kwake mti wa mshita kwa kazi yoyote ya huo utumishi; akauleta.

"Na wanawake wote waliokuwa na mioyo ya hekima, waliosokota kwa mikono yao nao wakaleta hizo walizokuwa wamezisokota, nguo za rangi ya samawi, na za rangi ya

zambarau, na hizo nyuzi nyekundu, na hiyo nguo ya kitani nzuri. Na wanawake wote ambao mioyo yao iliwahimiza katika hekima wakasokota hizo singa za mbuzi.

"Na hao wakuu wakavileta vile vito vya shohamu, na vito vya kutiwa, kwa hiyo naivera, na kwa hicho kifuko cha kifuani, na viungo vya manukato." Kutoka 35:23 – 28.

Wakati ujenzi wa hema takatifu ukiendelea watu, wazee kwa vijana – wanaume, wanawake na watoto – waliendelea kuleta sadaka, hadi wale waliokuwa katika kazi ya ujenzi walipoona kwamba ilikuwa imewatosha, na hata zaidi ya iliyotakiwa. Musa akatangaza katika kambi yote, "wasifanye kazi tena, mtu mume wala mwanamke, kwa ajili ya matoleo kwa mahali patakatifu. Basi watu wakazuiwa wasilete tena." Manung`uniko ya Waisraeli na hukumu za Mungu kwa sababu ya dhambi zao yameandikwa kama onyo kwa ajili ya vizazi vilivyofuata. Na kujitoa kwao, moyo wao mzuri na utoaji wao, ni mfano mzuri wa kuigwa. Wotewapendao kumwabudu Mungu, na kuthamini mibaraka ya uwepo wake wataonyesha roho ile ile ya kujitoa kwa ajili ya maandalizi ya nyumba mahali (347) Atakapokutana nao. Watatamani kuleta kwa Bwana sadaka ya kila kitu kizuri wanacho kimiliki. Nyumba iliyojengwa kwa ajili ya Mungu haipaswi kuwa na madeni, maana kwa njia hiyo haheshimiwi. Kiasi cha kutosha kumaliza kazi kinatakiwa kitolewe kwa uhuru, ili kwamba wafanya kazi waweze kusema, kama walivyosema wajenzi wa hema ya kukutania, "msilete tena."

Hema ya kukutania ilijengwa kiasi kwamba iliweza kubebwa na Waisraeli wakati wa safari yao yote. Kwa hiyo ilikuwa ndogo, ikiwa si zaidi ya futi hamsini na tano kwa urefu na futi kumi na nane kwa upana. Hata hivyo ilikuwa ni jengo kubwa. Mbao zilizotumika katika ujenzi na kutengenezea samani zilikuwa za mti unaoitwa mshita, ambao haukuweza kuoza kwa urahisi kuliko miti mingine iliyopatikana Sinai. Kuta zilikuwa na mbao pana zilizonyooka, zikiunganishwa kwa viungo vya rangi ya fedha na kushikiliwa na nguzo na kuungwa; na zote zilifunikwa kwa dhahabu, na kulifanya jengo lionekane kuwa ni dhahabu imara. Paa lilikuwa na sehemu nne za mapazia, kwa ndani zaidi "nyuzi mbili safi, na samawi, na zambarau, na nyekundu, pamoja na ……Nyingine zilikuwa za singa za mbuzi, ngozi ya kondoo iliyopakwa rangi nyekundu, na kufunika ngozi, zilipangwa kiasi cha kuwezesha ulinzi.

Jengo liligawanywa katika vyumba viwili kwa kutumia pazia zuri, likining'inizwa kwenye nguzo zilizopakwa dhahabu, na pazia kama hilo lilitumika kufungia mlango wa kuingia kwenye chumba cha kwanza. Hivi, kama kifuniko cha ndani, kilichofanya paa kwa ndani, vilikuwa vya rangi ya samawi, zambarau na nyekundu, zikiwa zimepangiliwa vizuri, huku wakitengenezwa kwa nyuzi za dhahabu na fedha walikwa ni makerubi wakiwakilisha jeshi la malaika ambao wameunganishwa katika kazi ndani ya hema takatifu ya mbinguni ambao ni roho ziwatumikiao watu wa Mungu duniani.

Hema takatifu ilizungukwa na ua uliokuwa wazi juu, uliokuwa umezungukwa na nguo safi zilizofungwa kwenye nguzo za shaba. Sehemu ya kuingilia ilikuwa upande wa mashariki. Ilifungwa kwa kutumia pazia safi lililotengenezwa kwa vifaa vya thamani kubwa na utaalamu mzuri, ingawa halikulingana kwa uzuri ukilinganisha na pazia za hema takatifu. Urefu kwenda juu wa ua ukiwa nusu ya kuta za hema ya kukutania, jengo liliweza kuonekana na watu waliokuwa nje ya ua.

Ndani ya ua, na karibu na lango la kuingilia, kulikuwa na madhabahu ya kutolea kafara. Juu ya madhabahu hii ndipo palipochomewa kafara zote zilizotolewa na watu kwa Bwana, na pembe zake zilinyunyiziwa damu ya upatanisho. Katikati ya madhabahu ya kutolea kafara na mlango wa hema ya kukutania, kulikuwa na birika, ambalo pia lilikuwa la shaba, lililotengenezwa kwa vioo vilivyotolewa (348) kwa moyo na wanawake wa Israeli. Katika birika hili makuhani walinawa mikono na miguu yao kila wakati walipoingia ndani ya vyumba vitakatifu, au walipokaribia madhabahu kwa ajili ya kutoa kafara kwa Bwana.

Katika chumba cha kwanza, au patakatifu, kulikuwa na meza ya mikate ya wonyesho, fimbo ya mishumaa, au kinara cha taa, na madhabahu ya kufukiza uvumba. Meza ya mikate ya wonyesho ilikuwa upande wa kaskazini. Ikiwa na mapambo, ilipakwa dhahabu safi. Katika meza hii makuhani kila Sabato waliweka mikate kumi na miwili, iliyopangwa katika mafungu mawili, na kunyunyiziwa manukato. Mikate iliyoondolewa, ikiwa imehesabiwa kuwa mitakatifu, ililiwa na makuhani. Upande wa kusini kulikuwa na kinara cha taa saba, pamoja na taa zake. Matawi yake yalipambwa kwa kutengenezwa kama maua, yakifanana na maua mazuri, na kinara chote kilitengenezwa kwa dhahabu. Kukiwa hakuna madirisha ndani ya hema takatifu, taa hazikuzimwa kamwe, lakini zilitoa mwanga wao mchana na usiku. Karibu na pazia lililotenganisha chumba cha patakatifu na cha patakatifu pa patakatifu na uwepo wa Mungu, palikuwa na madhabahu ya dhahabu ya kufukiza uvumba. Juu ya madhabahu hii kuhani alichoma uvumba kila asubuhi na jioni; pembe zake ziligusishwa damu ya toleo la dhambi, na zilinyunyiziwa damu Siku ya Upatanisho. Moto katika madhabahu hii uliwashwa na Mungu mwenyewe na ulikuwa ni moto mtakatifu. Mchana na usiku uvumba mtakatifu ulitoa harufu yake katika vyumba vyote vitakatifu, hata mbali kuizunguka hema ya kukutania.

Mbele ya pazia kulikuwa na chumba cha patakatifu pa patakatifu, ambako ndiko kina cha alama ya huduma ya upatanisho na maombezi, ambapo palitengeneza muunganiko kati ya mbingu na dunia. Ndani ya chumba hiki kulikuwa na sanduku la agano, lililotengenezwa kwa mbao za mshita, likiwa limepakwa ndani na nje kwa dhahabu, na kuwa na kifuniko cha dhahabu juu. Lilitengenezwa kuwa sehemu ya kutunzia mbao mbili za mawe, ambazo Mungu Mwenyewe aliandika Amri Kumi. Na hivyo liliitwa sanduku la ushuhuda, au sanduku la agano, maana Amri Kumi zilikuwa ndio msingi wa agano kati ya Mungu na Israeli.

Kifuniko cha sanduku takatifu kulikuwa na kiti cha rehema. Hiki kilitengenezwa kwa kipande cha dhahabu, na kuzungukwa na makerubi, wakisimama mmoja kila upande. Bawa (349) moja la kila malaika lilinyoshwa juu, wakati bawa jingine lilikunjwa katika mwili (tazama Ezekieli 1:11) kwa ishara ya kicho na unyenyekevu. Mahali pa makerubi, na nyuso zao zikiwa zimeangaliana, na kwa kicho kuangalia chini katika sanduku la agano, kuliwakilisha kicho ambacho jeshi la mbinguni hukionyesha katika sheria ya Mungu na hamu yao katika mpango wa ukombozi.

Juu ya kiti cha rehema kulikuwa na Shekina, udhihirisho wa uwepo wa mbingu; na kutoka katikati ya makerubi, Mungu alifanya nia Yake ijulikane. Ujumbe wa mbinguni kwa mara kadhaa ulitolewa kwa kuhani mkuu kwa sauti kutoka katika wingu. Wakati mwingine mwanga ulianguka kwa malaika upande wa kuume, kuonyesha ukubali, au kivuli au wingu lilikuwa juu yao upande wa kushoto ili kufunua kutokukubaliwa.

Sheria ya Mungu, iliyokuwa ndani ya sanduku, ilikuwa ndio mtawala mkuu wa haki na hukumu. Sheria hiyo ilitangaza kifo kwa muasi; lakini juu ya sheria kulikuwa na kiti cha rehema, ambapo uwepo wa Mungu ulifunuliwa, na ambao, kwa upatanisho wa kweli, msamaha ulitolewa kwa mdhambi aliyetubu. Hivyo katika kazi ya Kristo kwa ajili ya ukombozi wetu, ikifananishwa na utumishi wa hema, “rehema na kweli zimekutana, haki na amani zimebusiana.” Zaburi 85:10.

Hakuna lugha inayoweza kuelezea hali ya utukufu uliokuwepo ndani ya hema takatifu – kuta zilizopakwa dhahabu zikiakisi mwanga kutoka katika kinara cha taa, mng‘ao wa mapazia na malaika wake, meza, na madhabahu ya kufukiza uvumba, ziking‘aa kwa dhahabu; mbele ya chumba cha pili sanduku takatifu, likiwa na makerubi, na juu yake kukiwa na Shekina takataifu, udhihirisho ulioonekana wa Uwepo wa Yehova; vyote hivyo ni mwanga mdogo tunaoweza kuakisi juu ya utukufu wa hekalu la Mungu mbinguni, msingi mkuu wa kazi kwa ajili ya ukombozi wa mwanadamu.

Kipindi cha karibu nusu mwaka kilitumika katika ujenzi wa hema ya kukutania. Ilipomalizika, Musa alikagua kazi yote ya wajenzi, akilinganisha na nakala aliyoonyeshwa mlimani na maagizo aliyopewa na Bwana. “vile vile kama Bwana alivyomwagiza, walikuwa wameifanya hivyo; basi Musa akawaombea heri.” Kwa hamu kubwa kundi la Waisraeli walikusanyika kuangalia jengo takatifu. Wakati wakitafakari hali kwa kicho na kuridhika, nguzo ya wingu ilizunguka juu ya hema takatifu na kuifunika. “Na huo utukufu wa Bwana ukaijaza maskani.”

Kulikuwepo na ufunuo wa ukuu wa mbingu, na kwa mda (350) fulani hata Musa hakuweza kuingia. Kwa hisia kali watu walitazama ishara kwamba kaziya mikono yao ilikubaliwa. Hapakuwepo na maandamano ya kelele kwa kufurahia. Kicho cha kutisha kilikuwa juu yao wote. Lakini furaha ya mioyo yao ilionekana katika machozi ya furaha,

na walinung`unika kidogo, maneno mazuri ya shukrani kwamba Mungu ameridhia kuwa pamoja nao.

Kwa maagizo ya mbingu wana wa Lawi walitengwa kwa ajili ya utumishi wa hema takatifu. Wakati wa awali kila mtu alikuwa ni kuhani wa nyumba yake. Wakati wa siku za Ibrahimu ukuhani ulichukuliwa kuwa haki ya mzaliwa wa kwanza. Sasa, badala mzaliwa wa kwanza wa Israeli, Bwana alilikubali kabila la Lawi kwa ajili ya kazi ya hema takatifu. Kwa ishara hii ya heshima alionyesha ukubali wake kutokana na uaminifu wao, kwa utumishi wao na kutenda hukumu zake wakati Israeli alipoasi kwa kuabudu ndama wa dhahabu. Ukuhani, hata hivyo, ulikuwa katika familia ya Haruni. Haruni na watoto wake waliruhusiwa kuhudumu mbele za Bwana; makabila yaliyobaki walipewa jukumu la hema ya kukutania na samani zake, na walitakiwa kuwa chini ya makuhani katika utawala wao, lakini hawakutakiwa kutoa huduma ya kafara, kuchoma uvumba, au kutazama vitu vitakatifu hadi pale vilipokuwa vimefunikwa.

Kutokana na ofisi yao, vazi maalumu lilitumika kwa makuhani. “Nawe utafanya Haruni ndugu yako mavazi matakatifu, kwa utukufu na kwa uzuri,” ilikuwa ni agizo la mbingu kwa Musa. Vazi la makuhani wa kawaida lilikuwa ni jeupe, likiunganishwa kwa vipande. Lilifika karibu na miguu chini na lilifungwa kiunoni kwa mkanda wa nguo nyeupe ukiwa na rangi ya samawi, zambarau na nyekundu. kilemba kilikamilisha muonekano wa nje wa vazi hilo. Musa katika kichaka kilichokuwa kinawaka moto aliamuriwa avue viatu vyake, maana mahali aliposimama ni patakatifu. Hivyo makuhani hawakuweza kuingia ndani ya hema takatifu wakiwa na viatu miguuni mwao. Chembe za vumbi walilokuwa nalo lingeweza kupachafua mahali patakatifu. Walitakiwa kuacha viatu vyao katika ua kabla ya kuingia ndani ya hema takatifu, na pia kuosha mikono na miguu yao kabla ya kuhudumu katika hema ya kukutania au katika madhabahu ya kutolea kafara. Hivyo somo kwamba uchafu wote lazima uondolewe kutoka kwa wale wanaokaribia Uwepo wa Mungu lilidumu kufundishwa.

Mavazi ya kuhani mkuu yalitengenezwa kwa vifaa vya thamani kubwa na kwa ufundi mkubwa, yakifaa kutokana na nafasi yake. Kwa kuongezea katika nguo za makuhani wa kawada, alivaa vazi la rangi ya samawi, pia likiwa katika kipande kimoja. Kuzunguka chini ya vazi kulipambwa na kengele za dhahabu, na makomamanga ya rangi ya samawi, (351) zambarau na nyekundu, kwa nje kulikuwa na naivera fupi yenye rangi ya dhahabu, samawi, zambarau, nyekundu na nyeupe. Ilifungwa kwa mkanda wa rangi kama hizo, ikitengenezwa kwa uzuri. Naivera haikukuwa na ukosi, na katika vipande vilivyokuwa mabegani kulikuwa na sehemu mbili za michoro ya mawe, yakiwa na majina kumi na mawili ya kabila za Israeli.

Juu ya kiuno kulikuwa na naivera, ambayo ndiyo ilikuwa takatifu kuliko sehemu zingine za vazi hilo. Kilikuwa katika umbo la mraba, kipimo chake kama mkono mmoja, kikishikiliwa toka mabegani kwa kamba ya rangi samawi ikifungwa kwenye vishikizo vya

dhahabu. Mpaka ulitengenezwa kwa mawe ya thamani, kama ule unaotengenezwa na misingi kumi na mbili ya Mji wa Mungu. Ndani ya mpaka kulikuwa na mawe kumi na mbili yaliyowekwa kwa dhahabu, yakipangwa katika mistari minne, na, kama vipande mabegani, yaliandikwa majina ya kabila. Maagizo ya Bwana yalikuwa, “Na Haruni atayachukua majina ya wana wa Israeli katika kile kifuko cha kifuani cha hukumu juu ya moyo wake, hapo atakapoingia ndani ya mahali patakatifu, kuwa ukumbusho mbele ya Bwana daima.” Kutoka 28:29. Hivyo, Kristo, Kuhani Mkuu, akisihi kwa damu Yake mbele za Baba kwa niaba ya mdhambi, anachukua moyoni mwake jina la kila atubuye, nafsi iliyoamini. Mtunga Zaburi anasema, “Nami ni maskini na mhitaji, Bwana atanitunza.” Zaburi 40:17.

Upande wa kuume na wa kushoto wa kifuko cha kifuani kulikuwa na mawe makubwa mawili yenye mng‘ao. Yalijulikana kama Urimu na Thummimu. Kwa hayo nia ya Mungu ilijulikana kwa kupitia kuhani mkuu. Wakati maswali yalipoletwa ili kutolewa maamuzi mbele za Bwana, mwanga uliozunguka jiwe upande wa kuume ulimaanisha ishara ya kukubali kwa mbingu, wakati wingu lilipoleta kivuli kwenye jiwe upande wa kushoto ilikuwa ni ishara ya kukataliwa.

Vazi la kuhani mkuu lilikuwa na nguo nyeupe, ikiwa imeunganishwa kwa rangi ya samawi, na kipande cha dhahabu kikiwa na maneno, “Utakatifu wa Yehova.” Kila kitu kilichokuwepo kwenye vazi la kuhani mkuu kilikuwa katika hali ya kumvutia mtazamaji katika mguso wa utakatifu wa Mungu, utakatifu wa ibada Yake, na usafi unaotakiwa kwa wote waliokuja kwake.

Sio kwa hema takatifu peke yake, lakini utumishi wa kuhani, ulikuwa kama (352) “watumikiao mfano wa kivuli cha mambo ya mbinguni.” Waebrania 8:5. Hivyo ilikuwa na umuhimu mkubwa; na Bwana, kupitia Musa, alitoa maagizo muhimu katika kila jambo kuhusu utumishi huu wa kufanana. Utumishi wa hema takatifu uliokuwa ni wa sehemu mbili, utumishi wa kila siku na wa kila mwaka. Utumishi wa kila siku ulifanyika katika ua wa hema ya kukutania na katika chumba cha patakatifu; wakati ule wa mwaka ulifanyika katika chumba cha patakatifu pa patakatifu.

Hakuna jicho la mwenye kupatwa na mauti isipokuwa la kuhani mkuu ndilo lililoruhusiwa kutazama vilivyokuwamo ndani ya chumba cha patakatatifu pa patakatifu pa hema takatifu. Mara moja kwa mwaka tu kuhani mkuu aliingia humo, na kwamba baada ya uangalifu mkubwa na maandalizi makubwa. Kwa kutetemeka aliingi mbele za Bwana, na watu kwa kicho wakiwa kimya walisubiri kurudi kwake, mioyo yao ikiinuliwa kwa maombi ya dhati kuomba mibaraka ya mbinguni. Mbele ya kiti cha rehema kuhani mkuu alifanya upatanisho kwa Israeli; na katika wingu la utukufu, Mungu alikutana naye. Kukaa kwake humo zaidi ya wakati wa kawaida kuliwajaza hofu, isije kuwa kwa sababu ya dhambi zao au dhambi zake, ameuawa kwa utukufu wa Bwana.

Utumishi wa kila siku ulikuwa na huduma ya asubuhi ya kutoa kafara, kutoa sadaka ya uvumba katika madhabahu ya dhahabu, na kutoa sadaka maalumu kwa ajili ya dhambi za watu binafsi. Pia kulikuwa na kutoa sadaka za Sabato, mwezi mpya, na sherehe maalumu.

Kila asubuhi na jioni kondoo wa mwaka mmoja alitolewa kafara juu ya madhabahu, pamoja na nyama yake kama sadaka, ikiwa ni kielelezo cha kujitoa wakfu kwa taifa kwa Yehova, na kudumu kwao katika kutegemea damu ya Kristo katika upatanisho. Mungu aliagiza kwamba kila sadaka itolewayo kwa ajili ya utumishi wa hema takatifu atakuwa "hana ila" Kutoka 12:5. Makuhani walitakiwa kuchunguza wanyama wote walioletwa kuwa kafara, na walitakiwa kuwakataa wale walioonekana kuwa na kasoro walizozigundua. Ni sadaka "isiyo na mawaa" tu ingeweza kuwa kielelezo cha usafi Wake kamili ili kujitoa Mwenyewe kuwa "Mwanakondoo asiye na ila, asiye na waa" 1Petro 1:19.

Mtume Paulo anaelekeza kafara hizi kuwa kielelezo cha kile wafuasi wa Kristo watakavyokuwa. Anasema, "Basi ndugu zangu, nawasihi, kwa huruma zake Mungu, itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu, ndiyo ibada yenu yenye maana." Warumi 12:1. Tunapaswa kujitoa wenyewe kwa ajili ya utumishi wa Mungu, na tunapaswa kuzifanya sadaka zikaribie ukamilifu kama iwezekanavyo. Mungu (353) hatapendezwa na chochote tutoacho kama sadaka kilicho chini ya uwezo wetu. Wote wampendao kwa mioyo yao yote, watatamani kumtolea utumishi mzuri katika maisha, na watadumu kutafuta kila nguvu katika kukubaliana na sheria ambazo zitawawezesha kukuza uwezo wa kufanya mapenzi Yake.

Katika kufukiza uvumba kuhani alisogezwa karibu zaidi na uwepo wa Mungu kuliko katika utumishi wake wowote wa kila siku. Kwa vile pazia la ndani halikuwa linafika juu ya paa la hema takatifu, utukufu wa Mungu, uliokuwa katika kiti cha rehema, uliweza kuonekana kwa sehemu katika chumba cha kwanza. Wakati kuhani alipotoa uvumba mbele za Bwana, alitazama kuelekea sanduku la agano; na kadri wingu la uvumba lilivyopaa, utukufu wa mbingu ulipanda juu ya kiti cha rehema na kukichaza chumba cha patakatifu, na mara kwa mara ulivijaza vyumba vyote viwili kiasi kwamba kuhani alihitaji kutoka kwenda katika mlango wa hema ya kukutania. Kama ilivyokuwa katika utumishi wa kivuli kuhani alitazama kwa imani katika kiti cha rehema ambacho hakuweza kukiona, hivyo watu wa Mungu kwa sasa wanapaswa kuyaelekeza maombi yao kwa Kristo, Kuhani wao Mkuu, ambaye, haonekani kwa macho ya kibinadamu, anawaombea katika hema takatifu ya mbinguni.

Uvumba, uliopanda pamoja na maombi ya Israeli, huwakilisha maombi ya Kristo, Haki Yake timilifu, ambayo kwa imani inatolewa kwa watu Wake, na ambayo pekee ndiyo inayoweza kuifanya ibada ya wadhambi ikubaliwe na Mungu. Mbele ya pazia la patakatifu pa patakatifu kulikuwa na madhabahu ya maombi ya daima, mbele ya utakatifu, madhabahu ya upatanisho wa daima. Kwa damu na kwa uvumba Mungu alikaribiwa –

vielelezo vinavyoelekeza kwa Mpatanishi Mkuu, ambaye kupitia kwake pekee rehema na wokovu vinaweza kupatikana kwa anayetubu, nafsi iaminiyo.

Kama kuhani alivyoingia patakatifu wakati wa asubuhi na jioni kipindi cha kufukiza uvumba, kafara ya kila siku ilikuwa tayari kutolewa kwenye madhabahu nje katika ua. Wakati huu ulikuwa ni wa kujichunguza kwa waabuduo waliokusanyika katika hema ya kukutania. Kabla ya kuingia katika uwepo wa Mungu kupitia utumishi wa kuhani, walitakiwa kujichunguza mioyo na kutubu dhambi. Waliungana katika maombi ya kimya kimya, nyuso zao zikielekezwa patakatifu. Hivyo maombi yao yalipaa pamoja na wingu la uvumba, huku imani ikielekezwa kwa ahadi ya Mwokozi aliyekuwa katika kielelezo cha kafara ya upatanisho.

Masaa yaliyowekwa kwa ajili ya kutoa kafara wakati wa asubuhi na (354) jioni yalikuwa matakatifu, na yalipangwa kuwa ni masaa ya ibada katika taifa lote la Wayahudi. Na wakati wa baadaye wakati Wayahudi walipotawanyika kama watumwa katika nchi za mbali, bado katika masaa yaliyopangwa walielekeza nyuso zao Yerusalemu na kuomba kwa Mungu wa Israeli. Kwa desturi hii Wakristo wana mfano mzuri wa maombi ya asubuhi na jioni. Wakati Mungu hapendi mikusanyiko ya sherehe zisizo na maana, bila roho ya ibada, atawaangalia kwa furaha wale wanaompenda, wakisujudu asubuhi na jioni ili kutafuta msamaha wa dhambi walizozifanya na kutoa mahitaji yao ya mibaraka wanayoitaka.

Mikate ya wonyesho ilitunzwa daima mbele za Bwana kama sadaka ya daima. Hivyo ilikuwa ni sehemu ya sadaka ya kila siku. Iliitwa mikate ya wonyesho, au “mkate wa uwepo,” kwa sababu daima ilikuwa mbele za uso wa Bwana. Ilikuwa ni ukubali wa utegemezi wa mwanadamu kwa Mungu kwa vyakula vyote vya kimwili na kiroho, na kwamba kinapokelewa tu kutokana na upatanisho wa Kristo. Mungu aliwalisha Israeli kwa mkate kutoka mbinguni wakiwa Jangwani, na bado walitegemea upatikanaji wake kwa wingi, chakula cha kimwili na cha kiroho. Mana na mikate ya monyesho yote ilikuwa ni kielelezo cha Kristo, chakula kilicho hai, ambaye daima yuko mbele za Mungu kwa ajili yetu. Yeye Mwenyewe alisema, “Mimi ndimi chakula chenye uzima kilichoshuka kutoka mbinguni.” Yohana 6:48-5. Manukato yaliwekwa juu ya mikate hii. Wakati mkate ulipoondolewa siku ya kila Sabato, ili iwekwe mikate mipya, manukato yalichomwa kwenye madhabahu kuwa kama ukumbusho mbele za Bwana.

Sehemu muhimu katika utumishi wa kila siku ilikuwa ni ule uliofanywa kwa niaba ya mtu. Mdhambi aliyehitaji kutubu alileta sadaka katika mlango wa hema ya kukutania, na, akiweka mikono yake juu ya kichwa cha mnyama asiye na kosa, alitubu dhambi zake, na hivyo kwa kielelezo kuzihamisha dhambi zake hadi kwa kafara isiyo na kosa. Kwa mikono yake mwenyewe alimchinja mnyama, na damu ilichukuliwa na kuhani hadi chumba cha patakatifu na kuinyunyiza juu ya pazia, ambapo nyuma yake kulikuwa na sanduku mlimokuwa na sheria ambayo mdhambi aliivunja. Kwa sherehe hii dhambi ilikuwa, kupitia

damu, imehamishwa kwa mfano katika hema takatifu. Kwa wakati mwingine damu haikuchukuliwa kwenda patakatifu; * (Tazama kiambatanisho namba 6.), lakini nyama ililiwa na kuhani, kama Musa alivyowaagiza watoto wa Haruni, akisema, “naye amewapa ninyi ili kuuchukua uovu wa mkutano.” Mambo ya Walawi 10:17. Sherehe zote zilikuwa ni (355) kielelezo cha kuhamisha dhambi kutoka kwa aliye tubu na kwenda ndani ya hema takatifu.

Hiyo ilikuwa kazi iliyofanyika kila siku kwa mwaka mzima. Dhambi za Israeli zikiwa zimehamishwa kwenda katika hema takatifu, chumba cha patakatifu kilichafuliwa, na kazi maalumu ilitakiwa ili kuondoa dhambi. Mungu aliamuru kwamba upatanisho ufanyike katika kila chumba kitakatifu, kama katika madhabahu, “na kuitakasa, ili machafu yote ya wana wa Israeli yatoke.” Mambo ya Walawi 16:19. Mara moja kwa mwaka, katika Siku kuu ya Upatanisho, kuhani aliingia patakatifu pa patakatifu pa hema takatifu. Kazi iliyofanyika humo ilikamilisha utumishi wa mwaka.

Katika Siku ya Upatanisho wana mbuzi wawili waliletwa langoni mwa hema ya kukutania, na wakapigiwa kura, “moja kwa ajili ya Bwana, na ya pili kwa ajili ya Azazeli.” Mbuzi ambaye kura ya kwanza ilimwangukia alichinjwa kama kafara ya dhambi ya watu. Na kuhani alichukua damu yake hadi kwenye pazia, na kuinyunyizia juu ya kiti cha rehema. “naye atafanya upatanisho kwa ajili ya mahali patakatifu, kwa sababu ya mambo machafu ya wana wa Israeli, na kwa sababu ya makosa yao, naam, kwa ajli ya dhambi zao zote; naye atafanya vile vile kwa ajili ya hema ya kukutania, ikaayo pamoja nao katikati ya machafu yao.”

“Na Haruni ataweka mikono yake miwili juu ya kichwa cha yule mbuzi aliye hai, na kuungama juu yake uovu wote wa wana wa Israeli, na makosa yao, naam, dhambi zao zote; naye ataziweka juu ya kichwa chake yule mbuzi, kisha atampeleka aende jangwani.” Hadi mbuzi alipoondolewa ndipo watu walijiona kuwa huru kutoka kwenye mizigo ya dhambi zao. Kila mtu alitakiwa kuutesa moyo wake wakati kazi ya upatanisho ikiendelea. Kila shughuli iliwekwa kando, na kusanyiko lote la Israeli liliitumia siku kwa kujinyenyekeza mbele za Mungu, kwa maombi, kufunga, nakuuchunguza moyo.

Kweli za muhimu kuhusu upatanisho zilifundishwa wakati huu wa utumishi wa mwaka. Katika sadaka ya dhambi iliyotolewa wakati wa mwaka, mbadala alikubaliwa mahali pa mdhambi; lakini damu ya kafara haikuwa imefanya upatanisho kamili wa dhambi. Ilikuwa imefanya njia ya jinsi dhambi ilivyohamishwa kwenda kwenye hema takatifu. Kwa sadaka ya damu, mdhambi alikubali mamlaka ya sheria, akatubu kosa lake la uasi, na kuelezea (356) imani yake kwa Yeye ambaye angechukua dhambi ya ulimwengu; lakini hakuwa ameachiwa kabisa kutoka katika adhabu ya sheria.

Siku ya upatanisho kuhani, akiwa amechukua sadaka ya kusanyiko, alikwenda ndani ya patakatifu pa patakatifu na damu akainyunyizia juu ya kiti cha rehema, kilicho juu ya

mbao za sheria. Hivyo madai ya sheria, yaliyodai maisha ya mdhambi, yaliondolewa. Kisha katika tabia yake ya upatanishi kuhani alichukua dhambi juu yake, na, akiwa ameondoka katika hema takatifu alibeba mzigo wa kosa la Israeli.

Katika mlango wa hema ya kukutania aliiweka mikono yake juu ya kichwa cha mbuzi wa Azazeli na kutubu dhambi juu yake "na kuungama uovu wote wa wana wa Israeli, na makosa yao, naam, dhambi zao zote; naye ataziweka juu ya kichwa cha yule mbuzi." Na mbuzi aliyezibeba dhambi hizi alipopelekwa mbali, walikuwa, pamoja naye, wamehesabiwa kuwa ametengwa kutoka kwa watu milele. Huo ulikuwa utumishi uliofanywa "mfano wa kivuli cha mambo ya mbinguni." Waebarnia 8:5.

Kama ilivyoelezwa, hema takatifu ya duniani ilijengwa na Musa kwa kufuata nakala aliyoonyeshwa mlimani. Ilikuwa "ndio mfano wa wakati uliopo sasa, wakati huo sadaka na dhabihu zinatolewa;" vyumba vyake vitakatifu vilikuwa "nakala ya mambo yaliyo mbinguni;" Kristo, Kuhani wetu Mkuu, ni "mhudumu wa patakatifu, na ile hema ya kweli, ambayo Bwana aliiweka wala si mwanadamu." Waebrani 9:9; 23; 8:2. Akiwa katika njozi mtume Yohana alipewa nafasi ya kuona hekalu la Mungu mbinguni, aliona "taa saba za moto zikiwaka mbele ya kile kiti cha enzi." Alimuona malaika "akasimama mbele ya madhabahu, mwenye chetezo cha dhahabu, akapewa uvumba mwingi, ili autie pamoja na maombi ya watakatifu wote juu ya madhabahu, iliyo mbele ya kiti cha enzi." Ufunuo 4:5; 8:3. Hapa nabii aliruhusiwa kuona "taa saba" na "madhabahu ya dhahabu" iliyowakilishwa na kinara cha taa cha dhahabu na madhabahu ya uvumba katika hema takatifu iliyoko duniani. Tena, "Hekalu la mbinguni lililoko mbinguni likafunguliwa" (Ufunuo 11:19), na aliona ndani ya pazia akaona "sanduku la agano" (Ufunuo 11:19), likiwakilisha sanduku takatifu lililotengenezwa na Musa ili kutunza sheria ya Mungu.

Musa aliijenga hema ya duniani "sawa sawa na mfano ule aliouona." Paulo (357) anasema kwamba, "na ile hema nayo na vyombo vyote vya ibada alivinyunyizia damu vivyo hivyo," ilipomalizika, "ilikuwa ni nakala ya mambo ya mbinguni." Matendo 7:44; Waebrania 9:21,23. Na Yohana anasema kwamba aliona hema takatifu ya mbinguni. Hema hiyo, ambamo Yesu anahudumu kwa ajili yetu, ndiyo iliyo sahihi, ambapo iliyojengwa na Musa ilikuwa ni nakala.

Hekalu la mbinguni, mahali alipo Mfalme wa wafalme, ambapo "maelfu elfu wakamtumikia, na elfu kumi mara elfu kumi wakasimama mbele zake," (Danieli 7:10), hekalu hilo lilijaa utukufu wa kiti cha enzi, mahali ambapo maserafi, mng`ao wa ulinzi wake, hufunika nyuso zao kwa kuabudu – hakuna jengo duniani linaloweza kufananishwa kwa ukubwa na utukufu. Hata hivyo ukweli muhimu kuhusu hema ya duniani na kazi kubwa iliyofanywa kwa ajili ya ukombozi wa mwanadamu ulikuwa ufundishwe kwa kupitia hema ya duniani na utumishi wake.

Baada ya kupaa kwake, Mwokozi wetu alianza kazi kama Kuhani wetu Mkuu. Paulo anasema, “Kwa sababu Kristo hakuingia katika patakatifu palipofanywa kwa mikono, ndio mfano wa patakatifu halisi; bali aliingia mbinguni hasa, aonekane sasa usoni pa Mungu kwa ajili yetu.” Waebrania 9:24. Kama vile ambavyo utumishi wa Kristo ulivyohitaji sehemu mbili kubwa, kila moja ikiwa na kipindi maalumu na kikiwa na mahali tofauti katika hema ya mbinguni, hivyo utumishi kivuli ulikuwa na sehemu mbili, utumishi wa kila siku na wa kila mwaka, na kila sehemu iliwekwa kwa ajili ya utumishi huo.

Kama vile Kristo alipopaa mbinguni alionekana mbele za Baba ili kuomba kwamba damu yake kwa niaba ya mdhambi aliyetubu, ndivyo alivyofanya kuhani katika utumishi wa kila siku aliponyunyizia damu ya kafara katika patakatifu kwa niaba ya mdhambi. Damu ya Kristo, wakati ilikuwa imwache mdhambi aliyetubu kutoka katika adhabu ya sheria, haikufuta dhambi hii; ilikuwa katika kumbukumbu katika hema takatifu hadi wakati wa mwisho wa upatanisho; hivyo katika utumishi wa nakala damu ya sadaka ya dhambi iliondoa dhambi kutoka kwa mdhambi aliyetubu, lakini iliendelea kuwepo katika hema hadi siku ya Upatanisho.

Katika siku kuu ya zawadi ya mwisho, wafu “wakahukumiwa katika mambo hayo yaliyoandikwa katika vile vitabu, sawa sawa na matendo yao.” Ufunuo 20:12. Kisha kwa thamani ya damu ya Kristo, dhambi za waliotubu kweli kweli zitafutwa kutoka katika vitabu vya mbinguni. Hivyo hema itakuwa huru, au itatakaswa, kutoka katika kumbukumbu ya dhambi. Wakati wa hema ya duniani, kazi hii ya upatanisho, au ya kufuta dhambi, iliwakilishwa na utumishi wa hema takatifu, ambao ulikamilika kwa kuondoa, kwa damu ya sadaka ya dhambi, dhambi ambazo zilikuwa zimechafua hema.

Kama ilivyo katika upatanisho wa mwisho dhambi za mdhambi aliyetubu kweli kweli zitafutwa kutoka katika kumbukumbu za mbinguni, hazitakumbukwa tena, hivyo katika hema ya duniani, zilitupwa jangwani, daima zikitengwa na kusanyiko.

Kwa vile shetani ndiye chanzo cha dhambi zote na ndiye aliyesababisha kifo cha Mwana wa Mungu, haki inataka kwamba shetani apate adhabu ya mwisho. Kazi ya Kristo kwa ajili ya ukombozi wa mwanadamu na kusafishwa kwa ulimwengu kutoka dhambini itakuwa sawa na kuondoa dhambi katika hema takatifu ya mbinguni na kuziweka kwa shetani, ambaye atabeba adhabu ya mwisho. Ndivyo ilivyokuwa katika hema ya duniani, utumishi wa kila mwaka ulifungwa kwa kuisafisha hema takatifu, na kutubu dhambi juu ya kichwa cha mbuzi wa Azazeli.

Hivyo katika utumishi wa hema ya kukutania, na wa hekalu ambalo lilichukua nafasi ya hema baadaye, watu walifundishwa kila siku kuhusu kweli kuu zinazofanana na kifo cha Kristo na utumishi wake, na mara moja kwa mwaka akili zao zilipelekwa mbele zaidi katika hitimisho la matukio makuu ya pambano kuu kati ya Kristo na Shetani, hitimisho la kusafishwa kwa ulimwengu kutokana na dhambi na wadhambi.

SURA FYA 31.

DHAMBI YA NADABU NA ABIHU. (359)

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mambo ya Walawi 10:1 - 11.

Baada ya hema ya kukutania kuwekwa wakfu, makuhani waliwekwa katika ofisi zao takatifu. Utumishi huu ulifanyika kwa siku saba, kila siku ikiwa na sherehe yake maalumu. Siku ya nane waliingia katika huduma yao. Akisaidiwa na watoto wake, Haruni alitoa kafara ambazo Mungu alizihitaji, na aliinua juu mikono yake na kuwabariki watu. Yote yalifanyika kama Mungu alivyotaka, na alizikubali kafara, na kufunua utukufu wake katika hali ya ajabu; moto ulitoka kwa Mungu na kuchoma sadaka juu ya madhabahu. Watu waliangalia katika udhihirisho huu wa ajabu wa nguvu za mbingu kwa kicho na hofu. Waliona ishara ya utukufu wa Mungu na fadhili zake na walipaza sauti kwa pamoja wakisifu na kuabudu na kuanguka nyuso zao kuelekea chini kana kwamba Yehova alikuwepo hapo.

Lakini punde baadaye janga liliipiga familia ya kuhani mkuu. Katika saa ya ibada, wakati maombi na sifa za watu zikienda juu kwa Mungu, watoto wawili wa Haruni walichukua kila mmoja chetezo chake cha uvumba na kuunguza manukato ya uvumba humo, ili kumletea Bwana harufu nzuri. Lakini waliasi amri Yake kwa kutumia “moto wa kigeni.” Kwa kuchoma uvumba walichukua wa kawaida badala ya mtakatifu ambao Mungu mwenyewe aliuwasha, na ambao aliamuru utumike kwa lengo hilo. Kwa dhambi hii moto ulishuka kutoka kwa Bwana na kuwaunguza mbele ya watu.

Wakimfuatia Musa na Haruni, Nadabu na Abihu walikuwa watu wa juu katika Israeli. Walikuwa wanaheshimiwa na Bwana, wakiwa wameruhusiwa pamoja na wazee sabini kuuona utukufu Wake mlimani. Lakini uasi wao usingeachiliwa au kuadhibiwa adhabu ndogo, kwa sababu walikuwa, kama wafalme wa Israeli, wamepanda mlimani, na wakiwa na fursa ya kuongea na Mungu, na kukaa katika wingu la utukufu, wasingejisifu kwamba wanaweza kufanya dhambi na wasiadhibiwe, kwamba kwa sababu waliheshimiwa na Mungu, Mungu hawezi kuwaadhibu kwa uovu wao.

Huu ni udanganyifu wa kufisha. Nuru kubwa iliyotolewa inahitaji maadili na utakatifu kulingana na nuru iliyotolewa. Kitu chochote chini ya hapo, Mungu hatakubali. Mibaraka mikubwa iliyotolewa haipasi kusababisha kuwa wazembe na kutokujilinda. Haipaswi kutoa kibali cha kufanya dhambi au kumsababisha aliyeipokea kujisikia kwamba Mungu hatajishughulisha nazo. Nafasi zote ambazo Mungu amezitoa ni njia Zake za kutoa harufu nzuri katika roho, na kuwa na juhudi, na nguvu katika kutenda kazi Yake takatifu.

Nadabu na Abihu wakati wa ujana wao hawakuwa wamejifunza mazoea ya kujikana nafsi. Tabia ya baba, kutokuwa imara katika mambo sahihi, ilimfanya kutokujali nidhamu ya watoto wake. Watoto wake waliruhusiwa kufuata mwelekeo usio sahihi. Mazoea ya

kujipenda, yaliyokuwa ya mda mrefu, yalidumu kwao kiasi kwamba hata majukumu ya ofisi takatifu hayakuwa na nguvu za kuyavunja. Hawakufundishwa kuheshimu mamlaka ya baba yao, na hawakujua umuhimu wa utii katika matakwa ya Mungu. Kosa la Haruni la kuwadekeza watoto liliawandaa kuwa haki ya hukumu za Mungu.

Mungu alikusudia kuwafundisha watu kwamba wanapaswa kumkaribia kwa kicho na hofu, na katika namna aliyoitaka. Hawezi kukubali utii usio kamili. Haikutosha kwamba katika kipindi hiki cha ibada karibu kila kitu kilikuwa kimefanyika kama Alivyoagiza. Mungu alitangaza laana kwa wale watakaokwenda kinyume na amri Zake, na wasiotofautisha kati ya vitu vya kawaida na vitakatifu. Anasema kupitia nabii, “Ole wao wasemao kwamba uovu ni wema, na kwamba wema ni uovu; watiao giza badala ya nuru, na nuru badala ya giza!.....Ole wao walio wenye hekima katika macho yao wenyewe, na wenye busara katika fikira zao wenyewe!.....wampao haki mwenye uovu, ili wapewe ishara, na kumwondolea mwenye haki haki yake!.....wameikataa sheria ya Bwana wa majeshi, na kulidharau neno lake aliye Mtakatifu wa Israeli.” Isaya 5:20 – 24.

Hebu asiwepo yeyote atakayejidanganya kwa kuamini kwamba sehemu ya amri ya Mungu haina ulazima, au kwamba Mungu atakubali kitu kingine badala ya kile alichokitaka. Nabii Yeremia alisema, “Ni nani asemaye neno nalo likafanyika, ikiwa Bwana hakuliagiza?” Maombolezo 3:37. Mungu hakuweka amri katika neno lake ambayo watu wanaweza kuitii au kutoitii kwa kupenda na bila kupata matokeo yake. Kama (361) wanadamu watachagua njia nyingine yoyote kuliko ile ya utii halisi, wataona kwamba “mwisho wake ni njia ya mauti” Mithali 14:12.

“Kisha Musa akamwambia Haruni na wanawe Eleazari na Ithamari, Msiache wazi nywele za vichwani mwenu, wala msiyararue mavazi yenu; ili kwamba msife…..kwa sababu mafuta ya kutiwa ya Bwana ya juu yenu.” Kiongozi mkuu alimkumbusha ndugu yake maneno ya Mungu, “Nitatakaswa Mimi katika hao wanikaribiao, nami nitatukuzwa mbele ya watu hao wote.” Haruni alikuwa kimya. Vifo vya watoto wake,vikitokea bila maonyo, kwa sababu ya dhambi kubwa kiasi hicho – dhambi ambayo sasa aliiona kuwa ni matokeo ya kudharau kwake majukumu yake – viligonga moyo wa baba kwa uchungu, lakini hakuonyesha hisia zake. Bila udhihirisho wa huzuni alionekana kukubaliana na dhambi. Kusanyiko halikupaswa kufanywa linung`unike dhidi ya Mungu.

Bwana angewafundisha watu wake kutambua haki ya adhabu zake, ili kwamba wengine wapate kuogopa. Kulikuwepo na baadhi katika Israeli ambao onyo la hukumu hii ya kutisha lingeweza kuwaokoa kutokana na kudhania uvumilivu wa Mungu hadi, pia watakapohitimisha hatma yao. Onyo la mbinguni liko juu ya huruma potofu kwa mdhambi ambaye anajaribu kuruhusu dhambi zake. Ni matokeo ya dhambi kudhuru uelekeo wa maadili, kiasi kwamba mtenda kosa hawezi kutambua ukubwa wa uasi, na bila kuwa na uthibitisho wa kosa kwa njia ya Roho Mtakatifu hubaki katika upofu wa dhambi yake. Ni jukumu la watumishi wa Kristo kuwaonyesha wakosaji hawa hatari yao. Wale

wanaoharibu matokeo ya maonyo kwa kutia upofu macho ya mdhambi katika tabia halisi na matokeo ya dhambi mara kwa mara hujisifu wao wenyewe kwamba wanaonyesha ushahidi wa upendo wao; lakini wanatenda kazi ya kupingana na kuzuia kazi ya Roho Mtakatif wa Mungu; huwafanya wadhambi wajione kuwa salama na kubaki katika ncha ya uangamivu; wanajiweka wao wenyewe kuwa washiriki katika kosa lake na kuwa na majukumu ya kutisha kwa kutokutubu kwake. Wengi, wamelekea katika maangamizi kutokana na huruma hii isiyo sahihi.

Nadabu na Abihu wasingetenda dhambi hiyo ya kufisha kama wasingekuwa na uhuru wa kutumia mvinyo. Walitambua kwamba maandalizi muhimu yalikuwa ni lazima kabla ya kuingi katika hema takatifu, ambamo uwepo wa mbingu ulionekana; lakini kwa sababu ya (361) kukosa kiasi hawakufaa kuwa katika kazi yao takatifu. Akili zao zilichafuka na maadili yao kufa kiasi kwamba hawakuweza kutofautisha kati ya vitakatifu na vya kawaida.

Kwa Haruni na watoto wake waliobaki hai walipewa onyo, “Usinywe divai wala kileo chochote, wewe, wala wanao pamoja nawe, hapo mwingiapo ndani ya hema ya kukutania, ili kwamba msife; amri hii itakuwa ni amri ya milele katika vizazi vyenu. Kisha mpate kupambanua kati ya yaliyo matakatifu na hayo yaliyo ya siku zote, na kati ya yaliyo najisi na yaliyo safi; tena mpate kuwafundisha wana wa Israeli amri hizi zote ambazo Bwana amewaambia.” Matumizi ya kileo kitakatifu yana madhara ya kudhoofisha mwili, kuchafua akili, na kupunguza maadili mema. Huzuia watu wasitambue utakatifu wa vitu vitakatifu au nguvu inayotakiwa katika matakwa ya Mungu. Wote walio katika nafasi ya majukumu matakatifu walikuwa ni watu wenye kiasi, ili kwamba akili zao ziwe safi katika kutofautisha kilicho sahihi na kisicho sahii, na wawe imara katika kanuni, na hekima katika kutenda haki na kuonyesha rehema.

Jukumu kama hilo liko kwa wafuasi wa Kristo. Mtume Petro anasema, “Bali ninyi ni mzao mteule, ukuhani wa kifalme, taifa takatifu, watu wa milki ya Mungu.” 1 Petro 2:9. Tunatakiwa na Mungu kutunza kila nguvu katika hali nzuri kadri iwezekanavyo, ili tupate kutoa utmishi unaokubaliwa kwa Muumba wetu. Wakati kileo kitakapotumiwa, matokeo kama hayo yatafuata kama kwa wale makuhani wa Israeli. Utambuzi utakosa hisia za dhambi, na mlolongo wa kuwa sugu katika uovu utafuata, hadi matakatifu na ya siku zote yatapoteza utofauti. Ni kwa jinsi gani basi tutapata viwangi vya matakwa ya mbingu?

“Au hamjui ya kuwa mwili wenu ni hekalu la Roho Mtakatifu, aliye ndani yenu, mliyepewa na Mungu? Wala ninyi si mali yenu wenyewe; maana mlinunuliwa kwa thamani. Sasa, basi, mtukuzeni Mungu katika miili yenu.” 1 Wakorintho 6:19,20. “Basi mlapo, au mnywapo, au mtendapo neno lolote, fanyeni yote kwa utukufu wa Mungu.” 1 Wakorintho 10:31. Kwa kanisa la Kristo katika vizazi vyote limetolewa onyo la kutisha, “Kama mtu akiliharibu hekalu la Mungu, Mungu atamharibu mtu huyo. Kwa maana hekalu la Mungu ni takatifu, ambalo ndilo ninyi.” 1 Wakorintho 3:17.

Sura ya 32.- Sheria na Maagano

Adamu na Hawa, wakati wa kuumbwa kwao, walikuwa na utambuzi wa sheria ya Mungu; waliambiwa kuhusu madai yake juu yao; sheria zake ziliandikwa kwenye mioyo yao. Wakati mwanadamu alipoanguka katika uasi sheria haikubadilika, lakini njia ya marekebisho ilifanyika ili kumrudisha katika utii. Ahadi ya Mwokozi ilitolewa, na sadaka ya kafara ikielekeza katika kifo cha Kristo kama sadaka kuu ya dhambi ilianzishwa. Lakini kama sheria ya Mungu isingalivunjwa, pasingekuwepo na kifo, na bila hitaji la Mwokozi; kadhalika pasingekuwepo na hitaji la kafara.

Adamu aliwafundisha kizazi chake sheria ya Mungu, na ilitolewa kutoka kwa baba kwenda kwa mtoto wa kiume katika vizazi vyote. Lakini bila kujali toleo la neema kwa ukombozi wa mwanadamu, kulikuwepo na wachache waliokubaliana nao na kutoa utii. Kutokana na uasi ulimwengu ulijawa na uovu kiasi kwamba ikawa ni lazima kuusafisha kwa gharika kutokana na uchafu wake. Sheria ikatunzwa na Nuhu na familia yake, na Nuhu aliwafundisha kizazi chake Amri Kumi. Kadri wanadamu walipomuacha Mungu tena, Bwana alimchagua Ibrahimu, kwake yeye alisema, “Kwa sababu Ibrahimu alisikia sauti yangu, akayahifadhi maagizo yangu, na amri zangu, na hukumu zangu, na sheria zangu.” Mwanzo 26:5. Kwake alipewa desturi ya tohara, ambayo ilikuwa ni ishara kwamba wote walioipokea walijitoa katika utumishi wa Mungu – ahadi kwamba watatengwa kutoka ibada ya sanamu, na watatii sheria ya Mungu. Kushindwa kwa kizazi cha Ibrahimu katika kutunza ahadi hii, kama ilivyoonyeshwa katika kufanya umoja na wapagani na kufuata utendaji wao, ilikuwa ndiyo sababu ya kupelekwa utumwani Misri. Lakini katika kuchangamana kwao na waabudu sanamu, na kulazimishwa kuwa chini ya Wamisri, sheria (364) ya mbinguni ilizidi kuchafuliwa zaidi kwa uovu na mafundisho ya kikatili ya kipagani. Kwa hiyo wakati Bwana alipowatoa kutoka Misri, Alishuka chini juu ya Sinai, akiwa amefunikwa na utukufu na kuzungukwa na malaika, na kwa ukuu utishao alisema amri Yake watu wote wakasikia.

Hakuweka sheria Yake katika kumbukumbu za watu ambao walikuwa wasahaulifu wa matakwa Yake, lakini aliandika katika mbao za mawe. Aliwatoa Israeli wote katika uwezekano wa kuchanganya tamaduni za kipagani na sheria Yake takatifu, au kuchanganya matakwa Yake na kanuni za kibinadamu au desturi. Lakini hakuacha kuwapa sheria za Mungu. Watu walionyesha kuwa ni wepesi wa kujitenga na hivyo asingeacha nafasi yoyote ya majaribu bila ulinzi. Musa aliagizwa kuandika , kama vile Mungu alivyomuelekeza, hukumu na sheria akitoa maagizo ya nini kilichotakiwa. Maagizo haya yanayohusu majukumu ya watu kwa Mungu, kwa wao wenyewe, na kwa wageni yalikuwa ni kanuni tu za Amri Kumi zilizotolewa kwa namna ya urahisi zaidi, ili kwamba hakuna atakaye hitaji kukosea. Yalikusudiwa kulinda utakatifu wa amri kumi zilizokuwepo kwenye mbao za mawe.

Kama mwanadamu angetii sheria ya Mungu, kama zilivyotolewa kwa Adamu baada ya anguko lake, zikatunzwa na Nuhu, na kutiiwa na Ibrahimu, pasingekuwepo na ulazima wa sheria ya tohara. Na kama kizazi cha Ibrahimu kingelitii agano, ambalo ishara ya tohara ilitolewa, kamwe wasingevutwa katika ibada za sanamu, wala kusingekuwepo na ulazima kwao wa kupata shida katika maisha ya utumwa huko Misri; wangetunza amri ya Mungu ndani ya akili zao, na pasingekuwa na ulazima wa kutangaziwa huko Sinai au kuandikwa katika mbao mbili za mawe. Na kama watu wangezitii kanuni za Amri Kumi, kusingekuwepo na hitaji la kuongeza maagizo yaliyotolewa na Musa.

Utaratibu wa kutoa kafara, uliotolewa kwa Adamu, uliharibiwa pia na watoto wake. Ushirikina, ibada ya sanamu, ukatili, na uvunjaji wa kanuni za maadili zilichafua utumishi muhimu na rahisi ambao Mungu aliutoa. Kupitia kuchangamana kwa mda mrefu na waabudu sanamu watu wa Israeli walichanganya desturi nyingi za kipagani katika ibada zao; kwa hiyo Bwana aliwapa katika Sinai maagizo safi kuhusu utumishi wa kutoa kafara. Baada ya kumalizika kwa hema ya kukutania Mungu alimwambia Musa kutoka ndani ya wingu lenye utukufu juu ya kiti cha rehema, na kumpa maagizo kamili kuhusu utaratibu wa (365) kutoa kafara na mfumo wa ibada utakaodumu katika hema takatifu. Sheria ya sikukuu ilitolewa kwa Musa, na yeye akaiandika katika kitabu. Lakini sheria ya Amri Kumi zilizosemwa katika Sinai ziliandikwa na Mungu Mwenyewe katika mbao mbili za mawe, na zikatunzwa ndani ya sanduku la agano.

Wapo wengi wanaojaribu kukunja taratibu hizi mbili, wakitumia fungu linalosema kuhusu sheria ya sikukuu ili kuthibitisha kwamba sheria ya maadili ilikomeshwa; lakini hii ni upotoshaji wa maandiko. Utofauti wa taratibu hizi mbili ni mpana na ulio wazi. Utaratibu wa sikukuu ulitengenezwa kwa kutumia alama zilizomhusu Kristo, katika kafara Yake, na ukuhani Wake. Sheria hii ya desturi, pamoja na kafara na kanuni zake, ilikuwa itunzwe na Waebrania hadi kivuli kilipokutana na halisi wakati wa kifo cha Kristo, Mwana-kondoo wa Mungu aichukuaye dhambi ya ulimwengu. Kisha taratibu zote za kafara zingekoma., ni sheria hii ambayo Kristo “aliiondoa…..isiwepo tena, akaigongomea msalabani.” Wakolosai 2:14. Lakini kuhusu sheria ya Amri Kumi mtunga Zaburi anasema, “Ee Bwana neno lako lasimama imara mbinguni hata milele.” Zaburi 119:89.

Na Kristo mwenyewe anasema, “Msidhani ya kuwa nalikuja kuitangua torati…..amini nawaambia” – akisisitiza kadri iwezekanavyo – “mpaka mbingu na nchi zitakapoondoka, yodi moja wala nukta moja ya torati haitaondoka, hata yote yatimie.” Mathayo 5:17,18. Hapa anafundisha, sio tu kile sheria ya Mungu inachodai, na ilichodai, lakini kwamba madai haya yatadumu kadri mbingu na nchi zitakavyodumu. Sheria ya Mungu haibadiliki kama kisivyobadilika kiti chake cha enzi. Itadumisha madai yake kwa mwanadamu katika vizazi vyote.

Kuhusu sheria iliyotangazwa Sinai, Nehemia anasema, “Tena ulishuka juu ya mlima Sinai, ukasema nao toka mbinguni; ukawapa hukumu za haki, na sheria za kweli, na amri

nzuri na maagizo.” Nehemia 9:13. Na Paulo, “mtume kwa mataifa” anasema, “Basi torati ni takatifu na ile amri ni takatifu, na ya haki, na njema.” Warumi 7:12. Hii haiwezi kuwa nyingine isipokuwa sheria iliyotolewa Sinai; maana ni sheria inayosema, “usitamani.” Fungu la 7.

Wakati kifo cha Mwokozi kilikomesha sheria ya kivuli, hakikuingilia hata kidogo kuhusu wajibu wa sheria ya maadili. Kinyume chake, ukweli kwamba ilikuwa ni lazima kwa Kristo kufa ili apatanishe uasi wa sheria hiyo, inathibitisha kwamba sheria hiyo haibadiliki.

Wote wanaodai kwamba Kristo alikuja kubadili sheria ya Mungu na kuondolea mbali agano la kale, wanasema kama wakati wa kizazi cha kiyahudi kama walio gizani, na (366) kuifanya dini ya Waebarania kana kwamba ina mifumo tu na sikukuu. Lakini hili ni kosa. Wote katika vizazi vya historia takatifu, walikuwa ni watendaji wa Mungu pamoja na kumbukumbu ya watu Wake waliochaguliwa, kuna ufuatiliaji mkubwa wa MIMI NIKO. Kamwe haijawahi kutolewa kwa wana wa wanadamu uthihirisho wazi wa nguvu Zake na utukufu kama wakati alivyotambuliwa kuwa mtawala pekee wa Israeli, na kuwapa sheria watu Wake. Alikuwa ni fimbo ya Mfalme ambayo haikutokana na mkono wa mwanadamu; na Mfalme asiyeonekana wa Israeli ambaye alikuwa na ukuu na utisho usioelezeka.

Katika udhihirisho huu wote wa uwepo wa mbingu utukufu wa Mungu ulionekana kupitia kwa Kristo. Sio wakati wa kuja kwa Mwokozi tu, lakini katika vizazi vyote baada ya anguko na ahadi ya ukombozi, “Mungu alikuwa ndani ya Kristo, akiupatanisha ulimwengu na nafsi yake.” 2 Wakorintho 5:19. Kristo alikuwa msingi na kiini cha utaratibu wa kafara wakati wote wa kizazi cha Wazee na kizazi cha wayahudi. Tangu dhambi ya wazazi wetu wa kwanza hapajakuwepo na mawasiliano ya moja kwa moja na kati ya Mungu na mwanadamu.

Baba aliuweka ulimwengu mikononi mwa Kristo, ili kwamba kupitia kazi yake ya upatanishi aweze kumkomboa mwanadamu na kurejesha mamlaka na utakatifu wa sheria ya Mungu. Mawasiliano yote kati ya mbingu na kizazi kilichoanguka yamekuwa kupitia kwa Kristo. Alikuwa ni Mwana wa Mungu aliyewapa wazazi wetu wa kwanza ahadi ya ukombozi. Ni yeye aliyejifunua kwa wazee. Adamu, Nuhu, Ibrahimu, Isaka, Yakobo na Musa na waliifahamu injili. Walitazamia wokovu kupitia kwa Mbadala wa mwanadamu na uhakika wa ahadi ya kulipiwa deni. Watu hawa watakatifu wa zamani walikuwa na mawasiliano na Mwokozi ambaye angekuja katika ulimwengu wetu katika mwili wa mwanadamu; na baadhi yao walizungumza na Kristo na malaika wa mbinguni uso kwa uso.

Kristo hakuwa kiongozi tu wa Waebrania jangwani – Malaika ambaye jina la Yehova lilikuwa kwake, na ambaye, alikuwa katika nguzo ya wingu, alikwenda mbele ya jeshi – lakini alikuwa ndiye aliyetoa sheria kwa Israeli.* (Tazama kiambatanisho namba 7).

Katikati ya utisho wa utukufu wa Sinai, Kristo alitangaza amri kumi za Baba Yake watu wote wakisikia. Alikuwa ndiye aliyempa Musa sheria zikiwa kwenye mbao za mawe.

Alikuwa ni Kristo aliyezungumza kwa watu Wake kupitia kwa manabii. Mtume Petro, akiandika kwa kanisa la Kikristo, anasema kwamba manabii "walitabiri habari (367) itakayowafikia ninyi. Wakatafuta ni wakati upi; na wakati wa namna gani ulioonywa na Roho wa Kristo aliyekuwa ndani yao, ambaye alitangulia kuyashuhudia mateso yatakayompata Kristo, na utukufu utakaokuwepo baada ya hayo." 1 Petro 1:10,11. Ni sauti ya Kristo iliyozungumza kwetu kupitia Agano la Kale. "Ushuhuda wa Yesu ndiyo roho ya unabii." Ufunuo 19:10.

Katika mafundisho Yake akiwa na wanadamu Yesu aliielekeza akili ya watu katika Agano la Kale. Aliwaambia Wayahudi, "Mwayachunguza maandiko, kwa sababu mnadhani kwamba ninyi mna uzima wa milele ndani yake; na hayo ndiyo yanayonishuhudia." Yohana 5:39. Kufikia wakati huu vitabu vya Agano la Kale ndivyo vilivyokuwa sehemu pekee ya Biblia. Tena Mwana wa Mungu akasema, "Wanao Musa na manabii; na wawasikilize wao. Wasipowasikia Musa na manabii, hawatashawishiwa hata mtu akifufuka katika wafu." Luka 16:29,31.

Sheria ya sikukuu ilitolewa na Kristo. Hata baada ya kutokutumika kwake, Paulo aliiweka mbele ya Wayahudi katika mahali pake halisi na thamani, akionyesha nafasi yake katika mpango wa ukombozi na uhusiano wake na kazi ya Kristo; na mtume mkuu aliita sheria hii kuwa ni yenye utukufu, thamani kwa sababu ya asili yake kutoka mbinguni. Utumishi wa hema takatifu ukiwa kivuli cha kweli kuu ambazo zingefunuliwa katika vizazi vilivyofuata. Wingu la uvumba lililopanda pamoja na maombi ya Israeli huwakilisha haki Yake ambayo pekee ndiyo inayoweza kuyafanya maombi ya mdhambi yakubaliwe na Mungu; damu ya kafara katika madhabahu iliwakilisha Mkombozi ajaye; na kutoka katika chumba cha patakatifu pa patakatifu ishara iliyoonekana ya Uwepo wa Mbingu iliangaza. Hivyo kupitia kizazi baada ya kizazi cha giza na uasi imani ililindwa na kuwa hai ndani ya mioyo ya wanadamu hadi wakati ulipowadia wa kuja kwa Masihi aliyeahidiwa.

Yesu alikuwa ndiye nuru ya watu wake – Nuru ya ulimwengu – kabla ya kuja duniani katika umbo la mwanadamu. Mwali wa kwanza wa nuru uliopenya katika huzuni ambayo dhambi iliufunika ulimwengu, ulitoka kwa Kristo. Na kutoka kwake kumekuja kila mwali wa mng'ao wa mbinguni ambao umeanguka juu ya wakazi wa dunia. Katika mpango wa ukombozi Kristo ni Alfan na Omega – Mwanzo na Mwisho.

Tangu Mwokozi alipomwaga damu kwa ajili ya ondoleo la dhambi, na kupaa mbinguni (368) "aonekane sasa usoni pa Mungu kwa ajili yetu" (Waebrania 9:24), nuru imekuwa ikimiminika kutoka katika msalaba wa Kalwari na kutoka patakatifu pa patakatifu pa hema iliyoko juu. Lakini nuru iliyo safi tuliyopewa haipaswi kutufanya kuidharau ambayo kwa wakati wa awali ilipokelewa kama kivuli ikielekeza kwa Mwokozi ajaye. Injili ya Kristo

ilimulika nuru juu ya kazi za Kiyahudi na inatoa umuhimu kwa sheria ya sikukuu. Kadri kweli mpya zinapofunuliwa, na ambayo ilikuwa inafahamika tangu mwanzo kuwekwa katika nuru iliyo wazi zaidi, tabia ya Mungu na lengo hudhihirishwa katika utendaji wake kwa watu Wake. Kila nyongeza ya mwali wa nuru tunaoupokea hutupatia ufahamu halisi wa mpango wa ukombozi, ambao ni kazi ya nia ya mbingu katika ukombozi wa mwanadamu. Tunaona kitu kipya na kizuri katika neno lililovuviwa, na tunajifunza kurasa zake kwa undani zaidi na kiu ya kutaka kujua.

Kuna mawazo yanayotolewa na wengi kwamba Mungu aliweka ukuta wa kuwatenganisha Waebrania na ulimwengu; kwamba ulinzi na upendo Wake, uliondolewa kwa kiasi kikubwa kutoka kwa wanadamu wengine, na kuwekwa kwa Israeli. Lakini Mungu hakupanga kwamba watu Wake wajenge ukuta wa utengano kati yao na wadamu wenzao. Moyo wa Upendo usio na mwisho uliwafikia wakazi wa dunia. Ingawa walimkataa, alidumu kutafuta kujifunua kwao na kuwafanya kuwa washiriki wa upendo Wake na neema. Mbaraka wake ulitolewa kwa watu wateule, ili kwamba wawabariki wengine.

Mungu alimuita Ibrahimu, akamfanikisha na kumheshimu; na uaminifu wa mzee ulikuwa ni nuru kwa watu katika nchi zote wakati wa safari zake. Ibrahimu hakujiweka mbali na watu waliomzunguka. Alidumisha mahusiano ya kirafiki na wafalme wa mataifa yaliyomzunguka, ambapo kwa baadhi yao walimpa heshima kubwa; na uadilifu wake na kujikana nafsi, akili yake katika vita na wema wake, viliwakilisha tabia ya Mungu. Huko Mesopotamia, Kanaani, Misri na hata kwa wakazi wa Sodoma, Mungu wa mbinguni alifunuliwa kupitia mwakilishi Wake.

Hivyo watu wa Misri na mataifa yote yaliyojiunga na ufalme huo wenye nguvu, Mungu alijifunua Mwenyewe kupitia Yusufu. Kwa nini Bwana alichagua kumkweza Yusufu juu kiasi hicho kwa Wamisri? Angeweza kuwa na njia nyingine ili kukamilisha malengo Yake (369) kwa wana wa Yakobo; lakini alitaka kumfanya Yusufu kuwa nuru, na alimuweka katika ikulu ya mfalme, ili kwamba mwanga wa mbinguni uende mbali na karibu. Kwa hekima Yake na haki, kwa usafi na wema katika maisha ya kila siku, kwa kujitoa kwa ajili ya watu – na watu wale wa taifa la waabudu sanamu – Yusufu alikuwa mwakilishi wa Kristo. Kwa kutoa msaada kwake, ambao Wamisri wote walitoa shukrni na sifa, watu wale wapagani waliona upendo wa Muumba na Mwokozi wao.

Hivyo pia kwa Musa Mungu aliweka nuru mbele ya kiti cha enzi cha ufalme mkubwa wa dunia, ili kwamba wote ambao wangependa, wajifunze juu ya Mungu wa kweli na aliye hai. Na nuru hii yote ilitolewa kwa Wamisri mbele ya mkono wa Mungu ilipelekwa zaidi juu yao katika hukumu. Katika ukombozi wa Israeli kutoka Misri ufahamu wa nguvu za Mungu ulienea mbali. Watu wa vita wa ngome imara ya Yeriko walitetemeka. “Na mara tuliposikia hayo,” alisema Rahabu, “mioyo yetu iliyeyuka, wala haukusalia ujasiri wowote katika mtu awaye yote, kwa sababu yenu; kwa kuwa Bwana, Mungu wenu, yeye ndiye

Mungu, katika mbingu juu, na katika nchi chini." Yoshua 2:11. Karne nyingi baada ya kutoka makuhani wa Wafilisti waliwakumbusha watu wao juu ya mapigo ya Misri, na kuwaonya wasimpinge Mungu wa Israeli.

Mungu aliwaita Israeli, na kuwabariki na kuwakweza, sio kwamba walitii sheria Yake kwamba wao peke yao wapokee fadhili na kuwa pekee wapokeaji wa mibaraka Yake, lakini ili ajifunue Mwenyewe kupitia wao kwa wakazi wote wa dunia. Ilikuwa kwa lengo la kukamilisha lengo hili kwamba aliwaamuru kujiweka mbali na mataifa ya waabudu sanamu na kuwa wa pekee.

Ibada ya sanamu na dhambi zote zilizofuata zilikuwa chukizo kwa Mungu, na aliwaamuru watu Wake wasichangamane na mataifa mengine, "wasifanye kama kazi zao" na kumsahau Mungu. Aliwazuia wasioane na waabudu sanamu, ili mioyo yao isipelekwe mbali Naye. Ilikuwa ni lazima kama ilivyo sasa kwamba watu wa Mungu wanapaswa kuwa wasafi, "wasiofanana na ulimwengu." Wanatakiwa kujiweka huru kutoka katika roho yake, kwa sababu hupingana na kweli na haki. Lakini Mungu hakudhamiria kwamba watu Wake, katika kujihesabia haki, wajiondoe katika ulimwengu, kiasi kwamba wasiwe na mvuto katika ulimwengu.

Kama Bwana wao, wafuasi wa Kristo katika kila kizazi walitakiwa wawe nuru ya (370) ulimwengu. Mwokozi alisema, "Mji hauwezi kusitirika ukiwa juu ya mlima. Wala watu hawawashi taa na kuiweka chini ya pishi, bali juu ya kiango; nayo yawaangazia wote walio, nyumbani" – ina maana, katika ulimwengu. Na akaongeza, "Vivyo hivyo nuru yenu na iangaze mbele za watu, wapate kuyaona matendo yenu mema, wamtukuze Baba yenu aliye mbinguni." Mathayo 5:14-16. Hiki ni kile ambalo Henoko, na Nuhu, Ibrahimu, Yusufu, na Musa walichofanya. Ni kile ambacho Mungu alipanga kwamba watu Wake wafanye.

Ilikuwa ni mioyo yao miovu ya kutokuamini, ikiongozwa na Shetani, iliyowafanya wafiche nuru yao, badala ya kuangaza juu ya watu waliowazunguka; ilikuwa ni roho hiyo hiyo ya pekee ambayo iliwasababisha ama kufuata matendo ya uasi ya wapagani au kujiweka mbali wao wenyewe kwa kiburi na kujitofautisha, kana kwamba upendo wa Mungu na ulinzi ulikuwa juu yao peke yao.

Kama vile Biblia ilivyotoa sheria mbili, moja isiyobadilika na ya milele, nyingine ya muda na isiyodumu, hivyo kuna maagano mawili. Agano la neema lilitolewa kwa mara ya kwanza kwa mwanadamu huko Edeni, wakati baada ya Anguko kulitolewa ahadi kwamba uzao wa mwanamke utakiponda kichwa cha nyoka. Kwa wanadamu wote agano hili lilitoa msamaha na neema ya Mungu ya kuwasaidia katika utii wa wakati ujao kupitia imani kwa Kristo. Liliwaahidi pia uzima wa milele kwa sharti la uaminifu katika sheria ya Mungu. Hivyo wazee wakapokea tumaini la wokovu.

Agano hili hili lilifanywa upya kwa Ibrahimu katika ahadi, "na katika uzao wako mataifa yote ya dunia watabarikiwa." Mwanzo 22:18. Ahadi hii ilimlenga Kristo. Hivyo

Ibrahimu akaifahamu (tazama Wagalatia 3:8,16), na akamtegemea Kristo kwa msamaha wa dhambi. Ilikuwa ni imani hii iliyomfanya ahesabiwe haki.

Agano na Ibrahimu pia lilidumisha mamlaka ya sheria ya Mungu. Bwana alimtokea Ibrahimu, na kusema, “Mimi ni Mungu Mwenyezi; uende mbele yangu, uwe mkamilifu.” Mwanzo 17:1. Ushuhuda wa Mungu kuhusu mtumishi Wake mwaminifu ulikuwa, “Ibrahimu alisikia sauti yangu, akayahifadhi maagizo yangu, na amri zangu, na hukumu zangu, na sheria zangu.” Mwanzo 26:5. Na Bwana alimwambia, “Agano langu nalifanya imara kati ya mimi na wewe, na uzao wako baada yako.” Mwanzo 17:7.

Ingawa agano hili lilifanywa kwa Adamu na kufanywa upya kwa Ibrahimu, lilihakikishwa wakati wa kifo cha Kristo. Limekuwepo kwa njia ya ahadi ya Mungu tangu dokezo la ukombozi lilipotolewa; lilikuwabaliwa kwa imani; na hata baada ya (371) kuhakikishwa na Kristo, linaitwa agano jipya. Sheria ya Mungu ilikuwa ndiyo msingi wa agano hili, ambao ulikuwa ni mpangilio wa kuwarejesha tena wanadamu katika kukubaliana na mapenzi ya mbinguni, kuwaweka mahali ambapo wangeweza kuitii sheria ya Mungu.

Sehemu nyingine – inayoitwa ndani ya maandiko agano la “kale” – lilifanywa kati ya Mungu na Israeli huko Sinai, na kisha likahakikishwa kwa damu ya kafara. Agano la Ibrahimu lilikamilishwa kwa damu ya Kristo, na linaitwa agano la “pili” au “jipya”, kwa sababu damu ambayo ililiwekea muhuri ilimwagwa baada ya damu ya agano la kwanza. Agano jipya lilikuwa hai wakati wa siku za Ibrahimu ni wazi kwa ukweli kwamba lilikamilishwa kwa ahadi na kwa kiapo cha Mungu – “ili kwa vitu viwili visivyoweza kubadilika, ambavyo katika hivyo Mungu hawezi kusema uongo.” Waebrania 6:18.

Lakini kama agano la Ibrahimu lilikuwa na ahadi ya ukombozi, kwa nini agano jingine lilifanywa Sinai? Katika utumwa wao kwa kiasi kikubwa watu walikuwa wamepoteza ufahamu wa Mungu na wa kanuni za agano la Ibarahimu. Akiwakomboa kutoka Misri, Mungu alikusudia kufunua nguvu Zake na rehema Zake, ili waweze kumpenda na kumtegemea. Aliwaleta katika Bahari ya Shamu – ambako, wakifuatwa na Wamisri, kuwakimbia kulionekana kitu kisichowezekana – ili waweze kujiona wasivyoweza kujisaidia wenyewe, hitaji la msaada wao kutoka mbinguni; na kisha aliwatendea na kuwaokoa. Hivyo walijawa na shukrani na upendo kwa Mungu na kusitirika katika nguvu Zake katika kuwasaidia. Amewafunga kwake kama mkombozi wao kutoka katika utumwa wa muda.

Lakini kulikuwa bado na ukweli mkubwa uliotakiwa kuwa akilini mwao. Wakiishi katikati ya ibada za sanamu na uchafu, hawakuwa na dhana halisi ya utakatifu wa Mungu, ya dhambi zilizojaza mioyo yao, kutokujiweza kwao, ndani yao, kuwa watiifu wa sheria ya Mungu, na hitaji lao la Mwokozi. Yote haya lazima wafundishwe.

Mungu aliwaleta Sinai; alionyesha utukufu Wake; aliwapa sheria Yake, pamoja na hadi za mibaraka mikubwa kwa sharti la utii; "Ikiwa mtaitii sauti yangu kweli kweli, na kulishika agano langu….ndipo mtakuwa ufalme wa makuhani, na taifa takatifu." Kutoka (372) 19:5,6. Watu hawakutambua kwamba mioyo yao imejaa dhambi, na kwamba bila Kristo, isingewezekana kwao kushika sheria ya Mungu; na walikuwa tayari kuingia katika agano na Mungu. Wakijisikia kwamba wanaweza kuwa na haki yao, walisema, "Hayo yote aliyosema Bwana tutayatenda, nasi tutatii." Kutoka 24:7.

Walishuhudia tangazo la sheria kwa hofu kuu, na walitetemeka kwa woga mbele ya mlima; na bado wiki chache tu kupita walilivunja agano lao na Mungu, na wakainama kuiabudu sanamu ya kuchonga. Hawakutumainia msaada wa fadhili za Mungu kupitia agano ambalo walilivunja; na sasa, walipoona dhambi na hitaji la msamaha, walifanywa wajione kuwa na hitaji la Mwokozi aliyefunuliwa katika agano la Ibrahimu na kivuli chake katika utoaji wa sadaka za kafara. Sasa, kwa imani na upendo walifungwa kwa Mungu kama Mwokozi wao kutoka katika utumwa wa dhambi. Sasa walikuwa wameandaliwa kuthamini mibaraka ya agano jipya.

Mahitaji ya "agano la kale" yalikuwa ni Kutii na Kuishi: "mwanadamu ataishi kwazo, kama akizitenda." (Ezekieli 20:11; Mambo ya Walawi 18:5); lakini "Na alaaniwe asiyeyaweka imara maneno ya torati hii kwa kuyafanya." Kumbukumbu la Torati 27:26. "Agano jipya" lilijengwa juu ya "ahadi nzuri" – ahadi ya msamaha wa dhambi na ya neema ya Mungu kuufanya upya moyo na kuuweka katika kukubaliana na kanuni za sheria ya Mungu. "Bali agano hili ndilo nitakalolifanya na nyumba ya Israeli, baada ya siku zile, asema Bwana. Nitatia sheria yangu ndani yao, na katika mioyo yao nitaiandika; …nitausamehe uovu wao, wala dhambi yao sitaikumbuka tena." Yeremia 31:33,34.

Sheria ile ile iliyokuwa katika mbao za mawe inaandikwa na Roho Mtakatifu katika mbao za moyo. Badala ya kuanzisha haki yetu tunapaswa kukubali haki ya Kristo. Damu Yake inasafisha dhambi zetu. Utii wake unakubaliwa na sisi. Kisha moyo uliofanywa upya na Roho Mtakatifu utazaa "Tunda la Roho." Kwa kupitia neema ya Kristo tutaishi katika utii wa sheria ya Mungu iliyoandikwa katika mioyo yetu. Tukiwa na Roho wa Kristo, tutatembea kama alivyotembea. Kupitia kwa nabii alijisema Mwenyewe, "Kuyafanya mapenzi yako Ee Mungu, ndiyo furaha yangu, Naam, sheria yako imo moyoni mwangu." Zaburi 40:8. Na wakati akiwa na watu alisema, "Baba hakuniacha peke yangu, kwa sababu nafanya sikuzote yale yampendezayo." Yohana 8:29.

Mtume Paulo kwa uwazi anaelezea uhusiano kati ya imani na sheria katika agano jipya. Anasema, "Basi tukiisha kuhesabiwa haki itokayo katika imani, na mwe na amani kwa Mungu; kwa njia ya Bwana wetu Yesu Kristo." "Je, twaibatilisha sheria kwa imani hiyo? Hasha! Kinyume cha hayo, twaithibitisha sheria." "Maana yale yasiyowezekana kwa sheria, kwa vile ilivyokuwa dhaifu kwa sababu ya mwili" – haikuweza kumuhesabia haki mtu, kwa sababu katika asili yake ya dhambi hakuweza kuishika sheria – Mungu, kwa

kumtuma Mwanawe mwenyewe katika mfano wa mwili, na kwa sababu ya dhambi, aliihukumu dhambi katika mwili; ili haki ya torati itimizwe ndani yetu sisi, tusioenenda kwa kufuata mambo ya mwili, bali mambo ya roho." Warumi 5:1; 3:31; 8:3,4.

Kazi ya Mungu ni ile ile wakati wote, ingawa kuna tofauti ya maendeleo na tofauti ya udhihirisho wa nguvu Zake, ili kufikia mahitaji ya wanadamu katika vizazi tofauti. Akianza na ahadi ya kwanza ya injili, na kuja katika kipindi cha wazee na kizazi cha Wayahudi, na hata katika wakati uliopo, kumekuwepo na muendelezo wa kufunuliwa kwa malengo ya Mungu katika mpango wa ukombozi. Mwokozi aliyekuwa kivuli katika desturi na sikukuu za sheria ya Kiyahudi ndiye yule yule anayefunuliwa katika injili. Wingu lililofunika uwepo Wake katika mbingu limezunguka kurudi nyuma; ukungu na kivuli vimetoweka; na Yesu, Mwokozi wa ulimwengu, anasimama akiwa amefunuliwa. Aliyetangaza sheria huko Sinai, na kumpa Musa sheria za kidesturi, ni yule yule aliyetoa hubiri mlimani. Kanuni kuu za upendo kwa Mungu, ambazo ameziweka kuwa msingi wa sheria na manabii, ni marudio ya kile alichokisema kupitia kwa Musa kwa watu Waebrania: "Sikia, Ee Israeli; Bwana, Mungu wetu, Bwana ndiye mmoja. Nawe mpende Bwana, Mungu wako, kwa moyo wako wote, na kwa nguvu zako zote." Kumbukumbu la Torati 6:4,5. "umpende jirani yako kama nafsi yako." Mambo ya Walawi 19:18. Mwalimu ni yule yule katika matoleo yote mawili. Madai ya Mungu ni yale yale. Kanuni za serikali yake ni zile zile. Katika yote yatokayo Kwake ambaye "hakuna kubadilika wala kivuli cha kugeuka-geuka." Yakobo 1:17.

Sura ya 33 – Kutoka Sinai Hadi Kadeshi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Hesabu 11 na 12

Ujenzi wa hema ya kukutania haukuanza kwa wakati baada ya Israeli kufika Sinai; na jengo takatifu kwanza lilianza kujengwa wakati wa kufungua mwaka wa pili baada ya Kutoka Misri. Hili lilifuatiwa na kuwekwa wakfu kwa makuhani, kusherehekea Pasaka, kuhesabiwa kwa watu, na kukamilisha mipangilio muhimu ya taratibu zao za kijamii au kidini, kiasi kwamba karibu mwaka mzima ulitumika kuweka kambi Sinai. Hapa ibada yao ilichukua mfumo tofauti, sheria ilikuwa imetolewa kwa ajili ya serikali ya kitaifa, na mfumo sahihi ulikuwa umetolewa kwa ajili ya maandalizi ya kuingia nchi ya Kanaani.

Serikali ya Israeli ilikuwa na mfumo uliopangiliwa kwa uangalifu zaidi, wa kushangaza na uliokamilika katika hali ya kawaida. Utaratibu ukiwa umepangika katika ukamilifu na mpangilio wa kazi zote takatifu za Mungu ulidhihirishwa katika shughuliza za Waebrania. Mungu alikuwa ndiye aliyetumainiwa katika mamlaka na serikali, mtawala wa Israeli. Musa alikuwa kiongozi wao anayeonekana, kwa kuteuliwa na Mungu, kusimamia sheria kwa Jina Lake. Kutoka kwa wazee wa makabila baraza la wazee sabini lilichaguliwa baadaye ili kumsaidia Musa katika mambo ya kawaida ya taifa. Walifuatia makuhani, ambao waliwasiliana na Mungu katika hema takatifu. Wakuu, au watawala, wakitawala katika makabila. Chini yao walikuwepo “maakida ya elfu elfu, na maakida ya mia mia, na maakida ya hamsini hamsini, na maakida ya kumi kumi,” na mwisho na maofisa ambao wangefanya kazi maalumu. Kumbukumbu la Torati 1:15.

Kambi ya Waebrania ilipangiliwa katika utaratibu mzuri. Ilitenganishwa katika makundi matatu makubwa, kila kundi likiwa na nafasi yake katika kambi. Katikati ilikwepo hema ya kukutania, mahali akaapo Mfalme asiyeonekana. Kuizunguka hema ya kukutania walikuwa (375) ni makuhani na walawi. Ng‘ambo ya hawa yalikuwa ni makabila mengine. Kwa wana wa Lawi walipewa kazi ya uangalizi wa hema ya kukutania na vyote vilivyokuwemo, wakiwa kambini na wakiwa safarini. Wakati kambi ilipoanza kusonga mbele walitakiwa kufumua hema takatifu; wakati walipofikia mahali pa kusimama walitakiwa kuijenga. Hakuna mtu wa kabila jingine aliyeruhusiwa kukaribia, asije akafa. Walawi waligawanywa katika makundi matatu, wafuasi wa watoto watatu wa Lawi, na kila kundi lilipewa nafasi na kazi yake maalumu. Mbele ya hema ya kukutania, na kuikaribia hema, kulikuwa na hema za Musa na Haruni. Upande wa kusini walikuwa Wakohathi, ambao jukumu lao lilikuwa ni kulilinda sanduku na samani zingine; upande wa kaskazini walikuwa Wamerari, ambao jukumu lao lilikuwa ni kutunza nguzo, viunganishio, mbao, nk; nyuma walikuwa Wagershoni, ambao uangalizi wa mapazia na vyote vya kuning‘inia ulikuwa jukumu lao.

Nafasi ya kila kabila pia iliwekwa. Kila kundi lilitakiwa kutembea na kuweka kambi katika kiwango chake, kama Bwana alivyoamuru; “Wana wa Israeli watapanga kila mtu penye beramu yake mwenyewe, na alama za nyumba za baba zao; kuikabili hema ya

kukutania, ndiko watakakopanga kuizunguka pande zote.” “Watasafiri vivyo, kila mtu mahali pake, penye beramu zao.” Hesabu 2:2,17. Kundi la waliojichanganya na Waisraeli walipokuwa wanatoka Misri hawakuruhusiwa kushika nafasi hizo pamoja na makabila, lakini walitakiwa kuwa nje ya kambi; na watoto wao walitengwa katika jamii hadi kizazi cha tatu. Kumbukumbu la Torati 23:7,8.

Uangalifu katika usafi pamoja na utaratibu katika kambi na mazingira yake vilihusishwa. Kanuni za maji ziliwekwa. Kila mtu ambaye hakuwa msafi kutokana na sababu yoyote alizuiliwa kuingia kambini. Hatua hizi hazikuweza kugawanywa katika utunzaji wa afya kwenye mkusanyiko wa watu mkubwa kiasi hicho; pia ilikuwa ni lazima utaratibu kamili na usafi vidumishwe, ili kwamba Israeli waweze kufurahia uwepo wa Mungu mtakatifu. Hivyo alisema, “Bwana Mungu wako yuko katikati ya kambi yako, kukuokoa, na kukupa adui zako; kwa hiyo kambi yako itakuwa takatifu.”

Katika safari yote ya Israeli, “Sanduku la agano la Bwana lilitangulia,…..ili kuwatafutia (376) mahali pa kupumzika.” Hesabu 10:33. likitunzwa na wana wa Kohathi, sanduku takatifu likiwa na sheria takatifu ya Mungu liliongoza msafara. Kabla halijaondoka Musa na Haruni; na makuhani, wakiwa na baragumu za fedha, walisimama karibu. Makuhani hawa walipokea maagizo kutoka kwa Musa, ambayo waliyawasilisha kwa watu kwa kutumia baragumu. Lilikuwa ni jukumu la viongozi wa kila kundi kutoa maagizo kuhusu kila hatua itakayofanywa, kama ilivyoonyeshwa kwa baragumu. Yeyote ambaye alionekana kutokukubaliana na maagizo yaliyotolewa aliadhibiwa kwa kuuawa.

Mungu ni Mungu wa utaratibu. Kila kitu kilichounganishwa na mbingu kiko kwenye utaratibu kamili; kutawaliwa na nidhamu kubwa huongoza hatua za jeshi la malaika. Mafanikio yanaweza kupatikana kwa kufuata utaratibu pekee na kutenda katika kukubaliana. Mungu anahitaji utaratibu na mpangilio katika kazi Yake kwa sasa kuliko katika siku za Israeli. Wote wanaofanya kazi Yake wanapaswa kufanya kazi kwa akili, sio kwa uzembe, ovyo ovyo na hali ya kubahatisha. Anataka kazi Yake ifanywe kwa imani na uhakika, ili kwamba aweze kutia mhuri wa ukubali Wake katika kazi hiyo.

Mungu Mwenyewe aliwaongoza Waisraeli katika safari yao yote. Mahali pa kuweka kambi palionyeshwa kwa kushuka kwa nguzo ya wingu; na mda ambao wangekaa hapo kambini, wingu lilipumzika juu ya hema ya kukutania. Wakati walipotakiwa kuendelea na safari yao iliinuliwa juu ya hema. Wito ulitolewa ili kusimamisha msafara au kuanzisha safari. “Ilikuwa, hapo sanduku iliposafiri kwenda mbele, ndipo Musa akasema, Inuka, Ee Bwana, adui zako na watawanyike, na wakimbie mbele zako hao wakuchukiao. Tena hapo aliposimama, akasema, Ee Bwana, uwarudie maelfu kumi ya maelfu ya Israeli.” Hesabu 10:35,36.

Umbali wa mwendo wa siku kumi na moja ulikuwa kati ya Sinai na Kadeshi, katika mipaka ya Kanaani; na ilikuwa kwa matarajio ya kuingia haraka katika nchi nzuri kwamba

jeshi la Israeli lilianza safari yao wakati wingu hatimaye lilipotoa ishara ya kusonga mbele. Yehova alifanya maajabu kwa kuwatoa Misri, na mibaraka kiasi gani waliyoitarajia kwamba walikuwa wameweka agano ili awe Mtawala wao, na wametambulika kama watu wateule wa Mungu wa juu?

Bado ilikuwa ni kwa ukaidi kwamba wengi waliondoka mahali ambapo walikuwa wamepiga kambi mda mrefu. Walikuwa wamepachukulia kuwa ndiyo nyumbani kwao. (377) Ndani ya kivuli cha kuta za mawe Mungu aliwakusanya watu Wake, watoke katika mataifa mengine yote, ili kurudia kwao sheria Yake takatifu. Walipenda kutazama juu yam lima mtakatifu, ambao vilele vyake na miamba ilitoa utukufu kwa mda mrefu. Mazingira yalikuwa kwa karibu yakionyesha uwepo wa Mungu na malaika watakatifu kiasi kwamba palionekana kuwa patakatifu kuweza kupaacha bila kupawazia, au hata kwa furaha.

Katika ishara ya baragumu, hata hivyo, kambi yote ilisonga mbele, hema ya kukutania ikiwa katikati, na kila kabila katika nafasi zao, kwa viwango vyao. Macho yote yalitazama kwa mashaka kuona ni upande upi wingu litaongoza. Kadri lilivyoelekea upande wa mashariki, ambapo kulikuwa na milima mingi kwa pamoja, myeusi na isiyo na uoto, hisia za huzuni na wasiwasi zilikuwa katika mioyo ya wengi.

Kadri walivyoendelea, njia ilionekana kuwa ngumu zaidi, njia yao ilikuwa kwenye mawe na ukame. Jangwa lilikuwa limewazunguka – “nchi ya ukame na mashimo,” “katika nchi ya kiu na kivuli cha mauti,” “nchi ambayo ndani yake hapiti mtu, wala haikukaliwa na watu.” Yeremia 2:6. Miamba, iliyokuwa mbali na karibu, ilizungukwa na wanaume, wanawake, na watoto, pamoja na wanyama na mizigo, na mistari mirefu ya ng`ombe na kondoo na mbuzi. Mwendo wao ulikuwa wa lazima, taratibu na shida; na wengi, baada ya kambi ya mda mrefu, hawakuandaliwa kuvumilia hatari na shida za njiani.

Baada ya mwendo wa siku tatu malalamiko ya wazi yalisikika. Chanzo chake kilitokana na kundi la waliojichanganya, wengi wao walikuwa hawakujiunga kikamilifu na Israeli, na walidumu kutafuta sababu ya kulaumu. Walalamikaji hawakupendezwa na mwelekeo wa safari, na walidumu kutafuta makosa ya njia ambayo Musa aliwaongoza, ingawa walijua vizuri kwamba yeye, kama wao pia, walikuwa wakifuata mwongozo wa wingu. Kutokuridhika huenezwa kwa haraka, na punde kukaenea katika kambi.

Walianza tena kudai nyama ili wale. Ingawa walikuwa wakipewa mana kwa wingi, hawakuridhika. Waisraeli, wakati wa utumwa huko Misri, walishurutishwa kukidhi mahitaji yao kwa chakula cha kawaida; lakini ulafi uliotokana na shida na kazi ngumu uliifanya nyama iwe chakula cha kupendeza. Wengi wa Wamisri, hata hivyo, ambao walikuwa miongoni mwao, walikuwa wamezoea kula chakula cha anasa; na hawa ndio (378) waliokuwa wa kwanza kulalamika. Wakati wa kutolewa mana, kabla Israeli kufika Sinai, Bwana aliwapa nyama ili kukidhi malalamiko yao; lakini ilitolewa kwa siku moja tu.

Mungu angeweza kuwapa kwa urahisi kuwapa nyama kama alivyowapa mana, lakini katazo lilitolewa kwa ajili ya kuwatakia mema. Lilikuwa lengo lake kuwapa chakula kizuri zaidi kulingana na mahitaji yao badala ya chakula kiletacho magonjwa ambacho wengi wao walikizoea huko Misri. Hamu ya chakula iliyopotoshwa ilikuwa ifanywe kuwa ya kuleta afya, ili kwamba waweze kufurahia chakula ambacho kwa asili kilitolewa kwa mwanadamu – matunda ya nchi, ambayo Mungu alimpa Adamu na Hawa katika Edeni. Ilikuwa sababu hii kwamba Waisraeli walinyimwa, kwa kiasi kikubwa, chakula cha wanyama.

Shetani aliwajaribu kuchukulia katazo hili kuwa si la haki tena ni la kikatili. Aliwasababisha kuwa na uchu wa vitu vilivyokatazwa, kwa sababu aliona kwamba uchu usioweza kuzuiwa utasababisha wepesi wa kuibua hisia, na kwa njia hii watu wanaweza kuletwa kwa urahisi chini ya utawala wake. Mwanzilishi wa magonjwa na shida atawashambulia wanadamu pale ambapo atakapoweza kupata mafanikio makubwa. Kupitia majaribu yatokanayo na uchu wa chakula ameweza, kwa kiasi kikubwa, kuwafanya watu kutenda dhambi tokea wakati alipomshawishi Hawa kula tunda lililokatazwa. Ilikuwa ni kwa njia hii hii aliwafanya Israeli kumnung‘unikia Mungu. Kutokuwa na kiasi katika kula na kunywa, kukipelekea kama kunavyofanya katika hali ya kuwa na hisia kali, huandaa njia kwa wanadamu ya kutokujali wajibu wote wa maadili mema. Waliposhambuliwa kwa majaribu, walikuwa na nguvu ndogo ya kuweza kupinga.

Mungu aliwatoa Waisraeli Misri, ili awaweke katika nchi ya Kanaani, wakiwa safi, watakatifu, na watu wenye furaha. Katika kutimiza lengo hili aliwapa adhabu, kwa ajili ya mema kwao na kwa kizazi chao. Kama wangekuwa wako tayari kukataa uchu wa chakula, kwa kutii makatazo Yake ya hekima, udhaifu na magonjwa visingefahamika kwao. Vizazi vyao vingepata nguvu za kimwili na za kiakili. Wangekuwa na dhana halisi ya ukweli na majukumu, bidii katika kupambanua, na hukumu za kweli. Lakini kutokuwa kwao tayari kujiweka katika makatazo na matakwa ya Mungu, kuliwazuia, kwa kiasi kikubwa, kufikia kiwango cha juu ambacho Mungu alipenda wafikie, na kupata mibaraka ambayo alikuwa tayari kuitoa kwao.

Mtunga Zaburi anasema, “Wakamjaribu Mungu mioyoni mwao, kwa kutaka chakula kwa tamaa zao. Naam, walimwambia Mungu wakasema, Je! Mungu aweza kuandika meza jangwani? Tazama, aliupiga mwamba; maji yakabubujika, ikafurika mito. Pia aweza kutupa chakula? Atawaandalia watu wake nyama? Hivyo Bwana aliposikia akaghadhabika.” Zaburi 78:18-21. Manung`uniko na malalamiko yalikuwa ya mara kwa mara katika safari ya kutoka Bahari ya Shamu kwenda Sinai, lakini kwa huruma kwa ujinga wao na upofu Mungu hakuiadhibu dhambi hiyo kwa hukumu. Lakini tokea wakati huo alikuwa amejifunua kwao hapo Horebu. Walikuwa wamepokea nuru kubwa, kama walivyoshuhudia ukuu, nguvu, na rehema za Mungu; na kutokuamini kwao kulisababisha kosa kubwa. Zaidi ya hayo, walikuwa wameweka agano katika kumkubali Yehova kama

Mfalme wao na kutii mamlaka yake. Manung`uniko yao kwa sasa yalikuwa ni uasi. Na lazima yapate adhabu ya papo kwa hapo ili kuwa ishara ya onyo, kama Israeli wangelindwa kutoka katika machafuko katika utawala na maangamizi. “Moto wa Bwana ukawaka kati yao, na kuwaua wote waliokuwa maeneo ya kambi.” Wakosaji katika walalamikaji waliuawa kwa radi kutoka katika wingu.

Kwa hofu watu walimtaka Musa amsihi Bwana kwa ajili yao. Alifanya hivyo, na moto ukazimwa. Kwa kumbukumbu ya hukumu hii, alipaita jina mahali pale Tabera, “kuunguza.” Lakini punde maovu yalikuwa mabaya zaidi kuliko hapo kabla. Badala ya kuwafanya waliokuwa hai wawe wanyenyekevu na kutubu, hukumu hii ya kutisha ilionekana kuongeza manung‘uniko zaidi. Katika pande zote watu walikusanyika katika milango ya hema zao, wakilia na kuomboleza. “Mkutano wa wafuasi waliokuwa kati yao wakashikwa na tamaa; wana wa Israeli nao wakalia tena, wakasema, N‘ nani atakayetupa nyama tule? Twakumbuka samaki tuliokula huko Misri bure; na yale matango, na matikiti, na mboga, na vitunguu, na vitnuguu swaumu; lakini sasa roho zetu zimekauka; hapana kitu chochote; hakuna kitu cha kutumaini isipokuwa hii mana tu.”

Hivyo walidhihirisha kutokuridhika kwao kwa chakula walichopewa na Muumba wao. Hata hivyo bado walikuwa katika kudumu kwa ushahidi kwamba ilikuwa ni kwa ajili ya kukidhi mahitaji yao; maana bila kujali taabu walizozipata, hapakuwepo na mdhaifu hata mmoja katika makabila yao yote.

Moyo wa Musa ukazama. Alisihi kwamba Israeli asiharibiwe, hata kama kizazi chao kitakuwa taifa kubwa. Katika upendo wake kwao aliomba kwamba jina lake lifutwe katika kitabu cha uzima kuliko waachwe waangamie. Alikuwa amehatarisha yote kwa ajili yao, na hilo lilikuwa jibu lao. Taabu zao zote, hata shida zao za kufikirika, walimfanya kuwa (380) ndiye aliyezisababisha; na manung‘uniko yao maovu yalizidisha mara mbili zaidi uzito wa majukumu aliyokuwa nayo. Katika huzuni yake alijaribiwa kuwa na mashaka ya kumtegemea Mungu. Ombi lake kwa kiasi kikubwa lilikuwa la kulalamika, “Mbona umenitenda uovu mimi mtumishi wako? Kwa nini sikupata fadhili machoni pako, hata ukanitwika mzigo wa watu hawa wote juu yangu?....Nipate wapi nyama ya kuwapa watu hawa wote? Kwani wanililia, wakisema, Tupe nyama, tupate kula. Mimi siwezi kuwachukua watu hawa wote peke yangu, kwa kuwa ni mzigo mzito sana wa kunishinda.”

Bwana alisikia ombi lake, na kumuagiza akusanye watu sabini wa wazee wa Israeli – watu sio tu wenye umri mkubwa, lakini wenye heshima, watu wahukumuo kwa haki, na wenye uzoefu. “Uwalete hata hema ya kukutania,” Alisema, “wasimame huko pamoja nawe. Nami nitashuka niseme nawe huko, nami nitatwaa sehemu ya roho iliyo juu yako na kuiweka juu yao; nao watachukua mzigo wa watu hawa pamoja nawe, ili usiuchukue wewe peke yako.”

Bwana alimruhusu Musa kuchagua walio waaminifu na watu wenye uwezo ili kushiriki katika majukumu pamoja naye. Mvuto wao ungesaidia katika kushughulikia fujo za watu, na kukomesha uasi; hata hivyo bado maovu yangeweza kujitokeza kutokana na kuchaguliwa kwao. Wasingechaguliwa kama Musa angeonyesha imani sambamba na ushahidi alioushuhudia wa nguvu za Mungu na wema Wake. Lakini aliikuza mizigo yake na utumishi, karibia na kupoteza ukweli kwamba alikuwa ni chombo tu ambacho Mungu alikuwa anakitumia. Hakumuwia radhi katika kupendelea, katika kiwango kidogo, roho ya kunung‘unika ambayo ilikuwa ni laana ya Israeli. Kama angemtegemea Mungu kikamilifu, Bwana angeendelea kumuongoza na angempa nguvu katika kila tahadhari.

Musa aliaagizwa kuwaandaa watu kwa kile ambacho Mungu alitaka kukifanya kwa ajili yao. “Jitakaseni nafsi zenu kabla ya kesho, nanyi mtakula nyama; kwa maana mmelia masikioni mwa Bwana, mkisema, Ni nani atakayetupa nyama tule? Maana huko Misri (381) tulikuwa na uheri. Basi kwa sababu hiyo, Bwana atawapa nyama, nanyi mtakula. Hamtakula siku moja, wala siku mbili, wala siku tano, wala siku kumi, wala siku ishirini; lakini mtakula mda wa mwezi mzima, hata hapo nyama hiyo itakapotoka katika mianzi ya pua zenu, nanyi mtaikinai, kwa sababu mmemkataa Bwana aliye kati yenu, na kulia mbele zake, mkisema, Tulitoka Misri kwa maana gani?”

“Watu hawa ambao mimi ni kati yao,” Musa alisema, “ni watu sita mia elfu waendao kwa miguu; nawe umesema, Nitawapa nyama, ili wale muda wa mwezi mzima. Je, makundi ya kondoo na ng`ombe yatachinjwa kwa ajili yao, ili kuwatosha? Au samaki wote wa baharini watakusanywa pamoja kwa ajili yao, ili kuwatosha?” Alikemewa kwa kutokumtegemea Mungu: “Je! Mkono wa Bwana umepungua urefu wake? Sasa utaona kwamba neno langu litatimizwa kwako, au sivyo.”

Musa alirudia maneno ya Bwana katika kusanyiko, na alitangaza uteuzi wa wazee sabini. Kazi aliyotoa kiongozi mkuu kwa watu hawa waliochaguliwa ilikuwa iwe mfano wa heshima ya mahakama kwa waamuzi na watunga sheria wa siku za leo: “Sikizeni ninyi maneno kati ya ndugu zenu, mkaamue kwa haki kati ya mtu na nduguye, na mgeni aliye pamoja naye. Msitazame nafsi za watu katika hukumu; mwasikize wadogo na wakubwa sawasawa; msiche uso wa mtu awaye yote; kwa kuwa hukumu ni ya Mungu; na lile neno liwashindalo mniletee mimi, nami nitalisikiza.” Kumbukumbu la Torati 1:16,17.

Musa sasa aliwaita wazee sabini katika hema ya kukutania. “Bwana akashuka ndani ya wingu, akanena naye, akatwaa sehemu ya roho iliyo juu ya Musa, akaitia juu ya wale wazee sabini; ikawa, roho hiyo ilipowashukia, wakatabiri, lakini hawakuacha kufanya hivyo.” Kama wanafunzi siku ya Pentekoste, waliijiwa na “nguvu kutoka juu.” Ilimpendeza Bwana kuwaandaa kwa ajili ya kazi yao, na kuwaheshimu mbele ya kusanyiko, ili kwamba wawe na ujasiri kama watu waliochaguliwa na mbingu kuungana na Musa katika serikali ya Israeli.

Ushahidi ulitolewa tena wa ubora, roho isiyo ya ubinafsi ya kiongozi mkuu. Watu wawili kati ya wale sabini, kwa unyenyekevu wakijihesabu kutokufaa katika majukumu ya nafasi zao, hawakujiunga na ndugu zao katika hema ya kukutania; lakini Roho wa Mungu aliwashukia mahali walipokuwa, wao pia, wakawa na kipawa cha kutabiri. Akiwa ametarifiwa juu ya jambo hilo, Yoshua alitaka kwenda kuchunguza jambo hilo lisilo la kawaida, akihofu kwamba linaweza kuwa la kuleta utengano. Wivu kwa heshima ya kiongozi wake, "Ee bwana wangu Musa," alisema, "uwakataze." Jibu lilikuwa, "Je! (382) Umekuwa na wivu kwa ajili yangu; ingekuwa heri kama watu wote wa Bwana wangekuwa manabii na kama Bwana angewatia roho yake."

Upepo mkubwa uliovuma kutoka baharini ulileta kundi la kware "kama kiasi cha mwendo wa siku moja upande huu, kuizunguka kambi, nao wakafikilia kiasi cha dhiraa mbili juu ya uso wa nchi." Hesabu 11:31. Siku hiyo nzima na usiku, na siku iliyofuata, watu walifanya kazi ya kukusanya chakula kilichotolewa kwa miujiza. Kiasi kikubwa kilipatikana. "Yeye aliyepata ya upungufu kuliko wenziwe alipata kiasi cha homeri kumi." Kiasi ambacho hakikutakiwa kwa matumizi ya wakati huo waliwekwa wakiwa wamekufa, kiasi kwamba kilichopatikana, kama walivyoahidiwa, kilitosha kwa mwezi mmoja.

Mungu aliwapa watu kile ambacho hakikuwa kwa ajili ya mambo mazuri zaidi, kwa sababu walilazimisha kuwa na uchu nacho; hawakuridhishwa na vitu ambavyo vingekuwa na faida kwao. Tamaa zao za uasi ziliridhishwa, lakini waliachwa wateseke kwa matokeo yake. Walisherehekea bila kikomo, na ziada yao iliharakishwa kuadhibiwa. "Bwana akawapiga watu kwa pigo kuu mno." Idadi kubwa ya watu waliuawa kwa homa kali, wakati waliokuwa wakosaji zaidi walipigwa punde walipoonja chakula amabacho walikuwa na uchu nacho.

Hapo Haserothi, kambi iliyofuata baada ya kuondoka Tabera, bado kulikuwa na jaribu kubwa lililomsubiri Musa. Haruni na Miriamu walikuwa na nafasi ya heshima kubwa na uongozi katika Israeli. Wote walikuwa na karama ya unabii, na wote wawili walikuwa pamoja na Musa wakiwa wamewekwa na mbingu katika ukombozi wa Waebrania. "Nami naliwapeleka Musa, Haruni na Miriamu watangulie mbele yako" (Mika 6:4), ni maneno ya bwana kwa nabii Mika. Nguvu ya tabia ya Miriamu ilionekana mapema akiwa mtoto alitazama kandokando ya Mto Nile kikapu kidogo ambamo ndani mwake alifichwa kitoto kichanga Musa. Kujitawala kwake na mbinu Mungu alivifanya kuwa chombo katika kukomboa watu Wake. Akiwa na karama ya utungaji mashairi na muziki, Miriamu aliwaongoza wanawake wa Israeli katika wimbo na kucheza katika fukwe za Bahari ya Shamu. Kwa kuwapenda watu na heshima ya Mbinguni, Miriamu alikuwa wa pili baada ya Musa na Haruni. Lakini uovu ule ule ulioleta ugomvi mbinguni uliinuka ndani ya moyo wa mwanamke wa Israeli, na hakukosa kupata mshauri katika kutokuridhika kwake.

Katika uteuzi wa wazee sabini Miriamu na Haruni hawakuhusishwa kwa ushauri, na wivu wao uliinuka dhidi ya Musa. Wakati wa kumtembelea Yethro, wakati Waisraeli

wakiwa njiani kwenda Sinai, utayari wa kukubali ushauri aliopewa Musa na baba mkwe wake uliinua hofu kwa haruni na Miriamu kwamba mvuto wake na kiongozi mkuu ulizidi wa mvuto wao. Katika kuweka mfumo wa baraza la wazee walifikiri kwamba nafasi yao na mamlaka yao yalidharauliwa. Miriamu na Haruni hawakujua uzito wa kujali na majukumu ambayo yalikuwa kwa Musa; hata hivyo bado walikuwa wamechaguliwa ili kumsaidia mzigo wa uongozi, na walichukulia kwamba uteuzi zaidi wa wasaidizi haukuhitajika.

Musa alijua umuhimu wa kazi kubwa aliyopewa kiasi kwamba hakuna mtu aliyejua. Alitambua udhaifu wake, na kumfanya Mungu kuwa mshauri wake. Haruni alijitukuza mwenyewe, na alimtegemea Mungu kwa kiasi kidogo. Alishindwa wakati alipoachiwa majukumu, akionyesha ushahidi wa udhaifu wa tabia yake kwa kutoa kibali katika mambo ya ibada za sanamu katika Sinai. Lakini Miriamu na Haruni, wakitiwa upofu na wivu na tamaa ya umaarufu, walipoteza dira ya hili. Haruni alikuwa ameheshimiwa sana na Mungu kwa kuteuliwa familia yake katika ofisi takatifu ya ukuhani; hata hivyo hata hili pia liliongeza tamaa ya kujikweza. “Wakasema, Je! Ni kweli Bwana amenena na Musa tu? hakunena na sisi pia?” wakijichukulia kuwa sawa katika fadhili za Mungu, walifikiri kwamba walistahili nafasi hiyo na madaraka hayo.

Akijiweka katika roho ya kutoridhika, Miriamu alipata sababu ya kulalamikia matukio ambayo Mungu aliyaamua. Ndoa ya Musa haikumpendeza. Kwamba alichagua mwanamke wa taifa jingine, badala ya kuchukua mke kutoka miongoni mwa Waebrania, lilikuwa kosa katika familia yake na heshima ya taifa. Zipora alitendewa kwa dharau.

Ingawa aliitwa “mwanamke Mkushi” (Hesabu 12:1), mke wa Musa alikuwa Mmidiani, na hivyo wa uzao wa Ibrahimu. Kwa mtazamo wa nje alionekana kuwa tofauti na Waebrania kwa kuwa alikuwa mweusi. Ingawa hakuwa Muisraeli, Zipora alikuwa akimuabudu Mungu wa kweli. Alikuwa mwenye haya na mwoga, asiyependa madaraka, mpole na mwenye upendo, na akiumia kwa kuona mtu akipata shida; na ilikuwa sababu hii (384) kwamba Musa, akiwa njiani kwenda Misri, Zipora alimsihi ili yeye arudi Midiani. Alitaka asione mapigo ambayo yangemwagwa kwa Wamisri. Wakati Zipora alipoungana na mume wake jangwani, aliona kwamba mzigo wake ni wa kuchosha nguvu zake, na akamjulisha hofu yake Yethro, ambaye alipendekeza mpango wa kumfanya apate nafuu. Hii ndiyo iliyokuwa sababu kubwa ya Miriamu kutokumpenda Zipora. Akijiweka katika fikra za kupuuzwa kulikoonyeshwa kwake na Haruni, alimchukulia mke wa Musa kuwa ndiye aliyesababisha, akihitimisha kwamba mvuto wa mke wa Musa umemzuia asiwachukue katika mashauri kama ilivyokuwa awali. Kama Haruni angesimama imara kutetea haki, angeweza kuona uovu; lakini badala ya kumuonyesha Miriamu hali ya dhambi katika mwenendo wake, alikubaliana naye, akasikiliza maneno yake ya kulalamika, na hivyo akashiriki katika malalamiko yake.

Malaumu yao yalisikiwa na Musa akiwa kimya bila kulalamika. Ulikuwa ni uzoefu alioupata katika kipindi cha shida na subira akiwa Midiani – roho ya unyenyekevu na uvumilivu ilikuzwa hapo – ambayo ilimuandaa Musa kuwa na uvumilivu katika kukutana na kutokuamini na manung‘uniko ya watu na kiburi na wivu wa wale watakaokuwa wasaidizi wake. “Musa alikuwa mpole sana zaidi ya wanadamu wote waliokuwa juu ya uso wan chi,” na hii ndiyo sababu iliyomsababisha apewe hekima na ulinzi kuliko wengine. Maandiko yanasema, “Wenye upole atawaongoza katika hukumu, wenye upole atawafundisha njia yake.” Zaburi 25:9.

Wenye upole wanalindwa na Mungu, kwa sababu wao hufundishika, wako tayari kuongozwa. Wana nia ya dhati ya kutaka kujua na kutenda mapenzi ya Mungu. Ahadi ya Mwaokozi ni, “Mtu akipenda kuyatenda mapenzi yake, atajua habari ya yale mafunzo.” Yohana 7:17. Na anasema kupitia mtume Yakobo, “Mtu wa kwenu akipungukiwa na hekima, na aombe dua kwa Mungu, awapaye wote, kwa ukarimu, wala hakemei; naye atapewa.” Yakobo 1:5. Lakini ahadi Yake ni kwa wale walio tayari kumfuata Bwana kikamilifu. Mungu hailazimishi nia ya mtu yeyote; hivyo Hawezi kuwaongoza wale walio na kiburi kiasi cha kutofundishika, ambao wamejiweka katika njia zao wenyewe. Kwa mtu mwenye nia mbili – ambaye anatafuta kufuata nia yake, huku ajiona anafuata nia ya Mungu – imeandikwa, “mtu kama yule asidhani kuwa atapokea kitu kwa Bwana.” Yakobo 1:7.

Mungu alimchagua Musa na akaweka Roho wake juu yake; na Miriamu na Haruni, kwa (385) manung‘uniko yao, walifanya kosa la kutokuwa waaminifu, sio tu kwa kiongozi wao aliyeteuliwa, lakini kwa Mungu Mwenyewe. Wachochezi na wanong‘onaji waliitwa katika hema ya kukutania, na kuwa na Musa uso kwa uso. “Bwana akashuka katika nguzo ya wingu akasimama pale mlangoni pa Hema, akawaita Haruni na Miriamu.” Dai lao la kuwa na karama ya unabii halikukataliwa; Mungu angeweza kuzungumza nao kupitia njozi na ndoto. Lakini kwa Musa, ambaye Bwana Mwenyewe alimuita “Mwaminifu katika nyumba yangu,” mawasiliano ya karibu zaidi yalifanyika kwake. Kwa yeye Mungu alizungumza naye uso kwa uso. “Mbona basi ninyi hamkuogopa Kumnenea mtumishi Wangu, huyo Musa? Hasira za Bwana zikawaka juu yao; naye akaenda zake.”

Wingu lilitoweka katika hema ya kukutania kuwa ishara ya kutofurahishwa Mungu, na Miriamu akapigwa. Akawa “mwenye ukoma, mweupe kama theluji.” Haruni aliachwa, lakini alipewa karipio kali kutokana na adhabu ya Miriamu. Sasa kiburi chao kilishushwa katika mavumbi, Haruni alitubu dhambi yao, na akasihi kwamba dada yake asiachwe hadi kufa kwa pigo hilo la kufisha. Katika kujibu ombi la Musa ukoma ukatakasika. Miriamu alikuwa, hata hivyo, nje ya kambi kwa mda wa siku saba. Hadi pale alipoondolewa katika kambi ndipo ishara ya fadhili za Mungu ikawa juu ya hema ya kukutania. Kwa sababu ya nafasi yake ya juu, na kwa huzuni ya kile kilichompata, mkutano wote ulisimama Haserothi ukisubiri kurudi kwake.

Udhihirisho huu wa kutofurahishwa Bwana ulikusudiwa kuwa onyo kwa Israeli wote, ili kulinda roho ya kutoridhika na kutokukubali kuwa chini ya mtu au kutaka ukuu. Kama wivu na kutokuridhika kwa Miriamu kusingekaripiwa, kungeleta matokeo ya uovu mkubwa. Wivu ni moja ya mbinu za shetani ambayo inaweza kuwa ndani ya moyo wa mwanadamu, na ni moja ya athari zinazoleta madhara makubwa. Mwenye hekima anasema, “Ghadhabu ni kali, na hasira ni gharika, lakini ni nani awezaye kusimama mbele ya wivu? Mithali 27:4. Ulikuwa ni wivu ambao awali ulileta ugomvi mbinguni, na muelekeo wake umeleta uovu usioelezeka miongoni mwa wanadamu. “Maana hapo palipo wivu na ugomvi ndipo palipo machafuko, na kila tendo baya.” Yakobo 3:16.

Haitakiwi kuchukulia kuwa kitu rahisi kuzungumzia uovu wa wengine au kujifanya waamuzi wa misukumo na matendo yao. “Amsingiziaye ndugu yake, au kumhukumu ndugu yake, huisingizia sheria na kuihukumu sheria. Lakini ukiihukumu sheria huwi mtenda sheria, bali umekuwa hakimu.” Yakobo 4:11. Yupo hakimu mmoja – “ambaye (386) atayamulikisha yaliyositirika ya giza, na kuyadhihirisha mashauri ya moyo.” 1 Wakorintho 4:5. Na yeyote anayejichukulia kuhukumu na kuwalaumu wanadamu wenzake anajichukulia iliyo haki ya Muumba.

Biblia inatufundisha kuwa waangalifu wa kuwalaumu kwa urahisi wale ambao Mungu amewaweka kuwa kama mabalozi Wake. Mtume Petro, akielezea kundi ambalo ni wadhambi walioachwa, anasema, “Na hasa wale waufuatao mwili katika tamaa ya mambo machafu, na kudharau mamlaka. Wenye ushupavu, wenye kujikinai, hawatetemeki wakiyatukana matukufu; ijapokuwa malaika ambao ni wakuu zaidi kwa uwezo na nguvu, hawaleti mashitaka juu yao mbele za Bwana.” 2 Petro 2:10,11.

Na Paulo, katika kuwaagiza wale waliowekwa kuliongoza kanisa, anasema, “Usikubali mashitaka juu ya mzee, ila kwa vinywa vya mashahidi wawili au watatu.” 1 Timotheo 5:19. Yeye aliyeweka majukumu mazito kwa wanadamu juu ya viongozi na waalimu wa watu Wake atawawajibisha watu kwa namna wanavyowatendea watumishi Wake. Tunapaswa kuwaheshimu ambao Mungu aliwaheshimu. Hukumu iliyompata Miriamu inapaswa kuwa onyo kwa wote wanaokuwa na wivu, na kunung`unika dhidi ya wale ambao Mungu ameweka mzigo wa kazi Yake.

Sura ya 34.- Wapelelezi Kumi na Wawili

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Hesabu 13 na 14

Siku kumi na moja baada ya kutoka Horebu jeshi la Waebrania liliweka kambi Kadeshi, katika jangwa la Parani, ambalo halikuwa mbali sana na mipaka ya Nchi ya Ahadi. Hapa ilipendekezwa na watu kwamba wapelelezi watumwe kuichunguza nchi. Musa aliliweka jambo hili mbele za Bwana, na ruhusa ilitolewa, kwa agizo kwamba mmoja wa watawala wa kila kabila achaguliwe kwa ajili ya lengo hili. Watu walichaguliwa kama ilivyoagizwa, na Musa aliwataka waende wakaione nchi, jinsi ilivyokuwa, hali yake na uzuri wa asili yake; na watu waliokuwa wanaishi humo, kama walikuwa wenye nguvu au wadhaifu, wachache au wengi; pia kuangalia asili ya udongo na rutuba yake na kuleta matunda ya nchi.

Walikwenda, na kuichunguza nchi yote, wakiingilia katika mpaka wa kusini na kuendelea hadi kaskazini. Walirudi baada ya kutokuwepo mda wa siku arobaini. Watu wa Israeli walikuwa na matumaini makubwa na walikuwa wakisubiri kwa hamu kubwa. Habari za kurudi kwa wapelelezi zilipelekwa kutoka kabila hadi kabila na zilikaribishwa kwa furaha kubwa. Watu walikimbia nje kwenda kuwapokea wajumbe, ambao kwa usalama walikuwa wameepuka hatari za kazi yao iliyokuwa ya hatari. Wapelelezi walileta mifano ya matunda, wakionyesha jinsi udongo ulivyo na rutuba. Ulikuwa ni wakati wa kukomaa kwa mizabibu, na walileta shada la zabibu kubwa kiasi kwamba lilichukuliwa na watu wawili. Walileta pia mzeituni na makomamanga ambayo yalilimwa hapo kwa wingi.

Watu walifurahi kwamba watairithi nchi iliyo nzuri, na walisikiliza kwa makini wakati taarifa ilipoletwa kwa Musa, ili kwamba neno lolote lisiwapite. “Tulifika nchi ile uliyotutuma,” wapelelezi walianza, “na hakika yake, ni nchi yenye wingi wa maziwa na asali, na hayo ndiyo matunda yake.” Watu walikuwa na shauku; walikuwa tayari kuitii (388) sauti ya Bwana, na kwenda mara moja ili kuimiliki nchi. Lakini baada ya kuelezea uzuri na rutuba ya nchi, wote isipokuwa wapelelezi wawili tu walikuza ugumu na hatari ambazo zilikuwa mbele ya Waisraeli kama watataka kuichukua Kanaani. Walielezea mataifa yenye nguvu yaliyo katika sehemu tofauti za nchi, na wakasema kwamba miji ilikuwa imezungukwa na kuta kubwa sana, na watu waliokaa humo walikuwa na nguvu, na haiwezekani kuwashinda. Pia walisema kwamba wameona majitu makubwa, wana wa Anaki, hapo, na haikuwa na maana kufikiri kuimiliki nchi.

Sasa hali ilibadilika. Tumaini na ujasiri kwa waoga na waliokata tamaa, wakati wapelelezi walipotoa hisia za mioyo ya kutokuamini, ambayo ilijazwa kukatisha tamaa na shetani. Kutokuamini kwao kulileta kivuli katika kusanyiko, na mkono wenye nguvu wa Mungu, ambao mara kwa mara ulionekana kwa niaba ya taifa teule, ulisahauliwa. Watu hawakusubiri kupata taswira; hawakutafakari kwamba Yeye aliyewaleta hadi umbali huo bila shaka atawapa nchi; hawakufikiri ni kwa ajabu kiasi gani jinsi Mungu alivyowaokoa kutoka kwa watesi wao, akakata njia katiba bahari na kuliharibu jeshi la Farao lililokuwa

linawafuata. Walimuacha Mungu bila kujiuliza, na kutenda kana kwamba wanaweza kutegemea nguvu za mikono yao.

Katika kutokuamini kwao waliweka kizuizi cha nguvu za Mungu na hawakuutegemea mkono ambao ulikuwa umewalinda kwa usalama hadi hapo. Na walirudia kosa lao la awali la kunung‘unika dhidi ya Musa na Haruni. “Hili ni mwisho wa matumaini yetu,” walisema, “Hii ni nchi tuliyosafiri kwa ajili yake kutoka Misri ili kuirithi.” Waliwalaumu viongozi wao kwa kuwadanganya watu na kuleta shida kwa Israeli.

Watu hawakuwa na matumaini katika kukata tamaa na kufa moyo. Maombolezo ya uchungu yaliinuka na kuchangamana na sauti za machafuko ya manung‘uniko. Kalebu aliituliza hali, na, akawa imara kusimama ili kutetea neno la Mungu, alifanya kila awezalo kupingamvuto wa uovu wa wenzake wasiowaaminifu. Kwa mda watu walitulia na kusikiliza maneno yake ya kutia tumaini na kutia moyo kuhusu nchi nzuri. Hakukanusha kile kilichosemwa; kuta zilikuwa imara na Wakanaani wenye nguvu. Lakini Mungu alikuwa amewaahidi Waisraeli kuirithi nchi. “Na tupande mara, tukaitamalaki,” alisema Kalebu, “maana twaweza kushinda bila shaka.”

Lakini wale kumi, waliingilia kati, wakaonyesha vikwazo zaidi kuliko awali. “Hatuwezi kupanda tupigane na watu hawa,” walisema, “Maana wana nguvu kuliko sisi…..watu wote (389) tuliowaona ndani yake ni watu warefu mno. Kisha huko tuliwaona Wanefili, wana wa Anaki, waliotoka kwa hao Wanefili; tukijiona nafsi zetu kuwa kama mapanzi; nao ndivyo walivyotuona sisi.”

Watu hawa, baada ya kujiingiza katika mwenendo potofu, walishupaa na kumpinga Kalebu na Yoshua, na kuwa kinyume na Musa, na kinyume na Mungu. Kila hatua waliyopiga mbele waliipiga katika dhamira hiyo zaidi. Walidhamiria kukatisha tamaa juhudi zote za kuipata Kanaani. Waliupotosha ukweli ili kudumisha mivuto yao miovu. “ni nchi inayowala watu wanayoikaa,” walisema. Hii haikuwa taarifa mbaya tu, lakini ilikuwa ya uongo pia. Haikuwa imepangiliwa. Wapelelezi walikuwa wamesema kuwa nchi ni yenye rutuba na ya mafanikio, na watu wenye nguvu na maumbo makubwa, ambapo isingewezekana kama hali ya hewa ilikuwa si ya kutia afya kiasi hicho kwamba nchi ingesemwa “kuwala watu wanayoikaa.” Lakini wakati watu walipo idhini ndani ya mioyo yao kutokuamini walijiweka wenyewe chini ya utawala wa shetani, na hakuna anayeweza kusema ni kwa kiasi gani atawaongoza.

“Mkutano wote wakapaza sauti wakalia; watu wakatoka machozi usiku ule.” Maasi yakafuata kwa haraka; maana shetani alikuwa ameshawashawishi, na watu walionekana kukosa tafakari. Walimlaani Musa na Haruni, wakasahau kwamba Mungu alisikia maongezi yao maovu, na kwamba, akiwa katika nguzo ya wingu, Malaika wa Uwepo Wake alikuwa akishuhudia matamshi yao ya hasira. Kwa uchungu walilia, “Ingekuwa heri kama tungekufa katika nchi ya Misri, au, ingekuwa heri kama tungekufa katika jangwa hili!”

kisha hisia zao zikawa dhidi ya Mungu: “Mbona Bwana anatuleta mpaka nchi hii ili tuanguke kwa upanga? Wake zetu na watoto wetu watakuwa mateka, je, si afadhali turudi Misri? Wakaambizana, Na tumweke mtu mmoja awe akida, turudi Misri.” Hivyo walimlaumu sio Musa tu, lakini Mungu mwenyewe, kwa kuwadanganya, kwa kuwaahidi kuwapa nchi ambayo hawawezi kuimiliki. Na wakaenda mbali zaidi kwa kumteua akida kuwaongoza warudi katika nchi ya taabu na utumwa, kutoka nchi ambayo walikuwa wamekombolewa kwa mkono wenye nguvu wa Muweza wa yote.

Kwa unyenyekevu na huzuni, Musa na Haruni wakaanguka kifudifudi mbele ya mkutano wa kusanyiko la wana wa Israeli,” bila kujua la kufanya ili kuwarudisha kutoka (390) katika kusudio lao la haraka. Kalebu na Yoshua walijaribu kutuliza fujo. Mavazi yao yakiwa yamechanwa kwa ishara ya huzuni na hasira, walikimbia katikati ya watu, na sauti zao zilisikika kwa kuomboleza na uchungu wa uasi, “Nchi ile tuliyoipita kati yake ili kuipeleleza, ni nchi njema mno ya ajabu. Ikiwa Bwana anatufurahia, atatuingiza katika nchi hii atupe iwe yetu, nayo ni nchi yenye wingi wa maziwa na asali. Lakini msimwasi Bwana, wala msiwaogope wenyeji wa nchi, maana wao ni chakula kwetu; uvuli uliokuwa juu yao umeondolewa, naye Bwana yupo pamoja nasi; msiwaogope.”

Wakanaani walijaza kipimo cha uovu wao, na Bwana asingeweza kuwavumilia zaidi. Ulinzi Wake ukiwa umeondolewa, wangekuwa mawindo rahisi. Kwa agano la Mungu Israeli walikuwa wamehakikishiwa kuipata nchi. Lakini taarifa potofu ya wapelelezi wasio waaminifu ilikubaliwa, na kupitia kwayo mkutano wote ulidanganywa. Wasaliti walikuwa wamefanya kazi yao. Kama watu wawili ndio wangekuwa wameleta taarifa potofu, na wote kumi kutia moyo wa kuirithi nchi katika jina la Bwana, bado wangefuata ushauri wa wale wawili badala ya wale kumi, kwa sababu ya uovu wa kutokuamini kwao. Lakini walikuwepo wawili tu waliotetea ukweli, wakati kumi walikuwa upande wa uasi.

Wapelelezi wasiowaaminifu waliwapinga Kalebu na Yoshua kwa sauti kali, na kilio kikasikika ili kuwapiga mawe. Kundi lenye wazimu lilishika silaha ili kuwaua watu waaminifu. Waliwafuata kwa kupiga mayowe ya uwazimu, ambapo kwa ghafla mawe yalianguka kutoka mikononi mwao, wakanyamazishwa, na wakatetemeka kwa hofu. Mungu aliingilia kati ili kuzuia mipango yao ya mauaji. Utukufu wa uwepo Wake, kama mwali wa radi, uliangazia hema ya kukutani. Watu waote waliona ishara ya Bwana. Mwenye nguvu kuliko walivyomuona Mwenyewe, na hakuna aliyethubutu kuendelea na upinzani. Wapelelezi waliokuwa wameleta taarifa potofu walijawa na hofu, na kwa kupumua kwa haraka walikimbilia kwenye hema zao.

Musa sasa aliinuka na kuingia katika hema ya kukutania. Bwana akamwambia, “Nitawapiga kwa tauni, na kuwaondolea urithi wao, nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa.” Lakini Musa tena aliomba kwa ajili ya watu wake. Hakukubali kuangamizwa kwao, na yeye mwenyewe kufanywa kuwa taifa kubwa. Akiomba rehema za Mungu, alisema: “Nakusihi sana, uweza wa Bwana wangu na uwe mkuu….nakusihi, usamehe uovu

(391) wa watu hawa, kama ukuu wa rehema yako ulivyo, kama ulivyowasamehe watu hawa tangu huko Misri, hata hivi sasa."

Bwana aliahidi kuwaacha Israeli ili asiwaangamize papo hapo, lakini kwa sababu ya kutokuamini kwao na woga wao hakuonyesha nguvu Zake ili wawashinde adui zao. Kwa hiyo kwa rehema zake aliwaacha, kama usalama pekee, kurudi kuelekea Bahari ya Shamu. Katika uasi wao watu walisema, "ingekuwa heri kama tungekufa katika jangwa hili," Sasa ombi hili lilikubaliwa. Bwana alisema, "hakika yangu kama ninyi mlivyonena masikioni mwangu, ndivyo nitakavyowafanya, mizoga yenu itaanguka katika jangwa hili, na wote waliohesabiwa miongoni mwenu, kama jumla ya hesabu yenu, tangu waliopata miaka ishirini na zaidi…..lakini watoto wenu, ambao mlisema watakuwa mateka, ndio nitakaowaleta na kuwatia ndani, nao wataijua nchi ninyi mliyoikataa." Kama vile wapelelezi walivyotumia siku arobaini katika safari yao, ndivyo jeshi la Israeli lilivyozunguka katika jangwa kwa miaka arobaini.

Wakati Musa alipowafahamisha watu kuhusu maamuzi ya mbingu, hasira zao zilibadilika na kuwa maombolezo. Walifahamu kwamba adhabu yao ilikuwa ya haki. Wapelelezi kumi wasiowaaminifu, wakiwa wamepigwa pigo kutoka mbinguni, waliangamia mbele ya macho ya Israeli; na katika janga hilo watu walitambua janga lao.

Sasa walionekana kutubu kutokana na mwenendo wao wa dhambi; lakini walihuzunika kwa sababu ya matokeo ya uovu wao kuliko kuhuzunika kwa sababu ya kutokuwa na shukrani na kutotii. Walipoona kwamba Bwana hakuwa na rehema katika tamko Lake, nia yao iliinuka tena, na wakasema kwamba hawatarudi katika jangwa. Katika kuwaamuru kubaki katika nchi ya maadui zao, Mungu alijaribu kujitoa kwao kwa wakati ule na kuona kwamba hakukuwa kwa kweli. Walitambua kwamba walikuwa wamefanya dhambi kubwa kwa kuruhusu hisia zao kuwatawala na kutafuta kuwaua wapelelezi waliowataka wamtii Mungu; lakini walijawa hofu walipoona kwamba walikuwa wamefanya kosa kubwa, ambalo matokeo yake yalileta hatari kwao. Mioyo yao haikubadilika, na walihitaji msamaha ili kuondoa hali hiyo.

Hili lilionekana wakati Musa, kwa mamlaka ya Mungu, alipowaamuru warudi jangwani. (392) Tangazo kwamba Israeli hataingia Kanaani kwa miaka arobaini lilikuwa chungu na la kukatisha tamaa kwa Musa na Haruni, Kalebu na Yoshua; hata hivyo bila manung'uniko walikubaliana na maamuzi ya mbinguni. Lakini wale ambao walikuwa wakilalamikia utendaji wa Mungu kwao, na kusema kwamba heri warudi Misri, walilia na kuomboleza sana wakati mibaraka waliyoikataa ikiondolewa kwao. Walikuwa wamelalamika bure, na sasa Mungu aliwapa sababu ya kulia. Kama wangelia kwa sababu ya dhambi zao wakati zikiwa zimewekwa wazi mbele zao, kauli hii isingetamkwa; lakini waliomboleza kwa sababu ya hukumu; huzuni zao hazikuwa za toba, na wasingepata badiliko la kauli iliyotamkwa kwao.

Usiku mzima ulikuwa wa kuomboleza, lakini wakati wa asubuhi kulikuja tumaini. Walitafuta kuwaokoa watia hofu wao. Wakati Mungu alipowataka waende na kuichukua nchi, walikataa; na sasa alipowataka kurudi bado walikuwa waasi. Walidhamiria kubaki katika nchi na kuirithi; inaweza kuwa kwamba Mungu angeikubali kazi yao na kubadili lengo Lake juu yao.

Mungu alifanya kwa faida yao na jukumu lao kuingia katika nchi kwa wakati aliouweka, lakini kutokana na kutokujali kwa makusudi ruhusa hiyo iliondolewa. Shetani alikuwa ametimiza lengo lake la kuwazuia wasiingie Kanaani; na sasa akawataka wafanye kitendo hicho, mbele ya katazo la mbingu, ambalo walikataa kulifuata wakati Mungu alitaka watende sawa sawa na katazo hilo. Hivyo mdanganyifu mkuu alipata ushindi kwa kuwaongoza katika uasi kwa mara ya pili. Hawakutegemea nguvu za Mungu zitende kazi pamoja na juhudi zao katika kuimiliki nchi ya Kanaani; hata sasa walithubutu kutegemea nguvu zao wenyewe ili kukamilisha kazi bila kutegemea msaada wa mbingu. “Tutakwenda kupigana kwa mfano wa yote tuliyoamriwa na Bwana.” Kumbukumbu la Torati 1:41. Hivyo wakawa vipofu na kuwa waasi. Bwana kamwe hakuwaamuru waende “kupigana”. Halikuwa lengo lake kwamba wataipata nchi kwa njia ya vita, lakini kwa utii wa amri Zake.

Ingawa mioyo yao haikubadilika, watu walitubu dhambi zao na upumbavu wa uasi wao kutokana na taarifa ya wapelelezi. Sasa waliona thamani ya mibaraka ambayo iliondolewa haraka. Walitubu kwamba ilikuwa ni kwa sababu ya kutokuamini kwao kulikowafanya (393) wasiingie Kanaani. “Tumetenda dhambi,” walisema, wakikubali kwamba kosa lilikuwa la kwao, na sio la Mungu, ambaye walimlaumu kwa uovu wa kushindwa kutimiza ahadi zake kwao. Ingawa kukubali kosa kwao hakukutokana na toba ya kweli, kulionyesha haki ya Mungu katika utendaji Wake kwao.

Bwana bado anafanya kazi kwa njia hiyo hiyo ili kulitukuza Jina Lake kwa kuwaleta watu kutambua haki Yake. Wakati wale wanaodai kumpenda wanalalamikia utendaji Wake, wanadharau ahadi Zake, na, kuanguka katika majaribu, wakijiunga na malaika waovu ili kuangusha malengo ya Mungu, Bwana mara kwa mara huingilia kati na kuwaleta watu hawa mahali ambapo, ingawa hawatakuwa na toba ya kweli, wataona dhambi yao na kujua uovu wao na haki na wema wa Mungu katika kutenda Kwake kwa ajili yao. Ni kwa njia hiyo Mungu huweka wapinzani katika kazi ili kudhihirisha kazi za giza. Na ingawa roho iliyowasukuma katika kutenda uovu haitabadilishwa, kukubali kosa huonyeshwa ambako huthibitisha heshima ya Mungu na kuonyesha kwamba wakemeaji Wake waaminifu, ambao walipingwa, walikuwa sahihi. Ndivyo itakavyokuwa wakati hasira ya Mungu itakapomwagwa. Wakati “Bwana atakapokuja na watakatifu wake , maelfu maelfu, ili afanye hukumu juu ya watu wote.” Pia ata “waadhibisha wote wasio mcha Mungu, kwa ajili ya kazi zao zote za upotevu.” Yuda 14,15. Kila mdhambi ataletwa na kuona na kutambua haki ya hukumu yake.

Bila kujali tamko la mbingu, Waisraeli walijiandaa kuiteka Kanaani. Wakiwa na silaha za vita, walikuwa, katika kujipima kwao wenyewe, wamejiandaa kikamilifu kwa ajili ya kupigana; lakini walihuzunika walipoona kwamba walikuwa wamepungua machoni pa Mungu na watumishi Wake wenye masikitiko. Wakati, karibu miaka arobaini baadaye, Bwana alipowaagiza wasonge mbele ili kwenda kuichukua Yeriko, Mungu aliahidi kwenda pamoja nao. Sanduku lililokuwa na sheria Yake lilikuwa mbele ya adui zao. Viongozi Wake aliowateua waliongoza njia, chini ya uangalizi wa mbingu. Wakiwa na uongozi huo, hakuna hatari ambayo ingewapata. Lakini sasa, wakiwa kinyume na amri ya Mungu na katazo la viongozi wao, wakiwa bila sanduku, na bila Musa, walikwenda ili kukabiliana na maadui wao.

Baragumu ilitoa sauti ya tahadhari, na Musa aliwahi kuwafuata akiwaonya, “Kwa nini ninyi sasa kuyahalifu maagizo ya Bwana? Msikwee kwa kuwa Bwana hayumo kati yenu; (394) msipigwe na kuangushwa mbele ya adui zenu. Kwa kuwa Mwamaleki na Mkanaani wako mbele yenu, nanyi mtaanguka kwa upanga.” Wakanaani walikuwa wamesikia kuhusu nguvu za ajabu ambazo zilionekana kuwaongoza watu hawa na maajabu yaliyotendwa kwa niaba yao, na sasa walikusanya jeshi lenye nguvu ili kuwafukuza wavamizi.

Jeshi lililokuwa linashambulia halikuwa na kiongozi. Hakuna ombi lililotolewa ili kwamba Mungu awape ushindi. Walikwenda wakiwa na lengo lao lisilo na matumaini ili kupinga hatima yao au kufa katika mapigano. Ingawa hawakuwa na ujuzi wa vita, walikuwa ni wengi watu wenye silaha, na walitumaini kwamba kwa shambulizi la ghafla watawaangusha chini maadui zao. Waliwashambulia maadui ambao hawakuwa na lengo la kuwashambulia wao. Wakanaani walikuwa wamesimama juu ya ardhi yenye mwamba kiasi kwamba ilikuwa shida kuwafikia kutokana na mitelemko mikali iliyokuwepo. Waebrania wangeweza kupata ushindi kwa taabu, na taratibu walipanda juu ya mlima, wakiwa wanaonwa na maadui waliokuwa juu. Mawe makubwa yalishuka chini, na kuacha njia ikiwa na damu za waliouawa. Wale waliofika kileleni, wakiwa wamechoshwa na miinuko mikali, walifukuza kwa hasira, na kurudishwa nyuma. Uwanja huo ulijaa miili ya waliokufa. Jeshi la Israeli lilipigwa vibaya. Kuharibiwa na kifo ndiyo yakawa matokeo ya waasi.

Hatimaye wakiwa wamelazimishwa kujisalimisha, waliosalia hai “wakarudi wakalia mbele za Bwana,” lakini “hakuelekeza masikio yake” katika sauti zao. Kumbukumbu la Torat 1:45. Kwa ishara ya ushindi maadui wa Israeli, ambao kabla walikuwa wanasubiri kwa kutetemeka walipokuwa wanakaribiwa na jeshi lenye nguvu, walitiwa moyo ili kuwazuia. Taarifa zote walizokuwa wanazisikia kuhusu mambo ya ajabu ambayo Mungu aliwatendea, kwa sasa walizichukulia kuwa za uongo, na aliona kwamba hapakuwa na sababu ya kuhofu. Kushindwa huko kwa kwanza kwa Waisraeli, kwa kuwafanya Wakanaani wawe na moyo na maazimio, kuliongeza ugumu wa kushinda. Hakuna

kilichokuwa kimebaki kwa Israeli isipokuwa kukimbia kurudi nyuma kutoka katika uso wa maadui zao walioshinda, na kwenda jangwani, wakijua kwamba hapa patakuwa kaburi la kizazi chote.

Sura ya 35.- Uasi wa Kora

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Hesabu 16 na 17

Hukumu zilizowapata Israeli ziliwafanya wasimamishe manung‘uniko yao kwa muda na kujitegemea, lakini roho ya uasi ilikuwa bado imo ndani ya mioyo na hatimaye ilizaa matunda machungu zaidi. Uasi wa awali ulitokana na kelele tu za watu, zilizotokea kwa ghafla kutokana na msisimko wa wengi; lakini sasa njama za muda mrefu zilitengenezwa, matokeo yenye lengo lililodhamiriwa ili kuangusha mamlaka ya viongozi wateule wa Mungu Mwenyewe.

Kora, akiwa kiongozi katika mchakato huu, alikuwa ni wa kabila la Lawi, kutoka katika familia ya Kohathi, na binamu wa Musa; alikuwa ni mtu mwenye uwezo na mvuto. Ingawa alikuwa ameteulika katika utumishi wa hema ya kukutania, hakuridhika na nafasi yake na alitamani heshima ya kikuhani. Kuwekwa kwa Haruni na familia yake katika ofisi ya ukuhani, ambayo hapo awali ilitokana na haki ya mzaliwa wa kwanza katika kila familia, kulisababisha wivu na kutokuridhika, na kwa wakati fulani Kora alikuwa akipinga kwa siri mamlaka ya Musa na Haruni, ingawa hakuwa amejitokeza wazi katika uasi. Hatimaye mimba ilikuwa ndani yake ya mpango wa kuangusha mamlaka yote ya kijamii na kidini. Hakushindwa kupata waliomsihi. Karibu na hema za Kora na Wakohathi, upande wa kusini mwa hema ya kukutania, kulikuwa na kambi ya kabila la Rubeni, hema za kabila la Dathani na Abiramu, wakuu wawili wa kabila hili, wakiwa karibu na hema ya Kora. Wakuu hawa walikuwa tayari wamejiunga katika mpango wake. Wakiwa ni kizazi cha mtoto mkubwa wa Yakobo, walidai kwamba mamlaka ya kijamii yalikuwa ni ya kwao, na walidhamiria kugawana na Kora heshima ya ukuhani.

Hali ya hisia miongoni mwa watu iliunga mkono mipango ya Kora. Kwa uchungu wa kukatushwa tamaa kwao, mashaka yao ya awali, wivu, na chuki zilirudi, kisha tena (396) malalamiko yao yalielekezwa kwa kiongozi wao mwenye uvumilivu. Waisraeli walikuwa wakiendelea kupoteza mwelekeo wa ukweli kwamba walikuwa chini ya uongozi wa mbingu. Walisahau kwamba Malaika wa agano alikuwa ndiye kiongozi wao asiyeonekana, kwamba, alifunikwa kwenye nguzo ya wingu, uwepo wa Kristo ulikuwa pamoja nao, na kwamba kutoka Kwake Musa alipokea maagizo yote.

Hawakuwa tayari kujitoa katika tamko la kuogofya kwamba watakufa wote katika jangwa, na hivyo walikuwa tayari kutojali kila lililosemwa kwa kuamini kwamba hakuwa Mungu ila ni Musa ndiye aliyekuwa anawaongoza na ndiye aliyetangaza janga lao. Juhudi nzuri za mtu mpole kuliko wote juu ya dunia hakujaribu kuwa na hasira za kupinga uasi na kukataa kwao kuwa chini ya uongozi wa wateule wa Mungu; na ingawa ishara za kutokufurahishwa Mungu kutokana na upotokaji wao wa awali zilikuwa bado ziko mbele yao kwa kuvunjwa kwa jeshi lao na kupungua idadi yao, hawakuchukua somo hilo ndani ya mioyo yao. Kisha wakashindwa tena na jaribu.

Maisha ya unyenyekevu ya kichungaji ya Musa yalikuwa ya amani na furaha zaidi kuliko wakati huu akiwa katika nafasi kama kiongozi wa kusanyiko lenye roho za machafuko. Hata hivyo Musa hakujaribu kuchagua. Mahali pa fimbo ndefu iliyopinda alipewa fimbo ya nguvu iliyo imara, ambayo asingeiweka chini hadi Mungu atakapomwachia.

Yeye asomaye siri za mioyo yote alijua lengo la Kora na wafuasi wake na aliwapa watu Wake onyo kama hilo na maagizo ambayo yangewawezesha kuepuka madanganyo ya mpango huu wa watu hao. Walikuwa wameona hukumu za Mungu zikimwangukia Miriamu kwa sababu ya wivu wake na malalamiko yake dhidi ya Musa. Bwana alikuwa amesema kwamba Musa alikuwa mkuu kuliko nabii. “Kwake nitanena mdomo kwa mdomo.” “mbona basi,” Aliongeza, “kumnenea mtumishi wangu huyo Musa?” Hesabu 12:8. Maagizo haya hayakuwalenga Miriamu na Haruni peke yao, lakini Israeli wote.

Kora na wafuasi wake waliokuwa na njama walikuwa ni watu ambao walikuwa wamepata fadhili maalumu za udhihirisho wa nguvu za Mungu na ukuu Wake. Waliokuwa miongoni mwa wale waliokwenda mlimani pamoja na Musa na kuona utukufu wa mbinguni. Lakini tokea wakati huo kulikuwa na badiliko. Jaribu, likionekana dogo kwanza, likikuwa limetia nanga, na kuwa na nguvu kama lilivyopokelewa, hadi akili zao zikatawaliwa na shetani, na wakajitokeza katika kazi yao ya kutokuwa na upendo. (397) Wakijidai kuwa na nia njema kwa ajili ya mafanikio ya watu, kwanza walianza kunong‘onezana kila mmoja wao kutokana na kutokuridhika kwao na kisha kwa watu viongozi wa Israeli. Kusingizia kwao kulipokelewa kiasi kwamba walisonga mbele zaidi, na hatimaye waliamini kwamba wamesukumwa na nia ya Mungu.

Walifanikiwa kuwashawishi wakuu wapatao mia mbili na hamsini, watu waliokuwa wanafahamika katika kundi. Wakiwa na kundi hili na wafuasi muhimu walijiamini katika kuleta mabadiliko makubwa katika serikali na kuweka imara uongozi wa Musa na Haruni.

Wivu umesababisha husuda, na husuda kuleta uasi. Walikuwa wamejadili kuhusu haki ya Musa ya kuwa na heshima na mamlaka makubwa kiasi hicho, hadi walipofikia kumchukulia kwamba amechukua nafasi isiyo kubwa, ambayo yeyote kati yao anaweza kuichukua kama yeye. Na walijidanganya wao wenyewe na wao kwa wao kwa kufikiri kwamba Musa na Haruni walijichukulia nafasi walizokuwa nazo. Watu hawa wasioridhika walisema kwamba viongozi hawa wamejikweza wenyewe juu ya mkutano na juu ya Bwana, kwa kujichukulia ukuhani na serikali, lakini nyumba zao hazikutofautishwa na nyumba zingine katika Israeli; hawakuwa watakatifu zaidi ya watu, na inatosha kwao kuwa sawa na ndugu zao, ambao walipata fadhili za Mungu sawa sawa na wao katika uwepo maalumu wa Mungu na ulinzi.

Kazi iliyofuata ya wenye njama hawa ilikuwa kwa watu. Wale wote walio upande wa makosa, na wanastahili kuonywa, hakuna kinachopendeza zaidi ya kupokea huruma na

sifa. Na kwa hiyo Kora na wafuasi wake walipata tahadhari na kuwa na kuungwa mkono na kusanyiko. Shitaka kwamba manung‘uniko ya watu ndiyo yaliyoleta ghadhabu ya Mungu juu yao lilichuliwa kuwa ni kosa. Walisema kwamba kusanyiko halikuwa na makosa, maana walitaka haki na si kitu kingine; lakini kwamba Musa alikuwa ni mtawala mwenye mamlaka makubwa; kwamba alikuwa amewaonya watu kuwa ni wadhambi, wakati walikuwa ni watakatifu, na Bwana alikuwa pamoja nao.

Kora alirejea historia ya kusafiri kwao katika jangwa, wakati walipokuwa katika njia iliyonyoka, na wengi waliangamia kwa sababu ya manung‘uniko yao na kutokutii kwao. Wasikilizaji wake walifikiri wameona wazi kwamba shida zao zingeweza kuzuiliwa kama Musa angewaongoza vinginevyo. Waliamua kwamba matatizo yao yote yalikuwa juu yake, na kwamba kufukuzwa kwao kutoka Kanaani kulitokana na uongozi mbaya wa Musa na Haruni; kwamba kama Kora angekuwa kiongozi wao, na kuwatia moyo kudumu katika (398) matendo yao mema badala ya kuwaonya juu ya dhambi zao, wangekuwa katika hali salama, safari yenye mafanikio; badala ya kuzunguka jangwani huko na huku jangwani, wangekwenda moja kwa moja katika Nchi ya Ahadi.

Katika kazi hii ya kutokuridhika kulikuwa na umoja mkubwa na kuelewana miongoni mwa wasioridhika katika kusanyiko ambao ulikuwa haujawahi kutokea. Mafanikio ya Koran na watu yaliongeza kujiamini kwake na kumthibitishia katika imani yake kwamba kumnyang‘anya mamlaka Musa, kama hatatazamwa, kutaleta madhara makubwa ya uhuru wa Israeli; alidai pia kwamba Mungu amefungua jambo hilo kwake, na amempa mamlaka katika kuleta mabadiliko katika serikali kabala hajachelewa. Lakini wengi hawakuwa tayari kukubali mashitaka ya Kora dhidi ya Musa. Kumbukumbu ya uvumilivu wake, kazi ya kujitoa ilikuja mbele yao, na dhamira zilisumbuliwa. Kwa hiyo likuwa ni lazima kuwa na msukumo wa kibinafsi kwa matakwa yake juu ya Israeli; na mashitaka ya zamani yalirudiwa tena, kwamba aliwaongoza ili waangamie jangwani, apate kuwanyang‘anya mali zao.

Kwa muda kazi hii ilifanyika kwa siri. Punde, hata hivyo, mara baada ya mchakato kupata nguvu ya kutosha ili kuufanya kwa wazi, Kora alijitokeza kama kiongozi wa kikundi ndani ya kundi kubwa, na kwa wazi aliwatuhumu Musa na Haruni kwa kumnyang‘anya madaraka ambayo Kora na wenzake walipaswa kushiriki. Ilituhumiwa, zaidi, kwamba watu walinyimwa uhuru. “Ninyi inawatosha,” walisema waliokuwa na njama, “kwa kuwa mkutano wote ni mtakatifu, kila mmoja miongoni mwao, Bwana naye yu kati yao; ni nini basi kujitukuza juu ya mkutano wa Bwana?”

Musa hakuwa amedhania juu ya njama hii kubwa, na wakati hatari yake ilipoonekana juu yake, akapomoka kifudifudi ili kumuomba Bwana kimya kimya. Kwa kweli aliinuka akiwa na huzuni nyingi, lakini mtulivu na mwenye nguvu. Alikuwa amepewa ulinzi wa mbinguni. “Asubuhi,” alisema, “Bwana ataonyesha ni kina nani walio wake, kisha ni nani aliye mtakatifu, tena ni nani atakayemkaribisha kwake; maana, yeye atakayemchagua

ndiye atakayemsongeza kwake." Mtihani uliahirishwa hadi kesho yake asubuhi, ili kwamba wote wapate muda wa kutafakari. Kisha wale waliotamani ukuhani walitakiwa waje kila mmoja na chetezo chake, na kufukiza uvumba katika hema ya kukutania mbele ya mkutano wote. Sheria ilikuwa wazi kwamba ni wale tu ambao waliowekwa katika ofisi takatifu ndio (399) watumike katika hema takatifu. Na hata makuhani, Nadabu na Abihu, waliangamizwa kwa sababu ya kuwasha "moto wa kigeni," kwa kudharau amri ya mbinguni. Bado Musa aliwapa changamoto washitaki wake, kama walitaka kujiingiza katika hatari, kwa kuingilia jambo la Mungu.

Wakiwa peke yao Kora na Walawi wenzake, Musa alisema, "Je! Mwaona kuwa ni jambo dogo kwenu, kuwa Mungu wa Israeli amewatenga ninyi na mkutano wa Israeli, ili apate kuwakaribisha kwake, ili mfanye utumishi wa maskani ya Bwana, na kusimama mbele ya mkutano ili kuwatumikia? Tena ya kuwa amekuleta uwe karibu, na ndugu zako wote wana wa Lawi pamoja nawe? Nanyi, je, mwataka na ukuhani pia? Kwa sababu hii wewe na mkutano wote mmekusanyika kinyume cha Bwana. Na Haruni, je! Yeye ni nani hata mkamnung`unikia?"

Dathani na Abiramu hawakuwa wamechukua msimamo mkali kama Kora; na Musa, akitumaini kwamba wanaweza kusababishwa kuingia katika njama bila wao kufikia kiwango kikubwa cha uovu, aliwaita waje kwake, ili kwamba asikie mashitaka yao dhidi yake. Lakini hawakutaka kuja, na walikataa kutambua mamlaka yake. Jibu lao, huku wakisema na mkutano wote kusikia, lilikuwa, "Je, ni jambo dogo, wewe kutuleta katika nchi iliyojawa na maziwa na asali, ili kutuua jangwani, lakini pamoja na haya wajikuza mwenyewe uwe mkuu juu yetu kabisa? Kisha hukutuleta katika nchi iliyojawa maziwa na asali, wala hukutupatia urithi wa mashamba, na mashamba ya mizabibu, je, unataka kuwatoboa macho watu hawa? Hatuji sisi."

Hivyo walitumia lugha ya hali ya utumwa wao ambayo Bwana aliwaahidi urithi. Walimtuhumu Musa kuwa anajifanya kana kwamba anatenda chini ya uongozi wa mbingu, kama njia ya kuendeleza mamlaka yake; na walisema kwamba hawatajisalimisha tena ili waongozwe kama watu vipofu, sasa kuelekea Kanaani, na sasa kuelekea jangwani, kama alivyopanga. Hivyo yeye aliyekuwa kama baba mwenye upendo, mchungaji mvumilivu, aliwekwa katika tabia chafu ya udikteta na mtwaa madaraka kwa nguvu. Kufukuzwa kwao kutoka Kanaani, kwa adhabu ya dhambi zao wenyewe, walimshitaki Musa kuwa ndiye aliyesababisha.

Ilidhihirishwa kwamba watu waliwaunga mkono wale wasioridhika; lakini Musa hakufanya juhudi yoyote katika kutoa hukumu mwenyewe. Alimuomba Mungu kwa dhati, mbele ya mkutano, kama shahidi wa usafi wa msukumo wake na usahihi wa utendaji wake, na akamtaka Mungu awe mwamuzi wake. (400) kesho yake asubuhi, wakuu wa mkutano mia mbili na hamsini, wakiwa na Kora kama kiongozi wao, walijitokeza wao wenyewe, wakiwa na vyetezo vyao. Waliingizwa ndani ya uzio wa hema ya kukutania, wakati watu

wakiwa wamekusanyika nje ya uzio, ili kusubiria matokeo. Hakuwa Musa aliyeukusanya mkutano ili kutazama kushindwa kwa Kora na kundi lake, lakini ni waasi, katika upofu wao, ndio waliowaita ili kushuhudia ushindi wao. Sehemu kubwa ya mkutano kwa uwazi walikuwa upande wa Kora, ambao matumaini yao yalikuwa makubwa katika kumpinga Haruni.

Kadri walivyojikusanya mbele za Mungu, “utukufu wa Bwana ukatokea mbele ya mkutano wote.” Onyo la mbinguni lilitolewa kupitia Musa na Haruni, “Jitengeni ninyi mkaondoke kati ya mkutano huu, ili nipate kuwaangamiza mara moja.” Lakini walianguka kifudifudi, na kuomba, “Ee Mungu, Mungu wa roho za wenye mwili wote, Je, mtu mmoja atafanya dhambi, nawe utaukasirikia mkutano wote?”

Kora alikuwa ameshaondoka mkutanoni na kujiunga na Dathani na Abiramu wakati Musa, akiwa na wazee sabini, walioondoka mwishoni mwa onyo kwenda kwa watu waliokuwa wamekataa kwenda kwake. Watu wengi waliwafuata, na kabla hajatoa ujumbe wake, Musa, kwa maagizo kutoka mbinguni, aliwataka watu, “Nawasihi, Ondokeni penye hema za hawa watu waovu, wala msiguse kitu chao chochote, msiangamizwe katika dhambi zao zote.” Walilitii onyo, kwa kuepuka kukamatwa na hukumu iliyokuwa juu yao wote. Waasi wakuu walijikuta wakiachwa peke yao na wale waliokuwa wamewadanganya, lakini ugumu wao haukutikisika. Walisimama pamoja na familia zao katika milango ya hema zao, kana kwamba wakipinga onyo la mbinguni.

Katika Jina la Mungu wa Israeli, Musa sasa alisema, mkutano wote ukiwa unasikiliza: “Kwa jambo hili mtajua ya kwamba Bwana amenituma, ili nifanye kazi hizi zote; kwa kuwa mimi sikuzifanya kwa akili zangu mwenyewe. Kama watu hawa wakifa kifo cha siku zote, kama watu wote wafavyo, au kama wakipatilizwa kwa mapatilizo ya watu; hapo basi Bwana hakunituma mimi. Laikini Bwana akiumba kitu kipya, na hiyo nchi ikafunua kinywa chake na kuwameza, pamoja na wote walio nao, nao wakashukia shimoni wali hai; ndipo mtatambua ya kwamba watu hawa wamemdharau Bwana.”

Macho ya Israeli wote yalielekezwa kwa Musa walipokuwa wamesimama, kwa hofu na matarajio, wakisubiri tukio. Alivyoacha kuongea, ardhi iliyokuwa ngumu ilipasuka, na (401) waasi wakashuka chini ya shimo huku wakiwa hai, pamoja na vyote walivyokuwa navyo, na “wakaangamia kutoka mle mkutanoni.” Watu walikimbia, wakiwa wameshitakiwa na dhamiri zao kuwa ni washiriki wa dhambi.

Lakini hukumu hazikukoma. Moto ukiwaka kutoka kwenye wingu uliwaua wakuu mia mbili na hamsini ambao walikuwa wamefukiza uvumba. Watu hawa, wakiwa sio wa kwanza kuasi, hawakuharibiwa pamoja na wala njama wakubwa. Waliruhusiwa kuona mwisho wao, na kuwa na nafasi ya kutubu; lakini mioyo yao ilikuwa pamoja na waasi, na hivyo wakashiriki janga lao.

Wakati Musa alipokuwa anawasihi Isareli wakimbie mbali na uharifu ujao, hukumu za mbinguni zingeweza kusimama, kama Kora na kundi lake wangetubu na kutaka msamaha. Lakini ugumu wa mioyo yao ulihitimisha hukumu yao. Mkutano wote ulishiriki katika kosa lao, maana wote, kwa kiasi kikubwa au kidogo, walikubaliana nao. Hata hivyo Mungu kwa rehema zake kuu aliweka tofauti kati ya viongozi wa uasi na wale waliowaongoza. Watu ambao walikubali kudanganyika walipewa nafasi ya kutubu. Ushahidi mwingi ulikuwa umetolewa kwamba walikuwa katika makosa, na kwamba Musa alikuwa sahihi. Ishara ya udhihirisho wa nguvu za Mungu iliondolewa.

Yesu, Malaika aliyewaongoza Waebrania, alitaka kuwaokoa katika uangamivu. Masamaha ulikuwa wazi kwao. Hukumu za Mungu zilikuja kwa karibu, na kuwataka watubu. Kuingilia kati maalumu kutoka mbinguni kusikozuilika kulikomesha uasi wao. Sasa, kama wangekubali kudra za Mungu ziwe juu yao, wangeweza kuokolewa. Lakini wakati wanakimbia hukumu, kwa kuogopa maangamizi, uasi wao haukutibika. Walirudi kwenye hema zao usiku ule wakiwa na hofu, lakini bila kutubu.

Walikuwa wanasifiwa na Kora na kundi lake hadi walipoamini kuwa wao ni watu wema, na kwamba walikuwa wamekosewa na kutendewa vibaya na Musa. Kama wangeamini kwamba Kora na kundi lake walikuwa wenye makosa, na Musa mwenye haki, wangelazimika kuichukulia kauli ya kwamba watafia jangwani kuwa ni neno la Mungu. Hawakuwa tayari kujisalimisha katika hilo, na walijaribu kuamini kwamba Musa aliwadanganya. Kwa upumbavu walijipa tumaini kwamba mpango mpya wa mambo ulikuwa karibu kuanzishwa, ambapo sifa zitaondolewa na mahali pake kuchukuliwa na (402) karipio, na urahisi wa kuwa na mashaka na vita. Watu ambao waliangamia walikuwa wamezungumza maneno ya kutoa sifa na kuonyesha upendo kwao, kisha watu wakahitimisha kwamba Kora na wenzake lazima walikuwa ni watu wema, na kwamba Musa kwa namna fulani ndiye aliyesababisha uangamivu wao.

Ni vigumu kwa watu kumtukana Mungu kuliko kudharau na kukataa vyombo ambavyo angevitumia katika wokovu wao. Waisraeli walifanya sio hilo tu, bali walilenga kumuua Musa na Haruni. Na bado hawakutambua ulazima wa kutafuta msamaha wa Mungu kutokana na dhambi yao ya kuhuzunisha. Usiku ule wa rehema haukutumiwa kwa kutubu, lakini kwa kutafuta njia za kupinga ushahidi uliowaonyesha wao kuwa ni wadhambi wakubwa. Bado walikuwa na chuki kwa watu walioteuliwa na Mungu, na wakajiunga katika kupinga mamlaka yao. Shetani alikuwa hapo ili kupotosha hukumu yao na kuwaongoza kama vipofu katika uharibifu wao.

Israeli wote walikimbia kutokana na onyo la kilio cha wadhambi walipokuwa wanashuka ndani ya shimo, maana walisema, “Nchi isije kutumeza na sisi.” “Lakini siku ya pili yake mkutano wote wa wana wa Israeli wakamnung`unikia Musa, na Haruni, wakasema, Ninyi mmewaua watu wa Bwana.” Walikuwa karibu kuanzisha machafuko dhidi ya waaminifu wao, viongozi waliojikana nafsi. Udhihirisho wa utukufu wa mbinguni

ulionekana katika wingu juu ya hema ya kukutania, na sauti kutoka juu ikazungumza na Musa na Haruni, “Ondokeni kati ya mkutano, ili niwaangamize mara moja.”

Kosa la dhambi halikuwa la Musa, na hivyo hakuogopa wala kufanya haraka kuucha mkutano ili uangamie. Musa alijicheleweshe, katika machafuko na hofu iliyokuwepo na hivyo kuonekana kuwa mchungaji anayewajali kondoo anaowachunga. Alisihi kwamba hasira ya Mungu isiwaangamize watu wa chaguo la Mungu. Kwa kuingilia kwake katika kupatanisha aliusimamisha mkono wa kisasi, kwamba mwisho ulifanywa kwa wasiotii, Isareli waasi.

Lakini mtumishi wa ghazabu aliendelea; pigo lilikuwa linafanya kazi yake ya kuua. Kwa maagizo ya ndugu yake, Haruni alichukua chetezo na kufanya haraka kuelekea katikati ya mkutano ili “kufanya upatanisho kwa ajili ya hao watu.” “Akasimama kati ya hao waliokufa na hao waliokuwa wakali hai.” Kadri moshi wa uvumba ulivyopaa juu, na maombi ya Musa kwenye hema ya kukutania yakienda juu kwa Mungu; na pigo (403) likasimama; lakini hadi Waisraeli elfu kumi na nne walipokuwa wamekwisha kufa, ushahidi wa kosa la kunung`unika na uasi.

Lakini ushahidi zaidi ulitolewa kwamba ukuhani ulikuwa katika familia ya Haruni. Kwa maagizo ya mbingu kila kabila liliandaa fimbo na kuandika juu yake jina la kabila. Jina la Lawi lilikuwa juu ya fimbo ya Haruni. Fimbo zikawekwa kwenye hema ya kukutania, “mbele ya huo ushahidi.” Kuchipuka kwa fimbo yoyote ilikuwa ni ishara kwamba Bwana amelichagua kabila hilo kuwa la ukuhani. Siku ya pili yake, “tazama, ile fimbo ya Haruni iliyokuwa kwa nyumba ya Lawi ilikuwa imechipuka, na kuchanua maua; na kuzaa malozi mabivu.” Ilionyeshwa kwa watu, na baadae kuwekwa katika hema ya kukutania kuwa ushahidi kwa vizazi vijavyo. Muujiza huu hatimaye ulitatua swali la ukuhani.

Sasa ilionekana wazi kwamba Musa na Haruni walikuwa wanazungumza kwa mamlaka ya mbingu, na watu walilazimika kuamini ukweli ambao hawakupenda kuupokea kwamba watafia jangwani. “angalia” walisema, “sisi twafa, twaangamia, sote twaangamia.” Walikubali kwamba walikuwa wamefanya dhambi katika kuasi dhidi ya viongozi wao, na kwamba Kora na kundi lake walipatwa na hukumu ya Mungu.

Katika uasi wa Kora panaonekana kazi ikitendeka, katika uwanja mwembamba, wa roho ile ile iliyomwongoza shetani huko mbinguni. Ilikuwa ni kiburi na kutaka zaidi kulikomfanya Lucifa kulalamikia Serikali ya Mungu, na kutafuta kuangusha utaratibu uliokuwa mbinguni. Tangu anguko lake limekuwa ni kusudi lake kuingiza roho hiyo hiyo ya wivu na kutokuridhika, kutaka kule kule kwa nafasi na heshima, katika akili za wanadamu. Ndivyo alivyofanya kazi ndani ya akili ya Kora, Dathani, na Abiramu, kuinua tamaa ya kujikweza na kutia wivu, kujitegemea, na uasi. Shetani aliwafanya wamkatae Mungu kuwa kiongozi wao, kwa kuwakataa watu wateule wa Mungu. Hata hivyo wakiwa

wananung‘unika dhidi ya Musa na Haruni walimkufuru Mungu, walidanganyika hata kujiona wenye haki, na kuwachukulia wale waliowaonya kwa uaminifu juu ya dhambi zao kuwa wanaongozwa na shetani.

Je, maovu hayo hayo hayapo ambayo msingi wake ni sawa na uasi wa Kora? Kiburi na kutaka makuu vimeenea; na wakati vinapotazamiwa, vinafungua mlango wa wivu, na kupigania ukuu, na nafsi inajitenga na Mungu, na bila kutambua inawekwa mikononi mwa (404) shetani. Kama Kora na wenzake, wengi, hata kwa wanaojiita wafuasi wa Kristo, wanafikiri, wanapanga, na kutenda kwa tamaa ya kujikweza nafsi ili wapate kukubaliwa na kuungwa mkono na watu na wako tayari kuupotosha ukweli, wakipotosha na kuwasemea yasiyostahili watenda kazi wa Bwana, na hata kuwashitaki kwa sababu ya msukumo wa kibinafsi ambao unapendeza mioyo yao. Kwa kudumu kurudia rudia kusema uongo, kinyume na ushahidi wote, hatimaye huamini huo uongo kuwa ni ukweli. Wakati wakijaribu kuharibu ujasiri wa wateule wa Mungu, wanaamini kwamba wanafanya kazi njema, kwamba wanafanya kazi ya Mungu.

Waebrania hawakuwa tayari kujisalimisha katika maagizo na makatazo ya Bwana. Hawakupumzika kupinga, na kutotaka kupata karipio. Hii ndiyo iliyokuwa siri ya manung‘uniko yao dhidi ya Musa. Kama wangeachwa kuwa huru kufanya kinachowapendeza, wangekuwepo walalamikaji wachache dhidi ya kiongozi wao. Katikahistoria yote ya kanisa watumishi wa Mungu wanatakutana na roho hiyo hiyo.

Ni kwa kujiweka katika dhambi ndipo wanadamu wanapompa shetani nafasi ya kuingia akilini mwao, na kwenda kutoka hatua moja ya uovu hadi nyingine. Kukataa nuru hutia giza akilini na kuufanya moyo kuwa mgumu, kiasi kwamba ni rahisi kwao kuchukua hatua inayofuata katika dhambi na hata kuendelea kukataa nuru iliyo wazi, hadi mwishoni mazoea yao ya kufanya mabaya yanadumu. Dhambi inaonekana kuwa si dhambi kwao. Yeyote anayehubiri neno la Mungu kwa uaminifu, akiwa anakemea dhambi zao, mara kwa mara humchukia. Hawako tayari kuvumilia maumivu na kafara iliyo ya lazima ili kufanya matengenezo, humgeukia mtumishi wa Bwana na kukataa makemeo yake kuwa hayakutoka kwa Mungu na ni makali. Kama Kora, wanatangaza kwamba watu hawakukosea; ni huyo aliyekuwa anakemea ndiye amesababisha yote haya. Wakituliza utambuzi wao kwa udanganyifu huu, wivu na kutokuridhika huungana na kupanda ugomvi kanisani na kudhoofisha mikono ya wale ambao wangelijenga kanisa. Kila hatua inayopigwa na wale ambao Mungu amewaita ili kuongoza kazi Yake imeleta wasiwasi, kila kitendo kimeelezewa vibaya na wenye wivu na watafutaji wa makosa. Hivyo ndivyo ilivyokuwa wakati wa Luther, wakati wa Wesleys na wanamatengenezo wengine. Hivyo ndivyo ilivyo leo.

Kora asingechukua maamuzi aliyoyachukua kama angefahamu kwamba maagizo yote na makaripio yote yaliyotolewa kwa Israeli yalitoka kwa Mungu. Lakini angeweza kujua hilo. (405) Mungu alikuwa ametoa ushahidi mwingi kwamba alikuwa anawaongoza Israeli.

Lakini Kora na wenzake walikataa nuru hadi walipotiwa upofu kwamba udhihirisho dhahiri wa nguvu Zake haukutosha kuwashawishi; waliuchukulia kuwa ni wa kibidanamu au wa kishetani. Kitu hicho hicho kilifanywa na watu, ambao siku moja baada ya maangamizi ya Kora na kundi lake walikuja kwa Musa na Haruni, wakisema, “Ninyi mmewaua watu wa Bwana.”

Bila kujali kuwa walikuwa na ushahidi wa kutokufurahishwa kwa Mungu kwa sababu ya tabia yao, kwa kuangamizwa watu waliowadanganya, walijaribu kuzichukulia hukumu za Mungu kuwa ni za shetani, wakisema kwamba kwa nguvu za mwovu, Musa na Haruni wamesababisha vifo vya watu wema na watakatifu. Kilikuwa ni kitendo hiki kilicholeta janga lao. Walikuwa wamefanya dhambi dhidi ya Roho Mtakatifu, dhambi ambayo moyo wa mwanadamu hufanywa kuwa mgumu hata usione mvuto wa neema za mbinguni. “Naye mtu yeyote atakayenena neno juu ya Mwana wa Adamu atasamehewa, bali yeye atakayenena neno juu ya Roho Mtakatifu hatasamehewa katika ulimwengu wa sasa na katika ulimwengu ujao.” Mathayo 12:32. Maneno haya yalisemwa na Mwokozi wetu wakati kazi ya neema aliyoifanya kwa nguvu za Mungu ilichukuliwa na Wayahudi kuwa ni ya Beelzebuli. Ni kwa kupitia Roho Mtakatifu kwamba Mungu anazungumza na mwanadamu; na wale wanaokataa kwa makusudi na kudai kuwa ni nguvu ya shetani, wanakuwa wamekata njia ya mawasiliano kati ya nafsi na mbingu.

Mungu hutenda kazi kwa udhihirisho wa Roho Wake kukaripia na kumuonyesha kosa mdhambi; na kama kazi ya Roho hatimaye itakataliwa, hakuna cha zaidi ambacho Mungu atakifanya kwa ajili ya nafsi. Hazina ya mwisho ya rehema za mbinguni imetolewa. Muasi amekata mwenyewe asipate kuungana na Mungu, na dhambi haiwezi kujitibu yenyewe. Hakuna nguvu zaidi ambayo Mungu anaweza kuitumia ili kumuonyesha kosa na kumbadilisha mdhambi. “mwache” (Hosea 4:17) ni amri ya mbinguni. Kisha “Haibaki tena dhabihu kwa ajili ya dhambi, bali kuna kuitazamia hukumu yenye kutisha, na ukali wa moto ulio tayari kuwala wao wapingao.” Waebrania 10:26, 27.

Sura ya 36 – Kka Jangwa

Kwa karibu miaka arobaini wana wa Israeli walikuwa wamepoteza kuona kutokana na kizuizi cha jangwa. “Na siku tulizokuwa tukienda kutoka Kadeshi-barnea hata tulipovuka kijito cha Zaredi, zilikuwa na miaka thelasini na minane; maana hata walipokwisha kuangamizwa watu wa vita kutoka kati ya marago, kizazi chao chote, kama walivyoapiwa na Bwana. Tena mkono wa Bwana ulikuwa juu yao ili kuwaangamiza, kuwatoa kati ya marago, hata walipokoma.” Kumbukumbu la Torati 2:14,15.

Wakati wa miaka hii watu walidumu kukumbushwa kwamba walikuwa chini ya karipio la mbingu. Wakati wa uasi wa Kadeshi walimkataa Mungu, na Mungu kwa wakati huo aliwakataa. Tangu walipoomyesha kutokuwa waaminifu katika agano Lake, wasingepokea ishara ya agano, desturi ya tohara. Tamaa yao ya kurudi katika nchi ya utumwa iliwaonyesha kuwa hawastahili kuwa huru, na kanuni ya Pasaka, iliyoweka ili kuwa ukumbusho wa ukombozi na kutoka utumwani, haikutunzwa.

Hata hivyo kuendelea kwa utumishi wa hema ya kukutania kulidhihirisha kwamba Mungu hajawaacha watu Wake. Na kudra Zake ziliendelea kuwapa mahitaji yao. “Kwa kuwa Bwana, Mungu wako, amekubariki,” alisema Musa katika kukumbushia historia ya kuzunguka kwao jangwani, “katika kazi yote ya mkono wako; amejua ulivyotembea katika jangwa kubwa hili; miaka arobaini hii alikuwa nawe Bwana, Mungu wako, hukukosa kitu.” Na wimbo wa Walawi, ulionakiliwa na Nehemia, unaonyesha wazi jinsi Mungu alivyowajali Israeli, hata wakati wa miaka hii ya kukataliwa: “Hata hivyo wewe kwa wingi wa rehema Zako hukuwaacha jangwani; nguzo ya wingu haikuondolewa wakati wa mchana; wala nguzo ya moto haikuondolewa wakati wa usiku, ili kuwapa mwanga na (407) kuwaonyesha njia watakayoiendea. Ukawapa na roho yako mwema ili kuwaelimisha, wala hukuwanyima mana vinywani mwao, tena ukawapa maji kwa ajili ya kiu yao. Naam, muda wa miaka arobaini uliwaruzuku jangwani, wasihitaji kitu; nguo zao hazikuchakaa, wala miguu yao haikuvimba.” Nehemia 9:19 – 21.

Kuzunguka jangwani hakukuwa kwa ajili ya hukumu tu ya waasi na wanung‘unikaji, lakini kulikuwa kwa ajili ya kuonyesha nidhamu kwa kizazi kijacho, kwa ajili ya maandalizi ya kuingia katika Nchi ya Ahadi. Musa aliwaambia, “Kama vile baba amrudivyo mwanawe, ndivyo Bwana, Mungu wako, akurudivyo,” “ili akutweze, kukujaribu kuyajua yaliyo moyoni mwako, kwamba utazishika amri zake, au sivyo. Akakutweza, akakuacha uone njaa, akakulisha kwa mana, usiyoijua wewe wala baba zako hawakuijua; apate kukujulisha ya kuwa mwanadamu haishi kwa mkate tu, bali huishi kwa kila litokalo katika kinywa cha Bwana.” Kumbukumbu la Torati 8:5,2,3.

“Alimkuta katika nchi ya ukame, na katika jangwa tupu litishalo; Alimzunguka, akamtunza; akamhifadhi kama mboni ya jicho.” “katika mateso yao yote yeye aliteswa, na Malaika wa uso wake akawaokoa; kwa mapenzi yake na huruma zake, aliwakomboa

mwenyewe; akawainua, akawachukua siku zote za kale.” Kumbukumbu la Torati 32:10; Isaya 63:9.

Hata hivyo kumbukumbu pekee ya maisha ya jangwani ni matukio ya uasi dhidi ya Bwana. Uasi wa Kora ulileta matokeo ya kuangamizwa watu wa Israeli elfu kumi na nne. Na kulikuwa na matukio ambayo yalionyesha roho hiyo hiyo ya kudharau mamlaka ya mbinguni.

Katika tukio moja mtoto wa kiume wa mwanamke Muisraeli na wa Mmisri, mmoja wa kundi lililojichanganya wakati Israeli wakitoka Misri, aliacha kambi yake, na kuingia katika kambi ya Waisraeli, akidai haki ya kuweka kambi mahali hapo. Katika hili sheria ya mbinguni ilikataza jambo hilo, kizazi cha Wamisri kilitengwa kutoka katika mkutano wa Waisraeli hadi kizazi cha tatu. Ugomvi ukatokea kati yake na Muisraeli, na jambo hili likapelekwa kwa waamuzi likaamuliwa dhidi ya mkosaji.

Akijawa na hasira kutokana na uamuzi huo, alimlaani mwamuzi, na akiwaka hasira akamkufuru Mungu. Mara akapelekwa kwa Musa. Amri ilikuwa imetolewa, “Yeye (408) amalaaniye baba yake au mama yake, sharti atauawa.” (Kutoka 21:17); lakini hakuna tukio lililowahi kutokea kama hilo. Hivyo likawa ni tukio kubwa lililohitaji maagizo kutoka kwa Mungu. Mtu huyo aliwekwa katika chumba hadi mapenzi ya Bwana yapatikane. Mungu mwenyewe alitoa kauli; kwa maagizo ya mbingu aliyetoa laana alitolewa nje ya kambi na kupigwa mawe hadi kufa. Wote ambao walishuhudia dhambi hii waliweka mikono yao juu ya kichwa chake, na hivyo kuthibitisha ukweli wa mashitaka dhidi yake. Kisha wakaanza kutupa mawe ya kwanza, na watu waliokuwa wamesimama kando yao waliungana pamoja katika kutekeleza hukumu.

Kisha ikafuatiwa na kutangazwa kwa sheria itakayokabiliana na kosa kama hilo, “Mtu awaye yote atakayemlaani Mungu wake atachukua dhambi yake. Na yeye atakayelikufuru Jina la Bwana hakika atauawa; mkutano wote watamwua kwa kumpiga kwa mawe, kama ni mgeni, kama ni mzalia, hapo atakapolikufuru Jina la Bwana atauawa.” Mambo ya Walawi 24:15,16.

Wapo watakaohoji kuhusu upendo wa Mungu na haki yake katika kutoa adhabu kali kiasi hicho kutokana na maneno yaliyosemwa kwa sababu ya hasira kali. Lakini vyote viwili, upendo na haki, vinahitaji kuonyesha kwamba matamshi yatokanayo na nia ya kumuumiza Mungu ni dhambi kubwa. Adhabu iliyotolewa kwa mkosaji wa kwanza ingekuwa onyo kwa wengine, kwamba Jina la Mungu linapaswa kuchukuliwa kwa kicho. Lakini kama dhambi ya mtu huyu ingeruhusiwa kupita bila kuadhibiwa, wenginewangedhoofishwa kimaadili; na matokeo yake hatimaye maisha ya wengi yangetolewa kafara.

Kundi la watu waliojichanganya na Waisraeli wakati wanatoka Misri ndilo lililokuwa chanzo cha maendeleo ya majaribu na taabu. Walijifanya kuwa wameacha ibada ya sanamu

na kumwabudu Mungu wa kweli; lakini elimu na mafunzo yao ya awali ilitengeneza mazoea na tabia zao, na walikuwa, kwa kiasi kikubwa au kidogo, wameharibiwa na ibada za sanamu na kutokuwa na kicho kwa Mungu. Mara kwa mara ndio waliochochea matatizo na walikuwa wa kwanza kulalamika, na wakatia chachu kambi kwa ibada zao za sanamu na manung‘uniko yao dhidi ya Mungu.

Punde mara baada ya kurudi jangwani, tukio la kuvunja Sabato lilitokea, katika mazingira ambayo yalionyesha kosa pekee. Tangazo la Bwana kwamba hatawaridhisha (409) Israeli liliamsha roho ya uasi. Mmoja wa watu, akiwa na hasira kwa sababu ya kuondolewa kutoka wale watakaoingia Kanaani, na akadhamiria kuonyesha vita yake dhidi ya sheria ya Mungu, alijitokeza wazi na kuvunja amri ya nne, kwa kutoka na kwenda kukusanya vijiti siku ya Sabato. Wakati wa safari jangwani kuwasha moto siku ya Sabato kulikatazwa. Katazo halikuwa la kuvuka hadi nchi ya Kanaani, mahali ambapo kutokana na hali ya hewa ililazimika kuwa na moto mara kwa mara; lakini jangwani, moto haukutakiwa kwa ajili ya kuleta joto. Kitendo cha mtu huyu kilikuwa cha kudhamiria na cha makusudi ili kuvunja amri ya nne – dhambi, siyo ya bahati mbaya au ya kutokujua, lakini ya kukusudia.

Alionekana katika kutenda na akapelekwa kwa Musa. Ilikuwa tayari imetamkwa kwamba mvunja Sabato ataadhibiwa kwa kifo, lakini ilikuwa bado haijaonyeshwa jinsi gani adhabu hiyo itatekelezwa. Musa akalipeleka jambo hilo mbele za Bwana, na maagizo yakatolewa, “Mtu huyo lazima atauawa; mkutano wote watampiga kwa mawe huko nje ya marago.” Hesabu 15:35. Dhambi za kukufuru na kuvunja Sabato kwa makusudi zilipokea adhabu moja, ikiwa ni maelezo ya kudharau mamlaka ya Mungu.

Katika siku zetu wapo wengi wanaokataa Sabato ya uumbaji kuwa ni taasisi ya Wayahudi na kuhoji kama inapaswa kutunzwa, adhabu ya kifo lazima itatolewa kwa kuivunja; lakini tunaona kuwa kukufuru kulipokea adhabu kama hiyo kama ilivyokuwa kwa kuvunja Sabato. Je, tuhitishe kwa kusema kwamba amri ya tatu pia ilikuwa kwa ajili ya Wayahudi peke yao? Hata hivyo adhabu ya kifo ilitolewa kwa kuvunja amri ya tatu, ya tano, na kwa kweli karibu amri zote, sawa sawa na amri ya nne. Ingawa kwa sasa Mungu anaweza asiwaadhibu waasi wa sheria Yake kwa adhabu za muda, lakini neno Lake linasema mshahara wa dhambi ni mauti; na katika utekelezaji wa mwisho wa hukumu itaonekana kwamba kifo ni sehemu ya wale waliovunja amri zake takatifu.

Wakati wa miaka yote arobaini wakiwa jangwani, watu walikumbushwa kila wiki kuhusu utakatifu wa Sabato, kwa muujiza wa mana. Hata hivyo hili pia halikuwaongoza (410) katika utii. Ingawa hawakufikia katika uasi mkubwa na wazi kama walivyopokea ishara hiyo ya adhabu, bado kulikuwa na uzembe wa utunzaji wa amri ya nne. Mungu anasema kupitia nabii wake, “Sabato zangu walizitia unajisi sana.” Ezekieli 20:13 – 24. Na hili linaonyesha kuwa ni moja ya sababu ya kuwaondoa kizazi cha kwanza wasiingie Nchi ya Ahadi. Hata vivyo bado watoto wao hawakujifunza. Hivyo ndivyo walivyoidharau

Sabato wakati wa kuzunguka kwa miaka arobaini, kwamba ingawa Mungu hakuwazuia kuingia Kanaani, alisema kwamba watatawanyika kwa wapagani baada ya kukaa katika Nchi ya Ahadi.Kutoka Kadeshi watu wa Israeli walirudi nyuma kwenda jangwani; na wakati kipindi cha kuzunguka jangwani kilipokwisha, wakafika, “bara Sini, katika mwezi wa kwanza, watu wakakaa Kadeshi.” Hesabu 20:1.

Hapa Miriamu akafa na wakamzika. Kutoka katika mandhari ili ya furaha katika fukwe za Bahari ya Shamu, wakati Israeli walipoimba na kucheza wakisherehekea ushindi wa Yehova, hadi kaburi la jangwani ambalo lilihitimisha maisha marefu ya kuzunguka jangwani – hilo limekuwa janga la mamilioni ambao kwa matumaini makubwa walikuja kutoka Misri. Dhambi imetoa vinywani mwao kikombe cha mbaraka. Je, kizazi kilichofuata kilijifunza somo? “Pamoja na hayo wakazidi kutenda dhambi, wala hawakuyaamini matendo yake ya ajabu….Alipowaua ndipo walipokuwa wakimtafuta: wakarudi wakamtaka Mungu kwa bidii. Wakakumbuka kuwa Mungu ni Mwamba wao na Mungu aliye juu ni Mkombozi wao.” Zaburi 78:32-35. Hata hivyo hawakumrudia Mungu kwa moyo wote. Ingawa walipopigwa na maadui wao walitafuta msaada kwa Yeye awezaye kuwaokoa, hata hivyo “mioyo yao haikuwa thabiti kwake, wala hawakuwa waaminifu katika agano lake. Lakini Yeye kwa kuwa anayo rehema, husamehe uovu wala haangamizi: Mara nyingi huipishia mbali ghadhabu yake….Akakumbuka kuwa wao ni nyama; upepo upitao wala haurudi.” Mafungu 37 – 39.

Sura ya 37 – Mwamba Uliopigwa

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Hesabu 20:1 – 13

Kutoka katika mwamba uliopigwa huko Horebu kwanza kulitoka kijito cha uzima kilichowaburudisha Israeli jangwani. Kipindi chote cha kuzunguka kwao, wakati wowote hitaji lilipotokea, walipewa maji kwa muujiza wa rehema za Mungu. Maji, hata hivyo, hayakuendelea kutoka huko Horebu. Mahali popote katika safari yao walipohitaji maji, kutoka katika mipasuko ya miamba yalitoka kandokando ya kambi yao.

Alikuwa ni Kristo, kwa nguvu ya neno Lake, ndiye aliyesababisha bubujiko la vijito kwa ajili ya Israeli. “Waliunywea mwamba war oho uliowafuata: Na mwamba ule ulikuwa ni Kristo.” 1 Wakorintho 10:4. Alikuwa ndiye chanzo cha mibaraka ya muda na ya kiroho. Kristo, Mwamba wa kweli, alikuwa pamoja nao katika kuzunguka kwao kote. “Wala hawakuona kiu alipowaongoza jangwani; alitoa maji katika mwamba kwa ajili yao, pia akaupasua mwamba, maji yakatoka kwa nguvu.” “Akaufunua mwamba kukabubujika maji, Yakapita pakavuni kama mto.” Isaya 48:21; Zaburi 105:41.

Mwamba uliopigwa ulikuwa ni mfano wa Kristo, na kupitia ishara hii ukweli wa thamani hufundishwa. Kama maji yatiayo uzima yalivyobubujika kutoka katika mwamba uliopigwa, ndivyo ilivyo kutoka kwa Kristo, “Aliyepigwa na Mungu,” “alijeruhiwa kwa makosa yetu,” “alichubuliwa kwa maovu yetu” (Isaya 53:4,5), kijito cha wokovu kinabubujika kwa ajili ya kizazi kilichopotea. Kama vie mwamba ulivyopigwa mara moja, ndivyo Kristo alivyo “tolewa mara moja azichukue dhambi za watu wengi.” Waebrania 9:28. Mwokozi wetu hakutolewa kafara mara ya pili; na ni lazima kwa wanaotafuta mibaraka ya neema Yake kuomba katika Jina la Yesu, wakimimina nia ya moyo katika ombi la toba. Ombi hilo litaleta majeraha ya Yesu mbele za Bwana wa majeshi, na kisha kutakuwa na bubujiko jipya la damu, mfano wa maji ya uzima ya Israeli. (412)

Kububujika kwa maji kutoka katika mwamba huko jangwani kulisherehekewa na Waisraeli, baada ya kukaa Kanaani, kwa ishara ya furaha kubwa. Wakati wa Kristo sherehe hii ilikuwa ni sherehe ya kuvutia zaidi. Ilikuwa inasherehekewa kipindi cha sherehe ya Hema ya kukutania, wakati watu wote kutoka katika nchi nzima walipokusanyika Yerusalemu. Katika kila siku saba za sherehe kuhani alikwenda nje kwa muziki na kwaya ya Walawi ili kuteka maji katika chombo cha dhahabu kutoka katika chemchemi ya Siloamu. Walifuatwa na watu wengi waliokuja kuabudu, wengi kadri iwezekanavyo kufika katika kijito na kunywa maji kutoka humo, wakati furaha zikiendelea, “kwa furaha mtateka maji katika visima vya wokovu.” Isaya 12:3. Kisha maji yaliyochotwa na makuhani yaliwekwa hekaluni wakati wa kupigwa kwa baragumu na wimbo, “Miguu yetu imesimama ndani ya malango yako, Ee Yerusalemu.” Zaburi 122:2. Maji yalimwagwa juu ya madhabahu ya kutolea kafara, wakati nyimbo za sifa zikiimbwa, watu wakiungana pamoja kwa nyimbo za ushindi kwa vyombo vya muziki na baragumu.

Mwokozi alitumia ishara ya utumishi huu kwa kuelekeza akili za watu katika mibaraka aliyokuja kuileta kwao. “Hata siku ya mwisho, siku ile kubwa ya sikukuu,” sauti Yake ilisikika katika viwanja vya hekalu, “Kama mtu akiona kiu, na aje kwangu anywe. Aniaminiye mimi, kama vile maandiko yalivyonena, mito ya maji yaliyo hai itatoka ndani yake.” “Na neno hilo,” Yohana alisema, “alilisema katika habari ya Rohi, ambaye wale wamwaminio watampokea baadaye.” Yohana 7:37 – 39.

Maji yaburudishayo, yakitoka katika ardhi isiyo na kitu, na kusababisha jangwa kuchipuza, na kububujika ili kutoa uhai kwa wanaoangamia, ni nembo au mfano wa neema za mbingu ambayo Kristo pekee ndiye awezaye kuitoa, na ambayo ni kama maji ya uzima, yasafishayo, yaburudishayo, na kuitia nguvu nafsi. Yeye ambaye Kristo anakaa ndani yake anayo chemchemi ambayo kamwe haishindwi kutoa neema na nguvu. Yesu hutoa uhai na kuangazia njia ya wote wanaomtafuta kweli kweli. Upendo wake, ukiwa umepokelewa ndani ya moyo, utaleta matendo mema hata uzima wa milele. Na sio kuibariki tu nafsi kunakotoka upendo huo, lakini chemchemi ya uzima itabubujika katika maneno na matendo ya haki, na kuwaburudisha wenye kiu kando yake.

Mfano huo huo Kristo aliutumia alipokuwa anaongea na mwanamke Msamaria katika kisima cha Yakobo: “Yeyote atakayekunywa maji yale nitakayompa mimi hataona kiu (413) milele.” Yohana 4:14. Kristo anaunganisha mifano miwili. Yeye ni Mwamba, Yeye ni maji ya uzima.

Mifano hiyo hiyo mizuri imechukuliwa katika Biblia nzima. Karne kadhaa kabla ya kuja kwa Kristo, Musa alimueleza kuwa kama mwamba wa wokovu wa Israeli (Kumbukumbu la Torati 32:15); Mtunga Zaburi alimuimba kama “Mwokozi wangu,” “mwamba wa nguvu zangu,” mwamba uliojuu zaidi yangu,” “mwamba wa makao,” mwamba wa moyo wangu,” “mwamba wa kimbilio langu.” Katika wimbo wa Daudi neema Yake imeonyeshwa pia kama “maji yaliyosimama,” katikati ya malisho mabichi, kando kando yake ambapo Mchungaji wa mbinguni anaongoza kundi Lake.

Tena, “Nawe utawafanya,” anasema, “kunywa katika mto wa furaha Yako. Maana kwako kuna chemchemi ya uzima.” Zaburi 19:14; 62:7; 61:2; 71:3; 73:26; 94:22; 23:2; 36:8,9. Na mtu mwenye hekima anasema, “Maneno ya kinywa cha mtu ni kama maji ya vilindi.” Mithali 18:4. Kwa Yeremia, Kristo ni “chemchemi ya maji ya uzima;” kwa Zekaria, “chemchemi iliyofunguliwa… kwa dhambi na kwa unajisi.” Yeremia 2:13; Zekaria 13:1.

Isaya anamuelezea kuwa kama “Mwamba wa milele,” na “kivuli cha mwamba mkubwa katika nchi yenye uchovu.” Isaya 26:4; 32:2. Na anaweka kumbukumbu ya ahadi za thamani, zikileta kumbukumbu katika akili chemchemi ya maji ya uzima iliyobubujika kwa Israeli: “Maskini na wahitaji watatafuta maji, wala hapana; ndimi zao zimekauka kwa kiu; mimi Bwana, nitawasikia, mimi, Mungu wa Israeli, sitawaacha.” “Kwa maana nitamimina

maji juu yake aliye na kiu, na vijito vya maji juu ya mahali pakavu;" "katika nyika maji yatabubujika; na vijito jangwani." Wito umetolewa, "Haya, kila aonaye kiu, njoni majini." Isaya 41:17; 44:3; 35:6; 55:1. Na tena katika kufunga ukurasa wa Neno Takatifu wito huu unasikika ukirudiwa. Mto wa maji ya uzima, "wenye kung`aa kama bilauri," ukitoka katika kiti cha enzi cha Mungu na cha Mwana Kondoo; na wito wa neema unasikika katika vizazi vyote, "Naye mwenye kiu na aje, na yeye atakaye, na ayatwae maji ya uzima bure." Ufunuo 22:17.

Kipindi kifupi kabla ya jeshi la Waebrania kufika Kadeshi, kijito cha maji ya uzima kilikoma ambacho kwa miaka mingi kilitoa maji kando kando ya kambi yao. Ilikuwa ni kusudi la Bwana kuwajaribu tena watu Wake. Atajihakikishia kama watategemea kudra Zake au kuiga kutokuamini kwa baba zao.

Walikuwa katika vilima vya Kanaani. Safari ya siku chache ingewafikisha katika (414) mipaka ya Nchi ya Ahadi. Walikuwa umbali kidogo kutoka Edomu, ambako kulikuwa ni mali ya kizazi cha Esau, na ambapo kuna njia ya kwenda Kanaani. Maagizo yalikuwa yametolewa kwa Musa. "Geukeni upande wa kaskazini. Nawe waagize watu, uwaambie, Mtapita kati ya mpaka wa ndugu zenu wana wa watu, uwaambie mtapita kati ya mpaka wa ndugu zenu wana wa Esau waketio Seiri; nao watawaogopa….Nunueni vyakula kwao kwa fedha, mpate kula; na maji nayo nunueni kwao kwa fedha, mpate kunywa." Kumbukumbu la Torati 2:3 – 6. Maagizo haya yalitosha kuwaeleza ni kwa nini kutolewa kwa maji kulikoma; walikuwa karibu kupita katika nchi yenye maji mengi, na rutuba, katika kuelekea Kanaani. Mungu aliwaahidi kuwa watapita bila kushambuliwa katika nchi ya Edomu, na kupata fursa ya kununua vyakula, na maji pia ya kutosha jeshi lote. Kukoma kwa kutoka kwa maji kimuujiza kungekuwa ndiyo sababu ya furaha, ishara kwamba kuzunguka jangwani kulikuwa kumefikia mwisho. Kama wasingetiwa upofu kwa sababu ya kutokuamini kwao, wangefahamu hilo. Lakini kile kilichokuwa ushahidi wa kutimizwa kwa ahadi ya Mungu kilifanywa kuwa kitu cha kutilia mashaka na manung`uniko. Watu walionekana kukata tamaa ya tumaini kwamba Mungu angewaleta katika kuimiliki Kanaani, na walipinga mibaraka ya jangwani.

Kabla Mungu kuwaruhusu kuingia Kanaani, lazima waonyeshe kwamba waliamini ahadi Yake. Maji yalikoma kutoka kabla hawajafika Edomu. Hapa kulikuwa na wasaa kwao, kwa muda mfupi, kutembea kwa imani badala ya kutembea kwa kuona. Lakini jaribio la kwanza lilileta machafuko yale yale, roho ya kutokuwa na shukrani iliyoonyeshwa na baba zao. Punde kidogo mara baada ya kilio cha maji kusikika kambini, walikuwa wamekwisha sahau mkono ule ambao kwa miaka mingi ulikuwa unawapa mahitaji yao, na badala ya kumrudia Mungu ili awape msaada, walimnung'unikia, katika kukata tamaa wakasema, "Ingalikuwa heri kama tungalikufa wakati ule ndugu zetu walipokufa mbele za Bwana!" (Hesabu 20:113); ikimaanisha, walitamani kuwa miongoni mwa wale walioangamizwa katika uasi wa Kora.

Kilio chao kilielekezwa kwa Musa na Haruni, “Mbona mmewaleta kusanyiko la Bwana hata jangwa hili, ili tufe huku, sisi na wanyama wetu.? Na mbona mmetupandisha kutoka (417) Misri ili kutuleta mahali hapa pabaya? Si mahali pa mbegu wala tini, wala mizabibu, wala makomamanga; wala hapana maji ya kunywa.” Viongozi walikwenda katika langoni la hema ya kukutania na kuanguka kifudifudi. Kisha tena, “utukufu wa Bwana ukawatokea,” na Musa akaagizwa, “Twaa ile fimbo, ukawakusanye mkutano, wewe na Haruni ndugu yako, ukauambie mwamba mbele ya macho yao utoe maji yake, nawe utawatokezea maji katika mwamba.”

Ndugu wawili walikwenda mbele ya mkutano, Musa akiwa na fimbo ya Mungu mkononi mwake. Kwa sasa walikuwa ni wazee wenye umri mkubwa. Kwa muda mrefu wamekutana na uasi wa Israeli; lakini sasa, hatimaye, hata uvumilivu wa Musa ulikoma. “Sikieni sasa, enyi waasi; Je, tuwatokezee maji katika mwamba huu?” na badala ya kuuambia mwamba, kama alivyoamuriwa na Mungu, aliupiga mara mbili kwa kutumia fimbo.

Maji yalimwagika kwa wingi kiasi cha kulitosha jeshi lote. Lakini kosa kubwa lilikuwa limefanywa. Musa alizungumza kwa hisia za hasira; maneno yake yalikuwa yakionyesha hisia za kibinadamu badala ya hasira takatifu kwa sababu Mungu hakuheshimiwa. “Sikieni sasa, enyi waasi,” alisema. Tuhuma hii lilikuwa sahihi, lakini hata ukweli hautakiwi kusemwa kwa hisia kali au kutokuwa na uvumilivu. Wakati Mungu alipomtaka Musa kuwashitaki Israeli uasi wao, maneno yalikuwa ya kuumiza kwake, na magumu kwao kuyastahimili, bado Mungu alimvumilia katika kutoa ujumbe. Lakini alipojichukulia jukumu hilo mwenyewe ili kuwatuhumu, alimhuzunisha Roho wa Mungu na akataka kuwaumiza watu. Kukosa kwake kuwa mvumilivu na kujikana nafsi kulidhihirika.

Hivyo watu walipata nafasi ya kuhoji kama kazi yake iliyopita ilikuwa chini ya maagizo ya Mungu, na kutojali dhambi zao wenyewe. Musa, na wao pia, walimkosea Mungu. Mwenendo wake, walisema, toka mwanzo ulikuwa wa kukosoa na kukataa. Kwa sasa walipata kitu walichokuwa wanakitafuta kwa mda mrefu ili kukataa maonyo ambayo Mungu aliwapa kupitia mtumishi wake. Musa alionyesha kutokumtegemea Mungu. “Je, tuwatokezee maji?” aliuza, kana kwamba Bwana asingefanya kile alichoahidi. “Hamkuniamini mimi,” Bwana akawaambia ndugu wawili, “ili kunistahi mbele ya macho ya wana wa Israeli.”

Wakati maji yalipokoma kutoka, imani yao katika kutimizwa kwa ahadi ya Mungu ilitikiswa kwa uasi na manung`uniko ya watu. Kizazi cha kwanza kilihukumiwa kuangamia jangwani kwa sababu (418) ya kutokuamini kwao, na bado roho hiyo hiyo ikaonekana kwa watoto wao. Je, hawa pia watashindwa kupokea ahadi? Wakiwa wamechoka na kuvunjika moyo, Musa na Haruni hawakufanya juhudi yoyote ili kuzuia wimbi la hisia za watu. Kama wao wenyewe wangeonyesha kutoyumba katika imani kwa Mungu, wangeweza kuliweka jambo hili sawa mbele za watu katika nuru hiyo kama walivyoweza kuhimili jaribu hilo.

Kwa kushawishi, utumiaji wa madaraka katika maamuzi kuliwafanya wawe mahakimu, wangeweza kukomesha manung`uniko. Ilikuwa ni jukumu lao kufanya juhudi kwa nguvu zao ili kuleta hali nzuri kabla ya kumuuliza Mungu atende kazi kwa ajili yao. Kama manung`uniko ya Kadeshi yangeshughulikiwa papo hapo, ni mnyororo kiasi gani wa uovu ungezuiliwa!

Kwa kitendo chake cha haraka Musa aliondoa nguvu ya somo ambalo Mungu alikusudia kulifundisha. Mwamba, ukiwa ni mfano wa Kristo, ulikuwa utolewe mara moja. Mara ya pili ilikuwa ni kuumbia mwamba, kama vile tunavyotakiwa kuomba mibaraka katika Jina la Yesu. Kwa kuupiga mwamba mara ya pili umuhimu wa mfano huu mzuri uliharibiwa.

Zaidi ya hilo, Musa na Haruni walijichukulia nguvu ambazo ni za Mungu pekee. Umuhimu wa mbingu kuingilia kati ulifanya tukio kuchukuliwa kwa uzito, na viongozi wa Israeli wangelifanya kuwa zuri zaidi ili kuwavutia watu kuwa na kicho kwa Mungu na kuimarisha imani yao katika nguvu na wema Wake. Wakati walipolia kwa hasira, “Je, tuwatokezee maji katika mwamba huu?” walijiweka katika nafasi ya Mungu, kana kwamba walikuwa na nguvu wao wenyewe, watu wenye madhaifu na hisia kali. Akiwa amechoshwa na kuendelea kwa manung`uniko na uasi wa watu, Musa alipoteza dira ya Msadizi wake mwenye nguvu, na bila ya nguvu ya mbingu aliachwa kutia doa kumbukumbu yake kwa kuonyesha udhaifu wa kibinadamu.

Mtu ambaye angeweza kusimama akiwa safi, imara, na asiye mbinafsi wakati wa mwisho wa kazi yake hatimaye alishindwa. Mungu hakuheshimiwa mbele ya mkutano wa Israeli, wakati angekuzwa na kutukuzwa. Mungu katika tukio hili hakutangaza hukumu kwa wale ambao uovu wao ulimkasirisha Musa na Haruni. Maonyo yote yaliwaangukia viongozi. Wale wanaosimama kama wawakilishi wa Mungu hawakumheshimu. Musa na Haruni walijiona wenye huzuni, wakipoteza dira ya ukweli kwamba manung‘uniko ya watu hayakuwa juu yao bali dhidi ya (419) Mungu. Walijiangalia wao wenyewe, na kuona ukubali wao, kiasi kwamba bila kutambua walianguka katika dhambi, na kushindwa kuonyesha mbele za watu kosa lao kubwa mbele za Mungu.

Hukumu kali na ya kufedhehesha ilitangazwa papo hapo. “Kwa kuwa hamkuniamini mimi, ili kunistahi mbele ya macho ya wana wa Israeli, kwa sababu hiyo, hamtawaingiza kusanyiko hili katika nchi ile niliyowapa.” Pamoja na Israeli waasi Musa na Haruni watakufa kabla ya kuvuka Yordani. Kama Musa na Haruni wangekuwa wanapenda kuheshimiwa au kuwa na roho ya hisia kali katika uso wa maonyo na karipio la mbingu, kosa lao lingekuwa kubwa. Lakini hawakushitakiwa kwa sababu ya dhambi ya kupenda wao au ya makusudi; walishindwa kwa sababu ya jaribu la ghafla, na kosa lao liligusa mioyo yao papo hapo. Bwana alikubali toba yao, ingawa kwa sababu ya madhara ya dhambi yao ambayo yangewapata watu, hakufuta adhabu yake.

Musa hakuficha tamko lake, lakini aliwaambia watu kwamba kwa vile ameshindwa kuonyesha utukufu kwa Mungu, hawezi kuwaongoza kuelekea Nchi ya Ahadi. Aliwataka kuwa na kumbukumbu ya adhabu kali aliyopewa, na kufikiri kwamba ni kwa jinsi gani Mungu atachukulia manung‘uniko yao kwa kuweka kwa mwanadamu tu hukumu ambazo kwa dhambi zao wamezileta juu yao wenyewe. Aliwaambia jinsi alivyomsihi Mungu ili aondoe tamko, na akakataliwa. “Lakini Bwana alikuwa amenikasirikia kwa ajili yenu, asinisikilize; Bwana akaniambia, Na ikutoshe, usinene nami zaidi jambo hili.” Kumbukumbu la Torati 3:26.

Katika kila tukio la wakati mgumu au jaribu Waisraeli walikuwa tayari kumtuhumu Musa kwa kuwaongoza kutoka Misri, kana kwamba Mungu hakuhusika katika jambo hilo. Katika kipindi chote cha safari yao, kama walivyolalamikia ugumu wa njia, na kunung‘unika dhidi ya viongozi wao, Musa aliwaambia, “Manung‘uniko yenu ni dhidi ya Mungu. Sio mimi, lakini Mungu, ndiye aliyewatendea katika wokovu wenu.” Lakini haraka yake katika maneno, “Je, tuwatokezee maji?” yalikuwa ni sawa na kukubaliana na tuhuma zao, na hivyo kuthibitishia katika kutokuamini kwao na kuyahalalisha manung‘uniko yao. Bwana alitaka aondoe hisia hizo milele kutoka akilini mwao, kwa kumkataza Musa asiingie katika Nchi ya Ahadi. Hapa kulikuwa na ushahidi usiokosea kwamba kiongozi wao hakuwa Musa, lakini Malaika mwenye nguvu ambaye Bwana aliwahi kumsema, “Tazama, mimi namtuma Malaika aende mbele yako, ili akulinde njiani na kukupeleka mpaka mahali pale nitakapokutengenezea. Jitunzeni mbele yake, mwisikilize sauti yake….kwa kuwa Jina langu limo ndani yake.” Kutoka 23:20,21.

“Bwana alikuwa amenikasirikia kwa ajili yenu,” Musa alisema. Macho ya Israeli wote (420) yalikuwa kwa Musa, na dhambi yake iliaksi kuelekea kwa Mungu, ambaye alimteua awe kiongozi wa watu Wake. Ukosaji ulifahamika katika mkutano wote; na kama ungeachwa, kungekuwa na hisia kwamba kutokuamini na kutokuwa na uvumilivu katika kukasirishwa kukubwa kunaweza kusamehewa kwa wale walio katika nafasi za majukumu. Lakini ilipotamkwa kwamba kwa sababu ya dhambi hiyo moja Musa na Haruni hawataingia Kanaani, watu walijua kwamba Mungu hamuheshimu mtu, na hakika atamuadhibu mtenda dhambi.

Historia ya Israeli ilipaswa iwekwe kuwa kumbukumbu kwa ajili ya mafundisho na maonyo kwa vizazi vijavyo. Wanadamu wa wakati wote ujao lazima wamuone Mungu wa mbinguni kama mtawala asiye na upande, kwa hali yoyote hahalalishi dhambi. Watu hujidanganya wao wenyewe kwamba Mungu ni mwema sana kiasi cha kumuadhibu mtenda dhambi. Lakini katika nuru ya historia ya Biblia ni wazi kwamba wema wa Mungu na upendo Wake humfanya kuichukulia dhambi kuwa kama janga ovu kwa amani ya ulimwengu.

Hata uadilifu na uaminifu wa Musa haukuweza kubadilisha malipo aliyostahili ya kosa lake. Mungu aliwasamehe watu makosa makubwa, lakini hakuweza kushughulika na

dhambi za viongozi kama za wale waliowaongoza. Alikuwa anamuheshimu Musa zaidi kuliko mwanadamu yeyote katika dunia. Alimfunulia utukufu wake, na kupitia kwake aliwasilisha sheria Yake kwa Isaraeli. Ukweli ni kwamba Musa alifurahia nuru kubwa kiasi hicho na ufahamu uliifanya dhambi yake kuwa mbaya. Uaminifu uliopita hautaweza kuleta upatanisho wa tendo la kosa moja. Kadri nuru aliyopewa mwanadamu inavyokuwa kubwa, ndivyo yalivyo majukumu yake, na ndivyo kushindwa kwake kunavyokuwa kubaya, na kupata adhabu kubwa.

Musa hakuwa mkosaji wa kosa kubwa, kama watu watakavyolichukulia jambo hilo; dhambi yake ilikuwa moja ya matukio ya kawaida. Mtunga Zaburi anasema kwamba, “Alisema kwa midomo yake pasipo kupata ushauri” Zaburi 106:33. Kwa hukumu za kibinadamu hili linaweza kuonekana kuwa jambo dogo; lakini kama Mungu alishughulika kwa ukali kiasi hicho katika dhambi hii kwa mtumishi wake mwaminifu na aliyemuheshimu, Mungu hawezi kuliacha kwa wengine. Roho ya kujitukuza, asili ya mtu ya kuwakosoa ndugu zetu, haimpendezi Mungu. Wale wote walio na maovu haya huwa na mashaka katika kazi ya Mungu, na kuwasamehe wasioamini. Kadri mtu anavyokuwa na nafasi muhimu, na kuwa na mvuto mkubwa, ndivyo inavyomlazimu kuwa na uvumilivu na unyenyekevu mkubwa.

Kama watoto wa Mungu, hasa wale walio na majukumu, wataongozwa kujichukulia utukufu ambao unamstahili Mungu, shetani hutukuzwa. Amepata ushindi. Ni sababu hii iliyomfanya aanguke. Hivyo ana mafanikio makubwa katika kuwajaribu wengine ili waangamie. Inatupasa kujilinda dhidi ya mbinu zake ambazo Mungu ametupatia katika neno Lake ambapo kuna masomo mengi sana yanayofundisha hatari za kujitukuza. Hakuna msukumo wa asili yetu, hakuna ustadi wa akili au uelekeo wa mioyo yetu, lakini tunahitaji, kila wakati, kuwa chini ya uongozi wa Roho wa Mungu. Hakuna mbaraka ambao Mungu anautoa kwa mwanadamu, hakuna jaribu analoliruhusu kumpata mwanadamu, lakini shetani anaweza na ataliweka ili kumtia majaribuni, kudhalilisha na kuangamiza nafsi, kama tutampa nafasi hata ndogo kiasi gani. Kwa hiyo mtu awe na nuru kubwa kiasi gani, mtu apate furaha kiasi gani kwa sababu ya fadhili na mbaraka, daima anapaswa kutembea kwa unyenyekevumbele za Bwana, akisihi kwa imani kwamba Mungu ataongoza kila wazo na kutawala kila msukumo wa asili.

Wote walio watauwa wako chini ya wajibu mtakatifu wa kulinda roho, na kujikana nafsi hata katika kukasirishwa kwa hali ya juu. Mzigo aliopewa Musa ulikuwa ni mkubwa; watu wachache watajaribiwa kama alivyojaribiwa; hata hivyo hili halikuruhusu kusamehe dhambi yake. Mungu ameweka nafasi nyingine kwa watu Wake; na kama watategemea nguvu Zake, kamwe hawatakuwa watu wa kuchezewa. Jaribu zito haliwezi kusamehe dhambi. Hata kama nafsi imepata msukumo mkubwa kiasi gani, kutenda dhambi ni tendo letu. Sio katika nguvu ya dunia au kuzimu inayomlazimisha mtu kutenda uovu. Shetani hutushambulia katika sehemu zetu dhaifu, lakini hatuhitaji kushindwa. Hata kama

shambulizi liwe kali kiasi gani, Mungu ametoa msaada kwetu, na kwa nguvu Zake tunaweza kushinda.

Sura ya 38 – Safari Kuzunguka Edomu .

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Hesabu 20:14 – 29; 21:1 – 9.

Kambi ya Israeli huko Kadeshi ilikuwa katika umbali mfupi tu kutoka katika mipaka ya Edomu, Musa na watu walitamani sana kufuata njia kupita katika nchi hii hadi katika Nchi ya Ahadi; hivyo walituma ujumbe, kama Mungu alivyowaagiza, kwa mfalme wa Waedomu -

“Ndugu yako Israeli asema, Wewe wazijua taabu zote zilizotupata; jinsi baba zetu walivyotelemkia Misri muda mwingi, nao Wamisri walitutenda vibaya sana, na baba zetu pia; tena tulipomlilia Bwana, akatusikia sauti yetu, akamtuma Malaika, na kututoa tutoke Misri; nasi tupo hapa Kadeshi, mji wa mpakani mwako mwa mwisho; tafadhali utupe ruhusa tupite katika nchi yako; hatutapita katika mashamba, wala katika mashamba ya mizabibu, wala hatutakunywa maji ya visimani; tutaifuata njia kuu ya mfalme, tusigeuke upande wa kuume, wala upande wa kushoto, hata tutakapopita mpaka wako.”

Katika ombi hili lenye heshima, katazo la kuogofya lilirudishwa: “Hutapita katika nchi yangu, nisije nikakutokea kupigana nawe kwa upanga.”

Wakishangazwa kwa jibu hili, viongozi wa Israeli walituma ombi la pili kwa mfalme, wakiahidi, “Tutakwea kwa njia kuu: tena kama tukinywa maji yako, mimi na wanyama wangu wa mifugo, ndipo nitakulipa thamani yake; nipe ruhusa nipite kwa miguu yangu wala sitaki neno lingine lolote.”

“Hutapita katika nchi yangu,” lilikuwa jibu. Jeshi lenye silaha la Waedomu lilikuwa tayari katika njia ngumu kupitika, kiasi kwamba hata kama kuna safari kupitia eneo hilo isiwezekane, na Waebrania walizuiliwa kupita kwa nguvu. Lazima wawe na safari ndefu kuizunguka nchi ya Edomu.

Kama watu, walipopatwa na majaribu, wangemtegemea Mungu, Kiongozi wa jeshi la Bwana angewaongoza kupitia Edomu, na hofu yao ingekuwa kwa wakazi wa nchi, kiasi (423) kwamba, badala ya kuonyesha uhasama, wangewaonyesha fadhili. Lakini Waisraeli hawakutenda sawa katika neno la Mungu, na wakati wakilalamika na kunung‘unika, nafasi ya pekee ilipita. Hatimaye walipokuwa tayari kupeleka ombi lao kwa mfalme, ombi lao lilikataliwa. Toka hapo walipoondoka Misri shetani alikuwa yuko kazini tayari ili kuweka vikwazo na majaribu katika njia yao, kusudi wasiirithi Kanaani. Na kwa kutokuamini kwao walikuwa wanarudia kumfungulia mlango ili kupinga lengo la Mungu.

Ni muhimu kuamini neno la Mungu na kutenda sawa na neno hilo, wakati malaika Wake wanasubiri kufanya kazi kwa ajili yetu. Malaika waovu wako tayari kupinga kila hatua. Na wakati kudra za Mungu zinawataka watoto Wake kusonga mbele, wakati Yuko tayari kufanya mambo makubwa kwa ajili yao shetani huwajaribu ili wasimpendeze Mungu kwa kusita na kuchelewa; anatafuta kuwasha roho ya taabu au kuamsha

manung‘uniko au kutokuamini, na hivyo kuwanyima mibaraka ambayo Mungu anataka kuitoa. Watumishi wa Mungu wanapaswa kuwa wenye tahadhari, daima wakiwa tayari kwenda mbele kwa kasi kadri kudra Zake zinapofungua njia. Kila kuchelewa kwa upande wao humpa shetani muda wa kufanya kazi ili kuwashinda.

Katika maagizo aliyopewa Musa awali kuhusu kupita kwao katika nchi ya Edomu, baada ya kusema kwamba Waedomu watawaogopa Israeli, Bwana aliwakataza watu wake kuchukulia faida katika kutumia hali hiyo. Kwa sababu nguvu ya Mungu ilikuwa pamoja na Israeli, na hofu ya Waedomu ingewafanya wawe mawindo rahisi, Waebrania hawakuruhusiwa kuwafanya kuwa mawindo. Amri waliyopewa ilikuwa, “basi jiangalieni nafsi zenu sana; msitete nao; kwa maana sitawapa katika nchi yao kamwe, hata kiasi cha kukanyaga wayo wa mguu; kwa kuwa nimempa Esau milima ya Seiri kuwa milki yake.” Kumbukumbu la Torati 2:4,5. Waedomu walikuwa ni uzao wa Ibrahimu na Isaka, na kwa niaba yao watumishi Wake hawa, Mungu alionyesha fadhila kwa watoto wa Esau. Aliwapa mlima Seiri kuwa milki yao, na hawakutakiwa kusumbuliwa isipokuwa kwa sababu ya dhambi zao ambazo wangezifanya na kujiweka mbali kiasi cha kufikiwa na rehema za Mungu. Waebarania walitakiwa kuwanyang`anya na kuwaangamiza wakazi wa Kanaani, ambao walikuwa wamekijaza kikombe cha uovu wao; lakini Waedomu walikuwa bado wako chini ya rehema, na hivyo walipaswa kutendewa kwa rehema. Mungu hupendezwa (424) na rehema, na hudhihirisha upendo wake kabla ya kutoa hukumu Zake. Anawafundisha Israeli kuwaacha watu wa Edomu, kabla hajawataka wawaangamize wakazi wa Kanaani.

Wazazi wa Edomu na Israeli walikuwa ndugu, na upendo wa kidugu lazima uwepo kati yao. Waisraeli walikatazwa, ama wakati huo au wakati ujao, kulipa kisasi kutokana na kukatazwa kupita katika nchi ya Edomu. Hawatakiwi kutarajia kumiliki hata sehemu ndogo ya nchi ya Edomu. Wakati Waisraeli walikuwa wateule na watu waliopata fadhila za Mungu, wanapaswa kukubali makatazo aliyowapa. Mungu aliwaahidi urithi mzuri; lakini wanapaswa kuona kwamba wao sio wenye haki peke yao katika dunia, na kutafuta kuwafukuza wengine wote.

Walikuwa wameagizwa, katika kuingiliana kwao na Waedomu, kuwa waangalifu ili wasiwatendee. yasiyo haki. Wangefanya biashara nao, kununua mahitaji waliyoyataka, na kulipa kwa yale waliyoyapokea. Kama kuwatia moyo Israeli ili kumtegemea Mungu na kutii neno lake walikumbushwa, “Bwana, Mungu wako, amekubariki;…..hutakosa kitu.” Kumbukumbu la Torati 2:7. Hawakuwategemea Waedomu, maana walikuwa na Mungu aliye tajiri wa mali. Hawapaswi, kwa nguvu au njama, kutafuta kupata kitu chochote kilichowahusu; lakini katika muingiliano wao wote walitakiwa kufuata kanuni ya sheria ya mbinguni, “Mpende jirani yako kama nafsi yako.”

Kama wangepita Edomu kwa utaratibu huu, kama Mungu alivyokusudia, kupita kwao kungekuwa ni mbaraka, sio tu kwa wao wenyewe, lakini pia kwa wakazi wa nchi; maana

ingewapa nafasi ya kukutana na watu wa Mungu na ibada Yake na kushuhudia jinsi Mungu wa Yakobo anavyowafanikisha wale wampendao na wamchao Yeye. Lakini yote haya kutokuamini kwa Israeli kuliyazuia. Mungu aliwapa watu maji kutokana na madai yao, lakini aliruhusu kutokuamini kwao kufanye kazi yake ya adhabu. Kisha tena lazima walivuke jangwa na kukata kiu yao kwa njia ya chemchemi ya miujiza, ambayo, kama wangemtegemea Mungu, wasihitaji tena.

Hivyo jeshi la Israeli likageuka tena kuelekea kusini, na kupita katika njia mbaya, ambayo ilionekana kuwa kavu baada ya kuona uoto wa kijani katika milima na mabonde ya Edomu. Kutoka katika milima kulionekana jangwa hili, mlima Hori ukiinuka, ambao kilele chake ndiko kungekuwa ni mahali pa maziko ya Haruni. Amri ya mbinguni ilitolewa kwa Musa –

“Uwatwae Haruni na mwanawe Eleazari uwalete juu ya mlima Hori: umvue Haruni (425) mavazi yake, ukamvike Eleazari mwanawe mavazi hayo: kisha Haruni atakusanywa kwa watu wake, naye atakufa huko.”

Kwa pamoja watu hawa wazee pamoja na kijana mmoja walisumbuka kupanda juu yam lima. Vichwa vya Musa na Haruni vilikuwa vyeupe pamoja na barafu ya vipindi vya baridi mia na ishirini. Maisha yao marefu yalitawaliwa na majribu makali na heshima kubwa ambayo ilikuwa haijatolewa kwa mwanadamu. Walikuwa watu wenye uwezo mkubwa, na nguvu zao zote zilifanywa, kutukuzwa, na kuheshimiwa kwa kuzungumza na Asiye na Mwisho. Maisha yao yalikuwa ya utumishi wa kujikana nafsi kwa ajili ya Mungu na watu wenzao; nyuso zao zilionyesha nguvu kubwa ya akili, uimara na kutoyumbishwa katika malengo, na kuwa na upendo mkubwa.

Kwa miaka mingi Musa na Haruni walikuwa pamoja katika kazi zao. Kwa pamoja walikutana na hatari zisizohesabika, na walishiriki kwa pamoja ishara ya mbaraka wa Mungu; lakini muda uliwapa mkono wakati wa kutengana ulipokuwa unakaribia. Walitembea kwa taratibu, maana kila wakati katika jamii kwa kila upande wao ulikuwa wa thamani. Kilima kilikuwa kirefu na cha kuchosha; na kila waliposimama ili kupumzika, walizungumza pamoja kuhusu wakati uliopita na wakati ujao. Mbele yao, kadri macho yao yalivyoweza kuona, kulionekana mandhari ya jangwa walilozunguka. Katika bonde chini yao kulikuwa na kambi kubwa ya jeshi la Israeli, ambalo watu hawa wateule walitumia sehemu yao nzuri ya maisha yao; ambayo mafanikio yake ndiyo ilikuwa lengi lao, na walifanya kafara kubwa sana. Mahali fulani mbele ya milima ya Edomu kulikuwa na njia iongozayo kuelekea Nchi ya Ahadi – nchi ambayo mibaraka yake Musa na Haruni wasingeifurahia. Hapakuwa na hisia za kuasi zilizooneka ndani ya mioyo yao, hapakuwa na dalili za manung‘uniko katika midomo yao; hata hivyo kulikuwa na huzuni katika nyuso zao kadri walivyokumbuka kilichowazuia wao kuingia katika urithi wa baba zao.

Kazi ya Haruni kwa Israeli ilikuwa imeshafanyika. Miaka arobaini hapo kabla, akiwa na umri wa miaka themanini na tatu, Mungu alimuita ili kuungana na Musa katika kazi yao muhimu. Alishirikiana na ndugu yake katika kuwaongoza wana wa Israeli kutoka Misri. Aliishikilia mikono ya kiongozi wakati Waebrania walipopigana na Amaleki. Aliruhusiwa kupanda mlima Sinai, ili kukaribia uwepo wa Mungu, na kuona utukufu wa mbinguni. Bwana aliipa familia ya Haruni ofisi ya ukuhani, na alimheshimu kwa kumpa ukuhani (426) mkuu. Aliendelea kumuweka katika ofisi takatifu kwa udhihirisho wa hukumu ya mbinguni katika uangamivu wa Kora na kundi lake. Ilikuwa ni kupitia upatanisho wa Haruni kwamba pigo lilizuilliwa.

Wakati watoto wake wawili walipouawa kwa kutokujali amri ya Mungu, hakuasi wala hakunung‘unika. Hata hivyo kumbukumbu ya maisha yake mazuri ilitiwa doa. Haruni alifanya dhambi kubwa alipokubaliana na madai ya watu na kutengeneza sanamu ya ndama huko Sinai; tena, wakati alipoungana naMiriamu katika wivu na manung‘uniko dhidi ya Musa. Na yeye, pamoja na Musa, walimkosea Bwana huko Kadeshi kwa kutotii amri na kuuambia mwamba kwamba utoe maji yake.

Mungu alidhamiria kwamba viongozi hawa wakubwa wa watu Wake walipaswa kuwa wawakilishi wa Kristo. Haruni alikuwa na jina la Isareli katika kifua chake. Aliwaeleza watu nia ya Mungu. Aliingia katika chumba cha patakatifu pa patakatifu Siku ya Upatanisho, “sio bila damu,” kama mpatanishi wa Israeli wote. Alitoka katika kazi hiyo na kuubariki mkutano, kama vile Kristo atakavyokuja kuwabariki watu Wake wanaomsubiri wakati kazi Yake ya upatanisho itakapokoma. Ilikuwa ni tabia ya kujitukuza kwa ajili ya ofisi hiyo takatifu kama muwakilishi wa Kuhani wetu Mkuu ndiyo iliyomfanya Haruni atende dhambi kubwa kiasi hicho huko Kadeshi.

Kwa huzuni kubwa Musa aliondoa vazi takatifu kutoka kwa Haruni, na kumvalisha Eleazari, ambaye alikuwa mrithi wake kwa uteuzi wa mbingu. Maana kutokana na dhambi yake huko Kadeshi, Haruni alizuiliwa kuwa kuhani mkuu wa Mungu huko Kanaani – kwa kutoa kafara ya kwanza katika nchi nzuri, na hivyo kuanzisha urithi wa Israeli. Musa alitakiwa kuendelea kuchukua mzigo wake wa kuwaongoza watu hadi katika mipaka ya Kanaani. Alitakiwa afike mahali pa kuweza kuiona Nchi ya Ahadi, lakini hakutakiwa kuingia. Kama watumishi hawa wa Mungu, wakati waliposimama mbele ya mwamba huko Kadeshi, wasingekuwa na manung‘uniko katika jaribu lililoletwa juu yao, ni tofauti jinsi gani ingekuwa kwa wakatu uliofuta! Tendo baya kamwe halitaachwa bila kushughulikiwa. Inaweza kuwa kwamba kazi itakayofanywa katika maisha yote haitaziba pengo la kile kilichopotezwa kwa mda mfupi wa majaribu au fikra mbaya.

Kukosekana kambini kwa viongozi wakubwa, na ukweli kwamba walikuwa wameongozana na Eleazari, ambaye, ilikuwa inafahamika vizuri, kwamba atakuwa mrithi (427) wa Haruni katika ofisi takatifu, kulileta hisia za kujawa na hofu, na kurudi kwao kulisubiriwa kwa mashaka.

Kadri watu walivyowatazama, katika kusanyiko kubwa, waliona kwamba karibu kila mtu mwenye umri mkubwa ambaye aliondoka Misri alikuwa ameangamia jangwani. Wote walihisi kuhusika katika uovu kadri walivyokumbuka tamko alilopewa Musa na Haruni. Baadhi walikuwa wanafahamu siri ya safari hiyo kuelekea katika kilele cha Mlima Hori, na kutaka kwao kuwasaidia viongozi wao kulitokana na uchungu wa kumbukumbu na wakajilaumu wao wenyewe.

Hali ya Musa na Eleazari hatimaye ilitambuliwa, wakiwa wanatelemka taratibu kutoka mlimani, lakini hawakuwa pamoja na Haruni. Eleazari alikuwa amevaa mavazi ya ukuu, akionyesha kwamba amemrithi baba yake katika ofisi takatifu. Kadri watu waliokuwa na mioyo mizito walipokuwa wakimtazama kiongozi wao, Musa aliwaambia kwamba Haruni amefia mikononi mwake juu ya Mlima Hori, na kwamba walimzika hapo. Mkuatano ulianzakuhuzunika na kuomboleza, maana wote walimpenda Haruni, ingawa mara kwa mara walimsababishia huzuni. “Wakamwombolezea Haruni muda wa siku thelethini, maana, nyumba yote ya Israeli ikamwombolezea.”

Kuhusu mazishi ya kuhani mkuu wa Israeli, Maandiko yanatupatia kumbukumbu isiyo ya kifahari, “Haruni akafa huko, akazikwa huko.” Kumbukumbu la Torati 10:6. Kuna tofauti kiasi gani na desturi za siku hizi kuhusu mazishi, yalivyofanyika kwa amri ya Mungu. Katika siku hizi huduma ya mazishi ya mtu aliyekuwa na nafasi kubwa mara kwa mara hufanywa kuwa tukio la kuonyesha watu ili wavutiwe na la kibadhirifu kupita kiasi. Wakati Haruni alipokufa, mmoja wa watu mashuhuri aliye wahi kuishi, walikuwepo watu wawili tu waliokuwa marafiki wa karibu walioshuhudia kifo na kuhudhuria mazishi yake. Na kaburi hilo pekee juu ya Mlima Hori, lilifichwa milele lisionekane na Waisraeli. Mungu hatukuzwi kwa maonyesho makubwa wanayofanyiwa wafu, na ubadhirifu wa gharama kubwa zinazotumika katika kuirudisha miili yao katika mavumbi.

Mkutano wote ulimwombolezea Haruni, hata hivyo hawakuhisi kupotelewa kama ilivyokuwa kwa Musa. Kifo cha Haruni kilimkumbusha Musa kwamba mwisho wake ulikuwa karibu; lakini hata kama muda wake wa kukaa duniani ni mfupi kiasi gani, aliona upweke kwa kupotelewa na mwenzi wake wa siku zote – mmoja ambaye wlishiriki furaha na huzuni, matumaini yake na hofu, kwa miaka mingi. Musa sasa lazima aendelee na kazi akiwa peke yake; lakini alijua kwamba Mungu alikuwa ni rafiki yake, na alijiweka kwake zaidi.

Punde mara baada ya kuondoka kutoka Mlima Hori Waisraeli walipigwa baada ya (428) kujihusisha na Aradi, mmoja wa wafalme wa Kanaani. Lakini walipohitaji msaada kutoka kwa Mungu, walipewa msaada wa kimbingu, na maadui wao walikimbia. Ushindi huu, badala ya kutoa shukrani na kuwafanya watu waone hitaji la kumtegemea Mungu, uliwafanya kuwa na majivuno na kujiamini wao wenyewe. Punde wakaanguka katika mazoea yao ya zamani ya manung‘uniko. Walikuwa hawakuridhika kwa sababu majeshi ya Israeli hayakuruhusiwa kusonga mbele kwenda Kanaani mara baada ya uasi wao

walipopokea taarifa ya wapelelezi miaka karibu arobaini hapo kabla. Walisema kuwa kuchelewa kwa safari yao jangwani hakukuwa kwa lazima, wakifikiri kwamba wangeweza kuwashinda maadui wao kirahisi kama walivyofanya wakati huo.

Kadri walivyoendelea na safari yao kuelekea kusini, njia yao ilielekea kuwa na joto, bonde lenye mchanga, pasipokuwa na kivuli wala uoto. Njia ilionekana kuwa ndefu na ngumu, na wakachoka na kuwa na kiu. Mara nyingine tena walishindwa kuvumilia jaribu la imani yao. Kwa kuendelea kuwa ndani ya giza la uzoefu wao, walijitenga zaidi na zaidi kutoka kwa Mungu. Walipoteza dira ya ukweli kwamba kwa manung‘uniko yao wakati maji yalipokoma huko Kadeshi, wangekuwa wamefupisha safari yao ya kuzunguka Edomu. Mungu alikusudia mambo mazuri kwa ajili yao. Mioyo yao ingejazwa na shukrani Kwake kwamba aliwapa adhabu ndogo kutokana na dhambi yao. Lakini badala ya hili, walijisifu kwamba kama Mungu na Musa wasingeingilia kati, hadi sasa wangeweza kuwa wameshaimiliki Nchi ya Ahadi. Baada ya kujiletea matatizo, wakifanya ajali yao kuwa ngumu kuliko Mungu alivyokusudia, walimtwika lawama zote kuwa ndiye aliyesababisha bahati mbaya. Hivyo wakawa na mawazo mabaya kuhusu utendaji Wake kwao, na hatimaye hawakuridhishwa na kila kitu. Misri ilionekana kuwa nzuri na ya kutamanika zaidi kuliko uhuru na Nchi ambayo Mungu alikuwa anawaongoza kwayo.

Kadri Waisraeli walivyokuwa na moyo wa kutokuridhika, waliwekwa wazi na kuona makosa hata katika mibaraka yao. “Watu.wakamnung`unikia Mungu, na Musa, mbona mmetupandisha huku kutoka nchi ya Misri, ili tufe jangwani? Maana hapana chakula, wala hapana maji, na roho zetu zinakinai chakula hiki dhaifu.” Musa kwa uaminifu aliwaonyesha watu dhambi yao. Ilikuwa ni nguvu ya Mungu pekee ambayo iliwaongoza “katika jangwa lile kubwa lenye utisho, lenye nyoka na moto na nge, (429) nchi ya kiu isiyokuwa na maji.” Kumbukumbu la Torati 8:15. Kila siku ya safari zao walikuwa wanalindwa kwa muujiza na rehema za mbinguni.

Katika njia zote za kuongozwa na Mungu walipata maji ili kukidhi kiu yao, chakula kutoka mbinguni ili kutosheleza njaa yao, na amani na usalama chini ya kivuli cha wingu wakati wa mchana na nguzo ya moto wakati wa usiku. Malaika waliwatumikia kadri walivyopanda katika vilima vya mawe au walipotembea kwenye njia mbaya jangwani. Bila kujali ugumu waliokutana nao na kuvumilia, hapakuwepo hata mmoja miongoni mwao aliyekuwa dhaifu. Miguu yao haikuvimba wakati wa safari yao ndefu, wala nguo zao hazikuisha. Mungu aliwaondolea mbali wanyama wakali wa mwituni na wanyama watambaao wa msituni na jangwani. Kama pamoja na ishara hizi zote za upendo Wake watu waliendelea kulalamika, Bwana angeondoa ulinzi wake hadi watakapoona thamani ya rehema na ulinzi Wake, na kumrudia kwa toba na unyenyekevu.

Kwa sababu walikuwa wako kwenye ngao ya nguvu za mbinguni hawakutambua hatari zilizokuwa zikiwakabili mara kwa mara. Katika kukosa kwao shukrani na kutokuamini walikuwa wanakabiliwa na kifo, na sasa Bwana aliruhusu kifo kije. Nyoka waliokuwa na

sumu huko jangwani waliitwa nyoka wakali, kutokakana na madhara yaliyotokana na kuumwa na nyoka hao, na kusababisha mamivu na kifo cha ghafla. Kadri mkono wa ulinzi wa Mungu ulipoondolewa kwa Israeli, idadi kubwa ya watu walishambuliwa na viumbe hawa wenye sumu kali.

Sasa kulikuwa na hofu na machafuko katika kambi nzima. Karibu katika kila hema kulikuwa na aliyekuwa anakufa au na kifo. Hakuna aliyekuwa salama. Mara kwa mara usiku uliozoeleka kuwa kimya sasa ulijawa na vilio vya maumuvu ambayo yaliashiria muathirika mpya. Wote walikuwa wakihangaika kuwahudumia wenyemaumivu, au kuweka ulinzi kwa wale ambao walikuwa hawajaumwa. Hakukuwa na manung‘uniko midomoni mwao. Ukilinganisha na maumivu yaliyopo, matatizo yao yaliyopita na majribu yalionekana hayakuwa kitu cha kuwazuia.

Watu walijinyenyekeza mbele za Mungu. Walikuja kwa Musa wakiwa wanakubali makosa na kuomba, “Tumefanya dhambi,” walisema, “kwa sababu tumemnung`unikia Mungu, na wewe.” Muda mfupi tu hapo kabla, walimlaumu kwa kuwa adui wao mbaya, kwamba ndiye anayesababisha shida na mateso yao. Lakini hata wakati maneno yakali vinywani mwao, walifahamu kwamba lawama hizo hazikuwa sahihi; na punde matatizo (430) halisi yalipokuja walimkimbilia yeye kuwa ndiye pekee anayeweza kuwapatanisha na Mungu. “Utuombee kwa Bwana,” kilikuwa ni kilio chao, “atuondolee nyoka hawa.”

Musa aliamuriwa na mbingu kutengeneza nyoka wa shaba anayefanana na wale walio hai, na kumuinua juu katikati ya watu. Kwa huyo, wote waliokuwa wameumwa walipaswa kumtazama, na wangepata nafuu. Alifanya hivyo, na habari njema za furaha zilitangazwa katika kambi yote kwamba wote waliokuwa wameumwa lazima wamuangalie nyoka wa shaba ili wapate kuishi. Wengi walikuwa wameshakufa, na wakati Musa alipomuinua nyoka juu ya watu, baadhi hawakuamini kwamba eti kwa kuangalia tu sanamu ya shaba wangepata kupona; hawa nao waliangamia kwa sababu ya kutokuamini kwao. Hata hivyo walikuwepo wengi ambao walikuwa na imani kwa nafasi aliyoitoa Mungu. Akina baba, akina mama, kaka, na dada walikuwa na mashaka wakati wanawahudumia wenye maumivu, marafiki waliokuwa wanakufa kuyaelekeza macho yao kwa nyoka. Kama hawa, ingawa walikuwa hoi na katika hali ya kufa, wangeweza tu kutazama mara moja, wangekuwa wameponywa kabisa.

Watu walitmbua vyema kwamba hapakuwepo na nguvu katika nyoka wa shaba ya kusababisha mabadiliko hayo kwa wale waliomtazama. Nguvu ya uponyaji ilitoka kwa Mungu pekee. Kwa hekima yake alichagua njia hii ili aonyeshe nguvu Yake. Kwa njia hii rahisi watu walipewa uhakika kwamba shida hiyo ililetwa kwao kwa sababu ya dhambi zao. Walihakikishiwa pia kwamba wakiwa wanamtii Mungu hawakuwa na sababu yoyote ya kuogopa, maana atawalinda.

Kwa kunyanyuliwa juu kwa nyoka wa shaba Waisraeli walitakiwa kujifunza somo muhimu. Hawakuweza kujiokoa kutokana na madhara ya sumu katika majeraha yao. Mungu peke Yake ndiye aliyekuwa na uwezo wa kuwaokoa. Hata hivyo walitakiwa kuonyesha imani katika kile alichokitoa Mungu. Walitakiwa watazame ili wapate kuishi. Ilikuwa ni imani yao iliyokubaliwa na Mungu, na kwa kumtazama nyoka walionyesha imani yao. Walitambua kwamba hapakuwa na nguvu ndani ya nyoka, lakini alikuwa ni mfano wa Kristo; na ulazima wa imani katika kazi Yake uliwekwa ndani ya akili zao. Hapa pia wengi walileta sadaka zao kwa Mungu, na wakaona kwamba kwa kufanya hivyo walifanya upatanisho wa dhambi zao. Hawakujiweka kwa Mkombozi ajaye, ambaye sadaka hizi zote zilikuwa kivuli chake. Sasa Bwana aliwafundisha kwamba sadaka zao, kwa zenyewe pekee, hazikuwa na nguvu wala wema wowote zaidi ya nyoka wa shaba, lakini zilikuwa, kama huyo, zinaelekeza akili zao kwa Kristo, sadaka kubwa ya dhambi. (431)

Na kama vile Musa alivyomuinua yule nyoka jangwani, vivyo hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa; ili kila mtu aaminye, awe na uzima wa milele katika yeye.” Yohana 3:14,15. Wote waliowahi kuishi duniani wamepatwa na hisia za maumivu ya kufisha ya “nyoka wa zamani, aitwaye Ibilisi na Shetani.” Ufunuo 12:9. Madhara ya maumivu ya kufisha ya dhambi yanaweza kuondolewa kwa nafasi ile Mungu aliyoitoa. Waisraeli waliokoa maisha yao kwa kumtazama nyoka aliyeinuliwa juu. Kutazama huko kulionyesha imani. Waliishi kwa sababu waliliamini neno la Mungu, na kutegemea njia iliyowekwa kwa ajili ya kupona kwao. Vivyo hivyo mdhambi anaweza kumtazama Kristo, na akapata kuishi. Anapokea msamaha kwa njia ya imani ya kafara ya upatanisho. Tofauti na mfano wa kitu kisichotembea wala kisicho na uhai, Kristo anazo nguvu na wema ndani yake kwa ajili ya kumponya mdhambi anayetubu.

Wakati mdhambi hawezi kujiponya, bado ana kitu cha kufanya ili kupata wokovu. “Yeyote ajaye kwangu,” Kristo anasema, “sitamtupa nje kamwe.” Yohana 6:37. Lakini lazima tuje kwake; na wakati tunapotubu dhambi zetu, tunapaswa kuamini kwamba Amekubali na kutusamehe. Imani ni zawadi kutoka kwa Mungu, lakini nguvu za kuitumia inatoka kwetu. Imani ni mkono ambao kwa huo nafsi hushikilia neema na rehema kutoka mbinguni.

Hakuna kingine isipokuwa haki ya Kristo ndiyo inayotupatia mibaraka ya agano la neema. Wapo wengi ambao kwa mda mrefu wametamani kupata mibaraka hii, lakini hawajaipokea, kwa sababu wamekuwa na wazo kwamba wanapaswa kufanya kitu ili kujiweka wenyewe kuwa wanastahili kwa mibaraka hiyo. Hawajaondolea mbali ubinafsi, na kuamini kwamba Yesu ndiye Mwokozi aliye na kila kitu. Hatupaswi kuamini kwamba wema wetu unaweza kutuokoa; Kristo ndiye tumaini letu pekee la wokovu. “Wala hakuna wokovu katika mwingine awaye yote, kwa maana hakuna jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.” Matendo 4:12.

Tukimtegemea Mungu kikamilifu, tukitegemea katika wema wa Kristo kama Mwokozi anayesamehe dhambi, tutapokea misaada yote tunayoihitaji. Asiwepo yeyote atakayejitazama nafsi yake kana kwamba wanazo nguvu za kujiokoa wenyewe. Yesu alikufa kwa ajili yetu kwa sababu hatukuwa na uwezo wa kufanya hivyo. Ndani yake ndimo kuna tumaini letu, kuhesabiwa haki kwetu, na haki yetu. Tunapoona dhambi zetu hatupaswi kuhofu kuwa hatuna Mwokozi, au kwamba hana mawazoya rehema kwetu. Kwa wakati huu sasa hivi anatukaribisha twende kwake tukiwa hatujiwezi na tupate kuokolewa.

Wengi wa Waisraeli hawakuona msaada wa uponyaji ambao Mbingu ziliutoa. Wafu na waliokuwa katika hali ya kufa walikuwa wanawazunguka, na walijua kwamba, bila msaada wa mbingu, janga lao lilikuwa haliepukiki; lakini waliendelea kuomboleza kwa sababu ya majeraha yao, maumivu yao, na uhakika wa vifo vyao, hadi walipopoteza nguvu, na macho yao kufumbwa, wakati wangeweza kupata uponyaji wa papo kwa hapo. Kama tunatambua mahitaji yetu, hatupaswi kutumia nguvu zetu zote katika kuomboleza kwa ajili ya mahitaji hayo. Wakati tunatambua kuwa hatuwezi bila msaada wa Kristo, hatupaswi kujiweka katika hali ya kukata tamaa, lakini tutumainie matendo mema ya Mwokozi aliyesulubiwa na aliyefufuka. Tazama na ukaishi. Yesu ametoa neno Lake; Atawaokoa wote watakaokwenda kwake. Ingwa kuna mamilioni wanaohitaji kuponywa watakataa rehema zake, hakuna hata mmoja atakayetumainia matendo mema ya Kristo na kuachwa aangamie.

Wengi hawako tayari kumkubali Kristo hadi siri yote ya ukombozi itakapowekwa wazi kwao. Wanakataa kutazama kwa imani, ingawa wanaona kwamba maelfu wametazama, na kuona matokeo ya kutazama, katika msalaba wa Kristo. Wengi wanazunguka katika mashaka ya filosofia, katika kutafuta sababu na ushahidi ambao kamwe hawatauona, wakati wanakataa ushahidi ambao Mungu amependezwa kuutoa. Wanakataa kutembea katika Jua la Haki, hadi hapo sababu za kung‘aa kwake zitakapotolewa. Wote wanaokataa kubadili msimamo hatimaye watashindwa kuufahamu ukweli. Mungu hataondoa kila tukio la kuleta mashaka. Anatoa ushahidi wa kutosha ambao msingi wake ni imani, na kama hili halikubaliki, akili inaachwa gizani. Kama wale walioumwa na nyoka wangeondoa mashaka na kuhoji kabla hawajakubali kutazama, wangeangamia. Ni wajibu wetu, kwanza, kutazma; na kutazama kwa imani kutatupatia sisi uzima.

Sura ya 39 – Ushindi wa Bashani

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati 2; 3:1-11.

Baada ya kupita upande wa kusini mwa Edomu, Waisraeli waligeukia upande wa kaskazini, kisha tena wakaelekeza nyuso zao kuelekea Nchi ya Ahadi. Njia yao sasa ilikuwa katika bonde kubwa lililoinuliwa, kukiwa na upepo mzuri kutoka juu ya vilima. Ilikuwa ni kukaribishwa na badiliko kutoka katika bonde lililokuwa linaunguza kwa joto lake ambalo walikuwa wakisafiri humo, na walipita kuendelea mbela, wachangamfu na wenye matumaini. Baada ya kupita katika kijito kidogo kiitwacho Zeredi, walipita upande wa mashariki mwa nchi ya Moabu; maana amri ilikuwa imetolewa, “Usiwasumbue Wamoabi, wala usishindane nao katika mapigano; kwa kuwa sitakupa katika nchi yake kuimiliki; kwa sababu Ari nimewapa wana wa Lutu kuimiliki.” Na maagizo kama hayo yalirudiwa kuhusu Waamoni, ambao pia walikuwa na wazao wa Lutu.

Wakiwa bado wanaelekea upande wa kaskazini, punde jeshi la Israeli lilifika katika nchi ya Waamori. Watu hawa wenye nguvu na wajuzi wa vita kwa asili walikuwa wamechukua upande wa kusini mwa Kanaani; lakini, baada ya kuongezeka idadi yao, walivuka Jordani, na kufanya vita na Wamoabu, na kupata kumiliki sehemu ya nchi yao. Hapa waliweka makazi, wakikaa bila ugomvi katika nchi yote kutoka Arnoni hadi upande wa kaskazini hadi Jabboku. Njia ya Yordani ambayo Waisraeli walitamani kuipitia ilikuwa ikipita katika nchi hii, na Musa akatuma ujumbe wa kirafiki kwa Sihoni, mfalme wa Waamori, katika mji mkuu wake, “Nipite katikati ya nchi yako; nitakwenda kwa njia ya barabara, sitageuka kwenda mkono wa kuume wala mkono wa kushoto. Nawe uniuzie chakula kwa fedha nile; unipe na maji kwa fedha, ninywe; ila unipishe katikati kwa miguu yangu, hayo tu.” Jibu lilikuwa ni kukataa, na jeshi lote la Waamori liliitwa ili kuwapinga wavamizi. Jeshi hili lililokuwa limeundwa vizuri liliwatia hofu Waisraeli, ambao hawakuwa wameandaliwa kwa mapigano na jeshi lililokuwa na silaha na lenye nidhamu. Kuhusu akili za kivita, (434) maadui zao walikuwa wanawashinda. Kwa muonekano wa kibinadamu, mwisho wa Israeli ulikuwa ungetimizwa kwa haraka sana.

Lakini Musa alizidi kuitazama nguzo ya wingu, na aliwatia moyo watu kwa wazo kwamba ishara ya uwepo wa Mungu ilikuwa pamoja nao. Na kwa wakati huo huo aliwaagiza kufanya kile mwanadamu awezacho kukifanya katika maandalizi ya vita. Maadui zao walikuwa na hamu ya vita, na kujiamini kwamba wangewafutilia mbali kutoka katika nchi Waisraeli ambao hawakuwa na maandalizi. Lakini kutoka kwa Mmiliki wa nchi yote kulitolewa amri kwa kiongozi wa Israeli: “Ondokeni, mshike safari yenu, mvuke bonde la Arnoni; tazama, nimemtia Sihoni Mwamori, mfalme wa Heshboni mkononi mwako, na nchi yake; anzeni kuimiliki, mshindane naye katika mapigano.

Hivi leo nitaanza mimi kutia utisho wako na kuhofiwa kwako juu ya watu walio chini ya mbingu kila mahali, watakaosikia uvumi wako, na kutetemeka, na kuingiwa na uchungu kwa sababu yako.” Mataifa haya katika mipaka ya Kanaani yangeweza kuachwa, kama

yasingesimama, kinyume na neno la Mungu, kuwapinga Waisraeli. Bwana alikwa ameonyesha kuwa ni mvumilivu, mwenye wema mwingi na huruma, hata kwa watu hawa wapagani. Wakati Ibrahimu alipoonyeshwa katika njozi kwamba uzao wake, wana wa Israeli, watakuwa wageni katika nchi ya ugenini kwa miaka mia nne, Bwana alimpa ahadi, "Na kizazi cha nne kitarudi hapa, maana haujatimia uovu wa Waamori bado." Mwanzo 15:16. Ingawaje Waamori walikuwa waabudu sanamu, ambao maisha yao yaadhibiwa kwa sababu ya uovu wao mkubwa, Mungu aliwaweka kwa miaka mia nne ili kuwapa ushahidi usio na makosa kwamba alikuwa Mungu pekee wa kweli, Muumba wa mbingu na nchi. Maajabu yake yote ya kuwatoa Israeli Misri waliyafahamu. Ushahidi wa kutosha ulitolewa; wangeweza kuufahamu ukweli, kama wangekuwa tayari kugeuka na kuacha ibada zao za sanamu. Lakini waliikataa nuru na kushikamana na sanamu zao.

Wakati Bwana alipowaleta watu Wake mara ya pili mipakani mwa Kanaani, ushahidi wa ziada wa nguvu Zake ulitolewa kwa mataifa hayo ya kipagani. Waliona kwamba Mungu alikuwa pamoja na Israeli walipopata ushindi dhidi ya Mfalem Aradi na Wakanaani, na katika muujiza alioufanya ili kuwaokoa wale walioumwa na nyoka wenye (435) sumu. Ingawa Waisraeli walikataliwa kupita katikati ya nchi ya Edomu, na hivyo kulazimika kupitia njia ndefu kando kando mwa Bahari ya Shamu, hata hivyo katika safari zao zote na kuweka kambi, kupita katika nchi ya Edomu, nchi ya Moabu na nchi ya Ammoni, hawakuonyesha uhasama, na wala hawakumdhuru mtu yeyote wala miliki yao. Walipofika katika mipaka ya Waamori, Israeli aliomba ruhusa ya kupita tu katikati ya nchi, akiahidi kushika kanuni zilezile zilizotawala muingiliano wao na mataifa mengine. Wakati mfalme wa Waamori alipokataa ombi hili, na kukusanya jeshi lake kwa ajili ya mapambano, kikombe cha uovu wao kilijaa, na Mungu sasa angeonyesha nguvu Zake kwa kuwaangusha.

Waisraeli walivuka mto Arnoni na kuendelea mbele ya mahasimu. Kukatoke muingiliano, ambapo majeshi ya Israeli yalipata ushindi; na, kwa kutokana na faida iliyopatikana, punde walianza kumiliki nchi ya Waamori. Alikuwa ni Kiongozi wa jeshi la Bwana aliyeangusha maadui wa watu Wake; na angeweza kufanya hivyo miaka thelesini na nane hapo kabla kama Israeli wangemtegemea.

Wakiwa wamejaa tumaini na ushujaa, jeshi la Israeli lilisonga mbele, na, wakiwa wanaendelea na safari kuelekea upande wa kaskazini, punde walifika katika nchi ambayo ingeweza kujaribu ushujaa wao na imani yao kwa Mungu. Mbele yao kulikuwa na ufalme wenye nguvu na uliofahamika sana wa Bashani, ukiwa na miji mingi iliyojengwa kwa mawe ambayo hadi leo imekuwa ni maajabu ya ulimwengu – "miji sitini….ilikuwa yenye maboma marefu, na malango, na makomeo, pamoja na miji isiyokuwa na maboma, mingi sana." Kumbukumbu la Torati 3:1 – 11.

Nyumba zilijengwa kwa kutumia mawe makubwa meusi, makubwa kiasi cha kifanya nyumba isiruhusu kuvunjika kwa msukumo wowote wa wakati huo ambao ungeelekezwa

kwake. Ilikuwa ni nchi iliyojaa mapango ya mwituni, majabali makubwa, mashimo makubwa, na miamba mikubwa. Wakazi wan chi hii, wakiwa ni kizazi cha majitu makubwa, wao wenyewe walikuwa wenye umbo kubwa na nguvu nyingi za kushangaza, na hivyo kuchukuliwa kuwa watu wa fujo na wakatili hata kutia hofu katika mataifa yote yaliyowazunguka; wakati Ogu, mfalme wan chi hiyo, alikuwa na umbo kubwa na nguvu nyingi, hata katika taifa la majitu makubwa.

Lakini nguzo ya wingu ilisonga mbele, na wakiwa wanaifuata jeshi la Waebrania liliendelea mbele hadi Edrei, mahali ambapo mfalme mwenye umbo kubwa, pamoja na jeshi lake, walikuwa wanawasubiri. Ogu alitumia akili na kuchagua sehemu ya mapambano. Mji wa Edrei ulikuwa katika mpaka wa nchi tambarare iliyoinuka ghafla kutoka katika uwanda, na kufunikwa na majabali yenye ncha kali, na miamba ya volcano. Mji huo ungeweza kufikiwa kwa kupitia katika njia nyembamba, zilizoinuka na (436) kusababisha ugumu wa kupanda juu. Kama kutatokea kushindwa, jeshi lake lingekimbilia ndani ya miamba ya jangwani na kujificha, mahali ambako isingewezekana kwa wageni kuwafuata.

Wakiwa wanajiamini kwa mafanikio, mfalme alikuja na jeshi kubwa juu ya uwanda uliokuwa wazi, wakati kelele za kutotii zikisikika kutoka tambarare iliyokuwa juu, ambapo kulionekana maelfu ya mikuki, wakiwa na shauku ya kupigana. Wakati Waebrania walipotazama umbo kubwa la jitu la majitu likiinuka juu ya jeshi lake; walipoona jeshi lililomzunguka, na kutazama ngome iliyokuwa inaonekana kutokupenyeka, nyuma yao ambako maelf wasioonekana wakifuata, mioyo ya Waisraeli wengi ilishikwa na hofu. Lakini Musa alikuwa mtulivu na imara; Bwana alikuwa amekwisha sema kuhusu mfalme wa Bashani, “Usimwogope; kwa kuwa nimemtia mkononi mwako, yeye na watu wake wote na nchi yake; nawe utamtenda mfano ulivyomtenda Sihoni, mfaleme wa Waamori, aliyekuwa katika Heshboni.”

Imani iliyotulia ya kiongozi wao iliwatia watu tumaini kwa Mungu. Walitegemea kutoka katika mkono Wake ulio na uwezo wote, na hakuwaangusha. Hawakuwa majitu makubwa wala miji iliyojengwa kwa mawe, jeshi lililokuwa na silaha wala ngome za mawe, waliweza kusimama mbele za Kiongozi wa jeshi la Bwana. Bwana aliliongoza jeshi; Bwana aliwapiga maadui; Bwana alishinda kwa niaba ya Israeli. Mfalme aliyekuwa na umbo kubwa pamoja na jeshi lake waliangamizwa, na punde Waisraeli wakaimiliki nchi yote. Hivyo ndivyo walivyofutiliwa mbali watu ambao walijiweka katika uovu na ibada za sanamu za kuchukiza.

Katika ushindi wa Gileadi na Bashani wapo wengi ambao waliendelea kukumbuka matukio hayo ambayo karibu miaka arobaini hapo kabla, huko Kadeshi, yaliwafanya Israeli wazunguke katika jangwa kubwa. Waliona kwamba taarifa ya wapelelezi kuhusu Nchi ya Ahadi ilikuwa sahihi kwa kiasi kikubwa. Miji ilikuwa mikubwa na imezungukwa kuta, na ilikuwa inakaliwa na watu wenye maumbo makubwa, ukilinganisha na jinsi Waebrania

walivyokuwa wadogo na wafupi. Lakini sasa waliona kwamba kosa kubwa la baba zao lilikuwa ni kutokutegemea nguvu za Mungu. Hilo tu ndilo lililowazuia kushindwa kuingia mara moja kwenye nchi nzuri.

Wakati walipokuwa wanajiandaa kwa mara ya kwanza kuingia Kanaani, maandalizi yalifanyika kwa matatizo madogo kuliko sasa. Mungu alikuwa amewaahidi watu wake kwamba kama wataitii sauti Yake, angetangulia mbele yao na kuwapigania; na angetuma (437) wadudu wenye sumu na kuwafukuza wakazi wa nchi. Hofu ya mataifa ilikuwa bado haijaamshwa kwa ujumla, na maandalizi madogo yalifanywa ili kupinga safari yao. Lakini wakati Bwana alipowataka Israeli wasonge mbele, walitakiwa kusonga mbele kwa tahadhari na nguvu za maadui, na lazima wapambane na majeshi makubwa tena yenye ujuzi ambayo yalikuwa yamejiandaa kupinga kufika kwao.

Katika kupambana kwao na Ogu na Sihoni watu walipewa jaribu ambalo baba zao liliwashinda. Lakini jaribu sasa lilikuwa kubwa sana Ikuliko wakati Mungu alipowaamuru Israeli kusonga mbele. Ugumu wa njia yao uliongezeka tokea wakati walipokataa kusonga mbele walipotakiwa kufanya hivyo katika Jina la Bwana. Ni kwa sababu hiyo kwamba Mungu bado anawajaribu watu Wake. Na kama watashindwa kuvumilia jaribu, anawaleta tena katika hatua hiyo hiyo, na kwa mara ya pili jaribu litakuja kwa karibu zaidi, tena likiwa kali zaidi kuliko lililotangulia. Huendelea kufanya hivyo hadi watakaposhinda, au, kama bado wataendelea kuasi, Mungu anaondoa nuru yake na kuwaacha gizani.

Waebrania sasa walikumbuka jinsi hapo kabla, wakati majeshi yao yalipokwenda kwenye mapambano, yalifukuzwa, na maelfu kuuawa. Lakini walikwenda kinyume na amri ya Mungu. Walikwenda bila kuwa na Musa, kiongozi mteule wa Mungu, bila nguzo ya wingu, ishara ya uwepo wa mbingu, na bila kuwa na sanduku la agano. Lakini sasa Musa alikuwa pamoja nao, akiwatia nguvu ndani ya mioyo yao kwa maneno ya tumaini na imani; Mwana wa Mungu, akiwa ndani ya nguzo ya wingu, aliongoza njia; na sanduku la agano likiwa pamoja na jeshi. Uzoefu huu unalo somo kwetu. Mungu Mkuu wa Israeli ni Mungu wetu.

Kwa Yeye tunaweza kutegemea, na kama tutatii matakwa yake atafanya kazi kwa niaba yetu kwa ishara kama alivyofanya kwa watu Wake wa kale. Kila mmoja ambaye anatafuta kufuata njia ya kuwajibika kwa wakati fulani atashambuliwa na mashaka na kutokuamini. Kwa wakati fulani njia itaonekana ikijaa vikwazo, na kuonekana dhahiri kutokupitika, na kuwavunja moyo wale watakaokubali kukata tamaa; lakini Mungu anawaambia watu kama hao, Songa mbele. Fanya wajibu wako kwa gharama yoyote. Vikwazo vinavyoonekana kutokupitika, vitakavyoujaza moyo wako hofu, vitatoweka kadri unavyosonga mbele katika njia ya utii, kwa unyenyekevu ukimtegemea Mungu.

Sura ya 40 – Balaamu

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Hesabu 22 hadi 24.

Wakirudi Yordani baada ya kuuteka Bashani, Waisraeli, wakiwa katika maandalizi ya kuivamia Kanaani, waliweka kambi kandokando ya mto, juu ya lango lake la kuingilia kwenye Bahari Nyeusi, sambamba na bonde la Yeriko. Walikuwa kwenye mipaka ya Moabu, na Wamoabi walijawa na hofu walipokuwa karibu na wavamizi.

Watu wa Moabu hawakuwahi kuvamiwa na Israeli, hata hivyo walikuwa wanatazama kwa hofu kuu kutokana na kile kilichotokea katika nchi zilizowazunguka. Waamori, ambao waliwalazimisha kurudi nyuma, walikuwa wameshindwa na Waebrania, na nchi ambayo Waamori waliyoichukua kutoka kwa Wamoabu sasa ilikuwa miliki ya Israeli. Jeshi la Bashani lilijisalimisha kutokana na nguvu za siri zilizokuwa ndani ya nguzo ya wingu, na ngome imara za watu wenye nguvu na maumbo makubwa zikachukuliwa na Waebrania. Wamoabi hawakujaribu kujihatarisha kwa kuwashambulia; kutumia silaha kulikuwa ni bure mbele ya nguvu zisizo za kawaida ambazo ziliwapigania. Lakini walidhamiria, kama Farao alivyofanya, kutumia nguvu za kichawi ili kupotosha kazi ya Mungu. Walitaka kuleta laana kwa Israeli.

Watu wa Moabu walikuwa na ukaribu na Wamidiani, kwa mashikamano wa kitaifa na dini. Na Balaki, mfalme wa Moabu, aliamsha hofu ya watu wa jamaa, na akapata ukubali wao wa kushirikiana katika mipango yake dhidi ya Isareli kwa ujumbe, “Sasa jeshi hili la watu litaramba vitu vyote vinavyotuzunguka, kama vile ng`ombe arambavyo majani ya shamba.” Balaamu, aliyekuwa mkazi wa Mesopotamia, alisemekana kuwa na nguvu zisizo za kawaida, na umaarufu wake ulikuwa umefika katika nchi ya Moabu. Iliamuliwa kuwa aitwe ili kutoa msaada. Vile vile, wajumbe wa “wazee wa Moabu na wazee wa Midiani,” walitumwa ili kwenda kupata ramli na uchawi dhidi ya Israeli. (439)

Mabalozi walijipanga mara moja kuanza safari yao ndefu kupita milima na kuvuka jangwa hadi Mesopotamia; walipompata Balaamu, walimpa ujumbe kutoka kwa mfalme wao: “Tazama, kuna watu waliotoka Misri; tazama, wanaufunika uso wa nchi, tena wanataka kunikabili mimi. Basi, njoo wewe, nakusihi unilaanie watu hawa, maana wana nguvu kunishinda mimi. Labda nitawaweza, tupate kuwapiga, niwafukuze watoke katika nchi yangu, kwa maana najua ya kuwa yeye umbarikiye hubarikiwa, na yeye umlaaniye hulaaniwa.”

Hapo awali Balaamu alikuwa ni mtu mwema na nabii wa Mungu; lakini alikuwa ameasi, na kuwa na tamaa; hata hivyo alikuwa bado anajiita kuwa ni mtumishi wa Mungu aliye Juu. Hakuwa mjinga kuhusu kazi ya Mungu kwa niaba ya Isareli; na wakati wajumbe walipomtangazia kusudi la safari yao, alitambua vema kwamba ulikuwa wajibu wake kukataa zawadi za Balaki na kuwafukuza mabalozi. Lakini alikubali kuingia jaribuni, na kuwataka wajumbe wabaki pamoja naye usiku ule, akiwaeleza kwamba asingeweza kutoa

jibu la maamuzi hadi apate ushauri kwa Bwana. Balaamu alijua kwamba laana yake haiwezi kuwadhuru Israeli. Mungu alikuwa yuko upande wao, na kadri walivyokuwa waaminifu kwake hakuna nguvu ya duniani au kuzimu ingewashinda. Lakini kiburi chake kilitokana na sifa alizopewa na mabalozi, "yeye umbarikiye hubarikiwa, na yeye umlaaniye hulaaniwa." Rushwa ya vitu vya thamani iliongeza tamaa yake. Alikubali kupokea hazina zilizotolewa, na kisha, akiwa anajifanya kuwa mtiifu kwa mapenzi ya Mungu, alijaribu kukubaliana na nia ya Balaki.

Wakati wa usiku malaika wa Mungu alimuijia Balaamu akiwa na ujumbe, "Usiende pamoja nao; wala usiwalaani watu hawa, maana wamebarikiwa." Wakati wa asubuhi Balaamu kwa kusitasita aliwaondoa wajumbe, lakini hakuwaambia kile alichokisema Bwana. Akiwa na hasira kwa sababu ndoto zake za kupata faida zimefukuziwa mbali ghafla, kwa hasira alisema, "Enendeni zenu hata nchi yenu; kwa maana Bwana amekataa kunipa ruhusa niende pamoja nanyi."

Balaamu "alipenda ujira wa udhalimu." 2 Petro 2:15. Dhambi ya kutamani ambayo Mungu anaisema kuwa ibada ya sanamu, ilimfanya ajali muda, na kupitia kosa moja hili Shetani aliweza kumtawala kamili. Ilikuwa ndiyo sababu ya maangamizo yake. Mjaribu (440) daima huleta faida za kidunia na heshima ili kuwarubuni watu wasimtumikie Mungu. Anawaambia kuwa utambuzi wao zaidi ndio unawafanya wasifanikiwe. Hivyo wengi wamesababishwa kuacha njia ya uadilifu. Kukosea katika hatua moja husababisha urahisi wa kukosea katika hatua inayofuata, na kujiamini zaidi na zaidi. Zitafanya na kuleta hatari kubwa wakati zitakaporuhusiwa kutawala uroho na tamaa za madaraka. Wengi hujisifu kwamba wanaweza kujitenga na uadilifu kwa wakati fulani, kwa ajili ya kupata faida za ulimwengu, na kwamba baada ya kukamilisha lengo lao, wanaweza kubadili mwelekeo wao itakapowapendeza. Watu hao wanajiweka wenyewe kwenye mitego ya shetani, na ni mara chache sana kuweza kukwepa.

Wakati wajumbe walipopeleka taarifa kwa Balaki kwamba nabii amekataa kuja pamoja nao, hawakueleza kwamba Mungu alimzuia. Akifikiri kwamba kuchelewa kwa Balaamu kulikuwa na lengo la kupata zawadi kubwa, mfalme alituma idadi kubwa zaidi ya wakuu na wenye kuheshimiwa zaidi kuliko wale wa kwanza, wakiwa na ahadi za heshima kubwa, na mamlaka ya kukubaliana chochote atakachokihitaji Balaamu. Ujumbe wa Balaki wa haraka kwa nabii ulikuwa, "Nakusihi, neno lolote lisikuzuie usinijie; maana nitakufanyizia heshima nyingi sana, na neno lolote utakaloniambia nitalitenda; basi njoo, nakusihi, unilaanie watu hawa."

Kwa mara ya pili Balaamu alijaribiwa. Katika kuwajibu mabalozi alijifanya kuwa anajua na kuwa muadilifu, akiwaambia kuwa hakuna dhahabu wala fedha itakayomfanya aende kinyume na nia ya Mungu. Lakini alikubaliana na ombi la mfalme; na ingawa mapenzi ya Mungu yalikuwa yamewekwa wazi kwake, aliwaambia wajumbe wasubiri, ili

amuulize zaidi Mungu; kana kwamba Asiye na Mwisho alikuwa sawa na mwanadamu, wa kumfuatilia.

Wakati wa usiku Bwana alimtokea Balaamu na kusema, “Kwa kuwa watu hawa wamekuja kukuita, enenda pamoja nao; lakini neno nitakalokuambia ndilo utakalotenda.” Hivyo hadi hapo Bwana alimruhusu Balaamu afuate mapenzi yake, kwa sababu alikuwa amedhamiria. Hakutafuta kufanya mapenzi ya Mungu, lakini alichagua njia yake mwenyewe, na hivyo akawa na juhudi katika kupata alichokizuia Bwana.

Wapo maelfu kwa wakati huu ambao wanafuata mfano huo. Hawaoni shida kutaka (441) kujua wajibu wao kama unakubaliana na matakwa yao. Imewekwa wazi mbele yao ndani ya Biblia au wazi kama ilivyoonyeshwa katika mazingira au tafakari. Lakini kwa sababu ushahidi huu ni kimyume na matakwa yao na muelekeo wao mara kwa mara wanajiweka kando na kujidai kuwa wanakwenda kwa Mungu ili kujifunza wajibu wao. Wakiwa na utambuzi dhahiri wanamuomba Mungu ili awape nuru. Lakini Mungu hawezi kuchezewa. Mara kwa mara humruhusu mtu kama huyo afuate tamaa zake na kisha kuhangaika na matokeo yake. “Lakini watu wangu hawakusikiliza sauti yangu…..Nikawaacha wakaenda kwa ukaidi wa mioyo yao.” Zaburi 81:11,12. Wakati mtu anapoona wazi wajibu wake, hebu asijifanye kwenda kwa Mungu akiomba udhuru kuwa asifanye wajibu wake. Badala yake anapaswa, kwa unyenyekevu, kwa roho ya kujitoa, aombe nguvu na hekima ya mbingu ili afanye wajibu wake.

Wamoabi walikuwa ni watu waliogandamizwa, waabudu sanamu; hata hivyo kutokana na nuru waliyoipokea kosa lao halikuwa kubwa machoni pa Mbingu kama lile la Balaamu. Kama alivyojiita kuwa nabii wa Mungu, hata hivyo, yote ambayo angesema yalipaswa kuwa yametolewa na mamlaka ya mbinguni. Hivyo hakupaswa kuruhusiwa kusema kama alivyochagua, lakini lazima atoe ujumbe ambao angepewa na Mungu. “Lakini neno lile nitakalokuambia, ndilo utakalolitenda,” ilikuwa ni amri ya mbingu. Balaamu alipokea ruhusa ya kwenda pamoja na wajumbe kutoka Moabu endapo watakuja asubuhi kumuita. Lakini, wakiwa wameudhika kutokana na kuchelewa kwake, na wakitarajia kukataliwa kwingine, walianza kurudi nyumbani kwao bila mashauriano zaidi pamoja naye. Kila udhuru wa kukubaliana na ombi la Balaki sasa ulikuwa umeondolewa. Lakinia Balaamu alidhamiria kupata zawadi; na, akimchukua mnyama ambaye alikuwa amezoea kumtumia katika safari, alianza safari. Alihofu kwamba hata sasa ruhusa ya mbinguni inaweza kuondolewa, na alijitahidi kuongeza kasi, asije akashindwa kupata zawadi aliyoitamani.

Lakini, “malaika wa Bwana akajiweka njiani, ili kumpinga.” Mnyama alimuona mjumbe wa mbinguni, ambaye hakuonekana na mwanadamu, na akageuka kutoka barabarani na kuelekea shambani. Kwa ukatili Balaamu alimpiga mnyama na kumrudisha barabarani; lakini kwa mara nyingine tena, katika njia nyembamba iliyokingwa na kuta, malaika alitokea, na mnyama, akijaribu kukwepa umbo la kutisha, alisababisha bwana wake ajikwae mguu wake kwenye ukuta. Balaamu alipigwa upofu na mbingu na hakujua

(442) kwamba Mungu alikuwa anazuia njia yake. Mtu huyo alijawa na hasira kubwa, na kumpiga punda bila huruma, akimlazimisha kusonga mbele.

Kwa mara nyingine tena, “mahali pembamba sana, hapakuwa na nafasi ya kugeuka mkono wa kuume, au mkono wa kushoto,” malaika alitokea, kama hapo kabla, akiwa katika hali ya kuogofya; na mnyama, akitetemeka kwa hofu, alisimama kabisa, na akaanguka chini ya aliyempanda. Hasira ya Balaamu haikuweza kuzuiliwa, na kwa fimbo yake alimpiga mnyama kwa ukatili zaidi kuliko hapo kabla. Mungu sasa akafungua kinywa cha mnyama, na kwa “punda asiyeweza kusema, akinena kwa sauti ya kibinadamu,” Mungu “aliuzuia wazimu wa nabii yule.” 2 Petro 2:16.

“Nimekutenda nini,” punda alisema, “hata ukanipiga mara tatu hizi?” Akikasirika kwa sababu ya kuzuiwa katika safari yake, Balaamu alimjibu mnyama kama vile ambavyo angemjibu kiumbe mwenye akili – “kwa sababu umenidhihaki; laiti ningekuwa na upanga mkononi mwangu, ningekuua sasa hivi.” Hapa alikuwa ni mchawi, akiwa njiani kwenda kutangaza laana kwa watu wote akiwa na lengo la kudumaza nguvu zao, wakati hakuwa hata na nguvu za kumuua mnyama aliyemtumia!

Macho ya Balaamu sasa yalifunguliwa na kuona upanga uliokuwa tayari kumuangamiza. Kwa hofu “akaanguka kifudifudi.” Malaika alimwambia, “Mbona umempiga punda wako mara tatu hizi? Tazama mimi nimekuja ili kukupinga, kwa sababu njia yako imepotoka mbele zangu; punda akaniona, akageuka upande mbele zangu mara tatu hizi; kama asingejiepusha nami, bila shaka ningalikuua wewe.”

Balaamu alisalimika maisha yake kwa sababu ya mnyama aliyemtenda kwa ukatili. Mtu ambaye alijiita kuwa ni nabii wa Bwana, ambaye alisema kwamba macho yake yamefunguliwa, na aliona “njozi ya Mungu,” alikuwa amepofushwa na tamaa kiasi kwamba hakuweza kumtambua malaika wa Mungu aliyeonekana kwa mnyama wake. “mungu wa dunia hii amepofusha akili zao wasioamini.” 2 Wakorintho 4:4. Ni wangapi waliopofushwa! Wanakimbia katika njia zilizokatazwa, wakivunja sheria ya mbinguni, na hawawezi kutambua kwamba Mungu na malaika Wake wako kinyume nao. Kama Balaamu wanakasirikia wale wanaozuia maangamizi yao.

Balaamu alitoa ushahidi wa roho iliyokuwa inamtawala, kwa jinsi alivyomtendea mnyama wake. “Mwenye haki huufikiri uhai wa mnyama wake; Bali huruma za mtu (443) mwovu ni ukatili.” Mithali 12:10. Wachache hutambua kama iwapasavyo hali ya dhambi katika kuwatesa wanyama au kuwaacha wasumbuke kwa kutokuwajali. Yeye aliyemuumba mwanadamu aliwaumba na wanyama wadogo pia, na “rehema zake zi juu ya kazi yake yote.” Zaburi 145:9. Wanyama waliumbwa ili kumsaidia mwanadamu, lakini hana haki yoyote ya kuwasababishia maumivu kwa kuwatendea vibaya au ukatili.

Ni kwa sababu ya dhambi ya mwanadamu kwamba “viumbe vyote pia vinaugua pamoja, navyo vina utungu pamoja hata sasa.” Warumi 8:22. Hivyo ndivyo shida na kifo

vilivyoingia, sio kwa kizazi cha mwanadamu peke yake, lakini kwa wanyama pia. Hakika, inakuwa ni kazi ya mwanadamu kupunguza, sio kuongeza, uzito wa shida ambazo zimeletwa na uasi wake kwa viumbe wa Mungu. Yeyote atakaye watesa wanyama eti kwa sababu wako mikononi mwake huyo ni mwoga na ni dikteta. Hali ya kusababisha maumivu, iwe kwa wanadamu wenzetu au kwa viumbe, ni ya kishetani. Wengi hawatambui kuwa ukatili wao utafahamika, kwa sababu wanyama wasioweza kusema hawawezi kuufunua. Lakini kama macho ya watu hawa yangefumbuliwa, kama ya Balaamu yalivyofumbuliwa, wangemuona malaika wa Mungu akiwa amesimama kama shahidi, ili kutoa ushahidi katika mahakama ya mbinguni. Kumbukumbu zinakwenda mbinguni, na siku inakuja ambapo hukumu itatangazwa dhidi ya wale wanaowatesa viumbe wa Mungu.

Wakati alipomwona mjumbe wa Mungu, Balaamu alisema kwa hofu, “Nimefanya dhambi; maana sikujua ya kuwa wewe umesimama njiani ili kunipinga, basi sasa, ikiwa umechukizwa, nitarudi tena.” Bwana alimuacha aendelee na safari yake, lakini akampa ufahamu kwamba maneno yake yatatawaliwa na nguvu ya mbinguni. Mungu angewapa Moabu ushahidi kwamba Waebrania walikuwa chini ya uangalizi wa Mbinguni, na hili alilifanya pale alipowaonyesha jinsi Balaamu alivyokuwa hana nguvu hata za kutoa laana bila ya ruhusa ya mbingu.

Mfalme wa Moabu, akiwa amepewa taarifa kuwa Balaamu amefika, alitoka akiwa na msafara mkubwa katika mipaka ya ufalme wake, ili kumlaki. Alipoelezea kushangazwa kwake kwa kuchelewa kwa Balaamu, akitazamia zawadi kubwa zilizokuwa zinamsubiri, jibu la nabii lilikuwa, “Tazama, nimekuja, je! Mimi sasa nina uwezo kusema neno lolote? Neno lile Mungu atakalolitia kinywani mwangu, ndilo nitakalolisema.” Balaamu alisitikika kwa sababu ya katazo hili; alihofu kwamba lengo lake halitatimia, kwa sababu nguvu ya Bwana ilikuwa juu yake ikimtawala.

Akiwa na watawala wenye heshima katika ufalme wake, mfalme alimsindikiza Balaamu kuelekea “mahali pa juu pa Baali,” mahali ambapo angeweza kuliona jeshi la Waebrania. (444) Tazama nabii akasimama juu ya kilele, akiwa anaangalia chini katika kambi ya watu wateule wa Mungu. Ni kwa uchache kiasi gani Waisraeli walitambua kilichokuwa kinaendelea karibu na wao! Ni kwa uchache kiasi gani walijua jinsi Mungu alivyowajali, akiwa pamoja nao mchana na usiku! Ni mdogo kiasi gani utambuzi wa watu wa Mungu! Si wepesi kiasi gani, katika kila kizazi, kutambua upendo mkuu na rehema za Mungu! Kama wangeweza kutambua nguvu ya ajabu ya Mungu ikidumu kuwepo kwa ajili yao, mioyo yao isingejazwa na shukrani kwa sababu ya upendo Wake, na kwa kicho katika kuwazia ukuu na nguvu Zake?

Balaamu alikuwa nautambuzi kiasi wa kafara za Waebrania, na alitumaini kwamba kwa kuwashinda katika zawadi kubwa za thamani anaweza kupata mbaraka wa Mungu na kujihakikishia kutimiza malengo ya kazi yake ya dhambi. Hivyo maono ya ibada ya

sanamu ya Wamoabi yalikuwa yanamtawala akili zake. Hekima yake ikawa ni upumbavu; njozi yake ya kiroho ikafunikwa; alileta upofu juu yake mwenyewe kwa kujiweka katika nguvu za shetani.

Kwa maagizo ya Balaamu kulijengwa madhabahu saba, na akatoa kafara katika kila madhabahu. Kisha akaenda "mahali pa juu," ili kukutana na Mungu, akiahidi kumfahamisha Balaki lolote atakalofunuliwa na Bwana.

Akiwa pamoja na wakuu wa Moabu mfalme alisimama kandokando ya madhabahu, wakati akiwa amezungukwa na watu wengi waliokuwa na shauku, wakitazamia kurudi kwa nabii. Hatimaye alikuja, na watu walisubiri maneno ambayo yataidhoofisha nguvu ngeni milele iliyotenda kwa niaba ya Waisraeli waliowachukiwa. Balaamu akasema:

"Balaki amenileta kutoka Aramu, mfalme wa Moabu kutoka milima ya mashariki, Njoo!

Unilaanie Yakobo, Njoo! Unishutumie Israeli.

Nimlaanije yeye ambaye Mungu hakumlaani?

Nimshutumuje, yeye ambaye Bwana hakumshutumu?

Kutoka kilele cha majabali namwona;

Na kutoka milimani namtazama;

Angalia, ni watu wakaao peke yao

Wala hawatahesabiwa pamoja na mataifa.

Ni nani awezaye kufanya idadi ya mavumbi ya Yakobo,

Au kuhesabu roho ya Israeli?

Na nife kifo chake mwenye haki,

Na mwisho wangu uwe mfano wa mwisho wake."

Balaamu alikiri kosa kwamba alikuwa amekuja kwa lengo la kumlaani Israeli, lakini maneno aliyotoa yalikuwa kinyume na shauku ya moyo wake. Alilazimika kutangaza mibaraka, wakati moyo wake ulikuwa umejaa laana.

Kadri Balaamu alivyotazama kambi ya Israeli aliona kwa mshangao ushahidi wa mafanikio yao. Alikuwa ameelezwa kuwa ni kama kundi lenye ufedhuli, ambalo halikupangiliwa, lililokuwa ninaleta madhara katika nchi kwa kuzunguka zunguka wakiwa katika makundi makundi ambayo yalikuwa kama wadudu waharibifu na walioleta hofu katika mataifa jirani; lakini mwonekano wao ulikuwa ni kinyume cha hayo yote. Aliona mapangilio uliokamilika wa kambi yao, kila kitu kikiwa katika hali ya nidhamu na

utaratibu. Alionyeshwa jinsi Mungu alivyokuwa amewafadhili Waisraeli, na tabia yao ya pekee kama watu wateule Wake. Hawakupaswa kuwa sawa na mataifa mengine, lakini kuwa juu ya mataifa mengine yote. “Ni watu wakaao peke yao, Wala hawatahesabiwa pamoja na mataifa.” Wakati maneno haya yanasemwa Waisraeli hawakuwa na makao ya kudumu, na tabia yao ya pekee, hali yao na desturi, havikuwa vinajulikana kwa Balaamu. Lakini ni jinsi gani unabii huu ulitimizwa hapo baadae katika historia ya Israeli! Katika miaka yao yote ya utumwa, katika vizazi vyao vyote tangu walipotawanyika katika mataifa, walidumu kuwa watu wa pekee. Kwa hiyo watu wa Mungu – Israeli wa kweli – ingawa wametawanyika katika mataifa yote, wako duniani wakiwa ni wasafiri, ambao uraia wao uko mbinguni.

Balaamu hakuonyeshwa historia ya watu Waebrania wakiwa kama taifa peke yake, lakini aliona pia kuongezeka na mafanikio ya Israeli wa kweli wa Mungu katika mwisho wa wakati. Aliona fadhili za pekee za Mungu aliye Juu zikiwa pamoja na wampendao na wamchao. Aliwaona wakisaidiwa na mkono Wake walipokuwa wakiingia ndani ya bonde jeusi la uvuli wa mauti. Na aliwaona wakitoka ndani ya makaburi yao, wakiwa wamevikwa utukufu, heshima, na kutokufa. Aliwaona waliokombolewa wakifurahi wakiwa na utukufu usiopungua katika dunia iliyofanywa kuwa mpya. Alipoona hali hiyo, alisema, “Ni nani awezaye kufanya idadi ya mavumbi ya Yakobo, na kuhesabu robo ya Isareli?” na alipoona taji za utukufu katika kila paji la uso, miali ya nuru ikitoka katika kila uso, na kuona maisha yasiyo na mwisho yenye furaha isiyo kifani, alitoa ombi, “Na nife kifo cha mwenye haki, na mwisho wangu uwe mfano wa mwisho wake!”

Kama Balaamu angekuwa na nia ya kukubali nuru ambayo Mungu aliitoa, kwa sasa (448) angeyafanya maneno yake kuwa ya kweli; angeweza kukata mara moja muunganiko na Moabu. Asingethubutu kuendelea kuwa katika rehema za Mungu, lakini angemrudia kwa toba ya kweli. Lakini Balaamu alipenda mapato ya udhalimu, na alidhamiria kuyapata.

Kwa kujiamini Balaki alikuwa ametegemea laana kama maradhi ya mimea ingewaangukia Waisraeli; na akiwa amesikia maneno ya nabii kwa mshangao mkali alisema, “Umenitenda nini? Nimekuita ili uwalaani adui zangu, na tazama, umewabariki kabisa kabisa.” Balaamu, akitafuta kuonyesha wema wa kulazimisha, alijifanya kuwa alikuwa na bidii ya kufanya mema kuhusu nia ya Mungu kwa kuzungumza maneno yaliyolazimishwa kinywani mwake kwa nguvu ya mbinguni. Jibu lake lilikuwa, “Je, hainipasi kuangalia, niseme neno lile Bwana atialo kinywani mwangu?”

Balaki sasa hakukata tamaa katika lengo lake. Aliamua kwamba mandhari aliyoonyeshwa katika kambi kubwa ya Waebrania ilimtisha Balaamu kiasi kwamba hakuthubu kufanya uchawi wake dhidi yao. Mfalme alidhamiria kumchukua nabii hadi mahali ambako sehemu ndogo tu ya jeshi inaweza kuonekana. Kama Balaamu angeshawishiwa kuwalaani katika sehemu ndogo ndogo, kambi nzima ingewezekana kuangamizwa. Juu ya kilele kilichoitwa Pisga jaribu jingine lilifanywa. Madhabahu saba

zilijengwa tena, ambapo kafara kama za awali zilitolewa. Mfalme na wakuu walikuwa kando ya madhabahu, wakati Balaamu alipokwenda kukutana na Mungu. Nabii alipewa tena ujumbe wa mbinguni, ambao hakuwa na nguvu za kuubadilisha au kuuzuia.

Alipotokea kwa waliokuwa na mashaka, kundi lililokuwa na matarajio aliulizwa swali, “Bwana amenena nini?” jibu, kama ilivyokuwa hapo kwanza, lilileta hofu ndani ya moyo wa mfalme na wakuu:

“Mungu si mtu aseme uongo;

Wala si mwanadamu ajute; iwapo amesema, hatalitenda?

Iwapo amenena, hatalifikiliza?

Tazama nimepewa amri kubariki,

Yeye amebariki, nami siwezi kulitangua.

Hakutazama uovu katika Yakobo,

Wala hakuona ukaidi katika Israeli, Bwana, Mungu wake, yu pamoja naye, Na sauti kuu ya Mfalme I katikati yao.

Akishikwa na mshangao kwa sababu ya ufunuo huu, Balaamu alishangaa na kusema, “Hakika hapana uchawi juu ya Yakobo, wala uganga juu ya Israeli.” Mchawi mkuu alijaribu nguvu zake za kichawi , kwa jinsi walivyotaka Wamoabi; lakini kuhusu tukio hili ilipaswa kusemwa juu ya Isareli, “Mungu amefanya nini!” Wakati walikuwa chini ya ulinzi wa mbinguni, hapakuwa na watu wala taifa, ingawa likisaidiwa na nguvu zote za shetani, lingeweza kuwashinda. Ulimwengu wote unashangaa kwa kazi ya ajabu ya Mungu aliyoifanya kwa niaba ya watu Wake – kwamba mtu aliyedhamiria kufanya jambo la dhambi angetawaliwa na nguvu za mbingu na kutamka, badala ya ubaya, ahadi za thamani , katika lugha ya juu sana ya ushairi. Na fadhili za Mungu kwa wakati huu zilizodhihirishwa kwa Israeli zilikuwa ni ushahidi wa ulinzi Wake kwa wanaomtii, watoto waaminifu katika vizazi vyote. Wakati shetani atakapowatumia watu waovu kuwapotosha, kuwanyanyasa, na kuwaharibu watu wa Mungu, tukio hili litakumbukwa, na kuwatia nguvu imani yao kwa Mungu.

Mfalme wa Moabu, akiwa amevunjika moyo na kusumbuka, alisema kwa mshangao, “Basi usiwalaani kabisa, wala usiwabariki kabisa.” Hata hivyo bado alikuwa na matumaini kidogo ndani ya moyo wake, na alidhamiria kufanya jaribio jingine. Sasa alimuongoza Balaamu kuelekea kwenye mlima Peori, mahali ambapo kulikuwa na hekalu lililokuwa kwa ajili ya ibada ya Baali, mungu wao. Hapa tena idadi ya madhabahu kama awali yalijengwa, aliangalia mbele katika hema za Israeli. Roho wa Mungu akamshukia tena, na ujumbe wa mbinguni ukatoka kinywani mwake:

"Mahema yako ni mazuri namna gani, Ee Yakobo,

Maskani zako, Ee Israeli!

Mfano wa bonde zimetandwa,

Mfano wa bustani kando ya mto,

Mfano wa mishubiri aliyoipanda Bwana,

Mfano wa mierezi kando ya maji,

Na mfalme wake ataadhimishwa kuliko Agagi, na ufalme wake utatukuzwa,….

Aliinama, akalala mfano wa simba,

Na kama simba mke; ni nani atakayemstusha?

Na abarikiwe kila akubarikiye, na alaaniwe kila akulaaniye."

(450) Mafanikio ya watu wa Mungu hapa yanaonyeshwa kwa mfano wa baadhi ya vitu vinavyopatikana katika asili. Nabii anamlinganisha Israeli na mabonde yenye rutuba yaliyofunikwa na mavuno mengi; kama bustani nzuri zinazopata maji yatokayo kwenye chemchemi zisizokoma; kama miti mikubwa yenye matawi ya kifalme.

Mfano wa mwisho uliosemwa ni mzuri zaidi na mara chache kuonekana ndani ya neno lililovuviwa. Mirezi ya Lebanoni iliheshimiwa na watu wote wa mashariki. Jamii ya miti ambayo inapatikana mahali popote ambapo mwanadamu atakwenda katika dunia. Huko katika nchi za baridi za arctic miti hii hustawi, hata katika maeneo ya joto yenyewe hufurahi, na hata katika baridi pia; huota hata kando ya mito, na bado hukua na kufika juu sana kwenye maeneo yenye ukame. Huweka mizizi yake ndani zaidi hata kwenye miamba ya milimani na ikiwa na nguvu kustahimili taabu.

Matawi yake huendelea kuwa ya kijani wakati miti mingine ikiangamia kwa sababu ya hali ya hewa. Zaidi ya hayo mierezi ya Lebanoni hutofautiana na miti mingine kwa ugumu wake, uimara wake, kuhimili uharibifu; na huu ni mfano wa wale ambao maisha yao "yamefichwa pamoja na Kristo katika Mungu." Wakolosai 3:3. maandiko yanasema, "Mwenye haki…..atakuwa kama mwerezi wa Lebanoni." Zaburi 92:12. Mkono wa mbinguni umeutukuza mwerezi na kuwa mfalme wa mwituni. "Misunobari haikuwa kama vitanzi vyake, na miamori haikuwa kama matawi yake." (Ezekieli 31:8); wala mti wowote katika bustani ya Mungu. Mierezi mara kwa mara imerudiwa kusemwa kuwa kama nembo ya utii, na matumizi yake ndani ya Maandiko huwakilisha haki jinsi Mbingu zinavyowachukulia wanaofanya mapenzi ya Mungu.

Balaamu alitoa unabii kwamba mfalme wa Isareli atakuwa mkuu na mwenye nguvu kuliko Agagi. Jina hili lilikuwa kwa ajili ya wafalme wa Amaleki, ambao kwa wakati huo

ndio lilikuwa taifa lenye nguvu zaidi; lakini Isareli, kama watakuwa waaminifu kwa Mungu, watawapiga maadui zao wote. Mfalme wa Israeli alikuwa ni Mwana wa Mungu; na kiti chake cha enzi kilikuwa kiwekwe duniani, na nguvu Zake kutukuzwa zaidi ya falme zote za duniani. Alipokuwa anasikiliza maneno ya nabii, Balaki alijawa na kukatishwa tamaa kwa tumaini lake, akiwa na hofu na hasira.

Alikasirika kwa sababu Balaamu angeweza kumtia nguvu hata kidogo, wakati kila kitu kilidhamiriwa kinyume chake. Alidharau matamshi ya nabii, na kuona kuwa ni ya uongo. Mfalme alishangazwa kwa hasira akasema, “Basi sasa (451) kimbilia mahali pako; niliazimu kukuheshimu sana; lakini, tazama, Bwana amekuzuilia heshima.” Jibu lilikuwa kwamba mfalme alikuwa ameonywa mapema kwamba Balaamu angezungumza maneno ambayo amepokea kutoka kwa Mungu.

Kabla ya kurudi kwa watu wake, Balaamu alitoa unabii mzuri wa Mwokozi wa ulimwengu na uangamivu wa mwisho wa maadui wa Mungu”

“Namwona, lakini si sasa, Namtazama lakini si karibu;

Nyota isitokee katika Yakobo; Na fimbo ya enzi itainuka katika Israeli; nayo itazipiga piga pembe za Moabu, na kuwavunja vunja wana wa ghasia.”

Na alifunga kwa kutabiri uangamivu wa Moabu na Edomu, wa Amaleki na Kenitesi, hivyo kutomuachia mfalme wa Moabu mwali wowote wa tumaini.

Akiwa amekatishwa tamaa katika matumaini yake ya utajiri na kupandishwa cheo, katika kuwa kinyume na mfalme, na akifahamu kwamba amefanya yasiyompendeza Mungu, Balaamu alirudi kutoka katika kazi yake aliyojichagulia mwenyewe. Baada ya kufika nyumbani kwake nguvu ya Roho wa Mungu iliyokuwa inamtawala ilimuacha, na tamaa yake, ambayo ilikuwa imewekwa ikiwa inasubiri, iliinuka. Alikuwa tayari kufanya lolote ili apate zawadi aliyoahidiwa na Balaki. Balaamu alifahamu kwamba mafanikio ya Israeli yalitegemea utii wao kwa Mungu, na kwamba hapakuwa na njia yoyote ya kusababisha kuwaangusha lakini kwa kuwashawishi ili wafanye dhambi. Sasa aliamua kupata fadhili za Balaki kwa kuwashauri Wamoabi jinsi ya kufanya ili kuleta laana kwa Israeli.

Mara akarudi katika nchi ya Moabu na kuweka mipango yake mbele ya mfalme. Wamoabi waliridhishwa kwamba kadri Israeli watakavyodumu kuwa waaminifu kwa Mungu, Atakuwa kinga yao. Mpango uliopendekezwa na Balaamu ulikuwa wa kuwatenga na Mungu kwa kuwaingiza katika ibada ya sanamu. Kama wangeshawishiwa kujiingiza katika ibada ya Baali na Ashrarothi, Mlinzi wao Mwenye uwezo wote angekuwa ni adui yao, na punde wangeanguka kwa kuwa mawindo yao, kwa mataifa ya vita yaliyowazunguka. Mpango huu ulikubaliwa kwa haraka na mfalme, na Balaamu aliendelea kuwepo ili kusaidia katika kuukamilisha.

Balaamu alishuhudia mafanikio ya mpango wake wenye kuharibu, aliona laana ya Mungu ikiwajia watu Wake, na maelfu wakianguka katika hukumu Zake; lakini haki ya (452) mbingu iliyoadhibu dhambi katika Israeli haikumruhusu mjaribu kuepuka. Katika vita ya Israeli dhidi ya Wamidiani, Balaamu aliuawa. Alihisi kuwa mwisho wake ulikuwa karibu pale aliposema, “Na nife kifo chake mwenye haki, na mwisho wangu uwe mfano wa mwisho wake!” Lakini hakuchagua kuishi maisha ya haki, na mwisho wake ukawa pamoja na mwisho wa maadui wa Mungu.

Janga la Balaamu lilikuwa sawa na la Yuda, na tabia yao inafanana. Watu hawa wawili walijaribu kuunganisha kazi ya Mungu na kazi ya Mammoni, na wakakutana na kushindwa. Balaamu alimfahamu Mungu wa kweli, na kujidai kumtumikia; Yuda alimuamini Yesu kuwa ndiye Masihi, na akajiunga na wafuasi Wake. Lakini Balaamu alitumaini kufanya utumishi wa Yehova kuwa hatua ya kupitia katika kupata utajiri na heshima ya ulimwengu; na aliposhindwa alijikwaa na kuanguka na kuvunjika. Yuda alitegemea kwa kujiunga na Kristo atapata utajiri na kupanda cheo katika ufalme wa ulimwengu ambao, kama alivyoamini, Masihi alikuwa karibu kuuanzisha. Kushindwa kwa matumaini yake kulimpelekea kuasi na maangamizi. Wote wawili Balaamu na Yuda walipokea nuru kubwa na kufurahia, lakini dhambi moja ilipoingia ilitia sumu katika tabia yote na kusababisha uangamivu wao.

Ni jambo la hatari kuruhusu tabia isiyo ya Kikristo kukaa ndani ya moyo. Dhambi moja iliyoendekezwa, kidogo kidogo, itaharibu tabia, na kusababisha nguvu nzuri kutawaliwa na tamaa mbaya. Kuondolewa kwa ulinzi wa utambuzi, kuendekeza mazoea maovu, hatimaye hudharau madai makubwa ya wajibu, na kuvunja ulinzi wa nafsi na kufungua njia ya shetani ili aingie na kutuongoza kwenda nje ya njia. Usalama pekee ni kupeleka maombi yetu juu kila siku kutoka ndani ya moyo, kama alivyofanya Daudi, “Nyayo zangu zimeshikamana na njia zako. Hatua zangu hazikuondoshwa.” Zaburi 17:5.

Sura ya 41.- Uasi Katika Yordani

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Hesabu 25.

Wakiwa na mioyo yenye furaha na imani iliyorejeshwa upya kwa Mungu, jeshi lenye ushindi la Israeli lilirudi kutoka Bashani. Walikuwa tayari wamepata kumiliki nchi ya thamani, na walijiamini kwamba watapata ushindi wa Kanaani papo kwa hapo. Ni mto Yordani tu ndio ulikokuwa kati yao na Nchi ya Ahadi. Ng'ambo ya mto kulikuwa na bonde lenye rutuba, lililofunikwa na uoto wa kijani, likipata maji kutoka katika vijito kutoka kwenye chemchemi nzuri, na kutiwa kivuli na miti ya minazi. Upande wa mpaka wa magharibi kuliinuka minara na ikulu za Yeriko, zikiwa zimejaa miti ya minazi kiasi cha kuitwa "mji wa miti ya minazi."

Upande wa mashariki ya Yordani, kati ya mto na bonde la juu ambalo walikuwa wakilipitia, pia kulikuwa na bonde, likiwa na umbali wa maili kadhaa kwa upana na likienea umbali kadhaa kando kando ya mto. Bonde hili lililokuwa na kivuli lilikuwa na hali ya hewa ya joto; hapa kuliota Shitimu, au miti iitwayo Acacia, na kulifanya bonde liitwe "Bonde la Shitimu." Ni mahali hapa Waisraeli walipoweka kambi, na katika vichaka vya miti ya acacia kando kando ya mto wakapata kuweka makubaliano.

Lakini katikati ya mandhari hii ya kuvutia walikuwa wapatwe na uovu wa kufisha kuliko jeshi lenye silaha au wanyama wa mwituni wa jangwani. Nchi hiyo, ikiwa na utajiri wa asili, ilikuwa imechafuliwa na wakaaji wake. Ibada ya hadhara ya Baali, mungu mkuu, uovu ulio mbaya na wa kudhoofisha ulikuwa ukidumu kufanyika. Katika kila mahali kulikuwa na uvunjaji wa maadili kwa ibada za sanamu, majina ambayo yalipendekezwa ya uovu na uchafu wa watu.

Mazingira haya yalileta mvuto mchafu kwa Waisraeli. Akili zao kikawa sawa na mawazo maovu ambayo yalidumu kuwepo; maisha yao yasiyo na tahadhari na bila kutenda (454) yalileta madhara yake ya kuvunjika kwa maadili; na bila kutambua walikuwa wanamuacha Mungu na kuelekea kwenye hali ambayo wataanguka majaribuni kwa urahisi.

Wakati wa kambi yao kando kando ya Yordani, Musa alikuwa anaandaa mipango ya kuimiliki Kanaani. Katika kazi hii kiongozi mkuu alikuwa anaifanya; lakini kwa watu mda huu ulikuwa wa mashaka na matarajio yalikuwa yenye utata, na kabla ya kupita wiki nyingi historia yao ilitiwa makosa kwa kujitenga na wema na uadilifu.

Kwa mara ya kwanza kulikuwa na mahusiano ya kati ya Waisraeli na majirani waliokuwa wapagani, lakini ilikuwa ni baada ya wanawake wa Kimidiani kuingia ndani ya kambi. Muonekano wao wa nje haukuleta tahadhari, na hivyo mipango yao ikafanyika kimya kimya kiasi kwamba Musa hakuweza kujua jambo hilo. Lengo la wanawake hawa lilikuwa, katika kufanya mahusiano na Waebrania, kuwafanya waasi sheria ya Mungu, na kuwaletea umuhimu wa mila na desturi za kipagani, na kuwaongoza katika ibada ya

sanamu. Misukumo hii ilifichwa chini ya jina la urafiki, kiasi kwamba hawakuweza kutiliwa mashaka, hata na walinzi wa watu. Katika mapendekezo ya Balaamu, sherehe kubwa kwa ajili ya heshima ya miungu yao iliandaliwa na mfalme wa Moabu, na ilipangwa kwa siri kwamba Balaamu lazima awafanye Waisraeli kuhudhuria.

Walikuwa wakimchukulia kuwa ni nabii wa Mungu, na hivyo alikuwa na ugumu kidogo tu katika kutimiza lengo lake. Idadi kubwa ya watu iliungana naye katika kushuhudia sherehe. Walipita hadi katika ardhi iliyozuiliwa, na wakaingia katika mitego ya shetani. Wakishawishika kwa sababu ya muziki na kucheza, na kuvutiwa na burudani za kipagani, walimtupilia mbali Yehova. Walivyoungana katika vicheko na kusherehekea, walijiingiza katika ulevi waliondokewa na fahamu zao na kuvunja kinga za kujikana nafsi. Wakaondoa uwezo wa kuhisi; na wakiwa wamechafua dhamira zao kwa uchafu, walikubali kuanguka na kuabudu sanamu. Walitoa karafa juu ya madhabahu za kipagani na wakashiriki katika mila mbaya zinazodhoofisha.

Haikuchukua muda kabla ya sumu kuenea, kama ugonjwa uuao katika kambi nzima ya Israeli. Wale ambao wangewashinda maadui zao katika vita wao ndio walioshindwa kwa hila za wanawake wapagani. Watu walionekana kuwa wanyonge. Watawala na viongozi walikuwa wa kwanza miongoni mwa walioasi, na hivyo watu wengi walikuwa wakosaji (455) kiasi kwamba uasi ukawa wa taifa. “Israeli akajiunga na Baal-peori.” Wakati Musa alipoamshwa na kuona uovu, mipango ya maadui zake ilikuwa imefanikiwa sio kwamba Waisraeli walishiriki tu katika ibada kwenye Mlima Peor, lakini pia mila za kipagani zilianza kutumika katika kambi ya Israeli. Kiongozi mwenye umri mkubwa alijawa na hasira, na hasira ya Mungu ikawaka.

Vitendo vyao viovu walivifanya Waisraeli ambavyo uchawi wote wa Balaamu usingeweza kufanya – walijitenga na Mungu. Kutokana na hukumu zilizokuwa zinawaka pole pole watu walitambua kuhusu dhambi yao. Tauni kubwa ilikuja katika kambi, ambapo makumi ya maelfu walipatwa na tauni hiyo. Mungu aliamuru kwamba viongozi katika uasi huu wauawe kwa hukumu za mahakimu. Utaratibu huu ulikubaliwa. Wakosaji waliuawa, kisha maiti zao zikaning‘inizwa ili mkutano wote wa Israeli uone, ili kwamba wakiona jinsi viongozi walivyotendewa kwa ukali, waweze kutambua jinsi Mungu anavyochukia dhambi yao na hofu ya ghadhabu Yake dhidi yao. Wote waliona kwamba hukumu ilikuwa ya haki, na watu wakafanya haraka kwenda kwenye hema ya kukutania, na wakatubu dhambi zao kwa machozi.

Wakati wanamlilia Mungu, katika lango la hema ya kukutania, wakati pigo likiendelea kufanya kazi yake ya kuua, na mahakimu wakiendelea kufanya kazi zao za kutisha, Zimri, mmoja wa wakuu wa Israeli, alikuja kwa kujiamini katika kambi, akiwa na kahaba wa Kimidiani, “kichwa cha watu wa Midiani,” ambaye alimchukua hadi kwenye hema yake. Kamwe uovu ulikuwa haujafikia kiasi hicho. Akiwa amelewa, Zimri alisema, “dhambi kama ya sodoma,” na akajitukuza katika aibu yake. Makuhani na viongozi waliinamisha

nyuso zao chini kwa huzuni na uchungu, wakilia “kati ya mlango na madhabahu,” na kumsihi Bwana awahurumie watu wake, na asiache kutoa urithi Wake, wakati mkuu huyo wa Israeli alipojionyesha katika dhambi yake mbele ya mkutano, kana kwamba ni kuipinga hasira ya Mungu na kuwadhihaki mahakimu wa taifa. Finehasi, mtoto wa Eleazari kuhani mkuu, aliinuka kutoka mkutanoni, na akachukua jambia, “akamwandama huyo mtu wa Israeli na kungia ndani ya hema nyuma yake,” wakati kuhani aliyetekeleza hukumu aliheshimiwa mbele ya Israeli, na ukuhani ukawekwa kwake na nyumba yake milele.

Finehasi “amezigeuza hasira zangu zisiwe juu ya wana wa Israeli,” ulikuwa ni ujumbe kutoka mbinguni; “Basi kwa hiyo, sema, Tazama, nampa yeye agano langu la amani; tena (456) kwake yeye, na kizazi chake baada yake, litakuwa agano laukuhani milele; kwa sababu alikuwa na wivu kwa ajili ya Mungu wake, na kuwafanyia upatanisho wana wa Isareli.”

Hukumu zilizomwagwa kwa Israeli kwa sababu ya dhambi zake huko Shitimu, ziliwaharibu waliokuwa hai katika kundi lile, ambao, karibu miaka arobaini hapo kabla, walitamka kwamba, “Hakika watakufa jangwani.” Kuhesabu watu kutokana na maagizo ya mbinguni wakati wa kambi yao katika bonde la Yordani, kulionyesha kwamba “wale waliohesabiwa na Musa na Haruni kuhani, waliohesabiwa wana wa Israeli katika bara ya Sinai,…..napo hapakusalia mtu mmoja miongoni mwao, isipokuwa Kalebu mwana wa Yefune, na Yoshua mwana wa Nuni.” Hesabu 26:64,65. Mungu alipeleka hukumu juu ya Isareli kwa sababu walivutiwa na kutoa kafara za Wamidiani; lakini wajaribu hawakuweza kuepuka ghadhabu ya haki ya mbinguni. Waamaleki, ambao waliwashambulia Israeli huko Refidimu, wakiwaangukia wale waliokuwa wadhaifu na kuchoka wakiwa nyuma ya jeshi, hawakuadhibiwa hadi mda mrefu hapo baadae; lakini Wamidiani waliowaingiza katika dhambi kwa haraka walifanywa wafahamu hukumu za Mungu, kwa kuwa maadui hatari zaidi.

“Walipe kisasi wana wa Israeli juu ya Wamidiani” (Hesabu 31:2), ilikuwa ni amri ya Mungu aliyompa Musa; “kisha baadae utakusanywa uwe pamoja na watu wako.” Amri hii ilikubaliwa mara moja. Watu elfu moja walichaguliwa kutoka kila kabila na kupelekwa nje chini ya uongozi wa Finehasi. “Nao wakapigana na Midiani kama Bwana alivyomwagiza Musa; nao wakamwua kila mume. Nao wafalme wa Midiani wakawaua pamoja na watu wengine waliouawa…wafalme watano wa Midiani; Balaamu, mwana wa Beori naye wakamwua kwa upanga.” Mafungu 7,8. Wanawake pia, walifanywa mateka na jeshi lililowavamia, waliuawa kwa amri ya Musa, kwa vile ndio waliokuwa wakosaji wakubwa na hatari ambao ni maadui wa Israeli.

Huo ndio ulikuwa mwisho wao wale waliopanga mipango mibaya dhidi ya watu wa Mungu. Mtunga Zaburi anasema: “Mataifa wamezama katika shimo walilolifanya; kwa wavu walioficha imewanasa miguu yao.” Zaburi 9:15. “Kwa kuwa Bwana hatawatupa watu wake, wala hutauacha urithi wake. Maana hukumu itarejea haki.” Wakati watu

“huishambulia nafsi yake mwenye haki,” Bwana “naye atawarudishia uovu wao, Atawaangamiza katika ubaya wao.” Zaburi 94:14,15,21,23.

Wakati Balaamu alipoitwa ili awalaani Waebrania hakuweza, kwa uchawi wake wote, akileta uovu juu yao; maana Bwana hakutazama “uovu katika Yakobo,” wala hakuona “ukaidi katika Isareli.” Hesabu 23:21,23. Lakini kupitia kukubali na kuanguka katika majaribu waliasi sheria ya Mungu, na ulinzi waoukaondolewa.

Wakati watu wa Mungu wanapokuwa waaminifu katika amri Zake, “hapana uchawi juu ya Yakobo, wala hapana uganga juu ya Israeli.” Hivyo nguvu zote na mitego ya shetani hutumika kuwafanya waanguke dhambini. Kama wale walio warithi wa sheria ya Mungu wanakuwa wavunjaji wa sheria hiyo, wanajitenga wao wenyewe kutoka kwa Mungu, na hawataweza kusimama mbele za maadui wao.

Waisraeli, ambao hawakuweza kushindwa kwa mikono au uchawi wa Midiani, walianguka kwa makahaba wa Midiani. Hiyo ni nguvu ya mwanamke, aliyejiweka katika utumishi wa shetani, na yuko tayari kuitega na kuiharibu nafsi. “Amewaangusha wengi waliojeruhiwa: Naam, jumla ya waliouawa naye ni jeshi kubwa.” Zaburi 7:26. Ilikuwa kwa jinsi hiyo kwamba watoto wa Sethi walidanganyika na kuingia katika majaribu na kuacha uadilifu wao, na kizazi kitakatifu kikachafuliwa. Ilikuwa ni kwa jinsi hiyo Yusufu alipojaribiwa. Hivyo Samsoni akazisaliti nguvu zake, ulinzi wa Israeli, mikononi mwa Wafilisti. Hapa Daudi alijikwaaa. Na Sulemani, aliyekuwa mwenye hekima zaidi ya wafalme wote, ambaye mara tatu aliitwa mpendwa wa Mungu, akawa mtumwa wa miguso, na kutoa kafara ya uadilifu wake kwa nguvu hiyo hiyo.

“Basi mambo hayo yaliwapata wao kwa jinsi ya mifano, yakaandikwa ili kutuonya sisi, tuliofikiliwa na miisho ya zamani. Kwa hiyo anayejidhania kuwa amesimama, na aangalie asianguke.” 1 Wakorintho 10:11,12. Shetani anajua vizuri vitu anavyotakiwa kuvitumia ndani ya moyo wa mwanadamu. Anajua – maana amejifunza kwa maelfu ya miaka – sehemu ambazo hushambulika kwa haraka katika kila tabia; na katika vizazi vyote amepigana ili kuwaangusha watu walio na nguvu zaidi, wakuu wa Israeli, kwa majaribu yale yale ambayo yalikuwa yenye mafanikio kwa Baalpeori.

Katika vizazi vyote kumekuwepo na tabia ambazo zimeenea na kujikwaa kwenye miamba ya tamaa za mwili. Kadri tunavyokaribia mwisho wa wakati, kadri watu wa Mungu wanavyosimama katika mipaka ya Kanaani ya mbinguni, shetani, kama alivyofanya zamani, atazidisha mara mbili zaidi juhudi zake kuwazuia wasiingie katika nchi nzuri. Huweka mitego yake katika kila nafsi. Sio wajinga na wasiokuwa na tamaduni ndio wanaopaswa kujilinda; ataandaa majaribu kwa wale walio na nafasi za juu kabisa, katika ofisi takatifu; kama ataweza (458) kuwaongoza ili wachafue nafsi zao, ataweza kuwaangamiza wengi kupitia viongozi. Na anatumia mbinu hiyo sasa kama alivyoitumia

miaka elfu tatu iliyopita. Kwa kuwa rafiki wa ulimwengu, kwa kupenda vitu vizuri, kwa kutafuta anasa, sherehe, au kikombe cha mvinyo, anawajaribu ili kuivunja amri ya saba.

Shetani aliwashawishi Israeli katika kuvunja kanuni za maadili kabla ya kuwaongoza katika ibada ya sanamu. Wale wote watakaoidharau sura ya Mungu na kulichafua hekalu lake katika utu wao hawatasita katika kutokumheshimu Mungu ambako kutafurahisha tamaa za mioyo yao. Kujiingiza katika tamaa za mwili hudhoofisha akili na kupunguza thamani ya nafsi. Nguvu za maadili na akili hudhoofika na kulemaa kwa kujifurahisha na mazoea ya wanyama; na haiwezekani kwa mtumwa wa tamaa za mwili kutambua wajibu wa sheria ya Mungu, kuona thamani ya upatanisho, au kuuweka mwili katika thamani iliyo sahihi. Wema, usafi, na kweli, kicho kwa Mungu, na kupenda vitu vitakatifu – hisia zote takatifu na tamaa nzuri ambazo zinawaunganisha watu na ulimwengu wa mbinguni – huteketezwa ndani ya moto wa tamaa.

Nafsi inatiwa giza na kuachwa ikiwa tupu, ikiwa ni makao ya roho chafu, na “ngome ya kila ndege mchafu wa kuchukiza.” Tukiwa tumeumbwa kwa sura ya Mungu husukumwa chini sawa na mtu aliyeburuzwa. Ilikuwa ni kwa kuwa na mahusiano na waabudu sanamu na kuungana nao katika sherehe zao kwamba Webrania waliongozwa katika kuasi sheria ya Mungu na kuleta hukumu Zake kwa taifa. Hivyo leo pia ni kwa kuwaongoza wafuasi wa Kristo ili kuwa na mahusiano na wasioamini na kujiunga katika furaha zao kwamba shetani amefanikiwa zaidi kuwashawishi wafanye dhambi. “Kwa hiyo, tokeni kati yao, mkatengwe nao, asema Bwana, Msiguse kitu kilicho kichafu.” 2 Wakorintho 6:17. Mungu anawataka watu Wake sasa wawe na utofauti mkubwa kutoka ulimwenguni, katika desturi, mazoea, na kanuni, kama alivyowataka Israeli wa zamani. Kama watafuata mafundisho ya neno lake kwa uaminifu, tofauti hii itakuwepo; vinginevyo haiwezi kuonekana. Maonyo yaliyotolewa kwa Waebrania dhidi ya kufanana na wapagani hayakuwa ya moja kwa moja kuliko yale yanayowazuia Wakristo kufanana na roho na desturi za wasioamini.

Kristo anazungumza kwetu, “Msiipende dunia, wala mambo yaliyomo. Mtu akiipenda dunia, kumpenda Baba (459) hakumo ndani yake.” 1 Yohana 2:15. “kuwa rafiki wa dunia ni kuwa adui wa Mungu.” Yakobo 4:4. Wafuasi wa Kristo wanapaswa kujitenga na wadhambi, wakichagua jamii yao mahali ambapo pana nafasi ya kuwatendea mema. Hatuwezi kuamua kwa makusudi kujitenga na kundi la wenye mvuto wa kutufanya tuwe mbali na Mungu. Wakati tunaomba “usitutie majaribuni,” tunapaswa kujitenga na majaribu, mbali kiasi iwezekanavyo.

Ilikuwa wakati Waisraeli walipokuwa katika hali ya kutojali utu wao wa nje na usalama ndipo walipoongozwa kutenda dhambi. Walishindwa kumuweka Mungu mbele yao daima, walidharau kuwa na maombi na wakawa na roho ya kujiamini. Kutokujali na kujiamini vikaacha ngome ya nafsi ikiwa bila ulinzi, na mawazo yasiyo sahihi yakaingia. Walikuwa ni wala njama ndani ya kuta ndio walioangusha ngome za kanuni na kuwasaliti Waisraeli

katika nguvu za shetani. Ni kwa njia hiyo kwamba shetani anatafuta kuingamiza nafsi. Maandalizi ya mda mrefu, yasiyojulikana na ulimwengu, huendelea ndani ya moyo kabla ya Mkristo hajafanya dhambi kwa uwazi. Akili haigeuki mara moja kutoka usafi na utakatifu na kuwa dhoofu, chafu, na kutenda kosa. Huchukua mda kuwadhoofisha wale walioumbwa kwa mfano wa Mungu na kuwa wa shetani. Kwa kutazama tunabadilishwa. Kwa kuendekeza mawazo mabaya mtu anaweza kuzielimisha akili zake kwamba dhambi ambayo aliichukia badae itamfurahisha.

Shetani anatumia kila njia ili kuleta makosa na uovu kwa wengi. Hatuwezi kutembea katika mitaa ya miji yetu bila kusikia au kuona habari za uhalifu zikiwa katika baadhi ya vitabu vya hadithi, au hata kuigizwa katika majumba ya maonyesho. Akili inaelimishwa na kukubaliana na dhambi. Masomo yaliyofanywa kwa uovu huwekwa kwenye makala kama kumbukumbu za siku, na kila kitu kinachoweza kuchochea tamaa za mwili huletwa kwao kama historia za kuvutia. Wanasikia na kusoma mengi yanayohusu kudhoofisha na uahalifu kiasi kwamba yeye aliyekuwa muadilifu, ambaye angeweza kuwa na mstuko katika hali hiyo, huwa mgumu, na wanadumu kuwa na hamu kubwa katika mambo haya.

Katika moja ya vitu vinavyofurahisha watu wengi katika ulimwengu wa leo, hata wale wanaojiita kuwa Wakristo, huwa na mwisho ule ule kama ilivyokuwa kwa wale wapagani. Kwa kweli wapo wachache miongoni mwao ambao shetani hawaharibu nafsi. Kupitia ngoma amefanya kazi katika vizazi vingi kuamsha tamaa za mwili na kutukuza uovu. Muziki uitwao opera, ukiwa na maonyesho yanayowavutia na muziki usiofaa, muziki uitwao masquerade, kucheza, mchezo wa karata, shetani huvitumia ili kuvunja vipingamizi (460) vya kanuni na kufungua mlango wa tamaa za mwili. Katika kila kusanyiko kwa ajili ya anasa mahali ambapo kiburi hutawala au tamaa za kula, mahali ambapo huwaongoza kumsahau Mungu, na kupoteza dira ya kupenda mambo ya milele, hapo shetani huifunga nafsi kwa minyororo yake.

“Linda moyo wako kuliko yote uyalindayo,” ni ushauri wa mwenye hekima, “Maana ndiko zitokako chemchemi za uzima.” Mithali 4:23. Mtu “aonavyo nafsini mwake, ndivyo alivyo.” Mithali 23:7. Moyo lazima ufanywe kuwa mpya kwa neema za mbingu, vinginevyo itakuwa bure kutafuta usafi wa maisha. Yeye anayejaribu kujenga tabia njema bila kumtegemea Kristo anajenga nyumba yake juu ya mchanga. Wakati wa dhoruba kali za majaribu hakika itaangushwa. Ombi la Daudi linapaswa kuwa ombi la kila nafsi: “Ee Mungu uniumbie moyo safi, uifanye upya roho iliyotulia ndani yangu.” Zaburi 51:10. Na tukiwa ni washika wa karama za mbinguni, tunapaswa kuendelea na kufika utimilifu, tukiwa “tunalindwa na nguvu za Mungu kwa njia ya imani.” 1 Petro 1:5.

Hata hivyo bado tunayo kazi ya kufanya ili kupinga majaribu. Wale ambao hawataanguka katika mbinu za shetani wanapaswa kulinda vizuri maeneo ya nafsi; wanapaswa kujizuia kusoma, kuona, au kusikia kile kitakacholeta mawazo machafu. Akili haipaswi kuachwa itangetange huku na huko katika kila kitakachopendekezwa na adui wa

roho. “vifungeni viuno vya nia zenu,” anasema mtume Petro, “na kuwa na kiasi….msijifananishe na tamaa zenu za kwanza…za ujinga wenu; bali kama yeye aliyewaita alivyo mtakatifu, ninyi nanyi iweni watakatifu katika mwenendo wenu.” 1 Petro 1:13 – 15.

Paulo anasema, “mambo yote yaliyo ya kweli, yote yaliyo ya staha, yote yaliyo ya haki, yote yaliyo safi, yote yenye kupendeza, yo yote yenye sifa njema; ukiwapo wema wowote, ikiwapo sifa nzuri yoyote, yatafakarini hayo.” Wafilipi 4:8. Hili litahitaji maombi ya dhati na kudumu kukesha. Tunapaswa kupata msaada wa kuwepo kwa Roho Mtakatifu, ambaye ataleta mvuto wa roho kuelekea juu, na kukaa ndani yake katika mambo safi na matakatifu. Na tunapaswa kujifunza neno la Mungu kwa dhati. “Jinsi gani kijana aisafishe njia yake? Kwa kutii, akilifuata neno lako.” “Neno lako,” anasema mtunga Zaburi, Moyoni mwangu nimeliweka, Nisije nikakutenda dhambi.” Zaburi 119: 9,11. (461)

Dhambi ya Israeli huko Baal-Peori ilishusha hukumu za Mungu kwa taifa, na ingawa dambi kama hizo zinaweza zisiadhibiwe kwa haraka sasa, hakika zitapata adhabu inayostahili. “Mtu akiliharibu hekalu la Mungu, Mungu atamharibu mtu huyo.” 1 Wakorintho 3:17. Asili ina adhabu kwa ajili ya makosa haya – adhabu ambazo, kwa haraka au kuchelewa, zitaletwa kwa kila mkosaji. Ni dhambi hizi zaidi ya zingine ambazo zimesababisha hofu katika kudhoofika kwa kizazi chetu, na mzigo wa magonjwa na taabu ambazo ulimwengu umelaaniwa. Watu wanaweza kuficha dhambi zao kwa wanadamu wenzao, lakini hakika watavuna matunda yake kikamilifu bila kupungua, katika matatizo, magonjwa, upumbavu, au kifo. Na zaidi ya maisha haya kuna mahakama ya kutoa hukumu, ambapo adhabu yake ni ya milele. “watendao mambo ya jinsi hiyo hawataurithi ufalme wa Mungu,” lakini wakiwa pamoja na shetani na malaika waovu watakuwa na sehemu katika lile “ziwa la moto” ambalo “ni mauti ya pili.” Wagallatia 5:21; Ufunuo 20:14.

“Maana midomo ya malaya hudondoza asali, na kinywa chake ni laini kuliko mafuta. Lakini mwisho wake ni mchungu kuliko pakanga. Ni mkali kama upanga wa makali kuwili.” Mithali 5:3,4. “Itenge njia yako mbali naye, wala usiukaribie mlango wa nyumba yake. Usije ukawapa wengine heshima yako. Na wakorofi miaka yako; wageni wasije wakashiba nguvu zako, kazi zako zikawa ndani ya nyumba ya mgeni; Nawe ukaziombolea siku zako za mwisho, Nyama yako na mwili wako utakapoangamia.” Mafungu 8-11. “Maana nyumba yake inaelekea mauti.” “katika hao wamwendeao harudi hata mmoja.” Mithali 2:18,19. “Wageni wake wamo chini kuzimuni.” Mithali 9:18.

Sura ya 42.- Sheria Yarudiwa

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati 4 hadi 6; 28.

Bwana alimtangazia Musa kwamba muda ulioamriwa kwa ajili ya kuimiliki Kanaani ulikuwa karibu; na kadri nabii mwenye umri mkubwa aliposimama juu ya vilele na kutazama ng'ambo ya Yordani na Nchi ya Ahadi, alitazama kwa hamu kubwa katika urithi wa watu wake. Je, inawezekana kubadili kauli iliyotamkwa juu yake kwa sababu ya dhambi yake pale Kadeshi? Kwa ombi la dhati alisihi, "Ee Bwana, Mungu, umeanza kumwonyesha mtumishi wako ukubwa wako, na mkono wako wa nguvu; kwani kuna mungu gani mbinguni au duniani awezaye kufanya mfano wa kazi zako, na mfano wa matendo yako yenye nguvu? Nami nakuomba nivuke, nikaione hiyo nchi nzuri iliyoko ng'ambo ya Yordani, mlima ule mzuri na Lebanoni." Kumbukumbu la Torati 3:24-27.

Jibu lilikuwa, "Na ikutoshe, usinene nami zaidi jambo hili. Kwea katika kilele cha Pisga ukainue macho yako upande wa magharibi, na kaskazini, na kusini, na mashariki, ukaitazame kwa macho yako, kwa maana huvuki mto huu wa Yordani."

Bila manung'uniko Musa alikubaliana na tamko la Mungu. Na sasa wasiwasi wake mkubwa ulikuwa kwa Israeli. Ni nani atakayeguswa na kutaka mafanikio yao kama alivyoguswa? Akaumimina moyo wake kwa kuomba, "Bwana, Mungu wa roho za wenye mwili wote, na aweke mtu juu ya mkutano, atakayetoka mbele yao; atakayewaongoza watokapo, na kuwaleta ndani, ili mkutano wa Bwana wasiwe kama kondoo wasio na mchungaji." Hesabu 27:16,17.

Bwna alisikia ombi la mtumishi Wake; na jibu likaja, "Mtwae Yoshua, mwana wa Nuni, mtu mwenye roho ndani yake, ukamwekee mkono wako; kisha ukamweke mbele ya Eleazari kuhani, na mbele ya mkutano wote; ukampe mausia mbele ya macho yao. Nawe utaweka juu yake sehemu ya heshima yako, ili mkutano wote wa wana wa Israeli wapate (463) kutii." Mafungu 18-20. Yoshua alikuwa pamoja na Musa kwa mda mrefu; na akiwa ni mtu mwenye hekima, uwezo, na imani, alichaguliwa kuwa mahali pa Musa.

Kupitia kuwekewa mikono na Musa, na akiwa na jukumu kubwa, Yoshua aliwekwa kando kuwa kiongozi wa Israeli. Sasa aliwekwa pia kuwa mshirika wa serikali. Maneno ya Mungu kuhusu Yoshua yalikuja kupitia kwa Musa na kwenda kwenye mkutano, "Naye atasimama mbele ya Eleazari kuhani, naye atamwulizia kwa hukumu ya ile Urimu mbele za Bwana; kwa neno lake watatoka, na kwa neno lake wataingia; yeye na wana wa Israeli wote pamoja naye, mkutano wote pia." Mafungu ya 21-23.

Kabla ya kuacha nafasi yake kama kiongozi aliyekuwa anaonekana wa Israeli, Musa aliagizwa kurudia kusimulia historia ya ukombozi wao kutoka Misri na jinsi walivyosafiri jangwani, na pia kurudia kusema tena sehemu muhimu za sheria iliyotolewa Sinai. Wakati sheria inatolewa, watu wachache waliokuwepo wakati huu hawakuwa na umri mkubwa kiasi cha kutambua jinsi tukio lilivyokuwa na utisho. Kwa vile walikuwa karibu na kuvuka

Yordani na kumiliki Nchi ya Ahadi, Mungu angependa kutoa mbele yao madai ya ya sheria Yake na kuwahusisha na utii kuwa sharti la mafanikio yao.

Musa alisimama mbele za watu na kurudia maonyo yake na ushauri wake. Uso wake uliangazwa na nuru takatifu, nywele zake zilikuwa nyeupe kwa sababu ya umri; lakini umbo lake lilikuwa wima, uso wake ukiashiria kuwa na afya njema, na macho yake yalikuwa safi yenye uwezo wa kuona vyema. Lilikuwa ni tukio muhimu, na kwa hisia kali alionyesha upendo na rehema za aliye Kinga yao yenye nguvu.

“Maana uliza sasa siku zilizopita, zilizokuwa kabla yako, tangu siku ile Mungu aliyoumba mwanadamu juu ya nchi, na toka pembe hii ya mbingu hata pembe hii, kwamba kumetukia neno lolote kama neno hili kubwa, au kwamba kumesikiwa habari ya neno kama hili? Je watu wakati wowote wameisikia sauti ya Mungu ikinena toka kati ya moto, kama wewe ulivyosikia, wasife? Au Mungu amekwenda wakati gani akajitwalia taifa toka kati ya taifa lingine, kwa majaribu, na kwa ishara, na kwa maajabu, na kwa vita, na kwa mkono hodari, na kwa mkono ulionyoshwa, na kwa maogofya makuu, kama vile Bwana, Mungu wenu, alivyowatendea ninyi katika Misri, mbele ya macho yenu? Wewe umeonyeshwa haya, ili upate kujua ya kuwa Bwana ndiye Mungu, hapana mwingine ila yeye.” (464)

“Bwana hakuwapenda ninyi, wala hakuwachagua ninyi, kwa sababu mlikuwa wengi kuliko mataifa yote, maana mlikuwa wachache kuliko watu wote; bali kwa sababu Bwana anawapenda, na kwa sababu alitaka kuutimiza uapo wake aliowaapia baba zenu, ndio sababu Bwana akawatoa kwa mkono wa nguvu, akawakomboa katika nyumba ya utumwa, katika mkono wa Farao, mfalme wa Misri. Basi jueni ya kuwa Bwana, Mungu wenu, ndiye Mungu; Mungu mwaminifu, ashikaye agano lake na rehema zake kwao wampendao, na kushika amri zake, hata vizazi elfu.” Kumbukumbu la Torati 7:7 – 9.

Watu wa Israeli walikuwa tayari kuelezea kuwa matatizo yao kwa Musa wao; lakini sasa hisia zao kwamba alikuwa anatawaliwa na kiburi, kutaka makuu, au ubinafsi, ziliondolewa, na walisikiliza maneno yake kwa uangalifu. Musa kwa uaminifu aliweka wazi makosa yao na uasi wa baba zao. Mara kwa mara walikuwa na hisia za kutokuwa wavumilivu na waasi kwa sababu ya kuzunguka kwao kwa muda mrefu katika jangwa; lakini Bwana hakulaumiwa kwa sababu ya kuchelewa huku katika kuimiliki Kanaani; alihuzunishwa zaidi yao kwa sababu hawakufanikiwa kuimiliki Nchi ya Ahadi mara moja na hivyo kuonyesha mbele ya mataifa uwezo na nguvu zake katika kuwakomboa watu wake.

Wakiwa na kutokumtegemea Mungu, wakiwa wenye kiburi na kutokuamini, hawakuwa wameandaliwa kuingia Kanaani. Kwa namna yoyote wasingeweka bayana kwamba watu hawa, Bwana ni Mungu wao; kwa sababu hawakuwa na tabia na usafi wake, wema, na kicho. Kama baba zao wangejitoa kwa imani katika maagizo ya Mungu, wakitawaliwa na hukumu zake na kutembea katika sheria yake, wangekuwa wameshafika

Kanaani muda mrefu, wakiwa na mafanikio, watakatifu, na watu wenye furaha. Kuchelewa kwao kuingia nchi nzuri hakukumtukuza Mungu na kuondoa utukufu wake mbele ya mataifa yaliyowazunguka.

Musa, ambaye alifahamu tabia na thamani ya sheria ya Mungu, aliwahakikishia watu kwamba hapakuwa na taifa jingine lilokuwa na kanuni zenye hekima, za haki, na rehema kama walizopewa Waebrania. “Angalieni,” alisema, “nimewafundisha amri na hukumu, vile vile kama Bwana, Mungu wangu, alivyoniamuru, ili mzitende katika nchi mwingiayo ili kuimiliki. Zishikeni basi, mkazitende, maana hii ndiyo hekima yenu na akili zenu, machoni pa mataifa watakaozisikia amri hizi zote, na watasema, Hakika taifa hili kubwa ni watu wenye hekima na akili.”

Musa aliwaelekeza katika “siku ile uliyosimama mbele za Bwana huko Horebu.” Na akawapa changamoto jeshi la Waebrania: “liko taifa gani kubwa, lililo la Mungu aliye karibu nao, kama Bwana, Mungu wetu alivyo, kila tumwitapo? Tena liko taifa gani kubwa, lililo na amri na hukumu zenye haki kama torati hii yote; ninayoiweka mbele yenu leo?” Leo changamoto kwa Israeli inaweza kurudiwa. Sheria ambazo Mungu aliwapa watu Wake wa zamani zilikuwa njema na zenye hekima, nzuri, na za kibidanamu zaidi kuliko za mataifa yaliyoendelea ya duniani. Sheria za mataifa zina alama ya mapungufu na hisia za moyo ambao haujafanywa upya; lakini sheria ya Mungu ina muhuri wa mbinguni.

“Bali Bwana amewatwaa ninyi, na kuwatoa katika tanuu ya chuma,” alisema Musa, “mpate kuwa watu wa urithi kwake.” Nchi ambayo punde walikuwa waingie, na ambayo ingekuwa yao ila kwa masharti ya utii wa sheria ya Mungu, ilielezewa kwao hivyo – na ni kwa jinsi gani maneno haya yangegusa mioyo ya Israeli, kadri walivyokumbuka kwamba yeye aliyewapa sura ya mibaraka ya nchi nzuri, kwa kupitia dhambi zao, ameondolewa asishiriki katika mibaraka ya watu wake:“Kwa kuwa Bwana, Mungu wako, yuakuingiza katika nchi nzuri,” “si mfano wa nchi ya Misri mlikotoka, uliyokuwa ukipanda mbegu zako humo na kuinywesha kwa mguu wako, kama shamba la mboga; lakini nchi mwuivukiayo kuimiliki ni nchi ya vilima na mabonde, nayo hunyweshwa maji ya mvua ya mbinguni,” “nchi ya ngano na shayiri, na mizabibu, na mitini, na mikomamanga; nchi ya mizeituni ya mafuta, na asali; nchi utakayokula mikate humo, pasina shida, hutapungukiwa na kitu ndani yake; nchi ambayo mawe yake ni chuma, na milima yake yafukua shaba,” “nayo ni nchi itunzwayo na Bwana, Mungu wako; macho ya Bwana, Mungu wako, ya juu yake, tangu mwanzo wa mwaka hata mwisho wa mwaka.” Kumbukumbu la Torati 8:7-9 ; 10:11 – 12.

“Tena itakuwa atakapokwisha Bwana, Mungu wako, kukuleta katika nchi aliyowapa babu zako, Ibrahimu, na Isaka, na Yakobo, ya kuwa atakupa; miji mikubwa mizuri usiyoijenga wewe, na nyumba zimejaa vitu vyema vyote usizojaza wewe, na visima (466) vimefukuliwa usivyofukua wewe, mashamba na mizabibu na mizeituni usiyoipanda wewe, nawe utakula na kushiba; ndipo ujitunze, usije ukamsahau Bwana.” “Jihadharini nafsi zenu, msije mkalisahau agano la Bwana, Mungu wenu, ……kwa kuwa Bwana, Mungu

wenu, ni moto ulao, Mungu mwenye wivu." Kama watafanya maovu mbele za Bwana, ndipo, Musa alisema, "mtaangamia kabisa juu ya nchi mwivukiayo Yordani kuimiliki."

Baada ya kurudia kuifundisha sheria kwa wazi, Musa alimaliza kazi ya kuiandika sheria yote, amri, na hukumu ambazo Mungu alimpa, na kanuni zote kuhusu utaratibu wa kutoa kafara. Kitabu kilichokuwa na kanuni hizo kiliwekwa juu ya uangalizi wa maofisa, na kwa usalama ziliwekwa kando ya sanduku la agano. Hata hivyo bado kiongozi mkuu alikuwa na hofu kwamba watu watamuacha Mungu. Kwa hotuba bora zaidi na ya kusisimua aliwahutubia kile kitakacho kuwa chao kwa masharti ya utii, na laana zitakazofuata kutokana na uasi:

"Itakuwa utakaposikia sauti ya Bwana, Mungu wako, kwa bidii, kutunza kuyafanya maagizo yake yote nikuagizayo leo," "Utabarikiwa mjini, utabarikiwa na mashambani," katika "uzao wa tumbo lako, na uzao wa nchi yako, na uzao wa wanyama wako wa mifugo…….Litabarikiwa kapu lako na chombo chako cha kukandia unga. Utabarikiwa uingiapo, utabarikiwa utokapo. Bwana atawafanya adui zako wainukao juu yako kupigwa mbele yako……Bwana ataiamuru baraka ije juu yako katika ghala zako, na mambo yote utakayotia mkono wako."

"Lakini itakuwa usipotaka kuisikiza sauti ya Bwana, Mungu wako, usiyaangalie kufanya maagizo yake yote na amri zake, nikuagizazo hivi leo; ndipo zitakapokuja laana hizi zote na kukupata," "Nawe utakuwa ushangao, na mithali, na dharau kati ya mataifa yote huko atakakokuongoza Bwana." "Bwana atakutawanya katika mataifa yote, tokea ncha hii ya dunia hata ncha hii ya dunia; nawe huko utatumikia miungu mingine usiyoijua wewe wala baba zako, nayo ni miti na mawe. Wala katika mataifa hayo hutapata raha iwayo yote, wala hutakuwa na kituo cha wayo wa mguu wako; lakini Bwana atakupa moyo wa kutetema, na macho ya kuzimia, na roho ya kudhoofika; na uzima wako utakuwa na wasiwasi mbele yako; nawe utakuwa na woga usiku na mchana, wala hutaamini kamwe (467) maisha yako; asubuhi utasema, Laiti ingekuwa jioni! Na jioni utasema laiti ingekuwa asubuhi! Kwa kicho cha moyo wako utakavyokucha, na kuona kwa macho yako utakavyoona."

Kwa njia ya Uvuvio wa Roho, akiangalia mbele zaidi katika mwisho wa wakati, Musa alitoa hali hatari ya hatima ya anguko la Israeli kama taifa, na angamizo la Yerusalemu litakalofanywa na jeshi la Rumi: "Bwana atakuletea taifa juu yako kutoka mbali, kutoka ncha ya dunia, kama arukavyo tai; taifa usiloufahamu ulimi wake; taifa lenye uso mkali, ambalo haliangalii uso wa mzee, wala halipendelei kijana."

Takataka za nchi na matatizo ya watu wakati wa kuzingirwa kwa Yerusalemu chini ya Tito baada ya karne kadhaa kupita, ulielezewa wazi: "naye atakula uzao wa ng`ombe wako, na uzao wa nchi yako mpaka utakapokwisha kuangamizwa……Naye atakuhusuru katika malango yako yote, hata kuta zako ndefu, zenye maboma, ulizokuwa ukiziamini, zishuke,

katika nchi yako yote kila upande…..Nawe utakula uzao wa tumbo lako mwenyewe, nyama ya wana wako na binti zako aliokupa Bwana, Mungu wako, katika mazingirwa na katika mkazo utakaokazwa na adui zako.” “Mwanamke kati yenu aliye mwororo na laini, ambaye hangehatarisha kuweka wayo wa mguu wake nchi kwa umalidadi na ulaini, jicho lake huyo litakuwa ovu juu ya mume wake wa kifuani mwake,…na juu ya mwanawe, na juu ya binti yake, na juu ya mchanga wake; kwa kuwa atawala kwa siri, kwa uhitaji wa vitu vyote; katika kuzingirwa na mkazo utakaokazwa na adui yako katika malango yako.”

Musa alifunga kwa sauti hii ya kuvutia: “Nazishuhudia mbingu na nchi juu yenu hivi leo, kuwa nimekuwekea mbele yako uzima na mauti, baraka na laana; basi chagua uzima ili uwe hai, wewe na uzao wako, kuitii sauti yake, na kushikamana naye; kwani hiyo ndiyo uzima wako, na wingi wa siku zako; upate kukaa katika nchi Bwana aliyowapatia baba zako, Ibrahimu, na Isaka, na Yakobo, kuwa atawapa.” Kumbukumbu la Torati 30:19,20.

Jinsi alivyovutiwa na kweli hizi katika akili zake zote, kiongozi mkuu aliziweka katika fungu takatifu. Wimbo huu haukuwa wa kihistoria tu, lakini wa kiunabii. Wakati (468) ukionyesha utendaji wa ajabu wa Mungu kwa watu Wake siku zilizopita, ulionyesha pia matukio makubwa ya wakati ujao, ushindi wa mwisho wa waaminifu wakati Kristo atakapokuja mara ya pili katika nguvu na utukufu. Watu walielekezwa kuweka kumbukumbnu ya historia hii iliyoandikwa kwa ushairi, na kuifundisha kwa watoto wao na watoto wa watoto wao. Ilikuwa iimbwe na mkutano wakati walipokusanyika katika ibada, na kurudiwa na watu walipokwenda nje katika kazi zao za kila siku. Ulikuwa ni wajibu wa wazazi kuyatia maneno haya ndani ya akili za watoto wao ili yasisahaulike kamwe.

Kwa vile Waisraeli walitakiwa kuwa, katika hali ya pekee, walinzi na watunzaji wa sheria ya Mungu, umuhimu wa amri zake na umuhimu wa utii, na kupitia kwao, kwenda kwa watoto wao na watoto wa watoto wao. Bwana aliamuru kuhusu amri zake: “nawe uwafundishe watoto wako kwa bidii, na kuyanena uketipo katika nyumba yako, na utembeapo njiani, na ulalapo, na uondokapo….Tena yaandike juu ya miimo ya nyumba yako, na juu ya malango yako.”

Wakati watoto watakapowauliza zamani zijazo, “Ni nini mashuhudio, na amri, na hukumu, alizowaagiza Bwana, Mungu wetu?” kisha wazazi walitakiwa kurudia historia ya utendaji wa Mungu wa neema Yake kwao – jinsi Bwana alivyowafanyia katika wokovu wao ili kwamba waweze kutii sheria Yake – na kuwaambia, “Bwana alituamuru kuzifanya amri hizi zote, tumche Bwana, Mungu wetu, tuone mema siku zote ili atuhifadhi hai kama hivi leo. Tena itakuwa haki kwetu kama tukitunza maagizo haya yote mbele za

Bwana, Mungu wetu, kama alivyotuagiza.”

Sura ya 43.- Kifo cha Musa .

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati 31 hadi 34.

Katika utendaji wote wa Mungu kwa watu Wake kuna, kuchanganyikana kwa upendo na rehema zake, ushahidi dhahiri wa haki Yake isiyopungua. Hii inaonekana katika historia ya watu Waebrania. Mungu alitoa mibaraka mingi kwa Israeli. Wema wake kwao unaonyeshwa katika mguso wa pekee: “Mfano wa tai ataharikishaye kioto chake; na kupapatika juu ya makinda yake, alikunjua mbawa zake akawatwaa, akawachukua juu ya mbawa zake. Bwana peke yake alimwongoza.” Na bado ni malipo gani makali yanayowastahili kwa sababu ya uasi wao!.

Upendo usio na mwisho wa Mungu ulidhihirishwa katika zawadi ya Mwana Wake wa pekee ili kukomboa kizazi kilichopotea. Kristo alikuja duniani ili kufunua tabia ya Baba Yake, na maisha Yake yalijazwa na matendo ya wema na upendo wa mbinguni. Na Kristo Mwenyewe alisema: “mpaka mbingu na nchi zitakapoondoka, yodi moja wala nukta moja ya torati haitaondoka hata yote yatimie.” Mathayo 5:18. Sauti hiyo hiyo ambayo kwa uvumilivu, na kusihi kwa upendo inamwalika mdhambi aje kwake na apate msamaha na amani, wakati wa hukumu itawataka waliokataa rehema Zake, “ondokeni kwangu, mliolaaniwa.” Mathayo 25:41. Katika Biblia nzima, Mungu ameelezewa sio tu kama Baba mwenye kujali lakini kama mwamuzi mwenye haki. Ingawa anapendezwa katika kuonyesha rehema, na “mwenye kusamehe uovu na makosa na dhambi.” Hata hivyo “hatamhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe.” Kutoka 34:7

Mtawala Mkuu wa mataifa alisema kwamba Musa hataongoza mkutano wa Israeli kwenye nchi nzuri, na kuomba kwa dhati kwa mtumishi wa Mungu hakukupata badiliko la tamko Lake. Alifahamu kwamba lazima atakufa. Hata hivyo hakusita kuwajali Israeli. Alitafuta kwa uaminifu kuuandaa mkutano kuingia katika ahadi ya urithi. Kwa amri ya mbinguni Musa na Yoshua walikwenda kwenye hema ya kukutania, wakati nguzo ya (470) wingu ilipokuja na kusimama juu ya mlango. Hapa watu walielekezwa kuwa chini ya Yoshua. Kazi ya Musa kama kiongozi wa Israeli ilikoma. Bado alijisahau kuhusu haja ya watu wake. Mbele ya kusanyiko kubwa Musa, katika Jina la Mungu, alisema maneno haya mazuri kwa atakayechukua nafasi yake: “Uwe hodari na moyo mkuu, kwa kuwa utawapeleka wana wa Israeli katika nchi niliyowaapia; nami nitakuwa pamoja nawe.”

Kisha akwageukia wazee na maofisa wa watu, akiwapa wajibu wao wa kutii kwa uaminifu maagizo aliyowaeleza kutoka kwa Mungu. Kadri watu walipokuwa wanamtazama mtu mzee, ambaye punde atachukuliwa kutoka kwao, walikumbuka, kwa kutafakari zaidi, upendo wake kama mzazi, mashauri yake yenye hekima, na kufanya kazi kwake bila kuchoka. Ni jinsi gani mara kwa mara, wakati dhambi zao zilipoleta hukumu za Mungu, maombi ya Musa yalimzuia ili awaache! Wakajawa na huzuni kubwa. Walikumbuka kwa uchungu kwamba kupotoka kwao kulimkasirisha Musa na akafanya dhambi ambapo sasa kwa sababu hiyo lazima afe.

Kuondolewa kwa kiongozi wao mpendwa kungekuwa ni onyo kubwa kwa Israeli kuliko onyo lolote lile ambalo wangeweza kupewa kama maisha yake na kazi vingeendelea. Mungu aliwaongoza wapate kuona kwamba hawakupaswa kuyafanya maisha ya kiongozi wao ajaye yawe na majaribu kama walivyofanya kwa Musa. Mungu huongea na watu wake kwa mibaraka iliyotolewa; na wakati mibaraka hii haionekani kuwa na thamani kwa watu hao, Anaongea kwao kwa mibaraka iliyoondolewa, ili kwamba wapate kujua dhambi zao, na kumrudia kwa moyo wote.

Siku hiyo hiyo kulitolewa amri kwa Musa, “Kwea….mpaka kilima cha Nebo….ukaangalie nchi ya Kanaani, niwapayo wana wa Israeli kuimiliki, ukafe katika kilima, huko ukweako, ukusanywe uwe pamoja na jamaa zako.” Mara kwa mara alikuwa akiondoka kambini, kwa kuitikia wito wa mbinguni, na kuongea na Mungu; lakini sasa alikuwa aondoke katika hali mpya. Anapaswa aende ili kuukabidhi uhai wake kwa Muumba wake. Musa alifahamu kwamba atakufa akiwa peke yake; hapakuwepo na rafiki wa duniani aliyeruhusiwa kumtumikia katika saa zake za mwisho. Kulikuwa na siri na hofu kuhusu hali iliyokuwa mbele yake, kutokana na hilo moyo wake ukasinyaa. Jaribu lake kali lilikuwa ni kutengana na watu aliowajali na kuwapenda – watu ambao kujali kwake na maisha yake yalikuwa yameunganishwa kwao. Lakini alikuwa amejifunza kumtegemea (471) Mungu, na imani isiyohoji alijikabidhi yeye mwenyewe na watu wake katika upendo na rehema Zake.

Kwa mara ya mwisho Musa alisimama mbele ya kusanyiko. Kisha Roho wa Mungu akamshukia tena, na katika lugha yenye mguso wa pekee alitangaza mbaraka kwa kila kabila, na kufunga kwa kuwaombea wote:

“Hapana aliyefanana na Mungu, Ee Yeshuruni,

Ajaye amepanda juu ya mbingu ili akusaidie. Na juu ya mawingu katika utukufu wake

Mungu wa milele ndiye makazi yako, na mikono ya milele i chini yako.

Na mbele yako amemsukumia mbali adui; Akasema, angamiza. Na Israeli anakaa salama, Chemchemi ya Yakobo peke yake, Katika nchi ya ngano na divai; Naam, mbingu zake zadondoza umande.

U heri Israeli. Ni nani aliye kama wewe, taifa lililookolewa na

Bwana!

Ndiye ngao ya msaada wako.” Kumbukumbu la Torati 33:2629.

Musa akageuka kutoka kwenye mkutano, na akiwa kimya na peke yake akashika njia kuelekea mlimani. Alikwenda “mpaka mlima Nebo, hata kilele cha Pisga.” Juu ya kilele akiwa peke yake alisimama, na kutazama kwa macho yaonayo vizuri katika uwanda ulioenea mbele yake.Mbali upande wa magharibi kulikuwa na maji ya Bahari kuu; upande

wa kaskazini, kulikuwa na Mlima Hermoni ukiwa unaelekea angani; upande wa mashariki kulikuwa na bonde la Moabu, na nyuma kulikuwa na nchi ya Bashani, kiashirio cha ushindi wa Israeli; na mbali zaidi upande wa kusini kulikuwa na jangwa kubwa ambalo walikuwa wamesafiri kupitia humo na kuzunguka kwa muda mrefu.

Akiwa peke yake Musa alijikumbusha kuhusu mabadiliko ya maisha yake na shida alizopata tangu alipoondoka katika heshima ya ikulu ya ufalme wa Misri yenye mafanikio, na kuungana na watu wateule wa Mungu. Alikumbuka miaka mingi akiwa jangwani na mifugo ya Yethro, jinsi Malaika alivyotokea katika kichaka kiwakacho moto, na wito wake wa kuwakomboa Israeli. Kisha akaona miujiza ya nguvu ya Mungu ikitolewa kwa niaba ya watu wateule, na rehema Zake nyingi wakati wa miaka ya kuzunguka kwao jangwani na (472) uasi.

Bila kujali yale yote ambayo Mungu aliwatendea, bila kujali maombi yake na kazi zake, ni wawili tu wa wale waliokuwa watu wazima katika jeshi kubwa lililoondoka Misri ndio waliokuwa waaminifu na kuingia Nchi ya Ahadi. Kadri Musa alivyotafakari kuhusu matokeo ya kazi zake, maisha yake yaliyojaa majaribu na kujitoa kafara ilionekana kuwa ni sawa na bure. Hata hivyo hakujutia mizigo aliyoibeba. Alijua kwamba utume na kazi yake ilikuwa ya kuteuliwa na Mungu. Wakati kwa mara ya kwanza alipoitwa kuwa kiongozi wa Israeli kutoka utumwani, alikataa majukumu hayo; lakini tangu alipochukua kazi hakuutupa chini mzigo huo.

Hata pale Mungu alipopendekeza kumuacha, na kuwaangamiza waasi wa Israeli, Musa hakukubaliana na hilo. Ingawa majaribu yake yalikuwa makubwa, alifurahia ishara maalumu za fadhili za Mungu; alikuwa amepata uzoefu mkubwa wakati wa safari wakiwa jangwani, akishuhudia udhihirisho wa nguvu za Mungu na utukufu, na kuongea naye kuhusu upendo Wake; aliona kwamba alikuwa amefanya maamuzi mazuri katika kuchagua kuteseka pamoja na watu wa Mungu, kuliko kufurahia katika anasa za dhambi kwa kipindi kifupi.

Kadri alivyokumbuka kuhusu uzoefu wake akiwa kama kiongozi wa watu wa Mungu, kosa moja liliharibu kumbukumbu yake. Kama kosa hilo lingefutwa, aliona kwamba asingekufa. Alihakikishiwa kwamba toba, na imani katika Kafara iliyoahidiwa, ndivyo vitu alivyotaka Mungu, kisha Musa akatubu dhambi yake tena, na kusihi apate msamaha katika jina la Yesu.

Kisha sasa akawekewa jinsi Nchi ya Ahadi inavyoonekana mbele yake, sio kwamba ilikuwa haionekani vizuri kwa sababu ya umbali, lakini ilionekana vizuri, ikiwa peke yake, na nzuri katika mtazamo wake wakati wa njozi. Katika hali hii alionyeshwa, sio kama ilivyokuwa inaonekana, lakini kama itakavyoonekana, ikiwa na mibaraka ya Mungu juu yake, wakati Israeli watakapoimiliki. Alijiona kuwa ni kama anatazama Edeni ya pili. Kulikuwa na milima iliyofunikwa na mierezi ya Lebanoni, vilima vikiwa na mizeituni na

zabibu, mabonde makubwa yenye kijani kibichi yakiwa na maua yaliyo na matunda, hapa kulikuwa na miti ya minazi, mashamba ya ngano na shayiri, mabonde yaliyo na jua kiasi yakijaa nyimbo za ndege, mji mizuri na bustani nzuri, maziwa ya maji yenye "maji mengi," wanyama wa kufugwa wakila juu ya vilima, na hata katika misitu mwitu kulikuwa na nyuki walizalisha asali. Ilikuwa ni nchi kama Musa, alivyovuviwa na Roho wa Mungu, (475) alivyoielezea Israeli: "Ibarikiwe na Bwana….kwa vitu vya thamani vya mbinguni, kwa huo umande, Na kwa kilindi kilicho chini, na kwa vitu vilivyobora vya matunda ya jua….Na kwa vitu viteule vya milima ya kale,….Na kwa vitu vilivyo bora vya nchi, na kujaa kwake." Musa aliwaona watu wateule wakiwa katika Kanaani, kila kabila na miliki yake. Aliweza kuona historia yao baada ya kukaa katika Nchi ya Ahadi; historia ndefu ya uasi wao na adhabu yao ilionyeshwa wazi mbele zake. Aliwaona, kwa sababu ya dhambi zao, wakitawanyika kwenda kwa mataifa, na utukufu ukiwatoka Israeli, mji wake mzuri ukiaangamizwa, na watu wake wakishikwa mateka katika nchi ya ugenini. Aliwaona wakirejea katika nchi ya baba zao, na hatimaye kuwa chini ya utawala wa Rumi.

Aliruhusiwa kutazama hadi mwisho wa wakati na kutazama kuja kwa mara ya kwanza kwa Mwokozi. Alimuona Yesu akiwa mtoto huko Bethlehemu. Alisikia sauti za malaika zikiimba wimbo wa sifa kwa Mungu na amani duniani. Aliona jinsi nyota ilivyowaongoza watu wenye hekima wa mashariki kwenda kwa Yesu, na nuru kubwa ilijaa akilini mwake jinsi alivyokuwa akikumbuka maneno haya ya unabii, "Nyota itokeayo katika Yakobo. Na fimbo ya Enzi itainuka katika Israeli." Hesabu 24:17. Aliona maisha ya unyenyekevu ya Yesu akiwa Nazareti, utumishi Wake wa upendo na huruma na kuponya, kukataliwa Kwake na taifa lenye kiburi na lisiloamini.

Alisikiliza kwa mshangao jinsi walivyojisifu na kujitukuza juu ya sheria ya Mungu, wakati walimdharau na kumkataa ambaye sheria ilitolewa kwake. Alimuona Yesu akiwa katika mlima wa mizeituni kana kwamba analia na kuuaga mji alioupenda. Kadri Musa alivyoona kukataliwa kwa mwisho na watu ambao alikuwa akiwahangaikia na akiwaombea na kujitoa kafara, watu ambao alikuwa tayari jina lake lifutwe kwenye kitabu cha uzima; kadri alivyosikiliza maneno ya kuogofya, "Angalieni, nyumba yenu imeachiwa hali ya ukiwa" (Mathayo 23:38), moyo wake ulijawa na huzuni, na machozi yakatoka machoni mwake, kwa kumhurumia na kumhuzunikia Mwana wa Mungu.

Alimfuata Mwokozi hadi Gethsemane, na akaona mateso katika bustani, kusalitiwa, kudhihakiwa – kusulubishwa. Musa aliona kwamba kama alivyomuinua nyoka jangwani, hivyo Mwana wa Mungu lazima ainuliwe juu, ili kwamba kila amuaminiye "asipotee, bali (476) awe na uzima wa milele." Yohana 3:15. huzuni, hasira, na hofu ziliujaza moyo wa Musa jinsi alivyoona ufarisayo na chuki ya kishetani iliyoonyeshwa na taifa la Wayahudi dhidi ya Mwokozi wao, Malaika mwenye nguvu ambaye alitangulia mbele ya baba zao. Alisikia kilio cha uchungu cha Kristo, "Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha?" Marko 15:34.

Alimuona akiwa amelala ndani ya kaburi jipya la Yusufu. Giza la kukatisha tamaa lilionekana kuufunika ulimwengu. Lakini alitazama tena, na akamuona akitoka akiwa mshindi, na akipaa mbinguni pamoja na mbinguni na kuwaongoza mateka wengi. Aliona malango yang`aayo yakifunguliwa ili kumpokea, na jeshi la mbinguni likiimba nyimbo za ushindi na kumkaribisha Kiongozi wao. Na hapo ilifunuliwa kwa Musa kwamba yeye pia atakuwa mmoja wa watakaomtumikia Mwokozi, na kumfungulia malango ya milele. Alivyokuwa anatazama hali hiyo, uso wake uling`aa kwa nuru takatifu. Jinsi gani ilionekana kuwa majaribu yake na kujitolea kwake kulivyokuwa kidogo ukilinganisha na yale ya Mwana wa Mungu! ni jinsi gani kuna utofauti ukilinganisha na "utukufu wa milele uzidio kuwa mwingi sana" 2 Wakorintho 4:17. Alifurahi kwamba aliruhusiwa, ingawa kwa kipimo kidogo sana, kushiriki katika mateso ya Kristo. Musa aliwaona wanafunzi wa Yesu wakipeleka Injili ulimwenguni.

Aliona kwamba ingawa watu wa Israeli "kwa jinsi ya mwili" wameshindwa katika jukumu waliloitiwa na Mungu, kwa kutokuamini kwao wameshindwa kuwa nuru ya ulimwengu, ingawa waliidharau rehema ya Mungu na kuiacha mibaraka kama watu Wake wateule – bado Mungu hakutupa uzao wa Ibrahimu; lengo la utukufu ambalo alitaka kulikamilisha kupitia Israeli lilikuwa likamilike. Wote ambao kupitia kwa Kristo watakuwa watoto wa imani walihesabiwa kuwa uzao wa Ibrahimu; walikuwa ni warithi wa agano la ahadi; kama Ibrahimu, waliitwa ili kulinda na kuufahamisha ulimwengu juu ya sheria ya Mungu na Injili ya Mwana wake. Musa aliona nuru ya Injili iking`aa kupitia kwa wanafunzi wa Yesu kwenda kwa "walio gizani" (Mathayo 4:16), na maelfu kutoka katika nchi za Mataifa wakiingia katika mng`ao wa kutoka kwake. Na akiwa anatazama, alifurahi kutokana na kuongezeka na mafanikio ya Israeli.

Na sasa picha nyingine ilipitishwa mbele yake. Alikuwa ameonyeshwa kazi ya shetani katika kuwaongoza Wayahudi kumkataa Kristo, huku wakijiita kuwa wacha Mungu na sheria ya Baba yake. Sasa aliona ulimwengu wa Kikristo chini ya kudanganyika huko wakisema wanamkubali Kristo wakati wanakataa sheria ya Mungu. Alikuwa amesikia kutoka kwa makuhani na wazee akipaza sauti, "Asulubiwe! Asulubiwe!" na sasa alisikia (477) kutoka kwa wanaojiita waalimu Wakristo wakipaza sauti, "Weka mbali sheria!" Aliona Sabato ikikanyagwa chini ya miguu, na kuanzishwa kwa taasisi nyingine mahali pake. Musa alijawa na mshangao tena na huzuni. Ni jinsi gani wale wanaomwamini Kristo wakatae sheria iliyotamkwa kwa sauti Yake juu ya Mlima mtakatifu? Ni jinsi gani anayemcha Mungu aweke pembeni sheria ambayo ndiyo msingi wa serikali Yake mbinguni na duniani?

Kwa furaha Musa aliona sheria ya Mungu ikitukuzwa kwa uaminifu na watu wachache. Aliona pambano kuu la mwisho kati ya nguvu za duniani ili kuwaangamiza wale wanaotunza sheria ya Mungu. Alitazama mbele wakati Mungu atainuka na kuwaadhibu wakaazi wa dunia kwa sababu ya uovu wao, na wale waliolicha Jina lake watafunikwa na

kufichwa katika siku ya hasira yake. Alisikia agano la Mungu la amani kwa wale waliotunza sheria yake, alipotoa sauti Yake kutoka makao matakatifu na mbingu na nchi zikatikisika. Aliona kuja kwa Kristo mara ya pili katika utukufu, watakatifu waliokufa wakiinuka katika maisha ya kutokufa, na watakatifu walio hai wakichukuliwa pasi na kuonja mauti, na kwa pamoja wakipaa na kuimba nyimbo za furaha hadi kwenye Mji wa Mungu.

Bado picha nyingine ilipitishwa na akaona – dunia ikiwa huru kutoka katika laana, ikipendeza kuliko Nchi ya Ahadi iliyopitishwa kwake mda mfupi uliopita. Hakuna dhambi, na kifo hakiwezi kuingia. Hapo mataifa ya waliokombolewa ndio makao yao. Kwa furaha isiyoelezeka Musa alitazama picha hiyo – utukufu wa hitimisho la ukombozi kuliko mng‘ao wa matumaini yake ulivyofikiri. Kuzunguka kwao katika dunia kukapita milele, Israeli wa Mungu hatimaye wameingia katika nchi nzuri.

Kisha njozi ikatoweka, na macho yake yakitazama katika nchi ya Kanaani kama ilivyoonekana kwa mbali. Kisha, kama mpiganaji aliyechoka, alilala na kupumzika. “Basi Musa, mtumishi wa Bwana, akafa huko, katika nchi ya Moabu, kwa neno la Bwana. Akamzika bondeni, katika nchi ya moabu, kuikabili Beth-peori; lakini hapana mtu ajuaye kaburi lake hata leo.” Wengi ambao hawakuwa tayari kusikia mashauri ya Musa wakati (478) alipokuwa nao wangekuwa hatarini ya kufanya ibada ya sanamu kwa maiti yake kama wangefahamu mahali alipozikwa. Kwa sababu hii mahali hapo palifichwa watu wasipaone. Lakini malaika wa Mungu waliuzika mwili wa mtumishi Wake mwaminifu na kulinda kaburi lililokuwa peke yake.

“Wala hajainuka tena katika Israeli nabii kama Musa, ambaye Bwana alimjua uso kwa uso, katika ishara zote na maajabu yote, ambayo Bwana alimtuma kuyatenda…..na katika ule mkono wa nguvu wote, tena katika utisho mkuu wote, alioutenda Musa machoni pa Israeli wote.”

Kama maisha ya Musa yasingetiwa doa na dhambi ile moja, kwa kushindwa kumpa Mungu utukufu wa kutoa maji katika mwamba huko Kadeshi, angeingia katika Nchi ya Ahadi, na angechukuliwa kwenda mbinguni bila kuona mauti. Lakini hakukaa mda mrefu ndani ya kaburi. Kristo Mwenyewe, pamoja na malaika waliomzika Musa, walishuka chini kutoka mbinguni kumuita mtakatifu aliyekuwa amelaa atoke nje. Shetani alijitukuza kwa mafanikio yake ya kumfanya Musa atende dhambi dhidi ya Mungu, na hivyo kuwa chini ya utawala wa kifo. Mshitaki mkuu alisema kwamba kauli ya mbinguni – “Wewe ni mavumbi, na mavumbini utarudi” (Mwanzo 3:19) – ilimpa haki ya kumiliki wafu. Nguvu za kaburi zilikuwa hazijavunjwa, na wote waliokuwa makaburini alidai kuwa ni mateka wake, kamwe wasiachiliwe kutoka katika nyumba yenye giza la kifungo chake.

Kwa mara ya kwanza Kristo alirudisha uhai kwa mfu. Kama Mkuu wa uhai na mwenye mng‘ao alipolikaribia kaburi, shetani alitahadharishwa kutokana na utawala wake. Akiwa

pamoja na malaika wake waovu alisimama ili kuvamia na kutetea utawala aliodai kuwa ni wake. Alijivuna kwamba mtumishi wa Mungu alikuwa ni mfungwa wake. Alisema kwamba hata Musa hakuweza kutunza sheria ya Mungu; kwamba aliuchukua utukufu ambao ni stahili ya Yehova pekee – dhambi ile ile iliyomsababisha shetani afukuzwe kutoka mbinguni – na kwa kuasi amekuwa chini ya utawala wa shetani. Mwenye hila alianzisha mashita ya awali ambayo aliyafanya dhidi ya serikali ya mbinguni, na akarudia malalamiko yake ya kwamba Mungu hakumtendea haki.

Kristo hakuingia katika mvutano dhidi ya shetani. Kristo Angeweza kuleta dhidi yake kazi za ukatili ambazo madanganyo yake yameonekana mbinguni, kwa kusababisha maangamizi ya idadi kubwa ya wakazi wake. Angeweza kuelekezea katika uongo aliousema (479) pale Edeni, ambao umepelekea dhambi ya Adamu na kuleta kifo kwa kizazi cha mwanadamu. Angeweza kumkumbusha shetani kwamba ilikuwa ni kazi yake kuwajaribu Israeli ili kunung‘unika na kuasi, ambako kulimchosha kiongozi aliyekuwa mvumilivu, na akiwa hakujilinda kwa muda mfupi alimshangaza na akafanya dhambi ambayo ilimfanya aanguke katika nguvu za kifo.

Lakini Kristo alirejea kwa Baba yake, akisema, “Bwana na akukemee.” Yuda 9. Mwokozi hakuingia katika mvutano wowote na mshitaki Wake, lakini alianza kazi Yake ya kuvunja nguvu za adui aliyeanguka, na kuleta kifo katika uzima. Hapa kuna ushahidi kwamba shetani hakuweza kushindana, katika utawala wa Mwana wa Mungu. Daima ufufuo ulifanywa kuwa kitu kinachowezekana. Shetani alishindwa katika mawindo yake; wafu wenye haki wataishi tena.

Kutokana na dhambi, Musa alikuwa chini ya nguvu za shetani. Katika wema wake mwenyewe alikuwa ni mtumwa wa kifo kisheria; lakini alifufuliwa katika maisha yasiyo na kifo, akiwa na nafasi yake katika Jina la Mwokozi. Musa alikuja kutoka kaburini mwenye utukufu, na alipaa pamoja na Mwokozi hadi katika mji wa Mungu. Kamwe, hadi ilipoonyeshwa kuwa ni mfano wa kutolewa kwa kafara ya Kristo, haki na upendo wa Mungu havijawahi kuonyeshwa kama alivyomtendea Musa. Mungu alimuondoa Musa asiingie Kanaani, ili afundishe somo ambalo kamwe halitasahaulika – kwamba anahitaji utii kamili, na kwamba watu wanapaswa kuwa makini wasichukue utukufu ambao ni stahili ya Muumba wao. Hakuweza kukubali ombi la Musa kwamba ashiriki pamoja na Israeli katika urithi, lakini hakumuacha wala kumsahau mtumishi Wake.

Mungu wa mbinguni alifahamu mateso ambayo yalimpata Musa; alijua kila tendo la uaminifu katika utumishi katika miaka yote ya vita na majaribu. Juu ya kilele cha Pisga, Mungu alimuita Musa katika urithi ulio na utukufu zaidi kuliko Kanaani ya duniani. Juu ya mlima wa mabadiliko Musa alikuwa pamoja na Eliya, ambaye alichukuliwa juu. Walitumwa kama wenye nuru na utukufu kutoka kwa Baba kwenda kwa Mwana Wake. Na hivyo ombi la Musa, aliloomba karne nyingi hapo kabla, hatimaye lilitimizwa.

Alisimama juu ya “mlima mzuri,” katika urithi wa watu wake, akimshuhudia Yeye ambaye kwake ahadi zote za Israeli zilielekezwa.

Hiyo ni picha ya mwisho iliyofunuliwa kwa mwenye mwili wa kufa katika historia ya mwanadamu huyo ambaye aliheshimiwa sana na mbingu.

Musa alikuwa ni kivuli cha Kristo, yeye mwenyewe alitamka kwa Israeli, “Bwana, Mungu wako, atakuondolea nabii miongoni mwa ndugu zako, kama nilivyo mimi; msikilizeni yeye.” Kumbukumbu la Torati 18:15. Mungu aliona vyema kumuadabisha Musa katika shule ya mateso na umaskini kabla hajaandaliwa kuongoza jeshi la Israeli kwenda Kanaani ya duniani. Israeli wa Mungu, wakiwa wanasafiri kwenda Kanaani ya mbinguni, wanaye Kiongozi ambaye hakuhitaji mafundisho ya kibinadamu ili kumuandaa kwa kazi Yake kama kiongozi wa mbinguni; hata hivyo alifanywa mkamilifu kupitia mateso; na “ilimpasa yeye ateswe alipojaribiwa, aweze kuwasaidia wao wanaojaribiwa.” Waebrania 2:10,18. Mwokozi wetu hakuonyesha udhaifu wowote wa kibinadamu au kutokamilika; hata hivyo alikufa ili apate kwa ajili yetu kuweza kuingia Nchi ya Ahadi.

“Na Musa kweli alikuwa mwaminifu katika nyumba yote ya Mungu kama mtumishi, awe ushuhuda wa mambo yatakayonenwa baadaye, bali Kristo, kama Mwana, juu ya nyumba ya Mungu; ambaye nyumba yake ni sisi, kama tukishikamana sana na ujasiri wetu na fahari ya taraja letu mpaka mwisho.” Waebrania 3:5,6. ‘

Sura ya 44 – Kuvuka Yordani

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Yoshua 1 hadi 5:12.

Waisraeli waliomboleza kwa uchungu kwa sababu ya kuondokewa na kiongozi wao, na siku thelathini ziliwekwa kwa ajili ya kipindi maalumu cha kumbukumbu yake. Kamwe hadi alipochukuliwa kutoka kwao ndipo walipotambua thamani ya mashauri yake ya hekima, kujali kwake kama mzazi, na imani yake isiyoyumbishwa. Kwa kukubali upya walikumbuka masomo ya thamani aliyowapa wakati akiwa pamoja nao.

Musa alikuwa amekufa, lakini mvuto wake haukufa pamoja naye. Uliendelea kuishi, ukijizalisha ndani ya mioyo ya watu wake. Kumbukumbu ya maisha yale matakatifu, ya kujikana nafsi yangekuwepo kwa mda mrefu, kwa kimya, na nguvu itendayo kazi ya kuyarekebisha maisha ya hata wale waliodharau maneno yake ya uzima. Kama kuonekana kwa mwanga wa jua juu ya vilele vya milima baada ya jua kuzama nyuma ya vilima, ndivyo ilivyo kazi safi, takatifu, na nuru nzuri juu ya ulimwengu baada ya watenda kazi wenyewe kufariki. Kazi zao, maneno yao, mfano wao, daima vitaishi. “Kwa maana hataondolewa kamwe; Mwenye haki atakumbukwa milele.” Zaburi 112:6.

Wakati walijawa na huzuni katika kupoteza kwao, watu walijua kwamba hawakuwa wameachwa peke yake. Nguzo ya wingu ilikuwa juu ya hema ya kukutania wakati wa mchana, na nguzo ya moto wakati wa usiku, uhakikisho ya kwamba Mungu bado atakuwa kiongozi wao na msaada kama watatembea katika njia ya amri zake. Kwa sasa Yoshua ndiye aliyetambulika kuwa ni kiongozi wa Israeli. Alikuwa akifahamika kama askari mpiganaji, na karama zake na ubora wake vilikuwa vya thamani hasa katika hatua hii ya historia ya watu wake. Akiwa shupavu, thabiti, mvumilivu, mwenye ushawishi, msafi, asiyejali ubinafsi kwa wale waliokuwa chini ya uangalizi wake, na, zaidi ya yote, aliyevuviwa na imani katika Mungu – hiyo ndiyo iliyokuwa tabia ya mtu aliyechaguliwa na mbingu ili kuongoza majeshi ya Israeli wakati wa kuingia katika Nchi ya Ahadi.

Wakati wa safari katika jangwa alikuwa kama waziri mkuu kwa Musa, na kwa utulivu wake, uaminifu usio wa kulazimishwa, uvumilivu wake wakati wengine (482) wakiyumba, uimara wake wa kusimamia kweli katikati ya hatari, alikuwa ametoa ushahidi wa kufaa kwake ili kuchukua nafasi ya Musa, hata kabla hajaitwa na sauti ya Mungu katika nafasi hiyo.

Ilikuwa ni kwa wasiwasi mkubwa na kutokujiamini kwamba Yoshua alitazama katika kazi iliyokuwa mbele yake; lakini hofu yake iliondolewa kwa kuhakikishiwa na Mungu, “kama nilivyokuwa pamoja na Musa, ndivyo nitakavyokuwa pamoja na wewe; sitakupungukia wala sitakuacha…..Maana ni wewe utakayewarithisha watu hawa nchi hii niliyowaapia baba zao.” “kila mahali zitakapokanyaga nyayo za miguu yenu, nimewapa ninyi, kama nilivyomwapia Musa.” Katika vilele vya Lebanoni vinavyoonekana kwa

mbali, hadi katika fukwe za Bahari kuu, na hata katika kuta za mto Frati ulioko mashariki – sehemu yote hiyo ilikuwa iwe ya kwao.

Kwa kuongeza katika ahadi hii aliambiwa, “Uwe hodari tu na ushujaa mwingi, uangalie kutenda sawasawa na sheria yote aliyokuamuru Musa mtumishi wangu.” Maagizo ya Bwana yalikuwa, “Kitabu hiki cha torati kisiondoke kinywani mwako, bali yatafakari maneno yake mchana na usiku;” “usigeuke mkono wa kuume, au wa kushoto,” “upate kufanikiwa sana kila uendako.” Waisraeli walikuwa bado wameweka kambi upande wa mashariki ya Yordani, ambao uliweka kikwazo cha kwanza katika kuimiliki Kanaani. “Ondoka,” ulikuwa ni ujumbe wa kwanza wa Mungu kwa Yoshua, “vuka mto huu wa Yordani, wewe na watu hawa wote, mkaende hata nchi niwapayo wana wa Israeli.” Hapakuwepo na maagizo ya muelekeo wa njia ambayo wangeipitia. Hata hivyo, Yoshua alijua, kwamba chochote kitakachoamuriwa na Mungu, Atafanya njia ya kutekeleza jambo hilo, katika imani hii, kiongozi asiye na woga na mwenye akili alianza mipango yake ya kusonga mbele.

Maili kadhaa mbele ya mto, yaani upande wa pili kutazamana na walipo weka kambi Waisraeli, kulikuwa na mji mkubwa wenye ngome, mji wa Yeriko. Mji huu kwa kweli ulikuwa ndio kiini cha nchi yote, na ungekuwa ndio kikwazo kikubwa kwa mafanikio ya Israeli. Kwa hiyo Yoshua aliwatuma vijana wawili ili kuupeleleza mji huu na kutazama hali ya wingi wa watu, mali zake, na uimara wa ngome zake. Wakazi wa mji, wakiwa na (483) hofu na mashaka, walidumu kuchukua tahadhari, na wajumbe walikuwa katika hatari kubwa. Hata hivyo, walitunzwa na Rahabu, mwanamke wa Yeriko, huku akihatarisha maisha yake mwenyewe. Kutokana na wema wake walimpa ahadi ya ulinzi wakati mji utakapochukuliwa.

Wapelelezi walirudi kwa usalama wakiwa na habari, “Hakika Bwana ameitia nchi yote katika mikono yetu, tena zaidi ya hayo wenyeji wa nchi wanayeyuka mbele yetu.” Walikuwa wameambiwa wakiwa Yeriko kwamba, “Tumesikia jinsi Bwana alivyokausha maji ya Bahari ya Shamu mbele yenu, hapo mlipotoka Misri, tena mambo hayo mliyowatendea wafalme wawili wa Waamori waliokuwa huko ng`ambo ya Yordani, yaani, Sihoni na Ogu, mliowaangamiza kabisa. Na mara tuliposikia hayo, mioyo yetu iliyeyuka, wala haukusalia ujasiri wo wote katika mtu awaye yote, kwa sababu yenu; kwa kuwa Bwana, Mungu wenu, yeye ndiye Mungu, katika mbingu juu na katika nchi chini.”

Kulitolewa utaratibu tayari kwa kusonga mbele. Watu walitakiwa waandae mahitaji ya chakula cha safari ya siku tatu, na jeshi liliwekwa tayari kwa ajili ya mapigano. Wote walikubaliana kwa moyo mmoja katika mipango ya kiongozi wao na wakamhakikishia kuwa wako imara na watashirikiana naye, “Hayo yote uliyotuamuru tutayafanya, na kila mahali utakapotutuma tutakwenda. Kama vile tulivyomsikia Musa katika mambo yote, ndivyo tutakavyokusikiliza wewe; Bwana, Mungu wako, na awe pamoja nawe tu, kama alivyokuwa pamoja na Musa.”

Wakiwa wanaondoka kambini kwao wakiwa katika vichaka vya miti ya Shitimu, jeshi lilikwenda hadi katika mpaka wa Yordani. Hata hivyo, wote walijua, kwamba bila msaada wa mbingu wasingetumaini kupata njia. Wakati huu wa mwaka – wakati wa majira ya vuli – kuyeyuka kwa barafu kutoka milimani kuliufanya Yordani kujaa na hata kufurika juu ya kingo zake, na kusababisha kutokuwezekana kuvuka katika hali ya kawaida katika maeneo yaliyozoeleka. Mungu alipenda kwamba njia ya Israeli kuvuka Yordani iwe ya muujiza. Yoshua, kwa maagizo ya mbinguni, aliwaamuru watu wajitakase; wanapaswa kuweka mbali dhambi zao na kujiweka huru kutoka katika uchafu wote wa mwili; "maana kesho," alisema, "Bwana atatenda mambo ya ajabu kati yenu." "sanduku la agano" lilikuwa liongoze njia ya jeshi. Watakapoona ishara ya uwepo wa Yehova, ikitolewa na makuhani, ikitoka katika mahali pake katikati ya kambi, na kusonga mbele kwenda kwenye mto, (484) walitakiwa waondoke mahali pao, "na kuifuata." Hali ya njia ilikuwa imeelezewa; Yoshua akasema, "Kwa jambo hili mtajua ya kuwa Mungu aliye hai yu kati yenu, na ya kuwa hatakosa kuwatoa mbele yenu Mkanaani…..Tazama sanduku la agano la Bwana wa dunia yote linavuka mbele yenu na kuingia Yordani."

Katika wakati ulioamuriwa safari ilianza kusonga mbele, sanduku, likiwa juu ya mabega ya makuhani, waliongoza safari. Watu walikuwa wameagizwa kuwa nyuma, kiasi kwamba kulikuwa na nafasi iliyo wazi ya umbali wa karibu nusu maili kutoka katika sanduku. Wote walitazama kadri makuhani walivyosonga mbele kuelekea kingo za Yordani. Waliowaona wakitembea kwa uthabiti huku wakiwa na sanduku la agano kuelekea mbele kwenye maji yaliyokuwa yamefurika hadi miguu ya wabebaji ilipoingia ndani ya maji. Ghafla maji yaliyojaa yalirudi nyuma, wakati maji yaliyokuwa chini yaliendelea kutiririka, na ardhi chini ya mto ikakauka.

Kwa amri ya mbinguni makuhani walisonga mbele hadi katikati ya mto na kusimama hadi jeshi lote lilipovuka upande wa pili. Hilo lilivutia akili za Israeli kwa ukweli kwamba nguvu iliyozuia maji ya Yordani ilikuwa ni ile ile iliyoifungua Bahari ya Shamu kwa ajili ya baba zao miaka arobaini iliyopita. Wakati watu wote walipopita, sanduku lilielekezwa upande wa magharibi. Punde lilipofika mahali pa usalama, na "nyayo za makuhani" kuinuliwa kwenye ardhi kavu," maji yaliyokuwa kifungoni, yalipoachwa huru, yakatiririka chini, mafuriko yasiyozuilika, katika mto wa asili.

Vizazi vijavyo visingekuja bila kuwa na ushahidi wa muujiza huu mkubwa. Wakati makuhani waliokuwa wamelibeba sanduku wakiwa wamesimama katikati ya Yordani, watu kumi na wawili waliokuwa wamechaguliwa hapo kabla, mmoja kutoka kila kabila, walichukua jiwe kila mmoja kutoka chini ya mto mahali makuhani walipokuwa wamesimama, na wakayabeba hadi upande wa magharibi. Mawe haya yalijengwa kuwa kumbukumbu sehemu ya kwanza ya kambi ng'ambo ya mto. Watu walihimizwa kurudia kuwasimulia watoto wao na watoto wa watoto wao jinsi Mungu alivyotenda katika ukombozi wao, kama Yoshua alivyosema, "watu wote wa duniani wapate kujua mkono wa

Bwana, ya kuwa ni mkono wenye nguvu, ili wamche Bwana, Mungu wenu, milele." Mvuto wa muujiza huu, kwa Waebrania na kwa maadui zao, ulikuwa wa muhimu sana. Ulikuwa ni kuwahakikishia Waisraeli kuendelea kuwepo kwa Mungu na ulinzi – ushahidi (485) kwamba atafanya kazi kwa ajili yao kupitia Yoshua kama alivyofanya kupitia kwa Musa. Ushahidi huo ulitakiwa ili kuitia nguvu mioyo yao kadri walivyokuwa wameingia katika kupata ushindi wa nchi – kazi ya kushangaza ambayo iliyumbisha imani ya baba zao miaka arobaini hapo kabla. Bwana alimwambia Yoshua kabla ya kuvuka, "Leo nitaanza kukutukuza mbele ya Israeli wote, wapate kujua ya kuwa, mimi nitakuwa pamoja na wewe, kama nilivyokuwa pamoja na Musa." Na matokeo yalitimiza ahadi. "Siku ile Bwana alimtukuza Yoshua mbele ya macho ya Israeli wote, nao wakamcha, kama walivyokuwa wakimcha Musa, siku zote za maisha yao."

Zoezi hili la nguvu ya mbinguni kwa niaba ya Israeli lilikusudiwa pia kuongeza hofu ambayo walikuwa nayo mataifa yaliyowazunguka, na hivyo kuandaa njia ya kushinda kirahisi. Wakati habari za kuyazuia maji ya Yordani mbele ya wana wa Israeli, zilipowafikia wafalme wa Waamori na Wakanaani, mioyo yao iliyeyuka kwa hofu. Waebrania walikuwa tayari wamewaua wafalme watano wa Midiani, Sihono mwenye nguvu, mfalme wa Waamori, na Ogu wa Bashani, na sasa kupita katika Yordani iliyokuwa imefurika maji iliwajaza hofu mataifa yote yaliyowazunguka. Kwa Wakanaani, kwa Isareli wote, na kwa Yoshua mwenyewe, ushahidi usio na makosa ulikuwa umetolewa kwamba Mungu aliye hai, Mfalme wa mbingu na dunia, alikuwa katikati ya watu Wake, na kwamba asingewafanya washindwe wala asingewaacha.

Umbali mdogo kutoka Yordani Waebrania waliweka kambi ndani ya Kanaani. Hapa Yoshua "aliwatahiri wana wa Israeli;" "na wana wa Israeli wakapanga hema zao huko Gilgali; nao wakala sikukuu ya pasaka." Kusimama kwa mila ya kutahiri tangu kulipotokea uasi wa Kadeshi ulikuwa ni ushahidi wa kudumu kwa Israeli kwamba agano lao na Mungu, ambalo liliwekewa ishara, lilikuwa limevunjwa. Na kutokuendelea kwa pasaka, ukumbusho wa ukombozi wao wa kutoka Misri, ulikuwa ni ushahidi wa kutokupendezwa kwa Bwana kwa kutamani kwao kurudi katika nchi ya utumwa. Sasa, hata hivyo, miaka ya kukataliwa kwo ilikuwa imekoma. Kwa mara nyingine tena Mungu aliwatambua Israeli kuwa watu Wake, na ishara ya agano ilirudishwa.

Mila ya kutahiri ilifanywa kwa watu (486) wote walikuwa wamezaliwa jangwani. Na Bwana alimwambia Yoshua, "Siku hii ya leo nimeiviringisha hiyo aibu ya Misri iondoke juu yenu," na katika rejea hiyo ya mahali hapo pa kambi yao paliitwa Gilgali, "kuviringishia mbali" au "kuviringisha." Mataifa ya kipagani yalimudharau Bwana na watu wake kwa sababu Waebrania walishindwa kuimiliki Kanaani., kama walivotarajia, punde baada ya kutoka Misri. Maadui zao walipata ushindi kwa sababu Israeli walizunguka kwa muda mrefu jangwani, na walikuwa wakidhihaki na kusema kwamba Mungu wa Waebrania hakuweza kuwaleta katika Nchi ya Ahadi. Kwa sasa Bwana aliashiria

udhihirisho wa nguvu Zake na fadhili kwa kufungua Yordani mbele ya watu Wake, na maadui zao hawakuwadharau tena.

“Siku ya kumi na nne, jioni,” walisherehekea Pasaka katika tambarare za Yeriko. “Nao wakala katika mazao ya nchi siku ya pili ya kuiandama hiyo sikukuu ya Pasaka, mikate isiyotiwa chachu, na bisi, siku iyo hiyo. Ndipo ile mana ikakoma siku ya pili yake, baada ya wao kuyala hayo mazao ya nchi; na hao wana wa Israeli hawakuwa na mana tena; lakini wakala katika vilima vya Kanaani.” Muda mrefu wa miaka mingi ya kuzunguka jangwani ulikoma. Hatimaye miguu ya Israeli ilikuwa inakanyaga katika Nchi ya Ahadi.

Sura ya 45.- Anguko la Yeriko

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Yoshua 5:13 – 15; 6;7.

Waebrania wameingia Kanaani, lakini walikuwa hawajaiweka mikononi mwao; na kwa mtazamo wa kibinadamu kuihangaikia ili kuimiliki nchi lazima ichuke muda mrefu na ni kwa matatizo. Ilikuwa imekaliwa na makabila yenye nguvu, ambayo yalikuwa tayari kupinga uvamizi wa nchi yao. Makabila mbalimbali yalifungwa pamoja kwa hofu ya hatari ya aina moja. Farasi wao na magari ya vita ya chuma, utambuzi wao wa nchi, na mafunzo yao ya vita, viliwapa nafasi nzuri zaidi. Zaidi ya hayo, nchi ilikuwa inalindwa na ngome – "miji iliyojengwa kuta hata mbinguni." Kumbukumbu la Torati 9:1. Ni kwa kuhakikishiwa kuwa watapata nguvu vinginevyo Waisraeli wasingetumaini kupata mafanikio katika vita iliyokuwa inawasubiri.

Moja ya ngome imara katika nchi – mji mkubwa wa Yeriko na wenye utajiri – ulikuwa ukiwakabili, lakini umbali kidogo kutoka kambi yao hapo Gilgali. Katika mpaka wa bonde lenye rutuba likiwa na mazao mengi ya maeneo ya ukanda wa nchi za joto, ikulu zake na mahekalu yakiwa ni makao ya anasa na uovu, mji huu wenye kiburi, nyuma ya maeneo ya yake ya vita, ulikuwa ni chukizo kwa Mungu wa Israeli. Yeriko ulikuwa ni mmoja wa makao ya ibada za sanamu, ikiwa ni imani kwa Ashtarothi, mungu wa kike mwezi. Hapa ndipo palipokuwa na kila kitu kiovu katika dini ya Wakanaani. Watu wa Israeli, ambao akili zao zilifanywa upya kutokana na matokeo ya dhambi yao huko Beth-peori, waliutazama mji huu wa kipagani na kuuona kuwa ni chukizo.

Kwa kuupunguza Yeriko Yoshua aliona kuwa ni hatua ya kwanza ya kuitwaa Kanaani. Lakini kitu cha kwanza alitafuta ushahidi wa uongozi wa mbingu, na alipewa. Akiwa ametoka nje ya kambi ili kutafakari na kuomba kwamba Mungu wa Israeli kwamba aende mbele ya watu wake, aliona askari mpiganaji mwenye silaha, akiwa na umbo kubwa na mwenye hali ya kutoa amri, "naye alikuwa na upanga wazi mkononi mwake." Changamoto toka kwa Yoshua, "Je, wewe u upande wetu au upande wa adui zetu?" Jibu lilitolewa, "La, (488) lakini nimekuja sasa, nili amiri wa jeshi la Bwana."

Amri ile ile iliyotolewa kwa Musa huko Horebu, "vua viatu vyako miguuni mwako; kwa kuwa mahali hapo usimamapo ni patakatifu," ilifunua tabia halisi ya mgeni wa ajabu. Alikuwa ni Kristo, Aliyetukuzwa, ndiye aliyesimama mbele ya kiongozi wa Israeli. Akishikwa na hofu, Yoshua alianguka kifudifudi na akaabudu, na akasikia uhakikisho, "nimeutia Yeriko katika mkono wako, na mfalme wake, na mashujaa wake," kisha akapewa maagizo jinsi ya kuupata mji.

Kwa kutii amri ya mbingu Yoshua aliliandaa jeshi la Israel. Hakukutakiwa kufanya shambulizi. Walitakiwa kuuzunguka mji tu, wakiwa na sanduku la Mungu na kupiga baragumu. Kwanza walikuja askari wapiganaji, kundi la watu waliochaguliwa, sio kushinda kwa kutumia akili zao na uhodari, lakini kwa kutii maagizo waliyopewa kutoka

kwa Mungu. kisha wakafuatia makuhani saba waliokuwa na baragumu. Kisha sanduku la Mungu, likiwa limezungukwa na utukufu wa mbinguni, lilikuwa limebebwa na makuhani wakiwa wamevaa mavazi yaliyoashiria ofisi takatifu. Jeshi la Israeli lilifuatia, kila kabila kwa kufuata kiwango chake. Huo ndiyo uliokuwa mpangilio wa kuzunguka mji ulioangamia. Hakuna sauti iliyosikika ila hatua za jeshi lenye nguvu na baragumu, zikitoa mwang‘wi kutoka katika vilima na kusikika katika mitaa ya Yeriko. Mzunguko ulikwisha, jeshi likarudi kimya kimya hadi kwenye hema zao, na sanduku likarudishwa mahali pake ndani ya hema ya kukutania.

Kwa mshangao na tahadhari walinzi wa mjia walitazama kila hatua, na kutoa taarifa kwa wenye mamlaka. Hawakujua maana ya onyesho hilo; lakini walipoangalia kutembea kule kuzunguka mji wao mara moja kila siku, wakiwa na sanduku takatifu na makuhani, picha hiyo ilileta hofu ndani ya mioyo ya makuhani na watu wa Yeriko. Kisha walikagua ngome zao zilizokuwa imara, wakihisi kwamba wanaweza kuzuia hata kama ni mashambulizi makubwa kiasi gani. Wengi walidharau wazo kwamba hatari yoyote ingewapata kutokana na onyesho hilo moja. Wengine walishangazwa jinsi walivyotazama mchakato ulivyoleta majeraha ya mji kila siku. Walikumbuka kwamba Bahari ya Shamu ilitengana mara moja mbele ya watu hawa, na kwamba muda si mrefu uliopita njia ilifunguka katika mto Yordani na wakapata kupita. Hawakujua kuwa ni maajabu gani mengine ambayo Mungu angeyafanya kwa ajili yao.

Kwa muda wa siku sita jeshi la Israeli liliuzunguka mji. Siku ya saba ilifika, na wakati nuru ya kwanza inatoka, Yoshua aliliongoza jeshi la Bwana. Sasa waliagizwa kuzunguka (491) mji mara saba, na kwa sauti kubwa za baragumu washangilie, maana Mungu amewapa mji.

Jeshi kubwa lilitembea kwa makini kuzizunguka kuta. Wote walikuwa kimya, isipokuwa sauti za hatua za miguu mingi, na tukio la sauti za baragumu, zikivunja ukimya wa asubuhi. Kuta kubwa za mawe zilionekana kuzuia shambulizi la watu. Walinzi waliokuwa ukutani walitazama kwa hofu, wakati mzunguko wa kwanza ulipikwisha, ukafuatia wa pili, kisha wa tatu, wa nne, wa tano, wa sita. Lengo la mizunguko hii linaweza kuwa lipi? Ni tukio gani kubwa lilikuwa linasubiriwa? Hawakuwa na mda mrefu wa kusubiri. Wakati mzunguko wa saba ulipokamilika, machakato mrefu ulitulia. Baragumu, ambazo kwa mda zilikuwa kimya, sasa zilipigwa na kutetemesha dunia. Kuta za mawe, pamoja na minara yake mikubwa na maeneo ya kupigania, vilianguka kutoka katika misingi yake, na kuanguka chini kwa uangamizi. Wakazi wa Yeriko walishikwa na ganzi kwa hofu, na jeshi la Israeli lilikwenda ndani na kuumiliki mji.

Waisraeli hawakupata ushindi kwa nguvu zao; ushindi wote ulikuwa ni wa Bwana; na kama malimbuko ya kwanza ya nchi, mji, na vyote vilivyokuwemo, vilikuwa vitolewe kama kafara kwa Bwana. Ilikuwa iwavutie Israeli kwamba katika ushindi wa Kanaani hawakutakiwa kujipigania, lakini wawe vyombo vya kutekeleza nia ya Mungu; si kwa

kutafuta utajiri na utukufu wao, lakini utukufu wa Yehova ambaye ni Mfalme wao. Kabla ya kuupata mji, ilitolewa amri, “Na mji huu utakuwa wakfu kwa Bwana, mji wenyewe na vitu vyote vilivyomo.” “Na ninyi, msikose kujiepusha na kitu kilichowekwa wakfu ….hivyo mtayafanya matuo ya Israeli kuwa yamelaaniwa na kuyafadhaisha.”

Wakazi wote wa mji, pamoja na kila kilicho hai kilichokuwemo ndani yake, “wanaume na wanawake, watoto na wazee, na ng`ombe, na kondoo, na punda,” waliuawa kwa makali ya upanga. Alikuwa ni Rahabu aliye mwaminifu, pamoja na nyumba yake, alihifadhiwa, ili kutimiza ahadi ya wapelelezi. Mji wenyewe uliangamizwa; ikulu zake na mahekalu, nyumba zake kubwa za kuishi na vitu vyote vya anasa, nguo za thamani, vilitiwa moto. Vile ambavyo havikuharibiwa kwa moto, “fedha, na dhahabu, na vyombo vya shaba na vya chuma,” vilitakiwa vitolewe kwa ajili ya matumizi ya hema ya kukutania.

Eneo palipokuwepo na mji palikuwa pawekwe wakfu; kamwe Yeriko isingejengwa tena kuwa ngome imara; kulitolewa tahadhari ya kupatwa na hukumu kwa yeyote atakayejaribu kuzijenga tena kuta ambazo nguvu ya mbingu ziliziangusha chini. Tamko makini lilitolewa mbele ya Israeli wote, “Na alaaniwe mbele za Bwana mtu yule atakayeinuka na kuujenga tena mji huu wa Yeriko; ataweka msingi wake kwa kufiliwa na mzaliwa wa kwanza wake, tena atayasimamisha malango yake kwa kufiliwa na mtoto wake mwanamume aliye mdogo.”

Kuharibiwa kwa watu wa Yeriko kulikuwa ni utimilivu wa amri zilizotolewa hapo kabla na Musa kuhusu wakazi wa Kanaani: “nawe utawapiga, wakati huo, na kuwaondoa kabisa.” Kumbukumbu la Torati 7:2. “Lakini katika miji ya mataifa….usihifadhi kuwa hai kitu chochote kipumzikacho.” Kumbukumbu la Torati 20:16. Kwa wengi amri hizi zinaonekana kuwa kinyume na roho ya upendo na rehema zilizomo kwenye sehemu za maandiko ya Biblia, lakini zilikuwa kwa kweli zikiwa na hekima isiyo na mwisho na wema. Mungu alikuwa karibu kuisimamisha Israeli huko Kanaani, kuanzisha kutoka kwao taifa na serikali ambayo itakuwa ni kielelezo cha ufalme Wake hapa duniani. Hawakuwa warithi wa dini ya kweli peke yake, lakini pia kupeleka kanuni zake katika ulimwengu wote.

Wakanaani walijiondoa wenyewe katika machukizo ya kipagani, na ilikuwa ni lazima kwamba nchi isafishwe kutoka katika kile kilichozuia kutimizwa kwa malengo ya neema ya Mungu. Wakazi walikuwa wamepewa nafasi zaidi kwa ajili ya toba. Miaka arobaini hapo kabla, kufunguliwa kwa Bahari ya Shamu na hukumu dhidi ya Misri vilithibitisha ukuu wa nguvu za Mungu wa Israeli. Na sasa kuangushwa kwa wafalme wa Midian, wa Gileadi na Bashani, kulionyesha zaidi kwamba Yehova alikuwa juu ya miungu wote. Utakatifu wa tabia yake na kuchukia uchafu vilionyeshwa katika hukumu zilizowapata Israeli waliposhiriki katika mila zinazochukiza za Baal-peori. Matukio haya yote yalifahamika kwa wakazi wa Yeriko, na walikuwepo wengi waliokuwa na ukubali kama wa Rahabu, ingawa alikataa kuutii, kwamba Yehova, Mungu wa Israeli, “yeye ndiye

Mungu, katika mbingu juu na katika nchi chini.” Kama watu walivyokuwa kabla ya gharika, Wakanaani waliishi kwa kuikufuru mbingu na kuichafua dunia. Na vyote viwili upendo na haki vilihitaji kuwaangamiza mara moja waasi dhidi ya Mungu na maadui wa mwanadamu.

Ni kwa urahisi kiasi gani jinsi majeshi ya mbinguni yalivyoziangusha kuta za Yeriko, mji ule wenye kiburi ambao ngome zake za ukuta, miaka arobaini hapo kabla, zilileta hofu (493) kwa wapelelezi wasioamini! Mwenye uwezo mkuu wa Isaraeli alisema, “nimeutia Yeriko katika mkono wako.” Nguvu za kibinadamu hazikuweza kufanya lolote dhidi ya neno hilo.

“Kwa imani kuta za Yeriko zilianguka.” Waebrania 11:30. Amiri jeshi wa jeshi la Bwana aliwasiliana na Yoshua tu ; hakujitokeza katika mkutano wote, na ilibaki kwao kuamini au kutilia mashaka maneno ya Yoshua, kutii amri aliyoitoa katika jina la Bwana, au kukataa mamlaka yake. Hawakuweza kuliona jeshi la malaika lilokuwa pamoja nao chini ya uongozi wa Mwana wa Mungu. wangeweza kujiuliza: “Ni kutembea kusiko na maana kiasi gani, na ni ajabu jinsi gani kutembea kila siku kuzizunguka kuta za mji, huku tukipiga baragumu za pembe za kondoo. Hili haliwezi kuwa na madhara juu ya ngome imara.” Lakini mpango ule wa kuendelea na sherehe hiyo kwa mda mrefu kiasi hicho kabla ya kuangushwa kwa kuta ulileta nafasi katika kukuza imani kwa Waisraeli. Ilitakiwa watambue akilini mwao kwamba nguvu zao hazikuwa ndani ya hekima ya mwanadamu, au ndani ya uwezo wake, lakini ndani ya Mungu kwa ajili ya wokovu wao. Kwa hiyo walitakiwa wategemee kutoka kwa Kiongozi wao wa mbinguni.

Mungu atafanya mambo makubwa kwa wale wanaomtegemea. Sababu ya kwa nini watu Wake hawana nguvu kubwa ni kwamba wanategemea zaidi katika hekima zao wenyewe na hawampi Bwana nafasi ya kufunua nguvu Yake kwa ajili yao. Atawasadia watoto Wake waaminio katika kila dharura kama wataweka tumaini lao lote Kwake na kutii kwa uaminifu.

Punde mara baada ya kuanguka kwa Yeriko, Yoshua alidhamiria kuuvamia mji wa Ai, mji mdogo iliyokuwa katika bonde jembamba maili chache kutoka bonde la Yordani. Wapelelezi waliotumwa mahali hapo walileta taarifa kwamba wakazi wa hapo walikuwa ni wachache tu na kwamba jeshi dogo tu lilihitajika kwenda kuuangusha.

Ushindi mkubwa ambao Bwana aliupata kwa ajili yao uliwafanya Waisraeli wajiamini wao wenyewe. Kwa sababu Aliwaahidi kuwapa nchi ya Kanaani walijiona kuwa salama, na wakashindwa kutambua kwamba msaada wa mbingu pekee ndio ungeweza kuwapa mafanikio. Hata Yoshua aliweka mipango yake kwa kuupata mji wa Ai bila kutafuta ushauri kutoka kwa Mungu.

Waisraeli walianza kuzitukuza kwa nguvu zao na kuwaangalia kwa dharau maadui zao. Ushindi usio na tatizo ulitegemewa, na watu elfu tatu walifikiriwa kutosha kuichukua Ai.

Hawa walifanya haraka kwenda kushambulia bila ya kuwa na uhakika kwamba Mungu atakuwa pamoja nao. Walikwenda hadi karibu na lango la mji, na wakakutana na upinzani. Wakiwa wameshikwa na bumbuwazi kutokana na idadi na maandalizi mazuri ya adui zao, walikimbia wakiwa wamechanganyikiwa na kushuka chini kwenye mtelemko mkali. Wakanaani walikuwa wakiwafuata kwa nguvu na hasira, "Wakawafuatia kutoka mbele ya malango…..wakawapiga huko kwenye mtelemko."

Ingawa hasara ilikuwa ndogo ukizingatia idadi – lakini watu elfu thelasini na sita wakiwa wameuawa – kupigwa huko kulivunja mioyo ya mkutano. "mioyo ya watu ikayeyuka, ikawa kama maji." Hii ilikuwa mara ya kwanza kukutana na Wakanaani katika vita halisi, na kama walifanywa wakimbie mbele ya watetezi wa mji huu mdogo, watakuwa na matokeo gani wakati wa mapigano makubwa yaliyo mbele yao? Yoshua alitazama kuumia kwao kama kuona kuwa kulitokana na kutopendezwa kwa Mungu, na kwa huzuni na kusihi, "akararua mavazi yake, akaanguka kifudifudi mbele ya sanduku la Bwana hata jioni, yeye na wazee wa Israeli, wakatia mavumbi vichwani mwao."

"Ee Bwana Mungu," alilia, "kwa nini umewavusha watu hawa mto Yordani, ili kututia katika mkono wa Waamori, na kutuangamiza?....Ee Bwana, niseme nini baada ya Israeli kuwapa visogo adui zao? Maana Wakanaani na wenyeji wa nchi hii watasikia habari hii, nao watatuzingira na kulifuta jina letu katika nchi. Nawe utafanya nini kwa ajili ya Jina lako kuu?"

Jibu kutoka kwa Yehova lilikuwa, "Haya! Inuka, mbona umeanguka kifudifudi hivi? Israeli wame….livunja agano langu nililowaagiza." Ulikuwa ni wakati wa kufanya maamuzi makini, na sio kukata tamaa na kuomboleza. Kulikuwa na dhambi ya siri ndani ya kambi, na lazima itafutwe na kuondolewa kabla ya uwepo na mbaraka wa Bwana havijawa pamoja na watu Wake. "mimi sitakuwa pamoja nanyi tena, msipokiharibu kile kitu mlichonacho kilichowekwa wakfu."

Amri ya Mungu imedharauliwa na mmoja wa wale waliowekwa kutekeleza hukumu Zake. Na taifa likawajibika kwa kosa la muasi: "Wametwaa baadhi ya vitu vilivyowekwa wakfu; tena wameiba, tena wameficha." Yalitolewa maagizo kwa Yoshua kwa ajili ya kumtambua na kumuadhibu mhalifu. Kulitakiwa kuwekwe zamu kwa ajili ya kumtambua mkosaji. Mdhambi hakusondwa kidole moja kwa moja, jambo hili liliachwa kwa mda katika hali ya wasiwasi, ili kwamba watu wahisi kuwajibika kwao kwa dhambi zilizopo (495) kwa watu miongoni mwao, na hivyo kutafakari ndani ya mioyo yao na kujinyenyekeza mbele za Mungu.

Mapema asubuhi, Yoshua aliwakusanya watu kutokana na makabila yao, na shughuli ikaanza. Hatua kwa hatua uchunguzi ulifanyika. Kwa karibu na kwa karibu zaidi ukaja mtihani wa kuogofya. Kwanza kabila, kisha familia, kisha jamaa, kisha mtu alichukuliwa, na Akani mwana wa Karmi, wa kabila la Yuda, alisondwa na kidole cha Mungu kuwa

ndiye mtaabishaji wa Israeli. Ili kuonyesha kosa lake bila wasiwasi wowote, na kutokuacha mazingira yoyote ya kwamba amesingiziwa, Yoshua alimtaka Akani kusema ukweli. Mtu aliyekuwa hana raha alikubali kosa: "Kweli nimefanya dhambi juu ya Bwana, Mungu wa Israeli….Nilipoona katika nyara joho nzuri ya Babeli, na shekeli mia mbili za fedha, na kabari ya dhahabu, uzani wake shekeli hamsini, basi nalivitamani nikavitwaa, tazama, vimefichwa mchangani katikati ya hema yangu." Walitumwa wajumbe mara moja kwenda kwenye hema, ambapo waliondoa ardhi mahali palipotajwa, na "tazama, vile vitu vilikuwa vimefichwa hemani mwake, na ile fedha chini yake. Wakavitoa kutoka hapo katikati ya hema, wakavileta kwa Yoshua…nao wakaviweka chini mbele za Bwana."

Kulitolewa tamko na mara moja likatekelezwa. "Mbona umetufadhaisha hivi? Alisema Yoshua, "Bwana atakufadhaisha wewe leo." Kwa vile watu walikuwa wamewajibishwa kwa dhambi ya Akani, na kupata madhara ya matokeo yake, walikuwa, kupitia wawakishi wao, kuchukua sehemu ya kutekeleza adhabu hiyo. "Israeli wote wakampiga kwa mawe."

Wakakusanya mawe juu ya chungu – kuwa ushahidi wa dhambi na adhabu yake. "Kwa sababu hiyo jina la mahali pale likaitwa, Bonde la Akori, hata hivi leo," yaani, "kutaabisha." Katika kitabu cha Mambo ya Nyakati ukumbusho wake umeaandikwa – "Akani, yule mwenye kutaabisha Israeli." 1 Mambo ya Nyakati 2:7. Dhambi ya Akani ilifanywa dhidi ya maonyo ya moja kwa moja na udhihirisho mkuu wa nguvu za Mungu. "Nanyi, msikose kujiepusha na kitu kilichowekwa wakfu," lilikuwa ni tangazo kwa Israeli wote. Amri ilitolewa mara baada ya kuvuka Yordani kwa muujiza na (496) kutambua agano la Mungu kwa kutahiri watu – baada ya kusherehekea Pasaka, na kutokea kwa Malaika wa agano, Amiri wa jeshi la Bwana. Kisha ilifuatiwa na kuangushwa kwa Yeriko, ikitoa ushahidi wa uangamivu utakaokuja kwa atakayevunja sheria ya Mungu. ukweli kwamba nguvu ya mbingu ndiyo iliyotoa ushindi kwa Israeli, kwamba hawakuimiliki Yeriko kwa nguvu zao wenyewe, kuliiwekea uzito zaidi amri ya katazo la kuchukua vitu vilivyopatikana kutokana na ushindi. Mungu, kwa uwezo wa neno Lake, alikuwa ameangusha ngome hizo imara; ushindi ulikuwa ni Wake, na kwa Yeye pekee mji pamoja na vyote vilivyokuwemo vingekuwa vyake.

Kati ya mamilioni ya watu wa Israeli kulikuwa na mtu mmoja ambaye, wakati wa saa ile ya ushindi na kutekelezwa kwa hukumu, alidhubutu kuasi amri ya Mungu. Tamaa ya Akani ilichochewa kwa kuona nguo ile ya Shinari yenye thamani; hata wakati ilipomleta uso kwa uso na kifo aliita "joho nzuri ya Babeli." Dhambi moja imepelekea dhambi nyingine, na alichukua dhahabu na fedha vilivyowekwa kwa ajili ya hazina ya Bwana – alimuibia Mungu malimbuko ya kwanza ya nchi ya Kanaani.

Dhambi ya kufisha iliyopelekea uangamivu wa Akani ilikuwa na mizizi yake katika tamaa, ambayo katika dhambi zote ni ya kawaida na hudharauliwa. Wakati makosa mengine huwa na tahadhari na adhabu, ni mara chache kiasi gani kuvunja amri ya sehemu ya kumi huchukuliwa kuwa ni kosa kubwa. Ukubwa wa dhambi hii, na matokeo yake, ni

fundisho la historia ya Akani. Tamaa ni uovu unaoendelea taratibu. Akani alikubali kuwa na hali ya kupata zaidi kuliko alivyohitaji hadi hapo ilipokuwa ni mazoea, yakimfunga kiasi asiweze kuvunja kamba. Wakati akiendekeza uovu huu, angeweza kushikwa na hofu kwa kuona kuwa ameleta taabu kwa Israeli; lakini mtazamo wake ulikuwa umetingwa na dhambi, na wakati jaribu lilipokuja, alianguka kwa urahisi.

Dhambi kama hizo hazitendeki, katika maonyo yaliyo wazi? Tunakatazwa kuwa na tamaa kama alivyokatazwa Akani kwa kutamani vitu vya Yeriko. Mungu amesema kuwa hiyo ni ibada ya sanamu. Tumepewa onyo, “Hamuwezi kumtumikia Mungu na mali.” Mathayo 6:24. “Jilindeni na tamaa.” Luka 12:15. “Usitajwe kwenu kamwe.” Waefeso 5:3. Mbele yetu kuna maangamizi ya Akani, ya Yuda, ya Anania na Safira. Nyuma ya hawa tunaye Lucifa, “mwana wa asubuhi,” ambaye, akitamani cheo cha juu, aliondoa milele (497) mng`ao na furaha kamili ya mbinguni. Na bado, bila kujali maonyo yote haya, bado kuna tamaa.

Kila mahali kunaonekana hali ya tamaa. Inaleta mafarakano na ugomvi katika familia; inachochea wivu na chuki kwa maskini dhidi ya matajiri; inasababisha mateso kwa maskini kutoka kwa matajiri. Na uovu huu haupo ulimwenguni peke yake, lakini hata kanisani. Ni kawaida kiasi gani hata hapa kukuta ubinafsi, tamaa ya fedha na madaraka, kutaka zaidi ya mahitaji, kudharau upendo, na kumuibia Mungu “katika zaka na dhabihu.” Miongoni mwa washiriki wa kanisa “katika hali nzuri na ya kawaida” wapo, Oo! akina Akani wengi. Wengi wanakuja kanisani, na kukaa mezani kwa Bwana, wakati katika baadhi ya mali zao kumefichwa mapato dhalimu, vitu ambavyo Mungu ameviweka wakfu.

Kwa joho nzuri ya Babeli, wengi wanatoa kafara ya kutambua kwao na tumaini lao la mbinguni. Wengi wanauza uadilifu wao, na uwezo wao wa kutumika, kwa mfuko wa shekeli za fedha. Vilio vya maskini havisikilizwi; nuru ya Injili imefichwa; dharau ya ulimwengu inaletwa kwa vitendo ambavyo vinasababisha Ukristo kunenewa uongo; na bado mabingwa wa tamaa wanaendelea kulimbikiza mali. “Mwanadamu atamwibia Mungu? lakini ninyi mnaniibia mimi.” (Malaki 3:8), asema Bwana.

Dhambi ya Akani ilileta taabu kwa taifa zima. Kwa dhambi ya mtu mmoja kutofurahishwa kwa Mungu kutakuwa kwa kanisa zima hadi uasi umetafutwa na kuwekwa mbali. Mvuto unaopaswa kuogopwa na kanisa sio ule wa wapinzani wa wazi, wasioamini, na wanaokufuru, lakini ni ule wa Wakristo wasio wa kweli. Hawa ndio wanaozuia mbaraka wa Mungu wa Israeli na kuleta udhaifu kwa watu Wake.

Wakati kanisa liko kwenye hali ngumu, wakati ubaridi na hali ya kudhoofika kiroho inakuwepo, ikiwapa ushindi maadui wa Mungu, ndipo, badala ya kukunja mikono yao na kuomboleza kutokana na kutokuwa na furaha, hebu washiriki wake waulize kama hakuna Akani ndani ya kambi. Kwa unyenyekevu na kutafuta ndani ya moyo, hebu kila mmoja atafute kufahamu dhambi zilizofichwa ambazo zinafukuza uwepo wa Mungu.

Akani alitambua kosa lake, lakini alipokuwa amechelewa kutubu kwa ajili ya faida yake. Aliona majeshi ya Israeli yakirudi kutoka Ai yakiwa yameshindwa na kuvunjika moyo; hata hivyo hakujitokeza na kutubu dhambi yake. Aliwaona Yoshua na wazee wa (498) Israeli wakiwa wameanguka kifudifudi kwa huzuni kubwa ya maneno. Kama angetubu wakati huo, angekuwa ameonyesha ushahidi wa toba ya kweli; lakini bado alikaa kimya. Alisikia tangazo kwamba dhambi kubwa imetendeka, na alisikia hata aina ya dhambi iliyosemwa. Lakini midomo yake ilikuwa imefungwa. Kisha kukaja upelelezi wa kutisha. Ni hofu kiasi gani ziliujaza moyo wake wakati aliposikia kabila lake likifikiwa zamu yake, kisha familia yake na nyumba yake!

Lakini bado hakutoa ukubali wa kosa, hadi kidole cha Mungu kilipowekwa juu yake. Ndipo, wakati dhambi yake isingeweza kufichika tena, alikubaliana na ukweli. Ni mara kwa mara kiasi gani toba za namna hiyo hufanywa. Kuna tofauti kubwa kati ya kukubali ukweli baada ya kuthibitika na kutubu dhambi zinazofahamika kwetu tu na kwa Mungu. Akani asingetubu kama asingetumaini kuwa kwa kufanya hivyo angeweza kubadili matokeo ya kosa lake. Lakini toba yake ilimaanisha kwamba adhabu yake ilikuwa ya haki. Hapakuwepo na toba ya kweli ya dhambi, hakuna kusikitika kwa sababu ya kosa, hakuna kubadili malengo, hakuna kuchukia uovu.

Kwa hiyo toba itafanywa na wakosaji wakati watakaposimama mbele za Mungu, baada ya kila jambo kuwa limeamuliwa kwa ajili ya uzima au mauti. Matokeo kwake mwenyewe yatawafanya kila mmoja kutambua dhambi zake. Nafsi italazimishwa kuwa na hofu ya adhabu na mtazamo wa woga kwa ajli ya hukumu. Lakini toba kama hiyo haitamwokoa mdhambi.

Jinsi wanavyoweza kuwaficha wanadamu wenzao dhambi zao, wengi, kama Akani, wanajiona wako salama, na wanajidanganya wenyewe kwamba Mungu hawezi kuwa makini katika kutambua uovu. Dhambi zao zote zitawakuta wakiwa wamechelewa siku ile wakati hazitaweza kusafishwa kwa kafara au dhabihu milele. Wakati kumbukumbu za mbinguni zitakapofunguliwa, Hakimu hatataja kwa maneno kosa la mwanadamu, lakini ataingiza hali ya kutambua, na kila tendo, kila biashara wakati wa uhai, itaonyeshwa wazi ndani ya kumbukumbu ya mkosaji. Mtu hatahitaji, kama siku ya Yoshua, kutafutwa kutoka kabila hadi familia, lakini midomo yake mwenyewe itakubali kwa aibu. Dhambi walizofichwa wanadamu zitatangazwa ulimwenguni.

Sura ya 46 – Mibaraka na Laana

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Yoshua 8.

Baada ya kutekelezwa kwa hukumu ya Akani, Yoshua aliamuriwa kuamrisha watu wote wa vita kwenda mbele kupigana na Ai. Nguvu ya Mungu ilikuwa pamoja na watu Wake, na punde waliumiliki mji.

Kwa sasa shughuli za kivita zilisimamishwa, ili kwamba Israeli wote wajishughulishe na kwa dhati katika utumishi wa dini. Watu walikuwa na shauku ya kuweka makazi ndani ya Kanaani; maana bado hawakuwa na nyumba au ardhi kwa ajili ya familia zao, na ili wapate nyumba na ardhi walipaswa wawafukuze Wakanaani; lakini kazi hii muhimu ilipaswa kuahirishwa maana kulikuwa na majukumu muhimu zaidi yaliyohitaji kufanywa kwanza.

Kabla ya kuchukua urithi wao, wanapaswa kufanya upya agano lao la utii kwa Mungu. Katika maagizo ya mwisho ya Musa, kulitolewa maelekezo mara mbili katika Milima ya Ebali na Gerizimu, huko Shekemu, ya kutambua sheria ya Mungu. kwa kutii maelezo haya watu wote, sio wanaume peke yao tu, lakini “wanawake na watoto, na wageni waliokuwemo miongoni mwao” waliacha kambi yao Huko Gilgali, na kutembea kupitia nchi ya maadui zao, kuelekea bonde la Shekemu, karibu na eneo la katikati ya nchi. Ingawa walikuwa wamezungukwa na maadui ambao walikuwa hawajapigwa bado, walikuwa salama wakiwa chini ya ulinzi wa Mungu kadri walivyokuwa waaminifu Kwake. Sasa, kama ilivyokuwa siku za Yakobo, “hofu ya Mungu ikaishika miji iliyowazunguka” (Mwanzo 35:5), na Waebrania hawakushambuliwa.

Eneo lililoteuliwa kwa ajili ya utumishi huu tayari lilikuwa moja ya eneo lililohusishwa na katika historia ya baba zao likiwa ni eneo takatifu. Palikuwa mahali hapa ambapo Ibrahimu alijenga madhabahu ya kwanza katika nchi ya Kanaani. Hapa ndipo mahali ambako Ibrahimu na Yakobo walijenga hema zao. Hapa ndipo mahali ambako Yakobo alinunua shamba ambalo makabila yalipaswa kuuzika mwili wa Yusufu. Hapa pia ni mahali ambako (500) Yakobo alichimba kisima na chini ya mialoni akazika sanamu za miungu iliyokuwa katika nyumba yake.

Eneo lililochaguliwa lilikuwa moja ya maeneo mazuri katika Palestina, na kufaa kuwa eneo zuri kwa ajili ya kufanya shughuli hii ya kuvutia. Bonde lililokuwa la kupendeza, likiwa na uoto wa kijani na vichaka vya miti ya mizeituni, likipata maji kutoka vijito kutoka katika chemchemi hai, na likiwa na maua ya mwituni yaliyoenea bondeni kutoka katikati ya bonde. Vilima vya Eba na Gerizimu, vikiwa vinatazamana katika upande tofauti kutoka katikati ya bonde huku vikikaribiana, vilionekana kutengeneza bonde na kuwa mimbari ya asili, kila neno lililosemwa lilisikika katika kila upande, wakati upande wa milima ukitengeneza eneo zuri na la kufaa kwa ajili ya kukutania.

Kutokakana na maelezo aliyoyatoa Musa, kulijengwa jengo la mawe la ukumbusho juu ya Mlima Eba. Juu ya mawe haya, awali yakiwa yamefunikwa, hapo sheria iliandikwa – sio amri kumi tu zilizotolewa Sinai na kuwekwa kwenye mbao za mawe, lakini pia sheria alizopewa Musa, na yeye akaziandika katika kitabu. Pembeni ya jengo hili la ukumbusho, kulijengwa madhabahu ya mawe yaliyochongwa, ambapo kulitolewa kafara kwa Bwana. Ukweli kwamba madhabahu ilijengwa juu ya Mlima Eba. Mlima ambao juu yake kulitolewa laana, ilikuwa na umuhimu, ikionyesha kwamba kwa sababu ya uasi wao wa sheria ya Mungu, Israeli alikuwa amepatwa na ghadhabu Yake, na kwamba ghadhabu hiyo ingeonekana juu yao, lakini kwa upatanisho wa Kristo, ukiwakilishwa na madhabahu ya kutolea kafara.

Katika makabila sita – yote yakitokea kwa Lea na Raheli – yaliwekwa juu ya Mlima Gerizimu; wakati yale yaliyotokana na vijakazi, pamoja na Rubeni na Zabloni, yalikuwa juu ya Mlima Eba, makuhani wakiwa na sanduku na pande mbili zikitenganishwa na bonde lililokuwa katikati yao. Kulitolewa ishara na baragumu ya kuwa kimya; na kisha wakiwa katika hali ya kusimama, na kwa kuwepo kwa mkutano huu mkubwa, Yoshua, akiwa amesimama pembeni mwa sanduku la agano, alisoma mibaraka ambayo ingewapata kama wangetii sheria ya Mungu. Makabila yote yaliyokuwa katika Mlima Gerizimu yalijibu kwa kusema Amen. Kisha akasoma laana, na makabila yaliyokuwa katika Mlima Eba kwa namna ileile yatoa ukubali wao, maelfu kwa maelfu ya sauti ziliungana na kusikika kama sauti ya mtu mmoja. Baadae kulifuatiwa na kusomwa kwa sheria ya Mungu, pamoja na amri na hukumu ambazo zililetwa kwao na Musa.

Israeli alikuwa amepokea sheria moja kwa moja kutoka katika mdomo wa Mungu huko Sinai; na amri takatifu zikiwa zimeandikwa kwa mkono Wake mwenyewe, bado zilikuwa (503) zimewekwa ndani ya sanduku. Kwa sasa tena zilikuwa zimeandikwa ili kwamba wote waweze kusoma. Wote walikuwa na nafasi ya kuona masharti ya agano ambayo kwa hayo walipaswa kuimiliki Kanaani. Wote walipaswa kutambua na kukubaliana na masharti ya agano na kutoa ukubali wao wa kupokea mibaraka au laana kwa kutii masharti au kutokutii. Sheria haikuandikwa tu kwenye mawe ya ukumbusho, lakini ilisomwa na Yoshua huku Israeli wote wakiwa wanasikia.

Hazikuwa zimepita wiki nyingi tangu Musa alipowapa kitabu chote cha Kumbukumbu la Torati kwa ajili ya watu kukisoma, lakini bado Yoshua alisoma tena. Sio watu wa Israeli peke yao, lakini “wanawake wote na watoto” walisikiliza sheria ikisomwa; maana ilikuwa ni muhimu kwamba wao pia wafahamu na kufanya wajibu wao. Mungu alikuwa amewaamuru Israeli kuhusu amri Zake, “Kwa hiyo yawekeni maneno yangu mioyoni mwenu na rohoni mwenu; yafungeni yawe dalili juu ya mikono yenu, nayo yatakuwa kama utepe katikati ya macho yenu. Nayo wafunzeni watoto wenu…..ili siku zenu zifanywe nyingi, na za watoto wenu nao, juu ya nchi ambayo Bwana aliwaapia baba zenu kuwa atawapa, kama zilivyo siku za mbingu juu ya nchi.” Kumbukumbu la Torati 11:18-21.

Kila mwaka wa saba sheria yote ilisomwa mbele ya kusanyiko la Israeli, kama Musa alivyoamuru: “Mwisho wa kila mwaka wa saba, wakati wa maachilio, wakati ulioamuriwa wa sikukuu ya vibanda, Israeli wote wafikapo ili kuonekana mbele za Bwana, Mungu wako, mahali pale atakapopachagua, uisome torati hii mbele ya Israeli wote masikioni mwao. Wakusanye watu, wanaume na wanawake na watoto, na mgeni wako aliyemo ndani ya malango yako wapate kusikia na kujifunza kumcha Bwana, Mungu wenu, na kuangalia kutenda maneno yote ya torati hii; na watoto wao wasiojua, wapate kusikia na kujifunza kumcha Bwana, Mungu wenu, siku zote mtakazokaa katika nchi hii mnayoivukia Yordani ili kuimiliki.” Kumbukumbu la Torati 31:10-13.

Shetani daima yuko kazini ili kupotosha kile alichokisema Mungu, ili kupofusha akili na kutia giza ufahamu, na hivyo kuwafanya watu watende dhambi. Hii ndio maana Bwana yuko wazi, akifanya matakwa yake yaonekane wazi kiasi kwamba asiwepo hata mmoja atakayekosea. Mungu anadumu kutafuta kuwaleta wanadamu karibu zaidi na ulinzi Wake, ili kwamba shetani asifanye ukatili, na kuleta nguvu ya udanganyifu kwao. Amezungumza (504) kwao kwa sauti Yake mwenyewe, ameandika sheria ili hai kwa mkono Wake mwenyewe. Na maneno haya ya mbaraka, yote yakiwa na uzima na uangazwa na kweli, yamewekwa kwa wanadamu kama kiongozi kamili. Kwa sababu shetani yuko tayari kuipotosha akili na kuondoa taswira ya ahadi na matakwa ya Bwana, kunatakiwa juhudi kubwa ili kuziweka ahadi hizo ndani ya akili na kuzifanya ziwe na mvuto moyoni.

Kunatakiwa kutolewa tahadhari kubwa na waalimu wa dini ili kuwaelezea watu kweli na masomo ya historia ya Biblia na maonyo na matakwa ya Bwana. Yanatakiwa yatolewe katika lugha rahisi, anayoweza kuwafanya watoto kufahamu. Inapaswa kuwa sehemu mojawapo ya kazi ya watenda kazi na wazazi kuona kwamba vijana wanaelekezwa katika mafundisho.

Wazazi wanapaswa kuwafanya watoto wapende kupata ujuzi unaopatikana ndani ya kurasa za maandiko matakatifu. Lakini kama wanataka kuwafanya vijana wao na mabinti zao wapende neno la Mungu, wao wanapaswa kulipenda neno la Mungu kwanza. Wanapaswa kufahamu mafundisho yake, na, kama Mungu alivyowaamuru Israeli, kuyazungumza, “uketipo katika nyumba yako, na utembeapo njiani, na ulalapo, na uondokapo.” Kumbukumbu la Torati 11:19. Wote wanaopenda watoto wampende Mungu na kuwa na kicho wanapaswa kuzungumzia juu ya wema Wake, ukuu Wake, na nguvu Zake, kama zilivyofunuliwa katika neno Lake na katika kazi ya uumbaji.

Kila sura na kila fungu la Biblia ni mawasiliano ya Mungu kwa wanadamu. Tunapaswa kuzifunga amri zilizomo ndani yake katika mikono yetu na kama kitu kinachokuwa mbele ya macho yetu. Kama tukijifunza na kutii neno la Mungu, litawaongoza watu wa Mungu, kama lilivyowaongoza Waisraeli, kwa nguzo ya wingu wakati wa mchana na nguzo ya moto wakati wa usiku.

Sura ya 47 – Agano na Wagibeoni

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Yoshua 9 na 10.

Kutoka Shekemu, Waisraeli walirudi katika eneo lao la kambi huko Gilgali. Hapa punde walitembelewa na ujumbe wa kigeni, ambao uliwataka kufanya agano nao. Mabalozi hao walijitambulisha kwamba walikuwa wametokea nchi ya mbali, na hili lilidhihirika hata kwa muonekano wao. Nguo walizovaa zilikuwa za zamani na chakavu, viatu vyao vilikuwa vimechakaa, muonekano wao wa ajabu, na ngozi iliyoonekana kutunzia chupa za pombe ilikuwa imechanika na kufungwa, na kuoneka kana kwamba ilifungwa kwa haraka wakati wakiwa safarini.

Katika nyumba zao zilizokuwa mbali – wakisema zilikuwa nyuma ya mipaka ya Palestina – wenzao wa nchi yao, walisema, walisikia juu ya maajabu ambayo Mungu ameyatenda kwa ajili ya watu Wake, na wametumwa ili kufanya makubaliano na Israeli. Waebrania walikuwa wameonywa wasifanye makubaliano yoyote na waabudu miungu wa Kanaani, wazo lenye mashaka kuhusu ukweli wa maneno ya wageni liliingia akilini mwa viongozi. “Labda mwakaa kati yetu,” walisema. Kwa hilo mabalozi walijibu, “Sisi tu watumishi wako.” Lakini wakati Yoshua alipotaka kuwatambua zaidi, “Ninyi ni nani?” walirudia kusema kama walivyosema awali, na kuongeza, katika kutaka kuhakikisha kuwa wao ni waaminifu, “Huu mkate wetu tuliutwaa ukali moto katika nyumba zetu, siku hiyo tuliyotoka kuja kwenu, uwe chakula chetu; lakini sasa, tazama, umekauka, na kuingia koga; na viriba vyetu hivi, tulivyovitia divai, vilikuwa ni vipya; sasa, tazama, vimeraruka raruka; na haya mavazi yetu na viatu vyetu vimekuwa vikuukuu kwa vile tulivyokuja safari ya mbali sana.”

Maneno haya yaliyotolewa yalipata ushindi. Waebrania “hawakutaka shauri kinywani mwa Bwana. Naye Yoshua akafanya amani pamoja nao, na kufanya agano nao, ili kwamba waachwe hai; na wakuu wa mkutano wakawaapia.” Hivyo yakafanyika makubaliano. Baada ya siku tatu ukweli ulijulikana. “Walisikia habari kuwa watu hao ni jirani zao, na kwamba waliketi kati yao.” Wakiwa wanafahamu kwamba isingewezekana kuwazuia Waebrania, Wagibeoni walitafuta jinsi ya kufanya ili kulinda maisha yao.

Waisraeli walipatwa na hasira kubwa walipotambua kwamba walikuwa wamedanganywa. Na hii ilizidi zaidi wakati, baada ya safari ya siku tatu, walifika katika nchi ya Wagibeoni, karibu na eneo lililokuwa katikati ya nchi. “Mkutano wote wakawanung`unikia hao wakuu;” lakini wakuu walikataa kuvunja makubaliano, ingawa yalifanywa kwa udanganyifu, kwa sababu walikuwa “wamekwisha kuwaapia kwa Bwana, Mungu wa Israeli.” “Wana wa Israeli hawakuwapiga.” Wagibeoni waliahidi kuachana na ibada ya sanamu, na kukubali kumuabudu Yehova; na kutunza uhai wao hakukuwa ni kuvunja amri ya Mungu ya kuwaangamiza Wakanaani waabudu sanamu wote. Kwa hiyo Waebrania kwa kiapo chao hawakujiona kuwa wametenda dhambi. Na ingawa kiapo kilikuwa kimefanywa kutokana na uongo, hakikupaswa kutokutiliwa maanani. Wajibu

uliopo kwa ahadi ya neno moja iliyotolewa – kama haimfanyi mtoa ahadi afanye tendo lisilo sahihi – ahadi hiyo huwa ni takatifu. Hakuna matarajio ya kupata faida, au ya kulipiza kisasi, au ya faida binafsi yanayoweza kuleta madhara kwa njia yoyote katika uwezekano wa kutokuvunja ahadi iliyotolewa kwa kiapo. "Midomo ya uongo ni chukizo kwa Bwana." Mithali 12:22. Yeye "atakayepanda katika mlima wa Bwana," na "kusimama mahali patakatifu Pake," ni yule ambaye, "ingawa ameapa kwa hasara yake, hayabadili maneno yake." Zaburi 24:3; 15:4.

Wagibeoni waliruhusiwa kuishi, lakini waliwekwa na kuwa watumwa katika hema takatifu, na kufanya kazi zisizohitaji akili. "Siku hiyo Yoshua akawafanya kuwa ni wenye kupasua kuni, na wenye kuteka maji, kwa ajili ya mkutano, na kwa ajili ya madhabahu ya Bwana." Masharti haya waliyakubali, wakiwa wanafahamu kuwa walikuwa wamefanya kosa, na wakawa na furaha kununua uhai kwa gharama yoyote. "Tazama, tuko mkononi mwako," walimwambia Yoshua; "kama uonavyo ni vyema na haki kwako wewe kututenda, tutende vivyo." Kwa karne uzao wao uliunganishwa katika utumishi wa hema takatifu.

Nchi ya Wagibeoni ilikuwa na miji minne. Watu walikuwa chini ya utawala wa mfalme, lakini waliongozwa na wazee, au maseneta. Gibeoni, mji uliokuwa mashuhuri kuliko yote, "ulikuwa ni mji mkubwa, kama ilivyo miji ya kifalme," "tena watu wake wote walikuwa ni mashujaa." Ni wazi kwamba Waisraeli waliwatia hofu wakazi wa Kanaani, kiasi kwamba watu wa mji huo walitafuta kujinyenyekeza kwa manufaa ya maisha yao.

Lakini hali ya Wagibeoni ingekuwa nzuri zaidi endapo wangewatendea Waisraeli kwa uaminifu. Wakati kujitoa kwao kwa Yehova kuliokoa maisha yao, udanganyifu wao ulileta hali ya kutokuwa na furaha na kuwafanya kuwa watumwa. Mungu aliweka nafasi kwamba wote watakaoachana na upagani, na kujiunga na Israeli, watashiriki mibaraka ya agano. Walijumuishwa katika makubaliano, "mgeni aliye miongoni mwenu," kundi hili lilikuwa lishiriki fadhili za Bwana sawa na Israeli isipokuwa kulikuwa na tofauti ndogo sana. Maelezo ya Bwana yalikuwa – "Na mgeni akikaa pamoja nawe katika nchi yako, usimdhulumu. Mgeni akaaye pamoja nawe atakuwa kama mzalia kwenu; mpende kama nafsi yako." Mambo ya Walawi 19:33,34. Kuhusu Pasaka na kutoa kafara iliamuriwa, "kutakuwa na amri moja kwenu ninyi na kwa mgeni akaaye pamoja nanyi…..kama ninyi mlivyo, na mgeni atakuwa vivyo mbele za Bwana." Hesabu 15:15.

Huo ulikuwa ndio msingi ambao Wagibeoni walipokelewa, lakini kwa udanganyifu walioufanya, hapakuwa na nuru kwa kusema kuwa walifedheheshwa, wenyeji wale wa "mji wa kifalme," "watu wake wote walikuwa ni mashujaa," kufanywa kuwa wapasua kuni na watekaji wa maji katika vizazi vyao vyote. Lakini walipata vazi la umaskini kwa sababu ya udanganyifu, na kwa haraka waliupata umaskini kwa kufanywa watumwa wa kudumu. Hivyo kwa vizazi vyao vyote hali yao ya utumwa inaonyesha jinsi Mungu anavyochukia uongo.

Kujitoa kwa Wagibeoni na kuwa chini ya Waisraeli kulimfanya mfalme wa Kanaani apatwe na hofu. Kuliwekwa utaratibu wa kulipiza kisasi kwa wale walioweka agano la amani na wavamizi. Chini ya uongozi wa Adonizedeki, mfalme wa Yerusalemu, wafalme watano wa Wakanaani walikubaliana kufanya ushirika dhidi ya Wagibeoni. Mipango yao ilifanywa haraka. Wagibeoni hawakuwa wamejiandaa kujilinda, na wakatuma ujumbe kwa Yoshua aliyekuwa Gilgali: “Usiulegeze mkono wako hata ukatuacha sisi watumishi wako; uje kwetu kwa upesi, utuokoe na kutusaidia; kwa sababu wafalme wote wa Waamori wakaao katika nchi ya vilima wamekutana pamoja juu yetu.” Hatari hii haikuwatia hofu Wagibeoni peke yao ila pia Israeli. Mji huu ulikuwa katika njia ya kuelekea kusini na katikati ya nchi ya Palestina, na lazima ushikiliwe endapo nchi itachukuliwa.

Yoshua alijiandaa mara moja kwenda kutoa msaada kwa Gibeoni. Wakazi wa mji (508) uliozingirwa walihofu kwamba Yoshua atakataa ombi lao, kwa sababu ya uongo wa udanganyifu walioufanya; lakini kwa vile walijiweka kuwa chini ya utawala wa Israeli, na walikubali kumuabudu Mungu, alijiona kuwa anao wajibu wa kuwalinda. Kwa wakati huu hakwenda bila kupata ushauri wa mbinguni, na Bwana alimtia moyo katika kazi yake. “Usiwaache,” ulikuwa ni ujumbe wa mbinguni, “kwa kuwa mimi nimekwisha kuwatia mikononi mwako; hapana mtu awaye yote miongoni mwao atakayesimama mbele yako.” “Basi Yoshua akakwea kutoka Gilgali, yeye, na watu wa vita wote pamoja naye, na mashujaa wenye uwezo pia wote.”

Akitembea usiku kucha alilifikisha jeshi lake Gibeoni wakati wa asubuhi. Mda mfupi baada ya Yoshua kufika Gibeoni, wakuu wa muungano walifikisha jeshi lao Gibeoni. Shambulizi lilisababisha washambulizi wajikute kwenye wakati mgumu. Jeshi hilo lilikimbia mbele ya Yoshua na kuelekea mlimani kupitia Beth-horoni; na walipofika kileleni, walikimbia kuelekea chini upande wa pili. Hapa wakapatwa na pigo la mawe makubwa. “Bwana aliwatupia mawe makubwa kutoka mbinguni…..hao waliokufa kwa kuuawa na hayo mawe ya barafu walikuwa ni wengi kuliko hao waliouawa na wana wa Israeli kwa upanga.”

Wakati Waamori wakiendelea kukimbia, wakiwa na lengo la kwenda kujificha mapangoni, Yoshua, akiwa anatazama chini akiwa juu, aliona kwamba siku itakuwa fupi kabla hajakamilisha kazi yake. Kama hawataangamizwa wote, maadui wao wangeweza kujikusanya tena, na kuanzisha tena mapambano. “Ndipo Yoshua akanena na Bwana….akasema mbele ya macho ya Israeli, wewe Jua, simama kimya juu ya Gibeoni; na wewe Mwezi simama katika bonde la Aiyaloni. Ndipo Jua likasimama na Mwezi ukatulia, Hata hilo taifa lilipokuwa limekwisha kujipatiliza juu ya adui zao…..Jua likasimama kimya katikati ya mbingu, wala halikufanya haraka kuchwa kama muda wa siku nzima.”

Kabla ya kuingia jioni, ahadi ya Mungu kwa Yoshua ilikamilika. Jeshi lote la adui zake lilikuwa mikononi mwake. Matukio ya siku hiyo yalibaki kuwa kumbukumbu kwa Israeli

kwa muda mrefu. “Haikuwako siku nyingine mfano wa siku hiyo katika siku zilizotangulia baada yake. Hata ikawa yeye Bwana kusikia sauti ya binadamu; kwa kuwa Bwana alipiga vita kwa ajili ya Isareli.” “Jua na Mwezi vikasimama makaoni mwao; mbele ya mishale ya nuru yako ilipotapakaa, mbele ya mwangaza wa mkuki wako umeremetao. Ulikwenda katikati ya nchi kwa ghadhabu, Ukawapura mataifa kwa hasira. Ukatokea kwa ajili ya wokovu wa watu wako.” Habakuki 3:11-13.

Roho wa Mungu alilivuvia ombi la Yoshua, ili kwamba ushahidi wa nguvu za Mungu kwa ajili ya Israeli uonyeshwe tena. Hivyo ombi halikuonyesha kiburi kutoka kwa kiongozi mkuu. Yoshua alipokea ahadi kwamba hakika Mungu atawaangusha maadui hawa wa Israeli, hata hivyo aliweka juhudi kubwa katika jeshi la Israeli kana kwamba mafanikio yalitegemea jeshi la Israeli pekee. Alifanya yote yawezekanayo kufanywa kwa nguvu za mwanadamu, kisha akalia ili apewe msaada wa mbingu. Siri ya mafanikio ni muunganiko wa nguvu za mbingu na juhudi za kibinadamu. Wale wote wanaopata mafanikio makubwa ni wale wanaotegemea Mkono wa Mungu muweza wa yote. Mtu aliyeamuru, “Wewe Jua, simama kimya juu ya Gibeoni; na wewe Mwezi, simama katika bonde la Aiyaloni,” ni mtu ambaye ambaye kwa masaa alianguka chini akiomba akiwa katika kambi ya Gilgali. Watu wa maombi ni watu wenye nguvu. Muujiza mkubwa huu unadhihirisha kwamba uumbaji uko chini ya utawala wa Muumbaji. Shetani anatafuta kuwaficha wanadamu uwepo wa mbingu katika ulimwengu wa vitu halisi vianavyoonekana – kuendelea kuficha utendaji usiochosha wa chanzo kikuu cha kila kitu ili kisionekane. Katika muujiza huu wale wote wanaotukuza asili kuliko kumtukuza Mungu wa asili wanapewa maonyo.

Kwa kupenda kwake Mungu aliziita nguvu za asili ili kuangusha nguvu za maadui Wake – “moto, na mvua ya mawe; theluji, na mvuke; upepo na dhoruba ulitendao neno Lake.” Zaburi 148:8.

Wakati Waamori wapagani walipojiweka ili kupinga malengo Yake, Mungu aliingilia kati, akiangusha chini “mawe makubwa kutoka mbinguni” juu ya maadui wa Israeli. Tunaambiwa kuhusu mapambano makubwa wakati wa kufunga historia ya dunia, wakati “Bwana amefungua akiba yake ya silaha, naye amezitoa silaha za ghadhabu yake.” Yeremia 50:25. “Je, umeziingia ghala za theluji, au umeziona ghala za mvua ya mawe, Nilizoziweka akiba kwa wakati wa misiba, kwa siku ya mapigano na vita?” Ayubu 38:22,23. Mfunuaji anaelezea uharibifu utakaofanywa wakati “Sauti kuu kutoka katika hekalu la mbinguni,” ikitangaza “Imekwisha.” Anasema, “na mvua ya mawe kubwa sana, yam awe mazito kama talanta, ikashuka kutoka mbinguni.” Ufunuo 16:17,21.

Sura ya 48 – Kugawanywa Kwa Kanaani

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Yoshua 10:40-43; 11; 14 hadi 22.

Ushindi wa Beth-horoni ulifuatiwa na ushindi wa haraka wa kusini mwa Kanaani. “Yoshua akaipiga nchi hiyo yote, nchi ya vilima….na wafalme hao wote wa nchi zao Yoshua akatwaa, wakati huo, kwa sababu yeye Bwana, Mungu wa Israeli, alipigana kwa ajili ya Israeli. Kisha Yoshua akarudi, na Israeli wote pamoja naye, hata marago yao huko Gilgali.”

Makabila ya kaskazini mwa Palestina, yalijawa na hofu kutokana na mafanikio waliyoyapata jeshi la Israeli, na sasa wakaingia katika agano dhidi yao. Akiwa kiongozi wa muungano huu alikuwa ni Yabini, mfalme wa Hazori, jimbo lililokuwa magharibi mwa Ziwa Meromu. “Nao wakatoka nje, wao na jeshi zao zote.” Jeshi hili lilikuwa kubwa kuliko jeshi jingine walilowahi kukutana nalo Waisraeli katika Kanaani – “watu wengi mno, kama mchanga ulio ufukoni mwa bahari kwa wingi, pamoja na farasi na magari mengi sana. Wafalme hao wote wakakutana pamoja, wakaenda na kupanga hema yao pamoja hapo penye maji ya Meromu, ili kupigana na Israeli.” Yoshua alipewa tena ujumbe wa kumtia moyo: “Usiogope kwa ajili yao, kwani kesho wakati kama huu nitawatoa hali wameuawa wote mbele ya Israeli.”

Karibu na Ziwa Meromu aliangukia katika kambi ya muungano na kuwapiga vibaya. “Bwana akawatia mkononi mwa Israeli , nao wakawapiga, na kuwafukuza….wakawapiga hata wasiwasaze hata mtu mmoja aliyesalia.” Magari ya vita na farasi ambayo yaliwafanya Wakanaani wawe na kiburi na majivuno hayakuwafaa Israeli. Kwa amri ya Mungu magari ya vita yalichomwa moto, na farasi wakatiwa vilema, na hivyo hawakufaa kutumika tena kwa ajili ya vita. Waisraeli hawakupaswa kutegemea magari ya vita na farasi, isipokuwa “katika Jina la Bwana, Mungu wao.”

Mji mmoja baada ya mwingine ulichukuliwa, na Hazori, aliyekuwa ngome ya muungano, alichomwa moto. Vita iliendelea kwa miaka kadhaa, lakini mwisho wake (511) ulimfanya Yoshua aitawale Kanaani. “Kisha nchi ikatulia isiwe na vita tena.”

Ingawa nguvu za Wakanaani zilikuwa zimevunjwa, walikuwa hawajafukuzwa wote. Upande wa magharibi Wafilisti bado walikuwa wanashikilia bonde lenye rutuba kando kando ya pwani ya bahari, wakati upande wa kaskazini kulikuwa na jimbo la Wasidoni. Lebanoni pia ilikuwa inamilikiwa na Wasidoni; na upande wa kusini, kuelekea Misri, nchi bado ilikuwa inakaliwa na maadui wa Israeli.

Yoshua, hata hivyo, hakuendelea na vita. Kulikuwa na kazi nyingine kubwa ambayo kiongozi mkuu alipaswa kuifanya kabla hajaacha kazi ya uamiri jeshi wa Israeli. Nchi yote, sehemu ambayo ilikuwa inashikiliwa na Israeli na ile ambayo haikuwa mikononi mwao, ilikuwa igawanywe kwa makabila. Na lilikuwa ni jukumu la kila kabila kuiweka mikononi mwao na kuwa urithi wao, kama watu watakuwa waaminifu kwa Mungu, atawafukuza

maadui wao watoke mbele yao; na Aliwaahidi kuwapa miliki kubwa zaidi kama watakuwa waamifu katika agano Lake.

Kwa Yoshua, pamoja na Eleazari kuhani mkuu, na wakuu wa makabila, jukumu la kuigawa nchi liliwekwa kwao, mahali pa kila kabila pakiwa panapatikana kwa kura. Musa mwenyewe aliweka mipaka ya nchi kwa jinsi itakavyogawanywa wakati watakapoimiliki Kanaani, na aliteua mkuu wa kila kabila kuhudhuria wakati wa ugawaji. Kabila la Lawi, likiwa limewekwa kwa ajili ya utumishi wa hema takatifu, halikuhesabiwa katika mgawo huo; lakini miji arobaini na nane katika maeneo mbalimbali iliwekwa kwa ajili ya Lawi kuwa urithi wake.

Kabla ya ugawaji wa nchi haujaanza, Kalebu, akiwa pamoja na mkuu wa kabila lake, alikuja akiwa na dai maalumu. Isipokuwa Yoshua, Kalebu kwa sasa alikuwa ndiye mtu mwenye umri mkubwa kuzidi wote katika Israeli. Kalebu na Yoshua walikuwa wapelelezi pekee miongoni mwa wapelelezi walioleta taarifa nzuri ya Nchi ya Ahadi, wakiwatia moyo watu kusonga mbele ili kuimiliki nchi kwa Jina la Bwana. Sasa Kalebu alimkumbusha Yoshua kuhusu ahadi iliyotolewa, kama zawadi ya uaminifu wake: “Hakika hiyo nchi ambayo miguu yako imekanyaga itakuwa ni urithi kwako wewe, na kwa watoto wako milele, kwa sababu wewe umemfuata Bwana.”

Kisha akaleta ombi kwamba apewe mji wa Hebroni ili aumiliki. Hapa palikuwa ni nyumbani kwa Ibrahimu, Isaka na Yakobo kwa miaka mingi; na hapa, katika pango la Makapela, ndipo walipozikwa. Hebroni ulikuwa mji (512) wa makao ya Waanakimu, ambao muonekano wao wa maumbile uliwatia hofu wapelelezi, na kupitia wao wakawavunja moyo Israeli wote. Hapa, zaidi ya maeneo mengine yote, palikuwa ni mahali ambapo Kalebu, akitegemea nguvu ya Mungu, alipachagua pawe urithi wake.

“Sasa basi, angalia yeye Bwana ameniweka hai,” alisema, “kama alivyosema, miaka hii arobaini na mitano, tangu wakati huo Bwana alipomwambia Musa….na sasa tazama, hivi leo nimepata miaka themanini na mitano umri wangu. Hata sasa mimi nina nguvu zangu hivi kama nilivyokuwa siku hiyo Musa aliponituma; kama nguvu zangu zilivyokuwa wakati huo, na nguvu zangu ndivyo zilivyo sasa, kwa vita na kwa kutoka nje na kuingia ndani. Basi sasa unipe mlima huu, ambao Bwana alinena habari zake siku hiyo; kwani wewe ulisikia siku hiyo jinsi Waanaki walivyokuwa huko, na miji ilivyokuwa mikubwa yenye boma, yumkini yeye Bwana atakuwa pamoja nami, nami nitawafukuza watoke nje, kama Bwana alivyonena.” Ombi hili liliungwa mkono na wakuu wa Yuda. Kalebu mwenyewe akiwa miongoni mwa walioteuliwa kutoka katika kabila hilo ili kuhudhuria ugawaji wa nchi, alichagua kuwaunganisha watu hawa pamoja naye katika kuwakilisha dai lake, ili kwamba pasiwepo na mwonekano wa kutumia mamlaka yake kwa faida ya ubinafsi wake.

Dai lake lilikubaliwa mara moja. Maana hapakuwepo mwingine awaye yote ambaye angepewa jukumu la kushinda ngome hii kubwa na imara kwa usalama. “Yoshua akambarikia, akampa Kalebu, huyo mwana wa Yefune, Hebroni kuwa urithi wake,” “kwa sababu alimwandama Bwana, Mungu wa Israeli.” Imani ya Kalebu sasa ilikuwa kama ilivyokuwa wakati ushuhuda wake ulipingana na taarifa potofu ya wapelelezi. Aliamini ahadi ya Mungu kwamba Atawaweka watu Wake katika umiliki wa Kanaani, na kwa hili alikuwa amemfuata Bwana kikamilifu. Alikuwa amevumilia pamoja na watu wake muda mrefu wa kuzunguka jangwani, hivyo akashiriki kukatishwa tamaa na mizigo ya makosa; hata hivyo hakulalamika juu ya hayo, lakini aliitukuza rehema ya Mungu kwamba ilimlinda katika jangwa wakati ndugu zake walipouawa.

Katikati ya matatizo yote, hatari, na mapigo ya wakati wa kuzunguka jangwani, na wakati wa vita tangu walipoingia Kanaani, Bwana alimlinda; na sasa akiwa na miaka zaidi ya themanini, nguvu zake hazikupungua. Hakuomba ardhi ambayo tayari ilikuwa imepatikana kwa ushindi, lakini mahali ambapo zaidi ya mahali pengine pote wapelelezi wote walifikiri kuwa hapawezekani kupapata kwa ushindi. Kwa msaada wa Mungu atapigana na watu wenye maumbo makubwa kwa nguvu zake zote watu ambao nguvu zao zilitia hofu imani ya Israeli. Haikuwa kwa sababu ya kutaka heshima au ukuu kulikochochea ombi la Kalebu. (513) Mpiganaji mwenye akili alitaka awape watu mfano ambao ungemtukuza Mungu, na kuwatia moyo makabila kuichukua nchi ambayo baba zao walifikiri haiwezekani kushinda.

Kalebu alipata urithi ambao moyo wake ulikuwa hapo kwa muda wa miaka arobaini, na, akitegemea kwamba Mungu atakuwa pamoja naye, “akawapiga wana watatu wa Anaki.” Alipokwisha kupata miliki yake na nyumba yake, juhudi zake hazikukoma; hakukaa ili kufurahia urithi wake, lakini aliendelea katika kushinda kwa faida ya taifa na utukufu kwa Mungu.

Waoga na waasi walikuwa wamekufa katika jangwa, lakini wapelelezi waaminifu walikula katika mizabibu ya Eskoli. Kila mmoja alipewa kulingana na imani yake. Wasioamini waliona hofu zao zilitimilika. Bila kujali ahadi ya Mungu, walisema kwamba isingewezekana kuirithi Kanaani, na hawakuimiliki. Lakini wale wote waliomtegemea Mungu, wakiwa hawaangalii matatizo yatakayowapata wakilinganisha na Msaada wao Mkuu, waliingia katika nchi nzuri. Ilikuwa ni kwa imani kwamba watu wa zamani “walishinda milki za wafalme….waliokoka na makali ya upanga. Walitiwa nguvu baada ya kuwa dhaifu, walikuwa hodari katika vita, walikimbiza majeshi ya wageni.” Waebrania 11:33,34. “Huku ndiko kushinda kuushindako ulimwengu, hiyo imani yetu.” 1 Yohana 5:4.

Dai jingine kuhusu mgawo wa nchi lilifunua roho iliyotofautiana sana na ile ya Kalebu. Lililetwa na wana wa Yusufu, kabila la Efraimu na nusu ya kabila la Manase. Kwa kuona kuwa wao ni wengi kwa idadi, makabila haya yalidai yapate sehemu mbili zaidi kwa ajili ya jimbo lao. Mapendekezo yao yalikuwa katika eneo lililokuwa na utajiri mkubwa kuliko

mahali pengine, kukiwepo na bonde lenye rutuba la Sharoni; lakini mingi ya miji mikubwa katika bonde hilo ilikuwa bado chini ya umiliki wa Wakanaani, na makabila haya yaliogopa kutokana na usumbufu na hatari wakati wa kushinda ili kupata milki yao, na walitaka waongezewe sehemu ya jimbo ambalo tayari lilikuwa limeshachukuliwa na Waisraeli. Kabila la Efraimu lilikuwa ndilo kubwa kupita yote katika Israeli, pamoja na lile ambalo Yoshua mwenyewe alikuwa ni kabila lake, na watu wake walijiona kuwa wanapaswa kupewa kipaumbele maalumu. “Kwa nini umenipa mimi kura moja tu na fungu moja kuwa ni urithi wangu,” walisema, “kwa kuwa mimi ni taifa kubwa la watu?” Lakini hapakuwa na kutokujali haki kutoka kwa kiongozi asiyeyumbishwa.

Jibu lake lilikuwa, “kama wewe u taifa kubwa la watu, haya, kwea uende mwituni , (514) ujikatie mahali hapo kwa ajili ya nafsi yako katika nchi ya Waperezi, na ya hao Warefai, ikiwa hiyo nchi ya vilima vya Efraimu ni nyembamba, haikutoshi.”

Jibu lao lilionyesha sababu halisi ya malalamiko yao. Walikosa imani na ushujaa wa kuwatoa Wakanaani. “Hiyo nchi ya vilima haitutoshi sisi; lakini Wakanaani wote wakaao katika nchi ya bondeni wana magari ya chuma.”Nguvu ya Mungu wa Israeli iliahidiwa kwa watu Wake, na kama Waefraimu wangekuwa na ujasiri na imani ya Kalebu, hakuna adui ambaye angesimama mbele yao. Nia yao ya kukimbia matatizo na hatari ilikutana na Yoshua akiwa imara. “Wewe u taifa kubwa la watu, nawe una uwezo mwingi,” alisema, “wewe utawafukuza hao Wakanaani, wajapokuwa wana magari ya chuma, wajapokuwa ni wenye uwezo.” Hivyo matamko yao yaliwageukia wenyewe. Wakiwa ni taifa kubwa, kama walivyodai, walikuwa na uwezo wa kujifanyia njia yao wenyewe, kama walivyofanya ndugu zao. Kwa msaada wa Mungu hawakupaswa kuogopa magari ya chuma.

Hapo Gilgali palikuwa ndio makao makuu ya taifa na mahali palipowekwa hema ya kukutania. Lakini sasa hema ya kukutania ilitakiwa ihamishiwe mahali palipochaguliwa ili pawe pa kudumu. Mahali hapo palikuwa ni Shilo, mji mdogo uliokuwa katika kura ya Efraimu. Palikuwa ni karibu na eneo lililokuwa katikati ya nchi, na ilikuwa rahisi kufika mahali hapo kwa makabila yote. Hapa sehemu ya nchi ilikuwa iko mikononi mwa Israeli, kiasi kwamba wanaoabudu wasingeshambuliwa. “Kisha mkutano mzima wa wana wa Israeli walikutana pamoja hapo Shilo, wakasimamisha hema ya kukutania huko.” Makabila ambayo bado yalikuwa yameweka kambi wakati hema ya kukutania inaondolewa kutoka Gilgali waliifuata, na kuweka hema zao karibu na Shilo. Makabila haya yalibaki hapa hadi yalipotawanyika kwenda kwenye miliki yao.

Sanduku la agano liliendelea kuwepo hapo Shilo kwa miaka mia tatu, hadi, kwa sababu ya dhambi ya nyumba ya Eli, liliangukia mikononi mwa Wafilisti, na Shilo ikaangamizwa. Sanduku kamwe halikurudishwa kwenye hema ya kukutania hapa, huduma ya hema takatifu hatimaye ilihamishiwa kwenye hekalu huko Yerusalemu, na Shilo ikakosa umuhimu tena. Kuna maangamizi tu ambayo yanaonekana kila mahali liliposimama. Baada ya muda mrefu angamizo lake lilifanya kutolewa onyo kwa Yerusalemu. “Lakini

enendeni sasa hata mahali pangu palipokuwa katika Shilo," Bwana alisema kupitia nabii Yeremia, "nilipolikalisha Jina langu hapo kwanza, mkaone nilivyopatenda kwa sababu ya uovu wa (515) watu wangu Israeli….Basi nitaitenda nyumba hii, iitwayo kwa Jina langu, ninayoitumainia, na mahali hapa nilipowapa ninyi na baba zenu, kama nilivyopatenda Shilo." Yeremia 7:12-14.

"Wakamaliza hiyo kazi ya kuigawanya nchi," na makabila yote yalikuwa yamepata urithi wao, kisha Yoshua akapeleka dai lake. Kwake, kama ilivyokuwa kwa Kalebu, ahadi maalumu ya urithi ilikuwa imetolewa; hata hivyo hakuomba apewe jimbo kubwa, lakini mji mmoja tu. "Wakampa mji alioutaka….akaujenga huo mji na kukaa humo." Jina la mji huo lilikuwa Timnath-sera, "sehemu iliyobaki" – ushuhuda uliopo wa tabia njema na roho isiyo ya ubinafsi wa shujaa, ambaye, aliahirisha kutoa dai lake hadi watu wake walio wa chini zaidi wameokolewa.

Miji sita katika miji iliyotolewa kwa Walawi – mitatu katika kila upande wa mto Yordani – iliweka kuwa mji ya kukimbilia, ambapo mwenye kuua mtu anaweza kukimbilia kwa usalama wake. Uteuzi wa miji hii uliamuriwa na Musa, "ili kwamba mwenye kumwua mtu, pasipo kukusudia kumwua, apate kukimbilia huko. Na hiyo miji itakuwa kwenu kuwa makimbilio," alisema, "ili asiuawe mwenye kumwua mtu, hata atakaposimama mbele ya mkutano ahukumiwe." Hesabu 35:11,12.

Nafasi hii ya rehema ilikuwa ni ya lazima katika desturi za zamani kuhusu kulipiza kisasi kwa mtu binafsi, ambapo adhabu ya muuaji alikabidhiwa kwa mtu wa karibu au mrithi wa aliyeuawa. Endapo kosa lilidhihirika haikuwa lazima kusubiri kesi iendeshwe na hakimu. Mlipa kisasi aliweza kushughulikia kosa mahali popote na kumuua atakapopatikana mahali popote. Bwana hakuona kuwa inafaa kuondoa desturi hii kwa wakati huo, lakini alitoa nafasi ili kuwahakikishia usalama wale walioua pasipo kukusudia.

Miji ya makimbilio ilisambazwa kiasi cha kufanya mwendo wa nusu siku ili kuifikia kutoka kila sehemu ya nchi. Barabara zilizoelekea kwenye miji hiyo ziliwekwa katika hali nzuri mara kwa mara; katika njia yote kulitakiwa kuwekwa mabango yenye neno "Kimbilio" likiwa linaonekana, lenye herufi kubwa, ili kwamba mkimbizi asichelewe hata kwa muda mfupi. Mtu yeyote –

Muebrania, mgeni, au msafiri – anaweza kutumia nafasi hiyo. Lakini wakati mtu asiye na kosa hakutakiwa kuuawa kwa haraka, mwenye kosa hakuepuka adhabu. Kesi ya mkimbizi ilitakiwa ishughulikiwe kwa haki kutoka katika mamlaka husika, na kama ataonekana hata kosa la kuua kwa makusudi alitakiwa alindwe akiwa katika mji wa kimbilio. Mkosaji alikabidhiwa kwa mlipa kisasi. Na wale waliokuwa (516) wanatakiwa wapate ulinzi waliupata kwa masharti ya kuendelea kubaki katika mji wa kimbilio ulioteuliwa. Kama atazunguka na kuvuka mipaka iliyowekwa, na akaonekana na mlipa kisasi cha damu, maisha yake yangegharimu adhabu ya kutokujali nafasi iliyowekwa na

Bwana. Wakati wa kifo cha kuhani mkuu, hata hivyo, wote waliokuwa wamepata kinga ndani ya miji ya kimbilio walikuwa huru kurudi katika miliki zao.

Katika kesi ya mauji mshitakiwa hakuhukumiwa kutokana na ushahidi wa mtu mmoja, hata kama ushahidi wa mazingira ungeonekana wazi dhidi yake. Maagizo ya Bwana yalikuwa, "Mtu awaye yote atakayemwua mtu, huyo muuaji atauawa kwa vinywa vya mashahidi; lakini shahidi mmoja hatashuhudia juu ya mtu hata akafa." Hesabu 35:30. Alikuwa ni Kristo aliyempa Musa maagizo haya kwa ajili ya Israeli; na akiwa na wanafunzi Wake hapa duniani, alipokuwa akiwafundisha jinsi ya kumshughulikia mkosaji, Mwalimu Mkuu alirudia somo kwamba ushahidi wa mtu mmoja hauwezi kuhukumu. Mtazamo wa mtu mmoja na maoni hayawezi kutatua ugomvi. Katika mambo haya yote wawili au zaidi wanatakiwa wahusishwe, na kwa pamoja watabeba majukumu, "ili kwa vinywa vya mashahidi wawili au watatu kila neno lithibitike." Mathayo 18:16.

Kama mtu aliyeshitakiwa kwa kuua ataonekana kuwa na kosa, hapakuwa na upatanisho au mbadala wa kumwokoa, "Atakayemwaga damu ya mwanadamu, damu yake huyo itamwagwa na mwanadamu." Mwanzo 9:6. "Tena msipokee fidia kwa ajili ya mwuaji, ambaye amekuwa na hatia ya mauti; Lakini lazima atauawa." "huyo utamuondoa hata madhabahuni pangu, auawe," ilikuwa ni amri ya Mungu; "hapana sadaka itoshayo kwa ajili ya nchi, isipokuwa ni damu ya huyo aliyeimwaga." Hesabu 35:31,33; Kutoka 21:14. Usalama na usafi wa taifa ulihitaji kwamba dhambi ya muuaji iadhibiwe vikali. Maisha ya mwanadamu, ambayo Mungu pekee ndiye awezaye kuyatoa, lazima yalindwe kwa utakatifu. Miji ya kimbilio iliyoteuliwa na Mungu kwa watu wa kale ilikuwa ni mfano wa kimbilio linalopatikana kwa Kristo.

Mwokozi huyo huyo mwenye rehema ambaye aliteua miji ya muda ya kimbilio kwa kumwaga damu Yake ametoa uhakika wa kubadilika kwa waasi wa sheria ya Mungu, wakati watapokimbilia kwa ajili ya usalama kutoka katika mauti ya pili. Hakuna nguvu itakayoweza kuchukua kutoka mkononi Mwake nafsi zinazokwenda kwake (517) ili kupata msamaha. "Sasa basi hakuna hukumu ya adhabu juu ya walio katika Kristo Yesu." "Ni nani atakayewahukumia adhabu? Kristo Yesu ndiye aliyekufa, naam, na zaidi ya hayo, amefufuka katika wafu, naye yuko mkono wa kuume wa Mungu; tena ndiye anayetuombea;" ili kwamba "tupate faraja iliyo imara, sisi tuliokimbilia kuyashika matumaini yale yawekwayo mbele yetu." Warumi 8:1,34; Waebrania 6:18.

Yule aliyekimbilia katika mji wa kimbilio hakuchelewa. Familia na ajira viliachwa nyuma. Hapakuwa na wakati wa kuagana na wapendwa. Maisha yake yalikuwa hatarini, na kila haja zingine lazima zitolewe kafara kwa lengo moja – kufika mahali pa usalama. Uchovu ulisahauliwa, matatizo hayakusikilizwa. Mkimbizi hakujaribu hata kwa mda mfupi kuwa mzembe hadi alipofika ndani ya kuta za mji.

Mdhambi yuko katika mauti ya milele, hadi anapopata mahali pa kujificha ndani ya Kristo; na kama vile kukaa bila kufanya kitu chochote na kuwa mzembe kulivyomnyang‘anya mkimbizi nafasi ya maisha, ndivyo kuchelewa kutakavyodhihirsha maangamizi ya nafsi. Shetani, mshitaki mkuu, yuko katika kila njia ya muasi wa sheria ya Mungu, na yule asiyehisi hatari yake, na hatafuti kinga katika kimbilio la milele, atanaswa na mharibifu.

Mfungwa ambaye alitoka nje ya mji wa kimbilio aliachwa kwa mlipa kisasi cha damu. Hivyo watu walifundishwa kuenenda sawasawa na njia za hekima ya milele iliyowekwa kwa ajili ya usalama wao. Hata hivyo, haitoshi kwamba mdhambi amuamini Kristo kwa ajili ya kupata msamaha wa dhambi; lakini lazima, kwa imani na utii, aambatane na Kristo. “Maana, kama tukifanya dhambi kusudi baada ya kupokea ujuzi wa ile kweli, haibaki tena dhabihu kwa ajili ya dhambi; bali kuna kuitazamia hukumu yenye kutisha, na ukali wa moto ulio tayari kuwala wao wapingao.” Waebrania 10:26,27.

Makabila mawili kati ya makabila ya Israeli, Gadi na Rubeni, na nusu ya kabila la Manase, yalipokea urithi wao kabla ya kuvuka Yordani. Kwa watu wafugaji, uwanda mpana wa juu na misitu minene ya Gileadi na Bashani, ikiwa na eneo pana zuri kwa ajili ya kufuga, lilikuwa ni eneo la kuvutia ambalo halikuweza kupatikana mahali pengine katika Kanaani, na makabila mawili na nusu, yakitamani kuweka makazi hapa, waliahidi kuungana na jeshi lenye silaha ili kuongozana na ndugu zao kuvuka Yordani na kushiriki katika mapigano yao hadi wao pia waingie katika urithi wao. Wajibu ulitolewa kwa (518) uaminifu.

Wakati makabila kumi yalipoingia Kanaani elfu arobaini ya “wana wa Rubeni na wana wa Gadi na hiyo nusu ya kabila ya Manase….walivuka mbele ya Bwana, waende vitani, hata nchi tambarare za Yeriko.” Yoshua 4:12,13. Kwa miaka kadhaa walipigana vita kwa akili wakiwa upande wa ndugu zao. Sasa wakati ulifika kwa wao kuingia katika miliki yao. Kadri walivyoungana na ndugu zao vita, ndivyo walivyoshiriki kupata marupurupu; na walirudi “na utajiri mkubwa…na ng`ombe wengi sana, na fedha, na dhahabu, na shaba, na chuma, na mavao mengi sana,” ambapo walitakiwa wakagawane na wale waliobaki wakiwa na mifugo.

Kwa sasa walikuwa waishi mbali kidogo kutoka hema takatifu ya Bwana, na ilikuwa kwa moyo wenye mashaka kwamba Yoshua alishuhudia kuondoka kwao, akijua jinsi majaribu yatakavyokuwa makubwa, wakiwa katika eneo lao peke yao huku wakiwa na maisha ya kuzunguka, na kuanguka katika desturi za makabila ya kipagani ambayo yalikaa mipakani mwao.

Wakati akili za Yoshua na viongozi wengine zikiwa na wasiwasi wa yatakayowapata, walifikiwa na habari za kutisha. Ng‘ambo ya Yordani, karibu na mahali Waisraeli walipovuka mto kwa muujiza, makabila mawili na nusu walijenga madhabahu kubwa,

iliyofanana na madhabahu ya kutolea kafara iliyokuwa Shilo. Sheria ya Mungu ilizuia, ili wasije wakafa, kuanzisha ibada nyingine kuliko ile ya kwenye hema takatifu. Kama lengo la madhabahu hii lilikuwa hilo, kama lingeruhusiwa kuendelea, lingewaongoza watu kutoka katika imani ya kweli.

Wawalikishi wa watu walikusanyika huko Shilo, na kwa moyo wa mshangao na hasira walipendekeza wafanye vita mara moja dhidi ya wakosaji. Kutokana na mvuto wa watu wenye kuchukua tahadhari, hata hivyo, iliamuliwa kutuma wajumbe kwanza ili wakapate kutoka kwa makabila mawili na nusu maelezo ya mwenendo wao. Wakuu kumi, mmoja kutoka kila kabila, walichaguliwa. Kiongozi alikuwa ni Finehasi, ambaye alijitokeza mwenyewe katika jambo lililotokea Peori.

Makabila mawili na nusu yalikuwa katika makosa kwa kuingia, bila maelezo, katika kitendo ambacho kilileta wasiwasi mkubwa. Mabalozi, wakichukulia kwamba ndugu zao walikuwa wamekosea, walikutana nao huku wakiwakemea kwa nguvu. Waliwatuhumu kwa kuasi dhidi ya Bwana, na kuwataka wakumbuke hukumu zilivyowapa Israeli (519) walipoungana kwa BaalPeori. Kwa niaba ya Israeli wote, Finehasi aliwaambia wana wa Gadi na Rubeni kwamba kama hawakuwa tayari kukaa ndani ya nchi hiyo bila kuwa na madhabahu ya kutolea kafara, watakaribishwa ili kushiriki kumiliki na faida ya ndugu zao waliokuwa upande mwingine. Kwa kujibu watuhumiwa walieleza kwamba madhabahu yao haikukusudiwa kwa ajili ya kutolea kafara, lakini kama ushahidi kwamba, ingawa wametengwa na mto, walikuwa wenye imani moja na ndugu zao waliokuwa Kanaani. Walihofu kwamba miaka ijayo watoto wao wanaweza waondolewe katika hema ya kukutania, kana kwamba hawana nafasi katika Israeli. Hivyo, madhabahu hii, iliyojengwa kwa mfano wa madhabahu ya Bwana huko Shilo, itakuwa shahidi kwamba wajenzi wake walikuwa waabudu wa Mungu aliye hai.

Kwa furaha kubwa mabalozi walikubaliana na maelezo hayo, na mara wakarudisha habari kwa wale waliowatuma. Mawazo yote ya vita yaliondolewa, na watu waliungana kwa furaha, wakimsifu Mungu.

Wana wa Gadi na wana wa Rubeni sasa waliweka maandishi kwenye madhabahu yao wakielezea lengo la kujengwa kwake; na walisema, “ni ushahidi kati yetu ya kwamba yeye Bwana ndiye Mungu wetu.” Hivyo walijaribu kuzuia hofu ya wakati ujao na kuondoa ambacho kingekuwa ni sababu ya majaribu.

Ni jinsi gani matatizo makubwa hutokea mara kwa mara kutokana na kutokuelewana kwa jambo dogo, hata miongoni mwa wale wenye misukumo mizuri; na bila kuwa na mazoezi ya upole na uvumilivu, ni makubwa kiasi gani matokeo yanayoweza kutokea na hata ya kusababisha mauaji. Makabila kumi walikumbuka jinsi, katika kesi ya Akani, Mungu alivyokemea upungufu wa kuwa waangalifu ili kutambua dhambi zilizopo ndani yao. Sasa walikusudia kutenda kwa uangalifu na kwa bidii; lakini wakitafuta kuepuka kosa

lao la awali, walikuwa wamekwenda kinyume. Badala ya kuuliza ili kujua ukweli katika jambo, walikutana na ndugu zao kwa kuwalaumu na kuwatuhumu vikali. Kama watu wa Gadi na Rubeni wangetenda kwa roho hiyo, matokeo yake ingeweza kuwa vita. Wakati ni muhimu kwa upande mmoja kwamba kuchelewa katika kushughulikia dhambi kusiruhusiwe, ni muhimu pia kwa upande mwingine kuacha kuwa na hukumu za haraka na kutuhumu bila kuwa na sababu halisi. Wakati watu huwa si wepesi wa kujilaumu wao wenyewe, wengi huwa wakali wanapowashughulikia wenye kuonekana kuwa na makosa. Hakuna hata mmoja ambaye amedai kurudishwa katika nafasi yenye makosa kutokana na kulaumiwa na kudharauliwa; (520) lakini wengi wanaondolewa na kuwa mbali na njia iliyo sahihi na kufanya migumu mioyo yao dhidi ya kukiri kosa. Roho ya wema, ya upole, ya uvumilivu inaweza kumuokoa mkosaji na kuficha wingi wa dhambi.

Hekima iliyoonyeshwa na Warubeni na kundi lake inapaswa kuigwa. Wakati wanatafuta kukuza dini ya kweli, walituhumiwa vibaya na kulaumiwa; hata hivyo hawakukasirika. Walisikiliza kwa heshima na uvumilivu tuhuma za ndugu zao kabla hawajajaribu kuleta utetezi wao, na kisha wakaeleza msukumo wao na kuonyesha kutokuwa na kosa. Hivyo matatizo ambayo yalihatarisha matokeo mabaya yalitatuliwa kwa amani.

Hata katika tuhuma zisizo za kweli wale walio sahihi wanaweza kuwa wapole na wenye kufikiri. Mungu anajua yote yale yasiyoeleweka na kutafsiriwa vibaya na watu, na kwa usalama tunaweza kumuachia mikononi Mwake mambo yetu. Kwa hakika atadhibitisha sababu kwa wale wanaomtegemea kama alivyotafuta kosa la Akani. Wale wenye roho wa Kristo watakuwa na upendo wenye kuvumilia na kuwa na wema.

Ni mapenzi ya Mungu kwamba umoja na upendo wa kidugu viwepo kwa watu Wake. Ombi la Kristo mda mfupi kabla ya kusulubiwa lilikuwa kwamba wanafunzi Wake wawe na umoja kama Yeye na Baba walivyo na umoja, ili kwamba ulimwengu ujue ya kuwa amewatuma. Ombi hili lenye mguso na la ajabu linafika hata kizazi cha mwisho, hata mpaka siku zetu; maana maneno Yake yalikuwa, “Wala sio hao tu ninaowaombea; lakini na wale watakaoniamini kwa sababu ya neno lao.” Yohana 17:20.

Wakati hatupaswi kuharibu hata kanuni moja ya kweli, tunapaswa kudumu kuwa na lengo la kufikia hali hii ya umoja. Huu ndio ushahidi wa uanafunzi wetu. Yesu alisema, “Hivyo watu watawatambua ya kuwa ninyi mmekuwa wanafunzi wangu, mkiwa na upendo ninyi kwa ninyi.” Yohana 13:35. Mtume Petro analisisitiza kanisa, “Bali ulimi hakuna awezaye kuufuga; ni uovu usiotulia, umejaa sumu iletayo mauti. Kwa huo twamhimidi Mungu Baba yetu, na kwa huo twawalaani wanadamu waliofanywa kwa mfano wa Mungu.” 1 Petro 3:8,9.

Sura ya 49 – Maneno Ya Mwisho Ya Yoshua

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Yoshua 23 na 24.

Vita na kushinda vilifikia mwisho. Yoshua alijiondoa na kwenda mahali pa kupumzika nyumbani kwake huko Timnath-sera. “Hata ikawa baada ya siku nyingi, Bwana alipokuwa amekwisha kuwapa Israeli raha mbele ya adui zao pande zote naye Yoshua…..akawaita Israeli wote, wazee wao, na wakuu wao, na makadhi yao, na maakida yao.”

Miaka kadhaa ilikuwa imepita tangu watu wakae katika miliki zao, na tayari kulionekana kunyemelea kwa uovu ule ule ambao hapo kabla ulileta hukumu kwa Israeli. Yoshua alipoona kuwa amekuwa mzee, na kutambua kwamba kazi yake punde itafikia mwisho, alijawa na mashaka kuhusu wakati ujao kwa watu wake. Ilikuwa ni zaidi ya kujali kwa baba jinsi alivyowahutubia, wakati walipokusanyika kwa kiongozi wao mzee. “Nanyi mmeona,” alisema, “mambo yote ambayo Bwana, Mungu wenu amewatenda mataifa haya yote kwa ajili yenu; kwa maana Bwana, Mungu wenu, ndiye aliyewapigania ninyi.” Ingawa Wakanaani walikuwa wameshindwa, walikuwa bado wanamiliki sehemu ya nchi waliyoahidiwa Israeli, na Yoshua aliwasisitiza watu wake wasikae na kusahau amri ya Bwana ya kuwaondoa kabisa mataifa haya ya waabudu sanamu.

Kwa ujumla watu walikuwa wanafanya kazi polepole ya kukamilisha kazi ya kuwaondoa wapagani. Makabila yalikuwa yametawanyika katika maeneo ya miliki yao, jeshi lilikuwa limevunjwa, na ilionekana jambo gumu na la mashaka la kuanzisha vita upya. Lakini Yoshua aliwaambia, “Bwana, Mungu wenu, atawatoa kwa nguvu mbele yenu, atawafukuza wasiwe mbele ya macho yenu tena; nanyi mtaimiliki nchi yao, kama Bwana, Mungu wenu, alivyowaambia. Basi iweni mashujaa sana kuyashika yote yaliyoandikwa katika kitabu cha torati ya Musa, na kuyatenda, msiyaache kwa kugeukia upande wa kuume wala upande wa kushoto.”

Yoshua aliwataka watu wawe mashahidi wenyewe kwamba, hadi hapo, kwa jinsi walivyofuata masharti, kwa uaminifu Mungu ametimiza ahadi Zake kwao. “Nanyi nyote mnajua mioyoni mwenu, na rohoni mwenu,” alisema, “ya kuwa halikuwapungukia ninyi hata neno moja.” Aliwaambia kwamba kwa jinsi Mungu alivyotimiza ahadi zake, ndivyo atakavyotimiza kuogofya Kwake. “Kisha itakuwa, kama yalivyowafikilia yale mambo mema yote, Bwana, Mungu wenu, aliyowapa, Hapo mtakapolivunja agano la Bwana, Mungu wenu, alilowaamuru, na kwenda kuitumikia miungu mingine….ndipo hasira ya Bwana itawaka juu yenu, nanyi mtaangamia upesi katika nchi hii njema aliyowapa.”

Shetani anawadanganya wengi kwa dhana za kusikika kwamba upendo wa Mungu kwa watu Wake ni mkubwa sana kiasi kwamba hatajali dhambi zao; anawaeleza kwamba wakati maonyo ya neno la Mungu ni kwa ajili ya kutimiza lengo fulani katika serikali Yake yenye maadili, hayawezi kutimizwa katika hali halisi. Lakini katika utendaji Wake wote kwa viumbe wake Mungu amedumisha kanuni za haki kwa kuifunua dhambi katika tabia

yake halisi – kwa kuonyesha kwamba hakika matokeo yake ni mateso na kifo. Msamaha wa dhambi usiokuwa na masharti kamwe haupo na kamwe hautakuwepo. Msamaha kama huo utaondoa kanuni za haki, ambazo ndio msingi wa serikali ya Mungu. Utajaza mshangao wa ghafla, na machafuko katika malimwengu yasiyoanguka. Mungu kwa uaminifu ameonyesha matokeo ya dhambi, na kama maonyo haya yasingekuwa ya kweli, tungekuwa na uhakika gani kwamba ahadi Zake zitatimizwa? Kitu kinchoitwa ukarimu ambao ungeondoa haki sio ukarimu bali ni udhaifu.

Mungu ndiye mtoa uhai. Tangu mwanzo sheria Zake zote zilitolewa kwa ajili ya uhai. Lakini dhambi ilivunja utaratibu ambao Mungu aliuweka, na kukafuatiwa na ugomvi. Kadri dhambi itakavyokuwepo, shida na kifo havitazuilika. Ni kwa sababu tu kwamba Mwokozi alibeba laana ya dhambi kwa niaba yetu ndio maana mwanadamu anaweza kuwa na matumaini ya kuepuka, katika utu wake, matokeo yake mabaya.

Kabla ya kifo cha Yoshua wakuu na wawakilishi wa makabila, wakiwa wametii wito wake, walikusanyika tena Shekemu. Hakuna eneo katika nchi yote lililokuwa na kuhusishwa na mambo matakatifu, pakiwachukua akili zao kurudi nyuma wakati wa agano la Mungu na Ibrahimu na Yakobo, na kukumbuka viapo vyao walipoingia Kanaani. Hapa (523) ndipo palipokuwa na milima ya Ebal na Gerizimu, mashahidi walio kimya wa viapo ambapo sasa, wakiwa na kiongozi wao anayekufa, alikusanyika ili kufanya upya. Katika kila upande kulikuwa na ushahidi wa kile alichokifanya Mungu kwa ajili yao; jinsi alivyowapa nchi ambayo hawakuifanyia kazi, na miji ambayo hawakuijenga, mizabibu na mizeituni ambayo hawakuipanda. Yoshua alirudia mara nyingine kusimulia historia ya Israeli, akihesabu maajabu ya kazi za Mungu, ili kwamba wote wawe na mguso wa upendo Wake na rehema na waweze kumtumikia “kwa nguvu na kweli.”

Kwa maagizo ya Yoshua sanduku lililetwa kutoka Shilo. Tukio hilo lilikuwa moja ya matukio makubwa, na ishara hii ya uwepo wa Mungu ingekuza mguso aliotaka kuuweka kwa watu. Baada ya kuonyesha wema wa Mungu kwa Israeli, aliwaita, kwa jina la Yehova, wachague watakayemtumikia. Ibada ya sanamu kwa kiasi fulani ilikuwa inafanywa kwa siri, na Yoshua alijaribu kuwafanya watoe uamuzi ili kuweza kuondoa dhambi hii kutoka Isaraeli. “Kama mkiona ni vibaya kumtumikia Bwana,” alisema, “chagueni hivi leo mtakayemtumikia.”

Yoshua alitamani kuwaongoza ili wamtumikie Mungu, si kwa kushurutishwa, lakini kwa kupenda. Upendo kwa Mungu ndio msingi wa dini. Kujiingiza katika utumishi wake eti kwa kutumainia zawadi au kuhofu adhabu hakufaa kitu. Uasi ulio wazi hautakuwa na kosa zaidi kuliko unafiki na ibada ya desturi tu. Kiongozi mzee aliwashauri watu wafikiri, katika mambo yote, kile alichokiweka mbele yao, na kuamua kama kweli walitaka kuishi kama yalivyofanya mataifa yaliyowazunguka yenye ibada ya sanamu. Kama ilikuwa ni vibaya kwao kumtumikia Bwana, aliye chanzo cha kutoa nguvu, chemchemi ya mibaraka, hebu siku hiyo wachague watakayemtumikia – “miungu ambayo baba zenu waliitumikia,”

ambapo Ibrahimu aliitwa ili atokwe, “au kwamba ni miungu ile ya Waamori ambao mnakaa katika nchi yao.” Maneno haya ya mwisho yalikuwa ni maonyo kwa Israeli. miungu ya Waamori haikuweza kuwalinda wale walioiabudu . Kwa sababu ya machukizo na dhambi zao mbaya, mataifa maovu yaliangamizwa, na nchi nzuri waliyoimiliki walinyang`anywa na kupewa watu wa Mungu. Ni upumbavu kiasi gani kwa Israeli kuchagua miungu ambayo waabudu wake Waamori waliangamizwa! “Lakini mimi na nyumba yangu,” Yoshua alisema, “tutamtumikia Bwana.” Juhudi takatifu kama hiyo ambayo ilivuvia moyo wa kiongozi ilipelekwa kwa (524) watu. Wito wake ulipata jibu lisilositasita, “Hasha! Tusimwache Bwana, ili kutumikia miungu mingine.”

“Hamuwezi kumtumikia Bwana,” Yoshua alisema, “kwa kuwa yeye ni Mungu mtakatifu….hatawasamehe makosa yenu, wala dhambi zenu.” Kabla ya kuwepo matengenezo ya kudumu watu wanapaswa waonyeshwe kutokuweza kwao kwa wao wenyewe kumtii Mungu. Walikuwa wamevunja sheria Yake, ikawahukumu kuwa waasi, na haikutoa njia yoyote ya kuepuka adhabu. Wakati walitegemea nguvu na haki yao, isingewezekana kwao kupata msamaha wa dhambi zao; wasitimize madai ya sheria kamilifu ya Mungu, na ilikuwa bure kwamba waliahidi kumtumikia Mungu wao wenyewe. Ilikuwa ni kwa imani kwa Kristo tu kwamba wangeweza kupata msamaha wa dhambi na kupokea nguvu ya kutii sheria ya Mungu. Wanapaswa kuacha kutegemea juhudi zao wenyewe kwa ajili ya wokovu, wanapaswa kutegemea kikamilifu wema wa Mwokozi aliyeahidiwa, kama watakubalika kwa Mungu.

Yoshua alijaribu kuwaongoza wasikilizajiwake kupima vizuri maneno yao, na kuthibitisha kutoka katika viapo ambavyo hawakuwa wamejiandaa kuvitimiza. Kwa kina walirudia tamko lao, “La! Tutamtumikia Bwana.” Wakisema kwamba wao ni mashahidi wao wenyewe ya kwamba wamechagua kumtumikia Bwana, walirudia kusema na kuahidi utii wao: “Bwana, Mungu wetu, ndiye tutakayemtumikia, na sauti yake ndiyo tutakayoitii.

” Basi Yoshua akafanya agano na wale watu siku ile, akawapa amri na agizo huko Shekemu.” Akiwa amekwisha kuandika hati ya mabadilishano, aliiweka, pamoja na kitabu cha sheria, kandokando ya sanduku. Na akajenga nguzo kuwa ukumbusho, akisema, “Tazama jiwe hili litakuwa shahidi juu yetu; kwa maana limesikia maneno ya Bwana aliyotuambia, basi litakuwa shahidi juu yenu, msije mkamkana Bwana, Mungu wenu. Basi Yoshua akawaruhusu watu, wakaenda zao, kila mtu kwenye urithi wake.” Kazi ya Yoshua kwa Israeli ilikuwa imekwisha fanyika. Alikuwa “amemfuata Bwana kikamilifu;” na katika kitabu cha Bwana amendikwa “Mtumishi wa Bwana.” Ushuhuda mzuri wa tabia yake kama kiongozi wa umma ni historia ya kizazi kilichonufaika na kazi zake: “Nao Israeli wakamtumikia Bwana siku zote za Yoshua, na siku zote za hao wazee waliosihi baada ya kufa kwake Yoshua.”

Sura ya 50 – Zaka na Sadaka

Katika uchumi wa Waebrania moja ya kumi ya mapato ya watu iliwekwa kando ili kuendeleza kazi ya ibada ya Mungu. Hivi ndivyo Musa alivyosema kwa Israeli: “Tena zaka yote ya nchi, , kama ni mbegu ya nchi, au kama ni matunda ya nchi, ni ya Bwana; ni takatifu kwa Bwana.” “Tena zaka yote ya ng`ombe, au ya kondoo,….sehemu ya kumi watakuwa ni watakatifu kwa Bwana.” Mambo ya Walawi 27:30,32.

Lakini utaratibu wa zaka haukuanzia kwa Waebrania. Tangia wakati wa mwanzo Bwana alidai zaka kuwa ni Yake, na dai hili lilitambuliwa na kuheshimiwa. Ibrahimu alilipa zaka kwa Melkizedeki, kuhani wa Mungu aliye Juu. Mwanzo 14:20. Yakobo, akiwa Betheli, akiwa ni mkimbizi na mzururaji, alimuahidi Bwana, “Na katika kila utakalonipa hakika nitakutolea wewe sehemu ya kumi.” Mwanzo 28:22. Waisraeli walipokuwa karibu kuwa kama taifa. Sheria ya zaka ilirudiwa kama moja ya amri za mbinguni ambapo mafanikio yalitegemea utii wake.

Utaratibu wa zaka na sadaka ulikusudiwa kuzivuta akili za watu katika kweli kuu – kwamba Mungu ndiye chanzo cha kila mbaraka kwa viumbe Wake, na kwamba shukurani za mwanadamu ni stahili Yake kwa ajili ya zawadi nzuri za majaliwa Yake.

“Ndiye anayewapa wote uzima na pumzi na vitu vyote.” Matendo 17:25. Bwana anasema, “Kila hayawani ni wangu, na makundi juu ya milima mirefu.” Zaburi 50:10. “Fedha ni mali yangu, na dhahabu ni mali yangu.” Hagai 2:8. Na ni Mungu anayewapa nguvu wanadamu za kupata utajiri. Kumbukumbu la Torati 8:18. Na kwa kutambua kwamba vyote vinatoka Kwake, Bwana aliagiza kwamba sehemu ya mali Zake inapaswa kurudishwa Kwake kwa njia ya zawadi na sadaka ili kudumisha ibada Yake.

“Zaka….ni ya Bwana.” Hapa kunatumiwa namna maelezo kama yalivyotumika kwenye sheria ya Sabato. “Siku ya saba ni Sabato yaBwana, Mungu wako.” Kutoka 20:10. Bwana alijiwekea sehemu ya muda wa mwanadamu na mali zake, na hakuna mwanadamu, bila makosa, atakayechukua sehemu hiyo kwa manufaa yake.

Zaka iliwekwa kwa ajili ya Walawi, kabila ambalo liliwekwa kando kwa ajili ya utumishi wa hema takatifu. Lakini utaratibu huu haukuwa ndio mpaka wa kuchangia kwa malengo ya dini. Hema ya kukutania, ambayo baadae ilikuwa ni hekalu, ilijengwa na kukamilika kwa kujitolea kwa moyo; na ili kuweza kufanya ukarabati na gharama zingine, Musa aliagiza kwamba, kwa vile watu wanahesabiwa mara kwa mara, kila mmoja angeweza kuchangia kiasi cha shekeli kwa ajili ya “utumishi wa hema ya kukutania.” Wakati wa Nehemia kulifanyika michango ya kila mwaka kwa ajili ya lengo hili. Tazama Kutoka 30:12-16; 2 Wafalme 12:4,5; 2 Mambo ya Nyakati 24:4-13; Nehemia 10:32,33. Kila wakati sadaka ya dhambi na sadaka ya shukrani zililetwa kwa Mungu. sadaka hizi zililetwa zaidi wakati wa sikukuu za kila mwaka. Na kulitolewa sehemu kwa ajili ya maskini.

Hata kabla ya kutunzwa kwa zaka kulikuwepo na utambuzi wa madai ya Mungu. Mavuno ya kwanza kukomaa ya kila mazao yalipelekwa kwa Mungu. Manyoya ya kwanza wakati kondoo alipoondolewa manyoya, ya nafaka wakati ngano iliposagwa, ya kwanza katika mafuta na divai, yaliwekwa kando kwa ajili ya Mungu. Pia wazaliwa wa kwanza katika wanyama; na gharama ya ukombozi ililipwa kwa mtoto wa kwanza wa kiume. Matunda ya kwanza yalipelekwa mbele za Bwana katika hema takatifu, kisha yalitolewa ili yatumiwe na makuhani.

Hivyo watu walidumu kukumbushwa kwamba Mungu alikuwa ndiye mmiliki wa mashamba yao, kondoo wao, na ng‘ombe wao; kwamba alituma mwanga wa jua na mvua kwa ajili ya mbegu zao na mavuno yao, na kwamba kila kitu walichokuwa wanakimiliki kilitokana na uumbaji Wake, na alikuwa amewafanya wawe mawakili wa mali Yake.

Watu wa Israeli, walipokuwa na mizigo ya matunda na vichala vya zabibu na divai, walipokusanyika katika hema ya kukutania, palitolewa tangazo la wazi la utambuzi wa (527) wema wa Mungu. Wakati kuhani alipozikubali zawadi, mtoaji, akiongea kana kwamba Bwana yupo hapo, alisema, “baba yangu alikuwa Mwarami karibu na kupotea;” na alielezea kuhusu safari ya kutoka Misri na jinsi Mungu alivyowakomboa Israeli kutoka katika mateso “kwa mkono ulionyoshwa, na kwa utisho mwingi, na kwa ishara, na kwa maajabu.” Na alisema, “Naye ametuleta mahali hapa, na kutupa nchi hii, nchi ijaayo maziwa na asali. Na sasa, tazama, nimeleta malimbuko ya mazao ya ardhi uliyonipa, Ee Bwana.” Kumbukumbu la Torati 26:5;8-11.

Michango iliyokuwa inatakiwa kwa Waebrania kwa ajili ya shughuli za dini na malengo ya kutoa kwa ajili ya wahitaji ilifikia kiwango cha moja ya nne ya kipato chao. Hivyo ni kodi kubwa kutoka mali za watu ambayo ilidhaniwa itawafanya wawe maskini; lakini, kinyume chake, waliokuwa waaminifu katika kutekeleza kanuni hii ilikuwa moja ya sababu za mafanikio yao. Kwa sharti la utii wao Mungu alitoa ahadi hii: “Nami kwa ajili yenu nitamkemea yeye alaye, wala hataharibu mazao ya ardhi yenu; wala mzabibu wenu hautapukutisha matunda yake kabla ya wakati wake katika mashamba….Na mataifa yote watawaiteni heri; maana mtakuwa nchi ya kupendeza sana, asema Bwana wa majeshi.” Malaki 3:11,12.

Mfano wa matokeo ya kuzuia hata kutoa kwa hiari kutokana na ubinafsi kwa ajili ya kazi ya Mungu ulitolewa wakati wa siku za nabii Hagai. Baada ya kurudi kwao kutoka utumwani Babeli, Wayahudi walianza kujenga upya hekalu la Bwana; lakini walipokutana walikabiliana na upinzani kutoka kwa maadui zao, hawakuendelea na kazi; na ukame mkubwa, ambao ulisababisha upungufu wa mahitaji, uliwafanya waamini kwamba isingewezekana kumaliza ujenzi wa jengo la hekalu. “Huu sio wakati utupasao kuja,” walisema, “huu sio wakati wa kujenga nyumba ya Bwana.” Lakini walipewa ujumbe uliotumwa kupitia nabii wa Bwana: “Je, huu ndio wakati wa ninyi kukaa katika nyumba zenye mapambo ya mbao, iwapo nyumba hii inakaa katika hali ya kuharibika? Basi sasa,

Bwana wa majeshi asema hivi, Zitafakarini njia zenu. Mmepanda mbegu nyingi mkavuna kidogo; manakula lakini hamshibi; mnakunywa lakini hamkujazwa na vinywaji; manajivika nguo lakini hakuna aonaye moto; na yeye apataye mshahara apata mshahara ili kuutia katika mifuko iliyotobokatoboka." Hagai 1:2-6. Kisha sababu inatolewa, "Mlitazamia vingi, kumbe vinatokea vichache; tena mlipovileta nyumbani nikavipeperusha. Ni kwa sababu gani?

Asema Bwana wa majeshi. Ni kwa sababu ya nyumba yangu inayokaa katika hali ya kuharibika, wakati ambapo ninyi mnakimbilia kila mtu nyumbani kwake. Basi, kwa ajili yenu mbingu zimezuiliwa zisitoe umande, nayo nchi imezuiliwa isitoe matunda yake. Nami nikaita wakati wa joto uje juu ya nchi, na juu ya milima, na juu ya nafaka, na juu ya divai mpya, na juu ya mafuta, na juu ya kila kitu itoacho nchi, na juu ya wanadamu, na juu ya wanyama, na juu ya kazi zote za mikono." Fungu la 9-12. "Katika wakati wote, mtu alipofikia chungu ya vipimo ishirini, palikuwa na (528) vipimo kumi tu; na mtu alipofikia shinikizo apate kuteka divai ya vyombo hamsini, palikuwa na divai ya vyombo ishirini tu. Naliwapiga kwa ukavu, na ukungu, na mvua ya mawe, katika kazi zote za mikono yenu." Hagai 2:16-19.

Wakiamshwa na maonyo haya, watu walijipanga ili kuijenga nyumba ya Mungu. kisha neno la Bwana likaja juu yao: "Tfakarini, nawaomba, tangu siku hii ya leo na siku zijazo; tangu siku ya ishirini na nne ya mwezi wa kenda, naam, tangu siku hiyo ulipowekwa msingi wahekalu la Bwana, tafakarini haya. Je, mbegu ingali ghalani? Naam, huo mzabibu, wala mtini, wala mkomamanga, wala mzeituni, haikuzaa kitu; tangu siku hii ya leo, nitawabariki." Fungu la 18,19.

Mwenye hekima anasema, "Kuna atawanyaye lakini huongezewa zaidi; kuna azuiaye isivyo haki, lakini huelekea uhitaji." Mithali 11:24. Pia somo kama hilo linafundishwa katika Agano Jipya na mtume Paulo: "Apandaye haba atavuna haba, apandaye kwa ukarimu, tavuna kwa ukarimu." "Mungu aweza kuwajaza kila neema kwa wingi, ili ninyi, mkiwa wa riziki za kila namna siku zote, mpate kuzidi sana katika kila tendo jema." 2 Wakorintho 9:6,8.

Mungu alikusudia kwamba watu Wake Israeli wawe wabeba nuru kwa wakazi wote wa duniani. Katika kudumisha ibada Zake za jumuiya walikuwa wanatoa ushuhuda kwa kuwepo na utawala wa Mungu aliye hai. Na ibada hii ilikuwa ni jukumu lao kuifanya iendelee kuwepo, kama kuonyesha utii wao na upendo wao kwa Mungu. Bwana aliagiza kwamba kutolewa kwa nuru na kweli katika dunia kutategemea juhudi na sadaka za wale waliowashiriki wa karama za mbinguni. Angeweza kuwafanya malaika wawe mabalozi wa kweli Yake; Angeweza kujulisha mapenzi Yake, kama alivyotangaza sheria huko Sinai, kwa sauti Yake mwenyewe; lakini katika upendo Wake usio na mwisho na hekima aliwaita wanadamu washirikiane Naye, kwa kuwachagua ili wafanye kazi hii.

Wakati wa siku za Israeli zaka na sadaka ya hiari vilihitajika ili kudumisha taratibu za utumishi wa mbinguni. Je, watu wa Mungu watoe kiasi kidogo wakati wa kizazi hiki? Kanuni iliyowekwa na Kristo ni kwamba sadaka zetu kwa Mungu zinapaswa kuwa sawa na nuru tuliyonayo. “Naye waliyemwekea amana vitu vingi, kwake huyo watataka na zaidi.” Luka 12:48. Mwokozi aliwaambia wanafunzi wake wakati alipowatuma, “Mmepata bure, toeni bure.” Mathayo 10:8. Kadri mibaraka yetu inavyoongezeka – zaidi ya yote, kadri (529) tunavyotambua kuwa hakuna cha kulinganisha na kafara ya Mwana wa Mungu aliye na utukufu – je, shukurani zetu zisingepata nafasi ya kuzielezea kwa kutoa zaidi ili kupanua wigo wa ujumbe wa wokovu kwa wengine?

Kazi ya Injili, kadri inavyopanuka, inahitaji utoaji zaidi ili kuidumisha zaidi kuliko ilivyokuwa kipindi cha zamani; na hili linaifanya sheria ya zaka na sadaka kuwa ya muhimu na lazima kwa sasa kuliko wakati wa shughuli za Waebrania. Kama watu Wake wangetoa kwa wingi ili kudumisha kazi Yake kwa sadaka zao za hiari, badala ya kutafuta njia zisizo za Kikristo na zisizo na utukufu ili kujaza hazina, Mungu angetukuzwa, na roho nyingi zingeletwa kwa Kristo.

Mpango wa Musa wa kutafuta njia za kujenga hema ya kukutania ulifanikiwa sana. Hapakuwa na umuhimu wa kujadiliana. Wala hakuweka mbinu zozote ambazo makanisa katika siku zetu mara kwa mara hufanya. Hakuwakaribisha watu wakiwa katika hali ya furaha, kucheza, na kuwa na vivutio; wala hakuweka mchezo wa bahati nasibu, wala kitu chochote kinachofanana na hayo, ili apate njia za kujenga hema ya kukutania kwa ajili ya Mungu. Bwana alimuagiza Musa kuwaita wana wa Israeli ili walete sadaka zao. Alikubali kupokea sadaka kutoka kwa yeyote ambaye alitoa kwa hiari, kutoka moyoni mwake. Na sadaka zilipatikana kwa wingi kiasi kwamba Musa aliwataka watu wasiendelee kuleta, maana walikuwa wamekusanya zaidi ya matumizi.

Mungu amewafanya wanadamu kuwa mawakili Wake. Mali ambayo ameiweka mikononi mwao ndiyo njia aliyoitoa kwa ajili ya kueneza Injili. Kwa wale watakaoonyesha kuwa ni mawakili waaminifu ataweka utegemezi mkubwa zaidi. Bwana anasema, “Wao wanaoniheshimu nitawaheshimu.” 1 Samweli 2:30. “Mungu anampenda anayetoa kwa moyo.” Na wakati watu Wake, wakiwa na mioyo ya shukrani, wataleta zawadi na sadaka zao Kwake, “zikiwa si haba, au za kulazimishwa,” mibaraka Yake itawafikia, kama alivyoahidi. “Leteni zaka kamili ghalani, ili kiwemo chakula katika nyumba yangu, makanijaribu kwa njia hiyo, asema Bwana wa majeshi, mjue kama sitawafungulia madirisha ya mbinguni, na kuwamwagieni mibaraka, hata isiwepo nafasi ya kutosha.” Malaki 3:10.

Sura ya 51 – Mungu Awajali Maskini

Ili kukuza mikusanyiko ya watu kwa ajili ya utumishi wa dini, pia kutoa kwa ajili ya maskini, zaka ya pili ya ongezeko lote ilihitajika. Kuhusu zaka ya kwanza, Bwana alisema, “Na wana wa Lawi, nimewapa moja ya kumi yote katika Israeli.” Hesabu 18:21. Lakini kuhusu zaka ya pili aliamuru, “Nawe utakula mbele za Bwana, Mungu wako, mahali atakapopachagua apakalishe Jina lake, zaka ya nafaka zako, na divai yako, na mafuta yako, na wazaliwa wa kwanza wa makundi ya ng`ombe, na ya kondoo; ili upate kujifunza, kumcha Bwana, Mungu wako, daima.” Kumbukumbu la Torati 14:23,29; 16:11-14.

Zaka hii, au sawa na fedha yenye thamani kama hiyo, walitakiwa kwa miaka miwili kuileta mahali ambapo kulikuwa na hema takatifu. Baada ya kutoa sadaka ya shukrani kwa Mungu, na sehemu maalumu kwa kuhani, mtoaji alikwenda kutumia kilichobaki kwa ajili ya sikukuu ya dini, ambapo Walawi, mgeni, yatima, na wajane walihudhuria. Hivyo nafasi ilitolewa kwa ajili ya kutoa sadaka ya shukrani na ya sikukuu wakati wa sikukuu za kila mwaka na watu walivutwa kwenda kwenye jamii ya makuhani na Walawi, ili waweze kupata maagizo na kutiwa moyo katika kumtumikia Mungu.

Kila mwaka wa tatu, hata hivyo, zaka hii ya pili ilikuwa inatumika nyumbani, kwa kuwakarimu Walawi na maskini, kama alivyosema Musa, “wapate kula ndani ya malango yako na kushiba.” Kumbukumbu la Torati 26:12. Zaka hii ilikusanya mfuko kwa ajili ya matumizi ya upendo na ukarimu.

Kulitolewa nafasi zaidi kwa ajili ya maskini. Hakuna kitu chochote, baada ya kutambua madai ya Mungu, kilichotofautisha sheria zilizotolewa na Musa kuliko kutoa kwa moyo, kujali, na roho ya ukarimu iliyoelekezwa kwa maskini. Ingawa Mungu alikuwa ameahidi kuwabariki zaidi watu Wake, haukuwa mpango Wake kwamba umaskini usijulikane kabisa kwa watu miongoni mwao.

Alisema kwamba maskini hawatakwisha katika nchi. Daima (531) wangekuwepo miongoni mwa watu Wake ambao wataitwa ili waonyeshe huruma, kujali, na upendo. Kisha, kama ilivyo sasa, watu walipatwa na bahati mbaya, magonjwa, na kupotelewa mali; hata hivyo kadri walivyofuata maagizo yaliyotolewa na Mungu, hapakuwepo na ombaomba miongoni mwao, wala aliyehangaika kwa kukosa chakula.

Sheria ya Mungu iliwapa maskini haki katika sehemu fulani ya mazao ya nchi. Wakiwa na njaa, mtu alikuwa huru kwenda kwenye shamba la jirani yake au masuke au mzabibu, na kula nafaka au matunda ili kutimiza haja yake. Ilikuwa ni kutokana na ruhusa hii kwamba wanafunzi wa Yesu walivunja na kula nafaka wakati wanapita katika shamba siku ya Sabato. Mabaki yote ya mavuno ya shambani, matunda, na zabibu vilikuwa vya maskini. “Uvunapo mavuno yako katika shamba lako, ukasahau mganda shambani, usirudi kuuchukua,…..Utakapochuma matunda ya mizeituni, usirudi kuchuma mara ya pili….uchumapo zabibu katika shamba lako la mizabibu, usichume mara ya pili; zilizobaki

apewe mgeni, na yatima, na mjane. Nawe kumbuka ya kuwa ulikuwa mtumwa katika nchi ya Misri." Kumbukumbu la Torati 24:19-22; Mambo ya Walawi 19:9,10.

Kila mwaka wa saba kulikuwa na nafasi maalumu kwa ajili ya maskini. Mwaka wa sabato, kama ulivyokuwa unaitwa, ulianza mwishoni mwa mavuno. Wakati wa kupanda mbegu, ambapo ulifuatiwa na kukusanya, watu hawakutakiwa kupanda; hawakulima zabibu; na hivyo hawakutarajia mavuno. Kile ambacho nchi ilikizalisha kilitakiwa kiliwe kikiwa cha wakati huo, lakini hawakutakiwa kuweka hata sehemu yake katika maghala. Mazao ya mwaka huu yalikuwa kwa ajili ya mgeni, yatima, na mjane, na hata kwa ajili ya viumbe wa mwituni. Kutoka 23:10,11; Mambo ya Walawi 25:5.

Lakini kama ardhi ilikuwa inazalisha cha kuwatosha watu, wangeishije wakati wa mwaka ule ambao hawakukusanya mazao? Kwa ajili hii ahadi ya Mungu ilileta mazao zaidi. "Ndipo nitawaamria baraka yangu iwe juu yenu mwaka wa sita, nayo utazaa matunda hesabu ya miaka mitatu. Na mwaka wa nane mtapanda mbegu, na kuyala yale matunda, akiba hiyo ya zamani, hata mwaka wa kenda, hata matunda yake yatakapoletwa ndani, mtakula akiba ya zamani." Mambo ya Walawi 25:21, 22.

Kutunzwa kwa mwaka wa sabato kulikuwa na manufaa kwa ardhi na watu. Udongo, ukiwa haukulimwa kwa kipindi cha msimu mmoja, baadaye ungezalisha zaidi. Watu walipumzika kutokana na kazi nzito za shamba; wakati kulikuwa na matawi ya kazi ambazo zilifuatia wakati huu, wote walifurahia nafasi ya kupumzika, ambayo iliwapa nafasi ya kurudisha nguvu zao kwa ajili ya kutumika miaka iliyofuatia. Walikuwa na wakati zaidi kwa ajili ya kutafakri na mombi, kwa kujiweka sawa na mafundisho na matakwa ya Bwana, na kwa ajili ya kufundisha familia zao.

Wakati wa mwaka wa sabato wafungwa wa Kiebrania waliachiwa huru, na hawakuachiliwa waende bila kitu. Maagizo ya Bwana yalikuwa: "Nawe utakapomwacha huru aondoke kwako, usimwache aende zake mikono mitupu; umwangalie kwa wema katika kundi lako, na sakafu yako ya nafaka, na kinu chako cha divai; mpe kama alivyokubarikia Bwana, Mungu wako." Kumbukumbu la Torati 15:13,14.

Aliyemkodi mtumishi alitakiwa kumlipa papo kwa hapo: "Usimuonee mtumishi mwenye ujira aliye maskini na uhitaji, kama ni wa nduguzo, au kama ni wageni wako mojawapo walio katika nchi yako….mpe ujira wake kwa siku yake, wala jua lisichwe juu yake, maana ni maskini, moyo wake umeutumainia huo." Kumbukumbu la Torati 24:14,15.

Maagizo muhimu pia yalitilewa kuhusu namna ya kumtendea mkimbizi katika utumishi: "Usimrudishe kwa bwana wake mtumwa aliyejiponya kutoka kwa bwana wake kuja kwako, na akae nawe, katikati yako, ndani ya malango yako mojawapo, mahali atakapopachagua palipo pema machoni pake, usimwonee." Kumbukumbu la Torati 23:15,16.

Kwa maskini, mwaka wa saba ulikuwa ni mwaka wa kuachiliwa deni. Waebrania waliungana katika kuwasaidia ndugu zao wahitaji kwa kuwakopesha fedha bila kuwa na riba. Kuchukua riba kutoka kwa mtu maskini kulikatazwa. “Na ikiwa ndugu yako amekuwa maskini, na mkono wake umelegea kwako, ndipo utamsaidia, atakaa nawe kama mgeni, na msafiri. Usitake riba kwake wala faida, bali mche Mungu wako, ili ndugu yako akae nawe. Usimpe fedha yako upate riba, wala usimpe vyakula vyako kwa kujitakia faida.” Mambo ya Walawi 25:35-37.

Kama deni liliendelea kuwepo hadi kufikia mwaka wa kuachiliwa, hata deni lenyewe lisingelipwa. Watu walionywa dhidi ya kuwashikilia ndugu zao ili kupata msaada kutokana na hilo. “Kama akiwapo mtu maskini pamoja nawe….usiufanye moyo wako kuwa mgumu, wala usimfumbie mkono wako nduguyo maskini….jitunze, msiwe na neno lisilofaa moyoni mwako, kusema, umekaribia mwaka wa saba mwaka wa maachilio; jicho lako likawa ovu juu ya nduguyo usimpe kitu; naye akamlilia Bwana juu yako, ikawa ni dhambi kwako.” “Kwa maana maskini hawatakoma katika nchi milele; ndipo ninakuamuru na kukuambia, Mfumbulie kwa kweli mkono wako nduguyo, mhitaji wako, maskini wako, katika nchi yako.” “Lakini mfumbulie mkono wako kwa kweli, umkopeshe kwa kweli yatoshayo haja yake katika ahitajiayo.” Kumbukumbu la Torati 15:7-9; 11,8.

Hakuna aliyekuwa na hofu kwamba kutoa kwao kwa moyo kungemfanya awe mhitaji. Utii katika amri za Mungu hakika utaleta matokeo ya mafanikio. “Kwani, Bwana, Mungu wako, atakubarikia kama alivyokuahidi; nawe utakopesha mataifa mengi, lakini hutakopa; tena utayatawala mataifa mengi, usitawaliwe na wao.” Kumbukumbu la Torati 15:6.

Baada ya “sabato saba za miaka,” “miaka saba mara saba,” ulifika mwaka ule mkuu wa maachilio – yaani Jubile. “Ndipo utakapoipeleka pande zote hiyo baragumu ya Jubile yenye sauti….katika nchi yenu yote. Na mwaka wa hamsini mtautakasa, na kupiga mbiu ya kuachwa huru katika nchi yote kwa watu wote wanayokaa; itakuwa ni Jubile kwenu; nanyi kila mtu atairudia milki yake, mtarejea kila mtu kwa jamaa yake.” Mambo ya Walawi 25:9,10. “Siku ya kumi ya mwezi wa saba; katika hiyo Siku ya Upatanisho,” baragumu ya Jubile ilipigwa. Katika nchi yote, mahali popote walipoishi Wayahudi, sauti ilisikika, ikiwaita watoto wote wa Yakobo kuukaribisha mwaka wa maachilio. Katika Siku kuu ya Upatanisho kulifanyika matoshelezi ya dhambi za Israeli, na kwa furaha ndani ya mioyo watu waliikaribisha Jubile.

Kama ilivyokuwa katika mwaka wa sabato, ardhi haikulimwa wala kuvunwa, na vyote ilivyozalisha vilihesabiwa kuwa ni mali halali ya maskini. Madaraja kadhaa ya wafungwa wa Kiebrania – wale wambao hawakupata uhuru katika mwaka wa sabato – kwa sasa waliachiwa huru. Lakini kile kilichotofautisha mwaka wa Jubile kilikuwa ni kurudishwa (534) kwa mali zote za ardhi kwa familia ambayo ndiyo ilikuwa inamiliki. Kwa maagizo maalumu ya Mungu, nchi iligawanywa kwa utaratibu wa kura. Baada ya kufanyika ugawaji hakuna hata mmoja aliyekuwa huru kuuza eneo lake. Wala hakutakiwa kuuza ardhi

isipokuwa amelazimika kufanya hivyo kwa sababu ya umaskini, kisha, wakati wowote atakapotaka, yeye au yeyote wa jamaa yake, kuikomboa, mnunuzi hakutakiwa kukataa kumuuzia; na kama haikukombolewa, itarudishwa kwa mmiliki au mrithi wake wakati wa mwaka wa Jubile.

Bwana alisema kwa Israeli: “Nayo nchi haitauzwa kabisa kabisa kwani nchi ni yangu mimi; maana ninyi ni wageni na wasafiri Wangu.” Mambo ya Walawi 25:23. Watu walitakiwa watambue ukweli kwamba ilikuwa ni nchi ya Mungu ambayo waliruhusiwa kuimiliki kwa muda; kwamba alikuwa ndiye mwenye haki ya kuimiliki, mwenye ardhi tangu mwanzo, na kwamba anapenda awe na mpango maalumu wa kuwajali maskini na wenye bahati mbaya. Ilitakiwa kuingia akilini mwa wote kwamba maskini wana haki zaidi katika ulimwengu wa Mungu kama walivyo matajiri wakubwa.

Hicho ndicho kilichotolewa na Muumba wetu Mwenye rehema, ili kupunguza shida, ili kuleta angalau miali ya tumaini, kuangazia miali ya jua, katika maisha ya maskini wakubwa na wenye hali ngumu.

Bwana angechunguza moyo wa kupenda mali na nguvu. Uovu mkubwa ungekuwa ndiyo matokeo kutokana na kulimbikiza utajiri katika kundi moja, na umaskini mkubwa wa kundi jingine. Bila kuwepo na anayezuia nguvu za utajiri zingetawala, na maskini, ingawa katika kila namna ni matajiri katika macho ya Mungu, wangehesabiwa na ndugu zao waliofanikiwa kuwa wasio na nguvu. Hali hii ya kuonewa ingeamsha kundi la maskini wakubwa. Kungekuwepo na hisia za kukata tamaa na kutengwa ambazo zingeondoa maadili katika jamii na kusababisha makosa ya kila aina. Sheria alizoweka Mungu zilikusudia kuleta hali ya jamii yenye usawa. Kutolewa kwa mwaka wa sabato na Jubile kungeleta haki, kwa kiasi kikubwa, ambayo kwa kipindi cha kati kulitokea makosa katika uchumi wa jamii na taifa.

Kanuni hizi zilitakiwa kuleta mibaraka kwa matajiri na bila kupungua kwa maskini. Wangejizuia kuwa na tamaa ya fedha na kujitukuza, na zingeleta roho nzuri na upendo; na kwa kutenda nia njema na kuwa imara kwa makundi yote, wangekuza utaratibu wa kijamii, (535) uimara wa serikali. Wote tunahusika katika ubinadamu, na chochote tunachoweza kukifanya kwa manufaa ya wengine na kuwafanikisha kutaleta matokeo ya mibaraka kwetu.

Sheria ya kutegemeana inatawala katika makundi yote ya jamii. Maskini hawawategemei zaidi matajiri kuliko matajiri wanavyowategemea maskini. Wakati kundi moja linaomba kushiriki mibaraka ambayo Mungu amewapa matajiri walio jirani zao, kundi jingine linahitaji utumishi wa uaminifu, nguvu za ubongo na mifupa na misuli, ambazo ni mtaji wa maskini.

Mibaraka mikubwa iliahidiwa kwa Israeli kwa sharti la utii wa maagizo ya Bwana. “Ndipo nitazinyesha mvua zenu kwa wakati wake,” Alisema, “na nchi itazaa maongeo

yake, na miti ya mashambani itazaa matunda yake. Tena kupura nafaka kwenu kutaendelea hata wakati wa kuvuna zabibu, na kuvuna zabibu kutaendelea hata wakati wa kupanda mbegu, nanyi mtakula chakula chenu na kushiba, na kuketi katika nchi yenu salama. Nami nitawapa amani katika nchi, tena mtalala wala hakuna atakayewatia hofu; nami nitawakomesha wanyama wabaya katika nchi yenu, wala hautapita upanga katika nchi yenu…..Nami nitakwenda kati yenu, nami nitakuwa Mungu wenu, nanyi mtakuwa watu wangu….Lakini msiponisikia, wala hamtaki kuyafanya maagizo hayo yote; na….mwalivunja agano langu….mtapanda mbegu yenu bure, kwa kuwa adui zenu wataila. Nami nitaulekeza uso wangu kinyume chenu, nanyi mtapigwa mbele ya adui zenu; hao wawachukiao watatawala juu yenu; nanyi mtakimbia wakati hapana awafukuzaye." Mambo ya Walawi 26:4-17.

Wapo wengi wanaosema kwa nguvu kwamba watu wote wanapaswa kushiriki sawa katika mibaraka ya Mungu isiyo ya kudumu. Lakini hili halikuwa lengo la Muumba. Tofauti ya hali ni moja ya njia ambazo Mungu amepanga kudhihirisha na kukuza tabia. Bado anataka kwamba wale wenye mali za kidunia wanapaswa kujihesabu kuwa wao ni mawakili tu wa mali Yake, kama waliopewa jukumu la kuwanufaisha wenye shida na wahitaji. Kristo alisema kwamba tutakuwa na maskini miongoni mwetu, na anaunganisha matakwa yake na yale ya wenye shida. Moyo wa Mwokozi wetu unawahurumia maskini na walio chini katika watoto Wake wa duniani. Anatuambia kwamba hao ni wawakilishi Wake hapa duniani. Amewaweka kati yetu ili kuamsha mioyo yetu upendo unaogoswa na wenye shida na wanaoteseka. Huruma na upendo unaoonyeshwa kwao unakubaliwa na (536) Kristo kana kwamba amefanyiwa Yeye Mwenyewe. Kitendo cha kikatili au kutowajali huhesabiwa kuwa amefanyiwa Yeye.

Kama sheria iliyotolewa na Mungu kwa manufaa ya maskini ingeendelea kufanya kazi, kungekuwa na tofauti kiasi gani katika hali ya ulimwengu, katika maadili, katika mambo ya kiroho, na katika vitu vya muda! Ubinafsi na watu kujiona kuwa wao ni muhimu kuliko wengine visingeonekana kama sasa, lakini kila mmoja angeonyesha moyo mwema kwa ajili ya furaha na mafanikio kwa wengine; na tofauti kubwa hali ya kutokuwa na kitu na walio nacho isingeonekana katika nchi nyingi kama ilivyo sasa.

Kanuni ambazo Mungu ameziweka, zingezuia uovu wa kutisha ambao katika vizazi vyote umetokana na uoneaji wa matajiri dhidi ya maskini na wasiwasi na chuki ya maskini dhidi ya matajiri. Wakati wanaweza kuzuia kujilimbikizia utajiri mkubwa na kupenda anasa, wangeweza kuzuia matokeo ya ujinga na unyanyasaji wa makumi ya maefu ambao utumishi wao mgumu unahitajika kujenga bahati nzuri zilizo kubwa. Wangeweza kuleta suluhisho la amani la matatizo amabayo sasa yanahatarisha ulimwengu kujazwa na serikali zisizojali sheria na umwagaji damu.

Sura ya 52 – Sikukuu za Kila Mwaka.

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Mambo ya Walawi 23.

Kulikuwepo na mikusanyiko mitatu ya kila mwaka kwa Isaraeli wote kwa ajili ya kuabudu katika hema takatifu. Kutoka 23:14-16. Kwa wakati Shilo ndipo palikuwa mahali pa mikusanyiko hii; lakini Yerusalemu baadaye ulikuwa ni makao makuu ya ibada za kitaifa, na hapa makabila yalikusanyika kwa ajili ya sikukuu.

Watu walikuwa wamezungukwa na makabila makali yaliyo tayari kwa vita, ambayo yalikuwa tayari kushambulia nchi zao; hata hivyo mara tatu kila mwaka watu wote wenye nguvu na watu wote walioweza kufunga safari waliagizwa kuziacha nyumba zao na kufika mahali pa mkutano, karibu na mahali palipokuwa katikati ya nchi. Ni nini kilichowazuia maadui zao wasiende kwenye nyumba ambazo hazikuwa na ulinzi, ili kuziunguza kwa moto na upanga? Nini kilichozuia uvamizi wa nchi, ambao ungewafanya Israeli wawe watumwa kwa maadui wa kigeni? Mungu alikuwa amewaahidi kuwa Mlinzi wa watu Wake. “Malaika wa Bwana hufanya kituo, akiwazunguka wamchao na kuwaokoa.” Zaburi 37:4.

Wakati Israeli walipokwenda ili kuabudu, nguvu ya mbinguni iliwazuia maadui zao. Ahadi ya Mungu ilikuwa: “Nitazitupa nje taifa za watu mbele yako, na kuipanua mipaka yako; wala hapana mtu yeyote atakayeitamani nchi yako, hapo utakapokwea kwenda kuhudhuria mbele za Bwana Mungu wako mara tatu kila mwaka.” Kutoka 34:24. Sikukuu ya kwanza katika hizo, Pasaka, sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu, ilifanyika wakati wa Abib, mwezi wa kwanza katika mwaka wa Kiyahudi, sawa sawa na mwishoni mwa mwezi March na mwanzoni mwa mwezi April. Kipindi cha baridi kilikuwa kimepita, mvua za masika zilikuwa zimekwisha, na asili yote ilifurahia hali ya hewa nzuri ya kipindi hicho. Majani yalikuwa ya kijani juu ya vilima na mabonde, na maua ya mwituni yaling‘aa

katika maeneo. Mbalamwezi, kwa kipindi hiki ikiwa inakaribia kuwa na umbo kamili, ilifanya wakati wa jioni uwe wa kupendeza. Ulikuwa ni msimu ambao ulielezewa kwa uzuri zaidi na mwimbaji mtakatifu:

“Maana tazama kaskazi imepita, Masika imekwisha, imekwenda zake;

Maua yatokea katika nchi, wakati wa kupelea umefika, na sauti ya mwigo husikiwa kwetu.

Mtini wapevusha tini zake, Na mizabibu inachanua, inatoa harufu yake nzuri.”

Wimbo ulio Bora 2:11-13.

Katika nchi yote kulikuwa na makundi ya wasafiri yakielekea Yerusalemu. Wachungaji wakitoka katika kondoo wao, wafugaji kutoka milimani, wavuvi kutoka katika Bahari ya Galilaya, wenye nyumba kutoka mashambani kwao, na wana wa manabii wakitoka kwenye

shule takatifu – wote waligeuza hatua zao na kuelekea mahali ambapo uwepo wa Mungu ulifunuliwa. Walisafiri kwa hatua na kupumzika, maana wengi walisafiri kwa miguu. Kundi la wasafiri lilikuwa likiongezeka, na mara kwa mara lilikuwa kubwa kabla ya kufika kwenye Mji Mtakatifu.

Furaha ya uzuri wa asili iliamsha furaha ndani ya mioyo ya Waisraeli na shukrani kwa Mtoaji wa mema yote. Zaburi kuu ya Waebrania iliimbwa, ikisifu kwa utukufu na ukuu wa Yehova. Wakati wa kupigwa ishara ya baragumu, pamoja na muziki wa vinubi, kiitikio cha kutoa shukrani kiliamshwa, kikiimbwa na mamia ya sauti:

“Nalifurahi waliponiambia, Na twende nyumbani kwa Bwana. Miguu yetu imesimama, ndani ya malango yako, Ee Yerusalemu.

Ee Yerusalemu uliyejengwa kama mji ulioshikamana, Huko ndiko walikopanda kabila, kabila za Bwana; Ushuhuda kwa Israeli, walishukuru Jina la Bwana. Maana huko viliwekwa viti vya hukumu, viti vya enzi vya mbari ya Daudi.

Utakieni Yerusalemu amani; na wafanikiwe wakupendao.” Zaburi 122:1-6.

Walipoona vilima mahali ambapo wapagani waliweka madhabahu zao na kuchoma moto, wana wa Isaraeli waliimba:

“Nitayainua macho yangu, niitazame milima? Msaada wangu utatoka wapi?

Msaada wangu u katika Bwana,

Aliyezifanya mbingu na nchi.” Zaburi 121:1,2.

“Wamtumainio Bwana ni kama mlima Sayuni, Ambao hautatikisika, wakaa milele.

Kama milima inayotuzunguka Yerusalemu, ndivyo Bwana anavyowazunguka watu Wake. Tangu sasa na hata milele.” Zaburi 125:1,2.

Wakiwa juu ya vilima na kuuona Mji Mtakatifu, walitazama kwa kicho juu ya makundi ya waabuduo wakielekea katika hekalu. Waliona moshi wa uvumba ukipaa juu, na waliposikia baragumu ya Walawi ikiongoza huduma takatifu, walipata uvuvio wa saa hiyo na wakaimba:

Bwana ndiye aliye Mkuu, na mwenye kusifiwa sana.

Katika mji wa Mungu wetu, katika mlima Wake mtakatifu.

Kuinuka kwake ni mzuri sana, ni furaha ya dunia yote.

Mlima Sayuni, pande za kaskazini.” Zaburi 48:1,2.

“Amani na ikae ndani ya kuta zako, na kufanikiwa ndani ya majumba yako.”“Nifungulie malango ya haki, nitaingia na kumshukuru Bwana.”

“Nitaziondoa nadhiri zangu kwa Bwana, Naam, mbele ya watu Wake wote.

Katika nyua za nyumba ya Bwana, ndani yako Ee Yerusalemu.” Zaburi 122:7; 118:19; 116:18,19.

Nyumba zote huko Yerusalemu ziliachwa wazi kwa ajili ya wasafiri, na vyumba vilikuwa bure; lakini havikutosha mkutano wote, mahema yalijengwa katika nafasi zote zilizokuwepo ndani ya mji na vilima vilivyozunguka eneo hilo.

Siku ya kumi na nne ya mwezi, wakati wa jioni, walisherehekea Pasaka, sherehe ikiwa ni ukumbusho wa ukombozi kutoka utumwani Misri, na kuelekeza mbele kwa kafara ambayo itawakomboa katika utumwa wa dhambi. Wakati Mwokozi alipotoa uhai wake Kalvari, umuhimu wa Pasaka ulikwisha, na kuanzishwa kwa Meza ya Bwana kuwa kama ukumbusho wa tukio lile lile ambalo Pasaka ilikuwa ni kivuli.

Pasaka ilifuatiwa na siku saba za sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu. Siku ya kwanza na siku ya saba zilikuwa ni siku za kusanyiko takatifu, ambapo hakuna kazi iliyopaswa kufanywa. Siku ya pili ya sikukuu, mazao ya kwanza ya mavuno ya mwaka yaliletwa mbele za Mungu. shayiri ndiyo ilikuwa nafaka ya kwanza huko Palestina, na wakati wa kufungua sikukuu ilikuwa inaanza kukomaa. Mganda wa nafaka hii ulitikiswa na kuhani mbele ya madhabahu ya Mungu, ikiwa ni kutambua kuwa vyote vilikuwa vyake. Hadi hapo sherehe hii ilipofanyika ndipo mavuno yaliweza kukusanywa.

Siku hamsini tangu kutolewa kwa mazao ya kwanza, ilifika Pentekoste, ikiwa inaitwa pia kuwa sikukuu ya mavuno na sikukuu ya majuma. Kama namna ya kutoa shukrani maana nafaka iliyoandaliwa kama chakula, mikate miwili iliyookwa kwa bila chachu ililetwa mbele za Mungu. pentekoste ilifanyika kwa siku moja tu, ambayo ilikuwa kwa ajili ya utumishi wa dini.

Mwezi wa saba ikafanyika Sikukuu ya Vibanda, au mkusanyiko. Sikukuu hii ilikusudiwa kutambua wema wa Mungu katika kutoa wingi wa mazao ya shamba la matunda, mizeituni, na mizabibu. Ilikuwa ni sikukuu iliyokusanya watu wengi zaidi kwa mwaka. Nchi ilikuwa imetoa zaidi, mavuno yalikuwa yameshakusanywa kwenye maghala, matunda, mafuta, na zabibu vyote vilikuwa vimewekwa kwenye maghala, mazao ya kwanza yalikuwa yametunzwa, na sasa watu walikuja na ushuru wao kwa ajili ya kutoa shukrani kwa Mungu, ambaye alikuwa amewabariki kiasi hicho.

Sikukuu hii ilishinda sikukuu zingine kwa furaha. Ilifanyika muda mfupi tu baada ya Sikukuu ya Upatanisho, wakati walikuwa wamepata uhakika kwamba uovu wao hautakumbukwa tena. Wakiwa na amani na Mungu, sasa walikuja mbele Yake ili kutambua wema Wake na kumsifu kwa rehema Zake. Kazi za kuvuna zikiwa zimekwisha, na mahangaiko ya mwaka mpya yakiwa hayajaanza, watu walikuwa huru, wangeweza kujitoa kikamilifu, wakiwa na furaha kwa muda huo. Ingawaje ni akina baba na watoto wa

kiume pekee ndio walioamriwa kuhudhuria sikukuu hizo, hata hivyo, hadi hapo kadri ilivyowezekana, nyumba nzima ilihudhuria, na kutokana na ukarimu wao watumishi, Walawi, wageni, na maskini walikaribishwa.

Kama Pasaka, Sikukuu ya Vibanda ilikuwa ni kwa ajili ya ukumbusho. Kwa kukumbuka maisha yao ya safari jangwani watu sasa waliacha nyumba zao na kukaa ndani ya vibanda, au katika miti, wakiwa wametengeneza kwa matawi ya kijani "ya miti mizuri, na makuti ya mitende, na matawi ya miti minene, na mierezi ya vijitoni." Mambo ya Walawi 23:40,42,43. Siku ya kwanza ilikuwa ni kusanyiko takatifu, na kufikia siku ya saba ya sikukuu kuliongezwa siku ya nane, ambayo ilitunzwa kwa jinsi hiyo hiyo.

Katika mikusanyiko hii ya kila mwaka mioyo ya watu wakubwa na vijana ilitiwa nguvu katika kumtumikia Mungu, wakati kukutana na watu kutoka pande tofauti za nchi kuliwashikamanisha wao na Mungu na wao kwa wao. Ingekuwa jambo jema kwa watu wa (541) Mungu kwa wakati huu kuwa na Sikukuu ya Vibanda – ukumbusho wenye furaha ya mibaraka ya Mungu kwao. Kama vile wana wa Israeli walivyosherehekea ukombozi ambao Mungu aliufanya kwa baba zao, na utunzaji Wake wa kimiujiza kwao wakati wa safari zao wakiwa wanatoka Misri, ndivyo tunavyotakiwa kukumbuka ndani ya akili njia mbalimbali alizozitumia kwa kututoa ulimwenguni, na kutoka katika giza la makosa, na kuwa ndani ya nuru ya thamani ya neema na kweli Yake.

Kwa wale waliokuwa mbali na hema ya kukutania, zaidi ya mwezi kwa kila mwaka ulitumika kwa ajili ya kufanikisha kuhudhuria sikukuu za kila mwaka. Mfano huu wa kujitoa kwa Mungu unapaswa kuonyesha umuhimu wa ibada za kidini na ulazima wa kuondoa ubinafsi wetu, kutokupenda shughuli za dunia ukilinganisha na mambo ya kiroho na ya milele. Tunapata hasara tunapopuuzia faida tunayoipata tunapokutana pamoja na kutiana nguvu kila mmoja katika kumtumikia Mungu.

Kweli za neno Lake zinapoteza uwazi na umuhimu wake ndani ya akili zetu. Mioyo yetu inakoma kupata nuru na kuamsha mvuto wa utakashwaji, na tunapungua kiroho. Katika kukutana kama Wakristo tunapoteza mengi kwa kupungukiwa huruma kila mmoja wetu. Anayejifungia mwenyewe hajazi nafasi ambayo Mungu alipanga aijaze. Sote tu watoto wa Baba mmoja, tukitegemeana kila mmoja kwa ajili ya kupata furaha. Madai ya Mungu na ubinadamu yako juu yetu. Ni njia nzuri ya kukuza mguso wa kijamii wa asili yetu ambao unatupatia hali ya kuwahurumia ndugu zetu na kutupatia furaha katika juhudi za kuwabariki wengine.

Sikukuu ya Vibanda haikuwa kwa ajili ya ukumbusho peke yake bali ilikuwa pia ni kivuli. Haikuelekeza nyuma wakati wa safari jangwani, lakini, kama ilivyokuwa sikukuu ya mavuno, ilisherehekewa kwa kukusanya mazao ya nchi, na ilielekeza mbele katika siku kuu ya kukusanya mara ya mwisho, wakati Bwana wa mavuno atakapotuma wavunaji Wake ili kukusanya magugu pamoja katika mafungu kwa ajili ya kuchomwa moto, na

kukusanya ngano katika ghala Zake. Wakati huo waovu wote wataangamizwa. Watakuwa "kana kwamba hawakuwa kamwe." Obadia 16. Na kila sauti katika ulimwengu mzima zitaungana kwa kumsifu Mungu. Yohana anasema, "Na kila kiumbe kilichoko mbinguni na juu ya nchi na chini ya nchi ya juu ya bahari, na vitu vyote vilivyomo ndani yake, nalivisikia vikisema, Baraka na heshima na utukufu na uweza una yeye aketiye juu ya kiti cha enzi, na yeye Mwana-Kondoo, hata milele na milele." Ufunuo 5:13.

Watu wa Israeli walimsifu Mungu wakati wa Sikukuu ya Vibanda, kadri walivyokumbuka rehema Zake katika kuwakomboa kutoka utumwani Misri na upendo Wake kwa wakati wa maisha ya safari jangwani. Walifurahia pia utambuzi wao wa kupata msamaha na kukubaliwa, kupitia huduma ya Siku ya Upatanisho, ambayo ilikuwa imepita mda mfupi. Lakini wakati waliokombolewa na Bwana watakapokusanywa salama na kwenda Kanaani ya mbinguni, wakiwa wamekombolewa milele kutoka katika laana, ambayo kwayo "viumbe vyote pia vinaugua pamoja, navyo vina utungu pamoja hata sasa" (Warumi 8:22), watafurahi kwa furaha isiyoelezeka yenye utukufu kamili. Kazi kubwa ya Kristo ya upatanisho kwa wanadamu itakuwa imemalizika, na dhambi zao zitakuwa zimefuta milele.

"Nyika na bahari palipo ukiwa patafurahi;

Jangwa litashangilia na kuchanua maua kama waridi

Litachanua maua mengi , na kufurahi, naam, kwa shangwe na kuimba;

litapewa uzuri wa Lebanoni, utukufu wa Karmeli na Sharoni; watauona utukufu wa Bwana, ukuu wa Mungu wetu.

"Ndipo macho ya vipofu yatafumbuliwa, na masikio ya viziwi yatazibuliwa.

Ndipo mtu aliye kilema ataruka-ruka kama kulungu, Na ulimi wake aliye bubu utaimba:

"Maana katika nyika maji yatabubujika, Na vijito jangwani.

Na mchanga ung'aao mfano wa maji utakuwa ziwa la maji,

Na nchi yenye kiu itakuwa chemchemi za maji……

"Na hapo patakuwa na njia kuu,

Nayo itaitwa, njia ya utakatifu;

Wasio safi hawatapita juu yake;

Bali itakuwa kwa ajili ya watu hao; Wasafirio, wajapokuwa wajinga, Hawatapotea katika njia hiyo.

"Hapo patakuwa na simba,

Wala mnyama mkali hatapanda juu yake;

Bali waliokombolewa watakwenda katika njia hiyo:

“Na hao waliokombolewa kwa Bwana watarudi,

Watafika Sayuni wakiimba,

Na furaha ya milele itakuwa juu ya vichwa vyao

Nao watapata kicheko na furaha,

Huzuni na kuugua zitakimbia.” Isaya 35:1,2, 5-10.

Sura ya 53 – Waamuzi wa Awali

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Waamuzi 6-8; 10.

Baada ya kuweka makazi Kanaani makabila hayakufanya juhudi za nguvu ili kukamilisha ushindi katika nchi. Wakiwa wameridhika na maeneo waliyokuwa wamekwisha yapata, juhudi zao zilidhoofika, na vita havikuendelea. “Hapo Israeli walipokuwa wamepata nguvu…..ndipo walipowatia hao Wakanaani katika kazi ya shokoa, wala hawakuwafukuza kabisa.” Waamuzi 1:28. Bwana kwa uaminifu alikuwa ametimiza, kwa upande Wake, ahadi alizowaahidi Israeli; Yoshua alikuwa amekwisha zivunja nguvu za Wakanaani, na alikuwa ameigawa nchi kwa makabila. Ilikuwa imebaki kwao, wakitegemea uhakika wa msaada wa mbinguni, kukamilisha kazi ya kuwafukuza wakazi katika nchi. Walishindwa kufanya hivyo.

Kwa kufanya agano na Wakanaani walikuwa wamevunja amri ya Mungu, na hivyo kushindwa kutimiza masharti ambayo aliwapa ili waweze kuimiliki Kanaani. Tangia mawasiliano ya awali kutoka kwa Mungu huko Sinai, walikuwa wameonywa juu ya ibada ya sanamu. Mara baada ya kutangazwa kwa sheria walitumiwa ujumbe kupitia kwa Musa kuhusu mataifa ya Kanaani. “Usisujudie miungu yao, wala kuitumikia, wala usitende mfano wa matendo yao; bali utaiangamiza kabisa, na nguzo zao utazivunja vipande vipande. Nanyi mtamtumikia Bwana, Mungu wenu, naye atakibarikia chakula chako, na maji yako; nami nitakuondolea ugonjwa kati yako.” Kutoka 23:24,25.

Walipewa uhakika kwamba kadri watakavyodumu kuwa watiifu, Mungu angewafukuza maadui zao mbele yao. “Nitatuma utisho wangu utangulie mbele yako, nami nitawafadhaisha watu wote utakaowafikilia, nami nitawafanya hao adui zako wote wakuonyeshe maungo yao. Nami nitapeleka mavu mbele yako, watakaomfukuza Mhivi, na Mkanaani, na Mhiti, watoke mbele yako. Sitawafukuza mbele yako katika mwaka mmoja; nchi isiwe ukiwa, na wanyama wa bara wakaongezeka kukusumbua. Nitawafukuza kidogo kidogo mbele yako,

(544) hata utakapoongezeka wewe, na kuirithi hiyo nchi….Nitawatia wenyeji mkononi mwako; nawe utawafukuza mbele yako. Usifanye maagano pamoja nao, wala pamoja na miungu yao. Wasikae katika nchi yako, wasije wakakufanya kunitendea mimi dhambi; kwa sababu ukiitumikia miungu yao, jambo hili halikosi litakuwa ni tanzi kwako.” Kutoka 23:27-33. Maagizo haya yalirudiwa kusemwa katika hali ya msisitizo na Musa kabla ya kifo chake, na kurudiwa na Yoshua.

Mungu alikuwa amewaweka watu Wake Kanaani kama wenye nguvu kubwa ya kuhimili mawimbi ya maadili maovu, ili kwamba yasifurike katika ulimwengu. Kama wangekuwa waaminifu Kwake, Mungu alikusudia kwamba Israeli ingeendelea kushinda na kushinda. Angeyatia mikononi mwao mataifa makubwa na yenye nguvu kuliko Wakanaani. Ahadi ilikuwa: “Kwa kuwa kwamba mtayashika kwa bidii maagizo haya yote

niwaagizayo,……Ndipo Bwana atakapowafukuza mataifa haya yote mbele yenu, nanyi mtamiliki mataifa makubwa yenye nguvu kuwapita ninyi. Kila mahali mtakapokanyaga kwa nyayo za miguu yenu patakuwa penu; tokea hilo jangwa, na Lebanoni, na tokea mto Frati, mpaka Bahari ya magharibi, itakuwa ndiyo mipaka yenu. Hapatakuwa na mtu atakayeweza kusimama mbele yenu; Bwana, Mungu wenu, ataweka utisho wenu na kuhofiwa kwenu juu ya nchi yote mtakayoikanyaga, kama alivyowaambia." Kumbukumbu la Torati 11:22-25.

Lakini bila kujali hatima yao, walichagua upande wa kutokujishughulisha na tamaa; walifanya nafasi zao za kukamilisha ushindi wa nchi zipotee; na kwa vizazi vingi walisumbuliwa na masalio ya watu waabudu sanamu, ambao walikuwa, kama nabii alivyokuwa amesema, kama "sindano" machoni pao, na "miiba" ubavuni mwao. Hesabu 33:55.

Waisraeli "walijichanganya na mataifa, wakajifunza matendo yao." Zaburi 106:35. Walioana na Wakanaani, na ibada ya sanamu ikaenea kama pigo katika nchi yote. "Wakazitumikia sanamu zao; Nazo zikawa mtego kwao. Naam, walitoa wana wao na binti zao kuwa dhabihu kwa mashetani…..nchi ikatiwa unajisi kwa damu….Hasira ya Bwana ikawaka juu ya watu wake, akauchukia urithi wake." Zaburi 106:36-40.

Hadi hapo kizazi kilichopokea maagizo kutoka kwa Yoshua kilipotoweka, ibada ya sanamu haikuwa kubwa; lakini wazazi walikuwa wameandaa njia ya uasi kwa watoto wao. Kutokujali makatazo ya Bwana kwa upande wa wale walioimiliki Kanaani kulipanda mbegu ya maovu ambayo iliendelea kuzaa matunda machungu kwa vizazi vingi. Mazoea ya kawaida ya Waebrania yaliwapa afya ya kimwili; lakini kwa kujichanganya na mataifa kulipelekea tamaa ya chakula na msisimko, ambako taratibu kulidhoofisha nguvu za kimwili na kufanya nguvu za akili na maadili mema kutoweka. Kwa sababu ya dhambi zao Waisraeli walijitenga na Mungu; nguvu Zake ziliondolewa kwao, na hawakuweza tena kuwashinda maadui wao. Kwa hiyo walitawaliwa na mataifa ambayo kwa kupitia kwa Mungu wangeweza kuyatawala.

"Wakamwacha Bwana, Mungu wa baba zao, aliyewaleta kutoka katika nchi ya Misri," "bali aliwaongoza watu Wake kama kondoo, Akawachunga kama kundi jangwani." "wakamkasirisha kwa mahali pao pa juu, wakamtia wivu kwa sanamu zao," kwa hiyo Bwana "akaicha maskani ya Shilo, Hema aliyoiweka katikati ya wanadamu; Akaziacha nguvu zake kutekwa, na fahari Yake mkononi mwa mtesi." Waamuzi 2:12; Zaburi 78:52, 58, 60,61. Hata hivyo hakuwaacha kabisa watu Wake. Walikuwepo masalio ambao walikuwa waaminifu kwa Yehova; na kutoka wakati hata wakati Bwana aliinua waaminifu na watu wenye akili ili kuondoa ibada ya sanamu na kuwakomboa Israeli kutoka kwa maadui zao. Lakini wakati mkombozi alipokufa, na watu kuachiliwa kutoka katika mamlaka yake, taratibu waliirudia ibada ya sanamu.

Na hivyo historia ya kurudi nyuma na kuadhibiwa, ya kutubu na kuokolewa, ilirudiwa tena na tena. Mfalme wa Mesopotamia, mfalme wa Moabu, na baada ya hao Wafilisti, na Wakanaani wa Hazori, wakiongozwa na Sisera, ambaye hatimaye alikuwa mtesi wa Israeli. Othinieli, Shamgari, na Ehudi, Debora na Baraka, waliinuliwa kuwa kama wakombozi wa watu wao. Lakini tena "wana wa Israeli walifanya yaliyo maovu mbele za Bwana; Bwana akawatia mikononi mwa Midiani." Hapa mkono wa mtesi uliyaangukia kidogo makabila yaliyokuwa mashariki mwa Yordani, lakini kutokana na majanga ya wakati huo wao ndio walikuwa wa kwanza kuathirika. Waamaleki wakiwa upande wa kusini mwa Kanaani, kadhalika Wamidiani upande wa mpaka wa mashariki, na mbele ya jangwa, walikuwa bado ni maadui wasiopumzika wa Israeli.

Taifa la Wamidiani lilikuwa karibu kuangamizwa wakati wa siku za Musa, lakini tangu wakati huo waliongezeka kwa kasi, na kuwa wengi tena wenye nguvu. Walikuwa na (546) kiu ya kulipa kisasi; na sasa kwa vile mkono wa Mungu uliokuwa ukiwalinda ulikuwa umeondolewa kutoka kwa Israeli, nafasi ilikuwa imefika. Sio tu makabila ya upande wa mashariki mwa Yordani peke yao, lakini nchi yote ilipata shida kutokana na mashambulio yao. Wakazi wa jangwani waliokuwa wakali, "mfano wa nzige kwa wingi" (Waamuzi 6:5), walikuja katika nchi, wakiwa na makundi ya mifugo na ng`ombe wao. Kama pigo liangamizalo walienea katika nchi, kutoka mto Yordani hadi uwanda wa Filisti.

Walikuja punde mazao yalipoanza kukomaa, na wakawa humo hadi mavuno ya mwisho yalipokusanywa. Walivamia mashamba na kuwanyang`anya wakazi mazao na kisha kurudi jangwani. Hivyo Waisraeli waliokuwa wanaishi mahali pa wazi walilazimishwa kuziacha nyumba zao, na kukusanyika kwenye miji iliyozungushiwa kuta, ili kutafuta mahali pa kukimbilia katika ngome, na hata kutafuta kujikinga katika mapango na miamba iliyokuwa milimani. Mateso haya yaliendelea kwa miaka saba, na kisha, kadri watu walipokuwa katika mateso yao na kusikia kemeo la Bwana, na kutubu dhambi zao, Mungu aliinua tena msaidizi kwa ajili yao. Gideoni alikuwa mtoto wa Yoashi, wa kabila la Manase. Eneo ambalo kabila hili lilikuwa hapakuwa na nafasi ya uongozi, lakini nyumba ya Yoashi ilikuwa ni tofauti kutokana na uimara na heshima. Kutokana na akili za watoto wake palisemwa, "kila mmoja alifanana na watoto wa mfalme."

Alikuwa mmoja tu ndiye aliyeanguka kwa Wamidiani wakati wa mapambano, na alisababisha jina lake liogopwe na wavamizi. Wito wa mbinguni ulikuja kwa Gideoni ili awakomboe watu wake. Kwa wakati huo alikuwa akipepeta ngano. Kiasi kidogo cha nafaka kilikuwa kimefichwa, na hakujaribu kuipiga katika mahali pa kawida, alikuwa amechagua mahali karibu na sehemu ya kutengeneze divai; maana msimu wa kukomaa kwa zabibu ulikuwa bado sana, hivyo alichukua tahadhari kidogo kuhusu zabibu. Wakati Gideoni akifanya kazi kwa siri na kimya, alihuzunika kutokana na hali ya Israeli na kuwaza kuwa ni jinsi gani nira ya mateso itavunjwa kutoka kwa watu wake.

Gahfla "Malaika wa Bwana" akamtokea na kumwambia maneno,

“Bwana yu pamoja nawe, Ee shujaa.”

“Ee Bwana wangu,” lilikuwa jibu lake, “ikiwa Bwana yu pamoja nasi, mbona mambo haya yote yametupata? Yako wapi matendo yake ya ajabu, waliyotuhadithia baba zetu, (547) wakisema Je! Siye Bwana aliyetuleta huku kutoka Misri? Ila sasa ametutupa, naye ametutia katika mikono ya Midiani.”

Mjumbe wa mbinguni alijibu, “Enenda kwa uwezo wako huu, ukawaokoe Israeli na mkono wa Midiani; Je! Si mimininayekutuma?”

Gideoni alitaka ishara ili ajue kama anayezungumza naye ni Malaika wa Agano, ambaye kwa wakati uliopita alipigana kwa ajili ya Israeli. Malaika wa Mungu, ambao waliongea na Ibrahimu, alikaa ili kushiriki ukarimu pamoja naye; na sasa Gideoni alimsihi mjumbe wa mbinguni aendelee kuwepo akiwa kama mgeni wake. Akifanya haraka kwenda kwenye hema yake, aliandaa kutoka katika akiba yake ndogo mwana-mbuzi na mikate isiyotiwa chachu, na kuiweka mbele zake. Lakini Malaika akamwabia, “Itwae nyama na mikate isiyotiwa chachu, uiweke juu ya mwamba huu.” Gideoni alifanya hivyo, kisha ishara aliyoitaka ilifanyika; akiwa na fimbo mkononi mwake, Malaika aliigusa nyama na mikate isiyotiwa chachu, moto ukatoka katika mwamba ukachoma kafara. Kisha Malaika akatoka machoni mwake.

Baba yake na Gideoni, Yoashi, aliyeshiriki pamoja na watu katika uasi, alikuwa amejenga huko Ofra, mahali alipokuwa akiishi, madhabahu kubwa ya Baal, ambapo watu wa mji huo walikuja kuabudu. Gideoni aliagizwa kuivunja madhabahu hii na kujenga madhabahu kwa Bwana juu ya mwamba ambako kafara ilichomwa, na hapo kutoa kafara kwa Bwana. Huduma ya kutoa kafara kwa Bwana ilifanywa na makuhani, na ilikuwa inafanyika katika madhabahu huko Shilo peke yake; lakini aliyeanzisha utumishi wa kidesturi, na ambaye kwake huduma hizi zilimlenga, ana nguvu za kubadili matakwa yake. Ukombozi wa Israeli ulikuwa utanguliwe na upinzani dhidi ya ibada za Baali. Lazima Gideoni atangaze vita dhidi ya ibada ya sanamu kabla ya kwenda kupigana na adui wa watu wake.

Maagizo ya mbinguni yalifuatwa kwa uaminifu. Akijua kwamba angepata upinzani endapo angefanya kwa wazi, Gideoni aliifanya kazi hiyo kwa siri; akisaidiwa na watumishi wake, akakamilisha kazi yote kwa usiku mmoja. Watu wa Ofra walijawa na hasira kubwa walipokuja asubuhi iliyofuatia ili kutoa kafara kwa Baali. Wangemuua Gideoni kama Yoashi – ambaye alikuwa ameambiwa kuhusu ujio wa Malaika – asingesimama ili kumlinda mtoto wake. “Je, mtamtetea Baali?” Yoashi alisema, “au mtamwokoa ninyi? Yeye atakayemtetea na auawe hivi asubuhi; kama yeye ni mungu na jitetee nafsi yake, kwa sababu mtu mmoja ameibomoa madhabahu yake.” Kama Baali hakuweza kuitetea madhabahu yake, atategemewaje kuwatetea wanaomwabudu?

Mawazo yote dhidi ya Gideoni yalitoweka; na wakati alipopiga baragumu ya vita, watu wa Ofra walikuwa miongoni mwa watu wa kwanza kukusanyika walikuwa wanafaa. Taarifa zilisambazwa katika kabila lake la Manase, pia kabila la Asheri, Zabloni, na Naftali, na wote waliitikia wito.

Gideoni hakujaribu kutaka kuwa kiongozi wa jeshi pasipo kupata ushahidi zaidi kama Mungu alimuita ili kufanya kazi hii, na kwamba atakuwa pamoja naye, aliomba, “Ikiwa wewe utawaokoa Israeli kwa mkono wangu, kama ulivyosema, tazama nitaweka ngozi ya kondoo katika kiwanja cha kupuria; na kama ukiwapo umande juu ya ngozi tu, na nchi yote ikawa kavu, basi, hapo ndipo nitakapojua ya kuwa utawaokoa Israel katika mkono wangu.” Wakati wa asubuhi ngozi ilikuwa imelowa, wakati nchi ilikuwa kavu. Lakini sasa kulikuwa na mashaka, kwa vile manyoya kwa asili hunyonya mvuke kutoka katika hewa; jaribio linaweza kuwa si la kimaamuzi. Hivyo aliomba kwamba ishara igeuzwe kinyume chake, akisihi kwamba kutaka kwake ishara zaidi kusimfanye Bwana asipendezwe naye. Ombi lake lilijibiwa kama alivyotaka.

Hivyo akiwa ametiwa moyo, Gideoni aliliongoza jeshi lake ili kupigana na wavamizi. “Wakati huo Wamidiani na Waamaleki, na hao wana wa mashariki walikutana pamoja; wakavuka na kupanga hema zao katika bonde la Yezreeli.” Jeshi lote alilokuwa nalo Gideoni lilikuwa na watu elfu thelathini na mbili tu; lakini pamoja na jeshi kubwa la maadui lililokuwa mbele yake, neno la Bwana lilikuja kwake: “Watu hawa walio pamoja nawe ni wengi mno hata nikawatie Wamidiani katika mikono yao, wasije Israeli wakajivuna juu yangu wakisema, Mkono wangu mwenyewe ndio ulioniokoa. Basi sasa nenda, tangaza habari masikioni mwa watu hawa na kusema, mtu awaye yote, anayeogopa, na kutetemeka, na arudi aondoke katika milima ya Gileadi.” Wale wote ambao hawakuwa tayari kukabiliana na hatari na matatizo, au wale ambao kwa kupenda shughuli za ulimwengu mioyo yao ingekuwa mbali na kazi ya Mungu, wasingeongeza nguvu yoyote katika jeshi la Israeli. kuwepo kwao kungethibitisha kuwa ni sababu ya udhaifu.

Ilikuwa ni sheria katika Israeli ya kwamba kabla hawajakwenda vitani tangazo lifuatalo litolewe katika jeshi lote la Israeli: “Ni mtu gani aliye hapa aliyejenga nyumba mpya, wala hajaiweka wakfu? Aende akarudi nyumbani kwake, asije akafa mapiganoni, ikawekwa wakfu na mtu mwaingine. Ni mtu gani aliye hapa aliyepanda shamba la mizabibu, wala hajatumia matunda yake? Aende akarudi nyumbani kwake asije akafa mapiganoni, yakatumiwa na mtu mwingine matunda yake. Ni mtu gani aliye hapa aliyeposa mke wala hajaoa? Aende akarudi nyumbani kwake asije akafa mapiganoni , huyo mwanamke akaolewa na mume mwingine. Ni mtu gani aliye hapa tena mwenye hofu na moyo mnyonge? Aende akarudi nyumbani kwake, isije mioyo ya nduguze ikayeyuka mfano wa moyo wake.” Kumbukumbu la Torati 20:5-8.

Kwa sababu idadi yake ilikuwa ndogo sana ukilinganisha na ya maadui zake, Gideoni aliacha kutoa tangazo kama ilivyokuwa kawaida. Alijawa na mshangao alipoambiwa

kwamba jeshi lake ni kubwa sana. Lakini Bwana aliona kiburi na kutokuamini ndani ya mioyo ya watu Wake. Wakiwa wameamshwa na wito wa Gideoni, walikuwa wamejiorodhesha tayari; lakini wengi walijawa na hofu walipoona wingi wa Wamidiani. Hata hivyo, kama Israeli angeshinda, hao ndio wangejichukulia utukufu badala ya kusema kuwa ushindi ni wa Mungu.

Gideoni alitii maagizo ya Bwana, na akiwa na moyo mzito alipata watu elfu ishirini na mbili, au zaidi ya mbili ya tatu ya jeshi lote, likirudi nyumbani. Neno la Bwana likaja tena kwake: “Hata sasa watu hawa ni wengi mno; walete chini majini, nami nitawajaribu huko kwa ajili yako; kisha itakuwa ya kwamba yule nitakayekuambia, huyu atakwenda pamoja nawe, ndiye atakayekwenda pamoja nawe; na mtu yule nitakayekuambia, Huyu hatakwenda pamoja nawe, basi huyo hatakwenda.” Watu walipelekwa kwenye maji, wakitarajia kufanya shambulizi la papo kwa hapo dhidi ya maadui. Wachache kwa haraka walichukua maji mikononi na kunywa wakati wakitembea; lakini karibu wote walipiga magoti, na wakanywa kwa starehe chini ya uso wa mto. Wale waliochukua maji mikononi mwao walikuwa ni mia tatu tu kati ya watu elfu kumi; hivyo hawa ndio waliochaguliwa, waliobaki wote waliruhusiwa kurudi nyumbani kwao.

Kwa njia rahisi tabia mara kwa mara hujaribiwa. Wale ambao wakati wa hatari walidhamiria kutafuta mahitaji yao wenyewe hawakuwa watu wa kutegemewa wakati wa dharura. Bwana hana nafasi katika kazi Yake ya wazembe na wanaopenda mambo yao yanayowafurahisha. Watu waliokuwa chaguo Lake walikuwa wachache ambao wasingeruhusu mahitaji yao yawacheleweshe kwenda kwenye majukumu yao. Watu mia (550) tatu waliochaguliwa sio kwamba walikuwa mashujaa na hodari wenye kujitawala tu bali pia walikuwa ni watu wenye imani. Hawakujichafua na ibada ya sanamu. Mungu angeweza kuwaagiza, na kupiti wao angefanya kazi ya wokovu wa Israeli. Mafanikio hayahitaji idadi. Mungu anaweza kukomboa kwa kutumia wachache kama anavyoweza kutumia wengi.

Haheshimiwi zaidi kutokana na idadi kubwa kama anavyoheshimiwa kutokana na tabia safi ya wanaomtumikia. Waisraeli walisimama juu ya mlima wakiwa wanatazama bonde mahali ambapo wavamizi walikuwa wameweka kambi. “Nao Wamidiani, na Waamaleki na, hao wana wa mashariki walikuwa wametua bondeni, mfano wa nzige kwa wingi; na ngamia zao walikuwa hawana hesabu; mfano wa mchanga wa ufukoni kwa wingi.” Waamuzi 7:12. Gideoni alitetemeka alipotafakari juu ya vita ya kesho yake. Lakini Bwana aliongea naye wakati wa usiku na kumwambia, pamoja na Pura mtumishi wake, shuka chini hata kambi ya Wamidiani, akifikiri kwamba atasikia jambo fulani la kutia moyo.

Alikwenda, na, akisubiri gizani huku akiwa kimya, alimsikia askari akimhadithia mwenzake ndoto: “Na tazama mkate wa shayiri ulianguka katika kambi ya Wamidiani, ukafika hata hema moja, ukaipiga hata ikaanguka, nao ukaipindua, hata ikalala chini.” Mwenzake alijibu kwa maneno yaliyoamsha moyo wa msikilizaji asiyeonekana, “Habari

hii haikosi kuwa upanga wa Gideoni, mwana wa Yoashi, mtu wa Israeli. Mungu amewatia Wamidiani na jeshi lote katika mkono wake." Gideoni alitambua kuwa ni sauti ya Mungu ikizungumza kupitia Wamidiani wageni. Aliporudi kwa watu wachache aliokuwa anawaongoza, alisema, "Inukeni, kwa maana Bwana amelitia jeshi la Midiani mikononi mwenu."

Kwa maagizo ya mbinguni palitolewa mpango wa kushambulia, ambapo alijipanga haraka ili kuutekeleza. Watu mia tatu waligawanywa kwenye makundi matatu. Kila mtu alipewa tarumbeta, na tochi iliyofichwa kwenye mitungi iliyotengenezwa kwa udongo. Watu waliwekwa kana kwamba wanakaribia kambi ya Wamidiani katika mielekeo tofauti. Wakati wa usiku wa manane, kwa ishara ya tarumbeta ya vita ya Gideoni, makundi matatu yalizipiga tarumbeta zao; kisha, wakivunja mitungi yao na kutoa tochi zenye mienge, walikimbia kuelekea kwa maadui zao huku wakipiga kelele za vita, "Upanga wa Bwana na wa Gideoni!"

Jeshi lililokuwa limelala liliamka ghafla. Katika kila upande kulionekana mienge ikiwaka. Katika kila uelekeo kulisikika sauti za tarumbeta pamoja na kelele za washambuliaji. Wakiamini kwamba wako chini ya rehema za jeshi kubwa, Wamidiani (553) walichanganyikiwa. Kwa kilio cha mwituni walilia na kukimbia ili kuokoa maisha, na, wakiwa wamekosea na kuwachanganya wenzao na maadui, waliuana wao kwa wao. Habari za ushindi zilipovuma, maelfu ya watu wa Israeli waliokuwa wamerudishwa nyumbani kwao waliungana na kuwafukuza maadui waliokuwa wanakimbia. Wamidiani walikuwa wanakimbilia kuelekea Yordani, wakitumaini kufika katika nchi yao, ng'ambo ya mto. Gideoni alituma wajumbe kwenda katika kabila la Efraimu, kuwaamsha ili kuwapinga wakimbizi katika vivuko vya upande wa kusini. Wakati huo, akiwa na watu wake mia tatu, "wakiwa wamechoka, lakini wakisonga mbele," Gideoni alivuka mto kwa shida ili kuwafuata wale waliokuwa wamevuka upande mwingine. Wakuu wawili, Zeba na Salmuna, ambao walikuwa viongozi wa jeshi lote, na ambao walitoroka pamoja na jeshi la watu elfu kumi na tano, walikamatwa na Gideoni, jeshi lao likiwa limetawanyika, na viongozi wakakamatwa na kuuawa.Katika ishara hii ya ushindi haipungui mia moja na elfu ishirini ya wavamizi walioangamia. Nguvu za Wamidiani zilivunjwa, kiasi kwamba kwamwe hawakuweza kufanya vita na Israeli. habari zilienea maeneo ya mbali, kwamba Mungu wa Israeli amewapigania tena watu Wake. Hakuna maneno yanayoweza kueleza hofu iliyowapata mataifa yaliyowazunguka walipotambua jinsi mbinu rahisi ilivyotumika kushinda nguvu za jeshi kubwa na watu wa vita.

Kiongozi ambaye Mungu alimchagua ili kuwaangusha Wamidiani hakuna na nafasi ya juu katika Israeli. hakuwa kiongozi, hakuwa kuhani, au Mlawi. Alijiona kuwa ni mdogo zaidi katika nyumba ya baba yake. Lakini Mungu aliona ndani yake mtu hodari na muadilifu. Hakuwa anajitegemea na alikuwa tayari kufuata muongozo wa Bwana. Mungu hachagui mara kwa mara watu wenye talanta kubwa, lakini anachagua wale atakaoweza

kuwatumia vizuri. “Kabla ya heshima hutangulia unyenyekevu.” Mithali 15:33. Bwana anaweza kufanya kazi kikamilifu na wale waliowepesi wa kujiona kuwa wamepungua, na mabao watamtegemea kuwa kiongozi wao na chanzo cha nguvu. Atawafanya kuwa na nguvu kwa kuunganisha udhaifu wao na nguvu Zake, na wenye hekima kwa kuunganisha ujinga wao na hekima Yake.

Kama watakuwa na unyenyekevu wa kweli, Bwana anaweza kufanya zaidi kwa ajili ya watu Wake; lakini wapo wachache ambao wanaweza kutegemewa na kupewa kipimo kikubwa cha majukumu au kupata mafanikio bila kujiamini wao wenyewe na kusahau utegemezi wao kwa Mungu. Hii ndiyo maana, katika kuchagua vyombo vya kazi Yake, (554) Bwana huwapita wale walio na heshima kubwa ya ulimwenguni, wenye talanta, na wenye akili nyingi. Mara kwa mara hao wana kiburi na wanajiona kuwa wanajitosheleza. Wanajiona kuwa wanauwezo wa kufanya kazi bila kupata mashauri kutoka kwa Mungu.

Kitendo rahisi cha kupiga tarumbeta cha jeshi la Yoshua kuizunguka Yeriko, na cha jeshi dogo la Gideoni dhidi ya jeshi la Midiani, kilileta kilichotakiwa, kwa nguvu za Mungu, na kuyaangusha majeshi yenye nguvu. Utaratibu kamili zaidi ambao wanadamu wamepata kuufanya, bila kuwa na nguvu na hekima ya Mungu, utadhihirika kushindwa, wakati mbinu zinazoonekana kutokufaa zitafanikiwa kama zimeteuliwa na mbingu na kufanywa kwa unyenyekevu na imani. Kumtegemea Mungu na kutii katika mapenzi Yake ni muhimu kwa Mkristo na katika vita ya kiroho kama ilivyokuwa kwa Gideoni na Yoshua katika vita yao na Wakanaani. Kwa kurudiwa udhihirisho wa nguvu Zake kwa niaba ya Israeli, Mungu aliwaongoza ili wawe na imani Kwake – wakijiamini katika kutafuta msaada Wake katika kila dharura. Yuko tayari kufanya kazi na juhudi za watu Wake wakati hu ili kukamilisha mambo makubwa kutia vyombo dhaifu.

Mbingu yote inasubiri uhitaji wetu wa hekima zake na nguvu. Mungu “anaweza kufanya mambo yote ya ajabu mno kuliko yote tuyaombayo au tuyawazayo, kwa kadri ya nguvu itendayo kazi ndani yetu.” Waefeso 3:20 Gideoni alirudi kutoka kuwafukuza maadui wa taifa, na kukutana na lawama kubwa kutoka kwa watu wa nchi yake. Wakati wa wito wake watu wa Israeli walipokusanyika dhidi ya Wamidiani, kabila la Efraimu lilibaki nyuma. Waliangalia juhudi iliyokuwa inafanywa wakati wa hatari; na kwa vile Gideoni hakuwatumia wito maalumu, waliona kuwa inafaa wasihusike na wasijiunge na ndugu zao. Lakini walipopata taarifa za ushindi wa Israeli, Waefraimu walijawa na wivu kwa sababu hawakushiriki katika ushindi huo. Baada ya kushindwa kwa Wamidiani, watu wa Efraimu, kwa maagizo ya Gideoni, walifunga vivuko vya mto Yordani, hivyo kuwazuia wakimbizi wasitoroke.

Kwa njia hii idadi kubwa ya maadui iliangamizwa, miongoni mwao wakiwa ni wakuu wawili, Orebu na Zeebu. Hivyo watu wa Efraimu walipigana vita, na walisaidia kukamilisha ushindi. Hata hivyo, walikuwa na wivu na hasira, kana kwamba Gideoni aliongozwa na mapenzi na maamuzi yake. Hawakutambua kwamba mkono wa Mungu

ndio ulioleta ushindi wa Israeli, (555) hawakuthamini nguvu Zake na rehema katika kukombolewa kwao; na ukweli huu ukawafanye waonekane kuwa hawafai kuchaguliwa kuwa chombo Chake maalumu.

Wakiwa wanarudi na vikombe vya ushindi, kwa hasira walimwambia Gideoni kuwa amewachosha: “Kwa nini wewe kututendea kama haya? Hata usituite, hapo ulipokwenda kupigana na Midiani?”

“Je, mimi nimefanya nini sasa kama mlivyofanya ninyi?” Gideoni alisema. “Hayo masazo ya zabibu za Efraimu si mema kuliko mavuno ya Abiezeri? Mungu amewatia hao wakuu wa Midiani, Orebu na Zeebu,mikononi mwenu; na mimi nilipata kufanya nini kama mlivyopata kufanya ninyi?”

Roho ya wivu iliweza kugeuzwa kirahisi na kuwa ya hasira na kutokukubaliana ambako kungeweza kuleta ugomvi na umwagaji wa damu; lakini jibu la Gideoni lisilo na majivuno lilishusha hasira ya watu wa Efraimu, na walirudi nyumbani kwao kwa amani. Wakiwa imara na bila mvutano mahali ambapo kanuni zilihusika, na katika vita “mtu mwenye nguvu na shujaa,” Gideoni alionyesha roho ya upole ambayo ni mara chache sana kushuhudiwa.

Watu wa Israeli, kwa kutoa shukrani kwa sababu ya ukombozi walioupata dhidi ya Wamidiani, walipendekeza kwa Gideoni kwamba awe mfalme wao, na kwamba kiti cha ufalme kiwe katika kizazi chake. Pendekezo hili lilikuwa kinyume na kanuni za taifa. Mungu alikuwa ndiye Mfalme wa Israeli, na kwa kuweka mtu kwenye kiti cha enzi kungekuwa ni kumkataa Mtawala wa

Mbinguni. Gideoni alitambua ukweli huu; jibu lake linaonyesha jinsi msukumo wake na uadilifu ulivyokuwa wa kweli. “Mimi sitatawala juu yenu wala mwanangu hatatawala juu yenu, yeye, Bwana atatawala juu yenu.”

Lakini Gideoni alisaliti katika kosa jingine, ambalo lilileta shida katika nyumba yake na juu ya Israeli wote. Kipindi cha kutokuwa na kazi kilichofuatia mafanikio yaliyotokana na mapambano makubwa mara kwa mara hukumbwa na hatari kubwa kuliko kipindi cha vita. Gideoni sasa alikabiliwa na hatari hii. Roho isiyotulia ilikuwa juu yake. Hapo awali alikuwa tayari katika kutekeleza maagizo aliyopewa na Mungu; lakini sasa, badala ya kusubiri mwongozo wa mbinguni, alianza kupanga yeye mwenyewe. Wakati majeshi ya Bwana yalipopata ushindi, shetani aliongeza juhudi zake mara mbili zaidi ili kuiangusha kazi ya Mungu.

Hivyo kulikuwa na mawazo na mipango iliyopendekezwa ndani ya akili za Gideoni, ambapo kwa mipango hiyo watu wa Israeli walipotoshwa. Kwa sababu alikuwa ameamuriwa kutoa kafara juu ya mwamba wakati Malaika (556) alipomtokea, Gideoni alihitimisha kwamba alikuwa ameteuliwa ili kushika ofisi ya ukuhani. Bila kusubiri

mbingu zimuweke, alidhamiria kupata mahali pazuri, na kuanzisha utaratibu wa ibada ambayo ilikuwa sawa na ile iliyokuwa inafanyika katika hema ya kukutania. Akiwa na kuungwa mkono na watu wengi hakupata shida katika kutimiza mpango wake. Aliomba heleni zote za masikioni za dhahabu zilizopatikana kutoka kwa Wamidiani na akapewa zote kama malipo yake ya mali zilizotekwa kutoka vitani. Watu walikusanya pia vifaa vingine vingi vya thamani, pamoja na mavazi ya thamani ya wakuu wa Midiani. Kutokana na vifaa alivyokusanya, Gideoni alitengeneza naivera na kifuko cha kifuani, mfano wa mavazi yaliyovaliwa na kuhani mkuu. Hilo lilikuwa ni mtego kwake na kwa familia yake, pia kwa Israeli. Ibada isiyopewa mamlaka iliwafanya watu wengi kumuacha Bwana moja kwa moja, na kutumikia miungu. Baada ya kifo cha Gideoni idadi kubwa, miongoni mwao kutoka katika familia yake, walijiunga katika uasi huu. Watu waliongozwa kwenda mbali na Mungu na mtu yule yule aliyewahi kuangusha sanamu zao.

Wapo wachache wanaotambua ni mbali kiasi gani mivuto yao ya maneno na matendo inaweza kufika. Ni mara nyingi kiasi gani makosa ya wazazi huleta madhara makubwa kwa watoto wao na kwa watoto wa watoto wao, muda mrefu sana baada ya watendaji kuwa wamelazwa makaburini. Kila mmoja anao mvuto kwa mwingine, na atatoa hesabu ya matokeo ya mvuto wake. Maneno na matendo yana nguvu ya kusema, na mda mrefu baadaye yataonyesha madhara ya maisha yetu hapa. Mivuto inayoletwa na maneno na matendo yetu hakika itatoa matokeo ya mibaraka au laana kwetu wenyewe. Wazo hili linatoa hofu kubwa katika maisha, na tunapaswa kumsogelea Mungu kwa unyenyekevu na maombi ili kwamba atuongoze katika hekima Yake.

Wale walio katika nafasi za juu wanaweza kupotosha. Mwenye hekima zaidi hukosea; mwenye nguvu zaidi hujisifu na kujikwaa. Kuna uhitaji kwamba nuru kutoka juu idumu kutumulikia katika njia zetu. Usalama wetu pekee ni kudumu kutegemeza njia yetu kwa aliyesema “Nifuate.”

Baada ya kifo cha Gideoni, “wana wa Israeli hawakumkumbuka Bwana, Mungu wao, aliyewaokoa na mkono wa adui zao wote pande zote, wala hawakuifanyia mema nyumba ya Yerubaali, yaani Gideoni, kwa kuyafuata hayo mema yote aliyowafanyia Israeli.” wakiwa wamesahau yote yaliyotokana na Gideoni, mwamuzi wao na mkombozi, wana wa Israeli walimkubali mtoto wake Abimeleki ili awe mfalme wao, ambaye, ili kudumisha nguvu zake, aliwaua watoto wote wa Gideoni isipokuwa mmoja. Wakati watu (557) wanapoondoa hofu kwa Mungu si muda mrefu watakosa heshima na uadilifu. Kuthamini rehema ya Bwana kutaongoza katika kuwathamini wale ambao, kama Gideoni, walitumika kama chombo cha kutoa mibaraka kwa watu Wake. Ukatili wa Israeli walioufanya kwenye nyumba ya Gideoni ulikuwa kile kinachoweza kutarajiwa kutoka kwa watu ambao hawaonyeshi shukrani kwa Mungu.

Baada ya kifo cha Abimeleki utawala wa Waamuzi ambao walimcha Bwana ulitawala kwa muda na kisha kukawa na ibada za sanamu, lakini baada ya muda mrefu watu

walirudia vitendo vya jamii za kipagani zilizokuwa zimewazunguka. Katika makabila yaliyokuwa upande wa kaskazini miungu ya Ashuru na Sidoni ilikuwa na waabudu wengi. Upande wa kusini magharibi miungu ya Wafilisti, na upande wa mashariki miungu ya Wamoabi na Waamoni, iliigeuza mioyo ya Israeli kutoka kwa Mungu wa baba zao. Lakini uasi ulipata adhabu yake kwa haraka. Waamoni waliyatawala makabila ya upande wa mashariki na, kuvuka Yordani, walivamia jimbo la Yuda na Efraimu. Upande wa magharibi Wafilisti walikuja kutoka katika bonde lao kandokando ya bahari, wakichoma moto sehemu za mbali na karibu. Israeli walionekana tena kuwa wameachwa mikononi mwa adui zao wasiopumzika.

Watu tena walitafuta msaada kutoka Kwake ambaye walikuwa wamemwacha na kumtukana. “Ndipo wana wa Israeli wakamlilia Bwana, wakisema, Sisi tumekufanyia dhambi, kwa sababu tumemwacha Mungu wetu, na kuyatumikia mabaali.” Lakini huzuni hazikufanya kazi ya toba ya kweli. Watu waliomboleza kwa sababu dhambi zao zimesababisha wapate matatizo, lakini si kwa sababu hawakumheshimu Mungu kwa kuasi sheria Yake takatifu. Toba ya kweli ni zaidi ya kuhuzunikia dhambi. Ni maamuzi ya kugeuka na kuacha uovu.

Bwana aliwajibu kupitia mmoja wa manabii Wake: “Je, sikuwaokoa ninyi na hao Wamisri, na Waamori, na wana wa Amoni, na Wafilisti? Hao Wasidoni nao, na Waamaleki, na Wamaoni, waliowaonea, nanyi mlinililia, nami niliwaokoa na mikono yao. Lakini mmeniacha mimi na kutumikia miungu mingine; basi kwa ajili ya hayo, mimi sitawaokoa tena. Haya enendeni mkaililie hiyo miungu mliyoichagua; na hiyo iwaokoe wakati wa kusumbuliwa kwenu.”

Maneno haya ya kutisha yanaelekeza akili mbele katika hali tukio jingine – siku kuu ya hukumu ya mwisho – wakati wale waliokataa rehema za Mungu na kudharau neema Yake wataletwa uso kwa uso na haki Yake. Katika mahakama hiyo watatoa hesabu kwamba walimfanyia nani kazi kutokana na talanta walizopewa na Mungu, za muda, za mali, au za akili, kwa kutumikia miungu ya ulimwengu huu. Walimkataa Rafiki yao wa kweli na mwenye upendo, na kufuata njia waliyoiona inafaa na anasa za ulimwengu. Walitaka kumrudia Mungu kwa wakati fulani; lakini ulimwengu na mambo yake ya kipumbavu na udanganyifu yaliondolea mbali nia yao. Kutafuta anasa, kiburi cha uvaaji, tamaa ya vyakula, huufanya moyo kuwa mgumu na kupunguza ufahamu, kiasi kwamba sauti ya ukweli haikusikika. Wajibu ulidharauliwa. Vitu vya thamani ya milele vilichukuliwa kirahisi, hadi moyo ukapoteza hamu ya kujitoa kafara Kwake ambaye alitoa vingi kwa ajili ya mwanadamu. Lakini wakati wa mavuno watavuna kile walichokipanda.

Bwana anasema: “Kwa kuwa nimeita, nanyi mkakataa; nimeunyosha mkono wangu, asiangalie mtu, Bali mmebatilisha shauri langu, wala hamkutaka maonyo yangu…..hofu yenu ifikapo kama tufani, na msiba wenu ufikapo kama kisulisuli; Dhiki na taabu zitakapowafikia. Ndipo watakaponiita, lakini sitaitika; watanitafuta kwa bidii, wasinione.

Kwa kuwa walichukia maarifa, wala hawakuchagua kumcha Bwana. Hawakukubali mashauri yangu yote. Kwa hiyo watakula matunda ya njia yao, watashiba mashauri yao wenyewe." "Bali kila anisikilizaye atakaa salama, Naye atatulia bila kuogopa mabaya." Mithali 1:24-31,33.

Sasa Waisraeli walijinyenyekeza mbele za Bwana. "Nao wakaiondoa hiyo miungu ya kigeni iliyokuwa kati yao, nao wakamtumikia Bwana; na roho yake ilihuzunika kwa sababu ya msiba wa Israeli." Oh, uvumilivu wa rehema za Mungu wetu! Wakati watu Wake wanapoweka mbali dhambi ambazo ziliondoa uwepo Wake, alisikia maombi yao na mara moja akaanza kufanya kazi kwa ajili yao.

Mkombozi aliinuliwa kupitia mtu Jefta, Mgileadi, ambaye alipigana vita na Waamoni, na kufanikiwa kuangamiza nguvu zao.

Kwa miaka kumi na minane kwa kipindi hiki Israeli alipata shida kutoka kwa maadui wake, lakini tena somo lililotolewa kutokana na shida zao lilisahauliwa.

Wakati watu Wake waliporudia njia mbaya, Bwana aliruhusu tena wateswe na maadui zao waliokuwa na nguvu, Wafilisti. Kwa miaka mingi walidumu kuteswa, na kwa wakati walikuwa chini ya utawala, kutoka katika taifa hili katili na lenye kupigana vita. Walikuwa (559) wamechangamana na waabudu sanamu, wakiungana nao katika anasa na ibada, hadi walipojikuta wako kitu kimoja katika roho na matakwa. Kisha hawa waliokuwa wanajiita marafiki wa Israeli wakawa maadui wao wakubwa na wakatafuta kwa kila njia waweze kukamilisha kuwaangamiza.

Kama Israeli, Wakristo pia hujielekeza katika mivuto ya ulimwengu na kukubaliana na kanuni na desturi zake, ili kupata urafiki na wasiomcha Mungu; lakini wakati wa mwisho itaonekana kwamba hawa wanaojiita marafiki ndio maadui hatari zaidi. Biblia inafundisha wazi kwamba hapatakuwa na upatano kati ya watu wa Mungu na ulimwengu. "Ndugu zangu, msistaajabu ulimwengu ukiwachukia." 1 Yohana 3:13. Mwokozi wetu anasema, "Mwajua ya kuwa umenichukia mimi, kabla ya kuwachukia ninyi." Yohana 15:18. Shetani anafanya kazi kupitia wale wasiomcha Mungu, chini ya vazi la urafiki, ili kuwavuta watu wa Mungu katika dhambi, ili kwamba aweze kuwatenga na Mungu; na wakati ulinzi wao umeondolewa, atawaongoza watenda kazi wake ili wawafuate na kutafuta kukamilisha angamizo lao.

Sura ya 54 – Samsoni

Sura hii imejengwa katika kitabu cha Waamuzi 13 hadi 16.

Katikati ya kuenea kwa uasi waabudu waaminifu wa Mungu waliendelea kumuomba kwa ajili ya ukombozi wa Israeli. Ingawa kwa wakati huo hapakuwa na majibu, ingawa mwaka baada ya mwaka nguvu ya mtesi iliendelea kukua juu ya nchi, kwa majaliwa ya Mungu aliendelea kuandaa msaada kwa ajili yao. Hata wakati wa miaka ya awali ya mateso ya Wafilisti mtoto alizaliwa ambaye kupitia kwake Mungu alipanga kuzishusha nguvu za maadui hawa. Katika mpaka wa nchi ya vilima karibia na uwanda wa Wafilisti kulikuwa na mji mdogo ulioitwa Zora. Hapa kulikuwa na familia ya Manoa, wa kabila la Dani, moja ya familia chache ambazo katikati ya kuharibiwa ilibaki kuwa na uaminifu kwa Yehova.

Kwa mke wa Manoa asiye na mtoto “Malaika wa Bwana” alimtokea akiwa na ujumbe kwamba atapata mtoto wa kiume, ambaye kupitia kwake Mungu ataanza kuwakomboa Israeli. Kwa mtazamo wa Malaika huyo alimpa maagizo kuhusu mazoea yake, na pia jinsi ya kumlea mtoto: “Basi sasa, jihadhari, nakuomba, usinywe divai, wala kileo, wala usile kitu kilicho najisi.” Na makatazo hayo yalitolewa, tangu mwanzo, kwa mtoto, pamoja na kuongeza kwamba nywele zake hazitanyolewa; maana alikuwa ni mnaziri wa Mungu tangu kuzaliwa kwake.

Mwanamke alimwambia mume wake, na, baada ya kumuelezea kuhusu Malaika, alirudia ujumbe Wake. Kisha, wakiwa na hofu kwamba wanaweza kukosea katika kazi maalumu waliyopewa, mume aliomba, “Yule mtu wa Mungu uliyemtuma na aje kwetu mara ya pili, atufundishe hayo yatupasayo kumfanyia huyo mtoto atakayezaliwa.”

Wakati Malaika alipotokea tena, kwa sababu ya wasiwasi wa

Manoa aliuzia, “Je, tutamleaje huyo mtoto, na tutamfanyia nini?” Maagizo ya awali yalirudiwa – “katika hayo (561) yote niliyomwambia huyo mwanamke na ajihadhari. Asile kitu chochote kitokacho katika mzabibu, wala asinywe divai, wala mvinyo, wala asile kitu chochote kilicho najisi; hayo yote niliyomwamuru na ayatunze.”

Mungu alikuwa na kazi maalumu ya kuifanya kwa mtoto wa Manoa aliyeahidiwa, na ilikuwa apate vitu muhimu vinavyostahili kwa ajili ya kazi hii kwamba mazoea ya mama na mtoto yalitakiwa kuangaliwa kwa makini. “Wala asinywe divai, wala mvinyo,” yalikuwa ni maagizo ya Malaika kwa mke wa Manoa, “wala asile kitu chochote kilicho najisi; hayo yote niliyomwamuru na ayatunze.” Mtoto atachukua ama mema au maovu kutokana na mazoea ya mama. Anapaswa yeye mwenyewe atawaliwe na kanuni na lazima awe na kiasi na kujikana nafsi, kama atataka mtoto afanikiwe. Washauri wasio na hekima watamwambia mama kuwa ni lazima atimize kila tamaa, lakini mafundisho kama hayo ni ya uongo na hukosesha raha. Mama kutokana na amri ya Mungu Mwenyewe anao wajibu mkubwa wa kujitawala.

Akina baba kama ilivyo kwa akina mama, wao pia wanahusika katika wajibu huu. Wazazi wote wawili hupitisha tabia zao, kiakili na kimwili, tamaa yao ya vyakula, kwenda kwa watoto wao. Kama matokeo ya wazazi kutokuwa na kiasi, watoto hukosa nguvu za kimwili na kimaadili. Wanaokunywa pombe na watumiaji wa tumbaku, hupenyeza tamaa zao, damu yenye baridi na neva zilizochafuliwa, kwenda kwa watoto wao. Kuvunja kwao kwa kanuni za maadili hujaza tamaa zisizo takatifu, na hata kuleta magonjwa ya kuchukiza, kuwa urithi kwa kizazi chao. Na watoto wanapokuwa hawana nguvu za kupinga majaribu kuliko wazazi wao, mwelekeo unakuwa kwamba kila kizazi kitaendelea kupungua zaidi na zaidi.

Kwa kiasi kikubwa wazazi wanawajibika sio tu kwa hali ya ugomvi na tamaa ya chakula iliyokithiri ya watoto wao lakini pia kwa udhaifu wa maelfu wanaozaliwa wakiwa viziwi, vipofu, wagonjwa, au wenye upungufu wa akili na wapumbavu.Swali la kila baba na mama linapaswa kuwa, “Tutafanya nini kwa mtoto atakayezaliwa kwetu?” madhara ya mivuto ya wazazi yamekuwa yakidharauliwa na wengi; lakini maagizo yaliyotumwa kutoka mbinguni kwa wazazi hao wa Kiebrania, na kurudiwa mara mbili kwa njia ile ile, huonyesha jinsi gani jambo hili linatazamwa na Muumba wetu.

Haikutosha kwamba mtoto wa ahadi apate urithi mzuri kutoka kwa wazazi wake. Hili hufuatiwa na mafundisho mazuri na kutengeneza mazoea mazuri. Mungu aliagiza kwamba (562) mwamuzi na mkombozi ajaye anapaswa kufundishwa awe na kiasi tangu utoto wake. Alitakiwa awe Mnaziri tangu kuzaliwa kwake, hivyo kuwekwa chini ya katazo la matumizi ya divai au mvinyo. Masomo ya kiasi, kujikana nafsi, na kujitawala yanapaswa kufundishwa kwa watoto wakiwa wachanga.

Katazo la Malaika lilihusu “kitu chochote kilicho najisi.” Tofauti ya chakula kisafi na najisi hazikuwa tu za kutokana na sherehe au kanuni, lakini lilijengwa juu ya kanuni za vinywaji pia. Katika kutunza tofauti hii inaweza kufuatiliwa, kwa kiasi kikubwa, nguvu ya kushangaza ambayo kwa miaka maelfu iliwatofautisha watu wa Uyahudi. Kanuni za kiasi zinaweza kuchunguzwa zaidi kuliko matumizi tu ya mvinyo ya kiroho. Matumizi ya vichocheo na vyakula visivyosagika ni hatari kwa afya, na kwa kiasi kikubwa hupanda mbegu ya ulevi. Kuwa na kiasi kwa kweli hutufundisha kuachana na kila kitu kiletacho maumivu na kutumia kile kiletacho afya njema. Wapo wachache wanaotambua kama iwapasavyo ni kiasi gani mazoea yao ya ulaji yanahusika na afya zao, tabia yao, kutumika kwao hapa ulimwenguni, na hatima yao ya milele. Hamu ya chakula inapaswa daima kukubaliana na nguvu za maadili na akili. Mwili unapaswa kutumikia akili, na sio akili kutumikia mwili.

Ahadi ya mbinguni kwa Manoa ilitimizwa wakati ufaao katika kuzaliwa mtoto wa kiume, ambaye aliitwa jina lake Samsoni. Kadri kijana alipoendelea kukua alidhihirika kwamba alikuwa na nguvu za kimwili zisizo za kawaida. Hili halikuwa, kwa vyovyote, kama Samsoni na wazazi wake walivyojua, kwamba ilitokana na misuli yake mikubwa,

lakini ilitokana na yeye kuwa Mnaziri, ambapo kutokunyolewa nywele ilikuwa ni ishara hiyo. Kama Samsoni angetii amri za mbinguni kwa uaminifu kama wazazi wake walivyofanya, mwisho wake ungekuwa mzuri na wa furaha. Lakini kujichanganya na waabudu sanamu kulimchafua. Mji wa Zora ukiwa karibu na nchi ya Wafilisti, Samsoni alikwenda kujichanganya nao kwa makubaliano ya urafiki. Hivyo katika ujana wake urafiki ukakua, mvuto ambao ulitia giza maisha yake yote. Mwanamke kijana aliyekuwa akiishi katika mji wa Wafilisti ulioitwa Timna alijihusisha na Samsoni katika urafiki, na alidhamiria kumfanya awe mke wake. Kwa wazazi wake waliokuwa wakimcha Mungu, ambao walijitahidi kumkataza aache mpango wake, jibu lake lilikuwa, "ananipendeza sana." Hatimaye wazazi walimuacha katika nia yake, na ndoa ikafanyika.

Wakati anafikia umri wa mtu mzima, mda ambao anapaswa kutimiza kazi yake ya mbinguni – mda ambao ni wa pekee ili awe mwaminifu kwa Mungu – Samsoni alijiunga na maadui wa Israeli. Hakuuliza kama anaweza kumtukuza Mungu akiwa amejiunga katika kutimiza lengo alilolichagua, au kama alikuwa anajiweka mahali ambapo hataweza kutimiza lengo linalotakiwa kutimizwa katika maisha yake. Kwa wote wanaotafuta kumheshimu Mungu kwanza, Ameahidi hekima; lakini hakuna ahadi kwa wale wanaojali mambo yao yanayowapendeza.

Ni wangapi wanafanya alichokifanya Samsoni! Ni mara kwa mara kiasi gani ndoa kati ya wanaoamini na wasioamini hufungwa, kwa sababu mume au mke hupendelea chaguzi zao! Pande zote huwa hawataki mashauri ya Mungu, wala hawajali utukufu Wake. Wakristo wanapaswa kuwa na mvuto wa kujitawala kuhusu mahusiano ya ndoa, lakini mara kwa mara kwamba misukumo inayopelekea muungano huu haitokani na kanuni za Kikristo. Shetani daima anatafuta kuongeza nguvu zake kwa watu wa Mungu kwa kuwafanya waingie katika muungano na watu wake; na ili akamilishe hili anajitahidi kuamsha upendo usiotakaswa ndani ya moyo. Lakini Bwana katika neno lake amewaagiza wazi watu Wake wasiungane na wale hawana upendo Wake. "Pana ulinganifu gani kati ya Kristo na Beliali? Au yeye aaminiye ana sehemu gani pamoja na asiye amini? Na pana mapatano gani kati ya hekalu la Mungu na sanamu?" 2 Wakorintho 6:15,16.

Katika sherehe ya ndoa hii Samsoni aliletwa karibu zaidi kwa kuchangamana na wale waliomchukia Mungu wa Israeli. Yeyote kwa kupenda kwake anaingia katika mahusiano ya jinsi hiyo ataona kuwa kuna umuhimu wa kukubaliana, kwa kiasi fulani, na mazoea na desturi za mwenzi wake. Mda uliotumika ni mbaya zaidi kuliko mda uliopotezwa. Mawazo hukubaliwa na maneno huzungumzwa ambayo huvunja ngome ya kanuni na kudhoofisha ngome ya nafsi. Mke, ili kupata kumpata Samsoni ambaye aliasi amri ya Mungu, alidhihirisha usaliti wake kwa mume wake kabla ya kufungwa kwa sherehe ya ndoa. Akikasirishwa kwa sababu ya usaliti wa mke wake, Samsoni alimkataa kwa mda huo, na akaenda nyumbai kwake Zora akiwa peke yake. Wakati, baada ya kuwa na rehema, alirudi kwa bibi harusi wake, na akamkuta kuwa ni mke wa mtu mwingine. Kisasi chake, kwa

kuharibu mashamba na mizabibu yote ya Wafilisti, kiliwafanya wakasirike na kutaka kumuua mke wake, (564) ingawa vitisho vyao vilimfanya adanganye kutokana na matatizo yaliyoanza kutokea. Samsoni alikuwa amekwisha dhihirisha nguvu zake za ajabu kwa kuua, kwa mkono mmoja, simba kijana, na kwa kuwaua watu thelasini wa Ashkeloni. Sasa, akiwa na hasira kwa muuaji mkatili wa mke wake, aliwashambulia Wafilisti na kuwapiga "mapigo makuu sana." Kisha, akirudi kwa usalama kutoka kwa maadui zake, alitelemkia kwenda katika "jabali la Etamu," katika kabila ya Yuda.

Akiwa mahali hapa alifuatwa na jeshi lenye nguvu, na wakazi wa Yuda, wakiwa na tahadhari kubwa, walikubali kumtoa kwa maadui zake. Watu elfu tatu wa Yuda walikwenda kwake. Lakini hata katika nafasi hiyo hawakujaribu kumsogelea maana hawakuwa na uhakika kwamba hatawadhuru watu wa nchi yake. Samsoni alikubali kufungwa na kupelekwa kwa Wafilisti, lakini alitaka kwanza aahidiwe na watu wa Yuda kwamba hawatamshambulia, na hivyo kulazimika kuwaangamiza. Aliwaruhusu wamfunge kwa kamba mbili mpya, na akapelekwa katika kambi ya maadui zake katikati ya maandamano na furaha kubwa. Lakini wakati kelele zao zikitoa mwang'wi kutoka vilimani, "Roho ya Bwana ikamjia kwa nguvu."

Alizivunja zile kamba mpya kana kwamba ziliunguzwa na moto. Kisha akishika silaha mkononi, ambayo, ingawa ilikuwa ni taya ya punda, ilitumika vizuri kuliko upanga au mkuki, aliwapiga Wafilisti hadi walipokimbia kwa hofu, huku watu elfu moja wakiuawa. Kama Waisraeli wangekuwa tayari kuungana na Samsoni na kufuata ushindi, kwa wakati huu wangeweza kujiweka huru kutoka katika nguvu ya watesi wao. Lakini hawakuwa na roho na walikuwa waoga. Walikuwa wameidharau kazi ambayo Mungu aliwaamuru kuifanya, ya kuwafukuza wapagani, na waliungana nao katika vitendo vyao viovu, wakivumilia ukatili wao, na, kwa vile haukuwa umelekezwa moja kwa moja kwao, na hata kuruhusu uvunjaji wa haki. Wakati walipokuwa chini ya nguvu za watesi wao, walijitoa na kukubali kunyanyaswa ambapo wangeweza kukwepa, kama tu wangemtii Mungu. Hata wakati Bwana alipoinua mkombozi kwa ajili yao, walimuacha, japo si mara nyingi, na wakajiunga na maadui zao.

Baada ya ushindi wake Waisraeli walimfanya Samsoni kuwa mwamuzi, na alitawala Israeli kwa miaka ishirini. Lakini hatua moja ya makosa iliandaa njia ya hatua nyingine. (565) Samsoni alikuwa ameasi amri ya Mungu kwa kuchukua mke kutoka kwa Wafilisti, kisha alijiingiza kwao – sasa maadui zake wabaya – kwa kujiingiza katika upendo usio sawa. Akitegemea nguvu zake nyingi, ambazo ziliwajaza hofu Wafilisti, alikwenda Gaza, kumtembelea kahaba wa eneo hilo. Wakazi wa mji walitambua kufika kwake, na walikuwa wamedhamiria kulipa kisasi. Adui yao alikuwa ameingia salama ndani ya kuta zao ambazo zilikuwa imara zaidi ya miji yote; walijihahakishia kupata mawindo yao, na walisubiri ifike asubuhi ili kukamilisha ushindi wao. Usiku wa manane Samsoni aliamshwa. Sauti ya mshitaki ilimtia majuto kwamba amefanya kosa, alipokumbuka kwamba alivunja agano

lake la kuwa Mnaziri. Lakini bila kujali dhambi yake, rehema za Mungu hazikuwa zimemuacha. Nguvu zake zilizopotea zilimuokoa. Alipokwenda kwenye lango la mji, aliling‘oa kutoka mahali pake na kulichukua, likiwa na nguzo zake, hadi juu yam lima kuelekea Hebroni.

Lakini pamoja na njia hii nyembamba ya kukimbia kwake, haikuondoa hali yake ya uovu. Hakwenda tena kwa Wafilisti lakini aliendelea kutafuta anasa ambazo zilimnasa katika maangamizi. “Akampenda mwanamke mmoja katika bonde la Soreki,” sio mbali sana kutoka mahali pa kuzaliwa kwake. Jina lake aliitwa Delila, “mlaji.” Bonde la Soreki lilikuwa linasherehekea mizabibu; hawa pia walijaribu kumyumbisha Mnazareti, ambaye tayari alikuwa amejiingiza katika matumizi ya mvinyo, hivyo kuvunja kamba nyingine iliyomfunga kwa usafi na kwa Mungu. Wafilisti walikuwa wanafuatilia mwenendo wa adui yao, na alipojidhoofisha mwenyewe kwa kujiunga na jambo hili jipya, walidhamiria, kwa kupitia Delila, kutimiza angamizo lake.

Ujumbe ulikuwa na kiongozi mmoja kutoka kila jimbo la Wafilisti ulitumwa kwenda kwenye bonde la Soreki. Hawakujaribu kumkamata akiwa na nguvu zake kubwa, lakini nia yao ilikuwa ni kutafuta, kama inawezekana, siri ya nguvu zake. Kwa hiyo walimhonga Delila ili avumbue na kuifunua siri hiyo.

Kadri msaliti alivyokuwa anamuuliza maswali Samsoni, alimdanganya kwa kumwambia kwamba udhaifu wa watu wengine huja kwake kutokana na kufanyika kwa jambo fulani. Alipoweka jambo hilo katika kujaribu, uongo ulidhihirika. Kisha akamlaumu kwa (566) kudanganya, akisema, “Wawezaje kusema, Nakupenda; na moyo wako haupo pamoja nami? Umenidhihaki mara hizi tatu, wala hukuniambia asili ya nguvu zako nyingi.” Mara tatu Samsoni alikuwa na ushahidi dhahiri kwamba Wafilisti walikuwa wamefanya agano na mwenzake ili kumuangamiza; lakini lengo lake liliposhindwa, alijidai kulifanya jambo lionekane kuwa ni mzaha, na aliondoa hofu. Siku kwa siku Delila alimtaka aseme, hadi “roho yake ikadhikika hata kufa,” hata hivyo bado nguvu dhaifu ilimuweka kandokando yake. Hatimaye akashindwa, Samsoni alitoa siri: “wembe haujapita juu ya kichwa changu kamwe, maana mimi nimekuwa mnziri wa Mungu, tangu tumboni mwa mama yangu; nikinyolewa, ndipo nguvu zangu zitanitoka, nami nitakuwa dhaifu, nitakuwa kama wanadamu wenzangu.”

Mjumbe alitumwa mara moja kwenda kwa wakuu wa Wafilisti akiwataka waje kwake bila kuchelewa. Wakati mpiganaji akiwa amelala, nywele nyingi kutoka kichwani mwake ziliondolewa. Kisha, kama alivyofanya mara tatu hapo kabla, alimuita, “Samsoni, Wafilisti wanakujia.” Ghafla akaamka, alifikiri kuwa na nguvu kama hapo kabla na kuwaangamiza, lakini mkono wake usio na nguvu ulikataa kufanya alichotaka, na alifahamu kwamba “Bwana amemwacha.” Wakati alipomnyoa, Delila alianza kumsumbua na kumsababishia maumivu, na hivyo kujaribu nguvu zake; maana Wafilisti hawakujaribu kumsogelea hadi walipohakikisha kwamba nguvu zake zilikuwa zimemtoka. Kisha wakamkamata, na

wakiwa wametoboa macho yake, walimchukua hadi Gaza. Hapa alifungwa kwa minyonyoro ndani ya gereza na kufanyishwa kazi ngumu. Ni mabadiliko gani kwa yule aliyekuwa mwamuzi na shujaa wa Israeli – sasa akiwa dhaifu, kipofu, mfungwa, akifanyishwa kazi za kutwa! Taratibu alikuwa anavunja masharti ya wito wake mtakatifu. Mungu alimvumilia kwa mda mrefu; lakini alipojitoa kiasi hicho na kuwa chini ya nguvu za dhambi na kusaliti siri yake, Bwana alimwacha. Hapakuwa na maadili mema ndani ya nywele zake ndefu, lakini zilikuwa ni ishara ya utii wake kwa Mungu; na wakati alama ilikuwa imetolewa kafara kwa upendo usio wa kweli, mibaraka ambayo ilidhihirisha ishara hiyo pia iliondolewa.

Wakati akiwa katika mateso na kunyanyaswa, mchezo kwa Wafilisti, Samsoni alitambua zaidi udhaifu wake kuliko wakati mwingine aliowahi kutambua; na mateso yake yalimfanya atubu. Kadri nywele zake zilivyoota, nguvu zake zilirudi taratibu; lakini maadui zake, wakimchukulia kuwa mfungwa dhaifu na asiyeweza kujisaidia, hawakuwa na mshangao wowote.Wafilisti walielekeza ushindi wao kwa miungu yao; na, wakijikweza, walimtukana Mungu wa Israeli. kuliandaliwa sikukuu kwa ajili ya kumtukuza Dagoni, mungu samaki, “mlinzi wa baharini.”

Watu walikusanyika kutoka mjini na katika bonde lote la Wafilisti. Makundi ya waabudu walilijaza hekalu na vyumba vyake vya juu kwenye paa. Ilikuwa ni hali ya sherehe na furaha. Kulikuwa na wakati wa kutoa kafara, ikifatiwa na kupigwa muziki na kusherehekea. Kisha, Samsoni akiwa kama kikombe cha ushindi kutokana na nguvu ya Dagoni, aliletwa kwa shangwe na kelele na kuwekwa ili aonekane. Watu na watawala walidhihaki mateso yake makubwa na kumtukuza mungu wao aliyemwangusha “mharibifu wa nchi yao.” Baada ya mda, kana kwamba amechoka, Samsoni aliomba apewe ruhusa ya kupumzika katika nguzo mbili zilizoshikilia paa la hekalu. Kisha akiwa kimya aliomba, “Ee Bwana,

Mungu, unikumbuke, nakuomba, ukanitie nguvu, nakuomba, mara hii tu, Ee Mungu, ili nipate kujilipizia kisasi juu ya Wafilisti.” Kwa maneno haya alizizunguka nguzo kwa mikono yake yenye nguvu; na akilia “Na nife pamoja na hawa Wafilisti!” aliinama, na paa likaanguka, na kuua kwa mara moja kundi kubwa. “Basi wale watu aliowaua wakati wa kufa kwake walikuwa wengi kuliko wale aliowaua wakati wa uhai wake.”

Sanamu ambayo waabudu wake, kuhani na mkulima, shujaa na mkuu, walizikwa pamoja chini ya angamizo la hekalu la Dagoni. Na miongoni mwao alikuwa ni mtu mwenye umbo kubwa ambaye Mungu alimchagua ili awe mkombozi wa watu Wake. Habari za kuangushwa kwao zilipelekwa katika nchi ya Israeli, na ndugu wa Samsoni walitelemka kutoka milimani kwao, na, bila kupingwa, waliutoa mwili wa shujaa. Na “wakamtwaa, wakamchukua, wakamzika kati ya Sora na Eshtaoli, katika kiwanja cha kuzikia cha Manoa baba yake.”

Ahadi ya Mungu kwamba kupitia Samsoni ataanza “kuwakomboa Israeli katika mkono wa Wafilisti” ilitimia; lakini kumbukumbu za maisha hayo zilitiwa giza kiasi gani ambapo zingeweza kutoa sifa kwa Mungu na utukufu kwa taifa! Kama Samsoni angekuwa mwaminifu katika wito wake mtakatifu, lengo la Mungu lingekamilishwa katika heshima na ukuu wa Samsoni. Lakini alianguka katika majaribu na kudhihirisha kutokuwa mwaminifu katika kazi yake, na kazi yake ilitimia kwa kushindwa, kufungwa, na kifo.

Kimwili, Samsoni alikuwa mwenye nguvu kupita wote duniani; lakini katika kujitawala, uadilifu, na uimara, alikuwa mmoja wa watu walio dhaifu zaidi. Wengi hupotosha kuhusu (568) hisia imara na tabia imara, lakini ukweli ni kwamba yeyote anayetawaliwa na hisia zake huyo ni mtu dhaifu. Ukuu wa kweli wa mtu hupimwa na nguvu ya kuhisi ambayo anaitawala, na sio kwa vile vinavyomtawala.

Majaliwa ya Mungu ya ulinzi yalikuwa kwa Samsoni, ili aandaliwe kukamilisha kazi aliyoitiwa kuifanya. Wakati wa kuanza maisha yake alikuwa amezungukwa na hali nzuri kwa ajili ya nguvu za kimwili, nguvu za akili, na maadili safi. Lakini akiwa chini ya mivuto ya kuchangamana na waovu alikifanya kile kinachomuunganisha na Mungu kitoke kitu ambacho ni ulinzi pekee wa mwanadamu, na alichukuliwa na mawimbi ya uovu. Wale walio katika majukumu na kupatwa na majaribu wanapaswa wawe na uhakika kwamba Mungu atawalinda; lakini kama wanadamu wanajiweka chini ya nguvu za majaribu, wataanguka, haraka au baadae.

Wale ambao Mungu amekusudia kuwatumia kama vyombo kwa kazi maalumu, Shetani hutumia nguvu zake zote ili kuwapotosha. Anatushambulia katika udhaifu wetu, akifanya kazi kupitia tabia zilizoharibika ili apate kututawala kikamilifu; na anafahamu kwamba endapo ubovu huu wa tabia hautazuiwa, atapata mafanikio. Lakini hakuna anayehitaji kushindwa. Mwanadamu hakuachwa peke yake ili ashinde nguvu za uovu kwa juhudi zake zisizo kitu chochote. Msaada uko karibu na utatolewa kwa mtu yeyote atakayetaka. Malaika wa Mungu, ambao wanapanda na kushuka ngazi ambayo Yakobo aliiona katika njozi, watamsaidia mtu yeyote atakaye kupanda hata mbinguni juu.

Sura ya 55 – Mtoto Samweli

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 1; 2:1-11.

Elkana, Mlawi wa Milima ya Efraimu, alikuwa ni mtu tajiri na mwenye mvuto, na mmoja aliyempenda na kumcha Bwana. Mke wake, Hana, alikuwa ni mwanamke mshika dini. Mpole na asiyejivuna, tabia yake ilionekana katika juhudi na imani kubwa. Mbaraka uliotafutwa kwa bidii na kila Mwebrania haukupatikana kwa watu hawa wawili wacha Mungu; nyumba yao haikupata furaha iliyoletwa na sauti ya mtoto; na hamu ya kuendeleza jina lake ilimfanya mume – kama ilivyokuwa kwa wengi – kufunga ndoa ya pili. Lakini hatua hii, iliyotokana na upungufu wa imani kwa Mungu, haikuleta furaha. Watoto wa kiume na wa kike waliongezeka katika nyumba; lakini furaha na uzuri wa taasisi takatifu ya Mungu ilikosewa na amani ya familia ilivunjika. Penina, mke mpya, alikuwa mwenye wivu na asiyetafakari, na alikuwa mwenye kiburi na mchokozi. Kwa Hana, tumaini lilionekana kupotea na maisha kuwa mzigo wa kuchosha; hata hivyo alipambana na jaribu kwa upole usiolalamika.

Kwa imani Elkana alitunza taratibu za Mungu. Ibada huko Shilo ilikuwa bado ikifanyika huko, lakini kutokana na hali isiyo ya kawaida katika huduma utumishi wake haukuhitajika katika hema takatifu, ambapo, akiwa ni Mlawi, alitakiwa kuhudhuria. Hata hivyo alikwenda pamoja na familia yake ili kuabudu na kutoa kafara wakati wa mikusanyiko.

Hata katikati ya sikukuu takatifu zilizohusu utumishi wa Mungu roho mchafu aliyekuwa ameilaani nyumba yake iliwavamia. Baada ya kutoa sadaka za shukrani, familia yote, kutokana na desturi iliyoanzishwa, waliungana katika sikukuu kwa furaha. Katika matukio haya Elkana alimpa mama wa watoto wake sehemu ya yake mwenyewe na sehemu ya kila mtoto wa kiume na wa kike; na kwa ishara kuhusu Hana, alimpa sehemu mbili, akimaanisha kwamba upendo wake kwake ulikuwa sawa kana kwamba alikuwa na mtoto wa kiume.

Kisha mke wa pili, alijawa na wivu, alidai kipaumbele kwa vile alipata fadhili (570) kwa Mungu, na kumtukana Hana katika hali yake ya kutokuwa na mtoto kuwa kama udhihirisho wa Mungu kutopendezwa naye. Hili lilirudiwa kutoka mwaka hadi mwaka, hadi Hana hakuweza kuvumilia tena. Akiwa ameshindwa kuficha huzuni zake, alilia bila kukoma, na akajiondoa kwenye sikukuu. Mume wake alijaribu kufariji bila mafanikio. “Unalilia nini? Kwa nini huli chakula? Kwa nini moyo wako una huzuni?” alisema, “mimi si bora kwako kuliko watoto kumi?”

Hana hakusema neno lolote lenye dharau. Mzigo ambao hakuweza kumshirikisha rafiki wa duniani aliutupa kwa Mungu. Aliomba kwa bidii kwamba Mungu aondoe kudharauliwa kwake na kumpa zawadi ya thamani ya mtoto wa kiume ili amlee na kufundisha kwa ajili ya Mungu. Na aliweka kiapo kwamba kama ombi lake litakubaliwa, angemtoa mtoto wake

kwa Mungu, hata tangia kuzaliwa kwake. Hana alikaribia karibu na mlango wa kuingilia katika hema ya kukutanikia, na katika roho yenye uchungu “akamwomba….akalia sana.” Hata hivyo aliongea na Mungu kimya kimya, asitoe sauti. Wakati wa kipindi hicho cha uovu hali hiyo ya kuabudu ilishuhudiwa mara chache.

Sikukuu zisizo na maana na hata ulevi vilikuwa ni vya kawaida, hata katika sikukuu za dini; na Eli kuhani mkuu, akiwa anamwangalia Hana, alifikiri kwamba alikuwa amezidiwa na mvinyo. Akifikiri kutoa onyo lililostahili, alisema kwa ujasiri, “Je, utakuwa mlevi hata lini? Achilia mbali divai yako.” Akiwa na maumivu na kwa mshangao, Hana alijibu kwa upole, “Hasha! bwana wangu, mimi ni mwanamke mwenye roho ya huzuni, mimi sikunywa divai wala kileo, ila nimemimina roho yangu mbele za Bwana. Usimdhanie mjakazi wako kuwa ni mwanamke asiyefaa kitu; kwa kuwa, katika wingi wa kuugua kwangu na kusikitika kwangu ndivyo nilivyonena hata sasa.”

Kuhani mkuu aliguswa sana, maana alikuwa ni mtu wa Mungu; na badala ya kutoa onyo, alitoa mbaraka: “Enenda kwa amani; na

Mungu wa Israeli akujalie haja yako uliyomwomba.”

Ombi la Hana lilikubaliwa; alipata zawadi ambayo aliiomba kwa bidii. Alivyomtazama mtoto alimwita jina lake Samweli – “aliyeombwa kwa Mungu.” Punde mtoto alipofikia umri wa kujitenga na mama yake, alitekeleza kiapo chake. Alimpenda mtoto wake kwa moyo wote wa mama; siku kwa siku, alipoona nguvu zake zikiongezeka na kusikiliza maneno yake ya kitoto, upendo wake uliongezeka mara mbili zaidi. Alikuwa ni mtoto wake (571) pekee, zawadi maalumu ya kutoka mbinguni; lakini alimpokea kama hazina iliyotolewa kwa Mungu, na hakumzuia Mtoaji kilichokuwa Chake Mwenyewe.

Kwa mara nyingine tena Hana aliungana na mume wake kwenda Shilo na akaitoa kwa kuhani, katika Jina la Mungu, zawadi ya thamani, akisema, “Naliomba nipewe mtoto huyu; Bwana akanipa dua yangu niliyomwomba. Kwa sababu hiyo mimi nami nimempa Bwana mtoto huyu, wakati wote atakaokuwa hai, amepewa Bwana.” Eli aliguswa na imani na kujitoa kwa mwanamke huyu wa Israeli. Yeye mwenyewe akiwa baba mwenye kudekeza, alishangazwa na kunyenyekezwa jinsi alivyotazama kafara kubwa ya mama huyu katika kutengana na mtoto wake pekee, ili amtoe katika utumishi wa Mungu. Alijiona kupewa onyo kutokana na upendo wake wa kibinafsi, na kwa unyenyekevu na kicho aliinama na kuomba.

Moyo wa mama ulijawa na furaha na sifa, na alitazamia kwa mda mrefu kumwaga shukrani zake kwa Mungu. Roho ya uvuvio ilikuja kwake, “Naye Hana akaomba, akasema:

“Moyo wangu wamshangilia Bwana, pembe yangu imetukuka katika Bwana,

Kinywa changu kimepanuka juu ya adui zangu;

Kwa kuwa naufurahia wokovu wako, Hakuna aliye mtakatifu kama Bwana; kwa maana hakuna yeyote ila wewe, Wala hakuna mwamba kama Mungu wetu. Msizidi kunena kwa kutakabari hivyo;

Majivuno yasitoke vinywani mwenu; kwa kuwa Bwana ni Mungu wa maarifa,

Na matendo hupimwa na yeye kwa mizani. Pinde zao mashujaa zimevunjika,

Na hao waliojikwaa wamefungiwa nguvu.

Walioshiba wamejikodisha ili kupata chakula,

Na hao waliokuwa na njaa wamepata Raha.

Naamu, huyo aliyekuwa tasa amezaa watoto saba,

Na yeye aliye na wana wengi amedhoofika.

Bwana huua, na Yeye hufanya kuwa hai, hushusha hata kuzimu, tena huleta juu.

Bwana hufukarisha mtu, naye hutajirisha; Hushusha chini, tena huinua juu.

Humwinua mnyonge kutoka mavumbini, humpandisha mhitaji kutoka jaani,

Ili awaketishe pamoja na wakuu, wakakirithi kiti cha enzi cha utukufu;

Kwa maana nguzo za dunia zina Bwana Naye ameuweka ulimwengu juu yake.

Yeye atalinda miguu ya watakatifu wake; bali waovu watanyamazishwa gizani,

Maana kwa nguvu hakuna atakayeshinda;

Washindanao na Bwana watapondwa kabisa;

Toka mbinguni yeye atawapiga radi; Bwana ataihukumu miisho ya dunia;

Naye atampa mfalme wake nguvu, na kuitukuza pembe ya Masihi Wake.”

Maneno ya Hana yalikuwa ya kiunabii, kwa Daudi, ambaye angetawala kama mfalme wa Israeli, na kwa Masihi, Mtiwa mafuta wa Bwana. Akirejea kwanza kwa mwanamke mwenye majivuno na mchokozi, wimbo unaelekeza kwa uangamivu wa maadui wa Mungu na ushindi wa mwisho wa watu Wake waliokombolewa. Kutoka Shilo, Hana alirudi akiwa kimya hadi nyumbani kwake Rama, akimuacha mtoto Samweli ili afundishwe kwa ajili ya utumishi wa nyumba ya Mungu, chini ya usimamizi wa kuhani mkuu. Tangia mwanzoni mwa kupata akili alimfundisha mtoto wake kumpenda na kuwa na kicho kwa Mungu na kijichukulia yeye mwenyewe kuwa ni wa Bwana.

Katika kila hali iliyokuwa imemzunguka alitafuta kuyafanya mawazo ya mtoto kuwa kwa Muumba. Akiwa amejitenga na mtoto wake, moyo wa kutaka kusaidia wa mama

mwaminifu haukukoma. Kila siku mtoto alikuwa ni lengo kuu katika maombi ya mama. Kila mwaka kwa mkono wake, alitengeneza nguo kwa ajili ya utumishi wa mtoto; na alipokwenda mume wake huko Shilo ili kuabudu, alimpa mtoto ukumbusho huu wa upendo wake. Kila nyuzi ya nguo hiyo ilitengenezwa kwa maombi kwamba mtoto awe msafi, muadilifu, na mkweli. Hakumuombea mtoto wake ukuu wa ulimwengu, lakini kwa bidii aliomba kwamba apate ukuu ambao mbingu inuthamini – ili kwamba amheshimu Mungu na kuwa baraka kwa wanadamu wenzake.

Ni zawadi ya jinsi gani ya Hana! na kutia moyo kwa namna gani kutokana na uaminifu wa mfano wake! Kuna nafasi zisizoweza kupatikana thamani yake, zenye thamani ya milele, ziliwekwa kwa kila mama. Majukumu ya unyenyekevu ambayo wanawake wanayachukulia kuwa ni kazi ya kuchosha yanapaswa kuchukuliwa kuwa ni kazi kubwa na ya thamani kubwa. Ni fursa ya mama kutoa mibaraka kwa ulimwengu kwa mvuto wake, na kwa kufanya hivyo ataleta furaha ndani ya moyo wake mwenyewe. Anaweza kuweka njia iliyonyooka kwa watoto wake, kupitia nuru ya jua na kivuli, hadi kufikia kilele cha utukufu juu. Lakini ni wakati tu anapotafuta, katika maisha yake mwenyewe, kufuata mafundisho ya Kristo ndipo mama anaweza kutumaini kutengeneza tabia ya watoto wake kwa mfano wa mbinguni.

Ulimwengu umejaa mvuto michafu. Mitindo na desturi huwa na nguvu kubwa kwa vijana. Kama mama atashindwa katika wajibu wake wa kuwaelekeza, (573) kuwaongoza, na kuwazuia, kwa asili watoto wake watakubaliana na uovu, na kuachana na wema. Hebu kila mama amuendee Mwokozi akiwa na ombi: “Tufundishe, tumlee vipi mtoto, na tumfanyie nini?” Hebu mama asikie maagizo ambayo Mungu ameyatoa katika neno Lake, na atapewa hekima endapo atahitaji. “Na yule mtoto, Samweli, akazidi akakua, akapata kibali kwa Bwana, na kwa watu pia.” Ingawa ujana wa Samweli ulipita akiwa katika hema ya kukutania iliyokuwa kwa ajili ya ibada Mungu, hakuwa huru katika mivuto ya uovu au mfano wa kutenda dhambi. Watoto wa Eli hawakumcha Mungu, wala hawakumheshimu baba yao; lakini Samweli hakupendelea kuwa nao wala kufuata njia zao za uovu. Alidumu kutafuta kuwa jinsi Mungu alivyotaka awe. Mungu hupendezwa wakati hata watoto wadogo wanapojitoa kwa ajili ya utumishi Wake.

Samweli alikuwa amewekwa chini ya uangalizi wa Eli, na tabia yake ya kupendeza ilimfanya kuhani mzee ampende. Alikuwa mpole, mkarimu, mtiifu, na mwenye kuheshimu. Eli, akiumia kutokana na ukaidi wa watoto wake, alipata faraja na mbaraka kutokana na uwepo wa kazi yake. Samweli alikuwa msaada na upendo, na hakuna baba aliyempenda mtoto wake kama zaidi ya Eli kwa kijana huyu. Lilikuwa ni jambo moja kwamba kati ya hakimu mkuu wa taifa na mtoto mwema lazima upendo wa jinsi hiyo ungekuewepo. Kadri udhaifu kutokana na umri ulipompata Eli, na alijawa na mashaka na majuto kutokana na uchafu wa tabia ya watoto wake, alimgeukia Samweli ili apate faraja.

Ilikuwa ni desturi kwa Walawi kuingia katika utumishi wao wa pekee walipofikisha umri wa miaka ishirini na mitano, lakini Samweli alikuwa wa tofauti katika utaratubu huu. Kila mwaka aliona majukumu makubwa ambayo yalikuwa kwake; na wakati angali mtoto, alipewa naivera kama ishara ya kupewa kazi ya hema takatifu. Akiwa kijana alipoletwa ili kutumika katika hema ya kukutania, Samweli alikuwa na majukumu ya kufanya katika utumishi wa Mungu, kutokana na uwezo wake.

Kwanza majukumu haya yalikuwa ya unyenyekevu, na mara kwa mara si ya kupendeza; lakini yalifanyika kutokana na uwezo wake na moyo mwema. Dini yake ilichukuliwa na kuwa wajibu wa maisha. Alijichukulia kuwa ni mtumishi wa Mungu, na kazi yake kuwa kama kazi ya Mungu. Juhudi zake zilikubaliwa, kwa sababu zilisukumwa na upendo kwa Mungu na nia ya kutaka kufanya (574) mapenzi Yake. Ni kwa njia hiyo kwamba Samweli alikuwa mtenda kazi pamoja na Bwana wa mbinguni na duniani. Na Mungu alimfanya afae kumaliza kazi kubwa kwa ajili ya Israeli.

Kama watoto wangefundishwa kuchukulia kwa unyenyekevu majukumu ya kila siku ka wajibu uliowekwa kwao na Bwana, kama shule ambayo walipaswa wafundishwe kutoa utumishi wa uaminifu na ufaao, ni kwa kiasi gani kazi yao ingeonekana kuwa ya kupendeza na kuheshimiwa. Kwa kufanya kila wajibu ni kumtendea Bwana, huleta nguvu ya kutenda mema kwa unyenyekevu na humuunganisha mtenda kazi duniani pamoja na viumbe watakatifu wanaofanya mapenzi ya Mungu mbinguni.

Mafanikio katika maisha haya, mafanikio katika kupata maisha yajayo, hutegemea uaminifu, utambuzi na tahadhari kwa mambo madogo madogo. Ukamilifu huonekana katika mambo madogo, haipungui katika mambo makubwa, katika kazi ya Mungu. Mkono unaoshikilia malimwengu katika anga ni mkono unaofanya kazi katika maua madogo ya shambani. Na kwa vile Mungu ni mkamilifu katika eneo lake la kazi, sisi pia tunapaswa kuwa wakamilifu katika kazi zetu. Tabia imara na nzuri hujengwa na matendo ya mhusika katika majukumu yake. Na uaminifu unapaswa kuwa ni tabia ya maisha yetu katika mambo madogo kama ilivyo katika mambo makubwa kwa undani wake. Uadilifu katika mambo madogo, utendaji wa mambo madogo kwa uaminifu na matendo madogo ya wema, yataifanya njia ya maisha iwe ya furaha; na wakati kazi yetu duniani itakapokoma, itaonekana kwamba kila wajibu wa mambo madogo madogo yaliyofanywa kwa uaminifu yameleta mvuto kwa wema – mvuto ambao kamwe hautaharibika.

Vijana wa wakati wetu wanapaswa kuwa wa thamani mbele za Mungu kama alivyokuwa Samweli. Kwa kudumisha uadilifu wao wa Kikristo kwa uaminifu, wanaweza kuonyesha mvuto mzuri katika kazi ya matengenezo. Watu kama hao wanatakiwa kwa wakati huu. Mungu ana kazi kwa kila mmoja wao. Kamwe wanadamu hawajapata matokeo makubwa kwa ajili ya Mungu na ubinadamu kama wanavyoweza kupata katika siku yetu kwa wale watakaokuwa waaminifu katika majukumu waliyopewa na Mungu

Sura ya 56 – Eli na Watoto Wake

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 2:12 – 36.

Eli alikuwa ni kuhani na mwamuzi katika Israeli. Alishika nafasi ya juu na yenye wajibu mkubwa kwa watu wa Mungu. Akiwa ni mtu aliyechaguliwa na mbingu kushika majukumu ya ukuhani, na kuwekwa kuwa mwenye mamlaka ya juu zaidi katika maswala ya sheria, alitazamiwa kuwa mfano, na kuwa na mvuto katika makabila ya Israeli. Lakini ingawa alikuwa ameteuliwa kuwaongoza watu, hakuitawala nyumba yake mwenyewe. Eli alikuwa ni baba mwenye kudekeza. Akiwa anapenda amani na kuchukulia mambo kirahisi, hakutumia mamlaka yake katika kurekebisha mazoea maovu na hisia za watoto wake. Badala ya kuwagombeza na kuwaadhibu, alikubaliana na matakwa yao na kuwaruhusu waendelee kama wapendavyo.

Badala ya kuchukulia elimu ya watoto wake kuwa moja ya wajibu wake mkubwa, alilichukulia jambo hilo kuwa la matokea ya kawaida. Kuhani na mwamuzi wa Isaraeli hakuwa ameachwa gizani kuhusu kuwazuia na kuwatawala watoto kama Mungu alivyokuwa amempa jukumu hilo. Lakini Eli aliachana na wajibu huu, kwa sababu ulihusu kukataza matakwa ya watoto wao, na ungemfanya awaadhibu na hata kuwakataa. Bila kupima matokeo makubwa ambayo yangefuatia utendaji wake, aliwaruhusu watoto wake kwa lolote walilotaka na akadharau kufanya kazi ya kuwafanya wafae katika utumishi wa Mungu na wajibu wa maisha.

Mungu alikuwa amemwambia Ibrahimu, “Maana nimemjua ya kwamba atawaamuru wanawe, na nyumba yake baada yake, waishike njia ya Bwana, wafanye haki na hukumu.” Mwanzo 18:19. Lakini Eli aliwaruhusu watoto wake wamtawale. Baba alikuwa chini ya watoto. Laana ya uasi ilikuwa wazi katika uchafu na uovu ambao ulikonekana kwa watoto wake. Hawakuwa na ufahamu halisi wa thamani ya tabia ya

Mungu au utakatifu wa sheria Yake. Utumishi wa Mungu kwao lilikuwa ni jambo la kawaida. Tangia utoto wao walikuwa wamezoezwa kuhusu hema takatifu na utumishi wake; lakini badala ya kuwa wenye kicho zaidi, walipoteza mguso wote wa utakatifu na umuhimu wake. Baba (576) hakurekebisha matakwa yao ya utii wa mamlaka ya baba yao, hakuangalia dharau yao ya utumishi wa hema takatifu; na walipofikia umri wa utu uzima, walikuwa wamejaa matunda mabaya ya nadharia na uasi.

Ingawa hawakufaa kabisa kuwa katika ofisi, waliwekwa kuhudumu kama makuhani mbele za Mungu. Bwana alikuwa ametoa maagizo maalumu kuhusu huduma ya kutoa kafara; lakini watu hawa waovu hawakujali mamlaka katika utumishi kwa Mungu, na hawakuchukua tahadhari kuhusu sheria ya sadaka, ambayo ilikuwa ifanyike kwa makini. Kafara, zikielekeza katika kifo cha Kristo, zilikusudiwa kudumisha imani ndani ya mioyo ya watu kuhusu Mwokozi ajaye; hivyo ilikuwa ni muhimu kwamba maagizo ya Bwana kuhusu kafara yafuatwe kikamilifu. Sadaka ya amani ilikuwa ni ishara ya kutoa shukrani

kwa Mungu. Katika sadaka hizi mafuta peke yake ndiyo yaliyochomwa kwenye madhabahu; sehemu maalumu iliwekwa kwa ajili ya makuhani, lakini sehemu kubwa ilirudishwa kwa mtoaji, ili apate kula yeye na rafiki zake wakati wa sikukuu za kafara. Hivyo mioyo yote ilikuwa ielekezwe, kwa shukrani na imani, katika Kafara kuu ambayo ingeichukua dhambi ya ulimwengu.

Watoto wa Eli, badala ya kutambua uzito na umakini wa mfano wa huduma hii, walifikiria ni jinsi gani wataifanya kwa kuwanufaisha. Wakiwa hawakuridhika na sehemu waliyowekewa ya sadaka ya amani, walidai waongezewe sehemu nyingine; na idadi kubwa ya kafara za namna hiyo zilizotolewa wakati wa sikukuu za kila mwaka ziliwapa makuhani nafasi ya kujitajirisha kutokana na \ gharama za watu. Sio tu kwamba walidai zaidi ya haki yao, lakini pia walikataa kusubiri hadi wakati mafuta yatakapochomwa kama kafara kwa Mungu. Walizidi kudai sehemu yoyote iliyowapendeza, na, kama walikataliwa, walitishia kuichukua sehemu hiyo kwa nguvu.Kukosa kicho kwa upande wa makuhani punde kuliifanya huduma kupoteza utakatifu wake na umuhimu wa umakini, na watu “wakachukizwa na kutoa kafara kwa Bwana.” Kafara kubwa halisi ambazo hizo zilikuwa kivuli chake haikutambuliwa tena. “Hivyo dhambi ya vijana ilikuwa kubwa mbele za Bwana.”

Makuhani hawa wasio waaminifu waliasi pia sheria ya Mungu na kuondoa heshima ya ofisi yao takatifu kutokana na uovu wao na vitendo vyao viovu; na bado waliendelea (577) kuinajisi hema ya kukutania ya Mungu kutokana na uwepo wao. Wengi wa watu, wakiwa wamejaa hasira kutokana na uchafu wa Hofini na Finehasi, waliacha kuja mahali pateule pa ibada. Kwa hiyo huduma ambayo Mungu aliiweka ilidharauliwa na watu hawakujali kwa sababu ilihusishwa na dhambi za watu waovu, wakati wale ambao mioyo yao ilielekea katika maovu wazidi kuwa katika dhambi. Kutomcha Mungu, uchafu, na hata ibada ya sanamu ziliendelea kwa kiwango kikubwa.

Eli alikosea sana kwa kuwaruhusu watoto wake watumike katika ofisi takatifu. Kwa kutokujali mienendo yao, kutoa sababu za kujitetea moja baada ya nyingine, alitiwa upofu asione dhambi zao; lakini hatimaye walivuka mpaka kiasi kwamba hakuficha macho yake kuhusu makosa ya watoto wake. Watu walilalamikia vitendo vyao vya nguvu, na kuhani mkuu alisikitishwa na kusumbuka. Hakuweza kukaa kimya tena. Lakini watoto wake walikuwa wakijifikiria wao wenyewe na si mwingine. Waliona huzuni ya baba yao, lakini mioyo yao migumu haikuguswa.

Walisikia maonyo yake yasiyo ya ukali, lakini hawakuguswa, na wala hawakubadili mienendo yao miovu ingawa walionywa kuhusu matokeo ya dhambi yao. Kama Eli angewashughulikia kikamilifu watoto wake waovu, wangekataliwa wasiwe kwenye ofisi ya ukuhani na kuadhibiwa kwa kifo. Hivyo akiogopa kuleta aibu ya wazi na hukumu kwa watoto wake, aliwaacha katika nafasi takatifu. Aliendelea kuwaruhusu wachanganye uchafu wao na huduma takatifu ya Mungu na kuingiza madhara kwenye ukweli ambayo

kwa miaka isingefutika. Lakini wakati mwamuzi wa Israeli alipoacha kujali kazi yake, Mungu alilichukua jambo hilo mkononi mwake.

“Kisha mtu wa Mungu akamwendea Eli, akamwambia, Bwana asema hivi, Je, mimi sikujihudhurisha nafsi yangu kwa nyumba ya baba yako, walipokuwa katika Misri, wakiitumikia nyumba ya Farao? Je, sikumchagua yeye katika kabila zote za Israeli, ili awe kuhani wangu, apande madhabahuni kwangu; na kufukiza uvumba, na kuvaa naivera mbele zangu? Nami sikuwapa watu wa mbari yako dhabihu zote za wana wa Israeli zilizotelewa kwa moto? Kwa nini basi mnaipiga teke dhabihu yangu na sadaka yangu nilizoziazimu katika maskani yangu, ukawaheshimu wanao kuliko mimi, mpate kujinenepesha kwa (578) sadaka zote za watu wangu Israeli zilizo njema?

Kwa sababu hiyo, Bwana, Mungu wa Israeli, asema, Ni kweli, nalisema ya kuwa nyumba yako, na nyumba ya baba yako itakwenda mbele zangu milele, lakini sasa Bwana asema jambo hili na liwe mbali nami; kwa maana wao watakaoniheshimu nitawaheshimu, na wao watakaonidharau watahesabiwa kuwa si kitu….Nami nitajiinulia kuhani mwaminifu, atakayefanya sawasawa na mambo yote niliyo nayo katika moyo wangu, na katika nia yangu; nami nitamjengea nyumba iliyo imara; naye atakwenda mbele ya masihi milele.”

Mungu alimwona Eli kuwa mwenye makosa kwa kuwaheshimu watoto wake kuliko Bwana. Eli aliruhusu sadaka zilizoagizwa na Mungu kuwa mbaraka kwa Israeli kuwa kitu cha kuchukiwa, badala ya kuwaabisha watoto wake kutokana na mienendo yao ya kuchukiza na michafu. Wale wote wanaofuata mielekeo yao, kwa upofu wa kuwapenda watoto wao, kuwaruhusu wakidhi haja zao za tamaa zao binafsi, na hawatumii mamlaka waliyopewa na Mungu ya kukemea dhambi na kurekebisha uovu, wanaodhihirisha kwamba wanawaheshimu watoto wao waovu kuliko wanavyomheshimu Mungu. Wako tayari kuficha heshima na sifa yao kuliko kumtukuza Mungu; wanatamani kuwafurahisha watoto wao kuliko kumpendeza Bwana na kufanya huduma Yake iondokane na muonekano wa uovu wa kila namna. Mungu alimuweka Eli, kuwa kama kuhani na mwamuzi wa Israeli, akiwajibika katika maadili na msimamo wa dini ya watu wake, na kwanamna ya pekee kuwajibika kwa tabia ya watoto wake. Angejaribu kwanza kuzuia uovu kwa njia ya upole; lakini kama njia hii isingefanikiwa, angeshughulikia makosa kwa njia kali zaidi iwezekanavyo. Hakumpendeza Bwana kwa kutokukemea dhambi na kutenda haki kwa mdhambi.

Hakutegemewa katika kuwafanya Israeli kuwa safi. Wale wenye ujasiri mdogo wa kukemea makosa, au wale kwa kupitia uzembe au upungufu wa kuwa na bidii ili kusafisha familia au kanisa la Mungu, wanawajibika kwa uovu utakaotokea kwa sababu ya kudharau majukumu yao. Tunawajibika katika uovu ambao tungeweza kuuondoa kwa wengine kwa kutekeleza mamlaka ya wazazi au uchungaji na hivyo uovu huo kuonekana kuwa umefanywa na sisi wenyewe.

Eli hakuiongoza nyumba yake kutokana na utawala alioutoa Mungu katika serikali ya familia. Alifuata hukumu zake mwenyewe. Baba mpumbavu alishindwa kushughulika na makosa na dhambi ya watoto wake wakiwa wadogo, akijisifu kwamba baada ya mda fulani watakuwa na kuachana na vitendo vyao viovu. Kwa sasa wengi wanafanya kosa kama hilo. Wanafikiri wanajua njia bora ya kuwafundisha watoto wao kuliko zile zilizotolewa na Mungu katika neno Lake. Wanaendeleza tabia mbaya ndani yao, wakisema kama kujitetea, “Bado ni wadogo kuweza kuadhibiwa. Subiri hadi wawe wakubwa, ndipo wanaweza (579) kutafakari.” Hivyo mazoea mabaya huachwa na kupata nguvu hadi yanakuwa ni asili ya pili. Watoto wanakuwa bila kukatazwa, wakiwa na sifa za tabia ambazo ni laana ya maisha kwao na wanahusika katika kuzizalisha kwa wengine.

Hakuna laana kubwa kwenye nyumba kuliko ya kuwaruhusu watoto wafuate njia zao. Wakati wazazi wanapochukulia kuwa kila walitakalo watoto wao na kuwaruhusu katika lile wanalofahamu kuwa si zuri kwa manufaa yao, watoto mara hupoteza heshima yote kwa wazazi wao, yote kuhusu mamlaka ya Mungu au mwanadamu, na huongozwa na kuwa watumwa na nia ya shetani. Mvuto wa familia isiyo na utaratibu husambaa na ni hatari katika jamii nzima. Hukusanya wimbi la uovu ambao hudhuru familia, jamii, na serikali Kwa sababu ya nafasi ya Eli, mvuto wake ulienea zaidi kuliko kama angekuwa mtu wa kawaida.

Maisha ya familia yake yaliigwa katika Israeli yote. Matokeo ya mabaya yaliyosababishwa na dharau yake, kupenda urahisi, yalionekana katika maelfu ya nyumba ambazo zilitengenezwa kwa kufuata mfano wake. Kama watoto watajielekeza katika mienendo miovu, wakati wazazi wanajiita kuwa ni watu wa dini, ukweli wa Mungu huabishwa. Njia nzuri ya kujaribu Ukristo wa nyumbani ni kwa kuangalia aina ya tabia iliyopatikana kutokana na mvuto wake. Vitendo huongea kwa sauti kubwa zaidi kuliko njia chanya ya kujiita mtaua. Kama ni watu wa dini, badala ya kuweka bidii, kutokubadilika, na juhudi za kuileta familia yenye utaratibu mzuri ili iwe ushuhuda kwa mafanikio ya imani kwa Mungu, ni wazembe katika serikali yao na hujielekeza katika tamaa za uovu wa watoto wao, wanafanya kama alivyofanya Eli, nawanamuondolea heshima Kristo na kuangamia wao wenyewe na nyumba zao.

Lakini uovu wa wazazi ni mkubwa kwa kutokuwa waaminifu kwa namna yoyote, ni mkubwa mara kumi zaidi unapotokea katika familia za wale walioteuliwa kuwa waalimu wa watu. Wakati wanaposhindwa kutawala nyumba zao, kwa mfano wao wanawapotosha wengi. Kosa lao ni kubwa zaidi ya kosa la wengine maana nafasi yao ina majukumu makubwa zaidi. Ahadi ilitolewa kwamba nyumba ya Haruni itatembea mbele za Mungu milele; lakini ahadi hii ilitolewa kwa masharti kwamba wajitolee katika kazi ya hema takatifu kwa moyo mmoja na kumheshimu Mungu katika njia zao zote, wasitumikie nafsi wala wasifuate mielekeo yao potofu. Eli na watoto wake walijaribiwa, na Bwana aliwaona kwamba hawafai kuwa katika nafasi tukufu ya ukuhani katika kumtumikia Mungu. Na

Mungu akasema, “jambo hili liwe mbali nami.” Hakuweza kukamilishamambo mema aliyokusudia kuwafanyia, kwa sababu walishindwa kufanya sehemu yao.

Mfano wa wale wanaotumika katika mambo matakatifu unapaswa uwe na mvuto kwa watu ili waone kicho kwa Mungu na kwa hofu ili wasimchukize. Wakati watu wanaposimama “kwa ajili ya Kristo” (2 Wakorintho 5:20) ili kuwapelekea watu ujumbe wa Mungu na upatanisho, wakitumia wito wao mtakatifu kama vazi la ubinafsi au kukidhi mahitaji yao, wanajiweka wao wenyewe kuwa mawakala wa shetani. Kama Hofini na Finehasi, wanawafanya watu “kuchukia sadaka ya Bwana.” Wanaweza kutekeleza mienendo yao miovu kwa siri kwa mda; lakini wakati tabia yao inapofunuliwa, imani ya watu hupata mtikisiko ambao mara kwa mara huleta matokeo ya kuharibu ujasiri wao katika dini. Ndani ya akili kumeachwa kutokujitegemea kwa wote wanaofundisha neno la Mungu. Ujumbe wa mtumishi mwaminifu wa Kristo hupokelewa bila mashaka. Swali litadumu kuulizwa, “Mtu huyu hawezi kuwa kama yule tuliyefikiria kuwa ni mtakatifu, na kumbe ni mchafu?” Hivyo ndivyo neno la Mungu linavyokosa nguvu ndani ya roho za watu.

Katika maonyo ya Eli kwa watoto wake kuna maneno yenye umakini na hofu – maneno ambayo wote ambao ni watenda kazi katika mambo matakatifu watafikiri: “Mtu mmoja akimkosa mwenzake, Mungu atamhukumu; lakini mtu akimkosa Bwana, ni nani atakayemtetea?” Kama kosa lao lingekuwa limeleta madhara kwa wanadamu wenzao tu, mwamuzi angeweza kufanya upatanisho kwa kutoa adhabu na kutaka kurejeshwa upya; na hivyo wakosaji wangeweza kusamehewa. Au kama wasingekuwa wamekosea kutokana na dhambi ya kiburi na kujiamini mno, kafara ya dhambi ingeweza kutolewa kwa ajili yao.

Lakini dhambi zao zilihusika zaidi na huduma yao kama makuhani wa Mungu aliye Juu, kwa kutoa kafara za dhambi, kazi ya Mungu ilidharauliwa mbele za watu, kiasi kwamba hakuna upatanisho ambao ungekubaliwa kwa ajili yao. Baba yao mwenyewe, ingawa yeye mwenyewe ni kuhani mkuu, hakujaribu kufanya upatanisho kwa ajili yao; hakuweza kuwakinga dhidi ya hasira ya Mungu. Katika wadhambi wote, walio na makosa zaidi ni wale wenye kudharau njia ambazo Mbingu imeziweka kwa ajili ya ukombozi wa mwanadamu – wale “wanaomsulubisha Mwana wa Mungu mara ya pili kwa nafsi zao, na kumfedhuli kwa dhahiri.” Waebrania 6:6.

Sura ya 57 – Sanduku La Chukuliwa na Wafilisti

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 3 -7.

Onyo jingine lilikuwa litolewe katika nyumba ya Eli. Mungu hakuwasiliana na kuhani mkuu na watoto wake; dhambi zao, kama wingu nene, ziliondoa uwepo wa Roho Mtakatifu. Lakini katikati ya uovu mtoto Samweli aliendelea kuwa mwaminifu kwa Mbingu, na ujumbe wa hukumu kwa nyumba ya Eli ilikuwa ni kazi ya Samweli akiwa kama nabii wa Mungu aliye Juu.

“Na neno la Bwana lilikuwa adimu siku zile; hapakuwa na mafunuo dhahiri. Ikawa wakati huo, Eli alipokuwa amelala mahali pake, tena macho yake yalikuwa yameanza kupofuka, hata asiweze kuona, na taa ya Mungu ilikuwa haijazimika bado, na Samweli alikuwa amelala katika hekalu la Bwana, palipokuwa na sanduku la Mungu, basi, wakati huo Bwana akamwita Samweli.” Akifikiria kuwa sauti ni ya Eli, mtoto alifanya haraka kwenda pembeni mwa kitanda cha Eli, akisema, “Mimi hapa; kwa maana uliniita.” Jibu lilikuwa “Sikukuita, kalale tena.” Samweli aliitwa mara tatu, na alijibu mara tatu kama alivyofanya awali. Kisha Eli alishawishika kwamba wito huo ilikuwa ni sauti ya Mungu. Bwana alimpita mtumishi Wake aliyemchagua, mtu mwenye nywele nyeupe, na kuwasiliana na mtoto. Hili tu lilikuwa ni onyo chungu alilostahili Eli na nyumba yake.

Hapakuwa na hisia za chuki na wivu zilizoamka ndani ya moyo wa Eli. Alimuelekeza Samweli jinsi ya kujibu, kama akikuita tena,utasema, “Nena, Bwana; kwa kuwa mtumishi wako anasikia.” Kwa mara nyingine sauti ilisikika, na mtoto akajibu, “Nena; kwa kuwa mtumishi wako anasikia.” Alijawa na hofu akifikiri kwamba Mungu mkuu anazungumza kwake kiasi kwamba hakukumbuka maneno yale yale aliyoambiwa na Eli.

“Bwana akamwambia Samweli, tazama, nitatenda neno katuka Israeli, ambaye kila atakayelisikia masikio yake yatamwasha. Siku hiyo nitayatimiza maneno yale yote niliyoyasema juu ya Eli katika habari za nyumba yake, tangu mwanzo hata mwisho. Kwa maana nimemwambia ya kwamba nitaihukumu nyumba yake milele, kwa ajili ya ule uovu (582) alioujua; kwa kuwa wanawe walijiletea laana, wala yeye hakuwazuia. Na kwa hiyo nimeapa juu ya nyumba ya Eli, ya kwamba uovu wa nyumba ya Eli hautasafika kwa dhabihu wala kwa sadaka hata milele.”

Kabla ya kupokea ujumbe huu kutoka kwa Mungu, “Samweli hakujua Bwana, wala neno la Bwana halikuwa limefunuliwa kwake,” maana yake, hakuwahi kupata udhihirisho wa Mungu wa moja kwa moja kama huo kama ulivyokuwa unatolewa kwa manabii. Lilikuwa lengo la Bwana kujifunua kwa njia hiyo isiyotarajiwa, kusudi Eli asikie kwa kushitushwa na kumuuliza kijana.

Samweli alijawa na hofu na mshangao alipowaza kuwa amepokea ujumbe mkubwa kiasi hicho. Wakati wa asubuhi alikwenda katika majukumu yake ya kawaida, lakini moyo wake ambao haujakomaa ukiwa na mzigo mzito. Bwana hakumuagiza kufunua tamko kuu

lenye hofu, hivyo aliendelea kuwa kimya, akijizuia, kadri iwezekanavyo, asionekane kwa Eli. Alitetemeka, asije akaulizwa maswali yatakayomlazimisha kutamka hukumu za mbinguni dhidi ya mtu aliyempenda na kumheshimu. Eli alikuwa na uhakika kwamba ujumbe ulitamka janga kubwa juu yake na nyumba yake. Alimuita Samweli, na kumtaka amuelezee kwa uaminifu kile Bwana alichokifunua. Kijana alikubali, na mzee aliinama kwa unyenyekevu kwa kukubaliana na tamko lisilofurahisha. “Ndiye Bwana; na afanye alionalo kuwa ni jema.”

Hata hivyo hakuonyesha matunda ya toba ya kweli. Alikubali kosa lake, lakini akashindwa kuachana na dhambi. Mwaka baada ya mwaka Bwana alichelewesha kutekeleza hukumu zake za kuogofya. Mengi yangeweza kufanywa wakati wa miaka hiyo ili kukomboa kile alichokuwa ameshindwa wakati uliopita, lakini kuhani mzee hakuchukua juhudi zozote ili kusahihisha uovu uliokuwa umeichafua hema takatifu na kuwafanya maelfu kuangamia katika Israeli. Uvumilivu wa Bwana uliwafanya Hofini na Finehasi kuifanya mioyo yao kuwa migumu na kuzidi katika uasi. Ujumbe wa onyo na adhabu ulijulishwa na Eli kwa taifa lote.

Kwa njia hii alitumaini kuzuia, kwa kiasi fulani, mivuto miovu ya uzembe wake uliopita. Lakini watu hawakujali maonyo, kama walivyofanya makuhani pia. Watu wa mataifa yaliyowazunguka pia, ambao walitambua uovu uliofanywa na Israeli, walizidi kukua katika ibada zao za sanamu na makosa. Hawakujisikia kuwa ni wakosaji katika dhambi zao, kama ambavyo wangejisikia endapo Waisraeli wangedumu (583) katika uadilifu wao. Lakini siku ya kupewa kilichowastahili ilikuwa inakaribia. Mamlaka ya Mungu yalikuwa yamewekwa kando na ibada Yake kuachwa na kudharauliwa, na ilikuwa ni muhimu kwa Mungu kuingilia kati, ili kwamba heshima ya Jina Lake idumishwe.

“Waisraeli wakatoka juu ya Wafilisti kwenda vitani; wakatua karibu na Ebenezeri, nao Wafilisti wakatua huko Afeki.” Msafara huu ulifanywa na Waisraeli bila kupata ushauri kutoka kwa Mungu, bila kupatana na kuhani mkuu au nabii. “Nao Wafilisti wakajipanga juu ya Waisraeli; na walipopigana, Israeli wakapigwa mbele ya Wafilisti; wakauawa watu wa jeshi lao lililokuwa uwandani wapata watu elfu nne.” Wakati jeshi lililovunjika moyo linarudi kambini kwao, “Wazee wa Israeli wakasema, Mbona Bwana ametupiga leo mbele ya Wafilisti?” Taifa lilikuwa limekomaa kwa mavuno ya hukumu za Mungu, hata hivyo hawakuona kwamba dhambi zao ndizo zimesababisha janga hilo. Wakasema, “Twende tukalilete sanduku la Bwana toka Shilo hata huku, lije kati yetu, na kutuokoa katika mikono ya adui zetu.” Bwana hakuwa ametoa amri au ruhusa kwamba sanduku lije katika jeshi; hata hivyo Waisraeli walijihakikishia kwamba ushindi utakuwa wao, na walipiga kelele kubwa lilipoletwa kambini na watoto wa Eli.

Wafilisti waliliona sanduku kuwa kama mungu wa Israeli. Kazi zote kubwa ambazo Yehova alizifanya kwa ajili ya Israeli zilichukuliwa kuwa ni nguvu ya sanduku. Na waliposikia kelele za furaha baada ya kufika kwa sanduku, walisema, “Maana yake ni nini

mshindo wa kelele hizi kubwa katika kambi ya Waebrania? Wakatambua ya kuwa sanduku la Bwana limefika kambini. Wafilisti wakaogopa, maana walisema, Mungu ameingia kambini. Wakasema, Ole wetu! Ni nani atakayetuokoa na mkono wa miungu hawa walio hodari? Hawa ndio miungu waliowapiga Wamisri kwa mapigo ya kila namna jangwani. Iweni hodari na kufanya kiume enyi Wafilisti, msije mkawa watumwa wa Waebrania, kama wao walivyokuwa watumwa wenu; fanyeni kiume mkapigane nao."

Wafilisiti walifanya shambulizi kali, lililopelekea kushindwa kwa Israeli, kwa mauaji makubwa. Watu elfu thelasini waliuawa, na sanduku la Mungu likachukuliwa, watoto wawili wa Eli wakafa wakati wanalipigania sanduku la Mungu. Hivyo tena kukawekwa (584) ukurasa wa historia kuwa ushuhuda katika vizazi vyote – kwamba uovu wa watu wa Mungu hautapita bila kuadhibiwa. Kadri ujuzi wa mapenzi ya Mungu unapokuwa mkubwa, ndivyo ilivyo dhambi kubwa kwa wasioujali.

Janga kubwa ambalo lingetokea liliwapata Israeli. sanduku la Mungu lilikamatwa, na likawa chini ya miliki ya adui. Utukufu ukatoweka katika Israeli wakati alama ya uwepo na nguvu ya Yehova ilipoondolewa katikati yao. Pamoja na sanduku hilo takatifu kulikuwemo na mafunuo ya ukweli na nguvu ya ajabu. Katika siku za awali ushindi wa kimiujiza ulipatikana kila lilipotokea. Lilitiwa uvuli kwa mbawa za makerubi wa dhahabu, na utukufu usioweza kuelezewa wa Shekina, alama iliyoonekana ya Mungu aliye juu, ulikuwepo katika chumba cha patakatifu pa patakatifu. Lakini sasa halikuleta ushindi. Halikionyesha kuwa ni kinga katika tukio hili, na kulikuwa na kuomboleza katika Israeli yote.

Hawakutambua kuwa imani yao ilikuwa imani kwa jina, na walipoteza nguvu zake katika kushindana na Mungu. sheria ya Mungu, iliyokuwemo ndani ya sanduku, ilikuwa pia ni alama ya uwepo Wake; lakini walidharau amri na matakwa yake, na walimhuzunisha Roho wa Bwana miongoni mwao. Wakati watu walipotii kanuni takatifu, Bwana alikuwa pamoja nao na kutenda kwa ajili yao kwa nguvu Zake zisizo na mwisho; lakini walipolitazama sanduku, na bila kulihusisha na Mungu, wala kuheshimu mapenzi Yake aliyoyafunua kwa kutii sheria Yake, kwao lilikuwa si kitu zaidi ya kuwa boksi la kawaida. Waliasi sheria iliyokuwemo ndani ya sanduku; maana ibada yao katika sanduku iliwafanya kuwa washika kanuni, wanafiki, na waabudu sanamu. Dhambi yao iliwatenga na Mungu, na hakuwapa ushindi hadi walipotubu na kuachana na uovu wao.

Haikutosha kwamba sanduku na hema takatifu viwe katikati ya Israeli. Haikutosha kwamba makuhani walitoa kafara, na kwamba watu waliitwa wana wa Mungu. Bwana hakubali ombi la wale wanaoendelea na uovu ndani ya mioyo yao; imeandikwa kwamba "yeye aligeuzaye sikio asisikie sheria, Hata sala yake ni chukizo." Mithali 28:9.

Wakati jeshi lilipotoka kwenda kupigana, Eli, akiwa kipofu na mzee, alisubiri akiwa Shilo. Alisumbukua akiwa anasubiri matokeo ya vita; "maana moyo wake ulitetemeka kwa

ajili ya sanduku la Mungu.” Akiwa mahali pake nje ya lango la hema ya kukutania, alikaa upande wa njia kuu siku baada ya siku, akiwa na wasiwasi akitarajia ujio wa mjumbe kutoka uwanja wa mapambano.

Baada ya mda mrefu mtu wa kabila ya Benjamini alikuja kutoka jeshini, “hali nguo zake zimeraruliwa, na mavumbi kichwani mwake,” alikuja akiwa na haraka katika mapando uendao mjini. Akiwa anampita mtu mzee msikivu kando ya njia, alifanya haraka kwenda mjini, na kurudia kutoa habari kwa kundi lililosubiri kwa hamu, kuhusu kushindwa katika vita.

Sauti za masikitiko na maombolezo zilimfikia mtazamaji aliyekuwa kando kando ya hema ya kukutania. Alitumwa mjumbe kwake. Na akamwambia Eli, “Israeli wamekimbia mbele ya Wafilisti, tena watu wengi sana wameuawa, hata na wana wako wawili, Hofni na Finehasi, wamekufa pia, na sanduku la Mungu limetwaliwa,” muonekano wa kilio kisichoelezeka ulionekana usoni mwake. Wazo kwamba dhambi yake ilimfedhehesha Mungu na kumfanya atoe uwepo Wake kutoka Israeli lilikuwa kubwa zaidi ya uwezo wake; nguvu zake zilimuishia, alianguka, “shingo yake ikavunjika, akafa.”

Mke wa Finehasi, bila kujali kilichompata mume wake, alikuwa ni mwanamke mcha Mungu. Kifo cha baba mkwe wake na mume wake, na zaidi ya yote, habari mbaya kwamba sanduku la Mungu limechukuliwa, zilisababisha kifo chake. Aliona kwamba tumaini la mwisho la Israeli lilikuwa limetoweka; na alimwita jina mtoto aliyezaliwa katika saa hii ya taabu, Ikabodi au “kuondoka utukufu;” pamoja na pumzi yake ya mwisho akiwa anarudia maneno, “Utukufu umeondoka katika Israeli; kwa maana sanduku la Mungu limetwaliwa.”

Lakini Bwana hakuwa amewaacha watu Wake, wala hakuumizwa zaidi na furaha ya wapagani. Aliwatumia Wafilisti kuwa kama chombo cha kuwaadhibu Israeli, na alilitumia sanduku kuwaadhibu Wafilisti. Kwa mda uliopita Uwepo wa mbingu ulikuwa katika sanduku, ili kuwa nguvu na utukufu wa watu Wake watiifu. Uwepo huo usiooneka ungekuwa pamoja na sanduku, ili kuleta hofu na uharibifu kwa waasi wa sheria Yake takatifu. Mara kwa mara Bwana hutumia maadui Wake wakubwa ili kuwaadhibu wasio waaminifu katika watu Wake. Waovu wanaweza kushinda kwa muda wanapoona Israeli (586) wanaadhibiwa, lakini utakuja wakati ambapo, wao pia, watakutana na tamko la Mungu mtakatifu anayechukia dhambi. Wakati wowote uovu unapofanyika, hapo, bila kuchelewa wala kukosea, hukumu za Mungu zitafuata.

Wafilisti waliliondoa sanduku kwa ushindi na kulipeleka Ashdodi, moja ya miji yao mikubwa, na kuliweka katika nyumba ya mungu wao Dagoni. Walifikiri kwamba nguvu ambayo ilikuwa katika sanduku ingekuwa yao, na kwamba nguvu hizo, zikiungana na nguvu za Dagoni, zingewafanya wasionekane. Lakini baada ya kuingia katika hekalu siku iliyofuata, waliona hali ambayo iliwajaza hofu. Dagoni aliangukia uso wake mbele ya sanduku la Yehova. Makuhani waliinua sanamu kwa kicho na kuirudisha mahali pake.

Lakini asubuhi iliyofuatia walikuta, ikiwa imevunjwa vibaya, tena ikiwa imelala chini mbele ya sanduku. Sehemu ya juu ya sanamu hii ilikuwa mfano wa mtu, na upande wa chini ulikuwa mfano wa samaki. Sasa kila sehemu iliyofanana na mtu ilivunjwa, na kubaki mwili wa samaki peke yake. Makuhani na watu walijawa na hofu; walitazama kitendo hiki kisichojulika kuwa ni uovu, kikielekeza uharibifu wao na sanamu zao mbele za Mungu wa Waebrania. Sasa waliliondoa sanduku katika hekalu lao na kuliweka katika jengo lake peke yake.

Wakazi wa Ashidodi walipigwa kwa ugonjwa mbaya sana. Wakikumbuka mapigo ya watu wa Misri yaliyotolewa na Mungu wa Israeli, watu walichukulia mateso yao kuwa yametokana na uwepo wa sanduku. Iliamuliwa kwamba lipelekwe Gathi. Lakini pigo lilizidi zaidi baada ya kuondolewa na watu wa mji huo walilipeleka Ekroni. Watu walilipokea huku wakiwa na hofu, wakilia, “wamelileta hilo sanduku la Mungu wa Israeli kwetu, hata kutuua sisi na watu wetu.” Waliwarudia miungu yao ili iwalinde, kama walivyofanya watu wa Gathi na Ashdodi; lakini kazi ya mharibifu iliendelea, hadi, katika shida yao, “kilio cha mji kikafika mbinguni.” Wakihofu kuendelea kuliweka sanduku ndani ya nyumba za watu, watu aliliweka katika kiwanja kilichokuwa wazi. Kulifuatia pigo la panya, ambao walienea katika nchi, wakaharibu mazao ya nchi, yaliyokuwepo ndani ya ghala na hata mashambani.

Uharibifu mkubwa, kutokana na ugonjwa au njaa, sasa ulilitia hofu taifa. Sanduku liliendelea kuwepo kwa Wafilisti kwa muda wa miezi saba, na kwa kipindi chote hiki Waisraeli hawakufanya juhudi zozote za kulikomboa. Lakini Wafilisti walikuwa tayari kujiweka huru kutokana na uwepo wake kama wangeweza. Badala ya kuwa chanzo cha (587) nguvu kwao, lilikuwa ni mzigo mzito na laana. Hata hivyo hawakujua jambo la kufanya; maana kila mahali lilipokwenda, hukumu za Mungu zilifuatia. Watu waliwaita wakuu wa taifa, pamoja na makuhani na waaguzi, na wakawauliza, “Tulifanyieje sanduku la Bwana? Tuonyesheni jinsi gani tuwezavyo kulirudisha mahali pake?” Walishauriwa kulirudisha pamoja na matoleo ya kosa. “Hivyo,” walisema makuhani, “mtapona, tena mtafunuliwa ni kwa sababu gani mkono Wake haukuondolewa kwenu.”

Ili kulizima au kuliondoa pigo, zamani ilikuwa ni desturi ya wapagani kutengeneza sanamu ya dhahabu, fedha, au vitu vingine, ambavyo vilisababisha uharibufu, au vya lengo au sehemu ya mwili iliyoharibiwa. Waliweka kwenye nguzo au mahali ambapo palikuwa muhimu, na ilichukuliwa kuwa ulinzi dhidi ya uovu ulioonyeshwa. Utendaji kama huo bado upo kwa baadhi ya watu wapagani. Wakati mtu mgonjwa anapokwenda kupata matibabu katika hekalu la sanamu yake, huchukua mfano wa sehemu iliyoathiriwa, ambapo huitoa kama kafara kwa mungu wake.

Ilikuwa ni sawa sawa na imani ya kishirikina kwamba mashehe wa Wafilisti waliwaelekeza watu kutengeneza mfano wa mapigo ambayo yaliwapata – “Na yawe majipu ya dhahabu matano, na panya wa dhahabu watano, sawa sawa na idadi ya mashehe

wa Wafilisti; kwa kuwa," waliseam, "tauni moja ilikuwa juu yenu nyote, na juu ya mashehe wenu."

Watu hawa wenye hekima walitambua nguvu ya ajabu iliyokuwepo kwenye sanduku – nguvu ambayo hawakuwa na hekima ya kukutana nayo. Hata hivyo hawakuwashauri watu kuacha ibada yao ya sanamu na kumrudia Bwana. Bado walikuwa wanamchukia Mungu wa Israeli, ingawa walilazimishwa na hukumu kujisalimisha katika mamlaka Yake. Hivyo wadhambi wanaweza kuhakikishiwa na hukumu za Mungu kwamba ni bure kupingana Naye. Wanaweza kulazimika kujitoa katika nguvu Zake, wakati ndani ya mioyo yao ni waasi wa utawala Wake. Kujitoa huko hakuwezi kumuokoa mdhambi. Moyo lazima utolewe kwa Mungu – lazima utawaliwe na neema za mbinguni – kabla ya toba ya mtu kukubaliwa.

Uvumilivu wa Mungu ni mkubwa kiasi gani kwa waovu! Waabudu sanamu wa Wafilisti na Israeli waliorudi nyuma walifurahia zawadi za majaliwa Yake. Rehema elfu kumi (588) zisizotambuliwa zilikuwa zina mwagwa kimya kimya katika njia za wasio na shukrani, watu waasi. Kila mbaraka uliwaambia kuhusu Mtoaji, lakini hawakuona tofauti ya upendo Wake. Uvumilivu wa Mungu ulikuwa ni mkubwa kwa watoto wa watu; lakini walipozidi kuwa wagumu katika ukaidi wao, aliwaondolea mkono Wake wa ulinzi. Walikataa kusikiliza sauti ya Mungu katika kazi Yake ya uumbaji, na katika maonyo, mashauri, na adhabu katika neno Lake, na hivyo alilazimishwa kuzungumza nao kupitia hukumu.

Walikuwepo miongoni mwa Wafilisti waliokuwa tayari kupinga kurudishwa kwa sanduku katika nchi yake. Utambuzi huo wa nguvu ya Mungu wa Israeli ungewafedhehesha Wafilisti waliokuwa na kiburi. Lakini, "makuhani na waaguzi" hawakuwaambia watu wasiige ugumu wa Farao na Wamisri, na hivyo wakajiletea mateso makubwa zaidi. Mpango ambao uliishinda na kukubaliwa na wote sasa uliwekwa, na kwa haraka ukatekelezwa. Sanduku, pamoja na kafara ya dhahabu ya kosa, liliwekwa juu ya gari jipya, liliunganishwa na ng`ombe wawili ambao shingo zao zilifungwa kwa nira ambapo walikuwa hawajawahi kuwekewa nira. Ndama wao walirudishwa nyumbani, na ng`ombe waliachwa huru waende popote wapendapo. Kama sanduku litarudishwa kwa Waisraeli kupitia njia ya Beth-shemeshi, mji wa Walawi uliokuwa karibu, Wafilisti wangekubali kuwa kama ushuhuda kwamba Mungu wa Israeli amewafanyia uovu huu mkubwa; "la, sivyo," walisema, "ndipo tutakapojua ya kwamba si mkono Wake uliotupiga, ilikuwa ni ajali iliyotupata."

Wakiwa wameachwa huru, ng'ombe walirudi kwa ndama wao, na kadri walipokuwa wanakwenda, walikwenda moja kwa moja katika njia ya kuelekea Beth-shemeshi. Wakiwa hawaongozwi na mkono wa mwanadamu, wanyama wavumilivu waliendelea katika njia yao. Uwepo wa mbinu ulikuwa pamoja na sanduku, na lilipita salama hata kufika mahali lilipokusudiwa.

Wakati huu ulikuwa wa kuvuna ngano, na watu wa Beth-shemeshi walikuwa wanavuna bondeni. “Wakainua macho yao, wakaliona sanduku, wakafurahi sana kuliona. Na lile gari likaingia katika konde la Yoshua wa Beth-shemeshi, na kusimama pale pale palipokuwako jiwe kubwa; basi wakaipasua ile miti ya lile gari, wakawatoa wale ng`ombe kuwa ni sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana.” Mashehe wa Wafilisti, ambao walilifuata sanduku “hata (589) kufikia mpaka wa Beth-shemeshi,” na kushuhudia kupokelewa kwake, sasa walirudi Ekroni.

Mapigo yalikoma, na walijihakikishia kwamba majanga yao yalisababishwa na hukumu za Mungu wa Israeli. Watu wa Beth-shemeshi walisambaza habari kwa haraka kwamba sanduku lilikuwa katika miliki yao, na watu kutoka katika nchi iliyowazunguka walikwenda ili kupokea kurudi kwake. Sanduku lilikuwa limewekwa juu ya jiwe ambalo awali lilitumka kama madhabahu, na mbele yake kafara zaidi zilitolewa kwa Bwana. Kama waabudu wangetubu dhambi zao, wangepata mibaraka ya Mungu.

Lakini hawakuwa waaminifu katika kutii sheria Yake; na wakati wakifurahia kurudi kwa sanduku kama kituo cha wema, hawakutambua utakatifu wake. Badala ya kuandaa mahali pazuri kwa ajili ya mapokezi, waliliruhusu liendelee kuwepo katika shamba walipokuwa wanavuna. Kadri walipokuwa wanalitazama sanduku takatifu na kuzungumzia kuhusu jinsi lilivyorejea kwa namna ya ajabu, walianza kubahatisha kwamba ni wapi nguvu yake ya pekee ilipokuwepo. Hatimaye, wakiwa wamezidiwa na utafiti, waliondoa mfuniko wake na kulifungua.

Israeli wote walifundishwa kulichukua sanduku kwa hofu na kicho. Walipotakiwa kuliondoa kutoka mahali hata mahali Walawi hawakutakiwa kulitazama sana. Ni mara moja kwa mwaka tu ndipo kuhani mkuu aliruhusiwa kulitazama sanduku la Mungu. Hata Wafilisti wapagani hawakujaribu kuondoa mfuniko wake. Malaika wa mbinguni, wasioonekana, walidumu kulihudumia wakati wote wa safari yake. Ukosefu wa kicho wa watu wa Beth-shemeshi uliadhibiwa haraka. Wengi walipigwa na kufa ghafla.

Waliobaki hawakufanywa na hukumu hii kutubu dhambi yao, lakini walilichukulia sanduku kwa hofu ya kishirikina. Wakitamani kuwa huru na uwepo wake, na bila kujaribu kuliondoa, watu wa Beth-shemishe walituma ujumbe kwa wakazi wa Kiriath-yearimu, wakiwakaribisha ili walichukue. Kwa furaha kubwa watu wa mahali hapa walilikaribisha sanduku takatifu. Walijua kwamba ilikuwa ni ahadi ya fadhili za mbinguni kwa wanaotii na waaminifu. Wakiwa na furaha kubwa walilipeleka katika mji wao na kuliweka katika nyumba ya Abinadabu, Mlawi. Mtu huyu alimteua mtoto wake aliyeitwa Eleazari ili kulitunza, na liliendelea kuwepo hapo kwa miaka mingi.

Wakati wa miaka tangu Mungu alipojidhihirisha kwa mtoto wa Hana, wito wa Samweli kwenye ofisi ya nabii ulitambuliwa na taifa lote. Kwa uaminifu wa kutoa onyo kwenye (590) nyumba ya Eli, japo jukumu lilikuwa na maumivu na lenye kutia majaribu, Samweli

alionyesha ushahidi wa uadilifu wake kama mjumbe wa Yehova; “Naye Bwana alikuwa pamoja naye, wala hakuliacha neno lake lolote lianguke chini. Nao Waisraeli wote, toka Dani mpaka Beer-sheba, walitambua ya kwamba huyo Samweli amewekwa kuwa nabii wa Bwana.”

Waisraeli kama taifa bado waliendelea kuwa katika hali isiyo ya dini na ibada za sanamu, na waliendelea kupata adhabu kutoka kwa Wafilisti. Wakati huu Samweli aliitembelea miji na vijiji katika nchi yote, akitafuta kuirudisha mioyo ya watu imuelekee Mungu wa baba zao; na juhudi zake hazikuwa bila matokeo mazuri. Baada ya kupata mateso kutoka kwa maadui zao kwa miaka ishirini, Waisraeli “wakamwombolezea Bwana.” Samweli aliwashauri, “Ikiwa mnamrudia Bwana kwa mioyo yenu yote, basi, iondoleeni mbali miungu migeni, nayo maashtorethi yatoke kwenu, mkamtengenezee Bwana mioyo yenu, mkamtumikie yeye peke Yake.”

Hapa tunaona kuwa dini halisi, moyo wa dini, ilifundishwa wakati wa siku za Samweli kama ilivyofundishwa na Kristo alipokuwa duniani. Bila kuwa na neema ya Kristo hali ya dini ya nje haikuwa na thamani kwa Israeli wa zamani. Ndivyo ilivyo kwa Israeli wa sasa. Leo kuna hitaji la uamsho wa dini ya kweli moyoni kama ilivyokuwa wakati wa Israeli wa zamani. Toba ni hatua ya kwanza ambayo inapaswa kuchukuliwa na wale watakaomrudia Mungu.

Hakuna hata mmoja anayeweza kufanya kazi hii kwa ajili ya mwingine. Tunapaswa kila mmoja kujinyenyekeza nafsi zetu mbele ya Mungu na kuiondoa miungu. Wakati tutakapofanya kile tuwezacho kukifanya, Bwana atadhihirisha wokovu Wake ndani yetu. Kwa kushirikiana na wakuu wa makabila, mkutano mkubwa ulikusanyika Mispa. Hapa kulikuwa na kufunga. Kwa unyenyekevu mkubwa watu walitubu dhambi zao; na kama ushahidi wa dhamira zao za kutii maagizo waliyoyasikia, walimuweka Samweli kuwa na mamlaka ya kuwa mwamuzi.

Wafilisti waliingilia kati katika mkutano huu wakidhani kuwa ni kwa ajili ya vita, na kwa jeshi lenye nguvu walipanga kuutawanya kabla ya mipango yao kukamilika. Habari za kufika kwao zilileta hofu kwa Israeli. Watu walimsihi Samweli, “Usiache kumlilia Bwana, Mungu wetu, kwa ajili yetu, kwamba atuokoe na mikono ya Wafilisti.”

Wakati Samweli anatoa mwana-kondoo kama sadaka ya kafara, Wafilisti walisogea karibu kwa ajili ya kupigana. Kisha Mungu mwenye nguvu ambaye alikuwa ameshuka (591) kwenye mlima Sinai katikati ya moto na moshi na ngurumo, aliyeitenganisha Bahari ya Shamu na kutengeneza njia katika Yordani kwa ajili ya wana wa Israeli, alidhihrisha nguvu Yake tena. Walipatwa na janga kubwa wakati jeshi linasogea, na nchi ilijawa na maiti zilizosambaa za mashujaa wa vita.

Waisraeli walisimama kwa mshangao kimya mkubwa, wakitetemeka huku wakiwa na tumaini na hofu. Walipotazama mauaji ya maadui zao, walitambua kwamba Mungu

ameikubali toba yao. Ingawa hawakuwa wamejiandaa kwa vita, walizichukua silaha za Wafilisti waliouawa na kulifukuza jeshi lililokuwa linakimbia hadi Bethi-kari. Ishara hii ya ushindi ilipatikana katika uwanja ule ule mahali ambako, miaka ishirini iliyopita, Israeli walipigwa mbele ya Wafilisti, makuhani wakauawa, na sanduku la Mungu likachukuliwa. Kwa taifa kama ilivyokuwa kwa mtu mmoja mmoja, njia ya utii kwa Mungu ni njia ya usalama na furaha, wakati ile ya uasi huongoza kwenda katika shida na kushindwa. Wafilisti sasa walikuwa wameshindwa kabisa kiasi kwamba walikabidhi ngome zilizochukuliwa kutoka kwa Israeli na kutumika katika vitendo vya vita kwa miaka mingi. Mataifa mengine yalifuata mfano huu, na Waisraeli wakafurahia amani hadi kukaribia mwisho wa utawala wa Samweli.

Ili kwamba tukio lisisahaulike kamwe, Samweli aliweka, kati ya Mispa na Sheni, jiwe kubwa kuwa ukumbusho. Aliliita jina Ebenezeri, “jiwe la msaada,” akiwaambia watu, “Hata sasa Bwana ametusaidia.”

Sura ya 58 – Shule za Manabii

Bwana Mwenyewe alitoa maagizo kuhusu elimu ya Israeli. Uangalizi Wake haukuwa na mipaka katika mambo yao ya dini; kila kitu kilichohusu mafanikio yao ya kiakili au kimwili kilikuwa ni hitaji la majaliwa ya mbingu pia, na lilikuwa katika wigo wa sheria ya mbinguni.

Mungu aliwaamuru Waebrania kuwafundisha watoto wao kuhusu matakwa Yake na kuwafanya watambue utendaji Wake kwa baba zao. Hili lilikuwa moja ya majukumu maalumu ya kila mzazi – jukumu ambalo halikupaswa kupewa mtu mwingine. Mahali pa midomo ya wageni mioyo ya upendo ya baba na mama ilipaswa kutoa maelekezo kwa watoto wao. Mawazo ya Mungu yalitakiwa kuhusishwa katika shughuli za maisha ya kila siku. Kazi kubwa za Mungu alizozifanya wakati wa ukombozi wa watu Wake na ahadi za Mwokozi ajaye mara kwa mara zilitakiwa kuhesabiwa katika nyumba za Israeli; na matumizi ya mifano na alama zilisababisha kutolewa kwa masomo na kuwekwa katika kumbukumbu.

Kweli kuu za majaliwa ya Mungu na za maisha yajayo ziliwekwa ndani ya akili za vijana. Pia walifundishwa kumuona Mungu katika asili na kazi za ufunuo. Nyota za mbinguni, miti na maua ya mwituni, milima mikubwa, vijito vya maji – yote hayo yaliongea kuhusu Muumbaji. Huduma ya kafara na ibada katika hema takatifu na matamko ya manabii yote yalikuwa ni ufunuo wa Mungu.

Hayo ndiyo yalikuwa mafundisho kwa Musa akiwa katika chumba chake huko nyumbani Gosheni; kwa Samweli, kutoka kwa Hana mwaminifu; kwa Daudi, katika hali ya utumwa akiwa ametengwa na nyumba ya baba zake. Hayo pia, yalikuwa ni maisha ya awali ya Kristo akiwa Nazareti; mafundisho hayo ambayo mtoto Timotheo alijifunza kutoka kwenye midomo ya bibi yake aliyeitwa Loisi, na mama yake Yunisi (2 Timotheo 1:5; 3:15), ukweli wa maandiko Matakatifu.

Nafasi zaidi ilitolewa kwa ajili ya kuwafundisha vijana, kwa kuanzishwa kwa shule za manabii. Kama kijana alitamani kutafuta ukweli kwa undani katika neno la Mungu na kutafuta hekima kutoka juu, ili awe mwalimu katika Israeli, shule ilifunguliwa kwa ajili yake. Shule za manabii zilianzishwa na Samweli ili kuwa kinga dhidi ya kuenea kwa uchafu, ili kutoa maadili mema na kukua kiroho kwa vijana, na kukuza mafanikio ya wakati ujao ya taifa kwa kuwa na watu waliohitimu kutenda kwa kumhofu Mungu wakiwa kama viongozi na washauri.

Kwa kukamilisha lengo hili Samweli aliwakusanya vijana ambao walikuwa washika dini, wenye akili, na walikuwa makini na kupenda kujifunza. Hawa waliitwa wana wa manabii. Kadri walipokuwa wanaongea na Mungu na kujifunza neno Lake na kazi Zake, waliongezewa hekima katika nguvu zao za asili kutoka mbinguni. Wafundishaji watu sio tu waliokuwa na ujuzi wa kweli ya mbinguni, lakini wale ambao walikuwa wamefurahia

kuwasiliana na Mungu na kupokea uvuvio maalumu wa Roho wa Mungu. Walifurahia heshima na kuaminiwa na watu, kwa sababu walikuwa na elimu na kushika dini.

Wakati wa siku za Samweli kulikuwa na shule mbili za namna hiyo – moja ilikuwa Rama, nyumbani kwa nabii, na nyingine ilikuwa Kiriath-yearimu, mahali ambako sanduku la Mungu lilikuwepo wakati huo. Shule zingine zilianzishwa baadaye.

Wanafunzi wa shule hizi walijikimu wao wenyewe katika mahitaji yao kwa kuilima ardhi au kwa kazi za ufundi. Katika Israeli hili halikufikiriwa kuwa kitu kigeni au cha kudharauliwa; kwa kweli, ilikuwa ni kosa kuwaruhusu watoto wakue wakiwa wajinga katika kazi za manufaa. Kwa amri ya Mungu kila mtoto alifundishwa kazi, hata kama alikuwa apate elimu ya kumfanya atumike kwenye ofisi takatifu. Wengi wa waalimu wa dini walijipatia mahitaji yao kutokana na kazi za mikono. Hata baada ya mda mrefu wakati wa mitume, Paulo na Aquila waliheshimiwa kwa sababu walipata mahitaji yao kutokana na kazi ya kutengeneza mahema.

Masomo muhimu ambayo yalifundishwa katika shule hizi yalikuwa ni sheria ya Mungu, pamoja na maagizo waliyopewa kutoka kwa Musa, historia takatifu, mziki mtakatifu, na mashairi. Njia za kufundishia zilizotumika katika shule za manabii zinatofautiana na zile zinazotumika katika shule za leo za theolojia, ambapo wanafunzi wengi wanaohitimu wanakuwa na ujuzi mdogo wa Mungu ulio wa kweli na ukweli wa dini kuliko hapo kabla (594) hawajaingia katika shule hizo. Katika shule hizo za zamani lengo kubwa ilikuwa ni kujifunza mapenzi ya Mungu na wajibu wa mwanadamu kwa Mungu. Katika kumbukumbu za historia takatifu kulifuatiliwa hatua na mapito ya Yehova. Kweli kuu zilioonyeshwa kama kivuli zilitolewa, na wakawa na imani katika lengo kuu la utaratibu huo – Mwana Kondoo wa Mungu ambaye atakuja kuichukua dhambi ya ulimwengu.

Roho ya kujitoa ilikuzwa. Sio kwamba wanafunzi walifundishwa wajibu wa kuomba tu, bali pia jinsi ya kumkaribia Muumba, jinsi ya kuwa na imani Kwake, na jinsi ya kufahamu na kutii mafundisho ya Roho Wake. Akili zilizotakaswa zilileta mambo mapya na ya zamani kutoka katika nyumba ya Mungu, na Roho wa Mungu alidhihirishwa katika unabii na nyimbo takatifu.

Muziki ulitumika kwa makusudi matakatifu, ili kuinua mawazo kuwa safi, yawe ya thamani, na kuyakuza, na kuamsha ndani ya nafsi kujitoa na kuwa na shukrani kwa Mungu. Kuna tofauti kubwa kiasi gani kati ya desturi ya zamani na matumizi ya muziki wa sasa unaotolewa mara kwa mara! Ni wengi kiasi gani wanaotumia karama hii ili kujkweza nafsi zao, badala ya kuitumia ili kumtukuza Mungu! Kupenda muziki hupelekea kuondoa uwezo wa kuona hatari katika kujiunga na wapenda ulimwengu katika mikusanyiko ya anasa mahali ambapo Mungu amewakataza watoto Wake kwenda. Hivyo, kile kilicho mbaraka mkubwa kama kitatumika kwa usahihi, kinafanywa kuwa moja ya mawakala wenye

mafanikio ambapo Shetani huvuta akili zitoke katika wajibu wake na kutoka katika kufikiria na kutafakari mambo ya uzima. Muziki unafanya sehemu ya ibada kwa Mungu huko juu, na tunapaswa kujaribu, katika nyimbo zetu za sifa, kufanya kadri iwezekanavyo kufanana na kwaya za mbinguni. Kufundishwa sauti kuliko kuzuri ni sehemu muhimu katika elimu na haipaswi kuachwa. Kuimba, kama sehemu ya huduma za dini, ni kitendo cha kuabudu kama ilivyo kuomba.

Moyo unapaswa kuguswa na roho ya wimbo ili kutoa maelezo sahihi. Ni tofauti kubwa kiasi gani kati ya shule zilizofundishwa na manabii na taasisi zetu za leo za kufundishia! Ni shule chache kiasi gani ambazo hazitawaliwi na kanuni na desturi za ulimwengu! Kuna upungufu wa kukataza na kuhimiza nidhamu. Uwepo wa ujinga wa neno la Mungu kwa watu wanaojiita Wakristo ni wa kutisha. Maongezi ya kawadia, maoni, hupita katika maagizo ya maadili na dini. Haki na rehema za Mungu, uzuri wa utakatifu na (595) uhakika wa zawadi kwa watendao mema, tabia mbaya ya dhambi na uhakika wa matokeo yake, hayaingii akilini mwa vijana. Muungano na waovu unawaelekeza vijana katika njia za makosa, ubadhirifu, na uvunjaji wa kanuni za maadili.

Je, hakuna masomo ambayo waelimishaji wa siku zetu wanaweza kujifunza kwa manufaa kutoka katika shule za zamani za Waebrania? Aliyemuumba mwanadamu alitoa mahitaji kwa ajili ya maendeleo ya mwili na akili na roho. Kwa hiyo, mafanikio ya kweli katika elimu yanategemea uadilifu ambao watu wanao katika mpango wa Muumbaji.

Lengo la kweli la elimu ni kurudisha sura ya Mungu ndani ya nafsi. Hapo mwanzo Mungu alimuumba mtu kwa mfano wake. Aliweka ndani yake ubora. Akili yake ilikuwa sawa, na nguvu zake zote zilikuabaliana. Lakini Anguko na madhara yake yameharibu zawadi hizi. Dhambi imeleta makosa na hata kufutilia mbali sura ya Mungu ndani ya mwanadamu. Mpango wa ukombozi uliletwa ili kurudisha hili, na maisha ya rehema yakatolewa kwa mwanadamu. Lengo la maisha ni kumrejesha katika ukamilifu ambao alikuwa ameumbwa hapo mwanzo – lengo ambalo linamhusu kila mmoja. Ni kazi ya wazazi na waalimu, katika kuwafundis vijana, kushirikiana na lengo la mbingu; na kwa kufanya hivyo wanakuwa ni “watendakazi pamoja na Mungu.” 1 Wakorintho 3:9.

Uwezo tofauti walionao wanadamu – wa akili, na roho na mwili – wamepewa na Mungu, ili kuutumia na kufikia kuwa na ujuzi wa juu zaidi kadri iwezekanavyo. Lakini hili haliwezi kufanyika kwa ubinafsi na malezi tofauti; maana tabia ya Mungu, ambaye tunatakiwa kuwa mfano Wake, ni ya ukarimu na upendo. Kila uwezo wa kufanya jambo, kila sifa, ambayo Muumba ametupatia unapaswa kutumika kwa ajili ya utukufu Wake na kuwainua wanadamu wenzetu. Na katika kutumika huko kunapatikana usafi, tabia nzuri na furaha.

Kama kanuni hizi zingepewa angalizo ambazo umuhimu wake unahitajika, kungekuwa na badiliko katika baadhi ya mbinu za elimu. Badala ya kuwa na majivuno na matarajio ya

ubinafsi, kwa kuwa na roho ya kuigiza, waalimu wangejaribu kuamsha roho ya kupenda mema na kweli na furaha – na kuamsha nia ya kuwa na akili zaidi. Mwanafunzi angetafuta kuendeleza karama za Mungu ndani yake, na sio kujifanya bora zaidi yaw engine, bali kutimiza lengo la Muumba na kupokea mfano Wake. Badala ya kuelekezwa katika (596) viwango vya kidunia, au kupekewa kuwa na nia ya kujikweza, ambapo nia hiyo hudhoofisha na kupunguza uwezo, akili ingeelekezwa kwa Muumba, ili kumjua na kufanan naye. “Kumcha Bwana ni mwanzo wa hekima; Na kumjua Mtakatifu ni ufahamu.” Mithali 9:10. Kazi kubwa katika maisha ni kujenga ha

tabia, na kumjua Mungu ndio msingi wa elimu yote ya kweli. Kutoka ufahamu huu na kujenga tabia sambamba na ufahamu huo linapaswa kuwa lengo la mwalimu. Hivyo mtunga Zaburi anasema, “Maagizo yako ni ya haki;” na “kwa mausia yako najipatia ufahamu.” Zaburi 119:172, 104. Mungu amejifunua kwetu katika neno Lake na katika kazi ya uumbaji. Kupitia vitabu vilivyovuviwa na kitabu cha asili tunapaswa kupata ufahamu wa Mungu.Ni kanuni ya akili kwamba hukamata masomo ambayo imedumu kufundishwa. Kama ikiwa imejazwa na mambo ya kawaida tu, itadhoofika. Kama haikuzoezwa kutatua maswali magumu, baada ya muda itapoteza nguvu ya kukua. Kama nguvu ya kufundishia Biblia haina mpinzani.

Katika neno la Mungu akili hupata masomo ya kufikirika zaidi, hamu ya kutaka kujua zaidi. Biblia ni historia inayofundisha ambayo wanadamu wanayo. Ilikuja ikiwa safi kutoka katika chemchemi ya ukweli wa uzima, na mkono wa mbinguni umetunza usafi wake katika vizazi vyote. Humulika hata wakati wa siku nyingi zilizopita, ambapo mwanadamu anatafuta asiweze kufika. Katika neno la Mungu tunapata kujua nguvu iliyoweka msingi wa dunia na kutandaza mbingu. Ni hapa pekee tunapoweza kupata historia ya kizazi chetu ambayo haijachafuliwa na hisia na kiburi cha wanadamu. Hapa kuna ukumbusho wa mapigano, kushindwa, na ushindi wa watu wakuu wa ulimwengu huu ambao haukuwahi kujulikana. Hapa maswali makubwa ya wajibu na hatima hufunuliwa. Pazia linalotenganisha ulimwengu wa vinavyoonekana na visivyoonekana limeinuliwa, na tunaona vita za nguvu zinazopingana kati ya wema na uovu, tokea mwanzo wa kuingia kwa dhambi hadi ushindi wa mwisho wa haki na kweli; na yote ni ufunuo wa tabia ya Mungu. (599) Katika kutafakari kwa kicho ukweli uliotolewa katika neno Lake akili ya mwanafunzi inaletwa katika mawasiliano na akili isiyo na mwisho. Kujifunza huko hakutasafisha tu tabia iliyochafuliwa, lakini hakutashindwa kupanua na kukuza nguvu ya akili.

Mafundisho ya Biblia yana uhai katika mafanikio ya mwanadamu katika mahusiano yote ya maisha haya. Hufunua kanuni ambazo ni jiwe la pembeni la mafanikio ya taifa – kanuni ambazo mafanikio ya jamii yamefungwa humo, na ambazo ni ulinzi wa familia – kanuni ambazo bila hizo mwanadamu hawezi kupata utumikaji sahihi, furaha, na heshima katika maisha haya, au anaweza kutumaini kupata katika wakati ujao, maisha yasiyo na

kifo. Hakuna nafasi katika maisha, hakuna hatua ya uzoefu wa mwanadamu, ambapo mafundisho ya Biblia siyo ya muhimu katika maandalizi. Kwa kujifunza na kutii, neno la Mungu linaweza kuwapa wanadamu wa ulimwengu akili imara na zinazofanya kazi kuliko yatakavyofanya masomo yote ya filosofia ya kibinadamu. Litawapa watu nguvu na tabia imara, mtazamo na maamuzi sahihi – watu ambao watakuwa wanaheshimiwa na Mungu na kuwa mbaraka kwa ulimwengu.

Katika kujifunza sayansi tunapata ufahamu wa Muumba. Sayansi yote ya kweli ni tafsiri ya maandishi ya mkono wa Mungu katika ulimwengu yakinifu. Sayansi huleta kutokana na uvumbuzi wake ushahidi mpya wa hekima na nguvu za Mungu. Vikifahamika vizuri, vyote viwili, kitabu cha asili na neno lililoandikwa hutufahamisha kuhusu Mungu na kutufundisha kitu kuhusu hekima na kanuni ambazo kwazo Anatenda kazi.

Mwanafunzi anapaswa kuongozwa ili kumuona Mungu katika kazi zote za uumbaji. Waalimu wanapaswa kuiga mfano wa Mwalimu Mkuu, ambaye kutoka katika picha zinazojulikana za asili alitoa mifano ambayo inarahisisha mafundisho Yake na kuvutia zaidi ndani ya akili za wasikilizaji Wake. Ndege wanaoruka katika matawi yenye majani, maua ya kondeni, miti mikubwa, nchi izaayo matunda mengi, mbegu iotayo, nchi isiyotoa matunda, jua linalozama likimulika katika mbingu kwa miali yake – yote yalitumika kama njia ya kuelekeza. Aliunganisha kazi za Muumba zinazoonekana na maneno ya uzima ambayo aliyasema, ili kwamba kila wakati vitu hivi vitakapoonekana katika macho ya wasilizaji Wake, mawazo yao yageuzwe kuelekea katika masomo ya kweli aliyoziunganisha navyo.

Muhuri wa Mungu, ulioonyeshwa katika kurasa za ufunuo, unaonekana katika milima mikubwa, mabonde yenye rutuba, bahari pana na zenye kina kirefu. Vitu vya asili huzungumza kwa mwanadamu upendo wa Muumba wake. Ametuunganisha na Yeye kwa ishara zisizohesabika katika mbingu na dunia. Ulimwengu huu sio wote wenye huzuni na taabu, “Mungu ni pendo,” kumeandikwa katika kila jicho la ua, katika petali za kila ua, na katika kila shina la jani. Ingawa laana ya dhambi ilisababisha nchi itoe michongoma na miiba, kuna maua kwenye michongoma na miiba yaliyofichwa na maua mazuri. Kila kitu katika asili hudhihirisha upendo, ulinzi wa Baba yetu Mungu na nia Yake ya kuwafanya watoto Wake wawe na furaha. Makatazo Yake na amri Zake hazikukusudiwa kuonyesha mamlaka Yake tu, lakini kwa kila afanyacho ana nia njema kwa watoto Wake anaowatazama. Hataki kuwafanya waache kitu chochote ambacho kingekuwa kwa ajili ya kile wanachokitaka kuwa nacho.

Mawazo ambayo yapo katika baadhi ya madarasa kwenye jamii, kwamba dini haifai kuhusiana na afya au furaha katika maisha haya, ni moja ya makosa makubwa. Maandiko yanasema, “Kumcha Bwana huelekea uhai; Atakaa ameshiba, hatajiliwa na ubaya.” Mithali 19:23. “Ni nani mtu yule apendezwaye na uzima, Apendaye siku nyingi apate kuona mema? Uuzuie ulimi wako na mabaya, na midomo yako na kusema hila. Uache mabaya,

ukatende mema, Utafute amani ukaifuatie.” Zaburi 34:12-14. Maneno ya hekima “ni uhai na afya ya mwili wao wote.” Mithali 4:22.

Dini ya kweli humleta mtu katika kukubaliana na sheria za Mungu, kimwili, kiakili na kiroho. Hufundisha kujikana nafsi, upole, kiasi.

Dini hutia nguvu akili, husafisha ladha, na hutakasa hukumu.

Huifanya roho kuwa mshirika wa usafi wa mbinguni. Imani katika upendo wa Mungu na utawala wa majaliwa hufanya mzigo wa mashaka na uangalizi kuwa mwepesi. Huujaza moyo furaha na kutoa ridhaa katika mambo makubwa au madogo. Dini huelekeza moja kwa moja kuwa na afya njema, kuongeza uhai, na kufuhaia mibaraka yake kwa kiasi kikubwa. Hufungua ndani ya nafsi chemchemi ya furaha isiyokoma. Wale waliomkataa Kristo wangejua kwamba ana vitu ambavyo ni vizuri kuliko wanavyovipata wao wenyewe. Mwanadamu anafanya madhara makubwa na kuvunja haki katika nafsi yake mwenyewe wakati anapofikiri na kutenda kinyume na mapenzi ya Mungu. Hakuna furaha ya kweli inayoweza kupatikana kupitia njia iliyokatazwa na Yeye anayejua kilicho kizuri, na ambaye anapanga kuhusu mambo mazuri kwa viumbe Wake. Njia ya uasi huongoza kuelekea kwenye taabu na uharibifu; lakini njia za hekima “ni njia za kupendeza sana, Na mapito yake yote ni amani.” Mithali 3:17.

Mafundisho ya kimwili na kidini yaliyofundishwa kwenye shule za Waebrania yanaweza kuwa na manufaa yakifundishwa. Thamani ya mafundisho hayo haikubaliwi. Kuna uhusiano wa karibu kati ya akili na mwili, na ili kufikia kiwango cha juu kabisa katika maadili na akili sheria inayotawala miili yetu inapaswa kushikwa. Ili kupata tabia nzuri na imara, nguvu za kimwili na kiakili zinapaswa kutumika na kukuzwa. Ni somo gani lililo muhimu kwa kijana kuliko lile linalokitibu kiumbe hiki cha ajabu ambacho Mungu ametupatia, na somo la sheria ambapo kitadumu katika afya?

Na sasa, kama ilivyokuwa katika siku za Israeli, kila kijana anapaswa kufundishwa wajibu wa kutenda kazi katika maisha. Kilammoja anapaswa kupata ujuzi wa katika tawi la kazi za mikono ambapo, akihitajika, ataweza kupata jinsi ya kuishi. Hili ni muhimu, sio tu kama ulinzi dhidi ya mabadiko ya hali au kubadilika kwa bahati katika maisha, lakini katika kukua kimwili, kiakili, na kimaadili. Hata kama ingethihirika kwamba mtu hatapatwa na hali ya kufanya kazi za mikono kwa ajili ya mahitaji yake, lakini bado anatakiwa kufundishwa kufanya kazi. Bila mazoezi ya mwili, hakuna hata mmoja anayeweza kuwa na afya nzuri; na nidhamu katika mpangilio wa kazi ni muhimu katika kupata nguvu ya akili na tabia njema.

Kila mwanafunzi anapaswa kuweka nafasi kila siku kwa ajili ya kufanya kazi. Hivyo mazoea katika kufanya kazi yatakuzwa na roho ya kujitegemea itatiwa moyo, wakati kijana atakingwa na uovu mwingi na mazoea yanayodhoofisha ambayo mara kwa mara ni

matokeo ya uzembe. Na hili ni katika kutekeleza msingi wa lengo la elimu, maana katika kusisitiza kufanya kazi, juhudi, na usafi tunaungana na Muumba.

Hebu vijana waongozwe kutambua lengo la kuumbwa kwao, kumheshimu Mungu na kuwabariki wanadamu wenzao; hebu waone upendo ambao Baba wa mbinguni ameuonyesha kwao, na hatima ambayo nidhamu katika maisha haya itawaandalia, heshima ambayo wameitiwa, hata kuwa wana wa Mungu, na maelfu watageuka na watadharau malengo ya ubinafsi na anasa ambazo zimewazingira. Watajifunza kuchukia dhambi na kuachana nayo, sio tu kwa kutumainia zawadi au hofu ya adhabu, lakini kutokana na hali ya kujua msingi wake, kwa sababu itapunguza nguvu zao walizopewa na Mungu, doa na (602) uchafu katika ujana wao unaofanana na Mungu.

Mungu hawataki vijana wasiwe wachunguzi. Vitu vinavyoifanya tabia ya mtu iwe na mafanikio na kuheshimiwa na watu – tamaa isiyorudi nyuma kwa ajili ya mambo mazuri, nia isiyoshindwa, juhudi kubwa, uvumilivu usiochoka – haviwezi kuangushwa. Kwa neema ya Mungu huelekezwa kwenye vitu vya juu zaidi kuliko matakwa ya mda kama vile mbingu zilivyo juu zaidi kuliko dunia.

Na elimu iliyoanzia katika maisha haya itaendelea katika maisha yajayo. Siku kwa siku kazi za ajabu za Mungu, ushahidi wa hekima Yake na nguvu katika kuumba na kuuweka ulimwengu, siri ya upendo usio na mwisho na hekima katika mpango wa ukombozi, utafungua akili katika upya mzuri. “Jicho halikuyaona wala sikio halikusikia, wala hayakuingia katika moyo wa mwanadamu, mambo ambayo Mungu aliwaandalia wampendao.” 1 Wakorintho 2:9. Hata katika maisha haya tunaweza kukamata hali ya uwepo Wake na tunaweza kuonja furaha ya kuwasiliana na Mbinguni, lakini utimilifu wa furaha yake na mbaraka utafikiwa baadaye. Umilele pekee unaweza kufunua hatima yenye utukufu ambayo mwanadamu, atakaporejeshwa katika mfano wa Mungu, anaweza kuupata.

Sura ya 59 – Mfalme wa Kwanza wa Israeli

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 8 hadi 12.

Serikali ya Israeli iliongozwa kwa Jina na mamlaka ya Mungu. Kazi ya Musa, ya wazee sabini, ya watawala na waamuzi, ilikuwa ni kusimamia sheria ambazo Mungu aliwapatia; hawakuwa na mamlaka ya kutunga sheria kwa ajili ya taifa. Hili lilikuwa, na iliendelea kuwa, sharti la uwepo wa Israeli kama taifa. Kutoka kizazi hata kizazi watu waliovuviwa na Mungu walitumwa kuwaagiza watu na kuwaelekeza katika kutekeleza sheria.

Bwana aliona kwamba Israeli watataka wawe na mfalme, lakini hakukubali kuleta mabadiliko katika kanuni ambazo kwazo taifa lilianzishwa. Mfalme angekuwa amechukua nafasi ya Mungu Aliye juu. Mungu alipaswa atambuliwe kuwa kichwa cha taifa, na sheria Yake ilipaswa kutekelezwa kuwa kama sheria kuu ya nchi *(Tazama kiambatanisho namba 8).

Wakati Waisraeli walipoweka makazi Kanaani kwa mara ya kwanza walitambua kanuni za serikali ya kupata maagizo ya moja kwa moja kutoka kwa Mungu, na taifa lilipata mafanikio likiwa chini ya utawala wa Yoshua. Lakini kuongezeka kwa watu na kuingiliana na mataifa mengine kulileta mabadiliko. Watu walichukua nyingi ya desturi za wapagani majirani zao na hivyo wakaondoa kwa kiasi kikubwa upekee wao katika tabia takatifu. Taratibu walipoteza kicho kwa Mungu na wakakoma kuthamini heshima ya wao kuwa watu Wake wateule. Wakiwa wamevutiwa na sherehe za kimila na maonyesho ya wafalme wa kipagani, walichoka kuwa katika hali yao ya kawaida. Wivu na chuki zikaanza kati ya makabila.

Kutokukubaliana kwa ndani kukawafanya kuwa dhaifu; waliendelea kuwa katika hali ya kuvamiwa na maadui zao wapagani, na watu wakawa wanaamini kwamba ili kuendelea kuwa na msimamo wao kati ya mataifa, makabila yanapaswa kuungana na kuwa chini ya serikali moja. Walivyoachana na sheria ya Mungu, walitamani wawe huru kutoka katika utawala wa Mtawala wa mbinguni; na hivyo hitaji la mfalme likaenea katika Israeli yote. Tangu siku za Yoshua serikali lilikuwa halijaongozwa kwa hekima kubwa na mafanikio kiasi hicho kama ilivyokuwa chini ya utawala wa Samweli.

Akiwa amewekwa na mbingu na kuwa chini ya ofisi tatu za mwamuzi, nabii, na kuhani, alifanya kazi bila kuchoka na bila kuwa na ubinafsi kwa ajili ya mafanikio ya watu wake, na taifa lilifanikiwa likiwa chini ya hekima na utawala wake. Utaratibu ulikuwa umerejeshwa, wema kukuzwa, na roho ya kutokuridhika ilishughulikiwa kwa wakati. Lakini akiwa na umri mkubwa nabii alilazimishwa kushirikiana na wengine kuhusu shughuli za serikali, na aliwateua watoto wake wa kiume wawili ili wawe wasaidizi wake. Wakati Samweli aliendelea na majukumu yake huko Rama, vijana waliwekwa huko Beer-sheba, ili kusimamia haki miongoni mwa watu karibu na mpaka wa kusini mwa nchi.

Ilikuwa ni kwa ukubali wa taifa kwamba Samweli aliwachagua watoto wake wa kiume wawili katika ofisi, lakini hawakuonekana kuwa wanafaa kuwa chaguo la baba yao. Bwana alitoa maagizo maalumu kwa watu Wake kupitia kwa Musa, kwamba watawala wa Israeli wanapaswa kuamua kwa haki, kuwatendea haki wajane na yatima, na wasichukue rushwa. Lakini watoto wa Samweli "hawakuenda katika njia zake, bali waliziacha, ili wapate faida. Wakapokea rushwa na kupotosha hukumu." Watoto wa nabii hawakusikia na kushika amri ambazo alitafuta kuziingiza akilini mwao. Hawakuiga usafi, maisha yasiyo ya ubinafsi ya baba yao. Maonyo yaliyotolewa kwa Eli hayakuwa na nguvu katika mvuto wa Samweli iliyokusudiwa kufanya.

Kwa kiasi fulani aliwapendelea watoto wake, na matokeo yakaonekana katika tabia na maisha. Kutokuwa na haki kwa hawa waamuzi kulisababisha kutokuridhika kwingi, na visingizio vikatolewa kwa kutakamabadiliko ambayo kwa mda mrefu waliyataka kwa siri. "Ndipo wazee wote wa Israeli wakakutana pamoja, wakamwendea Samweli huko Rama; wakamwambia, Angalia, wewe umekuwa mzee, na wanao hawaendi katika njia zako; basi, tufanyie mfalme, mfano wa mataifa yote." Matatizo ya unyanyasaji wa watu hayakupelekwa kwa Samweli.

Kama utendaji muovu wa watoto wake ungejulikana kwake, angewaondoa bila kuchelewa; lakini hili halikuwa jambo ambalo waombaji walilitaka. Samweli aliona kwamba msukumo wao haswa ulikuwa ni kutokuridhika na kiburi, na kwamba matakwa yao yalikuwa ni matokeo ya makusudi na lengo walilodhamiria. Hapakuwa na malalamiko yaliyotolewa dhidi ya Samweli. Wote walitambua uadilifu na (605) hekima ya uongozi wake; lakini nabii mwenye umri mkubwa aliliona ombi kuwa ni namna ya kumkosoa yeye mwenyewe, na juhudi za moja kwa moja za kumuweka kando. Hata hivyo, hakuonyesha hisia zake; hakuonyesha kuchoshwa na kauli zao, lakini alilipeleka jambo hilo kwa Bwana kwa njia ya maombi na kutafuta ushauri Kwake pekee.

Bwana akamwambia Samweli, "Isikilize sauti ya watu hawa katika kila neno watakalokuambia; kwa maana hawakukukataa wewe, bali wamenikataa mimi , ili nisiwe mfalme juu yao. Kwa kadri ya matendo yote waliyonitenda tokea siku ile nilipowatoa katika Misri hata leo. Kwa kuniacha mimi, na kuitumikia miungu mingine, ndivyo wanavyokutenda wewe." Nabii alikemewa kwa kuhuzunika juu ya mwenendo wa watu kwake kama yeye mwenyewe. Hawakuwa wameonyesha kutokuwa na heshima kwake, bali kwa mamlaka ya Mungu, ambaye aliteua watawala wa watu Wake. Wale wanaodharau na kumkataa mtumishi mwaminifu wa Mungu wanaonyesha dharau, sio tu kwa mwanadamu, lakini kwa Bwana aliyemtuma.

Ni maneno ya Mungu, maonyo Yake na ushauri, ambayo hutumwa karibu; ni mamlaka Yake ndiyo hukataliwa. Siku za mafanikio makubwa ya Israeli zilikuwa siku walipokuwa wanamtambua Yehova kuwa Mfalme wao – wakati sheria na serikali ambayo aliianzisha ilichukuliwa kuwa ndiyo nzuri kuliko za matafa mengine yote. Musa aliwaambia Israeli

kuhusu amri za Bwana: “Maana hii ndiyo hekima yenu na akili zenu, machoni pa mataifa watakaozisikia amri hizi zote, nao watasema, Hakika taifa hili kubwa ni watu wenye hekima na akili.” Kumbukumbu la Torati 4:6. Lakini kwa kuachana na sheria ya Mungu Waebrania walishindwa kuwa watu wa Mungu aliotaka kuwafanya, na kisha maovu yote ambayo yalikuwa ni matokeo ya dhambi yao wenyewe na upumbavu walisingizia kuwa ni kwa sababu ya serikali ya Mungu. Hivyo wakapofushwa kabisa na dhambi.

Bwana alisema, kupitia manabii Wake, kwamba Israeli watatawaliwa na mfalme; lakini haimaanishi kwamba mfumo huu wa serikali uliwafaa au ulitokana na mapenzi Yake. Aliwaruhusu watu wafuate uchaguzi wao, kwa sababu walikataa kuongozwa na mashauri Yake. Hosea aliwaambia kwamba Mungu aliwapa mfalme kwa sababu ya hasira Yake. Hosea 13:11. Wakati watu wanapochagua kuwa na njia zao wenyewe, bila kutafuta ushauri kwa Mungu, au kinyume na mapenzi Yake yaliyofunuliwa, mara kwa mara huwapa kutokana na matakwa yao, ili kwamba, kupitia uchungu wa uzoefu utakaofutia, waone (606) upumbavu wao na kutubu dhambi yao. Kiburi na hekima za kibinadamu zitathibitisha hatari kwa kuzitegemea katika kuongoza. Kile ambacho moyo unatamani kinyume na mapenzi ya Mungu mwishoni kitaonekana kuwa ni laana badala ya mbaraka.

Mungu anawataka watu Wake wamtazame Yeye peke yake kama mtoa sheria na chanzo cha nguvu zao. Wakiwana na utegemezi kwa Mungu, watadumu kusogezwa karibu naye. Watakuzwa na kuwa wema, wakifaa katika hitimisho ya juu ambayo amewaita kama watu Wake wateule. Lakini wakati mtu amewekwa kwenye kiti cha enzi, itafanya akili za watu zigeuke na kuwa mbali na Mungu. Watategemea zaidi nguvu za kibinadamu, na kidogo nguvu za mbinguni, na makosa ya mfalme wao yatawafanya watende dhambi na kulitenga taifa na Mungu.

Samweli aliagizwa kukubali ombi la watu, lakini awaonye kwamba Bwana hakukubaliana nao, na kuwajulisha matokeo ya utendaji wao. “Naye Samweli akawaambia wale watu waliotaka mfalme maneno yote ya Bwana.” Aliweka kwa uaminifu mizigo ambayo itawekwa juu yao, na kuonyesha tofauti kati ya taifa hilo la ukandamizaji na taifa lao lililokuwepo wakati huo lililokuwa huru na hali ya mafanikio. Mfalme wao ataiga sherehe za anasa za wafalme wengine, kuunga mkono kile kitakachokuwa kiovu kwa utu wao na mali zao litakuwa ni jambo la lazima. Vijana wao wazuri watatakiwa na mfalme kwa ajili ya kumtumikia. Watafanywa wawe wapanda magari na wapanda farasi na kukimbia mbele zake.

Watajaza nafasi za jeshi lake, na watatakiwa kumlimia mashamba yake, kuvuna mavuno yake, na kutengeneza vifaa vya vita kwa ajili ya utumishi wake. Mabinti wa Israeli watachukuliwa kwa ajili ya kuuza vitu vitamu na kutengeneza mikate kwa ajili ya nyumba ya mfalme. Ili kutegemeza hali yake ya kifalme atawanyang`anya ardhi zao nzuri, zilizotolewa kwa watu na Yehova Mwenyewe. Watumishi wao wa thamani pia, na ng`ombe wao, atawachukua, na “kuwafanyisha kazi.” Zaidi ya yote haya, mfalme atataka

sehemu ya kumi ya vipato vyao, faida ya kazi zao, au mazao ya ardhi yao, “mtakuwa watumishi wake,” alihitimisha nabii. “Nanyi mtalia siku ile kwa sababu ya mfalme wenu mliyejichagulia; Bwana asiwajibu siku ile.” Hata kama mzigo wa kutoza kodi uwe mzito kiasi gani, mara mfalme atakapowekwa, hawataweza kuukataa.

Lakini watu walirudisha jibu, “Sivyo hivyo; lakini tunataka kuwa na mfalme juu yetu; ili sisi nasi tufanane na mataifa yote; tena ili mfalme wetu atuamue, tena atoke mbele yetu na kutupigia vita vyetu.” Tufanane na mataifa yote.” Waisraeli hawakutambua kwamba kuwa katika hali hiyo ya kuwa tofauti na mataifa mengine ilikuwa ni fursa pekee na mbaraka. Mungu aliwatenga Waisaeli kutoka kwa kila watu, ili kuwafanya hazina Yake pekee. Lakini, wakidharau heshima hii kubwa, walikuwa na juhudi katika kutaka kuiga mfano wa wapagani! Na bado hitaji la kutaka kufanana na utendaji wa kiulimwengu na desturi linaendelea kuwepo kwa watu wa Mungu.

Kadri wanapomuacha Bwana wanatamani kupata faida na heshima ya ulimwengu. Wakristo wanadumu kutafuta kuiga vitendo vya wale wanaomwabudu mungu wa ulimwengu huu. Wengi wanasema kwamba kwa kuungana na ulimwengu na kufanana na desturi zao wanaweza kuwa na mvuto mzuri kwa wale wasiomcha Mungu. Lakini wote wanaoshikilia msimamo huo hujitenga na chanzo cha nguvu zao. Kwa kuwa marafiki wa ulimwengu, wanakuwa maadui wa Mungu. Kwa ajili ya kutaka heshima ya dunia wanatupilia mbali heshima isiyoweza kuelezeka ambayo Mungu amewaitia, ya kuonyesha sifa zake aliyetuita kutoka gizani na kuingia katika nuru Yake ya ajabu. 1 Petro 2:9.

Kwa huzuni kubwa Samweli alisikiliza maneno ya watu; lakini Bwana alimwambia, “Isikilize sauti yao, ukawafanyie mfalme.” Nabii alifanya wajibu wake. Aliwapa onyo kwa uaminifu, na wakalikataa. Kwa moyo mzito aliwaondoa watu, na yeye akatoweka ili kwenda kufanya maandalizi makubwa ndani ya serikali.

Maisha ya Samweli ya usafi na kujitoa bila kuwa na ubinafsi yalikuwa na onyo linaloendelea kuwepo kwa makuhani walio na ubinafsi na wazee na kwa wenye kiburi, mkutano wa Israeli. Ingawa hakuonyesha majivuno na kujisifu, kazi yake inafanana na ya Mbinguni. Aliheshimiwa na Mwokozi wa ulimwengu, ambaye chini ya uongozi Wake, alilitawala taifa la Kiebrania. Lakini watu walichoshwa na uadilifu na kujitoa kwake; waliyadharau mamlaka yake na walimkataa kuwa kama mwanadamu atakayewatala kama mfalme.Katika tabia ya Samweli tunaona taswira ya kufanana na Kristo. Yalikuwa ni maisha safi ya Mwokozi wetu ndiyo yaliyomkasirisha Shetani.

Maisha hayo yalikuwa na nuru ya ulimwengu, na yalifunua tabia ya uovu ndani ya mioyo ya wanadamu. Ulikuwa ni utakatifu (608) wa Kristo ulioamsha dhidi Yake moyo wa ukatili kwa watu wenye mfano wa utaua. Kristo hakuja na utajiri na heshima ya dunia, bado kazi alizozifanya zilimfanya aonekane kuwa na nguvu kubwa kuliko zile za wakuu wa kibinadamu. Wayahudi walimtazamia Masihi ili kuvunja nira ya watesi, hata hivyo

bado walipendelea dhambi ambazo zilikuwa zimewafunga shingoni mwao. Kama Kristo angekumbatia dhambi zao na kusifia kicho chao wangemkubali kuwa mfalme wao; lakini hawakustahimili maonyo yake yasiyo na woga kwa uovu wao. Uzuri wa tabia ambapo kicho, usafi, na utakatifu hutawala, ambao hauoni chuki isipokuwa katika dhambi, waliudharau. Hivyo imekuwa katika kila kizazi cha ulimwengu. Nuru kutoka mbinguni huleta hukumu kwa wote wanaokataa kutembea katika nuru hiyo. Wanapokemewa kwa kutolewa mfano wa wale wanaochukia dhambi, unafiki unakuwa ni chombo cha Shetani ili kuwanyanyasa na kuwatesa waaminifu. “na wote wapendao kuishi maisha ya utauwa katika Kristo Yesu wataudhiwa.” 2 Timotheo 3:12.

Ingawa serikali ya Israeli yenye mfumo wa ufalme ilisemwa katika unabii, Mungu alijiwekea haki ya kuchagua mfalme wao. Hadi hapo Waebrania walikuwa wanaheshimu mamlaka ya Mungu na kumuachia kazi ya uchaguzi yote. Uchaguzi ukamwangukia Sauli, mtoto wa Kishi, wa kabila ya Benjamini.

Sifa za utu za mfalme ajaye zilitakiwa awe mtu wa kuwafurahisha mioyo yenye kiburi ambayo ilisukumwa na kuwa na hitaji la mfalme. “Katika wana wa Israeli hakuwako mzuri kuliko yeye.” 1 Samweli 9:2. Mzuri na muadilifu, katika maisha, mpole na mrefu, alionekana kama aliyezaliwa kwa ajili ya kutoa amri. Hata hivyo pamoja na mvuto huo wa nje, Sauli alikuwa maskini wa sifa ambazo zilikuwa za hekima ya kweli. Katika ujana wake hakuwa amejifunza kutawala haraka zake, mwenye hisia kali; kamwe hakuwahi kuhisi kuwa na nguvu za kufanywa upya katika neema ya mbinguni.

Sauli alikuwa ni mtoto wa jumbe aliyekuwa mwenye nguvu na tajiri, hata hivyo kutokana na kuwa katika hali ya kawaida akiwa na baba yake alinyenyekezwa katika majukumu ya kuwa mume. Baadhi ya wanyama wa baba yake wakiwa juu ya milima, Sauli aliwafata akiwa na mtumishi ili kuwatafuta. Waliwatafuta kwa siku tatu bila mafanikio, wakati, walipokuwa si mbali na Rama *(Tazama kiambatanisho namba 9) nyumbani kwa Samweli, mtumishi alipendekeza kwamba waulize wamuulize nabii kuhusu kupotelewa na (609) mali. “Tazama mkononi mwangu nina robo ya shekeli ya fedha,” alisema, “nitampa huyo mtu wa Mungu fedha hiyo, atuambie njia yetu.” Hili lilikuwa ni kutokana na desturi za wakati huo. Mtu anayemkaribia mtu mwenye cheo cha juu au ofisi, alimpa kitu kidogo, kuonyesha heshima.

Walipofika karibu na mji walikutana na wasichana waliotoka kuteka maji, na wakawauliza watampata wapi Mwonaji. Kwa kujibiwa waliambiwa kwamba huduma ya kidini ilikuwa inakaribia kufanyika, kwamba nabii alikuwa amekwisha fika, kulikuwa na huduma ya kutoa kafara “mahali pa juu,” na baadaye kufanyika sikukuu ya kafara. Mabadiliko makubwa yalikuwa yamefanyika chini ya utawala wa Samweli. Wakati wito wa Mungu ulipomwijia huduma za hema takatifu zilifanyika kwa dharau. “Hao watu walidharau sadaka ya Bwana” 1 Samweli 2:17. Lakini ibada kwa Mungu kwa sasa ilifanyika katika nchi yote, na watu walionyesha kuwa na hamu ya huduma za kidini.

Kukiwa hakuna huduma katika hema ya kukutania, kwa wakati huo kafara zilitolewa kila mahali; na miji ya makuhani na Walawi, mahali ambako watu walipata maagizo, ilichaguliwa kwa makusudi haya. Eneo lililoinuka zaidi katika miji hiyo ndilo lililochaguliwa kwa ajili ya kutolea kafara, na hivyo paliitwa “mahali pa juu.”

Katika lango la mji Sauli alikutana na nabii mwenyewe. Mungu alimfunulia Samweli kwamba wakati huo mfalme wa Israeli aliyechaguliwa atajiweka mbele zake. Walipokuwa wamesimama uso kwa uso, Bwana alimwambia Samweli, “Huyu ndiye niliyekuambia habari zake, huyu ndiye atakayewatawala watu Wangu.”

Katika swali la Sauli, “Tafadhali, niambie, nyumba ya mwonaji iko wapi,” Samweli alijibu, “Mimi ndimi mwonaji.” Akimhakikishia kwamba wanyama waliopotea wamepatikana, alimwambia asubiri na ahudhuria sherehe, wakati huo huo akimpa siri ya hatma kubwa iliyo mbele yake: “Na yote yaliyotamanika katika Israeli amewekewa nani? Si wewe, na nyumba yote ya baba yako?” Moyo wa msikilizaji ulisisimka kutokana na maneno ya nabii. Hakuweza kuona kingine ila umuhimu wake, maana hitaji la mfalme lilikuwa ni jambo lililoleta hamu katika taifa lote. Hata hivyo akiwa na moyo wa kujishusha Sauli alijibu, “Je, mimi si Mbenyamini, mtu wa kabila iliyo ndogo kuliko kabila zote za Israeli? na jamaa yangu si ndogo kuliko jamaa zote za kabila ya Benyamini? Kwa nini basi, kuniambia hivyo?”

Samweli alimuongoza mgeni katika eneo la mkutano, ambapo wakuu wa mji walikuwa wamekusanyika. Miongoni mwao, kwa maagizo ya nabii, Sauli aliwekwa mahali pa (610) heshima, na wakati wa sherehe chaguo la sehemu nzuri iliwekwa mbele yake. Baada ya kwisha sherehe, Samweli alimchukua mgeni wake hadi nyumbani kwake, na hapo, juu ya paa la nyumba, aliongea naye, na hivyo kumuandaa, kwa kiasi fulani, kwa ajili ya kituo chake cha juu.

Wakati Sauli alipoondoka, mapema asubuhi iliyofuatia, nabii aliondoka pamoja naye. Wakiwa wamepita mjini, alimuagiza mtumishi atangulie mbele. Na kisha alimtaka Sauli asimame ili apewe ujumbe uliotumwa kwake kutoka kwa Mungu. “Kisha Samweli akatwaa kichupa cha mafuta, akayamimina kichwani pake, akambusu, aksema,Je! Bwana hakukutia mafuta uwe mkuu juu ya watu wake Israeli?” Kama ushahidi kwamba hili lilitendeka kwa mamlaka ya mbinguni, alimwambia matukio yatakayotokea akiwa safarini kurudi nyumbani na akamhakikishia Sauli kwamba atafanywa afae na Roho wa Mungu kwa ajili ya kazi inayomsubiri. “Na roho ya Bwana itakujilia kwa nguvu,” alisema nabii, na wewe “utageuzwa kuwa mtu mwingine. Basi, hapo ishara hizo zitakapokutukia, fanya kama uonavyo vyema; kwa kuwa Mungu yu pamoja nawe.”

Sauli alipoondoka, yote yalitukia kama alivyosema nabii. Karibu na mpaka wa Benyamini alitarifiwa kwamba wanyama waliokuwa wamepotea wamepatikana. Katika bonde la Tabori alikutana na watu watatu waliokuwa wanakwenda kuabudu huko Betheli.

Mmoja wao alikuwa amebeba mwana mbuzi kwa ajili ya kafara, mwingine akiwa na mikate mitatu, na wa tatu akiwa na chupa ya divai, kwa ajili ya sherehe ya kafara. Walimpa Sauli heshima ya kawaida na wakampa mikate miwili kati ya mitatu. Huko Gibea, mji wake mwenyewe, kundi la manabii wakiwa wanarudi kutoka "mahali pa juu" walikuwa wakiimba nyimbo za sifa kwa kutumia muziki wa filimbi na kinubi, na vyombo vya muziki vingine. Sauli alipowakaribia Roho wa Bwana alimshukia pia, na aliungana nao katika nyimbo za sifa, na kutabiri pamoja nao. Alizungumza bila kutatanika na kwa hekima, na aliungana nao kwa juhudi katika huduma, kiasi kwamba wale waliokuwa wanamfahamu walishangazwa na kusema, "Ni nini hilo lililompata mwana wa Kishi? Je,Sauli pia yumo miongoni mwa manabii?

Sauli alipoungana na manabii katika ibada yao, alifanyiwa badiliko kubwa na Roho Mtakatifu. Nuru ya usafi wa mbinguni na utakatifu iliangaza ndani ya giza la moyo wa asili. Alijiona kana kwamba yuko mbele za Mungu. Aliona uzuri wa utakatifu. Sasa aliitwa (611) ili aanze kuvipiga vita dhidi ya dhambi na Shetani, na alifanywa akimbie ili kwamba katika vita hii nguvu zake zipatikane kutoka kwa Mungu. Mpango wa ukombozi, ambao ulionekana kwa mbali na kana kwamba hauwezekaniki, ulifunguliwa kwa ajili ya utambuzi wake. Bwana alimtia moyo na kumpa hekima kwa ajili ya kituo chake cha juu. Alimfunulia chanzo cha nguvu na neema, na kuangazia ufahamu wake kama matakwa ya mbinguni na wajibu wake.

Kutiwa mafuta kwa Sauli ili awe mfalme hakukujulikana na taifa. Uchaguzi wa Mungu ulikuwa udhihirishwe kwa kura. Kwa sababu hiyo Samweli aliwakusanya watu huko Mispa. Ombi lilitolewa kwa ajili ya kupata uongozi wa mbinguni; kisha ikafuatia kazi ya kupiga kura. Wakiwa kimya watu wengi waliokusanyika walisubiri tukio. Kabila, familia, na nyumba walifanikiwa kuandaliwa, na kisha Sauli, mwana wa Kishi, alichaguliwa kama chaguo pekee. Lakini Sauli hakuwepo kwenye mkutano.

Akiwa anasumbuliwa na hali ya kuwa na majukumu mazito yaliyokuwa karibu kumwangukia, aliondoka kwa siri. Alirudishwa kwenye mkutano, ambao walitazama kwa kiburi na kuridhika kwamba alikuwa na umbo la kifalme na mwenye uwezo, akiwa ni "mrefu kuliko watu wote, tangu mabega yake kwenda juu." Hata Samweli, alipomuweka mbele ya mkutano, alishangaa na kusema, "Mnamwona mtu huyu aliyechaguliwa na Bwana, ya kuwa, kuna mtu mfano wake katika watu wote?." Na kwa kujibu kulisikika sauti kubwa za furaha kutoka kwa watu "Mfalme na aishi!"

Kisha Samweli akaweka mbele za watu "madaraka ya ufalme," akitamka kanuni ambazo serikali ya kifalme itajengwa, na kwa hizo itaongozwa nazo. Mfalme hakutakiwa awe asiye na kiasi, lakini alitakiwa azitumie nguvu zake kutokana na mapenzi ya Mungu aliye Juu. Ukumbusho huu uliandikwa kwenye kitabu, ambapo paliwekwa nguvu ya mfalme na haki za watu. Ingawa taifa lilikuwa limedharau maonyo ya Samweli, nabii

mwaminifu, akiwa amelazimishwa kukubaliana na tamaa zao, bado alijaribu, kwa kadri ilivyowezekana, kulinda uhuru wao.

Wakati watu kwa ujumla walikuwa tayari kumtambua Sauli kama mfalme wao, kulikuwa na sehemu kubwa ya walipinga. Maana mfalme kuchaguliwa kutoka kwa kabila ya Benyamini, kabila dogo katika makabila yote ya Israeli – na kwamba kwa kuwaacha Yuda na Efraimu, makabila makubwa na yenye nguvu – ilikuwa ni dharau ambayo hawakuweza kuivumilia. Walikataa kuonyesha utii kwa Sauli au kumletea desturi zilizokuwepo. Wale waliokuwa na haraka katika hitaji lao la kuwa na mfalme walikuwa ndio waliokataa kumkubali kwa shukrani mtu aliyechaguliwa na Mungu. Wajumbe wa kila upande walikuwa na chaguo lao, ambaye walitamani kumuona akiwekwa katika kiti cha enzi, na baadhi miongoni mwa viongozi walitamani kupata heshima yao. Wivu na husuda ikawaka ndani ya mioyo ya watu wengi. Juhudi za matarajio zilipelekea matokeo ya kukatishwa tamaa na kutokuridhika.

Katika hali ya mambo kama hayo Sauli hakuona kuwa ni vyema kuchukua heshima ya kifalme. Akimuacha Samweli kuongoza serikali kama awali, alirudi Gibea. Alisindikizwa kwa heshima na kundi la watu, ambao, wakiwa wameona kuwa chaguo la mbinguni lilikuwa juu yake, walidhamiria kumuidhinisha. Lakini hakutaka kutumia nguvu haki yake ya kuwa katika kiti cha enzi. Katika nyumba yake kwenye vilima vya Benyamini alikaa kimya akiendelea na wajibu wa mume, akiacha mkononi mwa Mungu kuanzishwa kwa mamlaka yake.

Punde mara baada ya kukatishwa tamaa kwa Sauli Waamoni, chini ya mfalme wao, Nahashi, walivamia eneo la kabila za mashariki mwa Yordani na kuutia hofu mji wa yabeshi-gileadi. Wakazi waeneo hilo walijaribu kuweka makubaliano ya amani kwa kujitoa kuwa chini ya serikali ya Waamoni. Kwa hili mfalme katili hakukubaliana nalo lakini kwa sharti kwamba atafanya kila jicho la kila mmoja kuwa haki yake, na hivyo kuwafanya wakubaliane na kushuhudia nguvu zake.

Watu wa mji uliovamiwa waliomba nafasi ya siku saba. Waamoni wakakubaliana nalo, wakifikiri kuongeza heshima ya ushindi wao walioutarajia. Wajumbe walitumwa mara moja kutoka Yabeshi, ili kutafuta msaada kutoka kwa makabila yaliyokuwa magharibi mwa Yordani. Walipeleka habari Gibea, wakieneza hofu kubwa. Sauli, akiwa anarudi wakati wa usiku kutoka kuwafuata ng‘ombe shambani, alisikia sauti kubwa ambazo zilisikika kusema juu ya janga kubwa. Alisema, “Watu hawa wana nini hata wakalia?” Wakati hadithi ya kutia aibu ikirudiwa , nguvu zake zilizolala ziliamshwa. “Na roho ya Mungu ikamjilia Sauli kwa nguvu….Naye akatwaa jozi ya ng‘ombe, akawakata kata vipande, kisha akavipeleka vile vipande mipakani mwote mwa Israeli kwa mikono ya wajumbe, kusema, Yeyote asiyetoka nyumba ya Sauli na Samweli, ng‘ombe zake watatendewa vivi hivi.”

Watu mia tatu na elfu thelasini wakakusanyika Bezeki, chini ya Sauli. Wajumbe walitumwa haraka kwenda kwenye mji uliovamiwa wakihakikishiwa kwamba watarajie (613) msaada kesho yake, siku ile ile ambayo walipaswa kujisalimisha kwa Waamoni. Kwa kutembea haraka Sauli na jeshi lake walivuka Yordani na wakafika Yabeshi wakati wa "zamu ya asubuhi." Kama Gideoni, akigawa jeshi lake vikundi vitatu, alivamia kambi ya Waamoni mapema saa hiyo, wakati, wakiwa hawatarajii hatari, walipatikana kirahisi. Katika kuchanganyikiwa kulikofuatia waliangamizwa kwa angamizo kuu. Na "Ikawa waliosalia wakatawanyika, hata wasiachwe wawili wao pamoja."

Uharaka na akili za Sauli, na hata mafanikio kwa ujumla yaliyoonekana katika jeshi kubwa kiasi hicho, ilikuwa ni sifa ambazo watu wa Israeli walizitaka awe nazo mfalme, ili kwamba wafanane na mataifa mengine. Sasa walimsalimu kama mfalme wao, wakitoa heshima za ushindi kwa mawakala wa kibinadamu na kusahau kwamba bila mbaraka wa pekee kutoka kwa Mungu juhudi zao zote zingekuwa ni bure. Kwa shauku kubwa baadhi walipendekeza kuwaua wale waliokataa mara ya kwanza kutambua mamlaka ya Sauli. Lakini mfalme aliingilia kati, akisema, "Hakuna mtu atakayeuawa leo, maana Bwana amefanya wokovu katika Israeli." Hapa Sauli alitoa ushahidi wa mabadiliko ya tabia yake. Badala ya kujichukulia heshima, alimpa Mungu utukufu. Badala ya kuonyesha nia ya kulipa kisasi, alionyesha roho ya huruma na msamaha. Bila kukosea huu ni ushahidi kwamba neema ya Mungu hukaa ndani ya mioyo.

Samweli sasa alipendekeza kuwepo na kusanyiko la kitaifa huko Gilgali, ili kwamba ufalme utangazwe rasmi kwa Sauli. Hilo lilifanyika; "wakachinja sadaka za amani mbele za Bwana; na huko Sauli na watu wote wa Israeli wakafurahi sana."

Giligali palikuwa ni mahali pa kwanza kwa Israeli kuweka kambi katika Nchi ya Ahadi. Ni mahali hapa ambapo Yoshua, kwa kuelekezwa na mbingu, alijenga nguzo ya mawe kumi na mawili ili kuwa ukumbusho wa jinsi walivyovuka Yordani kimuujiza. Hapa tohara ilifanywa upya. Hapa walisherehekea Pasaka baada ya kutenda dhambi huko Kadeshi na safari jangwani. Hapa ndipo mana ilipokoma kushuka. Hapa Amiri wa jeshi la Bwana alijitokeza kama Amiri jeshi Mkuu wa majeshi ya Israeli. kutoka mahali hapa walitembea kuelekea Yeriko na kuuangusha mji na kuupiga Ai.

Hapa Akani alikutana na adhabu kwa (614) dhambi yake, na hapa walifanya agano na Wagibeoni ambao waliwaadhibu Israeli kwa kudharau kuomba ushauri kutoka kwa Mungu. Katika bonde hili, likiunganishwa na mahusiano ya misisimko, walisimama Samweli na Sauli; na wakati kelele za kumkaribisha mfalme zilipokufa, nabii mzee alitoa maneno yake ya kuaga kama mtawala wa taifa. "Angalieni," alisema "nimesikiliza sauti yenu katika hayo yote mliyoniambia, Nami nimemtawaza mfalme juu yenu. Basi sasa, angalieni, mfalme anakwenda mbele yenu; na mimi ni mzee, mwenye mvi; tena, tazameni, wana wangu wapo pamoja nanyi; nami nimekwenda mbele yenu toka ujana wangu hata leo. Nami nipo hapa, basi, mnishuhudie mbele za Bwana, na mbele ya Masihi wake,

nalitwaa ng`ombe wa nani? Au nalitwaa punda wa nani? Ni nani niliyemwonea? Au ni nani niliyemdhulumu? Ni nani niliyemwonea au kwa mkono wa nani nimepokea rushwa inipofushe macho? Nami nitawarudishia ninyi."

Kwa sauti moja watu walijibu "Hukutudhulumu, wala hukutuonea, wala hukupokea kitu kwa mkono wa mtu awaye yote." Samweli hakuwa anatafuta kuonyesha mwenendo wake ulikuwa thabiti. Mda uliopita alikuwa ameweka kanuni zitakazomuongoza mfalme na watu, na alitamani kuongeza kwenye maneno yake uzito wa mfano wake. Tokea utoto alikuwa amejiunganisha na kazi ya Mungu, na wakati wa maisha yake marefu lengo moja lilikuwa mbele yake – utukufu wa Mungu na mafanikio makubwa ya Israeli.

Kabla ya kuwepo tumaini lolote la mafanikio kwa Israeli wanapaswa watubu mbele za Mungu. Kutokana na dhambi walipoteza imani kwa Mungu na utambuzi wa nguvu Yake na hekima ya kutawala taifa – walipoteza imani yao katika uwezo wa Mungu kuthibitisha nia Yake. Kabla ya kupata amani ya kweli wanapaswa kuongozwa na kuona na kutubu dhambi ambayo walikuwa wakosaji. Walisema kuwa lengo la kuwa na mfalme kuwa "mfalme wetu atuamue, na kwenda mbele yetu, na kutupigania."

Samweli alirudia historia ya Israeli, tokea siku ambayo Mungu aliwatoa Misri. Yehova, Mfalme wa wafalme, alikwenda mbele yao na kuwapigania vita zao. Mara kwa mara dhambi zao ziliwafanya wanunuliwe na kuwa chini ya maadui zao, lakini haukupita mda baada ya kurudia njia zao mbaya kabla rehema za Mungu kuinua mkombozi.Bwana aliwatuma "Gideoni na Baraka, na Yeftha, na (615) Samweli, akawakoa ninyi na mikononi mwa adui zenu pande zote, nanyi mkakaa salama." Bado walipokutana na hatari walisema, "mfalme atatutawala," wakati, nabii alisema, "Bwana, Mungu, ndiye Mfalme wenu."

"Na sasa," aliendelea Samweli, "simameni, mkalione jambo hili kubwa, Bwana atakalolitenda mbele ya macho yenu. Leo je! Si mavuno ya ngano? Nitamwomba Bwana, kwamba apeleke ngurumo na mvua; nanyi mtajua na kuona ya kuwa uovu wenu ni mwingi sana, mlioufanya machoni pa Bwana, kwa kujitakia mfalme. Basi Samweli akamwomba Bwana, naye Bwana akapeleka ngurumo na mvua siku ile." Wakati wa mavuno ya ngano, mwezi May na June, hakuna mvua iliyonyesha huko mashariki. Mbingu hazikuwa na mawingu, na anga lilikuwa jeupe. Kwa hivyo ngurumo hizo zilileta hofu mioyoni mwa watu. Kwa unyenyekevu watu walitubu dhambi yao – dhambi ambayo kwayo walitenda makosa: "Utuombee sisi watumwa wako kwa Bwana, Mungu wako, tusije tukafa, maana tumeongeza dhambi zetu kwa uovu huu , wa kujitakia mfalme."

Samweli hakuwaacha watu katika hali ya kukata tamaa, maana hili lingezuia juhudi kwa ajili ya maisha mazuri. Shetani angewaongoza kumwona Mungu kama mkali na asiye samehe na hivyo wangewekwa bila ulinzi na kupatwa na majaribu. Mungu ni mwenye rehema na anayesamehe, daima akita kuonyesha fadhili kwa watu Wake wakati watakapotii sauti Yake. "Msiogope," ulikuwa ni ujumbe wa Mungu kwa mtumishi Wake,

“ni kweli mmeutenda uovu huu wote; lakini msigeuke na kuacha kumfuata Bwana, bali mtumikieni Bwana kwa mioyo yenu yote, wala msigeuke upande, maana, kufuata vitu vya ubatili, visivyoweza kusaidia wala kuokoa, kwa kuwa haifai kitu. Maana Bwana hatawaacha watu wake kwa ajili ya Jina lake kuu.”

Samweli hakusema kitu kidogo ambacho kiliwekwa juu yake; hakutoa matamko ya lawama kwa Waisraeli kwa kutokuwa na shukrani kwao kwa kujitoa kwake katika maisha marefu yote; lakini aliwahakikishia kwamba hatakoma kuwatakia mema: “Hasha! nisimtende Bwana dhambi kwa kuacha kuwaombea ninyi; lakini nitawaelimisha katika njia iliyo njema, na kunyoka. Mcheni Bwana tu, mkamtumikie kwa kweli kwa mioyo yenu yote; maana, kumbukeni jinsi alivyowatendea mambo makuu. Lakini kama mkiendelea kutenda mabaya, mtaangamia, ninyi na mfalme wenu pia.”

Sura ya 60 – Kujiamini kwa Sauli

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 13;14.

Baada ya mkutano wa Gilgali, Sauli alilitawanya jeshi ambalo liliinuka kutokakana na wito wake ili kuwaangusha Waamoni, akibakisha watu elfu mbili tu waliokuwa chini yake huko Mikimashi na watu elfu moja kuwa pamoja na mtoto wake huko Gibea. Hapa kulifanyika kosa kubwa. Jeshi lake lilijawa na matumaini na kujiamini kutokana na ushindi liliokuwa limeupata mda si mrefu; na kama angeendelea mara moja kuwashambulia maadui wa Israeli, ingeweza kuonekana kwamba taifa litapata uhuru.

Wakati huo huo majirani wao walio hodari kwa vita, Wafilisti, walikuwa wenye nguvu. Baada ya kupigwa huko Ebenezeri walikuwa bado wanamiliki vilima vilivyokuwa ngome katika nchi ya Israeli, na sasa walijiweka tayari ndani ya moyo wa nchi. Kwa kuwa na vifaa, na silaha, Wafilisti walikuwa wanawazidi Israeli. Wakati wa utawala wao wa kikatili Wafilisti walijaribu kuimarisha nguvu zao kwa kuwakataza Waisraeli wasifanye biashara ya madini, ili wasije wakatengeneza silaha za kivita. Baada ya hitimisho la amani Waebrania bado walikaa kwa Wafilisti wakilinda miji waliyoichukua kazi ambayo ilihitajika ifanyike.

Wakiwa wanatawaliwa na kutokuwa makini na uchovu kutokana na kunyanyaswa kwa mda mrefu, watu wa Israeli, kwa kiasi kikubwa, walidharau kujitengenezea silaha za vita. Upinde na mishale vilitumika katika vita, na Waisraeli wangeweza kupata silaha hizo; lakini hapakuwa na hata mtu mmoja aliyekuwa na upinde, isipokuwa Sauli na mtoto wake Jonathani, ambaye alikuwa na mkuki au upanga. Walisubiri hadi mwaka wa pili wa utawala wa Sauli ndipo wakaanza jaribio la kuwapiga Wafilisti. Mbiu ya kwanza ilipigwa na Jonathani, mtoto wa mfalme, ambaye alishambulia na kuteka nyumba yao waliyokuwa wakiilinda huko Geba. Wafilisti, wakihuzunishwa na (617) kushindwa kwao, walijiweka tayari kwa ajili ya shambulio la nguvu dhidi ya Waisraeli. Sasa Sauli alitangaza vita kwa kupiga tarumbeta katika nchi yote, akiwaita watu wote wa vita, yakiwepo makabila ng‘ambo ya Yordani, ili kukutana Gilgali. Watu walitii wito huu.

Wafilisti walikuwa wamekusanya jeshi kubwa huko Mikimashi – “magari ya vita elfu thelathini, na wapanda farasi elfu sita, na watu kama mchanga wa pwani kwa wingi.” Wakati habari zilipomfikia Sauli na jeshi lake huko Gilgali, watu walistushwa kutokana na jeshi kubwa ambalo walikuwa wanakwenda kulikabili vitani. Hawakuwa wameandaliwa kukutana na adui, na wengi walikuwa na hofu kiasi kwamba hawakujaribu kuja hata katika kujaribiwa ili kwenda kupigana. Baadhi walivuka ng`ambo ya Yordani, wakati wengine walijificha mapangoni na kwenye mashimo na katikati ya miamba iliyokuwepo katika eneo hilo. Kadri mda wa mapambano ulivyokaribia, idadi ya watu waliokimbia jeshini iliongezeka kwa kasi, na wale ambao hawakuondoka jeshini walizidi kujawa na hofu.

Wakati Sauli alipotiwa mafuta kwa mara ya kwanza ili awe mfalme wa Israeli, alipokea kutoka kwa Samweli maagizo kuhusu namna ya kufanya kwa wakati huu. “Nawe utatelemka mbele yangu mpaka Gilgali; nami, angalia, nitakutelemkia huko, ili kutoa sadaka za kuteketezwa, na kuchinja sadaka za amani; siku saba utangoja, hata nitakapokuja, na kukuonyesha yatakayokupasa kuyafanya.” 1 Samweli 10:8.

Siku baada ya siku Sauli alisubiri, lakini bila kufanya maamuzi ya juhudi za kuwatia nguvu watu na kuonyesha imani kwa Mungu. Kabla ya mda uliowekwa na nabii kupita, alishindwa kuvumilia kutokana na kuchelewa na akaruhusu hali ya kukata tamaa impate kutokana na hali ya kujaribiwa iliyokuwa inamzunguka. Badala ya kutafuta kwa imani kuwaandaa watu kwa ajili ya huduma ambayo Samweli alikuwa anakuja kuifanya, alijielekeza katika kutokuamini. Kazi ya kumtafuta Mungu kwa kafara ilikuwa ndiyo kazi muhimu; na Mungu alitaka kwamba watu Wake wachunguze mioyo yao na kutubu dhambi zao, ili kwamba aikubali kafara takayotolewa mbele Zake, na kwamba mbaraka huu uhusike katika juhudi zao za kumshinda adui.

Lakini Sauli hakuweza; na watu, badala ya kumtegemea Mungu ili awape msaada, walikuwa wakimtazama mfalme ambaye walimchagua, ili awaongoze na kuwaagiza.(618) Hata hivyo Bwana aliwajali na hakuwaacha wapate hatari ambayo ilikuwa iwapate kama mkono dhaifu wa nyama ungekuwa tegemeo lao pekee. Aliwaleta karibu zaidi, ili kwamba watambue upumbavu wao wa kumtegemea mwanadamu, na kwamba waweze kurejea Kwake aliye msaada wao pekee. Muda wa kumdhibitisha Sauli ulifika. Alitakiwa sasa kuonyesha kama atamtegemea Mungu au la na kuvumilia kusubiri kwa kadri ya amri Yake, hivyo kujifunua mwenyewe kuwa atamtegemea Mungu wakati wa majaribu kama mtawala wa watu Wake, au kama atakuwa mtu wa kubadilika badilika na kutokufaa kwa majukumu matakatifu ambayo amepewa. Je, mfalme ambaye Israeli imemchagua, atamsikiliza Mtawala wa wafalme?

Je, atairudisha mioyo ya askri wake waliodhoofika ili imuelekee Yeye ambaye kwake kuna nguvu zisizo na mwisho? Huku kutokuvumilia kukiendelea kukua alisubiri kufika kwa Samweli na kuelekeza kuchanganyikiwa na kukimbiwa na jeshi lake kuwa ni kwa sababu ya kutokuwepo kwa nabii. Mda uliopangwa ulifika, lakini mtu wa Mungu hakutokea mara moja. Majaliwa ya Mungu yalimzuia mtumishi Wake. Lakini kutokutulia kwa Sauli, roho ya kutokutafakari kea kina haikuweza kuzuiliwa zaidi. Akifikiri kwamba kitu fulani kinapaswa kufanywa ili kutuliza hofu za watu, alikusudia kuitisha mkutano kwa ajili ya huduma za kidini, na kwa kutoa kafara ili aombe msaada wa mbinguni. Mungu alikuwa ameagiza kwamba ni wale tu waliowekwa kwenye ofisi ndio wanaoweza kutoa kafara mbele Zake. Lakini Sauli aliamuru, “Nileteeni hapa sadaka ya kuteketezwa,” na, akiwa na silaha na za vita, alikaribia madhabahu na kutoa kafara kwa Mungu.

“Hata mara alipokwisha kuitoa hiyo sadaka ya kuteketezwa, kumbe! Samweli akatokea. Naye Sauli akatoka kwenda kumlaki na kumsalimu.”Mara moja Samweli aliona kwamba

Sauli amefanya kinyume na maagizo aliyopewa. Bwana alikuwa amemwambia nabii Wake kwamba wakati huu atafunua kile Israeli anachopaswa kukifanya katika tatizo hili. Kama Sauli angetimiza masharti ambayo ahadi ya mbinguni ilitolewa, Bwana angefanya wokovu wa kushangaza kwa ajili ya Israeli, na watu wachache tu ambao walikuwa watiifu kwa mfalme. Lakini Sauli aliridhika na kazi yake mwenyewe na akaenda kukutana na nabii kana kwamba atapongezwa badala ya kukataliwa kile alichokifanya.

Uso wa Samweli ulijawa na mshaka na kusumbuka; lakini katika swali lake, "Umefanya nini?" Sauli aliomba msamaha kutokana na kitendo cha kujiamini kwake. Aliseama, "Ni kwa sababu naliona ya kuwa watu wanatawanyika mabli nami, na wewe hukuja siku zile zilizonenwa; nao Wafilisti wamekusanyika pamoja huko Mikmashi; basi, nikasema, Wafilisti watanishukia sasa mpaka Gilgali, kabla sijaomba fadhili za Bwana; kwa hiyo nalijishurutisha, nikatoa sadaka ya kuteketezwa."

"Samweli akamwambia Sauli, umefanya upumbavu; hukushika amri ya Bwana, Mungu wako, aliyokuamuru; kwa maana Bwana angaliufanya ufalme wako kuwa imara juu ya Israeli milele. Lakini sasa ufalme wako hautadumu; Bwana amejitafutia mtu ampendezaye moyo wake, naye Bwana amemwamuru yeye kuwa mkuu juu ya watu wake……Basi Samweli akaondoka, akapanda kutoka Gilgali mpaka Gibea ya Benyamini."

Ama Israeli watakoma kuwa watu wa Mungu, au kanuni ambayo mfalme alipatikana kutokana na kanuni hiyo, itadumishwa, na taifa l itaongozwa na nguvu za mbinguni. Kama Israeli watakuwa watu wa Bwana kikamilifu, kama mapenzi ya akili za kibinadamu na kidunia yangefanywa yakubaliane na mapenzi ya Mungu, Angeendelea kuwa Mtawala wa Israeli. Kadri mfalme na watu watakavyotenda na kuwa chini ya Mungu, ndivyo angeweza kuwa ulinzi wao. Lakini katika Israeli hakuna mfalme ambaye angefanikiwa ambaye hakumtambua mamlaka ya Mungu katika mambo yote.

.Kama Sauli angeonyesha kujali matakwa ya Mungu katika wakati huu wa kujaribiwa, Mungu angefanya mapenzi yake kupitia kwa Sauli. Kushindwa kwake sasa kulidhihirisha kuwa hafai kuwa muwakilishi wa Mungu kwa watu Wake. Angeweza kuwapotosha Israeli. Nia yake, badala ya nia ya Mungu, ingekuwa ndiyo nguvu inayotawala. Kama Sauli angekuwa mwaminifu, ufalme wake ungedumu milele; lakini kwa vile alishindwa, lengo la Mungu lazima likamilishwe na mwingine. Serikali ya Israeli sharti iwekwe chini ya uangalizi wa mtu atakayetawala watu kutokana na mapenzi ya Mbinguni.

Hatujui ni udadisi mkubwa kiasi gani ungehatarishwa katika kile ambacho Mungu alishakithibitisha. Hakuna usalama isipokuwa katika utii kamili wa neno la Mungu. Ahadi zake zote zimetolewa kwa sharti la imani na utii, na kushindwa kwa kushindwa (622) kukubaliana na amri Zake huzuia kutimizwa kwetu kwa nafasi nzuri iliyotolewa katika maandiko. Hatupaswi kufuata misukumo, wala kutegemea maamuzi ya wanadamu; tunapaswa kutazama kwenye nia ya Mungu iliyofunuliwa na kutembea kutokana na amri

zake zilizo wazi, bila kujali ni hali gani inatuzunguka. Mungu atashughulika na matokeo; tukiwa waaminifu katika neno Lake katika wakati wa majaribu tunaweza kuthibitisha mbele ya wanadamu na malaika kwamba Bwana anaweza kututegemea katika mahali penye taabu ili tutimize mapenzi yake, na kuliheshimu Jina Lake, na kuwabariki watu Wake.

Sauli hakuwa na fadhili za Mungu, na bado alikuwa hayuko tayari kujinyenyekeza moyo wake na kujuta kwa kosa alilolifanya. Alichokikosa katika kujitoa kwake kikamilifu alijaribu kujirekebisha kwa kuwa na bidii katika hali ya kushika dini. Sio kwamba Sauli hakujua kuhusu kushindwa kwa Israeli wakati sanduku la Mungu lilipopelekwa kambini na Hofini na Finehasi; na bado, akiwa anajua yote haya, alidhamiria kulihitaji sanduku takatifu na kuhani aliyekuwa akilitunza. Kama kwa njia hii angeweza kuwatia moyo watu, alitumaini kulikusanya upya jeshi lake lililotawanyika na kupigana na Wafilisti. Angeweza sasa kuwatawanya akiungwa mkono na Samweli, na hivyo kujiweka huru kutokana na ukosoaji na kukemewa kutoka kwa nabii.

Roho Mtakatifu alitolewa kwa Sauli ili amtie nuru katika ufahamu wake na kulainisha moyo wake. Alipokea maagizo na maonyo kwa uaminifu kutoka kwa nabii wa Mungu. Bado upotofu wake ulikuwa mkubwa kiasi gani! Historia ya mfalme wa kwanza wa Israeli inaonyesha mfano wenye huzuni wa nguvu za awali katika mazoea. Wakati wa ujana wake Sauli hakumpenda wala kumcha Mungu; na roho ya kutokuwa na subira, akiwa hakufundishwa mapema kujitoa, alikuwa tayari kuasi mamlaka ya mbinguni. Wale ambao wakati wa ujana wao hujali mambo matakatifu kwa ajili ya mapenzi ya Mungu, na ambao wanatekeleza wajibu katika nafasi zao kwa uaminifu, wataandaliwa kushika majukumu makubwa baadaye. Lakini wanadamu hawawezi kwa miaka mingi kupotosha nguvu ambazo Mungu amewapa, na kisha, wanapochagua kubadilika, wanazikuta nguvu hizi zikiwa mpya na huru kwa ajili ya kuzifanyia kazi iliyo kinyume na iliyokusudiwa.

Juhudi za Sauli za kuwaamsha watu hazikufanikiwa. Alipoona jeshi lake limepungua hadi kufikia watu mia sita, aliondoka Gilgali na kwenda katika ngome huko Geba, badae ikachukuliwa na Wafilisti. Ngome hii imara ilikuwa upande wa kusini mwa bonde lililokuwa na miamba, au mawe makubwa, maili chache kutoka kaskazini mwa mji wa Yerusalemu. Upande wa kaskazini mwa bonde hilo, huko Mikmashi, jeshi la Wafilisti liliweka kambi wakati vikosi kadhaa vikitawanyika katika maeneo mbali mbali ili kuishambulia nchi.

Mungu aliruhusu mambo haya yawe katika hali ya hatari ilikwamba akemee upotofu wa Sauli na kuwafundisha watu wake somo la unyenyekevu na imani. Kwa sababu ya dhambi ya Sauli kutokana na kujiamini kwake na kutoa kafara, Bwana hakumpa heshima ya kuwashinda Wafilisti. Yonathani, mtoto wa mfalme, mtu ambaye alimcha Bwana, alichaguliwa kuwa chombo cha kuwakomboa Israeli. Akiwa amesukumwa na mbingu, alipenndekeza kwa mshika silaha kwamba wanapaswa kufanya shambulizi la kustukiza

dhidi ya kambi ya adui. “Yamkini,” alisema, “Bwana atatutendea kazi; kwa maana hakuna la kumzuia Bwana asiokoe, kwamba ni kwa wengi au kwamba ni kwa wachache.”

Mshika silaha, ambaye pia alikuwa ni mtu wa imani na maombi, alikubali mpango huo, na kwa pamoja waliondoka kambini, kwa siri, ili lengo lao lisipingwe. Kwa kuomba kwa dhati kwa Kiongozi wa baba zao, walikubaliana kutumia ishara ambayo itawaonyesha jinsi ya kuendelea. Kisha wakipita katika korongo lililotenganisha majeshi mawili, waliendelea huku wakiwa kimya, chini ya kivuli cha jabali, na kisha wakajificha kwenye kilima katika bonde. Wakiwa wanakaribia ngome ya Wafilisti, walikuwa wanaonekana na maadui zao, ambao walisema, “Tazama! Wale Waebrania wanatoka katika mashimo walimojificha,” kisha wakawapa changamoto, “Haya! Ninyi, pandeni juu hapa tulipo, na sisi tutawaonyesha jambo,” wakimaanisha kwamba watawaadhibu Waisraeli wawili kwa kuthubutu kwao.

Changamoto hii ilikuwa ni ishara ambayo Yonathani na mwenzi wake walikubaliana kuwa ni ushahidi kwamba Bwana atafanikisha kazi yao. Sasa wakiwa wamepita machoni mwa Wafilisti, na kuchagua njia ya siri na ngumu, wapiganaji walielekea kileleni mwa kilima ambacho kilionekana kutofikika, na hakikuwa na ulinzi imara. Hivyo walivuka kambi ya maadui na kuangamiza walinzi, ambao, wakiwa wameshindwa kutokana na shambulizi la ghafla na hofu, hawakuweza kuleta upinzani.

Malaika wa mbinguni walimlinda Yonathani na mwenzake, malaika walipigana wakiwa upande wao, na Wafilisti wakaanguka mbele yao. Nchi ilitetemeka kana kwamba kundi kubwa la wapanda farasi na wapanda magari walikuwa wanakuja. Yonathani alitambua ishara za msaada wa mbinguni, na hata Wafilisti walijua kwamba Mungu alikuwa nafanya kazi ya kuwakomboa Israeli. Jeshi lilijawa na hofu kubwa, wote waliokuwa kwenye uwanja wa mapambano na walikuwa kwenye majengo waliyoyateka. Wakiwa katika machafuko, wakiwa wameshindwa kuwatofautisha maaskari wao na adui zao, Wafilisti walianza kuuana wao kwa wao.

Punde kelele za vita zilisikika katika kambi ya Israeli. Walinziwa mfalme walitoa taarifa kwamba kulikuwepo na machafuko katika kambi ya Wafilisti, na kwamba idadi yao ilikuwa inapungua. Hata hivyo haikufahamika kwamba sehemu ya jeshi la Waebrania ilikuwa imeondoka kambini. Walipojiuliza waliona kwamba hakuna ambaye hakuwepo isipokuwa Yonathani na mshika silaha wake. Lakini walipoona kwamba Wafilisti walikuwa wanafukuzwa, Sauli aliliongoza jeshi lake ili kuungana katika kuwashambulia na kuwafukuza. Waebrania ambao waliondoka katika kambi ya jeshi na kwenda kwa adui sasa waliwageukia; idadi kubwa pia walitoka sehemu walipokuwa wamejificha, na Wafilisti walikimbia, jeshi la Sauli liliwashambulia vikali wakimbizi.

Akiwa amedhamiria kujipatia sifa, mfalme alifanya haraka kuwazuia askari wake kuchukua chakula cha siku nzima, akiweka amri yake kwa kusema kwa kitisho, “Na

alaaniwe mtu yeyote alaye chakula chochote hata jioni, nipate kujilipiza kisasi juu ya adui zangu.” Ushindi tayari ulikuwa umepatikana, bila kujua au kushiriki kwake, lakini alitumaini kujionyesha kutokana na kuharibiwa na kushindwa kwa jeshi. Amri ya kutochukua chakula ilitokana na ubinafsi, na ilimuonyesha mfalme kuwa tofauti na mahitaji ya watu wake wakati haya yalipopingana na tamaa yake ya kujikweza. Ili kuthibitisha katazo lake kwa kiapo kulimuonyesha Sauli kuwa mtu mwenye haraka na mwenye kukufuru. Maneno ya laana yanaonyesha kwamba juhudi ya Sauli ilikuwa kwa ajili yake mwenyewe, na si kwa ajili ya kumheshimu Mungu. Alitamka kuwa lengo lake kuwa, sio “kwamba Bwana apate kujilipizia kisasi juu ya adui Zake,” bali kwamba “nipate kujilipizia kisasi juu ya adui zangu.”

Katazo lilileta matokeo ya kuwaongoza watu waasi amri ya Mungu. Walikuwa katika vita kwa siku nzima, na walikuwa wadhaifu kwa sababu ya kutaka chakula; na punde masaa ya katazo yalipokwisha, waliangukia katika vitu walivyoviteka na wakala nyama pamoja na damu, hivyo kuvunja sheria iliyokataza kula damu. Wakati wa siku ya vita Yonathani, ambaye hakusikia amri ya mfalme, bila kukusudia alivunja amri kwa kula asali kidogo alipokuwa anapita kwenye msitu.

Wakati wa jioni Sauli alilitambua jambo hilo. Alikuwa amesema kwamba atakayevunja amri yake ataadhibiwa kwa kuuawa; na ingawa Yonathani hakuwa mkosaji wa dhambi ya makusudi, ingawa Mungu aliyahifadhi maisha yake kimuujiza na alifanya kazi ya ukombozi kupitia kwake, mfalme alisema kwamba hukumu lazima itekelezwe. Kwa kuyahifadhi maisha ya (625) mtoto wake kungemfanya Sauli kwa upande wake atambue kwamba alifanya dhambi kwa kufanya haraka katika kiapo chake. Hili lingemfedhehesha kutokana na kiburi chake. “Mungu anifanyie hivi, na kuzidi,” ilikuwa ni hukumu yake, “kwa kuwa hakika utakufa, Yonathani.”

Sauli hakuweza kudai heshima ya ushindi, lakini alitumaini kuheshimiwa kwa juhudi zake za kusimamia utakatifu wa kiapo chake. Hata kwa kumtoa kafara mtoto wake, angeonyesha ukweli wa makusudi yake kwamba mamlaka ya kifalme yanapaswa kusimamiwa kama yalivyo. Huko Gilgali, lakini muda mfupi hapo kabla, Sauli alijiweka kufanya kazi ya kuhani, kinyume na amri ya Mungu. Alipokemewa na Samweli, alikuwa mgumu na kujipatia haki yake mwenyewe. Sasa, wakati amri yake mwenyewe ilipovunjwa – ingawa amri haikuwa ya kufikirika na imevunjwa kwa kutokujua – mfalme na baba alimhukumu mtoto wake auawe.

Watu walikataa kuruhusu hukumu kutekelezwa. Wakipinga hasira ya mfalme, walisema, “Je, atakufa Yonathani ambaye ndiye aliyeufanya huo wokovu mkuu katika Israeli? hasha! aishivyo Bwana, hautaanguka chini hata unywele mmoja wa kichwa chake; kwa maana ametenda kazi pamoja na Mungu leo.” Mfalme mwenye kiburi hakujaribu kutokuiacha hukumu hii, na uhai wa Yonathani haukuondolewa. Sauli hakuweza, bali aliona kwamba mtoto wake alikuwa bora mbele zake kwa mtazamo wa watu na Bwana.

Ukombozi wa Yonathani ulikuwa ni onyo kali kwa uharaka wa mfalme. Alihisi kwamba laana yake itarudi juu ya kichwa chake mwenyewe. Hakuendelea na vita dhidi ya Wafilisti, lakini alirudi nyumbani kwake, akiwa kimya na bila kuridhika.

Wale ambao wako tayari kusamehe au kujihesabia haki wao wenyewe katika dhambi huwa ndio walio wakali katika kuhukumu na kuwalaumu wengine. Wengi, kama Sauli, hawampendezi Mungu, lakini wanakataa mashauri na kudharau maonyo. Hata kama wamethibitishiwa kwamba Bwana hayuko pamoja nao, wanakataa kuona ndani yao kwamba sababu ya matatizo yao ni nini. Wanakuwa na kiburi, roho ya majivuno, wakati wanaweka hukumu za kikatili au maonyo makali kwa wengine ambao ni bora kuliko wao. Ni vizuri kwa watu kama hao wayaangalie maneno ya Kristo: “Kwa kuwa hukumu ile mhukumuyo, ndiyo mtakayohukumiwa; na kipimo kile mpimiacho, ndicho mtakachopimiwa.” Mathayo 7:2.

Mara kwa mara wale wanaotafuta kujikweza huletwa mahali ambapo tabia zao za kweli hufunuliwa. Ndivyo ilivyokuwa kwa Sauli. Utendaji wake uliwathibitishia watu kwamba alipenda zaidi heshima na mamlaka ya kifalme kuliko haki, rehema, na kicho. Hivyo watu walifanywa watambue kosa lao kwa kuikataa serikali ambayo Mungu aliwapatia. Walibadilisha nafasi ya nabii aliyekuwa amejitoa kwa dhati, ambaye maombi yake yalileta mibaraka, na kumuweka mfalme ambaye kwa juhudi za upofu wake aliomba laana juu yao.

Kama watu wa Israeli wasingeingilia kati na kuyaokoa maisha ya Yonathani, mkombozi wao angeangamia kwa hukumu ya mfalme. Badae watu walipotoshwa kiasi gani kwa uongozi wa Sauli! Ni uchungu kiasi gani wa wazo kwamba aliwekwa katika kiti cha enzi kwa kitendo chao wenyewe! Bwana huvumilia kutokana na kutangatanga kwa wanadamu, na kwa wote anatoa nafasi ili waone na kuachana na dhambi zao; lakini wakati atakapoonekana kuwafanikisha wale wasiojali mapenzi Yake na kudharau maonyo yake, kwa wakati Wake, hakika ataonyesha upumbavu wao.

Sura ya 61 – Sauli Akataliwa

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 15

Sauli alishindwa katika jaribu la imani wakati wa hali ya kujaribiwa huko Gilgali, na akasababisha kudharauliwa kwa utumishi wa Mungu; lakini makosa yake yalikuwa hayajarejeshwa na kuonekeana, na Bwana alimpatia nafasi nyingine ili ajifunze somo la imani isiyohoji katika neno la Mungu na utii katika amri Zake. Wakati alipokemewa na nabii huko Gilgali, Sauli hakuona dhambi kubwa katika mwenendo aliokuwa ameufanya. Aliona kwamba alikuwa ametendewa isivyo haki, na alijaribu kuthibitisha matendo yake na akaomba radhi kutokana na makosa yake. Tokea wakati huo alikuwa na mda mchache sana wa kukutana na nabii. Samweli alimpenda Sauli kama mtoto wake, wakati Sauli, akiwa mwenye kujivuna na mwepesi wa hasira, alikuwa anamheshimu nabii; alikasirishwa kutokana na kukemewa na Samweli, na hivyo alijitahidi kumkwepa wasikutane naye kadri iwezekanavyo.

Lakini Bwana alimtuma mtumishi wake akiwa na ujmbe mwingune kwa Sauli. Kwa kutii bado angeweza kuthibitisha uaminifu wake kwa Mungu na kufaa kwake katika kutembea mbele ya Israeli. Samweli alikwenda kwa mfalme na kufikisha neno la Bwana. Ili kwamba mfalme aone umuhimu wa kuisikiliza amri, Samweli alitamka kwamba alikuwa anaongea kutokana na maagizo ya mbingu, kwa mamlaka yale yale yaliyomuweka Sauli kwenye kiti cha enzi. Nabii alisema, “Bwana wa majeshi asema hivi, nimeyetia maneno moyoni mwangu mambo hayo Amaleki waliyowatenda Israeli, jinsi walivyowapinga njiani, hapo walipopanda kutoka Misri. Basi sasa nenda ukawapige Amaleki, na kuviharibu kabisa vitu vyote walivyonavyo, wala msiwaachilie; bali waueni, mwanamume na mwanamke, mtoto naye anyonyaye, ng`ombe, na kondoo na ngamia na punda.”

Waamaleki walikuwa wa kwanza kufanya vita na Israeli huko jangwani; na kwa sababu ya dhambi hii,pamoja na kutokumkubali Mungu na kuwa na ibada ya sanamu, Bwana, kupitia kwa Musa, alitoa hukumu dhidi yao. Kwa maagizo ya mbingu historia ya ukatili wao kwa Israeli iliandikwa, pamoja na amri, “Ndipo uufute ukumbusho wa Amaleki chini ya mbingu; (628) usisahau.” Kumbukumbu la Torati 25:19. Kutekelezwa kwa hukumu hii kulicheleweshwa kwa kipindi cha miaka mia nne; lakini Waamaleki hawakuziacha dhambi zao. Bwana alijua kwamba watu hawa waovu, kama wangeweza, wangewafutilia mbali watu Wake na ibada Yake visionekane duniani. Sasa muda ulikuwa umefika kwa ajili ya hukumu, iliyocheleweshwa kwa muda mrefu, ili itekelezwe.

Uvumilivu ambao Mungu aliuonyesha kwa watu waovu, uliwafanya watu wazidi kukua katika uasi; lakini adhabu yao haitakuwa ndogo kwa sababu ya kucheleweshwa. “Maana Bwana ataondoka kama vile katika mlima Perasimu, ataghadhibika kama vile katika bonde la Gibeoni; apate kufanya kazi yake, kazi yake ya ajabu; na kulitimiza tendo lake, tendo lake la ajabu.” Isaya 28:21. Kwa Mungu wetu mwenye rehema kitendo cha kutoa adhabu

ni kigeni. “Kama mimi niishivyo, asema Bwana, sikufurahii kufa kwake mtu mwovu; bali aghairi mtu mwovu, na kuiacha njia yake mbaya.” Ezekieli 33:11. Bwana ni mwingi wa rehema na kweli, mwenye fadhili….mwenye kusamehe uovu na makosa na dhambi.” Na bado “si mwenye kumhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe.” Kutoka 34:6,7.

Wakati hafurahii kulipiza kisasi, atatoa hukumu kwa waasi wa sheria Yake. Analazimishwa kufanya hivyo, ili kuwalinda wakazi wa duniani dhidi ya kuharibika kwa tabia na maangamizo. Ili kuwakomboa watu baadhi ya watu ni lazima awakate wale ambao wamekuwa wagumu katika dhambi. “Bwana si mwepesi wa hasira, ana uweza mwingi, wala hatamhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia.” Nahumu 1:3. Kwa mambo makuu ya haki atathibitisha mamlaka ya sheria Yake iliyokanyagwa. Na ukweli kwamba Yeye huchelewa kutekeleza haki huonyesha kwamba dhambi huongezeka zaidi kiasi cha kuita hukumu Zake na kutoa hukumu kali anayostahili muasi.

Lakini wakati anatoa hukumu, Mungu alikumbuka rehema. Waamaleki walikuwa waangamizwe, lakini wageni, ambao walikaa nao, waliachwa. Watu hawa, ingawa hawakuwa huru kabisa na ibada ya sanamu, walikuwa ni waabudu wa Mungu na walikuwa marafiki na Waisraeli. Kabila hili lilikuwa ni mashemeji wa Musa, Hobabu, ambaye alikuwa pamoja na Waisraeli katika safari za jangwani, na kwa sababu alikuwa anaifahamu nchi vizuri aliwapa Waisraeli msaada mzuri.

Tangu kushindwa kwa Wafilisti huko Mikmashi, Sauli alifanya vita na Moabu, Ammoni, na Edomu, na dhidi ya Waamaleki na Wafilisti; na kila alipochukua silaha zake, alipata ushindi mpya. Alipopokea kazi ya kufanya dhidi ya Amaleki, alitangaza vita mara moja. Katika mamlaka yake mwenyewe akiongezea na yale ya nabii, na wakati wa wito wa watu kwa ajili ya vita watu wa Israeli walimiminika kwa kiwango chake. Msafara haukuanzishwa kwa ajili ya sifa za mtu binafsi; Waisraeli wasingepata heshima kutokana na ushindi au mali walizoteka kutoka kwa adui zao. Walitakiwa kuingia vitani kwa kitendo cha kumtii Mungu, kwa lengo la kutekeleza hukumu Zake kwa Amaleki. Mungu alikusudia kwamba mataifa yote watakuwa wakiangalia janga na uangamivu wa watu ambao wamekataa serikali Yake, na watapaswa kutambua kwamba wameangamizwa na watu wale waliowadharau.

“Sauli akawapiga Waamaleki, toka Havila uendapo Shuri, unaokabili Misri. Akamkamata Agagi, mfalme wa Waamaleki, yu hai, akawaangamiza hao watu wote kwa upanga. Lakini Sauli nawatu wake wakamwacha Agagi hai, na katika kondoo walio wazuri, na ng`ombe, na vinono, na wana kondoo, na chochote kilicho chema, wala hawakukubali kuwaangamiza; bali chochote kilichokuwa kibaya na kibovu, ndicho walichokiangamiza kabisa.” Ushindi huu dhidi ya Waamaleki ulikuwa ndio ushindi mzuri ambao Sauli aliwahi kuupata, na ulistahili kuwasha kiburi cha moyo ambacho kilikuwa ni hatari ku kubwa. Amri ya mbingu iliyotaka maadui wa Mungu waangamizwe kabisa ilitekelezwa kwa sehemu. Akitaka kuongeza heshima yake kutokana na kurudi na ushindi akiwa na mateka

ya kifalme, Sauli alitaka kuigiza desturi za mataifa yaliyokuwa yakimzunguka na hivyo akamwacha Agagi, mfalme wa Amaleki aliyekuwa mkali na mpenda vita. Watu waliwaacha ng‘ombe wazuri, kondoo, na wanyama kwa wingi, wakijitetea dhidi ya dhambi yao kwa kisingizio kwamba ng‘ombe na kondoo na mbuzi waliachwa kwa sababu ya kumtolea Bwana kafara. Hata hivyo, kusudi lao lilikuwa ni kuwatunza kwa ajli yao wenyewe.

Sasa Sauli aliwekwa katika jaribio la mwisho. Kujiamini kwake na hivyo kutokujali mapenzi ya Mungu, akionyesha dhamira yake ya kutaka kutawala kama mfalme anayejitegemea, alithibisha kwamba asingepewa nguvu za kifalme kuwa kama mwakilishi wa Bwana. Wakati Sauli na jeshi lake wanatembea kurudi nyumbani wakiwa na furaha ya ushindi, kulikuwa na uchungu na maumivu makubwa nyumbani kwa nabii Samweli. Alikuwa amepokea ujumbe kutoka kwa Bwana ukimshitaki mfalme kutokana na mwenendo wake: “Najuta kwa sababu nimemtawaza Sauli awe mfalme; maana amerudi (630) nyuma, asinifuate, wala hakufanya nilivyomwamuru.” Nabii alisikitika sana kwa sababu ya mfalme muasi, na alilia na kuomba usiku mzima ili hukumu ibadilishwe.

Toba ya Mungu sio kama toba ya mwanadamu. “Tena Yeye aliye Nguvu za Israeli hatanena uongo, wala hataona majuto; maana siye mwanadamu, hata ajute.” Toba ya mwanadamu humaanisha kubali nia. Toba ya Mungu humaanisha kubalika kwa mazingira na mahusiano. Mwanadamu anaweza kubadilisha uhusiano wake na Mungu kwa kukubaliana na masharti ambayo yatamfanya apate fadhili za mbinguni, au anaweza, kwa matendo yake mwenyewe, akajiweka mwenyewe nje ya hali ya kupata fadhili; lakini Bwana ni yule yule “jana, na leo, na milele.” Waebrania 13:8. Kutokutii kwa Sauli kulibadilisha uhusiano wake na Mungu; lakini masharti ya kukubaliwa kwake na Mungu hayakubadilika – matakwa ya Mungu bado yalikuwa yale yale, maana kwake “hakuna kubadilika wala kivuli cha kugeuka geuka.” Yakobo 1:17.

Akiwa na moyo wa huzuni nabii alijipanga asubuhi iliyofuatia ili kwenda kukutana na mfalme mwenye makosa. Samweli alikuwa na tumaini kwamba, kama atajichunguza, Sauli anaweza kutambua dhambi yake, na kwa kutubu na kunyenyekea akapata tena fadhili za mbinguni. Lakini wakati hatua ya kwanza imechukuliwa katika njia ya uasi njia huwa rahisi. Sauli, akiwa amejijenga katika kutokutii kwake, alikuja ili kukutana na Samweli akiwa na uongo midomoni mwake. Alielezea, “Ubarikiwe na Bwana, nimeitimiza amri ya Bwana.”

Sauti iliyosikika masikioni mwa nabii haikukubaliana na tamko la mfalme asiyetii. Akiwa ameulizwa swali, “Maana yake nini, basi, hiki kilio cha kondoo maskioni mwangu, na huu mlio wa ng`ombe ninaousikia?” Sauli alijibu, “Wamewaleta kutoka kwa Waamaleki, maana watu waliwaacha hai kondoo na ng`ombe walio wazuri, ili wawatoe dhabihu kwa Bwana, Mungu wako, nao waliosalia tumewaangamiza kabisa.” Watu walitii maagizo ya Sauli; lakini ili aweze kujikinga mwenyewe, alikuwa yuko tayari kuwashitaki

dhidi ya dhambi ya kutokutii kwake. Ujumbe wa kukataliwa kwa Sauli ulileta huzuni isiyoelezeka moyoni mwa Samweli. Ulikuwa utolewe mbele ya jeshi lote la Israeli, wakati wakiwa wamejaa kiburi na ushindi wakifurahia ushindi ambao ulielekezwa kwa umashuhuri na ukuu wa mfalme wao, maana Sauli hakumuunganisha Mungu na mafanikio ya Israeli katika vita; lakini wakati nabii alipoona ushahidi wa uasi wa Sauli, alijawa na hasira kwamba, yule aliyepata fadhili za Mungu, ameasi amri ya Mungu na kuwaongoza Israeli watende dhambi. Samweli hakudanganyika na uongo wa mfalme. Akiwa na huzuni zilizochangamana na hasira alisema, “Ngoja nami nikuambie neno aliloniambia Bwana usiku huu….ingawa ulikuwa mdogo machoni pako mwenyewe, Je, hukufanywa kuwa kichwa cha kabila za Israeli? Hapa alirudia amri ya Bwana kuhusu Amaleki, na akataka sababu ya kutokutii kwa mfalme.

Sauli alizidi kutaka haki yake mwenyewe: “Hakika mimi nimeitii sauti ya Bwana, nami nimemleta Agagi, mfalme wa Waamaleki, tena nimewaangamiza Waamaleki kabisa. Ila watu waliteke nyara, kondoo na ng`ombe waliowazuri, katika vitu vilivyowekwa wakfu, kusudi wavitoe dhabihu kwa Bwana, Mungu wako, huko Gilgali.” Kwa maneno makali nabii alifutilia mbali uongo na akatangaza hukumu isiyorudi nyuma: “Bwana huzipenda sadaka za kuteketezwa na dhabihu sawa sawa na kuitii sauti ya Bwana? Angalia kutii ni bora kuliko dhabihu, na kusikia kuliko mafuta ya beberu. Kwani kuasi ni kama dhambi ya uchawi, na ukaidi ni kama ukafiri na vinyago. Kwa kuwa umelikataa neno la Bwana, yeye naye amekukataa usiwe mfalme.”

Wakati mfalme anasikia hukumu hii ya kutisha alilia kwa sauti, “Nimefanya dhambi, maana nimeihalifu amri ya Bwana, pia na maneno yako; kwa sababu naliwaogopa wale watu, nikaitii sauti yao.” Akitiwa hofu na hukumu za nabii, Sauli alitambua kosa lake, ambalo awali alikaidi na kulikataa; lakini alizidi kuwalaumu watu, akisema kwamba amefanya dhambi kwa sababu ya kuwaogopa wao. Haikuwa huzuni kwa sababu ya dhambi, lakini ilikuwa ni hofu kwa sababu ya adhabu ya dhambi, ndiyo iliyomfanya mfalme wa Israeli amsihi Samweli, “Basi sasa, nakuomba unisamehe dhambi yangu; rudi pamoja nami, nipate kumwabudu Bwana.” Kama Sauli angekuwa na toba ya kweli, angefanya toba ya dhambi yake wazi mbele za watu; lakini mashaka yake yalikuwa ni juu ya kudumisha mamlaka yake na kumrudisha ili watu wamtii. Alitamani uwepo wa Samweli ili kwamba aweze kuupa nguvu mvuto wake kwa taifa.

“Sitarudi pamoja nawe,” lilikuwa ni jibu kutoka kwa nabii: “Kwa sababu umelikataa neno la Bwana, Bwana naye amekukataa wewe, usiwe mfalme wa Israeli.” Wakati Samweli anageuka ili kuondoka, mfalme, akiwa na uchungu na hofu, alishikilia pindo la vazi lake ili amrudishe, lakini likachanika mkononi mwake. Kutokana na hili, nabii alisema, “Leo Bwana amekurarulia ufalme wa Israeli, naye amempa jirani yako, aliye mwema kuliko wewe.” Sauli alisumbuliwa zaidi kwa sababu ya kutokuwepo na hali ya kupata msaada kutoka kwa Samweli kuliko kutokumfurahisha Mungu. Alijua kwamba

watu walikuwa na imani kwa nabii kuliko kwake mwenyewe. Kama mtu mwingine angechaguliwa kwa amri ya mbinguni ili awe mfalme, Sauli alijiona kwamba isingewezekana kudumisha mamlaka yake mwenyewe. Alihofu kwamba watu watamuasi kama Samweli angemkataa kabisa. Sauli alimsihi nabii amheshimu mbele ya wazee na watu kwa kuungana naye wazi wazi kwenda kwenye ibada. Kwa maagizo ya mbinguni Samweli alikubaliana na ombi la mfalme, ili kwamba pasiwepo tukio la maasi. Lakini alibaki kuwa kimya akiwa kama shahidi wa huduma.

Kitendo cha haki, cha kuogofya, kilikuwa bado kutendeka. Samweli lazima athibitishe heshima kwa Mungu na kukemea mwenendo wa Sauli. Aliamuru kwamba mfalme wa Waamaleki aletwe mbele yake. Zaidi ya yote wale walioanguka kwa upanga waIsraeli, Agagi alikuwa ndiye mkosaji mkubwa; ambaye aliwachukia na kutafuta kuwaangamiza watu wa Mungu, na ambaye mvuto wake ulikuwa ni mkubwa katika kukuza ibada ya sanamu.

Aliletwa kutokana na amri ya mfalme, akijisifu na kujidanganya kwamba hatari ya kifo ilikuwa imepita. Samweli alisema, “Kama upanga wako ulivyofanya wanawake kufiwa na watoto wao, vivyo hivyo mama yako atafiwa miongoni mwa wanawake. Basi Samweli akamkata Agagi vipande mbele za Bwana.” Hili likiwa limefanyika, Samweli alirudi nyumbani kwake huko Rama, na Sauli akarudi kwake huko Gibea. Baada ya hapo nabii na mfalme walikutana mara moja tu.

Wakati anaitwa kwenye kiti cha enzi, Sauli alikuwa na maoni ya unyenyekevu kutokana na kutokuwa na uwezo, na alikuwa tayari kuagizwa. Hakuwa na ujuzi wala uzoefu na alikuwa na mapungufu makubwa katika tabia. Lakini Bwana alimpa Roho Mtakatifu ili awe kiongozi na msaidizi, na akamuweka mahali ambapo angeweza kuendelea kukuza sifa zinazotakiwa kwa ajili ya mtawala wa Israeli. Kama angeendelea kuwa mnyenyekevu, akidumu kutafuta kuongozwa na hekima za mbingu, angewezeshwa kutekeleza majukumu yake kwa mafanikio na heshima. Chini ya uwepo wa neema ya mbinguni kila sifa njema ingeendelea kupata nguvu, wakati muelekeo mbaya ungepoteza nguvu zake. Hii ndiyo kazi ambayo Bwana anataka ifanywe na wote waliojitoa Kwake. Wapo wengi ambao amewaita washike nafasi katika kazi Yake kwa sababu wana roho ya unyenyekevu na inayofundishika. Kwa majaaliwa Yake anawaweka mahali ambapo watajifunza Kwake. Atawafunulia ubovu wa tabia zao, na kwa wote wanaotafuta msaada atawapa nguvu ili kurekebisha makosa yao.

Lakini Sauli alitaka kujikweza, na hakumheshimu Mungu kwa sababu ya kutokuamini na kutokutii kwake. Ingawa wakati anaitwakatika kiti cha enzi alikuwa mnyenyekevu na asiyejitegemea, mafanikio yalimfanya ajiamini. Ushindi wake wa kwanza akiwa kama mtawala uliwasha kiburi cha moyo ambacho ndicho kilichokuwa hatari kubwa zaidi. Ushujaa na akili ya kijeshi aliyoonyesha wakati wa ushindi wa Yabeshi-agaileadi viliamsha shauku ya taifa lote. Watu walimheshimu mfalme wao, wakisahau kwamba alikuwa ni

wakala tu ambaye Mungu amemtumia; na ingawa mara ya kwanza Sauli alimpa Mungu utukufu, baadaye alijichukulia heshima mwenyewe. Alipoteza dira ya utegemezi wake kwa Mungu, na moyoni akatengana na Bwana. Kwa hiyo njia iliandaliwa kwa ajili ya kujiamini kwake na kutoa kafara huko Gilgali. Upofu wa kujiamini kama huo ulimpelekea kukataa maonyo ya Samweli. Sauli alimtambua Samweli kuwa ni nabii wa Mungu aliyetumwa; hivyo alipaswa kukubali maonyo, ingawa hakuweza kuona kwamba ametenda dhambi. Kama angekuwa yuko tayari kukubali makosa yake, uzoefu huu mbaya ungekuwa ni fundisho kwa wakati ujao.

Kama Bwana angejitenga kabisa na Sauli wakati huo, asingezungumza naye kupitia nabii Wake, akimpa kazi maalumu ya kufanya, ili kwamba aweze kurekebisha makosa yaliyopita. Wakati mtu anapojiita kuwa ni mwana wa Mungu na anakuwa si mwangalifu katika kufanya mapenzi ya Mungu, na hivyo kuwapa mvuto wengine wasiwe waangalifu na wasiojali makatazo ya Bwana, bado inawezekana kushindwa kwake kugeuzwa kuwa ushindi kama atakubali maonyo kwa toba ya kweli ya nafsi na kumrudia Mungu kwa kunyenyekea na imani. Fedheha ya kushindwa mara kwa mara hudhihirisha mibaraka kwa kutuonyesha jinsi tusivyoweza kufanya mapenzi ya Mungu pasipo na msaada.

Wakati Sauli alipokataa maonyo yaliyotumwa kwake na Roho Mtakatifu wa Mungu, na kudumu katika kutaka kujihesabia haki, alikataa njia pekee ambayo Mungu angeweza kuitumia ilikumuokoa kutoka kwake. Alichagua mwenyewe kujitenga na Mungu. hakuweza kupokea msaada wa mbinguni kwa kukubali na kutubu dhambi yake.

Huko Giligali, Sauli alijitokeza kwa bidii kubwa, aliposimama mbele ya jeshi la Israeli akitoa kafara kwa Mungu. Lakini kujitoa kwake hakukuwa kwa kweli. Huduma ya kidini inayofanyika kinyume na amri ya Mungu ilidhoofisha mikono ya Sauli, ikimuweka mbali na msaada ambao Mungu alikuwa anataka kumpa. Katika safari yake dhidi ya Amaleki, Sauli alifikiri kwamba amefanya yale ambayo yalikuwa muhimu ambayo Bwana alimuamuru; lakini Bwana hakupendezwa na utii usio kamili, wala hakuwa tayari kupita katika yale yaliyokuwa yamekataliwa kupitia msukumo mkubwa kiasi kile. Mungu amewapa wanadamu uhuru wa kuachana na matakwa Yake. Bwana aliwaambia Israeli, “Msifanye…..kila mtu kama aonavyo vyema machoni pake;” lakini waya”tunze na kuyasikia maneno haya nikuagizayo.” Kumbukumbu la Torati 12:8,28. Katika kupungua katika mwenendo wowote hatupaswi kuuliza kama ni sawa na kufanya mapenzi ya Mungu. “Iko njia ionekanayo kuwa sawa machoni pa mtu, Lakini mwisho wake ni njia ya mauti.” Mithali 14:12.

“Kutii ni bora kuliko dhabihu.” Kutoa kafara hakukuwa na thamani mbele za Mungu. kulikusudiwa kumuonyesha mtoaji ili ajutie dhambi na kuwa na imani kwa Kristo na kuahidi kwamba atatii sheria ya Mungu. Lakini pasipo na kujuta kwa sababu ya dhambi, bila imani, na bila moyo wa kutaka kutii, kafara haikuwa na maana. Wakati, katika kuvunja amri ya Mungu, Sauli alipendekeza kutoa kafara ambayo Mungu alikuwa ameitoa ili

iangamizwe, alionyesha dharau ya wazi wazi kwa mamlaka ya mbinguni. Huduma hiyo ilikuwa ni uchokozi na kuitukana Mbingu. Hata hivyo pamoja na dhambi ya Sauli na matokeo ya dhambi yake kuwa mbele yetu, ni wangapi bado wanafanya jambokama hilo. Wakati wanakataa kuamini na kutii baadhi ya matakwa ya Bwana, wanatoa sadaka kwa Mungu katika huduma zao za kawaida za kidini.

Hakuna majibu ya Roho wa Mungu katika huduma kama hiyo. Haijalishi watu wamekuwa na bidii kiasi gani katika kutunza sikukuu za kidini, Bwana hatawakubali kama watadumu katika kuvunja moja ya amri Zake.

“Uasi ni kama dhambi ya uchawi, Na ukaidi ni kama ukafiri na vinyago.” Uasi (635) ulianzishwa na shetani, na uasi wote dhidi ya Mungu unatokana moja kwa moja na mvuto wa kishetani. Wale wanaojiweka dhidi ya serikali ya Mungu wameingia katika muungano wa muasi mkuu, na atatumia nguvu zake na uwezo ili kuwateka na kuwapotosha katika ufahamu. Atasababisha kila kitu kionekane katika nuru potofu. Kama wazazi wetu wa kwanza, wale walio chini ya udanganyifu wake wanaona faida kubwa kupokelewa katika uasi.

Hakuna ushahidi mkubwa unaoweza kutolewa kuhusu nguvu kubwa ya udanganyifu wa Shetani kuliko ule ambao wengi wanaongozwa naye wanavyojidanganya wenyewe wakiamini kwamba wanamfanyia kazi Mungu. wakati Kora, Dathani, na Abiramu walipoasi kinyume na mamlaka ya Musa, walifikiri kwamba walikuwa wanampinga kiongozi mwanadamu tu, mtu kama wao; na waliamini kwamba walikuwa wanafanya kazi halisi ya Mungu. Lakini kwa kukikataa chombo kiteule cha Mungu walimkataa Kristo; walimtukana Roho wa Mungu. Ndivyo ilivyokuwa, katika siku za Kristo, waandishi na wazee wa Kiyahudi, ambao walikuwa na bidii katika kumheshimu Mungu, walimsulubisha Mwana Wake. Roho kama hiyo bado ipo ndani ya mioyo ya wale wanaojiweka katika kufuata mapenzi yao huku wakipingana na mapenzi ya Mungu.

Sauli alikuwa na muda wa kutosha kwa kujihakikishia kwamba Samweli alikuwa amevuviwa na mbingu. Kukataa kwake na kutokujali amri ya Mungu kupitia nabii ilikuwa ni kinyume na dhamira ya kujiuliza na hukumu za kweli. Kujiamini kwake kubaya lazima kulitokana na uchawi wa kishetani. Sauli alionyesha juhudi kubwa katika kuondoa ibada ya sanamu na uchawi; hata hivyo katika kutokutii kwake amri ya mbinguni alikuwa na roho hiyo hiyo ya kumpinga Mungu na alikuwa amevuviwa na shetani kama wale wanaofanya uchawi; na wakati alipokemewa, aliongeza kuufanya moyo mgumu na kuwa muasi zaidi. Asingekuwa amemkufuru Roho wa Mungu kama asingeungana wazi wazi na waabudu sanamu.

Ni hatua ya hatari wakati mtu asipojali maonyo ya neno la Mungu au Roho Wake. Wengi, kama Sauli, hukuanguka katika majaribu hadi wanapofuka wasiweze kuona hali tabia yao halisi ya dhambi. Wanajisifu wenyewe kwamba walikuwa na mtazamo wa

malengo mazuri, kwamba hawakufanya makosa katika kujitenga na matakwa ya Bwana. Hivyo wanaidharau neema ya Roho, hadi sauti Yake inakoma kusikika, na wanaachwa katika madanganyo ambayo wameyachagua.

Kwa Sauli, Mungu aliwapa Israeli mfalme sawa sawa na mioyo yao, kama vile Samweli alivyosema wakati akimthibitisha Sauli kuwa mfalme huko Gilgali, “Basi sasa, mtazameni mflame mliyemchagua na kumtaka.” 1 Samweli 12:13. Akiwa mzuri wa sura, akiwa na umbo zuri la kufaa kuwa mfalme, mwonekano wake ukitimiza matakwa yao ya heshima ya kifalme; na ushujaa wake na uwezo wake wa kuongoza majeshi zilikuwa ni sifa ambazo waliziona kuwa nzuri zinazofaa kwa heshima kuliko mataifa mengine. Hawakuona mashaka kwamba mfalme wao angekuwa na sifa hizo ambazo peke yake zingemfanya afae kuwa kutawala kwa haki na usawa.

Hawakumtaka ambaye ni muungwana na mwenye tabia halisi ya kweli, ambaye angekuwa na upendo na hofu kwa Mungu. Hawakutafuta mashauri kutoka kwa Mungu ili awape sifa anazotakiwa kuwa nazo mtawala, ili adumishe upekee wao, tabia takatifu kama watu Wake wateule. Hawakuwa wanatafuta njia ya Mungu, bali njia yao wenyewe. Kwa hiyo Mungu aliwapa mfalme waliyemtaka – ambaye tabia yake ilikuwa inafanana na yao. Mioyo yao haikuwa imejitoa kwa Mungu, na mfalme wao pia hakutawaliwa na neema ya mbinguni. Chini ya utawala wa mfalme huyu wangeweza kupata uzoefu muhimu ili kwamba waone makosa yao, na kurudia utii wao kwa Mungu.

Hata hivyo Bwana, akiwa ameweka majukumu ya kifalme kwa Sauli, hakumuacha peke yake. Alimuweka Roho Mtakatifu juu yake ili amfunulie udhaifu wake na hitaji lake la neema ya mbinguni; na kama Sauli angemtegemea Mungu, Mungu angekuwa pamoja naye. Kadri mapenzi yake kama yangetawaliwa na mapenzi ya Mungu, kadri ambavyo angejitoa ili aadabishwe na Roho wa Mungu, Mungu angezitia taji juhudi zake na kupata mafanikio. Lakini wakati Sauli alipochagua kutenda bila kumtegemea Mungu, Bwana hakuendelea kuwa kiongozi wake, na alilazimishwa kumuweka kando. Kisha alimuita kwenye kiti cha enzi “mtu aupendezaye moyo wake “ (1 Samweli 13:14) – sio ambaye hakuwa na makosa katika tabia yake, bali ambaye, badala ya kujitegemea mwenyewe, angemtegemea Mungu, na kuongozwa na Roho Wake; ambaye, wakati anapotenda dhambi, atakubali kuonywa na kurekebishwa.

Sura ya 62 – Kutiwa Mafuta Kwa Daudi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 16:1 - 13.

Maili chache kutoka Yerusalemu, “mji wa Mfalme mkuu,” ni Bethlehemu, mahali ambapo Daudi, mwana wa Yese, alizaliwa yapata miaka elfu moja kabla ya mtoto Yesu kufungwa nguo ya kubebea watoto katika holi la ng`ombe na akaabudiwa na Mamajusi kutoka mashariki. Karne kadhaa kabla ya kuja kwa Mwokozi, Daudi, akiwa katika ujana wake, alikuwa akichunga ng`ombe katika vilima vilivyouzunguka Bethlehemu. Mchungaji mvulana alikuwa akiimba nyimbo alizozitunga mwenyewe, na muziki wa kinubi chake ulizifanya nyimbo kuwa tamu kutokana na sauti nzuri ya kijana. Bwana alimchagua Daudi, na alikuwa akimuandaa, akiwa katika maisha ya uchungaji na ng`ombe wake, maana kazi aliyokusudia kumpa angempa baada ya miaka kadhaa.

Wakati Daudi anaishi maisha ya kichungaji akiwa peke yake, Bwana Mungu alikuwa akizungumza kwa nabii Samweli. “Bwana akamwambia Samweli, hata lini utamlilia Sauli, ikiwa mimi nimemkataa asiwamiliki Israeli? Ijaze pembe yako mafuta, uende, nami nitakupeleka kwa Yese, Mbethlehemu; maana nimejipatia mfalme katika wanawe….Chukua ndama pamoja nawe, ukaseme, Nimekuja ili kumtolea Bwana dhabihu. Ukamwite Yese aje kwenye dhabihu, nami nitakuonyesha utakayoyatenda; nawe utamtia mafuta yule nitakayemtaja kwako. Samweli akafanya hayo aliyosema Bwana, akaenda Bethlehemu, wakaja wazee wa mji kumlaki, wakitetemeka, nao wakasema, Je! Umekuja kwa amani? Naye akasema, naam, kwa amani.” Wazee walikubali mwaliko katika huduma ya kutoa kafara, na Samweli alimwita Yese na watoto wake wa kiume. Madhabahu ilijengwa na kafara ikawa tayari. Watu wote wa nyumba ya Yese walikuwepo, isipokuwa Daudi, mtoto mdogo, ambaye aliachwa ili achunge kondoo, maana haikuwa salama kuacha mifugo bila uangalizi. (638)

Wakati huduma ya kutoa kafara imekamilika, na kabla ya kufanya sherehe ya kafara, Samweli alianza uchunguzi wake wa kinabii kwa watoto wa Yese anayeonekana kuwa anafaa. Eliabu alikuwa ndiye mtoto mkubwa, na karibu alikuwa anafanana na Sauli kwa umbo na uzuri mzuri kuliko wengine. Umbo lake la upole na likiwa kubwa na zuri lilimvutia nabii. Samweli alipotazama muonekano wake unavyofaa kuwa mfalme, alifikiri “huyu ndiye mtu ambaye Mungu amemchagua badala ya Sauli,” na alisubiri mbingu zimkubali ili amtie mafuta. Lakini Yehova hakuangalia muonekano wa nje. Eliabu hakumcha Bwana.

Kama angeitwa katika kiti cha enzi, angekuwa na kiburi, mtawala mwenye kujiona yuko sahihi. Neno la Bwana kwa Samweli lilikuwa, “Usimtazame uso wake, wala urefu wa kimo chake; kwa maana mimi nimemkataa. Maana Bwana haangalii kama binadamu aangaliavyo; maana wanadamu huitazama sura ya nje, bali Bwana hutazama moyo.” Hakuna uzuri wa nje unaoweza kuifanya nafsi ifae kwa Mungu. Hekima na usafi ulioonyeshwa katika tabia, huelezea uzuri wa kweli wa mtu; na ni uzuri wa ndani, usafi wa

moyo, ndivyo hutegemea kukubaliwa kwetu na Bwana wa majeshi. Ni kwa jinsi gani tunavojisikia kutokana na ukweli huu katika kujihukumu sisi wenyewe na kuwahukumu wengine. Tunaweza kujifunza kutokana na makosa ya Samweli kwamba ni bure kiasi gani kuchunguza uzuri au uso au umbo. Tunaweza kuona jinsi hekima ya binadamu isivyoweza kufahamu siri za moyo au kufahamu mashauri ya Mungu bila kupata nuru maalumu kutoka mbinguni. Mawazo na njia za Mungu kwa viumbe wake yako juu zaidi ya uwezo wetu kuweza kuyafikia; lakini tunaweza kupata uhakika kwamba watoto wataletwa ili kuziba nafasi ambapo wanafaa, na watawezeshwa kukamilisha kufanya kazi waliyopewa mikononi mwao, kama watayaweka mapenzi yao kwa Mungu, na mipango Yake haitaharibiwa kutokana na upotofu wa binadamu.

Eliabu alipita kutokana na uchunguzi wa Samweli, na ndugu wengine sita waliokuwepo katika huduma walifuatia katika utaratibu wa kuangaliwa na nabii; lakini Bwana hakuonyesha ishara ya chaguo Lake kutoka kwao. Akiwa na maumivu Samweli alimtazama mtoto wa mwisho katika vijana; nabii aliingiwa na mashaka na wasiwasi. Alimuuliza Yese, “Watoto wako wote wako hapa,?” baba alijibu, “amesalia mdogo wao, na tazama anawachunga kondoo.” Samweli aliagiza kwamba aletwe, akisema, “Tuma watu, wamlete.”

Mchungaji aliyekuwa peke yake alishangazwa na wito asioutarajia kutoka kwa mjumbe, ambaye alimwambia kwamba nabii alikuja Bethlehemu na amemtuma kwake; na bila kuchelewa aliitikia wito. “Naye alikuwa mwekundu, mwenye macho mazuri, na umbo lake lilikuwa la kupendeza.” Wakati Samweli anamtazama huku akipendezwa naye kutokana na uzuri wake, mwanaume, kijana mchungaji mwenye kiasi, sauti ya Bwana ilimwambia nabii, ikisema, “Ondoka, umtie mafuta, maana huyu ndiye.” Daudi alijidhihirisha kuwa na akili na mnyenyekevu katika ofisi ya uchungaji, na sasa Mungu amemchagua ili awe mkuu wa watu. “Ndipo Samweli akaitwaa pembe yenye mafuta, akamtia mafuta kati ya ndugu zake, na roho ya Bwana ikamjilia Daudi kwa nguvu tangu siku ile.” Nabii alimaliza kazi yake aliyopewa, na akiwa na moyo mtulivu, Samweli akaondoka, akaenda zake Rama.

Samweli hakuwa ametoa habari kuhusu kazi yake aliyoifanya, hata katika familia ya Yese, na sherehe ya kumtia mafuta Daudi ilifanywa kwa siri. Ilikuwa ni kitisho kwa kijana kuhusu majukumu yaliyokuwa yanamsubiri, kwamba katikati ya uzoefu na hatari za miaka inayokuja, ufahamu huu ungemshangaza kuwa kupitia yeye lengo la kweli la Mungu likamilishwe katika maisha yake.

Heshima kubwa aliyopewa Daudi haikuwa na makusudi ya kumfanya apendezwe nayo. Bila kujali nafasi kubwa ambayo angeipata, alitulia huku akiendelea na kazi yake, akiridhika kusubiri maendeleo ya mipango ya Bwana kwa wakati wake na njia yake. Akiwa mnyenyekevu na mwenye kiasi hata kabla ya kutiwa mafuta, kijana mchungaji alirudi milimani na kuendelea kuchunga kwa upendo kama ilivyokuwa hapo kabla. Lakini akiwa

na uvuvio mpya alitunga nyimbo na kuzipiga kwa kinubi chake. Mbele yake kulikuwa na ardhi iliyokuwa na rutuba na nzuri. Zabibu, zikiwa na vichala vya matunda, vilipata mwanga wa jua na kung‘aa vizuri. Miti ya porini, ikiwa na matawi ya kijani, ilionekana kwa uzuri. Alilitazama jua likiangazia mbingu kwa mwanga mkubwa, likija (642) kama bwana arusi kutoka chumbani mwake na kama mtu mwenye nguvu ajaye kushindana. Kulikuwepo na vilele virefu vya milima vikifika kwenye mawingu; kwa mbali kulionekana majabali ya ukuta wa mlima Moabu; juu zaidi kulionekana mawingu mazuri ya rangi ya dhambarau yakifika mbinguni.

Na juu zaidi ya hapo alikuwepo Mungu. Hakuweza kumuona, lakini kazi Zake zilijaa sifa. Mwanga wa mchana, ukimulika kwenye misitu na milima, vijito vya maji, viliichukua akili yake hadi kwa Baba wa nuru, Mwanzilishi wa kila zawadi njema na kamilifu. Ufunuo wa kila siku wa tabia na ukuu wa Muumba wake uliujaza mashairi moyo wa kijana kwa sifa na kuabudu. Kwa kumtafakari Mungu na kazi Zake nguvu za akili ya Daudi na moyo wake vilikuza nguvu za kazi yake ya baadaye. Kila siku alikuwa anamkaribia Mungu zaidi katika kuzungumza naye. Akili zake kila siku zilidumu kupenya kwenye vina vipya vya uvuvio wa nyimbo zake na kuamsha muziki wa kinubi chake. Sauti yake nzuri ilisikika angani, ikiwa na mwang‘wi katika milima kana kwamba ilihusika katika furaha za nyimbo za malaika huko mbinguni.

Ni nani anayeweza kupima matokeo ya miaka yote ya taabu na kuzunguka akiwa peke yake milimani? Kuzungumza na asili na Mungu, kuchunga kondoo wake, hatari na kuokoa, huzuni na furaha, ya kura yake, sio kwamba ilikuwa kwa ajili ya kutengeneza tabia ya Daudi peke yake na kuweka mvuto wa maisha yake ya baadae, lakini kupitia Zaburi za mwimbaji mzuri wa Israeli zilikusudiwa kuwasha upendo na imani ndani ya mioyo ya watu wa Mungu katika vizazi vyote, zikiwasogeza karibu na moyo wa Mungu mwenye upendo ambaye viumbe vyote hutegemea maisha yao kutoka Kwake.

Daudi, akiwa katika uzuri na ushujaa wa ujana wake, alikuwa anaandaliwa kuchukua nafasi kubwa ambayo ilikuwa nzuri katika dunia yote. Talanta zake, kama zawadi za thamani kutoka kwa Mungu, zilitolewa ili kutoa utukufu kwa Mtoaji. Nafasi zake za kutafakari zilimfanya apate hekima na kuzidi kujitoa ambapo zilimfanya awe mpendwa wa Mungu na malaika. Alipokuwa akitafakari ukamilifu wa Muumba wake, utambuzi zaidi wa Mungu ulifunuliwa kwake. Nadharia ngumu zilipata mwanga, mambo magumu yalifanywa kuwa mepesi, mashaka yaliondolewa, na kila mwali wa nuru mpya ulisababisha utambuzi mpya, na nyimbo tamu za kujitoa wakfu, kwa utukufu wa Mungu na Mwokozi.

Upendo ambao ulimsukuma, huzuni zilizomkabili, ushindi alioupata, yote yalikuwa ndilo wazo lake la kila wakati; na alipoutazama upendo wa Mungu katika majaliwa ya maisha yake yote, moyo wake ulijawa na sifa zaidi na shukrani, sauti yake ilipaa zaidi kwa kuimba, kinubi chake kilipigwa kwa furaha zaidi; na kijana mchungaji aliendelea kutoka

nguvu hata nguvu, kutoka ufahamu hata ufahamu; maana Roho wa Bwana alikuwa pamoja naye.

Sura ya 63 – Daudi na Goliati

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 16:14 – 23; 17.

Wakati mfalme Sauli alipohakikisha kwamba amekataliwa na Mungu, na alipohisi nguvu ya maneno yaliyotamkwa dhidi yake na nabii, alijawa na uasi na kukata tamaa. Haikuwa toba ya kweli ambayo iliinamisha kichwa cha mfalme mwenye kiburi na majivuno. Hakuwa na mtazamo sahihi wa tabia mbaya ya dhambi yake, na hakuamka ili afanye matengenezo ya maisha yake, lakini alikumbatia kile alichofikiri kuwa hakutendewa haki na Mungu alipomnyang‘anya kiti cha enzi cha Israeli na kuondoa urithi wa kiti katika kizazi chake.

Alidumu kufikiria juu ya maangamizi yaliyoletwa kwenye nyumba yake. Alihisi kwamba ushujaa ambao aliuonyesha wakati wa mapambano na adui zake ungeikinga dhambi yake ya kutokutii. Hakukubali kwa unyenyekevu kukemewa na Mungu; lakini roho yake yenye kiburi ilikuwa yenye kukata tamaa, hadi alipofikia kiwango cha kushindwa kutafakari. Washauri wake walimshauri atafute huduma ya muziki mzuri, kwa kutumaini kwamba sauti ya muziki huo itamfariji na kutuliza roho yake. Kwa kujaliwa na Mungu, Daudi, akiwa mwenye ujuzi wa kupiga kinubi, aliletwa mbele ya mfalme. Ubora na mvuto wake wa kimbingu ulikuwa unatamanika. Huzuni zilizokuwa kama wingu jeusi ndani ya akili ya Sauli zilifarijiwa.

Wakati huduma zake hazikutakiwa katika ikulu ya Sauli, Daudi alirudi kuchunga wanyama wake huko milimani na aliendelea kuwa na roho nzuri na tabia nzuri. Wakati ilipokuwa lazima, aliitwa tena ili kumhudumia mfalme, ili kuipa faraja akili ya mfalme hadi roho mbaya alipoondoka na kumuacha. Lakini ingawa Sauli alipendezwa na Daudi na muziki wake, mchungaji kijana aliondoka kwenye nyumba ya mfalme na kwenda mashambani na milimani kwenye malisho yake akiwa na hitaji la kujiliwaza na kupata furaha.

Daudi alikuwa katika fadhili za Mungu na wanadamu. Alikuwa amefundishwa katika njia ya Bwana, na sasa aliuweka moyo wake wote ili afanye mapenzi ya Mungu kuliko hapo kabla. Alikuwa na mawazo mapya. Amekuwa katika jumba la mfalme na akaona majukumu ya ufalme. Aligundua baadhi ya majaribu aliyokuwa nayo Sauli na kupenyeza baadhi ya siri katika tabia na mwenendo wa mfalme wa kwanza wa Israeli. Aliona utukufu wa kifalme ukifunikwa na wingu jeusi la huzuni, na alijua kwamba nyumba ya Sauli, katika maisha yao, ilikuwa mbali sana na furaha. Yote haya yalileta taabu katika mawazo yake ambaye alitiwa mafuta ili awe mfalme wa Israeli. Lakini wakati akiwa katika kutafakari, na kusumbuliwa na mawazo yenye mashaka, alichukua kinubi chake, na kuanza kupiga nyimbo zilizoielekeza akili yake kwa Muanzilishi wa kila kitu chema, na wingu jeusi liloonekana kutia giza kilele cha wakati ujao liliondolewa.

Mungu alikuwa anamfundisha Daudi masomo ya kumtegemea. Kama vile Musa alivyofundishwa kwa ajili ya kazi yake, ndivyo Bwana alivyokuwa anamuweka sawa mtoto wa Yese ili awe kiongozi wa watu Wake wateule. Katika uchungaji wake wa wanyama, alikuwa anapata kujifunza thamani ya usimamizi ambao Mchungaji Mkuu anao kwa ajili ya kondoo wa malisho Yake.

Vilima pekee na mabonde mahali ambako Daudi alizunguka akiwa na mifugo wake yalikuwa ni maeneo ya wanyama wakali wa mwituni. Mara kwa mara simba kutoka misitu minene ya Yordani, au dubu kutoka kwenye vilima, walikuja, wakali wakiwa na njaa, ili kushambulia mifugo. Kutokana na desturi za wakati wake, Daudi alitahadharishwa na kombeo lake au fimbo ya kuchungia; hata hivyo mapema aliweza kudhihirisha nguvu zake na moyo katika kulinda kazi yake. Baada ya muda akielezea hali hii alisema, “Na alipokuwa akija simba, au dubu akamkamata mwana-kondoo wa lile kundi, mimi hutoka nikamfuata, nikampiga, nikampokonya kinywani mwake; na akinirukia, humshika ndevu zake, nikampiga, nikamwua.” 1 Samweli 17:34,35. Uzoefu wake katika mambo haya uliuthibitisha moyo wa Daudi na kumfanya akue katika ujasiri na kuvumilia maumivu na imani.

Hata kabla ya kuitwa kwenye jumba la Sauli, Daudi alionekana kuwa wa pekee katika matendo na ushujaa. Afisa aliyempeleka kwa mfalme alimuelezea Daudi kuwa “Tena ni mtu shujaa, hodari wa vita, anenaye kwa busara,” na alisema, “ambaye Bwana yu pamoja naye.”

Wakati vita ilipotangazwa na Israeli dhidi ya Wafilisti, watoto watatu wa Yese waliungana na jeshi lililokuwa chini ya Sauli; lakini Daudi aliendelea kubaki nyumbani. Baada ya mda, hata hivyo, alikwenda kutembelea kambi ya Sauli. Kutokana na maagizo ya baba yake alitakiwa kupeleka ujumbe na zawadi kwa kaka zake wakubwa na kujua kama walikuwa salama na wenye afya njema. Lakini, Yese akiwa hajui, kijana mchungaji alikuwa amepewa kazi kubwa ya kufanya. Majeshi ya Israeli yalikuwa katika hatari kubwa, na Daudi alikuwa ameagizwa na malaika ili awaokoe watu wake. Daudi alipokaribia karibu na jeshi, alisikia sauti za makelele, kana kwamba kitu fulani kilikaribia kuanza. Na “wakati lile jeshi walipokuwa wakitoka kwenda kupigana, wakipiga kelele za vita.”

Israeli na Wafilisti walikuwa wanakaribiana katika vikosi, jeshi dhidi ya jeshi. Daudi alikimbia kwenda kwenye jeshi, na alifika na kuwasalimia kaka zake. Wakati anaongea na kaka zake, Goliathi, bingwa wa Wafilisti, alikuja mbele, na kwa lugha ya kutukana aliwatukana Israeli na kuwapa changamoto ili watoe mtu kutoka kwa wakuu wao ambaye watakutana kwa ajili ya kupigana naye. Alirudia majigambo yake, na wakatia Daudi alipoona kwamba Israeli wote walijawa na hofu, na kuona kwamba upinzani wa Wafilisti ulikuwa unarushwa kila siku kwa Israeli, bila kuamka kwa shujaa ili kunyamazisha majigambo, roho yake ilichemka ndani yake. Juhudi na bidii yake iliwaka ili kulinda heshima ya Mungu aliye hai na sifa ya watu wake.

Majeshi ya Israeli yalisumbuliwa. Ujasiri wao ulishindwa. Walisemezana wao kwa wao, “Je, mmemwona mtu huyu aliyepanda huko? Hakika ametokea ili awatukane Israeli.” Kwa aibu na hasira, Daudi alisema, “Mfilisti huyu asiyetahiriwa ni nani hata awatukane majeshi ya Mungu aliye hai?”

Eliabu, ndugu mkubwa wa Daudi, aliposikia maneno hayo, alijua vizuri hisia iliyokuwa ndani ya roho ya kijana. Hata wakati akiwa kama mchungaji, Daudi alionyesha ujasiri, na nguvu lakini mara chache alishuhudia; na safari ya siri ya Samweli alipotembelea nyumba ya baba yao, na kuondoka akiwa kimya, kuliamsha ndani ya akili za ndugu mashaka ya lengo la safari yake. Walijawa na wivu walipomwona Daudi akiheshimiwa zaidi ya wote, na hawakumchukulia kuwa na heshima na upendo kutokana na uadilifu wake na upendo wa kindugu.

Walimuona kama mchungaji tu mwenye kombeo, na sasa swali alilouliza lilichukuliwa na Eliabu kuwa kama upinzani wa hofu yao kwa kutokufanya jaribio la kumnyamazisha jitu kubwa la Wafilisti. Kaka mkubwa alisema kwa hasira, “Mbona wewe (646) umeshuka hapa? Na kondoo wale wachache umemwachia nani kule nyikani? Mimi nakujua kiburi chako, na ubaya wa moyo wako; maana umeshuka ili upate kuvitazama vita.” Jibu la Daudi lilikuwa la heshima lakini lenye maamuzi, “Je, mimi nimekosa nini sasa? Je! Si neno kubwa hilo?” Maneno ya Daudi yalirudiwa kusemwa kwa mfalme ambaye alimwita kijana mbele yake. Sauli alisikiliza maneno ya mchungaji kwa mshangao, kama alivyosema, “Asizimie moyo mtu yeyote kwa ajili ya huyu; mimi mtumishi wako nitakwenda kupigana na Mfilisti huyu.”

Sauli alijaribu kumkataza Daudi asitekeleze lengo lake, lakini kijana hakukubali kuondolewa hapo. Alijibu kirahisi, akiwa na uhakika, akielezea uzoefu wake alipokuwa akichunga kondoo wa baba yake. Alisema, “Bwana aliyeniokoa na makucha ya simba, na makucha ya dubu, ataniokoa na mkono wa Mfilisti huyu. Sauli akamwambia Daudi, Enenda, na Bwana atakuwa pamoja nawe.” Kwa siku arobaini jeshi la Israeli lilitetemeka mbele ya majivuno ya jitu la Kifilisti.

Mioyo yao ilishindwa ndani yao walipomtazama alivyokuwa na umbo kubwa, kwa vipimo vya urefu alikuwa na urefu wa mikono sita na shibiri moja. Katika kichwa chake alivaa chapeo ya shaba, alikuwa amevaa, tena amevaa dirii ya shaba, na uzani wake ile dirii ulikuwa shekeli elfu tano za shaba, na miguuni mwake alivaa magamba ya shaba. Vazi lake lilitengenezwa kwa vipande vya shaba vilivyopandiliana kimoja baada ya kingine, kama magamba ya samaki, na vilikuwa vimefungwa kiasi kwamba hakuna mshale wala mkuki ambao ungeweza kupenya. Mgongoni mwake alikuwa na vazi la shaba pia. “Na kichwa cha mkuki wake kilikuwa shekeli mia sita za chuma uzito wake; na mtu aliyechukua ngao yake akamtangulia.”

Asubuhi na jioni Goliathi alikuwa anakuja karibu na kambi ya Israeli, akisema kwa sauti kubwa, “Je, mimi si Mfilisti, na ninyi si watumishi wa Sauli? Jichagulieni mtu akanishukie mimi. Kama akiweza kupigana nami na kuniua, sisi tutakuwa watumwa wenu; nami nikimshinda yeye na kumuua, ninyi mtakuwa watumishi wetu na kututumikia. Yule Mfilisti akasema, Nayatukana leo majeshi ya Isaeli; nipeni mtu, tupigane.”

Ingawa Sauli alimruhusu Daudi kwenda dhidi ya majigambo ya Goliathi, mfalme alikuwa na matumaini kidogo kwamba Daudi atafanikiwa katika ujasiri wake. Amri ilitolewa ili kumvalisha kijana kinga na silaha za mfalme. Kofia nzito ya shaba iliwekwa juu ya kichwa chake, na vazi liliwekwa mwilini mwake; upanga wa mfalme ulifungwa (647) pembeni mwake. Akiwa amevalishwa, alianza safari yake, lakini alianza kupata shida alipoanza kupiga hatua. Wazo la kwanza katika akili za watazamaji waliokuwa na mashaka lilikuwa kwamba Daudi ameamua sio kuhatarisha maisha yake watakapokutana na mpinzani wasiyelingana naye katika mapigano.

Lakini wazo hilo lilikuwa mbali sana na wazo la kijana mwenye akili. Aliporudi kwa Sauli aliomba ruhusa ya kuvua silaha nzito , akisema, “Siwezi kwenda na vitu hivi, maana sikuvijaribu.” Alivua silaha za mfalme, na badala yake alichukua fimbo yake mkononi mwake, pamoja na mfuko wa kichungaji na kombeo. Akichagua mawe matano laini katika kijito cha maji, akayaweka ndani ya mfuko wake, na, akiwa na kombeo lake mkononi, alimsogolea karibu Mfilisti. Jitu kubwa lilikuja kwa majivuno, akitarajia kukutana na shujaa wa wapiganaji wa Israeli. Mbeba silaha wake alitangulia mbele, na akaangalia kana kwamba hakuna kitakachosimama mbele yake. Alipomkaribia Daudi, alimuona kijana, akiitwa mvulana kwa sababu ya ujana wake. Uso wa Daudi ulikuwa mwekundu wenye afya, na umbo lake zuri, akiwa hajakingwa na mavazi ya kivita, alijitokeza kwa faida ya Mfilisti; hata hivyo kati ya umbile lake la ujana na mpangilio wa umbo kubwa la Mfilisti, kulionekana tofauti kubwa.

Goliathi alijawa na mshangao na hasira. “Mimi ni mbwa,” alisema, “hata umenijia kwa fimbo?” Kisha alitoa laana kali kwa Daudi kwa miungu yote aliyokuwa anaifahamu. Alipaza sauti, “Njoo huku kwangu, nyama yako nitawapa ndege wa angani na wanyama wa mwituni.”

Daudi hakuishiwa nguvu mbele ya shujaa wa Wafilisti. Akisonga mbele, alimwambia mpinzani wake, “Wewe unaniijia mimi kwa upanga, na fumo, na mkuki, bali mimi ninakuijia wewe kwa Jina la Bwana wa majeshi ya Israeli uliowatukana. Siku hii ya leo Bwana atakuua mkononi mwangu, mimi nitakupiga, na kukuondolea kichwa chako, nami leo nitawapa ndege wa angani na wanyama wa nchi mizoga ya majeshi ya Wafilisti, ili kwamba dunia nzima wajue ya kuwa yuko Mungu katika Israeli. Nao jamii ya watu pia wajue ya kwamba Bwana haokoi kwa upanga wala kwa mkuki, maana vita ni vya Bwana, naye atawatia ninyi mikononi mwetu.”

Kulikuwepo na sauti isiyokuwa na hofu katika matamshi yake, mtazamo wa ushindi na furaha katika uso wake. Habari hii, iliyotolewa kwa uwazi na kueleweka, kwa sauti ya kimuziki, ilisikika katika anga, na ilisikiwa na maelfu waliokuja kwa ajili ya vita. Hasira za Goliathi iliamshwa kwa kiasi cha juu kabisa. Kwa hasira aliisukuma juu kofia yake iliyokuwa imemkinga paji la uso wake, na akakimbia mbele ili kuanzisha mapigano kwa kulipiza kisasi kwa mpinzani wake. Mtoto wa Yese alikuwa najiandaa dhidi ya adui yake. “Ikawa, hapo Mfilisti alipojiinua, akaenda akamkaribia Daudi, ndipo Daudi naye akapiga mbio, akakimbilia jeshi ili akutane na yule Mfilisti. Daudi akatia mkono wake mfukoni, akatwaa humo jiwe moja, akalitupa kwa kombeo lake, akampiga Mfilisti katika kipaji cha uso; jiwe hilo likamwingilia kipajini, akaanguka chini kifudifudi.”

Kulikuwa na mshangao katika pande zote mbili za majeshi. Walikuwa wakiamini kwamba Daudi atauawa; lakini wakati jiwe linakwenda huku likizunguka hewani, moja kwa moja hadi kwenye eneo lililostahili, walimuona mpiganaji mwenye nguvu akiyumba yumba, na kushika kwa mikono yake, kana kwamba alikuwa amepigwa na upofu. Jitu kubwa lilizunguka, na kutembea huku akiyumba yumba, na kama mti uliokatwa, akaanguka chini. Daudi hakusubiri. Alimkimbilia Mfilisti aliyeanguka chini, na kwa mikono yote miwili akachukua upanga mzito wa Goliathi. Mda mfupi kabla, Mfilisti alijivuna kwamba kwa kuutumia upanga huo angekikata kichwa cha kijana kitoke mabegani mwake na kuwapa ndege wa angani mwili wake. Sasa ulikuwa umeinuliwa juu, na kisha kichwa cha mwenye majivuno kiliondolewa kutoka kwenye kiwiliwili, na kelele za ushindi zilisikika kwenye kambi ya Israeli.

Wafilisti walijawa na hofu, na machafuko yaliyotokea yalisababisha wakimbie. Kelele za ushindi zilizopigwa na Waebrania zilisikika na kutoa mwang‘wi kutoka milimani, walipowakimbilia maadui zao waliokuwa wanakimbia; “nao wakafuata Wafilisti mpaka ufikapo Gathi, na mpaka malango ya Ekroni. Nao majeruhi wa Wafilisti wakaanguka kando ya njia iendayo Shaarimu, mpaka Gathi, na mpaka Ekroni. Kisha wana wa Israeli wakarudi kutoka katika kuwafukuza Wafilisti, wakateka nyara marago yao. Naye Daudi akakitwaa kichwa cha yule Mfilisti na kukileta Yerusalemu; lakini silaha zake akaziweka hemani mwake.”

Sura ya 64 – Mkimbizi Daudi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 18 – 22.

Baada ya kumuua Goliathi, Sauli alimchukua Daudi wakae pamoja naye, na hakumruhusu kurudi kwenye nyumba ya baba yake. Ikawa kwamba “roho ya Yonathani ikaambatana na roho ya Daudi, Yonathani akampenda kama roho yake mwenyewe.” Yonathani na Daudi wakaweka agano la kuungana pamoja na kuwa kama ndugu, na mtoto wa mfalme “akalivua joho alilokuwa amelivaa, akampa Daudi, na mavazi yake, hata na upanga wake pia, na upinde wake, na mshipi wake.” Daudi alipewa majukumu muhimu, hata hivyo aliendelea kuwa na kiasi, na akapendwa na watu na hata na nyumba ya mfalme.

“Basi Daudi akatoka kwenda kila mahali alipotumwa na Sauli, akatenda kwa akili; Sauli akamweka juu ya watu wa vita.” Daudi alikuwa mwenye busara na mwaminifu, na ilikuwa dhahiri kwamba mibaraka ya Mungu ilikuwa pamoja naye. Kwa wakati fulani Sauli aliona kutokufaa kwake kuwa katika serikali ya Israeli, na aliona kwamba ufalme utakuwa salama zaidi kama ataungana naye ambaye alipokea maagizo kutoka kwa Bwana. Sauli alitumaini pia kwamba kwa kujiunga na Daudi itakuwa ni salama kwake.

Kwa vile Daudi alipata fadhili na kulindwa na Bwana, uwepo wake unaweza kuwa ni ulinzi kwa Sauli wakati alipotoka pamoja naye kwenda vitani. Ni majaliwa ya Mungu kwamba Daudi waliungana na Sauli. Nafasi ya Daudi katika ikulu ingemfanya apate kujua mambo, kwa maandalizi ya ukuu wake wa wakati ujao. Ingemfanya apate ujasiri wa taifa. Mabadiliko ya mazingira na ugumu alioupata, kupitia uadui wa Sauli, ungemuongoza kujiona kuwa anatakiwa kumtegemea Mungu, na kumtegemea katika kila jambo. Na urafiki na Yonathani na Daudi pia ulikuwa kwa sababu ya majaliwa ya Mungu, ili kuyalinda maisha ya mtawala ajaye wa Israeli. katika mambo haya yote Mungu alikuwa anafanya kazi ya malengo ya neema Yake, kwa Daudi na kwa watu wa Israeli. Sauli, hata hivyo, hakuendelea kuwa na urafiki na Daudi.

Wakati Sauli na Daudi wanarudi kutoka kupigana na Wafilisti, “wanawake wakatoka katika miji yote ya Israeli, kwa kuimba na kucheza, ili kumlaki mfalme Sauli; wakatoka na matari na shangwe, na vinanda.” Kundi moja liliimba, “Sauli amewaua elfu zake,” wakati kundi jingine lilichukua vinubi vyao na kuitikia, “Na Daudi makumi elfu yake.” Pepo wa wivu akauingia moyo wa mfalme. Alikasirika kwa sababu Daudi alikuzwa zaidi yake katika wimbo wa wanawake wa Israeli. Badala ya kushinda hisia za wivu huu, alionyesha udhaifu wa tabia yake, na akasema, “Wamempa Daudi makumi elfu, na mimi wamenipa elfu tu; kuna nini tena awezayo kupata isipokuwa tu ufalme?”

Moja ya udhaifu mkubwa wa tabia ya Sauli ilikuwa ni kupenda kukubaliwa. Tabia hii ilikuwa na mvuto uliotawala matendo na mawazo yake; kila kitu kilionekana akiwa na tamaa ya kupewa sifa na kujikweza. Kiwango chake cha haki na makosa kilikuwa kiwango kidogo cha kutaka sifa kutoka kwa watu. Hakuna mwanadamu atakayekuwa salama kama

anaishi ili kuwafurahisha watu, na hatafuti kwanza kukubaliwa na Mungu. Nia ya Sauli ilikuwa ni kutazamwa na watu; na wakati wimbo huu wa sifa ulipoimbwa, akili ya mfalme iliona ukubali wa mioyo ya watu kwamba Daudi atatawala badala yake.

Sauli aliufungua moyo wake katika roho ya wivu ambapo moyo wake ulikuwa na sumu hiyo. Bila kujali masomo ambayo alipewa na nabii Samweli, akimuagiza kwamba Mungu atakamilisha lolote atakalolichagua, na kwamba hakuna hata mmoja atakayeweza kulizuia, mfalme alidhihirisha kwamba hakuwa na ufahamu wa mipango au nguvu za Mungu. mfalme wa Israeli alikuwa anapinga mapenzi ya Asiye na mwisho. Sauli hakujua, wakati akitawala katika ufalme wa Israeli, kwamba alipaswa kutawala roho yake. Aliruhusu hisia zake zitawale maamuzi yake, hadi alipoingia katika hasira za kuhisi. Alikuwa na hasira, wakati alipokuwa tayari kutoa uhai wa mtu yeyote aliyeonekana kumpinga. Kutoka katika hasira hii alikwenda hadi kufika kwenye hali ya kuwa na huzuni na kujidharau mwenyewe, na nafsi yake ikajawa na majuto.

Alipenda kusikia Daudi akipiga kinubi chake, na roho mchafu alionekana kutoweka kwa muda; lakini siku moja wakati kijana anamhudumia, na kupiga muziki mtamu kutoka katika chombo chake, kikisindikiza sauti yake alipokuwa akiimba sifa kwa Mungu, ghafla Sauli (651) alirusha mkuki kwa mwana muziki, kwa kusudi la kukomesha maisha yake. Daudi alilindwa kutokana na Mungu kuingilia kati, na bila kupata madhara alikimbia kutoka katika hasira za mfalme aliyeshikwa na wazimu.

Kadri chuki ya Sauli kwa Daudi ilivyoongezeka, alizidi kutafuta nafasi ya kuondoa uhai wake; lakini hakuna kati ya mipango yake iliyokuwa kinyume na mtiwa mafuta wa Bwana uliofanikiwa. Sauli aliruhusu atawaliwe na roho mwovu ambaye alikuwa akimtawala; wakati Daudi alimtegemea Yeye ambaye ni mwenye nguvu katika mashauri, na mwenye nguvu za kuokoa. “Kumcha Bwana ndicho chanzo cha maarifa” (Mithali 9:10), na maombi ya Daudi yalidumu kuelekezwa kwa Mungu, ili kwamba atembee mbele Zake katika njia timilifu.

Akitaka kujiweka huru kutoka katika uwepo wa mpinzani wake, mfalme “akamwondosha kwake, akamfanya awe akida wake juu ya askari elfu….lakini Israeli wote na Yuda wakampenda Daudi.” Watu hawakuchelewa kuona kwamba Daudi alikuwa mwenye nguvu na akili, na kwamba mambo yaliyowekwa mikononi mwake yalifanyika kwa hekima na akili. Mashauri ya kijana yalikuwa yenye hekima na busara, na yalithibitika kuwa na usalama yakifuatwa; wakati hukumu za Sauli zilikuwa kwa wakati mwingine si za kutegemewa, na maamuzi yake hayakuwa ya hekima.

Ingawa Sauli alikuwa katika kutafuta nafasi ya kumuangamiza Daudi, alikuwa akimuogopa, kwa sababu ilikuwa dhahiri kwamba Bwana alikuwa pamoja naye. Tabia ya Daudi isiyolaumika iliamsha ghadhabu ya mfalme; aliona kwamba uhai na uwepo wa Daudi ulisababisha apate aibu na kuchosha watu, kwa sababu kwa kutofautiana ilionekana

tabia yake kuwa haifai. Ulikuwa ni wivu ndio uliomfanya Sauli kuwa na huzuni na mnyonge na kukiweka kiti chake cha ufalme katika mashaka. Ni uovu kiasi gani usioweza kuelezeka wa tabia hii jinsi ilivyofanya kazi katika ulimwengu wetu! Uadui huo huo uliokuwemo ndani ya moyo wa Sauli ndio uliochochea moyo wa Kaini dhidi ya ndugu yake Habili, kwa sababu matendo ya Habili yalikuwa ya haki, na Mungu alimuheshimu, na matendo yake mwenyewe yalikuwa maovu, na Bwana hakumbariki. Wivu ni mtoto wa kiburi, kiasi kwamba kama utaendelea kuwepo moyoni, utasababisha chuki, na hatimaye kulipiza kisasi cha kuua. Shetani alionyesha tabia yake kwa kuchochea hasira ya Sauli dhidi ya yule ambaye alikuwa hakumkosea lolote.

Mfalme aliendelea kumtazama Daudi, akitumaini kupata kitendo cha kutotumia busara na kutenda kwa haraka ambapo angepata sababu ya kumuaibisha. Aliona kwamba hataridhika hadi atakapoondoa uhai wa kijana na kwamba bado aonekane mwenye haki mbele ya taifa kwa kitendo chake kiovu. Aliweka mtego katika miguu ya Daudi, (652) akimwambia kuwa aongoze vita dhidi ya Wafilisti akiwa na nguvu kubwa, na kumuahidi, kama zawadi ya ushujaa wake, kuungana na binti mkubwa wa nyumba ya kifalme. Kwa mapendekezo hayo, jibu la kiasi la Daudi lilikuwa, “Mimi ni nani, na jamaa zangu ni akina nani, au mbari ya babangu, katika Israeli, hata mimi niwe mkwewe mfalme?” Mfalme alionyesha kutokuwa kwake mkweli kwa kufanya harusi kwa mtu mwingine. Kuungana kwa Daudi na Mikali, binti mdogo wa Sauli, kulimpatia mfalme nafasi nyingine ili aweke mtego kwa mpinzani wake.

Mikono ya Mikali alipewa kijana kwa masharti kwamba ushahidi utolewe wa ushindi na mauaji ya idadi kadhaa ya maadui wa taifa lao. “Sauli alidhani kumuua Daudi kwa mkono wa Wafilisti,” lakini Mungu alimlinda mtumishi Wake. Daudi alirudi akiwa mshindi katika vita, na kuwa mkwe wa mfalme. “Na huyo Mikali, binti Sauli, akampenda,” na mfalme, akiwa na hasira, mtego wake umeleta matokeo ya kumkweza ambaye alitafuta kumuangamiza. Bado alijihakikishia kwamba mtu huyu alikuwa ni yule Bwana aliyesema kuwa na mzuri kuliko yeye, na ambaye atatawala katika kiti cha enzi cha Israeli badala yake. Akificha hisia zake kwamba Daudi ni bora kuliko yeye, alitoa amri kwa Yonathani na kwa maofisa wa ikulu kuondoa uhai wa mtu aliyemchukia.

Yonathani alipokea kile alichodhamiria mfalme kwa Daudi na kumuomba ajifiche wakati atakapokuwa anamsihi baba yake ahifadhi uhai wa mkombozi wa Israeli. alimwambia mfalme kile Daudi alichokifanya ili kuhifadhi heshima na hata uhai wa taifa, na kwamba ni kosa gani kubwa litatokea kwa kumuua ambaye Mungu amemtumia kuwatawanya maadui zao. Hisia za mfalme ziliguswa, na moyo wake ukalainika. “Naye Sauli kaapa, Aishivyo Bwana, yeye hatauawa.” Daudi aliletwa kwa Sauli, na akatumika mbele yake, kama alivyofanya siku za nyuma.

Vita ilitangazwa tena kati ya Israeli na Wafilisti, na Daudi aliongoza jeshi dhidi ya maadui zao. Waebrania walipata ushindi mkubwa, na watu walisifu hekima zake na

ushujaa wake. Hili lilisababisha kuamsha uchungu tena wa Sauli dhidi yake. Wakati kijana alikuwa akipiga kinubi mbele ya mfalme, akiijaza ikulu na nyimbo tamu, hisia za Sauli zilimshinda, (653) na akaupa mkuki kwa Daudi, akifikiri kumchoka mwana muziki hadi ukutani; lakini malaika wa Bwana aligeuza uelekeo wa silaha. Daudi alitoroka na kukimbia nyumbani kwake. Sauli alituma wapelelezi ili wamkamate wakati atakapokuja muda wa asubuhi, na kukomesha uhai wake.

Mikali alimtaarifu Daudi kuhusu lengo hilo la baba yake. Alimwambia akimbie ili kuokoa uhai wake, na akamtolea dirishani, na hivyo kumfanya afanikiwe kutoroka. Alikimbilia Rama kwa Samweli, na nabii, akiwa haogopi juu ya kutokupendezwa kwa mfalme, alimkaribisha mkimbizi. Nyumba ya Samweli ilikuwa yenye amani ukilinganisha na ikulu ya kifalme. Palikuwa ni mahali hapa, katikati ya vilima, kwamba mtumishi mheshiwa wa Mungu aliendelea na kazi yake. Kundi la waonaji likuwa pamoja naye, na walijifunza zaidi kuhusu mapenzi ya Mungu na wakasikiliza kwa makini maneno ya maagizo yaliyotoka midomoni mwa Samweli.

Masomo aliyojifunza Daudi kutoka kwa mwalimu wa Israeli yalikuwa ya thamani sana. Daudi aliamini kwamba vikosi vya Sauli haviwezi kuamrishwa ili vishambulie eneo hili takatifu, lakini hakuna eneo lililoonekana kuwa takatifu ndani ya akili zilizotiwa giza za mfalme mwenye kukata tamaa. Kuungana kwa Daudi na Samweli kuliamsha wivu wa mfalme, ili kwamba aliyekuwa nabii wa Mungu katika Israeli yote asije akatoa mvuto katika maendeleo ya mpinzani wa Sauli. Mfalme alipotambua mahali alipokuwa Daudi, alituma maofia wamlete Gibea, mahali ambapo alikusudia kutekeleza mpango wake wa mauaji.

Wajumbe walishika njia yao, wakiwa na makusudi ya kuutoa uhai wa Daudi; lakini Aliye mkuu kuliko Sauli aliwaongoza. Walikutana na malaika wasioonekana, kama alivyokutana nao Baalamu alipokuwa katika njia kwenda kuwalaani Israeli. Walianza kutoa unabii wa kile kitakachotokea mbeleni, na kutangaza utukufu na ukuu wa Yehova. Hivyo Mungu aliingilia kati ya hasira za mwanadamu na kudhihirisha nguvu Zake katika kuzuia uovu, wakati alipoweka kuta za malaika walinzi kumzunguka mtumishi Wake. Habari zilimfikia Sauli ambaye alikuwa na shauku ya kumpata Daudi kwa nguvu zake, lakini badala ya kusikia onyo la Mungu, alizidi kuudhika na akatuma wajumbe wengune. Hawa pia walikuwa chini ya nguvu ya Roho wa Mungu, na wakaungana na wale wa kwanza katika kutoa unabii. Mfalme alituma wajumbe kwa mara ya tatu; lakini walipofika kwenye kundi la manabii, mvuto wa mbinguni uliwaangukia na wao pia, nao wakatoa unabii. Kisha Sauli aliamua aende yeye mwenyewe, maana uadui wake ulikuwa hauwezi kutawaliwa.

Alidhamiria kutokusubiri zaidi kumuua Daudi; punde atakapokuja na kuweza kufikiwa naye, alidhamiria kumuua kwa mkono wake mwenyewe, bila kujali lolote litakalotokea. Lakini malaika wa Mungu alikutana naye njiani na kumuweka chini ya utawala wake.

Roho wa Mungu alimuweka chini ya nguvu Zake, na aliendele kwenda mbele huku akiomba kwa Mungu, akiingiza utabiri na nyimbo takatifu. Alitoa unabii wa Masihi ajaye kama Mwokozi wa ulimwengu. Alipofika nyumbani kwa nabii huko Rama, alivua mavazi ambayo yalikuwa ni ishara ya cheo chake, na siku nzima na usiku wote alilala mbele ya Samweli na wanafunzi wake, chini ya Roho wa mbinguni. Watu walisogea ili kushuhudia tukio hilo, na uzoefu wa mfalme ulitolewa taarifa hata kufika maeneo ya mbali na karibu. Hivyo tena, karibu na mwisho wa utawala wake, ilikuwa ni mithali katika Israeli kwamba Sauli naye alikuwa miongoni mwa manabii.

Muuaji alishindwa tena katika kusudi lake. Alimhakikishia Daudi kwamba alikuwa katika amani naye, lakini Daudi alikuwa na imani ndogo kutoka kwa toba ya mfalme. Alitumia nafasi hiyo kukimbia, mfalme asije kubadilisha hali yake, kama ilivyokuwa awali. Moyo wake ulijeruhiwa ndani yake, na alitamani kumuona tena rafiki yake Yonathani. Akiwa katika kujua hali yake ya kutokuwa na mkosa, alimtafuta mtoto wa mfalme na akatoa ombi lenye mguso, “Nimefanya nini?” alimuuliza, “uovu wangu ni nini?”

Yonathani aliamini kwamba baba yake alikuwa amebadilisha lengo lake na hakuwa tena akidhamiria kuutoa uhai wa Daudi. Yonathani akamwambia, “Hasha, Mungu aepushe! Hutakufa: baba yangu hatendi neno kubwa wala dogo bila kunifunulia mimi, na baba yangu ana sababu gani ya kunificha jambo hili,? Sivyo usemevyo.” Baada ya udhihirisho wa nguvu za Mungu, Yonathani hakuamini kwamba baba yake bado atamdhuru Daudi, maana hili lingeonyesha uasi dhidi ya Mungu. Lakini Daudi hakuridhika. Kwa umakini sana alimwambia Yonathani, “Aishivyo Bwana, na iishivyo roho yako, iko hatua moja tu kati ya mimi na mauti.”

Wakati wa mwandamo wa mwezi mpya ilifanyika sherehe katika Israeli. Sherehe hii ilikuwa ikirudiwa siku iliyofuatiwa na mahojiano ya Daudi na Yonathani. Katika sherehe hii ilitarajiwa kwamba vijana wote wawili wangetokea kwenye meza ya mfalme; lakini Daudi alihofu kuonekana, na alipanga kwamba atakwenda kuwatembelea ndugu zake huko Bethlehemu. Wakati anarudi alijificha katika shamba lilikokuwa karibu na ukumbi wa sherehe, kwa siku tatu akijificha asionekane kwa mfalme; na Yonathani aliona hali aliyokuwa nayo Sauli. Kama kutaulizwa maswali kuhusu alipo mtoto wa Yese, Yonathani angesema kwamba amekwenda nyumbani kuhudhuria kutolewa kwa kafara iliyotolewa na baba yake. Kama hapakuwa na maswali ya hasira yaliyoulizwa na mfalme, angejibu, “iko amani,” ndipo ingekuwa salama kwa Daudi kurudi ikulu. Lakini kama atakuwa amekasirishwa kwa sababu ya kutokuwepo kwa Daudi, maamuzi yangekuwa ni kukimbia kwa Daudi.

Siku ya kwanza ya sherehe mfalme hakuuliza swali lolote kuhusu kukosekana kwa Daudi; lakini wakati nafasi yake ilipokuwa wazi siku ya pili, aliuliza, “Mbona mwana wa Yese haji kula chakula jana wala leo? Naye Yonathani akamjibu Sauli, Daudi alitaka sana

nimpe ruhusa aende Bethlehemu , akasema, Tafadhali nipe ruhusa niende, kwa maana jamaa yetu wana dhabihu mjini mwetu; na ndugu yangu ameniamuru niende; basi sasa, kama nimeona kibali machoni pako, nakuomba, niondoke; nikawatazame ndugu zangu. Ndiyo sababu hakuja mezani pa mfalme.” Wakati Sauli aliposikia maneno haya, hasira zake hazikuweza kutawaliwa. Alisema kwamba kama aishivyo Daudi, Yonathani asingekuwa katika kiti cha enzi cha Israeli, na alitaka kwamba Daudi aletwe mara moja, ili kwamba amuue. Yonathani alifanya upatanishi kwa ajili ya rafiki yake, akisihi, “Auawe kwa sababu gani? Amefanya nini?” Ombi hili kwa mfalme lilimfanya awe na hasira za kishetani zaidi, na mkuki ambao alikuwa ameuweka kwa ajili ya Daudi sasa aliutupia kwa mtoto wake mwenyewe.

Mtoto wa mfalme alihuzunishwa na kujawa na hasira, na akaondoka katika maeneo ya kifalme, hakuwa tena mgeni wa sherehe. Roho yake ilijawa na huzuni wakati muda waliokubaliana ulipokaribia kwenye eneo ambapo Daudi alitakiwa ajue lengo la mfalme juu yake. Wote waliangukiana kila mmoja kwenye shingo ya mwenzake, na wakalia kwa uchungu. Giza la hisia za mfalme lilipeleka kivuli chake katika maisha ya vijana, na huzuni zao zilikuwa kubwa kiasi cha kushindwa kuelezeka.

Maneno ya mwisho ya Yonathani yalianguka masikioni mwa Daudi wakati wanatengana ili kila mmoja aelekee upande wake, “Enenda kwa amani; kwa maana sisi sote wawili tumepigana kwa Jina la Bwana ya kwamba, Bwana atakuwa kati ya mimi na wewe, na kati ya uzao wangu na uzao wako milele.”

Mtoto wa mfalme alirudi Gibea, na Daudi alifanya haraka kufika Nobu, mji uliokuwa umbali wa maili chache, pia ukiwa ni mji wa kabila ya Benyamini. Hema ya kukutania ilichukuliwa kutoka Shilo hadi mahali hapa, na hapo kuhani mkuu Ahimeleki alikuwa akihudumu. Daudi hakujua akimbilie mahali gani, isipokuwa kwa mtumishi wa Mungu. Kuhani alimtazama kwa mshangao, jinsi alivyokuja haraka tena akiwa peke yake, akiwa na uso unaoonekana kuwa na mashaka na huzuni. Alimuuliza kile kilichompeleka hapo. Kijana alikuwa na hofu ya kugundulika, na mwishoni akafikiria kusema uongo.

Daudi alimwambia kuhani kwamba alikuwa ametumwa na mfalme kwa safari ya siri, ambapo alihitaji safari maalumu. Hapa alionyesha hitaji la imani kwa Mungu, na dhambi yake ilileta matokeo yake alisababisha kifo cha kuhani mkuu. Kama ukweli ungeelezwa kama ulivyokuwa, Ahimeleki angejua nini cha kufanya ili kulinda uhai wake. Mungu anahitaji kwamba watu Wake watambulike kwa kusema ukweli, hata katika hatari kubwa. Daudi alimuomba kuhani mikate mitano. Mtu wa Mungu hakuwa na mingine isipokuwa mikate mitakatifu, lakini Daudi alifanikiwa kuondoa aibu yake, na akapata mikate ili kukidhi njaa yake.

Sasa hatari kubwa ilijitokeza. Doegi, mkubwa wa wachungaji wa Sauli, ambaye alikuwa na imani ya Waebrania, alikuwa anatoa kiapo akiwa mahali pa ibada. Daudi

alipomuona alifanya haraka kutafuta mahali pengine pa kukimbilia, na kupata silaha ili aweze kujilinda kama itamlazimu kufanya hivyo. Alimuomba Ahimeleki ampe upanga, na akaambiwa kwamba hakuwa na kingine isipokokuwa upanga wa Goliathi, ambao ulitunzwa kama kitu kilichobakia siku za awali ndani ya hema ya kukutania. Daudi akajibu, “Hapana mwingine kama ule; haya! Nipe.”

Ujasiri wake ulirejea upya alipoupata upanga ambao aliwahi kuutumia katika kumuangamiza bingwa wa Wafilisti. Daudi alikimbilia Akishi, mfalme wa Gathi; maana aliona kwamba kulikuwa na usalama zaidi katikati ya maadui wa watu wake kuliko katika utawala wa Sauli. Lakini Akishi alitarifiwa kwamba Daudi alikuwa ndiye mtu aliyemuua bingwa wa Wafilisti miaka kadhaa iliyopita; na sasa yeye aliyetafuta hifadhi kwa maadui wa Israeli akajikuta akiwa katika hatari kubwa. Lakini, akijifanya mwenye kichaa, aliwadanganya maadui zake na hivyo kuapata nafasi ya kutoroka.

Kosa la kwanza la Daudi ilikuwa ni kutokumtegemea Mungu huko Nobu, na kosa lake la pili lilikuwa ni kumdanganya Akishi. Daudi alikuwa ameonyesha tabia njema, na maadili mema yalimfanya apate fadhili za watu; lakini wakati majaribu yalipokuja kwake, imani yake iliyumba, na udhaifu wa kibinadamu ukaonekana. Alimuona kila mtu kuwa ni mpelelezi na msaliti. Kwa tahadhari kubwa Daudi alimtazama Mungu kwa jicho imara la imani, na alilishinda jitu la Kifilisti.

Alimwamini Mungu, alikwenda kwa Jina Lake. Lakini alipokuwa anawindwa na kuteswa, mifadhaiko na taabu karibia zilimficha Baba yake wa mbinguni ili asimuone. Hata hivyo uzoefu huu ulikuwa kwa ajili ya kumfundisha Daudi hekima; maana ulimpekea kutambua udhaifu wake na umuhimu wa kudumu kumtegemea Mungu. Oh, ni wa thamani kiasi gani uwepo wa mvuto wa Roho wa Mungu anapokuja kwenye nafsi zinazokata tamaa, akimtia moyo aliyechoka, alimtia nguvu mdhaifu, na kumtia moyo na kutoa msaada kwa watumishi wa Bwana walio kwenye majaribu! Oh, ni Mungu gani tuliye naye, ambaye humtendea kwa upole mkosaji na kuonyesha uvumilivu na upole Wake kwa wenye taabu na shida, na wakati tunapofunikwa na huzuni zetu kubwa!.

Kila kushindwa kwa upande wa wana wa Mungu kunatokana na upungufu wa imani. Wakati kivuli kinapoifunika nafsi, wakati tunapotaka nuru na ulinzi, tunapaswa kutazama juu; kuna nuru mbele ya giza. Daudi hakupaswa kutokumtegemea Mungu hata kwa mda mfupi. Alikuwa na sababu ya kumtegemea Yeye: Alikuwa ni mtiwa mafuta wa Bwana, na katikati ya hatari alipewa ulinzi na malaika wa Mungu; alipewa silaha ya ujasiri na kufanya mambo ya ajabu; na kama angeondoa akili yake isijali hali hii ya taabu ambayo alikuwa nayo, na angefikiri juu ya nguvu ya Mungu na ukuu Wake, angekuwa na amani hata katika uvuli wa mauti; kwa ujasiri angeweza kurudia ahadi ya Bwana, “Maana milima itaondoka, na vilima vitaondolewa; bali wema wangu hautaondoka kwako, wala agano langu la amani halitaondolewa.” Isaya 54:10.

Katika milima ya Yuda, Daudi alitafuta kimbilio alipokuwa anatafutwa na Sauli. Alikimbilia katika pango la Adulamu, mahali ambako, hata kwa jeshi dogo, angeweza kusimama dhidi ya jeshi kubwa. “Na ndugu zake na watu wote wa mbari ya baba yake waliposikia habari hiyo wakamwendea huko.” Familia ya Daudi haikuona kuwa ni salama, wakijua kwamba wakati wowote hisia zisizofikirika za Sauli zinaweza kumfanya awafuate kwa sababu ya uhusiano wao na Daudi. Sasa walijua – ni nini kitakuja kufahamika kwa ujumla katika Israeli – kwamba Mungu amemchagua Daudi kuwa mtawala ajaye wa watu (658) Wake; na waliamini kwamba watakuwa salama pamoja na yeye, ingawa alikuwa mkimbizi akiwa peke yake pangoni, kuliko kama wangeonekana na mfalme mwenye ugonjwa wa kichaa.

Wakiwa katika pango la Adulamu, familia waliungana kwa huruma na upendo. Mtoto wa Yese aliweza kuimba kwa sauti na kinubi kama alivyoimba, “Tazama, jinsi ilivyo vema na kupendeza, Ndugu wakae pamoja, kwa umoja.” Zaburi 133:1. Alikuwa ameonja uchungu wa kutokutegemea kwa upande wa ndugu zake mwenyewe; na hali ya mapatano ikichukua nafasi ya kutokuelewana na kuleta furaha ndani ya moyo wa mkimbizi. Ni mahali hapa ambapo Daudi alitunga zaburi ya hamsini na saba.

Haikuchukua muda mrefu kabla kundi la Daudi lilipoungana na wengine waliotaka kutoroka kutozwa kodi isiyo halali kutoka kwa mfalme. Walikuwepo wengi waliokuwa wamepoteza imani kwa mtawala wa Israeli, maana waliona kwamba hakuwa anaongozwa tena na Roho wa Bwana. “Na kila mtu aliyekuwa katika hali ya dhiki, na kila mtu aliyekuwa na deni, na watu wote wenye uchungu mioyoni mwao, wakakusanyika kwake;” walimfuata Daudi, “naye akawa jemadari wao, nao walikuwa pamoja naye walipata kama watu mia nne.” Hapa Daudi akawa na ufalme wake mdogo, na katika huo ufalme kulikuwa na utaratibu na nidhamu. Lakini hata katika kukimbilia kwake milimani alikuwa mbali na kuhisi kuwa na usalama, maana alipokea ushahidi kila wakati kwamba mfalme hajaachana na lengo lake la kumuua.

Alipata hifadhi kwa ajili ya wazazi wake kwa mfalme wa Moabu, na kisha, wakati alipopewa tahadhari ya hatari kutoka kwa nabii wa Bwana, alitoka mahali pake pa ukimbizi na kukimbilia kwenye misitu ya Harethi. Uzoefu ambao Daudi alikuwa akiupitia sio kwamba haukuwa wa lazima au usio na matunda. Mungu alikuwa akimpa somo la nidhamu ili kumwezesha kufaa kuwa kiongozi mwenye hekima na mfalme mwenye haki na rehema. Akiwa na kikosi chake cha wakimbizi alikuwa akipata maandalizi ya kuichukua kazi ambayo Sauli, kwa sababu ya kupenda kwake kuua na upofu wa busara, alikuwa hafai kabisa kuifanya. Watu hawawezi kuacha mashauri ya Mungu na bado wakaendelea kuwa na upole na hekima ambayo itawawezesha kutenda kwa haki na busara. Hakuna ugonjwa mbaya, usio na tumaini, kama ule wa kuiruhusu hekima ya kibinadamu, isiongozwe na hekima ya Mungu.

Sauli alikuwa akijiandaa kumtega na kumnasa Daudi katika pango la Adulamu, na ilipotambulika kwamba Daudi alikuwa ameondoka mahali hapa pa ukimbizi, mfalme alishikwa na hasira kubwa. Kukimbia kwa Daudi kulikuwa ni siri kwa Sauli. Alifahamu hilo kwa kuamini kwamba kulikuwa na wasaliti katika kambi yake, ambao walimpa taarifa mtoto wa Yese kuhusu jinsi Sauli alivyokuwa karibu na pango na mipango yake ya kumkamata Daudi. Aliwathibitishia washauri wake kwamba kulikuwa na njama dhidi yake, na akawapa rushwa ya ahadi kwa kuwapa zawadi nzuri na nafasi za heshima kwa watu wake ili wamwambie ni nani amekuwa rafiki wa Daudi. Doegi, Mwedomi, akawa mtoa taarifa.

Akiwa na tamaa ya kupata zawadi, na kwa sababu alimchukia kuhani, ambaye alikemea dhambi zake, Doegi alitoa taarifa ya Daudi kumtembelea Ahimeleki, akielezea jambo hilo kwa namna ya kuamsha hasira za Sauli dhidi ya mtu wa Mungu. Maneno ya ulimi huo mdanganyifu, uliowekwa kwenye moto wa jehanamu, yaliwasha hasira mbaya za moyo wa Sauli. Akiwa mgonjwa wa hasira, alisema kwamba familia yote ya kuhani inapaswa kuangamizwa. Na hiyo hukumu mbaya ilitekelezwa. Sio tu Ahimaleki, lakini na watu wa nyumba ya baba yake – “watu themanini na tano wenye kuvaa naivera ya kitani” – waliuawa kwa amri ya mfalme, kwa mkono wa muuaji Doegi. “Nobu, mji wa makuhani, kwa makali ya upanga, wanaume na wanawake, watoto na wanyonyao, na ng`ombe, na punda, na kondoo.”

Hayo ndiyo Sauli aliyoweza kuyafanya chini ya utawala wa Shetani. Wakati Mungu aliposema kwamba uovu wa Waamaleki ulikuwa umetimia, na kumuamuru kuwaangamiza kabisa, alifikiria kuwa na huruma na kuwaacha wale waliokuwa wametolewa ili waangamizwe; lakini sasa, bila amri kutoka kwa Mungu, chini ya uongozi wa Shetani, aliweza kuwaangamiza makuhani wa Bwana na kuleta maangamizi kwa wakazi wa Nobu. Huo ndio upotofu wa moyo wa kibinadamu ambao umekataa kuongozwa na Mungu. Kitendo hiki kiliijaza Israeli hofu. Alikuwa ni mfalme waliyemchagua ndiye aliyefanya tendo la kijeuri na kikatili, na alifanya kwa kufanana na wafalme wa mataifa mengine, ambao hawakumcha Mungu. Sanduku lilikuwa pamoja nao, lakini makuhani ambao waliwauliza shida zao waliuawa kwa upanga. Nini kitafuatia?

Sura ya 65 – Kutoa Msamaha na Ukarimu wa Daudi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 22:20 – 23; 23 hadi 27.

Baada ya uovu mkubwa wa Sauli wa kuwaua makuhani wa Bwana, mmoja wa "wana wa Ahimeleki, mwana wa Ahitubu, akaokoka mtu mmoja tu, aliyeitwa jina lake Abiathari akamweleza Daudi ya kwamba Sauli amewaua makuhani wa Bwana. Daudi akamwambia, Siku ile alipokuwako Doegi, Mwedomi, nalijua yakini ya kuwa atamwambia Sauli; mimi nimewapatia watu wote wa jamaa ya baba yako kifo. Kaa wewe pamoja nami, usiogope; kwa maana yeye atafutaye roho yangu, ndiye atafutaye na roho yako; nawe utakaa kwangu salama."

Akiwa bado anawindwa na mfalme, Daudi hakupata mahali pa kupumzikia wala pa usalama. Akiwa Keila kikosi chake kwa akili kiliukomboa mji usichukuliwe na Wafilisti, lakini hawakuwa salama, hata kwa watu ambao wamewakomboa. Kutoka Keila, walikimbilia katika jangwa la Zifu.

Wakati huu, wakati kulikuwa na nuru kidogo katika njia ya Daudi, alifurahi kutembelewa na Yonathani bila kutegemea, ambaye alikuwa anajua eneo alikokimbilia. Ulikuwa ni wakati mzuri sana wakati marafiki hawa wawili walipopita kila mmoja katika jamaa yake. Walisimuliana uzoefu wao, na Yonathani akautia nguvu moyo Daudi, akisema, "Usiogope, kwa maana mkono wa Sauli, babangu, hautakupata; na wewe utakuwa mfalme juu ya Israeli; na mimi nitakuwa wa pili wako; ndivyo ajuavyo hata Sauli babangu." Walipokuwa wakiongelea utendaji wa ajabu wa Mungu kwa Daudi, mkimbizi aliyekuwa anawindwa alipata ujasiri. "Na hao wawili wakafanya agano mbele za Bwana; Daudi naye akakaa huko Horeshi, na Yonathani akaenda nyumbani kwake."

Baada ya kutembelewa na Yonathani, Daudi aliitia nguvu nafsi yake kwa nyimbo za sifa, akisindikiza sauti yake kwa kinubi, kama alivyoimba:

"Bwana ndiye niliyemkimbilia, Mbona mnaiambia nafsi yangu, kimbia kama ndege mlimani kwenu?

Maana tazama wasio haki wanaupinda uta, wanaitia mishale yao katika upote,

Ili kuwapiga gizani wanyofu wa moyo.

Kama misingi ikiharibika, Mwenye haki atafanya nini?

Bwana yu katika hekalu lake takatifu.

Bwana ambaye kiti chake kiko mbinguni, Macho yake yanaangalia;

Kope zake zinawajaribu wanadamu.

Bwana humjaribu mwenye haki, na mwenye kupenda udhalimu." Zaburi 11: 1-5.

Wazifi, ambao Daudi alikwenda katika eneo lao akitokea Keila, walituma neno kwa Sauli huko Gibea wakisema kwamba walikuwa wanajua mahali alipojificha Daudi, na kwamba wangemuongoza mfalme katika kumtafuta. Lakini Daudi, akitahadharishwa kwa makusudio yao, alibadili mahali pake, akitafuta eneo la kukimbilia katika milima kati ya Maoni na Bahari Nyeusi.

Neno lilitumwa tena kwa Sauli, “Daudi yuko katika nyika ya Engedi. Ndipo Sauli akatwaa watu elfu waliochaguliwa katika Israeli wote, akaenda kumtafuta Daudi na watu wake juu ya majabali ya mbuzi-mwitu.” Daudi alikuwa na watu mia sita tu katika kundi lake, wakati Sauli alimfuata akiwa na jeshi la watu elfu tatu. Wakiwa ndani ya pango, mtoto wa Yese na watu wake walisubiri uongozi wa Mungu wa kile kitakachofanywa.

Wakati Sauli alipokuwa akisonga mbele na kupanda juu ya milima, aligeuka upande, na akaingia, akiwa peke yake, ndani ya pango ambamo Daudi na kikosi chake walikuwa wamejificha. Wakati watu wa Daudi walipoona hilo walimwambia kiongozi wao awaruhusu wamuue Sauli. Ukweli kwamba mfalme alikuwa chini ya nguvu yao walitafsiri hali hiyo kuwa ni ushahidi ya kwamba Mungu Mwenyewe ndiye amempeleka adui mikononi mwao, ili kwamba wamuangamize. Daudi alijaribiwa kuwa na mtazamo wa jambo hilo; lakini sauti ya kumpa ufahamu ilizungumza, ikisema, “Usimguse masihi wa Bwana.”

Watu wa Daudi bado hawakuwa tayari kumuacha Sauli awe na amani, na walimkumbusha amri jeshi wao kuhusu maneno ya Mungu, “Angalia nitamtia adui yako mikononi mwako, nawe utamtenda yo yote utakayoona kuwa mema. Basi Daudi akainuka, akaukata upindo wa vazi lake Sauli kwa siri.” Lakini dhamiri yake ilimshitaki baadae, maana alikuwa amelikosea vazi la mfalme. Sauli alitoka nje ya pango ili kuendelea na kazi ya kutafuta, wakati sauti iliposikika kwenye masikio yake, “bwana wangu, mfalme.” Aligeuka ili amwangalie aliyekuwa akimuelezea, na kumbe! alikuwa ni mtoto wa Yese, mtu ambaye kwa muda mrefu amekuwa akitamani kumuweka chini yake ili aweze kumuua.

Daudi aliinama mbele ya mfalme, akimtambua kuwa kama bwana wake. Kisha alimuelezea Sauli kwa maneno haya: “Kwa nini unasikiliza maneno ya watu wasemao, Tazama, Daudi anataka kukudhuru? Tazama leo hivi macho yako yameona jinsi Bwana alivyokutia mikononi mwangu pangoni; na watu wengine wakaniambia nikuue; lakini nikakuacha, kikasema, sitaki kuunyosha mkono wangu juu ya bwana wangu, kwa maana yeye ni masihi wa Bwana. Tena baba yangu, tazama, tafadhali, tazama upindo wa vazi lako mkononi mwangu; maana ikiwa nimeukata upindo wa vazi lako, nisikuue, ujue, na kuona ya kuwa, hakuna uovu wala kosa mkononi mwangu; wala sikukukosa neno, ingawa wewe unaniwinda roho yangu ili kuikamata.”

Wakati Sauli aliposikia maneno ya Daudi alinyenyekea, na hakufanya lolote isipokuwa kukubali ukweli wake. Hisia zake zilimsuta alipotambua jinsi alivyokuwa chini ya mtu ambaye alikuwa anatafuta uhai wake. Daudi alisimama mbele yake akiwa na dhamiri isiyo na makosa. Kwa moyo uliolainika, Sauli alisema, “Hii ndiyo sauti yako Daudi mwanangu? Naye Sauli akapaza sauti yake, akalia.” Kisha akamwambia Daudi: “Wewe u mwenye haki kuliko mimi, maana wewe umenitendea mema, nami nimekutenda mabaya….Maana mtu akimwona adui yake, Je, atamwacha aende salama? Basi Bwana akulipe mema kwa hayo uliyonitendea leo. Na sasa, angalia, najua ya kuwa hakika utakuwa mfalme, na ufalme wa Israeli utafanyika imara mkononi mwako.” Daudi akaweka agano na Sauli kwamba wakati hili litakapotimia atakuwa mwenye fadhili katika nyumba ya Sauli, na hatalifutilia mbali jina lake.

Akifahamu kile alichokifanya siku za nyuma kutokana na mwenendo wa Sauli, Daudi hakumuamini namna alivyohakikishiwa na mfalme, wala hakutumaini kwamba hali yake ya kujuta itaendelea kwa muda mrefu. Kwa hiyo wakati Sauli aliporudi nyumbani kwake Daudi aliendelea kubaki katika ngome za milimani.

Uadui unaoinuliwa dhidi ya watumishi wa Mungu na wale ambao wamejiweka chini ya shetani kwa wakati hubadilika na kuwa katika hali ya mapatano na fadhili, lakini mara kwa mara mabadiliko huwa hayathibitiki kwa mda mrefu. Baada ya watu wenye mawazo maovu wanapojiweka katika kutenda na kusema mambo maovu dhidi ya watumishi wa Bwana, ukubali kwamba wamekuwa kwenye makosa wakati mwingine huingia ndani ya akili zao.

Roho wa Bwana hupambana nao, na huinyenyekeza mioyo yao mbele za Mungu, na mbele ya wale ambao mvuto wao ulitafutwa ili uangamizwe, na wanaweza kubadili mwenendo wao kwao. Lakini wanapofungua mlango na kuruhusu mapendekezo ya mwovu, mashaka ya awali huamshwa, uadui wa zamani huamshwa, na wanarudia katika kufanya kazi ile ile ambayo waliitubia, na kuiacha kwa muda tu. wanazungumza uovu tena, wakiwalaumu na kuwashitaki kwa uchungu wale ambao waliungama kwa kuwanyenyekea. Shetani anaweza kuzitumia roho kama hizo kwa nguvu kubwa zaidi baada ya hatua hiyo kufanyika kuliko kabla ya hatua hiyo kufanyika, kwa sababu wamefanya dhambi dhidi ya nuru kubwa zaidi.

“Akafa Samweli; nao Israeli wote wakakusanyika, wakamwomboleza, wakamzika nyumbani mwake huko Rama.” Kifo cha Samweli kilichukuliwa kuwa kama hasara isiyo na mfano kwa taifa la Israeli. Nabii mkuu na mwema na mwamuzi aliyeheshimika na kufahamika ameanguka katika mauti, na uchungu wa watu ulikuwa mkubwa uliogusa mioyo yao. Tokea ujana wake hadi uzee Samweli alitembea mbele ya Israeli kwa uadilifu wa moyo wake; ingawa Sauli ndiye aliyekuwa mfalme anayetambulika, Samweli alikuwa na mvuto mkubwa zaidi kuliko wake, kwa sababu kumbukumbu yake ilikuwa ya tabia ya

uaminifu, utii, na kujitoa kikamifu. Tunasoma kwamba aliwaamua Israeli siku zote za maisha yake.

Watu walipotofautisha mwenendo wa Samweli na ule wa Sauli, waliona kosa walilolifanya kwa kutamani mfalme ili wasitofautiane na mataifa yaliyokuwa yanawazunguka. Wengi walitazama hali ya jamii kwa kuwa na tahadhari, jinsi walivyokuwa wanapata chachu kwa kasi ya kutokuwa na dini na utauwa. Mfano wa mtawala wao ulikuwa na mvuto sehemu kubwa, na ilikuwa ni sahihi kwa Israeli kuomboleza kwamba Samweli, nabii wa Bwana, alikuwa amekufa.

Taifa lilikuwa limempoteza mwanzilishi na rais wa shule zake takatifu, lakini hilo halikutosha. Limempoteza mtu ambaye watu walikuwa wamezoea kumwendea wakiwa na matatizo yao makubwa – limempoteza mtu ambaye alidumu kuwapatanisha na Mungu kwa niaba ya mambo mazuri ya watu wake. Upatanisho wa Samweli ulileta hali ya usalama; maana, “kuomba kwake mwenye haki kwafaa sana akiomba kwa bidii.” Yakobo 5:16. Sasa watu walihisi kwamba Mungu alikuwa amewaacha. Mfalme alionekana kuwa zaidi ya mtu kichaa. Hapakuwa na haki tena na utaratibu uligeuzwa na kuwa machafuko.

Ilikuwa ni wakati ambapo taifa lilikubwa na mapambano, wakati mashauri mazuri ya Samweli mcha Mungu yalipoonekana kuhitajika zaidi, ndipo Mungu alipomlaza katika pumziko mtumishi Wake mzee. Watu walikuwa na uchungu mkubwa walipoangalia mahali pa pumziko lake akiwa kimya, na wakakumbuka upumbavu wao walipomkataa kuwa kiongozi wao; maana alikuwa na muunganiko wa karibu sana na Mbingu kiasi kwamba alionekana kuwafunga Israeli wote na kiti cha enzi cha Yehova. Alikuwa ni Samweli aliyewafundisha kumpenda na kumtii Mungu; lakini sasa akiwa amekufa, watu walijiona kwamba walikuwa wameachwa katika rehema za mfalme ambaye alikuwa amejiunga na Shetani, na ambaye angeondoa muunganiko wa watu kutoka kwa Mungu na mbingu.

Daudi hakuweza kwenda kwenye mazishi ya Samweli, lakini aliomboleza sana kwa ajili yake kama vile mtoto mwaminifu angemlilia baba mwenye kujitoa. Alijua kwamba kifo cha Samweli kilikuwa kimevunja muungano mwingine wa kupinga vitendo vya Sauli, na alijiona akiwa na usalama mdogo kuliko wakati nabii alipokuwa hai. Wakati Sauli akiwa katika kumwomboleza Samweli, Daudi alitumia nafasi hiyo ili kutafuta mahali pa kukimbilia; kwa hiyo alikimbilia katika jangwa la Parani. Ni mahali hapa alipotunga zaburi ya mia moja na ishirini na moja. Akiwa mahali hapa pa wanyama wa mwituni, akijua kwamba nabii amekufa, na mfalme alikuwa adui yake, aliimba” “Msaada wangu u katika Bwana, Aliyezifanya mbingu na nchi.

Asiuache mguu wako usogezwe, Asisinzie Akulindaye;

Naam, hatasinzia wala hatalala usingizi,

Yeye aliye mlinzi wa Israeli.

Bwana ndiye mlinzi wako,

Bwana ni uvuli mkono wako wa kuume

Jua halitakupiga mchana, Wala mwezi wakati wa usiku.

Bwana atakulinda na mabaya yote, Atakulinda nafsi yako,

Bwana atakulinda utokapo na uingiapo,

Tangu sasa na hata milele.” Zaburi 121: 2- 8.

Wakati Daudi na watu wake wakiwa katika jangwa la Parani, waliwalinda wanyama wa kufugwa wa mtu mmoja aliyeitwa Nabali aliyekuwa na utajiri mkubwa katika eneo hilo, ili wasitawanyike kwenda kutafuta malisho. Nabali alikuwa ni wa uzao wa Kalebu, lakini tabia yake haikuwa ya kuvutia.

Ulikuwa ni wakati wa kukata manyoya ya kondoo, wakati wa ukarimu. Daudi na watu wake walikuwa na uhitaji; na kwa mujibu wa desturi ya wakati huo, mtoto wa Yese aliwatuma watu kumi waende kwa Nabali , akiwaambi wamsalimie katika jina la bwana wao; na akaongeza, “na hivi ndivyo mtakavyomwambia huyu aishiye salama, Amani na iwe kwako, na amani kwao wote ulionao. Nami sasa nimesikia ya kuwa una watu (665) wanaokata manyoya kondoo zako; Haya! Wachungaji wako wamekuwa pamoja nasi, wala hatujawadhuru, wala hawakukosa kitu wakati wote waliokuwako huko Karmeli* (Sio Mlima Karmeli, lakini ni mahali katika jimbo la Yuda, karibu na mji uliokuwa katika kilima uitwao Maoni.). Waulize vijana wako, nao watakuambia; basin a wakubaliwe vijana hawa machoni pako; maana tumekuijia katika siku ya heri; uwape, nakusihi, cho chote kitakachokujia mkononi, uwape watumwa wako na mwanao Daudi.”

Daudi na watu wake walikuwa ni kama ukuta ulioleta ulinzi kwa wachungaji na kondoo wa Nabali; na sasa mtu huyu tajiri aliombwa kutoa kutoka katika utajiri wake ili kukidhi mahitaji muhimu kwa wale waliomtendea kwa utumishi wa thamani. Daudi na watu wake wangeweza kujisaidia wao wenyewe kutoka katika kondoo na ng‘ombe, lakini hawakufanya hivyo. Walikuwa na mwenendo mzuri. Wema wao, hata hivyo, ulipotelea kwa Nabali. Jibu alilorudisha kwa Daudi liliashiria tabia yake: “Huyu Daudi ni nani? Na mwana wa Yese ni nani? Siku hizi kuna watumwa wengi wanaomtoroka kila mtu bwana wake! Basi mimi je! Nitwae mkate wangu, na maji yangu, na machinjo yangu niliyowachinjia hao watu wangu wakatao manyoya kondoo zangu, na kuwapa watu ambao siwajui wametoka wapi?”

Wakati vijana waliporudi wakiwa mikono mitupu na kumsimulia Daudi jinsi ilivyokuwa, alijawa na ghadhabu. Aliwaamuru watu wake wawe tayari kwa shambulizi; maana alidhamiria kumuadhibu mtu aliyemkatalia kile kilichokuwa haki yake, na

kikaongezea kutukanwa katika maumivu ya hitaji alilokuwa nalo. Kitendo hiki cha kutokufikiriwa kilikuwa ni sawa sawa na tabia ya Sauli kuliko ile ya Daudi, lakini mtoto wa Yese alikuwa bado anatakiwa kujifunza masomo ya uvumilivu katika shule ya mateso.

Mmoja wa watumishi wa Nabali alifanya haraka kwenda kwa Abigaili, mke wa Nabali, baada ya kuwaondoa vijana wa Daudi, na akamwambia kile kilichotokea. “Tazama,” alisema, “Daudi alituma wajumbe kutoka nyikani waje ili kumsalimia bwana wetu, naye akawatukana. Walakini watu hawa walitutendea mema sana, wala hatukupata dhara, wala sisi wote hatukupotelewa na kitu cho chote, wakati wote tulipofuatana nao, tulipokuwa (666) mavuweni; watu hao walikuwa boma kwetu usiku na mchana, wakati wote tulipokuwa nao tukiwachunga kondoo. Basi sasa ujue na kufikiri utakayotenda; kwa sababu yamekusudiwa mabaya juu ya bwana wetu, na juu ya nyumba yake yote.”

Bila kumuuliza mume wake au kumwambia alichokusudia, Abigaili alitoa hitaji, ambapo, aliweka juu ya punda, alituma kwa ajili ya watumwa, na yeye mwenyewe alianza kutaka kukutana na kikosi cha Daudi. Alikutana nao katika kichaka kilimani. “Ndipo hapo Abigaili alipomwona Daudi, alifanya haraka kushuka juu ya punda wake, akamwangukia Daudi kifudifudi, akainama mpaka nchi. Akamwangukia miguuni pake, akasema, juu yangu bwana wangu, juu yangu mimi na uwe uovu; tafadhali mjakazi wako na anene masikioni mwako, nawe uyasikilize maneno ya mjakazi wako. Nakusihi, bwana wangu, wewe usimwangalie huyu mtu asiyefaa.”

Abigaili alimweleza Daudi kwa kicho kana kwamba alikuwa anaongea na mfalme. Nabali alikuwa amedharau kwa kusema, “Daudi ni nani?” lakini Abigaili alimuita “bwana wangu.” Alitafuta kumtuliza Daudi kwa maneno mazuri, na alimsihi kwa niaba ya mume wake. Akiwa hana majivuno au kiburi, lakini akijawa na hekima na upendo kwa Mungu, Abigaili alifunua nguvu ya kujitoa kwake kwa ajili ya nyumba yake; na aliweka wazi kwa Daudi kwamba mwenendo usiofaa wa mume wake haukuwa wa hekima dhidi yake kama mtu, lakini ulikuwa wa mtu asiye na furaha na wa asili ya kibinafsi.

“Basi sasa, bwana wangu, kama aishivyo Bwana, na iishivyo nafsi yako, kwa kuwa Bwana amekuzuia usimwage damu, tena usijilipize kisasi mkono wako mwenyewe, basi sasa adui zako, na hao wamtakiao mabaya bwana wangu, wawe kama Nabali.” Abigaili hakutaka kujipatia heshima yeye mwenyewe katika tafakari aliyomwelezea Daudi kutokana na uharaka wake wa kutaka kutimiza lengo lake, lakini alimpa Mungu heshima na sifa. Kisha alitoa mali yake kama sadaka ya amani kwa watu wa Daudi, na bado alisihi kana kwamba yeye mwenyewe ndiye aliyesababisha hasira na uchungu wa mkuu. “

Nakuomba,” alisema, “ulisamehe kosa lake mjakazi wako, kwa kuwa, hakika Bwanaatamfanyia bwana wangu nyumba iliyo imara, kwa sababu bwana wangu anavipiga vita vya Bwana; tena uovu hautaonekana ndani yako siku zako zote.” Abigali alionyesha kwa (667) mfano mwenendo ambao Daudi alitakiwa kuenenda. Anapaswa kuvipiga vita

vya Bwana. Hakutakiwa kulipiza kisasi kwa mambo yake binafsi, hata kama angeteswa kama msaliti. Abigaili aliendelea kusema, “Na hata ijapokuwa binadamu angeinuka akuwinde, na kuitafuta nafsi yako, hiyo nafsi ya bwana wangu itafungwa katika furushi ya uhai pamoja na Bwana, Mungu wako…..Tena itakuwa, hapo Bwana atakapokuwa amemtendea bwana wangu sawasawa na mema yote aliyoyanena juu yako, na kukutawaza juu ya Israeli; hili halitakuwa kwazo, wala chukizo moyoni kwa bwana wangu, ama ya kuwa umemwaga damu bure, ama ya kuwa bwana wangu amejilipiza kisasi mwenyewe, tena hapo Bwana atakapokuwa amemtendea bwana wangu mema, ndipo umkumbuke mjakazi wako.” 1 Samweli 25:29-31.

Maneno haya yangekuja kutoka kwa yule ambaye amepata hekima kutoka juu. Hali ya kujitoa katika dini ya Abigaili, kama harufu nzuri ya maua, ilitoa hali ya kutokujitambua katika uso kwa maneno na matendo. Roho wa Mwana wa Mungu alikuwa pamoja naye ndani ya nafsi yake. Maelezo yake, yakiwa na neema, na kujawa wema na amani, yalikuwa na mvuto wa mbinguni. Mawazo mazuri yalimuijia Daudi, na alitetemeka alipowaza ni nini yangekuwa matokeo ya kutekeleza lengo lake kwa haraka. “Heri wapatanishi; maana wataitwa wana wa Mungu.” Mathayo 5:9.

Wangekuwepo wanawake wengi kama huyu katika Israeli, ambao wangetuliza hisia za hasira, kuzuia misukumo ya haraka, na kukomesha uovu kwa maneno mazuri na hekima nzuri yenye kuelekeza nini cha kufanya. Maisha ya mkristo aliyejitoa daima hutoa nuru na faraja na amani. Yana tabia ya usafi, mbinu, kujishusha, na kutumika. Hutawala upendo wa ubinafsi ambao hutakasa mvuto. Yamejawa na Kristo, na huacha nuru mahali popote mwenye nuru hiyo atakapokwenda. Abigaili alikuwa mkemeaji na mshauri mwenye hekima. Hasira za Daudi ziliondoka kutokana na mvuto na kutafakari kwa Abigaili.

Daudi alishawishika kutambua kwamba alikuwa amechukua mwelekeo usiofaa na kwamba alikuwa ameshindwa kuitawala roho yake mwenyewe. Kwa moyo wa unyenyekevu alikubali kukemewa, kwa maneno yake mwenyewe, “Mwenye haki na anipige, itakuwa fadhili; anikemee, itakuwa kama mafuta kichwani.” Zaburi 141:5. Daudi alitoa shukrani na mibaraka kwa Abigaili kwa sababu alishauri vizuri. Wapo wengi, ambao, wakikemewa, hufikiri kuwa ni sifa kama wakikubali kukemewa bila kuwa wavumilivu; lakini ni wachache kiasi gani wanakubali kukemewa na kutoa shukrani kutoka mioyoni kwa wale wanaotafuta kuwaokoa ili wasiwe na mwelekeo wa uovu.

Wakati Abigaili aliporudi nyumbani alimkuta Nabali na wageni wake wakiwa wanafurahia katika sherehe kubwa, ambapo walikuwa katika hali ya kulewa. Hadi asubuhi iliyofuatia ndipo Abigaili alipomsimulia mume wake kile kilichotokea katika mazungumzo yake na Daudi. Nabali alikuwa ni mwoga ndani ya moyo wake; na alipotambua jinsi alivyokuwa karibu kufa kutokana na upumbavu wake, alionekana kana kwamba amepatwa na ugonjwa wa kiharusi. Akiwa na hofu kwamba Daudi alikuwa anatafuta kulipiza kisasi, alijawa na hofu, na akaanguka chini akiwa katika hali ya kutokuwa na msaada. Baada ya

siku kumi alikufa. Maisha ambayo Mungu alikuwa amempatia Nabali kwake yalikuwa ni laana kwa ulimwengu. Katikati ya kufuhaia kwake, Mungu alimwambia, kama alivyomwambia tajiri katika mfano, “Usiku huu wanatafuta roho yako.” Luka 12:20.

Baada ya muda Daudi alimuoa Abigaili. Tayari alikuwa ni mume wa mke mmoja, lakini desturi ya mataifa ya wakati wake yalipotosha hukumu zake na kumfanya awe na mvuto katika matendo yake. Hata watu wakuu na wema walikosea katika kufuata mienendo ya kiulimwengu. Matokeo machungu yaliyosababishwa na kuoa wake wengi yalimpata Daudi katika maisha yake yote.

Baada ya kifo cha Samweli, Daudi aliachwa katika hali ya amani kwa muda wa miezi michache. Kisha aliendelea kuwafuata Wazifi; lakini maadui hawa, wakiwa na tumaini la kupata fadhili za mfalme, walimtarifu kuhusu mahali alipojificha Daudi. Hali hii iliamsha pepo wa hasira aliyekuwa kifuani mwa Sauli. Mara aliwaita watu wake wa vita na akawaongoza kwenda kumtafuta Daudi. Lakini wapelelezi waliokuwa marafiki walimfikishia habari mwana wa Yese kwamba Sauli alikuwa anawatafuta tena; akiwa na watu wake wachache, Daudi alianza kutafuta alipo adui yake. Ulikuwa ni wakati wa usiku ambapo, wakiwa wanasonga mbele, walifika katika eneo la kambi, na kuona mbele yao hema za mfalme na watu wake. Hawakuwa wakionekana, maana kambi alikuwa kimya wakiwa wamelala usingizi. Daudi aliwaita marafiki zake waende pamoja naye hadi katikati ya maadui zao. Katika kumjibu swali lake, “Ni nani atakayeshuka pamoja nami kwa Sauli kambini?” Abishai alijibu, “Mimi nitashuka pamoja nawe.”

Akiwa amefichwa na vivuli vya milima, Daudi na kikosi chake waliingia kambini kwa adui. Walipokuwa wakitafuta kujua idadi kamili ya maadui zao, walimfikia Sauli akiwa amelala, mkuki wake ukiwa umechomwa ardhini, na gudulia la maji kichwani mwake. Kando yake alikuwa amelala Abneri, amiri jeshi mkuu wake, na kuwazunguka walikuwepo maaskari, wakiwa wamelala usingizi. Abishai aliinua mkuki wake, na akamwambia Daudi, “Mungu amemtia adui yako mkononi mwako leo; basi, niache nimpige kwa hilo fumo hata nchi kwa pigo moja, sitampiga mara ya pili.” Alisubiri maneno ya kupewa ruhusa, lakini yalisikika maneno yamnong`ono sikioni mwake: “Usimwangamize, kwani ni nani awezaye kuunyosha mkono wake juu ya masihi wa Bwana, naye akawa hana hatia?….kama Bwana aishivyo, Bwana atampiga; au siku yake ya kufa itampata; atashuka kwenda vitani na kupotea.

Hasha! nisiunyoshe mkono wangu juu ya masihi wa Bwana; lakini sasa, tafdhali, twaa hilo fumo lililo kichwani pake, na hili gudulia la maji, kichwani pa Sauli, nao wakaenda zao, wala hapana mtu aliyeliona jambo hili wala kulijua, wala kuamka, maana wote walikuwa wamelala ; kwa kuwa usingizi mzito kutoka kwa Bwana umewazunguka.” Ni rahisi kiasi gani jinsi Bwana anavyoweza kuwadhoofisha wenye nguvu, kuondoa busara kwa wenye hekima, na kuchafua akili za wanaoweza kukesha!

Wakati Daudi alipokuwa salama akiwa mbali na kambi, alisimama kwenye kilele cha mlima, na kupaza sauti kuelekea kwa watu na Abneri, akisema, “Wewe si mtu shujaa? Tena ni nani aliye sawa na wewe katika Israeli? mbona, basi, hukumlinda bwana wako, huyo mfalme? Kwa maana mtu mmoja aliingia ili amwangamize mfalme, bwana wako? Jambo hili nililolitenda si jema. Aishivyo Bwana, mmestahili kufa, kwa sababu hamkulinda bwana wenu, masihi wa Bwana. Haya basi! Tazameni, liko wapi fumo la mfalme, na gudulia la maji lililokuwa kichwani pake? Naye Sauli akaitambua sauti ya Daudi, akasema, Hii ndiyo sauti yako, Daudi, mwanangu?

Daudi akasema, Ndiyo, ni sauti yangu, bwana wangu, mfalme. Akasema, bwana wangu ananiwinda mimi mtumishi wake kwa sababu gani? Nimefanya nini mimi? Ni uovu gani nilio nao mkononi mwangu? Basi sasa, nakusihi, bwana wangu, mfalme, na asikie maneno ya mtumishi wake.” Kisha tena maneno yakatoka midomono mwa mfalme, “Nimefanya dhambi, rudi, Daudi, mwanangu, maana sitakudhuru tena, kwa kuwa maisha yangu yalikuwa na thamani machoni pako leo; angalia, nimetenda upumbavu, nimekosa sana. Daudi akajibu akasema, Litazame fumo hili, Ee mfalme! Kijana mmoja na avukie huku, alitwae.” Ingawa Sauli aliahidi kwamba “sitakudhuru tena,” Daudi hakutaka kujiweka mahali atapokuwa chini ya nguvu zake.

Tukio hili la pili la heshima ya Daudi kwa maisha ya mfalme wake lilito mvuto wa pekee ndani ya akili za Sauli na kumfanya kwa unyenyekevu atambue kosa lake. Alishangazwa na kudhihirishwa kwa wema mkubwa kiasi hicho. Wakiwa wanatengana na (672) Daudi, Sauli alisema “Ubarikiwe, Daudi, mwanangu; utatenda mambo makuu, tena hakika yako, utashinda.” Lakini mwana wa Yese hakuwa na tumaini kwamba mfalme ataendelea kuwa na msimamo huo.

Daudi hakutumaini kuwa na mapatano na Sauli. Ilionekana kana kwamba haizuiliki yeye kuangukia mikononi mwa mfalme, na alikukusudia kutafuta eneo la ukimbizi katika nchi ya Wafilisti. Akiwa na watu mia sita waliokuwa chini ya amri zake, alipita hadi kwa Akishi, mfalme wa Gathi.

Hitimisho la Daudi ya kwamba hatimaye Sauli atatimiza lengo lake la mauaji halikutokana na ushauri wa Mungu. hata wakati Sauli alipokuwa anapanga na kutafuta kutimiza uharibifu wake, Bwana alikuwa akitenda kazi ya kuusalimisha ufalme wa Daudi. Mungu huendelea kufanya kazi katika mipango yake, ingawa kazi hiyo ilifichwa na kuwa siri katika macho ya kibinadamu. Wanadamu hawawezi kufahamu njia za Mungu; na, wakiwa wanaangalia yanayoonekana, hutafsiri majaribu na kujidhihirisha kwamba Mungu anayaruhusu majaribu yawapate ili kuwa dhidi yao, na kwamba yatafanya uharibifu wao.

Hivyo Daudi alitazama kwa yale yaliyokuwa yanaonekana, na sio katika ahadi za Mungu. Alikuwa na mashaka kama angeweza kukaa katika kiti cha enzi. Majaribu ya muda mrefu yaliichosha imani yake na kuondoa uvumilivu wake. Bwana hakumtuma Daudi

kukimbilia kwa Wafilisti, maadui wakubwa wa Israeli, ili apate ulinzi huko. Taifa hili lilikuwa ni moja ya maadui wabaya wa mwisho, na bado alikimbilia huko ili apate msaada wakati wa hitaji la msaada wake. Akiwa amepoteza ujasiri kwa Sauli na wale waliomtumikia, alijiweka mwenyewe na kuwa ndani ya maadui wa watu wake. Daudi alikuwa mpiganaji mwenye akili, na alijidhihirisha mwenyewe kuwa mwenye hekima na mpiganaji mwenye mafanikio; lakini alikuwa akitenda kinyume na matakwa yake alipokwenda kwa Wafilisti. Mungu alimteua ili aiweke Yuda kuwa katika viwango vya Mungu, na ilikuwa ni upungufu wa imani ndio uliomfanya kuacha kazi yake ya wajibu huo bila kupokea amri kutoka kwa Bwana.

Bwana hakuheshimiwa kutokana na kutokuwa na imani kwa Daudi. Wafilisti walikuwa wakimwogopa Daudi kuliko walivyomwogopa Sauli na majeshi yake; kwa kujiweka mwenyewe kuwa chini ya kulindwa na Wafilisti, Daudi aliwafanya Wafilisti wajue udhaifu wa watu wake. Na kwa hiyo aliwatia moyo maadui hawa waendelee kuwatesa Israeli. Daudi alitiwa mafuta ili kuwalinda watu wa Mungu; na Bwana asingependa watumishi Wake kuwapa moyo waovu kwa kufunua udhaifu wa watu Wake au kwa muonekano wa kutofautiana na mafanikio yao. Zaidi ya hayo, ndugu zake walichukulia kwamba Daudi alikuwa amekwenda kwa wapagani ili kutumikia miungu yao.

Kwa kitendo hiki alisababisha kueleweka vibaya kwa mwenendo wake, na wengi wamlihisia vibaya. Kitu kile ambacho Shetani alikitaka akifanye, Daudi alikifanya; maana, kwa kutafuta ukimbizi kwa Wafilisti, Daudi alisababisha furaha kubwa kwa maadui wa Mungu na watu Wake. Daudi hakuacha ibada yake kwa Mungu wala hakuacha kusali; lakini alimtegemea Yeye kwa ajili ya usalama wake, na hivyo aliangaza katika uaminifu na tabia ya imani ambayo Mungu anahitaji watumishi Wake wawe nayo.

Daudi alipokelewa kwa uchangamfu na mfalme wa Wafilisti. Ukaribisho huu mzuri kwa sehemu ulikuwa kwa sababu mfalme alimhusudu na kwa sehemu kwa sababu ilikuwa ni sifa kwa majivuno yake kwa Muebrania kutafuta ulinzi wake. Daudi alijiona kuwa salama kwa kutokusalitiwa katika utawala wa Akishi. Aliichukua familia yake, vitu vyake vya nyumbani, na mali zake, pia watu wake walifanya hivyo; na kwa muonekano wote alionekana kuwa amekuja kuweka makazi ya kudumu katika nchi ya Wafilisti. Yote haya yalimfurahisha Akishi, ambaye aliahidi kuwapa ulinzi wakimbizi wa Israeli.

Katika ombi la Daudi la kutaka apewe makazi katika nchi, aliondolewa kwenye mji wa kifalme, mfalme kwa furaha akampatia eneo la Siklagi kuwa miliki yake. Daudi alitambua kwamba ingekuwa ni hatari kwake mwenyewe na kwa watu wake kuwa chini ya mivuto ya waabudu sanamu. Ndani ya mji ambao walikuwa wamejinga kabisa kwa ajili ya matumizi yao wangeweza kumuabudu Mungu kwa uhuru zaidi kuliko kama wangeendelea kubaki katika mji wa Gathi, mahali ambapo desturi za kipagani zingekuwa ni chanzo cha uovu na usumbufu.

Akiwa katika mji huu uliotengwa Daudi alifanya vita na Wageshuri, na Wagirizi, na Waamaleki, na hakuacha hai hata mmoja na habari zikafika Gathi. Aliporudi kutoka vitani alimpa Akishi ufahamu ya kwamba alikuwa anapigana na watu wa taifa lake, watu wa Yuda. Kwa tamko hili alikuwa ni njia ya kuutia nguvu mkono wa Wafilisti; maana mfalme alisema, “Anawachukia kabisa hao watu wake Israeli; kwa hiyo atakuwa mtumishi wangu hata milele.” Daudi alijua kwamba yalikuwa ni mapenzi ya Mungu kwamba mataifa yote ya wapagani lazima yaangamizwe, na alijua kwamba alikuwa ameteuliwa kuifanya kazi hii; lakini alikuwa hatembei katika mashauri ya Mungu wakati alipodanganya.

“Ikawa siku zile hao Wafilisti wakakusanya majeshi yao waende vitani, ili kupigana na (674) Israeli. Naye Akishi akamwambia Daudi,jua hakika ya kuwa wewe utatoka pamoja nami jeshini, wewe na watu wako.” Daudi hakuwa amedhamiria kuinua mkono wake dhidi ya watu wake; lakini hakujua atafanya nini, hadi mazingira yatakapomwonyesha wajibu wake. Alimjibu mfalme kwa kuficha, na kusema, “Vema, sasa utajua atakayotenda mtumishi wako.” Akishi alichukulia maneno hayo kuwa ni ahadi ya kupewa msaada katika vita iliyokuwa inakaribia, na akaahidi kwa neno lake kumpa Daudi heshima kubwa, na kumpa nafasi ya juu katika ikulu ya Wafilisti.

Lakini ingawa imani ya Daudi iliyumba kwa wakati fulani katika ahadi za Mungu, bado alikumbuka kwamba Samweli alimtia mafuta ili awe mfalme wa Israeli. Alikumbuka ushindi ambao alipewa na Mungu dhidi ya maadui wake siku zilizopita. Alikumbuka rehema kubwa za Mungu kwa kumlinda kutoka katika mkono wa Sauli, na hakutaka kusaliti kazi takatifu aliyopewa. Ingawaje mfalme wa Israeli alikuwa anatafuta uhai wake, hakuyaunganisha majeshi yake na jeshi la maadui wa watu wake.

Sura ya 66 – Kifo Cha Saul

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 28; 31.

Vita ilitangazwa tena kati ya Israeli na Wafilisti. “Nao Wafilisti wakakusanyika, wakaenda kufanya kambi huko Shunemu,” upande wa kaskazini mwa bonde la Jezreeli; wakati Sauli na jeshi lake akiweka kambi umbali wa maili chache, chini ya mlima Gilboa, upande wa kusini mwa bonde hilo. Ilikuwa katika bonde hili ambapo Gideoni, akiwa na watu mia tatu, aliwafanya Wamidiani wakimbie. Lakini roho iliyokuwa ndani ya mkombozi ilikuwa ni tofauti sana na ile iliyokuwa ndani ya moyo wa mfalme. Gideoni alikwenda akiwa na imani kubwa kwa Mungu wa Yakobo; lakini Sauli alijiona kuwa peke yake na akiwa bila ulinzi, kwa sababu Mungu alikuwa amemwacha. Alipoangalia katika jeshi la Wafilisti, “akaogopa na moyo wake ukatetemeka sana.”

Sauli alijua kwamba Daudi na jeshi lake walikuwa pamoja na Wafilisti, na alitegemea kwamba mwana wa Yese angeitumia nafasi hii ili kulipiza kisasi kwa makosa aliyomtendea. Mfalme alikuwa katika taabu kubwa. Zilikuwa ni hisia zake alizokuwa nazo bila kutafakari, zikimfanya atake kumuangamiza mteule wa Mungu, ndizo zilizoliweka taifa katika hatari kubwa. Wakati akiwa katika kumtafuta Daudi alidharau kuweka ulinzi wa ufalme wake.

Wafilisti, wakichukulia nafasi hii ya hali ya kutokuwa na ulinzi, walijipenyeza hadi katika moyo wa nchi. Hivyo wakati Shetani akimtaka Sauli atumie kila nguvu aliyokuwa nayo ili kumuwinda Daudi, ili amuangamize, roho chafu hiyo hiyo ilikuwa ndani ya Wafilisti na kutumia nafasi hiyo ili kumuangamiza Sauli na kuwaangusha watu wa Mungu. Ni mara kwa mara kiasi gani mbinu hiyo hutumiwa na adui mkuu! Huwafanya wale ambao hawana moyo wa kujitoa wawashe chuki na mapambano ndani ya kanisa, kisha, akichukulia nafasi hii ya mgawanyiko kwa watu wa Mungu, hutumia mawakala wake ili wafanye uangamivu.

Siku iliyofuatia Sauli aliliweka jeshi lake katika mapigano na Wafilisti. Kivuli cha uangamivu uliosubiriwa kilimtia giza; alitafuta msaada na \kuongozwa. Lakini ilikuwa ni (676) bure alipotafuta mashauri toka kwa Mungu. “Bwana hakumjibu, wala kwa ndoto, wala kwa urimi, wala kwa manabii.” Daima Bwana hakatai roho iliyokuja Kwake kwa dhati na unyenyekevu. Kwa nini alimkataa Sauli bila kumjibu? Mfalme kwa kitendo chake mwenyewe alikuwa amedharau fadhila za njia zote za kumuomba Mungu. Alikuwa amekataa ushauri wa Samweli nabii; alikuwa amemkimbiza Daudi, mteule wa Mungu; alikuwa amewaua manabii wa Bwana.

Ategemee kujibiwa na Mungu wakati alikuwa amekata mifereji yote ya mawasiliano ambayo Mbingu iliitoa? Alikuwa amefanya dhambi dhidi ya Roho wa neema, na je, ajibiwe kwa ndoto na ufunuo kutoka kwa Bwana? Sauli hakumrudia Mungu kwa unyenyekevu na toba. Haukuwa msamaha wa dhambi na kupatanishwa na Mungu, alichokuwa akikitafuta,

lakini alitafuta kuokolewa kutoka kwa maadui zake. Kwa kuwa na moyo mgumu na uasi wake alijikata mwenyewe kutoka kwa Mungu. Hakuna kurudi kutakokubaliwa isipokuwa kwa unyenyekevu na kujuta; lakini mfalme mwenye kiburi, akiwa katika huzuni na kukata tamaa, alitafuta msaada kutoka chanzo kingine.

"Ndipo Sauli akawaambia watumishi wake, Nitafutieni mwanamke mwenye pepo wa utambuzi, nipate kumwendea na kuuliza kwake." Sauli alikuwa na utambuzi wote kuhusu tabia za wapiga ramli. Bwana alikuwa amekataza, na adhabu ya kifo ingetolewa kwa yeyote ambaye angefanya hata sehemu yake isiyo takatifu. Wakati wa uhai wa Samweli, Sauli alikuwa ameamuru kwamba wachawi wote na wale wenye roho za namna hiyowanapaswa kuuawa; lakini sasa, akiwa na haraka kutokana na kukata tamaa, alitafuta msaada kutoka katika umizimu ambao awali aliuona kuwa ni chukizo.

Mfalme aliaambiwa kwamba mwanamke mwenye pepo wa namna hiyo alikuwa akiishi katika maficho ya Endori. Mwanamke huyu alikuwa amefanya agano na Shetani na kujitoa kuwa chini ya utawala wake, kutimiza malengo yake; na kisha, mkuu wa uovu alimfanyia maajabu mwanamke huyo na kumfunulia siri za mambo. Kwa kujificha Sauli alikwenda wakati wa usiku akiwa na watumishi wake wawili, ili kumtafuta mchawi wa kike. Oo, shimo lilionekana! Mfalme wa Israeli alifanywa kuwa mtumwa wa Shetani kwa mapenzi yake mwenyewe! Njia ilikuwa na giza kiasi cha miguu ya mwanadamu kuweza kutembea kama ilivyochaguliwa na mtu ambaye alikataa kubadili msimamo wa njia zake mwenyewe, akikataa mvuto mtakatifu wa Roho wa Mungu!

Ni utumwa wa hatari kiasi gani kama ule wa mtu ambaye alipewa kutawala wakatili – yeye mwenyewe! Kumtegemea Mungu na kutii mapenzi Yake yalikuwa ni masharti pekee ambapo Sauli angeweza kuwa mfalme wa Israeli. Kama angetimiza masharti haya katika utawala wake wote, ufalme wake ungekuwa na usalama; Mungu angekuwa kiongozi wake, Mwenye nguvu zisizo na kikomo angekuwa kinga yake. Mungu alimvumilia Sauli kwa mda mrefu; ingawa uasi wake na mawazo yake karibia yalikuwa yamenyamazinsha sauti ya mbinguni ndani ya roho yake, bado kulikuwa na nafasi ya toba. Lakini wakati wa hatari yake alipomwacha Mungu ili kupata nuru kutoka kwa Shetani, alikuwa amekata muunganiko wa mwisho ambao ulimfunga na Muumba wake; alikuwa amejiweka chini ya nguvu na utawala wa pepo wachafu ambao kwa mda wa miaka kadhaa walikuwa wakifanya kazi ndani yake, na ambao wameleta katika hatma ya maangamizi.

Akiwa chini ya kujificha katika giza Sauli na watu wake alishika njia kuvuka bonde, na, wakapita katika jeshi la Wafilisti kwa usalama, walivuka mlima, na kufika nyumbani kwa mchawi wa kike aliyekuwa akiishi peke yake huko Endori. Hapa mwenye pepo wa utambuzi alikuwa amejificha mbali ili kwamba aweze kuendelea kwa siri mazungumzo yake ya kichawi. Akiwa amekata tamaa kama alivyokuwa, ukubwa wa umbo la Sauli na muonekano wa kifalme ulionyesha kwamba hakuwa askari wa kawaida. Mwanamke alibashiri kwamba mgeni wake alikuwa ni Sauli, na zawadi zake kubwa zingeimarisha

ubashiri wake. Kwa ombi la Sauli, “Tafadhali unibashirie kwa utambuzi, ukanipandishiye yeye nitakayemtaja kwako,” mwanamke alijibu, “Angalia, unajua alivyofanya Sauli, jinsi alivyowakatilia mbali hao wenye pepo wa utambuzi na wachawi katika nchi; mbona basi wanitegea tanzi uhai wangu, ili kuniua?” Kisha, “Sauli akamwapia kwa Bwana, akasema, kama Aishivyo Bwana, haitakupata adhabu yoyote kwa jambo hili.” Na mwanamke aliposema, “Je, ni nani nitakayekupandishia?” Alijibu, “Samweli.”

Baada ya kufanya uchawi wake, mwanamke alisema, “Naona mungu anatoka katika nchi… Ni mzee anazuka, naye amefunikwa vazi. Basi Sauli akatambua ya kwamba ndiye Samweli mwenyewe, akainama uso wake mpaka nchi, akasujudia.”

Hakuwa nabii mtakatifu wa Mungu aliyetokea kutokana na kazi ya mchawi wa kike. Samweli hakuwepo katika maskani ya roho hao waovu. Muonekano huo usio wa kawaida ulifanywa na nguvu za Shetani. Aliweza kuigiza umbo la Samweli kama vile alivyoweza kujiigiza kuwa kama malaika wa nuru, alipomjaribu Kristo huko jangwani.

Maneno ya kwanza ya mwanamke yakitamkwa katika uchawi wake yalielekezwa kwa mfalme, “Mbona umenidanganya? Kwa kuwa wewe ndiwe Sauli.” Hivyo kitendo cha kwanza cha pepo mchafu ambaye alimuigiza nabii alikuwa akiwasiliana kwa siri na huyu mwanamke muovu, ili kumuonya kutokana na uongo ambao amefanyiwa. Ujumbe kwa Sauli kutoka kwa nabii aliyejiigiza ulikuwa, “Mbona umenitaabisha mimi, hata kunipandisha juu? Sauli akajibu, Mimi nimetaabika sana; kwa kuwa hao Wafilisti wananifanyia vita, naye Mungu ameniacha; hanijibu tena, wala kwa manabii, wala kwa ndoto, kwa hiyo nimekuita wewe, ili wewe unijulishe nifanyeje.”

Wakati Samweli akiwa hai, Sauli alidharau mashauri yake, na kukataa maonyo yake. Lakini sasa, katika saa ya taabu na uangamivu wake, aliona kwamba uongozi wa nabii ulikuwa ndio tumaini lake pekee, na ili aweze kuwasiliana na balozi wa Mbinguni, alitafuta chanzo kutoka kwa mjumbe wa jehenamu! Sauli alijiweka mwenyewe kuwa chini ya nguvu za Shetani; na sasa, kwake yeye ambaye furaha yake iko katika kusababisha taabu na maangamizi, alitumia nafasi yake hiyo, ili kuleta maangamizi ya mfalme aliyekuwa amekosa furaha.

Katika kujibu ombi la huzuni za Sauli ujumbe wa kutisha ulikuja, ukitoka katika midomo ya Samweli aliyejiigiza: “Kwa nini kuniuliza mimi, akiwa Bwana amekuacha, naye amekuwa adui yako? Yeye Bwana amekutendea kama alivyosema kwa kinywa changu; Bwana amekurarulia ufalme mkononi mwako, na kumpa jirani yako, yaani Daudi. Kwa sababu wewe hukuitii sauti ya Bwana, wala hukumtimilizia hasira yake kali juu ya Amaleki; kwa sababu hii Bwana amekutenda hili leo. Tena pamoja na wewe Bwana atawatia Israeli mikononi mwa Wafilisti; hata na kesho wewe na wanao mtakuwa pamoja nami; tena Bwana atwatia jeshi la Israeli mikononi mwa Wafilisti.”

Katika uasi wake wote Sauli alikuwa akijisifu na kudanganywa na Shetani. Ni kazi ya mjaribu kuifanya dhambi ionekane kuwa ni kitu kidogo, kuifanya njia ya uasi ionekane kuwa ni rahisi na ya kuvutia, kupofusha akili ili isisikie maonyo na tahadhari kutoka kwa Bwana. Shetani, kwa nguvu zake za kichawi, alimfanya Sauli kujihesabia haki alipokemewa na kuonywa na Samweli. Lakini sasa, katika ushupavu wake, alimgeukia na kumuendea, akionyesha ukubwa wa dhambi yake na kutokuwa na tumaini la kupata msamaha, ili kwamba aweze kutembea katika hali ya kukata tamaa. Hakuna ambacho (681) kingeweza kuchaguliwa ili kuharibu ujasiri wake na kuchafua maamuzi yake, au kumfanya akae tamaa na kujiangamiza mwenyewe.

Sauli alikuwa mdhaifu kutokana na uchovu na kufunga; alikuwa na hofu na kutotambua. Wakati utabiri wa kuogofya uliposikika sikioni mwake, umbo lake lilisinyaa kama mwaloni katika joto kali, na alianguka chini kifudifudi.

Mchawi alikuwa na tahadhari. Mfalme wa Israeli kuwa mbele yake akiwa kama amekufa. Je, aangamie katika mahali pake pa kukimbilia? Alimtaka ainuke ili ale chakula, akimwambia kwamba kwa vile ameondoa hatari katika maisha yake kwa kumpa alichokitaka, anapaswa kukubaliana na ombi lake kwa ajili ya kujilinda mwenyewe. Watumishi wake waliungana katika kumsihi, hatimaye Sauli alikubali, na mwanamke akamwekea mbele yake ndama mnono na mkate usiotiwa chachu ulioandaliwa kwa haraka. Hali gani hiyo! – katika pango porini la mchawi, ambapo muda mfupi hapo kabla lilitoa mwang‘wi wa maneno ya kuangamiza – mjumbe wa Shetani akiwepo – yeye aliyetiwa mafuta na Mungu kama mfalme wa Israeli alikaa chini na kula, kwa ajili ya kujiandaa na mapambano ya kufisha ya siku hiyo.

Kabla ya kupambazuka alirudi akiwa na watumishi wake katika kambi ya Israeli ili kuijweka tayari kwa ajili ya vita. Kwa kutafuta ushauri kutoka kwa pepo wa giza Sauli alijiangamiza mwenyewe. Akisumbuka kwa sababu ya hofu ya kukata tamaa, isingewezekana kwake kulipa jeshi lake ujasiri. Akiwa ametengana na Chanzo cha nguvu, hakuweza kuziongoza akili za Israeli kumtazama Mungu kama msaada wao. Hivyo utabiri wa uovu utafanya kazi yake hata kuitimiza.

Katika bonde la Shunemu na miteremko ya Mlima Gilboa majeshi ya Israeli na jeshi la Wafilisti yalisogeleana kwa ajili ya shambulizi ya kufisha. Ingawa hali ya kutisha katika pango la Endori ilikuwa imeondoa tumaini lote ndani ya moyo wake, Sauli alipigana kwa ushujaa kwa kukata tamaa kwa kiti chake cha enzi na ufalme wake. Lakini haikusaidia kitu. “Watu wa Israeli wakakimbia mbele ya Wafilisti, wakaanguka wameuawa katika mlima wa Gilboa.” Watoto wa mfalme wenye akili walikufa karibu na mfalme. Pinde zikiwekwa kwa Sauli.

Aliwaona askari wake wakianguka karibu yake na watoto wake wa kifalme wakikatwa kwa upanga. Yeye mwenyewe akijeruhiwa, hakuweza kupigana wala kukimbia. Kukimbia

hukukuwezekana, na hakuwa tayari kuchukuliwa na Wafilisti akiwa hai, alimwambia mchukua silaha wake, “Futa upanga wako, unichome nao.” Wakati mtu huyo (682) alipokataa kuinua mkono wake dhidi ya masihi wa Bwana, Sauli aliondoa uhia wake mwenyewe kwa kuangukia upanga wake mwenyewe.

Hivyo mfalme wa kwanza wa Israeli akaangamia, akiwa na kosa la kujiua. Maisha yake yalikuwa ya kushindwa, na alishuka chini akiwa hana heshima na mwenye kukata tamaa, kwa sababu alipotosha mapenzi yake mwenyewe dhidi ya mapenzi ya Mungu. Habari za kushindwa zilienea katika sehemu za mbali, zikileta hofu kwa Israeli. Watu walikimbia kutoka mijini, na Wafilisti wakachukua mali bila kusumbuliwa. Utawala wa Sauli, ambao haukumtegemea Mungu, ulidhihirisha maangamizi kwa watu wake. Siku iliyofuatia mapambano, Wafilisti, wakitafuta katika uwanja wa mapambano ili kuwanyang‘anya walioangamia, waliutambua mwili wa Sauli na watoto wake watatu. Ili kukamilisha ushindi wao, walikikata kichwa cha Sauli na kukichoma kwenye silaha yake, kisha kichwa na silaha, vikiwa na damu, vilipelekwa hata nchi ya Wafilisti kama kikombe cha ushindi, “ili kutangaza habari nyumbani mwa sanamu zao, na kwa watu.” Hatimaye silaha iliwekwa “nyumbani mwa maashtorethi,” wakati kichwa kikiwekwa katika hekalu la Dagoni. Hivyo ndivyo utukufu wa ushindi ulivyoelekezwa kwa miungu hii, na Jina la Yehova likadharauliwa.

Miili ya Sauli na watoto wake ilipelekwa Beth-shani, mji ambao haukuwa mbali na Gilboa, na karibu na mto wa Yordani. Hapa miili hiyo ilining‘inizwa kwa minyonyoro, ili ndege wa angani wapate kuila. Lakini watu wa Yabeshi-Gileadi, wakikumbuka jinsi Sauli wakati wa maika yake ya awali akiwa na furaha alivyoukomboa mji huo, sasa walionyesha shukrani zao kwa kuiokoa miili ya mfalme na wakuu, na kuizika kwa heshima. Wakivuka Yordani wakati wa usiku, “wakautwaa mwili wake Sauli, na miili ya wanawe, na kuiondoa ukutani kwa Beth-shani, nao wakaja Yabeshi, na kuiteketeza huko, kisha wakaitwaa mifupa yao, na kuizika chini ya mkwaju huko Yabeshi, nao wakafunga siku saba.” Hivyo matendo mazuri yaliyofanywa miaka arobaini hapo kabla, yalisababisha Sauli na watoto wake wapate mazishi kwa mikono yenye huruma na kujitoa katika saa hiyo yenye giza la kushindwa na kutokuheshiwa.

Sura ya 67 – Uchawi wa Zamani na wa Sasa

Maelezo ndani ya Maandiko kuhusu safari ya Sauli kwenda kwa mwanamke wa Endori yamekuwa ni chanzo cha mkanganyiko kwa wanafunzi wa Biblia. Wapo baadhi walio na msimamo kwamba ni kweli Samweli alikuwepo wakati wa mahojiano na Sauli, lakini Biblia yenyewe inatoa msingi wa kutosha ambao huleta hitimisho kinyume na mawazo hayo. Kama, inavyodaiwa na baadhi ya watu, kwamba Samweli alikuwa mbinguni, hivyo lazima angekuwa ameitwa aje hapo, ama kwa nguvu za Mungu au kwa zile za Shetani.

Hakuna anayeweza kuamini kwa sasa kwamba Shetani anazo nguvu za kumuita nabii mtakatifu wa Mungu kutoka mbinguni ili kuheshimu kazi za kichawi za mwanamke aliyeachwa peke yake. Wala hatuwezi kutoa hitimisho kwamba Mungu alimuita aje kwenye pango la mchawi; maana Bwana tayari alikuwa amekataa kuwasiliana na Sauli kwa ndoto, kwa Urimi, au kwa manabii. 1 Samweli 28:6. Hizi zilikuwa njia teule za Mungu Mwenyewe kwa ajili ya mawasiliano, na Hakuzitoa ili kutoa ujumbe kupitia wakala wa Shetani.

Ujumbe wenyewe ni shahidi wa kutosha kutokana na chimbuko lake. Lengo lake halikuwa kumfanya Sauli atubu, lakini kumwambia juu ya uangamivu; na hii siyo kazi ya Mungu, bali ya Shetani. Zaidi, kitendo cha Sauli cha kutaka ushauri kwa mchawi kimeelezewa katika Maandiko kama sababu mojawapo ya kukataliwa na Mungu na kuachwa katika maangamizi: “Basi Sauli alikufa kwa sababu ya kosa lake alilomkosa Bwana, asilolishika; na tena kwa kutaka shauri kwa mwenye pepo wa utambuzi, aulize kwake, asiulize kwa Bwana; kwa hiyo, akamwua, na ufalme akamgezia Daudi, mwana wa Yese.” 1 Mambo ya Nyakati 10:13,14. Hapa pamesemwa wazi kwamba Sauli aliuliza kwa pepo mwenye utambuzi, na sio kwa Bwana. Hakuwasiliana na Samweli, nabii wa Mungu; lakini kupitia kwa mchawi alikuwa na muunganiko na Shetani. Shetani hakumtoa Samweli wa kweli, bali alimtoa wa kuigiza, ili kamilishe lengo lake la udanganyifu.

Karibu aina zote za uchawi wa zamani msingi wake ulikuwa katika imani ya kuwasiliana na wafu. Wale waliokuwa wanafanya mazingaombwe walidai kuwa na muunganiko na roho zilizotoweka, na walipata utambuzi wa matukio yajayo kutoka katika roho hizo. Desturi hii ya kutaka shauri kwa wafu inaelezewa katika unabii wa Isaya: “Na watakapokuambi, Tafuta habari kwa watu wenye pepo na kwa wachawi, waliao kama ndege na kunong`ona; Je, haiwapasi watu kutafuta habari kwa Mungu wao? Je, waende kwa watu waliokufa kwa ajili ya watu walio hai?” Isaya 8:19.

Imani hii ya kuwasiliana na wafu ilitengeneza jiwe la pembeni katika ibada za sanamu za wapagani. Miungu ya wapagani iliaminiwa kuwa ni roho za mashujaa waliokufa. Hivyo dini ya wapagani ilikuwa ni ibada kwa wafu. Hili ni dhahiri kutoka kwenye Maandiko. Kwa sababu ya dhambi ya Israeli huko Bethpeori, imeelezewa: “Basi Israeli akakaa Shitimu, kisha watu wakaanza kuzini na wanawake wa Moabu, kwa kuwa waliwaalika hao watu waende sadakani, sadaka walizowachinjia miungu yao; watu wakala chakula,

wakaisujudia hiyo miungu yao. Ikawa Israeli kujiungamanisha na Baal-peori." Hesabu 25:1-3. Mtunga Zaburi anatuambia sadaka hizo zilitolewa kwa aina gani ya miungu. Akiongea kuhusu uasi huo huo wa Waisraeli, anaseama, "Wakajiambatiza na Baal-peori, wakazila dhabihu za wafu" (Zaburi 106:28); maana yake, sadaka zilizotolewa kwa wafu.

Hali ya kuwatukuza na kuwafanya wafu kuwa mungu imekuwa na eneo linaloonekana kwa urahisi karibu katika kila utaratibu wa kipagani, kama ilivyo pia kwa kinachosemekana kuwa ni mawasiliano kwa wafu. Miungu iliaminiwa kuwasilisha nia zao kwa wanadamu, na pia, watu wakitaka ushauri kwa miungu hiyo, ili iwape ushauri. Katika tabia hii ilikuwepo mizimu iliyojulikana zaidi ya Wayunani na Warumi.

Imani ya kuwasiliana na wafu bado ipo, hata katika nchi za Wakristo. Chini ya jina la umizimu vitendo vya kuwasiliana na viumbe vinavyodaiwa kuwa ni roho za wafu vimeenea. Inahesabiwa kuwa ni kwa sababu ya kuwaonea huruma wale waliowazika wapendwa wao ndani ya makaburi. Mizimu wakati mwingine huwatokea watu katika maumbo ya marafiki waliokufa, na kusimulia matukio yanayohusiana na maisha yao na (685) kutenda vitendo ambavyo walivifanya wakiwa hai. Kwa njia hii huwafanya watu waamini kwamba marafiki zao waliokufa kuwa ni malaika, wakiwa juu yao na kuwasiliana nao. Wale wanaojifanya kuwa ni roho za wafu wanahesabiwa kuwa na aina fulani za ibada za sanamu, na kwa wengi neno lao lina nguvu zaidi ya neno la Mungu.

Wapo wengi, hata hivyo, wanaochukulia umizimu kuwa ni uigizaji tu. Udhihirisho ambao unaunga mkono madai yake kuwa ni tabia isiyo ya kawaida umechukuliwa kuwa ni upotoshaji katika sehemu ya njia za mawasiliano tu. Lakini wakati ni kweli kwamba matokeo ya ujanja mara kwa mara yamechukuliwa kuwa ni udhihirisho halisi, kumekuwepo na ushahidi wa nguvu zisizo za kawaida. Na wengi wanaokataa kuwa umizimu ni matokeo ya akili za kibinadamu au nia ya kudanganya watu kwa ujanja, wakati wanapotatizwa na udhihirisho ambao hawawezi kuuelezea katika msingi huu, hufanywa watambue madai yake.

Umizimu wa leo na aina ya uchawi wa zamani na ibada ya sanamu – vyote vikihusisha kuwasiliana na wafu kama kanuni yao kuu – vimenjengwa katika uongo wa kwanza ambao Shetani alimdanganya Hawa: "Hakika hamtakufa; kwa maana Mungu anajua ya kwamba siku mtakayokula…..mtakuwa kama Mungu." Mwanzo 3:4,5. Hufanana na kuwa na msingi unaoendeleza kile kile, na yote hutoka kwa baba wa uongo.

Waebrania walikatazwa kabisa kujiingiza katika namna yoyote inayodai kuwa na mawasiliano na wafu. Mungu alifunga mlango huu aliposema: "Kwa sababu walio hai wanajua ya kwamba watakufa; lakini wafu hawajui neno lolote, wala hawana ijara tena, maana kumbukumbu lao limesahauliwa. Mapenzi yao, na machukizo yao, na husuda yao, imepotea yote pamoja; wala hawana sehemu tena katika jambo lolote lifanyikalo chini ya jua." Mhubiri 9:5,6. "Pumzi yake hutoka, huurudia udongo wake; siku hiyo mawazo yake

yapotea.” Zaburi 146:4. Bwana aliwaambia Israeli, “Na mtu yule atakayewaendea wenye pepo, na wachawi, ili kuzini pamoja nao, nitakaza uso wangu juu ya mtu yule, nitamtenga na watu wake.” Mambo ya Walawi 20:6.

“Pepo wa utambuzi” hawakuwa roho za waliokufa, bali ni malaika waovu, wajumbe wa Shetani. Ibada ya sanamu ya zamani, ambayo, kama tulivyoona, ilihusisha ibada kwa wafu na kudai kuwa na mawasiliano nao, imesemwa ndani ya Biblia kuwa ni ibada kwa pepo wa mashetani. Mtume Paulo, akiwaonya ndugu zake ili wasishiriki, kwa jinsi yoyote, katika ibada ya sanamu ya majirani zao wapagani, anasema, “Sivyo, lakini vitu vile wavitoavyo (686) sadaka wavitoa kwa mashetani, wala si kwa Mungu; nami sipendi ninyi kushirikiana na mashetani.” 1 Wakorintho 10:20. Mtunga Zaburi, akizungumzia Israeli, anasema kwamba, “walitoa wana wao na binti zao kwa mashetani,” na katika fungu linalofuatia anaeleza kwamba waliwatoa sadaka “kwa sanamu za Kanaani.” Zaburi 106:37,38. Katika ibada yao iliyosemekana kuwa ni ya wafu kwa ukweli walikuwa wanaabudu mashetani.

Umizimu wa kisasa, ukiwa umejengwa katika msingi huo huo, ni uamsho wa aina mpya ya uchawi na kuabudu mashetani ambayo Mungu ameikataa na kuizuia tangu zamani. Ilisemwa ndani ya Maandiko, ambayo yanasema kwamba, “nyakati za mwisho wengine watajitenga na imani, wakisikiliza roho zidanganyazo, na mafundisho ya mashetani.” 1 Timotheo 4:1. Paulo, katika barua yake ya pili kwa Wathesalonike, anaelekeza katika kazi maalumu ya Shetani katika umizimu kama tukio litakalotokea muda mfupi kabla ya kurudi kwa Kristo mara ya pili. Akizungumzia kuja kwa Kristo mara ya pili, anasema kwamba ni “kwa mfano wa kutenda kwake Shetani, kwa uwezo wote, na ishara na ajabu za uongo.” 2 Wathesalonike 2:9. Na Petro, akielezea hatari ambazo kanisa litakuwa nazo siku za mwisho, anasema kwamba kama walivyokuwepo manabii wa uongo waliowaongoza Israeli kutenda dhambi, ndivyo kutakavyokuwepo waalimu wa uongo,

“watakaoingiza kwa werevu uzushi wa kupoteza, Wakimkataa hata Bwana aliyewanunua…Na wengi watafuata ufisadi wao.” 2 Petro 2: 1,2. Hapa mtume ameelekeza kuhusu moja ya tabia za waalimu wa mizimu. Wanakataa kumtambua Kristo kuwa ni Mwana wa Mungu. Kuhusu waalimu hao mpendwa Yohana anasema: “Ni nani aliye mwongo ila yeye akanaye ya kuwa Yesu ni Kristo? Huyo ndiye mpinga Kristo, yeye amkanaye Baba na Mwana. Kila amkanaye Mwana, hanaye Baba; amkiriye Mwana, anaye Baba pia.” 1 Yohana 2:22,23.

Umizimu, kwa kumkana Kristo, humkana Baba na Mwana, na Biblia inatangaza kuwa ni udhihirisho wa mpinga Kristo. Kwa kutabiri uangamivu wa Sauli, ukitolewa kupitia mwanamke wa Endori, Shetani alipanga kuwatega watu wa Israeli. Alitumaini kwamba watavutiwa na kuamini uchawi, na wangependa kwenda kutaka shauri kwa mwanamke huyo. Hivyo wangemuacha Mungu asiwe Mshauri wao na wangejiweka wenyewe katika uongozi wa Shetani. Udanganyifu ambao umizimu unawavuta wengi ni nguvu

iliyokusudiwa kuondoa pazia kutoka katika wakati ujao na kufunua kile ambacho Mungu amekificha. Mungu katika neno Lake (687) ametufungulia mbele yetu matukio makubwa ya wakati ujao – ambayo ni muhimu kwetu kujua – na ametupatia mwongozo salama kwa ajili ya miguu yetu katikati ya hatari zake zote; lakini ni kusudi la Shetani kuharibu ujasiri wa wanadamu kwa Mungu, kuwafanya wasiridhike na hali yao ya maisha, na kuwaongoza katika kutafuta ujuzi ambao Mungu kwa hekima amewaficha, na kudharau kile alichokifunua katika Neno Lake Takatifu.

Wapo wengi ambao hawafanyi kitu wakati wanaposhindwa kujua matokeo ya mambo. Hawawezi kuvumilia kukaa bila kujua kile kisichofahamika, na katika hali ya kutokuvumilia kwao wanakataa kusubiri ili waone wokovu wa Mungu. Uovu unaojulika huwapeleka karibu na kukata tamaa. Wanakubaliana na hisia zao za uovu, na wanakimbia huku na kule wakiwa na huzuni, wakitafuta ujuzi zaidi kuhusu kile ambacho hakijafunuliwa.

Kama wangemtegemea Mungu tu, na kukesha na kuomba, wangepata faraja ya mbinguni. Roho ingeweza kutulizwa kwa kuwasiliana na Mungu. Uchovu na mizigo mizito ingepata pumziko katika nafsi zao kama watakwenda kwa Yesu tu; lakini wanapodharau njia ambazo Mungu amezitoa kwa ajili ya faraja yao, na kutafuta vyanzo vingine, wakitumaini kujifunza kile Mungu alichokificha, wanafanya kosa la Sauli, na hapo wanapata ujuzi wa maovu.

Mungu hapendezwi na mwenendo huo, na ameuelezea katika hali ya pekee. Hawa wasio na uvumilivu hufanya haraka kulivunja pazia la wakati ujao huonyesha upungufu wa imani kwa Mungu na huiacha nafsi ikifunguliwa na kuwa wazi kupokea mapendekezo ya mdanganyifu mkuu. Shetani huwaongoza watu ili watake ushauri kwa wenye pepo wa utambuzi; na kwa kuwafunulia mambo yaliyofichwa ya wakati uliopita, huonyesha ujasiri katika nguvu zake kwa kuelezea mambo yajayo. Kwa uzoefu uliopatikana kutoka katika vizazi vya zamani anaweza kutafakari kutoka kilichosababisha hadi kwenye matokeo na mara kwa mara kutabiri yajayo, kwa usahihi katika kiwango fulani, baadhi ya matukio katika maisha ya mwanadamu. Hivyo anaweza kuzidanganya nafsi maskini, nafsi zisizoongozwa na kuzileta chini ya nguvu zake na kuziongoza katika utumwa wa nia yake.

Mungu ametupatia onyo kupitia kwa nabii Wake: “Na watakapokuambia, Tafuta habari kwa watu wenye pepo na kwa wachawi, waliao kama ndege na kunong`ona; Je, haiwapasi watu kutafuta habari kwa Mungu wao? Je, waende kwa watu waliokufa kwa ajili ya watu walio hai? Na waende kwa sheria na ushuhuda, ikiwa hawasemi sawa sawa na neno hili, bila shaka kwao hapana asubuhi.” Isaya 8:19, 20.

Je, wale walio na Mungu mtakatifu, mwenye hekima na nguvu isiyo na mwisho, waende (688) kwa wachawi, ambao ujuzi wao wanaupata kutokana na urafiki na adui wa Bwana wetu? Mungu Mwenyewe ndiye nuru ya watu Wake; anawataka wakaze macho yao

kwa imani juu ya utukufu ambao umefichwa kutoka katika macho ya watu. Jua la Haki hutuma miali yake inayong‘aa kwenda ndani ya mioyo yao; wanayo nuru kutoka kwenye kiti cha enzi cha mbinguni, na hawana nia ya kugeuka kutoka kwenye chanzo cha nuru na kwenda kwa wajumbe wa Shetani.

Ujumbe wa mashetani kwa Sauli, ingawa ulikuwa ni tangazo kubwa la dhambi na unabii wa majuto, haukuwa na maana ya kumfanya afanye matengenezo, bali kumfanya ajute kwa kutokuwa na tumaini na uangamivu. Mara kwa mara, hata hivyo, husaidia lengo la mjaribu katika kuwatega na kuwadanganya watu katika uangamivu na kujisifu. Mafundisho ya miungu wa kishetani wakati wa zamani yalisaidia kukua kwa uovu. Maandiko ya mbinguni yakipinga dhambi na kutaka haki yaliwekwa pembeni; ukweli ukaachwa, na uchafu sio tu kwamba uliruhusiwa bali uliingizwa na kuwa sehemu ya mafundisho.

Umizimu husema kwamba hakuna kifo, hakuna dhambi, hakuna hukumu, hakuna kujuta; kwamba “wanadamu ni miungu wadogo wasioweza kuanguka;” kwamba tamaa ndiyo sheria kuu; na kwamba mwanadamu anawajibika kwake mwenyewe. Kinga ambazo Mungu amezijenga ili kuulinda ukweli, usafi, na kicho zimevunjwa, na wengi sasa wako katika dhambi. Je, mafundisho kama hayo hayana asili kama ya ibada kwa mashetani? Bwana aliweka mbele ya Israeli matokeo ya kuwasiliana na pepo wachafu, katika machukizo ya Wakanaani: hawakuwa na upendo wa asili, waabudu sanamu, wazinzi, wauaji, na chukizo kwa kila wazo chafu na kutenda maasi. Watu hawajui mioyo yao; maana “moyo huwa mdanganyifu kuliko vitu vyote, una ugonjwa wa kufisha.” Yeremia 17:9.

Bali Mungu anafahamu mwelekeo wa asili ya mwanadamu mwenye tabia ya uovu. Kwa hiyo, kama ilivyo sasa, Shetani alikuwa anatazama ili alete hali inayokubalika kwa uasi, ili kwamba watu wa Israeli wajiweke wenyewe kuwa chukizo kwa Mungu kama walivyokuwa Wakanaani. Adui wa roho daima yuko tayari kufungua mifereji kwa ajili ya kumimina uovu usiozuiliwa ndani yetu; maana anatamani kwamba tuweze kuangamizwa, na kuhukumiwa na Mungu.

Shetani alikuwa amedhamiria kuishikilia nchi ya Kanaani, na ilipofanywa kuwa makao ya wana wa Israeli, na sheria ya Mungu ikafanywa kuwa sheria ya nchi, aliichukia Israeli kwa chuki kubwa ya kikatili na akapanga kuangamizwa kwao. Kwa kupitia wakala wa (689) pepo wachafu miungu ya kigeni iliingizwa; na kwa sababu ya uasi, watu wateule hatimaye walitawanywa kutoka katika Nchi ya Ahadi. Shetani anapambana ili kuirudia historia hii katika siku zetu. Mungu anawaongoza watu Wake ili watoke katika machukizo ya ulimwengu, ili kwamba waitunze sheria Yake; na kwa sababu ya hili, hasira za “mshitaki wa ndugu zetu” hazijui mpaka. “Ibilisi ameshuka kwenu mwenye ghadhabu nyingi, akijua ya kuwa ana wakati mchache tu.” Ufunuo 12:10,12. Nchi ya ahadi halisi iko mbele yetu, na Shetani amedhamiria kuwaangamiza watu wa Mungu na kuwakata katika

urithi wao. Ushauri, “Kesheni mkiomba, msije makingia majaribuni” (Marko 14:38), kamwe haukuhitajika zaidi wakati wowote kama ilivyo sasa.

Neno la Bwana kwa Israeli wa zamani linasemwa pia kwa watu Wake wa kizazi hiki: “Msiwaendee wenye pepo, wala wachawi, msiwatafute ili kutiwa unajisi na wao;” kwa maana mtu atendaye hayo ni chukizo kwa Bwana.” Mambo ya Walawi 19:31; Kumbukumbu la Torati 18:12.

Sura ya 68 – Daudi Akiwa Ziklagi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 1 Samweli 29; 30; 2 Samweli 1.

Daudi na watu wake hawakushiriki katika vita kati ya Sauli na Wafilisti, ingawa walikuwa wamekwenda pamoja na Wafilisti kwenye uwanja wa mapambano. Wakati majeshi hayo mawili yanajiandaa kuungana katika vita mwana wa Yese alijikuta akiwa kwenye hali ya mkanganyiko mkubwa. Ilitarajiwa kwamba atapigana akiwa upande wa Wafilisti. Kama angeacha nafasi aliyopewa na kuondoka kwenye uwanja wa vita, sio kwamba angeitwa mwoga tu, bali asiye na shukrani na msaliti kwa Akishi, ambaye alikuwa amempa ulinzi na kumpa mamlaka.

Kitendo kama hicho kingelifanya jina lake lifunikwe uovu, na kingemfunua na kuwa hatarini kutokana na hasira za maadui wake ambao aliwaogopa zaidi kuliko alivyomwogopa Sauli. Hata hivyo kwa wakati huo hakukubali kupigana dhidi ya Israeli. Kama angefanya hivyo, angekuwa msaliti wa nchi yake – adui wa Mungu na watu Wake. Ingemzuia milele katika njia ya kuelekea katika kiti cha enzi cha Israeli; na kama Sauli angeuawa wakati Daudi akipigana vita dhidi ya Israeli, kifo chake kingeelekezwa kwa Daudi.

Daudi alisababishwa ajione kwamba alikuwa amekosea katika njia yake. Ingekuwa vema zaidi kwake kutafuta mahali pa kukimbilia katika ngome imara za Mungu zilizokuwa kwenye milima kuliko kwa maadui wa Yehova na watu Wake. Lakini Bwana katika wingi wa rehema hakumuadhibu kwa sababu ya kosa hili la mtumishi Wake kwa kumuacha mwenyewe katika shida na mkanganyiko; maana ingawa Daudi, akiwa amepoteza uelekeo wake katika nguvu za mbinguni, alisitasita na kugeuka kutoka katika njia ya uadilifu, bado moyo wake ulikuwa na lengo la kuwa mwaminifu kwa Mungu. Wakati Shetani na jeshi lake walikuwa katika jitihada za kuwasaidia maadui wa Mungu na Israeli ili kupanga mipango dhidi ya mfalme ambaye alikuwa amemuacha Mungu, malaika wa Bwana walikuwa wanafanya kazi ya kumuokoa Daudi kutoka kwenye hatari ambayo alikuwa ameangukia. Wajumbe wa mbinguni waliwatembea wakuu wa Wafilisti ili wapinge uwepo wa Daudi na jeshi lake ili wasiwe pamoja na jeshi lao katika vita iliyokuwa ikiwakabili.

“Waebrania hawa wanafanya nini hapa?” wakuu wa Wafilisti walipaza sauti, wakimshambulia Akishi. Akishi akiwa hayuko tayari kutenganisha muungano huo muhimu, alijibu, “Je, siye huyu Daudi, yule mtumishi wa Sauli, mfalme wa Israeli, ambaye amefuatana na mimi siku hizi, naam, miaka hii, wala mimi nisione hatia kwake tangu hapo aliponiangukia mimi hata leo?”

Lakini wakuu wakiwa na hasira walizidi kuwa na msimamo wao: “Mrudishe huyu, apate kurudi mahali pake ulipomwagiza, wala asiende pamoja nasi vitani, asije akawa adui yetu vitani; kwani mtu huyu angajipatanisha na Bwana wake kwa njia gani? Je, si kwa vichwa vya watu hawa? Je! Siye huyo Daudi, ambaye waliambiana habari zake katika

michezo, wakisema, Sauli amewaua elfu zake, Na Daudi makumi elfu yake?" Mauaji ya bingwa wao aliyekuwa na sifa na ushindi wa Israeli kutokana na kitendo hicho bado yalikuwa kwenye kumbukumbu ya wakuu wa Wafilisti. Hawakuamini kwamba Daudi angepigana dhidi ya watu wake; na angebadilika, wakiwa katikati ya mapambano, na kuwa upande wao, angeweza kuleta madhara makubwa kwa Wafilisti kuliko madhara ambayo yangeletwa na jeshi lote la Sauli.

Hivyo Akishi akalazimishwa kukubali, na akamwita Daudi, akamwambia, "Kama Aishivyo Bwana, wewe umekuwa mwenye adili, tena kutoka kwako na kuingia kwako nami katika jeshi ni kwema machoni pangu; kwa sababu mimi sikuona uovu ndani yako tangu siku ile uliponijia hata leo; walakini hao wakuu hawakuridhii. Basi sasa, urudi, uende zako kwa amani, ili usiwachukize hao mashehe wa Wafilisti."

Daudi, akiogopa kusaliti hisia zake sahihi, alijibu, "Lakini mimi nimefanyaje? Nawe umeona nini kwangu mimi mtumwa wako, muda wote niliokaa mbele yako hata leo, nisipate ruhusa niende kupigana na adui za bwana wangu?" Jibu la Akishi lilituma aibu na kujuta kwa kufanya kosa ndani ya moyo wa Daudi, jinsi alivyowaza kuwa haikufaa kwa mtumishi wa Yehova aseme uongo. "Mimi najua ya kuwa u mwema machoni pangu kama malaika wa Mungu," mfalme alisema, "ila hao wakuu wa Wafilisti wamesema, Huyu hatakwea pamoja nasi kwenda vitani. Kwa hiyo sasa amka asubuhi na mapema, wewe na watumwa wa bwana wako waliokuja pamoja nawe; nanyi mtakapoamka asubuhi na mapema, na kupata mwanga, nendeni zenu."

Hivyo mtego ambao Daudi ulikuwa umemzunguka ulivunjwa, na aliachwa huru. Baada ya safari ya siku tatu Daudi na kikosi chake cha watu mia sita walifika Ziklagi, nyumbani kwao katika nchi ya Wafilisti. Lakini walikutana na hali ya ukiwa. Waamaleki, wakitumia nafasi ya kutokuwepo kwa Daudi, na jeshi lake, walilipiza kisasi kutokana na uvamizi wake katika nchi yao. Waliuvamia mji kwa ghafla ulioachwa bila ulinzi, na baada ya kuchukua vitu na kuuchoma moto, waliondoka, wakiwachukua wanawake na watoto wote kuwa mateka, huku wakichukua mali nyingi pamoja nao.

Wakishikwa na mshangao, Daudi na watu wake kwa muda fulani walibaki kimya kwa sababu ya giza la maangamizo. Kisha hisia ya ukiwa ilipowajia, wapiganaji wote waliokuwa na masikitiko "wakainua sauti zao na kulia, hata walipokuwa hawana nguvu za kulia tena."

Hapa tena Daudi alijua kosa kwa sababu ya upungufu wa imani ambapo ilimfanya ajiweke katikati ya Wafilisti. Alikuwa na nafasi ya kuona jinsi ambavyo usalama ungepatikana kwa maadui wa Mungu na watu Wake. Wafuasi wa Daudi walimgeukia na kumwambia kuwa yeye ndiye aliyesababisha majanga yote hayo. Alikuwa amechochea kisasi cha Waamaleki kwa kuwavamia; hata hivyo, akiwa anajiamini juu ya usalama katikati ya maadui, aliuacha mji bila ulinzi. Wakichanganyikiwa kutokana na hasira, sasa

askari wake walikuwa tayari kwa hatua yoyote hata ya kukatisha tamaa, na walimtishia kiongozi wao kwa kumpiga mawe.

Daudi alijiona kuwa amekata kamba ya kupata msaada wowote kutoka kwa wanadamu. Yote yale aliyoyapenda hapa duniani yaliondolewa. Sauli alikuwa amemfanya akimbie nchi yake; Wafilisti wamemfukuza kambini; Waamaleki wameuvamia mji na kuuharibu; na marafiki zake waliomfahamu wamekuwa kinyume chake, na walimtishia kumuua. Katika saa yake ya taabu kubwa Daudi, badala ya kuiruhusu akili yake itawaliwe na mazingira haya yaliyomuumiza, alimwangalia Mungu kwa dhati akihitaji msaada. “Alijitia nguvu katika Bwana, Mungu wake.”

Alikumbuka matukio yaliyopita ya maisha yake. Kuna wakati ambapo Bwana alimuacha? Roho yake ilifarijika alipokuwa akikumbuka ushahidi mwingi wa fadhili za Mungu. Wafuasi wa Daudi, kwa kutokuridhika kwao na kutokuwa wavumilivu, waliyafanya mateso yao yawe mara mbili zaidi kwa uovu; lakini mtu wa Mungu, akiwa na sababu kubwa ya kuhuzunika, alikuwa na ujasiri wa kuhimili maumivu. “Siku ya hofu yangu nitakutumaini Wewe” (Zaburi 56:3), ilikuwa ni lugha ya moyo wake. Ingawa yeye mwenyewe hakujua njia ya kuiendea ili kuondokana na matatizo, Mungu aliiona, na angemfundisha nini cha kufanya.

Akimtuma Abiathari kuhani, mwana wa Ahimeleki, “Daudi akauliza kwa Bwana, akasema, Je! Nikiwafuata jeshi hili, nitawapata?” jibu lilikuwa, “Fuata; kwa kuwa hakika utawapata, nawe hukosi, utawapokonya wote.” 1 Samweli 30:8.

Kutokana na maneno haya kelele za huzuni na majonzi zilikoma. Daudi na askari wake wakajipanga mara moja ili kumfuata adui aliyekuwa anakimbi. Walifanya haraka kwenda, kiasi kwamba walipofika kwenye kijito cha Besori, ambacho kilikuwa kikitoa maji yake karibu na Gaza kwenda Bahari ya Mediterranean, watu mia mbili katika kikosi hicho walizimia na wakabaki nyuma. Lakini Daudi pamoja na watu mia nne waliobaki waliendelea kusonga mbele, hakuna kilichowakatisha tamaa.

Wakisonga mbele, walimkuta mtumwa wa Kimisri akiwa anakaribia kufa kwa sababu ya uchovu na njaa. Baada ya kupewa chakula na kinywaji, hata hivyo, aliinuka, na wakajua kwamba alikuwa ameachwa na bwana wake katili ili afe, Muamaleki akiwa mmoja wa jeshi liliowavamia. Aliwasimulia kuhusu shambulizi hilo na jinsi walivyoteka mali; kisha, alipopewa ahadi ya kwamba hatauawa wala hatarudishwa kwa bwana wake, alikubali kuliongoza kundi la Daudi kwenda kambini kwa maadui zao.

Walipofika mahali pa kambi walikutana na hali ya kushangaza. Jeshi lenye ushindi lilikuwa kwenye sherehe kubwa. “Tazama, hao walikuwa wametawanyika juu ya nchi yote, wakila na kunywa, na kufanya karamu, kwa sababu ya hizo nyara kubwa walizozichukua katika nchi ya Wafilisti, na katika nchi ya Yuda.” Kulitolewa amri ya uvamizi wa papo hapo, na wafukuzaji walikimbia kwa hasira juu ya wawindwaji wao.

Kikosi cha watu mia nne tu, wakiwa juu ya ngamia, walifanikiwa kutoroka. Neno la Bwana lilitimia. “Daudi akawapokonya wote waliokuwa wamechukuliwa na Waamaleki; naye Daudi akawaokoa wakeze wawili. Wala hakupotewa na kitu, mdogo wala mkubwa, wana wala binti, nyara wala chochote walichojitwalia hao; Daudi akavirudisha vyote.”

Wakati Daudi aliposhambulia nchi ya Waamaleki, aliwaua kwa upanga wakazi wote walioangukia mikononi mwake. Lakini kwa sababu ya nguvu ya Mungu iliyozuia Waamaleki wangeweza kuwadhuru kwa kuwaangamiza watu wa Ziklagi. Waliamua kuwaacha hai mateka, wakitaka kukuza heshima ya ushindi kwa kuwachukua watu wengi na kuwa wafungwa, na wakidhamiria hapo baadaye kuwauza kama watumwa. Hivyo, bila kudhamiria, walitimiza lengo la Mungu, wakiwaweka wafungwa bila kuwadhuru, ili waje kurudishwa kwa waume na baba zao.

Nguvu zote za duniani ziko chini ya utawala wa Asiye na mwisho. Kwa watawala wenye nguvu zaidi, kwa watesaji walio wakatili zaidi, Anasema, “Utafika mpaka hapa, lakini hutapita.” Ayubu 38:11. Nguvu za Mungu daima hufanya kazi ili kupinga uwakala muovu; daima Yuko kazini katikati ya wanadamu, sio kwa ajili ya kuangamia kwao, bali kwa ajili ya kuwasahihisha na kuwalinda.

Kwa furaha kubwa washindi walianza kurudi nyumbani. Walipofika kwa wenzao waliobaki nyuma, ubinafsi na kutojitawala kwa watu mia nne kulionekana pale waliposema kwamba wale ambao hawakushiriki kwenye vita hawapaswi kushiriki katika vitu walivyoviteka; kwamba iliwatosha wao kurudishiwa wake na watoto wao. Lakini Daudi asingeruhusu mpango huo. “La, ndugu zangu, msitende hivyo,” alisema, “katika hizo nyara alizotupa Bwana…kwa kuwa kama ilivyo fungu lake yeye ashukaye vitani, ndivyo litakavyokuwa na fungu lake huyo akaaye karibu na vyombo; watagawiwa sawasawa.” Hivyo Jambo hilo lilisuluhishwa na baadae ikawa ni sheria katika Israeli kwamba wale wote ambao waliunganishwa katika vita wanapaswa kugawana nyara sawasawa pamoja na wale ambao walipigana vita kweli kweli.

Zaidi ya kurejesha nyara mabazo zilichukuliwa kutoka Ziklagi, Daudi na kikosi chake walichukua kundi kubwa la wanyama wa kufugwa walikuwa mali ya Waamaleki. Wanyama hawa waliitwa “Nyara za Daudi,” na wakiwa wanarudi Ziklagi, aliwatumia kutoka katika nyara hizi kwenda kwa wazee wa kabila lake la Yuda. Katika mgawo huu waliokumbukwa wote ambao walikuwa rafiki zake na wafuasi wake katika majabali ya milimani, wakati alipokuwa anakimbia kutoka mahali hadi mahali kwa ajili ya kulinda maisha yake. Ukarimu na wema wao, ambao ulikuwa wa thamani kwa mkimbizi aliyekuwa akiwindwa, hivyo ulishukuriwa kwa kiasi hicho.

Ilikuwa baada ya siku tatu wakati Daudi na wapiganaji wake waliporudi Ziklagi. Walipokuwa wakifanya kazi ili kuzirudisha katika hali nzuri nyumba zao zilizoangamizwa, (695) walitazama kwa mioyo yenye mashaka vita ambavyo lazima vilipiganwa kati ya

Israeli na Wafilisti. Ghafla mjumbe aliingia mjini, “nguo zake zimeraruliwa, tena ana mavumbi kichwani mwake.” Mara moja alipelekwa kwa Daudi, ambapo alimsujudia kwa kicho, akijitambulisha kuwa yeye ni mkuu mwenye nguvu, ambaye alihitaji fadhili zake. Daudi kwa shauku aliuliza jinsi vita ilivyokuwa. Mkimbizi alitoa taarifa ya kushindwa kwa Sauli na kifo chake, na kifo cha Yonathani. Lakini alikuwa akitoa matamshi ya ukweli wa kueleweka.

Akifikiri kwamba Daudi ataonyesha uadui kwa mtesi wake, mgeni alitumaini kupata heshima kuwa kama muuaji wa mfalme. Akiwa na majivuno aliendelea kuelezea jinsi kuwa wakati wa vita alimkuta mfalme wa Israeli akiwa amejeruhiwa, na akiwa anasogelewa na maadui zake, na kwamba kwa ombi lake mwenyewe mjumbe alimuua. Taji iliyokuwa kichwani pake na bangili ya dhahabu kutoka mkononi mwake alivileta kwa Daudi. Alijiamini kwamba habari hizi zitapokelewa kwa furaha, na kwamba angepewa zawadi kubwa kwa kitendo alichokifanya.

Lakini “Daudi akashika nguo zake akazirarua na kadhalika watu wote waliokuwa pamoja naye; wakaomboleza, wakalia, wakafunga hata jioni, kwa ajili ya Sauli, na kwa ajili ya Yonathani mwanawe, na kwa ajili ya watu wa Bwana na kwa ajili ya nyumba ya Israeli; kwa sababu wameanguka kwa upanga.”

Mshangao wa kwanza wa habari za kutisha ulipita, mawazo ya Daudi yalimrudia mjumbe mgeni, na kosa ambalo, kutokana na tamko lake mwenyewe, alikuwa mkosaji. Mkuu alitaka kujua kutoka kwa kijana, “Watoka wapi wewe?,” Akajibu, “Mimi ni mwana wa mgeni, Mwamaleki. Daudi akamwambia, jinsi gani hukuogopa kuunyosha mkono wako umwangamize masihi wa Bwana?” Mara mbili Sauli alikuwa mkononi mwa Daudi; lakini alipoambiwa kuwa amuue, alikataa kuinua mkono wake kinyume na aliyewekwa kwa amri ya Mungu ili atawale Israeli. Hata hivyo Mwamaleki hakuogopa kujivuna kwamba alimuua mfalme wa Israeli. Alijishitaki mwenyewe kwa kuwa na kosa linalostahili kifo, na adhabu ilitekelezwa mara moja. Daudi alisema, “Damu yako na iwe juu ya kichwa chako mwenyewe; maana umejishuhudia nafsi yako ukisema, Nimemwua masihi wa Bwana.”

Huzuni ya Daudi kutokana na kifo cha Sauli ilikuwa ya dhati na ya kina, ikionyesha asili ya nia njema. Hakufurahia anguko la adui yake. Vikwazo ambavyo vilimzuia kupata njia ya kuelekea kwenye kiti cha enzi cha Israeli viliondolewa, lakini katika hili hakufurahia. (696) Kifo kiliondoa kumbukumbu za ukatili wa Sauli, na sasa hakuna katika historia yake kilichofikiriwa ambacho kilikuwa chema na cha kifalme. Jina la Sauli liliunganishwa na jina la Yonathani, ambaye urafiki wake ulikuwa wa kweli na usio wa kibinafsi.

Wimbo ambao Daudi aliutoa kutokana na hisia za moyo wake ulikuwa ni hazina ya taifa, na kwa watu wa Mungu katika vizazi vyote:

“Walio fahari yako, Ee Israeli juu ya mahali pako palipoinuka wameuawa;

Jinsi mashujaa walivyoanguka!

Msiyahubiri mambo haya katika Gathi,

Msiyatangaze katika njia ya Ashkeloni,

Wasije wakashangilia binti za Wafilisti.

Binti za wasiotahiriwa wakasimanga.

Enyi milima ya Gilboa, visiwepo juu yenu umande wala mvua,

Wala mashamba ya matoleo;

Maana ndipo ilipotupwa kwa aibu ngao ya shujaa,

Ngao yake Sauli, pasipo kutiwa mafuta….

Sauli na Yonathani walipendwa na kupendeza,

Maishani wala mautini hawakutengwa; walikuwa wepesi kuliko tai,

Walikuwa hodari kuliko simba.

Enyi binti za Israeli, mlilieni huyo Sauli, ambaye aliwavika mavazi mekundu kwa anasa, akazipamba nguo zenu dhahabu.

Jinsi mashujaa walivyoanguka katikati ya vita! Ee Yonathani, wewe umeuawa juu ya mahali pako palipoinuka.

Nimesikitika kwa ajili yako, Yonathani, ndugu yangu, Ulikuwa ukipendeza sana; upendo wako kwangu ulikuwa wa ajabu,

Kupita upendo wa wanawake.

Jinsi mashujaa walivyoanguka, Na silaha za vita zilivyoangamia! 2

Samweli 1:19 – 27.

Sura ya 69 – Daudi Aitwa Kwenye Kiti Cha Enzi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 2 Samweli 2 hadi 5:5.

Kifo cha Sauli kilondoa hatari zote ambazo zilimfanya Daudi awe mkimbizi. Sasa njia ilifunguliwa kwake ili arudi kwenye nchi yake. Wakati siku za kuwaombolezea Sauli na Yonathani zilipofikia mwisho, “Daudi akauliza kwa Bwana, akasema, Je, niupandie mji wowote wa Yuda? Bwana akamwambia, Haya! Panda. Daudi akasema, Niupandie mji upi? Akasema, Hebroni.”

Hebroni ulikuwa umbali wa maili ishirini upande wa kaskazini kutoka Beersheba, na karibu na katikati kati ya mji huo na mahali palipojengwa Yerusalemu hapo baadae. Awali ulikuwa unaitwa Kirjatharba, mji wa Araba, baba wa Anak. Baadae uliitwa Mamre, na hapa ndipo mahali walipozikwa wazee, “pango la Makpela.” Hebroni ulikuwa ni miliki ya Kalebu na kwa sasa ulikuwa ndio mji mkuu wa Yuda. Uko katika bonde lenye kilima chenye rutuba na nchi zenye kuzaa mazao mengi. Mizabibu mizuri zaidi ya Palestina ilikuwa mipakani mwa nchi hii, pamoja na mimea mingi ya mizeituni na miti mingine ya matunda.

Daudi na wafuasi wake walijiandaa mara moja ili kutii maagizo ambayo waliyapokea kutoka kwa Mungu. Watu mia sita wenye silaha, wakiwa na wake na watoto wao, mifugo yao, punde walikuwa njiani kuelekea Hebroni. Msafara ulipoingia mjini watu wa Yuda walikuwa wanasubiri kumpokea Daudi kama mfalme anayekuja wa Israeli. Mara moja kulifanyika maandalizi ya kumtawaza awe. “Wakamtia Daudi mafuta huko, awe mfalme juu ya nyumba ya Yuda.” Lakini hapakuwa na juhudi zozote za kumpa mamlaka kwa nguvu katika makabila mengine.

Moja ya vitendo vya awali vya mfalme mpya ilikuwa ni kuelezea upendo wake kwa kuwakumbuka Sauli na Yonathani. Baada ya kufahamu jinsi watu wa Yabeshi-gileadi walivyofanya kitendo kizuri kwa kuiokoa miili ya viongozi wao waliokufa na kuizika kwa heshima, Daudi alimtuma balozi kwenda kwa watu wa Yabeshi-gileadi akiwa na ujumbe, “Na mbarikiwe ninyi na Bwana, kwa kuwa mmemtendea bwana wenu fadhili hii, yaani Sauli, mkamzika. Bwana naye sasa awatendee ninyi fadhili hiyo, kwa sababu mmetenda jambo hilo.” Akatangaza kupanda kwake katika kiti cha enzi cha Yuda na kukaribisha utii kwa wale waliokuwa na moyo mzuri.

Wafilisti hawakupinga kitendo cha watu wa Yuda cha kumfanya Daudi kuwa mfalme. Walikuwa wamempa hifadhi wakati wa ukimbizi wake, ili waweze kuunyanyasa na kuudhofisha ufalme wa Sauli, na sasa walitumaini kwamba kwa sababu ya wema wao kwa Daudi kuenea kwa nguvu zake kungekuwa na manufaa kwao. Lakini utawala wa Daudi haukuwa huru na matatizo. Akiwa ameanza ufalme wake kulianza kuwa na giza la kumbukumbu za mipango mibaya dhidi yake na uasi. Daudi hakuwa amekaa juu ya kiti cha msaliti; Mungu alikuwa amemchagua ili awe mfalme wa Israeli, na hapakuwepo na

kitendo cha kutokuwa mwaminifu au kupinga. Bado mamlaka yake yalitambuliwa kwa shida na watu wa Yuda, wakati kupitia mvuto wa Abneri, Ishboshethi, mwana wa Sauli, alipotangazwa kuwa mfalme, na kuweka kiti chake kinyume huko Israeli.

Ishboshethi alikuwa ni mwakilishi dhaifu wa nyumba ya Sauli, wakati Daudi alikuwa amehitimu kuweza kuyabeba majukumu ya kifalme. Abneri, aliyekuwa wakala mkuu kwa kumfanya Ishboshethi kuwa na nguvu za kifalme, alikuwa ni amiri jeshi mkuu wa jeshi la Sauli, na alikuwa mtu aliyejulikana sana katika Israeli. Abneri alijua kwamba Daudi alikuwa ameteuliwa na Bwana kwenda katika kiti cha enzi cha Israeli, lakini akiwa amemuwinda kwa muda mrefu na kumfukuza, hakuwa tayari kwa mwana wa Yese kuchukua ufalme ambao Sauli alikuwa mtawala.

Mazingira ambayo Abneri alikuwa nayo yalimfanya aendeleze tabia yake halisi na kuonekana kuwa na tamaa na asiyejali kanuni. Alikuwa ameungana na Sauli na akawa na mvuto wa mfalme wa kumdharau mtu ambaye Mungu alimchagua ili atawale Israeli. Chuki yake ilizidi wakati alipokemewa na Daudi wakati gudulia la maji na mkuki wa mfalme vilipochukuliwa kutoka kwa Sauli wakati amelala kambini. Alikumbuka jinsi Daudi alivyopaza sauti huku mfalme na watu wa Israeli wakisikia, “Wewe si mtu shujaa? Tena ni nani aliye sawa na wewe katika Israeli? mbona, basi, hukumlinda bwana wako, huyo (699) mfalme? ……

Jambo hili mlilolitenda si jema. Aishivyo Bwana, mmestahili kufa, kwa sababu hamkulinda bwana wenu, masihi wa Bwana.” Kukemewa huku kuliendelea kuwaka ndani ya kifua chake, na alidhamiria kutekeleza lengo lake la kulipiza kisasi na kuigawa Israeli, huku akitafuta sifa. Alimuweka mwakilishi wa ufalme uliopita ili kutekeleza lango na mipango yake ya ubinafsi. Alijua kwamba watu walimpenda Yonathani. Kumbukumbu yake ikaamshwa, na mafanikio ya awali ya Sauli hayakusahaliwa ndani ya jeshi. Akiwa amedhamiria kuleta mwenendo mzuri, kiongozi huyu muasi aliendelea kutekeleza mipango yake.

Mahanaimu, pakiwa upande wa ng‘ambo ya Yordani, palichaguliwa kuwa makao ya mfalme, maana kulikuwa na usalama mkubwa dhidi ya mashambulio, ama kutoka kwa Daudi au kutoka kwa Wafilisti. Hapa ndipo palipofanyika hafla ya kumtawaza Ishboshethi. Utawala wake awali ulikubaliwa na makabila yaliyokuwa upande wa mashariki mwa Yordani, na hatimaye utawala wake ukapanuka katika Israeli yote, isipokuwa Yuda. Mwana wa Sauli alifurahia utawala wake kwa miaka miwili akiwa katika mji mkuu wake. Lakini Abneri, akitaka kutawanya nguvu zake katika Israeli yote, alijiandaa kwa vita. “Basi kulikuwa na vita siku nyingi kati ya nyumba ya Sauli na nyumba ya Daudi; Daudi akaendelea, akastawi, lakini nyumba ya Sauli ikaendelea kudhoofika.”

Hatimaye usaliti ulikiangusha kiti cha enzi ambacho kilianzishwa kwa sababu ya kudhuru watu na kwa tamaa. Abneri, alipokasirishwa kutokana na udhaifu wa Ishbishethi,

aliondoka na kwenda kwa Daudi, akiwa na ahadi ya kuyaleta kwake makabila yote ya Israeli. pendekezo lake lilikubaliwa na mfalme, na aliondolewa kwa heshima ili aende kutimiza lengo lake. Lakini jinsi mapokezi ya shujaa na mpiganaji mashuhuri yalivyofanywa yalisababisha kuamka kwa wivu wa Yoabu, amiri jeshi mkuu wa jeshi la Daudi. Kulikuwa na umwagaji damu kati ya Abneri na Yoabu, huku Abneri akimuua Asaheli, kaka yake Yoabu, wakati wa vita kati ya Israeli na Yuda. Sasa Yoabu, alipoona kuwa ana nafasi ya kulipiza kisasi kutokana na kifo cha kaka yake na kujiweka huru kutoka kwa mpinzani wake, alimuua Abneri.

Daudi, aliposikia shambulizi hili la kisaliti, alisema, “Mimi na ufalme wangu hatuna hatia milele mbele za Bwana, kwa sababu ya damu ya Abneri, mwana wa Neri; na imwangukie Yoabu kichwani pake, na nyumba yote ya babaye.” Kwa mtazamo wa hali isiyo shwari ya ufalme, na nguvu na nafasi ya wauaji – wa kaka yake na Yoabu Abishai alikuwa ameungana naye – Daudi hakushughulikia kosa kwa kujuta tu, bado alionyesha wazi kutofurahishwa kwa kitendo cha umwagaji damu.

Mazishi ya Abneri yalifanyika kwa wazi na kwa heshima ya jamii. Jeshi, Yoabu akiwa kiongozi, lilitakiwa kushiriki katika huduma za maombolezo, wakiwa wamerarua nguo na kuvaa magunia. Mfalme alionyesha huzuni zake kwa kufunga siku ya mazishi; alilifuata jeneza akiwa kama mwombolezaji mkuu; na wakiwa kaburini, alitoa shairi ambalo lilikuwa ni la kuwakemea wauaji. “Ndipo mfalme akamwombolezea Abneri, akasema,

“Ilimpasaje Abneri kufa afavyo mpumbavu?

Mikono yako haikufungwa, wala miguu yako hikutiwa pingu; Aangukavyo mtu mbele ya wana wa uovu, ndivyo ulivyoanguka.”

Tabia ya Daudi ya kusamehe hata ambaye alikuwa adui yake mkubwa iliwafanya Israeli wote wawe na imani na kumkubali. “Wakajua watu wote, na Israeli wote, siku ile, ya kuwa, si nia ya mfalme kwamba auawe Abneri, mwana wa Neri.” Akiwa peke yake na washauri na watumishi wake, mfalme alizungumzia kosa, na kuwajulisha kuwa hakuwa na uwezo wa kuwaadhibu wauaji kama alivyotaka, aliwaacha ili haki ya Mungu ifanye kazi: “Hamjui ya kuwa, mkuu mmoja, naye ni mtu mkubwa ameanguka leo katika Israeli? Nami leo nimedhoofika, hata nijapotiwa mafuta niwe mfalme; na watu hao, wana wa Seruya, ni wagumu kwangu mimi; Bwana amlipie mwovu sawasawa na uovu wake.”

Abneri alikuwa muungwana katika ahadi zake na kujitolea kwa Daudi, hata hivyo misukumo yake ilikuwa ya kibinafsi. Alikuwa akimpinga mfalme aliyeteuliwa na Mungu, akitarajia kujipatia heshima. Ilikuwa chuki, kiburi, na hisia kali zilizomfanya aache wajibu aliokuwa akiufanya kwa mda mrefu; na kwa kumufuata Daudi alitumaini kupata nafasi ya heshima katika utumishi wake. Kama angefanikiwa katika lengo lake, talanta na tamaa ya umaarufu, mvuto wake mkubwa na kutaka kuabudiwa, vingehatarisha kiti cha enzi cha Daudi na amani na mafanikio ya taifa.

“Hata mwana wa Sauli aliposikia ya kuwa Abneri amekufa huko Hebroni, mikono yake ilikuwa dhaifu, na Waisraeli wote wakataabika sana.” Ilidhihirika kwamba ufalme (701) usingedumu kwa muda mrefu. Punde kitendo kingine cha usaliti kilikamilisha anguko la nguvu zilizokuwa zimepungua. Ishboshethi aliuawa na wakuu wake wawili, ambao, walikikata kichwa chake, wakafanya haraka kukipeleka kwa mfalme wa Yuda, wakitumaini kupewa shukrani zake.

Walijitokeza mbele ya Daudi wakiwa na ushuhuda wa kosa lao, wakisema, “Tazama, hiki ni kichwa cha Ishboshethi, mwana wa Sauli, adui yako, aliyekutafuta roho yako; Bwana amemlipia kisasi bwana wangu mfalme hivi leo, juu ya Sauli na juu ya wazao wake.” Lakini Daudi, ambaye kiti chake cha enzi kiliwekwa na Mungu, na ambaye Mungu alimuokoa kutoka kwa maadui zake, hakutaka msaada wa usaliti ili adumishe nguvu yake. Aliwaambia wauaji hawa janga lililompata yule aliyejivuna kumuua Sauli. “Basi,” aliongeza, “iwapo watu waovu wamemwua mtu mwenye haki kitandani mwake, Je, sasa nisitake zaidi damu yake mikononi mwenu, na kuwaondoa ninyi katika nchi? Ndipo Daudi akawaagiza vijana wake, wakawaua…..

Nao wakakitwaa kichwa cha Ishboshethi wakakizika katika kaburi la Abneri huko Hebroni. “ Baada ya kifo cha Ishboshethi kulikuwepo na hitaji la wakuu wa Israeli ya kwamba Daudi awe mfalme wa makabila yote ya Israeli. “Ndipo kabila zote za Israeli wakamwendea Daudi huko Hebroni, wakasema naye, wakinena, Tazama sisi tu mfupa wako wa nyama yako.” Walisema, “Wewe ndiwe uliyewaongoza Israeli watoke nje, na kuingia ndani. Naye Bwana akakuambia, Wewe utawalisha watu wangu Israeli. Basi wazee wote wa Israeli wakamwendea mfalme huko Hebroni mbele za Bwana.” Hivyo kupitia majaliwa ya Mungu njia ilifunguliwa kwake ili aje kwenye kiti cha enzi. Hakuwa na tamaa ya kutaka makuu ili kujifurahisha, maana hakuwa akitafuta heshima ambayo aliileta.

Zaidi ya kizazi cha Haruni na Lawi cha watu elfu nane walimsubiri Daudi. Mabadiliko ya mawazo ya watu yalionekana na kuamuliwa. Mapinduzi yalifanyika kimya na yenye heshima, yakionyesha kazi kubwa waliyokuwa wakiifanya. Karibu roho nusu milioni, waliokuwa kwa Sauli, walikusanyika huko Hebroni na katika viunga vyake. Vilima na mabonde yalijaa watu wengi. Saa ya kusimikwa iliwekwa; mtu ambaye alifukuzwa kwenye ikulu za Sauli, ambaye alikimbilia milimani na na vilimani na kwenye mapango ya nchi ili kuokoa masha yake, alikuwa karibu na kupata heshima ya juu kabisa ambayo anaweza kupewa mwanadamu na wanadamu wenzake. Makuhani na wazee, wakiwa wamevaa mavazi ya kazi zao takatifu, maofisa na askari wakiwa na mikuki na kofia za kivita, na wageni kutoka maeneo ya mbali, walisimama ili kushuhudia kusimikwa kwa mfalme.

Daudi alivaa vazi la kifalme. Mafuta matakatifu yaliwekwa ndani ya chombo chake na kuhani mkuu, maana kutiwa mafuta kulikofanywa na Samweli kulikuwa kwa kiunabii kikielekeza kile kitakachofanyika wakati wa sherehe ya kusimikwa mfalme. Wakati ulifika, na Daudi, kutokakana na desturi, alisimikwa kwenye ofisi yake kama muwakilishi

wa Mungu. Fimbo ya enzi iliwekwa mikononi mwake. Agano la serikali yake ya haki liliandikwa, na watu wakatoa ahadi zao za utii. Kofia ya kifalme iliwekwa kwenye paji la kichwa chake, na sherehe za kusimikwa zilikwisha. Israeli walikuwa na mfalme aliyeteuliwa na mbingu. Aliyesubiri kwa uvumilivu kwa Bwana, aliona ahadi ya Mungu ikitimia. “Na Daudi akazidi kuwa mkuu; kwa maana Bwana, Mungu wa majeshi, alikuwa pamoja naye.” 2 Samweli 5:10.

Sura ya 70 – Utawala wa Daudi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 2 Samweli 5:6-25; 6, 7; 9:10.

Punde Daudi alipowekwa kwenye kiti cha enzi cha Israeli alianza kutafuta mji wa unaofaa kuwa makao makuu ya utawala wake. Maili ishirini kutoka Hebroni ndipo mahali palipochaguliwa ili kuwa makao makuu ya ufalme. Kabla ya Yoshua kuongoza majeshi kuvuka Yordani sehemu hiyo ilikuwa inaitwa Salem. Karibu na eneo hilo Ibrahimu alionyesha utii wake kwa Mungu. Miaka mia nane kabla ya kusimikwa kwa Daudi kuwa mfalme mahali hapo palikuwa ni nyumbani kwa Melkizedeki, kuhani wa Mungu aliye juu. Palikuwa ni katikati ya nchi na palikuwa panalindwa na mazingira ya vilima. Pakiwa kwenye mipaka kati ya Benyamini na Yuda, palikuwa karibu na Efraimu na ilikuwa rahisi kufika kwenye miji mingine.

Ili waweze kupapata mahali hapo Waebrania walipaswa kuwaondoa masalio wa Wakanaani, ambao walikuwa na ngome kwenye milima ya Sayuni na Moria. Ngome hizo ziliitwa Yebusi, na wakazi wake walijulikana kuwa ni Wayebusi. Kwa karne kadhaa Yebusi palionekana kuwa hapawezi kuingilika; lakini palivamiwa na na kuchukuliwa na Waebrania chini ya uongozi wa jeshi la Yoabu, ambaye, kutoakana na ushujaa wake, alifanywa kuwa amiri jeshi mkuu wa majeshi ya Israeli. Yebusi sasa pakawa ndio mji mkuu, na jina lake la kipagani likabadilishwa na kuwa Yerusalemu. Hiramu, mfalme wa mji tajiri wa Tiro, katika Bahari ya Mediterranean, sasa alitafuta kufanya muungano na mfalme wa Israeli, na alitoa msaada katika kazi ya kujenga ikulu huko Yerusalemu. Walitumwa mabalozi kutoka Tiro, wakiwa na wasanifu na wabunifu wa majengo pamoja na wafanyakazi wakiwa na magari yaliyobeba mizigo ya mbao za thamani, miti ya mierezi, na vifaa vingine vya ujenzi vya thamani.

Kuongezeka kwa nguvu ya Israeli kutokana na umoja uliopatikana chini ya Daudi, kuzipata ngome za Yebusi, na muungano na Hiramu, mfalme wa Tiro, kuliamsha uadui na Wafilisti, na walivamia nchi tena kwa nguvu kubwa, wakielekea katika bonde la Refai, ikiwa ni umbali mfupi kutoka Yerusalemu. Daudi na watu wake wa vita walikwenda kwenye ngome za Sayuni, ili kusubiri maagizo kutoka mbinguni. “Basi Daudi akauliza kwa Bwana, akisema, Je! Nipande juu ya Wafilisti? Utawatia mikononi mwangu? Naye Bwana akamwambia Daudi, Panda, kwa kuwa hakika nitawatia Wafilisti mikononi mwako.”

Daudi aliwaendea maadui mara moja, akawapiga na kuwaharibu, na akaichukua miungu ambayo walikuja nayo ili iwapatie ushindi. Wakikasirishwa kutokana na fedheha yao ya kushindwa, Wafilisti walikusanya jeshi kubwa zaidi, na wakarudi kwenye vita. Lakini “wakatawanyika bondeni mwa Warefai.” Daudi akumuuliza tena Bwana na MIMI NIKO aliye Mkuu akatoa maagizo kwa majeshi ya Israeli.

Mungu alimuagiza Daudi, akisema, “Usipande, zunguka nyuma yao, ukawajie huko mbele ya miforsadi, ndipo nawe ujitahidi; kwa maana ndipo Bwana ametoka mbele yako awapige jeshi la Wafilisti.” Kama Daudi, kwa mfano wa Sauli, angechagua njia yake mwenyewe, asingepata mafanikio. Lakini alifanya kama Bwana alivyomuagiza, na “akawapiga jeshi la Wafilisti toka Geba, mpaka Gerezi. Sifa za Daudi zikafika nchi zote, naye Bwana akawaletea mataifa yote hofu yake.” 1 Nyakati 14:16,17.

Sasa kwa vile Daudi alikuwa amejiimarisha katika kiti cha enzi na akiwa huru kutoka uvamizi wa maadui zake wa nje, alirudi katika kukamilisha lengo lililoanzishwa – kulileta sanduku la Mungu huko Yerusalemu. Sanduku lilikuwa Kirjath-jearimu kwa miaka mingi, umbali wa maili tisa; lakini ilipendeza kwamba mji mkuu wa taifa uheshimiwe kutokana na ishara ya Uwepo wa mbingu.

Daudi aliwaita viongozi wa Israeli elfu thelasini, maana lilikuwa ni lengo lake kufanya tukio kuwa la pekee na furaha kubwa. Watu waliitikia wito kwa furaha. Kuhani mkuu, akiwa na ndugu zake katika ofisi takatifu na wakuu na viongozi wa makabila, walikusanyika huko Kirjath-jearimu. Daudi aling‘aa kutokana na juhudi takatifu. Sanduku likatolewa nje kutoka kwenye nyumba ya Abinadabu na likawekwa juu ya gari jipya ililokuwa likivutwa na ng‘ombe, wakati wana wawili wa Abinadabu wakililinda.

Watu wa Israeli walifuatia huku wakiwa na kelele za shangwe na njimbo za furaha, (705) kundi kubwa la watu wakiungana kwa sauti nzuri zilizopigwa kwa vyombo vya muziki; “Daudi na nyumba yote ya Israeli wakacheza mbele za Bwana….kwa vinubi na kwa vinanda, na kwa matari, na kwa kayamba, na kwa matoazi.” Ilikuwa ni muda mrefu umepita tangu Israeli washuhudie tukio kama hilo la ushindi. Wakiwa na furaha kundi la watu lilishika njia yake kandokando ya vilima na mabonde kuelekea Mji Mtakatifu.

Lakini “Walipofika kwa uga ya Nakoni, Uza akalinyoshea mkono sanduku la Mungu, akalikamata kwa maana wale ng`ombe walikunguwaa. Ndipo hasira ya Bwana ikawa juu ya Uza, naye Mungu akampiga huko kwa kosa lake; hata akafia pale pale penye sanduku la Mungu.” Kukawa na hofu ya ghafla kwenye kundi lililokuwa na furaha. Daudi alishangazwa sana na akachukua tahadhari, na moyo wake ukahoji juu ya haki ya Mungu. alikuwa anatafuta kuliheshimu sanduku kama alama ya uwepo wa mbingu. Kwa nini, basi, hukumu hiyo ya kuogofya imetumwa ili kugeuza wakati wa furaha kuwa wakati wa huzuni na kuomboleza? Akijisikia kwamba haitakuwa salama kuwa karibu na sanduku, Daudi alidhamiria kuliacha mahali lilipokuwa. Pakapatikana mahali karibu, kwenye nyumba ya Obed-edom Mgiti.

Janga la Uza lilikuwa ni hukumu kutoka mbinguni kwa kuvunja amri iliyokuwa wazi. Kupitia Musa Bwana aliwapa maagizo maalumu kuhusu usafirishaji wa sanduku. Hakutakiwa mtu mwingine isipokuwa makuhani, uzao wa Haruni, ndio waliruhusiwa kuligusa, au hata kuangalia ndani yake likiwa wazi. Agizo la mbinguni lilikuwa, “Wana

wa Kohathi watakuja kuvichukua; lakini wasiviguse vile vitu vitakatifu wasife.” Hesabu 4:15. Makuhani walitakiwa kulifunika sanduku, na kisha Wakohathi walibebe kwa kutumia miti, ambayo iliwekwa kwenye magurudumu yaliyowekwa katika kila upande wa sanduku ambayo kamwe hayakuondolewa.

Kwa Wagershoni na Wamerari, ambao walikuwa na jukumu la mapazia na mbao na nguzo za hema ya kukutania, Musa aliwapa magari na ng`ombe kwa ajili ya kusafirisha kazi ambayo walipewa. “Lakini hakuwapa wana wa Kohathi; maana, utumishi wa vile vitu vitakatifu, ulikuwa ni wao, nao wakavichukua mabegani mwao.” Hesabu 7:9. Kwa hiyo kwa kulileta sanduku kutoka Kiryath-Yearimu kulikuwa na kutokusamehewa kwa kutokujali maagizo ya Bwana. Daudi na watu wake walikusanyika ili kufanya kazi takatifu, na walikuwa wakiifanya kwa furaha na moyo wa kujitoa; lakini Bwana ahakuweza kukubali utumishi huo, kwa sababu haukufanywa kwa kufuata maagizo Yake.

Wafilisti, ambao hawakuwa na ujuzi wa sheria ya Mungu, waliliweka sanduku juu ya gari la ng‘ombe wakati walipokuwa wanalirudisha Israeli, na Bwana alikubaliana na juhudi walizozionyesha. Lakini Waisraeli walikuwa na matamko yaliyo wazi mikononi mwao kuhusu mapenzi ya Mungu juu ya mambo yote hayo, na kwa kutokujali maagizo haya ilikuwa ni kutokumheshimu Mungu. kuhusu Uza tunapata kujua kosa kubwa la kujiamini. Uasi wa sheria ya Mungu ulimfanya apoteze hisia zake kuhusu utakatifu wa sanduku, na akiwa na dhambi ambazo hakuziungama, katika katazo la mbingu, alijidai kugusa mfano wa uwepo wa Mungu.

Mungu hawezi kukubali utii usio kamili, hakunahali ya uzembe katika kushugulika na amri Zake. Kwa kumhukumu Uza Mungu alidhamiria kuwaonyesha Israeli umuhimu wa kusikiliza kwa makini kuhusu matakwa Yake. Kwa hiyo kifo cha huyo mtu mmoja, kwa kuwafanya watu watubu, kingeweza kuzuia ulazima wa kumwagwa kwa hukumu juu ya maelfu. Akijiona kwamba moyo wake haukuwa sawasawa na Mungu, Daudi, alipoona pigo la Uza, aliliogopa sanduku, asije akafanya dhambi na kusababisha hukumu juu yake. Lakini Obed-edomu, ingawa alikuwa mwenye furaha huku akitetemeka, alilikaribisha sanduku ambalo ni mfano wa utakatifu kuwa kama ahadi ya fadhili za Mungu kwa anayetii. Sasa Israeli wakaelekeza usikivu wao kwa Mgiti na nyumba yake; wote walitazama ili wapate kuona kitakachowapata. “Bwana akambarikia Obed-edomu na nyumba yake yote.”

Onyo la mbinguni lilimaza kazi yake kwa Daudi. Alifanywa atambue utakatifu wa sheria ya Mungu ambavyo alikuwa hajatambua bado na ulazima wa utii kamili. Fadhili zilizoonyeshwa katika nyumba ya Obed-edomu zilimfanya Daudi apate tumaini tena kwamba sanduku linaweza kumletea mibaraka yeye na watu wake. Mwishoni mwa miezi mitatu, alifanya mpango wa kuliondoa sanduku, na sasa alikuwa mwangalifu wakati wa kulibeba kwa kufuata maagizo ya Bwana. Watu wakuu wa taifa waliitwa tena, na kundi kubwa la watu lilikusanyika katika makao ya Mgiti. Kwa kicho, sanduku liliwekwa mabegani mwa watu walioteuliwa na mbingu, na wengine wakafuata kwenye mstari, na

kwa mioyo ya unyenyekevu watu kundi la watu likaanza kusafiri tena. Baada ya kwenda hatua sita tarumbeta ilipigwa ili wasimame. Kwa maagizo ya Daudi (707) kulitolewa kafara ya “ng`ombe na kinono.” Sasa furaha ikachukua nafasi ya kutetemeka na hofu. Mfalme alikuwa amevua vazi lake la kifalme na akavaa naivera ya kitani, kama iliyovaliwa na makuhani. Kwa kitendo hiki hakuwa amejionyesha kuwa anafanya kazi za kikuhani, maana naivera kwa wakati mwingine ilikuwa ikivaliwa na watu wengine zaidi ya makuhani.

Lakini katika huduma hii takatifu alichukua nafasi yake kama, mbele za Mungu, sawasawa na malengo yake. Siku hiyo Yehova aliabudiwa. Alikuwa ndiye kiini cha lengo la ibada. Msururu wa watu ukaanza tena safari, na muziki wa kinanda na kinubi, na tarumbeta, vilitoa sauti zake kuelekea mbinguni, kukiwa na sauti nyingi nzuri. “Daudi akacheza mbele za Bwana,” akiwa na furaha wakati wa kuimba wimbo.

Kucheza kwa Daudi akiwa na furaha mbele za Bwana kumechukuliwa na wapenda anasa ili kuhalalisha kucheza kwa kisasa, lakini hakuna msingi wowote katika madai hayo. Katika siku zetu kucheza huambatana na upumbavu na kujionyesha wakati wa usiku wa manane. Afya na maadili vinatolewa kafara kwa ajili ya anasa. Kwa mtu aliyejizoesha kuwa katika chumba cha michezo Mungu huwa sio lengo katika mawazo na kicho; maombi au nyimbo za sifa huwa havipo mahali pa mikusanyiko yao. Jaribu hili ni la kujidanganya.

Anasa ambazo zina tabia ya kudhoofisha upendo wa mambo matakatifu na kuondoa furaha yetu katika kumtumikia Mungu hazitakiwi kufikiriwa na Wakristo. Muziki na kucheza kwa furaha na kumsifu Mungu wakati wa kuondolewa kwa sanduku hakufanani na kucheza kwa siku hizi. Aina moja ya muziki huelekeza watu kumkumbuka Mungu na kulitukuza Jina Lake Takatifu. Aina nyingine ni mbinu ya Shetani ya kuwasababisha watu wamsahau Mungu na kutolijali Jina Lake.

Msafara wenye ushindi ulifika katika mji mkuu, ukifuatiwa na ishara Takatifu wa Mfalme wao asiyeonekana. Kisha mlipuko wa wimbo uliwataka walinzi waliokuwa juu ya kuta za Mji Mtakatifu wafungue malango yake:

“Inueni vichwa vyenu, enyi malango, Inueni enye malango ya milele,

Mfalme wa utukufu apate kuingia.

Ni nani Mfalme wa utukufu?, Bwana mwenye nguvu, hodari, Bwana hodari wa vita. Inueni vichwa vyenu, enyi malango ya milele,

Mfalme wa utukufu apate kuingia.

Ni nani huyu Mfalme wa utukufu?

Bwana wa majeshi ndiye Mfalme wa utukufu.” Zaburi 24:7-10.

Kisha malango yalifunguliwa, msafara ukaingia, na kicho sanduku liliwekwa kwenye hema ambalo lilikuwa limeandaliwa kwa ajili ya mapokezi yake. Mbele ya malango matakatifu kulijengwa madhabahu; na moshi wa kafara ya amani na kafara ya kuteketezwa, na wingu la uvumba, pamoja na sifa na kujitoa kwa Israeli, zilielekezwa mbinguni. Huduma ilikwisha, mfalme mwenyewe akatoa shukrani kwa watu wake. Kisha kwa mamlaka ya kifalme alitoa zawadi za chakula na divai itolewe kwa ajili ya kujiburudisha kwa watu.

Makabila yote yaliwakilishwa katika huduma hii, ili kusherehekea tukio takatifu ambalo lilianzisha utawala wa Daudi. Roho wa uvuvio wa kutoka mbinguni alimjia mfalme, na sasa wakati miali ya mwisho ya kuzama kwa jua ilipokuwa ikianguka kwenye hema ya kukutania katika nuru yenye utukufu, moyo wake uliinuliwa na kutoa shukrani kwa Mungu kwamba ishara ya uwepo Wake sasa ilikuwa karibu sana na kiti cha enzi cha Israeli.

Hivyo akiwa kimya, Daudi alirudi kwenye ikulu yake, “ili awabariki watu wa nyumbani kwake.” Lakini alikuwepo mmoja aliyeshuhudia hali ya furaha akiwa na roho tofauti sana na ile iliyokuwa ndani ya moyo wa Daudi. “Ikawa, sanduku la Bwana lilipoingia mji wa Daudi, Mikali, binti Sauli, akachungulia dirishani, akamwona mfalme Daudi akiruka-ruka na kucheza mbele za Bwana;akamdharau moyoni mwake.” Kwa uchungu wa hisia zake kali, hakuweza kumsubiri Daudi afike ikulu, bali alitoka ili kukutana naye, na kwa salamu yake alitoa maneno machungu. Maneno yake yalikuwa makali na ya kukata moyo:

“Mfalme wa Israeli alikuwa leo namna gani, akijifunua mwili wake mbele ya vijakazi vya watumishi wake, mfano wa watu baradhuli mmojawapo, ajifunuavyo mwili wake mbele ya watu, asipokuwa na haya!”

Daudi aliona kwamba Mikali aliidharau kazi ya Mungu, na akamjibu: “Ilikuwa mbele za Bwana, aliyenichagua mimi juu ya baba yako, na juu ya nyumba yake, ili kuniweka niwe juu ya watu wa Bwana, juu ya Israeli; kwa hiyo mimi nitacheza mbele za Bwana. Kisha nitakuwa hafifu zaidi, mimi nitakuwa mnyonge machoni pangu mimi mwenyewe; lakini kwa wale vijakazi uliowanena, kwao nitaheshimiwa.” Kwa onyo la Daudi likaongezewa onyo la Bwana: kwa sababu ya kiburi na majivuno, Mikali “hakuwa na mtoto hata siku ya kufa kwake.”

Sherehe zilizofanyika wakati wa kuondolewa kwa sanduku zilionyesha mvuto wa mwisho kwa watu wa Israeli, zikiamsha hamu ya huduma za hema takatifu, na kuamsha bidii mpya kwa Yehova. Daudi alijaribu kwa kila hali ili kukuza mivuto hii. Huduma ya nyimbo ilifanywa kuwa ya sehemu ya kudumu katika ibada za kidini, na Daudi akatunga zaburi, sio tu kwa ajili ya matumizi ya makuhani katika huduma za hema takatifu, bali pia ili ziimbwe na watu wakiwa kwenye safari zao kuelekea kwenye madhabahu ya taifa wakati wa sikukuu za kila mwaka. Hivyo mvuto ulioonyeshwa ulienea hata maeneo ya

mbali, na ilileta matokeo ya kulifanya taifa liwe huru kutoka kwenye ibada za sanamu. Wengi wa watu waliokuwa wakiwazunguka, wakiona mafanikio ya Israeli, walifanywa kumpenda Mungu wa Israeli ambaye ndiye aliyefanya mambo makuu kwa watu Wake.

Hema ya kukutania iliyojengwa na Musa, na vyote vilivyohusu huduma ya hema takatifu, bado vilikuwa huko Gibea. Lengo la Daudi lilikuwa ni kuufanya Yerusalemu kuwa mji wa huduma za dini za taifa. Alikuwa amejijengea ikulu yake, na aliona kwamba isingekuwa vizuri kwa sanduku la Mungu kendelea kukaa katika hema. Alidhamiria kujenga hekalu kubwa ambalo lingeonyesha kuthamini heshima iliyotolewa kwa taifa kwa kuendelea kuwa na uwepo wa Yehova Mfalme wao. Akimuelezea nabii Nathani kuhusu lengo lake, alipata jibu la kutia moyo, “Fanya yote yaliyomo moyoni mwako; maana Bwana yu pamoja nawe.”

Lakini usiku huo huo neno la Bwana likamjia Nathani, likimpa ujumbe wa mfalme. Daudi alinyimwa nafasi ya kujenga nyumba ya Mungu, lakini alipewa uhakika wa kupata fadhili za mbinguni, kwa mafanikio yake, na kwa ufalme wa Israeli: “Bwana wa majeshi asema hivi, Nalikutwaa katika zizi la kondoo, katika kuwaandama kondoo, ili uwe mkuu juu ya watu wangu, juu ya Israeli; nami nimekuwa pamoja nawe kila ulikokwenda, na kuwakatilia mbali adui zako wote mbele yako; nami nitakufanyia jina kuu, kama jina la wakuu walioko duniani. Tena nitawaagiza mahali watu wangu Israeli, nami nitawapanda, wapate kukaa mahali pao wenyewe, wasiondolewe tena; wala wana wa uovu hawatawatesa tena; kama hapo kwanza.”

Wakati Daudi anatamani kujenga nyumba ya Mungu, ahadi ilitolewa, “Tena Bwana anakuambia ya kwamba Bwana atakujengea nyumba….nitainua mzao wako nyuma yako….Yeye ndiye atakayejenga nyumba kwa jina langu, nacho kiti cha enzi cha ufalme wake nitakifanya imara milele.”

Sababu ambayo ilimsababisha Daudi asijenge hekalu ilitajwa: “Wewe umemwaga damu nyingi, na vita vikubwa umevifanya; wewe hutajenga nyumba kwa ajili ya jiana langu…tazama, utazaliwa mwana, atakayekuwa mtu wa kustarehe, nami nitamstarehesha mbele ya adui zake pande zote….jina lake litakuwa Sulemani [mwenye amani], nami nitawapa Israeli amani na utulivu siku zake. Huyo ndiye atakayejenga nyumba kwa ajili ya jina langu.” 1 Mambo ya Nyakati 22:8-10.

Ingawa lengo lake lililokuwemo ndani ya moyo wake lilikataliwa, Daudi alipokea ujumbe kwa shukrani. “Mimi ni nani, Bwana Mungu?, alisema “na nyumba yangu ni nini, hata umenileta hata hapa? Tena jambo hili lilikuwa dogo machoni pako, Ee Bwana Mungu; hata umeleta habari ya nyumba yangu mimi, mtumwa wako, kwa miaka mingi inayokuja baadaye;” na kisha akalifanya upya agano lake na Mungu.

Daudi alijua kwamba ingekuwa ni heshima kubwa kwa jina lake na ingeleta utukufu kwa serikali yake kwa kufanya kazi ambayo aliikusudia moyoni mwake kuifanya, lakini

alikuwa tayari kusalimisha nia yake katika nia ya Mungu. Kujiuzulu kukubwa kiasi hicho kulikoonyeshwa ni mara chache sana kuweza kuonekana, hata miongoni mwa Wakristo. Ni mara nyingi kiasi gani kwa wale waliovuka umri wa ujana wanavyokuwa na tumaini la kutekeleza kazi ambazo mioyo yao imepanga, lakini hawafai kutenda kazi hizo! Kwa majaliwa yake Mungu anaweza kuzungumza nao, kama alivyofanya nabii Wake kwa Daudi, akielezea kwamba kazi ambayo walitamani kuifanya walikuwa hawakupewa ili waifanye. Wao ni waandaaji wa njia ya wengine ili waifanye.

Lakini badala ya kujitoa na kukubali maagizo ya mbinguni, wengi huanguka nyuma kana kwamba wamedharauliwa na kukataliwa, wakijihisi kwamba endapo hawatafanya jambo ambalo walitaka kulifanya, hawatafanya kitu chochote. Wengi wanashikilia majukumu kwa nguvu ambayo hawayawezi huku wakiwa wamekata tamaa, na bila mafanikio wanajaribu kutekeleza kazi ambayo hawafai kuifanya, wakati ile wanayoweza kuifanya, wanaidharau. Na kwa sababu hii huwa na upungufu wa ushirikiano kwa sehemu yao na kusababisha kazi kubwa kupata pingamizi au kukatisha tamaa.

Daudi, katika agano lake na Yonathani, aliahidi kwamba takapopumzika kutokana na kusumbuliwa na maadui zake angeonyesha wema kwenye nyumba ya Sauli. Katika mafanikio yake, akiwa anakumbuka agano hili, mfalme aliuliza swali, “Je, hakuna hata sasa mtu yeyote wa nyumba ya Sauli, nipate kumtendea mema kwa ajili ya Yonathani?” Aliambiwa kuhusu mtoto wa Yonathani, Mefiboshethi, ambaye alikuwa kilema tangu utoto wake. Wakati Sauli aliposhindwa na Wafilisti huko Yazreeli, aliyekuwa akimlea mtoto huyu, akijaribu kukimbia pamoja naye, alimuacha akaanguka, na hivyo kumfanya awe kilema wa muda mrefu.

Sasa Daudi alimuita kijana huyo aende ikulu na akampokea kwa wema mkubwa. Mali za Sauli zilitunzwa kwa ajili yake na nyumba yake; laikini mtoto wa Yonathani alidumu kuwa mgeni wa mfalme, na kukaa katika meza ya kifalme. Kwa kupitia taarifa kutoka kwa maadui wa Daudi, Mefiboshethi alikuwa na hisia kwamba Daudi alikuwa katili; lakini wema wa mfalme na mapokezi ya upendo aliyofanyiwa na kuendelea kwake kufanyiwa wema kulibadili moyo wa kijana; alizidi kuungana na Daudi, na, kama baba yake aliyeitwa Yonathani, aliona kwamba alikuwa na nia sawa na mfalme ambaye alichaguliwa na Mungu.

Baada ya Daudi kukaa katika kiti cha enzi cha Israeli taifa lilifurahia kipindi kirefu cha amani. Watu waliokuwa wanawazunguka, walipoona nguvu na umoja wa ufalme, punde walisimamisha harakati za kuendeleza uadui; na Daudi, akiwa anashughulika zaidi na ujenzi wa ufalme wake, aliachana na shughuli za vita. Hatimaye, hata hivyo, alifanya vita na maadui wa zamani wa Israeli, Wafilisti, na juu ya Wamoabi, na alifanikiwa kuwashinda wote na kuwafanya kuwa kama vijito vya maji kuelekea kwake.

Kisha kulifanyika muungano mkubwa wa mataifa yaliyowazunguka dhidi ya ufalme wa Daudi, ambapo kulitokea vita kubwa na ushindi wa utawala wake na kupata mafanikio makubwa katika nguvu zake. Muungano huu wa maadui, ambao ulitokana na wivu kwa sababu ya mafanikio ya nguvu za Daudi, hukupingwa na Daudi. Mazingira yaliyosababisha kuinuka kwake yalikuwa ni haya:

Habari zilipokelewa huko Yerusalemu zikitangaza kifo cha Nahashi, mfalme wa Waamoni – mfalme ambaye alionyesha wema kwa Daudi wakati akiwa mkimbizi kutokana na hasira za Sauli. Sasa, akitaka kuonyesha thamani ya fadhila zilizotolewa kwake wakati wa taabu yake, Daudi alituma mabalozi wakiwa na ujumbe wa faraja kwa Hanuni, mtoto na mrithi wa mfalme wa Waamoni. “Naye Daudi akasema, Nitamtendea wema Hanuni, mwana wa Nahasi, kama babaye alivyonitendea wema mimi.”

Lakini kitendo chake cha kuonyesha heshima hakikujaliwa. Waamoni walimchukia Mungu wa kweli na walikuwa ndio maadui wabaya wa Israeli. Wema wa kipindi hicho aliotendewa Daudi kutoka kwa Nahashi ulisababishwa na uadui aliokuwa nao kwa Sauli kama mfalme wa Israeli. Ujumbe wa Daudi hakutafsiriwa vizuri na washauri wa Hanuni. “Wakamwambia Hanuni bwana wao, Je! Waona ya kuwa Daudi amemheshimu babayo kwa kutuma kwako wafariji? Je! Daudi hakuwapeleka watumishi wake kwako ili kuuangalia mji na kuupeleleza, na kuuangamiza?” Ilikuwa ni kwa sababu ya washauri wake kwamba Nahashi, nuru karne hapo kabla, alisababisha hali kuwa mbaya iliyotakiwa na watu wa Yabeshigileadi, wakati, walipopigwa na Waamoni, walifanya agano la amani. Nahashi alidai kuwa na haki ya kuwaondolea macho yao ya upande wa kuume. Waamoni bado walikuwa wanakumbuka jinsi mfalme wa Israeli alivyokwamisha mpango wao wa kikatili, na aliwakomboa watu ambao wangewashinda. Chuki hiyo hiyo ya Israeli bado iliwasukuma. Hawakuweza kutambua jinsi ujumbe wa Daudi ulivyokuwa wa roho njema. Wakati Shetani anapotawala akili za watu atatia chuki na mashaka ambayo yatatafsiri kinyume hata nia njema. Alipowasikiliza washauri wake, Hanuni aliuchukulia ujumbe wa Daudi kuwa ulikuwa ni wa kupeleleza, na akawadhihaki na kuwatukana.

Waamoni waliruhusiwa kutekeleza malengo yao maovu ya mioyo yao bila kizuizi, ili kwamba tabia yao iliyo dhahiri ifunuliwe kwa Daudi. Haikuwa nia ya Mungu kwamba Israeli wafanye agano na watu hawa waovu na wapagani.

Wakati wa zamani, kama ilivyo sasa, ofisi ya mabalozi ilikuwa ni takatifu. Kwa sheria ya ulimwengu ya mataifa ilihakikisha kuwepo na ulinzi ili wasitukanwe au kushambuliwa. Balozi akiwa ni muwakilishi wa taifa lake, kitendo chochote cha fedheha alichofanyiwa kilitakiwa kilisababisha mtendaji alipe fidia. Waamoni, wakiwa wanajua kwamba shambulizi walilolifanya kwa Israeli litalipizwa kisasi, walijiandaa kwa vita. “Na wana wa Amoni walipoona kuwa wamekuwa machukizo kwa Daudi, Hanuni na wana wa Amoni wakapeleka talanta elfu za fedha ili kujiajiria magari na wapanda farasi kutoka Mesopotamia, na kutoka Atam-maaka, na kutoka Soba. Basi wakajiajiria magari thelasini

na mbili elfu…..Na wana wa Amoni wakakusanyika kutoka miji yao, wakaja vitani.” 1 Mambo ya Nyakati 19:6,7.

Kwa kweli ulikuwa ni muungano uliofanywa. Wakazi wa eneo lililokuwa katikati ya mto Frati na Bahari ya Mediterranean walikuwa wamefanya agano na Waamoni. Kaskazini na mashariki mwa Kanaani kulizungukwa na maadui wenye silaha, wakiwa wamejiunga pamoja ili kuuangusha ufalme wa Israeli.

Waebrania hawakusubiri kuvamiwa katika nchi yao. Majeshi yao, yakiwa chini ya Yoabu, yalivuka mto Yordani na kuendelea kwenda mbele hadi kwenye mji mkuu wa Waamoni. Wakati kiongozi wa Waebrania akiliongoza jeshi lake kwenye uwanja aliona awatie moyo, akisema, “Uwe hodari, tukajitie moyo mkuu kwa ajili ya watu wetu, na kwa ajili ya miji ya Mungu wetu; Naye Bwana afanye mema machoni pake.” 1 Mambo ya Nyakati 19:13.

Muungano wa majeshi ya adui walishindwa mapema. Lakini bado hawakuwa tayari kuacha kushindana, na mwaka uliofuata walianzisha tena vita. Mfalme wa Syria alikusanya majeshi yake, akiwatia hofu Waisraeli kutokana na jeshi lake kuwa kubwa. Daudi, akijua ni kiasi gani alivyotegemea matokeo ya vita hii, alikwenda yeye mwenyewe kwenye uwanja wa mapambano, na kwa mbaraka wa Mungu aliwapiga vibaya maadui kiasi kwamba Waashuru, kutoka Lebanoni hadi Frati, sio tu kwamba waliacha vita, lakini walikuwa mateka kwa Israeli. Daudi akaendelea kuwapiga Waamoni kwa vita, hadi ngome zao zilipokuwa chini ya utawala wa Israeli.

Hatari ambazo zilihatarisha taifa kwa uangamivu zilidhihirika, kwa majaliwa ya Mungu, kuwa njia zilizoamsha ukuu wa taifa. Kwa kukumbuka wokovu wake mkuu, Daudi aliimba:

“Bwana ndiye aliye hai; na ahimidiwe mwamba wangu, Na atukuzwe Mungu wa wokovu wangu; Ndiye Mungu anipatiaye kisasi, Na kuwatiisha watu chini yangu.

Huniponya na adui zangu; Naam, waniinua juu yao walioniinukia, na kuniponya

Na mtu wa jeuri. Basi, Bwana nitakushukuru kati ya mataifa, nami nitaliimbia Jina

Lako. Ampa mfalme wake wokovu mkuu,

Amfanyia fadhili masihi wake, Daudi na mzao wake hata milele.” Zaburi 18:46-50.

Na katika nyimbo za Daudi watu wake walikuwa na wazo kwamba Yehova alikuwa ndiye nguvu na wokovu wao:

“Hapana mfalme aokoaye kwa wingi wa uwezo, wala shujaa haokoi kwa wingi wa

Nguvu.

Farasi hafai kitu kwa wokovu, wala hamponyi mtu kwa wingi wa nguvu zake.” Zaburi 33:16,17.

“Ee Mungu, Wewe ndiwe mfalme wangu, Uagize mambo ya wokovu kwa Yakobo.

Kwa nguvu zako tutawaangusha watesi wetu; kwa jina lako tutawakanyaga Watupingao.

Maana sitautumainia upinde wangu, wala upanga wangu hautaniokoa,

Bali wewe ndiwe uliyetuokoa na watesi wetu; Na watuchukiao umewaaibisha.” Zaburi 44:4-7.

“Hawa wanataja magari na hawa farasi,

Bali sisi tutalitaja Jina la Bwana, Mungu wetu.” Zaburi 20:7.

Sura ya 71 – Dhambi Ya Daudi na Toba

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 2 Samweli 11,12.

Biblia inasema machache katika kuwasifia watu. Kuna nafasi ndogo ya kuelezea ubora na uadilifu hata wa watu bora waliowahi kuishi. Ukimya huu haupo bila kuwa na lengo; haupo bila kuwa na somo. Sifa zote njema ambazo watu wanazo ni zawadi kutoka kwa Mungu; matendo yao mema hufanywa kutokana neema ya Mungu kupitia kwa Kristo. Kwa vile wanadaiwa vyote ili watoe utukufu kwa Mungu kwa jinsi walivyo au wanachofanya ni mali Yake mwenyewe; wao ni vyombo tu mikononi Mwake. Zaidi ya hapo – kama masomo yote haya ya historia ya Biblia yanavyofundisha – ni jambo la hatari kuwasifu au kuwatukuza wanadamu; maana kama mtu mmoja atapoteza mwelekeo wake wa kumtegemea Mungu, na kutegemea nguvu zake mwenyewe, hakika yake ataanguka. Mwanadamu anapambana na maadui ambao wana nguvu kumshinda. “Maana kushindana kwetu si juu ya damu wala nyama; bali ni juu ya falme na mamlaka, juu ya wakuu wa giza hili, juu ya majeshi ya pepo wabaya katika ulimwengu wa roho.” Waefeso 6:12.

Haiwezekani kwa nguvu zetu kuendelea kupambana; na lolote linaloelekeza akili zetu upande mwingine kutoka kwa Mungu, lolote linalosababisha kujitukuza au kujitegemea, hakika linaandaa njia ya kushindwa kwetu. Maana halisi ya Biblia ni kuondoa utegemezi wa nguvu za kibinadamu na kusisitiza kutegemea nguvu za mbinguni. Ilikuwa ni roho ya kujitukuza na kujitegemea ndiyo iliyoandaa njia ya kushindwa kwa Daudi. Kujisifu na kuvutiwa na nguvu alizokuwa nazo na anasa havikumuacha bila madhara. Kujiunga na mataifa yaliyomzunguka pia kuliongeza mvuto wa maovu. Kutokana na desturi zilizowatawala watawala wa Mashariki, makosa ambayo hayakuvumilika mfalme hakuyatolea hukumu; mfalme hakuwajibika kujizuia kama ilivyotakiwa. Yote haya

yalipunguza uwezo wa Daudi wa kuhisi kuwepo na mvuto wa dhambi. Na badala ya kutegemea nguvu za Yehova kwa unyenyekevu, alianza kutegemea hekima na nguvu zake (718) mwenyewe. Punde Shetani anapofanikiwa kuitenga nafsi kutoka kwa Mungu, ambaye ndiye Chanzo pekee cha nguvu, atatafuta kuamsha tamaa zisizo takatifu za asili ya mwanadamu. Kazi ya adui sio ya ghafla anapoanza kuifanya; ni siri inayoondoa kanuni za ngome imara. Kwanza huanza kama vitu vidogo – kutojali kuwa waaminifu kwa Mungu na kumtegemea kwa nguvu zote, na kuelekea kufuata desturi na mienendo ya ulimwengu.

Kabla ya kuhitimisha vita na Waamoni, Daudi, akimuachia Yoabu kazi ya kuliongoza jeshi, alirudi Yerusalemu. Waashuru walikuwa tayari wamejisalimisha kwa Israeli, na hali ya kuwaangusha Waamoni ilionekana kuwa dhahiri. Daudi alikuwa amezungukwa na matunda ya ushindi na heshima ya hekima na utawala wake. Sasa ilikuwa, alipokuwa amejiweka bila ulinzi, ndipo mjaribu alipopata nafasi ya kutawala akili yake. Ukweli kwamba Mungu alikuwa amemsogeza Daudi katika muunganiko huo na Yeye na alidhihirisha fadhili kubwa kwake, ingekuwa ni jambo la kumtia nguvu ili aendelee kuwa na tabia isiyo na mawaa. Lakini akijilinda yeye mwenyewe, aliacha kumshikilia Mungu,

na Daudi alijiweka mikononi mwa Shetani na akaifanya nafsi yake ichafuliwe kwa uovu. Yeye, akiwa ni kiongozi wa taifa aliyeteuliwa na Mbingu, aliyechaguliwa na Mungu ili kusimamia sheria Yake, yeye mwenyewe alikanyaga amri zake.

Ambaye angewatia hofu watenda maovu, kwa kitendo chake mwenyewe aliitia nguvu mikono yao. Katikati ya hatari za maisha ya awali ya Daudi akiwa na utambuzi wa uadilifu aliweka mambo yake kwa Mungu. Mkono wa Mungu ulimuongoza kwa usalama na akavuka mitego isiyohesabika iliyokuwa imewekwa miguu pake. Lakini sasa, akiwa mkosaji na asiyetubu, hakuomba msaada na muongozo kutoka Mbinguni, bali alitafuta kujiondoa mwenyewe katika hatari ambapo dhambi ilikuwa imesababisha hatari hiyo. Bathsheba, ambaye uzuri wake uliokuwa hatari ulikuwa ni mtego kwa mfalme, alikuwa ni mke wa Uria Mhiti, mmoja wa maofisa wa Daudi walikuwa werevu na waaminifu. Hakuna ambaye angeweza kuona mbele kile ambacho kingekuwa ni matokeo kama kosa lingefahamika. Sheria ya Mungu ilitangaza kwamba mzinzi anastahili kifo, na askari aliyekuwa na kiburi na majivuno, akiwa amekosewa kwa kosa la kumtia aibu, angeweza kulipiza kisasi kwa kumuua mfalme au kwa kusababisha taifa liasi. Kila juhudi ambayo Daudi aliifanya ili kuficha kosa lake haikufanikiwa.

Alikuwa amejisaliti mwenyewe kwa kujiweka mikononi mwa Shetani; hatari zilimzunguka, kutokuheshimiwa ambako kulikuwa ni kuchungu zaidi ya kifo kulikuwa mbele yake. Kulionekana njia moja tu ya kukwepa, na akiwa amekata tamaa, alifanya haraka kuongeza kosa la uuaji katika uzinzi. Yule aliyesababisha angamizo la Sauli alikuwa anatafuta kumuangamiza Daudi pia. Ingawaje majaribu yalikuwa tofauti, yalifanana katika kuwaongoza kuasi sheria ya Mungu. Daudi alitafakari kwamba endapo Uria atauawa kwa mkono wa maadui akiwa vitani, kosa la kifo chake lisingefuatiliwa hadi nyumbani kwa mfalme, Bethsheba angekuwa yuko huru kuwa mke wa Daudi, na mashaka yangekuwa yameondolewa, na heshima ya mfalme ingeendelea kuwepo.

Uria alifanywa kuwa mbeba kibali cha kifo chake. Barua iliyotumwa kwenda kwa Yoabu kupitia mkononi mwake kutoka kwa mfalme iliamuru, “Mwekeni Uria mbele ya watu penye vita vikali, kisha ondokeni, mmwache, ili apigwe afe.” Yoabu, akiwa amechafuliwa tayari kwa kosa la kumuua mtu asiye na kosa, hakusita kutii maagizo ya mfalme, na Uria akauawa kwa upanga wa wana wa Amoni.

Hapa pia kumbukumbu ya Daudi akiwa kama mtawala inalinganishwa na wafalme wachache sana. Imeandikwa kwa ajili yake kwamba, “akawafanyia hukumu na haki watu wake wote.” 2 Samweli 8:15. Uadilifu wake ulisababisha watu wa taifa lake wamwamini. Lakini alipomuacha Mungu na kujiweka kwa muovu, kwa wakati huo alikuwa ni wakala wa Shetani; lakini bado alikuwa na nafasi yake na mamlaka ambayo Mungu alimpa, na kwa sababu ya hili, ilidaiwa utii ili asihatarishe nafsi ya yule atakayetii. Na Yoabu, ambaye utii wake ulielekezwa kwa mfalme zaidi kuliko kwa Mungu, aliasi sheria ya Mungu kwa sababu mfalme aliamuru hivyo. Nguvu za Daudi alikuwa amepewa na Mungu, lakini ili

ayatumie kwa kukubaliana na sheria ya Mungu. Alipoamuru kile kilichokuwa kinyume na sheria ya Mungu, ilikuwa ni dhambi kama mtu angetii. “Hakuna mamlaka isiyotoka kwa Mungu; na ile iliyopo, umeamuriwa na Mungu.” (Warumi 13:1), lakini hatupaswi kutii kama iko kinyume na sheria ya Mungu. Mtume Paulo, akiwaandikia Wakorintho, aliweka kanuni ambayo inatuongoza. Anasema, “Mnifuate, kama ninavyomfuata Kristo.” 1 Wakorintho 11:1.

Matokeo ya kutekeleza agizo lake yalitumwa kwa Daudi, lakini akiwa ameandika kwa umakini ili isionekane kuwa ni ama Yoabu au mfalme aliyehusika. Yoabu “akamwagiza yule mjumbe, akisema, Ukisha kumpa mfalme habari zote za vita, itakuwa, hasira ya mfalme ikiwaka,…...Ndipo utakaposema, Mtumishi wako Uria, Mhiti, amekufa naye. Basi yule mjumbe akaenda, akafika na kumwonyesha Daudi yote aliyomtuma Yoabu.”

Jibu la mfalme lilikuwa, “Basi, mwambie Yoabu maneno haya, jambo hili lisiwe baya machoni pako, maana upanga hula huyu kama unavyomla huyu; zidi kutia nguvu vita vyako juu ya mji ukauangushe, nawe mtie moyo.”

Bethsheba alikuwa na siku za kuomboleza kutokana na kifo cha mume wake kama ilivyokuwa desturi; na siku za maombolezo zilivyokaribia kwisha, “Daudi akamtuma mtu, akamtwaa, akamtia nyumbani mwake; naye akawa mkewe.” Yule aliyekuwa na ufahamu na kuwa na heshima kubwa hakumruhusu, hata alipokuwa kwenye hatari ya maisha yake, kuweka mkono wake dhidi ya masihi wa Bwana, alianguka kiasi cha kufanya makosa na kumuua mmoja wa waaminfu na askari shujaa wake, na akatumaini kufurahia zawadi ya dhambi yake bila kubughuziwa. Ooh! Ni jinsi gani dhahabu iliyokuwa safi sasa ina giza! Ni jinsi gani dhahabu iliyokuwa safi sasa imebadlika!

Tokea mwanzo Shetani ameonyesha kwa wanadamu kufanikiwa kwake katika kusababisha uasi. Ndivyo alivyowadanganya malaika. Na ndivyo anavyowaongoza wengi ili wasimtii Mungu. Njia ya uasi imefanywa ionekane kuwa ya kutamanika; “lakini mwisho wake ni njia ya mauti.” Mithali 14:12. Wana furaha ambao, baada ya kuipitia njia hii, wamejifunza jinsi matunda ya dhambi yalivyo machungu, na wameiacha njia hiyo. Kwa rehema zake Mungu hakumuacha Daudi ajidanganye na hatimaye kuangamia kutokana na zawadi za udanganyifu wa dhambi.

Kwa ajili ya Israeli pia kulikuwa na umuhimu wa Mungu kuingilia kati. Kadri wakati ulivyopita, dhambi ya Daudi kwa Bethsheba ilizidi kujulikana, na kukawa na hisia kwamba alihusika kupanga mipango ya kifo cha Uria. Bwana hakutukuzwa. Alikuwa amempa fadhili Daudi na kumkuza, na dhambi ya Daudi haikuonyesha tabia ya Mungu na ilisababisha Jina Lake lidharauliwe. Ilikusudia kushusha utauwa katika Israeli, kupunguza chuki ya dhambi ndani ya akili za watu wengi; wakati wale ambao hawakumpenda na kumcha Mungu kwa sababu ya dhambi hiyo walizidi kuwa waasi.

Nathani nabii aliambiwa atoe ujumbe wa karipio kwa Daudi. Ulikuwa ni ujumbe wa kuogofya kutokana na ukali wake. Karipio kama hilo linaweza kutolewa katika serikali chache lakini kwa gharama ya kifo kwa anayetoa karipio hilo. Nathani alitoa tamko la mbingu bila kuhofu, lakini kwa hekima ya kimbingu ili kumfanya mfalme ajione mkosaji, kuamsha hisia zake, na kutoa kutoka midomoni mwake hukumu ya kifo juu yake mwenyewe.

Akimuonyesha Daudi kuwa alikuwa ameteuliwa na mbingu ili awe mlinzi nwa haki za watu, nabii alirudia kusimulia makosa na mateso ambayo yalihitaji kushughulikiwa. “Palikuwa na watu wawili katika mji mmoja,” alisema, “mmoja wao alikuwa tajiri, wa pili maskini. Yule tajiri alikuwa na kondoo na ng`ombe wengi sana; bali yule maskini hakuwa na kitu, ila mwanakondoo mmoja, mdogo, ambaye amemnunua na kumlea; naye akakua pamoja naye, na pamoja na wanawe, hula sehemu ya posho lake, na kukinywea kikombe chake, na kulala kifuani mwake, akawa kwake kama binti. Hata msafiri mmoja akamfikilia yule tajiri, naye akaacha kutwaa mmoja wa kondoo zake mwenyewe, au mmoja wa ng`ombe zake mwenyewe, ili kumwandalia yule msafiri aliyemfikilia, bali alimnyang`anya yule maskini mwana kondoo wake, akamwandalia yule aliyemfikilia.”

Hasira ya mfalme ikawaka, na akasema, “Aishivyo Bwana, mtu huyo aliyetenda jambo hili, hakika yake astahili kufa; naye atamrudishia yule mwana kondoo mara nne, kwa sababu ametenda neno hili, na kwa sababu hakuwa na huruma.” 2 Samweli 12:5,6.

Nathani alimkazia macho mfalme, na akasema, “Wewe ndiwe mtu huyo.” “Kwa nini,” aliendelea, “umelidharau neno la Bwana, na kufanya yaliyo mabaya machoni pake?” Mkosaji anaweza kujaribu, kama Daudi alivyofanya, kuficha kosa ili watu wasione; wanawesa kutafuta kuzika matendo maovu daima yasionekane kwa wanadamu au kufahamika; lakini “vitu vyote vi utupu na kufunuliwa machoni pake yeye aliye na mambo yetu.” Waebrania 4:13. “Hakuna neno lililositirika ambalo halitafunuliwa.” Mathayo 10:26.

Nathani alisema, “Bwana, Mungu wa Israeli asema hivi, Nalikutia mafuta, uwe mfalme juu ya Israeli, nikakuokoa na mkono wa Sauli….Kwa nini umelidharau neno la Bwana, na kufanya yaliyo mabaya machoni pake? Umempiga Uria, Mhiti, kwa upanga, nawe umemtwaa mkewe awe mke wako, nawe umemwua huyo kwa upanga wa wana wa Amoni. Basi, sasa upanga hautaondoka nyumbani mwako….Angalia, nitakuondoshea uovu katika nyumba yako, nami nitawatwaa wake zako mbele ya macho yako, na kumpa jirani yako….Maana wewe ulifanya jambo lile kwa siri; bali mimi nitalifanya jambo hili mbele ya Israeli wote na mbele ya jua.” Karipio la nabii liligusa moyo wa Daudi; ufahamu ukaamshwa; kosa lake likaonekana katika ukubwa wake. Nafsi yake ikainama kwa toba mbele za Mungu. Akitetemeka midomo alisema, “Nimemfanyia Bwana dhambi.” Makosa yote waliyofanyiwa wengine humuumiza Mungu. Daudi alikuwa amefanya dhambi

mbaya, kwa Uria na Bethsheba, na aliona hilo. Lakini kikubwa zaidi ilikuwa ni dhambi yake kwa Mungu.

Ingawa hapakuwepo na yeyote katika Israeli ambaye angeweza kutekeleza hukumu ya kifo kwa masihi wa Bwana, Daudi alitetemeka, asije akawa mkosaji na asiyeweza kusamehewa, angeweza kukatiliwa mbali na hukumu za Mungu. Lakini ujumbe ulipelekwa na nabii, “Bwana naye ameiondoa dhambi yako; hutakufa.” Hata hivyo haki lazima itendeke. Hukumu ya kifo iliyohamishwa kutoka kwa Daudi na kwenda kwa mtoto wake kwa sababu ya dhambi yake. Hivyo mfalme alipewa nafasi ya kutubu; wakati kwa upande wake maumivu na kifo cha mtoto, kama sehemu ya adhabu yake, yalikuwa machungu mno kuliko kama ambavyo ingekuwa kwa kifo chake. Nabii alisema, “Kwa kuwa kwa tendo hili umewapa adui za Bwana nafasi kubwa ya kukufuru, mtoto atakayezaliwa kwako hakika yake atakufa.”

Wakati mtoto wake alipopigwa, Daudi, akiwa amefunga na kuteseka sana, alisihi ili mtoto apate kuishi. Alivua mavazi yake ya kifalme, alivua kofia yake, na usiku baada ya usiku alilala chini, kwa moyo uliovunjika akisihi kwa ajili ya mtoto asiye na hatia anayesumbuka kwa sababu ya kosa lake. “Nao wazee wa nyumba yake wakaondoka, wakasimama karibu naye, ili wamwinue katika nchi; lakini hakukubali.” Mara kwa mara wakati hukumu zinapotolewa kwa watu au kwa miji, unyenyekevu na toba hugeuza pigo, na Rehema zisizo na mwisho, na kuleta msamaha, hutuma wajumbe wa amani. Akiwa ametiwa moyo na wazo hili, Daudi alizidi kujitoa kadri mtoto alivyokuwa hai. Baada ya kujua kwamba alikuwa amekufa, alijikabidhi katika tamko la Mungu. Pigo la kwanza lilitolewa sawa sawa na hukumu iliyostahili ambapo yeye mwenyewe aliona kuwa ni ya haki; lakini Daudi, akitegemea rehema za Mungu, hakubaki bila faraja.

Wengi sana, wanaposoma historia ya anguko la Daudi, wamehoji, “Kwa nini kumbukumbu hii iliwekwa wazi? Kwa nini Mungu aliona kuwa ni jambo jema kuweka wazi ukurasa huu wa giza katika ulimwengu katika maisha ya mtu aliyeheshimiwa sana Mbinguni?” Nabii, katika karipio lake kwa Daudi, alisema kuhusu dhambi yake, “Kwa kuwa kwa tendo hili umewapa adui za Bwana nafasi kubwa ya kukufuru.” Katika vizazi vilivyofuata makafiri wameelekeza juu ya tabia ya Daudi, wakibeba doa hili jeusi, na wakasema kwa ushindi na kudhihaki, “Huyu ni mtu mwenye mfano wa moyo wa Mungu mwenyewe!” Hivyo kukawa na dhihaka na dharau katika dini, Mungu na neno Lake walimkufuru, roho zikafanywa kuwa ngumu kwa kutokuamini, na wengi, wakiwa chini ya vazi la uongofu, wamedumu katika dhambi.

Lakini historia ya Daudi haionyeshi uso wa dhambi. Ilikuwa wakati alipokuwa anatembea katika mashauri ya Mungu ndipo alipoitwa kuwa ni mtu aliye mfano wa moyo wa Mungu mwenyewe. Alipofanya dhambi, hili lilikoma kuwa na ukweli kwake hadi alipomrudia Bwana kwa toba. Neno la Bwana linasema wazi kwamba, “jambo lile alilotenda Daudi likamchukiza Bwana.” 2 Samweli 11:27. Bwana akamwambia Daudi

kupitia nabii, “Kwa nini umelidharau neno la Bwana, na kufanya yaliyo mabaya machoni pake?....sasa upanga hautaondoka nyumbani mwako; kwa sababu umenidharau.” Ingawa Daudi alitubu dhambi yake na akasamehewa na kukubaliwa na Bwana, alivuna mavuno machungu ya mbegu yake mwenyewe aliyoipanda. Hukumu juu yake na juu ya nyumba yake ilionyesha jinsi Mungu anavyochukizwa na dhambi.

Hapa tena kwa majaliwa ya Mungu alimlinda Daudi dhidi ya mipango ya maadui wake, na alikuwa amemzuia moja kwa moja Sauli. Lakini uasi wa Daudi ulibadilisha mahusiano yake na Mungu. bwana hawezi kwa vyovyote vile kukubaliana na uovu. Hakutumia nguvu zake katika kumlinda Daudi kutokana na matokeo ya dhambi yake kama alivyomlinda kutoka kwenye uadui wa Sauli. Kulikuwepo na mabadiliko makubwa kwa Daudi yeye mwenyewe.

Alivunjika roho alipotambua dhambi yake na matokeo ya dhambi yake. Alijinyenyekeza kutokana na adhari hizo. Mvuto wake ulidhoofika. Hapa mafanikio yake yalionekana kuwa yatategemea utii wake katika amri za Bwana. Lakini sasa, akiwa anatambua dhambi yake, angeweza kuendelea kutenda dhambi kwa uhuru zaidi. Mamlaka yake katika nyumba yake mwenyewe, madai yake kuheshimiwa na kutaka utii kutoka kwa watoto wake, yalidhoofishwa. Hisia za kosa lake zilimfanya awe kimya wakati angeweza kukemea dhambi; ilimfanya kuwa dhaifu wa kufanya haki katika nyumba yake. Mfano wake wa kutenda maovu ulitia mvuto kwa watoto wake, na Bwana hakuingilia kati ili kuzuia matokeo. Aliruhusu mambo yachukue hali yake ya asili, na hivyo Daudi akaumizwa sana.

Kwa mwaka mzima baada ya anguko Daudi aliishi kwa usalama; hapakuwa na ushahidi wa kuonekana kwamba Mungu hakufurahishwa. Lakini tamko la mbinguni lilikuwa juu yake. Taratibu lakini kwa uhakika siku ya kutokewa adhabu aliyostahili ilikuwa inakaribia, ambapo hakuna toba ambayo ingeweza kuizuia, maumivu na aibu ambayo yangetia giza maisha yake yote ya duniani. Wale ambao, kwa kuangalia mfano wa Daudi, wanajaribu kupunguza makosa ya dhambi zao, wanapaswa kujifunza kutoka kwenye kumbukumbu za Biblia kwamba njia ya uasi ni ngumu. Ingawa kama Daudi wanapaswa kugeuka na kuacha uovu wao, matokeo ya dhambi, hata katika maisha haya, wataona uchungu kuweza kustahilimili.

Mungu alikusudia kuwa historia ya anguko la Daudi iwe onyo kwamba hata kwa wale ambao amewabariki sana na kuwapa fadhili hawapaswi kujiona kuwa wako salama na kuacha kukesha na kuomba. Na hivyo imedhihirika kwa wale ambao kwa unyenyevu wanatafuta kujifunza somo ambalo Mungu alikusudia kulifundisha. Kutoka kizazi hata kizazi maelfu wamefanywa waweze kutambua hatari waliyo nayo kutoka katika nguvu za mjaribu. Anguko la Daudi, ambaye aliheshimiwa sana na Bwana, limeamsha ndani yao hali ya kutokujitegemea wao wenyewe. Wameona kwamba ni Mungu peke yake ndiye anayeweza kuwalinda kwa nguvu zake kupitia imani. Wakijua kwamba ndani Yake ndimo

nguvu na usalama wao unapopatikana, wameogopa kuchukua hatua ya kwanza wakiwa upande wa Shetani.

Hata kabla ya tamko kutoka mbinguni halijatolewa dhidi ya Daudi alianza kuvuna matunda ya uasi. Hakuweza kupata pumziko. Maumivu ya roho aliyoweza kuvumilia yanaonekana katika kitabu cha Zaburi sura ya thelasini na mbili, anasema:

“Heri aliyesamehewa dhambi, Na kusitiriwa makosa yake. Heri Bwana asiyemhesabia upotovu. Ambaye rohoni mwake hamna hila.

Niliponyamaza mifupa yangu ilichakaa Kwa kuugua kwangu mchana kutwa. Kwa maana mchana na usiku Mkono wako Ulinilemea. Jasho langu likakauka hata nikawa kama nchi kavu wakati wa kaskazi.” Zaburi 32:1-4.

Na katika sura ya hamsini na moja ya zaburi ni maelezo ya toba ya Daudi, wakati ujumbe wa karipio ulipomuijia kutoka kwa Mungu:

“Ee Mungu unirehemu, Sawasawa na fadhili zako. Kiasi cha wingi wa rehema zako

Uyafute makosa yangu. Unioshe kabisa na uovu wangu, Unitakase dhambi zangu

Maana nimejua mimi makosa yangu, Na dhambi yangu I mbele yangu daima….

Unisafishe kwa hisopo nami nitakuwa safi, unioshe nami nitakuwa mweupe.

Kuliko theluji. Unifanye kusikia furaha na shangwe, mifupa uliyoiponda ifurahi

Usitiri uso wako usitazame dhambi zangu; uzifute hatia zangu zote.

Ee Mungu uniumbie moyo safi, Uifanye upya roho iliyotulia ndani yangu.

Usinitenge na uso wako, wala Roho yako Mtakatifu usiniondolee.

Unirudishie furaha ya wokovu wako; unitegemeze kwa roho ya wepesi.

Nitawafundisha wakosaji njia zako, Na wenye dhambi watarejea kwako.

Ee Mungu, Mungu wa wokovu wangu, uniponye na damu za watu, Na ulimi wangu utaimba haki yako.” Zaburi 51:1-14.

Hivyo ukawa wimbo mtakatifu wa kuimbwa katika hadhara wakati wa kusanyiko la watu wake, katika ikulu – makuhani na waamuzi, wakuu na watu wa vita – na ambao wangekuwepo katika kizazi cha mwisho katika anguko lake, mfalme wa Israeli alisimulia dhambi yake, ungamo lake, na tumaini la kusamehewa kwake kutokana na rehema za Mungu. Badala ya kuendelea kutaka kuficha kosa lake alitamani kwamba wengine pia wapate fundisho kutokana na historia yake ya huzuni katika anguko lake.

Toba ya Daudi ilikuwa ya kweli. Hapakuwepo na juhudi za kulifanya kosa lake lisionekane kuwa kubwa na baya. Hapakuwepo na hali ya kutaka kukwepa hukumu zilizotolewa, iliyoonekana katika ombi lake. Lakini aliona ukubwa wa uasi wake dhidi ya Mungu; aliona uchafu wa nafsi yake; alijiona kuwa amekataliwa kwa sababu ya dhambi yake. Hakuomba kwa ajili ya msamaha tu, lakini kwa usafi wa moyo. Daudi katika huzuni zake hakutaka kukata tamaa na kuachana na mapambano. Katika ahadi za Mungu kwa wadhambi wanaotubu aliona ushahidi wa msamaha wake na kukubaliwa.

“Maana hupendezwi na dhabihu, au ningeitoa, Wewe huridhii sadaka ya kuteketezwa.

Dhabihu za Mungu ni roho iliyovunjika; moyo uliovunjika na kupondeka, Ee Mungu hautaudharau.” Zaburi 51:16,17.

Ingawa Daudi alianguka, Bwana alimuinua juu. Sasa alikuwa amekubaliana na Mungu kikamilifu na kwa wanadamu wenzake kabla ya anguko. Katika furaha ya kufunguliwa kwake aliimba: “Nalikujulisha dhambi yangu, Wala sikuuficha upotovu wangu. Nalisema nitayakiri maasi yangu kwa Bwana. Wewe ukanisamehe upotovu wa dhambi yangu. Kwa hiyo kila mtu mtauwa Akuombe wakati unapopatikana.

Hakika maji makuu yafurikapo, Hayatamfikia yeye.

Ndiwe sitara yangu, utanihifadhi na mateso.

Utanizungusha nyimbo za wokovu.”

Zaburi 32:5-7.

Wengi wamenung‘unika kwa kile wanachokiita kutokuwa na haki kwa Mungu kwa kumuacha Daudi, ambaye kosa lake lilikuwa kubwa, baada ya kumkataa Sauli kwa kile kinachoonekana kwao kuwa dhambi ndogo. Lakini Daudi alijinyenyekeza na akatubu dhambi yake, wakati Sauli alidharau maonyo na kuufanya moyo wake kuwa mgumu na kutokujuta.

Ukurasa katika historia ya Daudi ni wa muhimu sana kwa mdhambi anayetubu. Ni moja ya mifano mizuri iliyotolewa kwetu kuhusu vita na majaribu ya mwanadamu, na kuhusu toba ya kweli kwa Mungu na imani kwa Bwana wetu Yesu Kristo. Katika vizazi vyote umedhihirika kuwa ndicho chanzo cha kupata nguvu kwa nafsi ambazo, zikiwa zimeanguka dhambini, walikuwa wanahangaika wakiwa chini ya mzigo wa kosa lao. Maelfu wa watoto wa Mungu, ambao wameanguka dhambini, walipokuwa tayari kukata tamaa walikumbuka jinsi toba ya kweli ya Daudi ilivyokubaliwa na Mungu, bila kujali jinsi alivyoumia kwa sababu ya uasi wake; na wakawa na nguvu katika kutubu na kujaribu kutembea tena katika njia ya amri za Mungu.

Yeyote ambaye akiwa chini ya karipio la Mungu atajinyenyekeza nafsi kwa kutubu, kama alivyofanya Daudi, wanaweza kuwa na uhakika kwamba liko tumaini kwake. Yeyote

ambaye kwa imani atakubali ahadi za Mungu: “Azishike nguvu zangu, Afanye amani nami; Naam, atafanya amani nami.” Isaya 27:5. “Mtu mbaya na aache njia yake, na mtu asiye haki na aache mawazo yake; Na amrudie Bwana, Naye atamrehemu, Na arejee kwa Mungu wetu, naye atamsamehe kabisa.” Isaya 55:7.

Sura ya 72 – Uasi wa Absalomu

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 2 Samweli 13 hadi 19.

“Atamrudishi mara nne,” lilikuwa ni tamko la Daudi juu yake mwenyewe, alipokuwa anasikiliza mfano wa nabii Nathani; na kutokana na hukumu yake mwenyewe alitakiwa ahukumiwe kwayo. Watoto wanne katika watoto wake lazima waanguke, na kupotea kwa kila mmoja kulikuwa ni kwa sababu ya dhambi ya baba. Kosa la aibu la Amnoni, mzaliwa wa kwanza, liliruhusiwa na Daudi kupita bila kuadhibiwa na bila kukemewa. Sheria ilitamka kuwa mzinzi lazima auawe, na kosa lisilo la asili la Amnoni lilimfanya awe mkosaji mara mbili zaidi. Lakini Daudi, akiwa anashitakiwa na dhamiri yake kutokana na dhambi yake, alishindwa kumuadhibu mkosaji. Kwa miaka miwili Absalomu, aliyekuwa mlinzi wa dada aliyetendewa makosa, alificha lengo lake la kulipiza kisasi, lakini alikusudia kutekeleza kwa uhakika mwishoni. Wakati wa tafrija ya wana wa mfalme, Amnoni akiwa amelewa aliuawa kwa amri ya ndugu yake.

Hukumu mbili zilitolewa kwa Daudi. Ujumbe wa kutisha ulitumwa kwake, “Absalomu amewaua wana wote wa mfalme, wala hata mmoja wao hakusalia. Ndipo mfalme akainuka, akararua nguo zake, akalala chini; nao watumishi wake wote wakasimama karibu naye, wenye nguo zao zimeraruliwa.” Mtoto wa mfalme, wakirudi Yerusalemu huku wakiwa na tahadhari, walimueleza baba yao ukweli; Amnoni peke yake ndiye aliyeuawa; nao “wakapaza sauti zao wakalia; mfalme naye akalia, na watumishi wake wote, kilio kikubwa mno.”

Lakini Absalomu alikimbilia kwenda Talmai, kwa mfalme wa Geshuri, ambaye ni baba wa mama yake. Kama watoto wengine wa Daudi, Amnoni aliachwa na akawa na tabia ya kutojikana nafsi.alitafuta kuridhisha kila wazo lililokuwa ndani ya moyo wake, bila kujali matakwa ya Mungu. Bila kujali dhambi yake kubwa, Mungu alimvumilia kwa muda mrefu. Alikuwa amepewa nafasi ya kutubu kwa muda wa miaka miwili; lakini aliendelea kutenda dhambi, na angali akiwa na kosa lake, aliangushwa chini na kufa, ili kusubiri mahakama ya kutisha siku ya hukumu.

Daudi hakujali wajibu wake wa kumuadhibu Amnoni, na kwa sababu ya mfalme na baba (728) kutokuwa mwaminifu na kutokujuta kwa mtoto, Bwana aliruhusu matukio ya asili yachukue nafasi yake, na hakumzuia Absalomu. Wakati wazazi au watawala wanapoacha wajibu wao wa kuadhibu wakosaji, Mungu Mwenyewe atashughulikia tatizo hilo. Nguvu Zake zinazozuia mawakala wa uovu zitaondolewa, kiasi kwamba mfululizo wa matukuio utatokea ambayo yataadhibu dhambi kwa dhambi.

Matokeo mabaya yaliyosababishwa na kutokutenda haki kwa Daudi na kumzuia Amnoni katika tamaa zake hayakuisha, maana ilikuwa ndio mwanzo wa Absalomu kumkimbia baba yake. Baada ya kukimbilia Geshuri, Daudi, akiona kwamba kosa la mtoto wake lilihitaji adhabu, alimkatalia asirudi. Na hilo lilisababisha kuongeza badala ya

kupunguza uovu ambao mfalme naye alihusika. Absalomu, akiwa na nguvu, mwenye matarajio makubwa, na asikuwa na kanuni, alijondoa mwenyewe katika kuhudhuria kwenye shughuli za kifalme na akawa mkimbizi, na punde akajiweka katika hatari kubwa. Wakati wa mwisho wa miaka miwili Yoabu aliamua kufanya upatanisho kati ya baba na mtoto. Na akiwa na lengo lake hilo aliweza kusaidiwa na mwanamke wa Tekoa, aliyekuwa na hekima.

Akiwa ameagizwa na Yoabu, mwanamke alijitambulisha kwa Daudi kama mjane ambaye watoto wake wawili aliokuwa nao ndio waliokuwa faraja pekee kwake. Wakati wakigombana mmoja wao alimuua mwenzake, na sasa jamaa yote ya familia ilidai kwamba huyo aliyekuwa hai naye anapaswa kulipiziwa kisasi kwa damu. “Ndivyo,” alisema mama, “watakavyolizima kaa langu lililobaki, wasimwachie mume wangu jina wala masalio usoni pa nchi.” Hisia za mfalme ziliguswa kwa ombi hili, na akamhakikishia mwanamke kuwa mtoto wake atapewa ulinzi wa kifalme.

Baada ya kuondoka kwake alirudia ahadi za usalama wa kijana, mama alimuomba mfalme amvumilie, akisema kwamba alikuwa ameongoe kana kwamba ni mkosaji, kwamba hakutaka kurudi nyumbani baada ya kufukuzwa. “Kwa kuwa,” mama alisema, “hatuna budi kufa, nasi tu kama maji yaliyomwagika chini, yasiyoweza kuzoleka tena, wala Mungu haondoi maisha ila hufikiri shauri, kwamba yeye aliyefukuzwa asiwe mkimbizi kwake.” Maneno haya yenye mguso wa upendo wa Mungu kwa mwenye dhambi – yakitolewa kama yalivyotoka kwa Yoabu, askari katili – yanatoa ushahidi ya kwamba Waisraeli walikuwa wanajua ukweli kuhusu ukombozi. Mfalme, akijiona kuwa anahitaji (729) rehema za Mungu, hakuweza kukataa ombi hili. Yoabu alipewa amri, “Nenda ukamrudishe tena yule kijana Absalomu.”

Absalomu aliruhusiwa kurudi tena Yerusalemu, lakini asionekane katika viwanja vya ikulu wala asionane na baba yake. Daudi alianza kuona madhara ya uovu wa kutokujali kwake katika kuwaadhibu watoto wake; na akiwa anampenda mtoto huyu mwenye karama, aliona kuwa ni lazima, kama somo kwa Absalomu na kwa watu, kwamba chukizo la kosa kama lile liwe wazi. Absalomu aliishi miaka miwili akiwa nyumbani kwake, lakini akiwa amefukuzwa ikulu. Dada yake aliishi pamoja naye, na uwepo wake uliendelea kumkumbusha kosa lisilo na mfano alilotendewa.

Kwa mtazamo wa watu mtoto wa mfalme alikuwa ni shujaa badala ya mkosaji. Na akiwa ameungwa mkono na watu, alijiweka ili aweze kushawishi mioyo ya watu. Muonekano wake wa nje ulikuwa ni mzuri kwa waliomtazama. “Basi katika Israeli wote hapakuwa na mtu hata mmoja mwenye kusifiwa kwa uzuri wake kama huyo Absalomu; tangu nyayo za miguu yake hata utosi wa kichwa chake hapakuwa na ila kwake.” Haikuwa busara kwa mfalme kumuacha mtu mwenye tabia ya Absalomu – mwenye matarajio makubwa, mwenye nguvu na hisia – kumuacha ahangaike kwa miaka miwili akiwa

mwenye huzuni. Na kitendo cha Daudi cha kumruhusu arudi Yerusalemu, nab ado kumkataza asionekane kwake, kuliwafanya watu wamuonee huruma.

Akiwa na kumbukumbu ya uasi wake wa sheria ya Mungu, Daudi alionekana kupooza kimaadili; alidhoofika, wakati kabla ya dhambi yake alikuwa na nguvu na kuweza kufanya maamuzi sahihi. Mvuto wake kwa watu ulipungua. Na haya yote yalimpa nafasi nzuri mtoto wake asiyefuata kanuni.

Kwa kupitia mvuto wa Yoabu, Absalomu aliruhusiwa arudi kwa baba yake; ingawa kulikuwa na mapatano ya nje tu, aliendelea na mipango yake ya kutaka makuu. Sasa alipanga ziara ya kifalme, akiwa na magari na farasi, na watu hamsini kuwa pamoja naye. Wakati mfalme alipokuwa anahitaji kupata mapumziko, Absalomu aliwalaghai watu na akapata fadhila zao.

Mvuto wa Daudi wa kutokujali ulichukuliwa pia na wasaidizi wake; uzembe na kuchelewa vilitawala utawala wa haki. Kwa ujanja wa Absalomu alipata nafasi ya kutekeleza hali ya kutokuridhika kwake. Siku kwa siku mtu huyu mwenye akili aliweza kuonekana kwenye lango la mji, mahali ambako kundi la watu walikuwa tayari kutoa malalamiko yao. Absalomu alichangamana nao na kusikiliza matatizo yao, akielezea (730) kuwaonea huruma na kujuta kwa sababu ya matatizo yao yaliyosababishwa na udhaifu wa serikali. Wakiwa wamemsikiliza mtu wa Israeli, mtoto wa mfalme alijibu, “Tazama, maneno yako ni mema yenye haki; lakini hapana mtu aliyeagizwa na mfalme kusikiliza;” akaongeza, “Laiti mimi ningewekwa kuwa mwamuzi katika nchi hii, ili kila mtu mwenye neno au daawa aje kwangu, nimpatie haki yake! Tena ikawa hapo alipokaribia mtu yeyote kumsujudia, hunyosha mkono wake, na kumshika, na kumbusu.”

Wakiwa wamekubaliana na werevu wa mtoto wa mfalme wa kupenyeza maneno, kutokuridhishwa na serikali kulikuwa kwa haraka sana. Midomo ya watu wote ilitoa sifa kwa Absalomu. Kwa ujumla alitegemewa kuwa mrithi wa ufalme; watu walimtazama kwa kumsifia kuwa anafaa kushika nafasi hiyo ya juu, na kukawa na tamaa kubwa sana kwamba anapaswa akae katika kiti cha enzi. “Na hivyo Absalomu akawadanganya watu wa Israeli.” Bado mfalme alikuwa amepofushwa kwa sababu ya upendo kwa mtoto wake, na hakuwa na mashaka yoyote.

Msafara wa kifalme ambao Absalomu alikuwa ameupanga kuufanya, ulichukuliwa na Daudi kuwa ulikusudiwa kuleta heshima katika ikulu yake – kama hali ya kuonyesha furaha kwa sababu ya kupatana na mtoto wake. Akili za watu zikiwa zimeandaliwa kwa kile kitakachofuata, Absalomu alituma watu aliowachagua kwa siri katika makabila yote, ili kupanga njia za kuasi. Na sasa vazi la kujitoa katika mambo ya dini lilitumika ili kuficha mipango yake ya usaliti. Kiapo kilichofanywa muda mrefu wakati akiwa ukimbizini lazima kilipwe huko Hebroni. Absalomu alimwambia mfalme, “Tafadhali uniache niende nikaondoe nadhiri yangu, niliyomwekea Bwana huko Hebroni. Maana mimi mtumishi

wako naliweka nadhiri hapo nilipokuwa nikikaa Geshuri katika Shamu, nikasema, kama Bwana akinirudisha Yerusalemu kweli, ndipo nitamtumikia Bwana." Baba mwenye upendo, akiwa amefarijika kwa ushahidi wa kujitoa kwa mtoto wake katika mambo ya dini, alimruhusu huku akimpa baraka. Sasa njama ilikuwa imekomaa. Kitendo cha kinafiki cha Absalomu kilipangwa sio tu kumpofusha mfalme bali pia kuwafanya watu wamuamini, na hivyo kuwaongoza katika uasi dhidi ya mfalme ambaye alichaguliwa na Mungu.

Absalomu alianza safari kuelekea Hebroni, na alikwenda pamoja na "watu mia mbili walioalikwa wakatoka Yerusalemu pamoja na Absalomu, wakaenda katika ujinga wao wasijue neno lolote." Watu hawa walikwenda pamoja na Absalomu, hawakuweza kufikiri kwamba upendo wao kwa mtoto uliwaongoza kwenda kufanya uasi dhidi ya baba. Walipofika Hebroni, Absalomu alimuita Ahithofeli mara moja, mmoja wa washauri wakubwa wa Daudi, mtu mwenye hekima kubwa, ambaye mawazo yake yalionekana kuwa ya usalama na ya hekima kama ya mtu mwenye busara. Ahithofeli aliungana na wala njama, na kuunga kwake mkono kulionekana kana kwamba Absalomu atafanikiwa, akiwavuta watu wengi waliokuwa mashuhuri kutoka katika kila eneo la nchi. Wakati tarumbeta ya uasi ilipopigwa, wapelelezi wa mtoto wa mfalme walieneza habari katika nchi yote kwamba Absalomu ni mfalme, na watu wengi walikusanyika kwake.

Wakati huo huo tahadhari ilipelekwa huko Yerusalemu, kwa mfalme. Daudi alistushwa, akiona uasi ukitoka karibu na kiti chake cha enzi. Mtoto wake – mtoto aliyemprnda na kumtegemea – amekuwa akipanga kuchukua taji lake, na bila shaka kuchukua na uhai wake. Katika hatari yake kubwa Daudi aliondoa matatizo ambayo yalikuwa kwake mda mrefu, na akiwa na roho ya miaka yake ya awali alijiandaa kukutana na dharura hii ya hatari. Absalomu alikuwa akiongoza majeshi yake huko Hebroni. Umbali wa maili ishirini tu. Punde waasi wanaweza kufika kwenye lango la Yerusalemu.

Akiwa kwenye ikulu yake Daudi aliungalia mji wake mkuu – "kuinuka kwake ni mzuri sana, Ni furaha ya dunia yote,….Mji wa Mfalme mkuu." Zaburi 48:2. Aliingiwa na hofu akiwaza kwamba mauaji ya watu wengi sana yatafanyika. Je, aombe msaada kutoka kwa watu ambao ni watiifu katika kiti cha enzi, na kuweka msimamo wa kuushikilia mji wake mkuu? Je, auruhusu Yerusalemu kughubikwa na umwagaji damu? Alifanya maamuzi yake. Maafa ya vita hayakutakiwa kuangukia katika mji mteule. Aliondoka

Yerusalemu, na jaribu la uaminifu kwa watu wake, na kisha kuwapa nafasi ya kufanya maandamano kwa ajili ya kumuunga mkono. Katika janga kubwa hilo alikuwa na wajibu kwa Mungu na kwa watu wake ili kuendeleza mamlaka ambayo Mbingu zilimpa. Swala la vita aliliweka kwa Mungu.

Kwa unyenyekevu na huzuni Daudi alipita katika lango la Yerusalemu – akikiacha kiti chake cha enzi, kutoka ikulu yake, kutoka kwenye sanduku la Mungu, ili kukabili uasi wa mtoto wake aliyempenda. Watu walifuatia katika msafara mrefu huku wakiwa na huzuni,

kama msafara wa kwenda kwenye mazishi. Walinzi wa Daudi Wakerethi, na Wapelethi, na watu mia sita Wagiti kutoka Gathi, wakiongozwa na Itai, waliandamana na mfalme. Lakini Daudi, akiwa sio mbinafsi, asingekubali kwamba wageni hawa ambao walitaka kulindwa na Daudi wanapaswa kuhusika atika janga hilo. Ghafla alielezea kwamba wanapaswa kujitoa kama kafara kwa ajili yake. Kisha mfalme akamwambia Itai Mgiti, “Mbona wewe unakwenda pamoja nasi? Rudi, ukakae na mfalme; maana wewe u mgeni, tena u mtu uliyefukuzwa mahali pako mwenyewe. Kwa kuwa umekuja jana tu kwa nini nikusumbue leo, na kukuzungusha huko na huko pamoja nasi nami hapa naenda niwezapo kwenda? Rudi wewe, ukawarudishe na ndugu zako; rehema na kweli ziwe pamoja nawe.”

Itai alijibu, “Kama aishivyo Bwana , na bwana wangu mfalme aishivyo, hakika yake kila mahali atakapokuwako mfalme, bwana wangu, ikiwa ni kwa kufa au ikiwa ni kwa kuishi, ndipo atakapokuwako na mtumwa wako.” Watu hawa walikuwa waongofu kutoka upaganini na kuwa waabudu wa Yehova, na sasa walidhihirisha uaminifu wao kwa Mungu wao na kwa mfalme wao. Daudi, akiwa na furaha moyoni, alikubaliana na kujitoa kwao katika hali yake ya kuzama, na wote walipita kwenye kijito cha Kidroni kuelekea jangwani.

Kisha msafara ukasimama. Kundi la watu walikuwa wamevaa kitakatifu lilikuwa linawakaribia. “Na tazama, Sadoki naye akaja, na Walawi wote pamoja naye, huku wakilichukua sanduku la agano la Mungu.” Wafuasi wa Daudi walichukulia kuwa kuna tukio takatifu litakalofuatia. Uwepo wa ishara ya utakatifu kwao ilikuwa ni ahadi ya ukombozi na hatimaye ushindi wao. Ingewatia moyo watu na kuandamana kwenda kwa mfalme. Kukosekana kwa sanduku la Mungu huko Yerusalemu kungeleta hofu kwa wafuasi wa Absalomu. Alipoliona sanduku moyo wa Daudi ulijaa furaha na tumaini. Lakini ghafla akawa na mawazo mengine.

Akiwa kama kiongozi mteule wa urithi wa Mungu alikuwa na wajibu mkubwa. Hakutakiwa awe na matakwa yake mwenyewe, bali utukufu wa Mungu na mafanikio ya watu wake, vilipaswa vijaze akili za mfalme wa Israeli. Mungu, aliyekuwa katikati ya makerubi, alisema kuhusu Yerusalemu, “Hapo ndipo mahali pangu pa raha milele.” (Zaburi 132:14); na bila mamlaka ya mbingu sio kuhani wala mfalme aliyekuwa na haki ya kuondoa hapo ishara ya uwepo Wake. Daudi alijua kwamba moyo wake na maisha yake lazima yawe sawasawa na amri za mbinguni, vinginevyo sanduku litasababisha maangamizi badala ya mafanikio. Dhambi yake kubwa bado ilikuwa mbele yake. Alitambua hukumu za Mungu kutokana na njama hizo. Upanga ambao usingeondolewa nyumbani kwake ulifunuliwa. Hakujua matokeo ya vita yatakuwaje. Hakutakiwa kuondoa sheria takatifu kutoka kwenye mji mkuu ambao ulikuwa na nia ya Utawala wa Serikali yao iliyokuwa chini ya mbingu, ambayo ilikuwa ndiyo kanuni ya utawala na msingi wa mafanikio yake.

Alimuamuru Sadoki, “Rudisha sanduku la Mungu mjini; nikipata kibali machoni pa Bwana atanirudisha, na kunionyesha tena sanduku hili, na maskani yake; lakini akisema

hivi, Mimi si radhi nawe kabisa; basi mimi hapa, na anitendee kama aonavyo kuwa vyema."

Daudi akaongeza, "Wewe si muonaji?" – mtu aliyeteuliwa na Mungu ili kuwapa maagizo watu. "Rudini mjini kwa amani, na wana wenu wawili pamoja nanyi, Ahimaasi, mwana wako, na Yonathani mwana wa Abiathari. Angalia mimi nitangoja penye vivuko vya jangwani, hata litakaponifikilia neno la kunipasha habari kutoka kwenu." Wakiwa mjini makuhani wanaweza kufanya huduma nzuri kwa kujua mienendo na malengo ya waasi, na kuyafikishwa kwa mfalme kwa siri kupitia watoto wao. Ahimaasi na Yonathani.

Wakati makuhani wanarudi kuelekea Yerusalemu kulikuwa na kivuli kikubwa kilichowaangukia kundi lilokuwa linaondoka. Mfalme wao akiwa ni mkimbizi, wao wenyewe wakiwa nje, wakiwa wamekataliwa hata na sanduku la Mungu – siku za usoni zilionekana kutiwa giza na hofu isiyoelezeka. "Daudi akapanda akishika njia ya kuuelekea mlima wa Mizeituni, akilia alipokuwa akipanda; naye alikuwa amefunika kichwa chake, akaenda hana viatu; na watu wote waliokuwa pamoja naye wakajifunika vichwa vyao, kila mmoja wao, wakapanda juu, wakilia walipopanda. Mtu mmoja akamwambia Daudi ya kwamba, Ahithofeli yu katika hao waliopatana na Absalomu."

Daudi alilazimishwa tena kutambua janga lililokuwa mbele yake ambalo ni matokeo ya dhambi yake. Kuharibika kwa Ahithofeli, aliyekuwa kiongozi mzuri na mwenye uwezo katika siasa, kulitokana na kulipiza kisasi kwa sababu ya kuvunjiwa heshima katika familia kwa sababu ya kosa alilotendewa Bethsheba, ambaye alikuwa ni mjuu wake.

"Daudi akasema, Ee Bwana, nakusihi uligeuze shauri la Ahithofeli liwe batili." Akiwa amefika kileleni mwa mlima, mfalme alisujudu na kuomba, akiuweka mzigo wa nafsi yake juu ya Mungu na kwa unyenyekevu akisihi kupata rehema za mbinguni. Ombi lake lilionekana kujibiwa mara moja. Hushai, Mwarki, mshauri mwenye uwezo na hekima, ambaye alijionyesha kuwa rafiki mwaminifu wa Daudi, sasa alikuja kwake mavazi yake yakiwa yameraruliwa na mavumbi kichwani mwake, ili kumtakia bahati nzuri mfalme aliyekuwa mkimbizi. Daudi aliona, kama kwa mwangaza wa mbinguni, kwamba mtu huyu, akiwa ni mwaminifu na moyo mwema, ndiye aliyetakiwa kutumika katika matakwa ya mfalme kwenye baraza la mji mkuu. Akiwa ameombwa na Daudi Hushai alirudi Yerusalemu ili akamtumikie Absalomu na kuyavunja mashauri mabaya ya Ahithofeli.

Katika mwangaza huu ndani ya giza, mfalme na watu wake walishika njia kuelekea mtelemko wa upande wa mashariki kwenye mlima wa Mizeituni, kupitia njia iliyokuwa na miamba, katika mitelemko mikali, na kwenye njia za mawe, kuelekea Yordani. "Basi, mfalme Daudi alipofika Bahurimu, tazama, kulitoka huko mtu wa jamaa ya Sauli, jina lake akiitwa Shimei, mwana wa Gera; alitoka, akalaani alipokuwa akienda. Tena akamtupia Daudi mawe, na watumishi wote wa mfalme Daudi; na watu wote na mashujaa wote waliokuwako mkono wake wa kuume na mkono wake wa kushoto. Na Shimei alipolaani

alisema hivi, Nenda zako! Nenda zako! Ewe mtu wa damu, Ewe mtu usiyefaa! Bwana amerudisha juu yako damu yote ya nyumba ya Sauli ambaye umetawala badala yake; naye Bwana ametia ufalme katika mkono wa Absalomu mwanao; kisha, angalia, wewe umetwaliwa katika uovu wako mwenyewe, kwa sababu umekuwa mtu wa damu."

Wakati wa mafanikio ya Daudi Shimei hakuonyesha kwa neno au kitendo kwamba hakuwa mtiifu kwake. Lakini wakati wa matatizo ya mfalme Mbenyamini huyu alifunua tabia yake halisi. Alikuwa akimheshimu Daudi alipokuwa kwenye kiti cha enzi, lakini alimlaani wakati wa fedheha yake. Akiwa mbinafsi, aliwaangalia na wengine na kuwafananisha na tabia yake mwenyewe, na, akiwa amevuviwa na Shetani, alionyesha chuki yake kwa mtu ambaye Mungu alimuonyesha kuwa ametenda mabaya. Roho inayomuongoza mtu na kumshinda, katika kumkosoa au kumletea shida ambaye yuko kwenye matatizo, ni roho ya Shetani.

Mashitaka ya Shimei dhidi ya Daudi yalikuwa si sahihi – yasiyo na msingi na yenye nia ya kuumiza na kuharibu heshima ya mtu. Daudi hakuwa na kosa lolote dhidi ya Sauli au nyumba yake. Wakati Sauli alipokuwa na nguvu kwenye madaraka yake, Daudi angeweza kumuua, lakini alikata tu upindo wa vazi lake, na alijidharau yeye mwenyewe kawa kuonyesha kukosa heshima hata kwa masihi wa Bwana.

Kuhusu utakatifu wa Daudi katika maisha ya watu, kuna ushahidi wa kutosha uliotolewa, hata wakati yeye mwenyewe alipokuwa akiwindwa kama mnyama wa porini. Siku moja wakati amejificha kwenye pango la Adulamu, mawazo yake yakielekea kukumbuka uhuru aliokuwa nao na kutokusumbuliwa wakati wa ujana wake, mkimbizi alisema, "Laiti mtu angeninywesha maji ya kisima cha Bethlehemu, kilicho karibu na lango!" 2 Samweli 23:13-17. Wakati huo Bethlehemu ilikuwa mikononi mwa Wafilisti; lakini mashujaa watatu kutoka kwa watu wa Daudi waliingia na kuwavunja walinzi, na kuleta maji ya Bethlehemu kwa bwana wao. Daudi hakuweza kuyanywa. "Hasha, na iwe mbali nami," akapaza sauti; "je! Si damu hii ya watu hao waliohatarisha nafsi zao?" na kwa kicho akayamwaga maji kama ishara ya sadaka kwa Mungu. Daudi alikuwa mtu wa vita, sehemu kubwa ya maisha yake ilitumika katika mapambano; lakini kwa wote waliopitia hali hiyo, ni wachache sana ambao hawakudhurika kutokana na ugumu wake, mivuto ya kuhafifisha maadili kama ilivyokuwa kwa Daudi.

Mpwa wa Daudi aliyeitwa Abishai, mmoja wa viongozi wake waliokuwa na busara, hakuweza kuvumilia kumsikiliza Shimei kwa maneno yake ya kutukana. "Mbona," alisema, "mbwa mfu huyu amlaani mfalme bwana wangu? Na nivuke, nakusihi, nikaondoe kichwa chake." Lakini mfalme alimzuia. "Angalia," alisema, "huyu mwanangu….anautafuta uhai wangu, si zaidi Mbenyamini huyu sasa? Mwacheni alaani, kwa sababu Bwana ndiye aliyemwagiza. Labda Bwana atayaangalia mabaya yaliyonipata, naye Bwana atanipa mema kwa sababu ya kunilaani kwake leo."

Uchungu wa kutambua na fedheha za kweli zilimwelekea Daudi. Wakati uaminifu wake ulipobadilishwa na kuwa bahati mbaya kwa ghafla, haikuwa kitu kisichoweza kuelezeka kwa mfalme. Mara kwa mara amekuwa akikutana na saa kama hii. Alishangaa jinsi Mungu alivyoichukulia dhambi yake kwa mda mrefu, na akachelewesha kile alichostahili. Na sasa akiwa na haraka na huzuni huku akikimbia, akiwa hana viatu, vazi lake la kifalme likiwa limebadilishwa na kuvaa magunia, maombolezo ya wafuasi wake yakileta mwang‘wi kwenye mlima, aliufikiria mji wake mkuu alioupenda – mahalia ambapo ndipo alipofanyia dhambi yake – na alipokumbuka wema na uvumilivu wa Mungu, hakukosa kuwa na tumaini. Aliona kwamba Bwana bado atamtendea kwa rehema.

Mara nyingi mkosaji amejiondolea hatia ya dhambi yake kwa kuelekeza katika anguko la Daudi, lakini ni wachache kiasi gani ambao wanaonyesha majuto na unyenyekevu kama wa Daudi. Ni wachache kiasi gani wanaweza kustahimili karipio na kupokea walichostahili kwa uvumivu na moyo wa kuvumilia maumivu kama alivyofanya Daudi. Aliungama dhambi yake, na kwa miaka mingi alitafuta kufanya wajibu wake kama mtumishi mwaminifu wa Mungu; alifanya kazi ya kujenga ufalme wake, na chini ya utawala wake ulipata nguvu na mafanikio ambayo yalikuwa hayajapatikana hapo kabla. Alikusanya vifaa vingi na vya thamani kwa ajili ya ujenzi wa nyumba ya Mungu, na sasa je, kazi yake katika maisha ingefutiliwa mbali?

Lazima matokeo miaka ya kusumbuka na kuhangaika, kazi ya watu wenye akili na kujitoa kwa watu wakuu, vielekezwe mikononi mwa mtoto muasi na mlanjama, ambaye hakujali kumheshimu Mungu wala mafanikio ya Israeli? Ni jinsi gani isingeonekana kuwa jambo sahihi kwa Daudi kumnung‘unikia Mungu wakati wa matatizo haya makubwa! Lakini aliona kutokana na dhambi yake kuwa ndio sababu ya matatizo yake. Maneno ya nabii Mika yanatoa maelezo ya roho iliyokuwa imejaa ndani ya moyo wa Daudi. “Nikaapo gizani, Bwana atakuwa nuru kwangu. Nitaivumilia ghadhabu ya Bwana, kwa kuwa nimemwasi; hata atakaponitetea teto langu, na kunifanyia hukumu.” Mika 7:8,9. Bwana hakumuacha Daudi. Sura hii katika uzoefu wake, wakati, akiwa chini ya kosa kubwa na kutukanwa, alijionyesha kuwa mnyenyekevu, asiye mbinafsi, mwema, mtu wa kujitao, ndio zilikuwa sifa zake kuu katika uzoefu wake wote. Kamwe hakuna wakati ambao mtawala wa Israeli aliwahi kuwa mwaminifu mbele za mbingu kuliko wakati wa saa hii ya kufedheheshwa kwake kwa nje.

Kama Mungu angemruhusu Daudi kuendelea mbele bila kumkemea kuhusu dhambi, na wakati alipoasi amri za mbinguni, na akawa na amani na mafanikio katika kiti chake cha enzi, watu wasio waaminifu wangepata sababu ya kuelekeza kwenye historia ya Daudi kama dharau katika dini ya Biblia. Lakini katika uzoefu ambao Mungu alimfanya Daudi aupitie, Bwana anaonyesha kwamba Hawezi kuvumilia wala kutokujali dhambi. Na historia ya Daudi inatuwezesha kuona miisho ambayo Mungu anaonyesha katika kushughulikia dhambi; inatuwezesha kufuatilia, hata katika hukumu tusizozijua, jinsi

malengo yake yanavyofanya kazi katika rehema na huruma. Alimfanya Daudi apite chini ya fimbo, lakini hakumuangamiza; tanuru husafisha, na sio kuangamiza. Bwana anasema, “Wakizihalifu amri zangu, wasiyashike maagizo yangu, Basi nitawarudi makosa yao kwa fimbo, Na uovu wao kwa mapigo. Lakini fadhili zangu sitamwondolea yeye, wala sitafanya uaminifu wangu kuwa uongo.” Zaburi 89:31-33.

Punde Daudi alipoondoka Yerusalemu, Absalomu na jeshi lake waliingia, na bila shida wakamiliki ngome za Israeli. Hushai alikuwa miongoni mwa watu wa kwanza kumsalimia mfalme mpya, na mtotowa mfalme alishangazwa na kufurahishwa na kufikiwa na rafiki na mshauri wa zamani wa baba yake. Absalomu alikuwa na ujasiri wa mafanikio. Hadi hapo mpango wake ulifanikiwa, na akawa na nia ya kueneza kiti chake cha enzi na kupata kuaminiwa na taifa, alimkaribisha Hushai kwenye viwanja vya ikulu yake.

Sasa Absalomu alikuwa amezungukwa na jeshi kubwa, lakini lilikuwa limejaa watu ambao hawakuwa na ujuzi wa vita. Maana walikuwa bado hawajapigana vita. Ahithofeli alijua vizuri kwamba hali ya Daudi ilikuwa mbali sana na kukosa matumaini. Sehemu kubwa ya watu wa taifa bado walikuwa waaminifu kwa mfalme wao, na jeshi lake lilikuwa na viongozi wa jeshi wenye uwezo na uzoefu. Ahithofeli alijua kwamba baada ya mapokezi ya kwanza ya kumkubali mfalme mpya, kungetokea upinzani. Kama uasi utashindwa, Absalomu akiweza kupatanishwa na baba yake; ndipo Ahithofeli akiwa kama mshauri wake mkuu, atakuwa ndiye mkosaji mkuu wa uasi; na angepata adhabu kali zaidi. Ili kumzui Absalomu asimfuatilie hatua zake, Ahithofeli alimshauri ili afanye kitendo ambacho katika macho ya taifa lote pasingekuwepo na uwezekano wa upatanisho.

Akitumia werevu na ujanja mtu huyu wa ikulu asiyetawaliwa na kanuni alimtaka Absalomu kufanya kosa la kuzini na ndugu yake asiyeweza kumuoa na kuongeza kosa katika kosa la uasi. Mbele ya Israeli alitakiwa achukue mmoja wa masuria wa baba yake, kwa mujibu wa desturi za mataifa ya mashariki, na hivyo kujionyesha kwamba amefanikiwa kukalia kiti cha enzi cha baba yake. Hivyo maneno ya nabii kwa Daudi yakatimia, “Angalia, nitakuondoshea uovu katika nyumba yako, nami nitawatwaa wake zako mbele ya macho yako, na kumpa jirani yako, naye atalala na wake zako mbele ya jua hili. Maana wewulifanya jambo lile kwa siri; bali mimi nitalifanya jambo hili mbele ya Israeli wote, na mbele ya jua.” 2 Samweli 12:11,12. Sio kwamba Mungu ndiye aliyesababisha vitendo hivi viovu, lakini kwa sababu ya dhambi ya Daudi, Mungu hakuweka nguvu Zake ili kuzuia hayo.

Ahithofeli alikuwa anachukuliwa kuwa na hekima kubwa, lakini aliachwa bila kuwa na kitu katika mwangaza kutoka kwa Mungu. “Kumcha Bwana ni chanzo cha hekima” (Mithali 9:10); na hili, Ahithofeli hakuwa nalo, kama sivyo asingeweza kufikiria kupata mafanikio ya uhaini kwa kufanya tendo la uzinzi kama wa namna ile. Watu wenye mioyo michafu hupanga maovu, kana kwamba hakuna aliye na Majaliwa ya kubadilisha mipango yao; lakini, “Yeye aketiye mbinguni anacheka, Bwana anawafanyia dhihaka.” Zaburi 2:4.

Bwana anasema, “Hawakukubali mashauri yangu, wakayadharau maonyo yangu yote. Kwa hiyo watakula matunda ya njia yao. Watashiba mashauri yao wenyewe. Maana kurudi nyuma kwao wajinga kutawaua, na kufanikiwa kwao wapumbavu kutawaangamiza.” Mithali 1:30-32.

Baada ya kufanikiwa katika mpango wake wa kupata usalama wake mwenyewe, Ahithofeli alimwambia Absalomu kuwepo na umuhimu wa kufanya kitendo mara moja dhidi ya Daudi. “Niache nichague watu kumi na mbili elfu,” alisema, “nami nitaondoka na kumfuata Daudi usiku huu; nami nitamshambulia wakati atakapokuwa amechoka, na mikono yake imekuwa dhaifu, nami nitamtia hofu; na watu wote walio pamoj naye watakimbia, nami nitampiga mfalme peke yake, na hao watu wote nitawarejeza kwako.” Mpango huo ulikubaliwa na washauri wa mfalme. Kama ungefuatwa, hakika Daudi angeuawa, isipokuwa tu kama Bwana angeingilia kati ili kumuokoa. Lakini hekima iliyokuwa juu zaidi ya ile ya Ahithofeli ilikuwa ikiongoza matukio.

“Bwana alikuwa amekusudia kulivunja shauri jema la Ahithofeli, ili Bwana alete mabaya juu ya Absalomu.”

Hushai hakuwa ameitwa kwenda kwenye baraza, na asingeweza kuvamia tu bila kuitwa, ili kusije kukawepo na mashaka kuwa alikuwa mpelelezi; lakini baada ya kutawanyika kwa mkutano, Absalomu, ambaye alikuwa akijali sana maamuzi ya mshauri wa baba yake, alimpa ili atende sawa sawa na ushauri wa Ahithofeli. Hushai aliona kwamba kama mpango uliopendekezwa utafuatwa, Daudi angeshindwa. Naye akasema, “Hushai akamwambia Absalomu, Shauri hili alilolitoa Ahithofeli si jema wakati huu. Hushai akafululiza kusema, Wamjua baba yako na watu wake, ya kuwa ni watu mashujaa hawa, nao wana uchungu katika mioyo yao, kama dubu aliyenyang`anywa watoto wake nyikani, tena baba yako ni mtu wa vita, hatalala pamoja na watu wake. Angalia, amefichwa sasa katika shimo, au penginepo;” alisema kwamba, kama majeshi ya Absalomu yatamfukuza Daudi, hawatamkamata mfalme; na kama watalipiziwa kisasi, watadhurika na kumdhuru Absalomu zaidi.

“Maana,” alsema, “Israeli wote wanajua ya kuwa baba yako ni shujaa, na ya kuwa watu wale walio pamoja naye ni mashujaa.” Akashuri mpango wa kibinfsi uliovutia zaidi, ukiwa na lengo la kuonyesha nguvu: “Shauri langu ni hili, Waisraeli wote toka Dani mpaka Beer-sheba wakusanyike kwako, kama mchanga wa bahari kwa wingi; na wewe uende vitani mwenyewe. Hivyo tutamfikia mahali popote atakapoonekana, na kumwangukia kama vile umande uangukavyo juu ya nchi; wala hatutaacha hata mmoja wao, yeye na watu wote walio pamoja naye. Tena, ikiwa amejitia katika mji uwao wote, basi Israeli wote wataleta kamba, na kuundea mji ule, nasi tutaukokota mpaka mtoni, wala halitaonekana huko hata jiwe dogo moja la mawe yake.

"Naye Absalomu na watu wote wa Israeli wakasema, Shauri la Hushai, Mwarki, ni jema kuliko shauri la Ahithofeli." Lakini alikuwepo mmoja ambaye hakudanganyika – mmoja ambaye aliona wazi kosa la kubwa la Absalomu. Ahithofeli alijua kwamba mipango ya waasi isingeshinda. Na alijua kwamba lolote litakalokuwa janga la mtoto wa mfalme, hakukuwa na tumaini kwa mshauri ambaye alichochea makosa yake makubwa. Ahithofeli alimtia moyo Absalomu katika uasi; alimshauri ili afanye uovu mkubwa uliokuwa chukizo, kwa kutokumheshimu baba yake; alitoa ushauri wa kumuua Daudi na kupanga utekelezaji wake; aliondoa kabisa uwezekano wa mwisho wa kufanya mapatano na mfalme; na sasa mpango mwingine ulipendelewa, hata na Absalomu.

Akiwa mwenye wivu, hasira, na kukata tamaa, Ahithofeli "akaenda nyumbani kwake, mjini mwake, akaitengeneza nyumba yake, akajinyonga, akafa." Hayo yakawa matokeo ya hekima ya mtu, ambaye, katika kutenda kwake kote, hakumfanya Mungu kuwa mshauri wake. Shetani huwadanganywa watu kwa kuwapa ahadi za kujisifu na kujidanganya, lakini mwishoni itaonekana katika kila nafsi, kwamba, "mshahara wa dhambi ni mauti." Warumi 6:23.

Hushai, akiwa hana uhakika kwamba ushauri wake utafanyiwa kazi na mfalme asiye mwaminifu kwa kutii wengine, hakupoteza wakati kwa kumpa tahadhari Daudi ili akimbie ng'ambo ya Yordani bila kuchelewa. Kwa makuhani, ambao walipaswa kupeleka ujumbe kwa kuwatuma watoto wao, Hushai alituma ujumbe: "Ahithofeli amempa Absalomu na wazee wa Israeli mashauri kadha wa kadha; na mimi nimetoa mashauri kadha wa kadha. Basi sasa….usilale usiku huu karibu na vivuko vya jangwani; bali usikose kuvuka; asije akamezwa mfalme, na watu wote walio pamoja naye."

Vijana walitahadharishwa na wakakimbia, hata hivyo walifanikiwa katika kufanya kazi yao ya hatari. Daudi, alitumia kwa matatizo na huzuni siku ya kwanza ya kukimbia kwake, alipokea ujumbe kwamba anapaswa kuvuka Yordani usiku ule, maana mtoto wake alikuwa anatafuta uhai wake.

Mfalme na baba alijisikiaje, akiwa ametendewa kwa ukatili, katika hatari kubwa hii? "Mtu aliye shujaa," mtu wa vita, mfalme, ambaye neno lake lilikuwa ni sheria, akiwa amesalitiwa na mtoto wake ambaye alimpenda na kumpa mahitaji na aliyemtegemea bila kutumia hekima, akiwa amekosewa na kufukuzwa kwa sababu ya kuungana naye kwa muungano imara wa heshima – ni kwa maneno gani ambayo Daudi aliyatoa kwa jinsi alivyokuwa anajisikia nafsi yake? Wakati wa saa ya giza na jaribu moyo wa Daudi ulikuwa kwa Mungu, naye akaimba:

"Bwana watesi wangu wamezidi kuwa wengi, ni wengi wanaonishambulia,

Ni wengi wanaoiambia nafsi yangu, Hana wokovu huyu kwa Mungu.

Na wewe Bwana, U ngao yangu pande zote, utukufu wangu na mwinua kichwa changu

Kwa sauti yangu namwita Bwana,

Naye aniitikia toka mlima wake mtakatifu.

Nalijilaza nikalala usingizi, nikaamka,

Kwa kuwa Bwana atanitegemeza.

Sitayaogopa makumi elfu ya watu,

Waliojipanga juu yangu pande zote…..

Wokovu una Bwana; Baraka yako na iwe juu ya watu wako. Zaburi 3:1-8.

Daudi na kundi lake – wapiganaji na watawala, wazee na vijana, wanawake na watoto – wakati wa giza la usiku walivuka kina cha mto uliokuwa unatiririsha maji kwa kasi. “Na kulipopambazuka hakukubaki mmojawapo wao asiyevuka Yordani.”

Daudi na jeshi lake wakafika Mahanaimu, ambapo palikuwa ni makao makuu ya Ishboshethi. Mji huu ulikuwa na ngome imara, ukiwa umezungukwa na milima ambayo ilikuwa mizuri kwa kurudi nyuma na kujiandaa wakati wa vita. Nchi ilikuwa imejaliwa vizuri, na watu walikuwa wema kwa Daudi. Hapa wengi wakaungana naye, wakati makabila ya watu matajiri walileta zawadi nyingi, na vitu vingine kwa ajili ya mahitaji. Ushauri wa Hushai ulileta mafanikio yaliyokusudiwa, ukimpa Daudi nafasi ya kukimbia; lakini mtoto wa mfalme asiye na kiasi na mwenye kutenda haraka bila kufikiri hakuendelea kuzuiliwa, punde akajipanga kwa ajili ya kumfukuza baba yake. “Naye Absalomu kavuka Yordani, yeye na watu wote wa Israeli pamoja naye.” Absalomu alimuweka Amasa, aliyekuwa mtoto wa dada yake na Daudi, ili awe amiri jeshi mkuu wa majeshi yake. Jeshi lake lilikuwa kubwa, lakini halikuwa na nidhamu na halikufaa kupambana na askari wa baba yake waliokuwa na mafunzo mazuri.

Daudi aliligawa jeshi lake katika vikosi vitatu vikiwa chini ya amiri jeshi Yoabu, Abishai, na Itai Mgiti. Lilikuwa lengo lake kwamba aongoze majeshi kwenye uwanja wa mapambano; lakini maofisa wa jeshi, washauri, pamoja na watu walikuwa kinyume chake. “Wewe usitoke nje; kwa maana tukikimbia, hawatatuona sisi kuwa kitu; lakini wewe u thamani kuliko watu elfu kumi katika sisi; kwa hiyo sasa ni afadhali ukae tayari kutusaidia toka mjini. Mfalme akawaambia, yaliyo mema machoni penu ndiyo nitakayofanya.” 2 Samweli 18:3,4.

Mistari mirefu ya jeshi lote la waasi liliweza kuonekana kutokea kwenye kuta za mji. Mdokozi alikuwa amefuatiwa na jeshi kubwa, ukilinganisha na jeshi la Daudi jinsi lilivyoonekana. Lakini mfalme alipoangalia majeshi ya wapinzani, wazo alilokuwa nalo halikuwa kuhusu ufalme, wala maisha yake, ambalo lilitegemea mshahara wa vita. Moyo wa baba ulikuwa umejaa upendo na huruma kwa mtoto wake muasi. Wakati jeshi likiwa limejipanga kutoka kwenye lango la mji Daudi aliwatia moyo askari wake waaminifu,

akiwataka waende huku wakimtegemea Mungu wa Israeli kwamba atawapa ushindi. Lakini hata hapa hakusita kuonyesha upendo wake kwa Absalomu. Wakati Yoabu akiongoza kikosi cha kwanza, akipita kwa mfalme wake, mshindi wa vita mamia aliinamisha kichwa chake ili asikie ujumbe wa mwisho wa mfalme, kwa sauti kama ya kutetemeka alisema, “Mtendeeni yule kijana, Absalomu, kwa upole kwa ajili yangu.” Na Abishai na Itai wakapewa ujumbe huo huo – Mtendeeni yule kijana, Absalomu, kwa upole kwa ajili yangu.” Lakini ombi la mfalme, likionekana kumaanisha kwamba Absalomu alikuwa mpendwa kwake kuliko ufalme wake, mpendwa hata zaidi ya umuhimu wa uaminifu katika kiti chake cha enzi, liliongeza hasira kwa askari dhidi ya mtoto asiye na maadili ya asili.

Uwanja wa vita ulikuwa karibu na Yordani, ambapo idadi kubwa ya jeshi la Absalomu halikuweza kumsaidia. Wakiwa kwenye msitu mnene wanajeshi hawa wasio na nidhamu walichanganyikiwa na hawakuweza kutawaliwa. “Watu wa Israeli wakapigwa huko mbele ya watumishi wa Daudi, kukawa na maangamizo makuu huko siku ile, ya watu ishirini elfu.” Absalomu alipoona kwamba siku hiyo ameipoteza, alianza kukimbia, wakati kichwa chake kiliponaswa na matawi ya miti mikubwa, na nyumbu wake akiwa chini yake, akaachwa akiwa hana msaada huku akining`inia, na kuwa mawindo ya adui zake. Akiwa kwenye hali hii alikutwa na askari, ambaye, akihofia kutokumfurahisha mfalme, aliaamua kumuacha Absalomu, lakini alitoa taarifa kwa Yoabu kwa kile alichokiona.

Yoabu hakusita kwa sababu ya hofu. Alikuwa ni rafiki wa Absalomu, akiwa amefanikiwa kuwapatanisha mara mbili yeye na Daudi, na kujitoa huku kulisalitiwa. Lakini kwa sababu ya mafanikio aliyoyapata kupitia upatanishi wa Yoabu, muasi huyu, akiwa kwenye shida kubwa, yote hayo yasingetokea. Sasa ilikuwa ni juu ya uamuzi wa Yoabu kwa pigo moja kumuangamiza muanzilishi wa uasi katika Israeli. Ahithofeli alikuwa amejiua kwa mkono wake mwenyewe. Mtoto wa mfalme, Absalomu, ambaye uzuri wake ulikuwa ni sifa kwa Isareli, alikuwa amekoma katika ujana wake huku akiwa na nguvu, maiti yake ikatupwa ndani ya shimo, na kufunikwa na lundo la mawe, kama ishara ya mwisho wa dharau na kuchoshwa. Wakati wa uhai wake Absalomu alikuwa amejiwekea mnara wa thamani kama kumbukumbu kwenye bonde la mfalme, lakini kumbukumbu pekee ambayo ilionyesha kaburi lake lilikuwa lundo hilo la mawe huko jangwani.

Kiongozi wa uasi akiwa ameuawa, Yoabu aliwaita jeshi lake kwa kupiga tarumbeta ili waache kulifukuza jeshi liliokuwa linakimbia, na mara moja wakatumwa wajumbe ili kupeleka habari kwa mfalme. Mlinzi wa kuta za mji, akiwa anaangalia mapambano kwenye uwanja wa vita, aliona mtu akiwa anakimbia huku akiwa peke yake. Punde akaja mtu wa pili. Yule wa kwanza alipokaribia, mlinzi alimwambia mfalme, ambaye alikuwa akisubiri kando kando ya lango, “Nionavyo mimi, kupiga mbio kwake yule wa kwanza ni kama kupiga mbio kwake Ahimaasi, mwana wa Sadoki. Naye mfalme akasema yeye ni

mtu mwema, anakuja na habari njema. Ahimaasi akainua sauti yake akamwambia mfalme, Amani, akainama mbele ya mfalme kifudifudi, akasema, Ahimidiwe Bwana, Mungu wako, aliyewatoa watu hao walioiinua mikono yao juu ya bwana wangu, mfalme." Mfalme akiwa na hamu ya kujua aliuliza, "Je, yule kijana Absalomu, Yu salama?" Ahimaasi alijibu kwa jibu la kukwepa kutoa ukweli.

Mjumbe wa pili alifika, akipaza sauti, "Nina habari kwa bwana wangu mfalme; kwa maana Bwana amekulipizia kisasi leo juu ya hao wote walioinuka kupigana nawe." Kutoka midomoni mwa mfalme likatoka swali lile tena, "Je, yule kijana Absalomu, Yu salama?" Akishindwa kuficha habari nzito, mjumbe alijibu, "Adui za bwana wangu mfalme, na wote wainukao ili kukudhuru, na wawe kama alivyo yule kijana." Ilitosha. Daudi hakuuliza tena zaidi, lakini akiwa ameinamisha kichwa chini "akapanda juu, akaingia kile chumba kilichokuwa juu ya lango, akalia; na katika kwenda kwake alisema hivi, Mwanangu Absalomu, Ee mwanangu! Mwanangu Absalomu! Laiti ningalikufa badala yako, Absalomu, mwanangu, mwanangu!"

Jeshi lililopata ushindi, likirudi kutoka uwanja wa mapambano, walipokaribia mji, walipiga kelele zao za ushindi huku zikitoa mwang'wi kutoka vilimani. Lakini walipoingia kwenye lango la mji kelele hazikusikika, bendera zao zilishushwa chini mikononi mwao, na wakatembea kana kwamba wameshindwa na sio kama washindi. Maana mfalme hakuwa akiwasubiri ili kuwapokea, lakini akiwa kwenye chumba juu ya lango kelele zake za kilio zilisikika, "Mwanangu Absalomu, Ee mwanangu! Mwanangu Absalomu! Laiti ningalikufa badala yako, Absalomu, mwanangu, mwanangu!" "Na kushinda kwao vitani siku ile, kukageuzwa kuwa maombolezo kwa watu wote; maana watu walisikia siku ile ya kwamba, mfalme amehuzunika kwa ajili ya mwanawe. Watu wakajificha siku ile, wakaingia mjini kama vile watu waonao fedheha wajifichavyo." Yoabu alijawa na hasira. Mungu alikuwa amewapa sababu ya ushindi na furaha; uasi mkuu ambao uliwahi kujulikana katika Israeli ulikuwa umeangushwa; na bado ushindi huu mkubwa uligeuzwa kumuombolezea mtu ambaye kosa lake limesababisha vifo vya maelfu ya watu wenye hekima.

Amiri jeshi akiwa na hasira aliondoka mbele ya mfalme, na kasema wazi wazi, "Wewe leo umefedhehesha nyuso za watumishi wako wote, waliokuokoa leo roho yako, na roho za wanao, na binti zako…..kwa kuwa unawapenda wakuchukiao na unawachukia wakupendao. Maana umetangaza leo ya kuwa wakuu wa watumishi wako si kitu kwako, maana leo nimetambua hivi, kama Absalomu angaliishi, na sisi sote tukafa leo, ingalikuwa vyema machoni pako. Basi sasa, ondoka, utoke nje, ukaseme na watumishi wako maneno ya kuwatuliza roho zao; maana mimi nakuapia kwa Bwana, usipotoka, hatabaki hata mtu mmoja pamoja nawe usiku huu; na mambo haya yatakuwa mabaya kwako kuliko mabaya yote yaliyokupata tokea ujana wako hata sasa." Lilikuwa karipio kali kwa mfalme aliyeumia moyo, Daudi hakukasirika kutokana na karipio hilo. Akiona kwamba mkuu

wake wa majeshi alikuwa sahihi, alishuka chini hadi kwenye lango, na kwa maneno ya kuwatia moyo aliwasalimia askari wake walipokuwa wakipita mbele zake.

Sura ya 73 – Miaka Ya Mwisho Ya Daudi

Sura hii imejengwa katika kitabu cha 2 Samweli 24; 1 Wafalme 1; 1 Mambo ya Nyakati 21; 28; 29.

Kuangushwa kwa Absalomu hakukuleta amani mara moja kwenye ufalme. Sehemu kubwa ya taifa ilikuwa imeungana kwenye uasi kwa kukusudia kwamba Daudi hatarudi kwenye mji mkuu na kuanza tena majukumu yake ya mamlaka bila kukaribishwa na makabila. Katika machafuko yaliyotokana na kushindwa kwa Absalomu hapakuwepo na ushawishi wa papo kwa hapo na maamuzi ya kumuita tena mfalme, na wakati Yuda walipoamua hatimaye kumrudisha Daudi, wivu wa makabila mengine uliamushwa, na kukafuatia mapinduzi. Hata hivyo, yalizuiwa kwa haraka, na amani ikarejea katika Israeli.

Historia ya Daudi inatoa shuhuda za kuvutia zilizowahi kutolewa katika hatari zilizotishia nafsi kutokana na nguvu na utajiri wa heshima ya ulimwengu – vitu ambavyo vinapendwa zaidi na wanadamu. Ni wachache waliowahi kupitia uzoefu ambao waliutumia vizuri kwa ajili ya kuwaandaa ili kukabili jaribu la namna hiyo. Maisha ya awali ya Daudi akiwa mchungaji, na masomo yake ya unyenyekevu, uvumilivu wa shida, na kuwapenda na kuwatunza mifugo wake; mawasiliano na viumbe vya asili akiwa peke yake katika vilima, viliimarisha akili yake kuhusu muziki na mashairi, na kuelekeza mawazo yake kwa Muumba; nidhamu yake ya muda mrefu katika maisha ya jangwani, ikimfanya atumie zaidi ujasiri, uvumilivu katika kukabiliana na maumivu, na imani kwa Mungu, vilitolewa na Bwana kwa ajili ya maandalizi ya kukaa kwenye kiti cha enzi cha Israeli. Daudi alifurahia uzoefu wa thamani wa upendo wa Mungu, na akajawa na Roho wa Mungu; katika historia ya Sauli aliona jinsi hekima ya kibinadamu isivyofaa kitu. Bado mafanikio na heshima ya kiulimwengu vilidhoofisha tabia ya Daudi kiasi kwamba alirudia kushindwa na mjaribu.

Kujiunga na mataifa ya kipagani kulimfanya atamani kufuata desturi za mataifa hayo na kumfanya awe na hamu ya kupata ukuu wa kidunia. Kama watu wa Yehova, Israeli walipaswa kuheshimiwa; lakini wakati kiburi na kujiamini vilipoongezeka, Waisraeli hawakuridhika kuwa na ubora huo uliokuwa zaidi ya wengine. Walijali zaidi kuwa na msimamo wa kuwa miongoni mwa mataifa. Roho hii haikushindwa kuleta majaribu. Akiwa na wazo la kupanua utawala wake hadi kwa mataifa ya kigeni, Daudi alidhamiria kuongeza jeshi lake kwa kuhitaji utumishi wa kijeshi kutoka kwa wote waliokuwa na umri wa kuridhisha. Ili kufanikisha hili, ilimlazimu kufanya sensa ya kuwahesabu watu. Kitendo hiki kilisababishwa na kiburi na kutaka makuu kwa mfalme. Kwa kuwahesabu watu kungeonyesha tofauti kati ya udhaifu wa ufalme wakati Daudi alipokuwa akipanda kwenye kiti cha enzi na nguvu na mafanikio wakati wa utawala wake. Hili lingezidi kuongeza zaidi kujiamini kwa mfalme na watu. Maandiko yanasema, “Tena Shetani akasimama juu ya Israeli, akamshawishi Daudi kuwahesabu Israeli.” Mafanikio ya Israeli ikiwa chini ya Daudi yalisababishwa na mbaraka wa Mungu na sio uwezo wa mfalme wake au nguvu ya

majeshi yake. Lakini kwa kuongeza nguvu ya jeshi la ufalme kungewafanya mataifa jirani kuona kwamba Israeli walitegemea majeshi, na sio nguvu za Yehova.

Ingawa watu wa Israeli walijisifia kwa sababu ya ukubwa wa taifa lao, hawakukubaliana na mpango wa Daudi wa kuongeza shughuli za jeshi kiasi kikubwa namna hiyo. Mpango uliopendekezwa haukuwaridhisha watu; matokeo yake ikafikiriwa kwamba ni lazima kuweka maofisa wa jeshi mahali pa makuhani na mahakimu, ambao awali walikuwa wamehesabiwa. Lengolililokusudiwa lilikuwa ni kinyume na Mungu. Hata Yoabu alipingakwa heshima kama alivyokuwa amejionyesha hapo awali.

Alisema, “Bwana na awaongeze watu wake mara mia hesabu yao ilivyo; lakini bwana wangu mfalme, si wote watumishi wa bwana wangu? Mbona basi bwana wangu analitaka neno hili? Mbona awe sababu ya hatia kwa Israeli? Lakini neno la mfalme likawa na nguvu juu ya Yoabu. Kwa hiyo Yoabu akaenda zake, akapita kati ya Israeli wote, akafika Yerusalemu.” Kazi ya kuhesabu ilikuwa haijakamilika wakati Daudi alipotambua dhambi yake.

Akishitakiwa na dhamira yake, “akamwambia Mungu, Nimekosa sana, kwa kuwa nimelifanya neno hili; lakini sasa uondolee mbali, nakusihi, uovu wa mtumwa Wako; kwani nimefanya upumbavu kabisa.” Asubuhi iliyofuatia ujumbe uliletwa kwa Daudi na nabii Gadi: “Bwana asema hivi, Nakuwekea mambo matatu; katika haya ujichagulie moja, nikutendee hilo. Basi Gadi akamwendea Daudi, akamwambia, Bwana asema hivi, kubali upendavyo; miaka mitatu ya njaa; au miezi mitatu kuangamia mbele ya adui zako, ukipatwa na upanga wa watesi wako; au siku tatu upanga wa Bwana, yaani tauni katika nchi, na malaika wa Bwana akiharibu kati ya mipaka yote ya Israeli. Haya basi,” alisema nabii, “fikiri ni jawabu gani nimrudishie yeye aliyenituma.”

Jibu la mfalme lilikuwa, “Nimeingia katika mashaka sana, basi sasa na nianguke katika mkono wa Bwana; kwa kuwa rehema zake ni nyingi sana, wala nisianguke katika mkono wa mwanadamu.” Nchi ilipigwa kwa tauni, ambayo iliwaangamiza watu elfu sabini katika Israeli. Pigo lilikuwa halijaingia kwenye mji mkuu, wakati “Daudi alipoinua macho yake, akamwona huyo malaika wa Bwana amesimama kati ya nchi na mbingu, naye alikuwa na upanga wazi mkononi, umenyooshwa juu ya Yerusalemu. Ndipo Daudi na wazee wakaanguka kifulifuli, nao wamevaa nguo za magunia.” Mfalme alimlilia Mungu kwa niaba ya Israeli:

“Si mimi niliyeamuru watu wahesabiwe? Naam, mimi ndiye niliyekosa, na kufanya yaliyo maovu sana; lakini kondoo hawa wamefanya nini? Mkono wako, nakusihi, Ee Bwana, Mungu wangu, na uwe juu yangu, na juu ya nyumba ya babangu; wala si juu ya watu wako, hata wao wapigwe.” Kitendo cha kuwahesabu watu hakikuwaridhisha watu; lakini bado wao wenyewe walikubali kufanya dhambi hiyo ambayo ilichochea zaidi

kitendo cha Daudi. Kama vile Bwana kwa sababu ya dhambi ya Absalomu alivyoleta hukumu kwa Daudi, ndivyo ilivyokuwa kupitia kosa la Daudi Aliidhibu dhambi ya Israeli.

Malaika aliyekuwa akiharibu na kuangamiza alisimamisha kazi yake akiwa nje ya Yerusalemu. Alisimama kwenye mlima Moria, “katika kiwanja cha kupuria cha Arauna, Myebusi.” Akiwa ameagizwa na nabii, Daudi alipanda mlimani, na hapo akajenga madhabahu kwa Bwana, “akatoa sadaka ya kuteketezwa kwa sadaka za amani, akamlingana Bwana; naye akamwitikia kutoka mbinguni kwa moto juu ya madhabahu hiyo ya sadaka ya kuteketezwa.” “Basi Bwana aliiridhia nchi, na tauni ikazuiliwa katika Israeli.”

Mahali ambapo palijengwa madhabahu, na kuwa mahali patakatifu, palitolewa na Arauna kwa mfalme kama zawadi. Lakini mfalme alikataa kupachukua. “La, sivyo, lakini kweli nitazinunua kwa thamani yake kamili, kwani sitamtwalia Bwana kilicho chako, wala kutoa sadaka ya kuteketezwa isiyo na gharama. Basi Daudi akampimia Arauna thamani ya mahali pale shekeli mia sita za dhahabu kwa uzani.” Mahali hapa, pakikumbukwa kama mahali ambapo Ibrahimu alijenga madhabahu kwa ajili ya kumtoa kafara mtoto wake, na sasa kutumika kwa ukombozi mkuu, baadae palichaguliwa na kuwa eneo la hekalu lililojengwa na Selemani. Bado kulikuwa na kivuli kingine kilichoonekana wakati wa miaka ya mwisho ya Daudi.

Alikuwa amefikia umri wa miaka sabini. Ugumu na kuonekana kwa kuzunguka kwake kwa awali, vita vingi, matatizo ya miaka yake ya mwishoni, viliondoa nguvu katika chemchemi ya uhai. Ingawa akili zake zilikuwa na nguvu bado, udhaifu na umri, pamoja na hitaji la kutengwa na kuishi maisha ya upweke, vilizuia utambuzi wa haraka kwa kile kilichokuwa kinapita kwenye ufalme, uasi ukainuka tena ndani ya kiti cha enzi. Matunda ya malezi mabaya ya Daudi yalidhihirika tena. Aliyekuwa anahitaji kurithi kiti cha enzi alikuwa ni Adonia, “alikuwa mtu mzuri sana” kwa kumtazama, lakini hakufuata kanuni yoyote. Akiwa kijana hakuweza kujizuia; maana “baba yake hakumchukiza wakati wo wote kwa kusema, Mbona umefanya hivi?”

Sasa aliasi dhidi ya mamlaka ya Mungu, ambaye alikuwa amemteua Sulemani kwenye kiti cha enzi. Kwa asili na tabia ya dini Sulemani alikuwa anafaa zaidi ya kaka yake ili awe mtawala wa Israeli; hata hivyo ingawa chaguo la Mungu lilikuwa limeonekana wazi, Adonia hakutaka kukubaliana. Yoabu, ingawa alikuwa mkosaji wa makosa mengi, hapa alikuwa mtiifu na mwaminifu kwa mfalme; lakini sasa alijiunga kwenye njama dhidi ya Sulemani, kama alivyofanya pia Abiathari kuhani.

Uasi ulikomaa; wala njama walikusanyika kwa ajili ya sikukuu kubwa nje ya mji na kumtangaza Adonia kuwa ndiye mfalme, wakati mipango yao ilipozuiliwa na watu wachache waaminifu, miongoni mwao akiwa ni Zadoki kuhani, Nathani nabii, na Bethsheba mama yake Sulemani. Walipelekeka habari kwa mfalme, wakimkumbusha juu ya maagizo ya mbingu kwamba Sulemani ndiye mrithi wa kiti cha enzi. Mara moja Daudi

alijiuzulu kwa ajili ya Sulemani, ambaye alitiwa mafuta hapo hapo na kutangazwa kuwa ndiye mfalme. Njama zikashindwa. Waliokuwa na njama wakakabiliwa na adhabu ya kifo. Uhai wa Abiathari ulilindwa, kwa kuzingatia ofisi yake na uaminifu wake wa awali kwa Daudi; lakini aliondolewa asiwe kuhani mkuu, ambapo alipewa Zadoki. Yoabu na Adonia waliachwa kwa wakati huo, lakini baada ya kifo cha Daudi walipewa adhabu ya kosa lao. Kutekelezwa kwa hukumu kwa mtoto wa

Daudikulikamilisha hukumu nne ambazo zilionyesha kuchukizwa kwa Mungu kwa sababu ya dhambi ya baba yao. Tangu mwanzo wa utawala wa Daudi moja ya mipango yake aliyokuwa nayo ilikuwa ni kujenga hekalu la Bwana. Ingawaje hakupewa ruhusa ya kubuni ramani, alionyesha juhudi na bidii kwa ajili hiyo. Aliandaa vifaa vingi vya thamani kubwa – dhahabu, fedha, mawe yenye rangi nzuri, na mawe yenye rangi mbalimbali, marumaru, na mbao za thamani kubwa. Na sasa hazina hizi za thamani ambazo alizikusanya zilitakiwa kukabidhiwa kwa watu wengine; maana mikono mingine ndiyo iliyotakiwa kujenga nyumba kwa ajili ya sanduku la Mungu, lililokuwa alama ya uwepo wa Mungu.

Alipoona kwamba mwisho wake uko karibu, mfalme aliwaita wakuu wote wa Israeli, pamoja na wawakilishi kutoka pande zote za ufalme, ili wapokee majukumu haya. Alitamani kuwakabidhi kazi yake iliyokuwa inakufa na kupata ukubali wao na kuunga mkono katika kazi kubwa iliyotakiwa kukamilishwa. Kwa sababu ya udhaifu wa mwili wake, haikutarajiwa kwamba angeweza kuhudhuria katika makabidhiano haya akiwa yeye mwenyewe; lakini uvuvio wa Mungu ulimfikia, na akiwa na nguvu kuliko kawaida yake, aliweza, kwa wakati wa mwisho, kuwahutubia watu wake. Aliwaambia nia yake ya kujenga hekalu, na juu ya amri ya Bwana kwamba kazi hiyo akabidhiwe Sulemani mtoto wake. Uhakikisho wa mbingu ulikuwa: “Sulemani, mwanao, ndiye atakayejenga nyumba yangu na nyua zangu; kwa kuwa nimemchagua awe mwanangu, nami nitakuwa babaye. Na ufalme wake nitauweka imara milele, akijitia kwa bidii kuzitenda amri zangu na hukumu zangu kama hivi leo.”

“Basi sasa,” Daudi alisema, “machoni pa Israeli wote, hilo kusanyiko la Bwana, na masikioni pa Mungu wetu, angalieni na kuzitafuta amri zote za Bwana, Mungu wenu, ili mpate kuimiliki nchi hii njema, na kuwarithisha wana wenu baada yenu hata milele. Daudi alikuwa amejifunza kupitia uzoefu wake jinsi ilivyo ngumu njia ya mtu anayemuacha Mungu. Alipata hisia za hukumu kwa sababu ya kuvunja sheria, na akavuna matunda ya uasi; na nafsi” yake yote ikawa

katika hali ya upweke ili ajifunze kwamba viongozi wa Israeli wanapaswa kuwa waaminifu kwa Mungu, na kwamba Sulemani anapaswa kutii sheria ya Mungu, akiachana na dhambi ambayo ilidhoofisha mamlaka ya baba yake, na kuyafanya maisha yake kuwa machungu, na kumfedhehesha Mungu. Daudi alijua kwamba inatakiwa tabia ya unyenyekevu wa moyo, kudumu kumtegemea Mungu, na kukesha bila kukoma ili

kuyashinda majaribu ambayo yatampata Sulemani akiwa katika nafasi yake ya juu; maana tabia hizo zilizozoeleka ni alama ya nguvu ya Shetani.

Alipomgeukia mtoto wake, ambaye tayari alikuwa ametambulishwa kuwa mrithi wake kwenye kiti cha enzi, Daudi alisema, “Nawe, Sulemani, mwanangu, Mjue Mungu wa baba yako, ukamtumikie kwa moyo mkamilifu, na kwa nia ya kumkubali; kwa kuwa Bwana hutafuta-tafuta mioyo yote, na kuyatambua mawazo yote ya fikira; ukimtafuta ataonekana nawe; ukimwacha atakutupa milele. Jihadhari basi; kwani Bwana amekuchagua wewe ili ujenge nyumba itakayokuwa mahali patakatifu; uwe hodari ukatende hivyo.”

Daudi alimpa maagizo kidogo ya kujenga hekalu, pamoja na mfano wa kila mahali, na vyombo vyake vyote kwa ajili ya utumishi, kama alivyofunuliwa katika uvuvio wa mbinguni. Sulemani alikuwa bado kijana mdogo, na akawa katika hali ya kusinyaa kutokana na uzito wa majukumu atakayokabiliana nayo katika kujenga hekalu na kuwaongoza watu wa Mungu. Daudi alimwambia mtoto wake, “Uwe hodari, mwenye moyo mkuu, ukatende hivyo, usiogope wala usifadhaike; kwa kuwa, Bwana, Mungu, Mungu wangu, yu pamoja nawe; yeye hatakupungukia wala kukuacha.”

Daudi akausihi mkutano tena, “Sulemani, mwanangu, ambaye Mungu amemchagua peke yake, akali ni mchanga bado na mwororo,nayo kazi hii ni kubwa; kwani nyumba hii ya enzi si kwa mwanadamu, ila kwa Bwana, Mungu.” Alisema, “Nimeiwekea nyumba ya Mungu wangu shauku yangu, nami ninayo hazina yangu mwenyewe ya dhahabu na fedha, naitoa kwa ajili ya nyumba ya Mungu wangu, zaidi ya hiyo akiba niliyoiwekea tayari nyumba takatifu; yaani talanta elfu tatu za dhahabu, za dhahabu ya Ofiri, na talanta elfu saba za fedha iliyosafika, ya kuzifunikiza kuta za nyumba.” “Ni nani basi,” aliuuliza mkutano mkubwa uliokusanyika ambao walileta zawadi zao za kujitolea – “ajitoaye kwa moyo ili ajiweke wakfu leo kwa Bwana?”

Tayari kulikuwepo na jibu kutoka kwenye mkutano. “Wakuu wa mbari za mababa, na wakuu wa kabila za Israeli, na maakida wa maelfu na wa mamia, pamoja na wasimamizi wa kazi ya mfalme, wakajitoa kwa hiari yao; nao wakatoa, kwa ajili ya utumishi wa nyumba ya Mungu, dhahabu talanta elfu tano, na darkoni elfu kumi, na fedha talanta elfu kumi, na shaba talanta elfu kumi na nane, na chuma talanta elfu mia. Na wale walioonekana kuwa na vito vya thamani wakavitoa vitiwe katika hazina ya nyumba ya Bwana….Ndipo watu wakafurahi, kwa sababu wametoa kwa hiari yao wenyewe, kwa sababu kwa ukamilifu wa moyo, kwa hiari yao wenyewe, wamemtolea Bwana; mfalme Daudi naye akafurahi kwa furaha kuu.

“Kwa hiyo Daudi akamhimidi Bwana, mbele ya mkutano wote; naye Daudi akasema, Uhimidiwe, Ee Bwana, Mungu wa Israeli baba yetu, milele na milele. Ee Bwana, ukuu ni wako, na uweza, na utukufu, na kushinda, na enzi; maana vitu vyote vilivyo mbinguni na duniani ni vyako; ufalme ni wako, Ee Bwana, nawe umetukuzwa, u mkuu juu ya vyote.

Utajiri na heshima hutoka kwako wewe, nawe watawala juu ya vyote; na mkononi mwako mna uweza na nguvu; tena mkononi mwako mna kuwatukuza na kuwawezesha wote. Basi sasa, Mungu wetu, twakushukuru na kulisifu jina lako tukufu. Lakinimimi ni nani, na watu wangu ni nani, hata tuweze kutoa kwa hiari hivi? Kwani vitu vyote vyatoka kwako na katika vitu vyako mwenyewe tumekutolea. Kwani sisi tu wageni mbele zako, na wasafiri kama walivyokuwa baba zetu wote; ni kama kivuli siku zetu duniani, wala taraji ya kukaa hapana. Ee Bwana, Mungu wetu, akiba hii yote tuliyoiweka, ili tukujengee nyumba kwa ajili ya jina lako takatifu, yatoka yote mkononi mwako, na yote ni yako wewe. Nami najua, Mungu wangu, ya kuwa wewe wajaribu moyo, nawe wapendezwa na unyofu.

“Nami katika unyofu wa moyo wangu nimeyatoa haya yote kwa hiari yangu mwenyewe; nami sasa nimeona kwa furaha watu wako, waliopo hapa, wakikutolea kwa hiari yao. Ee Bwana, Mungu wa Ibrahimu, na wa Isaka, na wa Israeli, baba zetu, ililinde jambo hili milele katika fikira za mawazo ya mioyo ya watu wako, ukaiongoze mioyo yao kwako; naye Sulemani mwanangu, umpe moyo mkamilifu, ili azishike amri zako, na shuhuda zako, na maagizo yako, akayatende hayo yote na kuijenga nyumba hii ya enzi, niliyoiweka akiba. Ndipo Daudi akawaambia kusanyiko lote mhimidini Bwana, Mungu wenu. Basi kusanyiko lote wakamhimidi Bwana, Mungu wa baba zao, wakainama vichwa vyao, wakamsujudia Bwana.”

Kwa shauku kubwa mfalme alikusanya vifaa vya thamani kwa ajili ya kujenga na (753) kupendezesha hekalu. Alikuwa ametunga nyimbo nzuri ambazo baada ya miaka zitasikika kwenye nyua za hekalu. Sasa moyo wake ukamfurahia Mungu, jinsi wakuu wa mbari za mababa na wakuu wa Israeli walivyoitikia ombi lake, na wakajitoa kwa ajili ya kazi muhimu iliyokuwa mbele yao. Na kadri walivyojitolea kwa utumishi wao, walijikuta wakitakiwa kufanya zaidi. Walijitolea kwa sadaka, wakatoa mali zao kwenda kwenye hazina.

Daudi alijiona jinsi ambavyo hakufaa kitu kwa kukusanya vifaa kwa ajili ya ujenzi wa nyumba ya Mungu, na muonekano wa kuitikia kutoka kwa wakuu wa ufalme wake, jinsi walivyojitolea kwa moyo wa hiari walitoa hazina zao kwa Yehova na wakajitoa wao pia kwa ajili ya utumishi wa Mungu, walimfanya Daudi ajawe na furaha. Lakini alikuwa ni Mungu Mwenyewe ndiye aliyeweka kujitoa huku kwa watu Wake. Akiwa yeye, sio mwanadamu, ndiye anapaswa kutukuzwa. Ndiye aliyewapa watu itajiri wa dunia, na Roho Wake aliwafanya wawe tayari kutoa mali zao kwa ajili ya ujenzi wa hekalu. Vyote vilikuwa vya Bwana; kama upendo wake usingeingia ndani ya mioyo ya watu, juhudi za mfalme zingekuwa bure, na hekalu lisingejengwa.

Vyote vile mwanadamu anavyovipata bado ni mali ya Mungu. Chochote kile ambacho Mungu amekitoa cha thamani na vitu vizuri vya duniani vimewekwa mikononi mwa wanadamu ili wajaribiwe – ili kuonyesha kina cha upendo wao kwa Mungu na kuthamini kwao kwa fadhili Zake. Iwe hazina ya mali au elimu, vinapaswa kuwekwa, kama sadaka

ya hiari, miguuni pa Yesu; mtoaji akiwa anasema, wakati huo, pamoja na Daudi, Vitu vyote vyatoka kwako na katika vitu vyako mwenyewe tumekutolea."

Alipoona kwamba kifo kilikuwa kinakaribia, mzigo wa moyo wa Daudi ulikuwa bado kwa Sulemani na katika ufalme wa Israeli, ambao mafanikio yake yatategemea kwa kiasi kikubwa katika uaminifu wa mfalme wake. "Mimi naenda njia ya ulimwengu wote; basi uwe hodari, ujionyeshe kuwa mwanamume; uyashike mausia ya Bwana, Mungu wako, uende katika njia zake, uzishike sheria zake, na hukumu zake, na shuhuda zake…upate kufanikiwa katika kila ufanyalo, na kila utazamako; ili Bwana afanye imara neno lake alilonena kwa habari yangu, akisema, Ikiwa watoto wako wataiangalia njia yao, wakienda mbele zangu kwa kweli, kwa moyo wao wote, na kwa roho yao yote, (akasema), hutakosa mtu katika kiti cha enzi cha Israeli." 1 Wafalme 2:1-4.

"Maneno ya mwisho" ya Daudi kama yalivyonakiliwa, ni wimbo – wimbo wa (754) kutegemea, kanuni kuu, na imani isiyo kufa:

"Daudi mwana wa Yese, anena,

Anena huyo mtu aliyeinuliwa juu,

Yeye, masihi wake Mungu wa Yakobo,

Mtungaji wa nyimbo za Israeli, mwenye kupendeza;

Roho ya Bwana ilinena ndani yangu,

Na neno lake likawa ulimini mwangu,

Mungu wa Israeli alisema, Mwamba wa Israeli aliniambia,

Atawalaye wanadamu wa haki,

Akitawala katika kicho cha Mungu,

Atakuwa kama nuru ya asubuhi jua lichapo,

Asubuhi isiyo na mawingu.

Lachipuza majani mabichi ua nchi,

Kwa mwangaza baada ya mvua;

Je! Sivyo ilivyo nyumba yangu mbele za Bwana?

Kwa kuwa amefanya nami agano la milele;

Ina taratibu katika yote, ni thabiti,

Maana ni wokovu wangu wote, na shauku langu lote.

2 Samweli 23: 1 – 5.

Anguko la Daudi lilikuwa kubwa, lakini toba yake ilikuwa ya kina kirefu, upendo wake ulikuwa wenye bidii, na imani yake ilikuwa imara. Alikuwa amesamehewa kwa mengi, na kwa hiyo alipenda zaidi. Luka 7:47.

Zaburi za Daudi hupitia uzoefu wake, tangu vina vya utambuzi wa kosa na kujiona kuwa anastahili hukumu hadi kufikia imani kuu na kutukuzwa kwa hali ya juu na kuongea na Mungu. Kumbukumbu yake inaonyesha kwamba dhambi inaleta aibu na ole, lakini upendo na rehema za Mungu zinaweza kufika katika vina virefu zaidi, kiasi kwamba imani inaweza kuivuta nafsi iliyotubu ili kushiriki haki ya kuitwa wana wa Mungu. Katika uhakikisho wote ambao neno la Mungu linaeleza, ni moja ya ushuhuda imara kwa waaminifu, haki, na agano la Mungu la rehema.

Mtu “hukimbia kama kivuli, wala hakai kamwe,” “bali neno la Mungu wetu litasimama milele.” “Fadhili za Bwana zina wamchao, Tangu milele hata milele. Na haki yake ina wana wa wana; wale walishikao agano lake, Na kuyakumbuka maagizo yake ili wayafanye.” Ayubu 14:2; Isaya 40:8; Zaburi 103:17,18. “Kila kazi aifanyayo Mungu itadumu milele.” Mhubiri 3:14. Ahadi alizopewa Daudi na nyumba yake zilikuwa za utukufu, ahadi zinazotazama mbele katika vizazi vya milele, na kupata utimilifu wake katika Kristo. Bwana alisema:

“Nimemuapia Daudi mtumishi wangu….ambaye mkono wangu utakuwa thabiti kwake, na mkono wangu utamtia nguvu….Uaminifu wangu na fadhili zangu atakuwa nazo, na kwa Jina langu pembe yake itatukuka. Nitaweka mkono wake juu ya bahari, na mkono wake wa kuume juu ya mito. Yeye ataniita wewe baba yangu, Mungu wangu na mwamba wa wokovu wangu. Nami nitamjalia kuwa mzaliwa wangu wa kwanza, Kuwa juu sana kuliko wafalme wa dunia. Hata milele nitamwekea fadhili zangu, na agano langu litafanyika amini kwake.” Zaburi 89:3 – 28. “Wazao wake nao nitawadumisha milele, na kiti chake cha enzi kama siku za mbingu.” Zaburi 89:29.

“Atawahukumu walioonewa wa watu,

Atawaokoa wahitaji,

Atamseta mwenye kuonea.

Watakuogopa wakati wote wa kudumu jua,

Na wakati wa kung‘aa mwezi kizazi hata kizazi.

Atashuka kama mvua juu ya majani yaliyokatwa,

Kama manyunyu yainyweshayo nchi.

Siku zake yeye, mtu mwenye haki atastawi,

Na wingi wa amani hata mwezi utakapokoma.

Na awe na enzi toka bahari hata bahari, Toka mto hata miisho ya dunia. Jina lake lidumu milele, pindi ling‘aapo jua jina lake liwa na wazao, Mataifa yote na wajibariki katika yeye, Na kumwita heri.” Zaburi 72:4-8, 17.

“Maana kwa ajili yetu mtoto amezaliwa, tumepewa mtoto mwanamume; na uweza wa kifalme utakuwa begani mwake, Naye ataitwa jina lake, Mshauri wa ajabu, Mungu mwenye nguvu, Baba wa milele, Mfalme wa amani.” “Huyo atakuwa mkuu, ataitwa Mwana wa Aliye juu, na Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi, baba yake. Atamiliki nyumba ya Yakobo hata milele, na ufalme wake utakuwa hauna mwisho.” Isaya 9:6; Luka 1:32,33.

VIAMBATANISHO

Kiambatanisho namba 1.(uk, Pg 258) Katika amri ya kuachiliwa kwa Israeli, Bwana alimwambia Farao, “Israeli ni mwanangu, mzaliwa wa kwanza wangu….Mpe ruhusa mwanangu aende, ili apate kunitumikia.” Kutoka 4:22,23. Mtunga Zaburi anatuambia kwamba Mungu alimkomboa Israeli kutoka Misri: “Akawatoa watu wake kwa shangwe, Na wateule wake kwa nyimbo za furaha. Akawapa nchi za mataifa, wakairithi kazi ya watu; ili wazishike amri zake, na kuzitii sheria zake.” Zaburi 105:43-45. Hapa tunajifunza kwamba Waebrania wasingeweza kumtumikia Mungu wakiwa Misri.

Katika Kumbukumbu la Torati 5:14,15 tunapata ufafanuzi maalumu uliotolewa katika sehemu ya amri ya nne ambayo ilimtaka mtumishi na mjakazi wapumzike, na Waisraeli waliambiwa wakumbuke kwamba walikuwa ni watumwa katika nchi ya Misri. Bwana alisema, “Lakini siku ya saba ni Sabato ya Bwana, Mungu wako; siku hiyo usifanye kazi yoyote, wewe, wala mwanao, wala binti yako, wala mtumwa wako, wala mjakazi wako, wala ng`ombe wako, wala punda wako, wala mnyama wako yeyote, wala mgeni aliye ndani ya malango yako, ili mtumwa wako na mjakazi wako wapumzike vile vile kama wewe. Nawe utakumbuka ya kuwa wewe ulikuwa mtumwa katika nchi ya Misri, na ya kuwa Bwana, Mungu wako, alikutoa huko kwa mkono wenye nguvu, na mkono ulionyoshwa; kwa sababu hiyo, Bwana, Mungu wako, alikuamuru uishike Sabato.”

Katika Kutoka 5:5 tunajifunza kwamba Musa na Haruni waliwafanya watu “wapumzike, wasichukue mizigo yao.” Kutokana na ukweli huu tunaweza kuhitimisha kwamba Sabato ilikuwa moja ya vitu ambavyo hawakuweza kumtumikia Bwana wakiwa Misri; na wakati Musa na Haruni walipokuja wakiwa na ujumbe wa Mungu (Kutoka 4:29-31), walijaribu kufanya matengenezo, ambayo yaliongeza mateso zaidi. Waisraeli walikombolewa ili waweze kutunza amri za Bwana, ikiwepo na amri ya nne, na hii iliongeza wajibu wao wa kuitunza Sabato vizuri, kama walivyotakiwa kushika amri zingine. Hivyo katika Kumbukumbu la Torati 24:17,18 ukweli wa ukombozi wao kutoka Misri umeonyeshwa kuwaweka katika wajibu wa pekee ili kuonyesha wema kwa wajane na yatima: “Usipotoshe hukumu ya mgeni, wala ya yatima; wala usitwae mavazi ya mjane, yawe rehani; bali kumbuka ya kuwa ulikuwa mtumwa katika Misri, Bwana, Mungu wako, akakukomboa huko; kwa hiyo nakuamuru kutenda neno hili.”

Kiambatanisho namba 2(uk, Pg 272). Kwamba mapigo yalikusudiwa kuharibu ujasiri wa Wamisri katika nguvu na ulinzi wa sanamu zao, na hata kuifanya miungu yao kuonekana kuwatesa waabudu wao, inaweza kuonekana katika kujifunza dini ya Wamisri. Mifano michache inaweza kutumika ili kuelezea ukweli huu. Pigo la kwanza, kugeuza maji ya Mto Nile na mifereji kuwa damu (Kutoka 7:19), lilielekezwa kwenye chanzo cha uwepo wa Misri. Mto Nile ulichukuliwa kwa kina na kicho cha kidini, na katika mahali fulani kulitolewa kafara kwenye mto Nile kama kutoa kafara kwa mungu.

Pigo la pili lilileta vyura Misri. Kutoka 8:6. Vyura walichukuliwa na Wamisri kuwa ni watakatifu, na kwa miungu wao, Haqa, alikuwa ni mungu mke mwenye kichwa cha chura aliyefikiriwa kuwa na nguvu za kuumba. Wakati vyura, kutokana na amri ya Musa, walipoongezeka kiasi cha kuijaza nchi kutoka mwisho hadi mwisho, Wamisri waliweza kushangaa ni kwa nini Haqa alikuwa akiwatesa waabudu wake waaminifu badala ya kuwalinda. Kwa njia hii Wamisri sio tu kwamba waliadhibiwa kwa pigo la pili, lakini walishuhudia pia jinsi walivyodharauliwa, kama walivyodhani, na mmoja wa miungu wao (Kutoka 9:3), ambapo wengi walionyesha nguvu za miungu katika miungu ya Misri kwa kutaja michache tu, tunaona kwamba ng‘ombe Apis alitolewa kwa Ptah, baba wa miungu yote, ng‘ombe alihesabiwa kuwa mtakatifu kwa Hathor, moja ya aliyeabudiwa zaidi katika miungu ya kike ya nchi ya Nile, wakati kondoo dume aliwakilisha miungu kadhaa kama Khnemu, na Amen aliyekuwa na kichwa cha kondoo dume, ambaye alikuwa ndiye mungu mkuu wa Misri katika ufalme mpya, kwa hiyo, magonjwa yaliyoua wanyama waliohesabiwa kuwa ni miungu wao yalionyesha kwa Wamisri kutokuwa na umuhimu wa miungu wao mbele ya uwepo wa Mungu wa Waebrania aliyedharauliwa.

Pigo la tisa (Kutoka 10:21) lilishughulika na miungu wakubwa wa Misri, mungu jua aliyeitwa Ra, ambaye alikuwa akiabudiwa tangu nyakati za mwanzo za kujulikana kwa nchi hiyo katika historia, katika nchi ambayo ilikuwa vigumu kuona mawingu katika anga, jua lilitambuliwa kuwa ni nguvu isiyoshindwa katika kutoa joto, mwanga, uhai, na uwezo wa kukua katika ulimwengu wote, kila mfalme wa Misri alijiona kuwa ni “mtoto wa Ra,” na akaendeleza maelezo haya hata katika utaratibu wa dini.

Wakati Amen wa Thebes alipokuwa mungu mkuu wa Misri wakati wa utawala wa familia ya kumi na nane, nguvu ya mnugu jua Ra ilitambuliwa kuwa kubwa kiasi kwamba yalifanyika makubaliano ya kuwaunganisha Amen na Ra na kuwa mungu mmoja – Amen Ra, miaka michache baada ya Waisraeli kutoka, wakati IKhnaton alipoanzisha utaratibu wa mungu mmoja ambao ulidumu kwa mda mfupi, mungu pekee aliyebakia alikuwa ni Aton, chombo cha jua, tukiona jinsi ibada ya jua ilikuwa ndio dini ya maisha ya Wamisri, na jinsi mungu jua Ra, Amen-Ra, au Aton walivyoabudiwa, tunaweza kutambua ni kwa nini pigo dhidi ya mungu lilielekezwa kwa Misri ili kufikia upeo wa kupigana kati ya Mungu wa Waebrania na maadui wake wa Wamisri.

Pia pigo la kumi, kuuawa kwa mzaliwa wa kwanza (Kutoka 12:29), lilimpiga kwa uchache mungu mmoja, naye alikuwa ni mfalme, ambaye alihesabiwa kuwa Horus, mtoto wa Osiris, kama mtawala wa nchi ya Misri, alichukuliwa kuwa kama “mungu mwema.” Hivyo, pigo la mwisho lilikuwa na vitendo vilivyofanywa kwa nguvu za miujiza za Mungu wa Waebrania. Hadi hapo miungu waliotawala nguvu za asili au wanyama walidharauliwa, lakini sasa mungu aliyekuwa akiishi katika umbo la kuonekana kwa Wamisri alifedheheshwa pia na Mungu wa Waebrania watumwa aliyedharauliwa, ambaye Farao

mwenye kiburi aliwahi kusema, “Bwana ni nani hata niisikilize sauti yake, na kuwapa Israeli ruhusa waende zao?” Kutoka 5:2.

Kiambatanisho namba 3(uk, Pg282). Katika Mwanzo 15:13 tunasoma kwamba Bwana alimwambia Ibrahimu, “Ujue hakika ya kwamba, uzao wako utakuwa mgeni katika nchi isiyo yake, watawatumikia watu wale, nao watateswa muda wa miaka mia nne.” Fungu hili linaleta maswali kama miaka 400 inahusisha kipindi cha mateso au safari, au vyote, na kuna uhusiano gani wa miaka 400 na miaka 430 ya Kutoka 12:40, 41, na Wagalatia 3:16, 17.

Tamko katika Kutoka 12:40, kwamba, “Wana wa Israeli, kukaa kwao, maana, muda waliokaa ndani ya Misri, ulikuwa ni miaka mia nne na thelasini,” linaleta muonekano kwamba, Waisraeli, tangu wakati Yakobo alipoingia Misri hadi wakati wa Kutoka, kwamba walitumia miaka 430 katika nchi ya Nile, kwamba muonekano huo hauwezi kuwa sahihi uko wazi kutoka kwa uvuvio wa Paulo katika kutafsiri kwenye Wagalaitia 3:16, 17, ambapo miaka 430 inasemekana kuchukua wakati kuanzia kipindi wakati Mungu alipofanya agano na Ibrahimu hadi wakati sheria ilipotolewa huko Sinai. Paulo anaonekana kurejea ahadi ya kwanza iliyotolewa na Mungu kwa Ibrahimu wakati alipoitwa ili atoke Harani. Mwanzo 12:1 – 3. wakati huo miaka 430 ilianza, wakati Ibrahimu akiwa na umri wa miaka sabini na mitano (Sura ya 12:4), wakati miaka 400 ya unabii wa Mwanzo 15:13 ilianza miaka thelasini baadae, wakati Ibrahimu akiwa na umri wa miaka 105 na mtoto wake Isaka akiwa na umri wa miaka mitano (sura 21:5).

Wakati huo, Ishmaeli, ambaye “aliyezaliwa kwa mwili alivyomwudhi [Isaka] yule aliyezaliwa kwa Roho” (Wagalatia 4:29; Mwanzo 21:9-11), ulianza wakati wa mateso kwa uzao wa Ibrahimu ambao ungeendelea hadi wakati wa Kutoka. Isaka hakupata matatizo tu kutoka kwa ndugu yake nusu Ishamaeli, lakini pia na Wafilisti (Mwanzo 26:15, 20,21); Yakobo alimkimbia Esau ili alinde uhai wake (Mwanzo 27: 41-43), na baada ya kutoka kwa Labani (Mwanzo 31:21), alikuwa tena kwenye hatari ya kudhuriwa na Esau (Mwanzo 32:8); Yusufu aliuzwa na ndugu zake na kuwa mtumwa (Mwanzo 37:28), na wana wa Israeli waliteswa na Wamisri kwa karne nyingi (Kutoka 1:14).

Muda tangu kuitwa kwa Ibrahimu hadi kuingia kwa Yakobo Misri ulikuwa ni Miaka 215, ikiwa ni jumla ya (1) miaka ishirini na mitano katia ya kuitwa kwa Ibrahimu na kuzaliwa kwa Isaka (Mwanzo 12:4; 21:5), (2) miaka sitini kati ya kuzaliwa kwa Isaka na kuzaliwa kwa Yakobo (Mwanzo 25:26), na (3) umri wa Yakobo wakati wa uhamisho wake kwenda Misri (Mwanzo 47:9). Hii inaacha miaka 215 iliyobakia katika 430 kuwa muda sahihi kwa Waebrania kukaa Misri. Hivyo miaka 430 ya Kutoka 12:40 inajumuisha safari ya wazee katika Kanaani na kukaa kwao Misri. Kwa vile wakati wa Musa, Palestina ilikuwa ni sehemu ya dola ya Misri, sio hatari kuona kwamba mtunzi wa kitabu wa wakati huo akiijumuisha Kanaani katika neno “Misri.” Mtafsiri, akijua kwamba miaka 430 ilijumuisha safari za wazee wakiwa Kanaani, aliweka wazi katika mstari huu: “Na kusafiri

kwa wana wa Israeli, wakati waliposafiri kwenye nchi ya Misri na nchi ya Kanaani, ilikuwa miaka mia nne na thelesini.” Nyongeza ya utafsiri wa miaka 430 inaonekana katika unabii kwamba kizazi cha nne cha wale walioingia Misri kitaondoka humo (Mwanzo 15:16), imeandikwa katika utimilifu wake kwenye Kutoka 6:16-20.

Kiambatanisho namba 4(uk, Pg 316). Waisraeli, wakati wa kuabudu ndama wa dhahabu, walifanya kana kwamba wanamwabudu Mungu, hivyo Haruni, alipokuwa akizindua ibada ya sanamu, alisema, “kesho ni sikukuu kwa Bwana.” Walijifanya kuwa wanamwabudu Mungu, kama vile Wamisri walivyomwabudu Osiris, chini ya mfano wa sanamu. Lakini Mungu hakukubali huduma, ingawa walitoa kwa Jina Lake, mungu-jua, na sio Bwana, ndiye aliyekuwa lengo kuu la ibada yao.

Ibada ya Apis iliambatana na uvunjaji mkubwa wa maadili, na Maandiko yanaonyesha kwamba ibada ya ndama kwa Waisraeli ilikuwa na namna zote za ibada za kipagani, tunasoma, “Wakaondoka asubuhi na mapema, wakatoa dhabihu, wakaleta sadaka za amani, watu wakaketi kula na kunywa, wakaondoka wacheze.” Kutoka 32:6. neno la Kiebrania linalosome “kucheza” linamaanisha kucheza kwa kuruka ruka, kuimba, kucheza muziki, haswa kwa Wamisri, ilikuwa ni kuamsha tamaa za mwili na namna ya kucheza isivyostahili. Neno linamaanisha “kujiharibu” katika fungu linalofuatia, ambapo imesemwa “watu wako uliowatoa katika nchi ya Misri, wamejiharibu,” ni lile lile kama lililotumika kwenye Mwanzo 6:11, 12, ambapo tunasoma kwamba dunia iliharibika, “maana kila mwenye mwili amejiharibia njia yake duniani.” Hii inaelezea hasira kubwa ya Bwana, na kwa nini alitaka kuwaangamiza watu mara moja.

Kiambatanisho namba 5(uk, Pg 329). Amri kumi zilikuwa ni “agano” ambalo Bwana alirejea wakati, alipokuwa akipendekeza agano na Israeli, Alisema, “Ikiwa mtaitii sauti yangu kweli kweli, na kulishika agano langu,” nk. Kutoka 19:5. Amri kumi zilichukuliwa kuwa “agano” la Mungu kabla ya kufanyika kwa agano na Israeli. hapakuwa na makubaliano yaliyokuwa yamefanyika, lakini kitu fulani ambacho Mungu aliwaamuru kukifanya. Hivyo Amri Kumi – agano la Mungu – zikawa msingi wa agano lililofanyika kati ya Mungu na Israeli. Amri Kumi katika kina chake chote zote “ni maneno haya yote,” yanayohusu agano lililofanywa. Tazama Kutoka 24:8.

Kiambatanisho namba 6(uk, Pg 354). Wakati sadaka ya dhambi ilipotolewa kwa ajili ya kuhani au kwa ajili ya mkutano wote, damu ilichukuliwa hadi kwenye chumba cha patakatifu na kunyunyiziwa mbele ya pazia na kuweka juu ya pembe kwenye madhabahu ya dhahabu. mafuta ilichomwa juu ya madhabahu ya kutolea kafara iliyokuwa ndani ya ua, lakini mwili wa mnyama aliyechinjwa ulichomwa nje ya kambi. Tazama Mambo ya Walawi 4:1-21.

Wakati, hata hivyo, sadaka ilikuwa kwa ajili ya mtawala au mmoja wa watu, damu haikuchukuliwa kwenda ndani ya chumba cha patakatifu, lakini nyama ililiwa na kuhani,

kama Bwana alivyomwagiza Musa: “Huyo kuhani atakayeisongeza kwa ajili ya dhambi ndiye atakayeila, italiwa katika mahali patakatifu, katika ua wa hema ya kukutania.” Mambo ya Walawi 6:26. tazama pia Mambo ya Walawi 4:22-35.

Kimbatanisho namba 7(uk, Pg 366). Kwamba Yule aliyetoa sheria, aliyemwita Musa juu yam lima na kuzungumza naye, alikuwa Bwana wetu Yesu Kristo, inashuhudiwa kwenye mitazamo ifuatayo: Kristo alikuwa ndiye ambaye kupitia Yeye Mungu amejifunua kwa mwanadamu wakati wote. “Lakini kwetu sisi Mungu ni mmoja tu, aliye Baba, ambaye vitu vyote vimetoka kwake, nasi tunaishi kwake; yuko na Bwana mmoja Yesu Kristo, ambaye kwake vitu vyote vimekuwapo, na sisi kwa yeye huyo.” 1 Wakorintho 8:6. “Yeye ndiye [Musa], aliyekuwa katika kanisa jangwani, pamoja na yule malaika aliyesema naye katika mlima wa Sinai, tena pamoja na baba zetu; ndiye aliyepokea maneno ya uzima atupe sisi.” Matendo 7:38. malaika huyu alikuwa ni Malaika wa uwepo wa Mungu (Isaya 63:9), Malaika ambaye lilikuwa ni Jina la Bwana (Kutoka 23:20-23), maelezo yanaweza kurejea sio kwa mwingine isipokuwa Mwana wa Mungu.

Tena: Kristo anaitwa Neno la Mungu. Yohana 1:1-3. anaitwa hivyo kwa sababu Mungu alitoa ufunuo Wake kwa mwanadamu katika vizazi vyote kupitia kwa Kristo. Alikuwa ni Roho Wake ndiye aliyewavuvia manabii. 1 Petro 1:10, 11. alifunuliwa kwao kama Malaika wa Bwana, Kiongozi Mkuu wa jeshi la Bwana, Mikaeli Malaika Mkuu.

Kiambatanisho namba 8(uk, Pg 603). swali limeulizwa, na sasa linazidi kuamshwa, Kwamba kama serikali iliyopata nguvu na maagizo kutoka kwa Mungu moja kwa moja, wakati wa Israeli, ilikuwa nzuri, kwa nini mfumo wa serikali kama hiyo usiwe mzuri kwa wakati huu pia? Jibu ni rahisi:

Serikali iliyopata nguvu na maagizo moja kwa moja kutoka kwa Mungu ilikuwa ni ya Israeli, na ndiyo iliyokuwa serikali ya Mungu kweli kweli. Katika kichaka kilichokuwa kinawaka moto, Mungu alimwambia Musa awaongoze watu Wake kutoka Misri, kwa ishara na maajabu, na miujiza mikubwa iliyozidishwa, Mungu aliwakomboa Israeli kutoka Misri na akawaongoza katika jangwa na hatimaye kwenye Nchi ya Ahadi. Hapo aliwatawala kwa kutumia waamuzi, “hadi nabii Samweli,” ambaye kwake Alifanya ijulikane nia Yake. Katika siku za Samweli watu walidai kwamba wawe na mfalme. Ombi hili lilikubaliwa, na Mungu akamchagua Sauli, na Samweli akamtia mafuta kuwa mfalme wa Israeli.

Sauli alishindwa kufanya mapenzi ya Mungu; na alipokataa neno la Bwana, Bwana alimkataa asiwe mfalme na akamtuma Samweli ili amtie mafuta Daudi awe mfalme wa Israeli; na Mungu alikiimarisha kiti cha enzi cha Daudi zaidi. Wakati Sulemani aliporithi ufalme badala ya Daudi baba yake, kumbukumbu ni hii: “Ndipo Sulemani akaketi katika kiti cha enzi cha Bwana, awe mfalme badala ya Daudi babaye.” 1 Mambo ya Nyakati

29:23. Kiti cha enzi cha Daudi kilikuwa ni kiti cha enzi cha Bwana, na Sulemani alikaa kwenye kiti cha enzi cha Bwana kama mfalme kwenye ufalme wa Mungu duniani.

Kubadilishwa kwa mtu wa kukalia kiti cha enzi kulitokea katika kizazi cha Daudi na kwenda kwa Zedekia, ambaye alifanywa kuwa chini ya mfalme wa Babeli, na ambaye alifanya agano mbele za Mungu kwamba atakuwa mtiifu kwa mfalme wa Babeli. Lakini Zedekia alivunja agano lake, na kisha Mungu akamwambia: “Na wewe, Ewe mtu mwovu, uliyetiwa jeraha kiasi cha kukua, mkuu wa Israeli, ambaye siku yako imekuja, katika wakati wa uovu wa mwisho; Bwana Mungu asema hivi; Kiondoe kilemba, ivue taji; haya hayatakuwa tena kama yalivyo; kikweze kilicho chini, kakishushe kilichoinuka. Nitakipindua, nitakipindua, nitakipindua, hiki nacho hakitakuwa tena, hata atakapokuja yeye ambaye ni haki yake; nami nitampa.” Ezekieli 21:25-27. tazama pia sura 17:1-21. Kisha ufalme ukawa chini ya Babeli. Wakati Babeli ilipoanguka, na Umedi – Uajemi kutawala, uliangushwa kwa wakati wa kwanza. Wakati Umedi-Uajemi ulipoanguka na kufuatiwa na dola ya Uyunani, uliangushwa mara ya pili. Wakati dola ya Uyunani ilipoipisha Rumi, uliangushwa mara ya tatu, na kisha neno linasema, “hakitakuwa tena, hata atakapokuja yeye ambaye ni haki yake; nami nitampa.”

Ni nani mwenye haki? “Huyo…Jina lake utamwita Yesu. Atakuwa mkuu, ataitwa Mwana wa Aliye juu, na Bwana Mungu atampa kiti cha enzi cha Daudi, baba yake. Atamiliki nyumba ya Yakobo hata milele, na ufalme wake utakuwa hauna mwisho.” Luka 1:31-33. na wakati akiwa hapa kama “nabii yule” Mtu wa Huzuni na akiwa na majonzi, usiku ule aliposalitiwa Yeye Mwenyewe alisema, “ufalme wangu si wa dunia hii.” Hivyo kiti cha enzi cha Bwana kimeondolewa kutoka katika ulimwengu huu na “hakitakuwa tena, hata atakapokuja yeye ambaye ni haki yake; nami nitampa,” kisha atapewa na wakati huo ni mwisho wa ulimwengu huu na mwanzo wa “ulimwengu ujao.”

Kwa mitume kumi na wawili Mwokozi aliwaambia, “Nami nawawekea ninyi ufalme, kama vile Baba yangu alivyoniwekea mimi, mpate kula na kunywa mezani pangu katika ufalme wangu; na kuketi katika viti vya enzi, huku mkiwahukumu kabila kumi na mbili za Israeli.” Luka 22:29, 30. kutoka kwenye mtazamo wa Mathayo kuhusu ahadi ya Kristo kwa thenashara tunajifunza wakati itakapotimizwa: “Katika ulimwengu mpya, atakapoketi Mwana wa Adamu katika kiti cha utukufu wake, ninyi nanyi mtaketi katika viti kumi na viwili, mkiwahukumu kabila kumi na mbili za Israeli.” Mathayo 19:28. katika mfano wa talanta, Kristo anajionyesha Yeye Mwenyewe katika mfano wa mtu kabaila ambaye “alisafiri kwenda nchi za mbali ili ajipatie ufalme na kurudi.” Luka 19:12. na Yeye Mwenyewe ametuambia kwamba wakati atakapokaa kwenye kiti cha enzi cha utukufu Wake: “Hapo atakapokuja Mwana wa Adamu katika utukufu wake, na malaika watakatifu wote pamoja naye, ndipo atakapoketi katika kiti cha utukufu wake; na mataifa yote watakusanyika mbele zake; naye atawabagua kama vile mchungaji abaguavyo kondoo na mbuzi.” Mathayo 25:31, 32.

Kwa wakati huu mtu wa ufunuo anatazamia mbele anaposema, “Ufalme wa dunia umekwisha kuwa ufalme wa Bwana wetu na wa Kristo wake,naye atamiliki milele hata milele.” Ufunuo 11:15. muktadha unaonyesha wazi ni lini haya yatatimia: “Na mataifa walikasirika, hasira yako nayo ikaja, na wakati ukaja wa kuhukumiwa waliokufa, na ya kuwapa thawabu yao watumwa wako manabii na watakatifu, na hao walichao jina lako, wadogo kwa wakubwa, na kuwaharibu hao waiharibuo nchi.” Fungu la 18. ni wakati wa hukumu ya mwisho, thawabu ya watakatifu, na adhabu ya waovu ndipo ufalme wa Kristo utaanza. Wakati wote wanaopinga serikali ya Kristo watakapoangamizwa, ufalme wa ulimwengu huu utakuwa ufalme wa Bwana wetu na Kristo Wake.

Ndipo Kristo atatawala, “Mfalme wa wafalme na Bwana wa mabwana.” Ufunuo 19:16. “Na ufalme, na mamlaka, na ukuu wa ufalme, chini ya mbingu zote, watapewa watu wa watakatifu wake Aliye juu.” Na “watakatifu wake Aliye juu wataupokea ufalme, na kuumiliki huo ufalme milele, naam, hata milele na milele.” Danieli 7:27; 18.

Hadi ufike wakati huo vinginevyo ufalme wa Kristo hautasimama duniani. Ufalme wake si wa dunia hii, wafuasi wake wanapaswa kujihesabu kuwa “wageni, na wasafiri juu ya nchi,” Paulo anasema, “wenyeji wetu uko mbinguni; kutoka huko tena tunamtazama Mwokozi, Bwana Yesu Kristo.” Waebrania 11:13; Wafilipi 3:20. Tangu ufalme wa Israeli kupita, Mungu hajaweka mamlaka yake mikononi mwa mtu yeyote au kundi la watu ili watekeleze sheria zake kama ilivyokuwa. “Kisasi ni juu yangu mimi; mimi nitalipa, anena Bwana.” Warumi 12:19. serikali za nchi zinauhusiano na watu, lakini haziwezi kufanya lolote kuhusu majukumu yanayokuwa katika uhusiano wa mtu na Mungu.

Isipokuwa ufalme wa Israeli tu, hakuna serikali iliyowahi kuwepo duniani ambapo Mungu kupitia kwa watu waliovuviwa alitoa maagizo ya shughuli za serikali. Wakati wowote ambapo wanadamu watakapojaribu kuunda serikali kama hiyo ya Israeli, watakuwa, kwa lazima, wamejichukulia kutafsiri na kutekeleza sheria ya Mungu. watakuwa wamejichukulia haki ya kutawala dhamira, na hivyo kujichukulia iliyo haki ya Mungu pekee.

Wakati wa utendaji wa awali, wakati dhambi dhidi ya Mungu ilishughulikiwa kwa adhabu za muda, hukumu zilizotolewa sio tu kwamba ziliruhusiwa na mbingu, lakini chini ya utawala Wake wa moja kwa moja, na kwa amri Yake, wachawi walitakiwa kuuawa, wazinzi waliuawa, mtu aliyetoa maneno yasiyoonyesha heshima katika mambo ya dini aliuawa. Taifa lote la waabudu sanamu liliangamizwa, lakini utekelezaji wa adhabu hizi ulitolewa na Yule Mwenye uwezo wa kusoma ndani ya mioyo ya wanadamu, ambaye anatambua kina cha kosa lao, na ambaye anatenda kwa viumbe wake katika hekima na rehema. Wakati watu, wakiwa na hali ya udhaifu na hisia kali, wanapoamua kufanya kazi hii, haihitaji kujadili ili kuona kwamba mlango umefunguliwa wa kutokuzuia uvunjifu wa haki na ukatili, makosa makubwa dhidi ya ubinadamu yataendelea, na yote yakiwa katika Jina takatifu la Kristo.

Kutoka katika sheria za Israeli, ambazo zilitumika kutoa adhabu kwa wakosaji dhidi ya Mungu, kumekuwepo na mijadala ili kudhibitisha majukumu ya kuadhibu dhambi kama hizo katika kizazi hiki. Watesaji wote wamezitumia ili kuhalalisha vitendo vyao. Kanuni ambayo Mungu aliitumia katika kutoa mamlaka ya kutawala dhamira kwa wanadamu ni msingi wa ukatili wa kidini na mateso. Lakini wale wanaofikiri hivyo wanapoteza uwezo wa kuona ukweli kwamba sasa tunaishi katika kipindi cha utendaji tofauti, katika mazingira tofauti kabisa na yale ya Israeli; kwamba ufalme wa Israeli ulikuwa ni kivuli cha ufalme wa Kristo, ambao hautawekwa tena hadi atakapokuja mara ya pili; na kwamba majukumu yanayohusu uhusiano wa mwanadamu na Mungu hayawezi kutawaliwa au kutekelezwa kwa mamlaka ya kibinadamu.

Kiambatanisho namba 9(uk, Pg 608). Kuhusu utambulisho wa Rama ya Samweli na Rama ya Benyamini, Dr. edersheim anasema, “maeneo haya mawili yanaonekana kuanzishwa; makao ya Sauli yalikuwa huko Gibea, na kwa mara ya kwanza alikutana na Samweli huko Rama, lakini kama ni hivyo, haiwezekani, kwa mtazamo wa 1 Samweli 10:2, kutambua Rama ya Samweli na Rama ya Benyamini, au kuichukulia kuwa kama iliyopo sasa Karibu na ya Samweli, maili nne kaskazinimagharibi mwa Yerusalemu.”

Kungojea Mwisho